00055297

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 03 December, 2015

A

DICTIONARY

OF THE

TELOOGOO LANGUAGE.

A

DICTIONARY

OF THE

TELOOGOO LANGUAGE,

COMMONLY TERMED THE GENTOO,

Peculiar to the Hindoos of the North Eastern Provinces

OF THE

INDIAN PENINSULA.

55297

By A. D. CAMPBELL,

OF THE

MADRAS CIVIL SERVICE,

LATE MEMBER, AND SECRETARY,

OF THE

BOARD OF SUPERINTENDENCE

FOR THE

COLLEGE OF FORT ST. GEORGE.

Madras:

PRINTED AT THE COLLEGE PRESS.

1821.

AX. C 3

R. 496.8132
Cam/Dic
55297

TO THE MEMORY

OF

THE LATE

FRANCIS WHYTE ELLIS, ESQ.

OF THE MADRAS CIVIL SERVICE,

WHO PLANNED THE ESTABLISHMENT OF THE COLLEGE OF FORT ST. GEORGE,

AND,

WHILE HE LIVED,

WAS IT'S CHIEF ORNAMENT AND SUPPORT,

THIS WORK,

THE OFFSPRING OF THAT INSTITUTION,

IS INSCRIBED;

AS A TRIBUTE OF FRIENDSHIP

DUE FROM

THE AUTHOR.

ROYAL LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ASIATIC

ADVERTISEMENT.

THE following Dictionary was commenced soon after the publication of the Author's Teloogoo Grammar; and, the copy-right of it having been purchased by the Madras Government, they have directed it to be printed at the College Press.

The situation which the Author formerly held in the College of Fort St. George first led him to endeavour to promote and mature it's objects, by the publication of a set of elementary works on the Teloogoo language. This, he hopes, has been effected, by his former, and the present publication; and he performs a grateful duty in publicly recording his obligations both to the Madras Government, and to the Honorable the Court of Directors, for the great liberality, with which his humble labours have been rewarded by them.

The Dictionary, as the sequel to the Author's Grammar, has been compiled on the same principles, respecting the formation and derivation of the Teloogoo language, as have been laid down in the introduction to the Grammar. It is unnecessary, therefore, to recapitulate them in this place. But, composed, as this work has been, at intervals, and often in the midst of all the bustle of a Collector and Magistrate's Office, the Author begs to crave for it some indulgence from the public.

In the preparation of the present work, a manuscript Teloogoo

Dictionary by *Maumadi Vencaya*, a learned Native at Masulipatam, has been of material assistance to the Author. In that native manuscript, the words are inconveniently arranged, the explanations are given exclusively in Teloogoo, and but few pure Teloogoo words occur; yet the work contains a vast number of terms, chiefly of Sanscrit derivation, and they are explained, though concisely, with the correctness of a scholar, well versed in Teloogoo literature, and master of the subject on which he writes.

The Author has also availed himself of another manuscript Dictionary, in which many of the most common Teloogoo words are arranged, absurdly enough, in the order of the *French*, and not of the Teloogoo, alphabet. He is indebted to *Mr. C. M. Lushington*, and *Mr. W. Harington*, of the Madras Civil Service, for two copies of this work; but subsequently obtained a more complete copy of the same from the *Pere Mottet* at Pondicherry, and another from the Government Office at Madras, deposited there many years ago by Mr. Daniel Ince. These two last contained (what in the others was deficient) explanations in French of the Teloogoo words arranged as above explained; but the explanations thus given, though full, are by no means correct. This manuscript appears to have been the result of the labours of successive Jesuit Missionaries, in the neighbourhood of the Guntoor district.

The Author's obligations to these Teloogoo manuscripts, however, are inconsiderable, compared with those which he owes to the excellent Sanscrit Dictionary published by Mr. Wilson at Calcutta. That publication did not reach him until

the present Teloogoo Dictionary was in the Press; but, as it passed through it, the Author, in explaining words of Sanscrit origin, has borrowed very freely from Mr. Wilson's work; and, in general, has introduced *verbatim* such of the explanations given by Mr. Wilson as continue in Teloogoo to be attached to the Sanscrit term; adding any new meaning it may have acquired, after it's adoption into Teloogoo.

In consequence of the Author's removal to an Office at a great distance from the Presidency, Mr. Henry Mortlock, the present Secretary to the College of Fort St. George, was so good as to undertake the revision of the sheets of the Dictionary as they passed through the Press; and the public are indebted to him for the care with which that troublesome task has been executed. The Author is further obliged to Mr. Mortlock for many valuable additions of various Arabic, Persian, and Hindoostanee terms, in illustration of the derivation of several Teloogoo words. These additions may generally be distinguished from those of the Author, by the omission of the word *from*, which has usually been inserted by the Author, before the derivations given by him.

BELLARY DISTRICT,
10*th December* 1821.

ABBREVIATED TERMS USED IN THIS DICTIONARY.

T.	denotes	Pure *Teloogoo* words, such as in the Grammar are termed దేశ్యము *Deshyumoo.*
S.	,,	*Sanscrit* words, assuming Teloogoo terminations and forms, in the Grammar termed తత్సమము *Tutsumumoo.*
TD.	,,	Teloogoo corruptions *of* Sanscrit words, in the Grammar termed తద్భవము *Tudbhuvumoo.*
O.	,,	Provincial terms, in the Grammar denominated గ్రామ్యము *Grawyumoo.*
A.	,,	words of Arabic derivation.
P.	,,	,, Persian ,,
H.	,,	,, Hindoostanee ,,
s. n.	,,	Substantive noun.
adj.	,,	Adjective.
adv.	,,	Adverb.
postpos.	,,	Postposition.
interj.	,,	Interjection.
v. a.	,,	Verb active.
v. n.	,,	Verb neuter.
v. caus.	,,	Verb causal.
v. comp.	,,	Verb compound, or that peculiar verb in Teloogoo which is formed from the root కొను, as explained in this Dictionary under that head, and in the second edition of the Grammar, between rules 184 & 185.

N. B....When &c. is added to a sanscrit adjective terminating in ము, it denotes that it is given in it's neuter form, but that it admits of the masculine and feminine forms explained in the Grammar under rule 289, &c. of the second edition; and that in these masculine and feminine forms, it may be used as a substantive.

A

DICTIONARY,

TELOOGOO AND ENGLISH.

అంక

అ The first letter of the Teloogoo Alphabet. In Teloogoo, it is often used before words beginning with a consonant, for the long అ, (the indeclinable adjective pronoun *that;)* in which case, the following consonant is doubled; thus, అకాలము is often written అక్కాలము *that time.* Prefixed to nouns of Sanscrit derivation beginning with a consonant, it implies negation; thus, శూరుడు a *brave man,* అశూరుడు a *coward;* before words of the same derivation commencing with vowels, it is used in the same sense, but between it and the vowel, the consonant వ్ is inserted, to prevent hiatus.

ర. అంకణము s. n. The space between two beams, or pillars.

స. అంకపాళి s. n. A kind or amorous embrace.

అంకు

స. అంకము s. n. (from the root s. అక్ *to mark*) 1. A mark or spot. 2. a numeral figure. 3. the inside of the thigh. 4. the side above the hip. 5. *in theatrical language,* an act or scene; a canto or chapter. 6. vicinity.

ర. అంకము s. n. War; battle.

ర. అంకమ్మ ..... } s. n. The name of a village
ర. అంకాళమ్మ } Goddess.

స. అంకితము &c. adj. Marked; numbered; paged. అంకితము చేయు v. a. To dedicate a book; as ఆగ్రంథము రాజు కంకితమంకితము చేసినాడు he dedicated that work to the King.

ర. అంకిలి s. n. An obstacle; impediment.

స. అంకుర s. n. A germ; a sprout; a bud.

స. అంకురార్పణ s. n. (from s. అంకుర *a germ* and s. అర్పణ *placing*) A preliminary ceremony performed in Hindoo temples, at the beginning of a feast.

s. అంకుశము s. n. An elephant hook; the instrument by which the driver guides the elephant. అంకుశంబులకు రాని adj. (a corruption of the Sanscrit word అంకుశము *an elephant hook*, and t. రాని the negative relative participle of the verb, వచ్చు *to come, that does not come*; viz. *that which will not obey direction*) Ungovernable, head-strong, untractable, indocile. అంకుషంబుమోస్తి s. n. (from అంకుశము an *elephant hook*, and t. మోస్తి *like*) The 19th of the 27 Asterisms, from its similitude to the elephant hook. *Quatuor stellæ, in cauda scorpionis.* Beschi.

s. అంకూశము s. n. Vide అంకుశము.

TUD. అంక s. n. (from s. అంక *a mark*) A numeral figure, sign, or mark. అంకెలు కూడు v. a. (from కూడు *to join*) To add up figures. అంకెలుగణించు v. a. (from గణించు *to count*) To multiply figures. అంకెలుపాలుచ్చు v. a. (from పాలుబుచ్చు *to take shares*) To divide figures. అంకెలుభాగింపుచేయు v. a. (from భాగింపుచేయు *to subtract*) To subtract figures.

T. అంకెము s. n. 1. A stirrup 2. half of a bullock load, or what is loaded on one side of the bullock.

T. అంకెవన్నె s. n. A stirrup.

T. అంక s. n. A long stride.

s. అంకజము s. n. (from s. అంక *the body*, and s. జ *born*) The hair.

s. అంకజుడు s. n. (from s. అంక *the body* and s. జ *born*) 1. A son. 2. the god of love.

T. అంకడి s. n. A shop. అంకడివీధి s. n. (from వీధి *a street*) A market place. అంకడ్రాత s. n. (from T. రాత *a range*) A range of shops. అంకడివేయు v. a. (from T. వేయు *to throw or put*) To establish or open a shop.

s. అంకణము s. n. 1. A court or yard. 2. the open square, forming the centre of every native dwelling.

T. అంకద s. n. Calamity, danger, distress.

s. & T. అంకదట్టము s. n. (from s. అంక *the body* and T. దట్టము *close* or *tight*) Drawers, trowsers, such as are worn by Mussulman women, or Hindoo dancing girls.

s. అంకదము *s. n.* An ornament worn on the shoulder, peculiar to Kings. It resembles a short wing, erect.

s. అంకదుడు s. n. The son of వాలి *Vali*, who is the brother of the King of the Southern race, represented in the *Rámáyanam* as monkies.

s. అంక దేశము s. n. One of the 56 Countries in the world, in the vicinity of Calinga, a division of Telingana.

s. అంకద s. n. A woman.

s. అంకన్యాసము s. n. A repetition of religious formulas, with the hand, in different positions, laid on various parts of the body; as, the palm of the hand on the breast; the finger or the palm on the mouth; the ends of the fingers on the crown of the head &c.

s. అంకము s. n. 1. The body. 2. a limb, or member of the body. 3. a part or branch. 4. a rank, condition, or state.

వేదాంగము s. n. (from వేద *the Védum*) The branches or subordinate Hindoo sciences, connected with the Hindoo scriptures. రాజాంగము s. n. (from s. రాజన్ *a king*) Regal state.

T. అంగ వెలయి s. n. Nakedness.

s. & TUD. అంగరక్తా s. n. (from s. అంగ *the body* and Tud రక్తా *protection*) A short jacket, or vest; such as is worn by Hindoos connected with Europeans.

s. అంగరాగము s. n. (from s. అంగ *the body* and s. రాగ *causing pleasure*) 1. A cosmetick. 2. the rubbing of ground sandal-wood &c. upon the body. 3. ground sandal-wood.

T. అంగలార్చు v. n. To grieve, to lament, to cry, to weep.

s. అంగవస్త్రము s. n. (from s. అంగ *the body* and s. వస్త్ర *a cloth*) A man's upper garment, generally thrown over the shoulder, or respectfully tied round the waist.

s. అంగారకుడు s. n. The planet Mars; according to mythology, the son of the earth. అంగారకవారము s. n. (from s. వార *a day*) Tuesday, the third day of the week.

s. అంగారము s. n. 1. Coal 2. charcoal 3. a live coal. అంగారధానిక s. n. (from s. ధానిక *that in which any thing is kept*) A stove, any vessel in which fire is placed. అంగారశకటి s. n. (from s. శకటి *a cart*) A stove.

s. అంగిరసుడు s. n. *Angirasa*, the name of a holy Moonee.

T. అంగిలి s. n. The uvula, అంగిలిములు s. n. (from ములు *a thorn*) A disease in the throat, generally peculiar to children.

T. అంగీ s. n. (probably derived from s. అంగిక *a jacket*) A long gown; a robe generally worn by Mussulmans, or Hindoos connected with the Mahomedan Government. అంగీతొడుగు v. a. To put on a robe. అంగీవిడుచు v. a. To take off a robe.

s. అంగీకరించు v. a. 1. To consent, acquiesce, or accept a proposal. 2. to admit. 3. to approve అంగీకారము s. n. Consent, the acceptance of a proposal; admission, approval. అర్ధాంగీకారము Half consent, doubtful admission. అంగీకృతము &c. adj. Accepted, admitted.

T. అంచు adj. Agreeable; pleasant; handsome. This word is also used as a substantive, when it denotes *beauty, agreeableness* &c.

s. అంగుష్ఠము s. n. 1. A finger; a toe. 2. the thumb, or great toe. 3. an inch.

s. అంగుళి s. n. 1. A finger or toe. 2. the thumb or great toe. అంగుళిత్రాణము s. n. (from s, త్రాణ *preserving*) A piece of leather or iron, often in the form of a broad ring, placed on the fingers of the right hand, to prevent their being cut by the bow-string, in discharging an arrow. అంగుళీమానము s. n. (from s. మాన *a measure*) A measure with the fingers or arms, such as a span, a

cubit &c. అంగుళీయకము s. n. A finger ring.

s. అంగుష్ఠము s. n. The thumb, the great toe. It is often written అంగుటము.

a. అంగూరుచెట్టు s. n. (from the Persian word అంగురు *grapes* and the T. word చెట్టు *a tree*) The grape vine.

s. అంఘ్రి s. n. The foot.

TVD. అంచ s. n. (*from* s. హంస) A fabulous kind of swan. అంచ లేపైదేటి s. n. (from T. లేపై *a horse*, and T. దేటి *a chief*; viz. *the great being whose steed is the swan*) The God Brumha, the creator.

T. అంచన s. n. An estimate, a valuation, an appraisement. అంచనాచూచు or అంచనావేయు v. a. To form an appraisement, to estimate. అంచనాదారుడు s. n. (from పార్ Hindoostanee, *an agent*) A person who estimates the quantity of corn in a field, or salt in a heap &c.

s. అంచెలము s. n. The selvage of a garment, the border of a cloth.

s. అంచితము &c. adj. Revered; pleasing.

TVD. అంచు s. n (from s. అంచల) 1. The ornamented border of a cloth. 2. the edge, end, or selvage. 3. the blade of a sword.

T. అంచె s. n. A relay, or post, at different stages.

T. అంజ s. n. 1. The foot of a man. 2. the mark of a man's foot. 3. the measure of a foot.

s. అంజనము s. n. 1. The elephant at the western point, one of the eight supporting the world. 2. the smoke of a lamp made into paint, used by women and children to blacken the eyes. A conjuror called in to discover thieves, or any thing concealed, places some of this paint in the palm of his hand, or in a plate, or applies it to his eyes, and by this means the figure of the thief and the whole transaction are supposed to be represented to himself only; hence, అంజనము sometimes means *conjuration* and అంజనగాడు *a conjurer*.

s. అంజనావతి s. n. The female of the elephant at the north east point.

s. అంజనిక s. n. A species of lizard.

s. అంజలి s. n. The palms of both hands held together, so as to contain anything.

a. అంజాయించు v. n. To delay; to be in doubt; to hesitate.

T. అంజిపాయలు s. n. used only in the plural. A play with shells, peculiar to women and children.

T. అంటచెట్టు s. n. (from T. చెట్టు *a tree*) The plantain or banana tree, *musa sapientum*.

T. అంటు v. 1. To touch, to handle. 2. to be joined, to come in contact with, to stick. 3. to infect, to be contagious. 4. to be attacked by insects. 5. to anoint, అంటుజోడు s. n. Ear-rings that hang close to the ear, touching it. అంటురాని దేవుడు s. n. The Deity that cannot be touched; the god of fire. అంట s. n. *lit.* That which is joined, viz. 1. leaves stitched together, which the Hindoos use as plates for their rice 2. the clotted hair

of a mendicant. అంటుకట్టు v. a. (from కట్టు *to tie*) To fasten or join together; to tighten; to clot the hair. అంటుపేను s. n. (from పేను *a louse*) A small louse that sticks to the skin; a crab-louse. ఆరోగ్యమునాకుఅంటినది That disease has infected me. ఆరోగ్యముఅంటుచున్నదా Is that disease contagious? దానిచెదలుఅంటినది White ants have attacked it. తడి అంటు To touch, rub, or anoint the head. అంటుకొను v. comp. 1. To touch for one's own advantage. 2. to anoint or wash the head. This phrase implies also *to bathe* for when the Hindoos anoint the head with oil, they always bathe afterwards. 3. to cling or stick to; to hold or fasten upon. 4. to take away clandestinely. అంటుకొనిపోవు To steal.

అంటించు v. caus. 1. To cause to touch. 2. to join, to paste, to glue. 3. to sting. 4. to light or set in fire. తేలుకుట్టెను The scorpion stung. దెబ్బలంటించు (from దెబ్బలు *blows*) To beat, to flog. కూటులంటించు (from మాటలు *words*) To repeat improperly what has been communicated to one; to reveal a secret. పనులంటించు (from పని *business*) To employ.

2. అంటు s. n. (from the v. as explained above.) 1. Touching. 2. a graft. 3. imagi- [illegible] uncleanness, or legal impurity. అం [illegible] have the menses, or any other [illegible] impurity. అంటువిరుచు or వదులు To become free from the menses, or from any other legal impurity, such as from that arising on the death of a relative &c.

3. అడ s. n. 1. Proximity, vicinity, neighbourhood; 2. support, protection. అండ చేయుకొను To put oneself under another's protection. అండగోడ s. n. (from **3.** గోడ *a wall*) A buttress; a sloped wall, built to support another.

4. అండము s. n. 1. An egg. 2. the testicle. అండవాయువు The disease arising from the swelling of the testicle. అండకోశము (from s. కోశ *a nest*) The scrotum. అండజము (from s. జ *produced*) An oviparous animal.

5. అండువకము s. n. A species of bird. (*Jacana. Parra Gœnsis* &c.) *Colebrooke.*

6. అందెము s. n. 1. That part of a sack in which goods are placed, when laden on a bullock. 2. half a bullock load.

7. అంత an indeclinable adjective and substantive pronoun. 1. So, so many, such, thus. 2. that. అంతసేపు So long. అంతమంది So many persons. అంతమాత్రము Such a quantity, so much. అంతమట్టుకు So far, thus far. It is sometimes *affixed* to words, as దుడ్డంత Such as a copper pice i. e. the size or weight of a copper piece. అంతలో Within that; in the mean time. అంతకంటే Than that. అంతకుముందర Before that. అంతకంతకు By degrees. అంతగా Much; frequently *vide* అంతా.

అంతట The inflected ablative of అంత,

afterwards; in the mean time. అంతటి నుంచి From that time; thenceforward. అంతటి the inflected adjective from అంత, Such, alluding to something written or said before; as if we should say, *such* a man we shall not see again, మేమంతటి వానిజూడము.

s. అంతఃకరణము s. n. (from s. అంతర్ *internal*, and s. కరణ *an organ*) 1. The heart. 2. the mind; *figuratively*, favor, regard.

s. అంతఃపురము s. n. (from s. అంతర్ *internal* and s. పుర *a habitation*) A seraglio, the inner apartments for the women.

T. అంతకము s. n. A total, or aggregate. అంతకముచేయు v. a. To add up or make a total.

s. అంతకుడు s. n. The god Yama; the killer, and judge of departed souls.

s. అంతము s. n. 1. An end, consummation. 2. death, destruction. 3. the waist. adj. beautiful.

s. అంతరంగము s. n. (from s. అంతర్ *within, and* s. అంగ *the body*) 1. The heart. 2. the mind; *figuratively*, secrecy, privacy; hence also అంతరంగుడు a confidant, as వానితోడాదంతరంగుడు he is his confidant.

s. & TUD. అంతరచామర s. n. (from s. అంతర *the middle space*, and TUD. చామర *a lilly*) A water plant, without any root in the ground, swimming upon the surface of lakes &c.

s. అంతరము s. n. 1. The middle space; interval. 2. difference. 3. rank. అంతరాంతరము Difference, or distinction of rank.

s. అంతరాత్మ s. n. The interior soul; that portion of the universal soul, or supreme being, which the Hindoos believe to be confined in the body of each existing creature.

s. అంతరాయము s. n. Obstacle, impediment.

s. అంతరాళము s. n. The middle space; interval.

s. అంతరిక్షము s. n. The sky; the atmosphere.

s. అంతరీపము s. n. An island.

s. అంతరీయము s. n. A lower garment.

s. అంతర్గతము &c. adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. గత *went*) 1. Forgotten. 2. included. 3. internal. అంతర్గతజ్వరము Internal fever.

s. అంతర్ధానము s. n. (from s. అంతర్ *within*, and s. ధాన *placing*) Disappearance, vanishing. అంతర్ధానమగు v. n. (from అగు *to become*) To disappear, to vanish.

s. అంతర్ధి s. n. Any thing which hides, or keeps from sight; a covering.

s. అంతర్భూతము &c. adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. భూత *being*) Included.

s. అంతర్భౌమము &c. adj. (from s. అంతర్ *within* and s. భౌమ *belonging to the earth*) Subterraneous.

s. అంతర్వ్యోమము s. n. The space between the sky and the surface of the earth;

the air, the atmosphere.

s. అంతర్వత్ని adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. వత్ *an attributive of possession*) Pregnant, big with child.

s. అంతర్వాణి adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. వాణి *learning*) Skilled in arts and sciences; learned.

TUD. అంతస్తు s. n. (from s. అంతస్థ) A story, or range, placed one above another; as the decks of a ship, the stories of a house.

s. అంతస్థ s. n. A name given in grammar to the letters య - ర - ల and వ.

వ. అంతా s. n. sometimes written అంత The whole; every thing—pro. all—adv. completely, altogether, wholly. అంతవట్టు *In* all parts. అంతటా Every where. అంతే That is all. అంతేనా Is that all? అంతా ఒకసారి All at once.

D. అంతఃపురము s. n. The seraglio. *vide* అంతరఃపురము.

TUD. అంతు s. n. The whole, total, or aggregate. adj. Total. This word is used chiefly in accounts.

s. అంతేవాసి s. n. (from s. అంత *the end*, and s. అవసాయిన్ *sitting*) 1. A person of the lowest cast, or order in society. 2. a barber.

s. అంతేవాసి s. n. (from s. అంత *near*, and s. వాసిన్ *who dwells*) A pupil, a scholar, one who is under the care of a tutor.

s. అంత్యజుడు s. n. A person of the lowest cast.

s. అంగ్యము, &c. adj. (*from* s. అంత *the end*) Final; ultimate; last; concluding.

s. అంత్రము s. n. The entrails.

T. అందగించు v. n. 1. To be adorned. 2. to take up one's discourse, to support one's argument.

T. అందనంత adv. Till that time, as far as that place. vide అందాక.

T. అందము s. n. Beauty; as రామునియందము the beauty of Rama. adj. Beautiful; as రామునిముఖమందము Rama's face is beautiful. అందగాడు A handsome fellow. అందపీనుగు &c. Ugly, deformed.

T. అందలి indef. pro. All.

TUD. అందలము s. n. (from s. ఆందోళిక) A palankeen. అందలపుకోమ్ము The pole of a palankeen.

T. అందాక adv. Till that time, as far as that place. *vide* అందనంత.

T. అందియ s. n. A silver ornament, worn *by women* round the ankle.

T. అందు adv. There, in that place.

T అందు pron. defective, not used in the nominative, genitive, or accusative cases; That. అందువల్ల *by that.* అందుకు *for that* అందుమీదట *upon that.* It is likewise joined to the relative participles of a verb, to convert them into nouns, admitting of declension; thus, చేసినందుచేత *by having done.* చేసేటందుచేత *by doing.*

T. అందు postpos. In. రామునియందు in *Rama.*

T. అందు v. a. 1. To reach. 2. to take hold of. 3. to obtain. అందుకొను v. comp. To reach. వియ్యమందు v. a. To intermarry.

త. అందుగుచెట్టు s. n. The name of a tree. *Boswellia integrifolia.* R. Mss. Colebrooke.

s. అందువ s. n. 1. The chain used to fix an elephant by one foot. 2. an ornament worn by women round the ankle. 3. the thread or string tied round a man's waist, by which is supported the *lungoti*, or small cloth, concealing the privities.

త. అందె s. n. *vide* అందియ.

c. అందెనందెలేని adj. (from అందెనందె, a cant word, derived from అందె *an ornament worn round the ankle*, figuratively expressive of *restraint*, and లేని *wanting*) Unrestrained; uncontrollable; helpless.

s. అంధకము &c. adj. Blind. *vide* అంధకము.

s. అంధకరిపుడు s. n. (from s. అంధక the name of a giant, and s. రిపు *a foe*) One of the names of the god *Siva*.

s. అంధకారము s. n. (from s. అంధ *blind*, and s. కార *making*) Darkness, obscurity. అంధకారముపోగొట్టు To dispel darkness. అంధకారముతీసిపోతున్నది Darkness disappears. అంధకారముమూసుకొంటున్నది or కప్పుకొంటున్నది. Darkness spreads itself. కామాంధకారము or మోహాంధకారము Excess of love.

s. అంధతమస్సు s. n. (from s. అంధ *blind*, and s. తమస్ obscurity) Great darkness.

s. అంధసు s. n. Water; darkness.

s. అంధసు &c. adj. Blind.

s. అంధస్సు s. n. Food; boiled rice.

s. అంధస్వ s. n. A well.

త. అంపకోల s. n. (from త. అమ్ము *an arrow*, and త. కోల *a staff*) The shaft of an arrow.

త. అంపకోడి s. n. (from త. అమ్ము *an arrow*, and త. Xడి *a feather*) The feather of an arrow.

త. అంపములు s. n. Arrows. This word is used in the plural only.

త. అంపు v. a. (The causal form of the root పోవు *to go*) 1. To cause to go; to send away, to delegate. 2. to forward; to dispatch. దోవఅంపు To accompany one for a short way on the road, out of civility. అంపంచు v. caus. used precisely in the same sense as అంపు. అంపకము s. n. The act of sending; permission, dismissal, *congé*. అంపకముచేయు v. a. To send away.

s. అంబ s. n. 1. A mother. 2. one of the names of the wife of *Siva*.

s. అంబకము s. n. 1. An eye. 2. an arrow.

s. అంబరము s. n. 1. Cloth; apparel. 2. the ether or sky. అంబరాంబరుడు s. n. (from s. అంబర *the sky*, and s. అంబర *apparel*, viz. *one whose apparel is the sky*) A name of the god *Siva*.

s. అంబరిసము s. n. A frying pan.

s. అంబరీషుడు s. n. The name of one of the 16 ancient kings.

త. అంబలి s. n. A kind of pap; made from the grain called కొండలు the *cynosurus coracanus* Lin.

s. అంబష్ఠుడు s. n. 1. A man sprung from a Bramin and a Vysya woman. 2. a barber; 3. a physician.

ట. అంబారము s. n. 1. A heap, a magazine 2. the Government share of the produce. అంబారముపోయు (from ర. పోయు *to pour*) To heap up grain.

ఱ అంబారీ s. n. A *Howdah*, the seat or tower placed on an elephant's back, which accommodates several persons.

ర. అంబారుపురుగు s. n. A tick, infesting animals.

ఱ. అంబాళపుచెట్టు s. n. The name of a tree, *spondias mangifera*.

ల. అంబిక s. n. 1. A mother. 2. one of the names of the wife of *Siva*; also that of the mother of *Dhrootarashtra*, an ancient King.

ల. అంబు s. n. Water అంబుకణము s. n. (from s. కణ *a particle*) A particle of water. అంబుజము s. n. (from s. జ *produced*) *vide* అంభోజము - అంబునిధి s. n. (from s. నిధి *a nest*) The sea. అంబుధి s. n. (from s. ధి *holding*) The sea. అంబుధిసుతి s. n. (from s. అంబుధి *the sea*, and s. సుతి *a quiver*: one whose quiver is the sea) A name of the god *Siva*. అంబుప్రసాదము s. n. (from s. ప్రసాద *clearing*) Clearing-nut, *strychnos potatorum*. అంబుభూషణుడు s. n. (from s. భూషణ *ornament*) The regent of the waters, the Hindoo Neptune. అంబుమర్కటము s. n. (from s. మర్కట *a monkey*) The porpoise. అంబురాశి s. n. (from s. రాశి *a multitude*) The sea. అంబుస్ఫోటము s. n. (from s. స్ఫోట, *breaking*) A bubble.

ర. అంబు s. n. An arrow అంబులపొది. s. n. a quiver of arrows. అంబువేయు v. a. (from వేయు *to throw*) To shoot an arrow.

ర. అంహేదadj. 1. Helpless; poor. 2. unable to speak when necessity requires it. 3. talking incoherently.

ల. అంబ్లము s. n. The fruit of the tamarind tree; sourness.

ల. అంభస్సు s. n. Water. అంభోజము s. n. (from s. జ *produced*) A lotus, *nelumbium speciosum*, or *nymphæa nelumbo*. అంభోనిధి s. n. (from s. నిధి *a nest*) The sea. అంభోధి s. n. (from s. ధి *holding*) The sea. అంభోరాశి s. n. (from s. రాశి *a multitude*) The sea.

ల. అంభోవము s. n. The lowing of oxen.

ల. అంశ s. n. A share, a part, a portion. 2. good fortune or luck; as వానియంశఁడొగ్గదు his good fortune is great.

ల. అంశము s. n. A share, a part, a portion. దేవునియంశానపుట్టు To be borne from a portion of the Deity; to partake of the divine nature.

ల. అంశుకము s. n. 1. Cloth. 2. the end of the upper part of a woman's cloth, in general throw over her shoulder.

ల. అంశుపు s. n. A ray of light, a beam. అంశుమంతుఁడు s. m. (from s. మత్ *possessing* viz. radiant, emitting rays) 1. The sun. 2. the moon. అంశుమాలి s. n. (from s. మాలా *a neck lace*) The sun.

ల. అంసము s. n. The scapula; the shoulder-blade. అంసకూటము s. n. (from s. కూట *a peak*) The protuberance or hump on the back of indian oxen. అంసలము

&c. adj. (from s. ఆ *possessing*) Robust, strong, lusty.

వి. అకట or అకటా interj. An expression of sorrow; alas!

ఆ. అకటవికటము or అకటావికటము adj. Inverted, topsyturvy. వాడుఅకటవికట ములుమాట్లాడుతాడు He speaks inverteily; he prevaricates, or shuffles.

స. అకము s. n. 1. Sorrow; grief; a pang. 2. sin.

స. అకరిమడు s. n. A collector of customs.

స. అకస్మాత్తు గా adv. By chance; by accident; suddenly.

స. అకారము s. n. (from s. అ and s. కార a termination added to all the simple letters) The name of the first letter in the Teloogoo alphabet.

స. అకాలము s. n. Improper time. adj. Untimely, or out of season, as అకాల మరణము or అకాలమృత్యువు s. n. (from s. మరణ and మృత్యు *death*) Untimely or premature death. అకాలవర్షము Unseasonable or untimely rain.

స. అకించనము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. కించన *little*) Very poor or indigent; avaricious.

స. అకూపారము s. n. (from s. అ a privative, s. కు *little*, and s. పార *a bank*; that of which the bank is great) The sea.

వి. అకో A particle, expressing doubt; as యేమకో It may, or may not.

వి. అక్క s. n. An elder sister అక్కచెల్లెండ్లు Sisters, including both elder and younger.

†వి. అక్కజము s. n. (from s. ఆశ్చర్య) Wonder; surprise.

వి. అక్కటిక s. n. The essence of regard, or favor; mercy.

వి. అక్కడ adv. (from వి. అ *that*, and s. కర *a place*) There, in that place; it is opposed to ఇక్కడ *here*. This word is the inflected ablative of a defective noun, as its derivation evinces. అక్కడివాడు The man *of* that place. అక్కడికి *To* that place అక్కడ ఇక్కడ Here and there.

†వి. అక్కరము s. n. (from s. అక్షర) A letter of the alphabet

వి. అక్కఱ s. n. 1. Necessity. 2. want; need. 3. occasion. నాకుఅక్కఱవున్నది I want; literally, want is to me. అక్కఱలేదు It is not wanted, or necessary. దీనిరాసికి నియక్కఱ What have you to do with this? *or* what occasion or necessity have you forthis? అక్కఱకొద్దీమాట్లాడు To speak as necessity demands, as circumstances require. అక్కఱతీర్చు To relieve from want. అక్కఱకువచ్చు To be of use. అక్కఱపడ్డిచ్చాడు To be interested in.

వి. అక్కరకర s. n. A species of medicinal root.

వి. అక్కరించు v. a. To contract the muscles of the belly.

వి. అక్క s. n. The breast; the bosom. వాని అక్కలు చెక్కలుయైందినవి *lit.* his breasts and cheeks are dried up. He is emaciated. అక్కపిట్ట s. n. (A cant word, from s. పక్షి *a bird*) A blockhead; a stupid fellow.

T. అర్కిశి s. n. A sort of grain, called also ఆర్కగాలు.

s. అక్రమము &c. adj. Irregular, out of rank or order s. n. Irregularity.

s. అఖండము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. ఖండ a bit or piece) 1. Whole, entire, without interstice. 2. indivisible. 3. undivided.

s. అఖిలము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఖిల separated) All, whole, entire.

T. అగచాట్లు s. n. this word is used only in the plural, and denotes. 1. A very distressed and helpless state, or situation. 2. calamity; adversity. అగచాట్లుపడు v. a. To suffer great distress; to fall into adverse circumstances. అగచాట్లుపెట్టు or పెట్టు v. a. To throw one into distress. అగచాట్లవాడు A distressed person. అగచాట్లుదీర్చు To free from distress.

T. అగడు s. n. An accusation. అగడుపెట్టు v. a. To prefer an accusation.

T. అగడ్త s. n. A ditch, or trench; a moat.

a. అగత్యము s. n. (probably from s. అగతి) Necessity. adj. Necessary. అగత్యముగా Necessarily, positively. మీరు అగత్యముగారావలెను You must positively come.

T. అగపడు v. n. 1. To appear; to seem. 2. to be found. అగపెట్టు v. a. To point out, to shew.

s. అగమము or అగము s. n. (from s. అ a privative and s. గమ or గ that moves) 1. A mountain. 2. a tree.

s. అగమ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. గమ్య moveable) 1. Inaccessible. 2. impassible. 3. impenetrable.

s. అగరు s. n. A red sort of sandal wood.

T. అగలుమారిచెట్టు s. n. The name of a tree, *Cissampelos hexandra.*

T. అగలు v. n. To be broken, to burst. అగలించు or అగల్చు v. a To break; to split.

T. అగసాలె or అగసాలెవాడు s. n. A goldsmith.

s. అగస్త్యుడు s. n. (from s. అగ a mountain, and s. స్త్య a leveller) The holy sage *Agustya,* named also కుంభసంభవుడు, the regent of the star Canopus, and the supposed inventor of the Tamil language.

G. అగాడి s. n. 1. The van, or front of an army. 2. the ropes tying the fore feet of a horse.

s. అగాధము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. గాధ a fixed place) 1. Deep, unfathomable. 2. abstruse.

s. అగారము s. n. A house, a habitation.

G. అగావు s. n. (from Hind. آگے before) An advance of money.

T. అగిసెచెట్టు s. n. The lin plant. *Linum usitatissimum.* అగిసెనూనె s. n. Linseed-oil. అగిసెకూర The leaves of the Lin plant, which the Hindoos eat as curry.

s. అగురు s. n. *vide* అగరు.

s. అగురులఘు s. n. *vide* అగరు. adj. (from s. అ a privative and s. గురు heavy) Light.

s. అగోచరము &c. adj. Incomprehensible, imperceptible.

త. అగ్గరుచు v. n. To be seized, or taken.

త. అగ్గకు adj. Possible. ఇదివానికిఅగ్గకు *lit.* This is possible to him, he can do this.

త. అగ్గలము adj. Intolerable, hard to be borne, not to be endured అగ్గలమగు v. n. *(from* త. అగు *to become)* To become intolerable.

త. అగ్గలించు v. a. To surpass, to excel.

TUD. అగ్ని s. n. (from s. అగ్ని) Fire. అగ్గిన కులు. or అగ్గిదాడు v. n. (from త. తకులు or త. తోడు *to touch)* To be kindled by fire; to be fatigued. అగ్గిసాపడు s. n. (from త. పాపు *a child)* The son of *Siva* and *Parvaty*; the god of war, also called *Koomárasáwmy.*

త. అగ్గించు v. a. 1. To commend or applaud. 2. to supplicate or pray.

TUD. అగ్గువ adj. (from s. అరఘు) Cheap, of small value, easy to be had. వర్తకులువియ్యగను బహు అగ్గువ అమ్ముతారు The merchants sell rice very cheap. అగ్గువకు To buy at a cheap rate.

s. అగ్ని s. n. 1. The element or god of fire. 2. fire. 3. the plant called Ceylon lead-wort, *Plumbago zelanica* 4. marking nut, the *simecarpius anacardium.* అగ్నికణంబు To kindle. అగ్నిజ్వాల s. n. Flame. అగ్నిమూల s. n. The south-east point, over which the god of fire is supposed to preside. అగ్నికణము s. n. (from s. కణ *a particle)* A spark of fire. అగ్నిచిత్తు s. n. (from s. చిత్ *one who collects)* One who has taken and placed, or consecrated, a sacrificial fire. అగ్నినామము s. n. 1. Ceylon lead wort. 2. marking nut; see అగ్ని అగ్నిబీజము s. n. (from s. బీజ *a seed)* Gold. అగ్నిమాంద్యము s. n. (from s. మాంద్య *dullness or extinction)* Indigestion; a morbid weakness of stomach. అగ్నిలిఖితము s. n. (from s. లిఖిత *an indication or sign)* Smoke. అగ్నిశిఖ s. n. (from s. శిఖా) 1. Saffron. 2. a sort of pot-herb. 3. a flower or dust of a vermilion colour. 4. minium or red lead. అగ్నిహోమము s. n. (from s. హోమ *an oblation)* A holy sacrifice or ceremony, in which oblations are presented to the god of fire. అగ్నిసహనము s. n. (from s. సహ *to bear or suffer)* A frog. అగ్నిహోత్రము s. n. (from s. హోత్ర *an oblation)* 1. The articles necessary for the daily fire sacrifice performed by Bramins. 2. fire. 3. an oblation to fire. అగ్నిహోత్రుడు s. n. 1. The god of fire.

s. అగ్రము s. n. 1. The fore part; the front. 2. a peak. 3. the point of a bird's bill. 4. the end. 5. the beginning అగ్రము &c. adj. 1. First. 2. chief, excellent, eminent, principal. అగ్రగణ్యము &c. adj. (from s. గణ్య *that may be enumorated)* Estimable; conspicuous; commanding. అగ్రజన్మ్రుడు s. n. (from s. జన్మ *birth)* 1. An elder brother. 2. a man of the sacerdotal or braminical tribe. అగ్రజుడు s. n. (from s. జ *born)* An elder brother. అగ్రధన్యుడు s. n. (from s. ధన్య *a*

bow) Indra, the regent of the sky, and king of angels. అగ్రహారము s. n. (from s. హృ *to take* or హార *a necklace)* 1. A village or street inhabited by brahmins only. 2. a superb necklace.

s. అగ్రిమము &c. adj. (from s. అగ్ర) 1. First. 2. prior. 3. excellent.

s. అగ్రిముఁడు s. n. (from s. అగ్ర) An elder brother.

s. అగ్రేసరుడు s. n. (from s. అగ్రే *in the front* and s. సర *a mover;* the person who moves first, or who walks in front) A chief; a commander of an army or party; a leader.

s. అఘము s. n. 1. Sin. 2. passion. 3. pain.

s. అఘాయత్తము &c. adj. (from s. అఘ *sin* and s. ఆయత్త *ready).* 1. Obstinate or stubborn. 2. inclined to mischief.

c. అఘోరము adj. Horrid, frightful, dreadful. అఘోరించు v. n. 1. To grieve, to lament. 2. to be in alarm or agitation.

T. అచట adv. (from T. ఆ *that,* and T. చోట *a place)* There, in that place; it is opposed to ఇచట *here.*

s. అచల s. n. (from s. అ a privative, and s. చల *moving)* The earth.

s. అచలము s. n. (from s. అ a privative and s. చల *moving)* A mountain.

s. అచింత్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. చింత్య *imaginable)* Beyond inquiry; incomprehensible. s. n. The number formed by a unit, followed by thirty one cyphers, or other figures.

s. అచిరద్యుతి s. n. (from s. అచిర *temporary,* and s. ద్యుతి *light)* Lightning.

s. అచేతనము &c. adj. Inanimate, stupid, insensible.

TUD. అచ్చు adj. (from s. అచ్ఛ *pure)* Pure, real, unmixed. అచ్చులోఁగము s. n. pure Teloogoo. అచ్చులుండ్లపేరు s. n. (from T. ఉండ్లు *a ball* and T. పేరు *a necklace)* A necklace, composed of pearls and gold. అచ్చుల్లి s. m. used only in the plural. (from T. ఆల్లు *men)* Chosen men.

T. అచ్చట adv. *vide* అచట.

T. అచ్చనగాయ s. n. A round ball, made of clay, tamarind stones, &c. used as a toy by children.

T. అచ్చను or అచ్చముగా adv. an emphatic particle which denotes Personality, or individuality; as అచ్చను గారాజుపోయెను the King went personally, or himself. అచ్చనుపాలుతాగెను he drank milk only.

TUD. అచ్చర s. n. (from s. అప్సరస్) Any one of the అప్సరసలు celestial nymphs, or courtesans.

T. అచ్చారము s. n. Money given to make a bargain firm; earnest money.

T. అచ్చిగము s. n. Deficiency.

T. అచ్చు v. n. 1. To be indebted; as నీపు నేనుఅచ్చినానా am I indebted to you? 2. to suffer loss; as ఆ గ్రామముతోనూ ఱుపరాలచ్చినాను. I suffered a loss of 100 Pagodas, on account of that village. అచ్చివచ్చు. v. n. (from T. అచ్చి the past

participle of అచ్చు and T. వచ్చు *to come.* To be advantageous, or prosperous. అచ్చుదల or అచ్చునాటు s. n. Debt incurred in a former existence.

T. అచ్చు s. n. 1. A weaver's reed. 2. a printing type. 3. a mould. అచ్చువేయు To print, to stamp. అచ్చువేసినయెద్దు A bull that is marked or stamped, allowed to wander at large, in commemoration of a deceased person, or as consecrated to the deity. అచ్చువెల్లము (from T. వెల్ల ము *Jaggory*) A stamped lump of Jaggory, used as a sweetmeat.

S. అచ్చు s. n. A vowel.

T. అచ్చు గా adv. Agreeably.

TUD. అచ్చెరిమము or అచ్చెరుపు s. n. (from s. ఆశ్చర్య) Astonishment, surprize, wonder.

T. అచ్చో or అచ్చోట adv. (from T. అ *that* and T. చో or చోటు *place*) There, in that place. *vide* అచట.

S. అచ్చ, ళ్ళము s. n. A bear.

S. అచ్చము &c. adj. Pure; clear; limpid; real. *vide* అచ్చు.

S. అచ్చోదకము s. n. (from s. అచ్చ *pure* and ఉద *water*) The pleasure-tank or pool of *Cubera*, the god of riches, and regent of the northern point.

S. అచ్యుతా*గ్రజుడు s. n. (from s. అచ్యుత *imperishable*, viz. *Vishnoo*, the pervader and preserver, and s. అగ్రజ *first born*) A name of *Balaráma*, the elder brother of *Vishnoo*, in his incarnation as *Krishna*.

S. అజ s. n. A she-goat.

S. అజగరము s. n. A large snake. *(Boa constrictor).*

S. అజగవము s. n. The name of the bow of *Siva*.

S. అజమము s. n. A he-goat. అజమోద s. n. (from s. మోద *smell*) A medical drug, *Carum carui.*

S. అజస్రము adv. Constantly, continually, always.

S. అజాజీవి s. n. (from s. అజ *a goat*, and s. ఆజీవిక *subsisting*) A goat-herd.

S. అజాతశత్రుడు s. n. (from s. అజాత *unborn* and s. శత్రు *an enemy*) 1. A person without enemies; an innocent man. 2. a name of *Dhurmarájah.*

S. అజితము &c. adj. Unconquered.

S. అజినము s. n. A hide, generally that of an antelope, used by religious persons.

S. అజిరము s. n. An open square, forming the centre of every native house; a court or yard.

S. అజుడు s. n. (from s. అ a privative, and s. జ *born*) 1. The Creator *Brumha.* 2. the Indian Cupid. 3. *Siva.* 4. *Vishnoo.* 5. that son of *Rughoo* who was the origin of the race in which *Ráma* was born.

S. అజేయము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. జేయ *conquerable*) Impregnable, invincible.

S. అజ్ఞాతవాసము s. n. (from s. అజ్ఞాత *unknown*, and s. వాస *inhabiting*) The act of living incognito.

S. అజ్ఞానము s. n. (from s. అ a privative,

and s. జ్ఞాన *knowledge*) 1. Ignorance. 2. a want or ignorance of religion.

s. అజ్ఞాను s. n. (from s. అ a privative and s. జ్ఞ *knowing*) An ignorant or illiterate man.

r. అట adv. There, in that place *vide* అచట

r. అట a particle (from the v. అను *to say*) It is said, or they say; as వాడువచ్చెనట. It is said, or they say, he is come.

r. అటక s. n. A few boards are placed under the shelving roof of a native house, so as to form a flat ceiling over part of the room: the space between this flat ceiling and the shelving roof is used as a store-house, and is termed అటక.

r. అటకమానిది s. n. The name of a plant.

r. అటకరి s. n. A preparation of green gram, and other substances, used as soap, chiefly for the purpose of washing the head, after it has been anointed with oil.

c. అటకాయించు v. a. 1. To hinder or prevent. 2. to arrest, to detain. 3. to molest. అటకాయ s. n. 1. Prevention. 2. detention. 3. molestation.

s. అటని s. n. The notched extremity of a bow.

r. అటమటించు or అటమరించు v. a. To deceive, cajole, or usurp, by plausible words or address.

s. అటవి s. n. A forest, a wilderness. *vide* అడవి.

r. అటిక s. n. A small earthen pot, with a large mouth.

r. అటు particle 1. There. 2. that. 3. so, *as* అటుపో go there. అటుతర్వాత after that. అటువంటి like that, such. అటుచెయ్యి do so.

r. అటుకుడి. n. *vide* అటక.

r. అటుకులు s. n. pl. Paddy, which, after having been scalded in the husk, is beaten and deprived of that covering, and becomes bruised or flattened rice; it is then eaten, generally without further preparation, but sometimes after being boiled.

r. అట్ట s. n. 1. The body. 2. the leather forming the sole of a sandal.

s. అట్టము s. n. 1. An upstair house. 2. the upper part of a house. 3. an airy room on the top of the house.

s. అట్టహాసము s. n. (from s. అట్ట *much*, and s. హాస *laughter*) 1. The defiance or shout previously to battle. 2. affectation of superiority. అట్టహాసముచేయు v. a. To give oneself airs.

s. అట్టాలకము s. n. A house built over the fort gate; an upstair house.

r అట్టి adj. pron. Such.

r. అట్టు s. n. A particular kind of cake, baked on an iron plate.

c. అట్టు particle. This word is a corruption of అటు *that*, and when added to the indefinite relative participle in -కట, or to the past relative participle of the verb, expresses, 1. So that, so as. 2. as. 3. as if. ex. ఈమునిపి ప్రతికేటట్టుమందియ్యి Give medicine, *so that* this man may live, or *so as* to preserve his life. నీవుచెప్పినట్టు

వేనుచేసిన్ది. I did *as* thou saidst. వాడు అవతలపాయ్యేట్టుఅనుపచ్చాడు. He appeared, *as if* he would go further. అట్టే పోయెను a Telooguo phrase (from T. అట్టు *so*, the emphatic ే, and T. పోవ్ *to go*) Literally *it is gone thus*; corresponding with the English phrase "*never mind.*"

c. అట్టుపట్టానవాలు s. n. A complete description of the origin, and existing condition or appearance, of any person, thing, or action.

T. అట్టులు adv. Thus. *vide* అట్లా.

T. అట్టువ s. n. *vide* అటుక.

T. అట్లా adv. 1. Thus, in that manner. 2. so, in such a manner. అట్లాగు adv. (from T. అటు *so*, and T. లాగు *manner*) In that manner; in such a way. అట్లాంటి or అట్లాటి adj. Such, alluding to something written or said before.

T. అద s. n. 1. A lump of tamarinds. 2. clotted hair. అదకట్టు v. n. To be clotted or entangled, as the hair.

T. అదకత్తి or అదకొత్తి s. n. The scissars used for cutting beetle nut.

T. అదక్కు v. n. To be reduced; to be humbled; to be depressed, or pressed down *vide* అణక్కు.

అదచు or అదచ్చించు v. a. To reduce, to humble &c. అదకువ (abstract noun) Humility; submission; modesty; politeness *vide* అణికువ.

T. అదపము s. n. A beetle-nut pouch. అదపకాడు s. n. (from T. కాడు *an agent*) The person that carries his master's beetle-nut-pouch.

T. అదపలు s. n. An entangling, as of the hairs of the head. అదపలుకట్టు v. n. *vide* అదకకట్టు.

T. అదరించు v. a. To discharge, or send forth.

T. అదగు v. n. To shine.

T. అదరు s. n. Heartfelt sorrow.

T. అదలు v. n. 1. To bawl; to weep; to cry loudly. 2. to be afraid.

T. అదలు s. n. Fear; terror.

TUD. అదవి s. n. (from s. అటవీ) A forest; a wilderness. అదవికంద. s. n. (from s. కంద *a root*) A large wild root, the *Tacca pinnatifida* అదవికుక్క s. n. (from TUD. కుక్క *a dog*) A wolf. అదవికోడి. s. n. (from TUD. కోడి *a fowl*) A jungle fowl. అదవిచెఱుకు s. n. (from T. చెఱుకు *sugar-cane*) Wild sugar cane. అదవిదున్న s. n. (from T. దున్న *a buffalo*) A wild buffalo. అదవిపంది s. n. (from T. పంది *a hog*) A wild hog, A wild boar. అదవిప్రత్తి s. n. (from T. ప్రత్తిచెట్టు *the cotton-tree*) The wild-cotton tree, *Hibiscus vitifolius*. అదవిమనిషట్టు s. n. (from T. మనిషట్టు *a habitation*) An anchoret, a hermit. అదవిమల్లెతీగ s. n. *Nerium antidysentericum* అదవిమొనా s. n. A sort of plant called also అటుకమూలిక ప్లక్ష. అదవిమొల్లతీగ s. n. (from T. మొల్లతీగ *jasmine*) A kind of jasmine. (*J. Auriculatum*).

c. అదాపుది s. n. An alarm or disturbance

excited by a hostile or predatory incursion.

ౘ. అదిరిపడు v. n. To hop; to jump with a quick motion; as మిడుతఅదిరిపడుతున్నది the grass-hopper is hopping.

ౘ. అదిరము s. n. A scymitar.

ఆ. అదిమె s. n. A bond-man; a slave; slavery.

ౘ. అదిమూలము s. n. 1. A mark; a token by which any thing is known. 2. any symbol used as a signature by those who cannot write their names.

ఆ. అదివి s. n. *vide* అడవి.

ఆ. అదీసాటా s. n. The obtdining goodls from a trades-man, in order to sell them; the business of a broker.

ౘ. అదుకొ v. a. To range; to pile up.

ౘ. అదుకులు s. n. *Vide* అటుకులు.

ౘ. అదుగు s. n. 1. A foot-step. 2. the mark or measure of a foot. 3. the foot or bottom of any thing. 4. a foot. అదుగంటు v. a. (from ౘ. అంటు *to touch*) 1. To fall to the bottom; to subside. 2. to be burned as rice at the bottom of a pot. అదుగదుగున adv. 1. Stop by step. 2. ever and anon, from time to time అదుగదుగ్గ adv. Frequently; often. అదుగంటగోయు v. a. To cut close to the root. అదుగుతోపెళ్ళ ఱించు v. a. To pull up by the root.

ౘ. అదుగు v. a. To ask; to question; to demand. అదిగించు v. caus. To cause to ask &c. ఆ. అదుక్కొను (from ౘ. కొను *to buy*) To beg; to entreat.

ౘ. అదుచు v. a. To beat; to strike.

ౘ. అదుము s. n. Mire; mud.

ౘ. అద్ద s. n. A measure, equal to two maunikas.

ౘ. అద్దంకి s. n. 1. Delay. 2. hinderance; prevention; obstacle. *vide* అడ్డము.

ౘ. అద్దకట్ట s. n. (from ౘ. అద్దము *across* and ౘ. కట్ట *a bank*) A dam, to shut up or confine water.

ౘ. అద్దకొయ్య s. n. The upper part of a door frame, carved in an elegant manner.

ౘ. అద్దగించు v. a. To stop; to hinder from progressive motion or action; to prevent; to arrest.

ౘ. అద్దగము s. n. A shield; a buckler.

ౘ. అద్దపడు v. n. (from ౘ. అద్దము *across* and ౘ. పడు *to fall*) 1. To obstruct, to impede, to block up. 2. to interfere; to secure.

ౘ. అద్దబాస s. n. A nose ornament, or ring.

ౘ. అద్దము s. n. 1. Any thing transverse, or in a cross direction. 2. obstacle, impediment, opposition. 3. a security, a pledge. అద్దముపచ్చు v. n. To oppose; to front. అద్దముపడు v. n. 1. To be in the way. 2. to be security for another. అద్దముపెట్టు v. a. 1. To put in the way. 2. to mortgage, to pledge అద్దాలు s. n. pl. Impediments, obstacles. అద్దాలుచేయు 1. To throw impediments in the way. 2. to oppose in argument.

ౘ. అద్దసరము v. n. (from ౘ. అడుగాస) *Justicia adhatoda & gandarussa.*

ౘ. అద్దసాళ్ళి s. n. plu. Dice.

ౘ. అద్ది s. n. 1. Delay. 2. opposition.

ౘ. అద్దిగలు s. n. plu. A gold necklace.

T. అణ్టి s. n. A deposite.

T. అణ్పు s. n. 1. Any thing that affords concealment. 2. any thing used to exclude cold or heat. 3 a cover.

T. అణ్వర s. n Half of a fanam.

T. అణశట్టి s. n. An amount or dam. *vide* అడ్డకట్టి.

S. అణిమము s. n. (from s. root అణ్ *to make a noise*) A base, vile, or worthless man.

T. అణగు v. n. To be extinguished.

T. అణచు v. n. 1. To be pressed down 2. to be humbled, subdued, reduced, depressed, repressed, suppressed, allayed, abated, or appeased. అణచఁబడు or అణఁగు v. a 1. To press down. 2. to humble, subdue, reduce, depress, repress, suppress, allay, abate, or appease.

అణకువ s. n. 1. Modesty. 2. politeness, civility. 3 submission, humility. అణఁగఁద్రొక్కు v. a. (from T. క్రొక్కు *to beat*) To reduce, to suppress, to subdue, to restrain, to annihilate. అహంకారమణఁగినవి. Pride is humbled. గాలియణఁగినది. The wind is abated. ఆకలియణఁగినది. Hunger is allayed. కోపమునణిచివేసెను He repressed his anger అణఁచివేయు v. a. (from T. వేయు *to throw*) To suppress or conceal unlawfully.

T. అణా s. n. An ana, the sixteenth part of a rupee.

S. అణిమ s. n. (from s. అణు *an atom*) The power of assuming an imperceptible form; one of the eight superhatural faculties.

T. అణుకువ s. n. అణుకు v. n. *Vide* అణఁకు.

S. అణువు s. n. An atom; 60 small a particle as cannot be divided; any thing extremely small.

T. అతఁడు, అతఁడు, అతఁడు pro. He. These words are used in speaking honorifically of equals, of the third person.

S. అతర్కణము s. n. Transgression; an act of wickedness; an offence.

S. అతలకుతలము s. n. 1. A disorganized or confused state. 2. a tumultuous disturbance or noise. 3. a jolting.

S. అతలము s. n. Hell; the region which is supposed to be below the earth.

S. అతసి s. n. The lin plant; *vide* అవిసె చెట్టు.

S. అతి A Sanscrit particle, which prefixed to words adopted from that language, marks excess. Very; much; beyond.

S. అతిక్రమము s. n. A transgression; the violation of a law or command.

S. అతిక్రమించు v. a. 1. To pass over or beyond. 2. to surpass, to excel. 3. to transgress; to infringe v. n. To elapse.

S. అతిక్రమించు v. n. 1. To pass away. 2. to be too late.

S. అతిథి s. n. A guest; one who is entertained at the house of another; a stranger that comes to the house of another for food. అతిథిఁజేయు To entertain, lit. *to worship*, guests. అతిథిక్రియ s. n. (from s. క్రియా *an act*) Hospitality.

s. అతిమధుర &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. మధుర *delicious*) Very delicious or delicate; affording delight; grateful to the sense or mind. s. n. Liquorice.

s. అతిమాత్రము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. మాత్ర *a measure*) Immoderate; exceeding, excessive.

s. అతిముక్తము s. n. A kind of creeper; the *Gartnera racemosa*, or *Banisteria bengalensis*.

s. అతిరథుడు s. n. (*from* s. అతి *excess* and s. రథ *a car*) A hero mounted in a car who effectually combats the enemy even after his driver is wounded or killed.

s. అతిరసము s. n. (from s. అతి *excess* and s. రస *taste*) A sweet cake made from a mixture of rice-flour, sugar &c.

s. అతిరిక్తము &c. adj. *Exceeding*; excessive.

s. అతివ s. n. A woman.

s. అతివాసము s. n. The fast observed on the day preceding the ceremony, in which *pindums* or oblations are offered by the Hindoos to the manes of their ancestors.

s. అతివృష్టి s. n. (from s. అతి *excess* and s. వృష్టి *rain*) Excess of rain.

s. అతిశయము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. శయ *a boundary*) Without limit, much; excessive.

s. అతిశయము &c. adj. 1. Wonderful; marvellous, extraordinary. 2. excellent. 3. uncommon, excessive.

s. అతిసారము s. n. (from s. అతి *excess* and s. సార *a flowing*) A flux or *diarrhœa*. అతిసారమవ్వు v. n. To have a flux, or *diarrhœa*.

s. అతీంద్రియము &c. adj. (from s. అతి *beyond* and s. ఇంద్రియ *the senses*) Imperceptible.

s. అతీత కృదంతము s. n. (from s. అతీత *past* and s. కృదంత *the action*) The past tense; the action finished or ended.

s. అతీతము &c. adj. Past; gone.

v. అతుకు v. n. To be joined, fastened, united, or soldered; to cling together. v. a. To join, fasten, unite, or solder together. అతికించు v. caus. has the same meaning as అతుకు in its *active* sense. అతుకు s. n. 1. Junction 2. a patch; a piece sewed upon a cloth, to cover a hole; a joint in a plank &c.

s. అతులము &c. adj. *Unparallelled*, unprecedented.

v. అత్త s. n. 1. A mother-in-law. 2. a maternal uncle's wife. 3. a paternal aunt. This last is termed properly మేనత్త అత్తరాండ్లు s. n. plu. (a compound of అత్త and మామ *a father-in-law*) 1. The father and mother in-law. 2. a maternal uncle and his wife.

v. అత్తకాయ s. n. A bunch of plantain fruit.

n. అత్తరు s. n. (from A عطر) Perfume, fragrance; essence, ottar *(of rose &c.)*

v. అత్తడి adv. (from v. అ *that*, and v. తడి *time*) At that time, then.

n. అత్తరి n. in the metrical language, An elder sister.

t. అత్తిమర్రి s. n. (from t. మర్రి *a tree*) The glomerous fig tree, *ficus glomerata*.

s. అత్యంతము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. అంత *the end*) Excessive. adv. Very, exceedingly.

s. అత్యయము s. n. 1. Death. 2. distress. 3. transgression.

s. అత్యర్థము &c. adj. Excessive.

s. అత్రి s. n. *Atri*, one of the seven sages, or principal stars in *ursa major*.

TVD. అదంతరము or అదంత్రము s. n. The want of free agency; entire dependence upon another; the being exclusively under another's directions.

TVD. అదనము adj. (from s. అధిక) Much; great in quantity; extra.

t. అదను s. n. ఇది opportunity; a critical point of time; a juncture. అదనుకువచ్చినాడను he came *a propos*.

o. అదపు s. n. This word is derived from the arabic word ادب, and in Telooguo denotes, Respect; politeness; awe. అదపులోపెంచు To keep in awe.

t. అదపెద్దము &c. adj. 1. Many; consisting of a great number. 2. much, large in quantity.

o. అదరూయించు v. a. To frighten; to terrify.

t. అదరు v. n. To tremble; to shake; to palpitate; to start. అదరు s. n. Trembling; shaking. అదరుబెదరు s. n. Fear and trembling. అదరుబెదరుకొండె s. n. (from t. కొండె *a heart*) 1. A coward. 2. habitual timidity; pusillanimity. అదరిపాటు s. n. A sudden twitch or start.

t. అదలింపు or అదల్పు v. a. To menace, threaten, or intimidate.

o. అదాటుగా adv. 1. By chance, by accident. 2. suddenly. 3. unexpectedly.

t. అది pro. 1. She. 2. it. 3. that. This is the remote demonstrative *pronoun* of the third person singular, in the feminine and neuter genders, from the masc. వాడు - అది మొదలు. Since that, from that. అదివరకు. Until then, as far as that. అదిగాక adv. (from t. కాక the negative verbal participle of అవు *to become*) Besides that, except that.

t. అదిగో interj. Look there! Lo! behold! adv. Yonder. This word is used when we direct the eye to an object in view.

s. అదితి s. n. *Aditee*, the mother of the gods, the daughter of *Dutcha*. అదితినందనులు s. n. plu. (from s. నందన *a son*) Gods or deities, so called, because they are born of *Aditee*.

t. అదుపు v. or s. n. *vide* అణుపు.

t. అదుగో adv. *vide* అదిగో.

t. అదుము v. a. To press; to compress.

t. అదురు v. n. *vide* అదరు - అదురుబెదురు A kind of native petard, used as a firework.

s. అదృశ్యుడు adj. (from s. అ a privative and s. దృశ్ *sigth*) Blind.

s. అదృశ్యము s. n. (from s. అ a privative and s. దృశ్ *seen*) 1. Fortune; luck. 2. fate. 3. casual. and unseen danger (as

from conflagration &c.) దురదృష్టము Bad luck. అదృష్టహీనము &c. adj. Unfortunate. అదృష్టమువచ్చు or అదృష్టమగు To become fortunate. అదృష్టవంతుడు To become fortunate. అదృష్టవంతుడు A fortunate person.

రూ. అర్ధ adj. (from s. అర్ధ *half*) Half. అర్ధరాత్రి s. n. (from r. రాత్రి *night*) Midnight.

రూ. అద్దము s. n. (from s. ఆదర్శ *a mirror*) A mirror; a looking glass. అద్దములో చూపవచ్చు To be represented in a mirror.

r. అద్దు v. a. I. To stain, to colour, to die. 2. *to* dip. అద్దించు v. caus. To cause to stain &c. అద్దకము s. n. Tincture; colour; die.

r. అద్దె s. n. Hire; rent. అద్దెకియ్యుచున్నది To let out. అద్దెకుతీసుకొనిన To hire. అద్దెయిల్లు A rented house.

s. అద్భుతము s. n. Wonder; surprize. adj. Wonderful; surprising; excellent.

s. అద్రి s. n. A mountain. అద్రిరాజు s. n. (from s. రాజన్ *a king*) The snowy mountains in the north of India.

s. అధమము &c. adj. Inferior; low; vile; base. adv. At least.

s. అధమర్ణుడు s. n. (from s. అధమ *inferior* and s. ఋణి *debt*) A debtor. ఉత్తమర్ణుడు A creditor.

s. అధరము &c. adj. That which is below or underneath. s. n. The nether lip.

s. అధర్మము s. n. (from s. అ privative and s. ధర్మ *justice*) 1. Injustice. 2. want of charity. 3. unrighteousness. 4. all behaviour contrary to the *Sruti* and *Smriti*, or oral and written institutes.

s. అధస్తాత్ adv. (from s. అధస్ *down* and s. తాత్ *or*) Otherwise.

s. అధి A Sanscrit particle, which, prefixed to words adopted from that language, expresses *excess* or *superiority* in rank, place, or degree.

s. అధికము &c. adj. Much; excessive; extra; superior; great.

s. అధికరణము s. n. in logic, The continent; that which contains or comprehends any thing. in grammar, The locative case.

s. అధికారము s. n. (from s. particle అధి *superiority* and s. కార *making*) 1. The Government, or ruling power. 2. authority; power. 3. a right to property. 4. an employment. 5. a chapter. అధికారమిచ్చు To entrust with power; to authorize, or empower. అధికారముచేయు To exercise power; to be in a powerful situation. అధికారముచెల్లు or పాకు Power to be current, or to extend to. అధికారి s. n. 1. A Governor. 2. one invested with authority or power; a public officer. 3. the rightful owner of a thing.

s. అధిత్యక s. n. 1. Table-land. 2. land upon a mountain.

s. అధివేదన s. n. A girl under eleven years of age.

s. అధిపతి s. n. (from s. particle అధి and s. పతి *a master*) 1. A Governor; a ruler; a King; a sovereign. 2. an owner or master.

s. అధిపకము s. n. 1. A monkey or ape. 2. the black cuckow. 3. a large black fly. 4. a black beetle.

s. అధిపుడు s. n. (from s. particle అధి and s. v. పా *to preserve*) 1. A sovereign; a supreme ruler; a lord. 2. an owner or master.

s. అధిరోహిణి s. n. (from s. particle అధి and s. v. రుహ్ *to ascend*) A ladder.

s. అధివాసము s. n. (from s. particle అధి and s. v. వస్ *to dwell*) A house; an abode.

s. అధివిన్న s. n. The elder or superior wife; a woman whose husband has married a second wife.

s. అధిశ్రయణి (from s. particle అధి and s. శ్రీ *to cook*) A furnace, fire place, or hearth.

s. అధిష్ఠించు v. n. To be contained. అధిష్ఠానము s. n. 1. A town. 2. that which contains or comprehends any thing. అధిష్ఠానదేవత s. n. The deity presiding over any thing; as విద్యాధిష్ఠానదేవత. The deity presiding over learning.

s. అధీనము &c. adj. Subject to, dependent on s. n. 1. Possession or charge. 2. power.

s. అధీరము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ధీర *brave*) Cowardly; confused.

s. అధైర్యము s. n. Cowardice; unsteadiness.

s. అధోభువనము s. n. (from s. అధస్ *below*, and s. భువన *the world*) The subterraneous world; hell.

s. అధోక్షజుడు s. n. The God *Vishnoo*.

s. అధ్యయనము s. n. Reading; study. This is generally applied to the study of the Védas, or of the arts and sciences, in Sanscrit. అధ్యయనము చేయు. To study the Védas.

s. అధ్యవసాయము s. n. Perseverance; constancy in progress.

s. అధ్యక్షము &c. adj. (from s. particle అధి and s. అక్షి *an eye*) Perceptible.

s. అధ్యక్షుడు s. n. (from s. particle అధి and s. అక్షి *an eye*) 1. An overseer; a superintendent. 2. a *chief*; a grandee.

s. అధ్యాపకుడు s. n. A teacher of the Védas.

s. అధ్యాపించు v. a. To teach the Védas.

s. అధ్యాయము s. n. A chapter; a section; a lecture.

s. అధ్యాహారము s. n. 1. Argument, reasoning. 2. a word not expressed but understood.

s. అధ్వ s. n. A road, way, path, or route.

s. అధ్వగుడు s. n. (from s. అధ్వన్ *a road* and s. గమ్ *to go*) A traveller.

s. అధ్వరము s. n. The holy sacrifice, or solemn ecremony, performed by bramins; in which a he goat is killed, and a particular part of the inside fat, being offered to the deity, is eaten by them.

s. అధ్వర్యుడు s. n. (from s. అధ్వర) The reciter of the Yujoor Véda, at the sacrifice abovementioned.

s. అధ్వాన్న adj. Bad; corrupt; spoiled.

s. అనంగము s. n. (from s. అ a privative

and s. అంగ *the body)* 1. The sky; the atmosphere. 2. the mind or heart.

s. అనంగుఁడు s. n. The god of love; *lit.* he who has no body.

s అనంత s n. (from s. అ a privative and s. అంత *the end)* The earth.

s. అనంతము s n 1. The sky; the air 2 a unit followed by thirty cyphers or other figures

s. అనంతము &c. adj Endless; eternal; infinite. అనంతవిజయము s. n. (from s. విజయము *victory)* The name of the conch or shell of *Dharmarája*, in the *Mahábhárat*.

s. అనంతశయనము s. n. The name of a city in the province of Malabar.

s. అనంతశయనుఁడు s. n. (from s అనంత *the chief of serpents*, and s. శయన *a bed)* The god whose couch is the king of serpents, *Vishnoo*.

s. అనంతుఁడు s. n. The infinite Being *Vishnoo*.

T. అనకట్టు s. n. A dam. *vide* అడ్డకట్ట and అణకట్ట.

T. అనఁగా adv. (from T. అను *to say*, and T. ఆ the infinitive of ఆఁవు *to become*) 1. When it is said 2. to wit; namely; videlicet. కంఠిఅనఁగాఁవేమి *lit.* When *Sundhi* is said, what is it? What is the meaning of *Sundhi*. అనఁగాఅనఁగాఒక రాజ్యరలదు There was *a certain* king.

T. అనఁగొనఁకు v. n. To have playful or amorous dalliance together.

s. అనఘము &c. adj (from s. అ a privative and s. అఘ *sin*) Innocent; pure.

T. అనఁటిచెట్టు s. n. *vide* అంటిచెట్టు.

s. అనడ్వాహుఁడు s. n. A bull or ox.

s. అనడ్వాహిని s n A cow.

TUD. అనడ s. n. *vide* s. అనాథ.

TUD. అనయము adv. (from s. అనిశ *always*) Always; eternally; continually.

T. అనరులు s. n. plu. The vitals; the parts essential to life.

s. అనర్గళము &c. adj. (from s. అ a privative and s. అర్గళ *a bar*) *lit.* without opposition. 1. Fluent; voluble. 2. abundant.

s. అనర్థకము &c. adj. (from s. అ a privative and s. అర్థ *signification, utility*) Nonsensical; useless; to no purpose.

s. అనర్థము s. n. (from s. అ and s. అర్థ *prosperity*) Calamity; distress; danger.

s. అనలుఁడు s. n. Fire. అనలుఁడు The god of fire.

T. అనవలోలు v. n. Rice, or other grain, after it is boiled, and separated from the water, *to settle, dry, and cool a little*, so as to be fit for eating.

s. అనవధానత s. n. (from s. అ a privative and s. అవధానతా *attention)* Inadvertence; mistake.

s. అనవరతము &c. adj. Continual; eternal; frequent. adv. Frequently.

s. అనసూయ s. n. *Unasooya*, the wife of the great sage *Atri*.

s. అనాకారి adj. (from s. అ a privative and s. ఆకార *form*) Ugly; deformed.

s. అనాగతము &c. adj. (from s. అ a priva-

tive and s. ఆగత *returned)* Not returned; not received; not arrived s. n. The future.

s. అనాచారము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆచార q. v.) 1. Irreligion. 2. rusticity; incivility. 3. uncleanness. 4. any thing contrary to religious custom or to established morals.

s. అనాదరణ or అనాదరము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆదరణ & ఆదర *respect*) Inattention; disrespect; disregard; incivility.

s. అనాది adj. Without beginning; eternal.

s. అనాథ s. n. (from s. అ a privative and s. నాథ *a master*) 1. A poor helpless wretch; a vagabond; *used as a term of slight or contempt.* 2. a widow. అనాథనాథుండు The protector of the helpless, God.

s. అనామధేయుడు or అనామకుడు s. n. (from s. అ a privative and s. నామ & నామధేయ *a name*) 1. An anonymous person; one who has no name. 2. a man of no consequence.

s. అనామయము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆమయ *disease*) Health; salubrity; welfare.

s. అనామిక s. n. (from s. అ a privative and s. నామ *a name*) The finger next to the little one.

s. అనారతము &c. adj. Continual, eternal; frequent. adv. Frequently.

s. అనావృష్టి s. n. (from s. అ a privative and s. ఆవృష్టి *rain*) A failure of rain; a drought.

s. అనాసపండు s. n. A pine apple.

s. అనాహతము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆహత *beaten*) 1. A new unbleached cloth. 2. the heart; a vital part.

r. అని s. n. Battle; war; fight.

r. అని The past verbal participle of the v. అను *to say.* This word is of very frequent occurrence in Telloogoo. When the speaker states what another has said, he does not, as in English, use the infinitive mood, but repeats the words of the original speaker, adding అని; thus, *he told me to write* would, in Telloogoo, be rendered నన్ను వ్రాయుమని చెప్పెను viz. నన్ను *me* వ్రాయుము *write thou* అని *having said* చెప్పెను *he told.* అని is used, in the same manner, when we address, to a second person, orders to be delivered to a third; as పంపుమని చెప్పు *Tell to send. lit. send thou, having said, tell.*

v. అనిపించు v. caus. (from r. అను *to say*) 1. To cause to say. 2. to cause to give out, or pretend. అనిపించుకొను *lit.* to cause to say for one's own advantage. 1. To be called, to obtain the name of. 2. to pass for. ఆరాజుదొడ్డనాడనిపించుకొనెను That king was called a great man. అనుండుడనిపించుకొనెను That fool passed for a learned man.

s. అనిమిషము s. n. (from s. అ a privative and s. నిమిష *a twinkling*) A fish.

s. అనిమిషులు or అనిమేషులు s. n. plu. The Deities, or gods.

s. అనిరుద్ధుడు s. n. The son of the god of love, and husband of *Oosha.*

s. అనిర్దేశ్యుడు s. m. The incomprehensible; one of the names of the supreme Being.

s. అనిలుడు s. m. The god of wind. In the plural, this word denotes a set of divinities, also called *vasoos*, who are eight in number.

s. అనిశము adv. Always; constantly. adj. Constant, eternal.

s. అనిష్టము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఇష్ట *desired*) Hated; disagreable; injurious; ominous of ill.

s. అనీకము s. n. 1. An army, a force. 2. war; battle.

s. అనీకిని s. n. (from s. అనీక *battle*) 1. An army, a force. 2. an army consisting of 2,187 elephants, 2,187 chariots 6,561 cavalry, and 10,935 infantry.

s. అను A Sanscrit particle, prefixed to words, and denoting. 1. After. 2. like. 3. under. 4. along. 5. with. 6. in part of. 7. every, each. 8. near to. 9. in regard to. 10. to. 11. orderly, methodically.

v. అను v. a. 1. To say, to tell. 2. to call names. అనుకొను *lit.* to say for one's own advantage, To say to oneself. మాటలను (from మాట *a word*) To abuse. *vide* అనఁగా - అని - అనిపించు.

s. అనుకంప s. n. Clemency, mercy; tenderness; kindness; compassion.

s. అనుకము &c. adj. Lustful, lewd, amorous.

v. అనుకు adj. Of a consistence like batter, nearly liquid, but not transparent.

s. అనుకూలము &c. adj. 1. Favorable. 2. salubrious. ఈదేశమునాకుఅనుకూలము. This country is salubrious to me.

s. అనుకూలము s. n. 1. Consent. 2. favor. 3. aid. 4. protection. 5. amity; the being on good terms with another. 6. convenience. 7. interest. 8. success. 9. procuring, obtaining. నాకుయింకాఁకూఁడుఅనుకూలము. నా or పడలేదు I have not yet obtained the money. ఈపనినీకుఅనుకూలమవునా Will this business succeed with you? అతనినిమిత్తంలిరాజు నొక్కఁ అనుకూలముఁగద్దు He has great interest with the king. అనుకూలశత్రుత్వము. False friendship, concealed enmity. అనుకూలముచేయు To assist; to favor; to espouse one's cause. అనుకూలపడు or ఔవు To conduce, to contribute, to have good success; to be reconciled as వారుఅనుకూలపడ్డారు or అనుకూలమయిపోరు They are reconciled or made friends. అనుకూలపఱచుఁను To reconcile others; to ingratiate oneself. as వైపులనఅనుకూలపఱుచుకొనిరాజ్యమునపహరించయత్నముచేసెను. Having ingratiated himself with the soldiers, he attempted to usurp the crown. అనుకూలించు. v. n. 1. To consent. 2. to favor. 3. to be on good terms with another.

s. అనుక్రమణిక s. n. (from s. particle అను and s. క్రమణ *arrangement*) A method, mode.

s. అనుక్రోశము s. n. Clemency; mercy; tenderness; compassion.

s. అనుగమనము s. n. (from s. particle అను and s. గమన *going*) *lit. going with.* A woman's burning herself, on the same funeral pile with the dead body of her husband

TUD: అనుచరుఁడు s. n. A friend.

s. అనుచితుఁడు &c. adj. Suitable, consistent; conformable.

s. అనుగ్రహము s. n. 1. Favor; regard. 2. kindness; benignity. 3. indulgence. అనుగ్రహమునుపడయుట To gain favor. అనుగ్రహించు v. a. To grant a favor; to shew mercy; to favor.

s. అనుచరుఁడు s. n. (from s. particle అను and s. చర *going*) A follower; an attendant; a servant; a companion.

s. అనుచితము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఉచిత *fit or proper*) Improper.

r. అనుచు v. a. 1. To send; to dispatch. 2. In books, To cause to make.

s. అనుజీవి s. n. (from s. particle అను and s. జీవిన్ *who lives*) A servant.

s. అనుజుఁడు s. n. (from s. particle అను and s. జ *born*) A younger brother.

s. అనుజ్ఞ s. n. 1. Permission; leave. 2. command, or order. అనుజ్ఞపుచ్చుకొను or వీడుకొను To take leave. అనుజ్ఞయిచ్చు To give leave. అనుజ్ఞచేయు To order.

s. అనుదర్వణము s. n. (from s. particle అను and s. దర్వణ *thirst*) 1. A vessel from which spirituous liquor is drunk. 2. a distribution of spirituous liquor.

s. అనుతాపము s. n. (from s. particle అను and s. తప్ *to burn*) Distress in consequence of something done; remorse; repentance. అనుతాపముపొందు v. n. To repent.

s. అనుత్తమము adj. (from s. అ a privative, and s. ఉత్తమ *best*) Peerless, most excellent, chief.

s. అనుదినము adv. Daily.

s. అనునయము s. n. 1. An apology. 2. condolence. 3. consolation అనునయముచు v. a. 1. To condole, to comfort; to console. 2. to apologize.

r. అనుపకాయ s. n. The pod of a certain bean, *vide* అనుము.

s. అనుపపత్తి s. n. 1. Want of success. 2. a pretext, an excuse. 3. inconvenience. అనుపపత్తులుచెప్పు To make excuses or pretexts.

s. అనుపము s. n. The female of the elephant at the south west point.

s. అనుపమము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. ఉపమా *resemblance*) Incomparable, unrivalled, unparallelled.

s. అనుపానము s. n. (from s. particle అను and s. పాన *a beverage*) Any liquid used as a vehicle for medicine, to disguise its appearance or taste. అనుపానముతోనివ్వు or చేయు To mix medicine in any liquid.

r. అనువు v. a. *vide* అంవు.

r. అనువు s. n. 1. A toll. 2. a tax. 3. customs payable at ferries or passes, or on merchandize exported or imported. 4. ambuscade, ambush.

s. అనుబంధశబ్దము s. n. Hiccough.

s. అనుబంధము s. n. 1. in grammar, An affix or augment. 2. an indicatory letter not sounded. అనుబంధక్రియ. *An auxiliary verb.* 3. connexion, alliance, union, affinity.

s. అనుబింబించు v. n. (from s. particle అను and s. బింబ *the sun or moon's disk*) To throw back, or reflect light, as a mirror, or water.

s. అనుభవము s. n. (from s. particle అను and s. భవ *being*) 1. Experience; frequent trial; knowledge acquired by practice. 2. experiment. 3. enjoyment. 4. suffering. 5. carnal connexion. నరకానుభవము The suffering of hell. సుఖానుభవము The enjoyment of happiness. దుఃఖానుభవము The suffering of affliction, pain, or grief. అనుభవించు v. a. 1. To experience; to know by practice. 2. to enjoy. 3. to suffer. 4. to copulate. పాపఫలమనుభవించు To suffer the consequence of sin; to be punished for one's transgressions. పుణ్యఫలమనుభవించు To enjoy the reward of virtue. అనుభవముచేయు To experience or enjoy. స్త్రీననుభవించు To have carnal connexion with a woman.

s. అనుభోగము s. n. (from s. particle అను and s. భోగ *enjoyment*) 1. Enjoyment. 2. copulation. అనుభోగించు v. a. 1. To enjoy. 2. to copulate.

s. అనుమతి s. n. (from s. particle అను and s. మతి *the mind*) 1. Order. 2. consent. 3. permission. 4. the fifteenth day of the moon's age, when she rises a little less than full. అనుమతించు v. a. To consent, to agree.

s. అనుమానము s. n. (from s. particle అను and s. మాన *a measure*) 1. Inference. 2. conjecture; doubt; surmise. 3. suspicion. 4. hesitation. దైవమును ప్రత్యక్షముకాడు. అనుమానమునుచేత శోధింపవలసినవాడు The deity is not obvious to sight, he must be known by inference. అనుమానపడు To doubt, hesitate, suspect. ఒకరినిండిఅనుమానమునుంచు To entertain suspicion of another.

s. అనుము s. n. The plant producing. అనుములు s. n. plu. A kind of bean. *Dolichos Lubhb.*

s. అనుమోదించు v. n. To consent, to agree, to approve.

s. అనుయోగము s. n. A question, an interrogation.

s. అనురక్తము &c. adj. Beloved.

s. అనురక్తి or అనురాగము s. n. Attachment, regard, love, affection, tenderness.

s. అనురూపము &c. adj. 1. Like. 2. fit, suitable.

s. అనులాపము s. n. (from s. particle అను and s. లాప *talking*) Tautology. అనులాపించు To repeat the same words, over and over again.

s. అనులేపనము s. n. 1. The rubbing ground sandal wood on the body.

s. అనువర్తనము s. n. Conformity; the act of following. అనువర్తించు v. a. 1.

To conform to; to observe; to adhere. 2. in grammar, To be implied or understood, not expressed; as పూర్వపక్ష్యమి క్రద్దనమవర్తింపుచున్నది the compound word is here understood.

వి. అనువు adj. 1. Convenient; proper. 2. arranged; well made. 3. delicious; delicate.

స. అనుష్ఠానము s. n. 1. The act of making. 2. conduct. 3. the observance of prayer. అనుష్ఠానముతప్పక Without failing in the performance of prayer. అనుష్ఠించు To make; to observe.

స. అనుసంధించు v. a. To fix; to join together. v. n. To meet, to come together.

స. అనుసరణ or అనుసరణము s. n (from s. particle అను and s. సరణ *going*) 1. The act of following or observing. 2. assiduity, attachment, or servility to the great. అనుసరించు v. a. 1. To follow, to adhere to. 2. to observe, to imitate. 3. to wait on, or make court to any great personage.

స. అనుస్వార or అనుస్వారము s. n. The nasal character (ం)

స. అనూకము s. n. 1. A former birth, or state of existence. 2. race, family.

స. అనూచానుడు s. n. A man of the greatest learning; one who is conversant with the *Védas*, and six *Védangas*.

స. అనూపము s. n. A country or spot abounding in swamps.

స. అనూరాధ s. n. The name of the seventeenth lunar mansion.

స. అనూరుడు s. n. (from s. అ a privative and s. ఊరు *the thigh*) The charioteer of the sun.

స. అన్యకము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఋత *truth*) False. s. n. A falsehood, a lie.

స. అనేకపము s. n. (from s. అనేక *many* and s. పా *to drink*) An elephant, because it drinks with both its mouth and trunk.

స. అనేకము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఏక *one*) Many, several.

స. అనేడమూకుడు s. n. (from s. particle అ, here implying *similarity*, ఏడ *deaf*, and మూక *dumb*) A person who is both deaf and dumb.

స. అనోకహుడు s. n. A tree.

వి. అన్న s. n. An elder brother. This word is often used to call any one, in a familiar manner; as in English we say *friend! I say!* &c. also as an interjection, denoting surprize. అన్నదమ్ములు Brothers. i. e. both elder and younger brothers.

వ. అన్నన్న interj. denoting Surprize.

స. అన్నము s. n. (from s. v. అద్ *to eat*) Boiled rice; food. అన్నముపెట్టు v. a. To give rice or food. అన్నముచేయు To dress victuals. అన్నపానములు Food and raiment. అన్నోదకములు Meat and drink. అన్నపూర్ణ s. n. (from s. పూర్ణ *filling*) The wife of the god *Viswéswara* at Causy, or Benares. అన్నప్రాశన s. n. (from s. ప్రాశన *eating*) The ceremony of giving solid food to a child for

the first time, generally performed in the sixth month of it's age.

t. అని adj. pro. collective, in the neuter gender. 1. All. 2. so many. అన్నాళ్లు So many days, a contraction of అన్ని and the plural of నాడు *a day*.

t. అన్నింటితిండి or తిండి s. n. (from t. అన్ని *all*, and t. తిండి or తిండి *an eater*) The god of fire; so called, because he consumes every thing that he touches.

t. అన్ను or అన్నువ s. n. A woman.

tvp. అన్నువ adj. (from s. అణు *an atom*) Very minute, very small.

t. అన్నువు s. n. *vide* అన్ను.

s. అన్యథా adv. Otherwise; on the contrary.

s. అన్యము &c. adj. Other, different, foreign.

s. అన్యాయము s. n. (from s. అ a privative and s. న్యాయ *propriety, justice*) Injustice.

s. అన్యోన్యము &c. adj. (from s. అన్య *other*, reduplicated) 1. Mutual. 2. reciprocal. In familiar use, it often expresses *mutual affection*; as ఆ స్త్రీపురుషులకు శీలము అన్యోన్యము గద్దు. Between that man and woman, there is a strong mutual affection. అన్యోన్యస్నేహము Mutual friendship. అన్యోన్యము మాట్లాడు To speak familiarly with one another.

s. అన్వయము s. n. 1. Race, lineage, family. 2. in grammar, Construction; as నామవాచకవిశేషణాన్వయము concord, agreement. వ్యతిరేకవిశేషణాన్వయము government. అన్వయించు v. a. To construe.

s. అన్వర్థము s. n. (from s. particle అను and s. అర్థ *signification*) Original signification.

s. అన్వాయము s. n. Lineage; descent; family; race. *vide* అన్వయము.

s. అన్వితము &c. adj. (from s. particle అను and s. ఇత *gone*) Attended, accompanied, joined.

s. అన్వేషణము s. n. (from s. particle అను and s. ఈషణ *looking*) Research.

s. అన్వేషణ or అన్వేషణము. s. n. Inquiry, search. అన్వేషితము &c. adj. Searched, inquired into.

s. అప A particle, which prefixed to Sanscrit words, denotes. 1. Inferiority (*below, worse*) 2. *privation* (from) 3. separation (away from) 4. contrariety (against) 5. difference (from) 6. dishonesty. 7. exultation.

s. అపకారము s. n. (from s. particle అప and s. కార *doing*) 1. Malice, hatred. 2. the doing any mischief, injury, or harm to another. It is opposed to ఉపకారము Beneficence. అపకారి A disobliging, or mischievous person.

s. అపకీర్తి s. n. (from s. particle అప and s. కీర్తి *fame*) Infamy; dishonor; injury to one's reputation. అపకీర్తిపాలుచేయు To bring infamy on oneself.

s. అపక్రమము s. n. (from s. particle అప and s. క్రమ *to go*) 1. Retreat; flight. 2. disorder.

s. అపక్వము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. పక్వ *mature*) Unripe, raw, immature, green.

s. అవయవము s. n. 1. A limb or member. 2. the body.

s. అపచయము s. n. 1. Loss, diminution. 2. degradation. 3. *the act of* plucking fruits, flowers, or leaves.

s. అపచారము s. n. Impoliteness; incivility; insult; an affront. సురాలయమపచారముచేయు To profane a temple.

s. అపచితి s. n. 1. Destruction, decrease. 2. worship.

s. అపజయము s. n. (from s. particle అప and s. జయ *victory*) Defeat; rout; loss of battle; want of success.

s. అపతల్పకము s. n (from s. particle అప and s. తల్ప *a bed*) A pillow of a semicircular form.

s. అపత్నీకుడు s. n. A widower.

s. అపత్యము s. n. (from s. v. పత్ *to fall*) Offspring, either male or female; so called, because the family is upheld by them.

s. అపత్రప s. n. (from s. particle అప and s. త్రప *shame*) Bashfulness, modesty.

s. అపథ్యము s. n (from s. అ a privative, and s. పథ్య *regimen*) A deviation from prescribed regimen.

s. అపదిశము s. n. (from s. particle అప and s. దిశ *a cardinal point*) 1. The intermediate points between the cardinal ones; as S. E. N. W, &c. 2. half a point of the compass.

c. అపదూషణ s. n. 1. Calumny. 2. infamy. అపదూషణపడు To be calumniated or infamous. అపదూషణపెట్టు To calumniate.

s. అపదేశము s. n. 1. Purpose. 2. aim. 3. pretence; pretext. 4. mask, disguise.

c. అపనమ్మకము s. n. (from s. particle అప and s. నమ్మక *belief*) 1. Distrust. 2. jealousy. 3. diffidence.

s. అపనింద s. n. (from s. particle అప and s. నిందా *a reproach*) An unjust reproach or censure. 2. defamation; calumny; detraction.

s. అపభ్రంశము s. n. 1. Ungrammatical language. 2. an artificial language different from the Sanscrit idiom. 3. a stumble, or trip in walking.

s. అపమానకము s. n. That which is obtained in loan upon a pledge.

s. అపమృత్యువు s. n. (from s. particle అప and s. మృత్యు *death*) Untimely or violent death.

s. అపరంజి s. n. The purest gold.

s. అపరము &c. adj. 1. Other. 2. latter. అపరక్రియలు s. n. plu. (from s. క్రియా *action*) Funeral rites. అపరమంత్రము s. n. (from s. మంత్ర *a mystical text*) The formula used at funeral rites. అపరరాత్రి s. n. (from s. రాత్రి *night*) Midnight.

s. అపరాజితము s. n. (from s. అ a privative, and s. పరాజిత *vanquished*) The car of Indra.

s. అపరాజితుడు s. n. (from s. అ a priva-

tive and s. పరాజిత *vanquished)* The god *Vishnoo*. 2. one of the eleven *Roodras*. 3. the regent of the north east point.

s. అపరాత్రి, s. n. *vide* అపరరాత్రి.

s. అపరాధము s. n. 1. A fault, offence, or *transgression*. 2. a fine, or amercement. 3. punishment. అపరాధమునుమన్నించు To pardon a fault. అపరాధముచేయు To commit a fault. నాలుగోఅపరాధము To pardon for the fourth time. అపరాధమునకప్పు To avoid punishment. అపరాధమునొసగు To condemn to punishment. అపరాధముతీయు To amerce or fine. అపరాధక్షమ 1. Pardoning a fault. 2. excusing from fine. అపరాధి A guilty person.

s. అపరాహ్ణము s. n. (from s. అపర *latter*, and s. అహర్ *the day time)* The afternoon.

s. అపరిమితము &c. adj. Immense, infinite, immeasurable, immoderate.

s. అపరూపము &c. adj. Scarce; unfrequent; uncommon, rare; unusual.

s. అపర్ణ s. n. *Parvati* the wife of *Siva*.

s. అపలాపము s. n. (from s. particle అప and s. లాప *saying)* 1. A denial. 2. an argument held in support of some falsehood. 3. concealment of knowledge. 4. affection.

s. అపవరకము s. n. A chamber, a room, an inner apartment in a house.

s. అపవర్గము s. n. Beatitude; the delivery of the soul from the body, and its exemption from further transmigration; eternal bliss.

s. అపవాదము s. n. (from s. particle అప and s. వాద *saying)* 1. An unjust reproach or censure; a false accusation. 2. detraction, infamy, blame. *vide* అపనింద.

s. అపవిత్రము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పవిత్ర *pure)* Impure; unclean.

s. అపశబ్దము s. n. (from s. particle అప and s. శబ్ద *a word)* An ungrammatical word.

s. అపసవ్యము s. or adj. (from s. particle అప and s. సవ్య *the right side)* 1. The placing the sacerdotal thread on the right shoulder, and letting it fall on the left side. 2. a religious circumambulation, with the left hand towards the object circumambulated. 3. the motion of a star contrary to the order of the signs in the zodiac. 4. the Arabic, Persian, or any other language, of which the character is written from right to left.

s. అపస్మారము s. n. 1. A confused state of mind. 2. any violent passion, approaching to madness.

s. అపస్వరము s. n. (from s. particle అప and s. స్వర *a tone)* 1. A hoarse voice. 2. a base or false note. 3. an unpleasant tone, or discordant sound.

s. అపహరించు v. a. (from s. particle అప and s. హృ *to take)* To take by violence; to usurp; to plunder; to rob; to pillage; to ravish.

s. అపహాస్యము s. n. (from s. particle అప and s. హాస్య *laughter*) Derision, ridicule, mockery.

s. అపహ్నవించు v. a. To conceal; to disguise.

s. అపాంగము s. n. (from s. particle అప and s. అంగ) The outer corner of the eye.

s. అపాంపతి s. n. (from s. అప్ *water*, and s. పతి *a master*) The sea, or ocean.

s. అపాత్రము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పాత్ర *proper*) Unworthy, unfit. అపాత్రవ్యయము Extravagant or foolish expense.

s. అపానము s. n. 1. The fundament; the anus. 2. a fart.

s. అపామార్గము s. n. A medicinal plant. The *Achyranthes aspera*.

s. అపాయము s. n. (from s. particle అప and s. అయ *fortune*) 1. Calamity. 2. danger, peril. 3. a scrape.

s. అపారము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పార *a bank*) 1. Impassable. 2. excessive; unbounded; infinite; immense.

s. అపార్థము s. n. (from s. a particle అప and s. అర్థ *signification*) A false signification, misinterpretation.

s. అపిధానము s. n. A covering, a screen.

T. అపుడు adv. *vide* అప్పుడు.

s. అపునర్భవము s. n (from s. అ a privative, and s. పునర్భవ *a new birth*) Salvation; beatitude; eternal bliss. *vide* అప వర్గము.

s. అపుష్పము s. n. (from s. అ a privative and s. పుష్ప *a flower*) The glomerous fig-tree, *ficus glomerata*. *vide* అత్తిచెట్టు.

s. అపూపము s. n. A cake; a kind of bread made from flour.

s. అపూర్వము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పూర్వ *former*) New, never before seen or existing. s. n. Advantage; excellence.

s. అపేక్ష s. n. 1. Desire, wish; want. 2. a coveting. 3. aid. This word, in composition with Sanscrit terms, denotes, in comparison, our Adverb *than*; as అశ్వాపేక్షయా గజమధికబలము కద్దు The elephant is stronger *than* the horse.

s. అపోహము s. n. (from s. particle అప and s. ఊహ *reasoning*) A false charge; blame; a lie, a falsehood.

T. అప్ప s. n. 1. A father. 2. an elder sister. This word is frequently added to the proper names of men, as a term of common respect; thus రంగప్ప - మంగప్ప &c.

T. అప్పగించు v. a. 1. To deliver to the charge of another; to put into another's hands. 2. to surrender up; to resign; to make over. 3. to consign. అప్పగింత s. n. Delivery; consignment.

T. అప్పచ్చి s. n. *vide* అపూపము.

T. అప్పటము adj. Pure, unmingled, unmixed, sheer.

n. అప్పడము s. n. A sort of pan-cake.

n. అప్పణ s. n. (A Carnataca word) Permission; liberty; leave.

n. అప్పతి s. n. (from s. అప్ *water*, and s. పతి *a master*) The regent of the water; the *indian* Neptune.

n. అప్పనము s. n. 1. A tax; tribute. This word is also used to denote sums of money, *beyond the just revenue due*, extorted from the people.

int. అప్పప్ప *interj.* denoting Excessive grief or pain, Oh!

n. అప్పము s. n. A kind of sweet cake.

n. అప్పళము s. n. *vide* అప్పడము.

v. a. అప్పళించు v. a. To beat with the open hand; to slap; to tap.

n. అప్పు s. n. Water.

n. అప్పు s. n. Debt. అప్పుచేయు or పుచ్చుకొను or కోరు To borrow. అప్పుయిచ్చు To lend. అప్పుపప్పులు The general term for debt, due both by, and to one. అప్పుపడు To fall in debt. అప్పుతీర్చు To liquidate debt.

adv. అప్పుడు adv. (from T. అ *that* and T. పుడు in compos. *time*) This is, in fact, a defective noun, as the derivation evinces: in the nominative case, here given, it signifies *that time*, and in general corresponds with the English adverb *then*, or if added to a relative participle, it represents our term *when*, not used interrogatively; as అతడిచ్చినప్పుడు *When* he gave. It admits of inflexion; as అప్పటికార్యాలు The affairs *of* that time. అప్పటినుంచి *From* that time, since then. అప్పటప్పటికి Now and then.

s. అప్రతిష్ఠ s. n. 1. Infamy; dis honor. 2 a bad reputation, or character.

s. అప్రత్యక్షము &c. adj. Imperceptible.

s. అప్రమాణము s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రమాణ *an oath*) Perjury. అప్రమాణికుడు A. perjured man.; a liar.

s. అప్రమేయము &c. adj. Unmeasurable; incomprehensible; inconceivable; indescribable; beyond human understanding.

s. అప్రయోజకము &c. adj. Useless, without any end or object.

s. అప్రసిద్ధము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ప్రసిద్ధ *famous*) Not famous, secret; unknown.

s. అప్రహతము s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రహత *struck*) Uncultivated ground.

s. అప్రాశ్యుడు s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రాశ్య *fit to eat*) A man who is not fit or worthy of sitting with others, to eat.

s. అప్రియము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ప్రియ *beloved*) Hated; disagreeable.

s. అప్సరస s. n. (from s. అప్ *water* and s. సృ *to go*) An *Upsura*, any one of the heavenly nymphs, or celestial courtesans; such as *Urvasi*, *Rambha* *Manaca* &c. so called, because *they were* produced from the quintessence of the sea

which was churned. అమృతాంభోధి s. n. (from s. పతి *a lord*) The god *Indra*, king of the deities of heaven.

a. అనంధర adj. Without order, irregular, imprudent.

a. అనంధనము s. n. Good and evil; as అబ్బిల్లకాయఅనంధనము తెలియదు that boy does not know (the difference between) good and evil.

r. అనక s. n. A pot-ladle, made of the shell of a cocoa-nut.

s. అనద్ధము s. n. (from s. అ a privative and s. బద్ధ *to bind*) A lie; a nonsensical expression: అనద్ధాడు. అనద్ధాల కోరు or అనద్ధికుడు A liar.

s. అనల s. n. (from s. అ a privative and s. బల *strength*) A woman; a female.

s. అనధ్యాయకాల s. n. (from s. అనధ్యాయ *uninstructive*, and s. కాల *time*) The time at which, if one studies, it is believed no instruction can be obtained; midnight.

s. అనబ్జము s. n. (from s. అప్ *water*, and s. జ *produced*) 1. A conch. 2. a lotus. 3. a celestial tree. అనబ్జయోని s. n. (from s. యోని the *pudendum* or *vulva*) The god *Brumha*, the creator; so called, because he was produced from a lotus.

s. అనబ్జారి s. n. (from s. అబ్జ *a lotus* and s. అరి *an enemy*) The moon.

s. అనబ్జము s. n. (from s. అప్ *water*, and s. జ *produced*) 1. The moon. 2. the physician of the gods, produced at the churning of the ocean; called also *Dhanwuntree*.

s. అనభము s. n. (from s. అప్ *water*, and s. భా *to give*) 1. A cloud. 2. a year. 3. a mirror.

s. అబ్ధి s. n. (from s. అప్ *water*, and s. ధి *holding*) The sea. అబ్ధిజ s. n. (from s. జ *born*) The goddess of wealth, so called, because produced at the churning of the ocean. అబ్ధిజము s. n. Sea-salt. అబ్ధిజుడు s. n. *vide* అబ్జుడు - అబ్ధినవనీతము s. n. (from s. నవనీత *butter*) 1. The moon. 2. nectar. 3. ambrosia. అబ్ధిపల్లవము s. n. (from s. పల్లవ *a sprout*) Coral.

r. అబ్బ s. n. A father, *vide* అప్ప. interj. Ah! oh!

r. అబ్బ or అబ్బా interj. denoting Great surprize or grief; ah! oh!

r. అబ్బాడు v. n. (from r. అబ్బాలు and r. ఆడు *to play*) To grope.

r. అబ్బడు or అబ్బాడు s. n. A familiar term of address, to a young boy.

r. అబ్బు v. n. 1. To come into one's enjoyment, possession, or reach. 2. to be found; to be obtained. This verb governs the dative case; as యీఅన్యాయార్జితధనమెవ్వరికిని అబ్బదు. This money, procured by unjust means, will not be enjoyed by him. యీయిల్లు వానికి అబ్బెను This house became his property, or came into his possession.

rvp. అబ్బురము adj. (from అబ్బురము q. v.) Procured with difficulty; not easily

attainable; excellent; rare wonderful.
తద్ధ. అభ్యవహరణము s. n. *vide* అభ్యవహరణము.
s. అభయ ప్రదానము s. n. A request to spare the life of any person; as రాజసభకు తమునందుండి అభయప్రదానమని పలకరించిరి They, in the presence of the king, spoke, saying, spare his life.
s. అభయంకరుడు s. n. *vide* అభయంకరుడు.
s. అభయము s. n. (from s. అ a privative and s. భయము *fear*) 1. A promise of shelter or protection. 2. fearlessness. అభయహస్తము s. n. (from s. హస్త *the hand*) The giving of the hand to another; in token of protection.
s. అభవుడు s. m. (from s. అ a privative and s. భవ *birth*) The god Siva.
s. అభావము s. n. *vide* అపవాదము.
s. అభాగ్యము s. n. (from s. అ a privative and s. భాగ్య *happiness*) Misfortune; misery; poverty.
s. అభావము s. n. (from s. అ a privative and s. భావ *existence*) 1. Nonexistence; nonentity; a chimera.
s. అభాసు s. n. A corruption, an irregularity.
s. అభి A Sanscrit particle, which prefixed to words of that language, denotes, 1. *Priority* or *superiority* in time, place, degree, quality, or situation; (*Before*) 2. the means, or cause (*By*.) 3. after. 4. below. 5. always, every where. 6. against. 7. near.
s. అభికము &c. adj. Lewd; amorous.
s. అభిక్ష్ణ n. 1. Radiance; brightness; glory; fame. 2. an appellation.
s. అభిఘారము s. n. The putting a little clarified butter, (*ghee*) upon rice or other food, before it is eaten, to purify it.
s. అభిచారము s. n. Sorcery; an incantation or magical ceremony, to procure the death of an enemy.
s. అభిజనము s. n. 1. Family; race. 2. native place. 3. fame.
s. అభిజనుడు s. n. An old relative.
s. అభిజిత్తు s. n. (*from* s. particle అభి and s. జిత్ *a conquerer*) 1. The space of time occupied by the last quarter of the twenty second lunar mansion, and the fifteenth part of the twenty third, amounting to nineteen Hindu hours. 2. the space of forty eight minutes English, viz. the twenty four immediately preceding mid-day, and the twenty four immediately following it. 3. mid-day. 4. the zenith.
s. అభిజ్ఞుడు &c. adj. Skilful; clever.
s. అభిజ్ఞానము s. n. (from s. particle అభి and s. జ్ఞాన *knowledge* viz. that by which things are known) A mark or stain.
s. అభిధ or అభిధానము s. n. A name; an appellation; a title.
s. అభినయము s. n. 1. The indication of sentiment or passion, by looks or outward gestures. 2. the motions of the hands or eyes, used by dancing women, to express the sentiments contained in the verses which they sing.
s. అభినవము &c. adj. (from s. particle అభి

and s. నవ *new*) New, fresh.

c. అభిన s. n. Opium.

s. అభినమ్రుప్తుడు s. n. A man asleep at sun-set.

s. అభినివేశము s. n. 1. Zeal; devotedness. 2. insight, knowledge, as వానికి లోనించి అభినివేశముకర్ధుHe has a good insight into, or understanding of, Teloogoo.

s. అభిప్రాయము s. n. 1. Opinion; sentiment; notion; idea; thought. 2. design; intention. 3. meaning or signification.

s. అభిభవము s. n. 1. Insult, disgrace, dishonour. 2. defeat.

s. అభిమంత్రణము s. n. (from s. particle అభి and s. మంత్ర *to speak*) 1. Calling, 2. conjuring with certain forms. అభిమంత్రించు, v. a. To sanctify with (*Muntras*) certain formulas. అభిమంత్రితము &c. Sanctified with (*Muntras*) certain formulas; consecrated; blessed.

s. అభిమతము s. n. (from s. particle అభి and s. మత *mind*) 1. Consent; approbation. 2. choice; wish. adj. Approved, agreeable, desired.

s. అభిమరము s. n. War; battle.

s. అభిమానము s. n. (from s. particle అభి and s. మాన *pride*) 1. Honor. 2. protection. 3. affection; regard. 4. pride. అభిమానించు v. a. To favor; to protect; to regard with kindness.

s. అభిముఖము s. n. (from s. particle అభి and s. ముఖ *the face*) 1. The front; anything opposite to the face. 2. an abatement of anger or disease, adj. Present. అభిముఖుడగు 1. To advance in front. 2. to abate. వానికియారోగ్యమభిముఖమైనది His disease is abated.

s. అభిరామము &c. adj. Charming; pleasant; delightful; beautiful.

s. అభిలాష or అభిలాషము s. n. Wish; desire; inclination, propensity.

s. అభివాదనము s. n. 1. An obeisance or prostration. 2. homage paid by prostration on the ground, and grasping the feet.

s. అభివృద్ధి s. n. 1. An increase of wealth or prosperity; exaltation to some new honor or rank. 2. improvement.

s. అభిశంపము s. n. 1. Imprecation, a curse. 2. insult; reproach.

s. అభిమృష్ణ s. n. A ray of light; a beam.

s. అభిషేకము s. n. 1. Unction; bathing. 2. an installation, coronation, or inauguration, by means of unction, or bathing. అభిషేకముచేయు To anoint a king or an image. పట్టాభిషేకము A coronation.

s. అభిసంధానము s. n. *vide* అభిసంపము.

s. అభిసారిక s. n. A woman that goes to an assignation.

s. అభిహరణము s. n. *vide* అభిహరణము.

s. అభీమన్యు s. n. *vide* అభిమన్యు.

s. అభీష్టము &c. adj. (from s. particle అభి and s. ఇష్ట *desired*) Much beloved; agreeable.

s. అభీష్టము s. n. 1. Wish; desire. 2. inclination; *penchant*. —సిద్ధించెను అభీష్టమువాకు His wish is accomplished. అభీష్ట

ముకీర్చుకొను To accomplish one's wish.

s. అభేద్యము &c. adj. Impenetrable, inaccessible.

s. అభోజనము s. n. (from s. అ a privative and s. భోజన *food*) Abstinence from food.

s. అభ్యంగము or అభ్యంజనము s. n. Unction; the act of anointing with oil; often applied to bathing the whole body, because when the natives wash the head, they previously anoint it, as well as the body, with oil.

s. అభ్యంతరము s. n. 1. The space included between two bodies, or points; an interval. 2. delay. 3. a false excuse

s. అభ్యనుజ్ఞ s. n. 1. Leave, permission. 2. command; injunction; sanction.

s. అభ్యర్ణము &c. adj. Near, proximate.

s. అభ్యవస్కందనము s. n. An assault on a fortified place; a siege.

s. అభ్యవహారము s. m. Food.

s. అభ్యసించు v. n. 1. To accustom oneself to any thing; to practise. 2. to learn; to study. అభ్యాసము s. m. 1. Custom; usage; practice. 3. exercise; study; అక్షరాభ్యాసము The study of the letters; the acquirement of the first principles of learning.

s. అభ్యస్తము &c. adj. 1. Studied; learned; read. 2. practised, exercised.

s. అభ్యాగతుడు s. n. A guest.

s. అభ్యంది s. n. A procuress; a bawd.

s. అభ్యుత్థానము s. n. A salutation, used to a stranger or great personage, by rising and making him sit beside oneself.

s. అభ్యుదయము s. n. Increase of fortune; prosperity; happiness.

s. అభ్యుదితుడు s. n. A man asleep at sunrise.

s. అభ్యూషములు s. n. plu. Grain, half dressed, slightly scorched or parched; also called ఉడికినవగ్గిళ్లు.

s. అభ్రకము s. n. Talc.

s. అభ్రము s. n. 1. The sky; the atmosphere. 2. a cloud. అభ్రమాతంగము s. n. (from s. మాతంగ *an elephant*) The elephant of *Indra*. అభ్రమువ్వ s. n. The female of *Indra's* elephant.

a. అమంజి s. n. Compelled service; unpaid labour; *corvee*. అమంజిపట్టు To press workman.

r. అమదలు or అమరద్విజలు s. n. plu. Twins.

r. అమదలు s. m. A species of wild grain.

s. అమత్రము s. n. A vessel or cup; a utensil.

s. అమరము s. n. The name of a Sanscrit Dictionary, also termed the అమరసింహము.

s. అమరశిలాగంధకము s. m. A particular kind of brimstone.

s. అమరావతి s. n. (from s. అమర *a deity* and s. వత్ *possessing*) The city of the god *Indra*.

r. అమరు v. n. 1. To fit. 2. to be furnished. 3. to be placed or employed in a service; —రాయుడు ద్యోగములో నమరెను He is employed in a service. అమరుచు or అమరించు. v. a. 1. To place in a service.

2. to furnish or supply; to procure: to collect. మం త్రితనపుత్రుణ్ణిరాజకొలువులోనవరించెను The minister placed his son in the service of the king. దేవదత్తుడతనిస్నేహితునికావలసినవస్తువులనమరించెను Davadatta supplied his friend with every thing he wanted. అమరిక or అమరికె s. n. 1. Arrangement. 2. tranquillity. 3. equinanimity; presence of mind. 4. modesty.

2. అమరుడు s. n. (from s. అ a privative and s. మర dying) An immortal; a god, or deity.

3. అమర్చు v. a. *vide* అమరుచు.

4. అమర్త్యుడు s. n. (from s. అ a privative and s. మర్త్య *mortal*) A deity, a god.

5. అమర్యాద s. n. (from s. అ a privative and s. మర్యాద *politeness, civility*) Incivility, disrespect; dishonor; rudeness.

6. అమర్షము s. n. Rage; anger; wrath.

7. అమలము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మల *filth*) Clear; pure; limpid; white. s. n. Talc.

8. అమలావతి s. n. The name of the city of *Varoona*, the god of water.

TUD. అమవస s. n. *vide* అమావాస్య.

9. అమ్మంతెము s. n. The profession of a hawker or pedlar, also అమ్మంతి q. v.

అమ్మంతెగాడు s. n. A hawker, a pedlar.

10. అమ్మంతెముగా adv. Unexpectedly.

11. అమ్మంసుడు s. n. A wretchedly thin man; a mere skeleton.

12. అమాత్యుడు s. n. A minister; a counsellor; a courtier.

13. అమానీ s. n. (from A. امانة) This is a revenue term, used to denote the *immediate* management of any branch of revenue by the servants of Government, of the Zemindar, or of any other authority; in contradistinction to its being rented out. కస్తపాగలుపారిపోయినందునయిప్పుడుతాలూకాఅమానీఅయినది As the renters have decamped, the district is now under (amanee) immediate management.

14. అమానుషము adj. (from s. అ a privative and s. మానుష *human*) Supernatural; beyond the power of man. s. n. A miracle.

TUD. అమావస, అమావశి, అమావస్య or అమాస్య s. n. (from s. అమావాస్య) 1. The change of the moon. 2. new moon. 3. the day of the new moon.

15. అమిజే *vide* అమంజే.

16. అమితము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మిత *measured*) Immoderate; boundless; exorbitant; superfluous; immense; innumerable.

17. అమీనా s. n. (from A. امين) A revenue term, denoting a person who has charge of any thing, and applied to petty revenue officers; usually to such as are only temporarily employed.

18. అములు s. n. (from A. حمل) A revenue term, denoting the collection of revenue. అములుచెయ్యు To seize smuggled goods. అములుచెయ్యుడు s. n. A supe-

rior revenue officer, employed immediately under a Collector, or Zemindar.

1. అమూల్యము &c. adj. Invaluable.

2. అమృతము s. n. 1. The imaginary food of the gods; ambrosia; nectar. 2. water. 3. clarified butter. 4. exemption from transmigration. 5. gold. 6. milk. అమృతఫలములు s. n. (from s. అమృత *nectar or ambrosia*, and s. ఫల *fruit*) A kind of sweet cake. అమృతహస్తుడు s. n. (లి. a man of a fortunate hand; usually applied to a successful physician. అమృతాంధసులు s. n. (from s. అంధస్ *food*) Gods or Deities.

3. అమేధ్యము adj. (from s. అ a privative and s. మేధ్య *pure*) Unclean. s. n. Human excrement.

4. అమోఘము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మోఘ *vain*) 1. Effectual; infallible; unerring. 2. precious; rare.

5. అమ్మ s. n. A mother. This word is used as a respectful term of address to females in general; (the wife excepted) and, as such, is added to the proper names of women, పెదమ్మ, నాగమ్మ, లక్ష్మమ్మ &c.

6. అమ్మకచెల్లి interj. (from s. అమ్మ *a mother* అక్క *an elder sister* and చెల్లి *a younger sister*) denoting lamentation, pain, fear, or surprize. ah! alas! because, on such occasions, the Hindoos invoke their dearest female relatives.

7. అమ్మకము s. n. (from the v. అమ్ము *to sell*) Sale; the act of selling.

8. అమ్మగారు s. n. (from s. అమ్మ *a mother* and s. గారు, a plu. termination denoting *respect*) 1. A queen. 2. the wife of any person eminent in skill or rank. 3. an old matron.

9. అమ్మనీ s. n. A mother. interj. denoting pain.

10. అమ్మమ్మ s. n. (from s. అమ్మ *a mother* and s. అమ్మ q. v.) A mother.

11. అమ్మళ్ల s. n. *vide* అమ్మనీ.

12. అమ్మవారు s. n. (from s. అమ్మ *a mother* and s. వారు the pronoun *they*, added as a termination of respect) 1. A female divinity. 2. a village goddess. 3. a familiar appellation for women of the brahminical tribe. 4. the small pox. 5. the goddess of the small pox. అమ్మవారనిపించు or పోయు. v. n. To have the small pox. అమ్మవారుపోయించు. v. a. To inoculate.

13. అమ్మాయి or అయ్య s. n. A familiar appellation for a young girl.

14. అమ్ము s. n. An arrow; a dart.

15. అమ్ము v. a. To sell, to vend, to dispose of; opposed to కొను *to buy*. అమ్ముపోవు v. n. To be sold.

16. అమ్మువు or అమ్ముక s. n. The fruit of the tamarind tree.

17. అయనము s. n. 1. Half the solar year; the sun's alternate journies towards the tropics, each measured by three ఋతువులు *or seasons*. 2. a road; a path. 3. a house or habitation.

s. అయమను s. n. 1. Good fortune. 2. a tax.
s. అయకీర్తము &c. adj. Dishonorable; disreputable.
s. అయస్కాంతము s. n. (from s అయస్ iron, and s. కాంత *pleasing*) A magnet, or load-stone, because it attracts iron.
s. అయస్కారుడు s. n. (from s. అయస్ *iron* and s. కార *an agent*) An iron-smith, one who works in iron.
s. అయస్సు s. n. Iron.
t. అయి The past verbal participal of అవు *to become. lit.* having become. This word added to pronouns, and sometimes to other words, has the power of the emphatic letter ఈ; thus, వాడైనే *he himself.* It sometimes corresponds with the English word *like.* మూర్ఖనైనట్లను He stood *like* a piece of wood. It is also used in expressing such phrases as *about to* go, come, do &c. as వచ్చేవాడనైయ్యంటిని I was *about* to come.
t. అయితే The conditional form of the verb అవు *to become*, used as a conjunction to express condition, and corresponding with the English terms *If. suppose it were so. but.* When added to the past relative participle of any verb, ట్టు is inserted, and it then expresses the conditional form of the verb to which it is thus affixed. చేసినట్టయితే *if I, thou, he, she, it, we, you, or they do.*
t. అయిదు adj. numeral Five.
t. అయిదుపడచేయు v. n. To retire from a superior enemy; to retreat.
t. అయిదువ s. n. A married woman, whose husband is alive. అయిదువతనము s. n. The state of a married woman; in opposition to *widow-hood.*
t. అయిదువరాలు s. n. *vide* అయిదువ.
t. అయిన The past relative participle of the verb అవు *to become. lit.* that became. It is affixed to nouns of quality to convert them into adjectives; or sometimes to adjectives, as a mere expletive. It expresses the conjunctions *either, or;* వాడైనా - వీడైనా *Either this or* that man. Added to interrogatives, commencing with the letter ఎ or ఏ, commonly written యె or యే, it corresponds with the English term *soever* ఎక్కడ where? ఎక్కడనయిన wheresoever. నాకాయనమనిషి My friend. అయినప్పటికిన్ని. Nevertheless, notwithstanding, although రెండు వరాలైనా At least two pagodas.
t. అయిపోవు v. n. (from t. అయి *having become* and t. పోవు *to go.*) To be exhausted or drained; to be finished or concluded.
t. అయిమూలాగా adv. Obliquely.
t. అయివచ్చు v. n. (from t. అయి *having become* and t. వచ్చు *to come.*) 1. To be prosperous, or lend to prosperity. 2. to agree with one's health.
a. అయిష్టము s. n. (from A. عوض) 1. Any thing substituted for another. 2. recompense; return.
s. అయుక్తము &c. adj. Improper; unfit; unworthy.

s. అయుతము s. n. Ten thousand.

s. అయోగ్యము &c. adj Unfit; unworthy.

s. అయోఘ్నము s. n. (from s. అయస్ *iron*, and s. ఘ్న *the end*) A pestle, tipped with iron.

s. అయోధ్య s. n. *lit.* impregnable. Oude, the city in which *Ráma* reigned.

s. అయోమోదము s. n. Pepper.

s. అయోనిజుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. యోని *produced from the womb*) A person born in some supernatural manner.

s. అయోమయము &c. adj. 1. Hard; not easy to be pierced or broken. 2. difficult; abstruse. తర్కము మిక్కి లయోమయ మును మీమాంస్యది The science of Turkum is very abstruse.

s. అయోహంఖుము s. n. *vide* అయోగము.

T. అయ్య s. n. Pure Teloogoo casts, especially the *Comtees*, use this word to denote a *father*; as నా అయ్యకు చ్చినాఁడు *My father came*. But it is generally used by all persons and casts, as a term of common respect, corresponding to the English word *Sir*; యేమయ్య what sir? అయ్యశాస్త్రి is a phrase used to denote a Bramin, or a teacher who is always held in great respect. అయ్య is also, in courtesy, added to proper names. అయ్యగురుఁడు 1. A preceptor 2. the planet *Jupiter*, the preceptor of the gods, and *son of Angirsa*.

T. అయ్యంగా or అయ్యయ్యో interj. denoting Sorrow, lamentation, pity, or pain.

T. అయ్యల్లి s. n. A father. This word is most generally used by the *Comtee* cast.

T. అయ్యారే interj. denoting Wonder, or praise.

T. అయ్యన conj. Although; though; notwithstanding. నిర్మలుఁడయ్యన *Though he be pure.*

T. అయ్యే An emphatic particle; as నేనయ్యే I myself. వాఁడయ్యే He himself.

rud. అయ్యో interj. *vide* అయ్యయ్యో.

rud. అర adj. (from s. అర్ధ) Half. s. n. A moiety *vide* అర్ధము.

T. అరక s. n. A yoke of oxen, with a plough, and all the other implements of husbandry appertaining thereto.

T. అరఁక s. n. A high seat, or sitting place, built along the outside of a house; also called తిన్నె, *a pial*, or open veranda.

T. అరచేఁట్టు s. n. A jacket, a coat.

rud. అరగాము s. n. (from s. హరణ) A present given by the father-in-law to his son-in-law, at nuptials.

s. అరణి s. n. A piece of wood for lighting fire by attrition, at holy sacrifices.

s. అరణ్యము s. n. A forest; a wilderness. అరణ్యమునకము A wolf. అరణ్యాని A great forest.

s. అరత్ని s. n. A cubit; a measure from the elbow, to the extremity of the little finger.

rud. అరదము s. n. (from s. రథ) A car; a chariot.

c. అరదేశపరదేశి s. n, (a cant word) A traveller, pilgrim, or foreigner.

t. అరమర s. n. Reluctance, disinclination.

s. అరము s. n. The spoke of a wheel. adj. quick; swift; speedy.

t. అరయు v. a. To search, to examine; to inquire.

s. అరరము s. n. A door; the gate of a house. అరరపు స్తంభి The bolt or bar of a door.

t. అరవాయి s. n. A retreat.

s. అరవిందము s. n. A lotus.

s. అరాజకము s. n. (from s. అ a privative and s. రాజన్ *a king*) 1. A state or kingdom *without* proper government, interregnum. 2. anarchy.

s. అరాతి s. n. A foe; an enemy.

s. అరాళము &c. adj. Crooked; curved; bent.

t. అరి A particle denoting possession; as చెరపు or చేపు *skill*, చెరవరి or చేరి *skilful*.

t. అరి s. n. 1. A bowstring. 2. the tax payable to a king; the Government revenue. అరిచెల్లు To pay revenue. అరిరొలుకు s. n. plu. (*from* t. రోరు *a plough share*) The share both of the Government and of the inhabitants; the total produce.

s. అరి s. n. 1. A foe, an enemy. అరిందముడు (from s. దము *who tames*) A conqueror. 2. the missile weapon of *Vishnoo*. 3. the wheel of a car or carriage. అరిషడ్వర్గము s. n. (from s. అరి *an enemy*, s. షడ్ *six* and s. వర్గ *a class*) *lit.* The class of *six* enemies. The six principal passions of the human mind; viz. కాము love or desire, క్రోధ anger, లోభ avariec, మోహ lust, మద pride, and మాత్సర్య hatred.

t. అరికట్టు v. a. To hinder; to prevent, to obstruct.

t. అరిగాపు s. n. The *waiting* on a great personage.

t. అరిగె s. n. A large parasol, or umbrella of a peculiar form; generally used by kings, and sometimes by others of high rank or learning.

c. అరిచెయ్యి s. n. The palm of the hand.

c. అరిటిచెట్టు s. n. The banana or plantain tree. *Musa sapientum. vide* అనటిచెట్టు.

TVD. అరిదరము s. n. (from s. హరితాళ) A yellow orpiment.

t. అరిది s. n. Wonder; astonishment; surprise.

s. అరిమేదరము s. n. The fetid mimosa tree.

s. అరిష్టము s. n. 1. Misery. 2. happiness. 3. a sign of public calamity. 4. spirituous liquor. 5. garlick. 6. a crow. In the common dialect, it has, in general, the first meaning.

s. అరుంతుదము &c. adj. (from s. అరుస్ *a sore* and s. తుద *that torments*) Sharp, corrosive.

s. అరుంధతి s. p. The *wife* of *Vasishta*, one of the seven sages.

t. అరుగు v. n. To go, to march; to walk

అరుకు పెంచు v. a. (from r. పెంచు in compos. denoting *opposition*) To come

r. అరుఁకు s. n. An open veranda round a native house. *vide* అరఁకు.

s. అరుణము &c. adj. 1. Of a dark red. 2. of the colour of the dawn.

s. అరుణోదయచంద్రుఁడు s. m. (from s. అరుణ *the sun's charioteer*, and s. అవరజ *a younger brother*) The king of birds; a large vulture or eagle, also called గరుడుఁడు, *the vehicle of Vishnoo.*

s. అరుణుఁడు s. n. 1. The sun. 2. the charioteer of the sun.

r. అరుదు adj. 1. Rare; scarce; uncommon. 2. excellent. 3. dear.

r. అరుదు s. n. Surprize, wonder. *vide* అరిది.

r. అరుపు పెంచు v. a. *vide* అరుకు పెంచు.

r. అరుపు s. n. Good sense; judgment; the reasoning faculty. అరుపుచెడు, or రప్పు To lose one's reason, to act contrary to sound reason or judgment.

s. అరుష or అరుక్ష s. n. A sore; a wound.

e. అరువై adj. numeral Sixty.

s. అరోచకము s. n. Tastelessness, aversion to food, అరోచకముపుట్టు To be disgusted with food.

s. అర్క్షము s. n The sun.

s. అర్గళము s. n. A wooden bolt or bar, for fastening a door.

s. అర్ఘము s. n. 1. Price. 2. cheapness. 3. reverence; adoration.

s. అర్ఘ్యము s. n. (from s. అర్ఘ్ *worship*) Flowers, grass &c. with water, offered as an act of worship, or of reverence. అర్ఘ్యపాద్యాదివిధులు Worship or reverence, evinced by offerings of flowers &c, washing the feet, and other ceremonies.

s. అర్చన or అర్చనము s. n. Worship; adoration. అర్చకుఁడు s. m. A worshipper, an adorer. అర్చించు v. a. To worship; to adore.

s. అర్చిస్సు s. n. 1. A flame; a blaze. 2. refulgence; అర్చిష్మతి s. n. (from s. మత్ *possessing*) The town or city of the god of fire.

e. అర్జీ s. n. (from A. عرضي) A petition, an address, a representation.

e. అర్దు s. n. The measurement of a heap of grain, from the bottom to the top, or when the correctness of a previous estimate is suspected.

s. అర్దుఁ s. n. in theatrical language, A courtesan.

s. అర్జునము &c. adj. White. s. n. 1. Whiteness. 2. gold.

s. అర్జునుఁడు s. m. 1. *Arjoona*, the third son of *Pandoo*, friend of *Krishna*, and brother of *Dharmaraja* in the *Mahábárat*. 2. a king with 1000 arms.

s. అర్ణము s. n. 1. Water. 2. a letter of the alphabet.

s. అర్ణవము s. n. The sea.

s. అర్థన s. n. Asking, begging. అర్థి s. n. A beggar, one whose subsistence depends on another. అర్థించు v. a. To beg; to entreat; to ask.

s. అర్థము s. n. 1. Signification, meaning. 2. money; wealth; prosperity. 3. a thing. రెండర్థములిచ్చు To have two significations. అర్థవంతుడు A rich man. అర్థమిచ్చు To signify, to mean. అర్థహీనుడు A poor man. అర్థము subjoined to Sanscrit nouns expresses our phrase *On account of.* అర్థవంతు adj. 1. Significant. 2. rich. అర్థి s. n. An opulent or rich man.

s. అర్ధము s. n. A half; a moiety; a part. అర్ధచంద్ర బాణము s. n. (from s. చంద్ర *the moon*, and s. బాణ *an arrow*) An arrow with a head shaped like a crescent. అర్ధనారీశుడు s. n. (from s. నారి *a woman* and s. ఈశ *master*) The god Siva, in his form of half man, half woman. అర్ధమాణికము s. n. A garland or necklace containing ten strings. అర్ధరథుడు s. n. (from s. రథ *a car*) A warrior, who is not able to oppose even an archer. అర్ధరాత్రము or అర్ధరాత్రి s. n. (from s. రాత్రి *night*) Midnight. అర్ధించు v. a. To cut or divide in halves. అర్ధోరుకము s. n. (from s. ఊరు *the thigh*) Drawers or breeches, that reach as far as the middle of the thigh.

s. అర్పించు s. n. 1. To give, bestow, dedicate, or offer any thing to the deity, or to any great personage. అర్పణ or అర్పణము An offering.

s. అర్బుదము s. n. One hundred million.

s. అర్భకుడు s. n. 1. An infant; a young person. 2. an idiot.

t. అలివి s. n. Affection; love; tenderness.

s. అర్కుడు s. n. The sun.

s. అర్కోలి s. n. A woman of the Vysya tribe.

s. అర్కులుడు s. n. 1. A master. 2. a man of the Vysya or third Hindoo tribe.

a. అర్ర s. n. A division in a drawer; a partition in a box. 2. a small room in a house.

a. అర్ర s. n. plu. Excessive fondness, love, or affection.

s. అర్వ s. n. A horse. adj. Inferior; low.

s. అర్హణ s. n. Worship; adoration.

s. అర్హము &c. adj. Worthy; fit; proper.

t. అలు s. n. 1. An apartment in a house; a chamber. *vide* అర్ర. 2. deceit, guile, secrecy.

t. అలు adj. Inner, as applied to the hand or foot only. అలుచెయ్యి The *palm* of the hand. అలుకాలు The *sole* of the foot.

t. అలుక or అలుకడ adv. By or near the side.

t. అలుకము s. n. Indigestion.

t. అలుకుజాగు s. n. Uneasiness, sorrow; dissatisfaction.

t. అలుచు v. n. To make a loud noise; to roar.

t. అలుదోమ్మ s. n. *vide* అరిదోమ్మ.

a. అలుదొలుకు s. n. Small cross pieces of wood, connected by two timbers, by which the lower part of a *Souta* (a particular kind *of* palankeen) is enclosed.

t. అలుపొలుకు s. n. A man or woman below the common size; a dwarf.

త. అలుమఱి or అలుమఱికి s. n. (from త. అలు *deceit*, and త. మఱు *a hinge*) Suspicion, distrust.

త. అలువ adj. *Tamil*, usually but improperly termed Malabar. అలువదేశము. The Tamil country. అలువము The Tamil language. అలువలు s. n. Tamulians, the inhabitants of *Drávida*, the south eastern part of the Indian peninsula.

త. అలుకలులు s. n. plu. Bits or pieces; as కాని దేహములుఅలులు చేసి Having reduced his body to pieces.

త. అలి s. n. The act of fixing the arrow to the bow.

ం, అలివిని adj. Armenian.

త. అలుమలి adv. From time to time.

త. అలిసె s. n. A cake, made of rice-flour and jaggery.

త. అలు v. n. To be destroyed.

త. అలు s. n. The neck.

త. అలుగు v. n. 1. To be digested. 2. to be wasted by use or time; to wear away. అలుగుడు s. n. Indigestion. అలుగుడవర గులు To be ill from indigestion.

క అలుఱ postpos. With. రాముఁడుని శ్వామిత్రునలుఱ నేఁగెను Rama went with Viswamitra.

త. అలువు v. n. To come into one's possession; to be contained. అలుపరానిభాగ్యము Inexhaustible wealth or riches.

త. అలుము v. a. To usurp; to encroach.

త. అలుపుళ్లు s. n. plu. Holes.

త. అల్లు s. n. 1. Danger. 2. calamity. 3. difficulty. also అలు q. v.

త. అల pro. used in books only, That. అలవాఁడు That man.

త. అల s. n. A wave of the sea &c, the surf.

s. అలంకారము s. n. 1. An ornament. 2. beauty. 3. a rhetorical figure. అలంకారవిద్యార్థి (from s. విద్యార్థి *a student*) A beau; one who studies dress, not learning. అలంకారశాస్త్రము Rhetoric. అలంకృతము &c. adj. Ornamented, adorned, beautified. అలంక్రియ s. n. Adorning, ornamenting. అలంకరించు v. a. To adorn; to ornament. అలంకారముచేసుకొను v. comp. To adorn or ornament oneself.

త. అలంగము s. n. 1. A rampart. 2. a watch or guard.

s. అలంజరము s. n. A large earthen vessel; a jar.

త. అలందురు v. n. To moan; to lament; to grieve.

s. అలక s. n. The city of *Cubera*, the god of wealth.

త. అలక s. n. Displeasure, anger, wrath, indignation. అలకతీర్చు To appease one's anger or displeasure.

త. అలకన adj. Light, versatile.

s. అలకములు or అలకలు s. n. plu. Curls, ringlets.

s. అలక్తకము s. n. 1. A sort of sealing wax. 2. lac, the animal dye so called.

s. అలర్క s. n. A watersnake.

త. అలచందలు s. n. plu. A species of pulse, also called కారామళ్లు *Dolichos catiang* Lin.

т. అలఁచు v. a. To trouble; to molest.

т. అలజడి s. n. Mental pain; affliction of the mind.

т. అలయిక s. n. (from т. అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude.

т. అలసి adj. Small, petty.

т. అలదు v. a. To rub sandal powder &c. upon the body.

т. అలయ s. n. (from т. అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude. *vide* అలయిక.

т. అలమటము s. n. Anxiety; distraction of mind, perplexity.

т. అలమట s. n. Affliction or inquietude of mind; chagrin; vexation. *vide* అలజడి.

т. అలమరుకు v. n. To be afflicted.

т. అలవాటించు v. a. To train bullocks, buffaloes &c. to the plough, or to bear burdens.

т. అలము v. a. 1. To spread. 2. to wash, to cleanse with water.

т. అలము s. n. Weeds that grow in fields of dry grain.

т. అలయు v. n. To be tired, wearied, or fatigued; to be exhausted by labour. అలయిక s. n. *vide* అలయ.

т. అలరు v. n. 1. To shine. 2. to be pleased or delighted. s. n. 1. A flower. 2. beauty. అలరుబోఁడి or బోఁటి *lit.* one whose body is a flower. A woman. అలరుబంట్లవాఁడు. The god of love, because his bow is made of flowers.

s. అలర్కము s. n. 1. A mad-dog. 2. the plant called white swallow-wort.

т. అలవడు v. n. To be practised in, to be habituated, or accustomed to. అలవాటు s. n. Habit, custom. అలవాటుతప్పు To be out of practise. అలవరచు To habituate, accustom, exercise, or teach.

тир. అలవ s. n. (from s. ఆలవాల) 1. A basin formed of earth, round the foot of a tree. 2. a railing.

т. అలవి adj. Able to do or effect. అలవిగాదు I am not able to do this. This is beyond my power.

т అలసట or అలసత s. n (from the v అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude. *vide* అలయ - అలసటపడు To be wearied or fatigued. అలసటపట్టు or అలసటవచ్చు To feel fatigued. అలసటతీర్చుకొను To rest oneself.

т. అలసత s. n. Inactivity; laziness; idleness.

s. అలసము &c. adj. Lazy; idle; negligent; itidolent; inactive.

s. అలత్యము &c. adj. Trifling, trivial, worthless. s. n. Disregard, negligence. అలత్యముచేయు v. a. To disregard, neglect, slight, or despise.

с. అలాపు s. n. (from A. خراب) Desolation; ravage; ruin. అలాపుచేయు To ruin, to ravage, to lay waste.

s. అలాతము s. n. 1. A fire-brand, whether burning or extinguished; 2. *charcoal.*

s. అలాబువు s. n. A long gourd, *Cucurbita lagenaris.*

с. అలాయిదా adj. (from A. علیحدہ) Separate, apart.

s. అలి s. n. 1. A scorpion. 2. a large black bee or beetle.

s. అలంచము s. n. A terrace in front of a native house.

s. అలక s. n. The forehead.

T. అలకి adj. Thin, applied to men or women only.

s. అలీకము s. n. 1. A falsehood; want of veracity. 2. any thing displeasing. 3. the forehead.

T. అలుకు v. a. To rub the floor with macerated cow-dung. This is done by the Hindoos to clean and purify the house. s. n. The washing the floor, with macerated cow-dung.

T. అలుకు s. n. Fear; terror; dread.

T. అలుకులు s. n. Any kind of sound; a *shout*; a noise.

T. అలుగు v. n. To be angry, or provoked; to be annoyed or displeased. అలుక s. n. Displeasure, anger.

T. అలుకు s. n. 1. A water channel, for carrying off the excess of water from tanks &c. 2. the sharp iron point of an arrow, or lance.

T. అలువ s. n. Beauty; comeliness; fairness.

T. అలుసు s. n. Inferiority; meanness.

s. అవేళకము s. n. A blank book of cadjan or palmira leaves.

s. అవ్వ adj. (from H. ఓఒ) Mean, vile, base.

s. అల్ప adj. 1. Thin; small; little; 2. mean; trifling; slight. అల్పబుద్ధి A mean understanding. అల్పాహారము A light repast. అల్పాచమనము The common and polite term for making water; because a little water is sipped, as a purification afterwards. అల్పకార్యము A trifling matter.

T. అల్ల pro *vide* అల.

s. అల్లకము s. n. A small bit of cloth, to conceal the privities, usually called a *Lungotee*.

T. అల్లదొ or అల్లదుగొ adj. Yonder; at a distance within view.

T. అల్లన adj. Gently; softly.

T. అల్లము s. n. Ginger.

T. అల్లరి s. n. Anarchy; tumult; commotion, noise, quarrel. అల్లరి చేయు 1. To commit disturbances. 2. to expose one's vices.

T. అల్లలాడు or అల్లాడు v. n. (from T. అల్ల a corruption of అలల *waves*, and ఆడు *to play*) To move as the waves of the sea; to be violently agitated or shaken. అల్లాడు v. n. To wander about in great distress.

T. అల్లారుముద్దు adj. (from T. అల్లారు and T. ముద్దు *a kiss*) Delightful; beloved by all.

T. అల్లిక s. n. A twist, a plait, a braid, a netting.

T. అల్లికపిల్లి s. n. Familiarity, mutual affection.

T. అల్లు v. To plait, to braid, to twist, to interlace. చాపలల్లు To *make* mats. వెండ్రుకలల్లు To *plait* the hair. అబద్ధాలల్లు To *fabricate* lies. పద్యములల్లు To *compose* verses.

అల్లికల్వ s. n. (from T. కల్వ *a flower*) A kind of water lilly growing in ponds tanks &c.

త. అల్లుడు s. n. A son-in-law. మేనల్లుడు The son of a man's sister, or of a woman's brother.

త. అల్లె s. n. A bow-string.

త. అల్లెము s. n. An entertainment given by the bride's parents to a bride-groom, after the conclusion of the whole marriage ceremonies.

త. అల్లోనేరేడుచెట్టు s. n. The rose apple tree. *Eugenia.*

s. అవి s. n. *vide* అవీ.

s. అవిందము s. n. *vide* అవిందము.

s. అవిశము s. n. *vide* అవిశము.

త. అవిసి s. n. *vide* అవిసి.

s. అవీశము s. n. *vide* అవిశము.

త. అవుసు v. n. To fear, to be afraid; to be diffident. s. n. Diffidence.

త. అవ్వక s. n. *vide* అవ్వక.

త. అవ్వ v. *vide* అవ్వు.

s. అవ A particle, which prefixed to Sanscrit words, corresponds with—From, down from, away from, below; and denotes 1. Inferiority. 2. diminution. 3. diffusion. 4. support. 5. command. 6. knowledge. 7. disrespect. 8. separation. 9. privation 10. priority.

s. అవంతి s. n. 1. The name of a city; also called ఔజ్జయినీపట్టణము Oojein. 2. sour gruel.

s. అవంతిక s. n. A kind of delicate bread.

s. అవంతిదేశము s. n. One of the fifty six kingdoms.

s. అవకరము s. n. Sweepings.

s. అవకాశము s. n. 1. An intermediate spot, intermission. 2. leisure, opportunity. *vide* సావకాశము. అవకాశముగలుగు To have leisure.

s. అవకీడము s. n. 1. Mischief; evil. 2. disorder; confusion. 3. danger.

s. అవగతము &c. adj. Acquainted with, understood, known.

s. అవగాహనము s. n. (from s particle అవ and s. గాహ్ *to agitate*) Immersion, bathing. అవగాహనచేసుకొను v. comp. To dive into the meaning; to comprehend a matter fully; to commit to memory. యీజాబు మొక్కకొత్వర్థము నేనవగాహనచేసుకొంటిని I understand fully the contents of this letter.

s. అవగాహము s. n. 1. Immersion, bathing. 2. a trough near a well, for watering cattle. అవగాహమవు v. n. To be understood, or become the object of understanding. యీసంగతినాకు తెల్సి అవగాహమయినది This subject is fully understood by me, *or* I fully comprehend this subject. అవగాహముచేసుకొను v. a. To understand; to comprehend.

s. అవగుణము s. n. (from s. particle అవ and s. గుణ *quality*) A pernicious quality; a bad disposition; a defect; a vice.

s. అవగ్రహము s. n. (from s. particle అవ and s. గ్రహ *to take*) 1. A drought. 2. the forehead of an elephant.

s. అవగ్రాహము s. n. 1. A term of imprecation or curse. 2. a drought. 3. the forehead of an elephant.

a. అవఘళించు v. n. To over-look; to neglect; to disregard.

s. అవచూలము s. n. 1. The beard. 2. the whiskers.

s. అవచ్ఛిన్నము s. n. (in logic) affected by. The effect.

s. అవచ్ఛేదకము s. n. (in logic) that which affects any thing. The cause.

s. అవజ్ఞ s. n. 1. Disregard; disrespect; contempt.

s. అవటము s. n. A pit or chasm; a hole in the ground; a well.

s. అవటీటుడు s. n. A man who has a flat nose.

s. అవటువు s. n. The back of the neck.

s. అవతంసము s. n. 1. An ornament for the head. 2. a ring worn at the top of the ear.

s. అవతరించు v. n. To be incarnated; to descend. అవతారము s. n. 1. An incarnation of the deity, especially of *Vishnoo*, of which the Hindoos reckon ten; viz. the fish, tortoise, boar, man-lion, dwarf, Parasoorāma, Sri Rāma, Krishna, Buddha, and one yet to come termed Kulkee. 2. a birth. 3. a metamorphosis. 4. the bank of a tank, pond, sea &c. 5. the act of descending. అవతారమెత్తు To be incarnated. మనుష్యావతారము Incarnation as man. This term is applied by the Native Christians, to the incarnation of our Saviour.

s. అవతల adv. 1. After, afterwards, hereafter. 2. next to, further, beyond, onward, to a distance. This word is applied either to time or place.

s. అవదాతము &c. adj. White; clean. s. n. The colour white.

a. అవదూరు s. n. Calumny; defamation; false accusation.

s. అవద్యము &c. adj. Mean, low, servile, inferior.

s. అవధరించు v. a. To condescend to hear, or listen. అవధారు The 2d. person sing. of the imperative of this verb, irregularly formed, is used in books only to call attention. *Listen!*

s. అవధానులు s. m. A title given to a bramin deeply skilled in the Veda, inferior to that of జటాపాఠ్యుడు.

s. అవధారణము s. n. 1. A resolution; determination. 2. certainty.

s. అవధి s. n. A border, limit, or boundary.

s. అవధూత s. m. A naked mendicant.

s. అవధూతము &c. adj. (from s. particle అవ and s. ధూత *shaken*) Thrown, cast.

s. అవధ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. వధ్య *deserving death*) 1. Not deserving execution. 2. one who cannot be killed; invulnerable.

s. అవనతము &c. adj. (from s. particle అవ and s. నత *bent*) Bent down, bowed, curved.

s. అవనము s. n. (from s. అవ *to protect*) 1. Preservation. 2. gratification. 3. satiety.

s. అవని s. n. The earth.

s. అవపథ్యము s. n. (from s. particle అవ and s. పథ్య *regimen*) Transgression of prescribed regimen. *vide* అపథ్యము.

s. అవభృథము s. n. A supplemental sacrifice, to remedy any defect in the principal one. అవభృథస్నానము An ablution made after the conclusion of a sacrifice.

s. అవమతము &c. adj (from s. particle అవ and s. మత *respected*) Spurned; despised; disregarded.

s. అవమర్యాద s. n. (from s. particle అవ and s. మర్యాదా *politeness*) Incivility; disrespect.

s. అవమానము s. n. (from s. particle అవ and s. మాన *honour*) Dishonour; disgrace; indignity; insult; affront. అవమానముచేయు or అవమానించు v. a. To despise; to disregard, to dishonour, to disgrace, to insult. అవమానపడు or పొందు To be disgraced, dishonoured, or insulted.

s. అవమానితము &c. adj. *vide* అవమతము.

s. అవమము adj. *vide* అవరము.

s. అవయము s. n. A member, a limb.

r. అవయు v. n. To be broken into pieces; to be destroyed. అవయించు v. a. To break to pieces, to destroy. చానికండ్లు అవశించి Ilis eyesight is destroyed.

s. అవయోగము s. n. (from s. particle అవ and s. యోగ *a fortunate conjuncture*) A bad sign, an evil omen, an unfortunate event.

s. అవరజుడు s. n. A younger brother.

s. అవరోధము s. n. (from s. particle అవ and s. రుధ్ *to obstruct*) 1. A hinderance; an obstruction. 2. the seraglio, a queen's apartment.

s. అవరోహము s. n. (from s. particle అవ and s. v. రుహ *to grow*) 1. A fibrous root, issuing from the branches of certain trees and hanging down from them; for example, that of the Indian fig tree; also called ఊర. 2. the act of descending.

r. అవల adv. *vide* అవతల.

s. అవలంబనము or అవలంబము s. n. That on which any person or thing depends; an asylum; refuge; support. అవలంబించు v. a. 1. To depend on any person or thing. 2. to take hold of any thing. ఒకని మాటఅవలంబించు To concur in opinion with another.

s. అవలగ్నము s. n. The waist.

s. అవలక్షణము s. n. (from s. particle అవ and s. లక్షణ *a sign*) A bad sign, an evil omen; or augury. adj. 1. Ugly. 2. dirty. 3. improper.

s. అవలక్షము &c. adj. White. s. n. Whiteness.

s. అవలీల s. n. (from s. particle అవ and s. లీలా *sport*) Facility, ease.

s. అవలేపము s. n. Pride.

s. అవలోకనము s. n. The act of looking; surveying.

s. అవశకునము s. n. (from s. particle అవ and s. శకున *a good omen*) An evil omen or augury, a bad sign.

s. అవశాత్తుగా adv. 1. Unexpectedly; abruptly; suddenly. 2. providentially.

s. అవశిష్టము &c. adj. Left; remaining.

s. అవశ్యము adj. Absolute or indispensably necessary మరణముఅందరి కవశ్యము Death is to all a matter of absolute necessity. అదినాకవిశ్యమైనది That is indispensably necessary to me. adv Certainly, without fail. రేపటికవశ్యముగావస్తాను I shall come tomorrow without fail.

s. అవసథము s. n. A habitation, a house.

s. అవసరము s. n. 1. Occasion, 2. urgency. 3. hurry. 4. necessity. అవసరముచేస్తే పనిచెడును If you hurry, the business will be spoiled. అదినాకవసరములేదు I have no occasion for this. adj. Urgent, necessary. అవసరమైనపని Urgent business.

s. అవసానము s. n. 1. The decline of any thing. 2. the end of an action, the conclusion. 3. in grammar, The disjunction of letters, the end of a word. అవసానకాలము The timeof death; the termination of one's life.

s. అవస్థ s. n. (from s. particle అవ and s. స్థా *to stand*) 1. A condition or state. 2. any particular stage of life, as infancy, youth &c. 3. calamity, distress. బాల్యావస్థ child-hood. మరణావస్థ The agony of death. అవస్థపడు To be in distress. అన్నానికిలేకఅవస్థపడు To be reduced, through want of food, to the greatest misery. అవస్థపెట్టు To reduce to misery, to plunge another into difficulties. సపంచ పరానిఅవస్థలుపడు To experience insupportable calamity.

s. అవహేళనము s. n. Neglect; disregard; disrespect.

s. అవాంతరము &c. adj. Intervenjug. s. n. An invasion or incursion.

s. అవాచి s. n. The southern point.

s. అవాచ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. వాచ్ *fit to be spoken*) Unfit to be spoken; unspeakable; obscene.

s. అవాజ్ s. n. (from P. آواز) A voice, a noise, a rumour, a report.

s. అవాయి s. n. A sky-rocket. అవాయిచువ్వ The reed of a sky-rocket.

s. అవారము s. n. The near bank, or shore.

s. అవారితా adv. Profusely; abundantly; exuberantly.

s. అవి s. n. 1. A mountain. 2. a sheep. 3. the sun. 4. a woman in her menses.

s. అవిచ్ఛిన్నము &c. adj. Inseparable; compact.

s. అవిధూపము s. n. Ewe's milk.

s. అవిద్య s. n. (from s. అ a privative, and s. విద్యా *knowledge*) Ignorance, illiteracy.

s. అవిధి s. n. Calamity; distress; trouble. adj. Illegal.

s. అవమరిపము s. n. *vide* అవిదూపము.

s. అవిముక్తము s. n. Benares, also called కాశి.

s. అవిరతము &c. adj. Incessant; continual; eternal.

T. అవిరి s. n. A disease in the eye.

s. అవలంబితము &c. adj. (from s. అ a pri-

vative and s. వింంచిర *slow)* Swift, quick, expeditious.

s. అవివేకము s. n. (from s. అ a privative and s. వివేక *discrimination)* 1. Ignorance. 2. imprudence; indiscretion.

r. అవిసెచెట్టు s. n. *vide* అగిసెచెట్టు.

s. అవిసోధము s. n. Ewe's milk. *vide* అవిపాలు.

s. అవీర s. n. A woman who has neither child nor husband.

r. అవ్వు v. n. 1. To become. 2. to be finished. *vide* అయు - అయిన - అయితే - అవును - కా and కాదు.

r. అవ్వదు s. n. The lip. అవ్వదుకఱచు To bite the lips from rage.

r. అవ్వతల adv. *vide* అవతల.

r. అవును adv. 1. The verb అవు in the 3d person singular of the affirmative aorist. 2. a general term of affirmation, in reply to all questions, synonimous with the English word *yes*; but properly confined to affirmations respecting *quality and essence* only, and opposed to కాదు *no*. ఇదిపిలల వునా Will this be of use to you? మీరుచెప్పనంనే May you say so? నామేతనవును I can do అవునోకాదా Is it, or not. అవునవును Yes, yes.

r. అవురు s. n. A long coarse grass, generally used to thatch the roofs of houses, or to make tats; it is also called విడవలి.

s. అవ్యక్తము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. వ్యక్త *evident)* 1. Unintelligible; indistinct; inarticulate. 2. invisible. 3. ignorant.

s. అవ్యయము s. n. in grammar, An indeclinable word, a particle.

s. అవ్యవహితము &c. adj. Adjoining, contiguous.

r. అవ్వ s. n. 1. A grand mother. 2. a mother.

c. అశ్వారి కా adv. *vide* అవారి కా.

s. అశక్తము &c. adj. (from s. అ a privative and s. శక్తి *ability)* 1. Impotent. 2. sick.

s. అశక్తము or అశక్తి s. n. (from s. అ a privative and s. శక్తి *power)* Want of ability; weakness; feebleness; incapacity; impotency.

s. అశక్యము &c. adj. Impossible.

s. అశనము s. n. (from s. అశ్ *to eat)* Food; victuals. అశనపూతుపుడు (from s. అశన and s. పూతుక *a destroyer)* One who eats voraciously, a glutton. అశనాయితము &c. adj. Hungry.

s. అశని s. n. The weapon of *Indra*; a thunderbolt.

s. అశరీర adj. (from s. అ a privative, and s. శరీర్ *corporeal)* Incorporeal; immaterial. అశరీరవాణి The voice of an invisible being.

r. అశిని or అశినుంది s. n. A wallet.

s. అశిరస్కుడు s. n. (from s. అ a privative and s. శిరస్ *the head)* The name of an *Asura*, otherwise called *Ráhoo*; in astronomy, the moon's ascending node, reckoned by the Hindoos as the eighth planet.

s. అశీతి adj. Eighty. *vide* ఎనభై.

s. అశుచి s. n. Uncleanness. adj. Unclean.

s. అశుద్ధము s. n. Human excrement. adj. Impure.

s. అశుభము &c. adj. Inauspicious. s. n. Inauspiciousness.

s. అశేషము &c. adj. (from s. అ a privative and s. శేష *a part*) All, whole.

s. అశోకము s. n. The Asoca tree.

s. అశ్మంతకము s. n. A furnace, a fire-place.

s. అశ్మము s. n. A stone; a rock. అశ్మవర్షము s. n. (from s. వర్ష *rain*) Hail.

s. అశ్రద్ధ s. n. Neglect.

s. అశ్రము s. n. A tear. *vide* అశ్రువు.

s. అశ్రాంతము &c. adj. 1. Eternal. 2. not wearied or fatigued. adv. Continually.

s. అశ్రావ్యము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. శ్రావ్య *fit to be heard*) Not fit to be heard, unharmonious.

s. అశ్రి s. n. 1. The edge of a sword &c. a blade. 2. an angle, a corner.

s. అశ్రువు s. n. A tear. *vide* అశ్రము.

s. అశ్లీలము s. n. Rustic language.

s. అశ్వకర్ణ s. n. A timber tree, termed the Saul. *Shorea Robusta.*

s. అశ్వగంధి s. n. A plant. *Physalis flexuosa.*

s. అశ్వత్థము s. n. The holy fig-tree. *Ficus religiosa.*

s. అశ్వత్థామ s. n. The name of a saint and warrior, son of *Drona.*

s. అశ్వము s. n. A horse. అశ్వసాలుడు A groom. అశ్వమేధము The sacrifice of a horse. అశ్వయుక్కు The first of the twenty seven lunar mansions, the head of *Aries.* అశ్వారూఢుడు A trooper, a horseman. అశ్వవైద్యుడు A farrier. అశ్వశాల A stable. అశ్వశిక్షకుడు A horse-breaker. అశ్వశిక్ష. The art of breaking horses, the *manege.* అశ్వారూఢుడు or అశ్వారోహుడు A trooper, a horseman.

s. అశ్విని s. n. (from s. అశ్వ *a horse*) The first of the 27 lunar mansions.

a. అస Indec. particle. *vide* అట.

a. అసు adv. So; in that manner; in that way.

a. అసుమంటి adj. Such, of *that kind.*

s. అష్టకష్టములు adj. Eight. అష్టకష్టాలు s. n. (from s. కష్ట *difficulty*) The eight difficulties, or miseries of human life. viz. 1st. Travelling in foreign countries. 2d. Cooking one's own victuals. 3d. Separation from one's wife. 4th. Begging. 5th. Being obliged to pay court to a person of equal rank. 6th. Serving a foreign king. 7th. Being ignorant of learning, in an assembly of wise men. 8th. Poverty. అష్టపాదము s. n. (from s. పాద *a leg*) A fabulous animal with eight legs. అష్టమము The eighth; all Sanscrit ordinals are taken elliptically for the part which they express, అష్టమము therefore denotes an eighth part. అష్టమి The eighth lunar day from the new or full moon. అష్టమూర్తి s. n

(from s. మూర్తి *a form*) The god *Siva*.
అష్టవంకరలు (from t. వంకర *crooked*) Octangular. అష్టాదశకము (from s. దశన్ *ten*) Eighteen; eighteenth. అష్టాపదము s. n. (from s. పద *a foot*) 1. A fabulous animal with eight feet. 2. gold. 3. the mount *Kuelasa*, the residence of *Siva*. 4. a checkered board or cloth. అష్టావధాని s. n. A person who can attend to eight things at once. అష్టైశ్వర్యములు s. n. plu. The eight super-human faculties; such as assuming an imperceptible or huge form &c.

s. అస్తి s. n. 1. Food.

a. అహర్ష s. n. 1. Inattention; negligence; 2. contempt, disdain.

s. అసతి s. n. (from s. అ a privative and s. సతీ *a chaste woman*) An adulteress, an unchaste woman.

t. అసము s. n. 1. Smallness. 2. thinness. 3. leanness.

s. అసభ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. సభ్య *a member of an assembly*) Unworthy of admission into an assembly; vulgar; mean.

tud. అసము s. n. (from s. యశస్ *fame*) Reputation; renown; fame.

t. అసము s. n. Excess.

tud. అసురసంధె s. n. (అసుర from s. అసుర *a giant*, and సంధె from s. సంధ్యా *evening*) The dusk; because giants then appear.

a. అసల్ adj. (from A. اصل) Original; radical; prime. s. n. *The principal*, in contradiction to *the interest*.

t. అసలు s. n. Mud; mire; dirt at the bottom of water.

s. అసహిష్ణుత s. n. (from s. అ a privative and s. సహిష్ణుతా *endurance*) 1. Envy; malice; maligunity.

s. అసహ్యము &c. adj. Insupportable; odious; disgusting; ugly; unpalatable. అసహ్యపడు. To be disgusted, to abhor.

s. అసాధారణము &c. adj. (from s. అ a privative and s. సాధారణ *common*) Uncommon; unusual; rare. అసాధారణముగామాట్లాడు To speak fluently.

s. అసాధ్యము &c. adj. Impossible; impracticable. అసాధ్యరోగము Incurable disease.

s. అసి s. n. A scimitar; a sword. అసిపోత applied to wounds or blows, to denote a superficial wound; a slight blow. అసిఘాయము s. n. A slight or superficial wound. అసిధరుడు s. n. (from s. ధర *holding*) 1. One who holds a scimitar in his hand. 2. the regent of the south west. 3. the god of riches, also called *Koobera*.

s. అసిని s. n. A young female servant, frequenting the apartments of the women.

s. అసిత s. n. (from s. అ a privative and s. సిత *white*) 1. Black. 2. dark blue.

s. అసితాననము s. n. (from s. అసిత *black* and s. ఆనన *a face*) The black-faced monkey.

s. అసిపత్రము s. n. (from s. అసి *sword* and s. పత్ర *a leaf*) A certain hell, paved with swords.

s. అసిపుత్రి s. n. (from s. అసి *a sword* and s. పుత్రి *a daughter*) A knife.

v. అసియాడు v. n. To shake.

s. అసిరమ్మ s. n. A particular village goddess.

adv. అసుంటి adv. At a distance; farther away.

s. అసుర or అసురుడు s. n. (from s. అ a privative and s. సుర *a deity*) A Giant.

s. అసులుసులు s. n. Great exhaustion or waste of one's strength; excessive weakness or fatigue.

s. అసువు s. n. 1. Any of the five breaths which the Hindoos believe to exist in the human body, and consider essential to life.

s. అసూయ s. n. Malignity; hatred; detraction; jealousy; envy.

s. అసూత్రణము s. n. Disregard; disrespect; contempt.

s. అసృక్కు s. n. Blood.

s. అస్తమయము s. n. (from s. అస్తమ్ *disappearance* and s. ఇ *to go*) Sun-set, from the Hindoos believing that the sun disappears behind a certain mountain.

s. అస్తమానము s. n. *vide* అస్తమయము.

s. అస్తము &c. adj. Cast; thrown; sent; disappeared. s. n. The mountain behind which the sun is supposed to set.

s. అస్తరు s. n. (from P. استر) 1. The lining of a garment. 2. a patch.

s. అస్తవ్యస్తము s. n. Madness.

s. అస్తివారము s. n. The foundation of an edifice, or building.

s. అస్త్రము s. n. A missile weapon; an arrow.

s. అస్థి s. n. A bone. అస్థిపాత్ర (from s. పాత్ర *a vessel*) An urn. అస్థిజ్వరము An internal fever.

s. అసురుడు s. n. (from s. అ *blood and* s. సూ *to drink*) A Giant; a demon; an evil spirit.

s. అసృగు or అస్రువు s. n. 1. Blood. 2. a tear.

s. అస్వప్నులు s. n. plu. (from s. అ a privative and s. స్వప్న *sleep*) Gods or deities.

s. అహంకారము or అహంకృతి or అహంక్రియ s. n. (from s. అహమ్ *I* and s. కృ *to make*) Self-conceit; pride; egotism; arrogance. అహంకరించు v. n. To be proud, arrogant, or presumptuous.

s. అహంక s. n. Selfishness.

s. అహంప్రత్యయము s. n. Pride; vanity; arrogance.

s. అహంయువు adj. Proud; vain; arrogant.

s. అహతము s. n. (from s. అ a privative and s. హత *beaten*) An unbleached cloth.

s. అహమహమిక s. n. 1. Great self-conceit. 2. emulation; rivalry; desire of superiority.

s. అహము s. n. The day time; a day. అహర్నిశలు Day and night. అహస్ముఖము (from s. ముఖ *the face*) Morning. అహర్పతి or అహఃపతి (from s. పతి *a ruler*) The sun.

s. అహస్సు s. n. *vide* అహము. అహస్క

రుడు (from s. అహర్ and s. కర *a maker*) The sun.

అహార్యము s. n. (from s. అ a privative and s. హృ *to take*) *A* mountain.

అహి s. n. A snake, or serpent. అహిబుధుడు A snake-catcher. అహిభయము (from s. భయ *fear*) Fear of latent danger from one's own party; so called, because it is like the fear of a lurking serpent. అహిభుక్కి (from s. భుజ్ *to eat*). *Garutmuntoodoo* the king of birds, and vehicle of *Vishnoo*. 2. a peacock అహిభూషణుడు (from s. భూషణ *an ornament*) He who wears snakes as an ornament, *Siva*.

s. అహితము s. n. (from s. అ a privative and s. హిత *friendly*) Injury; harm; enmity. adj. Unfriendly.

s. అహితుడు s. n. An enemy.

s. అహిపుడు s. n *Indra*, the lord of deities or gods, and regent of the sky.

s. అహోబిలము s. n. The name of a certain holy place.

s. అహోరాత్రము s. n. (from s. అహర్ *day* and s. రాత్రి *night*) An entire night and day, including the space of twenty four hours.

c. అక్షంతలు or s. అక్షతలు s. n. (from s. అ a privative and s. క్షత *fallen*) 1. A few grains of rice, mixed with saffron, put on the fore-head of an image when it is adored, or given to a bramin, when he is invited to any auspicious ceremony. They are also given by bramins, with benedictions, to any one who performs a religious ceremony. 2. fried grain for oblations. 3. the red mark worn by Hindoos on the forehead.

s. అక్షదర్శుడు s. n. (from s. అక్ష *a law suit* and s. దర్శ *who sees*) A Judge.

s. అక్షధూర్తుడు or అక్షధూర్తుడు s. n. (from s. అక్ష *a die*, and s. ధూర్త *a rogue*) A gamester.

s. అక్షమాల s. n. A rosary.

s. అక్షము s. n. 1. A die. 2. an eye. 3. an axle-tree. 4. a law suit. అక్షవిద్య s. n. (from s. విద్య *a science*) Play; gambling.

s. అక్షయ s. n. The 60th year of the Hindoo cycle of sixty.

s. అక్షయము adj. (from s. అ a privative and s. క్షి *to waste*) Imperishable; durable; permanent; inexhaustible. అక్షయపాత్ర *lit.* the inexhaustible vessel. A cup for alms.

s. అక్షరము s. n. 1. A letter of the alphabet. 2. exemption from transmigration; bliss. adj. Imperishable. అక్షరజ్ఞుడు (from s. జ్ఞా *to know*) A learned man. అక్షరాభ్యాసము (from s. అభ్యాస *practice*) Beginning to learn the first principles of a language. అక్షరపడుపాటు (from T. పడుపాటు *omission*) Orthographical errors.

s. అక్షి s. n. An eye.

c. అక్షింతలు s. n. *vide* అక్షతలు.

s. అక్షౌహిణి s. n. A complete army, consisting of 21,870 elephants, 21,870 chariots, 65,610 horses, and 1,09,350 infantry.

ఆ

ఆ 1. The second letter of the Teloogoo alphabet. 2. the indeclinable remote demonstrative pronoun That. as, ఆతల్లి That mother. ఆపిల్లలు Those sons. The connected form of ఆ, (ా) when affixed to the last word in a sentence, or to a single word alone, denotes interrogation; as వెళుతున్నావా Is it understood? మీరా You? వాడా He? This letter is also a Sanscrit particle, prefixed to words, and denoting 1. Diminution. (a little.) 2. limit inceptive (from, thence, from that time.) 3. limit conclusive. (until, unto, as far as.) Prefixed to Sanscrit verbs, it extends or reverses their meaning.

s. ఆంగికము s. n. Any movement, or emotion of the body; as a gesture, a posture &c.

s. ఆంగిరస s. n. The sixth year of the cycle of sixty.

s. ఆంగిరసుడు s. n. The planet *Jupiter*, the preceptor of the gods, and son of *Angirasa* one of the seven great sages.

s. ఆంజనేయుడు s. n. The minister to the king of the southern race of Hindoos, represented in the *Ramayanam* as monkies. He was the chief means of transporting *Rama* to Ceylon; and under the name of *Hunooman*, is represented as a monkey, the vehicle of *Vishnoo*, in his incarnation of *Rama*. He is worshipped by the *Madhwas*, one of the three great Hindoo sects in the Peninsula, who believe him to have been incarnated as *Madhwachary*, the reformer of their religion, and founder of their sect.

s. ఆంతర్యము s. n. 1. The mind. 2. opinion.

s. ఆంత్రము s. n. The bowels, entrails, or intestines.

s. ఆందోళన s. n. A palankeen. *vide* ఆందోళము.

s. ఆంధ్రకుడు s. n. A cook.

s. ఆంధ్యము s. n. 1. Care, concern. ఆవిషయంఆంధ్యము నాకు I do not care about that. 2. protection, or security.

s. ఆంధ్రము s. n. *Andhra*, the Sanscrit name for the Teloogoo language. ఆంధ్రదేశము Telingana. This country seems formerly to have been divided into the Calinga and Andhra provinces. The latter was an inland subdivision to the south of the Godavery, and the people are described by Pliny as a superior race of men. "*Validior deinde gens Andhræ, plurimis vicis XXX oppidis, quæ muris turribusque muniuntur; regi præbet peditum c. m. equitum m. m. elephantos x.*"

s. ఆంబంబు v. n. To tremble; to shake.

T. ఆకట adv. Afterwards.

T. ఆకడ adv. *vide* అక్కడ.

T. ఆకట్టు v. a. To prevent, to hinder, to stop.

TUD. ఆకతాయి s. n. (from s. ఆకర్తాయి

a felon) A person void of principle; a wicked person; an insignificant fellow.

s. ఆకరము s. n. 1. A mine. 2. foundation or ground for an assertion. 3. an authority for the meaning or use of a word.

s. ఆకర్ణించు v. a. To hear; to listen, or attend to.

s. ఆకర్షణ s. n. Attraction.

s. ఆకర్షణము s. n. 1. Attraction. 2. gaming. 3. dice. ఆకర్షించు v. a. 1. To draw, to pull, to attract.

T. ఆకలి s. n. 1. Hunger. 2. appetite. ఆకలిగొను or ఆకలిగాను v. n. To be hungry. ఆకలియెత్తు or ఎత్తు (from ఆవు to become or ఎత్తు to raise) v. impers. governing the dative. To be hungry. ఆకలికోర్చు or ఆకలిదాగు To endure, or bear hunger. ఆకలితీర్చు To appease, to satisfy hunger. ఆకలియణచు To repress hunger. ఆకలిచంపు To mortify the appetite. ఆకలిమందగించు or చెడు The appetite to become dull, i. e. weak. నాకుఆకలిమందగించినది I have lost my appetite.

s. ఆకల్పము s. n. 1. Embellishment, ornament. 2. dress.

T. ఆకళింపు s. n. The power of the mind to admit and contain many ideas at once; comprehension. ఆకళింపుచేసుకొను To comprehend.

TUD. ఆకసము s. n. vide ఆకాశము.

s. ఆకస్మికము adj. Sudden.

T. ఆకాంక్ష s. n. A wish, a desire. ఆకాంక్షించు To wish or desire.

s. ఆకారణము s. n. The act of calling.

s. ఆకారము s. n. The form, shape, figure, mien. మనుష్యాకారము The human form. ఆకారముదాల్చు To assume a shape. ఆకారముచేయు To make an effigy of any person or thing. ఆకారము తుడుచు *lit.* To wipe away or exterminate the form. This is a most common phrase in abuse; as, వాడియాకారము తుడిచినారు *lit.* They have exterminated his form; equivalent to a common English imprecation ఆకారపుష్టిగలవాడు An illiterate man of portly mien. ఆకారవంతుడు A handsome man.

s. ఆకాశము s. n. 1. The air, the atmosphere, the ether. 2. the sky, the heavens, the firmament. ఆకాశబాణము A sky-rocket. ఆకాశవాణి A voice from heaven.

s. ఆకీర్ణము adj. 1. Impervious. 2. crowded.

T. ఆకు s. n. 1. A leaf. 2. betel leaf. ఆకుఅలము The second word in this phrase has no meaning in itself; but added to ఆకు implies *Leaves, and other greens.* ఆకుకూరలు Pot-herbs, garden stuffs. ఆకుజెముడు The oleander-leaved spurge *Euphorbia Neriifolia.* Lin. ఆకుదేలు A particular insect. ఆకుతోట A betel garden. ఆకుపచ్చ Emerald green. ఆకుపత్రి A clove-tree. ఆకుమడుపు A roll of beetle.

T. ఆకురాయి s. n. A file. ఆకురాతరాచు or ఆకురాయిపెట్టు To file.

s. ఆకులము adj. Troubled; distressed; confounded.

త. ఆకుపన్నములు s. n. A particular sort of Paddy.

స. ఆకూతము s. n. Intention; design.

స. ఆకృతి s. n. A form, shape, figure, mien.

త. ఆకె pro. She.

త. ఆకోర్పు s. n. *vide* ఆదకోర్పు.

స. ఆక్రందించు v. n. To weep; to cry aloud; to lament. ఆక్రందనము or ఆక్రందము Weeping, lamentation.

స. ఆక్రమించు v. a. To encroach; to usurp; to seize. ఆక్రమణము Usurpation; encroachment.

స. ఆక్రోదము s. n. The breast, between the shoulders.

స. ఆక్రోశించు v. n. 1. To curse. 2. to be angry or displeased with. 3. to entertain malice against another. ఆక్రోశము 1. A curse; or imprecation. 2. anger, dissatisfaction. 3. malice.

స. ఆఖండలుడు s. n. One of the names of *Indra*, regent of the sky.

స. ఆఖనికము s. n. 1. A rat. 2. a hog.

స. ఆఖనికుడు s. n. A thief, a burglar.

స. ఆఖరు s. n. (from H. آخر) An end, a termination.

స. ఆఖువాహనుడు s. n. *Ganesa*, son of *Siva* and *Parvati*; the deity of wisdom, and remover of obstacles. This name is given to him, because his vehicle is a rat.

స. ఆఖువు s. n. 1. A rat. 2. a hog.

స. ఆఖేటము s. n. *The chace, hunting.*

స. ఆఖ్య s. n. A name or appellation.

స. ఆఖ్యాతము &c. adj. 1. Said, spoken. 2. rehearsed.

స. ఆగంతుకుడు s. n. A guest.

త. ఆగడము s. n. 1. A jest, a joke. 2. mirth, fun. 3. derision, mockery. ఆగడము చేయు 1. To deride, to mock. 2. to jest. ఆగడపుమనిషి or ఆగడకాడు A jester.

స. & త. ఆగతము v. n. (from s. ఆగత *arrived* and త. ఆవు *to become*) To be obtained; to come into one's possession.

స. ఆగమము s. n. 1. An arrival, a coming, or approaching. 2. a Sastra, or work on sacred science, of divine origin. 3. the ceremonies prescribed in the Sastras. 4. a grammatical augment, a syllable or letter inserted in any part of the radical word. 5. a legal title, a voucher or written testimony.

స. ఆగము or ఆగస్సు s. n. Sin, offence, transgression, a fault.

త. ఆగాకర or ఆగాకరకాయ s. n. A plant. *Momordica Dioica.*

స. ఆగామ్యము s. n. Obstinacy; stubborness.

స. ఆగామిక్రియ s. n. The future tense.

త. ఆగు v. a. 1. To stop, prevent, or hinder. 2. to support, or protect. 3. to harbour. 4. to watch or preserve crops, fruits &c. *vide* ఆచు.

త. ఆగుబ్బలెలు v. n. To be elated. ఆగుబ్బ Elevation, wonder.

స. ఆగ్నేయదిక్కు s. n. The south east point, of which the god of fire is regent.

స. ఆగ్నేయాస్త్రము s. n. A weapon of fire.

స. ఆగ్రహము s. n. 1. Anger, choler, rage, wrath. 2. trouble, annoyance. ఆగ్రహించు To be angry or enraged.

o. ఆహార్యము s. n. *vide* ఆహార్యము.

s. ఆఘ్రాణించు v. a. To smell, to inhale. This word is often used to express parental fondness; parents, being in the habit of smelling a child's head, instead of kissing the infant. ఆఘ్రాణము &c. Scented; smelled.

౨. ఆచండాలము s. n. (from s. particle ఆ and s. చండాల an outcast) People of all classes, down to the chandalas or Pariahs.

౩. ఆచంద్రార్కము adv. (from s. particle ఆ s. చంద్ర *the moon* and అర్క *the sun*) During the existence of the sun and moon; as long as the world exists; for ever.

౪. ఆచక్షే adv. On that side.

౫. ఆచమనము s. n. The sipping of water three times, before religious ceremonies, or meals; or after meals or the necessities of nature; repeating at the same time the 24 principal names of *Vishnoo*.

౬. ఆచరణుడు n. *vide* ఆచారకుడు.

౭. ఆచారము s. n. 1. An established rule of conduct. 2. a religious institute, or observance. 3. the rules of moral conduct among a people, or nation. 4. the practice, customs, habits, usages, or laws of a country, or of any particular class of men. ఆచరించు v. a. 1. To practise, or do habitually. 2. to put in practise the precepts of religion. 3. to celebrate a religious festival.

౮. ఆచార్యుడు s. n. 1. A teacher or instructor of the Vedas. 2. a spiritual guide. 3. a person who invests one with the sacrificial thread.

౯. ఆఢకము s. n. A weight of ten poottles. adj. spread; extended; accumulated.

౧౦. ఆఢు v. a. 1. To stop, to hinder, to prevent, to withhold. 2. to support, to protect. 3. to preserve or watch fields, gardens &c. ఆఢుపాటించు To speak considerately or cautiously. *vide* ఆఢకు.

౧౧. ఆఢుకే s. n. 1. A trace, token, or hint. 2. a cause.

౧౨. ఆచ్ఛాదనము s. n. 1. An upper garment, clothes. 2. a covering; a screen. ఆచ్ఛాదించు To cover.

౧౩. ఆచ్ఛురితకము or ఆచ్ఛురితము s. n. A satirical laugh.

౧౪. ఆజికంజికము s. n. A family.

౧౫. ఆజానుబాహుడు s. m. A man whose hands reach to his knees. A person of this description is considered not only handsome, but destined to be a hero.

౧౬. ఆజానేయము s. n. A horse of a good breed.

౧౭. ఆజి s. n. War, battle, combat.

౧౮. ఆజిలు adj. Ready, present.

౧౯. ఆజీవము s. n. Livelihood; profession.

౨౦. ఆజ్ఞ s. n. 1. An order; a command. 2. permission, *congé*. 3. punishment. 4. custody. ఆజ్ఞయిచ్చు To give an order. ఆజ్ఞనొల్లమి To disobey an order. ఆజ్ఞచేయు To punish. ఆజ్ఞచేయించు To commit to custody; to cause to punish. ఆజ్ఞాపించు To order or command.

s. ఆజ్యము s. n. Clarified butter, ghee,

s. ఆట s. n. 1. A dance. 2. a play. 3. a game. ఆటాడు To dance or play. ఆట పోడు To lose a game. ఆటగెలుచు To win a game. ఆటపాట Dancing and singing. ఆటవిడుపు A holiday; a play day granted to school boys. ఆటకత్తె A dancing girl. ఆటగాడు A male dancer, a gambler. ఆటపాటలాడ్డము Dancing, accompanied by vocal and instrumental music. ఆట్లాట Play, pastime, a joke.

s. ఆటంకము s. n. 1. Prevention, hindrance. resistance. 2. molestation. 3. hesitation,

s. ఆటుకము s. n. A sparrow,

s. ఆటుగొల్లుడు s. n. A rake, used in husbandry

s. ఆటుపట్టు s. n. An abode, a residence.

s. ఆటి s. n. A bird. *Turdus ginginianus.*

s. ఆటువన్నె or ఆటు v. n. To last, to suffice

s. ఆటుపోటు s. n. Severe pain, caused by a wound, or sore.

s. ఆటోపము s. n. 1. Pride, pomp. 2. fury.

s. ఆడ్రుడు s. n. *vide* ఆడు.

s. ఆడ adj. Female. s. n. A place. adv. There. ఆడకూతురు (from కూతురు *a daughter*) A woman.

s. ఆడంగులు s. n. plu. Women. ఆడంగితన A man who has the voice and habits of a woman.

s. ఆడంబరము s. n. 1. A charge sounded by musical instruments. 2. the roaring of elephants. 3. the beginning. 4. pride, pomp. మేఘమాడంబరము A collection of clouds.

s. ఆడిక s. n. Infamy.

s. ఆడికోలు s. n. A rumour or report, generally applied to such as are of an unfavorable kind.

s. ఆడు v. a. 1. To play, to dance. 2. to speak, or promise. 3. to perform. v. n. To shake, to totter, to wag. ఆడుకొను v. comp. To talk to oneself, to play. ఆడించు v. caus. To cause to play &c. ఆడితప్పు (from తప్పు *to fail*) To break a promise. ఆడు is added to a great number of nouns, to give them a verbal signification; and, in such cases, takes its meaning from the noun to which it is affixed: thus, ఆబద్ధమాడు (from s. ఆబద్ధము *a lie*) To tell lies. ఆట్లాడు (from s. ఆట *a play*) To play. అల్లాడు (from s. అల్ల *a corruption of* అలలు *waves*) To be violently agitated or shaken. ఈడ్చాడు (from s. ఈడ్పు *dragging*) To drag, or pull mutually. ఇచ్చకమాడు (from s. ఇచ్చకము *flattery*) To flatter, to cajole, to allure, to coax. ఈదులాడు (from s. ఈదుడు *swimming*) To swim. ఊగులాడు (from s. ఊగు *swinging*) To swing; to hang, to be in agitation. ఎకసక్కెమాడు (from s. ఎకసక్కెము *a joke*) To sport, to jest, to jeer. కలహమాడు (from s. కలహము *a quarrel*) To quarrel. కాకాలాడు (from s. కాకము *a card*) To play at cards. కొట్లాడు (from s. కొరుకు *a bite*) 1. To wrangle. 2. to come to blows; to fight as dogs కేరడాడు (from s. కేరడ *a dance*) To dance. కొట్లాడు (from s. కొట్టు *a*

blow) To fight, to quarrel. నూనాడు (from వ. నూనము *an oil press*) To press oil. కుండ్లాడు (from వ. కుండ్లు *a blow*) To fight. చదరంగమాడు (from rup. చదరంగము *chess*) To play at chess. చిరచిరలాడు (from వ. చిర చిర *anger*) To be angry. జగడమాడు (from వ. జగడము *a quarrel*) To quarrel, to fight. జలకమాడు (from rup. జలకము *ablution*) To bathe. తడవులాడు (from వ. తడవు *groping*) To grope, to seekout, or search for. తళతళలాడు (from వ. తళతళ *a flash*) To shine, to glitter. నడమాడు (from వ. నడుము *the middle*) To take moderate exercise on foot; applied to convalescent persons. పిల్లాడు (from వ. పిల్ల *waters*) To bring forth a child, because water precedes the birth. పగపగలాడు (from వ. పగపగ *a loud laugh*) To laugh loudly. పాకులాడు (from వ. పాకు *crawling*) To crawl. పారాడు (from వ. పారి *creeping*) To creep. పొర్లాడు (from వ. పొర్లు *rolling*) To roll. పోట్లాడు (from వ. పోటు *a stab*) To quarrel, to fight. బంతులాడు (from వ. బంతి *a ball*) To play with a ball. భోగమాడుడు (from వ. భోగము *a dance*) To dance. మూటలాడు (from వ. మూట *a word*) To speak, to converse. ముద్దులాడు (from వ. ముద్దు *a kiss*) To caress, to fondle. వరసలాడు (from వ. వరస *relationship*) To treat another, in joke, as a relative. వేటాడు (from వ. వేట *hunting*) To hunt. శకునాలాడు (from

వ. శకునము *inspiration* or *possession*) To speak by inspiration; to be possessed by a spirit. పడుచాడు (from వ. పడుచు *the first signs of womanhood*) To become a woman. పరపమాడు (from వ. పరపు *a joke*) To sport, jest, or jeer.

వ. ఆడది adj. Female. *vide*. ఆడ. ఆడుబిడ్డ 1. A female child. 2. the sister of one's husband.

వ. ఆలి s. n. *vide* ఆవి.

s. ఆఢకము s. n. A measure of capacity, containing about 750 cubical inches; a *mercal*. To the northward, this word is equivalent to a *toom*, which, in general, contains about 4 mercals.

s. ఆఢకి s. n. Doll, pigeon pea; *Cityssus cajan*.

s. ఆఢ్యుడు s. m. A lord, a master; one who is opulent.

వ. ఆణంకులు s. m. *vide* ఆవలంకులు.

s. ఆణి s. n. A pin, or nail. adj. round, as applied to pearls only.

s. ఆణి s. n. A vital part; a secret. ఆణికాడు s. A man acquainted with secrets.

s. ఆతంకము s. n. 1. Disease, pain. 2 fear.

s. ఆతంచనము s. n. The act of turning fresh milk, by casting butter-milk into it.

వ. ఆతడు or ఆతండు pro. masc. of the 3d. person. He. This word is honorifically applied to equals.

s. ఆతతము adj. Extended, large.

s. ఆతతాయి s. m. A felon, thief, or murderer.

వ. ఆతము s. n. *vide* ఆతడు.

s. ఆతపత్రము s. n. A large umbrella.

4. ఆగపము s. n. Sunshine, heat. ఆకప కారణము A large parasol.
4. ఆకరము s. n. Fare, freight.
4. ఆతిథ్యము s. n. Food given to a guest; hospitality. adj. Proper for a guest, hospitable.
5. ఆతురము s. n. 1. Haste, hurry, precipitation. 2. eagerness, avidity. ఆతురించు v. n. To hurry, to hasten. ఆతురపడు v. n. To be in a hurry, or haste.
6. ఆతురము &c. adj. 1. Afflicted with disease 2. devoted to, strongly inclined to.
7. ఆత్మలు s. n. plu. The hair round the privities.
1. ఆత్మ s. m. 1. The soul. 2. *Brumha*, the supreme deity, and soul of the universe. 3. the body. 4. the understanding, the intellect. 5. the mind, or faculty of reason. 6. life, spirit, the vivifying soul, in opposition to the sentient one. 7. self, the abstract individual. ఆత్మజారుడు A son. ఆత్మజ్ఞుడు A man who possesses a perfect knowledge of the deity. ఆత్మీయము &c. adj. Belonging to one's own party. ఆత్మహంతకుడు A suicide, a self murderer. ఆత్మవంచనచేసుకొను To deprive oneself of the necessaries of life. ధర్మాత్ముడు A virtuous man. పాపాత్ముడు A vicious man.

Syn. ఆత్మ see ఆతురము.

2. ఆత్మేయ s. n. A woman in her menses.
3. ఆత్మేయుడు s. n. 1. The moon. 2. the name of a holy sage, the son of *Atri*.
7. ఆదటు s. n. Satiety, satisfaction, contentment.
3. ఆదరణ s. n. 1. Consolation, comfort. 2. a kind reception, favorable treatment. 3. aid, support. 4. regard, respect, veneration.
6. ఆదరబాదర adv. In great haste, and confusion.
3. ఆదరము s. n. *vide* ఆదరణ. ఆదరించు 1. To console, comfort, or caress. 2. to respect. 3. to assist, support, or receive kindly.
Syn. ఆదరువ s. n. 1. Protection, support, aid, refuge. 2. subsistence.
3. ఆదర్శము s. n. A looking glass, or mirror.
6. ఆదులబాదుల adv. *vide* ఆదరబాదర.
6. ఆదొ s. n. *vide* ఆదాయము.
6. ఆదాబాదా adv. *vide* ఆదరబాదర.
3. ఆదాయము s. n. Profit, gain, income.
7. ఆది s. n. A mark left in a book, to shew the place where the reader stopped.
3. ఆది adj. First, prior. s. n. 1. The beginning, the origin. 2. in compos. (&c.) et cætera. ఆదితాళము One of the modes by which time is measured in music. ఆదివారము Sunday, so called, because it is the first day in the week. ఆదివెలమలు s. n. plu. The original *Velumas*. This is the principal Soodra cast in the northern Circars, and is understood to consist of the descendants from the principal aborigines of that part of the country.
3. ఆదిత్యుడు s. n. 1. The sun. 2. A deity of a particular class, viz. the *Adityas*, of

whom there are twelve; they are forms of Soorya, or the sun, and represent him as distinct in each month of the year.

s. ఆదిశేషుఁడు s. n. The chief of serpents, first of its kind. It is understood to have 1000 heads, upon which it supports the earth, and it forms both the couch and canopy of the god *Vishnoo*.

т. ఆదుకొను v. a. To assist, aid, or protect.

s. ఆదృతము adj. Respected, respectful, honored.

s. ఆదేశము s. n. 1. in grammar, Permutation, substitution. 2. an order, or command.

т. ఆదోక adj. *lit* in the form of a cow's tail. Oval, sloping. *M. Vencaya.*

s. ఆద్యంతము adv. (from s. ఆది *the beginning* and s. అంత *the end*) From the beginning to the end. s. n. The beginning and the end. ఆద్యంతర హితుఁడు He who has no beginning or end, God.

s. ఆద్యము &c. adj. First, initial, primary.

s ఆధానము s. n. 1. The placing or holding. 2. a ceremony performed with consecrated fire. 3. a ceremony before cohabitation, with the view to ensure conception.

s. ఆధారము s. n. 1. A prop; support; aid; protection. 2. a receptacle, location.

s. ఆధారక s. n. A centipede of a red colour.

s. ఆధి s. n. 1. Mental pain. 2. a pledge or pawn.

s. ఆధిపత్యము s. n. 1. Government. 2. authority.

s. ఆధేయము adj. Placed; deposited.

s. ఆనకాంబరుఁడు s. n. An elephant driver.

тvp. ఆన s. n. (from s. ఆజ్ఞ *an order*) 1. An oath. 2. an adjuration. 3. a protestation. 4. a citation on the part, or in the name of the Government, to arrest any one, or to oblige one to come to justice. ఆనపెట్టు To adjure.

s. ఆనంద s. n. The 48th year of the Hindoo cycle of sixty.

s. ఆనందకాననము s. n. *lit.* the grove of joy. Benares.

s. ఆనందభాష్పము or ఆనందము s. n. Happiness, joy. ఆనందబాష్పములు 1. Tears of joy. ఆనందించు To be glad.

s. ఆనకదుందుభి s. n. A name of *Vusoodeva* the father of *Krishna*.

s. ఆనకము s. n. A large kettle drum. 2. a tabor.

s. ఆనతము adj. Bent, humbled.

тvp. ఆనతి s. n. (from s. ఆజ్ఞ ప్తి) 1. An order. 2. permission, leave.

тvp. & т. ఆనతిచ్చు v. a. To say, tell, or relate; applied to superiors addressing inferiors.

s. ఆనద్ధము s. n. A drum.

s. ఆనము s. n. The face, or mouth.

s. ఆనపము s. n. A long gourd. *Cucurbita lagenaris.*

т. ఆనాలు s. n. 1. A mark or token. 2. boiled milk.

s. ఆనాయము s. n. A net.

s. ఆనాహము s. n. Length, especially of cloth.

т. ఆను v. n. 1. To lean, rest or recline upon. 2. to hear. 3. to drink. ఆనించు v. a.

1. To cause to lean, rest, or recline upon. 2. to place against a wall &c. ఆనిక s. n. A prop. ఆనుకొను v. comp. To lean, rest, or recline upon.

t. ఆనుకతీగె s. n. The creeping plant of the long gourd, *Cucurbita lagenaris.*

t. ఆనుదుబ్బె s. n. A semi-circular pillow.

s. ఆనుపూర్వకము s. n. Order, method.

t. ఆనులు s. n. plu. Nails of iron &c.

s. ఆన్వీక్షికి s. n. Logical philosophy; metaphysics.

s. ఆపగ s. n. A river, a stream.

s. ఆపణము s. n. A market, a shop. ఆపణి ఱుడు A dealer.

s. ఆపత్తు or ఆపద s. n. 1. Calamity, misfortune, adversity. 2. danger, peril.

s. ఆపన్నము &c. adj. Unfortunate, afflicted.

s. ఆపాదించు v. a. To accuse.

s. ఆపానము s. n. A public drinking place.

s. ఆపీడము s. n. A chaplet or garland; tied to the lock of hair, which the Hindoos wear on the top of the head.

s. ఆపీనము s. n. An udder.

t. ఆపు v. a. *vide* ఆచు.

t. ఆపు s. n. 1. An obstacle, or prevention. 2. an arrest. 3. watching gardens or fields. *vide* ఆచు and ఆచు.

t. ఆపె pro. feminine, demonstrative remote. She, applied to superiors only.

t. ఆపోవు v. n. To be satisfied. I believe this word to be derived from ఆ, a contraction of ఆఁకలి *hunger*, and పోవు to go.

s. ఆపోశనము s. n. The sipping of water from the palm of the hand, as a religious ceremony, before or after meals.

s. ఆప్తము &c. adj. 1. Obtained, gained. 2. intimate, dear, confidential, trusted, attached.

s. ఆప్తి s. n. 1. Gain, profit. 2. joining, binding.

s. ఆప్యాయనము s. n. Refreshment, satiety.

s. ఆప్రపదీనము s. n. A dress reaching from the shoulders to the feet

s. ఆప్లవము s. n. Bathing.

t. ఆబద్దె s. n. A heifer, two years old.

t. ఆబిద or ఆబిదె pro. She, that woman.

s. ఆబురి or ఆబూరి s. n. (from P. آبرو) Honour, character. ఆబురిదక్కించుకొను (from t. దక్కించుకొను *to possess*) To save, or retain one's character, when attacked.

t. ఆబెయ్య s. n. *vide* ఆబద్దె.

t. ఆబోతు s. n. A bull which is marked, and is allowed to wander at large, in commemoration of a deceased person, or as consecrated to the deity. ఆబోతు రౌతు (from t. రౌతు *a rider*) *Siva*, whose vehicle is the bull. ఆబోతుసారము (from tub. సారము *a sound*) One of the seven notes in music.

s. ఆభరణము s. n. 1. Ornament, decoration. 2. jewels.

s. ఆభాషణము s. n. Addressing, speaking.

s. ఆభాసము or ఆభాసు s. n. 1. Corruption. 2. disorder, irregularity. 3. an indignity, or affront.

s. ఆభీరపల్లి s. n. A village of herdsmen.

s. ఆభీరి s. n. A female of the herdsman tribe.
s. ఆభీరుడు s. n. A herdsman.
s. ఆభీలము &c. adj. Terrible.
s. ఆభోగము s. n. Completion, fulness.
s. ఆమంత్రణము s. n. Calling.
T. ఆమడ s. n. The greatest Teloogoo measurement of extent, equal to four coss, or about eight English miles.
T. ఆమంత్రించు v. a. To invite the bridegroom and his relations, during the celebration of a marriage.
s. ఆమనస్యము s. n. 1. Pain. 2. the pains of child birth.
T. ఆమని s. n. The season of spring or summer.
s. ఆమము s. n. *Mucus;* bad secretions of the bowels. ఆమకట్టు A collection of mucus.
s. ఆమయము s. n. Sickness, disease.
s. ఆమలకము s. n. Emblic myrobalan. *Phylanthus emblica.*
T. ఆమవడ s. n. A cake made of the pulse termed *phaseolus radiatus,* soaked in curds.
s. ఆమిషము s. n. Flesh, meat.
s. ఆమిక్షు s. n. Curd of two milk whey.
T. ఆము s. n. Fat.
s. ఆముక్తము adj. 1. Clothed. 2. used.
T. ఆముదపుచెట్టు s. n. The castor oil tree. *Palma christi,* or *Ricinus communis.* ఆముదపుమడ్డి The sediment of castor oil. ఆముదము Castor oil. ఆముదాలు Castor oil seeds.
T. ఆమె pro. *vide* ఆవె.
T. ఆమెఱ s. n. The act of inviting or calling.
s. ఆమోదము s. n. 1. A perfume, floating in the air. 2. gladness; joy. ఆమోదించు To be glad.
s. ఆమ్నాయము s. n. The Véda.
s. ఆమ్రము s. n. The mangoe tree.
s. ఆమ్రేడితకము s. n. Repetition, tautology.
s. ఆమ్లము s. n. The tamarind tree, or fruit. ఆమ్లపానకము 1. Pepper water made with tamarinds. 2. a preparation of tamarinds.
T. ఆయక s. n. (*from* T. ఆ *that* and T. అక్క *an elder sister*) That woman.
T. ఆయకము s. n. The mortgage of houses, land, or other real property.
s. ఆయతనము s. n. 1. An altar, a shed for sacrifice. 2. a house.
s. ఆయతి s. n. 1. Future time. 2. length. 3. dignity. ఆయతిశాలి A man of rank.
s. ఆయత్తము adj. 1. Dependant. 2. docile. ఆయత్తము n. Readiness, preparation. ఆయత్తపడు To be prepared.
T. ఆయన pro. He. the masc. honorific, demonstrative remote.
T. ఆయప or ఆయము pro. She. fem. honorific, demonstrative remote.
T. ఆయను or ఆయుకుపట్టు s. n. A vital part.
s. ఆయామము s. n. Length.
s. ఆయాసము s. n. 1. Fatigue. 2. trouble. 3. displeasure.
c. ఆయిత్తు s. n. 1. Convenience. 2. readiness.

1. ఆయుధము s. n. 1. A weapon; an instrument; a tool. ఆయుధవిద్య The science of arms. ఆయుధాలయ An arsenal. ఆయుధస్థుడు An armed man.

2. ఆయువు s. n. Age; duration of life ఆయుష్మంతము &c. adj. long lived.

3. ఆయుష్షు s. n. *vide* ఆయువు.

4. ఆయెనా This is the 3d. person sing. of the past tense of అవు *to become*, with the final ఉ changed into ా. అట్లు being prefixed to it, it is added to the past relative participle of any verb, to express the conditional mood; as చేసినట్లాయెనా If I, thou, he, she, it, we, you, or they do.

1. ఆయోగవ్రతము s. n. A mixed race, descended from a Soodra man, and Vysya woman. Their business is the preparation of unguents &c.

2. ఆయోధనము 1. s. n. War, battle. 2. slaughter.

3. ఆర s. n. A shoe maker's awl or knife. *vide* పుట.

4. ఆరంభము s. n. A beginning; the commencement. ఆరంభించు To begin, to commence.

5. ఆరగాడి s. n. A pilot.

6. ఆరకూటము s. n. Brass.

7. ఆరగ or ఆరగా adv. Fully, completely. *vide* ఆగు.

8. ఆరగించు v. a. To eat. ఆరగింపజేయు v. caus. To cause to eat: ఆరగింప 1. Eating. 2. an offering to the deity. These words are in common use amongst the *Vyshnuva* sect; by others they are applied only to persons of rank.

9. ఆరఘట్టము s. n. A very deep well.

10. ఆరజీను s. n. Foppishness.

11. ఆరడి s. n. Rest, repose.

12. ఆరటము s. n. 1. The affliction of lovers, arising from separation.

13. ఆరతి s. n. An offering of lights, or of water, turmerick, and chunam, in honor of the deity; or to any individual, to take off the supposed ill effects of evil looks. This ceremony is performed at marriages, or on other happy occasions.

14. ఆరనీరము s. n. Water in which rice has been washed, or boiled, kept till it ferments.

15. ఆరభటి s. n. A poetic composition, expressive of the passions of fear and anger.

16. ఆరయు v. a. To inquire, seek, or search for.

17. ఆరవము s. n. Sound.

18. ఆరగుండు s. n. A watchman.

19. ఆరాటము s. n. 1. *vide* ఆరటము. 2. violent pain, torment, anguish. ఆరాటపడు 1. To suffer the affliction of lovers, arising from separation. 2. to suffer violent pain, or torment.

20. ఆరాధనము s. n. Worship, prayer. ఆరాధించు To worship, to pray. ఆరాధ్యము &c. adj. Worthy to be worshipped. ఆరాధ్యులు s. n. plu. A sect of Bramins who wear the linguns, and worship Siva exclusively.

s. ఆరామము s. n. A grove; a garden.

T. ఆరాయుట v. a. *vide* ఆరయు.

s. ఆరావము s. n. *vide* ఆరవము.

T. ఆరితీరు v. n. To perfect oneself; to be perfect, qualified, accomplished, or well versed in.

T. ఆరిసేరము s. n. 1. An inclination to excite quarrels. 2. anxiety. 3. confusion. ఆరిసేరవ్రతపి *Narada*, the son of *Brumha*, and one of the great sages.

T. ఆరు v. n. To be full. This verb is used in composition only, affixed to another word. as సొంపారు To be full of excellence. ఆర adv. Well, fully; as, చెప్పులా రవింటిని I heard it well. *lit.* with my ears fully. నాకింన్లారచూశ్తిని I saw it with my own eyes. *lit.* with my eyes fully.

T. ఆరు s. n. A line of hair, extending from the navel, up towards the breast.

s. ఆరుఁడు s. n. The planet Mars. *vide* అంగారకుఁడు.

T. ఆరుద్రపురుగు s. n. A small red worm.

T. ఆరె interj. expressive of Approbation.

TUD. ఆరె s. n. *vide* s. ఆర.

G. ఆరె adj. Mahratta.

TUD. ఆరెకులు s. n. plu. (*vide* ఆరకుఁడు) Watchmen.

T. ఆరోగణము s. n. Eating. ఆరోగణమొనర్చు To eat.

s. ఆరోగ్యము s. n. 1. Health. 2. recovery of health. adj. Salutary, salubrious

s. ఆరోపణ s. n. 1. An accusation. 2. a false charge. 3. an imputation ఆరోపించు 1. To accuse falsely. 2. to impute.

s. ఆరోహణము s. n. 1. Rising, ascending. 2. a stair. 3. the treble in music.

s. ఆరోహము s. n. 1. Length. 2. height. 3. a buttock.

s. ఆర్జన or ఆర్జనము s. n. Acquisition, gain, accumulation. ఆర్జించు v. a. To acquire, to procure, to get, to amass, to accumulate. ఆర్జకుఁడు A man who acquires or procures. ఆర్జితము &c. adj. Acquired, gained.

s. ఆర్జవము s. n. Straightness.

s. ఆర్తి s. n. Pain; affliction.

s. ఆర్ద్ర s. n. The sixth lunar mansion.

s. ఆర్ద్రకము s. n. Undried ginger.

s. ఆర్ద్రము adj. Wet, damp, moist.

TUD. ఆర్పాటము s. n. A dreadful cry; a fearfull noise.

s. ఆర్య s. n. 1. *Parvati*, the wife of *Siva*. 2. a kind of metre.

s. ఆర్యము &c. adj. Respectable. ఆర్యాణి A respectable female.

T. ఆర్లెవడ్లు s. n. A particular species of paddy.

s. ఆర్షము s. n. A form of marriage, in which the father of the bride receives from that of the bridegroom one or two pair of kine.

T. ఆలంది s. n. 1. Infamy, scandal. 2. uselessness. ఆలందిన్పు 1. To be useless, to be the subject of scandal.

T. ఆవాళ్లు s. n. plu. A great noise, a shout.

T. ఆవిచెలు s. n. plu. A species of grain, *Paspalum frumentaccum.*

ఆ. ఆఱు v. n. 1. To be quenched, extinguished, or dried up. 2. to be mollified, appeased, or allayed: 3. to grow cool. 4. to heal up. 5. to be lost or destroyed. as, కోపమాఱినది Anger is allayed. అన్న మాఱిపోయినది The food grows cold. గాయమాఱుచున్నది The wound heals up. వానిభవిష్యమాఱెను His honour is lost: ఆఱ్ఱు v. a. 1. To quench, extinguish, or dry up. 2. to appease or allay. 3. to cool. 4. to cure a wound. 5. to destroy. 6. to move the eyelid. v. n. To cry aloud, to shout. ఆఱుపులు or ఆఱ్ఱులు s. n. plu. Loud cries, shouts. ఆఱ్ఱు v. a. The same as ఆఱ్ఱు in its active sense.

ఆ. ఆఱు adj. numeral Six. ఆఱుతిక్కళ(ప్రో) ను s. n. (తిక్క from s. ముక్తి *a star*, and ప్రో *an assemblage*) The third lunar mansion. ఆఱుముఖుడపాని s. n. *lit.* the six faced god, *Komarastoamy*.

ఆ. ఆఱుదొందరిక్క s. n. The plant termed *Capparis horrida*.

ఆ. ఆఱుమూడవు v. n. (from ఆ. ఆఱు *six*, ఆ. మూడు *three* and ఆ. అవు *to become*) To be at sixes and sevens; to be in confusion.

ఆ. ఆలంబము s. n. Support.

ఆ. ఆలంభము s. n. Slaughter, killing.

ఆ. ఆలకించు v. a. To hear, listen, or attend to.

ఆ. ఆలపోతు s. n. A bull. *vide* ఆలు.

ఆ. ఆలము s. n. 1. War, battle. 2. disrespect.

ఆ. ఆలయము s. n. 1. A house, abode, or edifice. 2. a temple. 3. a place of refuge.

ఆ. ఆలరి adj. Independent, without controul.

ఆ. ఆలవట్టము s. n. A large parasol, which hangs perpendicularly from its staff.

ఆ. ఆలవాలము s. n. 1. A garden-bed. 2. a basin for water round the trunk of a tree.

ఆ. ఆలస్యము s. n. Sloth, inactivity, procrastination, idleness. adj. Idle, slothful. ఆలసించు 1. To delay, defer, or stop 2. to trifle time away.

ఆ. ఆలా ఆలాగు or ఆలాగున adv. Thus, so, in that manner. ఆలాటి or ఆలాగంటి adj. Such.

ఆ. ఆలానము s. n. The post to which an elephant is tied.

ఆ. ఆలాపన s. n. 1. The humming of a tune. 2. reflexion, thought.

ఆ. ఆలాపము s. n. 1. Conversation, discourse. 2. expression of grief. ఆలాపించు To grieve, to cry.

ఆ. ఆలాయము s. n. Readiness, preparation. ఆలాయమవు v. n. To be ready or prepared.

ఆ. ఆలావర్తము s. n. An umbrella or fan, made of cloth.

ఆ. ఆలి or ఆలి s. n. 1. A line, row, or range. 2. a bank or ridge. 3. a woman's female friend.

ఆ. ఆలింగనము s. n. An embrace.

ఆ. ఆలించు v. a. To hear or listen. *vide* ఆలకించు.

ఆ. ఆలిండకి or ఆలిండకి s. n. A squirrel.

ఆ. ఆలిందము or ఆలిందము s. n. A terrace, before a house.

ర. ఆలిచిప్ప s. n. A bivalve shell.

స. ఆలీఢము s. n. An attitude in shooting; the left knee retracted, and the right knee advanced.

ర. ఆలు s. n. A wife. This word in composition *is converted into* రాలు and expresses *a female* in general. ఆలివంక వారు *lit.* those of the wife's side. Relations by marriage. ఆలిసోదరుడు A wife's brother or sister.

ర. ఆలు s. n. plu. (from ఆవు *a cow*) Cows, kine. ఆలుకాపరి (from ర. కాపరి *a watcher*) 1. A cow herd. 2. *Vishnoo*, in his incarnation as *Krishna*, because he was then for some time a cowherd.

స. ఆలుకము s. n. 1. An esculent root. *Arum campanulatum*. 2. the creeping plant of the *Cucurbita lagenaris*.

స. ఆలోకనము or ఆలోకనుక s. n. 1. Sight, looking. 2. light. ఆలోకించు v. a. To see or look.

స. ఆలోచన s. n. 1. Looking at, or examining any thing. 2. consultation, consideration, reflexion, deliberation. 3. advice, council. 4. view, intention. This word has now become applied to the council of Government, and ఆలోచన కర్త is the usual term for a member of council. ఆలోచించు v. a. To view, consider, consult, deliberate, or reflect.

స. ఆలోడన s. n. 1. Churning. 2. a thorough enquiry ఆలోడించు v. a. 1. To churn. 2. to inquire thoroughly.

స. ఆలోలము &c. adj. Fickle, unsteady.

ర. ఆవ్లు s. n. A species of grain. *vide* ఆశి కెలు.

ర. ఆళ్వారు s. n. 1. The bird or vehicle of *Vishnoo*. 2. the Tamil Alwars, of whom there are thirteen, ending with the famous *Ramanoojachary*, the founder of the religion of the Shri Vyshnavas, one of the three great Hindoo sects of the Peninsula. These thirteen Alvars are considered to have been incarnations of the attendants, arms, or instruments of *Vishnoo*, and each of them wrote a portion of the Dravida Prabund,hum, or Tamil Véda, contained in 4,003 verses, which, by the sect in question, is held in veneration superior to the Sanscrit Véda, of which it is, in fact, an ancient Tamil translation.

ర. ఆవ s. n. 1. Low ground outside of a village. 2. mustard seed. 3. recollection. ఆవసారు v. n. To come to one's recollection. ఆవమ్మిడికాయ Mangoe pickle, made with mustard seed and oil.

ర. ఆవటించు v. n. To inhale air; as కూడుగుడ్డలావటించుకొని కేను He lived upon air, i. e. he had no means of subsistence.

ర. ఆవదీరకాయ్డు s. n. A bitter acute angled cucumber.

ర. ఆవము s. n. 1. Mustard seed. *vide* ఆవ. 2. a potter's kiln, for burning bricks, pots, tiles, or any earthen ware.

స. ఆవరణము s. n. The space enclosed round a house, or garden. ఆవరించు To surround or encompass.

s. ఆవర్తము s. n. 1. A whirlpool. 2. hair naturally curled.

r. ఆవల adv. *vide* అవతల.

r. ఆవలించు v. n. To yawn, to gape. s. n. ఆవలింత Yawning.

s. ఆవళి s. n. A range; a row.

s. ఆవహించు v. n. 1. To enter into the body of another. 2. the spirit of the deity to enter into an idol.

s. ఆవాపము s. n. 1. A basin for water round the foot of a tree. 2. sowing.

s. ఆవాలము s. n. A basin for water round the foot of a tree.

s. ఆవాసము s. n. A house.

s. ఆవాహనము s. n. 1. The invocation of the deity, or of evil spirits, by mystical words. 2. the bringing down the spirit of the deity into idols.

r. ఆవి s. n. Vapour, exhalations from the earth.

r. ఆవిడ or ఆవిదె pro. *vide* ఆవిడ.

s. ఆవిర s. n. 1. Steam or vapour. 2. the heat of the breath. ఆవిరులు పొవు Steam to rise; vapour to exhale.

r. ఆవిర్భవించు or ఆవిర్భవిల్లు v. n. To be born.

r. ఆవిలము adj. Foul, turbid.

s. ఆవు s. n. A cow. చూలుమావు A cow with calf. పాడిమావు A milch cow. ఆవు పిదుకు To milk a cow.

s. ఆవుకుడు s. n. in theatrical language. A father.

r. ఆవులించు v. n. *vide* ఆవలించు.

r. ఆవృతము adj. Enclosed, surrounded.

s. ఆవృ ? s. n. in comp. *A time*, when added to any numeral; as, two times, twice; a hundred times &c.

s. ఆవేశము s. n. 1. Haste; hurry. 2. anger.

s. ఆవేదన s. n. Acute pain from disease.

s. ఆవేశనము s. n. A manufactory, or work-shop.

s. ఆవేశము s. n. 1. Inspiration by the deity. 2. possession by evil spirits. 3. fury; demoniac frenzy. ఆవేశమవ్వు To be inspired by the deity; to be possessed by an evil spirit.

s. ఆవ్రస్టకము s. n. A hedge, fence, or enclosure.

s. ఆశ s. n. 1. Love, attachment. 2. desire or wish of any kind; curiosity; avarice. 3. hope. ఆశపడు 1. To fall in love. 2. to desire, covet, or long for. ఆశపెట్టు To allure, encourage, or give hopes. ఆశాపరుడు A very ambitious, or avaricious man. ఆశాపాశము 1. The bond of love. 2. consolation. 3. a spider's web. ఆశించు To love, wish, or covet. ఆశ్వాసము Expectation, hope.

s. ఆశయము s. n. F. Meaning, intention. 2. mind. ఆశయేశయుడు (*from* s. శయ *a couch*) The indian cupid, because he reclines upon men's minds.

s. ఆశంసించు v. a. To bless.

s. ఆశ s. n. A serpents fang.

s. ఆశీర్వచనము or ఆశీర్వాదము s. n. A blessing, or benediction. ఆశీర్వదించు To bless, to give a benediction. ఆశిస్సు A blessing.

s. ఆశీవిషము s. n. (from s. ఆశ *a fang* and s. విష *poison*) A serpent.

s. ఆశుగము s. n. An arrow.

s. ఆసువు s. n. Speed.

s. ఆశౌచము s. n. The usual term of mourning on the death of a relative, or of imaginary pollution, proceeding from the birth of a child; during which the Hindoos consider themselves impure. The *former* is commonly termed మృతాశౌచము, the *latter* జాతాశౌచము.

s. ఆశ్చర్యము s. n. 1. Wonder, astonishment. 2. surprize. 3. admiration.

s. ఆశ్రమము s. n. 1. A religious order or distinction among bramins, of which there are four kinds, viz. 1. The student. 2. the house holder. 3. the anchorite and 4. the ascetic. 2. the abode, cell, hermitage, or retreat of an anchorite or sage.

s. ఆశ్రయము s. n. 1. An asylum, refuge, retreat, or place of safety. 2. protection, countenance, support. ఆశ్రయాగ్నిదేవ (from s. అగ్ని *to eat*) The god of fire, because he eats or destroys his own abode. ఆశ్రయించు To take refuge with, or have recourse to another. 2. to court one's favor or protection. 3. to be dependent upon another. ఆశ్రితము &c. Dependent on, or courting the great.

s. ఆశ్లేష s. n. The 9th. of the lunar mansions.

s. ఆశ్లేషము s. n. An embrace. ఆశ్లేషించు To embrace; to clasp.

s. ఆశ్వయుజము or ఆశ్వినము s. n. The 7th. Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Libra*.

s. ఆశ్వాసము s. n. 1. A chapter or section. 2. consolation.

s. ఆశ్వినము s. n. A days journey for a horse.

s. ఆషాఢము s. n. The 4th. Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Cancer*.

TUD. ఆస s. n. *vide* ఆశ.

s. ఆసక్తి &c. adj. Ardently devoted to one object; diligent, active, addicted to.

s. ఆసక్తి s. n. Ardent attachment to one object or pursuit; inclination.

s. ఆసనము s. n. Any thing to sit upon; a mat, tiger skin, seat, stool &c. 2. the anus.

s. ఆసన్నము &c. adj. 1. Near, proximate. 2. ready, prepared.

c. ఆసప్రాసము s. n. Hard breathing, from great oppression or fatigue.

TUD. ఆసరా s. n. *vide* ఆశ్రయము.

s. ఆసవము s. n. Rum, a spirit destilled from sugar.

s. ఆసాదించు v. a. To prepare, or keep in readiness.

T. ఆసాను s. n. Support, prop, protection.

c. ఆసామి s. n. (from A. اسامی) 1. An individual. 2. an employment.

s. ఆసారము s. n. A hard shower.

s. ఆసీనము &c. adj. Seated.

r. ఆసు s. n. Three sticks, in a line, fixed in the ground, on which cotton thread is placed, always passing the middle one so as to form the figure 8; this is done to prepare the warp, without entanglement, for the loom. ఆసుకోల A small hollow bamboo, through which the thread is passed, when placed as above.

s. ఆసురము s. n. 1. A raven. 2. a form of marriage, in which the bridegroom gives to the bride, her father, and paternal kinsmen, as much as he can afford.

s. ఆసేచనకము or ఆసేచనము &c. adj. Beloved; charmed.

a. ఆసోపా s. n. (from P. adj. ఆసూదే) Rest, refreshment.

s. ఆస్థారము s. n. 1. Basis, ground, foundation. 2. support, countenance.

s. ఆస్తరణము s. n. 1. An elephant's housings; a painted cloth or blanket worn on his back. 2. a mat or carpet.

r. ఆస్తి s. n. Property, effects, wealth, capital, riches, estate. ఆస్తిశాలి A rich person; a rich ryot.

s. ఆస్తికుడు s. n. A man who acknowledges the existence of a god, in opposition to నాస్తికుడు An athiest.

s. ఆస్థ s. n. Regard, fondness.

s. ఆస్థానము or ఆస్థాని s. n. 1. A hall of audience. 2. a court of justice. 3. the assembled court of a prince.

s. ఆస్త్రికము s. n A weapon peculiar to *Indra*.

s. ఆస్పదము s. n. 1. Place, room. 2. situation. 3. basis, ground, authority. 4. support.

s. ఆస్యము s. n. The face or mouth.

s. ఆస్రము s. n. Blood.

s. ఆహవనీయము s. n. One of the three consecrated fires in the grand Hindoo sacrifice. It is lighted from the householder's perpetual fire, and is prepared for receiving oblations.

s. ఆహవము s. n. War, battle, carnage.

s. ఆహా interj. denoting Wonder, sorrow, gladness.

s. ఆహారము s. n. 1. Food, nourishment. 2. taking, conveying.

s. ఆహవము s. n. A trough near a well, for watering cattle.

s. ఆహికజ్వరము s. n. An intermittent fever.

s. ఆహితుండికుడు s. n. A snake catcher, a juggler.

s. ఆహుతి s. n. Offering oblations, with fire.

s. ఆహంపూర్వికత s. n. Boasting, vaunting.

s. ఆహ్నికక్రియలు s. n. Religious duties, performed in the day-time.

s. ఆఖ్య or ఆఖ్యము s. n. A name, an appellation.

s. ఆహ్వానము s. n. A summons; calling.

s. ఆయోరణము s. n. 1. Imputation of adultery. 2. abuse by such imputation.

s. ఆయికుడు s. n. A gambler.

s. ఆక్షేపము s. n. 1. Censure, blame, reproach. 2. a criticism. 3. objection. 4. a question. ఆక్షేపించు To criticise, to object, to question. నిరాక్షేపము Above all question, blame, or reproach.

ఇ

ఇ The third letter in the Teloogoo alphabet. It is often prefixed to words beginning with consonants, instead of the long vowel ఈ, (the indeclinable adjective pronoun *This*) in which case the following consonant is doubled; thus, ఈవేళలు is often written ఇ వ్వేళలు. *This time.*

T. ఇంక adv. 1. Hereafter. 2. more.

T. ఇంకా adv. 1. Yet; still. 2. more.

T. ఇంకు v. n. To evaporate, or dry up.

S. ఇంగము s. n. 1. Any thing moveable, or locomotive. 2. a hint, sign, or gesture.

TUD. ఇంగలము s. n. (from S. ఇంగాలము) 1. Fire. 2. charcoal.

S. ఇంగాలము s. n. Charcoal.

S. ఇంగితము s. n. 1. A hint, sign, or gesture. 2. inquiry, research. 3. motion.

TUD. ఇంగిలము or ఇంగిలీకము s. n. (from S. హింగుళ) Vermilion.

T. ఇంగిలాయి s. n. A sort of fish.

TUD. ఇంగువ or ఇంగువు s. n. (from S. హింఙు) Assafœtida.

T. ఇంచు adj. Of, or belonging to, the sugar-cane. ఇంచుపాల్గడలే *(from* T. పాలు *milk* and T. కడలి *the sea)* One of the seven seas, viz. that of the juice of sugar-cane. ఇంచుబోడి or ఇంచుబోణి (from T బోడి or బోణి in compos. *a woman)* A woman, because the poets compare the fair sex to the sugar-cane. ఇంచుమ్రాను (from మ్రాను *a tree)* The sugar-cane. ఇంచువిల్లుడు (from విల్లు *a bow)* The indian Cupid, whose bow is made of sugar-cane. *vide* ఇక్షువు.

T. ఇంచుక adj. Very little.

T. ఇంచుమించుక v. n. (from ఇంచుక *very little*, ఇంచు *to exceed*, and అవ్వు *to become)* To be a little on either side of a certain limit, as regards quantity, or time. ఇంచుమించుగా *On either side of a certain limit, as regards quantity, or time.*

T. ఇంచెపాయు v. n. To be cracked, or split.

T. ఇంత An indeclinable adjective and substantive pronoun. 1. So, so many, so much, such. 2. this, as many as this, as much as this, such as this. It is the proximate of అంత q. v. This word is sometimes used in the plural; as ఇంతలుక న్నులు. Eyes such as these. *Munoo Churitra.* ఇంత లేసిపనులు So many great affairs as these. ఇంతే This is all. ఇంతాఇంత (from ఇంత and అంత) used with a negative, denotes that the quantity, number, or quality is inexpressible. వాఁడుపడ్డ బ్రయాస ఇంతాఅంతాఁదు *lit.* The distress which he has suffered is neither this, nor that much. It is not possible to describe how much distress he has suffered. ఇంతట. The inflected ablative of ఇంత. 1. During this; in the mean time. 2. from this time, henceforward, for the future. *vide* అంతట. ఇంత

తడి inflected adj. Such. *vide* అంతటి.

౯. ఇంతి s. n. A woman.

౬. ఇంతేకు pro. *vide* ఇంత.

౭. ఇందా interj. 1. Come here. 2. here it is; hold. ఇందంది is used honorifically for ఇంద.

౮. ఇందనుక or ఇందాక adv. 1. As far as this, until this time. 2. just before this time. The proximate of అందాక q. v.

౯. ఇందఱు indef. pro. So many.

౧౦. ఇంది or ఇందిర s. n. *Lutchmi*; the goddess of prosperity, and wife of *Vishnoo*. ఇందీవరేందు (from s. వర *a husband*) *Vishnoo*.

౧౧. ఇందింటరము s. n. A large black bee, or beetle.

౧౨. ఇందీవరము s. n. The blue lotus. *Nymphæa cerulea*.

౧౩. ఇందు pro. defective. This; the proximate of అందు q. v. adv. Here.

౧౪. ఇందుడు s. n. The moon.

౧౫. ఇందువుచెట్టు s. n. The clearing-nut plant, *strychnos potatorum*. *vide* అంబు ప్రవాదను.

౧౬. ఇందుభము s. n. The fifth lunar mansion.

౧౭. ఇందువారము s. n. *lit.* the day of the moon. Monday.

౧౮. ఇంద్రగోపము s. n. The fire-fly.

౧౯. ఇంద్రజాలము s. n. 1. Juggling. 2. inchantment.

౨౦. ఇంద్రలుప్తకము s. n. A disease, arising from lice, which destroys the hair.

౨౧. ఇంద్రియము s. n. 1. Any of the five senses. 2. any of the passions. 3. the seminal fluid.

౨౨. ఇంద్రుడు s. n. *Indra*. the deity presiding over *Swurga*, or the Hindoo paradise, and over the secondary divinities. He is also regent of the east quarter, and is more particularly, the deity of the atmosphere, corresponding in many respects with the *Grecian Jove*. ఇంద్రజిత్తు (from s. జిత్ *conquered*) The son of *Ravana*, king of Ceylon; so called, because he defeated *Indra*. ఇంద్రధనుస్సు The bow of *Indra*; the Iris, or rain-bow. ఇంద్రనీలము The saphire. ఇంద్రాణి The wife of *Indra*. ఇంద్రాయుధము (from s. ఆయుధ *a weapon*) The rain-bow. ఇంద్రారి (from s. అరి *an enemy*) A giant. ఇంద్రావరజుడు (from s. అవరజ *a younger brother*) *Vishnoo*.

౨౩. ఇంధనము s. n. Small sticks for fuel. *vide* ఇన్ధనము.

౧. ఇంపు adj. Agreeable, delicious.

౨. ఇఁక - ఇఁకను or ఇఁకమీదట adv. In future, henceforward, hereafter.

TUD. ఇక్క s. n. (from s. ఓకస్) A house.

౧. ఇక్కడ adv. Here; the proximate of అక్కడ q. v.

TUD. ఇక్కము s. n. (from s. హిమ) Frost. *vide* ఇవము.

౧. ఇగిలించు v. n. 1. To grin, to shew the teeth. 2. to neigh. ఇగిలింపు 1. A. grin. 2. neighing.

౨. ఇగుసు v. n. To be decocted. 2. to be evaporated, or dried up. ఇగిరఁబెట్టు To prepare rice with such a quantity of

water, *as* nearly evaporates by the time the rice is boiled.

T. ఇకురు s. n. 1. A sprout, or young leaf. 2. the gum. *vide* చకురు - ఇకురుకూర *(from* కూర *a curry)* Curry, generally made of young vegetables, without any tamarind juice in it. ఇకురుబోడి or ఇకురుబోణి *(from* బోడి *or* బోణి *in compos. a woman)* A young woman, because she is compared to a tender leaf. ఇకుర్చు To bud, to sprout, to shoot forth. ఇకిర్పించు To cause to bud &c.

T. ఇక్కు v. a. To pull, to drag, to draw. ఇక్కులాట Mutual pulling. ఇక్కులాడు To pull mutually, to drag each other.

T. ఇచేట adv. (from ఈ *this* and చేట *a place)* Here. It is the proximate of ఆ చేట q. v.

T. ఇచ్చకము s. n. 1. Flattery. 2. coaxing, wheedling, cajoling. ఇచ్చకములాడు To flatter. coax, wheedle, cajole, or allure.

T. ఇచ్చగించు v. n. To consent; to agree.

T. ఇచ్చు v. a. To give. This verb is irregular in the infinitive, and 2d. person of the affirmative imperative. In the former, it makes ఇవ్వ or ఇయ్య *to give;* in the latter, ఇయ్యి *give thou,* and ఇయ్యండి *give ye. Vide* grammar for the other forms. This verb, affixed to the infinitive of any other, denotes *to allow, to permit;* as, వాణ్ణి నాదగ్గిరికి రానియ్య *Allow* him to come near me. వూరనన్నపోనివ్వ లేదు He would not *permit* me to go. ఇచ్చిపుచ్చుకోట *(from* పుచ్చుకొను *to take) lit.* giving and taking. 1. Lending and borrowing. 2. mutual connexion, by intermarriage.

T. ఇచ్చట - ఇచ్చో or ఇచ్చోట adv. *vide* ఇచట.

s. ఇచ్ఛ s. n. 1. Wish, desire. 2. love. 3. will, pleasure. ఇచ్ఛయించు To wish, desire, or love. స్వేచ్ఛా adv. According to one's own pleasure; at liberty.

c. ఇజాఫా s. n. (from A. زاد) 1. An increase or augmentation. 2. a surplus or profit.

c. ఇజారా s. n. (from A. اجارة) An income of variable amount, rented for a fixed sum; a farm; a rent. ఇజారాదారుడు A renter or farmer. ఇజారాచేయు To rent or farm.

c. ఇజారు s. n. (from P. ازار) Long drawers, or trowsers; such as are worn by Mussulmans, or Hindoo dancing women.

T. ఇడుకు s. n. Distress, misfortune, trouble.

s. ఇజ్యుడు s. n. The planet *Jupiter,* the preceptor of the gods.

T. ఇట adv. Here, in this place. the proximate of అట q. v.

TUD. ఇటికె s. n. (from s. ఇష్టకా) A brick.

T. ఇటు particle. 1. Here. 2. this. 3. so. *vide* అటు. ఇటువంటి Like this; such as this.

T. ఇట్టలము adj. Great.

T. ఇట్టి adj. pro. Such; like this. the proximate of అట్టి q. v.

T. ఇట్టులు. ఇట్లు - ఇట్లుగు or ఇట్లు adv. Thus, in this manner; so, in a manner

such as this; the proximate of అట్టి q.v.

s. ఇర s. n. 1. The wife of *Boodd'ha* and daughter of *Ikhwáku*. 2. the left nostril. 3. a sacrificial vessel.

T. ఇరియు v. n. To be split or cracked. ఇరిసిపడు To fall to pieces. ఇరియగొట్టు To demolish.

T. ఇరుపు v. a. 1. To give. 2. to place or put. ఇరుకోను To place for one's own use.

T. ఇరుసము s. n. Difficulty; trouble; misfortune.

T. ఇర్రెన s. n. A cake made of flour, and *boiled in steam.*

s. ఇరుఁబరము adv. Hereafter.

T. ఇరువరు pro. He. applied honorifically. *it is the proximate of* అతఁడు q. v.

s. ఇరవర adv. &c. adj. Other; different.

s. ఇరిత్థ s. n. Unmeaning or nonsensical discourse.

s. ఇరితిహాసము s. n. 1. History; traditional accounts of former events; ancient legends.

T. ఇత్తడి s. n. Brass. adj. Brazen.

s. ఇత్వరి s. n. An unchaste woman.

s. ఇత్వేసుడు s. n. A traveller.

T. ఇది pro. 1. She. 2. it. 3. this, the proximate of అది q. v. ఇది వాఁవుండు (from T. ఈ the infinitive of అవు *to become*, and T ఉండు *to be*) *lit.* to be in this way. 1. To be in such a strange, unusual, or disordered state, as one finds it difficult to describe. 2. to feel an extraordinary or unaccountable sensation.

T. ఇదిగో or ఇదుగో interj. 1. Look here. 2. here it is. the proximate of అదిగో q.v.

T. ఇద్దరు The masc. and fem. of the neuter numeral రెండు *Two*, whether used as an adjective or substantive. When the final vowel is lengthened, or pronounced with emphasis, or when ను is added to this word, it denotes *Both*.

T. & TUD. ఇద్దెస adv. (from T. ఈ *this* and TUD. దెస *a side*) On this side; here.

s. ఇద్ధను &c. adj. Clean; clear; bright; splendid.

s. ఇద్ధ్రను s. n. *vide* ఇంధనము.

s. ఇనాము s. n. (from A. انعام) 1. A present or gift. 2. an alienation by Government, to an individual, of the whole of the revenue payable to them from a defined portion of land.

T. ఇనుపు v. n. *vide* ఇంపు.

s. ఇనుఁడు s. n. 1. The sun. 2. a master. 3. the *name* of a *king*.

T. ఇనుమడి adj. Double, two fold. ఇనుమడించు v. a. To double.

T. ఇనుమనుమఁడు s. n. *lit. a second* grandson. A great grandson. ఇనుమనుమరాలు A great grand daughter.

T. ఇనుమూఁడు adv. Twice.

T. ఇనుమిట్లి adv. Twice as much.

T. ఇనుము s. n. Iron. ఇనుప inflected adj. Iron. ఇనుపకుందులు Iron pivots, placed in the wall, upon which the hinge of a door or shutter turns. ఇనుపగొలుసు An iron chain. ఇనుపచిట్టు Iron rust, iron dross. ఇనుపదుడ్డు An iron mace. ఇనుపపలాకు An iron ram-rod.

r. ఇన్ని adj. pro. collective, in the neuter gender. So many, as many as this. It is the proximate of అన్ని q. v.

r. ఇరవ్వై A numeral adj. or sub. Two hundred. When inflected as a subs. it makes ఇన్నూట.

r. ఇప్ప చెట్టు s. n. A tree, *Bassia latifolia*. The oil expressed from its seeds is used for lamps; and the husk of the seeds, after the oil is expressed, is ground into flour, and used as soap, for washing the body.

r. ఇప్పపూరాజన్నాలు s. n. plu. (from ఇప్ప పూ *the flowers of the Bassia*, రాజ *a king*, and s. అన్నము *food*) A particular kind of fine rice, which has a perfume resembling that of the flowers of the *Bassia*.

r. ఇబ్బించు v. caus. To cause to give; the causal form of ఇచ్చు q. v.

r. ఇపుడు adv. (from ఈ *this* and పుడు in compos. *time*) Now; at this time. It is the proximate of అపుడు q. v. and admits, like it, of inflexion. ఇపుటివారు The people of these days. ఇపుడే వచ్చినాడు He is *just* come.

r. ఇప్పసారా s. n. *vide* ఇప్ప చెట్టు - ఇప్పసారా A spirituous liquor, distilled from the flowers of the *Bassia latifolia*.

r. ఇబ్బంది s. n. 1. Distress, calamity, difficulty. 2. a period of distress &c. 3. ambiguity.

r. ఇబ్బంటికాడు s. n. A bear. *M. Veneayah*.

r. ఇబ్బడి adj. *vide* ఇమ్మడి.

s. ఇభము s. n. An elephant. ఇభి A female elephant.

s. ఇభ్యము &c. adj. Rich, opulent.

r. ఇమిడు v. n. To be held, contained, or comprized, within a certain limit of extent, or space of time. ఇముడ్చు v. a. 1. To hold, retain, or include, within a certain limit of extent or space of time. 2. to abridge, retrench, or abbreviate. ఇముడుకొను To reserve within oneself.

r. ఇమ్మడి adj. *vide* ఇమిడు.

r. ఇల్లు s. n. 1. A house. 2. favor. 3. a favorable conjuncture.

r. ఇమ్మకొను v. a. To consent. ఇమ్మకొలుపు v. caus. To cause to consent.

s. ఇర s. n. 1. The goddess of speech; speech. 2. ardent spirit. 3. water. 4. the earth.

s. ఇరక్కడకము s. n. A flash of lightning; the fire attending a thunderbolt.

r. ఇరవు s. n. A house, an abode.

r. ఇర నెందు v. a. To shine.

c. ఇరసాలు s. n. (from A. ارسال) A remittance.

s. ఇరింగణము s. n. A violent wind, a tempest.

r. ఇరు adj. 1. Two. 2. both. ఇరుతెలంకులు or ఇరుచక్క Both sides. ఇరుగోరు (from కోరు *the inhabitants share*) Both the Government and the inhabitants' share of the produce. ఇరుచోలుమడ్డి A twice ploughed field. ఇరుతX or ఇర్తిX (from తX *three*, an obsolete word, now applied only to the trey in dice.) Six. ఇరువమూనేల As much land as requires two *tooms* of grain to sow it. ఇరు

నాల్గు (from నాల్గు *four*) Eight. ఇరువది (from పది *ten*) Twenty. ఇరువాయిచ్చి (from వ. నాయి *the mouth*, and ఇచ్చి *a bird*) A bird with two heads. ఇరుప్రక్క Two. a. ఇరువై Twenty.

వ. ఇరుగు s. n. The neighbourhood, the vicinity. adj. Neighbouring, adjoining. ఇరుగుపొరుగు *s. n.* The neighbours. adj. Neighbouring. The first part of this phrase refers to those on the *right* hand or behind; the other to those on the left, or in front.

వ. ఇర్ర కుసుకాయ్లు *s.n.* A tree. *Dalbergia sisu.*

వ. ఇరులు *s. n. plu.* Darkness.

వ. ఇరువు *s. n.* A measure of capacity, equal to half a *toom*.

వ. ఇల్ల *s. n.* Smallness, littleness.

వ. ఇలియు *v. a.* 1. To be united or joined with. 2. to be squeezed, crushed, or smashed. 3. to be reduced to powder.

వ. ఇలుపు or ఇలిపించు *v. a.* To press, squeeze, or crush, between two substances. 2. to insert with difficulty. *s. n.* Strait; difficulty; distress; narrowness. ఇలుకంది Strait, difficulty, distress. ఇలుకలు or ఇలుకొలము Straitness, narrowness, closeness. ఇలుకోను - ఇలుపుకోను or ఇలుక్కోను To get oneself inserted or entangled; as ఉద్యోగములో ఇలుక్కొను. To get oneself appointed to a situation. తొందరలో ఇలుక్కొను To be entangled in difficulty. ఇలుమానుకొయ్య (from మాను *wood*) Two pieces of timber, placed perpendicularly in the ground, so near to each other as to admit men, but to exclude cattle, from passing between them, into the premises which they are intended to guard.

వ. ఇలుసు *s. n.* The axle tree.

వ. ఇల్లి *s. n.* A deer.

వ. ఇల్లింకిలు *s. n. plu.* Staring.

వ. ఇలు *s. n.* The earth. ఇలాపతి (from పతి *a lord*) A king.

వ. ఇలకలుచు *v. a.* To gnash the teeth.

వ. ఇలకోడి *s. n.* An old cricket.

వ. ఇలకర్ర *s. n.* A hut without walls.

ఆ. ఇలాకా *s. n.* (from A. ولايت) 1. Dependence, relation, connexion. 2. charge, possession.

వ. ఇలి or ఇలిక *s. n.* A rat. *M. Veneaya.* ఇలిపాషాణము. Rats-bane.

వ. ఇలుకు *s. n.* 1. The cramp. 2. a sprain నాకు ఇలుకుపట్టినది. The cramp has seized me.

వ. ఇల్లావల్లి *s. n.* 1. A tell-tale. 2. backbiting.

వ. ఇల్లు *s. n.* 1. A house. This word is irregular in its inflexions. In the inflexion sing. it makes ఇంటి; and in the nom. plu. ఇండ్లు. The dative sing. of this word, ఇంటికి, when added to any of the cardinal numbers, expresses the corresponding English numeral with the word *each* prefixed to it; as, నలభై యింటికిపదిన రాలయిచ్చినాను I gave ten pagodas to *each* forty. ఎజమఒకటింటికియెంత How much *each* single yard? But when the

numeral to which it is affixed is the nominative to the verb, it expresses the word *about*; as నలభైయింటికివచ్చినారు *About* forty came. The inflected ablative ఇంట, added to numerals, denotes *by*, as నాలుగింటగుణించుము Multiply *by* four. ఇంటిపేరు *lit. a house* name. Every family has what is called *a house* name, generally taken from that of their village, profession, or office, and resembling our *surname;* only that it is prefixed, instead of affixed, to the *proper* name. ఇల్లుకట్టు (from కట్టు *to tie*) To build a house. ఇలువరస (from వరస *a range or row*) Family, race, generation, pedigree. ఇల్లాలు (from ఆలు *a wife*) *lit.* the mistress of a house, or family. 1. A married woman whose husband is alive. 2. a chaste or virtuous *wife*. 3. a matron.

T. ఇవతల adv. 1. This side. 2. hereafter 3. nearer. the proximate of అవతల q. v.

TUD. ఇవము s. n. (from s. హిమ) Frost. ఇవముచూరుడు (from T. చూరుడు *an enemy*) The sun. *vide* ఇనుడు.

T. ఇవుడు s. n. A shoot or sprout.

S. ఇషము s. n. *vide* ఆశ్వయుజము.

S. ఇషీక s. n. 1. A painter's brush. 2. a blade of grass. 3. a reed or pen.

C. ఇసు *vide* ఇటు. ఇసువంటి Like this, such as this.

S. ఇషువు s. n. An arrow. ఇషుధి (from s. ధి *that holds*) A quiver. ఇష్వాసము (from s. అస *that throws*) A bow.

S. ఇష్టిక s. n. *vide* ఇటిక.

S. ఇష్టము s. n. 1. Wish; desire. 2. pleasure; will. 3. love; fondness. 4. an act of sacrifice; an offering. adj. 1. Beloved, fond of. 2. desired. 3. agreeable. ఇష్టగోష్ఠి An agreeable company. ఇష్టాలాపము Agreeable conversation.

S. ఇష్టి s. n. 1. Wish, desire, inclination. 2. a sacrifice.

T. ఇసుక s. n. Sand. adj. Sandy. ఇసుకతిన్నె. ఇసుకదిన్నె or ఇసుకదిబ్బ 1. A sand bank. 2. hillocks of sand. 3. an island of alluvial formation. ఇసుకదొందు A kind of fish.

T. ఇసుమంత adj. Small; minute.

T. ఇసుళ్లు s. n. plu. A species of winged ant, which flies to the light, generally in the evening, after rain. It is easily caught in swarms, and being deprived of its wings, is fried and eaten by the lower classes of Hindoos, who esteem it a *delicacy*. I believe it is the *Termes* in a particular state.

T. ఇస్సీ interj. expressive of Disgust, pain, or sorrow.

C. ఇస్తుమ్ or ఇస్తుమ్రు s. n. Property; estate.

S. ఇహము s. n. 1. The present world; our present state or existence; in opposition to పరము A future state.

S. ఇక్షువు s. n. The sugar-cane. ఇక్షువనము A plantation of sugar-cane. ఇక్షుకోదండుడు or ఇక్షుచాపుడు The indian Cupid, because his bow is of sugar-cane. ఇక్షుశాకటము or ఇక్షుశాకినము Ground fit for the cultivation of sugar-cane. *vide* చెరుకు.

స. ఇక్ష్వాకుడు s. m. The first monarch in the line of *Soorya*, or the sun, which commenced with the second *Yooga*, or age of the Hindoos.

ఈ

ఈ 1. The fourth letter in the Teloogoo alphabet. 2. the indeclinable proximate demonstrative pronoun This: as ఈతల్లి This mother. ఈకొడుకులు. These sons.

ర. ఈంద్రవాడు s. m. (from ఈంత q. v. & వాడు *he*) A toddy-drawer; any individual of that cast whose profession it is to extract the juice of the date, palmyra, or cocoa-nut tree. They are often employed as palankeen bearers.

ర. ఈకడ adv. *vide* ఇక్కడ.

ర. ఈకు v. n. *vide* ఇంకు.

ర. ఈకువ s. n. Dampness, wetness.

ర. ఈక s. n. A feather.

ర. ఈకె pro. fem. *vide* ఈమె.

ర. ఈగ s. n. A fly. ఈగపులి (from ర. పులి *a tiger*) A spider. ఈగలుమూయుకొన్న adj. The flies fixed or settled. *lit.* covered.

ర. ఈగ s. n. ర. Giving; a *gift*. 2. generosity. *vide* ఈవి and ఇచ్చు.

ర. ఈగను v. a. To lose. v. n. To be subordinate or subject to another.

ర. ఈచేచేతుల adj. (from ర. ఈయ్యి *the hand or arm*) Lean-armed, wither-armed.

ర. ఈచుకపోవు v. n. (from ఈచుక a derivative from ర. ఈను *to bring forth* and ర. పోవు *to go*) To miscarry, to have a premature birth. This word is applied to animals only, not to the human species.

ర. ఈటె s. n. A spear; a barbed dart.

స. ఈట్టు s. m. A master or lord.

ర. ఈడ adv. Hither. *vide* ఇక్కడ. ఈడచూపు (from ర. పోవు *to go*) To retire, to retreat.

ర. ఈడిగిలఁబడు v. n. To stop or halt, from weariness in walking.

ర. ఈడిగివాఁడు s. m. *vide* ఈంత్రవాడు.

స. ఈడితము adj. Praised, commended, applauded.

ర. ఈడు s. n. 1. Age. 2. time of life. 3. puberty. 4. pawn, mortgage. adj. Equal. మీయీడెము How old are you? ఈడుమీఱులు or మీరు (from ర. మీఱులు or మీరు *to exceed*) To exceed the prescribed age, as regards *that fixed for the* investiture of bramins with the sacred *thread*, or for the marriage of females. Women, amongst the superior casts of Hindoos, are generally married, before the age of puberty. వాడునాకుయీడా Is he equal to me? ఈడుపెట్టు (from ర. పెట్టు *to place*) To mortgage.

ర. ఈడుచు v. a. *vide* ఈడ్చు.

ర. ఈడుముంత s. n. (from ర. ఈడ్చు *to draw* and ర. ముంత *a small earthen pot*) An earthen pot, in which milk is usually drawn from the cow.

ర. ఈడేరు v. n. (from ర. ఈడు *age* and ర. ఏరు *to attain*) 1. To reach the age of puberty. 2. to be effected, accomplished, or fulfilled. ఈడేర్చు v. a. To fulfil, accomplish, or effect.

ర. ఈడ్చు v. a. To draw, pull, or drag. ఈడుపు or ఈడ్పు 1. Pulling, dragging. 2. hard breathing previous to death. 3. a pain in the side. 4. the contraction of a limb. నీళ్లనించాయిస్తున్నాపున్నది The water runs with great *force*. ఈడిపించు or ఈడ్పించు v. caus. 1. To cause to draw &c. 2. to procrastinate, to put off.

ర. ఈత adj. Of or belonging to the date tree. ఈతకల్లు Toddy, the fermented liquor drawn from the date tree. s. n. 1. Swimming. 2. the act of bringing forth, as applied to animals only, not to the human species. ఈతకాయ 1. A canoe formed from the trunk of the palmyra tree. 2. a long gourd, dried, used in swimming. ఈతకొట్టు (*from* కొట్టు *to beat*) To swim.

ర. ఈతడు or ఈతఁడు or ఈతను pro. He, this man, used honourifically; it is the proximate of ఆతఁడు q. v.

s. ఈతి s. n. Calamity of season; as drought, excessive rain &c.

ర. ఈదర s. n. The east wind.

ర. ఈదు v. n. To swim. ఈదులాడు (from ర. ఆడు q. v.) To swim. s. n. The date tree. ఈదులాట (from ర. ఆట *playing*) Swimming, sporting in water.

s. ఈదృశము or ఈదృక్కు &c. adj. Such, like, similar.

ర. ఈనపుల్ల s. n. A blade of long grass, of which brooms are made.

s. ఈను v. a. 1. To produce, as fields of grain. 2. to bring forth young, applied to animals only, not to the human species. ఈనిన ఆవు A cow about to calve.

ర. ఈనె s. n. The fibre of a leaf.

ర. ఈఁపు s. n. A nit.

ర. ఈఁవె pro. fem. demonstrative She; applied to superiors only; it is the proximate of ఆఁవె q. v.

s. ఈప్స s. n. Will, desire, volition.

ర. ఈబిడ or ఈబిడె pro. She, this woman; it is the proximate of ఆబిడ q. v.

ర. ఈమిది s. n. Wet, moist.

ర. ఈమె pro. *vide* ఈఁవె.

ర. ఈయన pro. He, this man; the masc. honorific demonstrative, proximate of ఆయన q. v.

ర. ఈయఁవ or ఈయము pro. She, this woman; the fem. honorific demonstrative, proximate of ఆయము q. v.

ర. ఈరము s. n. A bush.

rud. ఈర్ష్య or ఈరసము s. n. (from s. ఈర్ష్యా) Envy, spite, malice.

ర. ఈరాఱు adj. numeral (from ర. ఈరు *two* and ర. ఆఱు *six*) Twelve.

ర. ఈరికెలు s. n. *plu. 1.* Pieces, bits, remnants, slices. 2. sprouts, shoots.

s. ఈరితము adj. 1. Said, told. 2. despatched, sent.

ర. ఈరు s. n. 1. A nit. 2. flesh, meat. adj. 1. Two. 2. low, mean. pro. You. ఈరు వెన or ఈర్వెన. A comb for extracting nits or lice. ఈరెలుఁకు (from ర. ఎలుఁకు *the voice*) A low voice. ఈర్చు To comb out nits.

ర. ఈరువాఱు adv. Freely, at liberty.

s. ఈర్మము s. n. A sore, a wound.
s. ఈర్ష్య s. n. *vide* ఈరసము
T. ఈరకారలు s. n. plu. More or less.
T. ఈలక s. n. Whistling. ఈలవేయు (from T. వేయు *to throw*) To whistle.
T. ఈలకలుచు v. n. *vide* ఇలకలుచు.
T. ఈలా - ఈలాగు or ఈలాగున adv. Thus, so, in this manner; the proximate of ఆలా &c. q. v.
T. ఈలుకు v. n. To die, to lose life.
T. ఈలువు s. n. Courage.
T. ఈవల adv. *vide* ఇవతల.
T. ఈవి s. n. A gift. *vide* ఈగి.
T. ఈవు pro. Thou.
T. ఈవులచెట్టు s. n. (from T. ఈవులు *gifts* and T. చెట్టు *a tree*) The fabulous tree in *Indra's* heaven, which yields whatever is desired.
s. ఈశానుడు s. n. *Ecsha*, a name of the god *Siva*, who is also the guardian of the north east; hence that point is termed ఈశాన్యమూల.
s. ఈశ్వరుడు s. n. A lord or master. 2. *vide* ఈశానుడు.
s. ఈశ్వర s. n. The eleventh year of the Hindoo cycle of sixty.
s. ఈశ్వరి s. n. *Parvati* the wife of *Siva*.
s. ఈశ్వరుడు s. n. 1. *Siva*. 2. god, the supreme being. 3. a lord, a master.
s. ఈస s. n. The shaft of the plough.
s. ఈషణత్రయము s. n. (from s. ఈషణ *love* and s. త్రయ *three*) The three strongest affections of mankind viz. 1st conjugal affection. 2d. the love of money. 3d. paternal affection.
s. ఈషత్తు adj. Slight, small, little.
s. ఈషిక s. n. 1. A reed for writing. 2. a painter's brush.
T. ఈసడించు v. a. To hate, abhor, or dislike. ఈసడింపు Dislike, hatred.
TUD. ఈసరుడు s. n. (from s. ఈశ్వర) The supreme being.
s. ఈహ s. n. Wish, desire, inclination.
s. ఈహామృగము s. n. 1. A wolf. 2. a division of the drama.
s. ఈక్షణము s. n. 1. An eye. 2. sight, looking.
s. ఈక్షణిక s. n. A female fortune teller.

ఉ

ఉ The fifth letter in the Teloogoo alphabet.
T. ఉంకించు v. n. 1. To endeavour. 2. to be ready, or prepared.
T. ఉంకువ s. n. A marriage portion, or dowry; the peculiar property of a woman, given to her at her marriage by her father-in-law, or other relatives.
T. ఉంగరము s. n. A ring. ఉంగరపువ్రేలు (from వ్రేలు *a finger*) The ring finger, that next the little one.
T. ఉంగిడి s. n. A disease amongst cattle, arising from their grazing on the sprouts of cut *Jonnaloo*, the great millet or *Holcus Saccharatus*; or from their eating the leaves of the castor oil tree, *Palma Christi*.

T. ఉంచు v. a. (from ఉండు *to be* q. v.) 1. To place, to put. 2. to keep, to retain, to preserve. 3. to leave. ఉంచుకొను v. comp. To keep or retain for one's own use; to entertain in a service or employment. ఉండించు v. caus. 1. To cause to place, put &c. 2. to stop. వాణ్ణేడుద్యోగములో ఉంచినాను I *placed* him in the service. పుస్తకము ఆబల్లమీద ఉంచు *Put* this book upon the table. ఈరూపాలు నీవద్దఉంచు *Keep* this money with you. వానితండ్రి వానికింతాలు స్థిరముంచినాడు His father *left* him much property. ఉంచుకొన్నది A kept woman, a concubine.

s. ఉంచ్చము s. n. The gleaning of grain.

T. ఉండ or ఉండె s. n. 1. A round earthen ball, a pellet. 2. a pill. ఉండబీట్లు A pellet-bow. ఉండబీట్లువేయు To ballot.

T. ఉండు v. n. 1. To be, to exist. 2. to reside or remain. This verb governing the dative case, expresses the English verb *to have, or possess.* వాడుయింట్లోఉన్నాడా *Is* he at home? మీతండ్రిఉన్నాడా *Is* your father *alive?* నేనుఆగ్రామములో పదిదినములుఉంటిని I *remained* in that village ten days. నాకుపట్నములోసొంతయిల్లుఉన్నది I *have* my own house in town. ఉన్నట్టేఉంది adv. Suddenly. అదినిజమేమఏమంటిని I *thought* it was true. ఉందఁజూచు (from T. చూచు *to see*) 1. To examine, inspect, survey, or review. 2. to muster.

T. ఉంత్ర or ఉంత్రము s. n. *vide* ఉంట adj. Round.

T. ఉంత్రములు - ఉంత్రాలు or ఉంత్రాళ్లు s. n. plu. Round cakes, like balls, particularly such as are used as offerings to *Ganêsa.*

s. ఉందుఱెన్న s. n. A rat.

T. ఉంబ s. n. The lowing of oxen.

T. ఉక్క s. n. Closeness; sultriness; confined heat; still warmth.

T. ఉక్కళము s. n. 1. An intrenchment, round a camp. 2. an advanced guard in front of a camp.

T. ఉక్కిరిబిక్కిరియవు v. n. (a cant word, derived from ఉక్క q. v. prefixed to అవు *to become*) To be suffocated; to be oppressed by a close, sultry, or still heat.

T. ఉక్కిళము adj. Inferior, low, mean.

T. ఉక్కు s. n. 1. Steel. 2. strength. 3. pride. ఉక్కుతీగ steel wire. ఉక్కుతునియ *lit.* a piece of steel. A brave, sharp, or active man. ఉక్కణించు (from T. అణించు *to be subduced*) To suffer a diminution of strength, or a reduction of pride; to be disheartened. ఉక్కణించుము or ఉక్కణించు To weaken another's strength, or humble his pride, to dishearten.

T. ఉక్కెర s. n. Baked flour, generally mixed with sugar, used as a sweetmeat.

s. ఉక్కెము adj. Spoken, said.

s. ఉక్తి s. n. 1. Speech. 2. speaking. 3. a word, an expression.

s. ఉఖ s. n. An earthen pot. 2. a ray of the sun. ఉఖ్యములు Cakes, dressed or boiled in a pot.

TUD. ఉగాది s. n. (from s. యుగ *a conjuncture* and s. ఆది *the beginning*) The

first day of the sol-lunar or Teloogoo year. The Teloogoo year consists of a certain number of lunar months, reckoned from new moon to new moon. This number varies, and is regulated by the course of the sun. The lunar month of which the last day, or that of the moon's change, happens when the sun is in *Aries*, is the first month of the year; and so on, for each successive lunar month, in which the moon's change takes place when the sun is in a different sign of the zodiac. But if the sun, during two successive changes of the moon, remains in the same sign of the zodiac, the lunar month in which the first change takes place is reckoned అధిక or *intercalary*, and after that lunation is completed, it commences again, under its *proper* name. When two intercalary months occur together, the *proper* month intervening between the two is omitted from account, and is termed the తొలగు or *the wasted month*. This happens when no change of the moon occurs, during the period of the sun passing through an entire sign of the zodiac. The first day of the Teloogoo year is celebrated as a holiday, by offering the flower of the margosa tree, *(Melia azadirachta)* with tamarind juice and sugar, to *Ganesa*, or other deities.

v. ఉగ్గడించు v. a. 1. To begin a conversation. 2. to plead eloquently. 3. to remember. 4. to calculate or multiply mentally, without using any figures.

n. ఉగ్గము s. n. A rope or cord attached to any thing, for the purpose of carrying it about, or suspending it.

v. ఉగ్గరించు v. a. *vide* ఉగ్గడించు.

v. ఉగ్గంచు v. a. To weave of a close texture, so that there be no interstice between the threads either of the woof or warp.

n. ఉగ్గ s. n. 1. A wrinkle in cloth. 2. a drink, given morning and evening, to infants, consisting of the nurse's milk, mixed with castor oil. ఉగ్గుపట్టు To give this drink to children.

v. ఉగ్గులు వారు v. n. To run into a knot, in spinning, or twisting.

a. ఉగ్రము &c. adj. 1. Angry, wrathful, fierce, furious, violent. 2. cruel. 3. terrific.

n. ఉగ్గాణము s. n. 1. A store-house. 2. a pantry. 3. a treasury. ఉగ్గాణవారు 1. One who has charge of the family provisions; a steward; a butler. 2. a store-keeper. 3. a treasurer.

n. ఉగ్గాక్షుడు s. n. (from ఉగ్ర *fierce* and అక్షి *the eye*) *lit.* fierce-eyed. The god *Siva*.

s. ఉగ్రుడు s. n. A man of a mixed tribe, from a *Chuttriya* father, and *Soodra* mother. The employment of this tribe is to kill animals that live in holes; some of them are bards; and others have charge of treasure, or of hill forts.

a. ఉచిత &c. adj. 1. Proper. 2 convenient. 3. fit, suitable. 4. agreeable. s. n. A

gratuity; a present. ఉచితముగా adv. Gratis, without any recompence, for charity.

౨. ఉచ్చ s. n. Urine. ఉచ్చపోయు To make water.

౩. ఉచ్చీంద్రము &c. adj. Quick. expeditious.

౪. ఉచ్చీము s. n. The zenith; the meridian; the vertical point in the sky. adj. 1. Vertical. 2. *high*, tall.

౫. ఉచ్చీయము s. n. The knot which fastens that part of a female's garment which goes round the loins. The dress of a female Hindoo consists of a single long cloth, which is first tied round the waist, then wound, in several folds, round the lower part of the body, and the remainder, being thrown from the waist across one shoulder, and spread in front, forms the covering to the rest. The several casts are distinguished amongst the females, by the mode in which this cloth is worn.

౬. ఉచ్చరించు v. a. 1. To pronounce, articulate, or utter. 2. to recite. 3. to say. ఉచ్చారణ 1. Pronunciation, utterance. 2. recitation of prayers.

౭. & ౮. ఉచ్చాటనచేయు v. a. (from s. particle ఉత్ s. చట *to break* and ౮. చేయు *to do*) To exorcise, drive out, or remove evil spirits.

౯. ఉచ్చావచేము &c. adj. Various, diverse, multiform.

౧౦. ఉచ్చి s. n. The crown or top of the head.

౧౧. ఉచ్చింర adj. Of or belonging to the gigantic swallow wort, *Asclepias Gigantea*.

౧౨. ఉచ్చు v. To enter by force; to rush in.

౧౩. ఉచ్చు s. n. A noose, a snare.

౧౪. ఉచ్చైశ్రవము or ఉచ్చైశ్రవస్సు s. n. (from s. ఉచ్చైస్ *high* and s. శ్రవస్ *an ear*) *lit.* long eared. The horse of *Indra*.

౧౫. ఉచ్ఛిష్టము s. n. 1. Spittle. 2. the leavings or fragments of the table.

౧౬. ఉచ్ఛృంఖలము &c. adj. 1. Operated, perverse. 2. unrestrained.

౧౭. ఉచ్ఛ్రయము or ఉచ్ఛ్రాయము s. n. 1. Height. 2. the highest point of prosperity, riches, or power.

౧౮. ఉచ్ఛ్వాసము s. n. 1. Breath, breathing. 2. a sigh. ఉచ్ఛ్వాసనిరోధము. A stoppage of the breath, from stitch, or other bodily pain.

౧౯. ఉజ్జఁగించు v. a. To quit; to leave.

౨౦. ఉజ్జయిని s. n. *Oogein*, a city in Malwa, formerly the capital of *Vicramarka*, and lately of the Mahratta chief *Scindia*.

౨౧. ఉజ్జాయింపు s. n. 1. Conjecture, guess, estimate.

౨౨. ఉజ్జి s. n. A match to another; any one able to contest with another; any thing equal to another. ఉజ్జిసేయు To pitch two of equal talents, against each other.

౨౩. ఉజ్జ్వలము &c. adj. Splendid, bright, luminous, radiant. s. n. Love, passion.

౨౪. ఉటంకి or ఉటంకము adj. Clever, active, nimble.

౨౫. ఉటంకించు v. a. To abstract; to abridge; to shorten.

s. ఉడుజము s. n. 1. A house. 2. a hermitage formed of leaves, the residence of holy men.

t. ఉడ్డి s. n. A coarse net-work, made of rope or rattan, in which pots and other vessels are suspended from the beams of the house, or from the stick thrown across the shoulder, by which they are carried about.

t. ఉడ్డిపడు v. n. (from t. ఉడ్డి and t. పడు *to fall*) To come, or happen suddenly, or accidentally.

t. ఉడ్డు s. n. Ground fit for the cultivation of salt. On the coast, salt is *cultivated* not *manufactured* Brackish water, communicating with the sea, is introduced upon a peculiar salt soil, previously prepared, and after evaporation by the sun, the salt remains crystallized on the surface.

t. ఉత్తరవడియములు s. n. plu. A rich dish, consisting of the flour of pulse of various kinds, seasoned with chilly, &c. and made into little balls, which are fried in ghee or oil. వానిసొమ్ము ఉత్తరవడియము మూసినట్లు పోసుకొన్నాడు He took that man's property. (*lit.* like ఉత్తరవడియము) with as little ceremony as he would have eaten his dinner.

t. ఉదానీ adj. High, tall.

s. ఉదాఉది adj. (from H. ఉఠ్నా *to rise up*) In constant or quick motion, without rest. ఉదాఉదిసైనము A *forced* march.

t. ఉదాయించు v. a. 1. To seize suddenly, or by surprize. 2. to deny what one had just before asserted.

t. ఉదికిలు v. n. To be angry or provoked, in consequence of being ridiculed.

t. ఉదిపోవు or ఉదిపొవు v. n. (from t. ఉది and t. పోవు *to go*) To become blunt; to be spoiled.

t. ఉదుకు v. n. 1. To boil, to bubble with heat, to seeth. 2. to be feverish from heat. 3. to boil with rage or anger. s. n. 1. Boiling. 2. heat. adj. Hot. ఉదికించు v. a. To dress or cook victuals; to boil, to place on the fire. ఉదుకుబట్టు (from పట్టు *to seize*) To begin to boil. ఉదుకాడించు (from ఆడించు *to cause to play*) To vex one for amusement. ఉదుకబోయు (from పోయు *to pour*) 1. To be oppressed with heat. 2. to pour into a pot, in order to boil.

t. ఉదుమర s. n. Any present given to a bride, or bridegroom, during the celebration of their marriage.

t. ఉదుము v. n. 1. To grow thin, lean, or emaciated. 2. to be exhausted. v. a. 1. To leave, quit, or relinquish. 2. to stop or cease. వానిపశుదుమినది Breeding has ceased. ఉదిగుదిగిచేము (from t. చేయు *to do*) To do at intervals. ఉదిపోవు (from t. పోవు *to go*) To become lean. ఉదుమక Negative verbal participle, *without ceasing*, &c. used adverbially, to denote Continually, always, frequently. ఉదిగించు v. caus. To cause to leave, quit, &c.

ర. ఉరుర s. n. A squirrel.

ర. ఉరువము s. n. A float or raft.

ర. ఉరుపు v. a. To efface. 2. *vide* ఉదిపించు under ఉరుము.

ర. ఉరుప s. n. 1. A dress, or suit of clothes. 2. a suit of clothes belonging to another, borrowed from a washerman, in order to be worn. This is a very common custom, on all occasions, among the lower casts of Hindoos; and even among poor brahmins, as regards their women, when unclean after child-birth.

ర. ఉరుబుస్పము s. n. The china rose.

ర. ఉరుము s. n. The iguana. ఉరుపిల్ల (from పిల్ల *the young of any creature*) A young iguana.

ర. ఉరుళ s. n. A lunar mansion. 2. a star.

ర. ఉర్దా s. n. 1. An assemblage, or collection. 2. a heap of four or five tamarind stones, little balls, or other similar articles, with which boys play, in a manner similar to those in Europe with cherry stones. ఉర్దాచేయు To collect in a heap or crowd.

ర. ఉర్ణనము s. n. Flying, soaring.

ర. ఉర్ణయడుచు v. n. To be suffocated.

ర. ఉర్త s. n. The common native doors have no hinges; they turn upon a pivot, fixed to the top and bottom on one side, & inserted above, in the beam which passes over the door way, and below, in a small piece of wood placed in the ground, at the corner of the door way. *This is the Teloogoo name for that piece of wood, which is thus placed at the bottom of the door way.*

ర. ఉరశాలాడు v. a. *vide* ఉరశాలాడు.

ర. ఉరుము v. a. To wash or bleach. ఉరిపించు v. caus. To cause to wash, &c.

ర. ఉర్రతలుము &c. adj. 1. Abundant. 2. excessive.

ర. ఉర్రరము s. n. A heap of grain, &c.

ర. ఉర్రర్ష్ణము s. n. Excellence.

ర. ఉర్రోచము s. n. A bribe.

ర. ఉర్ర్ధ్రకము s. n. 1. The ospray or sea eagle. 2. implacable hatred, confirmed enmity.

ర. ఉర్ర adj. 1. Mere. 2. empty. 3. useless. 4. false. ఉర్రపాలుతాగినవాడు He drank *mere* milk. ఉర్రపెట్టె An *empty* box. ఉర్రమాట A *useless* or *false* word. ఉర్ర కాళ్ళు *Bare* feet.

ర. ఉర్రంచనులు s. n. plu. A gold necklace, worn by women.

ర. ఉర్రంచనము s. n. 1. An ear-ring. 2. a head ornament.

ర. ఉర్ర ర్రము s. n. Dried flesh. adj. Burnt.

ర. ఉర్రము s. n. A chaste, handsome, or affectionate woman.

ర. ఉర్రమము &c. adj. 1. Excellent, best, virtuous. 2. chief, principal, first. ఉర్రపురుషుడు in grammar, The *first* person. ఉర్రకుణుడు (from s. ఋణ *debt*) A creditor.

ర. ఉర్రమాంగము s. n. (from s. ఉర్రమ *chief* and s. అంగ *a member*) 1. The head. 2. the penis. 3. the vulva.

ర. ఉర్రర s. n. The 12th lunar mansion.

s. ఉత్తరంగము s. n. A wooden arch, surrounding the door frame.

s. ఉత్తరక్రియలు s. n. plu. (from s. ఉత్తర *subsequent*, and s. క్రియా *an action*) Funeral rites, or obsequies.

s. & tud. ఉత్తరజందెము s. n (from s. ఉత్తర *excellent*, and tud. జందెము *the sacred thread*) A gold chain, which Hindoos of all classes may wear, in the same manner that those of the superior casts wear the sacred thread.

s. ఉత్తరము s. n. 1. The north. 2. a letter. 3. an answer, or reply. 4. an order or command. adj. 1. Northern. 2. excellent. 3. superior, high. 4. subsequent.

ఉత్తరాది s. n. (from s. ఉక్తి *a speaker*, or *complainant*) 1. A respondent, or defendant. 2. a security. adj Responsible.

ఉత్తరకార్యాయుడు s. n. (from P. అర్జీ *a complaint*) *lit.* a defendant who complains, An appellant.

ఉత్తరసభ. A superior court.

ఉత్తరవాదము Responsibility, security.

ఉత్తరాది s. n. The north. adj Northern.

s. ఉత్తరాభాద్ర s. n. The 26th lunar mansion.

s. ఉత్తరాయణము s. n (from s. ఉత్తర *the north*, and s. అయన *going*) 1. The sun's progress to the north of the equator. 2. the period of the year during which he is north of it.

s. ఉత్తరాషాఢ s. n. The 21st of the lunar mansions.

s. ఉత్తరాసంగము s. n. An upper or outer garment. *vide* ఉత్తరీయము.

s. ఉత్తరాశములు s. n. plu. The beam above, and piece of wood below the door way, in which are inserted the pivots, upon which the door turns. *vide* ఉరక.

s. ఉత్తరించు v. a. 1. To cross or pass over. 2. to separate a number of handkerchiefs or cloths wove in one piece, into their proper number, by cutting the selvage.

s. ఉత్తరీయము s. n. An upper or outer garment. *vide* ఉత్తరాసంగము.

s. ఉత్తరువు s. n. 1. An answer or reply. 2. an order or command. 3. permission, leave, *congé*. ఉత్తరువు చెప్పు To answer or reply. ఉత్తరువియ్యు 1. To give leave; to permit. 2. to answer; to direct. ఉత్తరువుకుచ్చుకొను To take leave. ఉత్తరువుచేయు To order.

t. ఉత్తరేణిచెట్టు s. n. The plant termed *Achyranthes aspera*.

s. ఉత్తర్తర adv. At any future time.

t. ఉత్పనాలు s. n. Perturbation; disquietude of mind.

s. ఉత్తానము adj. 1. Shallow. 2. sleeping supinely. ఉత్తానశయుడు s. n. (from s. శయు *that sleeps*) An infant.

tud. ఉన్నవాడు s. n. (from s. ఉన్న) A proper or fit man.

s. ఉత్థానము s. n. 1. Manly exertion. 2. an army. 3. rising or getting up. This word is used by the catholic Missionaries to denote *the resurrection*.

s. ఉత్పతనము s. n. 1. Flying, soaring. 2. birth, production.

s. ఉత్పత్తి s. n. Birth, creation, production,

origin. ఉన్న నియమము To be born, created, formed, or framed. ఉన్న నిచేయు To create; to fabricate; to produce.

s. ఉన్నత్తము s. n. The air, the sky.

s. ఉన్నలము s. n. 1. A water lily. 2. a blue lotus. *Nymphæa cerulea.*

s. ఉన్మూలించు v. a. To root out, or eradicate. ఉన్మూలితము &c. adj. Eradicated; rooted up.

s. ఉత్పాతము s. n. A prodigy, or phenomenon, as an earthquake, a comet &c.

s. ఉత్పన్నమవు or ఉత్పన్నమగు v. n. 1. To be born. 2. to rise. 3. to spring from a source.

s. ఉత్పత్తి (త్ప్) సము s. n. Satirical speech.

s. ఉత్ప్రేక్ష s. n. An extravagant hyperbole.

s. ఉత్ఫుల్లము &c. adj. Expanded, or blown as a flower.

s. ఉత్సంగము s. n. The haunch, or part above the hip.

s. ఉత్సర్గము s. n. 1. A gift; the act of giving. 2. quitting, abandoning.

s. ఉత్సర్జనము s. n. A gift or donation.

s. ఉత్సవము s. n. 1. A festival, or public rejoicing, such as on the celebration of a marriage, or of a religious ceremony at a temple. 2. elevation, joy, festivity.

s. ఉత్సాహము s. n. 1. Encouragement. 2. perseverance. 3. joy, triumph. ఉత్సాహించు v. n. 1. To persevere. 2. to rejoice, to triumph.

s. ఉత్సుకము &c. adj. Zealously active; making exertions to obtain a desired object.

s. ఉత్సృష్టము &c. adj. Abandoned; left.

s. ఉత్సేకము s. n. Pride, arrogance.

s. ఉదగ్రము s. n. Height, elevation.

s. ఉద్ or ఉర్ A Sanscrit particle prefixed to words of that language, and implying. 1. Superiority in degree. 2. in place (over, above &c.) 3. pride. 4. publicity. 5. power. 6. separation, disjunction. 7. emancipation. 8. binding &c. 9. helplessness, weakness.

s. ఉదంకము s. n. A leather vessel, with a short narrow neck, in which oil or ghee is generally conveyed.

s. ఉదంచనము s. n. A cover, made of burnt earth.

s. ఉదంతము s. n. A message. 2. tidings, intelligence.

s. ఉదకము s. n. Water.

s. & r. ఉదకాలాడు v. a. (from s. ఉదకము *water*, and ఆలము *to play*) To bring forth a child; because water precedes the birth. *vide* ఉదకాలాడు.

s. ఉదక్య s. n. A woman in the menses.

s. ఉదధరము s. n. Fin.

s. ఉదధి Water. ఉదధి. (from s. ధి *holding*) The sea or ocean. ఉదన్వంతుడు (from s. వంత *possessing*) The sea or ocean. ఉదపానము (from s. పా *to drink*) A well.

s. ఉదయము s. n. 1. The rising of the sun, or of other heavenly bodies. 2. the morning. ఉదయాద్రి (from s. అద్రి *a mountain*) The eastern mountain, behind which the sun is supposed to rise.

ఉదయించు v. n. 1. To rise, as applied to the heavenly bodies. 2. to be born.

s. ఉదరము s. n. The belly.

r. ఉదరిపడు v. n. (from ఉదరి a derivative from అదరు, *to tremble*, and పడు *to fall, or suffer.*) To start.

s. ఉదర్కము s. n. Future or remote consequence.

s. ఉదవసితము s. n. (from s. ఉద *water*, and s. వసిత *defended, or covered.*) A house.

s. ఉదశ్వితము s. n. A mixture, half water, half butter milk.

s. ఉదాత్తము s. n. in grammar, The acute accent.

s. ఉదాత్తము &c. adj. Generous, liberal.

s. ఉదానము s. n. One of the five airs which the Hindoos believe to be essential to life, and which is understood to rise up the throat.

s. ఉదారము &c. or ఉదారి adj. 1. Liberal, bountiful, generous, munificent. 2. excellent.

s. ఉదాసినము s. n. Abusive or foul language. ఉదాసించు 1. To abuse. 2. to disgrace. ఉదాసివాడు (from ఆడు *to play*) To abuse.

s. ఉదాసినుడు s. n. 1. A stranger. 2. a common acquaintance.

s. ఉదాహరణ or ఉదాహరణము s. n. 1. An example, instance, or illustration, of any rule or precept. 2. a quotation. 3. an apposite argument. ఉదాహరించు v. a. 1. To illustrate, or give examples. 2. to quote a rule, as authority for an example, or an example, in illustration of a rule.

s. ఉదిధి s. n. Pure gold.

r. ఉదిలపడు v. n. (from ఉదిల, used in compos. only, *reflexion*, and పడు *to fall or suffer*) 1. To reflect. 2. to grieve, to regret.

s. ఉదీచి s. n. The north.

s. ఉదుంబరము s. n. 1. Copper. 2. the glomerous fig tree. 3. a threshold.

r. ఉదుము v. a. *vide* దీరు.

r. ఉదుము adj. Firm, strong. s. n. Strength.

r. ఉదురుమిదుము s. n. A disobedient, impudent, or self-willed person.

s. ఉద్గనుదీయము s. n. A pair of bleached cloths.

s. ఉద్గము s. n. Birth; production.

s. ఉద్గాధము &c. adj. Much; excessive.

s. ఉద్గారము s. n. 1. Belching. 2. vomitting.

s. ఉద్గిరణము s. n. Swallowing.

s. ఉద్గ్రహణము s. n. Lifting up.

s. ఉద్గ్రహము s. n. Excellence; happiness.

s. ఉద్ధాటించు v. a. (from s. ఉద్ధాటనము *a rope and bucket for drawing up water out of a well.*) 1. To lift up. 2. to eradicate.

s. ఉద్ధతము s. n. 1. Violence, fierceness. 2. insolence. 3. tyranny.

r. ఉద్దరి s. n. A bank, or shore, on which one cannot land, or from which one cannot embark, on account of its natural difficulties.

r. ఉద్దర్గము s. n. The pawning or mortgaging of grain, or other such perishable articles.

ర. ఉద్రవడి s. n. Great celerity, or quickness.

ర. ఉద్రి s. n. 1. *vide* ఉద్రి. 2. a low ridge, in tilled ground, for retaining the water introduced into it. 3. a bank, raised above the level of a tank, with a channel upon it, on which water, having been raised, is conveyed from the tank to fields of a higher level.

ళ. ఉద్రిపశువు s. n. A large black ant.

ర. ఉద్రులు s. n. The pulse termed *Phaseolus Mungo*.

ళ. ఉద్రేశకుడు s. n. 1. Determination, resolution. 2. view, intention, object. ఉద్రేశించు v. a. 1. To determine; to resolve 2. to have in view. 3. to destine or intend for another. 4. to fix the mind upon a particular object.

ళ. ఉద్ధతము &c. adj. Rude, arrogant, ill behaved.

ళ. ఉద్ధరించు v. a. 1. To raise or lift up. 2. to support; to uphold. 3. to re-establish; to renew; to restore; to found. 4. to rescue; to deliver. 5. to preserve, to protect. ఉద్ధారకుడు s. n. A deliverer; one who protects, preserves, upholds &c.

ళ. ఉద్ధర్మము s. n. *vide* ఉద్ధతము.

ళ. ఉద్ధృతము adj. 1. Raised. 2. extracted. 3. selected.

ళ. ఉద్ధ్వానము s. n. A fire place.

ళ. ఉద్భవము s. n. Birth, production. ఉద్భవించు or ఉద్భవిల్లు v. n. To be born.

ళ. ఉద్భిజ్జకము-ఉద్భిత్తి or ఉద్భిదము s. n. 1 Sprouting; germinating. 2. a sprout

ళ. ఉద్యమము s. n. 1. Effort; exertion. 2. perseverance. 3. readiness.

ర. ఉద్యానవనము s. n. A royal public garden.

ళ. ఉద్యాపన s. n. 1. The performance of any meritorious act of devotion, or of any penance, austerity, or privation. 2. the ceremony which takes place at the conclusion of the same.

ళ. ఉద్యుక్తుడు &c. adj. 1. Zealously active. 2. prepared.

ళ. ఉద్యోగము s. n. 1. Exertion. 2. an employment, occupation, calling, service, or trade. 3. an office, or situation. ఉద్యోగము చేయు To exercise an office. ఉద్యోగములో నుండు To be employed in an office. ఉద్యోగములో నియమించు To procure for another an employment. ఉద్యోగములో పెట్టు To place in an office. ఉద్యోగస్థుడు A person holding a situation. మా తండ్రి ఉంచిన ద్రవ్యము తో ఉద్యోగము చేయుచున్నాను I am *trading* with the money which my father left.

ర. ఉద్వర్తనము s. a. A mixture of various kinds of ground pulse, used as soap.

ళ. ఉద్వాహము s. n. Marriage.

ళ. ఉద్వేగము s. n. Anxiety; agitation; fear; consternation; uneasiness.

ళ. ఉద్రము s. a. An otter.

ర. ఉనికి s. n. (from ఉండు *to be* q. v.) 1. Being; existence. 2. residence. 3. state or condition. ఉనికిపట్టు (from పట్టు *a place*) A house.

ళ. ఉన్నతము &c. adj. High, lofty.

ర. ఉన్ని s. n. Wool.

ళ. ఉన్మత్తము &c. adj. 1. Insane. 2. intoxicated.

s. ఉన్నాథము s. n. A trap, or snare.

s. ఉన్మాదము s. n. 1. Insanity. 2. extravagance.

s. ఉన్ముఖము &c. adj. (from s. particle ఉత్ and s. ముఖ *the face.*) Looking up, attentively.

s. ఉన్మూలితము &c. adj. Eradicated; pulled up by the roots.

s. ఉన్మేషము s. n. 1. Opening the eyes. 2. expanding.

s. ఉప a Sanscrit particle, prefixed to verbs in that language, and implying. 1. Excess, (over, above, &c.) 2. vicinity or assemblage (near, by the side of, with, together with.) 3. inferiority, (less, secondary, &c.) 4. likeness, resemblance. 5. disease, extinction. 6. ornament. 7. command. 8. reproof. 9. astonishing. 10. giving. 11. killing. 12. diffusion. 13 wish, desire. 14. effort, exertion, &c.

s. ఉపకంఠము &c. adj. (from s. particle ఉప and s. కంఠ *the neck.*) Near, proximate. s. n. Contiguity.

s. ఉపకరణము s. n. An appendage, material, or implement; as, the *utensils* of a kitchen, the *tools* of a trade, or the *furniture* of a house.

s. ఉపకారము s. n. 1. Beneficence, favor, kindness. 2. aid, help. ఉపకరించు v. 1. To confer a benefit, to contribute to a charity. 2. to serve, to be of use to, to assist. ఉపకారి adj. Beneficent, kind, disposed to charity, assisting. ఉపకారమునులుచినవాడు An ungrateful man.

s. ఉపకుర్వాణుడు s. n. The student, or first of the four religious orders, among the bramins.

s. ఉపక్రమము s. n. A beginning or commencement. ఉపక్రమించు. To begin, to commence.

s. ఉపక్రోశము s. n. Censure; blame; reproach.

s. ఉపగూహనము s. n. An embrace.

s. ఉపష్టంభము s. n. Contiguous support.

s. ఉపచారము s. n. 1. Civility; politeness; honor. 2. service, obliging conduct, kindness. ఉపచరించు v. a. 1. To be obliging, kind, or polite. 2. to shew respect. 3. to serve, to assist.

s. ఉపద్రవము s. n. 1. A disease. 2. haste.

s. ఉపత్యక s. n. Land near the foot of a mountain.

s. ఉపదa s. n. A present or offering to a superior.

s. ఉపదేశము s. n. 1. Instruction; advice. 2. initiation in sacred rites, by the communication of prescribed formulas, or mystical verses. ఉపదేశించు v. a. 1. To instruct, to teach, to advise. 2. to initiate as above explained.

s. ఉపద్రవము s. n. 1. Annoyance, trouble, molestation. 2. grief, affliction. 3. suffering, sickness.

s. ఉపధానము s. n. A pillow. *vide* ఉపబర్హము.

s. ఉపనయనము s. n. The ceremony of investing a young Hindoo, of any of the three first classes, with the sacred thread,

worn by them over the left shoulder across the body, and passing under the right arm. In the Peninsula, Brahmins perform this ceremony before the age of 12, Chutriyas before the age of 22, and Vysyas or Merchants at the period of their marriage. Before this ceremony is performed, a youth of the three first classes is considered as not superior to a Soodra; because it is not until this period that he is instructed in the mystical prayers and formulas, to be repeated at sun-rise, noon, and sun-set, in which the sacred string is used. The prayer then taught to the Brahmin includes the famous *Gayetri*, translated by Sir W. Jones.

s. ఉపనిధి s. n. 1. A hoard of concealed treasure. 2. a deposit or pledge, generally such as is sealed up.

s. ఉపనిషత్తు s. n. 1. The theological, and the *Vedanta*, or argumentative part, of the *Vedas*; either detached from, or comprised in the principal work. 2. moral merit.

s. ఉపనేత్రము s. n. (from s. particle ఉప and s. నేత్ర *the eye.*) A pair of spectacles.

s. ఉపపట్టణము s. n. (from s. particle ఉప and s. పట్టణ *a city.*) The suburbs of a city or town.

s. ఉపపతి s. n. (from s. particle ఉప and s. పతి *a husband,*) A paramour; a gallant.

s. ఉపపత్తి s. n. 1. Obtaining. 2. aid, assistance, help. 3. convenience.

s. ఉపపాతకము s. nt. (from s. particle ఉప and s. పాతక *a crime.*) Criminality in the second or third degree; as killing a cow, selling a daughter in marriage, atheism, &c.

s. ఉపప్లవము s. n. 1. *Rahoo*, the moon's ascending node; reckoned the 8th planet. 2. an eclipse; a phenomenon. 3. a general public calamity.

s. ఉపబర్హణము s. n. A pillow. *vide* ఉప ధానము.

s. ఉపభోగము s. n. 1. Enjoyment. 2. satisfaction, pleasure.

s. ఉపమ s. n. 1. Resemblance. 2. comparison. 3. a simile or parable. 4. dexterity, artfulness, skilfulness. ఉప మచేయు (from s. చేయు *to make.*) To contrive; to project. ఉపమంత s. n. A dexterous, skilful, or artful person.

s. ఉపమానము s. n. *vide* s. ఉపమ.

s. ఉపయమము s. n. Marriage. *vide* ఉద్వాహము.

s. ఉపయుక్తము &c. adj. 1. Convenient. 2. serviceable ఉపయుక్తి s. n. 1. Convenience. 2. serviceableness. ఉపయుక్తమవ్వ v. n. (from s. అవ్వ *to become.*) To be convenient, or serviceable.

s. ఉపయోగము s. n. 1. Utility. 2. advantage. 3. serviceableness. Adj. 1. Useful. 2. advantageous. 3. serviceable. ఉపయోగించు v. n. 1. To be useful, or of service to another.

s. ఉపరతి s. n. 1. Great or exquisite plea-

sure. 2. coition, in which the male is supine, and the female superincumbent

s. ఉపరాగము s. n. An eclipse of the sun, or moon.

s. ఉపరి adv. Upon; over.

s. ఉపలబ్ధి s. n. 1. Mind; understanding. 2. knowledge. 3. gain; acquisition.

s. ఉపలము s. n. 1. A stone. 2. a precious stone.

s. ఉపలక్షణము s. n. (from s. particle ఉప and s. లక్ష్మ *a mark.*) A synecdoche of a part for a whole, or of a quality for that in which it resides.

s. ఉపవనము s. n. (from s. particle ఉప and s. వన *a wood.*) A garden or grove.

s. ఉపవర్తనము s. n. 1. A country. 2. a district or *pargunnah.*

s. ఉపవసథము s. n. A village.

s. ఉపవాసము s. n. 1. Fasting. 2. a fast.

s. ఉపవాహ్యము s. n. A riding elephant.

s. ఉపవిష్టము &c. adj. (from s. particle ఉప and s. విష్ట *placed.*) Seated, sitting.

s. ఉపవీతము s. n. The sacred thread worn by the three first classes of Hindoos, over the left shoulder, and under the right arm.

s. ఉపశమనము or ఉపశమము s. n. 1. Tranquillity, calmness. 2. patience. 3. alleviation; abatement. ఉపశమించు v. n. 1. To be *calmed or* pacified. 2. to be alleviated, abated, or assuaged.

s. ఉపశల్యము (from s. particle ఉప and s. శల *to go*) 1. A space near a village. 2 the suburbs of a village, in which outcasts dwell.

s. ఉపశాంతి s. n. (from s. particle ఉప and s. శాంతి *quiet*) *vide* ఉపశమనము.

s. ఉపశ్రుతి s. n. 1. A good or bad omen, as gathered by two persons in consultation together, from incidentally overhearing what is said by a third person. 2. judicial astrology; aspect of the stars, fortune-telling, &c.

s. ఉపసంన్యాసము s. n. A lower garment.

s. ఉపసంహారము s. n. 1. Recalling an enchanted weapon, so as to prevent it's taking effect.

s. ఉపసర్గలు s. n. plu. Particles, prefixed to roots, &c. in the Sanscrit language.

s. ఉపసర్జనము adj. Secondary; subordinate.

s. ఉపసర్పించు v. a. To depend on another; to court one's favor.

s. ఉపస్థ or ఉపస్థము s. n. The parts of generation, of either sex.

s. ఉపస్పర్శనము s. n. (from s. particle ఉప and s. స్పర్శ *the touch.*) 1. Touching, contact. 2. bathing, ablution. 3. *vide* ఆచమనము.

s. ఉపహారము s. n. A complimentary gift; a present to superiors: *vide* ఉపాయనము.

s. ఉపయించు v. a. 1. To forgive; to pardon. 2. to take patience.

s. ఉపాంశువు s. n. (from s. particle ఉప and s. అంశు *the body.*) The sectarial mark, made with saudal, &c. on the forehead.

s. ఉపాంతము adj. Solitary; private.

s. ఉపాధ్యేయము s. n. Neglect or disobedience of any ordinance or custom; disorderly behaviour.

s. ఉపాదానము s. n. 1. Abstraction, restraining the organs of sense and perception. 2. cause, motive. *S. commonly* a handful of raw rice, given in alms; begging. ఉపాదానమెత్తు (from ఎత్త to *lift up.*) To beg raw rice.

s. ఉపాధి s. n. 1. Virtuous reflection. 2. in the *Vedanta*, the mortal forms or properties which disguise the spirit. 3. a person attentive to the support of the family. 4. *commonly* pain, trouble, sickness. 5. prevention.

s. ఉపాధ్యాయుడు s. n. 1. The bramin who performs family ceremonies. 2. one chosen to represent Bramha at a sacrifice. 3. a spiritual preceptor. 4. a school master. This word is honorifically used in the plural. ఉపాధ్యాయి The wife of a teacher.

s. ఉపానత్తు or ఉపానహము s. n. A shoe.

s. ఉపాయనము s. n. *vide* ఉపహారము.

s. ఉపాయము s. n. 1. A stratagem, artifice, contrivance, or expedient. 2. a plot. 3. a method or means. 4. a remedy. చతుర్విధ ఉపాయములు The *four* means of success, against an enemy, viz. సామము *Conciliation.* దానము *Presents, or gifts.* భేదము *Dividing; creating dissension:* and దండము *Chastisement.* ఉపాయశాలి A contriver, ఉపాయముకల్పించు To form a plot, to contrive.

s. ఉపాలంభనము or ఉపాలంభము s. n. Abuse.

s. ఉపాసన or ఉపాసి s. n. 1. Service: 2. worship.

TUD. ఉపాసము s. n. *vide* ఉపవాసము.

s. ఉపేంద్రుడు s. n. (from s. particle ఉప and s ఇంద్ర *Indra. lit.* born subsequently to *Indra.*) The god *Vishnoo.*

s. ఉపేక్ష s. n. 1. Contempt; disregard. 2. inactivity, indolence. 3. abandoning. 4. indifference. ఉపేక్షించు v. a. 1. To disregard, to contemn. 2. to be indifferent. 3. to abandon.

s. ఉపోషణము s. n. A fast. ఉపోషణముండు To abstain from food; to fast.

s. ఉప్పము s. n. A sown field.

T. ఉప్పర s. n. Dilating on the extraordinary prosperity, qualifications, or beauty of another. This is always blamed by the natives, because it is believed that injury will thence arise to the person described. ఉప్పరించు To dilate as above.

TUD. ఉప్పరి s. n. Birth, production. *vide* ఉత్పత్తి. ఉప్పరిల్లు or ఉప్పరిల్లు v. n. *vide* ఉత్పత్తియను under ఉత్పత్తి.

T. ఉప్పడనము or ఉప్పన s. n. Saltness.

T. ఉప్పరము s. n. The sky or atmosphere.

T. ఉప్పరవాడ or ఉప్పరి s. n. A male of the cast of *tank diggers.* The female is termed ఉప్పరది. They are employed in digging tanks or wells, repairing

water channels and raising embankments, and are said to be descended from a Soodra man and Soodra woman united by the marriage termed *Rachasa*, where the female is forcibly seized after the destruction of her relatives, or captured in war.

తె. ఉప్పరిగె s. n. 1. The upper story of a house. 2. a house of more than one story.

తె. ఉప్పలము or ఉప్పరము s. n. A salt-marsh; the soil which is cultivated to produce common salt. *vide* ఉప్పు.

తె. ఉప్పలి s. n Calamity; misfortune.

తె. ఉప్పి or ఉబ్బి చెట్టు s. n. A thorny shrub.

తె. ఉప్పు v. a. To scald paddy, &c. ఉప్పుడువియ్యము Rice scalded in the husk.

తె. ఉప్పు s. n. Salt. ఉప్పుచేప (from తె. చేప *a fish.*) Salt-fish. ఉప్పునీళ్లు (from తె. నీళ్ల *water.*) Salt water. ఉప్పునేల (from తె. నేల *ground.*) Earth on which salt is manufactured, or the taste of which is salt. ఉప్పుపర్లు (from తె. పర్లు *the low banks of a back-water, into which the tide of the sea ebbs and flows.*) A salt marsh. ఉప్పుమడి (from తె. మడి *a bed or plat.*) A salt-pan. ఉప్పురేవులు (from తె. రేవు *a shore.*) The bank of a back-water communicating with the sea, from which salt-pans are supplied with water. ఉప్పుసంద్రము (from సంద్రము derived from s. సముద్రము *the sea.*) The common salt sea. Hindoo mythology mentions six others. ఉప్పుచేయు (from తె. చేయు *to make.*) To manufacture salt. పెప్పుడుప్పు (from తె. పెట్టు *to be cracked.*) Salt-petre. రాతిఉప్పు Rock salt. ఉప్పుపూచు. Salt to crystallize. ఉప్పులపుపాండ్లు Salt makers. ఉప్పుకారుము or ఉప్పుకారాలు or ఉప్పుకారియు Salt to ooze out of a wall, &c.

తె. ఉప్పెన s. n. A sudden rising or overflow of the sea, causing inundation.

తె. ఉప్పొంగు v. n. (from తె. పొంగు *to effervesce.*) 1. To be transported with joy; to exult. 2. to overflow.

తె. ఉబలాటము s. n. Regret, from missing any thing or person.

తె. ఉబుకు v. n. 1. To overflow. 2. to swell.

తె. ఉబుసు s. n. Rest, repose.

తె. ఉబ్బి s. n. 1. Excessive heat or warmth. 2. closeness.

తె. ఉబ్బురంకు v. n. (from ఉబ్బు *swelling*, and అణంకు *to be reduced.*) To be lessened, humbled, or abated.

తె. ఉబ్బురము s. n. 1. Swelling, inflation. 2. tympany. ఉబ్బురించు. v. n. To swell. v. a. To inflate.

తె. ఉబ్బులి s. n. Mire, mud.

తె. ఉబ్బుసము s. n. Asthma.

తె. ఉబ్బు s. n. 1. Swelling, protuberance. 2. being puffed up with joy, or pride.

తె. ఉబ్బు v. n. 1. To swell. 2. to be puffed up with joy or pride. ఉబ్బించు v. a. To inflate, or make to swell. 2. to puff up with joy; to flatter.

s. ఉభయత్ర adv. On both sides; in both places. c. ఉభయత్రలు s. n. plu. Both parties.

s. ఉభయము &c. adj. Two. s. n. Both. ఉభయులు Both parties.

s. ఉమ s. n. *Parvati*, the wife of *Siva*. ఉమాపతి (from పతి a *master*.) *Siva*.

TUD. ఉమ్మడము s. n. *vide* ఉజ్జడము.

T. ఉమియు v. a. To spit; to spit out.

T. ఉమ్ముక s. n. The husk of paddy. ఉమ్ముక చెరుకు (from చెరుకు to *winnow*.) To winnow paddy after it is beaten.

s. ఉమేదువార్ s. n. (from P. اُمیدوار) An expectant, a dependant, a candidate; a person attendant on another, in the hope of obtaining some employment.

T. ఉమ్మలు v. n. To become fully boiled, by confinement in its own steam. This is applied to rice, nearly boiled, which it strained, and confined in its own steam.

T. ఉమ్మగము s. n. Closeness; confined heat. adj. Hot. ఉమ్మడించు. v. n. To be affected by close heat, to feel warm from the closeness or confined heat of a room.

T. ఉమ్మనీరు s. n. (from నీరు *water*.) The water which precedes the birth of a child.

T. ఉమ్మళిక s. n. Uneasiness, disquiet.

TUD. ఉమ్మాయము గైను s. n. (from s. మాయా *illusion*; and TUD. ముగైను *a pearl*.) An artificial pearl.

T. ఉమ్మి s. n. Spittle. ఉమ్మివేయు (from T వేయు *to throw*.) To spit.

T. ఉమ్మెత్త s. n. 1. The thorn apple. *Datura fastuosa*. 2. the indian nightshade, *Solanum Indicum*.

a. ఉమ్మేయు v. a. *vide* ఉమియు

T. ఉయ్యెల s. n. 1. A swing. 2. a piece of cloth suspended from the roof of a room, wherein children are placed, as in a cradle. ఉయ్యేలమంచము (from TUD. మంచము *a bed-stead*.) A swinging bed-stead, those of the natives being often suspended by ropes, or chains, from a beam in the roof of the room. ఉయ్యేల ఊచు (from T. ఊచు *to rock*.) To rock a cradle; to put a swing in motion.

T. ఉరంగమము or ఉరగము s. n. A snake; a serpent.

T. ఉరదించు v. n. To extend, spread, or expand.

s. ఉరణము or s. ఉరభ్రము s. n. A ram.

s. ఉరము s. n. The breast, the bosom.

s. ఉరరీకృతము &c. adj. Promised, agreed, approved.

T. ఉరలు v. n. 1. To roll. 2. to fall down. ఉరలద్రోచు (from ద్రోచు *to push*.) To push down.

T. ఉరళించు v. n. To shine.

s. ఉరస్య s. n. *vide* ఉరము.

T. ఉరి s. n. 1. A running knot. 2, a noose; a snare; the rope with which people are hung. ఉరిపీయు v. a. (from పీయు *to pull*.) To hang another. ఉరిపోసుకొను (from పోయు *to pour*.) To hang one's-self.

T. ఉరిమూదు v. n. (from T. ఆడు *to play* q. v.) To tremble.

T. ఉరియు v. n. To get loose.

T. ఉరుజొనను s. n. A sort of fish. *Sparus spilotus*.

త. ఢొరది adj. 1. Positive. 2. strict, rigid. 3. loud.

త. ఢొర్రు(త్రాడు) s. n. (from త్రాడు *a rope.*) A rope with which the calf is tied to the cow, when she is milked. This is always done in India; otherwise, the cow will not allow her milk to flow.

త. ఢరుము v. n. To roar.

త. ఢసువలి s. n. 1. Violence, impetuosity. 2. alacrity. 3. loudness.

త. ఢసువలించు v. a. To appal another, by heroic deeds in battle, &c.

స. ఢరువు adj. Great, large.

స. ఢర్వర or ఢర్వి s. n. The earth.

త. ఢర్వితెచెట్టు s. n. A kind of tree.

త. ఢలువు s. n. 1. Beauty. 2. abundance, excess.

త. ఢలి An affix denoting possession; as బలముఢలి *strong*, from బలము *strength.*

త. ఢజిమిచూచు v. a. (from ఢజలుము *to thunder*, and చూచు *to see.*) To look earnestly, steadfastly, or severely, in consequence of anger.

త. ఢళియ s. n. A brave man.

త. ఢజియు v. n. To leak; to drop through.

త. ఢయి adj. *vide* ఢొరది.

త. ఢలు v. n. 1. To be fit. 2. to retreat; to retire, or withdraw. v. a. To regard, honor, or esteem.

త. ఢజుకు v. n. 1. To run. 2. to jump; to vault. ఢజుకుగప్ప s. n. (from త. కప్ప *a frog.*) A species of frog which is constantly in motion. ఢజుకుబొడ్డు (from బొడ్డు *a navel.*) A navel which protrudes from the belly. Many native children have navels which protrude one or two inches, proceeding, it is said, from some awkwardness in cutting the navel string, at their birth.

త. ఢజుర s. n. *vide* ఢొరది.

త. ఢజువు s. n. Leaking. *vide* ఢజియు.

త. ఢజుకు s. n. Thunder. v. n. To thunder. v. a. *vide* ఢజిమిచూచు.

త. ఢజ్జల్లూచు or ఢజ్జూగలూచు v. n. (from త. ఢజ్జలు, or ఢజ్జూగలు and త. ఢూచు *to swing.*) 1. To swing violently. 2. to persevere. 3. to please, to delight.

త. ఢలశన adj. 1. Light. 2. easy. 3. contemptible.

స. ఢలపము s. n. A creeping plant; a spreading creeper.

త. ఢలవలు s. n. *vide* ఢలువలు.

త. ఢలి s. n. A chisel.

త. ఢలికిపడు v. n. *vide* ఢలుకు.

త. ఢలికిసాటు s. n. A start.

త. ఢలికి or ఢలికిగొట్టు s. n. A wild, extravagant, impudent, or mischievous person.

త. ఢలిమిదికర s. n. The tree termed *Crataeva tapia.*

త. ఢలువ s. n. Beauty.

త. ఢలుకు v. n. To start; to move suddenly, from alarm; to awake abruptly from sleep. ఢలికిపడు (from పడు *to fall or suffer*, added to the past verbal participle of ఢలుకు.) To start, &c. as above.

త. ఢలుచేమీను s. n. A fish, resembling a porpoise.

త. ఢలుపా s. n. (from A طلب *subsistence.*

money.) Supplies furnished gratis to any great personage, on a journey, by those who reside on the route.

తె. ఉలువ s n: A crop of the pulse termed *Glycine tomentosa*, or horse gram. adj. Of, or belonging to that pulse. ఉలువలు s. n. plu. The pulse itself.

s. ఉలూకము s. n. An owl.

s. ఉలూఖలము s. n. A mortar, in which any thing is beaten with a pestle.

s. ఉల్క s. n. 1. A firebrand. 2. a fiery meteor. 3. charcoal.

s. ఉల్బణము &c. adj. Apparent, evident. s. n. Excess, increase. శ్లేష్మోల్బణము Excess of bile.

s. ఉల్ముకము s. n. A firebrand.

s. ఉల్లంఘన or ఉల్లంఘనము s. n. 1. Transgression; the act of deviating or passing over. 2. disgrace. 3. contempt. ఉల్లంఘించు v. n. 1. To pass over, to deviate, to transgress. 2. to disgrace. 3. to despise.

తె. ఉల్లచ్ఛ s n. An awning or canopy.

s. ఉల్లభము s. n. A canopy borne over marriage-offerings, or over the bride or bridegroom, as they go in procession.

తె. ఉల్లము s. n. 1. The mind. 2. the heart.

తె. ఉల్లసము s. n. Satirical reproach.

s. ఉల్లసించు-ఉల్లసిల్లు or ఉల్లసిల్లు v. n. To rejoice.

తె. ఉల్లాసు s. n. A written memorandum, left with goods or grain, specifying the quantity, and the owner.

s. ఉల్లాభము s. n. *vide* ఉల్లభ.

s. ఉల్లాసము s. n. 1. A chapter or section. 2. joy, pleasure, gaiety, delight, amusement. ఉల్లాసించు v. n. To rejoice, to be gay, pleased, delighted or diverted.

తె. ఉల్లి adj. Of or belonging to garlick or onion. ఉల్లిగడ్డ (from తె. గడ్డ *a root.)* Onion or garlick. నీరుల్లి (from తె. నీరు *water.)* Onion. తెల్లుల్లి (from తె. తెల్ల *white.)* Garlick. ఉల్లి ఒలుచు To peel an onion.

తె. ఉల్లిపాషాణము s. n. (from s. పాషాణము *a stone.) lit.* onion-stone. Arsenic.

s. ఉల్లోచము s. n. *vide* ఉల్లోచన.

s. ఉల్లోలము s. n. A surge, a large wave or billow.

s. ఉల్లోల adj. False.

తె. ఉల్లె s. n. A woman.

తె. ఉవ్వ s. n. A wag-tail.

తె. ఉవ్విళ్లూరు v. n. (from తె. ఉవ్వి *in comps. fondness,* and తె. ఊరు *to spring.*) 1. To be very fond of. 2. to be covetous.

తె. ఓవ్వె adj. All.

s. ఉశనుడు s. n. A name of the planet *Sosera*, or Venus.

s. ఉశీరము s. n. A sort of fragrant root, usually termed, *cuss cuss. Andropogon muricatum.*

s. ఉష్ణభానుడు s. n. Fire.

s. ఉషస్సు s. n. The dawn or morning.

s. ఉష్ట్రము s. n. A camel.

s. ఉష్ణము &c. adj. Hot. s. n. Sun-shine, warmth, heat. ఉష్ణరశ్మి (from రశ్మి *a ray.)* The sun. ఉష్ణవారణము (from వారణ *screening.)* An umbrella. ఉష్ణించు v. n. To be hot.

s. ఉష్ణీషము ṣ. n. 1. A turband. 2. a diadem.

s. ఉసికొల్పు v. a. 1. To hiss, set on, or excite a dog. 2. to incite one against another.

t. ఉసిరి adj. Of, or belonging to Emblic myrobalan. *Phyllanthus emblica.* ఉసిరికపచ్చడి s. n. A sort of food made like pap, composed of sour milk, mustard, and emblic myrobalan. ఉసిరిఉప్పు s. n. Pickle made of the emblic myrobalan.

t. ఉసిళ్ళ s. n. White ants, or *termes*, with wings. *vide* ఇసుళ్ళు.

t. ఉసుము v. a. To clean or wash cloth.

t. ఉసురు s. n. 1. Life; vitality. 2 breath. 3. strength. ఉసురనుట v. a. (from t. అను *to say.*) *lit.* to invoke life, to be much vexed. ఉసురుపుచ్చుకొను (from t. పుచ్చుకొను *to take.*) 1. To kill. 2. to injure or annoy severely. వానిచేసినఅపకారము చేత వానిఉసుఱ్ఱు పోనిచ్చి నటినది *lit.* by the injury done to that man, his life touches this man. This man suffers the ill consequences of the injury done to the other.

t. ఉసులు s. n. 1. Recovery of health. 2. facility. adj. 1. Better in health. 2. easy. వానిశరీరము ఉసులు గావున్నది. His health is better. ఉసులవు v. n. (from t. అవు *to become.*) To grow better.

t. ఉస్తె adj. *vide* ఉచ్చెంత.

s. ఉస్ప s. n. A cow.

s. ఉస్రము s. n. A ray.

t. ఉస్సిరను v. n. *vide* ఉసురను under ఉసురు.

s. ఉసుమ s. n. An ox or bull.

ఊ

ఊ The sixth letter in the Telooga alphabet.

t. ఊక s. n. The husk of paddy. *vide* ఉసుక.

t. ఊఁగించు v. a. 1. To shake; to agitate, or move. 2. to endeavour, or make an effort.

t. ఊగొట్టు or ఊగోను v. a. 1. To make a sort of noise, so as to shew that one is listening to a speaker. 2. to listen, or hear.

t. ఊఁగు v. n. To swing; to be agitated, or shaken. ఊఁగులాడు (from t. ఆడు *to play.*) To swing. ఊఁగులాట s. n. Swinging. ఊఁగించు v. a. To shake; to move; to swing or rock.

t. ఊచ s. n. 1. The stalk of the *Holcus saccharatus* or great millet, commonly termed *Jonnaloo*, before the grain is ripe. 2. the tender inside of the plantain tree, terminating in the stalk, which bears the fruit. ఊచబియ్యము s. n. (from t. బియ్యము *rice.*) Tender or unripe grain of the *Jonnaloo* or great millet.

t. ఊచు v. n. The hair to fall off, from sickness.

t. ఊఁచు v. a. *vide* ఊఁగించు under ఊఁగు.

t. ఊట s. n. 1. A natural spring or foun-

55297

tain of water. 2. the sap of plants. 3. the juice of fruits. 4. the liquor of pickles. adj: 1. Heavy. 2. abounding in springs, moist. 3. full of sap. 4. juicy. దుఃఖనీరు (from ర. నీరు *water.*) Spring-water. దుఃఖపుట్టు (from ర. పుట్టు *to arise.*) To spring or issue forth, as water from a natural spring. దుఃఖమేఁక్కు (from ఎక్కు *to raise.*) To be spoiled, as growing corn; or to become damp, as the ground by excess of rain or water.

ర. దుఃఖాడు v. n. (from దుఃఖ a derivative from ర. దుఃఖం *to be agitated,* and ర. ఆడు *to play* q. v.) To move as the waves of the sea, to be violently agitated, or shaken.

ర. దూడ s. n. Fibrous roots, which grow downwards from the branches of the banyan, and other trees of that species. దూడలుపాఱు v. n. (from ర. పాఱు *to run.*) These fibrous roots *to take root.*

ర. దూడిగము s. n. 1. Slavery. 2. domestic service. దూడిగపువాఁడు 1. A slave; a vassal. 2. a domestic servant.

ర. దూడు v. n. 1. To be separated, loosened, or unfastened. 2. to take flight. 3. to be dismissed. దూడగొట్టు v. a. (from ర. కొట్టు *to beat,* &c. q. v.) 1. To take forcibly any thing out of its fastening. 2. to depose, or turn out of office. దూడుదీయు v. a. (from ర. తీయు *to draw.*) 1. To extort by artifice. 2. to pull off, strip, unclothe, or flay.

ర. దూడుచెట్టు s. n. The plant termed *Alangium hexapetalum.*

ర. దూడుట or దూడ్చు v. a. 1. To sweep. 2. to relax, loosen, or slacken. 3. to transplant. దూడ్పు s. n. 1. Sweeping. 2. transplanting. దూడ్పుమడి s. n. (from ర. మడి *plat.*) A plat or field in which grain has been transplanted.

ర. దూఁడ్డయ్య s. n. A married man.

ర. దూఁడ్డి s. n. 1. A fishing hook. 2. support. దూఁడ్డిఁ (from ర. కఁఱ్ఱ *a staff.*) A walking cane.

ర. దూఁడ్డము adj: Woven, sewed.

ర. దూఁడి s. n. 1. Preserving. 2. sewing, weaving.

ర. దూఁడ్డిపిట్ట s. n. The bartavelle or greek partridge. *Perdix rufa.*

ర. దూఁడ s. n. 1. Envy. 2. a swelling, a tumor. దూఁడకుండ s. n. A pot-belly.

ర. దూఁడర s. n. A great smoke. దూఁడరపెట్టు (from ర. పెట్టు *to place.*) To smoke an animal in a hole, in order to destroy it.

ర. దూఁడలు s. n. plu: A sort of grain. *Panicum miliaceum.*

ం. దూఁడా adj. (from H. ka) Of a brown colour.

ర. దూఁడు v. n. 1. To blow. 2. to blow a fire with the breath, or with a bellows. 3. to blow out a light. The natives seldom extinguish a light with the breath because fire is deemed a minor divinity. 4. to blow or sound any wind instrument. 5. to lean upon. v. n. To be swoln. దూఁడుపాఁడైము (from ర. పాఁడైము *a*

musical instrument.) A wind instrument. ఊదించు v. caus. To cause to blow, as above. ఉబ్బిపోవు (from త. పోవు *to go.*) 1. To be swoln. 2. to be puffed with wind. ఊదిన వెండి *Pure* silver.

ఊధము or ఊధస్సు s. n. An udder.

ఊనము &c. adj. 1. Less. 2. defective. s. n. 1. Defect; maim. 2. injury.

ఊను or ఊన్పు v. a. To fix firmly, to place steadfastly. ఊనిమాట్లాడు. To speak firmly.

ఊపిరి s. n. Breath; respiration. ఊపిరి పట్టు (from త. పట్టు *to seize.*) To hold the breath. ఊపిరి విడుచు (from త. విడుచు *to leave.*) To let out the breath. ఊపిరి పట్టు s. n. Pain impeding free respiration. ఊపిరిచ్చు v. n. (from త. వచ్చు *to come.*) To recover strength or health.

ఊపు v. a. *vide* ఊచు.

ఊపుగరుము s. n. The protuberance or hump on the neck of Indian oxen.

ఊబనాడు s. n. A eunuch.

ఊబి s. n. Mud, mire.

ఊరక adv. Commonly written ఊరికే 1. Without emotion of any kind; quietly, *silently*, peaceably. 2. at leisure, in idleness, without employment. 3. without cause, reason, or meaning. 4. only. 5. gratis. 6. for pastime. 7. without success. 8. constantly. ఊరకుండు v. n. (from త. ఉండు *to be.*) To be quiet, silent, idle, unemployed, or at leisure. ఊరికియ్యు v. a. (from త. ఇచ్చు *to give.*) To give *gratis.* ఊరికిచెప్పు v. a. (from త. చెప్పు *to tell.*) 1. To say for pastime, to tell in joke. 2. to lie. 3. to speak without fear, to tell in confidence. This 3d is its usual meaning, in the affirmative imperative. ఊరికివచ్చు (from వచ్చు *to come.*) 1. To come without any particular business. 2. To return without success. 3. to be perpetually coming. 4. to get any thing *gratis.*

ఊరకుండ s. n. The root termed *Tacca pinnatifida*, often used as food by the natives.

ఊరడించు v. a. 1. To comfort; to console; to appease. 2. to condole with.

ఊరడిలు or ఊరడిల్లు v. n. To be consoled, comforted, or appeased.

ఊరపంది s. n. (from ఊర a derivative from ఊరు *a village*, and పంది *a hog.*) The tame or domestic hog, opposed to the *wild* hog.

ఊరపిచ్చుక s. n. A sparrow.

ఊరభక్కలు s. n (from s. ఊరు *the thigh.*) A man of the third or *Vysya* cast; because they sprung from the thigh of *Bramha.*

ఊరాచ్చు v. a. *vide* ఊరడించు.

ఊరికే adv. *vide* ఊరక.

ఊరు s. n. A village. ఊరపల్లెలు s. n. (from త. పల్లె *a small village.*) Villages, great and small.

ఊరుజాడు s. n. *vide* ఊరభక్కలు.

ఊర్పు s. n. Breath. నిట్టూర్పు A sigh.

ఊర్వు s. n. The thigh.

ఊర్సేరు v. n. (from త. ఊరు *a village,*

and T. (ఏగు *to go.*) To go in procession, through a village, or town. This is applied to marriage, or religious processions. ఊరేగించు v. caus. To cause to go in procession, &c. ఊరేగింపు. A procession, &c. as above.

T. ఊర్చు v. a. 1. To respire. 2. to sigh. 3. to rub together, and collect with the hand the remains of food, on a plate, or in a vessel, or any liquid that falls on the ground.

S. ఊర్జము s. n. 1. Bodily strength. 2. perseverance. 3. the 8th Teloogoo month, in which the moon's change takes place, when the sun is in *Scorpio.*

S. ఊర్జితము &c. adj. 1. *Confirmed*; strengthened. 2. stable.

S. ఊర్ణనాభము s. n. (from S. ఊర్ణ *wool,* and S. నాభి *the navel.*) A spider.

S. ఊర్ణము s. n. 1. The space between the eye brows. 2. wool, felt, &c.

S. ఊర్ణాయువు s. n. 1. A ram. 2. a woollen blanket. 3. a spider.

S. ఊర్ధ్వము adv. On high, above.

S. ఊర్ధ్వరేతస్కుడు or ఊర్ధ్వరేతుడు s. n. (from S. ఊర్ధ్వ *above,* and S. రేతస్ *semen virile.*) One who has subdued his passions.

S. ఊర్ధ్వలోకము s. n. (from S. ఊర్ధ్వ *above,* and S. లోక *a world.*) Heaven.

T. ఊర్పు s. n. 1. *vide* ఊరుపు 2. a thick preparation of tamarinds, with various vegetables.

S. ఊర్మి s. n. 1. A wave. 2. spittle. 3. a fold or plait in a garment.

S. ఊర్మిక s. n. 1. A finger-ring. 2. a plait or fold, 3. a wave.

S. ఊర్వశి or ఊర్వసి s. n. *Oorvasi,* one of the celestial nymphs.

T. ఊరట s. n. 1. Leisure. 2. aid, help.

T. ఊరటిలు or ఊరటిల్లు v. n. *vide* ఊరడిలు.

T. ఊరడిలు v. n. To be pacified, or consoled.

T. ఊరించు v. n. To tantalize.

T. ఊరు v. n. 1. To be pickled. 2. to be puffed or fat. 3. to spring, as water from its source. 4. to sink into, enter, or penetrate, as ink into paper. 5. to be soaked. 6. medicine to affect the body. నోరూరు (from T. నోరు *mouth.*) The mouth *to water.*

T. ఊరుగాయ s. n. (from T. ఊరు *to be pickled,* and T. కాయ *unripe fruit.*) Pickled fruit.

T. ఊరుబజ్జి s. n. Fruit first mashed, and then pickled.

T. ఊరుబిండి s. n. Any pulse, fried with ghee and chilly, then ground, and made into a thick mixture, by the addition of salt, and water.

S. ఊలిక s. n. The litter generally called a *Dooly.*

S. ఊషణము s. n. 1. Black pepper. 2. dry ginger. 3. long pepper.

S. ఊషము s. n. Soil *impregnated* with saline particles.

S. ఊషరము s. n. Ground of a salt soil.

S. ఊష్మ s. n. 1. Heat. 2. closeness. 3. sun-

shine. ఊష్మకము - ఊష్మము or ఊష్మమము: s. n. The hot season.

TUR. ఊసరము s. n. *vide* ఊషరము.

T. ఊసర వెల్లి s. n. An old chameleon.

s. ఊహ s. n. 1. Thought, reasoning. 2. a guess. ఊహించు v. a. To think; to reason. 2. to guess.

ఋ

ఋ The seventh letter in the Teloogoo *alphabet.*

s. ఋగ్వేదము s. n. The *Rik* Veda, the first of the four principal religious books of the Hindoos.

s. ఋజువు adj. Straight.

s. ఋణము s. n. A debt. ఋణము చేయు (from T. చేయు *to make.*) To contract debt; to borrow. ఋణపడు (from T. పడు *to fall.*) To get in debt. ఋణము తీర్చు (from T. తీర్చు *to settle.*) To pay debt. ఋణస్థుడు A debtor.

s. ఋతము &c. adj. True. s. n. Truth.

s. ఋతువు s. n. The menstrual evacuation. ఋతువగు v. n. (from అగు *to become.*) To become menstruous. ఋతువు 1. A woman in her courses. 2. a season, the sixth part of a year, comprising two months. The Hindoo lunar year is divided into six seasons, each including two months; viz. వసంతఋతువు *The spring,* comprehending చైత్రము and వైశాఖము. గ్రీష్మఋతువు *The hot season,* comprizing జ్యేష్ఠము and ఆషాఢము - వర్షఋతువు *The rainy season,* including శ్రావణము and భాద్రపదము. శరదృతువు *The sultry season,* comprehending ఆశ్వయుజము and కార్తికము. హేమంతఋతువు *The winter season,* containing మార్గశిరము and పుష్యము. and శిశిరఋతువు *The cold season,* comprehending మాఘము and ఫాల్గుణము.

s. ఋత్విక్కు or ఋత్విజుడు s. n. An officiating priest; one who is hired to perform the grand sacrifice, called *Yaga.*

s. ఋద్ధి s. n. Abundance; plenty; wealth.

s. ఋభుక్షుడు s. n. A name of *Indra.*

s. ఋశ్యము s. n. 1. The white footed antelope. 2. a fabulous beast, like a horse, with three horns.

s. ఋషభము s. n. 1. A bull or ox. 2. the second of the seven notes in the Hindoo gamut.

s. ఋషి s. n. A saint, or holy sage. There are several orders of these saints, as the *Maharishi, Davarishi, Rajarishi,* &c. the word ఋషి itself is especially applied to seven ancient sages, beginning with *Vasishta,* who hold in mythology an exalted and mysterious rank, and who form in astronomy the asterism of the great bear: the *Rishi* of a *muntra;* or mystic prayer in the *Vedas,* is the saint by whom it is supposed to have been remembered or recited.

s. ఋక్షము s. n. 1. A star, a constellation. 2. a bear.

ఋూ

ఋూ and ౠ, These respectively are the eighth and ninth letters of the Teloogoo alphabet; but there are not any words in the language which commence with these vowels.

ఎ

ఎ The tenth letter of the Teloogoo alphabet. It is often used, before words beginning with a consonant, for long ఏ; (the interrogative pronoun *Which*) in this case, the following consonant is doubled; thus, ఏ దేశము is often written ఎద్దేశము *Which country?*

ఎంగిలి s. n. irregular. inflex. sing. ఎంగిలి or ఎంగిఁ; nom. plu. ఎంగిళ్లు or ఎంగిండ్లు 1. The spittle. 2. any thing that has become impure by touching the mouth. 3. the refuse, crumbs, or remains of victuals. The Hindoos hold any thing that comes out of the mouth, any thing touching the inside of it, or any thing touched by that which has been inside of it, as exceedingly impure; and to this species of impurity they apply the term ఎంగిలి. The right hand, with which alone they eat, is ఎంగిలి, until washed; because its fingers are placed inside of the mouth, in eating. What remains of the food touched by that hand, as well as the leaves which serve for plates, are also ఎంగిలి, except to one's wife or infants; and in drinking, the Hindoos pour water from the cup, with great dexterity, into the mouth, without allowing the cup to touch it; because it would thereby be rendered impure. ఎంగిలి అన్నము (from s. అన్నము *boiled rice.*) That part of the victuals which remains in a plate, or leaf, out of which one has been eating. ఎంగిలిచెక్క (from ఎత్తు *to lift up.*) *To remove the* crumbs or droppings of rice, after eating. ఎంగిలిమాటలు *Silly words* ఎంగిటిమాట (from ౽. నోరు *a mouth.*) A mouth, not washed after a meal. ఎంగిలాకులు (from ౽. ఆకు *a leaf.*) The leaves upon which one has eaten a meal. Leaves stitched together are generally used by the natives as plates.

ఎంచు v. a. 1. To count, to reckon. 2. to esteem, to regard. 3. to think, believe, or imagine. ఎంచుకొను v. comp. 1. To count, reckon, think, or believe, for one's-self. 2. to reflect; to revolve in one's mind.

ఎండ s. ౽. The sun-shine; the heat of the sun. రేయెండ (from ౽. రే *the night.*) Moon-shine. ఎండగాయు (from ౽. కాయు *to shine.*) To be sun-shine. ఎండమావులు (from ౽. మావు *a horse.*) Excessive heat produces an appearance, at a distance, resembling a sheet of

water, which is thus named; it is termed by the French *mirage*. నేడు వాడు వచ్చి నప్పుడెండ బాగా కాసినది *lit.* at the time when he came to-day, much *sunshine fell*. It was very late when he came to-day.

T. ఎండు v. n. 1. To become dry, to dry up. 2. the body to become lean or thin. 3. trees, plants, leaves, &c. to wither or die. ఎండించు v. a. To dry.

T. ఎండు adj. (from the above verb.) Dried. ఎండురోగము (*from* T. రోగము *a disease.*) A lingering disease, gradually reducing the body.

T. ఎండుపుట్ట s. n. (from T. ఎండు *to dry,* and T. పుట్ట *a basket.*) A large basket, in which things are spread to dry.

T. ఎండ్రకాయ or ఎండ్రి s. n. A crab. ఎండ్రి రాశి (from S. రాశి *a sign of the zodiac.*) The sign *Cancer.*

T. ఎంత An adjective or substantive pronoun, not declinable, except in a few cases. It is the interrogative of అంత and ఇంత q. v. 1. How? how much? how many? 2. what? It may be used in any interrogation respecting time, number, weight, or quantity. ఎంతసేపు How long a time? ఎంతమంది How many people? యీ బంగారమెంత. *What weight or what price* is this gold? ఈ ధాన్యమెంత *What quantity* is this grain? పొడుగెంత *What length?* &c. It is, however, to be observed that ఎంత may be used in two senses, quite opposite to each other. వీడెంత యోగ్యుడు *lit. This man, how worthy;* if pronounced interrogatively, means, *Do you call this fellow a worthy man?* implying that he is quite the reverse; while if pronounced as an exclamation, without any interrogation, it signifies *what a worthy man this is!* నీవెంతవాడవు వాడెంత *lit. what art thou? what is he?* There is a vast difference between him and you. ఎంత prefixed to the past relative participle of a verb, having the final vowel lengthened, assumes a universal sense, and denotes what*soever,* how much*soever,* how many*soever,* as మీరెంత చెప్పినా వినడు *Whatsoever* or *how muchsoever* you tell, he will not do. The relation of ఎంత and అంత is shewn in the following examples. ఈ లోకమందెంత పుణ్యము చేస్తారో పరలోకమందంత సుఖమనుభవిస్తారు *To whatever extent* you practise virtue in this world, *to the same extent* will you possess happiness in the next. ఎంతచదివితే అంత మంచిది *The more* you study, *so much* the better. ఎంతకు For how much? ఎంతలో Within what time, or price? ఎంతటి (the inflected adjective of ఎంత) What? how great? how much, or how great soever. ఎంతలేదను (from ఎంత q. v. లేదు *there is not,* and అను *to say.*) To treat contemptuously; to despise; to behave to another as if he were a person of no consideration.

త. ఎంతేసి adv. Much, extremely.

త. ఎంతో adj. pro. How? how much? how many?

త. ఎందఱు indef. pro. the interrogative of అందఱు and ఇందఱు q. v. How many?

త. ఎందు pro. defective (the interrogative of అందు and ఇందు q. v.) What? ఎందుకు for what? why? wherefore? adv. Where? what place? ఎంతదాక or ఎందనుక How far? how long? as far as what place? until when? ఎందైనా. Wheresoever. ఎందున్న Every where. ఎందుండి Whence? ఎందునుండి or ఎందునుంచి. For what reason?

త. ఎందెపోకము or ఎందెపోకి adj. 1. Ugly. 2. loathsome, disgusting.

త. ఎకతాళి s. n. *vide* ఎకతాళి.

త. ఎకపక్కెము s. n. 1. A joke. 2. mockery.

ం. ఎకాయకి adj. (from P. ఏక్ *all at once.*) 1. Sudden, speedy. 2. alone, single.

ర. ఎకేసోడు s. n. 1. A master, or lord. 2. a king, or ruler. 3. an owner.

త. ఎక్కటి adj. Alone.

త. ఎక్కడ adv. (the interrogative of అక్కడ and ఇక్కడ q. v.) Where? ఎక్కడనున్న or ఎక్కడా Every where. ఎక్కడనున్నా or ఎక్కడా-లేదు No where. ఎక్కడనుంచి or నుంచి Whence. ఎక్కడైనా Any where. ఎక్కడికి. Whither? నీదెక్కడి వాడవు *What country* man art thou? నీకెక్కడవాడెక్కడ What a great difference, or distance, there is between thee and him. ఎక్కడనో I, &c. know not, or am in doubt, where.

త. ఎక్కిరించు v. a. To make faces; to mock; to deride. ఎక్కిరింత. s. n. 1. Making faces, mockery, derision. 2. a vehicle.

త. ఎక్కిలి s. n. The hiccough.

త. ఎక్కు v. a. 1. To ascend, mount, or climb. 2. to embark, ride upon, or to get into any conveyance. v. n. To rise, to be augmented, increased, or accumulated. విసమెక్కు poison to rise or mount. మత్తెక్కు to get intoxicated. *lit.* intoxication to rise. మదమెక్కు to become lecherous. *lit.* lust to mount. వడ్డియెక్కు interest to accrue. ఎక్కించు v. caus. To cause to ascend, &c. v. a. 1. To raise, augment, &c. 2. to export.

త. ఎక్కు s. n. 1. A bowstring. 2. a hiccough. ఎక్కుడించు v. a. (from దించు *to lower down.*) To unbrace a bow. ఎక్కు పెట్టు (from పెట్టు *to put or place.*) To brace a bow.

త. ఎక్కుడు adj. 1. Noble; chief, great. 2. exorbitant. s. n. 1. An ascent. 2. greatness. ఎక్కుడుదిగుడు s. n. Ascent and descent; unevenness of ground. adj. Unlevel.

త. & TUD. ఎక్కుడుమెకము s. n. (from త. ఎక్కుడు *great*, and TUD. మెకము *a beast.*) An elephant.

త. ఎక్కులు పెట్టు v. a. (from త. ఎక్కు q. v. and త. పెట్టు *to place or put.*) 1. To excite; to instigate. 2. to provoke.

ర. ఎక్కువ or ఎక్కువకు s. n. 1. Eminence, superiority. 2. excess, exaggeration. 3. any thing extraordinary. adj. 1. More. 2. high, eminent, superior. 3. excessive, exaggerated, superfluous. 4. extraordinary, remarkable. 5. excellent, noble. 6. valuable. ఎక్కువతక్కువ More or less. ఎక్కువవాడు An eminent or extraordinary man.

ర. ఎక adv. Above, up, upwards. It is opposed to దిక *below*. ఎకకొట్టు v. a. (from ర. కొట్టు *to beat.*) 1. To toss up. 2. to deny. 3. to disregard what another says. 4. to turn another's words into ridicule. 5. to refute. ఎకచేయు v. a. (from ర. చేఱ *milk to flow.*) To draw up or retain one's milk; as ఆవుపాలెకచేఁపెను *the cow retained her milk*. s. n. The act of retaining one's milk. ఎకచవాళు v. a. (from ర పాళు *to crawl.*) To creep over, to crawl up. ఎకడియు v. a. (from ర. కీయు *to pull.*) To draw up, or raise. బట్టయెకడియు To lift up one's cloth. ధరయెకడియు To raise the price. ఎకదోయు v. a. (from ర. తోయు *to push.*) 1. To lift up. 2. to push in. ఎకవేయు v. a. (from ర. వేయు *to throw.*) 1. To throw up in the air. 2. to deceive. పరులసొమ్ముఎకవేయు To seize, retain, or appropriate to one's self, the goods of another. ఎకదన్ను v. a. (from తన్ను *to kick.*) To kick up.

ర. ఎకకాళి s. n. 1. A joke, jest, or pastime. 2. ridicule, derision, mockery. 3. mimicry.

ర. ఎకయు v. n. *vide* ఎగయు.

ర. ఎకసన or ఎకసాన adv. Above, up, on high. ఎకసనదోయు (from ర. తోయు *to push.*) 1. To lift up. 2. to push in. 3. to pull out, and dress the wick of a lamp.

ర. ఎగయు v. n. 1. To fly. 2. to rise in the air; to rise upwards. 3. to fly at another, in order to attack him. ఎగిపోవు (from ర. పోవు *to go.*) To fly away. ఎగిపడు (from పడు *to fall.*) 1. To fly at another, in order to attack him. 2. to spring, or jump. 3. to be arrogant; or proud.

ర. ఎగురు v. a. To shoot or discharge, an arrow, &c.

ర. ఎగుమతిదిగుమతి s. n. or adj. *vide* ఎక్కుమతిదిగుమతి under the head of ఎక్కువ.

ర. ఎగుమతి s. n. Exportation, shipment. ఎగుమతిదిగుమతి Exportation and importation.

ర. ఎగుర్చు v. n. *vide* ఎగయు. For ఎగిపోవు *vide* ఎగిపోవు, and for ఎగిపడు *vide* ఎగిపడు, both under ఎగయు. For ఎగరగొట్టు *vide* ఎగొట్టు, under ఎగ-ఎగరవేయు To toss or throw up in the air.

ర. ఎగువ s. n. The top; the upper part of any thing.

ర. ఎగువ adv. Above, up, on high.

ర ఎగ్గు s. n. 1. Shame, disgrace. 2. reproach, blame. 3. injury, mischief, evil.

ర. ఎచట adv. (from ర. ఏ *what*, and ర. చోటు *a place.*) Where? in which place? It is the interrogative of అచట and ఇచట, q. v.

ర. ఎచ్చరించు v. a. 1. To hint; to mention

imperfectly; to bring to mind by a slight mention; to put one in mind of any thing. 2. to forewarn; to caution. ఎచ్చరింపకొను v. comp. To challenge, as guards do; to give a caution.

త. ఎచ్చరిక s. n. (from త. ఎచ్చరించు q. v.) 1. A hint, the act of mentioning slightly, intimation. 2. caution, circumspection, vigilance, precaution. ఎచ్చరికపడు (from త. పడు *to fall.*) To be cautious; to be aware of. ఎచ్చరికచేయు (from త. చేయు *to make.*) To caution or warn. ఎచ్చరికతప్పు (from త. తప్పు *to fail.*) To be careless, inattentive; to be off one's guard.

త. ఎచ్చు v. n. *vide* పెచ్చు.

త. ఎచ్చోట, ఎచ్చో or ఎచ్చోటు adv. (from త. ఏ *what,* and చోటు *a place.*) Where; at which place. It is the interrogative of అచ్చో and ఇచ్చోట q. v.

త. ఏట adv. Where? in what place? It is the interrogative of అట and ఇట q. v.

త. ఏటు particle. 1. Where? 2. what? 3. how. It is the interrogative of అటు and ఇటు q. v. ఏటువంటి or ఏటివంటి What like? what sort?

త. ఏటులు adv. *vide* ఏట్లు.

త. ఏట్టకేనె adv. With difficulty.

త. ఏట్టకేలకు adv. For a long time, for a great while.

త. ఏట్టమొదలు s. n. from త. ఏట్ట and త. ఎదలు *the front.*) The very front, the point directly opposite.

త. ఏట్టి adj. pro. What like? what kind? It is the interrogative of అట్టి and ఇట్టి q. v.

త. ఏట్లు-ఎట్లాగు or ఏట్లు adv. How? in what manner? in what state or way? It is the interrogative of అట్లు and ఇట్లు q. v. ఏట్లానైనా or ఏట్లాగైనా. In any manner whatever; by any means; any how.

త. ఎడ *s. n.* 1. Place, space. 2. medium, interval. 3. a distance. 4. time. ఆయెడ That time. ఎడయెడంగా. Separately, with intervals between ఎడయెడంగాచూచు. To look at one with indifference. ఎడకత్తె (from త. కత్తె *a female.*) A procuress or bawd. ఎడకాడు (from త. కాడు *a male.*) A procurer or pimp. ఎడగల adv. (from గల *possessing.*) Farther. ఎడడెకు v. n. (from త. డెకు *to be broken.*) 1. To be separated. 2. to be interrupted. ఎడడెకక without being interrupted. Incessantly. ఎడడెకనిపోరు. An eternal war; a perpetual dispute. ఎడనీళ్లు s. n. (from త. నీళ్లు *waters.*) Cocoanut water. ఎడబడు v. n. (from త. పడు *to fall.*) 1. To discontinue. 2. to be separated. ఎడబాయు or ఎడవాయు v. n. (from త. పాయు *to leave.*) 1. To separate from, to quit, to abandon. ఎడవాపు. To cause to separate, quit or abandon. ఎడపెట్టు (from త. పెట్టు *to place.*) To place, out of a quantity of victuals, a certain portion separate *from* what *is* put upon *the* leaf or plate, as a reserve, to be eaten only in case of the quantity in the plate or leaf not being sufficient.

r. ఎదడ s. n. Inner thought; secret opinion; real sentiment.

r. ఎదపక adv. This is the negative verbal participle of ఎదపు--the causal form of ఎదము *to separate*, it signifies literally, *without causing to separate*, but in common use is equivalent to continually without interruption, incessantly, always.

r. ఎదమ adj. The left. ఎదమ కేలు or చెయ్యి The left hand.

r. ఎదము s. n. 1. Space, spot, room. 2. cause, ground, foundation. 3. opportunity, occasion. 4. means. ఎదముయిచ్చు To give an opportunity.

r. ఎదము v. n. 1. To separate. v. n. To be broken, separated or disunited. ఎదపు v. caus. To cause to separate. v. a. To break, separate or disunite. *vide* ఎదపక.

r. ఎదపు s. n. 1. An interval. 2. an opportunity.

r. ఎదలు v. n. *To go.*

r. ఎడారి s. n. A desert or wilderness.

r. ఎడు A particle denoting *quantity*, affixed to words, and corresponding to the English affix *full*, in such phrases as a hand*ful*, a mouth*ful*, &c.

r. ఎడ్డ s. n. *vide* ఎదడ.

r. ఎడ్డె adj. 1. Stupid. 2. obstinate. ఎడ్డెదనము s. n. 1. Stupidity. 2. obstinacy.

r. ఎడ్లు s. n. plu. of ఎద్దు q. v. Bulls, oxen. ఎడ్లకొట్టము A stall for bulls or oxen.

r. ఎలుబరి కాడు s. n. A thief; a rogue.

r. ఎక్కు s. n. 1. Height. 2. weight. 3. a burden. 4. a quantity of two vis, or 6¼ pounds. 5. a wreath of flowers. adj. 1. High. 2. heavy. v. a. 1. to lift up; to raise. 2. to seize; to take away. 3. to assume. 4. to begin. 5. to obtain or procure. 6. to find out an item in an account. v. n. To rise. ఆ స్తంభమునపని మూరలెక్కు That pillar is the *height* of ten cubits. ఆగుఱ్ఱమునుహాలెక్కు. That horse is very *high*. ఎంతలెక్కు. What *height?* or what *weight?* రాళిలెక్కునీకు తెలిసినదా Is the *weight of* that stone known to you? ఆస్త్రీయెక్కు చాలున్నది. That woman is very *tall*. చదరంగపు లెక్కు. *A move* at chess. ఎక్కుచూచు To think or consider of a move at chess. ఎక్కుచేము (from r. చేము *to throw.*) *To weigh.* ఎక్కుబడు (from r. చడు *to fall.*) To grow feeble. లెక్కుబడిపోవు 1. To be *entirely* taken away, done away, or abolished. 2. to grow feeble. ఆవర్తకుసినా లెక్కుబడిపోయినది That merchant's credit is *entirely gone.* వానికిలంకలెక్కొనది *lit.* to him hunger has arisen. He is hungry. పిచ్చెక్కు To *become* mad. పేరెక్కు 1. *To procure or obtain* a good name. 2. to *mention* another's name. గాలిలెక్కు The wind *to arise.* కుక్కలెక్కు *To take* a rent. దండెక్కు. To raise or levy an army. బావిలెక్కు *To dig* a well. బిచ్చమెక్కు. *To beg* alms. మాటలెక్కు *To begin* to talk. ముచ్చాలెక్కు. *To purchase* a mootah or estate. లంగరులెక్కు *To weigh* anchor. వాంతి

యెర్ర To vomit. ఎ నిబాదుచు v. a. (from t. బాదుచు *to stab.*) To reproach, or censure. ఎ నిపోవు v. n. (from t. పోవు *to go.*) 1. To be disproved. 2. to fade in colour. ఎ నిపఱచు v. a. (from t. విడుచు *to leave or quit.*) To excite, to instigate. ఎ నిపే యు (from t. వేయు *to throw.*) 1. To throw away. 2. to abolish. 3. to treat with insolence. 4. to separate from the rest. ఎ నివ్రాయు (from వ్రాయు *to write.*) 1. To make a fair copy, to extract from a book. ఎ నించు v. caus. To cause to lift up, raise, &c. ఎ నికొను or ఎ నికోను v. comp. To take or lift for one's own use or benefit. ఎ నికొనిపోవు or ఎ నికపోవు 1. To carry away. 2. to steal. ఎ నికొనివచ్చు or ఎ నికవచ్చు To bring.

t. ఎ నికోలు s. n. Endeavour, exertion.

t. ఎ నిక s. n. 1. A project; a contrivance. 2. an endeavour or attempt.

t. ఎ నికగడ్డలు s. n. The two clods of earth made as fire place or hearth.

t. ఎద s. n. 1. The mind. 2. the breast. 3. the heart. ఎదానవేయు v. a. (from the inflected ablative of ఎద, and t. వేయు *to throw.*) To take any thing unlawfully or unjustly.

t. ఎదుగు v. n. To grow; to vegetate; to increase in stature. ఎదిగినపదుచు A girl who is nubile.

t. ఎద్దాన s. n. A cow ready for the bull.

t. ఎదురు s. n. 1. The front, that which is opposite. 2. presence. 3. a parallel or comparison. It is irregular, and makes in the sing. inflex. ఎదుటి and in the inflected ablative ఎదుట - ఎదుటి. adj. 1. Opposite; opposing, adverse. ఎదురాడు (from ఆడు *to play*, &c. q. v.) 1. To resist in conversation; to oppose in argument. 2. to contradict. ఎదురుచూచు (from t. చూచు *to see.*) 1. To look forward. 2. to expect. ఎదిరించు. 1. To resist or oppose, either by word, or deed. 2. to contradict. ఎదుఱోనుపోవు v. comp. 1. To advance to meet out of politeness or respect. 2. to advance in battle. ఎదుఱోలుపు or ఎదుఱొనించు To cause to meet as above. ఎదురుకోలు The mutual advance of the relations of the bride and bridegroom, previously to the celebration of the marriage. ఎదురుమొమ్ము The middle of the breast, the bosom. ఎదిరి 1. An opponent, rival, adversary, or antagonist. 2. the opposite party.

t. ఎ ద్దడి s. n. 1. Poverty, indigence. 2. scarcity.

t ఎద్దు s. n. 1. An ox, or bullock. 2. a bull. ఎద్దుబండ్ల. A bullock load. ఎద్దు వాండ్రు. A bullock-driver, or owner. ఎ ద్దురాశి. The sign *Taurus*. ఎద్దుపట్టు. To geld a bull.

t. ఎన adj. Equal.

t. ఎనప adj. *vide* ఎనుము.

c. ఎనభై adj. Eighty.

t. ఎనమండ్రు s. n. pl. Eight persons.

t. ఎనమన్నూఱు adj. Eight hundred.

త. ఏనయు v. n. 1. To be united, or attached to; to be joined, or mixed. 2. to be on intimate terms of friendship. 3. to be in coitu. 4. to be mixed, as ingredients in food. 5. to be of one accord, in music.

త. ఏలిక s. n. A thread, composed of four single spun-threads united.

త. ఏనిమిది adj. Eight. ఏనిమిదికాళ్ళచుక్క— (from త. కాలు *a foot*, and త. చుక్క— *a star*.) The 25th lunar mansion. lit. *the constellation with eight feet*. ఏనిమిదికాళ్లతిథి— నెల (from త. నెల *a month*.) The sixth Teloogoo lunar month, or that in which the moon's change takes place when the sun is in *Virgo*.

త. ఏనుము v. n. *vide* ఎనయు.

త. ఏనుచు or ఏనుపు v. a. 1. To mix, or mingle. 2. to stir with a stick, as ingredients in a dish. ఏనుపుడు The act of mixing, or of stirring as above.

త. ఏను ంబోతు s. n. A male buffalo. ఏనుము or ఏను ంబెంటి (from త. ెంటి *a female*.) A female buffalo. ఏనుప adj. Of, or belonging to, a buffalo, as ఏనుపదూడ A buffalo-calf.

త. ఏనుబది adj. numeral. (from త. ఏనిమిది *eight*, and త. పది *ten*.) Eighty.

త. ఎన్నఁడు adv. (from ఏ *what? which?* and నాడు *a day*) *lit.* what day? 1. When? 2. always, ever. ఎన్నఁడున్న For ever, everlastingly. ఎన్నటికిన్ని (inflected dative, with the particle న్ని) Constantly, continually. ఎన్నటికైనా (inflected dative with ఆయనా) Whenever, on any day whatever. ఎన్నఁడో I know not when. ఎన్నాళ్లు. How long? how many days?--But when ఎన్నఁడు-ఎన్నఁడున్న and ఎన్నటికిన్ని are used with a negative, which is frequently the case, they then denote *never*.

త. ఎన్ని adj. pro. collective, in the neuter gender. How many? It is the interrogative of అన్ని and ఇన్ని q.v.

త. ఎన్నిక s. n. (from the verb ఎన్ను *to count*, &c. q. v.) 1. The act of counting. 2. a thought. 3. an opinion. 4. esteem, regard. 5. conjecture, hope. ఎన్నికచేయు or ఎన్నికపెట్టు (from త. చేయు *to make* and త. పెట్టు *to place*.) To count or reckon. ఎన్నికపట్టు (from త. పట్టు *to seize*.) To examine by counting or reckoning. ఎన్నికమనిషి A person of distinction.

త. ఎన్ను s. n. The ear of paddy, or of other similar grain.

త. ఎన్ను v. a. 1. To count, to reckon. 2. to esteem, or regard. 3. to think, believe, or imagine. *vide* ఎంచు.

త. ఎన్పది adj. numeral. Eighty.

త. ఎప్పుడు or ఎప్పుడు adv. (from త. ఏ *what?* and త. పుడు in compos. *time*.) When? at what time? It is the interrogative of అప్పుడు and ఇప్పుడు, q. v. and admits, like them, of inflection. ఎప్పటి (inflection) Usual or ordinary, as ఎప్పటిభోజనము Ordinary food. ఎప్పటిచేత. The usual *time*. ఎప్పటిన or ఎప్పటట్లే As usual. ఎప్పటికిన్ని (inflected dative, with the particle న్ని) Always, perpetually.

ఏప్పుడైనా (inflected dative, with అయినా) At any time, some day or other. ఎప్పుడున్న (the conjunction ను added) Always, constantly. ఎప్పుడైనా (అయినా added) Whenever, at any time. ఎప్పుడో (the significant ో added) I know not when. ఎప్పుడెప్పుడని శాచుకవుండు. To wait *with great impatience.*

- ఎ. ఎబ్బేటికము adj. Ugly, loathsome, disgusting.
- ఎ. ఎమికె s. n. *vide* ఎముక.
- ఎ. ఎమికలు or ఎమిక పాములు s. n. Worms, *(Teres)* such as are engendered in the human species.
- ఎ. ఎముక or ఎమ్ము s. n. A bone. ఎముక ల వల్లు (from ఎ. వల్లు *a heap.*) A person reduced by disease to mere skin and bone.
- ఎ. ఎమ్మె s. n. Beauty.
- ఎ. ఎర s. n. 1. Sorrow, grief. 2. bait, or prey of any kind, used to catch fish, wild beasts, &c. 3. food.
- ఎ. ఎరియు v. n. 1. To burn; to be consumed. 2. to grieve. ఎరగొలి or ఎరగడ s. n. Fire in a forest, or jungle.
- ఎ. ఎరవు s. n. 1. A thing lent or borrowed, for temporary use. 2. manure.
- ఎ. ఎలు s. n. 1. Redness. 2. food. adj. 1. Red. 2. possible.
- ఎ. ఎలంకలు s. n. pl. Wings.
- ఎ. ఎలంకు v. a. To prostrate one's self; to bow.
- ఎ. ఎలుచి s. n. Flesh.
- ఎ. ఎలపఱికము s. n. 1. Reluctance, disinclination. 2. aversion, repugnance, disgust. 3. contempt.
- ఎ. ఎలమంటలు s. n. 1. A great heat. 2. inflammation.
- ఎ. ఎఱికె s. n. *vide* ఎఱుంకు.
- ఎ. ఎఱుకలవాడు or ఎఱుకవాడు s. n. (from ఎ. ఎఱుంకు *to know*, and ఎ. వాడు *he*) *lit.* one who knows. The male of a certain tribe, inhabiting forests and mountains, of which the females are renowned as fortune-tellers. They speak a language different from that used by the people of the plains, and in their habits much resemble the gypsies.
- ఎ. ఎఱుంకు v. a. 1. To possess a previous knowledge of. 2. to be acquainted with. 3. to understand, or know. This verb is chiefly used in the aorist. ఎఱుంకచేయు (from ఎ. చేయు *to make*) *lit.* To do unknowingly. To commit a fault unintentionally. ఎఱిపించు v. caus. 1. To communicate, acquaint, or inform. 2. to explain or teach. 3. to reveal, expose, or declare. ఎఱికె or ఎఱుక s. n. 1. Previous knowledge. 2. an acquaintance with another. ఎఱుకచేయు (from ఎ. చేయు *to make.*) To acquaint, inform, or apprize. ఎఱుకచెప్పు (from ఎ. చెప్పు *to tell.*) To tell fortunes, *vide* ఎఱుకలవాడు.
- ఎ. ఎఱువు s. n. Redness.
- ఎ. ఎఱ్ఱ adj. 1. Red. 2. of a fair colour. s. n. A red earth-worm, used as bait. ఎఱ్ఱ చీమ. A red-ant. ఎఱ్ఱనిదేవుడు *lit.* the red deity, the sun. ఎఱ్ఱవల్లిగడ్డ Onion, *vide* ఉల్లి.

త. ఎల adj. Tender, delicate. ఎలమా వి. A young mango. ఎలనాగ. A female of a delicate form.

త. ఎలగోలు s. n. The van-guard of an army.

త. ఎలమి s. n. Joy; pleasure; delight.

త. ఎలమించు v. a. 1. To gladden, or exhilarate. 2. to give.

త. ఎలిక s. n. *vide* ఎలుక.

త. ఎలుంకుదొల్పుడ s. n. A low inarticulate expression of joy or *grief.*

త. ఎలుక s. n. A rat. ఎలుకలతోను (from త. తోను *a trap.*) A rat-trap. ఎలుకచెవి పల్లిక *lit.* the rat-eared plant. The *evolvulus emarginatus.*

త. ఎలుగు s. n. 1. The human voice. 2. the cry of any animal. 3. sound. 4. a bear. ఎలుగిచ్చు (from త. ఇచ్చు *to give.*) To make a noise; to roar, or cry. ఎలుగెత్తు. To raise the voice. ఎలుగుదాము To become hoarse.

త. ఎలుగుగొడ్డు or ఎలుగుమంటి s. n. A bear.

త. ఎల్ల adj. All. s. n. A limit, or boundary. ఎల్లప్పుడు. Always, frequently. ఎల్లరు. Every one. ఎల్ల రాయి. A boundary stone. ఎల్లయెర్పఱచు. To fix the boundary. ఎల్లదాటఁబోవు. To transgress the boundary.

త. ఎల్లి *s. n.* To-morrow.

త. ఎల్లివడము s. n. Astonishment, surprise, wonder.

త. ఎల్లుండి s. n. The day after to-morrow.

త. ఎవ్వఁడు pro. interrogative, masc. sing. (from త. ఏ q. v. and త. వాఁడు *he.*) Who? its fem. and neuter form is ఏది.

త. ఎవ్వతె pro. interrogative, fem. sing. Which woman? *vide* ఏది.

త. ఎవ్వరు pro. interrogative, masc. & fem. pl. Who? its neuter form is ఏవి.

త. ఎమ adv. How? in what manner? in what way? ఎమవంటి adj. What kind or sort? ఎమవలె Like what?

త. ఎసకము s. n. Exaggeration.

త. ఎసకు v. n. To resemble, to agree with.

త. ఎసము s. n. Water, boiled for the purpose of dressing victuals, &c.

త. ఎసల s. n. A flat earthen vessel.

త. ఎసలారు v. n. To be adorned.

ఏ

ఏ 1. The eleventh letter of the Teloogoo alphabet. 2. the indeclinable interrogative pronoun Which? what? as ఏలను what time? ఏదేశము which country? When followed by a word to which the significant letter ఁ, expressive of doubt, is attached, and also by a demonstrative pronoun referring back to it, ఏ has the effect of our *relative* who, which, that; as ఏమనిపిలిచినాఁడో వానిబిలుపు Call the person *who* came. In books ఏ is also used for the personal pronoun నేను I. The connected form of ఏ (ఁ) when affixed to the last word in a sentence, or to a single word alone, denotes emphasis as వాఁడే. That *very*

mah. చేసినాఁడే He *actually* did. In books, when thus affixed, ✓ sometimes denotes interrogation.

తె. ఏఁకలు s. n. 1. Hope, desire, expectation. 2. intention, design.

s. ఏకపది s. n. A way, path, or road.

s. ఏకము adj. 1. One. 2. alone, single. 3. solitary. 4. joined, combined. ఏకము గా adv. 1. As one. 2. in a body. 3. altogether, all at once. 4. combinedly. 5. compactly. 6. singly, alone. ఏకపుండలుఁడు (from s. కుండల *an ear-ring*) *Cuvera*, the god of riches; because he wears an ear-ring in one ear only. ఏకతము. 1. Solitude. 2. a secret. adj. 1. Solitary, uninhabited. 2. secret. ఏకత్వము. 1. Unity. 2. solitude, loneliness. ఏకదంతుఁడు (from s. దంత *a tooth.*) The deity *Ganesa*, whose head is that of an elephant, with only one tooth or tusk, the other having been broken in a scuffle by *Karticaya*, or according to another legend by *Parasooráma*. ఏకవచనము (from s. వచన *a speech.*) The singular number. ఏకాకి adj. Alone, solitary. ఏకాకిగా adv. Alone, singly. ఏకాంగి. A solitary life. ఏకాండము Any thing made of one piece, without joint. ఏకాదశము (from s. దశన్ *ten.*) Eleventh. ఏకాదశి The eleventh day of either fortnight, in the lunar month. ఏకాంతము. 1. Solitude. 2. secrecy. adj. 1. solitary. 2. secret. ఏకాయకాల్కులు. Tables of multiplication. ఏకార్థము (from s. అర్థ *meaning.*) Synonimons. ఏకమవు v. n. To be combined, united, or joined. ఏకమ్ములు గా adv. 1. Jointly. 2. unanimously. ఏకీభవించు. To be unanimous, or of one accord. ఏకగ్రీవము గానుండు (from s. గ్రీవా *the neck*, and తె. ఉండు *to be.*) To be unanimous; or of one accord.

తె. ఏకారు v. n. To whimper or beg for any thing in a low voice.

తె. ఏఁపు v. a. 1. To defame; to publish another's faults. 2. to clean, pick, or beat cotton. s. n. A roll of cleaned cotton, prepared for the spindle. ఏఁపులవరుఁడు To spin cotton. ✓ ఏఁపులవాండ్లు Cotton cleaners. ఏఁపించు. v. caus. 1. To cause to defame. 2. to cause to beat cotton, &c.

తె. ఏఁబాది s. n. A Hindoo copper coin, of the value of ten cash.

తె. ఏఁగు v. n. To go. ఏఁగించు v. caus. To cause to go. *vide* పోఁగు.

తె. ఏచే adj. *vide* ఏఁప. ఏచేకంకటిచేష్ట The twenty first of the lunar mansions. *lit.* the crooked-bed constellation.

ఏచే మాట Ungrammatical language.

తె. ఏచు v. a. To torment, trouble, annoy, or harass.

తె. ఏటి adj. What sort? what kind?—This is also the inflection singular of two irregular nouns, viz. ఏఱు *a river*, and ఏఁడు *a year.*

తె. ఏటికమాసు s. n. *vide* ఎనుదిరలు.

తె. ఏటు s. n. A blow.

తె. ఏడ్రంక s. n. The small black bird,

generally termed the *king-crow*. Its flight is constantly consulted by the Hindoos, as an omen; when it flies from right to left, it is deemed a fortunate omen; and *vice versa*.

ఏడ adv. Where?

ఏడకము s. n. A ram.

ఏడము &c. adj. Deaf. ఏడమూకము &c. adj. Deaf and dumb.

ఏడవ Ordinal number. Seventh.

ఏడాకోడము s. n. 1. Contradiction. 2. opposition. ఏడాకోడముగా adv. Contradictorily.

ఏడాది s. n. A year.

ఏడిగోల s. n. The pole or shaft of the plough.

ఏడి phrase. Where is he?

ఏడు s. n. A year. adj. numeral. Seven. వాడుపినవాడు లేదేడాకులు ఎగబడినవాడు *lit.* that man has read seven leaves more than this man. That man is seven times worse than this man.

ఏడుపు s. n. 1. Protection, refuge. 2. interest. 3. quarter in battle.

ఏడుపు v. n. To cry, to weep. ఏడిపించు v. caus. To cause to cry or weep. ఏడుపు Weeping.

ఏడుపుగోడ s. n. A wall, built with rubbish.

ఏడూది s. n. A ceremony performed by the Hindoos, for the deceased, after the expiration of one year from his death.

ఏడో Ordinal number. *vide* ఏడవ.

ఏడ్పెలు s. n. 1. Excess. 2. perseverance.

ఏడ్పము s. n. A black antelope.

ఏతము or ఏతాము s. n. An engine, on the principle of the lever, for drawing up water. It is usually termed the *picotah* at Madras. ఏతాముబొక్కెన The leathern vessel, in which water is thus drawn.

ఏతెంచు v. n. 1. To come. 2. to arrive.

ఏత్వము s. n. The name of the connected vowel ఎ.

ఏదాలాపము or ఏదాలాపము s. n. Inattention.

ఏది pro. interrogative, sing. fem. and neuter. Who? which? ఏదైనా. Any thing. ఏదిన్నీలేదు Nothing. ఏదోక Any.

ఏదు v. a. To cherish, to protect.

ఏదు or ఏదుపంది s. n. (from పంది *a hog*.) The porcupine. *lit.* the hog which protects itself. ఏదుముల్లు (from ముల్లు *thorn.*) A porcupine's quill.

ఏధము or ఏధస్సు s. n. Fuel, as wood, grass, &c.

ఏధితము &c. adj. 1. Increased, grown. 2. improved.

ఏనము or ఏనస్సు s. n. 1. Sin. 2. a fault, or offence.

ఏనాదిజాతి s. n. pl. A cast of savage people, residing in forests.

ఏనాళ్ళు s. n. The usual presents sent by the parents of the bride and bridegroom, respectively, to their son and daughter in law, after the whole ceremonies of the marriage are completed.

ఏ౨ particle. It is added in the superior dialect to the first forms of the several

affirmative tenses, to express *condition* or *contingency*.

ర. ఏనుగె s. n. *vide* ఏనుఁగు. ఏనుగెతొండము An elephant's proboscis.

ర. ఏను adj. numeral. Five.

ర. ఏను pro. This word is frequently used in books for నేను I.

ర. ఏనుఁగు s. n. An elephant. ఏనుఁగుజెంక (from TUD. జెంక *a leech.*) A cockle. ఏనుఁగుపనస. The prickly fruited pedaliun. *Pedalium murex.* ఏనుఁగుమోముసామి (from TUD. మోము *a face*, and TUD. సామి *a deity.*) The deity *Ganesa*, whose head is that of an elephant. ఏనుఁగులరొంఁ (from T. రొంఁ *an enemy.*) A lion. ఏనుఁగుసారము (from TUD. సారము *a note.*) One of the seven musical notes of the Hindoos.

ర. ఏనూఱు adj. numeral. Five hundred.

ర. ఏఱు s. n. A Dog. It is generally applied to that species used by the Hindoos in hunting.

ర. ఏఱ్ఱ s. n. l. A great or sudden increase, or augmentation. 2. ardour, inpatience, fury.

ర. ఏవె pro. fem. honorific. Which female? It is the interrogative of ఆవె and ఈవె q. v.

ర. ఏవెచెట్టు s. n. The *Saul* tree. *Shorea robusta.*

ర. ఏఁబది adj. numeral. Fifty.

ర. ఏవిధ or ఏవిధె pro. *vide* ఏవి.

ం. ఏళ్ళనికము s. n. Nastiness; filthiness. ఏళ్ళ or ఏళ్ళు s. n. 1. A nasty, filthy, person. 2. an idiot.

ర. ఏమఱు or ఏమాఱు v. n. 1. To be surprized. 2. to be deceived. 3. to be without vigilance or attention. ఏమఱించు v. a. 1. To surprize. 2. to deceive: 3. to divert one's thoughts. ఏమఱిపాటు. 1. Surprize. 2. inattention, forgetfulness, negligence, inadvertence.

ర. ఏమి pro. interrogative defective. What? It is used chiefly in the nominative and dative cases, and occasionally with other affixes. ఏమికి For what? why? wherefore? ఏమిటి Of what country, cast, or description? అదేమి What is that? what is the meaning of that? ఏమో (with the significant ో) *lit.* I know not what. I cannot say. I am in doubt. It may be so. It may, or may not, be so. This is a most common reply to a question; and as it denotes either *ignorance* or *doubt*, its precise meaning must be gathered from the context, and the manner of the speaker. It is as often the subterfuge of a prevaricating witness, unwilling to declare the truth, as the blunt profession of ignorance, on the part of an honest clown. ఏమాయెను. What has happened? what is the matter? what has become of it? ఏమంటే *lit.* if you ask what? This phrase is used when the words of another person are about to be repeated; and corresponds with the English phrases, *Thus; as*

follows &c. The speaker in Teloogoo, when alluding to what a third person has said, supposes the person addressed, to ask what was said; and then proceeds to recite the very words used by the absentee. ఏమయినా Any thing; any thing whatever. ఏమి and ఏమన్నా, followed by a negative of *any* kind, respectively denote *nothing*, and *not even the least thing*; as ఏమిచెయ్యడు He will do nothing. ఏమన్నాచెయ్యడు He will not do even the most trifling thing. ఇంకఏమేమి What else? what more?

ర. ఏమె pro. interrogative. *vide* ఏవె.

ర. ఏయు v. a. To throw. *vide* వేయు.

ర. ఏరండము s. n. The castor oil plant. *Palma christi, or Ricinus communis.*

ర. ఏరకము s. n. A sheep.

ర. ఏరాలు s. n. Joint sisters in law. The relationship which the wives of two brothers bear to each other.

ర. ఏర phrase. Where are they?

ర. ఏగ v. a. *in compos.* To attain. *vide* తూఁగేరు.

ర. ఏరు s. n. A plough, with draught oxen, and the other implements of husbandry.

ర. ఏరుకు v. n. To stool; to void excrement. s. n. Excrement.

ర. ఏరువాక s. n. The commencement of cultivation.

ర. ఏర్చు v. a. To burn; to consume.

ర. ఏర్పడు v. n. (from ర. ఏలు *to glean*, and ర. పడు q. v.) 1. To be selected. 2. to be separated. 3. to be distinguished. 4. to be established, fixed, or settled. 5. to be arranged, or placed in order. 6. to be prepared, or ready. 7. to assume a shape, form, or appearance. ఏర్పఱుచు v. a. 1. To chuse, or select. 2. to separate, or divide. 3. to distinguish. 4. to establish, fix, or settle. 5. to arrange, or place in order. 6. to keep ready, or prepare. 7. to put into a shape, form, or appearance. ఏర్పాటు s. n. 1. A selection. 2. a decision, or rule. 3. a condition, or agreement. ఏర్పాటుచేయు *vide* ఏర్పఱుచు.

ర. ఏలు v. n. 1. To glean, gather, or pick up. 2. to select, or chuse. ఏరించు v. caus. To cause to glean, &c. ఏలుపిడకలు Gleaned pieces of dry cow-dung, used as fuel.

ర. ఏలు s. n. A river. This nonn is irregular, making the inflexion singular ఏటి, and the nom. plu. ఏళ్లు.

ర. ఏలుబడ s. n. A country.

ర. ఏల or ఏలకి s. n. The cardamom. ఏలకులు Cardamom seeds.

ర. ఏలుప s. n. A kind of cry, used by boatmen, or by coolies or lascars, to encourage their labour.

ర. ఏలా adv. 1. Why? for what reason? 2. how, in what manner. ఏలాటి or ఏలాగంటి What sort or kind? ఏలాగు How? in what manner?

ర. ఏలిక s. n. 1. A ram. 2. *vide* ఏలు.

ర. ఏలు v. a. 1. To govern, rule, or reign. 2 to protect. ఏలించు v. caus. To cause to govern, &c. ఏలిక s. n. A ruler; a king,

or queen. ఏలుబడి or ఏల్బడి. 1. Government. 2. a reign.

n. ఏళ్నూఱులు numeral. Seven hundred.

s. ఏవము s. n. 1. Ugliness. 2. disgust. ఏవగించు v. a. To hate.

n. ఏవే particle, denoting emphasis; as, నేనేవే I *myself*.

n. ఏస adj. Crooked.

n. ఏఱ particle, denoting At the rate of; as, ఎనిమిదేఱు At the rate of eight.

ఐ.

ఐ The twelfth letter in the Telooguo alphabet, representing the same sound as the English word *eye*.

s. ఐంద్రజాలికుడు s. n. A juggler.

s. ఐక్యము s. n. Union. This word is often used to express the union, which the Hindoos believe to take place, after death, of the soul, with the deity.

s. ఐతిహ్యము s. n. Tradition.

n. ఐదు adj. numeral. *vide* అయిదు.

n. ఐదువ or ఐదువరాలు s. n. *vide* అయిదువ.

s. ఐరావణము s. n. The elephant of Indra, regent of the eastern point.

s. ఐరావతము s. n. 1. An orange. 2. *vide* ఐరావణము.

s. ఐరావతి s. n. Lightning.

s. ఐశ్వరుడు s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. ఐశ్వర్యము s. n. 1. Prosperity. 2. riches In Sanscrit, it denotes super-human power; such as the divine faculties of omnipresence, omnipotence, invisibility, &c ఐశ్వర్య వంతుడు or శాలి A rich man.

ఒ.

ఒ The thirteenth letter of the Telooguo alphabet, representing the short o.

n. ఒంకె s. n. A wooden hook, or peg, fastened to a wall.

n. ఒంగిలి s. n. 1. Calamity, misfortune. 2. embarrassment.

n. ఒంటిమి s. n. Enmity, hatred. *lit.* disagreement. *vide* ఒంటు.

n. ఒంటరి adj. 1. Alone. 2. single. ఒంటరి కత్తె A single woman. ఒంటరి వాడు A single man. ఒంటరితనము s. n. Solitude, loneliness. ఒంటరులు s. n. plu. Foot soldiers; *infantry*.

n. ఒంటి adj. 1 Alone. 2. single. 3. one of a pair or couple. This is also the inflexion of ఒళ్ళి *the body*. ఒంటికంటి వాడు (from *n.* కన్ను *the eye*, and *suff.* వాడు *the planet*) *lit.* the one-eyed planet. The planet *Venus*, the son of *Bhrigu*. ఒంటికి పోవు To go to make water. *lit.* to go alone. ఒంటికొమ్ము దేవర (from *n.* కొమ్ము *a horn* or *tusk*, and *suff.* దేవర *a lord.*) The deity with one tooth, viz. *Ganesa*. ఒంటితనము Loneliness, solitude. ఒంటి పోర A single fold, or plait.

n. ఒంటింటి s. n. 1. Convenience. 2. aid, help. నాకు వీలులు ఒంటింటి లేదు I have no money *at hand*.

ర. ఒంటియు or ఒంటె s. n. A camel.

ర. ఒంటు v. n. To agree with one's health; to be salubrious.

ర. ఒంట్లు s. n. plu. Figures, numerical signs.

ర. ఒండు adj. 1. One. 2. other. s. n. Alluvious soil, deposited by water, after inundation.

ర. ఒండొరులు adv. Reciprocally; mutually.

ర. ఒండిరి s. n. vide ఒందిరి.

ర. ఒందు v. a. 1. To obtain. 2. to possess.

ర. ఒక numeral. 1. One. 2. single. This word, in Teloogoo, expresses the indefinite article A, as. ఒకవిధముగానుండు 1. To be in such a strange, unusual, or disordered state; as one finds it difficult to describe. 2. to be dispirited, dejected, or indisposed. ఒకచెయి గానుండు To be closely united, in business, or friendship. ఒకానొకపట్టణములో In a certain city.

ర. ఒరంతరు or ఒరవ్వరు s. n. plu. 1. Several. 2. others. 3. strangers.

ర. ఒరటి numeral. One. ఒరటిచేయు *lit.* to make one. To mix, or join together. ఒరటియగు To be combined. ఒరటిలేదు. Nothing. వీనుచెప్పినదిఒరటిగానొకటి నేనొరటి I told Him one thing, and he did another. ఒరటొరటిగా One by one; one after another. ఒరటిగా. Unanimously, conjointly.

ర. ఒరడు s. n. One man; a person. ఒరతె One woman; a female. ఒరరు plu. applied in an honorific sense, to express any individual; male or female, of respectability.

ర. ఒరళ్ళె s. n. The honorific address in a letter.

ర. ఒరళ్ళు s. n. (from ర. ప్రొద్దు *time.*) A religious fast; eating but one meal, on any religious occasion. ఒరళ్ళు ప్రొద్దుండు. To fast. 2. to eat but one meal.

ర. ఒరళ్ళుండు v. a. To say; to tell; to describe; used in books only.

ర. ఒరళ్ళు adj. Lean, thin, emaciated, dried up.

ర. ఒరళ్ళంత adj. (from ర. ఒరళ్ళు one, and ర. ఇంత *so much.*) Ever so little, short, or trifling.

ర. ఒరళ్ళు s. n. Any unripe fruit, preserved by drying in the sun.

ర. ఒరళ్ళె particle, used in books only, and expressing doubt; as ఒరళ్ళెవచ్చు He may perhaps come.

ర. ఒరవు s. n. An astringent taste. adj. Astringent.

ర. ఒరవ్వు v. n. To breathe hard; to respire with difficulty. ఒరవు Difficulty of respiration. Asthma.

ర. ఒళ s. n. A range, or line.

ర. ఒణుగు s. n. The straw of the great millet, or *Holcus saccharatus.*

ర. ఒత్తు v. n. 1. To be ready, or prepared. 2. to yield, to submit.

ర. ఒదెచ్చు s. n. 1. Disgrace; dishonor; opprobrium; indignity. 2. defect.

ర. ఒజ్జ s. n. 1. A tutor, a teacher, or instructor. 2. a priest.

T. ఒట్టు s. n. 1. An oath. 2. a vow. ఒట్టువెట్టుకొను 1. To take an oath, to swear. 2. to make a vow, or solemn promise. ఒట్టువెట్టు 1. To adjure 2. to impose a vow or solemn promise.

T. ఒట్టు v. n. To grow dry; to be dried up.

T. ఒడంబడు v. n. To agree to; to comply with; to consent. ఒడంబఱచు v. caus. To prevail upon; to make one agree, or consent. ఒడంబడిక 1. An agreement, compact, or treaty. 2. a bond.

T. ఒడకట్టు v. a. To strain, to filter.

T. ఒడగూడు v. n. To happen; to chance; to fall out.

T. ఒడవడ్డు s. n. A species of pulse, commonly termed *green gram, (Phaseolus radiatus)* when split and soaked in water.

T. ఒడమె s. n. 1. Wealth, riches. 2. property.

T. ఒడయడు s. n. 1. A lord, sovereign, king, master, or governor. 2. a possessor.

T. ఒడలు s. n. The body. ఒడలుచూపాడయ్యడు (from T. చూపు *an eye*, and T. ఒడయడు *a possessor.*) *lit.* one who has eyes in his body. The deity *Indra*, who was cursed by the sage *Goutama*, to have his body covered with the *pudendum muliebre*, which however he subsequently consented should appear to others as eyes.

T. ఒడి s. n. 1. The lap. 2. a pouch in front, formed by the mode in which the cloth of a Hindoo is tied. ఒడికట్టు (from T. కట్టు *to tie.*) To gird one's loins; to prepare one's-self.

T. ఒడికట్టు s. n. *Pudendum muliebre.*

T. ఒడిక్కు adj. Fit, right, proper.

T. ఒడిచు v. a. 1. To take by force; to snatch. 2. to drop, to drip.

T. ఒడిదేడ్డ s. n. A bubo.

T. ఒడుచు v. a. To defeat, to overthrow.

T. ఒడ్డగలు v. n. To incline, or lean on one side.

T. ఒడ్డణము s. n. The arrangement of troops in various positions; as in a line, in a square, in a circle, &c.

T. ఒడ్డాణము s. n. A gold or silver zone, worn by Hindoo women.

T. ఒడ్డారకు s. n. 1. Obstinacy. 2. jealousy.

T. ఒడ్డిలు s. n. Pigeons; doves.

T. ఒడ్డు v. a. 1. To bet, or lay a wager. 2. to throw, fix, or plant a net. s. n. 1. A bank; the shore. 2. a stake at play. 3. the multiplicand, or sum multiplied, in arithmetic. adj. Large, stout, big. ఒడ్డు వేసుకొనియుండు To lurk, or lie in wait; to lay an ambuscade; to wait for an opportunity. ఒడ్డుగుండ్లు *lit.* large balls. Rocks fallen from a mountain.

T. ఒడ్డుకొను v. a. 1. To take into one's possession; to snatch. 2. to beg or intreat.

TUD. ఒడ్డె adj. (from s. ఓడ్ర.) Of or belonging to the Orissa country, or to the tribe of tank-diggers, who are supposed to have emigrated thence.

T. ఒడ్డోలగము s. n. (from T. ఒడ్డు *great,*

and కీలుకము. *an assembly.*) 1. A great assembly. 2. pomp, state. 3. triumph.

వ. ఒడ్డిగిలు or ఒడ్డిగిల్లు v. n. To lay on one's side.

వ. ఒడ్డిలు v. n. To go aside; to give way.

వ. ఒడ్డు s. n. 1. The aspiration of a letter. 2. closeness of texture. 3. thickness. v. n. To give way, or step aside. v. a. 1. To aspirate a letter. 2. to press or squeeze; hence, *to shampoo*, or press the limbs with the hand, to excite the circulation of the blood, as is practiced in India. 3. to foment. 4. to cut, or break beetle-nut. 5. to wipe off the sweat. 6. to blow a conch. ఒడ్డుకరము An aspirated letter. ఒడ్డుకొను. To feel pain from pressure.

వ. ఒడ్డూరు or ఒడ్డూరాకు s. n. The blank palmyra leaf, held under that upon which the writer indents writing, with an iron style.

వ. ఒడ్డులు s. n. plu. Gold bracelets, worn by children.

వ. ఒడువ v. n. 1. To be serviceable, useful, or subservient. 2. to pervade.

వ. ఒడుకు v. n. 1. To shrink aside; to step aside from fear. 2. to be of use; or convenient. 3. to assist. 4. to be at hand. s. n. Swelling, from being boiled, as rice, &c.

వ. ఒద్ద postpos. Near; with; by; to.

వ. ఒద్దిక s. n. 1. Friendship, intimacy, familiarity. 2. union. 3. concord. 4. reconciliation. 5. a collection of articles requisite.

వ. ఒద్ది adj. Near.

వ. ఒద్దె s. n. Plenty; abundance.

వ. ఒనకాను v. n. (from ఒన a derivative from ఒనగు q. v. and వ. కూడు *to join.*) 1. To be effected, successful; or completed. 2. to be obtained, or procured. ఒనకాడు v. a. 1. To effect, succeed, or complete. 2. to obtain or procure.

వ. ఒనరు s. n. 1. Beauty. 2. elegance. adj. 1. Beautiful. 2. fit, agreeable, acceptable. 3. elegant. v. n. 1. To happen. 2. to be agreeable, or pleasant. ఒనరించు v. n. 1. To do, to make. 2. to compose. ఒనరచేయు 1. To make fit or proper. 2. to accommodate.

వ. ఒనగ్గు v. a. *vide* ఒనరించు under ఒనరు.

వ. ఒప్పందము s. n. 1. A contract. 2. a convention, or agreement. ఒప్పందముచేయు 1. To enter into a contract. 2. to close a bargain.

వ. ఒప్పరించు v. a. *vide* అప్పరించు.

వ. ఒప్పరింత s. n. *vide* అప్పరింత under అప్పరించు.

వ. & s. ఒప్పారము s. n. Agreement.

వ. ఒప్పు s. n. 1. Fitness. 2. dexterity, cleverness. 3. beauty, elegance. adj. 1. Fit. 2. dexterous. 3. beautiful; handsome. v. n. 1. To be fit, or proper. 2. to consent, or agree. ఒప్పించు v. caus. To cause to consent; to prevail upon. v. a. To assign, or make over to another. ఒప్పుకొను v. comp. 1. To confess, or own; to admit, or acknowledge. 2. to consent, or

comply with. S. to accept. ఒప్పుదము s. n. Consent, compliance.

T. ఒన్నలు s. n. pl. An elegant species of the *arecа*, or beetle-nut tree.

T. ఒన్నిట్లు s. n. plu. Sweet cakes, made of flour, jaggory, split-pulse, and cardamoms.

T. ఒబ్బిడి s. n. The treading out of grain, by means of cattle; thrashing. adj. 1. Complete; finished. 2. ready.

T. ఒమ్ము adj. Thick, big. v. n. To agree with one's health, as ఈ భూమినాకు ఒమ్మదు This country does not agree with me. ఒమ్మిన్చుము (from T. ఉండు *to be.*) To be salubrious. ఒన్నెవర్చు (from T. వచ్చు *to come.*) To be prosperous.

T. ఒయారము s. n. 1. Beauty. 2. haughtiness, pride. 3. affectation, coquetry, foppery. ఒయారి s. n. 1. A haughty person. 2. a coquette, a fop. adj. 1. Haughty. 2. affected. ఒయారకత్తె A coquette. ఒయారగాడు A fop. ఒయారపుమాటలు Boasting expressions.

T. ఒయ్యనే adv. Slowly.

T. ఒరగడుకు s. n. Water, in which rice is the second time washed.

T. ఒరగు v. n. 1. To fall. 2. to incline, or lean upon; to be bent.

T. ఒరయు or ఒరుయు v. a. 1. To rub; to move one body upon another. 2. to try metal, by a touch-stone. ఒర s. n. 1. Rubbing. 2. trying metal by a touch-stone. ఒరసుకొని or ఒరసుకపోవు To touch lightly; to graze.

T. ఒరుడు s. n. A stranger.

T. ఒరుము v. n. 1. To be mixed; to be united. 2. to meet together. ఒరిమి s. n. Union; friendship; being on good terms together.

T. ఒరుసు s. n. Touching, rubbing. 2. a scabbard; a sheath, or case, for any thing.

T. ఒరుకోటము-ఒరుకోటము or ఒరుగ్గడ్డము s. n. Unevenness, inequality, craggedness; usually applied to inequalities in the surface of a country.

T. ఒరిరాళ్లు s. n. (from T. ఒరుము *to rub*, and T. రాళ్లు *a stone.*) A touch-stone.

T. ఒరుగు v. n. 1. To prostrate one's self. 2. *vide* ఒరగు.

T. ఒరుగుచిల్క s. n. (from T. ఒరుగు *bent*, and T. చిల్క *round or square.*) A semi-circular pillow.

T. ఒరుపు s. n. 1. The act of rubbing, *vide* ఒరయు. 2. beauty. adj. Handsome, beautiful.

T. ఒలలు v. n. 1. To lament; to grieve; to be sorrowful. 2. to croak; to complain without reason. 3. to chatter, or talk without any object.

T. ఒలవ or ఒలతి adj. Crooked; curved; bent. ఒలిదీ ఱెయు (from s. వీఱె *a testicle.*) A swelled testicle.

T. ఒళియడ s. n. Rubbing.

T. ఒళ్లు s. n. 1. Abundance. 2. excess.

T. ఒళ్లై s. n. 1. A heap of grain in the straw. 2. an opening or crack in the ground, from excessive heat, or false soil.

T. ఒళ్లై s. n. A mischievous rogue; a black-

guard; a rascal. adj. Blackguard; as ఉప్పెకూఁత (from T. కూఁత a cry or call.) Blackguard conversation.

T. ఉండము v. n. To be fit, or proper.

T. ఉరిశ s. n. A funeral pile and corpse, burnt to ashes.

T. ఉలుకు v. n. To be dropped or spilled, from being over-full. ఉలకపోయు v. a. (from T. పోయు to pour.) To spill, or let fall.

T. ఉలుచు v. a. To peel, or pare off; to flay.

T. ఉల్లక adv. Without consenting. This is the negative verbal participle of the defective verb ఉల్లు to consent.

T. ఉల్లవోవు v. n. To grow pale, or change colour.

T. ఉల్లమి s. n. The not consenting.

T. ఉల్లె s. n. A child's garment.

T. ఉల్లెవాటు s. n. An upper garment, placed round the neck, and thence gracefully arranged.

T. ఉవగు s. n. 1. Secrets of state. 2. state of affairs. 3. the neck of a stringed instrument.

T. ఉవుకు s. n. 1. A crime or fault. 2. a law-suit.

T. ఉళ్లు s. n. The body. It is irregular, and makes the inflexion sing. ఉంటి; and the nom. plu. ఉళ్లలు. వానికి ఉళ్లెట్లున్నది lit. how is his body? How is his health? ఉళ్లువట్టు To grow stout.

T. ఉసంగు v. a. To give; to present; to bestow.

ఓ

ఓ The fourteenth letter in the Teloogoo alphabet, which, prefixed to all vocatives, corresponds with the English interjection *oh*; as, ఓరామా *oh Rama!* ఓతల్లి *oh mother!* The connected form of this vowel (ో) affixed to the last word of a sentence, or to a single word alone, denotes *ignorance* or *doubt*; as నీవో వాఁడో I know not whether it was you, or he. When it is added to the conditional form of the verb ending in తే, the drootuprucrootica affix న intervenes, and నో then represents the English phrases *but if, on the contrary*; as, వర్షముకురియకపోతేను జనులు వర్షముకురిస్తేనో జను లుసుఖపడుదురు If it does not rain, the people will suffer severely; *but, if* it rains, they will be happy.

S. ఓంకారము s. n. The triliteral name, or mysterious appellation of the deity, expressed by the three Sanscrit characters forming the syllable *Om*.

T. ఓంకచెట్టు s. n. A small tree, bearing an acid fruit. *Carissa Carondas.* ఓంకకాయ పచ్చడి A sort of pap, composed of tamarind-juice, mustard, and the fruit of this tree.

S. ఓకము s. n. An abode; a house; an asylum.

T. ఓకరించు v. n. To retch; to feel inclined

to vomit. ఓకర - ఓకరింత or ఓక్కరింత s. n. A retching to vomit; nausea.

s. ఓఁ గాశ్యము s. n. Annoyance or vexation, at expressions of an unpropitious kind. adj. Unlucky.

T. ఓగిరము s. n. 1. Food. 2. Boiled rice.

T. ఓగు s. n. Evil; misfortune.

s. ఓఘము s. n. 1. A flock or multitude. 2. a flood, stream, or torrent.

s. ఓఁజ s. n. 1. The odd numbers in numeration, as *one, three*, five, &c. 2. the first, and every subsequent alternate figure, in arithmetic.

T. ఓఁజ s. n. A row, line, or range.

s. ఓఁజము or ఓజస్సు s. n. 1. Strength. 2. bravery, valour. 3. splendor, light, metallic lustre.

T. ఓటమి or ఓటము s. n. Defeat, rout.

T. ఓటాలు v. n. To be split; to be broken into fragments.

T. ఓటు s. n. Defeat. ఓటుపడు v. n. 1. To be defeated. 2. to stand motionless, from fear, &c.

T. ఓడ s. n. A ship, a vessel. ఓడకొదిలం బము (from T. కొది *a flag*, and Tup. కంబ ము *a pillar.*) A main mast. ఓడ రేవు (from T. రేవు *the shore.*) The sea-shore, or beach.

T. ఓడు v. n. 1. To lose, to be defeated. 2. to be afraid. 3. to drop, or trickle out. s. n. 1. Want of success, defeat. 2. a crack, chink, or hole. ఓడించు v. a. To defeat, to overcome. ఓడిపించు v. a. To pour out all the liquid in a vessel, by turning the mouth downwards.

T. ఓడుబిళ్లలు s. n. plu. Tiles.

s. ఓడ్రులు s. n. plu. The people of Orissa.

s. ఓడ్రువ్య s. n. A cat.

s. ఓత్వ ము s. n. The connected form of ఓ, *viz.* ఁ.

s. ఓదనము s. n. Boiled rice, food.

T. ఓదము s. n. A pit, for catching elephants.

T. ఓదార్పు or ఓదార్చు v. a. To comfort; to console; to condole with.

T. ఓదె s. n. A small heap into which grain is thrown, as it is cut with the sickle. ఓదెకొంక A kind of crane, which frequents the fields at harvest-time.

T. ఓపు v. n. To be able; to possess the power of doing. ఓపిక Abstract noun. 1. Ability, activity, diligence, assiduity. 2. patience. ఓపమి negative noun. Inability, indolence, laziness. ఓపలేనివాఁడు A helpless, sick, or impotent man.

T. ఓమము s. n. The seed of Bishop's-weed. *Sison Ammi.*

T. ఓము v. a. To preserve, to cherish.

T. ఓయి interj. O! This particle is often prefixed to the vocative case, or used in other instances, when we address persons of equal rank.

T. ఓర s. n. 1. The side, edge, end, or border. 2. the bank of a river.

T. ఓరణము s. n. A hawk; a falcon.

T. ఓరకిలు or ఓరకిల్లు v. n. To move aside.

s. ఓహి interj. O! This particle is often pre-

fixed to the vocatives, or used in other instances, when we address, or call, a person of inferior rank.

తె. ఓఁపు s. n. 1. Sound, noise. 2. the red painting upon the lower part of the walls of a native house, used during festivals or other auspicious ceremonies, as a decoration to the dwelling.

తె. ఓఁగుచు v. a. 1. To conquer, to vanquish. 2. to suffer, endure, or bear. 3. to take patience. 4. to pardon. 5. to be free from envy. ఓఁగుకొను v. comp. 1. To conquer or controul one's own passions. 2. to suffer, or bear. 3. to be patient. ఓఁగుట Abstract noun. Endurance, tolerance, patience.

తె. ఓఁరెకు s. n. Boiled rice.

తె. ఓఁర్చు v. a. *vide* ఓఁగుచు.

తె. ఓఁర్త s. n. 1. One woman. 2. another female.

తె. ఓఁర్పరి s. n. A patient person.

తె. ఓఁర్చు *vide* ఓఁగుట, under ఓఁగుచు.

తె. ఓఁలకు ం n. An assembly; a meeting.

తె. ఓఁలము s. n. Shelter; cover. ఓఁలమూపకొను v. n. (from తెం. ఆస *desire*, and తె. కొను q. v.) *lit.* to desire shelter. To be defeated; to retire.

తె. ఓఁలాడు v. n. from ఆడు q. v.) To play, or sport, in water.

తె. ఓఁలి s. n. 1. A marriage portion, or dowry; the peculiar property of a woman, given to her, at her marriage, by her father-in-law, or other relations. 2. a range or row.

తె. ఓఁవరి s. n. 1. Civility, politeness, respect. 2. a place of cohabitation. 3. a bush.

s. ఓషధి s. n. An annual plant or herb; one that dies after becoming ripe. ఓషధీశుఁడు s. n. (from s. -ఈశ *a lord, or master.*) An epithet of the moon.

s. ఓష్ఠము s. n. A lip, especially the upper one.

తె. ఓసరించు v. n. To move aside.

తె. ఓసరిలఁ adv. Aside.

తె. ఓసి interj. O! This particle is prefixed to the vocative case, or is used in other instances, when we address or call females inferior to one's-self, among whom a wife is always included by the Hindoos.

తె ఓహాటించు v. n. To retreat, retire, or go backwards.

తె. ఓహారిసాహారి adv. In confusion, or disorder. This is applied chiefly to the state of an army, when defeated.

ఆ. ఓహోయి interj. Hola! ho!

తె. ఓహోహో interj. Denoting wonder.

ఔ

ఔ The fifteenth letter, and last vowel of the Telougoo alphabet.

s. ఔచిత్యము s. n. 1. Propriety; aptness; fitness. 2. the context. 3. circumstances of time, or place. ఔచిత్యముఁగామాట్లాడు To speak according to circumstances. ఔచిత్యముఁగాఁ అర్థముచెప్పినాను I have told the meaning, according to the context.

r. ఔపగటాడు *vide* అప్పు.

s. ఔత్తానపాది s. n. The polar star, or the north pole itself, also called *Dhroova*; who, in mythology, is the son of *Oottanapada*, and consequently grandson of the first *Menu*.

s. ఔత్సుక్యము s. n. 1. Anxiety; perturbation. 2. regret.

s. ఔదనికుడు s. n. A cook.

s. ఔదరికము &c. adj. Selfishly voracious.

r. ఔదల adv. On the head.

r. ఔర interj. O! This particle is prefixed to the vocative case, or is used on other occasions, in calling a person of very low degree; it is occasionally an interjection denoting wonder, or praise.

s. ఔరసుడు s. n. A legitimate son.

s. ఔర్వము s. n. 1. Submarine fire. 2. a being of flame, with a mare's head, sprung from the thighs of *Oorva*, which was received by the ocean.

s. ఔషధము s. n. Medicine; any remedy, drug, herb, or mineral, used for the cure of disease.

క

క The sixteenth letter, and first consonant, in the Teloogoo alphabet. It represents the same sound as the English letter *k*, and is the termination of the negative verbal participle; as చేయక *Without doing*.

s. కంకటము s. n. 1. A cuirass. 2. armour; mail.

r. కంకటి s. n. A bedstead.

s. కంకణము s. n. 1. A bracelet, or ornament for the wrist. 2. a consecrated string tied round the wrist, at the commencement of a marriage &c. కంకణగ్రహణము A central eclipse.

s. కంకతిక s. n. A comb.

s. కంకపత్త్రము s. n. An arrow.

s. కంకము s. n. 1. The lotus. 2. a heron.

r. కంకర s. n. Gravel.

r. కంచరగాడిద s. n. (from తె. గాడిద an ass.) A mule.

s. కంకాళము s. n. A skeleton.

r. కంకి s. n. An ear, or head of corn.

r. కండు v. a. To scold; to abuse.

s. కంకుడు s. n. 1. *Yama* the regent of death. 2. a disguised bramin. 3. a title of *Yoodhishtera*, from his assuming the disguise of a bramin.

s. కంకేళి s. n. A tree. *Jonesia asoca*.

s. కంకాణము s. n. A horse.

r. కంగు s. n. 1. A ringing sound; hence కంగుమను (from తె. అను *to say* q. v.) v. n. To sound as a bell. 2. a drink given morning and evening to infants, consisting of the nurse's milk, mixed with castor-oil, or ghee.

s. కంగువు s. n. One particle of the grain termed *Panicum Italicum*.

s. కంగులు s. n. plu. The grain abovementioned.

TUD. కంచము s. n. A small metal plate, turned up at the rim, out of which the Hindoos usually eat their victuals.

s. కంచేరగాడిదె s. n. *vide* కంచరగాడిదె.

TVD. కంచి s. n. (from s. కాంచీ.) The town of Conjeveram, near Madras, containing the highest Hindoo temples in the Carnatic. It is a place of great resort for pilgrims from all parts of India. కంచిమేక s. n. A Conjeveram goat. They are generally of a small species.

TVD కంచు s. n. (from s. కాంస్య.) Any amalgam of zinc and copper; queen's metal; bell-metal. కంచెరవాడు or కంచెలవాడు A brazier; a copper-smith. కంచువాద్యము (from TVD. వాద్యము *musical sound.*) A cymbal; a bell; a gong.

s. కంచుకము s. n. 1. A sort of short bodice, or tight jacket, worn by Hindoo females, to confine the breast. 2. a man's jacket. 3. a serpent's skin. 4. armour, mail.

s. కంచుకి s. n. 1. A serpent. 2. an attendant or guard over the women's apartments.

s. కంచుళిక s. n. *vide* కంచుకము No. 1 and 2.

s. కంచె s. n. 1. A hedge. 2. waste or fallow ground. కంచెనాటు To plant a hedge. కంచెకోట s. n. The outer hedge round a fort. Hindoo forts, or towns, are often surrounded by hedges of bamboo, &c. as a defence from horse.

TVD. కంచెల s. n. (from s. కంచుక.) The tight jacket, confining the breast, worn by Hindoo women.

s. కంజము s. n. The lotus.

s. కంజాక్షము s. n. Brass.

s. కంటకము s. n. 1. A thorn. 2. hatred; detestation. 3. severity. 4. the erection of the hair upon the body. కంటకుడు A man hated, detested, or abhorred. కంటకించు To hate, or detest.

T. కంటుచుపు v. n. (from కంటు, the inflected ablative of కన్ను *the eye*, and పడు *to fall.*) *lit.* to fall in the eye. To appear; to come in view.

TVD. కంటపరి s. n. A necklace.

T. కంటాళము s. n. 1. A pack-saddle, placed on a bullock, or horse, in which a Hindoo carries his baggage on a journey. 2. a load of cotton.

T. కంటు s. n. Antipathy; aversion; hatred. కంటుపెట్టు (from T. పెట్టు *to place.*) To have an antipathy towards another.

T. కంటె adv. Than, the adverb of comparison, as. వానికంటె *than him.* For the derivation of this word, *vide* కన్ను.

T. కంటె s. n. A thin narrow plate of solid gold, or silver, bent so as to fit the neck, and worn as a necklace by Hindoo women, or children.

T. కంట్లము s. n. *vide* కంటాళము.

s. కంఠము s. n. The throat. కంఠపాఠము చేయు *lit.* to make the lesson by the throat. To get by heart. కంఠస్నానము *lit.* the bath to the throat. Bathing all the body, except the head. కంఠసూత్రము The string by which the consecrated piece of gold is suspended round the neck of a married Hindoo woman. This piece of gold, among the Hindoos, is

similar to the marriage-ring among Christians. కంఠేకాలుడు s. n. (from s. కాల *black.*) *lit.* he whose throat is black; the god *Siva*, who swallowed the poison produced at the churning of the ocean, which made his throat of a black colour. కంఠేరక్షము s. n. *lit.* the throat-carriage. A palanqueen, because it is borne on the shoulder, or neck.

s. కంఠీరవము s. n. A lion.

T. కండ s. n. 1. Flesh; a piece of flesh. 2 the solid or fleshy part of a mangoe, peach, &c. or of the cucumber, as distinguished from the skin, and stone, or seed. This word is not applicable to the soft pulp of oranges, &c. కండచెట్టు (from T. చెట్టు *to place.*) To grow fat. కండకావరము (from T. కావరము *pride*) Pride, from superior strength, or stoutness.

TED. కండచక్కెర s. n. Sugar-candy.

s. కండనము s. n. Bran.

T. కండువా s. n. The cloth which the Hindoos usually wear over the upper part of the body, or occasionally tied round the waist.

T. కండువాదూలములు s. n. The cross beams, supporting at the bottom those which form a shelving roof.

s. కండూన or కండూతి s. n. 1. An itching. 2. the itch.

T. కండె s. n. 1. The ear or head of the grain termed *mokka jonnaloo*. 2. a ball of thread.

s. కండెలము s. n. 1. A large basket. 2. a safe in which provisions are kept.

T. కంటకాపి s. n. A melancholy event; a tragical catastrophe. adj. Sad, melancholy, tragic.

T. కండ్లు s. n. plu. The plural of the irregular noun కన్ను the eye. Eyes. కండ్లకలక s. n. Ophthalmia. కండ్లకప్పుకొను v. a. (from T. కప్పుకొను *to cover.*) *lit.* to cover with the eyes. To receive or treat one with great kindness, or affection. కండ్లబడు v. n. To appear; to be discovered.

T. కంత s. n. 1. A hole, cleft, or opening. 2. a present given by the bridegroom to the bride, on the fourth night of the marriage-ceremony. 3. a present bestowed on a daughter by her parents, during the nuptial or other auspicious ceremonies.

T. కంతి s. n. A wen or excrescence.

s. కందర్పుడు s. n. The Hindoo Cupid, or god of love.

s. కంథ s. n. 1. A rag. 2. a quilt of rags.

s. కంద s. n. 1. A bulbous root of any kind. 2. the root termed *Tacca pinnatifida*.

T. కందకము s. n. A ditch, or trench.

s. కందము s. n. *vide* కంద.

s. కందరము s. n. A cave.

s. కందర్పుడు s. n. (from s. కృ *Brumha*, and దర్ప *to inflame.*) Kama, the Hindoo god of love; because he inflames even the first of gods.

T. కందళము s. n. A sort of quilt, placed under the bullock-saddle.

s. కందళము s. n. A germ, shoot, or sprig.
s. కందాదిత్య s. n. *vide* కంద.
s. కందాయము s. n. The space of four months.
s. కందారము s. n. I. The fibrous root growing from the branches of the banyan and other trees of that species. 2. the root of the lotus.
t. కందిs. n. A crop of the pulse termed Doll, or pigeon pea, *Cytisus cajan.*
t. కందిరీగ s. n. (from t. కందు *being inflamed,* and t. తూఁగ *a fly.*) A bee; because it stings.
t. కందు s. n. I. An infant. 2. sugar of a light colour. adj. 1. Black. 2. being red or inflamed. కందువెండి Impure silver.
t. కందు v. n. 1. To be scorched, or burnt by the sun, or by fire. 2. to become red, or be inflamed, by a blow. మనస్సు కందు *lit.* the mind to be scorched. To be vexed, piqued, annoyed, or sorrowful.
s. కందుకము s. n. A ball to play with.
TUD. కందుడు s. n. (from s. స్కంద and s. కందు q. v.) 1. Koomaraswamy, son of *Siva,* and the Mars of the Hindoos. 2. *Kama,* the god of love.
t. కందులు s. n. The pulse produced by the crop termed కంది q. v.
t. కందువ s. n. 1. A hint or token. 2. address, finesse, trick, artifice. adj. Specious, artful.
s. కందువ s. n. An iron-plate, used as a cooking utensil, for baking cakes, &c.
s. కంఠరేఖలు s. n. plu. The marks, or lines, sometimes observable on the body of a pregnant woman.
t. కందెన s. n. Grease, or oil, used in greasing wheels.
t. కంటీఁగ s. n. *vide* కంటిఁగ.
s. కంఠర or కంధర ము s. n. The neck.
t. కంప s. n. *Dried* brambles, thorns, or bushes. కంపకోట (from t. కోట *a fort.*) A hedge of such brambles, round a fort, or city. కంపగోడ (from TUD. గోడ *a wall.*) A hedge of dried brambles. కంప తోరుము or కంపగొడుపు s. n. A large bundle of dried brambles, drawn by a pair of yoked bullocks.
s. కంపము s. n. A trembling, shaking, agitation, or tremor. కంపించు v. n. To tremble, or shake; to be agitated; to have a tremulous motion. కంపితము &c. adj. Trembling, shaking. కంపనము s. n. A trembling, moving, or shaking; a tremulous motion. adj. Trembling, shaking. భూకంపము An *earthquake.*
t. కంపిరుగుడు s. n. A tree so called.
t. కంపు s. n. 1. A smell of any kind. 2. *fragrance.* 3. a stink or bad smell. It is generally used in this last sense. adj. Stinking. కంపగొట్టు v. n. (*from* t. కొట్టు *to strike.*) To stink. కంపరుమ్ము చెట్టు s. n. A fetid mimosa tree. కంపెలుక s. n. (from t. ఎలుక *a rat.*) The musk-rat.
TUD. కంబము s. n. (from s. స్తంభ) A post, pillar, or column.
s. కంబళి or కంబలము s. n. A blanket; often, from this word, termed by Europeans in India

cumbly. The Indian blankets are usually of a dark colour.

TUD. కంబని s. n. *vide* కంబళము - రత్నకంబని (from s. రత్న *a precious stone.*) *lit.* an ornamented blanket. A carpet.

s. కంబి s. n. 1. Wire. 2. the lines, or border, at the ends of a Hindoo's cloth.

కంబెచ్చు s. n. (from T. అచ్చు *a mould.*) A plate, with holes, used as an instrument for drawing wire.

T. కంబులు s. n. The grain termed *Holcus spicatus*, and in Hindoostanee *Bajra*.

s. కంబువు s. n. A conch, or shell.

c. కంభము s. n. *vide* కంబము.

T. కంబ్లకళంక s. n. *vide* కంబ్లకళంక under కంబ్లము.

T. కంబ్లు s. n. *vide* కంబ్లము.

s. కంసము s. n. 1. Bell-metal. 2. a goblet.

s. కంసారి s. n. (from s. కంస *the name of the demon king, uncle to Krishna*, and s. అరి *an enemy.*) The god *Krishna*, who slew *Kumsa*, his uncle and enemy.

T. కంసాలవాడు or కంసాలి s. n. A gold or silver smith; a worker in the precious metals. This is one of the five casts of artificers, consisting of the కంసాలి-కంచరి-కమ్మరి-వడ్రంగి and కూరి The gold or silver smith; the brazier; the blacksmith; the carpenter and the stone-cutter, or mason. These casts intermarry, and eat food at each others houses. They form collectively the principal body of what is termed *the left hand*, in contradistinction to *the right hand cast*. This distinction was introduced in modern times, originally at Conjeveram, and was a *civil* institution, intended to strengthen the balance of the state, by rendering one body of the Hindoos a counterpoise against the other. But in those districts in which it prevails, it gives rise to constant dissensions, of the most violent kind; which unless severely and immediately checked, spread into dangerous tumults. The whole body of artificers often strike work, on such occasions.

s. కకుదము s. n. The hump on the shoulders of the Indian bull.

s. కకుప్పు or కకుభము s. n. A quarter; or direction; as east, west, &c.

T. కక్క s. n. A father.

TUD. కక్కర s. n. (from s. కక్ష *harsh.*) The numidian crane.

TUD. కక్కసము s. n. (from s. కక్ష *harsh.*) 1. Harshness. 2. dunning a person for a debt due.

కక్కసముచేయు (from T. చేయు q. v.) 1. To speak harshly. కక్కసపడు (from T. పడు *to fall* q. v.) 1. To be harsh. 2. to be very importunate for money due.

కక్కసించు v. a. 1. To use harsh, or cruel expressions. 2. to dun for debt.

T. కక్కు s. n. 1. The teeth of a file, or saw; the rough part of a mill-stone. 2. vomiting. 3. the thing vomited. v. i. To vomit.

కక్కుపెట్టు (from T. పెట్టు *to place.*) To sharpen the teeth of a file &c.

కక్కుచేయు. (from T. చేయు *to throw.*) To cut

or make rough, a mill-stone, by indenting it. కళ్లెపుకళ్ళు (from TUD. కళ్లెము *a bridle.*) The bit of a bridle. కక్కించు v. caus. 1. To cause to vomit. 2. to make another *regorge*, or give back. కక్కుడు Vomiting. కక్కు దెవ్వలు (from T. దెవ్వలు *a disease.*) The vomiting disease. This is a name which the Hindoos give to the frequent vomiting produced in children by hiccough, and among grown up persons from bile, or other causes.

T. కక్కు జిరి or కక్కు జిరి s. n. 1. Precipitance. 2. importunity. 3. want, indigence. 4. indolence.

TUD. కళ్ళెర s. n. (from s. కళత్ర) *vide* కక్కర.

TUD. కక్కము s. n. (from s. ఖడ్గ) A sword; a scymetar.

s. కచ్చము s. n. 1. The hair. 2. the tuft or band of hair, which females wear upon the crown of the head.

s. కచ్చపుంపుము s. n. The tuft of hair above-mentioned.

a. కచ్చేరి s. n. (from H. کچہری) 1. A cutchery, or public office, for the transaction of business. 2. the bride, or bridegroom, or both, sitting in state, with dancers amusing them.

TUD. & T. కచ్చోరపుచెట్టు s. n. (from s. కచూరక and T. చెట్టు *a tree.*) The zedoary zerumbet, or *Curcuma zerumbet* of Dr. Roxburgh. From their fragrant smell, the roots of this plant are much used by the Hindoos, as a cosmetic. They are termed కచ్చోరములు.

TUD. కచ్చ s. n. The end of the lower garment, which, after the cloth is tied round the body, passes between the legs, and is tucked up behind, into the waist-band.

T. కచ్చరము s. n. 1. The act of moving the pieces, in the Hindoo game termed *Sogataloo*, in some degree resembling back-gammon. 2. a bullock cart. 3. *vide* కచ్చ.

s. కచ్చరము &c. adj. Foul, unclean.

T. కచ్చిచపు s. n. *vide* కచ్చరము No. 1.

T. కచ్చిక s. n. A burnt cake of dried dung.

T. కచ్చు v. n. To move the pieces, in the Hindoo game termed *Sogataloo*.

T. కచ్చులు s. n. plu. 1. Splendor; glittering. 2. lies; frivolous excuses.

s. కచూరము s. n. *vide* కచ్చోరపుచెట్టు.

a. కచ్చె s. n. A dispute, quarrel, noise, or disturbance.

i. కచ్ఛపము s. n. A turtle, or tortoise.

s. కచ్ఛపము s. n. One of the nine *nidhis*, or treasures, in the possession of *Cubera*, the god of riches.

s. కచ్ఛపి s. n. 1. A sort of lute. 2. the instrument of Suruswaty, the goddess of learning.

s. కచ్ఛము &c. adj. Contiguous to water; watery. s. n. The hem of a garment.

s. కజ్జలము s. n. Lamp-black, applied to the eye-lashes by the Hindoos, both as an ornament, and as a medicine.

T. కజ్జాయము s. n. A sweet-cake, fried in ghee.

TUD. & T. కఱ్ఱర్రవెట్టు s. n. (from s. ఖర్జూర, and T. వెట్టు *a tree.*) A date-tree.

T. కటకట interj. Expressive of sorrow, or grief. Alas! alas!

కటకటంబడు (from T. పడు *to fall* q. v.) To grieve, or lament.

T. కటకటాకఞ్చులు or కటకటాలు s. n. pl. A low railing, about two feet high, generally found in the verandas or halls of Mahomedans, and used as the back of a couch, of which the seat is the ground.

s. కటకము s. n. 1. The town or province of *Cuttack.* 2. a bracelet.

s. కటకము s. n. 1. A mat. 2. the temples of the head. కటకారుడు A mat-maker; a dealer in wicker-work.

T. కటా interj. *vide* కటకట.

TUD. కటారి s. n. (from s. కుఠార) A dagger, with a handle which runs up the arm, on each side, when it is seized by the hand.

s. కటాహము s. n. 1. A shallow vessel, for frying grain, &c. 2. a turtle's shell. 3. a young buffalo.

s. కటాక్షము s. n. 1. A glance or side look. 2. favor, regard, compassion, kindness. 3. protection. In Teloogoo it is used chiefly in its second meaning. కటాక్షించు v. a. To favor, or regard.

s. కటి s. n. The hip or buttock. కటిసూత్రము s. n. (from s. సూత్ర *a thread.*) The small string tied round a Hindoo's waist, whence is suspended the bit of cloth which covers the privities.

T. కటిక adj. 1. Mere, quite, entire, total. 2. cruel, horrid. కటికచీకటి Total darkness. కటికమెకము (from T. మ్మి *an animal.*) The rhinoceros. కటికవాఁడు s. n. 1. An attendant or watchman over the apartments of the king's women. 2. a butcher.

T. కటిక s. n. *vide* కటిక.

s. కటిభాగములు s. n. plu. The posteriors.

s. కటుకరోహిణి s. n. Black Hellebore. *Helleborus nigar.* It is used as a purge, by the Hindoos.

T. కటుమస్తు s. n. pl. The cheek bones.

s. కటుత్వము s. n. 1. A pungent taste. 2. solidity, hardness. adj. 1. Pungent. 2. solid, hard.

T. కటువుమోసె s. n. A bier.

T. కట్ట s. n. 1. A bundle. 2. a bank, or shore. 3. a dam, or embankment. కట్టకట్టు 1. To lie a bundle; to pack up. 2. to dam or embank. కట్టతెగగొట్టు To break an embankment. కట్టతెగు An embankment or dam, to be broken. కట్టవేయు (from T. వేయు *to throw.*) To raise, or throw up, an embankment.

T. కట్ట or కట్టా interj. *vide* కటకట. s. n. A *kuttah*, or custom house, for the levy of duties.

T. కట్టకడ adv. (from T. కడ *the end.*) At the farthest point; at the very end.

T. కట్టడ s. n. 1. An order, or command. 2. a law, rule, or ordinance; a precept. 3. a custom. కట్టడచేయు 1. To give an order. 2. to make an enactment; to establish a law.

త. కట్టుగొలుసు s. n. A necklace of small gold beads.

క. కట్టిది adj. Cruel, hard-hearted, unfeeling. 2. inflexible.

త. కట్టు s. n. 1. A tie, or bond. 2. a knot or bandage. 3. a rule, regulation, or law. 4. a system. 5. a plot. 6. prohibition. 7. prevention, or restraint. 8. a charm, or enchantment. 9. a ferrule, or any ornament, on a stick. 10. the water in which any sort of *pulse* is boiled. v. a. 1. To tie, bind, or connect. 2. to affix, or attach. 3. to build, erect, or construct. 4. to be with young as applied to cattle only. 5. to charm, or fascinate. 6. to fly *in* an inauspicious manner. Both the noun and verb have other meanings, which will be best illustrated by the following phrases, and examples; but it may be observed generally, that the verb, added to many nouns, converts them into active verbs; as, from బలము *strength*, బలకట్టు To strengthen, &c. కట్టుకొను v. comp. 1. To tie, or bind, round one's own body. 2. to do, or commit, an action, 3. to embrace. 4. to marry. 5. to conquer. కట్టించు v. caus. 1. To cause to tie, or bind. 2. to cause to build. కట్టడము, s. n. An edifice, or building. కట్టిపేయు (from the past verbal participle of కట్టు, and త. పేయు *to throw.*) 1. To tie up. 2. to sequester. కట్టిపంచు or కట్టిపెట్టు (from the same participle, and త. పంచు or పెట్టు *to place.*) 1. To lay in store. 2. to retain, or detain. కట్టుబాటు (from బాటు a derivative from పడు *to fall* q. v.) *lit.* falling into a knot. 4. A system. 2. a regulation. కట్టుబాటు చేయు v. a. 1. To lay down a system. 2. to establish a law. కట్టుకొంగు (from త. కొంగు *the hem of a garment.*) That part of a female Hindoo's garment, which she ties round her waist. కట్టుకోక A female's *usual* garment. కట్టుబట్ట 1. A man's *lower* garment. 2. a person's *usual* dress. కట్టుకుట్టు A cow house, or stall. కట్టుకుంఱ (from త. కుంఱ *a post.*) A pillar, or post, to which cattle are tied. కనికట్టు or కను కట్టువిద్య (from త. కన్ను *the eye.*) Jugglins, legerdemain. జాతికట్టు 1. The tie of kindred. 2. the custom of the cast. దొంగకట్టు The water in which *gram* has been boiled. మంత్రకట్టు (from s. మంత్ర *a mysterious formula.*) Fascination, charming by magic. నడికట్టు A waist-*band*, or girdle. నీరుకట్టు *A stoppage* of urine. కట్టుమాను *A float* of timber; a raft. కట్టువస్త్రము A complete suit of apparel. కట్టుకడచేయు To lay in store. కట్టుకడసరుకులు Goods which have lain long in store; damaged goods. కట్టుకథ A *feigned* story; a fable. కట్టు మాటాడుకొను To speak all in the same manner, each having previously agreed with the other what to say. కట్టుచేయు or కట్టుపెట్టు To stop, restrain, prevent, or forbid. వాయికట్టు *To dress*

a wound. కత్తికట్టు *lit.* to gird on a sword. To arm one's-self against another. రూకలుకట్టు *To pay off* money. వానికిరొమ్మున దెబ్బతగిలి నెత్తురుకట్టినది He has a bruise, from a blow in his breast. కట్టుకొన్న పెండ్లాము A *married* wife. భేదికట్టు Purging *to stop.* బాకీకట్టు *To strike* a balance in account, against another. ధరకట్టు *To set* a price. రంకుకట్టు *To charge* with fornication. పద్యముకట్టు *To compose* a verse. ఓడచాపకట్టు *To set* the sails of a ship. వాకట్టు To render silent; generally by conjuration. దారులుకట్టు *To stop* the road. కడుపుకట్టు *To deny one's-self* the common necessaries of life. మేళముకట్టు One set of dancing girls to make preparations for the dance. గడ్డకట్టు To congeal, *to become* hard. నీళ్లుకట్టు To water, as applied to fields, &c. చిన్నదాన్నికట్టుకొను *To marry* a girl. ఒకపుణ్యముకట్టుకొను *To do* a good action. పాపముకట్టుకొను To commit a sin. ఒకరాజ్యముకట్టుకొను *To conquer* a kingdom. ఒకరినికట్టుకొను *To embrace one.* చేతులుకట్టుకొను To fold the arms across; or to join the palms of the hands. Both are marks of the highest respect. నడుముకట్టుకొను To gird the loins; to be prepared.

T. కట్టుబడి adj. (from T. కట్టు *a bond* or *tie,* and పడి the past verbal participle of పడు *to fall* &c. q. v.) *lit.* having fallen into a bond. Tied, fixed, permanent, invariable. This is a revenue term, usually applied to lands on which a *fixed, invariable,* and *favorable* rent is assessed; and which have commonly been granted, on that tenure, to peons, liable to be called out occasionally for the service.

T. కట్టె s. n. 1. A stick, or staff. 2. a piece of wood. 3. firewood.

T. కట్నము s. n. 1. A building, or edifice. 2. presents given by relations to each other, during the celebration of a marriage &c. 3. presents formerly given by zemindars and others, to the governor of a province. 4. a reward, or recompense.

T. కట్లకుడియము s. n. (from T. కుడియము *a club.*) A club, or cudgel, *bound* with iron rings, at intervals.

T. కట్టెడంగ s. n. A necklace of alternate gold and black beads, *strung* in four or five rows.

T. కట్లపాము s. n. A dangerous snake *striped* with black.

T. కట్లి s. n. That species of litter, which is generally termed *a Dooly.*

T. కట్టతీగె s. n. A plant. *Cissampelos hexandra.*

T. కట్టెలు s. n. plu. Weights. This is generally applicable to those with which the precious metals are weighed.

G. కటారి s. n. *vide* కఠారి.

S. కఠినము &c. adj. 1. Hard, firm, solid. 2. difficult. 3. severe, cruel, inflexible, rigid, untractable.

S. కఠోరము &c. adj. 1. Hard, solid. 2. difficult. 3. frightful, horrible. 4. complete, full; full grown.

క. కడ s. n. 1. Place. 2. quarter or direction. 3. end, or extremity. 4. side, or corner. adj. Last. postpos. Near. When this word is affixed to the infinitive of verbs, it forms, with it, an abstract noun. ఇక్కడ *In this* place, or here. అక్కడ or ఆక్కడ *In that* place, or there. నాకడ Near me. రాకడ Coming. పోకడ Going. కట్టకడ *At the very* end. పొందకడ Early, soon, not too late. రేపకడ In the morning. చెలకడ *Dry ground;* soil not watered artificially, but by the rains of heaven. పరకడ A field which is *situated* close to the village. చెట్టుకడ The end, or top, of a tree. కడసారి The *last* time. కడకు At last. కడుపోవు To be menstruous. కడగా Aside, apart, further. కడలేని Endless. కడకంటచూచు *lit.* to look with *the corner* of the eye. To give an oblique glance. కడముట్టు v. n. *lit.* to reach *the end.* To be finished or concluded. కడముట్టించు v. a. To finish. కడవెళ్ళు v. n. (*from* v. వెళ్ళు *to go.*) To be finished, completed, or concluded. కడవేర్చు or కడముట్టు adv. 1. Completely, fully; wholly, without any deficiency. 2. every where. పట్టణమంతకడవెదకితిని I searched *every where,* in the city. కడనొట్టు adj. The youngest. కడనొట్టుబిడ్డ The youngest, or *last* child. కడదేరు v. n. (*from* v. దేరు *to reach.*) 1. To be recovered from *disease,* or relieved from distress. 2. to be concluded or finished. కడదేర్చు. v. a. To relieve, or save, another from distress, or disease. ఆత్మకడదేర్చు To save one's soul; to ensure one's salvation. కడపటి or కడపట adj. At length; at last. కడాకు 1. To the end. 2. from first to last. 3. fully, completely.

క. కడంగర s. n. 1. Corn of any kind of which the ear is empty, in consequence of drought, or other accident; a crop not producing grain. 2. chaff, straw.

క. కడంగు or కడఁకు v. a. 1. To display courage, or evince intrepidity, in battle. 2. to strive, or endeavour. కడంక s. n. 1. Bravery. 2. the display of courage in battle.

క. కడగండ్లు s. n. plu. Calamities, evils, dangers, afflictions, miseries, persecutions.

క. కడప s. n. 1. The under timber of the door frame. 2. the threshold, or entrance. ఇఁక మీదనీకడపతొక్కను *lit.* I shall not hereafter kick the under timber of thy door frame. I shall never again enter your threshold. కడపదాటు To cross the threshold; to go out.

క. కడపట adv. *vide* under కడ.

క. కడమ s. n. The remainder, rest, or residue. adj. Remaining.

క. కడలి s. n. The sea. కడలికూఁతురు (from క. కూఁతురు *a daughter.*) *Lutchmee,* the wife of *Vishnoo,* and goddess of prosperity; because she was produced from the churning of the ocean. కడలివెన్న (from క. వెన్న *butter.*) The moon; be-

cause it was also produced by the churning of the ocean.

7. కడవ s. n. A large earthen pot, in which water is generally carried.

7. కడాని s. n Massy, or pure gold.

7. కడి s. n. 1. A morsel; a mouthful. 2. a ball of cow-dung.

7. కడిగము s. n. A book made of folded cloth, covered with a black paste, on which accounts and memorandums are written, with a kind of soft stone, chiefly by merchants. The writing may be effaced by a wet cloth, and it resembles a slate, in this respect, as well as in the appearance of the white writing.

7. కడిది adj. Large, great, big.

7. కడిమి s. n. Valour, bravery, gallantry.

7. కడిమి చెట్టు s. n. The plant termed *Nauclea cadamba*.

TVD. కడియము s. n. (from s. కటక) A bracelet, or ancle-ring.

7. కడు adj. Much; great. కడుగొను v. a. (from గొను q. v.) To be distinguished, or signalized in battle.

7. కడుగు v. n. 1. To wash, or lave. 2. to cleanse. s. n. The water in which rice has been washed. కడిగించు v. caus. To cause to wash, or cleanse. కడుగ్గొను v. comp. To wash, or cleanse.

7. కడుపు s. n. 1. The belly, or stomach. 2. pregnancy. 3. the foetus. పరకడుపు This applies to the state of the stomach, before a person has broken his fast. An empty, or fasting stomach. కడుపులో వుండు To be pregnant. కడుపుచేయు To cause to miscarry; to cause an abortion. కడుపుచెడుచుకొను To miscarry, or have an abortion. కడుపుమెట్ట Belly-ache. పొత్తికడుపు The bottom of the belly, or abdomen. కడుపు-పెట్ట, or పోవు, or ఎత్తుకొను, used with the dative case. To have a looseness, in the bowels. కడుపుకట్టుకొను used with the dative case. To be constipated; to have a cessation of looseness: used with the nominative, To refrain from eating much; to curb the appetite. కడుపుబ్బు The belly, to swell. కడుపుకాలు lit. the belly, to burn. This strong, and very expressive phrase, is applied to a mother, who has lost her child; as దాని or దానికడుపు కాలినది She has lost her child, or children. నీకడుపుచల్ల కావుండవలెను Thy *belly must be cold*, is on the contrary a common form of blessing a mother, and means - May your children ever be well, and happy. కడుపుమంట lit. burning of the belly. 1. Fury. 2. envy. 3. malice. కడుపుమాత్రము 1. Want of food. 2. indigence. 3. subsistence.

7. కడుముంత s. n. A small pot, or pitcher, with a large mouth.

7. కడువ s. n. *vide* కడవ - కడువరాశి. (from s. రాశి *a sign of the zodiac.*) The sign of *Aquarius*.

7. కడువదీడు s. n. A small drum.

7. కడ్డాయము s. n. Compulsion, force, violence, constraint.

న. కడ్డి s. n. An ingot, or bar of metal.
న. కడ్డిక s. n. *vide* కడ్డక. under కడ్డకు.
న. కడ్డకు v. a. *vide* కడ్డుకు.
న. కణజము s. n. A barn, or magazine, for grain.
న. కణత s. n. The temple of the head.
న. కణము s. n. A small particle, or atom.
న. కణే s. n. A hackery, or bullock-cart.
న. కణెత s. n. *vide* కంత.
న. కతిక s. n. 1. An ear of corn. 2. proper weight.
న. కతువ s. n. 1. An elk. 2. a hawk.
న. కదుము s. n. *vide* కుదుము.
న. కనుపు s. n. A knot, knuckle, or joint.
న. కన్వుడు s. n. The saint, or sage, *Kunva*, who is said to have written on Telöogoo grammar; his works are not now extant.

TVD. కప s. n. *vide* కప్ప.

న. కపకపు s. n. The *clearing* nut plant; *Strychnos Potatorum*.
న. కపకు or కప్పకు v. a. To lap with the tongue.
ప. కపన postpos. 1. By, by means of. 2. because. 3. on account of.
న. కపము s. n. Cause.
న. కపిలాని s. n. A horse.
న. కపిశము s. n. Armour, mail.
న. కపి. s. n. 1. A sword or sabre. 2. a knife. 3. a razor. కపియాడు To draw a sword. కపిబంధం A sword's scabbard, or sheath. కపిలక్ష్మి (from s. కపి an arrow.) A double-edged sword. కుంచం కపి A barber's knife, a razor. కపిదప్ప The case hung to the side of a toddy-drawer, containing his knife, and other implements. కపిపీట A large kitchen knife, fixed perpendicularly in a stool, against the edge of which vegetables, &c. are cut. కపిలవాండ్లకొట్టాడు A knife-grinder.
న. కపుర s. n. A wooden, pointed, spade; the lower part of which is not square, but triangular, one of the angles forming the point. It is much used in the Northern Circars, in digging large clods, when the earth is wet.
న. కపె s. n. in compos. only, used as an affix, to denote A female: as, చెలికపె A female friend. The corresponding male affix is చాడు, or నాడు.
న. కపెర or కపెరకోల s. n. Scissors. కపెరంచు or కపెరించు To shear, or cut with scissors. కపెరదొంగ A pick-pocket, who, in a crowd, or at a festival, secretly cuts off any ornament from the person of another, with scissors.
న. కపెరచుక్క or కపెరచుక్క s. n. The third lunar mansion, corresponding with the *Pleiades*. కపెరనెల (from s. నెల *a month.*) The 8th Telöogoo lunar month; that in which the moon's change takes place near the Pleiades, when the sun is in *Scorpio*, *vide* తొండి.
న. కపెరపుంజీలు s. n. plu. An ornament, set with precious stones, worn by Hindoo females, near the top of the ear.
న. కప్ప s. n. A story, tale, or fable. 2. a narrative, or relation. 3. a chronicle or

history. కథికుడు A relater of ancient tales.

r. కడ particle. *vide* కడా.

s. కదంబము s. n. 1. A flock, or multitude. 2. an arrow. 3. a collection of perfumes. కదంబసొది A sort of perfumed powder.

s. కదంబవ్యళుకు s. n. *vide* కదినిచెట్టు.

r. కదకు or కదుకు v. a. *vide* కరకు.

s. కదధ్వ s. n. A bad-road.

s. కదన s. n. War, battle, combat.

c. కదనం s. n. A counter-agreement.

s. కదర్య adj. Avaricious, miserly.

r. కదలు v. n. To move, stir, or shake. కదలిక s. n. Motion. కదలించు or కదల్చు v. a. To move, stir, or shake; in an active sense.

s. కదళి s. n. 1. The plantain. *Musa sapientum.* 2. ఇత్తి. కదళివంధ్య (from s. వంధ్యా *a barren woman.*) A woman who has produced only one child. The plantain tree produces only a single bunch of fruit.

r. కదా or కద particle. This is a corruption of the interrogative form of the negative particle కాదు *not*, and literally denotes *Is it not so?* It corresponds in use with the English words - Since, as, neither, indeed, even, really, entirely &c. Added to infinitives it expresses the precative imperative; and has many other variations of meaning, to be gathered from the context. కాదుయోఁగ్యుఁడుగా నితోఁస్నేహముచెయ్యవలెను *As* he is a worthy man, I must contract friendship with him. చూపుఁడయ్య *Pray* look Sir. రూపాయిలేదుగాదాఁకకాసుకూడాలేదు I have *neither* a rupee, nor even a cash. వాఁడుగాస్తాఁడుగాదాయేమిచెప్పను (*lit.* he writes, *does he not?* I can say nothing.) I am unable to express my admiration of his writing. ఁంచెలుపంబళ్లాఁడుఁడవళరచోయిచ్చినాఁడు *Each* person on a small salary, gave one pagoda. మీతోమాట్లాడుదామంటేనావకాశంలేదుగదయ్య Though I wish to speak with you, I am *really* out of leisure. నాసిస్నేయిఁవంశనఁడిపడికాలుఁ బాఁడిందులోఁ బ్రభుడుయిందుఁడుకాలుపంపెఁబు *You know* that you must give me ten pagodas; of these, *send* me five at present.

r. కదియు v. n. 1. To touch, to be contiguous, to meet, to join, to approach. 2. to be pressed or squeezed. 3. to copulate. v. a. to obtain. కదియించు To cause to touch, &c.

r. కదిలించు v. a. *vide* కదలించు under కదలు.

r. కదుపు s. n. A herd of cattle, or flock of sheep.

r. కదుము s. n. The coagulated blood, suffused under the skin, after a bruise. v. a. 1. To push away. 2. to extend.

r. కదురు s. n. 1. A spindle. 2. an awl, or puncheon.

r. కదులు v. n. *vide* కదలు.

s. కదుష్ణము s. n. Gentle warmth. adj. Warm.

ర. కష్టు The third person neuter, in the singular number, of the affirmative aorist of కలుగు *to be possessed; to exist*. *It is, there is.* In reply to questions respecting *existence*, this word represents the general English affirmative *yes*, as opposed to లేదు q. v.; thus, కష్టా, లేదా. *Is it, or not?* With the dative case, కష్టే expresses *possession*, as నాకుకష్టే *I have*.

ర. కశ్యపుడు s. n. The wife of *Kasyapa*, and mother of the serpent-race, inhabiting the regions below the earth.

ర. కసకసలాడు v. n. (from ర. కసకస *an imitation of the sound of sparkling fire*, and ర. లాడు q. v.) Live coals, to burn red-hot.

ర. కసకసు s. n. Gold. కసకాబిచేకసుచ్చే యు *lit.* to bathe with gold. To pour over another's head gold coin, *in approbation of learning*, &c.

ర. కసదుపు v. n. *vide* కసుపడు under కసు.

ర. కసను s. n. A defile, or pass, between two mountains.

ర. కసరడు s. n. An acrid, bitter, or disagreeable taste.

ర. కసలు v. n. To be angry. s. v. Anger.

ర. కసికరము s. n. Pity, compassion.

ర. కసిష్ఠ s. n. 1. A younger sister. 2. the little finger.

ర. కసిష్ఠను &c. adj. 1. Small, little. 2. younger. 3. inferior, low.

ర. కసిష్ఠ s. n. The little finger.

ర. కసిక s. n. The pupil of the eye.

ర. కసియుడి s. n. A younger sister.

ర. కసు v. a. 1. To see or look; to regard; to perceive; to observe. 2. to meet. 3. to bring forth; to bear young. 4. to beget. 5. to produce, as applied to fruit trees, or crops. 6. to yield a revenue, or profit. s. n. The eye. కసు or కస-పడు (from ర. పడు *to fall*, q. v.) To appear; to seem. It is used impersonally, with the dative case. కసు or కస-పలుచు v. a. (from ర. పలుచు, the active form of పడు.) To shew, or point out. కసు or కస-ంచు v. caus. 1. To shew, or point out. 2. to deliver a female, or animal, in labour. This verb is also used impersonally, with the dative case; and then denotes 1. To seem; to appear. 2. to be sensible of pain, to feel. 3. to be afflicted with, or labouring under, any disease; as వానికి తలనొప్పి కసించినది He *has* a head-ache. ఒకరికి అమ్మవారుకసినంచు Any one *to have* the small pox. కసికొను vulgarly written కసుక్కొను, (from కొను *to buy*, q. v.) v. comp. 1. To see, to look, to regard, to perceive, to observe. 2. to bring forth young. 3. to find out, detect, or discover. కసుగొను (from the noun prefixed to the same verb.) To see, look, or perceive. కసిపెట్టు (from ర. పెట్టు *to place or put.*) 1. To watch, or take care of. 2. to expect, or look out for. 3. to find out, to discover. 4. to divine. కసుకోడి The corner of the eye. కసుగీటు v. a. (from ర. గీటు *to throw.*) To

wink, or make signs with the eyes. కను బొమ్మ or కనుదోయి The eye-brow. కను గ్రుమ్ము v. n. To conceal; to put out of sight. కనుమఱుగు v. n. To disappear, to vanish. కనురెప్ప The eye-lid. కనువిచ్చు v. n. (from T. విచ్చు *to open.*) To awake. కనువెచ్చ s. n. *lit.* eye-warmth. Gentle heat, or warmth. కన్నులు (from TUD. రొయి *two.*) A pair, or couple, of eyes. కన్నెఱుచు (from T. రెఱచు *to open.*) To open the eyes; to awake. కనుదెరచాలుచు ‖. To wink. 2. to close the eye-lid. కనుదెప్ప పాటులో In the twinkling of an eye. కనుదెంపుటిరులు The eye-lashes. కనుగ్రుడ్డు The eye-ball. కనుపాప The pupil of the eye.

T. కనుపుగొట్టు v. a. (from కనుపు in compos. *a joint*, and T. కొట్టు *to cut.*) To cut into pieces.

T. కనుమ s. n. 1. A gap. 2. a pass through hills.

T. కనుము s. n. The day after the Poongal feast, or after any eclipse.

T. కన్న adv. Than. This word, and కంటే which is synonimous with it, are the common adverbs of comparison. It is very generally believed that the former is the relative past participle, and the latter the subjunctive, of the verb కను *to see* &c. but it seems more probable that these words are derived from the corresponding parts of అను *to say*, added to the dative case; and that కన్న is formed from కి or కు, and అన్న; and కంటే from కి or కు, and అంటే; because these adverbs govern the inflexion, not the accusative of the noun; and if derived from an active verb, the reverse would be the case. దీనికన్నమంచిది లేదు There is nothing better *than* this, may be literally translated - *To those who speak* of this, nothing is better; or if the other derivation is adopted, *To those who look* at this, nothing is better. When కన్న is used as the past relative participle of కను q. v. it may occasionally be translated *own*; thus కన్నతల్లి one's *own* mother. *lit.* the mother who bore. కన్నబిడ్డ One's *own* child. *lit.* the child born. కన్నతండ్రి One's *own* father. *lit.* the father who begot.

T. కన్నడ s. n. 1. Contempt, disregard. 2. indifference; negligence.

TUD. కన్నడము s. n. The language of *Carnataca*, improperly termed *the Canarese*: కన్నడ adj. Of or belonging to the country of *Carnataca*. కన్నడీ s. n. An inhabitant of the *Carnataca* country. The modern term *Carnatic* has been hence derived; but *Carnataca* included only that portion of the modern *Carnatic* which has been distinguished by the name of *Balaghaut*, viz. the great table land in the centre of the Peninsula, consisting of Mysore, and a few adjoining provinces, to the northward of it.

T. కన్నము s. n. 1. A hole. 2. a hole made

by thieves in a wall. This is the manner in which burglary is usually committed in India. కన్నగాడు or కన్నదొంగ A thief as above defined. A person who has committed burglary. కన్నకత్తి or కన్నగొల్ The instrument with which a thief commits burglary, as above defined. కన్నముచేయు or వెట్టు To commit burglary, as above explained.

r. కన్నాపు s. n. A noble, or excellent, person.

rud. కన్నము s. n. *vide* కన్న.

r. కన్ను s. n. irregular, making in the inflex. sing. కంట్, and in the nom. plu. కండ్లు. 1. The eye. 2. the joint or knot in a cane, or in the stalk of any reed, or plant. 3. the mash of a net. 4. a vital part. *vide* కీను, whence this word is derived. కన్నీరు (*from* r. నీరు *water.*) A tear. కన్నిద్దము (*from* rud. ద్వయము *two.*) A couple of eyes. కన్నులకట్టు కొను (*from* r. కట్టు కొను *to cover.*) To regard one with kindness, or affection. కన్నులమ్రాను (*from* r. మ్రాను *a tree.*) Sugar-cane. కన్నులవిలుతాడు (*from* r. విలుతాడు *an archer.*) The Hindoo Cupid, because his bow is of sugar-cane. కన్నువేయు To cast the eye wistfully at an object. కన్నారచూచుట To see with one's own eyes; to be an ocular witness of any thing. *vide* చూ under ఆక్షి. కన్నుకట్టు Fascination.

rud. కన్నె s. n. *vide* కన్య. కన్నెతనము s. n. 1. Virginity. 2. the act of first cohabiting with a female.

r. కన్నెకెరిబాతు s. n. A sort of duck.

s. కన్నిక s. n. 1. A girl of eight years of age. 2. a virgin. 3. the sign *Virgo* in the zodiac.

s. కన్నిక s. n. 1. A little girl. 2. a maiden, or virgin.

s. కన్నోజు or కన్నోజము s. n. *Kinnoje*, an ancient city of great note in the north of Hindoostan.

s. కపటము s. n. 1. Dissimulation, artful concealment of one's intentions. 2. cunning, artifice. 3. a feint, or trick. 4. deceit, cheating. కపటి or కపటుడు A cunning person; a cheat.

s. కపర్దము s. n. The braided hair of *Siva*. కపర్దీ The god *Siva*.

s. కపాలము s. n. The scull, or cranium. కపాలి The god *Siva*.

s. కపి s. n. 1. A monkey. 2. the sun. కపిధ్వజుడు (from s. ధ్వజ *a flag.*) *Arjoona*; because he assumed a monkey, as his ensign or arms.

s. కపిత్థము s. n. The wood apple tree. *Feronia elephantum*, Roxb.

s. కపిలము s. n. A tawny colour. adj. Tawny. కపిల A cow of that colour.

s. కపిలుడు s. n. *Kapila*, the sage who founded the *Sankhya* system of Hindoo philosophy.

r. కప్పి s. n. This is the name given to an engine of very simple construction, used for drawing up water from wells. A large pulley, supported by strong

pieces of wood, is raised on the highest side of the well; and, by means of it, the water is drawn up in a leathern bucket, by two yoked bullocks, which pull down an artificial descent, formed for the purpose.

s. కప్పలోహము s. n. (from s. కపిల *tawny*, and s. లోహ *iron.*) Brass.

TUD. కప్పురము s. n. (from s. కర్పూర) Camphor.

s. కపోణి s. n. The elbow.

s. కపోతము s. n. A dove, or pigeon. కపోతపాలిక A pigeon-house; an aviary.

s. కపోలము s. n. The cheek.

T. కప్ప s. n. A frog.

T. కప్పగవ్వలు s. n. A bivalve shell.

T. కప్పము s. n. Tribute. కప్పముకట్టు To give or pay (*lit.* to tie) tribute.

TUD. కప్పురము s. n. (from s. కర్బుర) A variegated colour.

T. కప్పు v. a. To cover. v. n. 1. To spread, or extend. 2. to collect or settle in a thick covering, as the clouds before heavy rain, or smoke over a large city. s. n. 1. A covering. 2. thatch. 3. black colour. 4. the black composition, with which the Hindoos rub their teeth, and which *covers* the interstices between them. adj. Black. కప్ప or కప్పుచూపు v. comp. 1. To envelope one's self; to cover one's self. 2. to spread, extend, or collect, as above explained. కప్పతాళము A padlock. *lit.* a covered-lock. కప్పుదెరవు దారి (from T. దెరవు *a path*, and T. దారి *a possessor.*) *lit.* he whose path is black. Fire. కప్పుగ్రహదినదండు (from T. దేహము *a body*, & T. దండు in compos. *a possessor.*) *Saturn* either because his body among the Hindoos, is considered *black*; or because it is *covered*, by his *ring*. కప్పురాయి (from T. రాయి *a stone.*) The sapphire.

TUD. కప్పురము s. n. *vide* కప్పురము.

T. కప్పర s. n. 1. An earthen vessel, used as a plate for victuals, at the meals of the lower classes of Hindoos. The superior classes invariably use metal vessels. 2. a pot used in begging alms.

TUD. కప్రము s. n. *vide* కప్పురము.

s. కఫము s. n. Phlegm.

s. కబంధము s. n. 1. Water. 2. a headless trunk.

s. కబంధుడు s. n. 1. The name of a giant. 2. the moon's ascending node, personified as *Rahoo*, the son of *Sinhica*.

s. కబరి s. n. The knot into which Hindoo females tie their long hair, on the top of the head.

s. కబళము s. n. 1. A mouthful, a morsel. 2. a physic-ball for horses. కబళించు v. a. To swallow, to devour, to gulp.

T. కబారుడు s. n. 1. A bullock-load of grass, or straw. 2. forage.

c. కబురు s. n. (from A) 1. News, intelligence. 2. report. 3. a message.

TUD. కబ్బము s. n. (from s. కావ్య) Poetry.

T. కబ్బిదపాడు s. n. A toddy-drawer.

a. కమండలువు, or s. కమండలము s. n. The water-pot of an ascetic, or hermit.

r. కమటము s. n. A portable furnace, in which gold or silver is melted.

s. కమఠము s. n. A tortoise.

s. కమండలువు or s. కమండలము s. n. An earthen or wooden pot, used by Hindoo ascetics.

r. కమటము s. n. A portable furnace, for melting the precious metals.

s. కమఠము s. n. 1. A turtle. 2. a tortoise.

r. కమతము s. n. 1. The cultivation which the owner carries on with his own farming stock, by means of another. 2. the land of which the zemindar, jaghiredar, shotriumdar, chaindar, &c. himself retains the farm in his own hands, or causes to be cultivated with his own farming stock, in contradistinction to the land rented out by him to others. కమతగాడు s. n. The person employed to cultivate, with the farming stock of the owner.

r. కమరి v. n. To be singed, or burnt, as applied to hair or leather, and to the body it burnt black. s. n. The act of burning as above.

s. కమల s. n. *Lutchemi*, the goddess of prosperity, and consort of *Vishnoo*, the preserver.

s. కమలము s. n. 1. The lotus, or *Nymphæa nelumbo*. 2. water. 3. an antelope. కమలాప్తుడు (from s. ఆప్త *dear*.) The sun; because he is dear to the lotus, which expands as he rises. కమలాసనుడు (from s. ఆసన *a seat*.) The god Brumha; because the lotus is his throne. కమలిని s. n. 1. A flank abounding with the lotus. 2. the lotus itself.

r. కమలాహరము s. n. A small sweet orange, usually in India termed *the hill orange*.

r. కమలు v. n. 1. To fade, or wither. 2. to be scorched by the sun. 3. to be burned by fire, without coming in immediate contact with it.

r. కమువు దెప్పాడు s. n. *vide* కంపలాడు.

r. కమిటి s. n. The hand, held with the fingers bent, and separated. This word is much used with the affix వేడు *ful*, and is chiefly affixed to words degoting food, to express *a handful*; as కమిటెడన్నము A handful of boiled rice.

r. కమురు v. n. To swallow, to devour.

r. కమురు v. n. *vide* కమరు.

r. కమ్మ s. n. 1. A branch or bough of any tree of the *palm* species. 2. a letter of correspondence, written upon the palm leaf. 3. a kind of ear-ring worn by Hindoo women. adj. Delicious, pleasant. కమ్మదనము or కమ్మ A delicious odour or taste. కమ్మగా adv. Well, in good order. కమ్మదివిల్లుడు (from r. విల్లు *a bow*.) The Hindoo Cupid; because his bow is of the *delicious* sugar cane.

r. కమ్మరవాడు or కమ్మరి s. n. An iron or black-smith. కమ్మరది or కమ్మరవది A female of that cast. This is one of the five casts

of artificers, *vide* కంసాలవాండ్లు. వైడిక మ్మరవాండ్లు Itinerant black-smiths.

s. కమ్మవారు s. n. plu. The *kummavars*, a numerous cast of Telooguo Soodras, usually employed in agriculture. కమ్మ 0 కము s. *n.* The cast itself in the abstract.

T. కమ్మి s. n. 1. Wire. 2. a bar. 3. the line or border at the ends of a Hindoo's cloth, *vide* కంది. ఇనపకమ్మి An iron bar. కడపకమ్మి The threshold. ముక్కు—కమ్మి or ముక్క—మ్మి A gold or ornamented ring, worn by women, and suspended from the side of the nose, which is perforated for this purpose. కమ్మినాడించు To draw wire. కమ్మిచీర A woman's cloth, with a stripe on it's border. కమ్మిపేయు 1. To draw wire. 2. to flee away.

T. కమ్ము v. a. 1. To cover. 2. to spread, or extend. 3. to overspread. 4. to surround. గొంతుకమ్ము To become hoarse. కమ్ముడ s. n. 1. Covering. 2. concealing. 3. an escort. 4. aid. మబ్బుకమ్మినది The cloud overspread. వానికి మైకముకమ్మినది He is completely intoxicated. సేనలుకమ్మినవి The troops surrounded.

T. కమ్మేరాయి s. n. A kind of beetle leaf, darker and stronger than the common one.

s. కమ్రము &c. adj. 1. Red. 2. lustful, cupidinous.

s. కమ్రూహము s. n. A young female buffalo.

T. కయి s. n. The hand.

TUD. కయి s. n. (from s. కవి) A poet. కయిరె or కయితము Poetry. కయిసరుడు A poet.

c. కయిపు s. n. (from A ఖఫ్) Drunkenness.

T. కయ్య s. n. 1. A brook, or running stream. 2. a paddy field.

T. కయ్యము s. n. 1. Battle, combat. 2. a quarrel or dispute. 3. war.

T. కర s. n. 1. A hedge. 2. an embankment. *vide* కల.

s. కరండకము s. n. A plate, or box, for betel and nut.

s. కరండము s. n. A small box.

s. కరంభము or కరంభకము s. n. Flour, mixed with curds.

s. కరక s. n. Hail.

T. కరక్కాయ s. n. The chebulic myrobalan. *Terminalia chebula.* A strong astringent, used with galls, as an external application in apthous affections. It is also used to make ink; and, by dyers, as a yellow dye, or as an astringent to fix other colours. The powder of the flower is administered internally, as a slight astringent, in bowel complaints.

s. కరకము s. n. 1. Hail. 2. a small pitcher. 3. the skull.

T. కరకర s. n. 1. Sharpness. 2. the noise made in chewing, or by the iron style in writing on the palmyra leaf.

T. కరకరి s. n. 1. Confusion. 2. mixture.

c. కరకసా s. n. A dispute regarding boundaries.

T. కరక్కాయ s. n. The fruit of the కరకచెట్టు. q. v. There are some curious phrases

in which this word is used, viz. నో టుకర క్కా—యడుట *lit. this fruit to fall in the mouth.* To be prevented. నోటుకర క్కా—టము or చేయు *lit.* to force this fruit into the mouth. To prevent.

ర. కరకసము s. n. A saw.

ర. కరఁకు v. a. or n. To melt, dissolve, or waste. This verb, like the English verb *to melt*, is used either in an active, or neuter sense. మనముకరఁకు To feel compassion. ఆ కరఁకు An estate to be wasted. కరఁచు v. a. To melt. కరఁగించు v. caus. To cause to melt, &c.

ర. కరజము s. n. The nails of the fingers.

ర. కరటము s. n. A crow.

ర. కరడము or కరడు s. n. A wave.

ర. కరణము s. n. 1. An organ of sense. 2. cause. 3. an instrument or means of action. 4. a carnum or village accountant. In Telingana, these are generally Brahmins; in the Tamil country, Soodras of the Pilly tribe. కరణీకము The office of a village accountant.

ర. కరణి s. n. 1. Manner, way, mode. 2. similarity, likeness.

ర. కరభము s. n. 1. A young camel. 2. an ass.

ర. కరము s. n. 1. The hand. 2. a ray. 3. a tax. కరభము s. n. The hand from the wrist to the root of the fingers. కరభ పక్వములు s. n. plu. Grains half dressed, slightly scorched, or parched, so as to be eaten from the hand. కరమూలము s. n. The nail of the fingers. కరశాఖలు (*from* s. శాఖా *a bough.*) The fingers.

ర. కరము adj. Much, great.

ర. కరవాలము s. n. An instrument used by gold-smiths.

ర. కరవాలము or tud. కరవాలు s. n. A scymitar, or sabre, thirty inches long.

ర. కరవాలిక s. n. A short club, or wooden sword.

ర. కరవీరము s. n. A fragrant plant; the Oleander, *Nerium odorum.*

ర. కరహాటము s. n. The root of the lotus.

ర. కరారు s. n. (from Ar.) Agreement, engagement. కరారుచేయు v. a. To engage, to agree. కరారుపడు v. n. To be agreed. కరారునామా s. n. A written agreement, or engagement.

ర. కరాళము &c. adj. Terrible, dreadful.

ర. కరి s. n. An elephant.

ర. కరి s. n. 1. The pudendum of any female, either of the human or brute species. 2. a sharp weapon.

ర. కరిణి s. n. A female elephant.

ర. కరిణిచాండ్లు s. n. plu. A particular cast of weavers.

ర. కరిడి s. n. The bridge of *the Veena*, a sort of Hindoo guitar.

ర. కరిచేము s. n. Agriculture, cultivation.

ర. కరీరము s. n. 1. The shoot of a bamboo. 2. a sort of plant common in dry deserts, *Capparis aphylla*, Roxb.

ర. కరీషము s. n. A lump of dried cow-dung.

ర. కరుకు s. n. Medicinal drugs burnt to

ashes, which the Hindoos use with a mixture of water, during sickness.

త. కరుగు s. n. Melted gold, &c. 2. the vessel in which gold is melted. 3. liquified or clarified butter, &c. *vide* కరగు.

త. కరుపు s. n. 1. A lump of boiled rice, or of turf. 2. a wave. 3. a daily account. This term is also applied to what we term *the surf*, which is distinguished by the name of ఆంబికరుపు or *the female surf*, and the పోరుకరుపు or *the male surf*. The former denotes the inner or inferior surf, the latter the outward or larger one.

s. కరుణ s. n. 1. Compassion, mercy, clemency, pity, tenderness. 2. pardon. 3. favor. కరుణించు or కరుణ చేయు v. a. 1. To have compassion, &c. 2. to favor.

త. కరుమా-తోట్టపరి s. n. The creeping plant of the melon.

త. కరువలి s. n. Wind. కరువలిని కృ— (from సం. కృ— *a star.*) The fifteenth of the lunar mansions, over which the god of wind presides.

త. కరువు s. n. 1. *vide* కరుపు and కరుయు. 2. the fœtus.

s. కరెణువు s. n. A male or female elephant.

s. కరోటి s. n. The skull, the bones of the head.

త. కరోణా s. n. An officer employed to superintend a *Tanadar*, &c.

s. కర్క—ంధువు s. n. The Jujube tree, *Zizyphus jujuba*, or it's fruit.

s. కర్క—టుము or కర్క—టుకము s. n. 1. A crab. 2. the sign in the zodiac termed *Cancer*.

s. కర్క—కము s. n. 1. A white horse. 2. a mirror.

s. కర్క—కము &c. adj. 1. Hard, cruel, unfeeling, unmerciful, harsh, unkind, miserly.

s. కర్క—టకము s. n. *The* plant termed *Convolvulus paniculatus*.

s. కర్క—టుడు s. n. 1. A cruel man. 2. one of the principal *Nagas* or serpents of *Patala*.

త. కర్జ—ాయలు s. n. pl. A sort of sweetmeat.

s. కర్ణము s. n. The ear. కర్ణ—ధారుడు s. m. (from s. కర్ణ *a helm*, as it were the ear of the vessel, and ధృ *to have or to hold.*) A pilot. కర్ణపత్రములు or కర్ణపూరములు s. n. An ear-ornament worn by Hindoo women. కర్ణ—కs. n. 1. A trinket for the ear. 2. a roll of any palm leaf, thrust through the lobe of the ear. కర్ణేజపుడు s. n. (from జప్ *to recite in a low voice.*) An informer; a slanderer, a tale-bearer.

s. కర్ణాటదేశము s. n. *vide* కన్నడ under కన్నడము.

s. కర్త s. n. 1. An agent, doer, or maker. 2. a lord or master. 3. an owner. 4. an author. 5. an heir. 6. in grammar, the agent of the action denoted by the verb.

s. కర్తరి s. n. Scissars.

s. కర్దమము s. n. Mud, clay, mire. 2. sin.

s. కర్పటము s. n. A dirty or tattered cloth.

s. కర్పరము s. n. The skull, or cranium.

s. కర్పూరము s. n. Camphor. రసకర్పూరము s. n. Calomel.

s. కర్పూరశిలాజిత్తు s. n. This is a beautiful crystallized, foliated Gypsum, which the Vytians use for the same purposes that the Africans at the Cape do, viz. sprinkling, when powdered, on foul ulcers. *Ainslie.*

s. కర్బురము s. n. 1. Gold. 2. variegated colour.

s. కర్మకరి s. n. A maid, a female servant.

s. కర్మఠము &c. adj. Finishing carefully.

s. కర్మణ్య s. n. Wages, pay, hire.

s. కర్మము s. n. 1. An act or action. 2. a lot or destiny. 3. moral duty; the religious obligations, or ceremonies, imposed by peculiarities of tribe or occupation. 4. funeral rites. 5. in grammar, the subject, or object of the action denoted by the verb. కర్మాంతరకర్మము s. n. Funeral rites. కర్మసాక్షి s. n. (from s. సాక్షి *an evidence.*) The sun, because he beholds all deeds. కర్మి s. n. A workman. కర్మ్యము s. n. An action. కర్మేంద్రియము s. n. An organ of action, of which they reckon five, viz. The hand, the foot, the larynx, or organ of the voice, the organ of generation, and that of fœculent excretion.

s. కర్షకుడు s. n. A cultivator of the soil; one who lives by tillage.

s. కర్షము s. n. A weight equal to about that of two and a half pagodas.

s. కర్షువు s. n. A river.

T. కళ s. n. 1. A stain; dirt; blackness. adj. Black. కళకంఠము s. n. (from s. కంఠ *the neck.*) A sparrow. కళకంఠుడు s. n. The god *Siva*, because his neck is black: *vide* కంఠశాలుడు under కంఠము.

T. కళుకళి s. n. Force.

T. కళుకు s. n. Roughness, inequality, sharpness; as of the file, or teeth of a saw, or of any rough surface. adj. Sharp, rough, harsh. కళుకెక్కు v. n. To be sharp.

T. కళుకుబట్టు s. n. (from T. కళ్ళు *a staff*, and T. కుట్టు *to sew.*) Roasted meat; because it is fixed on a spit, or staff.

T. కళుచు v. a. 1. To bite, to gnaw. 2. to learn, study, or acquire, any art, science, or business. కళువు v. a. To teach, to instruct. కళుపించు v. caus. 1. To cause to bite, or gnaw. 2. to cause to teach.

T. కళుబోడి s. n. A wicked person.

T. కళువలు s. n. plu. Childish desires.

T. కళువడి s. n. Wickedness.

T. కళువూపు s. n. A cobweb.

T. కళువు s. n. A famine! scarcity, deficiency.

T. కశి s. n. Blackness. adj. Black. కశిచేల్పు s. n. (from T. చేల్పు *the deity.*) The god *Vishnoo*, in his incarnation as *Krishna.*

T. కశిచేపచెట్టు or కశిచేపము s. n. The *Berjera kœnigii*, of which the leaves are

used to give a flavour to certain dishes, and are deemed tonic.

T. కలుపు s. n. *vide* కలుపు.

T. కఱ్ఱ s. n. 1. A staff, or walking stick. 2. the stalk of grain. 3. a stain.

T. కర్ణ s. n. One of the names of *Arjoona* the third son of *Pandoo*.

T. కర్ణు s. n. A plough-share. This noun makes in the sing. inflex. కర్ణి - కర్ణిచే. Such a quantity of ground as may be cultivated by one plough. కర్ణి మొన The point of the plough-share. కర్ణిగొను లు s. n. plu. The iron cramps which fasten the plough-share to the wooden part of the plough.

T. కల s. n. A dream. This word is also the *irregular* relative participle of కలుగు and may then be translated *possessing*. Added to substantives, it becomes కల, by the rules for the permutation of letters, and converts the substantive into an adjective. కలగను v. n. To dream.

c. కలంకారి s. n. (from P. كلمكار workmanship.) Chintz-painting.

T. కలంచు v. a. *vide* కలచు under కలచు.

a. కలంపాను s. n. (from P. قلمدان) An ink-stand.

s. కలకంఠము s. n. 1. The black cuckoo. 2. a goose or swan. 3. a dove or pigeon.

T. కలకండ or కలకండా s. n. Sugar-candy.

T. కలకల s. n. The warbling of birds. కల కలనవ్వు To laugh heartily, or loudly.

s. కలకలము s. n. A confused sound, as the buzz of a crowd, &c.

T. & s. కలకాలము adv. Permanently, constantly.

T. కలగు v. n. 1. To be in agitation, confusion, disorder, disquiet, or trouble. 2. to be turbid, as water. 3. to be embarrassed or disconcerted. కలచు v. a. 1. To put in agitation, &c. 2. to make turbid. 3. to embarrass, &c. కలకడి (from నీరు *water*.) Turbid water. కలతపడు To be turbid, troubled, or confused కలత చెల్లి కొను To retire, in alarm or confusion. కలతంబు The turbidness of water. కలత s. n. The turbidness of water. 2. perplexity, confusion. 3. a quarrel or dispute. 4. a false fabricated story.

T. కలకూర s. n. Greens of four or five sorts, mixed and cooked together.

T. కలదు The irregular third person singular, in the masculine gender, of the affirmative aorist of కలుగు q. v. There is, was or will be.

T. కలదు part. *vide* కల్గు.

s. కలధౌతము s. n. 1. Silver. 2. gold.

T. కలను s. n. Battle; war; combat.

T. కలప s. n. 1. The materials for a house. 2. the materials for a plough. కలప కర్ర s. n. A reed-pen.

T. కలబంద s. n. The aloe plant. కలబంద కండ The pulp of the stalks of the small narrow leaved aloe.

T. కలబురిగె s. n The city of *Kulburga*, in the Nizam's dominions.

s. కలభము s. n. A young elephant.

T. కలము s. n. A gap.

s. కలమను s. n 1. Rice sown about the month of June, which ripens about December. 2. a reed-pen.

s. కలరు s. n. A low but pleasing note. కలధ్వని A sweet tone, or sound.

T. కలము s. n. 1. A ship. 2. a reed-pen.

T. కలముంటి s. n. Water which is sprinkled on the ground, after it has been swept.

s. కలరవము s. n. A dove; or pigeon.

T. కలువ s. n. The water-lily.

T. కలవండుకములు s. n. plu. (from T. కలియు q. v.) Boiled rice which is separately mixed with four different ingredients, and thus forms four distinct dishes. These ingredients are 1. tamarind juice 2. curds. 3. the flour of Gingilic or Sesamum seeds. 4. that of the seeds of the *Phascolus mungo*.

T. కలవరము s. n. Fixed reflexion, or thought.

T. కలవరించు v. n. To speak in one's sleep. కలవరింత s. n. Speaking in one's sleep.

s. కలవింకము s. n. A sparrow.

s. కలశము s. n. A water-pot.

s. కలశాబ్ధి s. n. The milky ocean. కలశాబ్ధిజ *Lutchémi*, the wife of *Vishnoo*, because she was thence produced.

s. కలహంస s. n. A fabulous swan, of a delightful note.

s. కలహము s. n. 1. Disturbance, trouble. 2. a quarrel or dispute. 3. a tumult, revolt, or insurrection. 4 war, combat, battle. కలహాంతరిత s. n. An angry wife, a scold. కలహాశనుడు (from s. అశన *food.*) *Narada*, one of the ancient sages, who was so fond of disputes as to be said to feed on them.

s. కలాంచి s. n. A spitting-pot.

s. కలాదుడు s. n. A gold-smith.

s. కలాపము s. n. 1. The eye in the peacock's tail. 2. an ornament. 3. a multitude, or assemblage.

s. కలాపి s. n. The peacock.

a. కలాలీ adj. Of or belonging to arrack. This is a revenue term, sometimes used as a substantive, to denote the arrack farm itself.

s. కలి s. n. The fourth age of the world, according to the Hindoos; the Iron age, or that of vice; the commencement of the *Cali-yug* or age is placed about 3,000 years anterior to the Christian æra; the number of it's years are 432,000, at the expiration of which the world is to be destroyed, and again renewed.

T. కలి s. n. The water in which rice has been washed, kept until it ferments.

s. కలింజికము s. n. 1. A mat. 2. a screen of grass. *a taty*, &c.

s. కలింజివనము s. n. A village of barbers' huts.

s. కలిక s. n. An unblown flower; a bud.

s. కలికము s. n. An eye-salve.

T. కలికి s. n. A woman. adj. Beautiful, agreeable.

T కలిమి s. n. (from T. కలుగు q. v.) 1. Wealth, riches, possessions. 2. existence. కలి మిలో య్యలి (from T. లో య్యలి *a*

woman.) The goddess of riches. కలిమి దండము s. n. An unjust tax, exacted from the rich inhabitants.

T. కలియు v. n. 1. To mix or mingle. 2. to be joined, united, or connected. 3. to be included in. 4. to be on terms of intimate familiarity. 5. to be in the act of copulation. v. a. 1. To join, unite, connect, or ally one's-*self*, with another. 2. to meet. 3. to overtake. 4. to copulate. కలియిక s. n. The act of joining, &c. కలియుకూడు To add up figures. సభకలికనది The assembly is dissolved, or broken up. కలుసుకొను v. comp. 1. To meet. 2. to associate with. 3. to overtake.

S. కలీయము s. n. A bridle.

T. కలుగొమ్మను s. n. A particular species of the *Sesamum orientale.*

T. కలుకు s. n. A hole.

T. కలుగు This is an irregular verb, of very extensive use in Teloogoo. As a neuter verb, it denotes - 1. To be, or exist. 2. to be born. 3. to happen. Used impersonally with the dative case, it denotes - To have, to possess. *Est pro habeo regit dativum.* As an auxiliary verb, it's affirmative aorist కలుగుదును &c. or కలను &c., it's irregular negative aorist, లేను &c., and it's past tense కలిగితిని &c., added to the infinitive of another verb, denote the possession, or want, of power or ability. *I can,* &c. *I cannot,* &c. *I could,* &c. The second form of the affirmative aorist, కలను &c., thus used as an auxiliary, also denotes futurity. *I will,* &c. The relative participle కల, after an infinitive, denotes futurity, as చేయుము అనిన్నపములు The requests which I am *about* to make. After infinitives, or substantives in the nominative case, the క is changed into గ, by a general rule of grammar. For various other parts of this verb, *vide* కల్గు-కల-లేదు-నలుగురువర్తకులుగలరు There *were* four merchants. వానికినలుగురుకుమారులుగలిగిరి Four sons *were born* to him. కలుగజేయు (*from* T. చేయు *to do.*) To frame, form, invent, produce, or establish. కలిగినవాడు A *rich* man. కలిగినదికలిగినట్టు చెప్పు Tell what happened, exactly as it happened. కలిగితే If it be so; if it so happen. కలిగినంతలోధర్మముచెయ్యి Give charity according to your means. *lit.* of as much as you possess.

T. కలుపు v. caus. of కలియు q. v. 1. To mix or mingle, in an active sense. 2. to join, unite, &c. 3. to include. 4. to form an intimacy. s. n. 1. Mixing. 2. weeds. 3. curds. కలుపుకోలుతనము s. n. Intimacy, friendship.

T. కలుబంద s. n. *vide* కలబంద.

T. కలువ s. n. *vide* కలవ. కలువలచెలికాడు s. n. (from T. చేడు *a master*) The moon, who is termed the ruler of the water-lily, which his beams are supposed to expand.

T. కలువరించు v. n. *vide* కలవరించు.

S. కలుషము s. n. Sin. adj. Turbid, foul, muddy.

s. కల్కము s. n. 1. Sin. 2. fraud. 3. dirt, sediment, ordure. 4. the Hindoos in febrile and bilious affections, sometimes starve themselves for many days, and then take a decoction of drugs to which they give this name, after which they no longer refrain from food.

s. కల్కి— s. n. The name of *Vishnoo*, in his future, or tenth Avatara, or incarnation.

T. కల్కి— s. n. A woman. *vide* కలికి.

s. కల్పకము or కల్పవృక్షము s. n. The celestial tree in *Indra's* paradise, which yields whatever is desired.

s. కల్పన s. n. 1. Fabrication, invention. 2. fiction. కల్పనచేయు or కల్పించు v. a. 1. To fabricate, invent, or contrive. 2. to produce, form, or make. 3. to institute, or establish. 4. to restore to life.

s. కల్పము s. n. A day and night of *Bramha*, a period of 432,000,000 years of mortals, measuring the duration of the world. Adj. in compos. *Like*, but with a degree of inferiority. కల్పవినాశము The destruction of the world.

s. కల్మషము s. n. 1. Sin. 2. uncleanliness. 3. the matter of a sore.

s. కల్మాషము s. n. Variegated colour.

s. కల్యము s. n. 1. The dawn or break of day. 2. an auspicious speech. 3. *toddy*, the liquor extracted from the cocoanut, palmyra, or date tree. కల్యపాలుడు A drawer of that liquor.

s. కల్యాణము s. n. 1. Good fortune, happiness, prosperity. 2. marriage. 3. the name of a city.

T. కల్ల s. n. Untruth, falsehood, a lie. కల్లది A liar. కల్లరికత్తె A woman who tells lies. కల్లరిదాడు A man who tells lies.

T. కల్లు s. n. 1. *Toddy*, the liquor extracted from the cocoanut, palmyra, or date tree. 2. a stone. 3. a wheel. When it is used in either of the two last senses, it makes the inflex. sing. కల్లుఁ, and the nom. plu. కల్లుఁలు. కల్లుఁబెండు A toddy-shop. కల్లుఁబెల్లి One of the seven seas, viz. that of toddy.

s. కల్లోలము s. n. A surge; a billow.

T. కల్వ s. n. *vide* కలువ.

T. కల్వము s. n. A small grinding stone, or mortar, used chiefly for drugs.

s. కల్హారము s. n. A red and fragrant water lily.

s. కళ s. n. 1. Splendour, brightness, eclat. 2. a part, or division. 3. the sixteenth part of the moon's diameter, one of which is considered constant, and the other fifteen are supposed to revolve round it. Each of the revolving కళ corresponds with a తిథి or lunar day, the period during which the moon travels through twelve degrees of her path. 4. the phases of the moon. 5. a mechanical art. 6. literature. 7. in Teloogoo grammar, a particular class of words. ముఖకళ Sweet features; a fine air. కళానిధి The moon.

s. కళంకము s. n. 1. A spot, stain, or blemish. 2. rust. 3. defamation. 4. suspicion.

s. కళత్రము s. n. A wife.

T. కళవళ s. n. The sound of boiling.

T. కళాచిక s. n. A box, with a lid or cover.

s. కళింగదేశము s. n. *Calinga*, the country which stretches northwards along the coast, from the *Godavery* towards the Ganges. It takes it's name from the second of the three lingums, bounding the Teloogoo country, situated at Calysair ghaut on the Godavery. The nation is mentioned by Pliny, as "*Calingæ proximi mari*," and "*Gentes gangaridum Calingarum*."

s. కళిందజ s. n. (from s. కళింద *The name of a mountain*, and s. జ *born.*) The river Jumna, because its source is in the mountain *Calinda*.

s. కళేబరము s. n. 1. The body. 2. a corpse.

s. కళ్యాణము s. n. *vide* కల్యాణము.

s. కళ్యాణి s. n. The goddess *Parvaty*, the consort of *Siva*.

T. కళ్ళము or కళ్లము s. n. The spot of ground in the open fields, in which cattle tread the grain out of the ear; the thrashing floor.

T. కళ్ళి s. n. The plant termed *milk hedge*, *Euphorbia tirucalli*.

TUD. కళ్ళెము s. n. *vide* కళీయము.

T. కళ్లె s. n. Thick phlegm.

TUD. కళ్లెము s. n. A bridle; *vide* కళ్ళెము.

T. కవ s. n. A couple, or pair. కవలవాడు or కవలు Twins.

s. కవచము s. n. Armour, mail. మంత్ర కవచము An amulet, or charm worn on the person.

s. కవనము s. n. Poetry. ఆశు-కవనము or కవిత్వము An extemporary poem or verse. చిత్ర కవనము A poem written, and to be read, according to some fantastic shape; as that of a snake, chess-board, &c. I have seen Teloogoo verses in the latter *form*, in which a letter is placed in each square, and the words are formed by combining the letters according to the different moves of the pieces, as placed on the commencement of the game of chess.

s. కవాటము s. n. A door.

s. కవి s. n. 1. A poet. 2. a bird. 3. the planet *Venus*.

s. కవిత or కవిత్వము s. n. A poem, poetry.

T. కవియు v. n. *1. To excite*, to attack. 2. to let loose to battle. 3. to throw one's-self on the enemy.

T. కవిలిముండలు s. n. plu. Small balls made of the sediment arising from the boiling of beetle-nut, which, being dried, are used with the beetle-nut when chewed.

T. కవిలె s. n. An account book of the palm or cadjan leaf, such as those used by the *Curnums*, or village accountants, in the Northern Circars, and the Tamil country.

T. కవురు s. n. A light shade of any colour.

a. కవులు s. n. (from A. قول) 1. A special agreement, promise, or convention. 2. a favorable condition, stipulation, or

assurance. 3. a capitulation. 4. quarter in battle. కక్షలిచ్చు To give *cowle*, is usually applied to the safe guard, or favorable assurance, given to an absconding person, that he may appear free from all apprehension of danger; thus, a rebel sometimes comes in *on cowl*. To give lands *on cowl*, means to grant them on special agreement. In the districts of Bellari and Cuddapah, this expression is applied to waste, granted on favorable terms for a certain number of years, and afterwards subjected to full rent.

s. కక్షోష్ణము s. adj. Tepid. s. n. Slight warmth.

s. కవ్యము s. n. The oblation to the manes.

r. కవ్యవి s. n. A name of *Arjoona*. కవ్యవి చెలి (*from* చెలి *a friend.*) *Krishna*, because he was the friend of *Arjoona*.

r. కవ్వ ము s. n. A churning-stick. కవ్వపు మల The mountain *Mundara*; because the *Sooras* and *Asooras* used it as a churning-stick, in churning the ocean, in order to recover the sacred things lost at the deluge.

s. కశ or కశము s. n. 1. A whip. 2. a string.

r. కష or కషి s. n. Wrath, anger, rage, fury. కషిమంచు v. a. To destroy.

s. కశేరుకము s. n. The back bone.

s. కశేరువు s. n. A kind of grass, *Scirpus kysoor*.

s. కశ్మలము s. n. 1. Fainting. 2. a village inhabited by the ఎలిమకలవాండ్లు q. v.

s. కషాయము s. n. 1. An astringent taste. 2. a decoction, infusion, or extract. కషాయముకాచు To decoct, or infuse. కషాయముకాచు To be decocted, or infused.

s. కసిటరు s. n. A burglar.

s. కష్టము s. m. Bodily pain, or suffering. 2. labour, fatigue. 3. hardship, difficulty. 4. trouble, affliction, calamity, vexation, sorrow. 5. danger, adj. 1. Painful. 2. laborious. 3. hard, difficult. 4. afflicting, vexatious. 5. dangerous.

r. కసు s. n. 1. Impurity, or dirt, in any liquid. 2. the dark spots in the moon's disk.

r. కసువు s. n. 1. Anger, rage. 2. a storm. 3. profit or loss on the exchange of coins. 4. bad humours of the body. v. a. To revile, or abuse.

r. కసవు s. n. 1. Grass. 2. straw. 3. sweepings, rubbish.

o. కసాయి s. n. (from A. قصّاب) A butcher.

r. కసిందచెట్టు s. n. The plant termed *Casia esculenta*.

r. కసు part. used in compos. only, Small, little. కసుగా To fade a little. కసుగాయ A young or unripe fruit.

o. కసుబా s. n. (from A. قصبة) The chief city, or head station of a talook.

r. కసువు s. n. *vide* కసరు.

r. కసెనము s. n. An infusion, from a mixture of iron, toddy, and chebulic myrobolan, *Terminalia chebula*.

TUD. కస్తి s. n. *vide* కష్టము s.n.

s. కస్తూరి s. n. Musk. కస్తూరి పిల్లి A civet-cat. కస్తూరి పసుపు A sort of *scented* turmerick.

క్ష. కఙ్కము s. n. A crane.

s. కక్షము s. n. The armpit.

s. కక్ష s. n. 1. One party as opposed to another. 2. objection or reply in argument.

s. కక్ష్య s. n. 1. The armpit. 2. a forest of dead trees. 3. the intermediate space between the outer and inner gate of a fortress.

T. కా part. This is the infinitive of the irregular verb అగు, q. v. and being generally affixed to nominatives, or to words of the class drootuprukrootoolloo, it is then changed by the rules of grammar into గా. Added to any adjective, or to a substantive qualifying the nominative to the verb, it converts them into adverbs; thus, చల్లగా గాలి కొట్టుచున్నది The wind blows cold*ly*. It never can be added to the nominative with which the verb agrees. When added to substantives in the nominative case, it may also denote *resemblance, similitude, &c.* దూరానుంచిచూస్తే యెండమావులు నీళ్లవలె కనుపడుచున్నవి If sultry vapours be viewed from a distance, they appear *like* water. When added to the pronoun తాను, it represents the English expressions, *Spontaneously, of one's own accord;* thus, నీవు వానిని పిలిచినావా లేక వాఁడు తానుగా వచ్చెనా Did you call him, or did he come *of his own accord?* When added to nouns or pronouns in the dative case, it denotes - *For, on account of, in behalf, or in favor of:* thus, మీకుగా నేను దొరతో మాట్లాడితిని I spoke to the gentleman in favor of you. Added to infinitives, it denotes - 1. *While, as.* 2. *in consequence of:* thus, వారిద్దరు కలహించఁగా నేను వచ్చితిని I came *while*, or *as* they both were quarrelling; or I came *in consequence* of their both quarrelling.

కాఁజేయు v. a. To finish. కాఁబోలును or కాఁబోలు (from పోలును the third person of the aorist of the verb పోలు *to resemble.*) Perhaps.

s. కాంచనము s. n. 1. Gold. 2. the tree termed *Michelia champaca.*

s. కాంచి s. n. 1. *Conjeveram*, near *Madras*, one of the seven sacred cities of the Hindoos. *vide* కంచి. 2. a woman's zone or girdle, especially made either of gold or silver.

T. కాంచు v. a. 1. To see; to look. 2. to be brought to bed of an infant.

s. కాండము s. n. 1. Water. 2. an opportunity. 3. an arrow. 4. a stem or stalk. 5. a chapter or section. 6. a horse. కాండపటము (from s. పట *a cloth.*) A screen, or blind, surrounding a tent.

s. కాంత s. n. A beloved, or lovely woman.

s. కాంతము &c. adj. 1. Pleasing, agreeable, beautiful. s. n. A stone; in which

case it is compounded with కూర్చ్ - చంత్ర or అమ్, as కూర్చ్‌కాంతము A crystal lens, &c.

కాంతారము s. n. 1. A difficult or bad road. 2. a forest. 3. sugar-cane.

s. కాంతి s. n. Splendour, light, beauty.

s. కాంతుడు s. n. A husband.

s. కాందవము s. n. A particular kind of cake, baked on an iron plate.

s. కాందిశీకము &c. adj. Flying, running away, put to flight.

s. కాంభోజిదేశము s. n. *Camboja* or *Cambya*, a country in the north of India.

c. కాం లెక్క s. n. (from P. خام *raw, unripe*, and లెక్క *an account*.) A *rough* account, as opposed to a *fair* one.

s. కాంస్యము s. n. 1. Queen's metal. 2. a cup or goblet.

s. కాంక్ష s. n. Wish, desire, inclination, passion, appetite. కాంక్షించు v. a. To wish.

т. కాఁక s. n. 1. Warmth, heat. 2. anger.

т. కాక This is the negative participle of the verb ఆఁవు *to become*, q. v. It is used as a particle, denoting - Besides, else, except, unless. కాకపోవు v. n. To be unfinished, unaccomplished, or unsuccessful. కాకపుఁదు To disagree, to differ. కాకుంటే 1. If it be not so. 2. otherwise. కాకమఁచియేమి or కాకేమి Why not?

s. కాకనువము s. n. The sesamum seeds.

s. కాకము s. n. A crow.

т. కాకర s. n. The plant termed *Momordica charantia*.

s. కాకరుఁటి s. n. A hog.

s. కాకలి s. n. A low and sweet sound.

тир. కాకి s. n. A crow. కాకిబంగారు & Tinsel; brass-leaf, glittering like gold. 2. talc.

т. కాకిచెమ్మలు or కాకిపేరు or కాకిసోమాలు s. n. The epilepsy.

т. కాకితము s. n. 1. Paper. 2. a playing card.

т. కాకిపిక్కలు s. n. *lit.* crow's wings. A particular species of paddy.

s. కాకుత్స్థుడు s. n. One of the names of *Rama*.

s. కాకుదము s. n. 1. The palate. 2. the inside of the cheek.

s. కాకువు s. n. Change of voice, in fear, grief, &c.

s. కాక్కోలి s. n. A pole, for carrying burdens.

s. కాకోదరము s. n. A snake, or serpent.

s. కాకోలము s. n. 1. A raven. 2. a poisonous substance, of a black or raven colour, prepared from the *Cacoli*, a drug.

т. కాగడా s. n. A torch.

т. కాగితము s. n. *vide* కాకితము.

т. కాఁగు s. n. A large earthen pot.

т. కాఁగు v. n. 1. To boil, to simmer. 2. to grow hot, to be feverish.

s. కాచము s. n. 1. A glass. 2. a rope network, to carry any burden with. 3. a disease arising from some affection of the optic nerve, or gutta serena.

т. కాచు v. a. 1. To boil. 2. to warm, to heat. 3. to have fever. 4. to protect, or

preserve. 5. to watch or tend cattle. 6. to forgive, or excuse. 7. to produce. 8. to shine, as the sun or moon. 9. to wait in expectation or attendance.

n. కాచుకవడియములు s. n. *vide* కవిడియుం డలు.

r. కాటకము s. n. Famine.

కాటా s. n. Scales for large weights.

r. కాటిపలవాండ్లు s. n. plu. Jugglers.

r. కాటు s. n. A bite; a cut or notch. కొట్లాడు To wrangle, or fight as dogs, *vide* ఆడు. కాటుపోవు *To be singed*, as applied to milk or victuals. కాటువాసన A *singed* smell. కాటువెట్టు To notch, cut, or open.

r. కాటుక s. n. 1. Black smoke, mixed with oil, which native women apply to the edges of their eyes. 2. mildew in grain. కాటుకపిట్ట A wag-tail. కాటుకరాయి Sulphuret of antimony.

r. కాట్రకడ s. n. A bound-hedge, round a city or fort.

r. కాడ s. n. The stalk of long-growing vegetables or flowers, such as the lily, &c.

r. కాడ s. n. This word is used chiefly in the dative case, to denote - Condition, state, or quantity; as వానికాపురము యీకాడికివచ్చినది His house is reduced *to this state*. ఈపుస్తకమునకు కాడికియి స్తావు *For how much*, will you give this book? This word, used as a postposition, denotes - Near, at, to; as యింటికాడ Near, at, or to the house.

r. కాడి s. n. A yoke. కాడిఎద్దు The ridge between two fields.

r. కాడు s. n. regular, making it's inflexion sing. కాని; it is used, instead of వాడు, to denote the agent, when he is familiar or contemptible; thus విడు కాడు. A rake. పొగసుకాడు A cox-comb, a good looking fellow.

r. కాడు s. n. irregular, which makes it's inflexion sing. కాటి 1. A funeral pile. 2. a cemetery, a place where dead bodies are burnt or buried. కాటికాళ్లుజాచు కొనివున్నాడు This corresponds with the English phrase *He has one foot in the grave*.

r. కాడుపడు v. n. 1. To be insensible. 2. a person to disappear.

r. కాణము s. n. The food of a horse.

s. కాణుము &c. adj. One-eyed. s. n. A crow.

6. కాణీ s. n. A *cowry* of land, being something more than an acre. 2. in arithmetic, the fraction of one sixty-fourth.

s. కాతరము &c. adj. Timid; confused, perplexed, disordered.

s. కాత్యాయని s. n. 1. The goddess *Parvatee*, wife of *Siva*. 2. a middle aged widow, wearing a dress indicating the practice of austerity.

s. కాదంబము s. n. *vide* కలహంస.

s. కాదంబరి s. n. Wine, spirituous liquor.

s. కాదంబిని s. n. A succession, or long line of clouds.

r. కాదు This is the verb అవ్యక్త. v. in the 3d person singular, neuter gender, of the

negative aorist, used as a common negative, in denial of *quality or essence*: it is to be distinguished from కాదు, which denies *existence*, and is opposed to అవును *yes* q. v. అదిమంచిదికాదు That is *not* good. అవునాకాదా Yes or *no*? నాఒళ్లికాదు *It does not agree* with my body. నాకువానికాదు I and he are *upon bad terms*. అదినావల్లకాదు lit, *it cannot become* by me. I cannot do it. కాదను v. a. 1. To deny, refuse or reject. 2. to forbid to do.

r. కాన The irregular infinitive of the verb కను, in its first sense, as given under కను q. v.

s. కానను or కాన s. n. A forest, or desert.

r. కాని This is the negative relative participle of the verb అను q. v., and is used as a particle, to denote Either, or, unless, only, except, although; as రాయుమో చదువుమో-కానిది చదువనియ్యి Write *either* on cadjans, *or* on paper. వాడుయిక్కడికివస్తేతేనియాపనికానేరదు This business cannot be effected, *unless* he come here. యీపుస్తకముమీకేకానివానికివ్వను I *will* give this book to you *only*, not to him. వాని వల్లకానియీపనిచక్కబడదు This business cannot be well done *except* by him. వెడబుర్రగోసివానికానివాడుపోరు *Although* you push him by the neck, he will not go. కానిపని *Bad* business. కాని వాడు A person *on bad terms* with another; an enemy. చేతకానివాడు A useless, helpless, or stupid person.

r. కాని s. n. *vide* కానీ.

s. కానిసుడు s. n. An illegitimate son.

r. కానుగ s. n. Curds.

r. కానుక s. n. Any gift offered by an inferior to a superior.

r. కానుగచెట్టు s. n. The plant termed *Galedupa arborea* Rox. An oil is extracted from the seeds, which is used for lamps, and is sometimes applied externally in rheumatism.

a. కానుగోయి s. n. (from P. ఫ్యూగు) An officer of a large district, acquainted with its customs, and with the nature of its landed tenures.

r. కానుపు s. n. (from కను q. v.) The bringing forth a child.

s. కాపడ్యము s. n. *vide* కపటము.

r. కాపరము s. n. Fomentation.

s. కాపథము s. n. A bad road.

r. కాపాడు v. a. 1. To preserve, to protect. 2. to patronize. 3. to watch, guard, defend, or take care of.

s. కాపుకాయనము s. n. *vide* కాపరంబరి.

r. కాపు s. n. A husbandman, cultivator, ryot, or inhabitant. కాపరి or కాపువది A female of that description.

r. కాపు s. n. (from r. కాచు q. v.) 1. Heat, warmth. 2. producing fruit. 3. watching, guarding. 4. protection, preservation. 5. domicile, residence. 6. a guard at chess కాపరి A watcher, from ఉండు particle q. v.

r. కావుగము s. n. I. A residence, habitation, or dwelling. 2. a person's family, or house.

r. కాబట్టి adv. Therefore, consequently.

r. కాబోలును adv. Perhaps, probably. *vide* కా.

r. కాము s. n. The handle of an axe, hoe, or other such instrument, also of an umbrella.

r. కామంచిగడ్డి s. n. A fragrant grass.

r. కామంచిచెట్టు s. n. The fox grape, or *Solanum nigrum*, a species of nightshade, said to be eaten with impunity by the Hindoos.

s. కాముకము s. n. I. Wish, desire. 2. love, lust, concupiscence. కాముకుడు (from s. కూట a peak.) Wanton caresses, harlotry. కామధుక్కు or కామధేనువు The celebrated cow, in Indra's paradise, which grants whatever is desired. కామరూపి One who has the power of assuming any form at pleasure. కామి A debauched man. కామిని A debauched woman. కాముకము &c. adj. Lustful, libidinous. కామ్యము &c. adj. Desirable.

c. కామాటి s. n. A pioneer; a person who works with the pick-axe, spalle, or hoe.

c. కాముఁబో (from P. بکار) At all events, at any rate, certainly, positively.

s. కాముడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid, or god of love.

r. కాయ s. n. 1. Any unripe fruit, or nut. 2. the unripe produce of such vegetables as form a head, or pod. 3. a wart, thick skin, or callosity. 4. a piece at chess. కాయకూరలు Vegetables. చెంపకాయ *A slap* on the cheek. పిడికాయ *A blow* with the fist. పిల్లకాయ A child. కాయధాన్యము *Pulse*; all sort of grain contained in pods. కాయకన్ను An eye of which the pupil is destroyed; a blind eye.

r. కాయము s. n. A medicine, composed of long pepper, common black pepper, and seeds of bishop's weed, given to women in child-bed.

a. కాయము adj. (from A. ثبت) Firm, fixed, durable. కాయముచేయు To fix, establish, or constitute.

s. కాయము s. n. The body. కామఁడు The god of love; because produced in every body.

r. కాయికము adj. Slight, not strong.

s. కాయికము s. n. Profession, or business.

a. కాయిదా s. n. (from A. قاعدة) 1. Custom. 2. regulation, rule.

r. కాయు v. n. 1. To be feverish. 2. to bear fruit, or become ripe. 3. to shine, as the sun or moon. v. n. To tend cattle.

s. కారa s. n. A prison, or jail.

s. కారణము s. n. 1. Cause, as opposed to effect. 2. reason, purpose, motive. 3. fate, destiny, fatality.

r. కారము s. n. A pungent or hot taste. adj. Pungent, hot, spiced.

s. కారకర్త s. n. *vide* కారకుడు.

r. కారామిడ్లు s. n. The pulse termed *Dolichos catiang*.

T. కారించు v. a. To cause pain, to afflict.

S. కారిక s. n. 1. A verse. 2. an art, or profession.

T. కారికము s. n. The dark colour of unbleached new cloth.

TUD. కారియము s. n. 1. Business, affair, work. 2. cause, motive. 3. effect, as opposed to cause; result.

T. కారు s. n. 1. Pincers, tongs. 2. age. adj. 1. Dark, obscure. 2. salt. 3 withered; as కారు మొగులు Black clouds. కారుసముద్రము The salt sea. కారాకులు Withered leaves. కారుకొను To spread or cover, as applied to dark or black clouds.

T. కారు v. n. 1. To flow, to run or fall out, to drop through. 2. to distil. 3. to cough up phlegm, in spitting. కార్చు v. caus. To make flow, &c.

T. కారుచిచ్చు s. n. Wild fire, in forests.

T. కారుద్యము s. n. 1. Ridicule, satire. 2. folly. కారుద్యమాడు To ridicule or laugh at. కారుద్యపుమాట A silly or foolish speech.

S. కారుణ్యము s. n. Tenderness, compassion, pity.

T. కారునువ్వులు s. n. plu. The seeds of the wild sesamum.

T. కారుపంట s. n. Paddy sown in the wet season. It is the great crop of the Tamil country.

G. కారుబారు s. n. (from P. کاروبار) Business, occupation.

S. కారుకు s. n. An artist, artificer, or agent.

T. కారెము s. n. The hollowed trunk of the palmyra tree, used in the Northern Circars in watering fields from tanks.

S. కారోత్తమము s. n. Barm, yeast, froth.

S. కార్తవీర్యుడు s. n. The name of a king with a thousand arms, also called *Arjoona*, a celebrated hero distinct from the Pandoo prince; he is one of the Jain emperors of the world.

S. కార్తస్వరము s. n. Gold.

S. కార్తికము or కార్తికమాసము s. n. The 8th Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Scorpio*.

S. కార్తికేయుడు s. n. The deity of war, son of *Siva*.

T. కార్తె s. n. The particular constellation of the 27 in which the sun happens to be.

S. కార్పణ్యము s. n. 1. Poverty, parsimony. 2. malice.

S. కార్పాసము s. n. 1. Cotton. 2. a cloth made of cotton.

S. కార్ముకము s. n. A bow.

S. కార్యము s. n. *vide* కారియము.

T. కాఱియ s. n. Corporeal pain.

T. కాఱు adj. 1. Impenetrable; as కాఱడవి An impenetrable forest. 2. difficult, hard; as కాఱుమాట A difficult word. 3. wild; as కాఱుదున్న A wild buffalo. కాఱుకొమ్ములమెకము (from T. కొమ్ము *a horn*, and TUD. మెకము *a beast*.) A deer.

T. కాఱడు *s. n.* A stick parallel with one wall of the house, the ends of which are supported by being thrust into the two walls at right angles with the other,

In conjunction with the wall to which it runs parallel, it serves as a shelf to support pots, &c.

s. శాలము s. n. 1. Time. 2. occasion, conjuncture, season. 3. tense. 4. death. 5. black colour. శాలచక్రము The circle of time. శాలక్షేపముచేయు To pass time. శాలక్రయముచూపుము At the *current* price. వర్షాశాలము The rainy season. ఎండశాలము The hot season. వెన్నెలశాలము The first fortnight of the moon. బీరకలశాలము The second fortnight of the moon. వర్తమానశాలము The present tense. భవిష్యత్శాలము The future tense. భూతశాలము The past tense. శాలుచేయు To die. శాలకంఠము lit. black throat. 1. A sparrow. 2. a peacock. 3. a wag-tail. శాలజ్ఞుడు s. n. (from s. జ్ఞా *to know.*) A cock; because he is supposed to know the hours. శాలజ్ఞుడు s. n. An astrologer, a fortune teller; because acquainted with time. శాలధర్మము Death. శాలాంతకుడు (from s. అంతకుడు q. v.) The god *Siva*, the destroyer of *Yama*. శాలమూత్రము One of the 21 hells.

T. శాలవ s. n. 1. A water-channel. 2. a rivulet. శాలవపోవు To go to stool.

s. శాలాయసము s. n. Iron.

T. శాలు s. n. 1. A leg. 2. a foot. 3. a claw or talon. 4. a quarter or fourth part. మోశాలు The knee. ఱుదిశాలు The heel. మీశాలు The upper part of the foot. ముందరిశాళ్లు The fore-feet of quadrupeds. వెనకశాళ్లు The hind-feet of quadrupeds. శాలసరులు - శాలుబలము - శాల్బలములు or శాలబంట్లు Infantry. శాలిబాట్ట or దారి A foot-path. శాలారి A poll-tax; so much per foot. శాలారివాడు A traveller. శాలిచేతులు (from T. చేతులు *fingers.*) The toes. శాలుxటియ A quarter of a Hindoo hour. శాలుకోళ్లు Hands and feet. శాల్దొక్కు v. a. (from దొక్కు *to tread.*) To marry. s. n. Marriage; because at a marriage the bridegroom treads upon the foot of the bride. శాలుమరి Urine.

T. శాలు v. n. 1. To burn, to be consumed. 2. to be baked. శాలుపు s. n. Burning.

శాల్చు v. a. 1. To burn. 2. to roast, or bake. 3. to fire a gun, or cannon. శాల్పించు v. caus. To cause to burn, &c.

s. శాలుడు s. n. *Yama*, the regent of death.

s. శాల్యము s. n. Dawn, day break.

T. శాళంజి s. n. A spitting-pot.

s. శాళివాహ s. n. The fifty-second year of the Hindoo cycle of sixty.

s. శాళింకుడు s. n. A sort of snake, or serpent.

s. శాళిచి s. n. A name of the river *Jumna*.

శాళిహేదనుడు (from s. భేదన *separating.*) *Balarama*, the elder brother of *Krishna*, the eighth incarnation of *Vishnoo*; because he divided the *Jumna*.

s. శాళిశ or శాళి s. n. *Parvatee*, the consort of *Siva*.

T. శాళ్లు s. n. The plural of శాలు, a leg,

or foot. q. v. కాళ్ల - కట్టె or కర (from కాళ్ల *the end.*) That part of a bedstead, where the feet are placed. కాళ్లతన్ను v. a. To kick, to struggle. కాళ్లపెట్టి A centipede of the largest sort.

కావడి s. n. A piece of wood, with ropes suspended from each end, placed upon the shoulder, for carrying a burden, like that used by milk-maids in England కావటిమువ్వు The rope net work, by which burdens are suspended from this piece of wood. కావటిబద్ద The pole or wood only. కావటిమట్టు The bottom of the rope, or rattan net work, in which burdens are thus suspended.

కావరము s. n. 1. Fat. 2. pride, arrogance. కావరించు v. n. To become fat, or proud.

కావలయు v. n. This is a compound verb, formed of కా, the infinitive of అవు q. v., and వలయు q. v. Used impersonally, without a nominative, and governing the dative case, it denotes - 1. To wish, want, or desire. 2. to be requisite or necessary. అదినాకుకావలె ను *I want* that. నెలకుపదివరాలుకావలె ను *It will require* ten pagodas *per* month. But if used with a nominative governing it, it denotes - To stand in relationship; to be connected by blood, or marriage. వాడునీకుఏమికావలెను *In what relation* does he stand with you? *how is he connected* with you? నాకుతండ్రికావలెను *He is* my father.

కావలి s. n. 1. A guard. 2. custody. కావలవాడు A sentry, centinel, or watchman.

కావా s. n. The lunging a horse.

కావి s. n. 1. Redness. 2. a red cloth, such as is worn in India by those religious orders who profess chastity. adj: Red.

కావించు v. a. 1. To make, or cause. 2. to fabricate, or invent. 3. to build, or construct. 4. to compose.

కావిరి s. n. Black vapour; any thing that appears like smoke.

కావు s. n. A black spot, or mark, on the forehead.

కావున adv. Therefore.

కావుపాతర s. n. A pit for securing grain, of which the mouth is narrow.

కావేరి s. n. The *Cauvery*, the principal river in the southern part of the Indian Peninsula. It rises in the western ghauts, and runs through the Mysore country, passing the capital Seringapatam; thence it flows to the districts of Coimbatore, Trichinopoly, and Tanjore. Near Trichinopoly, it's waters are divided, by the famous *annicut*, or dam. One branch of it, which thence flows under the name of the *Cauvery*, spreads it's waters, by innumerable artificial channels, all over the fertile district of Tanjore, where it is nearly absorbed, before reaching the sea. The other branch takes the name of the *Coleroon*, and runs into the sea near *Devicotta*.

s. కావ్యము s. n. A poem, or poetical composition.

s. కావ్యుడు s. m. The planet *Venus*, represented by the Hindoos as a male, and considered the preceptor of the demons.

s. కాశము s. n. A species of long grass. *(Saccharum spontaneum.)*

s. కాశి s. n. The holy city of Benares.

s. కాశ్మర్యము s. n. The plant termed *Gmelina arborea*. Roxb.

s. కాశ్మీరము s. n. 1. The plant termed *Costus speciosus*. 2. the country of *Cashmire*.

s. కాశ్యపి s. n. 1. The earth. 2. *Aroona*, the charioteer of the sun.

s. కాషాయము &c. adj. Red.

s. కాష్ఠ s. n. A quarter, *or region*, of the world.

s. కాష్ఠము s. n. Wood. It is commonly applied, in Teloogoo, to the wood of the funeral pile.

s. కాసమర్దము s. n. The plant termed *Cassia esculenta*.

s. కాసము s. n. 1. A cough. 2. asthma.

s. కాసరము s. n. A buffalo.

s. కాసరవల్లి s. n. A species of paddy.

s. కాసా s. n. A son by a female slave.

s. కాసారము s. n. A pond, or pool.

s. కాసీసము s. n. Green vitriol, green sulphate of iron.

s. కాసు s. n. A cash, the smallest copper coin. కాసంత (from అంత q. v.) often pronounced కాస్త Little, short, small, concise.

s. కాసె s. n. The end or corner of a garment, tucked up behind, into the waist band.

s. కాసెదారుడు s. m. A stone-cutter, a carver, or sculptor.

s. కాహళము s. n. A musical instrument, described as a kind of large drum.

---

s. కి postpos. To, one of the signs of the dative case, added to inflexions in ం, ట్, or ్.

s. కింకరుడు s. m. A male servant, or slave. కింకరి A female servant, or slave.

s. కింకిణి s. n. A tinkling ornament of any kind.

s. కించిత్ adv. A very little; the smallest possible quantity.

s. కించిత్కీటకము or కించిత్కృమి s. n. A small red worm, or prawn.

s. కింకిణి s. n. The sound of the bow-string.

s. కింజల్కము s. n. The filament of a lotus, of which a number surround the pericarp.

s. కిందు adv. Below, under, down. కిందా మీదా Topsy turvy. కిందట Formerly. ఒకనికిందితిండ Under one's power. కిందిచూపు A down-cast look. కిందటి adj. Former.

s. కింపచ్చనము &c. adj. Avaricious.

s. కింపురుషము &c. adj. Silly, childish.

s. కింపురుషుడు s. m. A creature possessing a human face, and the body of a bird.

s. కింవదంతి s. n. A rumour, or report. lit. కిం *what* s. pro. and వదంతి *do they say*.

1st per. plu. pres. tense of Sanscrit root వద *to speak*.

s. కంకాళము s. n. The beard of paddy.

s. కంకుకము s. n. The tree termed *Butea frondosa*.

s. కకిదివి s. n. The bird called the blue Jay.

v. కకురించు v. a. 1. To caress. 2. to cajole, to deceive.

s. కక్కసనులు s. n. plu. *vide* కందూ కేళులు.

v. కక్కీ—ఱియు v. n. To be in close order, to be pressed, or squeezed together.

s. కక్కి s. n. A fowl.

v. కిచకిచ s. n. The chirping of birds, rats, &c.

s. కిచిడీ s. n. Rice, and split pulse, mixed, and dressed with clarified butter, &c.

s. కిటి s. n. A hog.

v. కిటకి s. n. A window.

v. కిటుకు s. n. 1. An artifice, or trick. 2. a secret.

v. కిట్టు v. 1. To approach. 2. to be crowded, squeezed, or shut together. 3. to agree. కట్టకొ The hand-torture, composed of two pieces of wood, tied at one end; one is passed over, and the other under the hand, and then the two open ends are *squeezed* together. It was formerly applied to Ryots who refused to pay their assessment.

s. కిణము s. n. 1. A wart, scar, or mole.

s. కితవుడు s. n. 1. A gamester. 2. a cheat.

s. కితాబు s. n. (from A. خطاب) A title.

v. కిత్తనార బట్ట s. n. Canvass-cloth.

v. కిత్తలి చెట్టు s. n. The orange tree.

v. కినుకు v. n. 1. To be angry, or irritated. 2. to demand with importunity, to dun. 3. to approach. కినుక or కిన్క— s. n. Anger, wrath, rage.

s. కిన్నరుడు s. n. *vide* కింపురుషుడు.

v. కిన్నెర s. n. A sort of small fiddle, or shrill violin, used by the mussulmans.

s. కిన్నాయము s. n. (from A. زيادة) *abundance, surplus.)* Benefit, profit, advantage.

s. కిమ్మతు s. n. (from A. قيمت) Price, value.

s. కిమ్మీరము s. n. Variegated colour.

s. కిమ్మీరుడు s. n. The name of the giant who was slain by *Bheema, one of the Pandoo* princes.

s. కిరణము s. n. A ray.

a. కిరస్తాను adj. Christian.

s. కిరాతకదేశము s. n. The name of a barbarian country, one of the fifty-six enumerated by the Hindoos.

s. కిరాతుడు s. n. Any individual of the race of savages, found in the hills in India, who wear the feathers of the peacock as an ornament in their heads.

s. కిరాయి s. n. (from P. كرايه) Rent, hire, fare.

s. కిరి s. n. A hog.

s. కిరీటము s. n. A diadem, or crown.

s. కిరీటి s. n. One of the names of *Arjoona*, the 3d of the *Pandoo* princes.

v. కిలుకిల s. n. The noise produced by the rattling of a wheeled carriage, or by creeking shoes.

v. కిలుకు v. n. To wink.

తె. కిలుమెట్లు s. n. pl. A sort of sandals, which are made so as to produce a creeking noise, in walking.

తె. కిల్లలు s. n. pl. The turning of a wheel, &c.

తె. కిల్లు s. n. *vide* కిలకిల.

తె. కిలకి s. n The sound of loud laughter.

s. కిలాసము s. n. A blotch, or scab.

s. కిలింజకము s. n. A mat.

s. కిల్బిషము s. n. Sin, crime.

s. కిశోరకము s. n. An infant, the young of any animal.

s. కిష్కువు s. n. 1. A span. 2. a cubit.

తె. కిసరు s. n. A disease, believed to arise in children, from the touch of a menstruous female, or of a woman impure after child-birth.

s. కిసలయము s. n. A sprout, or shoot.

తె. కిసుమిసాము s. n. The raisin, or dried grape.

s. కిస్తి s. n. (from A. قسط) An instalment. కిస్తివారీ The settlement of the revenues or taxes, by instalments.

తె. కీ part. Below, down, lower. కీఁకన్ని A down-cast eye. కీనిడ One's shadow. కీఁక రుపు The lower part of the belly.

s. కీకస ము s. n. A bone.

s. కీచకము s. n. A bamboo, rattling or whistling in the wind.

తె. కీరకూఁరక s. n. 1. Confusion. 2. any matter thrown into disorder, by bad management. కీరకూఁరక మాటాడు To speak without rhyme or reason.

తె. కీచో or కీచులు s. n. A jacket-pocket.

తె. కీచు adj. Shrill. కీచుకును To make a shrill noise.

s. కీటకము s. n. A worm, or insect.

s. కీటుమణి s. n. The fire-fly.

s. కీటము s. n. A worm or insect.

s. కీటరాజము s. n. The name of an insect.

తె. కీడు s. n. 1. Disregard, contempt. 2. inactivity. 3. a range or division in a mud-wall.

తె. కీడు s. n. 1. Evil, misfortune. 2. danger, mischief. కీడుమేళ్ళు Evil and good.

తె. కీడు s. n. A branch of the cocoanut tree, with the leaves plaited, for uses to form a sort of mat.

s. కీదృక్కు &c. adj. What? what like?

s. కీనాశుడు s. n. *Yama*, the regent of death.

s. కీరము s. n. A parrot.

s. కీర్తన s. n. 1. Praise, encomium. 2. a hymn.

s. కీర్తి s. n. Fame, reputation, glory, renown. కీర్తించు v. a. To praise, eulogize, or glorify.

s. కీల s. n. The flame of fire.

s. కీలక s. n. The 42d year, of the Hindoo cycle of sixty.

తె. కీలకము s. n. *vide* కీటుకు.

s. కీలకము or కీలము s. n. 1. A gnomon, a pin. 2. a wedge.

s. కీలాలము s n. 1. Water. 2. blood.

s. కీలిత ము &c. adj. Tied, knotted, bound.

తె. కీలు s. n. 1. A joint. 2. a hinge. 3. pitch, tar. చేతికీలు The *joints* of the hand. తలుపు కీలు The *hinges* of a door.

Ship *tar* or *pitch*. కీలుకత్తి. (from T. కీలు q. v.) A knife which folds into the handle. కీలుగంటు A tuft of knotted hair.

T. కీవాడ s. n. A tract of land, round a village, where its suburbs formerly stood.

S. కీశము or కీకుడు s. n. A monkey.

C. కీసర s. n. *vide* కేసర.

T. కు postpos. To. One of the signs of the dative case, added to all inflexions, except such as terminate in ఴ, ళ, or ఱ.

T. కుంక s. n. A widow.

T. కుంకటవేరు s. n. A small or fibrous root.

T. కుంకర్లు s. n. plu. Curls or ringlets of hair.

T. కుంకుడుచెట్టు s. n. The soap-nut tree. *Sapindus emarginatus.*

T. కుంకుడుపురుగు s. n. A sort of red insect.

T. కుంకుడువేరు s. n. *vide* కుంకటవేరు.

S. కుంకుమ s. n. Turmerick, mixed with alum and lime juice, which forms a fine crimson colour, much used by the Hindoos, in marking the forehead.

S. కుంకుమము s. n. Saffron. *Crocus sativus*

T. కుంకు v. n. 1. To become less. 2. to sink. 3. to be humbled, depressed, or decreased. కుంచు v. a. or కుంచించు v. caus. 1. To make less, shorten, or abridge. 2. to sink. 3. to humble, abate, reduce, decrease, or diminish. 4. to draw back.

T. కుంచెకు s. n. A measure equal to 4 *manika*.

T. కుంచె s. n. A painting-brush, or pencil.

T. కుంచె s. n. 1. A fly-flap, usually made of the white hair from the tail of the cow of Tartary. 2. a piece of wood, to prepare the warp without entanglement.

T. కుంచెకోల s. n. An iron rod, of which the end is bent, used to unlock the doors of Hindoo temples.

S. కుంజము s. n. A place overgrown with creepers, &c.; a bower or arbour, formed by creeping plants over-running a tree. 2. the lower jaw.

S. కుంజరము s. n. An elephant. కుంజరాశనము (from S. ఆశన *food.*) The holy fig tree. *Ficus religiosa*; because it is eaten by the elephant.

T. కుంట s. n. 1. A pond. 2. a square land measure.

T. కుంటు v. n. To limp. కుంటి adj. Lame, crooked. కుంటు Lameness, crookedness. కుంటిశనము (from TEL. శనము *a planet.*) Saturn; on account of the lameness, or slowness, of his motion.

T. కుంటెన s. n. The profession of a pimp, or bawd. కుంటెనకత్తె A bawd. కుంటెనకాడు A pimp.

T. కుంతనపుపోగులు s. n. plu. A kind of ornament for the top of the ear.

S. కుంఠము &c. adj. 1. Blunt. 2. indolent, lazy, slow.

TEL. కుండ s. n. An earthen pot. కుండకోలదూల్పి (from T. కోల *a staff*, and దాల్పి *one who holds.*) A person who, in token of his renunciation of worldly enjoyments, assumes the staff and pot of a recluse. కుంభరాశి (from TEL. రాశి *a sign of the zodiac.*) The sign *Aquarius.*

1. కుండము s. n. 1. An earthen-pot. 2. a pit for receiving and preserving consecrated fire.

2. కుండలము s. n. An ear-ring.

3. కుండలి s. n. A snake, or serpent.

4. కుండినము s. n. The name of a city.

5. కుండు s. n. A cistern.

6. కుండుడు s. n. A son born in adultery, by a married woman, to another man, while her husband is alive.

7. కుంతము s. n. A spear, or lance.

8. కుంతలదేశము s. n. The name of one of the fifty-six countries enumerated by the Hindoos, said to be in the north west of the Indian Peninsula.

9. కుంతలులు s. n. plu. Hairs.

10. కుంతి s. n. The name of the mother of the *Pandoo* princes.

11. కుంద s. n. A pillar.

12. కుందకము s. n. 1. Impediment, hindrance. 2. defect, want.

13. కుందనము s. n. Pure gold.

14. కుందము s. n. 1. The plant termed *Jasminum multiflorum*. 2. one of the nine treasures of *Coobera*.

15. కుంది s. n. A sort of rim placed upon a mortar, to prevent the falling of rice, &c. when beaten in it.

16. కుందు s. n. 1. Affliction, grief, disquietude. 2. repentance. v. n. 1. To be grieved, to sink under affliction. 2. to die.

17. కుందురెల్లుపెన్ని s. n. A kind of reed, of which pens are made in the east.

18. కుందేలు s. n. A hare. This noun is irregular, and makes the inflexion sing. కుందేటి.

19. కుంపటి s. n. A chafing-dish; a portable stove. 2. a portable furnace.

20. కుంపణి s. n. Bleaching.

21. కుంభము s. n. 1. An earthen pot. 2. the frontal globe of an elephant's head. 3. the sign *Aquarius*. 4. a heap of boiled rice. కుంభకారుడు A potter. కుంభజుడు or కుంభసంభవుడు (from జ or సంభవ *borne*.) 1. *Drona* the military preceptor of the *Pandoo* princes. 2. the sage *Agustya*, regent of the star Canopus; because both are supposed to have been miraculously produced from an earthen pot. కుంభకర్ణుడు The name of a giant, the younger brother of *Ravana*, ruler of Ceylon; because his ears were the size of an earthen pot.

22. కుంభి s. n. An elephant.

23. కుంభిని s. n. The earth.

24. కుంభినసము s. n. A snake, or serpent, with wide nostrils.

25. కుంభీపాకము s. n. One of the Hindoo hells.

26. కుక్క s. n. A dog. ఆడికుక్క A bitch. కుక్క పిల్ల A whelp. కుక్కకొడుగు *lit.* a dog's umbrella. A mushroom. కుక్కతులసి *lit.* dog *toolasee*. The white basil, or country tea, *Ocymum album*, as distinguished from the *toolasee* proper, *Ocymum sanctum*.

27. కుక్క s. n. A small bedstead, of which the tape is loose, or slack.

t. కుక్కు v. a. 1. To suppress. 2. to push. 3. to beat. 4. to kill. 5. to fill up; to make full; to stuff.

s. కుక్కుటము s. n. A cock. కుక్కుటధ్వజుడు (from s. ధ్వజ *a banner*.) The god of war, *Coomaraswamy*; because a cock is his ensign.

s. కుచము s. n. The female breast, or pap.

s. కుచోద్యము s. n. 1. Fraud, deceit. 2. pastime, fun.

t. కుచ్చి s. n. A small hut.

t. కుచ్చిరము &c. adj. Wicked, cunning. s. n. Wickedness, cunning, malice.

t. & tud. కుచ్చుల మొకము s. n. The quadruped called *Bos grunniens*.

t. కుచ్చులు s. n. plu. Tassels, haugings.

t. కుచ్చెల s. n. 1. A heap of cut corn, in its straw. 2. a certain land measure.

t. కుచ్చెళ్లు or కుచ్చిళ్లు s. n. plu. The folds of the lower cloth, which the Hindoos tie round their loins.

s. కుజనుడు s. n. A wicked man.

s. కుజము s. n. A tree.

s. కుజవారము s. n. The planet *Mars*. కుజవారము s. n. Tuesday.

s. కుటకము s. n. *vide* కుటరము.

s. కుటము s. n. 1. A tree. 2. a house.

s. కుటరము s. n. The post round which the string passes, which works the churning stick.

s. కుటరాజను s. n. A species of centipede.

s. కుటి or కుటీరము s. n. A hut; a cottage.

s. కుటిలము &c. adj. Crooked, cross. s. n. 1. A trick. 2. imposture. 3. treason.

s. కుటుంబము s. n. 1. Family. 2. a wife.

s. కుటుంబి s. n. The father of a family, a householder. కుటుంబిని A matron; a woman who has both her children, and her husband, alive.

s. కుట్టని s. n. A procuress.

s. కుట్టిమము s. n. Pavement.

t. కుట్టు v. a. 1. To sew or stitch. 2. to sting, or bite, as applied to insects. 3. to bore. s. n. 1. A seam. 2. sewing, needle-work. 3. a cholic, or stitch. కుట్టించు v. caus. 1. To cause to sew, &c. 2. to cause clothes to be made, or sewn. కడుపుకుట్టె The belly *is ache*. కుట్టుపోము To sew slightly; *to stitch*. చెవులుకుట్టు *To bore* the ears. కుట్టుమరు *The point* of death, *vide* ఉమరు. తేలుకుట్టు A scorpion *to sting*. బట్టలుకుట్టు *To sew* cloths. మడిచికుట్టు *To hem*. చెప్పులుకుట్టు *To make* shoes. కుట్టువాడు or కుట్రవాడు A tailor. కుట్టు - పడినవి or పడినవి *The seam* is unript. పన్నకుట్టు A fine *seam*. మొరకకుట్టు A coarse *seam*. రెట్టికుట్టు A double *seam*.

t. కుట్టె s. n. The anus.

s. కుట్మలము s. n. An opening bud.

t. కుట్ర s. n. Intrigue.

s. కుఠారము s. n. An axe.

t. కుడక s. n. A vessel in which sandal, &c. is kept.

t. కుడి adj. The right. కుడిపక్క The right side. కుడిచెయ్యి The right hand.

t. కుడితి s. n. The water with which rice, or any split pulse, has been cleaned.

t. కుడిమివాడు s. n. 1. A man who cures

persons bit by poisonous animals. 2. a snake-catcher.

s. పుదుంక ము s. n. An arbour, formed by creeping plants overgrowing a tree.

r. పుదుచు v. n. 1. To suck. 2. to eat. పుదుప్పు v. caus. To cause to suck, &c. పుదుప s. n. 1. Eating. 2. food.

s. పుదుపము s. n. A certain Indian measure.

r. పుదుము s. n. A sort of cake, boiled in steam.

s. పుదుర్గము s. n. A wall.

s. పుదుంబము s. n. The plant termed *Amaranthus tristis*, of which the leaves and stalks are made into curry, and eaten by the Hindoos.

s. పుదుపము s. n. A corpse.

s. పుదో adj. Lean-armed, wither-armed.

s. పుధపము s. n. 1. Mid-day. 2. a small leather bottle for oil, &c.

s. పుధలము s. n. One of the seven regions below the earth.

r. పుధి పుధిక or పుధుక s. n. The throat. పుధికంటు A necklace tied close round the throat, so as to *touch* it.

r. పుధిం పెట్టు v. a. To afflict.

s. పుధుక ము or పుధూహలము s. n. Eagerness, vehemence, impetuosity.

s. పుధ్ర్—లము s. n. A mountain.

s. పున్న s. n. 1. Reproach. 2. contempt. 3. blame.

s. పున్నవము &c. adj. Low, vile.

s. పుష్ప ము s. n. The trappings or housings of an elephant.

r. పుడిచు or పుడియించు v. a. 1. To abate, to lessen. 2. to shake grain, &c. in a sieve or pot, so as to throw the upper under the lower grain.

r. పుడి ము v. n. To become tight, as a knot, &c.

r. పుడిపించు v. a. To shake as water in a bottle.

r. పుడువ or పుడుప n. One of the bits, or portions, into which curds divide.

r. పుడుపు v. a. To shake. s. n. Shaking.

r. పుడుము v. n. 1. To be re-established, or restored. 2. to be settled, or, arranged. 3. to be cured; to recover from illness. 4. to be pacified; to be made calm, or quiet. 5. to be fixed, or placed. 6. to become firm, or resolute, in any opinion. 7. to be got, or obtained, s. n. 1. Health. 2. beauty. 3. a garden-bed. 4. any thing placed under a vessel, to prevent its falling, as a straw rope, &c. 5. a rim placed over a mortar, to prevent what is beaten in it falling out, *vide* పుంది. This word, when used as a substantive, makes it's inflex. sing. పుడుటి. adj. 1. Healthy. 2. beautiful. 3. well-arranged. 4. calm, quiet.

పుడుర్చు v. a. 1. To re-establish, or restore. 2. to settle, or arrange. 3. to cure, or recover. 4. to pacify, calm, or quiet. 5. to fix, or place. 6. to make resolute, or firm. 7. to procure for another. చోటు పుడ్చర లేదు A place is not obtained. పుడురుపాటు Settlement, arrangement. మన-

మ్మనుమనుట The mind to be firm, or resolute.

T. పుమువ or పుజవ s. n. 1. A pawn. 2. mortgage. పుమువ పెట్టు To mortgage; to pawn. పుమువ విడిపించు To redeem from pawn.

T. పుడ్డాలము s. n. An instrument for digging, somewhat like a short hoe.

S. పుడ్డరము or పుడ్డ రము s. n. A mountain.

T. పుడిక్కి or పుడుక్కు s. n. An obstacle, or impediment; a pretext urged to prevent any thing. adj. Cross, crooked, lame.

T. పుడుపు v. n. To slumber, or doze. s. n. A slumber, or sleep. పుడిపాటు Drowsiness.

S. పుడ్డారము s. n. Glass-ware.

S. పుబతను &c. adj. Angry, enraged.

T. పుప్ప s. n. 1. A collection, heap, or assemblage. 2. filth or sweepings. పుప్పలా రా adv. All of a heap. పుప్పదుము (from అదుము *the bottom* q. v.) The grains which fall from a corn heap, when it is removed. పుప్ప పెప్పలు గా adv. (from T. పెప్ప *a float*, and గా q. v.) lit. like floats of heaps. Abundantly, as పుప్ప పెప్పలు గా వానకురిసినది The rain fell abundantly.

T. పుప్పము s. n. A small village, or hamlet.

T. పుప్పళించు v. n. (from పుప్ప q. v.) To wash a cloth, by beating it, *in a heap*, against a stone.

TUD. పుప్పసము s. n. (from s. పూర్వాశ్రయ) A woman's bodice.

T. పుప్పంబు v. n. To fix the feet firmly, when about to jump. పుప్పడము A leap. పుప్పడముచేయు To leap.

T. పుప్పి పెట్టు s. n. A kind of Anise. *Anethum Sowa*. Rox.

T. పుప్పి s. n. 1. An ornament worn by Hindoo females, in their plaited hair. 2. a jar.

T. పుప్పిరంటి చెట్టు s. n. The plant termed *Acalypha Indica*.

T. పుపు సుము s. n. 1. The skin of a serpent, 2. a jacket. 3. the pivot of a door.

S. పుబేరుడు s. n. *Coobera*, the god of riches, and regent of the north.

S. పుబ్బు &c. adj. Hump-backed.

S. పుమారస్వామి s. n. *Carteeiya*, or *Coomaraswamy*, the god of war.

S. పుమారి or పుమారిక s. n. 1. A girl of eight years of age. 2. a daughter.

S. పుమారుడు s. n. 1. A son. 2. one of the names of పుమారస్వామి q. v.

T. పుమార్తె s. n. A daughter.

S. పుముదము s. n. The water lily. 2. the elephant at the south west point. పుముదబాంధవుడు (from s. బాంధవ *the friend.*) The moon; because the water lily expands, as the moon appears. పుముదిని A pond abounding with water lilies.

T. పుములు v. n. To be consumed, or inwardly burnt.

G. పుమ్మక్క s. n. (from P. చూ) Aid, assistance.

T. పుమ్మరగవ్వ s. n. A wag-tail.

T. పుమ్మరవాడు or పుమ్మరి s. n. A potter. పుమ్మరత or పుమ్మరది A female potter.

పుమ్మరపురుగు A sort of insect. పుమ్మరసానె or పుమ్మరసాలె A potter's wheel. పుమ్మరసాలెచుక్క (from చుక్క *a star.*) The sixteenth of the lunar mansions; from it's supposed similitude to the potter's wheel. పుమ్మరస్వరూపము An earthen pot.

T. పుమ్మరించు v. a. 1. To pour out of a sack, or basket. 2. to empty; to discharge.

T. పుమ్ము v. a. 1. To beat in a mortar. 2. to butt, or strike, with the horns. s. n. A blow from the horns.

T. పుమ్ము s. n. Smoking ashes; fire not extinguished.

T. పుయి or పుయ్యి s. n. An exclamation of complaint, or sorrow.

T. పురంగట or పురండ adv. Near.

s. పురంగము s. n. 1. A deer, or antelope. 2. a monkey.

s. పురంటికము s. n. Yellow amaranth.

s. పురందము s. n. 1. Any enlargement of the testicles, or scrotum. 2. rupture.

s. పురరము s. n. An osprey.

s. పురరి s. n. A ewe.

T. పురించి postpos. *vide* పురించి.

o. పురిటీ s. n. (from P. پیڑی) A chair.

T. పురిటీ s. n. The kernel of the cocoanut.

T. పురిమిట్టు s. n. A bank, for retaining water, in a field.

T. పురియు v. n. To rain. పురియించు or పురిపించు v. a. To cause to rain. నిప్పులు పురిపించు *lit.* to cause fire to rain. To be in a great passion, or hurry. పురుపు s. n. The act of raining.

T. పురుగంబాలు s. n. plu. Small perpendicular posts, by which short beams are raised upon longer ones, and thus form a shelving roof, in the native houses.

T. పురుగు s. n. A small కంటాళము q. v.

T. పురుజు s. n. A hawk.

s. పురుదేశము s. n. The country near Dehli.

T. పురుమగొల్లె s. n. A sheep, with long wool.

T. పురుమువాండు s. n. A man who weaves blankets, or *cumblics*, as they are termed in India.

s. పురువింకము s. n. 1. Fragrant grass. 2. a fine ruby.

T. పురువు s. n. The thigh.

s. పురూపము s. n. Deformity, ugliness.

s. పర్కురము s. n. A dog.

T. పుష్పినువర్గాలు s. n. plu. A particular species of the *Sesamum orientale.*

T. పుసు s. n. 1. Shortness. 2. a little. 3. haste.

T. పుసుక్కున v. n. To be in a hurry.

T. పుసుపు s. n. A heap.

T. పుసుచ s. n. 1. Shortness. 2. a dance. adj. Diminutive, short.

T. పుసుపు s. n. 1. A sore, or boil.

T. పుసుమూడు s. n. A shelving roof.

T. పుసులు s. n. plu. Hairs.

T. పుసులనేలుగొల్లు s. n. A plant, with a fragrant root.

T. పుల్లి s. n. 1. An infant. 2. a boy, or lad. 3. a young buffaloe.

T. పుల్లు v. To cry; to make a loud noise.

T. పుల్లకము s.m. 1. A snake's hole or nest. 2. the connexion of several stanzas, pro-

traction of the government of the noun, or verb through several verses, contrary to the practice of closing the sense with each verse.

s. పులు s. n. An adulteress.

s. పులు s. n. 1. Race, tribe, cast, or family. 2. a multitude of animals of the same species. పులస్థుడు A male of the same cast with one's self. పులస్త్రీ A female of the same cast. పుల [illegible] A *chaste* woman. పులీనుడు A man of honorable descent, of respectable family.

s. పులాయము s. n. A nest.

s. పులాలుడు s. n. A potter.

s. పుళకము s. n. *Indra's* thunderbolt.

v. పులుకు s. n. Affected gestures; foppish airs. v. n. To affect such gestures.

s. పులుపూయి s. n. A sort of gem.

s. పుల్కశము s. n. 1. A he-goat. 2. sour gruel.

s. పుల్ల s. n. A canal; a channel for irrigation; a rivulet.

s. పుల్లిక s. n. 1. A sparrow. 2. a crow.

s. పుల్లీరము s. n. A crab.

s. పుష్కళములు s. n. plu. The pulse termed *Glycine tomentosa*, or horse gram.

v. పుష్పించు v. a. To dig slightly.

s. పుష్పాయి s. n. A cap.

v. పుష్పి v. n. 1. To putrify, decay, or grow rotten. 2. to envy. 3. to grieve in secret. s. n. Putrescence.

s. పుషలము s. n. 1. A water lily. 2. the fruit of the *Jujube*.

s. పుషలమును s. n. 1. A water lily. 2. the terrestrial globe.

s. పుసిందుడు s. n. A weaver.

s. పుసిరే s. n. *A fish basket.*

v. పుస్స s. n. A heap.

s. పుస్క s. n. The *Dhurba*, or sacrificial grass; *Poa cynosuroides.*

s. పుస్కర్ద్వీపము s. n. One of the great *Dwipas*, or divisions of the universe, surrounded by the sea of spirituous liquor; supposed by Wilford to be the land of *Cush* of scripture, and to comprehend the countries between the Indus, the Persian gulf, and Caspian sea.

s. పుస్కను s. n. Water.

s. పుస్కల s. n. 1. Cleverness. 2. presence of mind.

s. పుస్కలము s. n. Well-being, welfare, happiness, safety. adj. Happy, well, right.

s. పుస్కలము &c. adj. Skilful; conversant, expert.

s. పుస్కీలయ్య s. n. 1. A dancer. 2. a mimick.

s. పుస్కేశయము s. n. A lotus.

s. పుస్త్రము s. n. 1. The leprosy. 2. the plant termed *Costus speciosus*.

v. పుస్ర s. n. That portion of the ends of the bed frame, which is inserted in the leg of the bedstead.

v. పుస్కలించు v. n. To be discontented with what is paid, or given.

s. పుస్తిదము s. n. The profession of usury. పుస్తిదికుడు A usurer.

v. పుసుంబా పుష్పము or s. పుసుంభము s. n. The safflower. *Carthamus tinctorius.*

s. పుసుమము s. n. A flower. పుసుమకేశ్పాము A female's hair, tied in a tuft, and

enveloped in flowers. కుసుమేషుడు (from s. కుసుమ *an arrow.*) lit. he whose arrows are flowers. Cama, the god of love. కుసుమవర్షము A shower of flowers.

ర. కుసుమలు s. n. plu. A kind of paddy.

స. కుసూలము s. n. A granary.

శ. కుహ్యరి s. n. 1. Wickedness, depravity. 2. trick, conjuring, slight of hand.

ర. కుహ్వరించు v. a. To caress; to sooth.

ఒ. కూఁబ్రము s. n. The sea.

ఒ. కూహరము s. n. A hole.

ఒ. కూహూరవము s. n. The black, or indian cuckoo.

ఒ. కూఁటి s. n. The belly; the cavity of the abdomen. కూఁటిఁబోరి adj. Voracious eating.

ర. కూఁచెడి s. n. A small lock of hair, under, or above, the long lock, which the Hindoos leave on the crown of the head.

ర. కూఁచెటిమూక s. n. The fork tailed shrike.

ర. కూఁతలు s. n. plu. Cries, noises.

ర. కూఁటిలు s. n. plu. Doves, pigeons.

ఒ. కూఁతురకు &c. adj. Giving a girl in marriage, with due ceremony, and suitable decorations.

ర. కూఁతురుకుందంగ s. n. The bird called *Gallinule.*

ఒ. కూఁతుపు s. n. A virgin, eight years of age.

ర. కూఁచేయు s. n. A pillar, or post.

ర. కూఁచి adj. Sharp pointed.

ర. కూఁచీ s. n. (from P. كوچ) A march.

ర. కూఁజా s. n. (from P. كوزه) A goggled.

ర. కూటమి s. n. 1. Copulation. 2. union, junction. 3. society, assemblage.

ర. కూటము or కూటూరు s. n. A hall.

ఒ. కూటము s. n. 1. The summit. 2. a house. 3. a hammer. 4. a heap of grain, &c. 5. an assemblage. 6. fraud, deceit.

ఒ. కూటస్థుఁడు s. n. 1. The first ancestor of a race or lineage. 2. the common ancestor of different families.

ర. కూటాఁకము s. n. A hammer.

ర. కూటమ s. n. An army, consisting of cavalry, infantry, chariots, and elephants.

ర. కూడు కుట్టు v. a. To pursue, to over-run.

ర. కూడలి s. n. The meeting of different limits. కూడలిదారి The meeting of four roads.

ర కూడా adv. 1. Along with, accompanying. 2. also. This word, which, in fact, is merely the infinitive of కూడు q. v. lengthened, is usually added to the post-position తో *with*, to strengthen the connexion. In books, however, it may occasionally be met with alone in this sense; but, when used alone, denotes in general *also*. వారుకూడావచ్చినారు They *also* are come. కూడాపోవు To go *together*.

ర. కూడు s. n. 1. Food, victuals. 2. boiled rice. This word, as a noun, makes it's inflexion కూఁటి; thus, కూఁటికుండ A pot for boiling rice. కూటిపిండి Sour gruel. v. a. 1. To associate with. 2. to copulate. 3. to add, or sum up, figures. v. n. 1. To be joined. 2. to agree, to be on good terms; to be unanimous. 3. to be amass-

ed, or accumulated. 4. to be assembled or met. The affirmative and negative aorists of this verb, when added to infinitives as auxiliaries, denote *possibility* or *ability*, or the reverse. *I can*, &c. *I cannôt*, &c. కూడని The negative relative participle is used as an adjective to denote - 1. Impossible. 2. improper, bad.

కూర్చు v. a. 1. To join or unite. 2. to compose. 3. to amass or accumulate. 4. to combine, to add up figures. 5. to assemble or call together. 6. to string. 7. to sew or stitch. కూర్పించు v. caus. To cause to join, &c. కూర్పు A seam, stitch, or joining. వానికికూటికిలేదు He has no *livelihood*. కూడగూడినది A crowd was assembled. లెంకలుకూడు To reckon up figures. కూడుడల Income, profit.

r. కూఁత s. n. (from కూయు q. v.) 1. A cry or exclamation. 2. a clamour or disturbance. The noise made by any animal; as barking, braying, crowing, mewing; also the note of any bird.

r. కూఁతు or కూఁటెరు s. n. A daughter. The second word makes it's sing. inflex. కూఁటెరి - కూఁతురిబిడ్డ *lit.* the daughter's child. The river *Ganges*; according to mythology, it is the child of *Lutchmee*, the daughter of Ocean, who is also the husband of the *Ganges*.

r. కూన s. n. 1. An infant. 2. a kitten, or whelp.

s. కూపకము s. n. 1. A large well. 2. a mast.

s. కూపము s. n. A well.

s. కూపారము s. n. The sea.

s. కూబరము s. n. The pole of a carriage; the wood to which the yoke is fixed.

s. కూబరి s. n. A chariot, a carriage.

r. కూయు v. n. 1. To cry or exclaim. 2. to make a clamour, or disturbance. 3. to make any noise; as to bark, bray, crow, mew, croak, call, or sing. v. a. To call.

r. కూర s. n. 1. A vegetable; any garden greens. 2. curry. The green produce of a garden is divided into the ఆకుకూరలు *leaf* vegetables, and the కాయకూరలు or those of which the produce assumes the shape of a head, *pod*, or fruit.

r. కూరాడు s. n. inflex. sing. కూరాటి Water in which rice has been washed, grown sour, and boiled; vinegar.

r. కూరిచి postpos. *vide* కూర్చి.

r. కూరిమి s. n. 1. Affection, love. 2. pity.

r. కూరు v. 1. To attain. 2. to sleep. 3. to fill or stuff any thing; to load fire arms.

r. కూరుకు or కూరుఁ— s. n. Sleep. v. n. To sleep.

s. కూర్చకము s. n. 1. The space between the eye-brows. 2. the beard. 3. a tassel.

r. కూర్చి postpos. 1. Towards. 2. on account of. 3. respecting, regarding. It converts nouns to which it is affixed into the accusative case.

s. కూర్చి s. n. A painting brush, or pencil.

s. కూర్చిక s. n. 1. A painting brush, or pencil. 2. inspissated milk. 3. a frown.

r. కూర్చిచేవాఁడు or కూర్చుచేవాఁడు s. n. A friend.

ర. కూర్చుండు v. a. *vide* కూరు.

ర. కూర్చుండుట v. n. To be seated; to sit down.

స. కూర్పరము s. n. 1. The elbow. 2. the knee.

స. కూర్మము s. n. 1. A turtle. 2. a tortoise.

ర. కూర్మి s. n. 1. Affection, love. 2. pity.

స. కూలంకష s. n. A river.

స. కూలంకషము s. n. The whole, from first to last.

ర. కూలబడు v. n. To fall down suddenly.

స. కూలము s. n. A bank, or shore.

ర. కూలి s. n. 1. Daily hire, or wages; *coolly*. 2. daily labour.

ర. కూలు v. n. 1. To fall down, or be overturned. 2. to die. కూల్చు v. a. 1. To cause to fall, &c. 2. to kill.

ర. కూళ adj. 1. Inferior, low. 2. wicked.

ర. కూళము s. n. Chaff.

స. కూష్మాండము s. n. A pumpkin, or gourd.

ర. కూసము s. n. *vide* కుసుము.

స. కూహకము &c. adj. Fraudulent, deceiving.

—»o«—

స. కృకము s. n. 1. The vertebræ of the neck. 2. the larynx.

స. కృకలాసము s. n. 1. A lizard. 2. the chamelion.

స. కృకవాకువు s. n. 1. An old chamelion. 2. a cock. 3. a hen. 4. a peacock.

స. కృకాటిక s. n. The back of the neck.

స. కృచ్ఛ్రము s. n. 1. Corporeal pain. 2. penance.

స. కృతకము adj. Artificial, factitious; made, not produced spontaneously.

ర. కృతజ్ఞుడు &c. adj. Grateful, thankful. కృతజ్ఞత s. n. Gratitude. కృతఘ్నత Ingratitude. కృతఘ్నుడు &c. adj. Ungrateful.

స. కృతహస్తుడు s. n. A man skilled in archery.

స. కృతకము adj. Done, made. s. n. 1. Creation. 2. kindness, benefaction. కృతయుగము The first of the four Hindoo ages, referring apparently to some *conjunction* of the planets, which *is* supposed to have taken place at the *creation*. According to the Hindoos, the Supreme Being created the world *in* the first age of this name. It consists of 1,72,8000 years.

ర. కృతాంతుడు s. n. *vide* కృతహస్తుడు.

స. కృతాంతుడు s. n. (from కృత *an act*, and అంత *the end*.) *Yama*, the god of death.

స కృతార్థుడు &c. adj. 1. Successful. 2. fortunate, happy.

స. కృతి s. n. 1. Wise, learned. 2. a successful, fortunate, or happy man.

స. కృతి s. n. 1. A composition or work. 2. a dedication.

ర. కృత్తము &c. adj. Cut, divided, plucked.

స. కృత్తి s. n. The skin, or hide, used by the religious student. కృత్తివాసుడు (from s. వాసస్ *a cloth*.) The god *Siva*; because he is clothed with skins.

స. కృత్తిక s. n. The third of the lunar mansions; the Pleiades.

స. కృత్రిమము &c. adj. Artificial, deceitful. s. n. Artifice, deceit; a trick.

s. కృత్య s. n. 1. An act, or action. 2. a deity to whom sacrifices are offered, for destructive or magical purposes. 3. pestilence.

s. కృత్యము s. n. 1. An act. 2. business, duty. 3. conduct. 4. any thing proper to be done. నిత్యకృత్యములు Daily duties.

s. కృత్స్నము adj. All, entire.

s. కృప s. n. Tenderness; favor; grace. కృపాదృష్టి A tender look.

s. కృపణము &c. adj. 1. Avaricious, miserly. 2. fraudulent, deceitful.

s. కృపాణము s. n. A scymetar.

s. కృపాళువు adj. Compassionate, kind, tender.

s. కృపిటము s. n. Water. కృపిటయోని (from s. యోని *the source*, or *origin*.) Fire; because the Hindoos believe it to be derived from water.

s. కృవి s. n. A weaver.

s. కృశము &c. adj. 1. Little, small. 2. thin, lean, emaciated; feeble. కృశించు or కృశియించు. v. n. To become lean, to be in a languishing state.

s. కృశానుడు s. n. Fire.

s. కృషి s. n. Agriculture, husbandry. కృషిపుడు or కృషీవలుడు A husbandman, or cultivator.

s. కృష్ణ s. n. 1. The river *Kistna*, in the Deccan of India. 2. the daughter of *Droopada*, wife of the *Pandoo* princes.

s. కృష్ణము adj. Black. s. n. Blackness. కృష్ణపక్షము The dark half of the month; the fortnight of the moon's decrease. కృష్ణవర్త్మ s. n. The god of fire. కృష్ణసర్పము s. n. A kind of black serpent. కృష్ణసారము s. n. A black antelope. కృష్ణాజినము s. n. (from s. అజినము q. v.) The hide of the black antelope.

s. కృష్ణుడు s. n. 1. *Krishna*, the 8th incarnation of *Vishnoo*. 2. *Arjoona*, the third son of *Pandoo*.

s. కృసరము s. n. Rice and split pulse, mixed and cooked together.

---

t. కెం adj. Red. కెందమ్మి or కెందామర The red lotus.

t. కెంపు s. n. 1. A ruby. 2. redness. adj. Red. కెంపుకంటి s. n. (from t. కన్ను *the eye*.) The black cuckoo; because it's eyes are red. కెంపునాము (from tdb. నాము *a planet*.) *Mars*; because he is red. కెంపునివసము (from t. నివసము *similitude*.) The 15th of the lunar mansions, consisting of the star *Arcturus*; because it is red.

t. కెడయు v. n. To die, to expire. కెడపు. v. a. 1. To kill. 2. to push aside.

t. కెరలు v. n. 1. To encrease. 2. to spread. 3. to come out. 4. to be angry or enraged.

t. కెలను s. n. A side, or part. This word makes in the plural కెలంకులు, or కెలనులు.

t. కెలసము s. n. Wish, desire.

t. కెలుకు v. a. 1. To stir. 2. to scratch. 3. to mix.

t. కెల్లంచు or కెళ్ళించు v. a. 1. To kindle. 2. to exasperate.

t. కెవ్వు s. n. Distance, space.

n. కేక n. A cry or shout; also that of the peacock.

n. s. కేకయదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. కేకరము &c. adj. Squint-eyed.

v. కేకరించు v. n. To hawk, in spitting.

s. కేకి s. n. A peacock.

v. కేకించు v. n. To turn aside.

s. కేడెము s. n. A shield.

s. కేతకి s. n. The tree termed *Pandanus odoratissimus.*

s. కేతనము s. n. A flag, standard, or banner.

s. కేతువు s. n. 1. *Ketoo*, the dragon's tail, or descending node. It is reckoned by the Hindoos as the ninth planet. 2. a flag, standard, or banner.

s. కేదారము s. n. 1. A field. 2. *kedar*, part of the *Himalaya* mountains.

s. కేవిధారము s. n. 1. The helm or rudder. 2. a large oar, used as a rudder.

s. కేవుము s. n. A wart.

s. కేయూరము s. n. *vide* అంగదము.

s. కేరళదేశము s. n. The province of *Malabar*, on the western coast of the Indian peninsula.

v. కేరు v. n. 1. To laugh loudly. v. a. To deride.

s. కేలు s. n. The hand. కేలుదమ్మి (from తమ్మి *a lotus.*) A hand resembling the lotus. కేల్గట్టు (from పట్టు *a hold.*) Marriage. కేల్మోచు or కేల్మోడ్చు (from మోచు or మోడ్చు *to close.*) To shew respect to any one, by joining the palms of both hands.

s. కేళీబావి s. n. A large square well, with steps for descending, on each side.

s. కేళి or కేళిక s. n. Sport, play, amusement, dancing.

s. కేవలము adj. Absolute, mere, entire, sole. adv. Very much; entirely, wholly.

s. కేవు s. n. Freight. కేవరి The freighter of a ship.

s. కేశము s. n. The hair. కేశఘ్నము A disease, arising from lice, which destroys the hair. కేశపర్యంతి The place where the hair parts, when combed down; on each side of the head. కేశపాశము or కేశపాశము Much or ornamented hair. కేశబంధము A female's hair, tied in a tuft, and enveloped in flowers. కేశమార్జనము A comb. కేశవేశము A tress or fillet of hair.

s. కేశవుడు s. n. One of the names of *Vishnoo.*

s. కేసరము s. n. 1. A filament. 2. a lion's mane. 3. the name of a tree.

s. కేసరి s. n. A lion.

r. కేసరివడ్లు s. n. plu. A particular kind of paddy, of which the rice is reddish.

---

r. కై s. n. The hand. postpos. To, for, on account of. కైకొను v. a. 1. To take, receive, or accept. 2. to possess, to obtain. 3. to undertake. 4. to assume a form, or shape. కైదండ The hand, or arm, given for support, in walking. కైతాళము A cymbal. కైనాటి చూర్పు (from నాటి *like,*

and చుక్క *a star.*) The thirteenth lunar asterism, designated by a hand, and containing five stars, one of which is γ or δ *Corvi.*

s. కైంకర్యము s. n. 1. Service. 2. slavery.

TUD. కైక or s. కైకయి s. n. The wife of *Dasarudha*, father of *Rama.*

s. కైకోలవాండ్లు s. n. plu. The *kycola* cast, generally weavers.

T. కైదో s. n. The motion of a horse's head.

s. కైతవము s. n. 1. Gaining. 2. deceit, fraud.

s. కైదు s. n. (from A. قيد) Confinement, restraint. కైదుచేయు v. a. To confine, to imprison.

T. కైదువు s. n. A weapon or instrument.

s. కైరవము s. n. *vide* కయివ.

s. కైరవము s. n. The esculent white water lily.

T. కైరవళ్లు s. n. plu. *vide* కవిరిముండలు.

T. కైరుము s. n. Deceit, fraud.

s. కైలాసము s. n. The *kylas* mountain, in the *Himalaya* range; the favorite haunt of *Siva.*

T. కైలు s. n. The actual measurement of the crop, after it is thrashed, and before the gross produce is divided between the cultivator, and those entitled to the government share.

T. కైనరి adv. Probably, likely.

s. కైవర్తుడు s. n. A fisherman.

s. కైవల్యము s. n. Beatitude, eternal happiness.

s. కైవారము s. n. 1. Encomium, praise, commendation. 2. circumference. కైవారము చేయు v. n. To praise, to commend.

s. కైశిక s. n. A poetic composition, expressive of love.

TUD. కొంకణదేశము s. n. The *Concan*, in the Indian peninsula.

T. కొంకనక్క s. n. A kind of jackal.

T. కొంకర adj. Crooked, bent. కొంకరకొంకరగా All crooked; in complete disorder.

T. కొంక s. n. A hook, for suspending any thing from.

T. కొంకు s. n. Timidity, fear, shame. v. n. To be timid, fearful, or bashful.

T. కొంక s. n. A crane. కొంకకాళ్ల Long shanked. *lit.* crane-legged.

T. కొంకు s. n. The hem, or border of a garment.

TUD. కొంచ s. n. *vide* కొంచము.

T. కొంచె - పోవు or వచ్చు v. n. *vide* కొను.

T. కొంచెము s. n. 1. A little, a few, some. 2. contempt. adj. 1. Little, as to quantity only; few, some. 2. trifling, of no consequence. 3. short, as to time only. 4. low, vile, mean. కొంచెముచేయు To diminish. కొంచెముగాచేయించు To esteem lightly; to slight, or contemn. కొంచెముకొంచెముగా Little, by little. కొంచెపువాడు A low or mean fellow. కొంచెములో In a few words; for a low price. కొంచెముసేపు A short time.

T. కొంటె s. n. A wicked, depraved, roguish, or impudent person.

T. కొండ s. n. A mountain, hill, or rock.

కొండశాలువ A cascade. కొండకొమ్ము The summit of a mountain. కొండకోట A hill fort. కొండగొడ్డె A wild sheep, or kind of deer. కొండ-కనుమ or దారి A pass between two mountains. కొండచిలువ A large rock snake. కొండనాలుక The uvula. *lit.* the hill tongue. కొండముచ్చు The *hill*, or *large black faced* monkey.

T. కొండాడు v. a. To praise, commend, or applaud.

T. కొండి s. n. A sting, or bite.

T. కొండిక s. n. An infant.

T. కొండెము s. n. 1. An accusation, denunciation, or complaint; generally applied to such as are false. 2. slander. కొండీడు or కొండెగాడు 1. An accuser, or informer. 2. a slanderer.

T. కొంత్ర s. n. The oval space described by the plough, at it's first wide turning: the ground within which is subsequently ploughed, by turning the plough more abruptly.

T. కొంచ s. n. A little; a part; a few; some. adj. Little, few, some, short. కొంచక adj. 1. A very little. 2. another.

T. కొందలు indef. adj. pro. m. or f. making in the n. కొన్ని Some, *a* few.

T. కొందలము s. n. 1. Perturbation. 2. sorrow.

T. కొంప s. n. A house.

T. కొక్కాయి or కొక్కెర s. n. A crane.

T. కొక్క s. n. 1. A crane. 2. an immense rat, usually termed at Madras the *bandycoot*. కొక్కరేలు (from రేలు *a river.*) *Ganesa*, because the rat is his carriage.

T. కొక్కొరూటలు s. n. Words pronounced with a lisp.

T. కొటారు s. n. *A cotaur*, or collection of salt heaps.

T. కొటిక s. n. 1. A village. 2. a miser.

T. కొట్టము or కొట్టాము s. n. A stall.

T. కొట్టు s. n. 1. A blow. 2. a store-house, a granary. v. a. 1. To beat, strike, smite, flog, or lash. 2. to break. 3. to kill, or destroy. 4. to cut. 5. to fix, or affix. In composition, it makes some neuter verbs active, *vide* తూలకొట్టు under తూలు. It has also a vast variety of other meanings, which will be best explained by the examples given below. కొట్టించు v. caus. To cause to beat, &c. కొట్టుకొను v. comp. 1. To beat one's-self. 2. to strike by accident against any thing. కొట్టుక or కొట్టుకొనిపోవు To be carried or swept *off*, by a flood, wind, &c. కొట్టివేయు 1. To strike *out*, or cut *off*. 2. to exclude. 3. to dismiss. మాటకొట్టివేయు 1. To strike out a word. 2. to defeat in argument. వ్యాజ్యమును కొట్టివేయు To dismiss a suit. అచ్చుకొట్టు To print. అదృష్టము కొట్టు To have good fortune. ఈదకొట్టు To swim. చెవికొట్టు To listen. చూడకొట్టు 1. To take any thing *forcibly* out of its fastening. 2. to depose or turn out *of office*. ఎగకొట్టు or ఎగరకొట్టు 1. To toss up. 2. to deny or disregard what another says; to turn another's

words into ridicule; to refute ఎలికకొట్టు A rat to eat, or destroy. కడకొట్టు A smell to stink. కుప్పకొట్టు To thrash a heap. కొట్టాంకొట్టు To impale. కొట్టుకొట్టు To reap, or gain, a great profit. కంటెకొట్టు To die, or expire. కంటకొట్టు A clock to strike. కచ్చులకొట్టు To boast, or vaunt. గాలికొట్టు The wind to blow. కాగితముకాగడకొట్టు To affix a paper to the wall. చేపట్లుకొట్టు To clap the hands. చీలకొట్టు 1. To drive a nail. 2. to split. చెంపకొట్టు To slap. చెట్టుకొట్టు To cut *down* a tree. చెడకొట్టు To spoil. జంధాలుకొట్టు To vaunt. జెట్టకొట్టు To have ill luck. జోకొట్టు To lull an infant to sleep. టెంకాయకొట్టు To break *open* a cocoanut. డేరాకొట్టు To pitch a tent. తలకొట్టు To cut *off* the head, to behead. తలుపుకొట్టు To knock, at the door. తీసకొట్టు To break *down* or cut *off*. తేలకొట్టు 1. To make float. 2. to aid, support, or defend, in distress. దయ్యంకొట్టు To be possessed of an evil spirit. దారులకొట్టు To rob, on the high way. నెయ్యకొట్టు To drive *in*. దినాం రెండుకాసుదూరకొట్టు To march, daily 20 miles. దిష్టికొట్టు To be struck by evil eyes. నలుగుకొట్టు To bruise. నెట్టివెంపలుకొట్టు To ruin one. *lit.* to beat tiles on the head. పండ్లురాలకొట్టు To knock out one's teeth. పగలకొట్టు To break to pieces. పడకొట్టు 1. To throw down. 2. to thwart another. పిండికొట్టు To pound flour. పురుగుకొట్టు Insects to destroy. పోకొట్టు To lose. ప్రాణాలు or మనస్సు కొట్టుకొను To desire exceedingly మద్యి కొట్టు To drink liquor. ఱవకొట్టు A snake to bite. రుచిం కొట్టు To be disgusted, by a superfluity of food. ముల్లుకొట్టు A thorn to prick. లాభమకొట్టు To have good fortune. లాలకొట్టు To strip or beat off leaves, &c. వానకొను Rain to fall. విరకొట్టు 1. To break in two. 2. to defeat or rout. సంకెళ్లకొట్టు To fetter or put in irons. సాగకొట్టు To lengthen any metal, by beating. సున్నముకొట్టు To white-wash.

a. కొఠి s. n. A *saucar's* or banker's place of business; a bank. కొఠిచేయు To open, e. establish, a bank.

a. కొడవలి s. n. index. sing. కొడవటి A sickle.

a. కొడి s. n. 1. The flame of any light. 2. a flag, standard, or colour. అగ్నిహోత్రపు కొడి The flame of fire. కొడిపాయి A hearth or fire place. కొడిచేయు To hoist a flag. కొడిదండము A flag-staff.

a. కొడిచెట్టు s. n. The plant termed *Echites antidysenterica.*

a. కొడుకు s. n. A son.

a. కొడుపు s. n. 1. That part of a bamboo which is between two joints. 2. an iron thimble, placed on the finger when one plays upon the *veena*, or Hindoo guitar.

a. కొణజో s. n. A kind of terrace, over the gate, or entrance, of a house.

a. కొత్తర s. n. A heap.

a. కొదిడి s. n. Half a handful.

ర. కొణుసురు s. n. The ashes of the lamp wick.

ర. కొణుజీ s. n. A tick.

ర. కొతిమిర or కొత్తిమీర s. n. The coriander plant.

ర. కొదుకు v. n. *vide* కొదుకు.

ర. కొత్త adj. New, recent.

ర. కొత్తదనములు or కొత్తఱములు s. n. plu. The bastions of a fort.

ర. కొత్తముట్టు s. n. The joining of a broken thread, in spinning.

ర. కొత్తెకు s. n. The pulp of the palmyra fruit.

ర. కొద s. n. The residue, or remainder. adj. Remaining.

ర. కొదమ s. n. The young of any brute. adj. Young.

ర. కొదర *vide* కొదుక.

ర. కొదుకు v. n. To hesitate in speaking.

ర. కొదువ s. n. 1. The rest, remainder, or residue. 2. want, defect, deficiency. 3. discontent, dissatisfaction. adj. 1. Remaining. 2. other. కొదువసగము The other half.

ర. కొద్ది s. n. A little. adj. 1. Little, few, small. 2. mean, vile, low, inferior, trifling. postpos. 1. To the full extent of. 2. in proportion to; suitable to. కొద్దిపని A trifling business. కొద్దిమంది Few people. తానిమిలకు కొద్దివైనాడు He beat him to the extent of his strength.

ర. కొన s. n. The point, end, or extremity. కొట్టకొన The very point or end. కొనచెవి *The tip* of the ear. కొనసాగు v. n. To be effected, accomplished, or concluded.

ర. కొనియాడు v. a. To commend, approve, or praise.

ర. కొను v. a. 1. To buy or purchase. 2. to take. కొనిపించు v. caus. To cause to buy. కొను when added to the past verbal participle of another verb, often in the superior, and always in the inferior dialect, changes the final ని of the past verbal participle into ని. In this situation, it forms what has been termed, in this dictionary, the v. *comp.*, or compound verb. It's power in this situation is - 1st, to make some neuter verbs active; as, తెలియు *To be understood.* తెలియకొను *To understand.* 2dly, to restrict the action denoted by active verbs, to the agent exclusively; as, చేయు *to do.* చేసుకొను *to do for one's own benefit.* 3dly, to alter the meaning in a manner which cannot be defined, except by examples; as, నడచు *To walk.* నడుచుకొను *To behave.* తీయు *To pull.* తీసుకొను *To take.* మ్రొక్కు *To prostrate.* మ్రొక్కికొను *To invoke.* కొను is also added to a great number of nouns, which it converts into verbs, generally of a neuter signification; thus, ఆఁకలికొను (*from* ఆఁకలి *hunger.*) To be hungry. దప్పికొను (*from* దప్పి *thirst.*) To be thirsty. చేకొను (*from* చే *the hand.*) To obtain. It is added to other words, in this sense; thus, కడు *much* q. v. కడుకొను To be distinguished in battle. The present or past verbal parti-

ciple of కొను prefixed to పోవు or వచ్చు alters their meaning; thus, కొనుపోవు or కొంచుపోవు or కొనిపోవు 1. To take away, to carry off. 2. to conduct another person away. కొనుచువచ్చు or కొంచువచ్చు or కొనివచ్చు To bring, to bring another along with one. కొని The past participle is sometimes used as a postposition, to denote - *By means of; through, &c.*; as, ఆబ్రాను కొనిపని అనుకూలపఱచుకొన్నాడు He brought that business about, by means of that gentleman. కొనుకోలు Worth; valuation; cost; price.

n. కొప్పు s. n. 1. A female's hair, tied in a tuft. 2. the middle thatch. 3. the bend of a bow.

n. కొబ్బ0 or కొబ్బెర s. n. The white kernel of the cocoanut. adj. Of or belonging to the cocoanut.

n. కొమరు s. n. 1. Beauty. 2. youth. adj. 1. Beautiful. 2. youthful. కొమరాలు s. n. A beautiful, or young, woman.

nvp. కొమరుడు or కొమారుడు s. n. (from s. కుమార) 1. A son. 2. a young man.

n. కొమరులు s. n. plu. 1. *vide* కుమరుడులు. 2. the plural of కొమరుడు q. v.

nvp. కొమరుస్వామి s. n. A name of *Karticaya, the god of war.*

n. కొమాలె s. n. A daughter.

n. కొమిరె s. n. A woman.

v. కొమ్మ s. n. 1. A branch, or bough. 2. a woman. 3. the pointed battlements of a fort.

n. కొమ్మజుట్టెచెట్టు s. n. The Bengal plantain tree.

n. కొమ్ము s. n. The horn of any animal. 2. the tusk of any animal, as of the elephant, or wild boar. 3. a trumpet, or blowing horn. 4. the name of the connected vowel ు *as*. 5. a piece of certain dried roots. 6. the end of a bank. సొంటికొమ్ము A piece of dried ginger. చెరువుకొమ్ము The end of the bank of a tank. కొమ్మువట్టు To blow a trumpet. కొమ్ముతోపొడుచు To gore with the horns. కొమ్ములవాండ్లు A cast of the *chuckters*, who are trumpeters.

n. కొమ్ముకాచకరక్కాయ s. n. A species of the *Momordica charantia*, used as a pot vegetable by the Hindoos.

n. కొమ్ముమూసకమ్మ s. n. A woman having breasts, but who never is menstruous.

n. కొయ్య s. n. 1. Wood. 2. a staff or stick. 3. a ship's mast. adj. Wooden. కొయ్యకాలు (*from* కాలు *a leg.*) *lit.* a wooden-leg. Stubble. కొయ్యకూటాము (*from* కూటాము *a pin.*) *lit.* a wooden pin. 1. A mallet. 2. a piece of wood, with which the clods of earth in the fields are beaten, after ploughing.

n. కొయ్యగోరుచారa or కొయ్యగోరుచార s. n. The *Amaranthus tristis.*

n. కొరకు postpos. To, for; on account of, for the sake of.

n. కొరడా s. n. A whip.

n. కొరదు s. n. An owl.

ర. కొరుపోరు v. n. To be benumbed, or deadened.

ర. కొఱ s. n. 1. A defect. 2. a maim. 3. a little. 4. dissatisfaction. 5. use. కొఱ కాని or కూలిన Useless. adj. Imperfect, incomplete. కొఱనేఁము An imperfect meritorious act; or one not completed. కొఱ ప్రాణము The point of death.

ర. కొఱంగు s. n. A firebrand, after it has been extinguished.

ర. కొఱకు postpos. *vide* కొరకు.

ర. కొఱంకొఱ s. n. An angry countenance. కొఱంకొఱలాడు To have an angry countenance.

ర. కొఱుదు s. n. Indra's rainbow unbent; invisible to mortals.

ర. కొఱఁత s. n. 1. A defect. 2. a maim. 3. dissatisfaction.

ర. కొఱపను s. n. A curry-comb.

ర. కొఱముట్లు s. n. Materials, implements, tools.

ర. కొఱవు v. n. To abound.

ర. కొఱివి s. n. A firebrand.

ర. కొఱుకు v. a. To gnaw, to bite, to grind, or gnash. కొఱుకుపురుగు A cancer.

ర. కొఱ్ఱలు s. n. plu. The grain termed *Panicum italicum.*

ర. కొఱ్ఱు s. n. making its inflexion కొఱ్ఱ An impaling spike; a spiké.

ర. కొల s. n. 1. Measurement. 2. sin. ఒప్పు కొల False measure.

ర. కొలఁకులు s. n. plu. The irregular plural of కొలను q. v.

ర. కొలకొల s. n. The mingled sound of birds.

ర. కొలఁత or కొల్త s. n. Measurement.

ర. కొలఁది s. n. 1. Depth. 2. power, glory. 3. means. కొలఁదిచెప్పు The depth of the knee. నీకొలఁదియెలుఁగక Without understanding thy power or glory. యేకొల్తనైనా By any means.

ర. కొలను s. n. A tank, or pond.

ర. కొలము s. n. (from s. కుల) A race, tribe, cast, family, or lineage.

ర. కొఱ s. n. 1. The corner of the eye. 2. a clasp. కొఱముడి A loosened knot.

ర. కొలిమి s. n. A forge, కొలిమిభ్రి The bellows.

ర. కొలుచు v. a. 1. To measure. 2. to serve, to worship. కొలిపించు v. caus. To cause to measure, &c. కొలిచుకొను v. caus. comp. To cause one to measure, &c. for one's own benefit.

ర. కొలుపు s. n. Grain.

ర. కొలుపు s. n. The festival of any goddess; generally applied to that of the village-goddess.

ర. కొలుపు v. a. 1. To excite, encourage, set on, or prompt. 2. this verb, added to some neuter verbs in కొను, makes them active; as మేలుకొలుపు v. n. To awake one's-self. మేలుకొలుపు v. a. To wake another, from sleep. మనస్సుకొలుపు To be inclined. ప్రేరేపించు v. a. To excite, or provoke. ఉఱకొలుపు To hiss, set on, or excite a dog: to incite one against another.

ర. కొలువు s. n. (from ర. కొలుచు q. v.) 1. Service. 2. an employment or place. 3. a hall of audience.

ర. కొల్ల s. n. Pillage, plunder. కొల్లగొట్టు To reap or gain a great profit. కొల్లపోవు To be plundered or robbed. కొల్లాడు To attain, as మోక్షమును కొల్లాడు To attain eternal happiness.

ర. & s. కొల్లాపురి s. n. A city so called.

ర. కొవ్వు s. n. 1. Fat. 2. presumption, pride, arrogance. v. n. 1. To be fat. 2. to be presumptuous, proud, or arrogant. తల కొవ్వినవాడు adj. lit. head-proud. Headstrong, ungovernable.

ర. కొస s. n. 1. The end, point, or edge. 2. a piece of string.

ర. కొసరు or కొసురు v. a. To ask any thing *gratis*, in addition to what has been bargained for; to demand something to boot. s. n. That which is obtained in this manner.

ర. కోక s. n. 1. A woman's cloth. 2. a cloth.

s. కోకనదము s. n. The red-lotus.

s. కోకము s. n. 1. A ruddy goose. 2. a wolf.

s. కోకిల or కోకిలము s. n. 1. The black cuckoo. 2. a parrot.

ర. కోడె s. n. A coward.

ర. కోట s. n. A fort. కోటకొమ్మలు The pointed battlements of a fort.

s. కోటరము s. n. The hollow of a tree.

s. కోటి s. n. 1. A crore, or ten millions. 2. the edge or point of a sword; the end of a bow. 3. a multitude. కోటానకోట్లు Innumerable persons or things.

s. కోటీరము s. n. A crown, or diadem.

ర. కోడేగు s. n. The plough placed on the top of the yoke, as is done when the cultivator carries it to, or brings it back from, the field.

ర. కోడలు s. n. making it's inflexion sing. కోడలి, and it's nom. pln. కోడండ్రు A daughter-in-law. కోటరము - కోటజిక ము - కోడండికము or కోడజికము. The duty of a daughter-in-law.

ర. కోడి s. n. A cock, or hen. కోడిపందెము s. n. (from పందెము *a wager.*) The game of cock-fighting. కోడికూత The crow of a cock. కోడిపిల్ల A chicken. కోడిజుట్టు A cock's comb. బిడ్డలకోడి A brood hen. రేమకోడి A Europe fowl, generally applied to a turkey. కోడిపుంజు A cock. కోడిపెట్ట A hen.

ర. కోడిక s. n. A score; it is used chiefly in counting rubies, or cloths.

ర. కోడిగము s. n. Ridicule.

ర. కోడీ s. n. A flag, banner, or ensign.

ర. కోడు v. n. 1. To separate broken, from unbroken rice. 2. to move the tongue, as a snake. s. n. 1. A rivulet; the branch of a river. 2. a place overgrown with అవురు q. v.

ర. కోడు s. n. making in the inflex. sing. కోటి The leg of a bedstead.

ర. కోడె s. n. A young bull. adj. Male, young. కోడెదూడ A bull calf. కోడె తాచు A male serpent. కోడెకాడు A young man.

r. కోణంగి s. n. A person who wears a mask, and exhibits as a buffoon.

s. కోణము s. n. 1. A corner, or angle. 2. the sharp edge of a sword. 3. the quill or bow of a lute, a fiddle stick, &c. ✪ కోణము 1. A triangle. 2. the pudendum muliebre.

r. కోత s. n. (from r. కోయు q. v.) Reaping, cutting. కోత కాలము Harvest time.

r. కోతి s. n. A monkey. కోతి వన్నె A brown, or monkey colour.

s. కోదండము s. n. A bow.

r. కోదండము s. n. A rope suspended to any pole, or beam, in order to punish school-boys, by making them continually keep hold of it.

s. కోద్రవములు s. n. plu. A species of grain eaten by the poorer people, the *Paspalum frumentaceum*. *vide* ఊది కెలు.

r. కోన s. n. 1. A village in a forest. 2. a herd of cows.

r. కోనేరు s. n. A square pond, with steps for descending on each side.

s. కోపము s. n. Anger, wrath, rage, indignation. కోపన A passionate or angry woman. కోపపడు v. n. To be angry, or enraged. కోపి A passionate or angry person. కోపించు or కోపగించు v. n. To be angry with another. కోపము తెచ్చు కోను To feign to be angry.

r. కోప్య s. n. 1. A side. 2. manner, mode. adj. Extraordinary, uncommon.

r. కోప్యదారుడు s. n. *A copdar*, or contractor for long cloths.

r. కోమటి s. n. The cast termed *the Komtee*. It is one of the subdivisions of the *Vysya*, or third pure cast, among the Hindoos. Their profession is trade; and their peculiar deity is a virgin, named *Kanyaka parumeshwaree*, a native originally of the country near Guntoor, and a member of their tribe, whose beauty induced the Hindoo Rajah of that time to insist on a forcible marriage with her. All her cast were assembled to discuss the subject; and, to terminate the dispute, after ostensibly consenting, and fixing the day for the ceremony, she, in the presence of all, descended into a pit of fire, and destroyed herself. For this, she has been deified, and is worshipped, as one of the *suktees*, or female energies of the deity, by this cast, by means of Brahmin priests, who assume the title of *Bhaskara*, and whose *pooranum* gives many particulars of the tale abovementioned. This cast takes the title of Shetty, or Chitty, but they are quite distinct from the *Beri* cast, the members of which assume the same title.

s. కోమలము &c. adj. Soft, bland, beautiful, pleasing, agreeable.

r. కోమలి s. n. A woman.

n. కోయిల s. n. The black cuckoo.

r. కోయు v. a. 1. To cut, sever, or amputate. 2. to pluck, to gather.

r. కోయవాండ్లు s. n. plu. A cast of fowlers, or huntsmen.

[illegible] కో[illegible] [illegible]

s. కో[illegible] [illegible] A [illegible] flower.

T. కోర[illegible] [illegible] A [illegible] of loose earth.

s. కోరద[illegible] [illegible] A species of grain. *Pa*[illegible] [illegible] ఆకెలు.

T. కోరా adj. [illegible] as applied to cloth; as applied to gold, it denotes impure, or mixed [illegible].

T. కోరాడు [illegible] n. *To* [illegible] *up the earth, as is done by a rat, hog, &c.*

T. కోరింపొద s. n. A bramble [illegible].

T. కోరు s. n. The ryot's share [illegible] of the crop.

T. కోరు v. a. 1. To wish. 2. to hope, to expect. 3. to choose, to select. 4. to prefer, to like. కోరించు v. caus. To cause to wish, &c. కోరిక s. n. 1. Wish, desire, or longing. 2. hope, expectation. 3. selection. 4. preference. కోరిక తీరు, కోరిక నెరవేరు or కోరిక నెఱవేఱు A wish, to be accomplished. కోరిక - తీర్చు - తీర్చు - నెఱవేర్చు To accomplish one's wish.

T. కోఱ s. n. A tusk or fang.

T. కోల s. n. 1. An arrow. 2. a staff, or stick. adj. Long. కోలాటము s. n. (from T. ఆట *a play*) A kind of play, with small pieces of stick, in which dancing girls or school boys, by moving in different directions, plait into one rope separate strings held in one hand, while they keep time, by beating the sticks held in the other, against each other.

s. కోలకంఠుడు s. n. A name of *Vishnoo*.

s. కోలకము s. n. A grain of pepper.

T. కోలకొప్పెర s. n. A sort of brass pot.

T. కోలన s. n. Length.

కోలపొన్న చెట్టు s. n. The plant termed *Hemionites cordifolia*.

[illegible] [illegible]ము s. n. 1. A hog. 2. a raft, a float. 3. the fruit of the Jujube.

[illegible] [illegible]లము s. n. A low and confused sound; an uproar; a great and indistinct noise.

[illegible] [illegible] n. *A kolkar*, or inferior officer, in the custom department.

[illegible] [illegible] n. To be restored to strength, or to a former good state.

[illegible] [illegible] n. To be distinguished, or signalized.

[illegible] [illegible] n. A jackass.

[illegible] [illegible] To prepare for battle.

[illegible] [illegible] To be lost. 2. to be ruined. [illegible] 1. To lose, to be deprived [illegible], or ruin.

T. [illegible] s. n. A royal tiger.

T. [illegible] s. n. A hollow tube.

s. కోవిదుడు [illegible] Wise, or learned.

T. కోవెల s. n. 1. A Hindoo temple. 2. the black cuckoo.

T. & TUD. కో[illegible] (from [illegible] స్వరము *a note*.) The [illegible] note, called [illegible] said to be formed [illegible] places; the navel, [illegible] the heart, throat, and forehead.

s. కో[illegible]ము s. n. 1. Treasury [illegible] bud [illegible]

a sheath or scabbard. 4. judicial trial by oath, or ordeal; attesting a deity, and touching or drinking water three times, in which some idol has been washed. 5. the testicle or scrotum. 6. a dictionary or vocabulary. 7. a book. 8. an egg.

s. కోశస్థము s. n. 1. An apartment. 2. the stomach. 3. a granary.

s. కోష్ణము adj. Warm, tepid. s. n. Warmth.

r. కోసము or కోసరము postpos. For, on account of, in behalf of.

s. కోసలదేశము s. n. The country called *Ayodhya (Oude)* in which *Rama* was born.

r. కోసు s. n. A coss, or [illegible] thousand fathoms.

r. కోఁగిలి s. n. [illegible] The [illegible] brace. కోఁగిలించు v. a. To clasp. కోఁగిలింత s. n. An embrace.

r. కోఁత s. n. [illegible]

s. కో[illegible] s. n. [illegible]

s. [illegible] s. n. Eagerness, vehemence, [illegible] pleasure, happiness.

[illegible] the marriage [illegible] a shew, or spectacle.

[illegible] s. n. Eagerness, vehe-

[illegible] small piece of cloth

[illegible] childhood.

s. కోమటి s. [illegible]

s. కోమో[illegible] s. n. [illegible] mace of *Krishna*.

s. కోరకము [illegible] A bastard. 2. the [illegible]

[illegible] s. n. Happiness, welfare. 2. greeting, [illegible] friendly enquiry. 3. [illegible]

[illegible] An owl.

[illegible] n. A name of *Indra*, and [illegible] *Viswamitra*.

[illegible] s. n. A silken cloth. adj. [illegible]

[illegible] s. n. Flesh, meat.

కౌస్తుభము s. n. The jewel of *Vishnoo*, suspended from his breast.

s. కౌక్షేయకము s. n. A sword, or scymetar.

r. క్రంచేలు adv. Quickly, swiftly.

s. క్రందనము or క్రందితము s. n. 1. Weeping, lamenting. 2. mutual daring or defiance, challenging, braving.

r. క్రందు adj. Much, excessive. s. n. Excess.

s. క్రకచము s. n. A saw.

s. క్రకచారము s. n. A curry-comb.

r. క్రక్కులు adv. 1. Purely, clearly. 2. quickly, swiftly.

r. క్రచ్చు s. n. Impurity, dirt.

r. క్రచ్చు v. a. To wish, to desire.

s. క్రతువు s. n. A sacrifice, or ceremony in which oblations are presented. క్రతుధ్వంసి

(from s. భంజ్ *the destroyer.*) A name of *Siva*, because he destroyed the sacrifice of *Duktsha*. క్రతుభుక్కులు s. n plu. (from s. భుజ్ *to eat.*) The deities; because they are supposed to feed on the sacrifice.

s. క్రథకేశము s. n. One of the 56 countries, enumerated by the Hindoos.

T. క్రన్నన adv. Quickly, speedily, swiftly.

s. క్రమము s. n. 1. A sacred precept, or practise prescribed by the *Vedas*. 2. order, method, uninterrupted progress, regularity, arrangement. క్రమించు v. n. 1. To pass as the time. 2. to pass over. 3. to die.

s. క్రముకము s. n. 1. The areca or beetle-nut tree. 2. the nut itself.

s. క్రమేలకము s. n. A camel.

T. క్రమ్మలు v. n. To return. క్రమ్మించు v. a. To recall, to revoke. క్రమ్మలు adv. Again.

T. క్రమ్ము v. a. *vide* కమ్ము

s. క్రయము s. n. 1. Buying, purchase. 2. price, value. క్రయికుడు s. n. A purchaser, a buyer. క్రయవిక్రయము Trade. traffic. *lit.* buying and selling.

s. క్రవ్యము s. n. Raw flesh. క్రవ్యాదుడు (from s. అద్ *to eat.*) A giant; because he feeds on raw flesh.

T. క్రాలు v. n. To shine, to sparkle. క్రాల్గంటి s. n. (from T. కన్ను *an eye.*) lit. the sparkling-eyed. A woman.

T. క్రింద adv. *vide* కింద.

T. క్రీగొయు v. n. *vide* కీగొయు.

s. క్రిమి s. n. An insect, a worm.

s. క్రియ s. n. 1. An act or action. 2. means, expedient. 3. worship. 4. physical treatment or practise. 5. a religious initiatory ceremony. 6. obsequies, rights performed immediately after death. 7. purificatory rights, as ablution, &c. S. in grammar, a verb.

T. క్రియ s. n. 1. Manner or mode. 2. advantage. 3. effect.

s. క్రీడ s. n. Sport, amusement, play, pastime, pleasure.

rud. క్రీడి s. n. (from s. కీడ్) One of the names of *Arjoona*, the third son of *Pandoo*.

s. క్రీతము &c. adj. Bought, purchased.

s. క్రీతుడు s. n. One of the twelve kinds of sons acknowledged by the Hindoo law; viz. he who is purchased from his natural parents.

T. క్రుంకు v. n. To drown. s. n. Drowning.

T. క్రుంగు v. n. *vide* కుంగు.

s. క్రుధ s. n. Anger, wrath, indignation. క్రుద్ధము &c. adj. Passionate.

T. క్రుమ్ములు v n. To roam, to wander, to ramble, to haunt.

s. క్రూరము &c. adj. 1. Terrible, formidable, ferocious, destructive. 2. cruel, pitiless, hard, harsh. 3. sharp. 4. hot. క్రౌర్యము s. n. Cruelty, tyranny.

T. క్రేగన్ను s. n. The outer corner of the eye.

T. క్రేపు s. n. A calf.

క. కొప్పు s. n. plu: Leaps.
క. కొవ s. n. A side.
క. కొం adj. New, fresh, recent. కొంచె వాసి A fresh scent.
క. కొగ్గ adj. *vide* కొగ్గ.
క. కొమ్ముడి s. n. A tress; a female's knot of hair.
క. కొవ్వాడి adj. Very sharp.
క. కొవ్వు v. n. *vide* కొవ్వు.
క. కొవ్వెద s. n. A female's hair tied in a tuft.
క. కోడము s. n. 1. A hog. 2. the bosom or breast.
క. కోదరించు v. a. To abstract, to abridge, to shorten.
క. కోధన s. n. The fifty-ninth year, in the Hindoo cycle of sixty.
క. కోధము s. n. Anger, wrath. కోధనుడు or కోధి A passionate man.
క. కోధి s. n. The thirty-eighth year, in the Hindoo cycle of sixty.
క. కోలు v. a. To drink.
క. కోవి s. n. 1. A hollow tube. 2. a flute. 3. the plant termed *Galeotpa arborea*. Rox.
క. కోశము s. n. The distance of one coss.
క. కోష్టువు s. n. A fox, or jackal.
క. కౌంచము s. n. 1. The name of one of the *Dwipas* or principal divisions of the world. 2. a mountain in the *Himalaya* range. 3. a curlew.
క. క్లేశము or క్లేసువు s. n. Fatigue.
క క్లేన్నము &c. adj. Wet.
క. క్లేశము &c. adj. 1. Distressed, afflicted. 2. inconstant, contradictory.
క. క్లీబము s. n. The neuter gender.
క. క్లీవుడు s. n. A eunuch.
క. క్లేశకము s. n. Pain, affliction, or distress.
క. క్వచన adv. Somewhere.
క. క్వణనము or క్వణితము s. n. A tone, or musical sound.
క. క్వథితము &c. adj. Decorted.
క. క్వాపథ్యము adj. Of very little use.
క. క్వాణితము s. n. *vide* క్వణనము.

ఖ

ఖ The seventeenth letter, and second consonant, in the Teloogoo alphabet.
ఖ. ఖంజనవుంఖంజరీటము s. n. A wag-tail.
ఖ. ఖంజము &c. adj. Lame, crippled, limping.
ఖ. ఖండనము s. n. 1. Division. 2. dissertation, criticism.
ఖ. ఖండపరశువు s. n. The god *Siva*.
ఖ. ఖండము s. n. 1. A piece, part, fragment or portion. 2. a chapter or section.
ఖ. ఖండించు v. a. 1. To cut into pieces, divide, tear, or break off. 2. to reject, to confute, or render ineffectual. 3. to settle a price. ఖండింపు s. n. The lowest price. ఖండింపుచేయు To settle a bargain.
ఖ. ఖండిత s. n. A woman, whose husband has been guilty of infidelity.
ఖ. ఖండితము &c. adj. 1. Cut, torn, broken. 2. strict, rigid.

s. ఖగము s. n. 1. A bird. 2. an arrow. ఖగేశ్వరుడు (from s. ఈశ్వర *a master.*) *Garootmunta,* the vehicle of *Vishnoo;* because he is the chief of the winged species.

s. ఖచితము &c. adj. 1. Mixed, blended, combined. 2. inlaid, set. ఖచించు v. a. To set precious stones.

s. ఖచ్చేరి s. n. A spoon, a ladle.

c. ఖజానా s. n. (from A. خزانه) 1. Treasure, or money. 2. a treasury. ఖజానాపెట్టె A cash chest. ఖజానాచీ A cash keeper.

s. ఖటము s. n. A closed, or doubled fist.

s. ఖట్వ s. n. A bedstead, or couch.

c. ఖడాయించు v. a. To erect or raise. డేరాఖడాయించు To raise or pitch a tent. డేరావేయు is more generally used.

s. ఖడ్గము s. n. 1. A sword or scymetar. 2. a rhinoceros. 3. the rhinoceros' horn.

c. ఖడ్డీ s. n. *vide* కడ్డి.

s. ఖతకూటము s. n. (from s. ఖ *the sky,* and s. తమాల *a tree with dark blossoms.*) 1. Smoke. 2. a cloud.

s. ఖతిలక్షము s. n. (from s. ఖ *the sky,* and s. తిలక *an ornament.*) The sun.

s. ఖదిరము s. n. The tree termed *Mimosa catechu.*

s. ఖద్యోతము s. n. 1. A fire-fly. 2. the sun.

s. ఖనకుడు s. n. A burglar, or housebreaker.

s. ఖని s. n. A mine.

s. ఖనిత్రము s. n. A spade, or hoe.

s. ఖపురము s. n. The beetle-nut-tree. *Areca, faufel or catechu.*

c. ఖబురు s. n. *vide* కబురు.

s. ఖర s. n. The twenty-fifth year, of the Hindoo cycle of sixty.

s. ఖరణసము &c. adj. Sharp-nosed.

s. ఖరము s. n. 1. Heat. 2. an ass. adj. 1. Hot, sharp, pungent. 2. cruel, harsh. 3. figuratively dear, scarce.

c. ఖరా adj. 1. True, exact, certain. 2. honest.

s. ఖరారకు s. n. A curry-comb.

s. ఖరీఫులము s. n. Gambling.

c. ఖరీదు s. n. (from P. خرید *purchase:*) Price, value. ఖరీదుచేయు To set a price; to value.

s. ఖరుపు adj. Sharp, harsh, cruel.

c. ఖర్చు s. n. (from A. خرج) Expenditure, or expence.

s. ఖర్జువ s. n. The itch; any cutaneous eruption.

s. ఖర్జూరము s. n. The marshy date tree.

s. ఖర్వటము s. n. The capital of four hundred villages; a market, or country town.

s. ఖర్వము &c. adj. Short, low; of little size, or stature.

s. ఖర్వరము s. n. Verdigrease.

s. ఖలతి adj. Bald, bald-headed.

s. ఖలము s. n. A thrashing floor. adj. 1. Low, vile, base, inferior. 2. cruel, mischievous.

s. ఖలీనము s. n. The bit of a bridle.

s. ఖల్వాటము &c. adj. *vide* ఖలతి.

s. ఖవరి s. n. A parade, a place for military exercise.

s ఖమూఢి s. n. A blockhead.

ఖ. భుంజితము &c. adj. Eaten.

ఖ. భుంజిరము s. n. The sediment arising from the boiling of beetle-nut, which, being made into balls, is used in chewing the beetle-nut.

ఘ. భుంజీన adj. (from P. خانگی *domestick.*) Private, clandestine.

ఙ. భూరి s. n. A measure containing about 80 marcals, 16 dronas, or 3 bushels.

చ. భూరీ adj. (from A. خالی) Empty, vacant.

ఛ. భూవంఁడు s. n. (from P. خاوند) Master, lord.

ఝ. భూసా adj. (from A. خاص) Own, private.

ఞ. భ్రమ్నెము &c. adj. Distressed; *suffering* pain, or uneasiness.

ట. భిలము s. n Waste, or unploughed land.

ఠ. భురము s. n. A hoof, a razor. భురణము &c. adj. Flat nosed, having a nose like a horse's hoof. భురపెటి A case of razors.

డ. భురళి s. n. *vide* భూరిక.

ఢ. భుర్జనము s. n. Sport, play.

ణ. భూని s. n. (from P. خونی *a murderer.*) Murder. భూనిఖోరు A murderer.

త. భూర్జరదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

థ. భోచరుఁడు s. n. A demi-god.

ద. భోటకము or భోటము s. n. 1. A shield. 2. a suburb.

ధ. భోదము s. n. Sorrow, grief, affliction, distress, repentance, regret. భోదిల్లు or భోదింపు v. n. To grieve, to lament, to regret.

న. భ్రేయము s. n. A ditch, trench, or moat.

ప. భోల or భోలనము s. n. Sport, play, pastime.

ఫ. భూగి s. n. Reputation, renown, fame, celebrity, notoriety. భూగెరము &c. adj. Known, celebrated, famous, notorious.

ఖ

ఖ The eighteenth letter, and third consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the first letter of the five termed, in Teloogoo grammar, the పరళలు or *soft* letters. It is substituted for initial క, when words beginning with క are preceded by any of those belonging to the class termed *drootapraexootoolue*, or by nouns in the nom. case, even when used accusatively, or by any part of the verb ending in డు, దు, and ము, or by the words అప్పుడు - ఇప్పుడు and ఎప్పుడు.

ఖ. ఖంఖ s. n. The river *Ganges*, or its personification as a goddess. ఖంఠాభరణుడు (from s. ధర *one who receives or possesses.*) A name of *Siva;* because the Ganges is said to have alighted on his head in it's first descent, and continued for some period entangled in his hair.

ఖ. ఖంఖపిప్పలు s. n. plu. Skulls.

ఖ. ఖంఖదోలు s. n. The dewlap.

ఖ. ఖంఖనెలుఁగావు s. n. A cow of a black and yellow colour.

ఖ. ఖంఖరావిచెట్టు s. n. The tree termed *Hibiscus populneus.*

ఖ. ఖంఖరేగుచెట్టు or ఖంఖరేను s. n. A species of the *Jujube* tree.

ట. ఎంకానమ్మ s. n. The name of a village goddess.

ట. ఎంకాళము s. n. A large brazen vessel, which is used for containing water.

ట. ఎంకెద్దు or ఎంకడ్డు s. n. A bullock taught to dance.

s. ఎంకి s. n. A small tavern.

f. ఎంజ s. n. Arable land.

ట. ఎంజాయిచెట్టు s. n. The hemp plant, or *Cannabis sativa*; the leaves of which, mixed with tobacco, and other substances, are smoked, or sometimes eaten, in India, especially by the Mussulmans, for their intoxicating quality.

ట. ఎంజి s. n. 1. Rice gruel, commonly termed *conjee*. 2. starch. ఎంజిమీగడ (from మీగడ *cream*.) The cream of *conjee*. ఎంజిచేసినబట్ట Starched linen.

s. ఎంజిపా s. n. The name of a game played with small tablets or cards, ninety-six in number. The figure of the king and vizier is drawn on some, and 1 2 3, to the number of ten, marked on others. They are generally of eight different colours, and the game is played by three people.

ట. ఎంటు s. n. 1. A bell. 2. the circular plate of mixed metal, on which the Hindoos strike the hours. 3. an english hour. 4. a bunch or tuft. ఇప్పుడుయెన్నిఎంటలు. What o'clock is it at present?

ట. ఎంటము s. n. An iron style, or pen.

ట. ఎంటలమ్మ s. n. The name of a village goddess.

ట. ఎంటి s. n. A wound, sore, or hurt. ఎంటి భరు To be wounded, hurt, or bruised.

ట. ఎంటు s. n. 1. Animosity, hatred. 2. a knot of hair. 3. a bag or bundle.

ట. ఎంటె s. n. A spoon, or ladle.

ట. ఎంటెలు s. n. plu. The grain of the *Holcus spicatus*.

ట. ఎంట్రాడు v. To pull mutually.

s. ఎండకము s. n. 1. A rhinoceros. 2. the young of any fish.

ట. ఎండడు s. n. A robust, or stout man.

ట. ఎండపెళ్లిదేరము s. n. A ring worn round the ancle, as an honorary distinction.

TUD. ఎండభేరుండము s. n. A fabulous bird, with two heads, the prey of which is the flesh of the elephant.

s. ఎండమాల s. n. Inflammation of the glands of the neck, &c.

s. ఎండము s. n. 1. The cheek. 2. imminent danger, great extremity, peril, a fatal accident. 3. one of the twenty-seven portions of a circle, on the plane of the ecliptic.

ట. ఎండరించు v. n. To issue forth, to spring.

ట. ఎండరులు s. n. plu. Fragments, pieces, chips.

s. ఎండరైలములు s. n. plu. (from s. ఎండ *a cheek*, and రైల *a rock*.) The fragments fallen from rocks.

ట. ఎండి s. n. A breach in the bank of a tank, or artificial lake, through which the water has forced it's way. 2. the opening of a sore. 3. a hole, or chink. 4. a lane, or narrow passage.

t. ఎందు s. n. Bravery. adj. 1. Brave, heroick. 2. great, large. 3. male. ఎందుచీమ s. n. (from t. చీమ *an ant.*) The large black ant.

s. ఎందూపదము s. n. An *earth-worm.*

s. ఎందూపము s. n. 1. A handful of water, held in the hollowed palm of the hand, for rinsing the mouth, &c.; 2. filling the mouth and rinsing it.

t. ఎంద్ర adj. 1. Cunning, sharp, quick. 2. large.

t. ఎంబ s. n. A pack-saddle.

t. ఎంబు s. n. A jump, leap, or vault. ఎంబు కొట్టు or ఎంబుకొను v. n. To die, to expire.

t. ఎంబపట్టలు s. n. plu. Pieces of wood nailed horizontally, across the perpendicular planks of a door, to make it strong.

t. ఎంబరగోళము s. n. Confusion. ఎంబరగోళముచేయు To throw every thing into confusion.

s. ఎంభకము s. n. Sulphur.

s. ఎంభళి s. n. 1. The flower of the *Michelia champaca.* 2. a fragrant tree, so named.

s. ఎంభను s. n. often written ఎంబను. 1. A smell. 2. a perfume. 3. the sandal. 4. ground sandal wood, or any other wood ground, and used in medicine, or as a perfume. adj. Fragrant. ఎంభకకొండ (from కొండ *a mountain.*) The mountains in the south west of the Indian peninsula, where sandal wood is procured.

ఎంభపొడి (from పొడి *a powder.*) Perfumed powder. ఎంభమ్ముఎకు s. n. (from మ్ముఎ *a beast.*) The civet cat. ఎంభవహము s. n. (from వహ *one that bears.*) The wind or air; because it conveys smell. ఎంభాళువు s. n. (from s. ఆళు *a rat.*) The musk rat.

s. ఎంభర్వుడు s. n. A *Gandharva*, or celestial musician. These are demi-gods, who inhabit *Indra's* heaven, and form the orchestra at all the banquets of the principal deities.

s. ఎంభశేశి s. n. *vide* ఎంభవ్మఎకు under ఎంభను.

s. ఎంభవతి s. n. 1. The mother of *Vyasa.* 2. the name of a city. 3. the earth.

s. ఎంభిలను s. n. An old fox.

s. ఎంభోర్తను s. n. (from s. ఎంభ *a smell*, and ఉర్తను *excellent.*) 1. Spirituous or vinous liquor. 2. toddy, or fermented liquor, extracted from the cocoanut, palmyra tree, &c.

s. ఎంభోళి s. n. A wasp.

t. ఎంప s. n. A wicker basket. ఎంపలుఎకు s. n. A wild cock or jungle fowl (*Phasianus gallus;*) because they are constantly brought into villages, by the jungle people, in baskets.

TUD. ఎంబూరము s. n. (from s. కర్పూర) Camphor.

s. ఎంభీరము &c. adj. Deep, profound.

s. ఎంభీరచేడ s. n. An intoxicated, or restive elephant.

s. ఎఱనము s. n. The sky, or atmosphere.

త. గగురు s. n. The erection of the hair on the body.

త. గచ్చ s. n. A thorny plant, so called.

త. గచ్చు s. n. 1. Vaunt, boast, vain ostentation, false promises. 2. mortar or plaster of chunam, or lime. గచ్చులాఁది A boasting or vaunting female.

త. గచ్చుబిచ్చుఁ v. n. To be disordered, or discomposed; to be thrown into confusion.

స. గజనిమీలిత s. n. Denying.

స. గజపిప్పలి s. n. (from s. గజ *an elephant*, and పిప్పలి *piper longum.*) A large species of long pepper.

స. గజము s. n. 1. An elephant. గజాననుఁడు (from s. ఆనన *a face.*) The deity *Ganesa*; because he has the head of an elephant.

త. గజము s. n. The measure termed a yard.

త. గజిబిజి s. n. 1. Entanglement, confusion, intricacy. 2. trouble.

త. గజ్జలు s. n. plu. The groin, the pubic and iliac regions.

త. గజ్జి s. n. The itch; any cutaneous eruption. గజ్జిపట్టు To have the itch.

TUD. గజ్జురము s. n. (from s. ఖర్జూర) The date tree, *Phoenix dactylifera.*

త. గజ్జెలు s. n. plu. Bells, tinkling ornaments.

త. గటక s. n. Paste.

త. గట్టనచేయు v. a. 1. To ram down. 2. to beat.

త. గట్టి adj. 1. Hard, solid, firm. 2. strong, able, clever. 3. loud. గట్టిఁగుండు s. n. 1. To load a gun. 2. to beat into a hard mass. 3. to rub out what is written on a plank, used in Hindoo schools. గట్టిపని A substantial work. గట్టిమాట A loud talk. పాఠముగట్టిచేయు To get a lesson *by heart.* గట్టిమనిషి A strong man. గట్టిగా Loudly. గట్టితనము Cleverness, ability. గట్టిదెందమువాఁడు (from దెందము *heart* or *mind*, and వాఁడు *he.*) A brave man; a man of fortitude. గట్టివా s. n. (from త. వా *the mouth.*) lit. a loud speaker. A deceitful female. గట్టివాచాన (from త. చాన *a woman.*) An adultress, a lewd woman.

త. గట్టు s. n. 1. A mountain. 2. a bank or shore. 3. a bank, dam or mound of earth. గట్టురాఁబట్టి s. n. (from రా *a king*, and పట్టి *a child.*) lit. the child of the mountain king or of *Himalaya.* 1. Parvatee, the wife of Siva, and daughter of the king of the snowy range. 2. the name of the mountain *Minaka.* గట్టువఱేఁడు s. n. (from ఱేఁడు *lord* or *master.*) The chief of the mountains, viz. The snowy range in the north of India, termed *the Himalaya.* గట్టువిల్లుఁడు (from విల్లుఁడు *an archer.*) *Siva*, whose bow was a mountain. గట్టుమూఁడు (from మూఁడు *an enemy.*) lit. the enemy of the mountains. *Indra*, the regent of the sky, who cut the wings of the mountains, which formerly all flew about, and reduced them to their present stationary state.

త. గడ s. n. 1. A cane, stick, or stalk. 2. a long and thick bamboo. పెదురుగడ A

bamboo stick. బొబ్బకర్ర The stalk of jonnaloo. చెఱ్ఱు కర్ర The sugar-cane. కర్రమంచె A stand or wooden horse.

౨. కరువ s. n. 1. An acquirement or acquisition. 2. a regard, esteem. 3. an account. కరువపడటి s. n. (from పడటి *a woman.*) A prostitute.

౨. కరువ s. n. The threshold.

౧. కరి adj. Strong, able, powerful. కరిత్రాడు A strong rope which ties two cattle together, to prevent their wandering. కరిదేలు v. n. 1. To come to the age of puberty, or strength. 2. to be experienced. కరిదొంక A notorious thief.

౮. కరింపు v. a. To acquire; to amass, or gain.

౨. కరిరము. n. A plaited garment, a folded cloth.

౨. కరిము s. n. A boll. కరిముచేయు To boil.

౨౮. కరిమ s. n. (from s. ఘటిా) A Hindoo *ghuree*, or hour of twenty-four english minutes. కరిమారము A watch; a clock.

౨. కరుగు v. n. To pass as time. v. a. 1. To pass over. 2. to transgress. 3. to exceed, or surpass. 4. to expire, or elapse. కడుపు v. a. 1. To pass time. 2. to put off or defer. 3. to finish. v. caus. To cause to pass over, &c.

౨. కరువు s. n. 1. A fixed or expired term. 2. an instalment.

౩. కరవు s. n. A hump on the back. కరుబరు A hump-backed man.

౨. కరుసు s. n. A mean person. adj. 1. Mean. 2. cruel, inflexible, pitiless. 3. evil. 4. difficult.

౨. కర్ర s. n. 1. A bulbous root. 2. a lump, or clod. 3. a boil or ulcer. పెండలికర్ర A yam. దుంపకర్ర A potatoe. కర్రపలుగు s. n. A pickaxe, or instrument for breaking clods. కర్రసార An iron crow.

౨. కర్రము s. n. 1. The chin. 2. the beard.

౨. కర్ర s. n. Grass, straw. కర్రదర్శ A blade of straw. కర్రపొలుసు త్రాడు (from పొలుసు *the waist-cord.*) A small cord, made of the Dhurba or sacred grass, (*Poa cynosuroides*) worn around the waist by a young Brahmin, in the ceremony of investing him with the brahminical thread.

౨. కర్ర s. n. 1. Force, violence. 2. difficulty. adj. Rare, scarce.

౩. కర్రరుడు s. m. 1. An astrologer. 2. a letter carrier.

౨. కర్రకర్ర s. n. The tinkling of bells.

౨. కర్రన s. n. 1. Calculation. 2. regard.

౩. కర్రము s. n. 1. A flock, multitude, or assemblage. 2. a tribe, class or troop. 3. troops of inferior deities, considered as *Siva*'s attendants, and under the special superintendence of his son, *Ganesa*, whence his name కర్రపురుడు or కర్రాధిపుడు. This deity is the god of wisdom, and remover of obstacles; as such, he is invoked at the commencement of all undertakings, and is represented as a fat man, with a large belly, and an elephant's head with one tusk broken.

S. గణకి s. n. lit. counting. A person of a certain tribe, who explains the calendar to the lowest casts of Hindoos. గణించు v. a. 1. To calculate. 2. to acquire, or gain. గణిక s. n. A harlot; because she prostitutes herself for gain. గణితము Arithmetic.

T. గణేము s. n. Ornaments made of wax, worn by maskers.

S. గత &c. adj. 1. Gone, past, antecedent. 2. known.

S. గతి s. n. 1. Going, moving, motion. 2. a march. 3. an expedient, a means of success. 4. a course of events, fate, fortune, lot, destiny. 5. protection. 6. salvation. 7. state, condition, situation. 8. help, aid. 9. ability, power. సూర్యగతి The *motion* of the sun. సేనాగతి The *march* of troops. గతికల్పించు To invent a *means of success or expedient*. నాగతి యిట్లున్నది Such is my *fate*. నాకుమీరుతప్ప వేరేగతి లేదు I have not any other *protection* than yours. పుత్రులు లేనివారికి గతులు లేవు Persons who have not sons will never obtain *salvation*. వాడు చేసిన మోసమువలన నాకు యీగతివచ్చెను By his artifice I am reduced to this *state*. గతిలేని వాడు A *helpless* man. నాకుయిచ్చేటందుకు గతిలేదు I am not *able* to pay.

T. గతుకు v. a. To lap, as a dog.

T. గత్తర s. n. Disturbance, vexation.

S. గద s. n. A club, a mace. గదాధరుడు (from ధర *one who bears or wears.*) One of the epithets of *Vishnoo*.

S. గదము s. n. Disease, sickness.

S. గదాగ్రజుడు s. m. A name of *Krishna*. lit. the older brother of *Guda*.

T. గది s. n. 1. The space between two beams. 2. a closet, bed-room, chamber, or apartment.

S. గదుడు s. n. The name of the younger brother of *Krishna*.

T. గదుము v. a. To push, to extend.

T. గదురు v. a. 1. To obtain, to possess. 2. to brow-beat. గదురుకొను v. comp. To brow-beat.

S. గద్గదము s. n. A low, inarticulate, sobbing sound, expressive of joy, or grief.

T. గద్ద s. n. A vulture. గద్దముక్కు A sharp nose, a nose like a vulture's beak.

T. గద్దిరాడు s. n. *vide* గదుము.

T. గద్దించు or గదమాయించు v. a. To brow-beat, scold, or threaten.

T. గద్దియ s. n. 1. A chair. 2. a throne.

T. గద్దువ s. n. The chin.

T. గద్దె s. n. 1. A chair. 2. a throne. 3. the coin termed *a pagoda*. 4. fortune telling, by a gipsey.

T. గద్దారికములు s. n. plu. Boastings, vauntings, expressions unsuitable to one's situation.

S. గద్యం or గద్యము s. n. Prose.

T. గనక or గనుక adv. Therefore, because, since, as. It always closes the sentence, and never begins it. It is said to be derived from కను *to see*, q. v.; but I cannot trace the derivation.

T. గని s. n. A mine.

ర. ఎనిమ or ఎనిమె s. n. A ridge.

ర. ఎన్నెరు or ఎన్నేరు s. n. The oleander, or *Nerium odoratum*. The root is often used by Hindoo women, as a poison, to destroy themselves, on any sudden excitation of the passions.

ర. ఎబ్బిలము s. n. A bat.

ర. ఎమ్మ s. n. A stink.

ర. ఎళ్ళ s. n. A ray of light; a sun, or moon-beam.

ర. ఎఱ్ఱిరము &c. adj. *vide* ఎఱుపురము.

ర. ఎఱుగుట s. n. 1. Motion, going, moving, marching. 2. movement, course. 3. attention. పర స్త్రీ ఎఱుగుట *Cohabiting* with a stranger's wife. సహగమనము lit. going along with. The burning of a Hindoo widow alive with her deceased husband.

ర. ఎఱ్ఱ వాడు s. n. A toddy-drawer. The origin of this tribe is traced to the progeny of a *Soodra* man, by a woman of the *Rajah*, or 2d pure Hindoo cast.

ర. ఎఱ్ఱిగు &c. adj. Accessible, attainable.

ర. ఎయి s. n. *Gaya*, a city in Behar, still so called, and a celebrated place of Hindoo pilgrimage.

ర. ఎయ్యాలి s. n. A very wicked, or crafty female.

ర. ఎయ్యారు s. n. Land unfit for cultivation.

ర. ఎయువుడు s. n. The name of a royal or military saint.

ర. ఎర adj. Rough, ragged.

ర. ఎరిగె s. n. 1. Commodiousness, 2. intelligence, attention, skill. adj. Convenient, commodious, cleanly.

ర. ఎరుకు or ఎరుగము s. n. Poison, venom.

ర. ఎరాకు s. n. A very wicked person.

ర. ఎరి s. n. 1. Hardness, stiffness. 2. sharpness. 3. the feather at the end of an arrow.

ర. ఎరిక s. n. A small earthen pot.

ర. ఎరి చె. s. n. A spoon, or ladle.

ర. ఎరిక s. n. 1. A fencing-school, or a place of exercise. 2. fencing.

ర. ఎరిగె s. n. A woman.

ర. ఎరిమ. s. n. Heaviness, weight.

ర. ఎరి s. n. A *garee*, a measure containing 400 *mercals*.

ర. ఎరిస్తము &c. adj. Excessively heavy.

ర. ఎరు s. n. The erection of the hair on the body.

ర. ఎరుదుండు · ఎరుత్త ఎరుదు s. n. The bird and vehicle of *Vishnoo*; he is generally represented as a being something between a man and a bird, and is considered as the sovereign of the feathered race; he is the son of *Casyapa* and *Venata*, and younger brother of *Aroona*. The large vulture, or eagle, vulgarly termed *the Brahminy kite*, is considered a personification of this bird. ఎరుతాన్న ఱుడు (from అన్న *an elder brother.*) *Aroona*, the charioteer of the sun, and elder brother to this bird. ఎరుదధ్వజ ఱుడు (from ధ్వజ *a standard.*) A name of *Vishnoo*; because he bears the figure of this bird on his standard.

ర. ఎరుపు s. n. A wing.

ర. రెక్కలు s. n. plu. Wings.

TUR. రెక్కవము s. n. *vide* రెక్క.

ర. రెక్కెర or రెక్కపేట s. n. Stony, or sandy soil, mixed with pebbles.

s. రెక్కిడి s. n. A churn.

s. రెక్కిడా or రెక్కిడము s. n. 1. The roaring of elephants, or lions. 2. the rolling of thunder. రెక్కిడించు v. n. To thunder.

ర రెక్కు s. n. 1. A hole. 2. the hollow of the loins. 3. a pit. రెక్కుటము (from s. లుట్ *to go.*) lit. to go in holes: The large rat, usually termed at Madras *the bandicoot.*

s. రెక్కిభము s. n. An ass.

s. రెక్కిణము &c. adj: Covetous, greedy.

s. రెక్కము s. n. 1. The belly. 2. the womb or uterus. 3. a fœtus or embryo. 4. a child. 5. *the inside*; the middle. రెక్కిణి A pregnant woman. రెక్కిశయము (from ఆశయము *an abode.*) The womb. రెక్కిధానము s. n. (from s. ధాన *taking.*) A ceremony performed prior to conception. రెక్కాగారము An inner bed-room, chamber, or closet. రెక్కముతో నుండు To be pregnant. రెక్కమునిలుచు or రెక్కము ధరించు To conceive, to become pregnant. రెక్కముతగిలి పోవు To miscarry.

s. రెక్కోధరి s. n. A pillow, in form of a semicircle.

s. రెక్కస్థ s. n. 1. Any kind of reed, grass, or corn. 2. any dried fruit.

s. రెక్కము s. n. Pride, arrogance, haughtiness, presumption. రెక్కించు or రెక్కపడు To be proud. రెక్కభంగముచేయు To subdue another's pride; to disgrace; to dishonor.

s. రెక్కనము s. n. Blame, censure.

s. రెక్కమము &c. adj. Low, vile, contemptible.

r. రెఱుకలి s. n. Hardness; stiffness; crispness.

r. రెఱుకలి adj. Imperfect, deficient, less. s. n. Deficiency.

r. రెఱి s. n. 1. A wing. 2. a feather.

r. రెఱిగడ్డి s. n. A particular kind of grass. (*Agrostis linearis.*)

r. రెఱిసె s. n. *vide* రెఱి.

r. రెఱుసుచెట్టు s. n. A tree so called.

r. రెఱ్ఱున రేగు v. a. To bleat, with a great noise.

r. రె part. *vide* రెలు and రెలుకు.

s. రెలంటి s. n. A small pitcher.

r. రెలరె s. n. The tinkling of bells.

r. రెలరెలించు v. n. To be struck with a panic.

r. రెలుబించు v. a. To rinse, or shake loosely, in water.

r. రెలిసేగుపప్పిక s. n. Hog weed. *Boerhavia diffusa.*

r. రెలిబి s. n. Tumult, confusion, disorder.

r. రెల్లంకు or రెల్లక్కు s. n. Disturbance, noise.

s. రెలము s. n. The cheek.

a. రెల్లా s. n. Grain.

s. రెళకంబళము s. n. The dewlap of a bull.

s. రెళకము s. n. The throat; the neck.

s. రెళితము &c. adj. Fallen, dropped. పన్ను రెళితము చేయు To strain, through a cloth.

T. ఫ్లేగ్ s. n. Phlegm.

T. ఫ్లక్కఫ్లు s. n. The tinkling of small bells.

S. ఫవనుము s. n. A wild ox.

T. ఫవరలు s. n. plu. Dice.

S. ఫవలము s. n. A buffalo's horn.

T. ఫవలవాడము s. n. *vide* ఫమ్మరవాడు.

S. ఫవాయువు or TUD. ఫవ్వాలి s. n. An air hole, a loop hole, a window.

T. ఫవి s. n. A cavern.

T. ఫవిని or ఫవుని s. n. The gate of a fort, or fortified place.

T. ఫవిలెములు s. n. plu. A *sort* of black seed, usually mixed with ground sandal wood.

T. ఫవిసెన s. n. A case or cover, made of cloth.

T. ఫవులు s. n. A stink.

T. ఫవుళి s. n. A lizard.

S. ఫవేషించు v. a. To seek, search, or look for.

S. ఫవ్యము adj. Of or belonging to a cow. s. n. Butter, milk, &c.

S. ఫవ్యూతి s. n. A distance of two coss.

T. ఫవ్వ s. n. *A cowry*, or small shell, which passes for money in Bengal, and some other parts of India.

T. ఫసఫసాలు s. n. plu. The seeds of the poppy plant. ఫసఫసాలచెట్లు The poppy plant.

T. ఫసి s. n. The sediment of clarified butter or oil.

T. ఫసిక s. n. A stake, or peg. 2. a wedge.

T. ఫస్సి or ఫస్సు s. n. A patrole. ఫస్సిరుము A patrole to go it's rounds.

S. ఫహనము s. n. A forest. adj. Impervious.

S. ఫహ్వరము s. n. 1. A cave, or grotto. 2. a place overgrown with creepers. 3. a forest, thicket, or wood.

S. కాంచనేయము s. n. Gold.

S. కాంచనేయునుడు s. n. A name of *Kartecaya*, son of the *Ganges*.

S. కాంటీని s. n. *Arjoona*, son of *Pandoo*. కాంటీనము s. n. The bow of *Arjoona*.

T. కాంత్రించు v. n. To have a face enflamed, or slightly swelled.

T. కాంధ్రవాడు s. n. An oil monger.

S. కాంధర్వవివాహము s. n. The marriage in which a man and woman, by mutual consent, interchange their necklaces, or strings of flowers, and both make a secret agreement to look upon themselves as married to each other.

S. కాంధారదేశము s. n. The country of *Candahar*, between the north of India, and Persia.

S. కాంధారము s. n. One of the seven primary notes in music.

S. కాంధారి s. n. The wife of *Drootarashtra*, and mother of *Dooryodhana*.

S. కాంభీర్యము s. n. 1. Depth, profundity. 2. magnificence, grandeur.

T. కాక part. *vide* కాక. This word is also added to the aorist of any verb to express the optative mood; as, కుశలుడుగాక May you be happy.

T. కాఛరా s. n. A female's under garment, like a petticoat.

TUD. కాచు s. n. (from v. కాచు) 1. Glass,

or china ware. 2. a bracelet, కాజుగెజ్జె (from గిన్నె *a cup.*) A glass cup, or china vessel. కాజుప్పు (from ఉప్పు *salt.*) The refuse of a glass work. కాజులవాండ్లు A certain cast of the *Soodras*, whose profession is to deal in glass bracelets.

ద. కాజె s. n. *vide* కాడె.

ర. కాటుము s. n. 1. Difficulty. 2. severity. 3. hardness.

ర. కాటి s. n. A drinking trough, or manger.

ర. కాటిదె s. n. An ass: కాటిదెకాళ్లు adj. Bandy-legged.

ళ. కాఠీ s. n. A carriage, chariot, chaise, cart, or native hackery.

వ. కాఁడు This word is used instead of వాఁడు q. v., when the agent to be denoted is familiar, or contemptible; as వేష కాఁడు A masker.

ర. కాఁదు v. n. or v. a. To pierce, used either in a neuter, or active sense.

క. కాఁదుs. n. Gross lechery; *furor uterinus.*

ర. కాదువ or కాదుప s. n. The wind.

ళ. కాధము adj. Much, excessive. కాధాలిఁగనము A close or tight embrace.

ర. కాని s. n. A singer.

ర. కాన part. *vide* కాక.

ర. కాత్రము s. n. 1. The body. 2. a member, or limb: కాత్రసంకోచి (from సంకోచి *who draws up or contracts.*) 1. A pole cat. 2. a kind of large lizard.

ళ. కాథ s. n. 1. A verse, or stanza. 2. a history of holy men.

ర. కాదము s. n. Grass which grows in fields of dry grain.

ర. కాదిలి s. n. Love, affection. adj. Affectionate; dear.

ర. కాడె s. n. A very large and high basket, of wicker work, used for securing grain.

ర. కాన adv. *vide* గనక.

ర. కానము s. n. Vocal or instrumental music.

ర. కానుగ or కానుకు s. n. A press such as is used in India for expressing oil, or the juice of the sugar cane. కానుగపిండి The husk of the sesamum seed, after the oil is expressed from it.

ర. కాపురా s. n. (from H. ఫుళ్) Confusion, perplexity. adj. Confused, perplexed.

TUD. కాముs. n.(from s. గ్రహ) 1. A planet. 2. an evil spirit. కాములఱేఁడు (from T. ఱేఁడు *a lord.*) The sun. కాములఱేనిపట్టి (from T. పట్టి *a child.*) The planet saturn; because he is the child of the sun, according to the Hindoos.

ర. కాయకము adj. 1. Dear in price. 2. clever. s. n. Good sense, cleverness.

ర. కాయకుఁడు s. n. A singer or cymbal player, supposed to be descended from Brahmins, by the marriage termed కాం ధర్వవివాహము q. v.

ర. కాయత్రి s. n. The *Gayitree*, or most sacred verse in the *Vedas*, to be recited mentally only.

ర. కాయము s. n. A wound. కాయము.తగుల or కాఁగు v. n. To be wounded. కాయము చేయు To wound. కాయము కట్టు To dress a wound. కాయమును మాను To heal a wound. చోపు కాయము A mortal wound.

క. కారా s. n. Plaster, or fine lime.

క. కారచెట్టు s. n. A tree so called.

క. కారదము s. n. 1. Conjuration. 2. trick. 3. trifling.

క. కారటి s. n. Conjuration.

క. కారవము s. n. Love, affection, fondness. కారవించు v. a. To love, caress or fondle.

క. కారాబము-కారాబు-కారాము or కారము s. n. The fondling, or caressing of children.

క. కారు part. This is an honorific affix, added to any noun denoting a person, in token of respect; as, దొరకారు Master.

క. కారుదము s. n. An emerald. adj. Of or belonging to *Garooda*, the regent of birds.

క. కారుమ్మరకము s. n. An emerald.

క. కాలెలు s. n. plu. Cakes made of the pulse termed *Phaseolus mungo*.

క. కార్దభము s. n. An ass.

క. కార్దభికము s. n. The white lily.

క. కార్షస్థ్యము s. n. 1. The state of a householder. 2. honesty.

క. కాలకము s. n. A hook.

క. కాలి s. n. 1. The wind. 2. an evil spirit. 3. an infectious disease among cattle. కాలిసెచ్చెలి (from సెచ్చెలి *a friend.*) The god of fire. కాలిమేనిది (from మేయలి *one who grazes.*) A serpent; because it is said to feed on air. కాలి-కొట్టు or వేయు The wind to blow. కాలివాన lit. wind and rain; a tempest. కాలిపటము A paper kite. పెద్దకాలి A great storm. కాలితిరుగుచున్నది The wind shifts.

క. కాలించు v. a. 1. To seek or search for. 2. to separate grain from the refuse, by washing it in water. కాలింపు s. n. The act of doing this.

క. కాలికాడు s. n. An ass.

క. కాళపురుషు s. n. A clover man.

క. కాళుత adv. *vide* కాక.

క. కాళున adv. *vide* కనక.

క. కాశి s. n. Toil, pain, fatigue, trouble. కాశిపడు v. n. To take pains; to be fatigued.

క. కాహము s. n. Ablution, bathing.

క. కింజ s. n. A seed, or grain. కింజలేలు మునికి s. n. (from ఏలు the indefinite relative participle of the root ఏలు *to glean*, and మునికి *living.*) Living upon the gleaning of corn.

క. కిండ్రకొను v. n. To move convulsively the hands or legs.

క. కిచ్చు v. n. 1. To scratch. 2. to seize with the nails.

క. కిజు or కిజ్జు s. n. The pulp of certain fruits, or vegetables.

క. కిజ్జి కాడు or కిజి కాడు s. n. The small bird, which builds the very curious hanging nest, with the entrance at the bottom, generally termed the *Taylor-bird.*

క. కిటుక adj. Short in size. కిటుకపడు To become short.

క. కిట్టు v. n. 1. To die, or expire. 2. to consent or agree. కిట్టని neg. verbal noun. Enmity, variance, disagreement.

క. కిడ్డ s. n. A short person. adj. Short in size. కిడ్డతనము s. n. Shortness.

ఇ. ఇల్లంగి s. n. 1. An out house. 2. a granary, store-house, or ware-house. 3. a jail or place of confinement.

ఇ. ఇట్ట s. n. A cow.

ఇ. ఇద్దు s. n. A hawk, or falcon.

ఇ. ఇద్దె s. n. A young bull.

ఇ. ఇద్ద or ఇద్దెs. n. The smallest dry measure, varying in capacity in different parts of the country, equal to the quarter of a సోల.

ఇ. ఇన్నె s. n. A cup, or goblet.

ఇ. ఇబ్బు s. n. A bull, allowed to wander at large, in commemoration of a deceased person, or as consecrated to the deity.

ఇ. ఇరక adj. Short. s. n. A short person. ఇరకతనము s. n. Shortness.

ఇ. ఇరకతాడిచెట్టు s. n. The marshy date tree. *Phœnix or elate paludosa.*

ఇ. ఇరఇర adv. Circularly, in a revolution.

ఇ. ఇరచుట్టుకొను v. a. (from P. ఎర round.) To surround.

ఇ. ఇరవు s. n. 1. Mortgage. 2. a pledge, a hostage, security.

ఇ. ఇరి s. n. A mountain. ఇరిజ s. n. (from జ born.) A name of the goddess *Parvatee*, as daughter of the personified *Himalaya* mountain. ఇరిధరుండు (from ధర one who bears.) A name of *Vishnoo*; because he raised the mountain *Govurdhuna* to preserve the people from the rain of stones. ఇరిభిద్ s. n. (from భిద్ that which penetrates.) The weapon of *Indra*. ఇరిశయుండు or ఇరిశేఁడు s. n. (from శయ to sleep, and ఈశ a lord.) Names of *Siva*; as sleeping upon, or presiding over, the mountain.

ఇ. ఇరి s. n. 1. A mouse, or small rat. 2. the name of the wife of king *Vusoo*.

ఇ. ఇరియుళకములు s. n. plu. Toys, play-things.

ఇ. ఇరుళ s. n. A pulley.

ఇ. ఇఱి s. n. A circle. ఇఱికొను v. a. To surround, to encircle. ఇఱ్ఱున adv. Circularly, in revolution.

ఇ. ఇలక s. n. A child's rattle.

ఇ. ఇలకచెట్టు or ఇలగిచ్చచెట్టు s. n. The plant termed, *Crotolaria juncea.*

ఇ. ఇలకు adj. Sounding.

ఇ. ఇలుదొఁకు v. a. To rob, or steal.

ఇ. ఇల్లు v. a. To pinch.

ఇ. ఇలిచము &c. adj. Swallowed.

ఏ. ఏఁకు v. a. To scrape, scratch, or erase.

ఏ. ఏఁచు v. a. 1. To draw lines; to draw toddy. 2. to scrape, scratch, or erase. 3. to shave. 4. to tear with the nails.

ఏ. ఏఁటుఁదుఁపు v. a. To kill.

ఏ. ఏటు s. n. 1. A line, mark, or stroke. 2. disregard. ఏట్టిబద్ద A flat ruler.

ఏ. ఏటు v. a. To push aside, or throw away. కన్ను ఏటు To wink or make signs with the eye.

ఏ. ఏఁత s. n. A line.

ఏ. ఏత s. n. A name often applied to books, as Bhagavatgeeta, which is also often called the *Geeta* only.

ఏ. ఏగసు s. n. Vocal music, a song.

ఏ. ఏఁ s. n. 1. Vocal music, a song. 2. one of the *Arya* metres, in which the couplet consists of two long verses.

t. గింజు v. n. To cry, to weep.

t. గిము s. n. A house.

t. గియ్యు v. a. To draw lines; to draw toddy.

t. గిరగాగింజ s. n vide అడ్డసరాము.

s. గిల s. n. The act of swallowing.

s. గీర్వాణము s. n. The name of the *Sanscrit* language.

s. గీర్వాణుడు s. n. A deity.

t. గీలు s. n. A line.

t. గీరు v. a. 1. To tear with the teeth. 2. to scratch with the nails. 3. to shoot an arrow. 4. to beat. గీరుకొను v. comp. To give one a hint, by touching him, or by any other sign.

t. గీలుకొను v. n. To be inclined towards. గీలుకొల్పు or గీల్కొల్పు v. a. 1. To cause to be inclined; to allure. 2. to place flowers in the hair, as an allurement.

s. గీష్పతి s. m. (from గీర్ *speech*, and పతి *lord, master.*) One of the names of *Brooshuputee*, the regent of the planet *Jupiter*, as preceptor of the inferior deities.

s. గుచ్ఛము s. n. A cluster of blossoms, or flowers.

s. గుంజ s. n. 1. The small shrub termed *Abrus precatorius*. 2. salt soil.

t. గుంజె s. n. A pillar, or post.

t. గుంజు s. n. The inside or pulp of a fruit. v. a. 1. To pull. 2. to wash clothes. గుంజులాడు v. n. To wrestle. గుంజికొను v. comp. To draw or pull by force.

t. గుంట s. n. 1. A small artificial pond, or tank. 2. a pit. 3. any deep hole. 4. a square land measure. కండ్లుగుంటలుపడు or పోవు The eyes to be sunk in the head.

t. గుంటక s. n. An instrument for levelling ploughed ground, very different from the English harrow. గుంటకదుంగ That part of it which consists of a large block of wood. గుంటకపలుగు The iron part of it, which juts out from the wooden block, leaving an open interstice between them. గుంటకగుజ్జలు The two pieces of wood which connect the front iron piece, with the wooden block.

t. గుంటగలగర or గుంటగలిజేరు s. n. The shrub termed *Eclipta or verbesina prostrata*.

t. గుంటి s. n. A piece land, allotted off for cultivation.

t. or s. గుండము s. n. 1. vide కుండము No. 2. 2. any fire-pit.

t. గుండా postpos. Through; by; by means of. adj. Brave, courageous.

t. గుండిగ s. n. A large brass, or copper vessel, or pot.

t. గుండు adj. Round, globular, spherical. s. n. 1. Any thing round, or spherical. 2. a ball or bullet. 3. a mountain. 4. weights, of any form or size. b. p. stallion. గుండ్రాయి (from రాయి *a stone.*) A grinding stone; a roller. గుండువేయు To fire with ball. గుండుదెబ్బతిన్నవాడు A man wounded by a bullet. గుండుతుపాకి A small swivel. గుండుచేయు 1. A gun to fire. 2. to die.

t. గుండె s. n. 1. The heart, either in a

moral or physical sense. 2. courage, boldness. కుండె శాయు The heart, in a physical sense only.

T. కుండ్ర or కుండ్రని adj. Round, circular, globular. కుండ్రదురద s. n. A sort of long rush. కుండ్రదనము or కుండ్రన s. n. Roundness; a circle.

T. కుండ్రించు v. n. The stomach to turn, or feel sick. కుండ్రింపు s. n. P. The act of the stomach turning, or feeling sick. 2. malice, envy. 3. dissatisfaction.

T. కుంకి s. n. A pit, any deep hole.

T. కుంటరగా. a. To speak with harshness, malice, or contempt.

T. కుంపు s. n. 1. A crowd, a mob, a multitude, a flock; an army consisting of foot soldiers, horse, elephants, and chariots. 2. a knot. In the plural, this word sometimes denotes *a quarrel*.

s. కుంభము s. n. Tying, stringing, as a garland, &c. కుంభిత &c. adj. Tied, strung. కుంభించు v. a. To tie or string flowers, &c.

T. కుక్క— s. n. A single inspiration, or breathing. కుక్కనిలుపు or కుక్కపట్టు v. n. To hold in the breath. కుక్కెడు adj. As much as the mouth contains.

TUD. కుగ్గిలము or s. కుగ్గిలము s. n. The fragrant gum resin, termed *Bdellium*.

T. కుగ్గిళ్లు s. n. plu. Grain, half dressed, not reduced to a pulp.

T. కుచ్చు v. a. 1. To pierce. 2. to string, or thread. 3. to prick. 4. to take hold of another's hand, and interlace one's fingers with his, in token of intimacy.

s. కుచ్చుము s. n. 1. A cluster of blossoms, or flowers. 2. a necklace of thirty-two strings. కుచ్చుఫలిక s. n. (from s. ఫల *fruit*.) The grape vine.

T. కుజకుజలు s. n. plu. Whispering.

a. కుజ్జా or కుజ్జు adj. (from P. ఉమర్) Past. This is a revenue term, usually applied to express the year *lately expired*; *the last*, or *past year*, in contradistinction to the present year, or to those preceding the *last*.

T. కుజ్జా ఱి s. n. An opulent, or rich man.

T. కుజ్జరు s. n. *vide* కుజ్జా.

T. కుజ్జనకూడు s. n. Food, dressed by children, for their amusement.

TUD. కుజ్జరాతిదేశము s. n. The country of *Guzerat*.

TUD. కుజ్జా s. n. (from s. కుబ్జ) A short person, a dwarf. కుజ్జాతనము s. n. Shortness. కుజ్జాపల్లి (from పల్లి *a god*.) s. n. A name of *Ganesa*; because he is represented as a short fat personage.

T. కుడ్డా s. n. 1. One of the small perpendicular posts, by which short beams are supported upon longer ones, and thus form the shelving roof of a native house, *vide* పురుడ్డాలు. 2. the thick juice of any fruit.

T. కుడుక s. n. A single gulp, or swallow. కుడుకు or కుడుక్కు— The sound of swallowing.

T. కుడుకుడు s. n. The bubbling of boiled rice.

ర. కుటు క్కు—ను or కుటుక్కు—మును v. n. To die, or expire.

ర. కుట్టి s. n. A hillock, unevenness in ground. కుట్టిపాల్లు (from కూల్చు under కూలు q. v.) To ruin, to trouble. lit. to cause the hillock to fall down.

ర. కుట్టు s. n. 1. The real state of one's affairs. 2. one's private secrets. 3. reputation, honor, public esteem.

ర. కుడుము s. n. A sort of coarse treacle, commonly termed *Jaggory*.

ర. కుడుక s. n. Sleep, indolence. కుడుకోతు డు s. n. (from ర. తొర *a master.*) lit. subduing indolence. A name of *Arjoona*, the third son of *Pandoo*.

ర. కుడారము or కుడాను s. n. A tent.

ర. కుది s. n. 1. A temple. 2. the connected form of the vowel ఇ, viz. ి.

ర. కుదిచేట్టు s. n. The disk of the sun, or moon.

ర. కుదిసె s. n. A cottage, or hut.

ర. కుదుకు s. n. 1. Any round thing. 2. the connected form of the vowel ఇ, viz. ి. adj. Circular. కుదుకుపైదుపు s. n. (from పైదుపు *a weapon.*) The weapon of *Vishnoo*.

ర. కుడ్డ s. n. 1. A cloth. 2. a bit of cloth.

ర. కుడ్డము s. n. Part of a field of dry land.

ర. కుడ్డి adj. Blind. కుడ్డితనము s. n. Blindness. కుడ్డిదెబ్బ adv. By chance, without exertion, undesignedly.

ర. కుడ్డిరెక్క—రాయి s. n. The lap-wing.

ర. కుడ్డు s. n. 1. An egg. 2. the eye-ball. కుడ్డుపెట్టు To lay eggs. కుడ్డుతాచూడకి నిపోవు Quadrupeds to miscarry. కుడ్డుపీ యు To pluck out the eyes.

ర. కుడ్లగూబ s. n. An owl.

ర. కుణకము s. n. The multiplier.

ర. కుణకారము s. n. Multiplication.

ర. కుణము s. n. 1. A quality, attribute, or property, in general. 2. a property of humanity; of which three are particularized, viz. the *Satwa*, *Raja*, and *Tama*, or principles of truth or existence, passion or foulness, and darkness or ignorance. 3. a means of defence; one of six expedients in government; as, peace, war, a march, a halt, a stratagem, and recourse to protection. 4. any quality of the mind. 5. the attributes of colour. 6. nature, disposition, temper, humour. 7. the recovery of health; a good state of health. 8. a good state, or condition. 9. good sense, reason, wisdom. 10. excellence, merit, perfection. 11. effect, purpose, use. 12. a degree, time, or fold. 13. a string; a bow-string. దేవకుణములు The *attributes* of God. మోహకుణము The *passion* of lust. నీలకుణము The *colour* black. మంచికుణముకలవాడు A good *tempered* man. కుణముచేయు v. a. To *cure*. కుణమవు v. n. To *recover*. కుణముగాఁజెందు To be *sound*, *whole* or *recovered*; to be in *a good state* or *condition*. కుణముగామాట్లాడు To speak *wisely*, *sensibly* or *reasonably*. వానితో మాట్లాడి రేకుణములేదు It is useless to speak to him. ద్విగుణము *Two-fold*.

కుణధ్వని The *sound* of the bow-string. కుణవంతము &c. adj. Abounding with all *good qualities*. కుణోత్కర్షము s. n. Endowment with *superior qualities*.

s. కుణాలయుని s. n. A tent.

s. కుణాస్థాయకము s. n. A mast.

s. కుణీంచు or కుణీయించు v. a. 1. To multiply, or calculate. 2. to spell. కుణీతము or కుణీంతము s. n. 1. *Multiplication*. 2. spelling.

t. కుత్త s. n. A rent, or farm.

t. కుప్ప s. n. A cluster of flowers.

t. కుప్పకవ్వము s. n. A kind of churning stick.

t. కుపకుపలాడు v. n. To sob.

t. కుపము s. n. *vide* కుద్ద.

t. కుపిXల్లి s. n. A block of wood suspended from the neck of any animal, to prevent it's wandering far.

t. కుపిగాలు s. n. The heel.

t. కుపిగుంజలు s. n. plu. Posts fixed perpendicularly in the ground, at the door of a cow-house.

t. కుపితాడు s. n. The rope by which a calf is tied.

t. కుపియు or కుపె s. n. 1. *vide* కుపిXల్లి. 2 a club or mace. కుపెదాల్పు s. n. *Yama*, the regent of death; because he is armed with a club.

t. కుపియుకట్టలు s. n. plu. Sticks placed horizontally, across the కుపియుగుంజలు q. v.

t. కుపియించు v. a. To stop, to prevent.

t.d. కుద్ద s. n. The anus.

r. కుప్పలి s. n. making in the inflex. sing. కుప్పలిటి, and in the nom. plu. కుప్పలిండ్లు A small hoe. కుప్పలించు v. a. To dig with the hoe.

r. కుప్పు s. n. A blow with the fist. v. a. To box with the fist. కుప్పులాట s. n. 1. Boxing. 2. quarrelling. కుప్పులాడు v. n. To box mutually; to quarrel.

r. కునకలు s. n. plu. A sort of grain, growing wild, without cultivation.

r. కునపకోడి s. n. A wild, or jungle, fowl.

r. కునపము s. n. An iron crow.

r. కునుము v. n. To grumble, or murmur.

r. కునుకుపరుగు s. n. The act of running slowly.

r. కున్న adj. Young. కున్నయేనుగX s. n. A young elephant. కున్నపంది A young hog.

s. కుప్పము &c. adj. 1. Hidden, concealed, secret. 2. preserved, protected. కుప్పకేళి s. n. A sort of play among children, like what, in England, is termed *hide & seek*.

r. కుప్పనకూరగా adv. Disorderly; in a confused manner.

r. కుప్పళించు or కుప్పళింపు v. a. *vide* కుప్పళించు.

r. కుప్పిలి s. n. making in the inflex. sing. కుప్పిటి The hand closed.

r. కుప్పు v. n. To spread as a smell. v. a. 1. To pound or beat paddy. 2. to throw or fling to a distance. 3. to throw any thing contained in the closed hand. కుప్పింపు v. n. To spread as a smell. v. caus. To cause to beat or pound. v. a. *vide* కుప్పు No. 2 & 3.

T. కుప్పున adv. 1. Quickly, hastily. 2. clearly.

T. కుబుకుబులు s. n. plu. The noise of running.

T. కుప్పాలున adv. Quickly, swiftly.

T. కుభాళించు v. n. To shine.

T. కుబిలి s. n. The wax in the ear.

T. కుబుకు v. a. To box; to beat with the fist.

T. కుబురు s. n. The thick foliage of a tree or shrub; or of corn.

T. కుబ్బ s. n. A woman's breast. కుబ్బమేకులు s. n. plu. The nails driven into the సింధకద్దెలు q. v.

T. కుభ్రి s. n. A mountain.

T. కుమి s. n. A multitude, or flock.

T. కుముకు v. a. To box; to beat with the fist.

T. కుముదుచెట్టు or కుమ్ముదుచెట్టు s. n. The plant termed *Gmelina arborea*.

T. కుమ్ము s. n. One spirt of the milk from the teats of a cow, &c.

T. కుమ్మడికాయ s. n. A gourd. *Cucurbita lagenaria*.

T. కుమ్మీలు s. n. plu. A female ornament worn in the lobe of the ear.

T. కుమ్మనము s. n. A door-way, gate-way, or entrance.

T. కుమ్మి s. n. A granary.

T. కుమ్మెనము s. n. A small drum.

T. కురకుర s. n. An itching.

T. కురబద s. n. A wild cow.

T. కురపోతు s. n. A wild bull.

T. కురించి postpos. *vide* గురించి.

T. కురిగె s. n. A very small earthen pot.

T. కురిగింజ s. n. The seed of the కురువెంద q. v.

T. కురుకుపట్టిక s. n. The sun-flower. *Heliotropium indicum*.

S. కురుఁడు s. n. 1. A spiritual parent, from whom the youth receives the initiatory *Mantras*, or prayers, and who conducts the ceremonies necessary at various seasons of infancy and youth, up to the period of investiture with the characteristic thread, or string. This person may be the natural parent, or the religious preceptor. 2 a religious teacher; one who explains the law and religion to his pupil, instructs him in the *Sastras, &c.* 3. a name of *Broohusputee*, the regent of the planet *Jupiter*, who is considered as the preceptor of the inferior deities. 4. a father, or any venerable male relation. In the peninsula of India, the term *Gooroo is*, in general, now employed, to denote a head priest of any sect. The *Gooroos* of the three great sects who follow the doctrines of *Sunkera, Madhava,* and *Ramanooja* respectively, are the successive adopted disciples of these reformers, who still uphold the spiritual power acquired by their predecessors. These sects are subdivided into many branches, each of which has its *Gooroo;* and the numerous body of the Soodras who wear the *lingum* have, in general, Gooroos of their own cast; their creed

being very different from the brahminical faith. కుజవారము s. n. lit. the day of *Brookhusputee*, regent of the planet *Jupiter*. Thursday.

T. కుఱుగు or కుఱ్ఱు s. n. 1. A mark, a sign. 2. an idea. 3. recollection. కుఱుగూఁలిదుఁను To enquire *particularly*. కుఱుగాఁ చూచు To look into *narrowly*. కుఱ్ఱు దెలుఁ కు 1. To know *by sight*. 2. to know. నాఁపుదానికుఱుగు లేలిమదు I have no *idea* of it. నాఁకుఱ్ఱు లేదు I do not *recollect*.

S. కుఱువు s. n. 1. *vide* కుఱుఁదు. 2. a long vowel. adj. Important, heavy, weighty, great, difficult, arduous. కుఱుక్క ను s. n. 1. Esteem, regard, distinction. 2. indigestion.

T. కుఱులు s. n. plu. Running.

T. కుఱు వెంద s. n. The small shrub termed *Abrus precatorius*.

T. కుఱుసు s. n. That part of an animal's tail, where the hair is long.

S. కుఱ్ఱిణి s. n. A pregnant woman.

T. కుఱక s. n. Snoring.

T. కుఱకులు s. n. *vide* కుఱకుఱ.

T. కుఱి s. n. 1. A mark. 2 an aim. 3. certainty. 4. trust, confidence. 5. esteem. adj. Certain. కుఱిజూచు To take aim. కుఱితప్పు To miss aim. కుఱి కావుండు v. n. To be trustworthy. కుఱిపుంచు To esteem or regard. కుఱికాఁడు A good marksman.

T. కుఱికోఁది s. n. A vital part.

T. కుఱుఁగు v. a. To try, or endeavour.

T. కుఱుకు s. n. *vide* కుఱుకు.

T. కుఱుములు s. n. plu. Seeds.

T. కుఱ్ఱు s. n. A horse. కుఱ్ఱుచుక్క s. n. (from చుక్క *a star*.) *vide* అశ్వని. కుఱ్ఱుపటులు s. n. plu. A horse's face, carved in wood, placed on either side of the upper timber of a door frame. కుఱ్ఱు మొగుఁతివారు s. n. plu. (from మొగ *a face*, and వారు *they*.) Celestial choristers. These beings are described as having the bodies of men, and the heads of horses. కుఱ్ఱుస్వరము s. n. (from స్వరము *a note*.) The sixth note of the gamut. కుఱ్ఱుమెక్కు v. a. To mount a horse. ఆఁడకుఱ్ఱు ను s. n. A mare. కుఱ్ఱుపిల్ల s. n. A foal. కుఱ్ఱుపుదాఁడు s. n. 1. A horseman. 2. a groom. కుఱ్ఱుపుఁరిసె s. n. The hoof of a horse. కుఱ్ఱుపుఁతిరిగె పములు s. n. plu. The horse's paces, as the trot, canter, &c.

T. కుఱ్ఱు s. n. 1. Snoring. 2. anger. కుఱ్ఱు ను v. n. To be angry. కుఱ్ఱు వె ట్టు v. n. To snore.

G. కుఱాబుపువ్వు s. n. (from P. گلاب *rose-water*; or, in Hindoostance, *a rose*.) The rose.

G. కుఱాము s. n. (from A. غلام) A slave.

T. కుఱాలుపొడి s. n. A sort of crimson powder, with which some Hindoo women mark their foreheads; and which the natives, who observe the festival of *Cama*, throw at each other, during that feast.

T. కుఱిబి or కుఱిమి s. n. The wax in the ear.

గుబిలితీయుడుకు s. n. An instrument for taking out the wax in the ear.

s. గుల్ఫము or గుల్ఫకము s. n. The ancle.

s. గుల్మము s. n. 1. A shrub. 2. a creeper. 3. the division of an army; a body of troops consisting of 9 elephants, 9 chariots, 27 horse, and 45 foot. 4. the spleen. 5. a disease, according to some a chronic enlargement of the spleen, but it appears to be an induration of the mesenteric glands, so as to be perceived externally.

s. గుల్మిని s. n. A spreading creeper, or any creeping plant.

T. గుల్ల s. n. 1. An oyster. 2. a shell. 3. a white pustule. గుల్లకర్ర s. n. A *hollow* stick. గుల్లసున్నము s. n. *Shell* chunam. గుల్లబుట్ట s. n. A *small* basket. చింతగుల్ల s. n. Tamarinds in the *shell* or *pod*. గుల్లాకుడుము s. n. A cant word, denoting *jewels*, when mentioned in a careless or trifling manner, or when their value is meant to be depreciated.

s. గుళిక s. n. A ball; a pill; any small globular substance.

s. గుచ్ఛము or గుచ్ఛకము s. n. A cluster of blossoms, a nosegay.

s. గుడూచి s. n. 1. The creeping plant, termed Heart-leaved moon seed. *Menispermum cordifolium*. 2. the tree which produces *Bdellium*.

s. గువాకము s. n. The beetle-nut tree. *Areca faufel*, or *catechu*.

T. గువ్వ s. n. A dove or pigeon.

T. గువ్వగుత్తిగడ్డి s. n. A sort of grass.

T. గుసగుస s. n. A whisper.

s. గుహ s. n. A cave, cavern, or grotto. గుహాశయము s. n. (from శీ *to sleep.*) 1. A lion. 2. a royal tiger. 3. a bear; because they sleep in caves.

s. గుహుడు s. n. A name of *Kartecaya*. 2. the name of *Gooha*, chief of fowlers or huntsmen, and a friend of *Rama*.

s. గుహ్యకుడు s. n. A kind of demi-god, attendant upon *Cubera* the deity of wealth, and guardian of his treasures. గుహ్యకేశ్వరుడు s. n. (from ఈశ్వర *lord.*) A name of *Cubera*, the god of riches.

s. గుహ్యము &c. adj. Secret, solitary, retired s. n. A privity; an organ of generation.

T. గూటము s. n. 1. A wooden-mallet, 2. a stake, a tent pin.

T. గూడ s. n. A basket used for raising water for irrigation. 2. a basket, with a cover, in which the *Vyshnavas* keep their household idol. 3. a flower basket. 4. the mat used by natives to protect them from rain.

T. గూడు s. n. 1. A nest. 2. a small niche made in the wall for lights, &c. 3. a heap of cut *Jonnaloo*, or *suzzaloo*, or of their straw.

T. గూడెము s. n. A small hamlet, near a village.

s. గూఢము &c. adj. 1. Invisible, hidden, obscure, secret. 2. abstruse. గూఢపాత్తు

s. n. (from పాద *a foot.*) lit. one whose feet are invisible. A snake.

T. కూండ s. n. The protrusion of the anus.

T. కూన s. n. A large earthen pot.

T. కూను s. n. 1. A crooked or humped back. 2. a knot in wood.

T. కూబి s. n. 1. An owl. 2. the drum of the ear.

s. కృంజనము s. n. Garlick.

s. కృపణుడు s. n. A covetous, or greedy man.

s. కృపాకరము s. n. A vulture.

s. కృపీ s. n. 1. A cow which has calved once. 2. a hog.

s. కృపీటధిక s. n. A small lizard.

s. కృపీరుమము s. n. The teak tree.

s. కృహము s. n. A house. adj. 1. Domestic. 2. domesticated. 3. household. కృహపతి s. n. (from s. పతి *a master.*) 1. A householder. 2. a man in the second stage of life, or who, after having finished his studies, is married and settled. 3. a householder of particular merit, giving alms, and performing all the prescribed ceremonies, &c. కృహమృగము s. n. (from s. మృగ *a beast.*) lit. a domesticated animal. A dog.

s. కృహస్థుడు s. n. 1. *vide* కృహపతి under కృహము. 2. an honest man.

s. కృహీ s. n. *vide* కృహపతి under కృహము.

s. కృహిణి s. n. A wife.

s. కృహ్యపశువు s. n. Any tame, or domesticated animal.

s. కృహ్యుడు &c. adj. 1. Dependant. 2. acceptable.

T. కెంటపము s. n. A cruel, harsh, or cross speech.

T. కెంటు v. a. To push.

T. కెంటె s. n. *vide* కంటె.

T. కెంట్లు v. n. To be unsteady; as a box, chair, or table, from the unevenness of the ground, or inequality of it's legs.

T. కెడ్డ s. n. *vide* కడ్డ.

T. కెనుబుదుంప s. n. The root termed *Dioscorea aculeata.*

T. కెల్ల s. n. *vide* కలు.

T. కెల s. n. A bunch.

T. కెలివి s. n. A pleased, healthy, or bright countenance. adj. Pleased, healthy, bright.

T. కెలుచు v. a. 1. To win, gain, conquer, or overcome. కెలిపించు v. caus. To cause to win, &c. కెలుపు s. n. Gain; victory.

T. కెలుపమను v. a. To send, or dispatch.

T. కెళ్లి s. n. A salt-heap.

s. కేదుకము s. n. A bull for playing with.

T. కేదించు v. a. To drive before; to drive aside; to defeat.

T. కేదెకాళ్ల adj. Spindle-shanked.

T. కేడంగి s. n. The caldera bush, *Pandamus odoratissimus.*

T. కేదె s. n. A female buffalo. కేదెదూడ s. n. A buffalo-calf, not a year old. కేదె పెయ్య s. n. A young female buffalo, about two years old. కేదెచెలం s. n. A young buffalo, about three years old.

గేదెపల్ల s. n. A young female buffalo about four years old.

వ. గేలి s. n. Ridicule, mockery, derision, joking, sportive insult.

TUD. గేస్తు s. n. from కృహస్థు under కృహము q. v.

s. గేహము s. n. A house.

s. గేహాన్వి s. n. A lazy, effeminate, or boasting fellow.

s. గైరిక ము s. n. 1. Red chalk; or, as sometimes applied, red orpiment. 2. gold.

వ. గైసేయు v. n. To adorn, to ornament. గైసేత s. n. The act of adorning.

వ. గొంగ s. n. A natural enemy.

వ. గొంగడి or గొంగళి s. n. The native woollen cloth, or blanket, commonly termed a *cumbly*. గొంగళిపురుగు s. n. A species of rough or hairy caterpillar, the touch of which inflames the skin.

వ. గొంగిచెండు s. n. The fruit termed *Limonia pentaphylla*.

వ. గొంటు s. n. A mean person. గొంటుపోక An inferior sort of areca nut.

వ. గొంతెకము s. n. *vide* గొంతెకము.

వ. గొంతి s. n. A woman.

TUD. గొంతి s. n. *vide* కుంతి.

వ. గొంతు s. n. 1. The throat or neck. 2. the voice. గొంతుగూర్చుండు To sit on the haams. గొంతురాయు or కమ్ము To be hoarse. గొంతుగోయి The gullet.

వ. గొంతుక s. n. The neck.

వ. గొంది s. n. 1. A lane, or narrow passage. 2. a harbour.

వ. గొండ్లి s. n. 1. A festival. 2. a dance.

వ. గొక్కి adj. Uneven. గొక్కిపండ్లు Uneven teeth.

వ. గొగ్గెలు s. n. plu. The name of a flower.

వ. గొట్టము s. n. 1. A long round hollow case. 2. the barrel of a musket. గొట్టపు తాళము (from తాళము *a lock.*) A long narrow padlock.

వ. గొట్టు adj. Difficult of recollection. 2. dear in price.

వ. గొడగకారాడు or గొడారివాడు s. n. A shoe-maker, descended from a female of the barber cast, by a pot-maker.

వ. గొడవ s. n. 1. Danger. 2. difficulty. 3. trouble, annoyance. 4. a cast-dispute. adj. 1. Difficult.

వ. గొడుగు s. n. An umbrella. గొడుగుగడ్డి (from గడ్డి *grass.*) A mushroom. lit. the umbrella grass. గొడుగుతాలిసి n. A whirlwind.

వ. గొడ్డలి s. n. making in the inflex. sing. గొడ్డండి, and in the nom. plu. గొడ్డండ్లు An axe, or hatchet.

వ. గొడ్డు adj. Barren, sterile. s. n. 1. Any horned cattle. 2. sterility.

వ. గొణుగు v. n. To murmur, or mutter.

వ. గొబ్బెము s. n. *vide* గొబ్బెము.

వ. గొఱ్ఱు s. n. 1. A bunch, or cluster. 2. determination.

వ. గొఱ s. n. Hunger.

వ. గొఱగోని adv. Suitably.

వ. గొఱమాట s. n. Vocal and instrumental music.

TUD. గొనము s. n. *vide* కుణము No. 1.

T. కొనయము s. n. The knot at the end of a bow-string.

T. కొప్ప adj. 1. Large, great, big, high, eminent, noble.

T. కొబ్బి s. n. A Hindoo goddess worshipped in the month of *Pooshyum*. A lump of cow dung, adorned with flowers, is placed in the door way; and, in the evenings of that month, young females go round it, singing songs.

T. కొబ్బిచెట్టు s. n. The plant termed *Barleria longifolia*.

T. కొబ్బునే adv. Quickly, swiftly.

T. కొయ్యి s. n. making in the inflex. sing. కొ, and the nom. plu. కొలు; A hole in the ground; a pit.

T. కొరక s. n. The name of a beast.

T. కొరపము s. n. *vide* కొఱపము.

T. కొరమంక s. n. A bird, usually termed the *Myna*.

T. కొరిచె or కొరిసె s. n. A hoof.

T. కొలకర్ర s. n. A cane, or stick, with a ferrule.

T. కొయుము v. a. To shave. కొయించు v. caus. To cause to shave.

T. కొల్లు s. n. making in the inflex. sing. కొ. 1. An instrument of husbandry, used sometimes as a harrow, to reduce the deep furrows of ploughed fields into smaller furrows; sometimes, as a drill plough, for sowing; and sometimes, for weeding, after the grain is in stalk. 2. a land measure.

T. కొర్లె s. n. A sheep. కొర్లెపుచ్చె or కొర్లెపెంటురులు The dried dung of sheep.

T. కొలు s. n. A bunch.

T. కొలివిదుబ్బు s. n. *vide* కొబ్బిచెట్టు.

T. కొలుకుచెట్టు s. n. The name of a tree.

T. కొలుసు s. n. A chain.

T. కొల్లు s. n. A pêon or guard over treasure.

T. కొల్లవడు or కొల్లవాడు s. m. A shepherd; a man of the cow-keeper, or shepherd cast. కొల్లత or కొల్లది A female of that cast. కొల్లనూలు s. n. Vulgar language.

T. కొల్లు s. n. 1. A confused noise. 2. rumour.

T. కొల్లెన s. n. A small tent.

T. కొళ్ళెము s. n. A hasp for shutting upon a staple, where a padlock is used.

T. కోం బ్రియు v. n. To roar, as a wild beast.

T. కోం బ్రురప్ప s. n. A very large and noisy frog.

T. కోకుము v. a. To scratch with the nails.

T. కోకుచెట్టు s. n. The name of a plant, of which the leaves are used in curry, and the stalks are reduced to a coarse fibre, or hemp, of which sack-cloth or *gunny* is made.

s. కోచరము s. n. An object, or organ, of sense; conception; penetration; perception. కోచరించు v. n. To be perceived, or conceived.

T. కోచి s. n. 1. A piece of cloth to conceal the privities. 2. that part of the under garment which a Hindoo tucks up behind. కోచిపాపడు (from పాపడు *a bramin.*) *The Bramhachary*, or young

bramin, from the time of his investiture with the sacred cord, to the period of his becoming a householder.

వ. కోజోరు v. a. To ask, or beg, constantly.

వ. కోజు s. n. 1. Paste, or gum. 2. confusion, trouble, dispute.

వ. కోజు or కోజులాడు v. n. To be constantly annoying, or plaguing one.

వ. కోటు s. n. 1. A border, chiefly as applied to that of a female's jacket. 2. gold or silver lace. 3. a gold bracelet worn by women. 4. self-sufficiency. పట్టుకోటు A silk border. కోటుకాదు A self-sufficient person.

వ. కోట s. n. A wall.

వ. కోడిగె s. n. A mare.

వ. కోడిపెట్టు s. n. A blow on the head.

వ. కోడీ s. n. Manner, regularity.

వ. కోడు s. n. 1. Perturbation, disquiet, affliction, distress. 2. the cause, matter, or circumstances of distress, or grief.

వ. కోకొము s. n. *vide* కోచి No. 1.

వ. కోణి s. n. A bull.

s. కోణి s. n. *Gunny*, coarse sack-cloth.

వ. కోతాము s. n. A coarse bag; a *gunny*-bag.

s. కోత్ర s. n. The earth.

s. కోత్రము s. n. 1. A family, tribe, or lineage. No Hindoo can marry a wife of his own *gotrum*, she must be of another race. 2. a mountain. కోత్రభిత్తు s. n. (from భిద్ *to split.*) lit. the destroyer of mountains. *Indra*, the regent of the sky.

వ. కోద s. n. Any horned cattle.

s. కోదము s. n. The brain.

వ. కోదాది s. n. The sediment of butter, newly melted.

s. కోదావరి s. n. The name of the river *Godavery*, in the north of the peninsula of India.

వ. కోదు s. n. Gum; paste.

s. కోధ s. n. An iguana.

s. కోధి s. n. The forehead.

s. కోధిక s. n. A gangetick alligator.

s. కోధూమములు or s. కోధూమములు s. n. plu. Wheat.

s. కోనర్దియోదు s. n. A name of the saint *Patanjalee*, the founder of the *mimamsa* philosophy, and the author of the *Mahabhashya*, or commentary on the annotations of *Kateyana*, on *Panini's* grammatical aphorisms.

s. కోనసము s. n. A very large kind of snake; the Boa.

వ. కోను s. n. *vide* కోచు.

వ. కోపె s. n. *vide* s. కోణి.

s. కోపానపి s. n. The wood of a thatch.

o. కోపచ్చేదనము s. n. Yellow ochre.

s. కోపిత్తము s. n. 1. Dawn, break of day. 2. a trough, near a well, for watering cattle.

s. కోపురము s. n. A town or city gate. This word is now commonly applied to the high towers over the gates of Hindoo temples.

s. కోప్యము &c. adj. 1. Cherished, preserved. 2. secret.

s. కోమువము s. n. Cow-dung.

s. కోమాయువు s. n. A jackall.

T. కోమరి s. n. A kind of tick, infesting cattle.

T. కోము s. n. A good, flourishing, vigorous, or thriving state, or condition; as applied to the growth of children, trees, crops, &c.

s. కోముఖము s. n. The act of smearing the floor over with cow-dung.

s. కోమేధికము s. n. A gem, of a yellowish or tawny colour.

T. కోరంటచెట్టు s. n. The plant termed Prickly lawsonia, or ivenie. *Lawsonia spinosa.*

T. కోరము s. n. Danger, peril.

s. కోరపము s. n. 1. Milk. 2. coagulated milk, butter milk.

s. కోరాటిక or T. కోరింక s. n. The name of the bird, usually called the *Myna.*

a. కోరి s. n. (from P. گور *a grave.*) A tomb.

T. కోరు s. n. making in the inflex. sing. కోట, and ను the nom. plu. కోళ్లు. The nail, or claw, of the fingers, or toes. కోరుగల్లు s. n. An instrument for cutting the nails. పులికోరు s. n. A tiger's claw. కోరుచుట్టు The whitlow.

T. కోరు చిక్కుడుకాయ s. n. The bean termed *Dolichos fabæformis.*

s. కోరోచనము s. n. The biliary concretions, of a bright yellow colour, occasionally found in the gall bladder of cows or bullocks in India, much used by the natives in medicine, for their tonic and cordial qualities.

s. కోర్గము s. n. The brain.

T. కోర్వెచ్చ adj. Tepid, lukewarm. s. n. Gentle warmth.

T. కోలుజ్జు s. n. The name of an animal.

T. కోలుపము s. n. Ridicule; mockery, derision.

T. కోల s. n. 1. An ignorant, innocent, silly, or foolish female. 2. a loud outcry.

T. కోలకొండ or కోలకొండ s. n. The city of *Hyderabad,* in the Nizam's dominions.

s. కోలశిక s. n. A wag-tail.

a. కోలీ s. n. A marble, or round ball, with which boys play.

T. కోలెకుండ s. n. An earthen vessel for water.

s. కోళము s. n. A globe, ball, or any thing round, or globular. 2. a hole.

T. కోళించు v. n. To fry.

T. కోళ్లు s. n. A young man.

s. కోవిందుడు s. n. A name of *Vishnoo.*

s. కోవు s. n. A cow. కోపాలుడు (from s. పాల *who preserves.*) f. A cowherd, 2. a name of *Krishna.* కోట or కోటక s. n. A milk-maid, a female cowherd. కోవుచ్చము or కోలాంగూలము s. n. (from వుచ్చు or లాంగూల *a tail.*) The cow-tailed monkey. కోవేదు s. n. 1. A cowkeeper, a herdsman. 2. a superintendent of a district. కోమేధము s. n. (from మేధ *sacrifice.*) The sacrifice of a cow. కోరక్షుడు or కోరక్షకుడు (from రక్షు or రక్షక *who preserves.*) A cowherd, a herdsman, a cowkeeper. కోష్ఠము s. n. A cow-pen; a fold for cattle. కోస్థలము s. n. A spot frequented by cows.

s. క్రోడి s. n. 1. An assembly, or meeting 2. conversation, discourse.

T. క్రోసంగివాండ్లు s. n. plu. A cast of the *Chundalas* or *Cucklers*, viz. the shoe-makers, or tanners.

T. క్రోసాయిలు s. n. plu. A particular class of religious persons, called *Gosawyees*, who never marry, and whose profession is traffic; the profits of which go to their *Gooroo*, called a *Mahunt*.

s. క్రోమువర్ణము s. n. The name of a plant.

s. క్రౌడదేశము s. n. The district of *Goar*, the central part of Bengal.

s. క్రౌదుంబర s. n. *vide* క్రోదావరి.

s. క్రౌంచద్వీపకము s. n. A kind of boat, made of the hollowed trunks of two palmyra trees.

s. క్రౌరము adj. 1. Pale-red. 2. white. 3. yellow. s. n. These colours respectively.

s. క్రౌర్యము s. n. 1. Reputation, respectability. 2. importance, consequence, weight. 3. esteem, regard. 4. distinction.

s. క్రౌరి s. n. 1. *Parvatee*, wife of *Siva*. 2. a girl of ten years of age.

s. క్రౌరింపువలు s. n. plu. A kind of paddy.

T. క్రౌరు s. n. An elephant.

T. క్రౌలవాడు s. n. *vide* క్రమ్మర్ బాడు.

s. క్రౌళీశము s. n. *vide* క్రాదేశము.

T. క్రౌరి s. n. A lizard.

s. క్రంథనము s. n. Arranging, stringing, tying, or connecting together.

s. క్రంథము s. n. 1. A book, work, or composition, in prose or verse. 2. the peculiar alphabet in which the Sanscrit language is written in the Tamil country. 3. thirty-two letters, or syllables. క్రంథకర్త The author of a book.

s. క్రంథి s. n. 1. The knot, or joint, of a reed, or cane, &c. 2. *vide* కంతి.

s. క్రంథితము &c. adj. Strung, tied.

s. క్రంథిపాస్తు s. n. A camel.

T. క్రక్కలించు v. n. To be much moved, or shaken.

T. క్రక్కునన - క్రక్కున or క్రమ్మున adv. Speedily, hastily, quickly, immediately.

s. క్రగించు v. a. 1. To swallow or devour. 2. to eat.

s. క్రగ్నము &c. adj. 1. Inarticulately pronounced; slurred; uttered with the *omission* of a letter, or syllable. 2. eaten.

s. క్రహణము s. n. 1. Taking, seizure. 2. reception, acceptance. 3. an eclipse of the sun or moon. 4. comprehension, the taking or receiving of instruction.

s. క్రహము s. n. 1. A planet. 2. a name of *Rahoo* or the ascending node. 3. an evil spirit. క్రహపతి (from పతి *lord*.) lit. the lord of the planets. The sun. క్రహచారము s. n. 1. The motion of the planets. 2. destiny, fate.

s. క్రహించు v. a. 1. To seize or take. 2. to receive, or accept. 3. to comprehend or understand. 4. to learn.

s. క్రాంబుడి adj. Chief, best, excellent, pre-eminent. s. m. A surname assumed by the toddy drawers, in the *Tamil* country.

s. (వా)మును s. n. A village. (వా)మసిం హము s. n. (from సింహ *a lion.*) lit the lion of a village. A dog. (వా)మాంతరము s. n. (from s. అంత *the end.*) The suburbs of a village, in which outcasts dwell. (వా)మ్యము &c. adj. Produced in a village. (వా)మ్యములు s. n. plu. Fowls, &c.

s. (వా)మ్యధర్మము s. n. Copulation.

s. (వా)వము s. n. A mountain, rock, or stone.

s. (వా)హము s. n. 1. A mouthful, or a quantity equivalent to a mouthful. 2. subsistence; forage for cattle.

s. (వా)హము s. n. 1. An alligator. 2. a hog.

s. శ్రీవ s. n. The neck.

s. శ్రీవము s. n. A ray, a beam of light.

s. శ్రీష్మము s. n 1. Heat, warmth. 2. the hot season, comprizing the months of జ్యేష్ఠము, and ఆషాఢము, *vide* ఋతువు. adj. Hot, warm.

v. (ము)ంచు s. n. 1. The act of drowning. 2. immersion. 3. sun-set. v. n. 1. To sink. 2. to drown. 3. to set.

v. (ము)ఱ్ఱు s. n. *vide* (ము)ఱ్ఱు. (ము)ఱ్ఱుకొను v. a. To swallow or devour.

v. (ము)చ్చు v. a. *vide* (ము)చ్చు.—(ము)చ్చిగౌంగిలించు To embrace *closely.*

v. (వె)ఱి s. n. *Ridicule, mockery, derision.*

s. (వె)వేయకము or (వె)వేయము s. n. A close necklace.

v. (వె)ట్ట v. a. To dig. (వె)ట్టించు v. caus. To cause to dig.

s. వ్రహము s. n. 1. Gaming. 2. a wager.

s. వ్లాని s. n. Languor, lassitude; fatigue of body, or depression of mind.

శ

శ The nineteenth letter, and fourth consonant in the Teloogoo alphabet.

s. శుంఠ s. n *vide* ఠంఠ No. 1, and 2.

a. శుంఠను s. n. *vide* ఠంఠను.

s. శుంఠాపథము s. n. The king's high way; the chief road through a village.

s. శుట s. n. A troop of elephants, for martial purposes.

s. శుటన s. n. 1. A troop of elephants, assembled for war. 2. effort, exertion. 3. assembling, bringing together.

s. శుటను s. n. 1. A large earthen water-jar. 2. the body.

s. శుటి s. n A small earthen pot.

s. శుటించు or శుటియించు v. n. 1. To occur, to happen. 2. to be obtained. v. a. To accomplish.

s. శుటిక s. n. A Hindoo hour, of twenty-four english minutes.

s. శుటిల్లు v. n. *vide* శుటించు in its neuter sense.

s. శుటియంత్రము s. n. The rope and bucket of a well; or any machine for raising water.

s. శుద్ధన s. n. 1. Going, moving. 2. covering.

s. శుల్కము s. n. A landing place, or quay.

s. శుషవ్యస్పము s. n 1. The moringa tree. *Hyperanthera moringa.* 2. water.

s. ఘనము s. n. 1. Honor. 2. a cymbal, bell, or gong. 3. a mode of dancing, neither quick nor slow. 4. a cloud. 5. extension, diffusion. 6. hardness, solidity, matter, substance. adj. 1. Honorable, noble, great, important. 2. material, solid. 3. coarse. 4. hard, firm. 5. fortunate, auspicious. 6. permanent, eternal. ఘనత s. n. Greatness, glory, nobility. ఘనతకెక్కు To become glorious. ఘనోపలము s. n. (from ఘన *a cloud,* and ఉపల *a stone.*) Hail.

s. ఘనరసము s. n. 1. Water. 2. camphor.

s. ఘనసారము s. n. Camphor.

s. ఘనాఘనము s. n. 1. A rainy cloud. 2. a vicious elephant, or one in rut.

s. ఘరట్టము s. n. A hand-mill.

s. ఘర్మము s. n. 1. Heat, the hot season, sunshine. 2. sweat, perspiration.

s. ఘర్షణ s. n. 1. Grinding, pounding. 2. dispute, contention. ఘర్షణచేయు To dispute, to contend.

s. ఘస్మర adj. Gluttonous, voracious.

s. ఘస్రము s. n. A day.

s. ఘాటు adj. Strong.

s. ఘాతము s. n. 1. Killing, murdering, slaughter. 2. a blow, or stroke. 3. a square reservoir for water.

s. ఘాతుక adj. 1. Mischievous, hurtful. 2. cruel, savage, violent, ferocious.

s. ఘారిక s. n. A kind of sweet-cake.

s. ఘాసము s. n. Grass.

s. ఘీంకారము s. n. The roaring of an elephant.

s. ఘుటము or ఘుటి s. n. The ankle.

s. ఘుటిక s. n. 1. A small pill, or ball. 2. the ankle.

s. ఘుణము s. n. An insect that is found in timber.

s. ఘుఘుర్ఘురము s. n. The snorting of a wild boar.

s. ఘుసృణము s. n. Saffron.

s. ఘూకము s. n. An owl.

s. ఘూర్ణనము or ఘూర్ణి s. n. Turning round, whirling, rolling, &c.

s. ఘూర్ణితము &c. adj. Rolling, turning as in sleep, &c.

s. ఘూర్ణిల్లు v. n. To roar, as the sea.

s. ఘృణ s. n. 1. Favour, compassion, tenderness, pity. 2. reproach, blame, censure.

s. ఘృణి s. n. A ray of the sun, or moon.

s. ఘృతము s. n. 1. *Ghee,* or clarified butter. 2. water.

s. ఘృతాచి s. n. One of the *Upsaras,* or courtezans of *surga.*

s. ఘృష్టి s. n. 1. A hog. 2. a cow which has calved once. 3. a ray of the sun or moon. 4. grinding, pounding. 5. figuratively, memory. ఇప్పుడుతోడు దాహరణ నాకుఘృష్టిరా లేదు That example does not now occur to my memory.

s. ఘొంట s. n. The beetle-nut tree.

s. ఘోటకము s. n. A horse.

s. ఘోటి s. n. A mare.

s. ఘోణ s. n. 1. The nose. 2. the nose or nostrils of a horse.

s. ఘోణి s. n. A hog.

s. ఘోరము &c. adj. Frightful, horrible,

terrific. ఘోరదర్శనము &c. adj. (from దర్శన *sight.*) Terrific, of horrid or frightful appearance. s. n. A tiger.

s. ఘోలము or ఘోళము s. n. Butter-milk.

s. ఘోష s. n. A noise, or sound. ఘోషింపు v. n. To make a great noise.

s. ఘోషణ s. n. Speaking loud, making a great noise.

s. ఘోషము s. n. A station of herdsmen.

s. ఘ్రాణము s. n. 1. The nose. 2. smelling

s. ఘ్రాణక &c. adj. Scented, smelled.

ఙ

ఙ This is the twentieth letter, and fifth consonant in the Teloogoo alphabet; but no word in the language commences with it.

చ

చ The twenty-first letter, and sixth consonant in the Teloogoo alphabet.

T. చంక s. n. The armpit.

T. చంకన adv. Quickly, soon.

s. చంచరీకము s. n. A large black bee.

s. చంచల s. n. Lightning.

s. చంచలము &c. adj. Fickle, trembling, shaking, moving, inconsiderate, inconstant, unsteady, unstable.

s. చంచువు s. n. The bill, or beak, of a bird.

s. చండము &c. adj. Passionate, violent, fiery, hot, warm.

s. చండాలకము s. n. A short petticoat, worn either by men or women.

s. చండాలుఁడు s. n. An outcast, *a chandala*, a man of the lowest cast of the mixed tribes, born from a Soodra father, and bramin mother; a scavenger.

s. చండించు v. a. To cut into pieces.

s. చండిక s. n. 1. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 2. an angry woman.

T. చండ్ర చెట్టు s. n. *vide* ఖదిరము.

s. చందనము s. n. Sandal, *Sirium myrtifolium*; it implies either the tree, the wood, or the unctuous preparations of the wood, held in high estimation as perfumes. చందనాచలము (from అచల *a mountain.*) The Malaya mountains, part of the south western range of *Ghats* in the Indian peninsula, where sandal is produced.

TUD. చందమామ s. n. 1. The moon. 2. the name of a part cut from the centre of the sprout, first issuing from the palmyra nut, which the natives eat.

T. చందము s. n. 1. Manner, way. 2. state, condition.

T. చందా s. n. Subscription. చందాచేము v. a. To subscribe.

TUD. చెందురము s. n. (from s. కుంకుమ *red-lead.*) *vide* కుంకుమ.

a. చందువా s. n. The cloth which forms the under ceiling of a room.

T. చందువాచేప s. n. The fish, termed the *Pomfret*.

s. చంద్రక s. n. A peacock.

s. చంద్రహృన్మణిమాలము s. n. A necklace of one thousand strings of pearls.

s. చంద్రకీలకము s. n. Silver.

s. చంద్రకము s. n. 1. Gold. 2. camphor.

s. చంద్రుడు or చంద్రముడు s. n. The moon. చంద్రశాల (from s. శాలా *a hall.*) 1. An upper house, an apartment on the house top. 2. moonlight. చంద్రశేఖరుడు (from శేఖర *a crest.*) A name of *Siva.* చంద్రసూపము (from సూప *what derides.*) Outvieing the moon in brightness. 1. A scymitar. 2. the sword of *Ravana,* or of *Cubera.* చంద్రాతపము s. n. (from ఆతప *shining.*) 1. Moonshine, moonlight. 2. an awning or canopy. చంద్రిక s. n. 1. Moonshine, moonlight. 2. the covering of a letter, written on palmyra leaves. చంద్రోదయము (from ఉదయ *rising.*) 1. Moonrise. 2. an awning, or cloth, spread over the large open courts of native houses, upon festivals. చంద్రకాంతి The colour of the rising moon; a reddish colour, extracted from the flowers of a thistle. చంద్రగ్రహణము s. n. An eclipse of the moon. చంద్రవంక (from వంక *crooked.*) An ornament like a crescent, worn by Hindoo women on the head. చంద్రకాంతము s. n. A fabulous gem, supposed to be formed of the congelation of the rays of the moon.

s. చంపకము s. n. A tree, bearing a yellow fragrant flower. *Michelia champaca.*

v. చంపు v. a. To kill, murder, or slay. It is the causal of చచ్చు q. v. చంపించు v. caus. To cause to kill, &c.

s. చకితము &c. adj. Fearful, timid.

s. చకోరకము s. n. The bartavelle, or greek partridge *Perdix rufa.* చకోరాక్ష s. n. (from అక్ష *to eat.*) Moonshine; because this bird is said to feed upon the moon's rays.

v. చక్క— part. This word, in composition, is prefixed to many others; and, by the addition of ని, becomes an adjective; or, by the addition of గా, an adverb. As a particle prefixed to other words, it generally denotes, *straightness, good order or condition, propriety, improvement, amendment, repair, correction, restoring to a good state,* as చక్కబోవు To go straight away; to go away suddenly. చక్కజేయు 1. To amend, repair, reform, correct, cure, or arrange. 2. to do well. As an adjective, it becomes చక్కని and then denotes - 1. Straight. 2. good, proper. 3. handsome, beautiful. చక్కనికఱ్ఱ A straight stick. చక్కనిబుద్ధి. Good sense. చక్కనిపిల్ల A handsome woman. చక్కదనము s. n. Beauty. As an adverb, it becomes చక్కగా, and then denotes - 1. *Straightly, uprightly, perpendicularly* 2. *suddenly.* 3. *well, properly, happily, in good health.* 4. fluently. 5. firmly, fixedly. చక్కన s. n. 1. Beauty. 2. propriety. adv. well.

T. చేక్కడు v. a. To kill.

T. చేక్క s. n. A side, a part.

TUD. చేక్కలము s. n. (from s. శక్కలీ) A sort of cake.

T. చేక్కలింత or చేక్కలింపు s. n. Tickling. చేక్కలింతవెట్టు To tickle.

T. చేక్కి— s. n. A small bedstead.

T. చేక్కిపంచేదార s. n. Refined sugar.

T. చేక్కు— s. n. Six. It is generally used in counting at games. చేక్కుమీద s. n. (from మీద *one.*) Seven.

TUD. చేక్కెర s. n. (from s. శక్కరా) Sugar.

s. చేక్రము s. n. 1. A ruddy or *Brahminy* goose. *Anas casarca.* 2. a realm, or region. 3. a multitude, a heap. 4. a wheel. 5. a potter's wheel. 6. an oil mill. 7. a discus, or sharp circular missile weapon. 8. a whirlpool. 9. a province, a number of villages. 10. a form of military array, a circular position. 11. a particular astrological or mystical figure. 12. an anatomical division, or portion of the body; six of these portions, or *chacras*, are enumerated; viz. the pubis, the navel, the chief of the ensiform cartilage, or pit of the stomach; the root of the nose, the hollow between the frontal sinuses, and the union of the frontal and coronal sutures. 13. an ancient coin, of variable value, but generally equal to ten fanams. చేక్రతాణము A rocket, which turns like a wheel. చేక్రధరుడు or చేక్రపాణి s. n. (from ధర *who holds*, and పాణి *the hand*, respectively.) A name of *Vishnoo*, who is represented as holding a discus in one hand. చేక్రవర్తము s. n. A swan; from it's circular motion. చేక్రబంధుడు s. n. (from చేక్ర *the ruddy goose*, and బంధు *a friend.*) The sun; because these birds are supposed to couple in the day time only. చేక్రవర్తి s. n. An emperor, or sovereign of the world, the ruler of a *chacra*, or region, described as extending from sea to sea.

s. చేక్రవాకము s. n. The ruddy goose.

s. చేక్రవాళము s. n. A range of mountains, supposed to encircle the earth, and to be the limit of light and darkness; the sensible horizon.

s. చేక్రశకటము s. n. 1. A fabulous kind of swan. 2. a carriage.

s. చేక్రి s. n. 1. *Vishnoo.* 2. a snake.

T. చేక్షము s. n. Fuller's earth.

T. చేక్షు v. n. To die, or expire.

T. చేక్షుబాండ్లు s. n. plu. A cast of seavengers.

T. చేక్షేత్రకము adj. Square.

s. చేటకము s. n. A sparrow.

s. చేటలము &c. adj. Tremulous, trembling.

T. చేట్ట s. n. 1. A small sack. 2. the outside of the thigh. 3. a jacket, or coat.

T. చేట్టిద adv. Hastily, quickly.

తె. చేష్టను s. n. 1. A regulation, rule, or law. 2. a plan, a system.

తె. చేట్టి s. n. An earthen pot, with a broad mouth.

తె. చేట్టు s. n. A mountain.

తె. చేట్టువలు s. n. plu. Wings.

తె. చేట్రాయి s. n. A black stone.

s. చేణాములు s. n. plu. The chick pea, or *Cicer arietinum*, commonly called Bengal gram.

s. చేణము &c. adj. in composition, Skilled, clever; as విద్యాచేణుడు Skilled in learning.

తె. చేరిలడుట v. n. To fall down, from fatigue, or weakness.

s. చేతురంగబలము s. n. The four kinds of Indian troops, composing an army; viz. infantry, cavalry, elephants, and war chariots.

s. చేతురంగము s. n. Chess.

s. చేతురంత s. n. The earth.

s. చేతురంతము s. n. A palanqueen.

s. చేతురము &c. adj. Dexterous; clever.

s. చేతురశ్రము &c. adj. Four cornered, quadrangular.

s. చేతురానుడు s. n. (from చేతుర్ *four*, and ఆనన *face.*) A name of *Bramha.*

s. చేతుర్గతి s. n. A tortoise.

s. చేతుర్థము &c. adj. Fourth.

s. చేతుర్దంతము s. n. *Indra's* elephant.

s. చేతుర్దశము &c. adj. Fourteenth.

s. చేతుర్దశి s. n. The fourteenth lunar day, calculated either from the new, or full moon.

s. చేతుర్భుజుడు s. n. (from s. చేతుర్ *four*, and భుజ *an arm.*) A name of *Vishnoo*; because he has four arms.

s. చేతుర్ముఖుడు s. n. (from s. చేతుర్ *four*, and ముఖ *a face.*) *vide* చేతురానుడు.

s. చేతుర్వర్గము s. n. The four objects of human pursuit.

s. చేతుశ్శాల s. n. A quadrangular building, enclosing an open square.

s. చేతుష్క—ము or చేతుష్టయము s. n. The four.

s. చేతుష్పథము s. n. (from s. చేతుర్ *four*, and పథిన్ *road.*) A place where four roads meet.

s. చేత్రగృహము s. n. 1. *vide* చేతుష్పథము. 2. the enclosed empty space of ground within a native house.

s. చేత్రపతి s. n. A widow.

s. చేత్రాణింశత్తు adj. Forty.

s. చేత్రాణింశము adj. Fortieth.

tud. చేదరంగము s. n. 1. A chess board. 2. chess. రాజు The king. మంత్రి The queen. ఏనుగ The castle. శకటము The bishop. అశ్వము The knight. బంటు The pawn.

తె. చేదరము adj. 1. Square. 2. level, even.

తె. చేదరములు s. n. plu. The beams of the roof, supported by the పుంజాలు q. v.

తె. చేదరు s. n. 1. An assembly. 2. the court of a prince.

T. చదలు s. n. The sky. చదలుమానికము (from TUN. మానికము, corrupted from S. మాణిక్య a gem.) The sun.

T. చదికిలబడు v. n. To fall down, from debility.

T. చదియు v. n. 1. To be bruised to death. 2. to be reduced to a palpable powder.

T. చదివించు v. 1. The causal of చదువు q. v. 2. an active verb, denoting to give honorary presents during any festival. చదివింపులు s. n. plu. The act of giving such presents.

T. చదును s. n. Evenness; levelness. adj. Even, level. చదునుచేయు To level.

T. చదుపు v. a. To kill.

T. చదువు v. a. 1. To read. 2. to study. s. n. Learning. చదివించు v. causal. 1. To cause to read or study. 2. to teach. చదువుకొను v. comp. To learn. చదువులపులుగు s. n. (from పులుగు a bird.) *lit.* a learned bird. A parrot. చదువులబడి s. n. A school. చదువులయ్య A school-master. చదువులవేల్పు (from వేల్పు a deity.) *Bramha*, the creator.

T. చద్ది s. n. Rice cooked at night, and not eaten until next day.

T. చను v. n. 1. To go, to depart. 2. to pass. 3. to advance in age. 4. to be fit, or deserving. చనిపోవు v. n. To die. చనుదెంచు v. n. To come; to arrive.

T. చను s. n. *vide* చన్ను.

T. చనుప s. n. A body of travellers.

T. చనువు s. n. 1. Amity, friendship. 2. favor. 3. familiarity, freedom.

T. చన్నీళ్లు s. n. Cold water, as opposed to hot.

T. చన్ను s. n. making in the inflex. sing. చంటి, and in the nom. plu. చంట్లు 1. The nipple, pap, or teat. 2. the breast of a man or woman. చనుకట్టు The breast of any female, either of the human or animal species. చనుమొగ్గ or మొన The point or nipple of the breast. చన్నుకుడుచు To suck the breast. చంటిబిడ్డ An infant at the breast.

S. చపల s. n. Lightning.

S. చపలము &c. adj. 1. Trembling, fickle; tremulous, wavering, unsteady. 2. quick, swift, expeditious. 3. momentary, instantaneous. 4. agitated, violently overcome with alarm, &c. s. n. 1. Quick-silver, mercury. 2. perplexity.

S. చపేటము s. m. 1. The hand with the fingers extended. 2. a slap, a blow.

T. చప్ప or చప్పని adj. Insipid. చప్పగా adv. Insipidly. చప్పగుండు To be in a state of inactivity. చప్పదనము or చప్పన s. n. Insipidity.

T. చప్పట్లు s. n. plu. The clapping of the hands. చప్పట్లుకొట్టు (from T. కొట్టు to *beat*, &c. q. v.) To clap the hands.

T. చప్పరము s. n. 1. A thatched roof, a shed. 2. a covered seat in which an idol is carried about.

T. చేప్పరించు v. a. To smack, to suck with a noise.

T. చేప్పలు s. n. plu. The outer part of the thigh.

G. చేప్పా s. n. A mark, or impression, as from stamping, or printing.

T. చేప్పిడి s. n. A noise. adj. Void of any salt taste. చేప్పిడిముక్కు A flat nose.

T. చేప్పుడు s. n. Noise, sound. చేప్పుడుచేయు To make a noise.

G. చేబుకు s. n. (from P. كوڑا) A whip.

s. చేమత్కారము s. n. 1. Astonishment. surprize. 2. dexterity. 3. eloquence, wit. 4. any thing curious, ingenious, or extraordinary.

s. చేముర s. n. The *bos-grunniens*.

T. చేమురు v. a. To rub, or besmear. s. n. 1. Clarified butter. 2. oil, &c.

s. చేమువు s. n. 1. An army. 2. a squadron; a division of an army.

s. చేయము s. n. 1. An assemblage, a multitude; a heap, or collection. 2. a mound of earth, raised to form the foundation of a building. 3. a rampart or mound of earth, raised from the ditch of a fort.

T. చేయ్యన adv. Quickly, speedily, soon.

s. చేరణము s. n. 1. The foot. 2. the root of a tree. 3. wandering, roaming, going round, or about. చేరణాయుధము s. n. (from ఆయుధ *a weapon.*) A cock; because his foot is his weapon.

s. చరమ, &c. adj. 1. Last, ultimate, final. 2. west, western.

s. చరము &c. adj. 1. Moveable, locomotive. 2. trembling, shaking, unsteady. s. n. An animal. చరాచరములు s. n. plu. The animate and inanimate creation.

చరించు To wander, to roam.

T. చరి s. n. Paste. చరిగ్రాయు To paste.

s. చరిత-చరిత్ర or చరి త్రము s. n. 1. A fixed institute, a peculiar observance. 2. good conduct. 3. a history, chronicle, or tale.

T. చేరుఒంను s. n. A bundle of *Jonnaloo* straw, drawn by two bullocks.

T. చేరుము v. a. *vide* చేమురు.

s. చరుపు s. n. An oblation, chiefly of milk and butter, with fire, to the gods or manes.

s. చర్చ s. n. Reflection, consideration, deliberation; the act of the mind upon a subject present to the thoughts. 2. cleaning the person, with fragrant unguents. 3. a dispute, or quarrel.

s. చర్మము s. n. 1. The skin. 2. a hide. 3. the bark of a tree. చర్మకారుడు (from కార *maker.*) A shoemaker, or tanner; a worker in leather. చర్మకారము s. n. *vide* కంది. చర్మపుసేవిక The bellows. చర్మమువలుచు To flay.

s. చర్య s. n. 1. Perseverance in religious austerities; due and regular observance of all rites, or customs. 2. conduct. 3. action. దినచర్య (from s. దిన *a day.*) A diary.

s. చర్వణము s. n. Chewing.

s. చెర్వితము &c. adj. Eaten. చెర్వితచెర్వ
ణము Chewing the cud.

r. చెవిమలు s. n. plu. 1. Flat spots of ground, under the tops of mountains. 2. cracks in the ground.

r. చెఱుచు v. a. 1. To beat. 2. to clap with the open hand. చెఱుచు A clap with the open hand.

r. చెఱులు s. n. plu. *vide* చెవిమలు No. 1.

s. చెలచ్చెంచేరు s. n. The greek partridge.

s. చెలదళము s. n. (from s. చెల *shaking*, and దళ *a leaf.*) The holy fig tree; because its leaves are easily agitated.

s. చెలద్గళము కి. n. (from s. చెల్ *shaking*, and గళ *the throat.*) One whose throat is in constant movement, viz. A frog.

s. చెలనము &c. adj. 1. Wandering, roaming 2. trembling, shaking. s. n. Movement, motion.

r. చెలము s. n. 1. Malice. 2. obstinacy. 3. firmness. చెలముసాధించు To affirm, or deny, obstinately. చెలపట్టు To be firmly resolved. చెలపాది s. n. An obstinate person.

s. చెలము &c. adj. Trembling, tremulous, unfixed, or unsteady. చెలించు v. n. 1. To shake, or move. 2. to hesitate.

r. చెలవ s. n. 1. Cold. 2. any thing of a cooling or refreshing nature. 3. bleaching. adj. 1. Cold. 2. cooling. 3. bleached, white. చెలపందిరి s. n. A canopy supported by pillars, raised in the high road, and decorated with flowers, &c., as a place for the honorary reception of an idol. చెలవలుగప్పు *lit.* colds to cover. To be deadly cold; to be in the extremities of death.

r. చెలపాది s. n. A person who, among the *Soodra* casts, goes from house to house, to give information of any death.

r. చేలి s. n. Cold. adj. Cold. చేలిజ్వరము (from s. జ్వర *fever.*) Ague. చేలకొండ s. n. (from r. కొండ *a mountain.*) The Himalaya or snowy mountains of India. చేలరజి (from రజి *time.*) *vide* తీరబు తువు under బుతువు. చేలినట్టు s. n. The wind; as being cold. చేలిపందిరి or చేలి చెంత్ర A cool shed, in which water, &c. is distributed to passengers. చేలవెలుగు s. n. (from వెలుగు *brightness.*) The moon; because her beams are cool.

r. చేలగరువు s. n. Soil of a sandy surface, with black earth underneath.

r. చేలిచీమ s. n. A *sort* of ant.

s. చేలితము &c. adj. 1. Shaking, trembling. 2. gone, departed.

r. చేలది s. n. *vide* చేద్ది.

r. చేలిపిండి s. n. The flour of raw rice, mixed with milk, or water and jaggory, and used in offerings to the deity.

r. చేలిమి adj. 1. Cold. 2. damp, wet.

ʃ. చీలియించు v. n. *vide* చీలించు, under చీలము.

T. చెలివాతు v. To sooth, to console, to encourage.

T. చెలుక s. n. *vide* చెలవ.

T. చెల్లి s. n. *vide* చెలది.

T. చెల్ల s. n. Butter-milk.

T. చెల్ల or చెల్లని adj. Cold, cool. చెల్లనిదొర *lit.* a cold gentleman. This is a term of great praise, and expressive of entire satisfaction, applied by the people to any popular ruler. చెల్లగా adv. 1. Coldly, coolly. 2. slowly, gently. 3. safely, in good health. కన్నులచెల్లగాచూచు To look or regard with joy, or satisfaction. చెల్లదనము s. n. Coldness. చెల్లన s. n. 1. Coldness. 2. slowness, safety.

T. చెల్లరాటు s. n. The post round which the string passes, which works the churning stick.

T. చెల్లాడము s. n. Drawers or breeches, which reach as far as the middle of the thigh.

T. చెల్లాగు v. n. 1. To grow cool, or calm. 2. to be allayed, restrained, or pacified. 3. to be extinguished. చెల్లార్చు v. a. 1. To cool, or calm. 2. to allay, restrain, or pacify. 3. to extinguish.

T. చెల్లు v. a. 1. To throw away, pour out, or sprinkle. 2. to water. 3. to sow. చల్లుకొను v. comp. 1. To sprinkle upon one's self, or upon another. 2. to sow for one's own benefit.

T. చెవడు or చెవుడు s. n. making in the inflex. sing. చెవటి or చెవుటి Fuller's earth. చెవటియుప్పు s. n. Earth salt.

T. చెవలము s. n. The fraction of ౸, or ½, of a pagoda.

T. చెవి s. n. Taste.

T. చెవిచె s. n. 1. A square shed. 2. a single square room, separate from the house.

T. చెవిది s. n. 1. *vide* చెల్లి 2. the relationship of a man's two wives to each other.

చెవితల్లి s. n. A step-mother.

T. చెవిచె s. n. Four dubs, or coins, of the value of twenty cash each.

T. చెవ్వ s. n. *A chow;* the weight by which pearls are estimated.

T. చెవ్వక adj. Cheap.

T. చెవ్వకము adj. Square. s. n. A square.

T. చెవ్వకరించు v. n. To leap, or run, like the antelope.

TUD. చెవ్వది s. n. (from s. చతుర్థి) The fourth lunar day, from the new, or full moon.

TUD. చెవ్వదంది s. n. *vide* చతుర్థంతము.

T. చెవ్వగా adv. Insipidly.

T. చెవ్వకము s. n. A vessel for drinking; a wine glass, or cup.

s. చెవుక్ష s. n. The eye. చెవుశ్రవసు s. n. (from శ్రవస్ *the ear.*) A snake; because his eyes are deemed to be his ears also.

s. చోందిని s. n. *vide* చెందువా.

s. చోంద్రాయణము s. n. A religious or expiatory observance, regulated by the moon's age, diminishing the daily consumption of food every day, by one mouthful, for the dark half of the month, and encreasing it, in like manner, during the light half.

s. చోంపేయము s. n. The bud of the చెంపకము q. v.

s. చోకరు s. n. (from P. خدمت) A servant.

T. చోకలవాడు s. n. A washerman. This cast is traced to the offspring of a female weaver, by a gold-smith. చోకలది or చోకలది s. n. A female of this cast. చోకి adj. Of or belonging to this cast. చోకిపాన s. n. 1. A washerman's pot. 2. the name of a bird.

s. చోకిరి s. n. (from P. خدمت) Service.

s. చోకు s. n. A pen-knife.

s. చోక్రేకుడు s. n. 1. An oilman. 2. a bard who chaunts the praises of heroes, &c.

TUD. చోక్కాడు s. n. 1. *Cubera*, the god of riches. 2. a generous man.

T. చోక్కదుబ్బ s. n. A sort of creeper, *Sanseviera zeylanica*.

TUD. చోక్కము s. n. (from s. త్యాగ) Liberality, generosity.

T. చోచి s. n. The nipple.

T. చోచిచేత s. n. Procrastination, delay.

T. చోచు v. a. To stretch.

T. చోటించు v. a. To proclaim, to publish by beat of drum. చోటింపు s. n. Proclamation.

T. చోటు s. n. 1. Shelter, covering. 2. a screen, or shade; any thing concealing another. adj. Secret, hidden. v. a. To proclaim.

s. చోటుహారము s. n. A necklace, strung alternately with pearls, and golden beads.

s. చోటువ s. n. Pleasing, or grateful discourse.

T. చోటీ s. n. 1. An accusation. 2. slander. చోటికారు or చోటిగాడు s. n. A talebearer.

T. చోటువ or చోద్యము s. n. 1. A way or manner. 2. similitude.

s. చోతకము s. n. A kind of cuckoo.

T. చోతానులు s. n. A cast of *Soodras*, who worship *Vishnoo* exclusively, and whose profession is to sell flowers.

s. చోరుడి s. n. *vide* చాతుర్యము.

s. చోతుర్జాతకము s. n. The four spices, consisting of cardamom seeds, cloves, the leaf of the clove tree, and the blossoms of the tree termed *Mesua ferrea*.

s. చోతుర్యము s. n. 1. Eloquence. 2. dexterity, address. 3. ability, cleverness.

s. చోతుర్వర్ణ్యము s. n. (from s. చతుర్ *four*, and వర్ణ *a tribe*.) The four original casts, viz. *Bramha*, *Chutriya*, *Vysya*, and *Soodra*.

s. చోరత్వము s. n. Entire ignorance of the world, simplicity.

T. చోఁదు v. a. To bruise any small substance, with the fingers.

T. చోదు s. n. The black ashes of burnt rice, &c., with which Hindoo females, or children, mark their foreheads with a spot.

T. చోన s. n. A woman.

T. చోప s. n. A mat. వాఁచచోప The sail of a ship.

s. చోపము s. n. A bow.

T. చోపరాయి s. n. A large flat stone.

T. చోపలు s. n. plu. Intricacies.

s. చోపల్యము s. n. Fickleness.

T. చోఁవు s. n. 1. Length, extent. 2. a long cloth, containing two or more garments. v. a. *vide* చోఁచు.

T. చోమ s. n. 1. A kind of boat. 2. a woman.

T. చోమనచోయ s. n. Black, dark blue.

s. చోరకము s. n. A fly brush, or *chowri*, composed of the tail of the *bos-grunniens*.

TUD. చోములు s. n. plu. (from s. శ్యామాక) The grain called millet. *Panicum miliaceum*.

s. చోరాకరము s. n. Gold.

TUD. చోయ s. n. (from s. ఛాయా) P. ట్ట. 1. A shadow, or shade. 2. colour, paint. 3. a side. చోయకొడుకు (from కొడుకు *a son.*) *Saturn*, in Hindoo mythology, the offspring of the sun, by his wife *Chhaya*, or shade. చోయసేయు To die, to colour.

s. చోరాచార్యుడు s. n. 1. A dancer. 2. a panegyrist of the gods.

s. చోరిత్రము s. n. *vide* చరిత్ర.

c. చోరుజీనా s. n. A pad, used as a saddle.

s. చోరుఁడు s. n. A spy, a secret agent, or emissary.

s. చోరుపు adj. Beautiful, elegant.

T. చోలు or చోఁడొక s. n. 1. A line. 2. a spot. చోలుమొకము s. n. (from మొకము, and s. ముఖ *a beast.*) The tiger; because it is spotted.

T. చోలుకంద s. n. An esculent and medical root, described as sweet, cooling, and diuretick.

T. చోలుపప్పు s. n. A sort of arid pulse.

s. చోలని s. n. A sieve, or strainer.

T. చోలా adv. Much.

T. చోలుఁచు v. a. 1. To cease. 2. to leave, or quit. 3. to postpone. 4. to adjourn. చోలుఁచుకొను v. comp. To resign, to give up.

T. చోలు s. n. A line, or row; a furrow. v. n. 1. To suffice. 2. to be able. 3. to be sufficient. The affirmative and negative aorists of this verb are added to other infinitives, as auxiliaries, to denote the possession or want of power and ability. *I can*, &c, *I cannot*, &c.

T. చోవడి s. n. A hall; a choultry, or caravansary.

T. చోవు s. n. Death, demise.

s. చోషము s. n. The blue jay.

T. చింకలు s. n. plu. 1. The grain of the great millet, in its husk. 2. small water channels, in fields.

s. చించ్ s. n. The tamarind tree.

T. చించు v. a. To tear or rend. చించుకొను v. comp. 1. To retreat. 2. to tear any thing belonging to one's-self.

s. చింత s. n. 1. Reflection, thought, consideration. 2. recollection. 3. grief, sorrow. చింతించు v.a. To reflect or consider. v. n. To grieve. చింతిలు or చింతిల్లు v. n. To grieve, or to be afflicted.

K. చింత s. n. The tamarind tree. adj. Of or belonging to the tamarind.

s. చింతామణి s. n. A fabulous gem, supposed to yield its possessor whatever may be required.

T. చిందపట్ట s. n. A kite.

T. చిందము s. n. A shell, a conch.

T. చిందర s. n. 1. A fragment, a piece. 2. illness, bad health. 3. ugliness, dislike. adj. Ugly. చిందరవందరలుగా adv. At random, in confusion. చిందరవందర చేయు To spoil; to cut into pieces.

T. చిందు s. n. 1. A dance. 2. a drop v. n. To be spilled. చిందఁబోయు To spill. చిందులుద్రొక్కు To dance.

T. చింపు v. a. To tear, or rend, *vide* చించు. చింపి s. n. A rent, or tear.

T. చింబోతు s. n. A he-goat, of a large species.

s. చికిత్స s. n. The practice of medicine; healing, curing, administering, or applying remedies. చికిత్సకుడు s. n. A physician, a surgeon.

K. చికిలించు v. n. To neigh. చికిలింత Neighing.

T. చికిలిచూపు s. n. 1. A piercing or severe look. 2. an unsteady, or occasional glance.

G. చికిలీ s. n. (A. جليل) The grinding of knives, &c., or cleaning of arms. చికిలీకర్ (جليلگر) A knife-grinder, polisher, armourer.

s. చికీర్ష s. n. Desire to act.

s. చికురము s. n. Hair.

T. చిక్కంటు s. n. A species of comb, with three or four teeth.

s. చిక్కణము adj. Bland, soft, mild, unctuous, emollient.

T. చిక్కని adj. Thick. చిక్కదనము or చిక్కన s. n. Thickness.

T. చిక్కఁబడు s. To be entangled, or ensnared.

T. చిక్కము s. n. A bag of net-work; a net work to muzzle beasts.

T. చిక్కు s. n. 1. Entanglement, perplexity, intricacy, confusion. 2. difficulty, distress, trouble. adj. 1. Entangled. 2. difficult. 3. troublesome. v. n. 1. To be ensnared. 2. to be seized, or apprehended. 3. to be found. 4. to remain. 5. to grow thin, or lean. చిక్కులఁబెట్టు To involve in difficulties. చిక్కు తీయు To disentangle. చిక్కుగానుండు To be troublesome. చిక్కుకొను v. comp. To be seized, apprehended, caught, or ensnared. అదినాకుచిక్కినది I have got it. చిక్కనివస్తువు Any thing not to be had. A rarity. మోసముచోచిక్కు To fall into a snare. వెనకచిక్కు To lag, or remain behind. చిక్కిపోవు To become lean.

T. చిక్కుడుగింజ s. n. The bean called *Dolichos lablab.*

T. చిక్కుతాళము s. n. A padlock; a staple.

T. చిక్కోలు s. n. *vide* చిక్కుడు.

S. చిక్కోదము s. n. A squirrel.

T. చిగురింకగడ్డి s. n. A kind of spear grass

T. చిగురు s. n. 1. A sprout, or shoot. 2. the gums. 3. the tender part of the flesh under the nail. adj. Young, tender, delicate. చిగిరించు or చిగుర్చు v. n. To sprout, or bud.

T. చిచ్చి or చిచ్చీ s. n. A term used in lulling babes to sleep.

T. చిచ్చు s. n. The fire. చిచ్చులి adj. Fiery. చిచ్చుబుడ్డు s. n. plu. A kind of rocket.

T. చిటుచిటు or చిటుపాట s. n. A noise of burning. చిటుచిటుమను To look *sulky.*

T. చిటికెన వ్రేలు s. n. The little finger, or toe.

T. చిటిక s. n. 1. A snap of the fingers. 2. burning the body with a piece of hot turmerick, &c., in order to cure particular diseases. It is specially applied to children.

T. చిటితాళము s. n. A small cymbal, made of bell metal.

T. చిటుముత్యాలు s. n. plu. A kind of grain, so called.

T. చిటుకు or చిటుకుపాటుకు s. n. The noise made by the fall of drops of water from trees, &c.

T. చిట్టకము s. n. Trick, deceit.

T. చిట్టచివర s. n. The extremity, or utmost point.

T. చిట్టడవి s. n. An impenetrable wood.

T. చిట్టరువెడ s. n. A tree, so called.

T. చిట్టాముదము s. n. Castor oil.

T. చిట్టి adj. Little, young. s. n. 1. A certain measure, the fourth part of a సోలె. 2. a small high vessel, made of brass or copper.

T. చిట్టిదేవదారు s. n. The name of a tree.

T. చిట్టు s. n. Coarse bran.

T. చిట్టుతుపుడి s. n. (from తుపుడు *boiled water.*) Water taken out from that in which rice is boiled, just as it begins to simmer.

T. చిట్టుము s. n. The rust of iron.

T. చిట్టెలు s. n. plu. 1. Colored borders, about three or four inches in length, at the ends of a cloth. 2. pictures. 3. projects. 4. invention. 5. conspiracies.

T. చిట్లు v. n. To split; to crack.

T. చిట్టా s. n. A rough daily account particulars, a day book.

T. చిటిబి adj. Small, little.

T. చిడిముడి s. n. 1. Trouble, confusion. 2. vexation, anger.

T. చిడుకు s. n. 1. A ring-worm. 2. a kind of play among young people.

T. చిడుము s. n. The itch.

S. చిత or చితి s. n. The funeral pile.

S. చితాభేదము s. n. 1. Invention. 2. insinuation.

T. చితుకు v. n. To burst, as a ripe fruit, or a sore.

TUD. చిత్త s. n. (from S. చిత్ర) The fourteenth of the lunar mansions.

r. చిత్రపి adj. 1. Cloudy. 2. rainy. s. n. Rain.

s. చిత్రము s. n. 1. The mind, or faculty of reasoning. 2. the heart, considered as the seat of *intellect*. 3. inclination. 4. will, pleasure. చిత్ర ఇంచు v. a. 1. To keep or retain in mind. 2. to listen, or attend to. 3. to peruse. మీచిత్రము lit. *your pleasure*. As you please, as you may deem proper. చిత్రము and భవు రాలు are respectively masculine and feminine affixes, added to any noun of sanscrit derivation denoting a passion of the mind, to express the person affected by that passion; as దుఃఖ సచిత్రుడు. A happy man.

rvb. చిత్రుడు s. n. (from s. చిత్ర) A picture, painting, or drawing. చిత్రపటము The canvas, or paper, of a picture.

s. చిత్రవృత్తి s. n. Disposition.

s. చిత్రమున్నతి s. n. (from s. చిత్ర *the mind*, and s. నమున్నతి *elevation*,) Pride, haughtiness, arrogance.

s. చిత్తాహ్లాదము s. n. (from s. చిత్ర *the mind*, and s. ఆహ్లాద *enjoyment*.) 1. Consciousness of pleasure, or pain. 2. the attention of the mind to its own sensations.

r. చిత్తు s. n. 1. A foul draft, or copy. 2. a blot, or erasure.

; s. చిత్ర s. n. *vide* చిత్ర.

s. చిత్రకము s. n. 1. A mark made with sandal, &c., on the forehead. 2. *the cheeta*, or small *hunting* leopard. 3. a medicinal plant, *Plumbago zeylanica*.

s. చిత్రకాయము s. n. A tiger.

s. చిత్రగుప్తుడు s. n. *Yama's* registrar, who records the vices and virtues of mankind.

s. చిత్రచిలుము s. n. An old chameleon.

s. చిత్రభాను s. n. The sixteenth year, of the Hindoo cycle of sixty.

s. చిత్రము s. n. 1. Wonder, surprise, astonishment. 2. painting, delineation, writing, &c. 3. a picture, variegated colour. adj. 1. Wonderful, surprising. 2. variegated, spotted, speckled. చిత్రకారుడు s. n. A painter. చిత్రభానుడు s. n. 1. The god of the fire. 2. fire. 3. the sun; because their splendour is *wonderful*. చిత్రరథుడు s. n. One of the *Gandharvas*, or choristers of *Indra's* heaven; lit, the lord of the *painted* car. చిత్రశాలము s. n. The blue jay. చిత్రవిచిత్రము Very wonderful. చిత్రాసనము (from s. ఆసన *a seat*.) A square carpet, of a *variegated colour*, used by bramins, &c., during prayer. చిత్రవధ Killing by torture, or in any *extraordinary*, or *unusual* manner.

s. & r. చిత్రమూలము చెట్టు s. n. The plant called Ceylon lead wort. *Plumbago zelanica*.

s. చిత్రరేఖ s. n. 1. The name of the daughter of *Banasoora's* minister. 2. the wife of *Cubera*, the god of riches.

s. చిత్రకర్ s. n. 1. A carpenter's plane. 2. a mark left in a book.

s. చిత్రిణి s. n. The Hindoos divide women into four classes, according to their dispositions; to the second of which they give this name. It denotes a female of a lascivious inclination.

6. చిదంబరము s. n. *Chellumbrum*, a holy place on the coast of Coromandel, near the mouth of the Coleroon, where there is a famous pagoda dedicated to *Siva*.

7. చిదకముక్కు s. n. A flat nose.

7. చిదగాడలు s. n. plu. Domestic quarrels.

7. చిదుపు v. n. *vide* చిదుము.

7. చిదుగులు s. n. plu. Small sticks.

7. చిదుము v. a. 1. To squeeze a fruit, or a sore. 2. to kill, or murder.

7. చిదుము v. a. *vide* చిదుపు No. 1.

7. చిదుర or చిదురుప s. n. A piece, bit, fragment, or atom.

7. చిమకు s. n. A drop of rain. v. n. To rain.

7. చిమకు v. n. To be torn, or rent. s. n. A rent, or tear.

7. చిన్న adj. 1. Small, little, short. 2. young. 3. mean, trifling. 4. narrow. 5. disgraceful. చిన్నతనము Childhood, youth. చిన్నతనము s. n. 1. Infancy. 2. littleness, smallness. 3. disgrace, dishonor. చిన్నది s. n. A girl. చిన్నవాడు A boy. చిన్నబుచ్చు v. a. To disgrace. చిన్నబోవు To be disgraced. ముఖముచిన్నబోయెను To be disgusted, or ashamed. చిన్నవి పెద్దవి Small and great.

7. చిన్నము s. n. A weight, equal to one eighth part of the coin termed a pagoda.

7UD: చిన్నయ or చిన్నె s. n. (from s. చిహ్న) 1. A token, mark, or sign. 2. a scar. 3. affectation. చిన్నెలాడి s. n. A coquette. చిన్నెలాడు A fop.

8. చిపుటములు s. n. plu. *vide* చిమటలు.

7. చిప్ప s. n. A shell. ముత్తైపుచిప్ప The pearl *oyster-shell*. తాబేటిచిప్ప The tortoise-*shell*. మోకాటిచిప్ప s. n. The knee-*pan*. ఒంకాయచిప్ప or కొబ్బరిచిప్ప Half of a broken cocoanut, including both the shell and the kernel, or the shell only. చిప్పముత్తైము An *artificial* pearl.

7. చిప్పకుపుల్ల s. n. A fragrant grass. *Andropogon schœnanthus*.

7. చిప్పకుంచె s. n. A small lock of hair, either below or above the long lock, left upon the crown of the head, by all Hindoo men.

7. చిప్పగొడ్డలి s. n. *vide* చిప్పకొడవలి.

7. చిప్పకొడవలి s. n. An axe for cutting trees.

7. చిప్పపెంక s. n. Either side of a shelving roof.

7. చిప్పము s. n. A parcel, or small bundle.

7. చిప్పిల్లు v. n. To rise, as joy; which is often, figuratively represented, by Telugoo authors, as rising, like sap in a tree.

7. చిప్పిలుము s. n. *vide* చిప్పము.

7. చిప్పుడాడు s. n. A tailor. This east, among the Hindoos, is said to be descended from a female chuckler, by a brahmin.

7. చిమట s. n. A moth.

7. చిమటా or చిమిటా s. n. 1. The extracting of the hair on the face. 2. the instrument used to extract it. చిమటాపీయు To pull out the hair from the face.

7. చిమకు v. a. To wink.

7. చిమకు v. n. To overboil. చిమక్కు v. a. To overboil.

r. చిమ్మనగొట్టము or చిమ్మనగోవి s. n. A syringe.

r. చిమ్ముట s. n. *vide* చిముట.

r. చిమ్ము s. n. Fried sesamum seeds, and jaggory, pounded together, which the Hindoos eat as a delicacy.

r. చిమ్ము v. a. 1. To sweep. 2. to squirt, or spirt.

r. చిమ్మెట s. n. *vide* చిముట.

s. చిరంజీవి s. n. A crow. adj. Long-lived. This is a term of kindness, implying a blessing of long life, often used by superiors to inferiors, by fathers to children, or by elder to younger brothers.

s. చిరంటి s. n. A woman, married, or single, who continues to reside, after maturity, in her father's house.

s. చిరంతనము or చిరన్నము &c. adj. Old, ancient, antiquated, long lasting.

r. చిరకరము s. n. A sort of edible root.

r. చిరక s. n. 1. A cudgel. 2. the round piece of wood at the end of a native canoe. In the plural, this word denotes the instrument used for the hand torture, *vide* కిట్టికోల under కిట్టు.

s. చిరకు s. n. A long time.

o. చిరాకు s. n. Anger, wrath.

r. చిరి వేరు s. n. The *chay* root, which produces a red die.

r. చిరుకు v. n. & s. n. *vide* చిరుకు.

r. చిరుకుమచ్చ s. n. 1. A species of half leprosy, which causes large round spots all over the body. 2. the ring worm.

r. చిరుతలుగ్రమ్ము or చిరుతలువారు v. n. To dazzle.

r. చిరుచిర్ర s. n. 1. Anger. 2. sullenness, moroseness. చిరుచిరుగు To be angry, sullen, or morose.

r. చిఱి or చిఱు adj. Little, small, short. చిఱునవ్వు lit. a *young* laugh. A smile. చిఱునాలుక s. n. lit. the *small* tongue. The uvula.

r. చిఱుత s. n. A child. adj. 1. Little, small, short. 2. young. చిఱుతపండు or చిఱుతపులి s. n. *The cheeta*, or small hunting tiger.

r. చిఱుము v. a. To burst.

r. చిఱుమోరు s. n. *vide* చిరిమోరు.

r. చిల్లు or చిల్లు కా. n. Anger, wrath. చిల్లుమున్డాడు or చిల్లుమున్డాడు v. n. To be angry, sullen, or morose.

r. చిల్లిగూరడుమ్మ s. n. The root of the *Amaranthus campestris*, used as a remedy in stranguries.

r. చిల్ల s. n. A parrot. చిలకతాళి s. n. A breast ornament, in the form of two parrots, adorned with precious stones. చిలకరేలు The indian cupid, whose steed is the parrot.

r. చిలగోర్క s. n. A pot-herb.

r. చిలక్క or చిలకర s. n. A piece of semicircular wood, like a ring, at the end of the rope used as the girth of the bullock saddle, through which the other end is passed, to fasten the saddle. చిలకదారు. The rope used as a girth, as above described.

త. చిలకరించు v. a. To sprinkle; from చిలుకు q. v.

త. చిలకలోఁటి s. n. A woman.

త. చిలక్కొయ్య s. n. A wooden pin, fixed in the wall, on which articles are suspended.

త. చిలిపి s. n. A wicked, depraved, roguish or impudent person. చిలిపితనము s. n. Depravity, roguery, impudence.

త. చిలివినము s. n. Malice, wickedness. adj. Malicious, wicked.

త. చిలుక s. n. *vide* చిలుఁ.

త. చిలుకకొయ్య s. n. *vide* చిలక్కొయ్య.

త. చిలుకు s. n. 1. An arrow. 2. the residue or remains. 3. *vide* కొట్టు v. a. 1. To churn. 2. to sprinkle.

త. చిలుపచిలుపగాఁ adv. Here and there.

త. చిలువ s. n. Verdigrease.

త. చిలువ s. n. A snake. చిలువకన్నియ s. n. (from కన్నియ *a girl.*) A female of the serpent race, having a human face, with the tail of a serpent, చిలువదొర (from దొర *a ruler.*) The chief of the serpent race, who has a thousand heads.

త. చిల్ల s. n. *vide* చిలుఁ.

త. చిల్లు v. a. & s. n. *vide* చిలుకు.

త. చిల్ల adj. 1. Empty. 2. trifling, useless. చిల్ల చెవులు Bored ears, without ear-rings. చిల్లపెంకు or చిల్లపెంచు s. n. A small piece of a broken earthen vessel. చిల్లవేఁద Useless disputes.

త. చిల్లగింజ s. n. The clearing-nut. *Strychnos potatorum.*

త. చిల్లర adj. 1. Trifling, mean. 2. sundry. s. n. Odd sums. నాపువాఁడుపదివరాలా చిల్లరయిచ్చెఁ he owes me ten and odd pagodas.

త. చిల్ల s. n. A small hole, in a pot, paper, &c.

త. చివ s. n. That of which the end divides into two or more from the main body; thus, చివకొఱ A whip with several lashes. చివచండ్లాఁవు A cow, the ends of whose teats branch into two.

త. చివర s. n. The end, extremity, or point.

త. చివుకు s. n. A coin of the value of a quarter rupee.

త. చిప్పకుండ్ల s. n. A bat.

త. చిప్పిల్లు v. n. To be damaged, or spoilt. s. n. The spoiling or rotting of goods.

త. చిప్పురు s. n. *vide* చిఱుకు.

త. చివ్వ s. n. A battle, combat.

త. చివ్వు v. a. To sharpen, make round, or polish, with a knife; to mend a pen.

త. చివ్వున adv. Quickly, speedily.

త. చిహ్న or చిహ్నము s. n. 1. A mark, spot, or stain. 2. a sign, or symbol. గర్భచిహ్నలు The signs of pregnancy.

త. ఛీ interj. Expressive of disgust, contempt, or shame. Fie! &c.

త. ఛీకటి s. n. Darkness. adj. Dark. ఛీకటినాము (from నాము *a planet.*) The moon's ascending node, reckoned by the Hindoos as the eighth planet. ఛీకటికొంక (from కొంక *a natural enepny.*) The sun. ఛీకటితెప్ప s. n. (from తెప్ప

fault.) Adultery, lit. the crime committed in darkness.

t. చీకాకుపడు v. n. To be puzzled, or confounded.

t. చీకటి s. n. A broom.

t. చీకు s. n. A blind person. adj. Blind.

t. చీకు adj. Damaged, spoiled by damp, &c. v. a. 1. To suck. 2. *vide* చప్పరించు.

t. చీకురుపాయి s. n. A cricket.

t. చీకులపాలు s. n. Darkness.

t. చీటి or చిటి s. n. 1. A note, or small letter. 2. chintz, painted cloth.

t. చీడ s. n. A disease, applied either to those of animals, or of vegetables.

t. చీడు s. n. A bundle of thread, consisting of seven *panjums*, or two hundred and ten ఎనిమిది q. v.

t. చీదర s. n. 1. Abhorrence, loathing. 2. perplexity, distraction of mind.

t. చీదు v. a. To blow the nose.

s. చీనాంబరము s. n. A very precious or fine cloth.

t. చీపురు s. n. A broom.

t. చీమ s. n. An ant.

t. చీమిడి s. n. The mucus of the nose.

t. చీము s. n. Matter from a sore; pus.

t. చీర s. n. A female garment.

t. చీరపట్టు or చీరచీమ or చీరపారు s. n. A white louse.

s. చీరము s. n. 1. Lead. 2. back, rind. 3. a cloth made of bark.

s. చీరిక s. n. A moth, a cricket.

t. చీరికలు s. n. plu. 1. Remnants or bits of cloth; tatters. 2. slices.

t. చీర్కి s. n. Regard, esteem. చీర్కించు v. a. To regard, or esteem.

t. చీరు v. a. 1. To cut in slices. 2. to scratch. 3. to tear with the claws or tusks. ✱ to hiss like a serpent.

t. చీర s. n. *vide* చీర.

t. చీర్ణము s. n. A small chisel.

t. చీలు v. a. To call, to invite.

t. చీల s. n. An iron nail; a wooden pin.

t. చీలమండ s. n. The ankle.

t. చీలి s. n. A cat.

t. చీలికలు s. n. *vide* చీరికలు.

t. చీలు v. n. 1. To split, or open. 2. to part from company. చీలుచు or చీల్చు v. a. To divide, or split. చీల్పించు v. caus. To cause to split.

s. చీవరము s. n. The tattered dress of a mendicant.

t. చుంచుడు s. n. A trifling or small balance, or arrear.

t. చుంచులు s. n. plu. The ends of a garment.

t. చుంచు s. n. 1. *vide* చిన్నచుంచె. 2. the musk rat. 3. a mouse. adj. Young. చుంచుబ్బాలుడు A young child.

t. చుండు s. n. The dandruff. v. n. To be decocted, evaporated, or dried up. చుండించు To decoct, or dry up.

s. చుంబనము s. n. A kiss. చుంబితము &c. adj. Kissed. చుంబించు v. a. To kiss.

t. చుఱ్ఱు s. n. The noise made by fire, when it comes in contact with water.

T. చుక్క s. n. 1. A drop, dot, or spot. 2. the round mark worn on the forehead, by Hindoos. 3. a star. 4. the planet *Venus*. చుక్కనోట్టు An ornamental spot worn on the forehead, by Hindoo women; also the round sectarial mark, worn by both men and women. చుక్కలతెరవు The sky. lit. the road of stars. చుక్కలదొర (from దొర *lord.*) The moon.

T. చుక్కాని s. n. The helm or rudder of a vessel.

T. చుట్ట s. n. 1. A round roll of any thing. 2. a roll of tobacco. చుట్టదాకు. చుట్టపట్టు or చుట్టకాల్చు To smoke a cheroot.

T. చుట్టము s. n. A relation. చుట్టరికము Relationship, consanguinity, affinity.

T. చుట్టు v. a. 1. To roll round; to wrap up. 2. to go round, to roam, wander, or travel. చుట్టుకొను v. comp. 1. To surround. 2. to roll, or wrap up. s. n. 1. Circumference. 2. a toe ring, worn by women. adv. 1. Around. 2. round about; out of the direct way. పాగాచుట్టు *To tie* a turband. ఆరోమహాచుట్టు That road is far *about*. చుట్టుబడు To fall *out of the direct route*. చుట్టుగిల్లారము or చుట్టుగిల్లారు *A square*, formed by four houses. చుట్టుకుల్ల A *round* shell, or conch. చుట్టుముట్టు To surround. చుట్టువాలు The missile weapon of *Vishnoo*.

o. చునాయించు v. a. To plait, or fold, any part of the dress.

TEL. చెల్లనాక s. n. (from s. కుంభనాశా.) The sister of *Ravana*.

s. చుబుకము s. n. The chin.

s. చుంచుకము s. n. A bug.

T. చుర్రుచుర్రుమనుట v. n. To burn quickly, with a crackling noise.

T. చురుకు s. n. 1. Excessive heat. 2 force, violence. 3. sharpness. 4. haste, impetuosity, speed. 5. pain. adj. 1. Hot. 2. violent. 3. sharp. 4. quick, impetuous. 5. painful.

T. చురుకుపుచ్చు v. a. To burn, or consume.

T. చులకన s. n. 1. Lightness. 2. want of importance or difficulty. 3. disregard, contempt. చులకని adj. 1. Light. 2. unimportant, easy. 3. contemptuous.

s. చులుకము s. n. The hand hollowed, so as to hold water, &c.

T. చుల్ల or చుల్లి s. n. The penis.

T. చువ్వ s. n. A small supple stick, or cane; a slip of wood.

T. చువ్వె part. This is a particle, denoting *reality* or *certainty*, used in the superior language only; as ధర్మంబుచేసినవుణ్యఫలంబు నొందుదువుచువ్వె If you practice virtue, you will *certainly* obtain it's fruit.

T. చూచు v. a. 1. To see; to look; to perceive. 2. to observe. 3. to visit. 4. to meet. 5. to wait. 6. to try. 7. to consider. 8. to take care, or be on one's guard. This verb also expresses the exercise of any of the five senses, and therefore

occasionally denotes either *to see, to taste, to smell, to feel,* or *to hear,* according to the context. చూచుకొను v. comp. To see; to see each other. చూపు or చూపించు v. caus. To cause to see; or look; to shew, or point out. రుచిచూచు (from s. రుచి *taste.*) *To taste.* వాసనచూచు (from వాసన *smell.*) *To smell.* చెయిచూచు *To feel* the pulse. వాడుచెప్పేమాటలుచూచు *Hear* what he says. తొంగిచూచు To peep. తిరిగిచూచు To look back. దొరనుచూచినది *I saw, observed,* or *visited,* the gentleman. దారిలోవానినిచూచినది *I met* him, on the road. చాలదినములుమట్టుకుచూచినది *I waited* for a month. వానిచంపచూచెను *He tried* to kill him. వానిమాటలుచూచ్తేనిజమనిలోచున్నది *Upon considering* his words, I think it is true. చూపెట్టుకొనియుండు To wait upon one constantly; to court one's favor; to watch; to expect. తిరిగిచూచు To examine, or compare. చూడఁగలవాఁడు (from చూడ the infinitive of చూచు. ౪౮ *possessing,* and వాఁడు *he.*) This phrase may denote either a man *about* to see, or a man *able* to see; but, in books, it is usually applied to denote, a man of good looks, a handsome man.

s. చూచుకము s. n. The nipple.

s. చూడ s. n. A single lock of hair, left on the crown of the head, at the ceremony of tonsure. చూడాకర్మము The ceremony of tonsure. చూడామణి (from s. మణి *a gem.*) A jewel worn in a crest; a diadem.

r. చూడు s. n. Pregnancy, as applied to cattle only. చూడియావు *A cow with calf.*

r. చూడుము v. a. To burn.

r. చూడ్కి s. n. 1. A look. 2. an eye.

s. చూతము s. n. The mango tree. *Mangifera indica.*

r. చూపరి s. n. A handsome person.

r. చూపు s. n. Sight, a look.

r. చూరకత్తి or చూరుకత్తి s. n. 1. A small knife. 2. *a creese,* or small dagger.

r. చూరి s. n. A knife. (హిందీ Hind.)

r. చూరు s. n. 1. The border of a shelving roof. 2. powder of any kind. చూరుకట్టి A board nailed on the end of a shelving roof.

r. చూరెలుక s. n. A kind of rat.

s. చూర్ణకుంతలములు s. n. plu. Curls, ringlets.

s. చూర్ణము s. n. Powder; dust; any pulverized substance.

s. చూర్ణిక s. n. Sanscrit prose.

r. చూలు s. n. Plunder.

r. చూలు s. n. 1. The womb. 2. the fœtus. 3. a child. చూలాలు A pregnant woman.

r. చూవె part. *vide* చూచె.

r. చెం adj. Red; as చెంగలువ, or చెంగావ, The red water lily.

r. చెంక s. n. 1. The cheek. 2. a small part

of a field. చెంప వేయు To slap on the cheek.

వ. చెంప adv. Near, nigh.

వ. చెంపాలు s. n. plu. Leaps in running.

వ. చెంపించుట v. n. To shift.

వ. చెంపకొయ్య s. n. A drug; a sort of *costus*.

వ. చెంపు v. a. 1. To loose at a game; to be thrown out of the game. 2. to be loosened, as applied to a knot.

వ. చెంపు s. n. The border, or edge, of a cloth.

వ. చెంచెదిద్దె s. n. The plant termed *Flacourtia cataphracta*.

వ. చెంచువాండ్లు s. n. A certain cast of half savage Hindoos, dwelling in the hills, and forests.

వ. చెండిదొర s. n. A very wicked man.

వ. చెండు s. n. A ball of cloth, flowers, &c. used in play. v. a. To cut in pieces. v. n. To rise, as applied to any excessive smell. వాసన చెండుచున్నది It smells excessively.

వ. చెంత adv. *vide* చెంప.

వ్యు. చెండిరము s. n. *vide* కుంకుమ.

వ. చెందు v. a. To accrue. అభ్యాసమువాల్ల చెందెను That virtue accrued to him. చెందించు v. caus. To obtain, or attain.

వ్యు. చెంద్రే s. n. (from s. చంద్రికా.) 1. The cover of a letter written on palmyra leaves. 2. pale red colour.

వ. చెంప s. n. 1. The cheek. 2. the side. చెంప పెట్టు s. n. A slap, or blow, on the cheek.

వ. చెంపదొరడు s. n. A fisherman.

వ. చెంబు s. n. A small round metal vessel.

వ. చెఱ్ఱు s. n. A cart.

వ. చెకుముకి s. n. The bit of steel with which fire is struck. చెకుముకిచేయు v. a. To strike fire with it. చెకుముకిరాయి s. n. Flint.

వ. చెక్క s. n. 1. A piece, slice, chip, cutting, or splinter; as applied to wood, or large gourds. 2. the bark of trees.

వ. చెక్కకొలుచుకు s. n. An insect infesting animals.

వ. చెక్కచెలుమ s. n. *vide* కోత.

వ. చెక్కటి s. n. quaking in the inflexing. చెక్కిలి. The cheek.

వ. చెక్కు v. a. 1. To plane, pare, chip, slice, or make thin. 2. to cut off, to cut out; to engrave. 3. to slip into a cleft, or interstice. 4. to set as precious stones. 5. to dig slightly. పొగచెక్కు To make a pen. s. n. 1. The rind of cucumber and similar fruits. 2. half a bullock load of tobacco. 3. the cheek. చెక్కుచెదరు v. n. To be spoiled. lit. the rind or surface to be dissipated, or spent. చెక్కుచెమర్చు v. n. (from చెమర్చు *to perspire.*) To be fatigued, or tired. చెక్కుదుపార (The tool used in digging up grass by the root.

వ. చెచ్చెర adv. Quickly, hastily, speedily, precipitately.

వ. చెఱగాయించు v. a. To reject a petition, or request; to refuse advice; to disapprove a suggestion.

వ. చెట్ట s. n. 1. Evil. 2. the hand. adj. Bad.

చెట్టపట్టము s. n. A marriage. v. a. To marry. lit. to take by the hand. చెట్టపట్టలుచేయు To take hold of each other's hands, in walking.

౨. చెట్టు s. n. A tree, bush, or plant.

౨. చెడు v. n. 1. To become bad, rotten, or putrid. 2. to be spoiled, damaged, or destroyed. 3. to be ruined. 4. to be expelled from one's cast. 5. a woman to go astray. చెఱుచు or చెఱుపు v. a. 1. To make bad. 2. to spoil, or corrupt. 3. to ruin, or injure. 4. to defile, or violate, a female. చెడగొట్టు To spoil. చెడఁగరము adj. Bad, wicked. చెడిది s. n. An adultress. చెడు or చెడ్డ adj. 1. Bad, wicked. 2. spoilt, damaged, rotten. 3. defiled. 4. excessive, much, very. చెడు or చెడ్డ. వులుసు Very sour. చెడ్డ or చెడ్డ తనము s. n. Badness, wickedness. అదిచెడె A phrase, corresponding with the English expressions *Never mind, let it pass*, lit. it is ruined. వాడుచెడ్డాడు lit. he is ruined, corresponding with such phrases as, *He be hanged*, &c., or rather with a more common English imprecation.

౨. చెడ్డ s. n. The clapping of the hand on the thigh. This is a mode of expressing defiance, amongst warriors.

౨. చెణకు or చెణుకు v. a. 1. To touch. 2. to provoke. s. n. 1. A small particle or atom. 2. a touch.

౨. చెణఁగరము adj. *vide* చెడఁగరము under చెడు.

౨. చెఱుకు s. n. 1. An equivocal, or ambiguous expression, *a double entendre*. 2. eloquence.

౨. చెత్త s. n. Rubbish, dirt. చెత్తా చెదారము Sweepings.

౨. చెదరు or చెదురు v. n. 1. To be dispersed, dissipated, or spent. 2. to fall in drops. 3. to be dazzled. చెదరగొట్టు To disperse, route, or defeat.

౨. చెదలు s. n. White ants. *Termes*. చెదలు పట్టు White ants to attack any thing.

౨. చెనటి s. n. A wicked person.

౨. చెనకు v. a. To touch.

౨. చెన్నపట్నము or చెన్నాపట్నము s. n. The city of *Madras*, on the coast of Coromandel.

౨. చెన్న s. n. 1. Beauty. 2. joy. adj. 1. Beautiful. 2. joyful.

౨. చెప్పు v. a. 1. To say, or tell. 2. to teach, or instruct. 3. to relate, or recite. చెప్పించు v. caus. To cause to say, or tell, &c. చెప్పుకొను v. comp. 1. To address, to represent, to announce. 2. to learn a language, or task. చెప్పుమాటలు lit. words said. Hearsay. చెప్పిపంపు To send word. చెప్పియిచ్చు To advise.

౨. చెప్పులు s. n. plu. 1. Shoes. 2. sandals.

౨. చెమట s. n. Sweat, perspiration. చెమటకాయ or చెమరకాయ s. n. A pimple. lit. the fruit of perspiration. చెమర్చు v. n. To be wet with perspiration; to become damp, as porous vessels, by water oozing through them.

౨. చెముడు s. n. 1. Deafness. 2. the milk hedge plant. *Euphorbia tirucalli*. చెముడి adj. Deaf.

౨. చెమ్మ s. n. Damp, moisture. adj. Damp, moist. చెమ్మగిలు v. n. To be damp.

౨. చెయి or చెయ్యి s. n. making in the inflex.

sing. చేతి. 1. The hand. 2. the arm. 3. a sleeve. 4. dung cakes, used as fuel. లిలు చెయ్యి or లో చెయ్యి The palm of the hand. మీ చెయ్యి The back of the hand. మోచెయ్యి The elbow. ముంజెయ్యి The wrist. కండచెయ్యి The arm, from the shoulder to the elbow. కుడిచెయ్యి The right hand. ఎడమచెయ్యి or బ్రహ్మచెయ్యి The left hand. చెయిజేసబలుచుకొనివచ్చు To bring along *by force*. ఒకచెయ్యి వాయుంచు To be all *in one cabal*. చెయితిరిగినవాడు A good workman, a good penman. చెయిపూడివచ్చేపని Business which meets with success. చెయితట్టు To clap the hands. చెయిచూచు To feel the pulse. చెయిత్రాలు 1. Hand-writing. 2. signature. చెయిపట్టు v. a. 1. To ravish a woman. 2. to protect, support, or assist. చెయిపిడి A handle. చెయిపెట్టె A little chest; a box. చెయిఅప్పుతీసుకొను To borrow on verbal promise, without any bond. చెయివిడుచు To give over a sick person. 2. to give up assisting one. చేతికిందిమనిషి A person entirely at one's disposal.

T. చెయ్యాలు s. n. plu. Actions. చెయ్యాలసాక్షి (from TEL. సాక్షి from S. సాక్షిన్ *a witness.*) lit. the witness of actions. The sun.

T. చెరకు s. n. The hem of a garment.

T. చెరచెర s. n. Anger, rage.

T. చెరపలు s. n. plu. The cheeks.

T. చెరపము s. n. A large pot, chiefly of brass or copper.

T. చెరి part. prefixed to words denoting quantity or number, to denote *Each of two* only; as వాండ్లకుచెరిపదివరాలుయివ్వు Give *ten* pagodas to *each* of them.

T. చెరుకు s. n. *vide* చెఱుకు.

T. చెరుకు v. a. To winnow. s. n. *vide* చెరకు.

T. చెరువు s. n. An artificial lake, or tank. v. a. To put, stick, or slide, in.

T. చెర్లకోల s. n. *vide* చిర్లకోల, under చిర్ల.

T. చెల s. n. Captivity, imprisonment.

T. చెలుకు s. n. *vide* చెరకు. చెలుకుమాసినది lit. a woman whose cloth is stained. A menstruous female.

T. చెలుగాడు v. n. To wander about; to roam.

T. చెఱి or చెయిక part. *vide* చెరి.

T. చెఱుకు s. n. The sugar cane. చెఱుకుపాలు (from పాలు *milk.*) The juice of the sugar cane. పంటచెరుకు s. n. lit. cooking sugar cane. Fuel for cooking. The word కట్టెలు, which denotes *sticks*, usually made use of for fuel, is deemed ill-omened; because *sticks* are used as fuel at the funeral pile; and, therefore, this better omened term is used, to denote sticks used for fuel in cooking.

T. చెఱుచు or చెఱువు v. a. *vide* చెరు.

T. చెఱుగు s. n. *vide* చెరువు.

T. చెలంకు v. n. 1. To shine, or be splendid. 2. to be pleasant, or agreeable. 3. to resound.

T. చెలము s. n. A hole dug in a dried up tank, or in the dry bed of a river, so as

to collect water from the spring below.

T. చెలరేఁకు v. n. To be scattered, or spread over, a country. 2. to be arrogant, or insolent.

C. చెలాకణి adj. Current, as applied to coin.

T. చెలి s. n. 1. A friend. 2. a female friend, or companion. చెలిక్తె A female friend, or companion. చెలికాఁడు A male friend, or companion.

T. చెలిక్తె s. n. 1. A field after its crop has been cut, and the gleanings gathered. 2. a field ploughed, and left fallow.

T. చెలిది s. n. A troublesome kind of itch.

T. చెలిమి s. n. Friendship. చెలిమిక్తె A female friend. చెలిమికాఁడు A male friend. చెలిమిచుక్క— The name of the seventeenth lunar mansion.

T. చెలియలు s. n. *vide* చెల్లెలు.

T. చెలియలికట్ట s. n. The sea-shore.

T. చెలువ s. n. A woman.

T. చెలువము or చెలువు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

T. చెలువుఁడు s. n. A lover.

T. చెల్ల or చెల్లఁవో interj. Expressive of grief, Alas, &c.

T. చెల్లాచెదరు adv. In a disordered, or dispersed state.

T. చెల్లాటము s. n. Sport.

T. చెల్లి or చెల్లియలు s. n. *vide* చెల్లెలు.

T. చెల్లు v. n. 1. To pass, as regards time. 2. to pass as money; to be current. 3. to pass by general consent; to be valid, fit, or proper. 4. to pass from one to another; to be paid, or liquidated. 5. to pass from this world; to die. 6. to come to pass; to be accomplished. 7. to be extended. s. n. A sum paid; a collection. చెల్లించు v. a. 1. To cause to be current, valid, or extended. 2. to pay, or liquidate. 3. to perform, or accomplish. చెల్లనిరూక *A bad* or uncurrent fanam. చెల్లుచీటి A receipt. చెల్లుబాటు Collection and balance. లెక్క—లో చెల్లుచెట్టు lit. to put a sum paid in account. To credit in account.

T. చెల్లెలు or చెల్లె s. n. A younger sister.

T. చెవి s. n. The ear. చెవిక్రమ్మె The lobe of the ear. చెవికొన The tip of the ear. చెవినిబెట్టు To hear. చెవిసోకు To be heard. చెవులకియలుపడు To be faintish, from want of food. lit. the bolts of the ears to fall. చెవులబిల్లి or చెవులపోకు A hare.

T. చెవుడు s. n. Deafness. చెవిటి adj. Deaf.

T. చేఁ postpos. *vide* చేత s. n. The hand; as చేసంజ్ఞ A sign of the hand. చేతులు-చేతూఁడు or చేతూఁడు (from T. తూఁడు *to be joined.*) 1. To succeed. 2. to obtain; to acquire. చేతూఁబ్చు To cause to succeed, or obtain. చేకొను, v. a. (from T. కొను *to take.*) 1. To take, accept, or receive. 2. to recover. 3. to seize, or usurp. చేపట్టు 1. To marry. 2. to protect, aid, or support. చేఁడు To be seized, or caught. చేసెట్టె s. n. A *small* box, or chest. చేదాడి ఏ A *hand* hammer. చేమోదు (from T. మోదు *to feld.*) To

join the palms of the hands together, in token of respect.

t. చేఁట్లు s. n. Bracelets, composed of coral and gold beads.

t. చేఁక s. n. Strength. చేఁలమెకము (from tud. మెకము *a beast.*) An elephant.

t. చేట s. n. A winnowing basket. చేటచెవ్వలమెకము s. n. lit. the beast with ears like a winnowing basket. An elephant. చేటనవకరిక్ష (from నవరు *like*, and ఠిక్ష *a star.*) The sixteenth of the lunar mansions. చేట ఠిక్ష నెల The second Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Taurus*.

s. చేలుఁడు s. m. A male servant, or slave.

చేఁటి A female servant, or slave.

t. చేఁడ్లూరు s. n. A square yard, with houses on three sides.

t. చేటు s. n. 1. Destruction, ruin, perdition. 2. misfortune, disaster. చేటుకాలము A disastrous period. చేటుముణుఁగు - చేటు మూర్చు or చెఁగ్గు To be ruined, or destroyed. చేట్టుకొఱివి s. n. (from కొఱివి *a firebrand.*) A mischievous person. చేట్ల టు Ruin.

t. చేఁతి or చేఁది s. n. A woman.

t. చేత postpos. This postposition, sometimes contracted into చే, is the sign of the ablative termed *instrumental*. It is itself the inflected ablative case of the irregular noun చెయ్యి *the hand*; and denotes the *cause* or *agency* by which any effect is produced. It may generally be translated by the English preposition *by*.

t. చేఁత s. n. (from t. చేయు q. v.) Doing; an act; action.

s. చేతనము s. n. An animal, or existent being.

t. చేఁతకూఁకూర s. n. A kind of pot-herb.

t. చేఁత్తు s. n. The mind, or intellect; the understanding.

t. చేఁది adj. Bitter. చేఁదిపుట్టి The plant termed *Trichosanthes laciniosa*, used as a stomachic laxative medicine.

t. చేఁదారకము s. n. Loss, waste, diminution.

s. చేఁదదేశకము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

t. చేఁదు s. n. Bitterness. adj. Bitter. v. a. To draw in, or up, with each hand alternately; as in pulling in the string of a paper kite, or drawing up water in a pot, from a deep well. చేఁదఁ s. n. Drawing in, or up, as above.

t. చేను s. n. 1. A field of dry grain only. 2. a crop. In the plural, it is irregular; making the nominative either చేనులు, or చేలు.

t. చేప s. n. A fish. చేపరాశి (from రాశి *a sign of the zodiac.*) The sign *Pisces*.

t. చేఁవు v. n. Milk to flow. s. n. The act of milk flowing.

tud. చేమంచిపువ్వు s. n. The flower of the *Chrysanthemum indicum*.

t. చేమగడ్డ s. n. The root, termed *Caladium esculentum*.

t. చేమ్యరాజనములు s. n. plu. A peculiar sort of paddy.

T. చేవరి s. n. The sour milk cast into fresh milk, to make it curdled.

T. చేయు s. n. *vide* చయ్యి.

T. చేయు ← a. 1. To do. 2. to make. 3. to cause. 4. to perform. 5. to frame. v. n. To be worth. చేయించు v. caus. To cause to do, &c. ఉపకారముచేయు *To do* a favor. వాడుమాట ప్రకారముచేసి వాడు *He performed* his promise. చట్టములుచేయు *To frame* regulations. వైచిచేయు *To commit* to custody. వానిచేనొబ్బ చేసెను *It caused* him pain. యిదివిడి రూలుచేయును *This may be worth* ten pagodas. చేయు is added to a great number of nouns, to give them a verbal signification; and, in such cases, it takes its meaning from the noun to which it is affixed; thus, వండచేయు (from వండు *cooking.*) To cook. జగడముచేయు (from జగడము *a quarrel.*) To quarrel.

T. చేరు s. n. The native soup, usually termed *Mulicatany;* more properly Molugootunny, from *molugoo*, Tam. pepper, and *tunny*, water.

T. చేరు v. n. 1. To arrive; to reach a destination; to be received; to come to hand. 2. to be attached to, or connected with. 3. to be added, or joined to. 4. to be included in. 5. to be assembled, or collected. 6. to enter as a member, among any particular class of men, or into any sect, or profession. v. a. To lean upon. చేరబారు v. n. 1. To arrive. 2. to assemble together. చేరుకొను v. comp. To lean upon. చేరుచు or చేర్చు v. a. 1. To cause to arrive, or reach. 2. to join, unite, mix, combine, include, add to, or accumulate. 3. to assemble, or collect others, in a body. 4. to admit as a member, into any class, *sect*, or profession. చేరిక s. n. 1. Junction, union. 2. approach, contiguity, proximity. 3. familiarity. చేరువ s. n. 1. Neighbourhood. 2. an assemblage; *an army*, consisting of infantry, cavalry, elephants, and chariots.

T. చేరుగాండి s. n. A female treated as a wife, without the regular marriage ceremony.

T. చేరుదువిత్యము s. n. Rice not perfectly pounded.

T. చేలు s. n. The hand, held so as to contain any thing. చేతెడు A handful.

T. చేలు s. n. 1. A string of flowers, &c. 2. a chain. 3. a rope.

T. చేలము s. n. 1. Cloth. 2. clothing, raiment.

T. చేవ s. n. 1. Strength, courage, force. 2. hardness. 3 the heart of a tree. చేవ తొలఁకు v. n. (from తొలఁకు *to go.*) To become weak.

T. చేవాదికాఁడు s. n. A *thief*, one of the *light fingered* cast; also an off-hand *story-teller.*

T. చేష్ట s. n. 1. Gesture, posture. 2. grimace. 3. behaviour, manners.

T. చేత postpos. From, by. This postposition is found in books only, subjoined to ver-

bal nouns, or to nouns denoting inanimate things. This word is also the past verbal participle of the verb చేయు q. v

s. చైత్యము s. n. A place of sacrifice, or religious worship; an altar, a shed kept for sacrifice.

s. చైత్రము s. n. The first Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Aries*. చైత్రసఖుడు s. n. (from s. సఖి *a friend.*) The indian Cupid; because he delights in spring, with which the Hindoo year begins.

s. చైత్రరథము s. n. The garden of *Cubera*.

s. చైత్రి s. n. 1. The day of full moon in any month. 2. the day of the full moon in the first Teloogoo lunar month.

T. చైదము or చైది s. n. A trade, or profession.

T. చోంఱ s. n. Saliva, spittle.

T. చోక్కుటము s. n. Beauty. adj. Beautiful, handsome.

T. చోక్కము s. n. Beauty. adj. 1. Handsome. 2. pure.

T. చోక్కా or చోక్కాయి s. n. A jacket.

T. చోక్కు s. n. Intoxication, stupefaction. faintness. v. n. 1. To be intoxicated, stupified, or faint. 2. to die. చోక్కాకులు Dead, or dried leaves.

T. చొచ్చు or చొచ్చెంచు v. a. 1. To enter by force, to penetrate. 2. to interfere in any business, or matter; to embark in any undertaking, or enterprise.

T. చొట్టి adj. 1. Withered, or lame, as applied to any limb. s. n. A dent, or bend.

T. చొప్ప s. n. The straw of the *Holcus saccharatus*, or *Holcus spicatus*, jonnaloo, or sudzaloo.

T. చోప్పించు v. a. The causal of చొచ్చు q. v. 1. To pierce. 2. to string or thread.

T. చోప్పిల్లు v. n. To shine.

T. చొప్పు s. n. Manner, way. చొప్పున adv. Agreeable to, according to, at the rate of. ఆచొప్పున In that manner or way.

T. చొబలము s. n. The fœtus of the mare.

T. చొరవ s. n. (from చొచ్చు q. v.) 1. Introduction, penetration. 2. boldness, confidence, firmness. వానికిలేనిచొరవతో డు He has no *inclination* for food.

T. చోఱు s. n. A species of fish.

T. చోల్లు or చోళ్లు s. n. *vide* చోంX.

T. చోట s. n. 1. A place. 2. a time.

s. చోచము s. n. 1. The bark of the *Cassia* tree. 2. a cocoanut.

T. చోటు s. n. A place. చోట adv. In a place.

s. చోద్యము s. n. 1. A curiosity. 2. surprize. adj. 1. Curious. 2. surprizing.

s. చోరుడు s. n. A thief, a robber. (چور Hind.) చోరి Theft. (چوري Hind.) చోరభర్త A secret lover.

s. చోలము s. n. A short jacket; a bodice.

s. చోళదేశము s. n. The country of *Chola*, including part of the Tamil provinces on the coast of Coromandel.

T. చోళ్లు s. n. plu. The grain usually termed *Natchenny*. *Cynosurus coracanus*.

s. చౌ adj. Four. s. n. *vide* చవు చౌకాలి ట A chair; lit. a seat with *four* legs. చౌవంచె s. n. (from వంచె *one.*) Five.

T. చౌక adj. *vide* చవుక.

T. చౌకము adj. Square. s. n. A square.

T. చౌకళించు v. n. *vide* చవుకళించు.

s. చౌకి s. n. 1. A custom house. 2. a watch house. (Hind. چوکی - چوکیدار) a watchman.

T. చౌరు s. n. *vide* చవరు.

T. చౌదోలు s. n. *A howdah,* or seat on the elephant. (Arab. ...)

o. చౌరా s. n. The litter generally called *a dooly.*

TUD. చౌరి s. n. *vide* చవుకి.

TUD. చౌరంది s. n. *vide* చవుడంది.

T. చౌరది s. n. *A Choudry;* the head of a village, purganah, or cast, under the former Mussulman government.

s. చౌర్యము s. n. Theft, robbery.

s. చౌలము s. n. The ceremony of tonsure; shaving off the hair of a child, three years old, with the exception of one lock, left on the crown of the head.

s. చ్యుతము &c. adj. Fallen, dropped, oozed out.

ఛ.

ఛ The twenty-second letter, and seventh consonant in the Telooguo alphabet.

s. ఛందము or ఛందస్సు s. n. 1. Poetical metre. 2. the metre of *the vedas.* 3. *the vedas* themselves. 4. wish, desire. 5. wilfulness, independence, uncontrolled or unrestrained conduct.

s. ఛగలము s. n. A goat.

s. ఛగలాంది s. n. A kind of convolvulus.

s. ఛట s. n. An assemblage, number, multitude, or flock.

s. ఛత్రము s. n. An umbrella; a parasol. ఛత్ర భంగము (from s. భంగ *breaking.*) 1. Subversion of dominion, loss of empire, deposition. 2. widowhood. The umbrella is an ensign of royalty; and, in the latter sense, denotes any cover or defence, as a husband, &c.

s. ఛత్రాకృతి s. n. A mushroom.

s. ఛదనము s. n A leaf.

s. ఛదము s. n. 1. A leaf. 2. a wing.

s. ఛది s. n. The thatch, or roof, of a house.

s. ఛద్మము s n. 1. Disguise, masquerade. 2. deceit, fraud, trick. 3. a conspiracy.

s. ఛన్నము &c. adj. Covered, concealed, private, secret, solitary.

s. ఛర్ది s. n. Vomiting.

s. ఛలము s. n. 1. Wickedness. 2. fraud, circumvention, stratagem.

s. ఛవి s. n. Beauty, splendour, brilliance, light, lustre.

s. ఛాగము or ఛాగలకము s. n. A goat.

s. ఛాత్రుడు s. n. A scholar, pupil, disciple, tyro, or novice.

s. ఛాదితము &c. adj. Covered, concealed.

s. ఛాయ s. n. 1. Shade. 2. shadow, reflected image. 3. the wife of the sun. 4. beauty, splendour, lustre. ఛాయా గ్రహము *Ketoo,* the dragon's tail, or descending node, reckoned by the Hindoos as the ninth planet.

s. ఛిద్రము s. n. 1. A hole, vacuity, or perforation. 2. fault, defect, flaw. గృహ ఛిద్రము Domestic foibles.

s. ఛిద్రితము &c. adj. Perforated, pierced.

s. ఛిన్నము &c. adj. Cut, divided.

s. ఛురిక s. n. A knife.

s. ఛుల్లి s. n. A hearth, or fireplace.

s. జీవకులు s. n. plu. Tame or domesticated animals.

s. జీవనము or భేదనము s. n. 1. Cutting, dividing. 2. a part, or portion. 3. loss, ruin. జీవించు v. n. To cut, or divide.

ఝ.

ఝ The twenty-third letter, and eighth consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the second letter of the five, termed in Teloogoo grammar the పరశలు, or *soft* letters. It is substituted for initial చ, when words beginning with చ are preceded by any of those belonging to the class termed *drootapracrootooloo*.

T. ఝంకి s. n. Fear, terror, apprehension. v. n. To fear, to be afraid. ఝంకించు v. a. To *frighten*.

c. ఝంఝానా s. n. A carpet.

T. ఝంఝ s. n. *vide* ఝంఝ.

s. ఝంఝనుము adj. Locomotive, moveable. s. n. Any thing which has motion, as opposed to that which is stationary.

T. ఝంఝము s. n. A cast among the *Soodras*, who worship *Siva* exclusively; some of them follow the profession of tailors,

T. ఝంఝుట్టి s. n. A wild cat of a large species.

s. ఝంఝు s. n. 1. The calf of the leg. 2. the leg.

s. ఝంఝూలుడు s. n. A quick marcher; a rapid walker.

s. ఝంఝోటము s. n. The trouble, or annoyance, arising from a large family.

T. ఝంఝోళి s. n. A dagger, with a handle covered, for defence.

T. ఝంట s. n. A pair, or couple. ఝంటముఖుడు (from TUD. ముఖము *the face*, and T. డు *a possessor*.) The god of fire, who has two faces. ఝంటరాశి (from s. రాశి *a sign of the zodiac*.) The sign *Gemini*.

T. ఝంటికెలు s. n. plu. Cakes made of baked flour, in the form of a thin rope. ఝంటిగె The vessel upon which these cakes are made.

s. ఝంతువు s. n. An animal, or living creature; any being endowed with animal life; it is more usually applied, however, to those of the lowest organization.

T. ఝంత్రము s. n. A machine. ఝంత్రపుబొమ్మ A puppet.

T. ఝంధెము s. n. The sacerdotal thread.

T. ఝంపు s. n. 1. Indolence, laziness. 2. procrastination. 3. length. 4. an ornament worn by Hindoos, from the tip of the ear. adj. Long. ఝంపనవడు v. a. To procrastinate.

c. ఝంపాలము s. n. Mire, mud, clay,

s. జంబీరము s. n. The lime tree.

T. జంబు s. n. A reed.

s. జంబుకము s. n. A jackal.

s. జంబువు s. n. The rose apple tree. *Eugenia jambos.*

s. జంబూద్వీపము s. n. The *Jumboo dwipa*, according to the *Pooranas*, the central division of the world, or the known world; according to the *Boudhas*, it is confined to India. జంబూనది A fabulous river, said to flow from the mountain *Meroo*.

s. జంభభేది s. n. A name of *Indra*, who killed the giant *Jumbha*.

s. జంభము s. n. Grandeur, pomp, pride, presumption. The meaning of this word, in Teloogoo, is quite different from what it has in Sanscrit.

T. జక్కీరా s. n. A store, or hoard.

TUD. జక్కవ s. n. (from s. చక్రవాక) The ruddy goose. జక్కవవలపుపు (from T. కవ *a pair*, and T. విపు *to separate.*) The moon; because this bird is said never to couple during moonlight. జక్కవవలపేలు The sun; as favorable to this bird.

T. జక్క s. n. A horse.

T. జక్కనించు v. n. To be in error, or in fault.

T. జక్కని s. n. A married female, who dies during her husband's life-time.

T. జక్కులు s. n. plu. Demi-gods, or nymphs, attendant on *Cubera*. జక్కులవాండ్లు s. n. plu. People who worship the goddess of *Kameswuree*.

T. జగజంటు s. n. Excess; a great deal.

T. జగడము s. n. 1. War, battle, combat. 2. a quarrel, or dispute. జగడమాడు v. n. To fight, quarrel, or dispute.

T. జగటి s. n. A raised open veranda.

s. జగతి s. n. 1. The world, or universe. 2. the earth.

s. జగత్తు or జగము s. n. 1. The world, the universe. 2. people, mankind. జగచ్చక్షువు (from s. చక్షుస్ *an eye.*) The sun; as the eye of the universe. జగత్ప్రాణుడు (from s. ప్రాణ *breath, or being.*) The wind, or air.

s. జగన్నాథము s. n. *Juggernaut*, on the coast, near the top of the Bay of Bengal, where the famous Hindoo temple is situated.

T. జగనెదు s. n. The relationship of the husband of one sister, to that of another.

T. జగ్గుమను v. n. To be agreeable, or acceptable.

s. జగ్ధి s. n. Eating.

s. జఘనము s. n. *Mons veneris.*

s. జఘన్యము &c. adj. Last, hindmost; low, vile, base. జఘన్యజుడు 1. A younger brother. 2. *a Soodra.*

T. జగ్గ s. n. 1. A rag, or tatter; any thing torn. 2. laziness. adj. Lazy.

s. జటు s. n. 1. The hair matted, as worn by *Siva*, or by the Hindoo ascetics. 2. the fibrous root, growing down from the

branches of certain trees, in India. జెడి లము adj. Having matted hair.

s. జటాయువు s. n. A fabulous bird, the son of *Aroona*, killed by *Ravana*.

T. జెడ్డి s. n. 1. Handsel, earnest money. 2. a bargain, or agreement.

T. జెట్టు s. n. An assemblage, or body of people.

s. జఠరము s. n. The belly. adj. 1. Hard, firm. 2. bound, tied.

TUD. జెడ s. n. (from s. జటా) 1. Plaited or braided hair. 2. matted hair. జెడభారి A bramin, in the third stage of life; one who has passed through the conditions of *the student*, and *householder*, and has left his house and family for lonely meditation in woods; *the hermit*, or *anchoret*. జెడబిళ్ళ A head ornament, worn by Hindoo women, over their plaited hair. జెడ లమొగము (from TUD. మొగము *a beast.*) Ation.

TUD. జెడము s. n. (from s. జెడత) 1. Stupidity, apathy. 2. awkwardness.

s. జెడము &c. adj. 1. Cold, frigid, chilly. 2. stupid, apathetic, idiotic. 3. inanimate.

T. జెడి s. n. Rain. జెడివాన Heavy rain.

T. జెడుము v. n. To fear, or be afraid. జెడిం చు To frighten, threaten, or alarm. జెడుపు s. n. Fear, fright.

T. జెర్ర s. n. One consonant written below another; as when the consonant is doubled, or when two consonants come together, without the intervention of a vowel.

T. జెల్లిగము s. n. A sowing machine.

T. జెత s. n. 1. A pair. 2. a set. 3. equality of shape. adj. Equal.

TUD. జెతనము s. n. (from s. యత్న.) 1. Endeavour. 2. stratagem, expedient. 3. effort, exertion. 4. perseverance, energy.

s. జెనుక s. n. 1. A hut. 2. lac.

s. జెతువు s. n. Lac.

s. జెనంగముడు s. n. *A chandala*, or outcast.

s. జెనకుడు s. n. 1. A father, or progenitor. 2. the name of a king, sovereign of *Mithela*, and father of *Sita*.

s. జెనత s. n. Mankind, a number of men.

s. జెనము s. n. 1. Birth, production. 2. family, race, lineage.

s. జెని s. n. A mother. జెనిజెనతలు Parents.

s. జెనపదము s. n. Any inhabited country; a village.

s. జెనము s. n. Man, individually, or collectively; a man; mankind; an individual, a person; people, population, community. జెనశ్రుతి s. n. (from శ్రుతి *what is heard.*) News, tidings, intelligence, rumour.

s. జెనయితృ s. n. A father, or progenitor.

s. జెనయిత్రి s. n. A mother.

s. జెని s. n. Birth, production. జెనించు or జెనియించు v. n. 1. To be *born*, or produced. 2. to arise.

s. జెనుడు s. n. A man.

T. జెనుము s. n. The hemp plant, *Cannabis sativa*.

TUD. జన్నము s. n. (from s. యజ్ఞ.) A sacrifice, or ceremony, in which oblations are presented.

TUD. జన్నిదము or జన్ని s. n. (from s. యజ్ఞోపవీత.) The sacerdotal thread.

T. జన్నియ or జన్నె adj. Consecrated, or devoted, to the deity.

S. జన్మము s. n. Birth, production. జన్మపత్రిక The paper containing one's horoscope. జన్మించు or జన్మమెత్తు To be born. జన్మదేశము or జన్మభూమి Native country. జన్మాంతరము A former, or future, birth.

S. జన్యము s. n. 1. War, battle, combat. 2. rumour, report.

S. జపము s. n. Repeating inaudibly passages from *the Vedas*, charms, or the names of the deity; counting silently the beads of a rosary, &c. జపించు or జపియించు v. a. To repeat inaudibly prayers, &c., as above. జపమాల or జపమాలిక A rosary.

S. జపాపుష్ప s. n. The plant termed *Hibiscus rosa chinensis.*

A. జప్తి s. n. (from A. ضبط *possession.*) Sequestration.

T. జబ్బ s. n. 1. The outer side of the thigh. 2. the arm.

T. జబ్బు s. n. 1. Inattention, negligence, carelessness. 2. delay. adj. Inattentive, negligent. 2. slow. 3. insipid.

A. జమ s. n. (from A. جمع) A revenue term, signifying *collection*, or *assessment*. జమచేము To *collect*. జమాఖర్చు An account of *receipts*, and disbursements. జమాబసూలుబాకీ Demand or *assessment*, collection, and balance. జమాబందీ The settlement of the *assessment*.

T. జమిలి adj. Double. జమిలికుశ్శలి. (from ముశ్శలి *three feet.*) A bee, which has six feet.

T. జమిలిత s. n. A kind of tabor.

A. జమీను s. n. (from P. زمين) The land, ground, earth, or soil. జమీందారుడు A *zamindar.*

TUD. జమునుడు s. n. (from s. యము) *Yama*, the regent of the world below, and the judge of departed souls. జమునెక్కిరింత (from ఎక్కిరింత *a carriage.*) A buffalo; because it is the steed of *Yama.*

TUD. జమున s. n. (from s. యమునా) The river *Jumna*, which joins the *Ganges* below *Allahabad.* జమునయ్య (from T. అయ్య *a father.*) The sun; in mythology, the father of the *Jumna.*

T. జమురు s. n. A couple.

TUD. & T. జమ్మిచెట్టు s. n. (from s. శమీ) A tree. *Mimosa suma.* Rox.

T. జమ్ము s. n. *vide* జంబు.

S. జయము s. n. The 28th year, of the Hindoo cycle of sixty.

S. జయంతుడు s. n. A hero, and demi-god, son of *Indra.*

S. జయఘంట s. n. The circular plate of mixed metal, used as a gong in Hindoo temples, &c.

S. జయము s. n. Conquest, victory, triumph,

success. జేయుంచు To conquer, or win; to be successful.

s. జీర s. n. 1. Decrepitude, the general relaxation and debility consequent upon old age. 2. old age itself.

s. జీరకము &c. adj. 1. Hard, solid. 2. old, decayed, infirm.

s. జీరాయువు s. n. The womb, or uterus. జీరాయుజము &c. adj. Viviparous, born from the womb, as man and other animals.

s. జీర s. n. (from P. زر *gold.*) Gold or silver thread, or lace.

s. జరీబు s. n. (from A. جريب *a land measure.*) The mensuration of land.

T. జరుగు v. n. 1. To pass, elapse, or expire. 2. to get, or move, on; to creep. 3. to slip, or slide. 4. to flee. జరుపు v. a. 1. To spend, as time; to procrastinate. 2. to pass time. 3. to move, or push, forward.

s. జరూరు adj. (from A. ضرور) Necessary, requisite, urgent. s. n. Necessity, occasion, urgency.

T. జలజల s. n. The noise arising from dragging along the ground.

T. జల్లున adv. Quickly.

T. జలకమాడు v. To wash earth for gold, diamonds, &c. జలకమాడులవాండ్లు s. n. plu. A cast of people who search for articles, in drains, &c.

T. జలకము s. n. Ablution, bathing.

s. జలచారు s. n. *vide* జీర.

T. జలదారి s. n. (from Sans. జల *water,* and దారి *a road, or course.*) A drain, a kennel.

s. జలము s. n. Water. జలబాధ Inclination to make urine. జలచరములు (from s. చర *to go.*) Aquatic animals. జలజము (from s. జ *produced.*) 1. The lotus. 2. a conch, a shell. జలజాతి The moon. lit. the enemy of the lotus; because its flowers close at night. జలవస్కరుడు or జలదస్యుడు (from తస్కర and దస్యు respectively, *a robber.*) The sun. జలదము or జలధరము A cloud. జలధి or జల నిధి The sea or ocean.

s. జలరాగము s. n. A ruby of imperfect water.

T. జలుబు s. n. A cold. adj. Cold. జలుబుచేయు To take or catch cold.

s. జలూక s. n. A leech.

T. జల్లి s. n. A long narrow basket, placed on a cart, to contain any thing loose, which is carried on it.

T. జల్లుమను or జల్లుమనుము v. n. To tremble, perspire, or have one's hair stand on end, from any involuntary affection of the passions.

T. జల్లి s. n. 1. Broken tiles, little stones. 2. boasting lies, idle talk.

T. జల్లించు v. a. To sift.

T. జల్లు s. n. A shower. వానజల్లు A shower of rain.

T. జల్లెడ s. n. A sieve.

T. జవ s. n. A frame, or *setting.* జవకట్టు To set or frame. జవదాటు To transgress prescribed *limits.*

T. జవరు or జవర s. n. A not-like substance, which surrounds the palmyra tree, at

those parts whence the branches expand.

s. జవనిక s. n. A screen, or wall of cloth, surrounding a tent.

s. జవము s. n. Speed, swiftness, velocity.

T. జవరవ s. n. Straightness, smoothness. జవరము adj. Straight, smooth.

s. జవరాలు or జవ్వని s. n. A young female.

T. జవరి s. n. *vide* T. జొరి.

T. జవాది s. n. Civet. జవాదిపిల్లి The civet cat.

s. జవాను s. n. (from P. جوان *a youth.*) A peon.

s. జవాబు s. n. (from A. جواب.) An answer. జవాబుదారుడు A surety; a person responsible. జవాబువ్వలు (A. جواب *answer.*) Discourse, argument. జవాబునవీసు A writer of orders, or replies.

T. జవుళు v. n. To become soft, or ripe, as a boil. adj. Swampy, brakish.

T. జవుళు v. a. 1. To lash. 2. to collect any thing scattered.

TUD. జవ్వనము s. n. (from s. యౌవన.) Youth.

T. జవ్వు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

s. జహ్నుతనయ s. n. The river *Ganges*; lit. the daughter of *Jahnoo*; because the river, *in* its course, disturbed the devotions of that saint; upon which he drank up its waters. Having subsequently released them, at the intercession of the gods, he is thus considered the parent of the stream.

s. జొంపము adj. Rural, picturesque; *jungly.*

s. జొంపలికుడు s. n. A snake-catcher.

s. జొంపుకుడు s. n. A courier, an express.

s. జొంబూనదము s. n. Gold.

s. జొక్కొంచు or జొక్కిల్లు v. n. To wake. జొక్కణము or జొక్కారము s. n. Waking, watchfulness. జొక్కూరు adj. Wakeful.

c. జొగా s. n. (from H. جگہ.) 1. A place, or station. 2. land, ground.

T. జొగిలము s. n. A dog.

c. జొగీరు s. n. (from P. جاگیر) A grant of the land revenue payable to government, from an extensive tract of country.

T. జొగు s. n. Delay.

T. జొగ్రత s. n. 1. Vigilance, carefulness, caution. 2. activity. adj. 1. Vigilant, careful, cautious. 2. active, ready. జొగ్రతచేయు 1. To take care, to be careful. 2. to make ready.

TUD. & T. జొజికాయ s. n. The nutmeg.

TUD. & T. జొజిచెట్టు s. n. The great flowered jasmin.

TUD. జొజిపత్రి s. n. Mace.

T. జొజు s. n. Red chalk, red colour. adj. Red.

T. జొడు s. n. The mark of a footstep; a track; a trace. జొడచూపు or జొడతాచేయించు To give a *hint.* జొడతాపోవు To slink away.

T. జొడించు v. a. 1. To flap about as a horse does his tail. 2. to throw suddenly out the arms or legs. 3. to rinse about in water. 4. to reprove by speech.

T. జొన్న s. n. The tender stalk of the great millet.

S. జొడ్యము s. n. 1. Coldness, apathy. 2. folly, stupidity, dulness. 3. a disease, sickness.

T. జొణ s. m. A clever or skilful person.

S. జొతకము s. n. *vide* జన్మపత్రిక under జన్మము.

S. జొతము s. n. (A. ఫుల) 1. Multitude, collection. 2. kind, sort, or species. adj. Born, produced, engendered.

TUD. జొతర s. n. (from s. యాత్ర) The festival of any deity, but chiefly of the village goddess.

S. జొతరూపము s. n. Gold. lit. assuming shape.

S. జొతవేదుడు s. n. Fire, lit. producing the Veda.

S. జొతి s. n. 1. A kind, sort, class, tribe, or cast. 2. the nutmeg tree. 3. birth. జొతిపత్రి Mace. జొతిఫలము The nutmeg. జొతివాడు A term used to express *a European*.

T. జొతి s. n. Splendour, brightness.

T. జొదు s. n. *vide* జొజు.

T. జొన s. n. *vide* జన.

S. జొనకి s. n. The wife of *Rama*, and daughter of *Junuka*.

T. జొను s. n. Beauty. adj. Beautiful.

T. జొనులు s. n plu. Ears.

S. జొనువు s. n. The knee.

T. జొపత్రి s. n. *vide* జొజిపత్రి.

T. జొపము adj. Loitering. s. n. Loitering, delay.

S. జొపాలుడు s. n. A goatherd.

G. జొబితా s. m. (from A. ضابطة *a law, or rule.*) A list.

T. జొబిల్లి s. n. The moon. జొబిడ్డడు (from T. పట్టి *a son.*) The planet *Mercury*. జొబిల్లిరేక్క The fifth of the lunar mansions.

T. జొబు s. n. A letter of correspondence.

S. జొమదగ్ని s. n. A name of *Parasooráma*.

T. జొమిడి s. n. The fruit of the *guava* tree.

S. జొయ్య s. n. A son-in-law, or daughter's husband.

T. జొరీరు s. n. A long cloth, without any coloured border.

G. జొమీను s. m. (from A. ضامن) Security, bail.

TUD. జొము s. n. (from s. యామ) A space of time equivalent to three English hours.

S. జొము s. n. A wife, one wedded according to the perfect ritual.

S. జొమూవీప్రుడు s. n. An actor, dancer, or tumbler.

S. జొర స్త్రీ s. n. A female who has gone astray. జొరుడు A paramour, or gallant. జొరత్వము Incontinence, adultery.

T. జొలు v. n. 1. To slide, or slip. 2. to trip, or stumble. 3. a knot to slip open; or become loose. 4. to drop as water. 5. to flee.

s. జాలకము s. n. 1. A window, lattice, or loop. 2. a bud, or germ. 3. a multitude, an assemblage. 4. a net.

s. జాలము s. n. 1. *vide* జాలకము in all it's meanings. 2. sorcery, magick, illusion supernatural deception. జాలమరుడు or జాలరివాడు A fisherman.

T. జాలము s. n. Delay, loitering. జాలము చేయు v. a. To shuffle off.

T. జాలరు s. n. Net-work, fringe. జాలరు కన్ను *The mash* (lit. the eye) of a net.

T. జాలారి s. n. *vide* జాలరి.

T. జాలి s. n. ī. Pity, commiseration. 2. regret, sorrow. 3. wrath.

s. జాలిని s. n. A painting-brush, or pencil.

T. జాలు s. n. The gentle flowing of water. జాల్గను To flow gently as water.

T. జాలె. జాలియము or జాలెను s. n. A purse.

s. జాళువు &c. adj. 1. Cruel, harsh, severe. 2. inconsiderate, rash. 3. low, degraded.

s. జాళువా s. n. Gold.

T. జావ s. n. A thick drink, made of boiled rice, or wheat.

s. జాస్తి adj. More, much.

s. జాహీరు adj. (from A. ظاهر *apparent.*) Obvious. జాహీరుచేయు To explain.

s. జాహ్నవి s. n. *vide* జహ్నుకన్యక.

T. జింక s. n. An antelope. జింకరాశి The fifth of the lunar mansions. జింకబాల్యు A name of *Siva*, also of the moon. జింకగోడు The deity presiding over the winds; because this animal is his steed.

T. జిగటు or జిగురు s. n. Paste, or gum.

T. జిగి s. n. Brightness, splendour. adj. Strong. జిగిపని Substantial work.

s. జిగీష s. n. Emulation, wish to excel, or overcome.

s. జిగుప్సువు adj. Hungry.

s. జిగుంసువు adj. Mischievous, murderous, seeking to hurt, or kill. s. n. An enemy.

T. జిజ్ఞెడు adj. Equal in extent to a span, measured by the thumb and forefinger.

T. జిడ్డు s. n. Grease, oil, &c., swimming upon water, or besmearing any thing. adj. Greasy, oily. జిడ్డుకడలి The sea of milk; one of the seven fabulous seas.

s. జితపడు v. n. ī. To be salubrious. 2. to be subdued. 3. to be qualified. 4. to be accustomed. జితపఱచు v. a. 1. To subdue. 2. to qualify. 3. to accustom. జితంచు v. n. To be salubrious, to agree with.

జితేంద్రియము &c. adj. One who has subdued the passions.

T. జిత్తు s. n. Craft, cunning.

s. జిత్ర s. n. A plough, with three shares.

s. జిత్వరము &c. adj. Victorious, triumphant.

T. జిద్దు s. n. 1. Quarrel, dispute. 2. enmity.

s. జినస్సు s. n. (from A. جنس *genus, kind, sort.*) A thing, an article.

s. జినుడు s. n. *A Jina*; the generic name of the chief saints of the *Boudha*, and *Jina* sects.

s. జిమ్మ s. n. (from A. امة *trust, charge.*) Possession, charge.

T. చిరా s. n. Armour, mail.

o. చిరాయతి s. n. (from A. زراعة) Agriculture, cultivation.

T. చిల్లున adv. Swiftly, speedily.

T. చిల s. n. An itching.

T. చిలుములు s. n. plu. A kind of paddy.

T. చిలిపిచిలుకు s. n. A low but pleasing sound.

T. చిలుకు adj. 1. Very small, and close. 2. troublesome. v. n. To write in a very close and small hand.

T. చిలేబీలు s. n. plu. A kind of sweetmeat.

T. చిల్లేరు adj. Of or belonging to the gigantic swallow wort. *Asclepias gigantea.* s. n. The plant itself. చిల్లేరుకాయలు s. n. plu. A kind of cakes, in the shape of it's fruit.

T. చివురు s. n. *vide* చిగురు.

s. చిష్ణుడు s. n. A name of *Vishnoo, Indra,* or *Arjoona.*

s. చిష్ణువు adj. Victorious, triumphant.

s. చివహ s. n. Haste, disgust.

s. చిహ్మము &c. adj. Crooked. చిహ్మకము (from s. ✕ *that which goes.)* A snake, or *serpent.* చిహ్మయంత్రము (*from* s. యంత్ర *a machine.)* A fish-hook.

s. చిహ్వా s. n. The tongue. చిహ్వాచాపల్యము A longing to eat.

T. చీంద్రము s. n. Misfortune, misery.

T. చీడి s. n. The juice which exudes from the stalk of the mango fruit, immediately after it is cut from the tree.

T. చీడిచెట్టు s. n. The marking nut plant. *Semicarpus anacardium.*

T. చీడిమూడిచెట్టు s. n. The cushoo nut tree. *Anacardium occidentale.*

T. చీడెలు s. n. plu. A sweetmeat, composed of sesamum seeds, and jaggory.

T. చీరము s. n. Salary, wages, pay.

T. చీరు s. n. 1. An anchor. 2. a horse saddle. (P. زین)

T. చీరు s. n. A net-like substance which surrounds the cocoanut, and other similar trees, at those parts whence the branches expand.

s. చీమూతము s. n. 1. A cloud. 2. a mountain.

T. చీర s. n. 1. A line. 2. a crack, or flaw.

s. చీరకము. చీరణము or చీరము s. n. Cummin seed.

T. చీరు. చీరాడు or చీరుకాడు v. n. To hang down, or trail, on the ground.

s. చీర్ణము adj. 1. Old, ruined, worn, tattered. 2. digested. చీర్ణి The act of destroying. చీర్ణించు v. n. 1. To be digested. 2. to grow waste; to decay.

T. చీలజ్జి s. n. *vide* చీరకము.

s. చీవంచీవము s. n. *vide* చకోరము.

s. చీవకము s. n. 1. Life, existence. 2. the soul. చీవనము s. n. 1. Life, existence. 2. water. 3. livelihood, means of subsistence. 4. profession. చీవనీయము Water. చీవిక Livelihood, profession, or occupation. చీవితము s. n. Living, life, existence. adj. Living, alive, existent. చీవించు To subsist, to exist. చీవితేశుడు (*from* s. చీవిత *life,* and s. ఈశ్వర *a lord.)* 1. A husband or paramour. 2. a name of *Yama,* the judge of departed souls.

s. చీవుడు s. n. The sentient soul; the

emanation of the deity which is incorporated with the animal body, and gives it life, motion, and sensation; hence also called జీవాత్మ; it is opposed to that abstract state of the soul (పరమాత్మ) in which, by meditating upon it's divine nature and origin, the spirit is set at liberty from human feelings and passions. 2. the name of *Brochusputee*, the planet *Jupiter*.

తొ. జొంజొం s. n. A torch made of *Jonnaloo* straw, used by the young people on the new moon of the month of ఆశ్వయుజము.

తొ. జొంజొం s. n. The buzzing of bees, &c.

తొ. జొంజుకుర్ర s. n. A torch made of sticks, tied together in a bundle.

తొ. జొంజొంబులు s. n. A lion's mane.

తొ. జొంజొంబులెం త్రుంచు s. n. plu. Dishevelled hair.

s. జొంకుప్ప s. n. Censure, abuse, reproach, reviling.

తొ. జొట్టన వ్రేలు s. n. The forefinger.

తొ. జొట్టు s. n. 1. A long lock, or tuft, of hair, left by the Hindoos on the crown of the head, the rest of which is close shaved. 2. a peacock's crest. జొట్టుపక్షి s. n. A peacock. జొట్టుముడి The knot in which this tuft of hair is always tied.

తొ. జొణంగు v. n. To retire, withdraw, or retreat.

తొ. జొన్న s. n. A short span, measured from the thumb, to the tip of the ring finger.

తొ. జొన్న s. n. 1. Honey. 2. cheese. జొన్న పాలు The milk of a cow which has newly calved, until seven days after the birth.

తొ. జొన్నన adv. Swiftly, quickly.

తొ. జొన్నలు s. n. plu. A kind of birds.

త. జొన్నూనా s. n. (from A. ظنّ) A fine.

తొ. జొల్లు v. a. To drink with a sipping noise.

త. జొలుము s. n. (from A. ظلم) Oppression, injustice. జొలుముచేయు v. a. To oppress; to distress.

తొ. జొన్వి చెట్టు s. n. The waved leaf fig tree. *Ficus infectoria*.

తొ. జొన్వి వీవి s. n. One of the seven *dwipas*, or continents, into which the world is divided.

s. జొహులరాణము s. n. 1. The moon. 2. a horse. 3. the wind.

తొ. జొజెను or జొడను s. n. 1. A game. 2. gambling, play. జొజెంఅజొడ A gamester. జొజనూరు To play a game.

తొ. జొజె s. n. A procuress.

s. జొటను s. n. The matted hair of *Siva*, the clotted hair of an ascetic.

తొ. జొలు s. n. The mane of a horse.

s. జృంభణము or జృంభము s. n. 1. Gaping, yawning. 2. expansion. 3. expanding, stretching. జృంభించు v. n. To gape, or yawn. జృంభిరము s. n. Gaping, yawning. 2. expansion. adj. Opened, expanded.

తొ. జెండా s. n. A flag, or banner. జెండాకు చ్చులు The tassels of a flag.

తొ. జెంత s. n. A wicked young female.

తొ. జెక్ s. n. Greatness. adj. Great.

తొ. జెట్టి s. n. 1. A brave man, a gallant man.

తొ. జెట్టి s. n. A wrestler. జెట్టియము Wrestling. జెట్టి వెనుపన A combat of wrestlers.

T. జెర్ర s. n. *vide* జెర్ర.

T. జెల్ల s. n. The yolk of the egg.

T. జెముడు s. n. The milk-hedge plant. *Euphorbia tirucalli.*

T. జెజ్జు s. n. An old woman.

T. జెర్రి s. n. A centipede.

T. జెర్రిపోతు s. n. A kind of snake.

T. జెల s. n. A spring of water.

TUD. జెలx s. n. (from s. జలూకా.) A leech.

T. జెలగం డె s. n. A hawk, or falcon.

T. జెవ s. n. Strength.

TUD. జెష్ట s. n. (from s. జ్యేష్ఠా.) Misfortune.

T. జెంత్ర వాండ్లు s. n. plu. A certain cast of weavers.

TUD. జెకంటి s. n. *vide* జెయి ఘంటి.

T. జెకురు s. n. Red chalk. జెకురించు To grow red.

T. జెజే s. n. A deity, male, or female. జెజెలxట్టు (from T. xట్టు *a mountain.*) The mountain *Meroo*, the abode of the gods. జెజెలపట్టు (from T. పట్టు *a place.*) The heaven of *Indra.*

T. జే జే interj. Expressive of joy.

s. జేత s. n. A victor, or conqueror.

T. జేన s. n. A span.

e. జేబు s. n. (from H. جيب) A pocket.

s. జేమనము s. n. Food, victuals, eating.

T. జేళ్ళు s. n. *vide* జెకురు.

T. జేవురు xండ్లు s. n. plu. Embrasures.

s. జైత్రము &c. adj. 1. Victorious, triumphant, invincible. s. n. The chariot of *Indra.*

s. జైవాతృకము s. n. 1. A drug, or medicament, &c. adj. Long-lived.

s. జైవాత్మకుడు s. n. The moon.

T. జొంపము s. n. *vide* xజుకు.

T. జొంపిల్లు v. n. *vide* జొకురించు under జే xకురు.

T. జొన్న s. n. The *jonna* grain, or great millet. *Holcus saccharatus.*

T. జొన్పిలు v. n. *vide* చిన్పిలు.

T. జొన్లుxx s. n. *vide* జొత్తిxx.

T. జొర్లు s. n. Saliva, spittle.

T. జొహారు s. n. Prostration, salutation. interj. Expressive of joy.

T. జొత్త s. n. Independence, possession.

T. జోకు v. a. To abuse, or revile; to use imprecations. s. n. Abuse.

T. జోకొట్టు v. a. To lull a child to sleep.

TUD. జోxము s. n. (from s. యోx) Abstraction of mind, intense meditation on one object. జోగి s. n. A devotee, or religious mendicant. జోxరాలు A female devotee.

T. జోకు s. n. A float, or raft, for crossing a river.

T. జోజో interj. Expressive of blessing. Be happy, &c. It terminates each line of every song used for lulling children asleep; hence జోకొట్టు q. v.

T. జోటి s. n. A woman.

T. జోడు s. n. 1. A pair, or couple. 2. equality of size. 3. shoes, saudals. 4. armour, mail. జోడుచేల్పు లరిక్క (from T. చేల్పు *a deity*, and TUD. ఱిక్క *a star.*) The sixteenth lunar mansion. జోడించు v. a. To join, unite, or pair.

T. జోడు s. n. A brave person.

t. జోరుపు v. a. To flap away flies.

c. జోరు or జోరాపరి s. n. (from P. زور) Force, compulsion.

t. జోఱ్ఱి s. n. The dog-fly.

t. జోల s. n. A song for lulling infants asleep.

t. జోలి or జోళి s. n. Purpose, business, intention, design. జోలకవచ్చు or పోవు To meddle in one's concerns.

t. జోలె s. n. A small bag for alms.

t. జోసి s. n. An astrologer, or astronomer. జోస్యము s. n. Astrology, or astronomy.

t. జోహారు s. n. *vide* జోహారు.

s. జ్ఞప్తి s. n. 1. Understanding. comprehension; the exercise of the intellectual faculty. 2. recollection.

s. జ్ఞాతి s. n. A collateral relation, or distant kinsman; one who does not participate in the oblations of food, or water, offered to deceased ancestors.

s. జ్ఞానము s. n. 1. Knowledge in general. 2. knowledge of a specific and religious kind, that which is derived from meditation, and the study of philosophy, which teaches man the divine nature, and origin of his immaterial part, with the unreality of corporeal enjoyments, or worldly forms, and which, separating him during life from terrestrial objects, secures him, after death, a final emancipation from existence, and reunion with the universal spirit. జ్ఞాని s. n. 1. An astrologer, a fortune-teller. 2. a sage, one possessing religious wisdom, or *gnanam*.

s. జ్ఞాపకము s. n. Remembrance, recollection. జ్ఞాపకముచేయు To remind, to recollect.

s. జ్ఞ్య s. n. 1. The earth. 2. a bowstring.

s. జ్ఞ్యాని s. n. Old age, decay, infirmity.

s. జ్యేష్ఠ s. n. 1. The goddess of poverty. 2. misfortune. 3. an elder sister. 4. the eighteenth lunar mansion.

s. జ్యేష్ఠము &c. adj. 1. Best, excellent, pre-eminent. 2. elder born. s. m. The coin termed *a pagoda*.

s. జ్యేష్ఠాంభము s. n. The scum of water in which rice has been boiled, or washed.

s. జ్యైష్ఠము or జ్యేష్ఠము s. n. The third Telooguo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Gemini*.

s. జ్యోతిషము s. n. Astronomy, astrology. జ్యోతిష్కుడు An astronomer or astrologer; a fortune-teller.

s. జ్యోతిస్సు s. n. 1. Light. 2. fire. 3. the sun. 4. the moon. 5. a star.

s. జ్యోత్స్న s. n. Moonlight. జ్యోత్స్నాప్రియము (from s. ప్రియ *fond of.*) The *Chacora*, or greek partridge, whose food is said to be the moon-beams. జ్యోత్స్న A moonlight night.

s. జ్వరము s. n. Fever. చలిజ్వరము lit. cold and fever. An ague. ఒరెజ్వరము A bilious fever.

s. జ్వలనము s. n. Fire.

s. జ్వాల or జ్వాలము s. n. Flame, blaze.

ఝు.

ఝు The twenty-fourth letter, and ninth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. ఝుంఝారము or ఝుంకృతము or ఝుంకృతి s. n. 1. A buzz, or humming. 2. the loud noise of anger.

s. ఝుంఝు s. n. A tempest, or storm.

s. ఝురము or ఝురి s. n. A cascade, or water-fall.

s. ఝుర్ఝురము s. n. A cymbal.

v. ఝుళిపించు v. a. To brandish.

s. ఝుషము s. n. A fish. ఝుషధ్వజుడు (from s. ధ్వజ *a flag.*) The Hindoo cupid, whose ensign is the fish.

s. ఝూటము s. n. An arbour, a bower; a place overgrown with creepers; a wood, a thicket.

s. ఝిల్లిక s. n. A cricket.

ఞ

ఞ This is the twenty-fifth letter, and tenth consonant, in the Teloogoo alphabet, but no word in the language commences with it.

ట

ట The twenty-sixth letter, and eleventh consonant, in the Teloogoo alphabet. It is often added to the root of the verb, to form the verbal noun; as, చేయుట *doing.*

s. టంకణము s. n. Borax.

s. టంకము s. n. An imaginary coin of the value of 16 copper dubs, or four silver fanams.

s. టంకము s. n. 1. Pride. 2. a stone cutter's chisel. 3. borax.

c. టంకసాల s. n. A mint.

c. టంకారము or టంకృతము s. n. The twang of the bow-string.

v. టక్కు s. n. 1. Deceit, cunning. 2. dissimulation, hypocrisy, pretence. v. a. To deceive; to pretend. టక్కరి or టక్కుడు s. n. A deceitful, or fraudulent person.

v. టపాకి or టపాసు s. n. A cracker.

v. టప్పా s. n. The post, generally termed the *Tappal*, in Southern India.

c. టలాయించు v. n. To take a walk. 2. to delay, or put off.

v. టాంకు s. n. 1. A ring used to retain others on the finger. 2. the end or point of a pen.

v. టాంబోలు s. n. Deceit, pretence.

v. టక్కి s. n. A beast of burden.

s. టిక s. n. A commentary.

v. టీకా s. n. 1. Inoculation. 2. the small pox by inoculation. 3. an ornament, hanging from the hair down upon the forehead. టీకాచేయు To inoculate.

v. టీపు s. n. Money, deposited as security for good conduct. (H. تیپ)

v. టూకీ s. n. An abstract of the contents, or purport, of a letter.

v. టెంక s. n. The stone of the mango fruit.

TUD. టెంకణదేశము s. n. One of the fifty-six countries enumerated by the Hindoos.

v. టెంకాయ s. n. A cocoanut. టెంకాయ

కొబ్బరినూనె Cocoanut-oil. కొబ్బరిబొండము A cocoanut shell.

కొంప s. n. A house.

కొండెము s. n. A shoemaker's awl.

కొక్కులు s. n. plu. The airs of pride.

కొక్కెము s. n. A flag, or banner.

కేతువు (from సం. కేతు *a planet.*) *Ketoo*, the descending node, reckoned the ninth planet.

కేటిచేప s. n. A scate fish.

కేతకొయ్య s. n. The teak tree. *Tectona grandis.*

కేతుదీవి s. n. One of the seven *dwipas*, or divisions of the world.

కోపి s. n. *1.* A hat. *2.* a cap.

ఖ

ఖ The twenty-seventh letter, and twelfth consonant, in the Teloogoo alphabet.

ఖరారుచేయు v. a. To resolve, settle, or fix.

ఖరీదు s. n. Obstacle, or impediment.

ఖరీదా s. n. A great drum.

ఖరీదర s. n. A deceitful female.

ఖరీదీ s. n. Deceit, fraud.

ఖాజా s. n. (H. خاجہ) *1.* The head place of a district. *2.* a watch house. ఖాజాదారు (H. خاجہ دار) One appointed to superintend a district.

ఖానా s. n. A place, house, lodging, or residence.

ఖిదాగీ s. n. (from H. خدمت) A place of residence, or resort; abode, station.

ఖీరు adj. (from H. خیر) *1.* Proper, just, fit. *2.* exact, complete. *3.* true.

ఖీరీ s. n. *1.* Generosity, liberality. *2.* posture, state.

ఖీర్తి s. n. Glory, power.

ఖరోరు s. n. A great sum.

ఖరోలా s. n. A body, or company.

గ

గ The twenty-eighth letter, and thirteenth consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the third letter of the five termed in Teloogoo grammar the వరగలు, or *soft* letters, and is substituted for initial క, when words beginning with క are preceded by any of those belonging to the class termed *drootupracrootooloo*, or by nouns in the nom. case, even when used accusatively, or by any part of the verb, ending in ము, దు, and ది, or by the words అప్పుము, జప్పుము, and ఎప్పుడు.

గంజము s. n. Ostentation. adj. Ostentatious. గాంజిపోతు A coxcomb.

గంజు s. n. Splendour, brightness, brilliance.

గక్కీ s. n. A small drum, shaped like an hour glass.

గగ్గర adv. Near; used in books only.

గగ్గిత్తర s. n. A low, choked, interrupted, or sobbing sound, expressive either of joy, or grief.

గగ్గుపు s. n. A large noisy drum.

గడ్డీ s. n. A small box; a vessel kept in Hindoo temples, for the reception of presents from pilgrims; or in which the

custom servants keep the collections made by them.

తె. దబ్బు s. n. 1. A *dub*, or copper coin of the value of twenty cash. 2. falsehood, a lie. 3. riches, eclat, ostentation. 4. the noise of a drum. దబ్బుగలవాడు A rich man.

స. దమరుకము or దమరువు s. n. *vide* దక్కి.

తె. దమూరము s. n. A pair of kettle drums

తె. దమ్మిను v. n. To die.

స. దయనము s. n. 1. Flying in the air. 2. the flight of a bird. 3. a car, or litter, carried upon men's shoulders; a palanqueen.

తె. దయ్యి v. n. To be fatigued, tired, wearied, or weakened.

తె. దలాయము s. n. *A deloyet*, or peon.

తె. దవులు s. n. *vide* దెలు.

తె. దాగు s. n. A stain, spot, blot, or mark.

తె. దాగు v. n. To hide. *vide* దాచు.

తె. దాపల adv. On the left side. దాపలి adj. Left.

తె. దాపో s. n. Blame, censure.

తె. దాబు s. n. 1. A catalogue, or list. 2. a physician's recipe. 3. a female's zone, of silver, or gold.

తె. దాయు v. n. To approach.

తె. దాలు s. n. 1. Splendour, brilliance. 2. a shield. 3. a banner or flag.

స. దింకరుడు s. n. 1. A servant; a slave. 2. A fat man.

తె. దించు v. a. 1. To let, or put, down. 2. to leave another. *vide* దించు.

స. దిండిమము s. n. A small drum.

స. దిండీరము s. n. Froth, foam.

తె. దిండు s. n. 1. Meanness. 2. defeat. v. n. 1. To die or expire. 2. to be defeated. దిండుపడుచు v. a. To defeat in battle.

స. దింభము s. n. An infant. దింభుడు s. n. A male child.

తె. దిగు or దిగ్గు v. n. To descend, or alight. *vide* దిగు.

TUD. దిగ్గియ s. n. (from s. దీఘీకా.) A large and long pond.

తె. దిగ్గిలపడు v. n. 1. To be immoveable. 2. to be astounded.

తె. దీకొను v. a. To butt.

స. దీనము s. n. Flying; the flight of a bird.

తె. దీలుపడు v. n. 1. To become lean, weak, or feeble. 2. to be defeated. దీలుపఱుచు v. a. 1. To weaken. 2. to defeat.

స. దుండుభము s. n. A kind of snake, with two heads.

తె. దుమ part. This word is found in books only, added to verbs, to express the optative mood; as అమెయ్దుము *May* it be so.

తె. దుయ్యి v. a. 1. To draw a sword. 2. to open out any thing. 3. to retire, or retreat. 4. to pierce.

తె. దుల్లుచ్చి interj. Expressive of defiance to battle.

స. దులి s. n. A female turtle.

తె. దుల్లు v. n. To fall, as leaves from a tree. దులుచు v. a. To cause to fall; to slacken.

తె. దెందము s. n. Mind, heart, opinion.

తె. దెక్క s. n. A hoof.

తె. దెక్క— v. a. To hinder, prevent, or arrest.

ధ.

ధ The twenty-ninth letter, and fourteenth consonant, in the Teloogoo alphabet.

ధంక s. n. *vide* ధక్కా.

ధక్కా s. n. A double drum.

ధాళ s. n. (H. ڈاڑ *an attack made by robbers.*) 1. Formidable appearance. 2. *rigorous* authority. ధాళాంధ్లు s. n plu. Thieves, who rob in a daring manner, with torches in their hands.

ధిల్లీ *s. n.* The city of *Dehli*, the capital of Hindoostan.

ధీకా s. n. Doubt, fear, suspicion.

ణ.

ణ This is the thirtieth letter, and fifteenth consonant, in the Teloogoo alphabet, but no words in the language begin with it.

త.

త The thirty-first letter, and sixteenth consonant, in the Teloogoo alphabet.

తంగెడుచెట్టు or తంగేడుచెట్టు s. n. The cared cassia. *Cassia auriculata.*

తంజాపూరు s. n. *Tanjore*, in the southern part of the Indian peninsula.

తంటా or తంటాలు s. n. 1. Difficulty, trouble. 2. dispute, contention. 3. slander, false report. 4. trick, knavery. 5. debt.

తండసను s. n. An instrument for pulling out hair by the root.

తండా s. n. (from T. తండు q. v.) 1. A heap of filled sacks. 2. a troop of *Brinjaries*, or *Lumbadies*.

తండు v. a. To collect, to demand. తండులు s. n. Collections.

తండుడు s. n. One of *Siva's* door-keepers, and one of the original teachers of the arts of dancing and mimicry.

తండులములు s. n. plu. Rice.

తండ్రి adj. Unattainable.

తండ్రి or తెబ్బ adj. Seventy.

తక్ s. n. A hawk, or falcon.

తదియ s. n. On the fifth day after a marriage, the bride and bridegroom, with all their relations, throw perfumed powder at each other, and this is the name given to that pastime.

తదీరా s. n. A tent. (H. ڈیرا)

తంక s. n. 1. A bush. 2. a road, amidst cultivated fields, left for cattle.

తంకు v. n. To be degraded or decreased. s. n. *Crookedness.*

తక్కు s. n. 1. The belly. 2. the outward shell of a cocoanut.

తగ్గు or తల్లు v. n. To tumble, or roll over; to fall down.

తగ్గు adj. Hollow.

తగ్గుడా s. n. The hundredth part of any coin.

తగ్గు v. a. To dig slightly; to root up grass.

తగ్గుల s. n. 1. A swinging cot. 2. *vide* చొక్కా. తగ్గులుమూసేసు adj. Perplexed.

తగ్గోలి s. n. A litter, or *dooly*, *vide* చొక్కా. (H. ڈولی)

తగ్గోలు s. n. A kind of drum. (H. ڈھول)

తగులు s. n. 1. An estimate. 2. appearance.

T. తండేలు s. n. A *tindal*, or native officer, in a ship, or vessel.

T. తండ్రి s. n. A father. తండ్రి తోడబుట్టినవాడు s. n. A father's brother, or sister. పెదతండ్రి s. n. A father's elder brother. పినతండ్రి A father's younger brother.

TUD. తంతి s. n. (from s. తంత్రి) The wire, or string, of a musical instrument. తంతివాద్యములు Stringed instruments.

TUD. తంతు s. n. (from s. తంత్ర) 1. Craft, cunning, subtilty. 2. device, shift.

S. తంతునాభము s. n. A shark.

S. తంతునాభము s. n. A spider.

S. తంతువాయుడు s. n. A weaver.

S. తంతువు s. n. A thread.

T. తంతెలు s. n. plu. The little steps, or bridges, in the handle of the *Veena*, a sort of *guitar*.

S. తంత్రకము s. n. A new and unbleached cloth.

S. తంత్రము s. n. 1. Craft, cunning, subtilty. 2. device, or trick. 3. an intrigue, or plot. 4. a *trantra*, or religious treatise, teaching peculiar and mystical formula, and rites, for the worship of the deities, or the attainment of superhuman power. There is a great number of these works, and their authority, in many parts of India, has in a great measure superseded that of the *Vedas*. 5. that branch of the *Vedas* which teaches *Mantras*, or mystical and magical formula. 6. vesture. 7. a cause, or motive. 8. subservience, service, dependence.

S. తంత్రి s. n. *vide* తంతి.

T. తందర s. n. 1. Hesitation. 2. perplexity, confusion. 3. trembling.

S. తంద్ర or తంద్రి s. n. Exhaustion, weariness, drowsiness, lassitude.

T. తంపు s. n. A fire pit, used for boiling water.

T. తంబళవాడు s. n. A man of a mixed cast, descended from a female bramin, by adultery with a man of the same tribe. They are generally priests in the temples of *Siva*.

T. తంబురు or తంబురా s. n. A musical instrument, with five strings, resembling a *guitar*.

G. తకరారు s. n. (from A. تكرار.) Dispute, altercation, quarrel.

G. తక్కాయి s. n. (from A. تقاوي.) *Taccavy* s. advances for cultivation.

T. తక్కఁ— adv. Except.

T. తక్కు— v. n. 1. To remain. 2. to stop, or cease. 3. to refrain from. 4. to give one's self airs. s. n. 1. Deficiency, residue. 2. affected gestures, foppish airs.

T. తక్కువ or తక్కువు s. n. 1. Deficiency, defect. 2. dearness in price. 3. inferiority. adj. 1. Deficient, defective. 2. dear in price, scarce. 3. mean, inferior, low. ఎక్కువతక్కువ More or less.

T. తక్కెడ s. n. A pair of scales; a balance.

T. తక్కెడు s. n. A weight of two *seis*.

T. తక్కెలు adj. Little, trifling.

G. తక్కె s. n. A pillow. (A. تكية)

s. తక్రము s. n. Butter-milk, with a fourth part water.

s. తఖ్తు s. n. (from P. تخت) A throne, or royal seat.

r. తగదు or తగుదు s. n. A thin flat piece of metal; a plate.

r. తగరము s. n. Tin.

r. తగరు s. n. A ram.

c. తగాదా s. n. (from A. تقاضا *importunity.*) A claim, suit, or dispute.

r. తగిరిశెట్టు s. n. The plant termed *Cassia tora.*

r. తకు v. n. 1. To be becoming, decent, suitable, fit, proper, worthy, or deserving. 2. to fit; to suit. తగినది, or తగ్గది, the third person neuter of the past tense, and తగదు the third person neuter of the negative aorist, of this verb, are added, as auxiliaries, to the infinitives of other verbs, to express *propriety*, or *impropriety*, respectively, without reference to any particular time, and may be considered to represent the English auxiliary *ought*; as, నేనుచేయుఁగాదగ్గది I ought to do. కత్తికి తగినపొర A sheath that *suits* a sword. పనికితగ్గకూలి Wages *proportioned* to the work. తగినదండన *Proper*, or *due* punishment. తగనిమాట An *indecent* word. తగినట్లు Such as is fit, &c. *vide* c. అట్లు. తగినట్లుగా In such a manner as is fit, &c.

r. తగులము s. n. 1. Lust. 2. love.

r. తగులు v. n. 1. To touch, or come in contact with. 2. to be seized, caught, ensnared, or entangled. 3. to be affected with sickness. 4. to be found. 5. to cost: v. a. 1. To touch or hit. 2. to pursue. తగులఁబడు 1. To be caught, or ensnared. 2. to burn. తగులఁబెట్టు To burn, or *set* on fire. తగులఁగట్టు To tie *on*. తగులాటము s. n. Connection. అడ్డముతగులు *To come* across. కుండ్లుతగులు *To be wounded* by a shot. నరుకుడుతగులు *To be wounded* by a cut. రాయితగులు *To be hit* by a stone. తగని నెట్టు నాపుతగులేదు His abuse did not *affect* me. వెంటతగులు *To pursue.* దెబ్బలుతగులు *To be flogged.* రోగముతగులు To get *sick.* దొంగతగిలెను The thief *was apprehended.* మనస్సుపైతగులు To be understood. మనస్సునతగులు To impress on the mind. గాలితగులకుండా వుండు To keep out of the wind. ఖర్చుతగులు To cost expence. తగులుబడి s. n. Charges, cost. తగిలించు v. caus. 1. To cause to touch. 2. to stick to, suspend from, or hang upon. 3. to set on fire. 4. to give, or affect, with any disease. పనిలో తగిలించు *To employ*, in business. దెబ్బలు తగిలించు *To flog* or *beat*. నాఁపానికి శ్లోనుతగిలించు *To fix* the hasp in the staple. పేరుతగిలించు *To insert* a name. తగులుకొను v. comp. 1. To get one's-self entangled in. 2. to take fire of itself. ఇంకొకరితగిలించుకొను To get fettered. రోగముతగిలించుకొను To get diseased.

r. తగువు or తగవు s. n. 1. A dispute. 2. a law suit. 3. the presents given by parents to their daughter, on her marriage. తగువరి or తగవరి A judge; an arbitrator.

T. తక్కు s. n. 1. Deficiency. 2. defect. adj. 1. Deficient. 2. defective. 3. short, low. v. n. To be degraded; to be abated; to be humbled. v. a. To put down. తగ్గించు v. a. To decrease, diminish, abate, or lessen. తగ్గింపు s. n. A reduction, or diminution. తగ్గియుండు v. n. To be humble.

T. తచ్చన s. n. 1. Craft, cunning, subtilty. 2. device or trick. 3. derision; a joke. తచ్చనలాడు To joke, or deride.

s. తటము or తటి s. n. 1. A shore, or bank. 2. a place.

s. తటస్థముగు or తటస్థించు v. n. 1. To succeed. 2. to approach.

s. తటస్థుడు s. n. An indifferent man, neither a friend nor a foe.

s. తటాకము s. n. A tank, pond, or pool.

T. తటాలున adv. Swiftly, quickly.

s. తటిత్తు s. n. Lightning. తటిత్పతి (from s. పతి *a master.*) A cloud.

s. తటిని s. n. A river.

T. తట్ట s. n. 1. A small basket. 2. a metal plate.

T. తట్టి s. n. A small metal plate, turned up at the rim, out of which the Hindoos eat their victuals.

T. తట్టు s. n. A bank, or shore. 2. a side, or direction. 3. a poney. 4. measles. v. a. 1. To beat or knock at a door. 2. to pat. 3. to clap. 4. to touch the heart, or mind. తట్టి పోవు To make a thing fall out of one's hand. తట్టిపోవు To be disappointed. తట్టుముట్టు Utensils, household stuff.

T. తట్టువ s. n. A poney.

T. తటుకారుడు s. n. A gold-smith.

T. తడ s. n. 1. Delay. 2. hesitation, doubt, suspicion. 3. confusion, embarrassment. తడబడు 1. To be impeded, or obstructed. 2. to be embarrassed. 3. to stutter or falter. 4. to be infirm in walking. తడకట్టు To stop by charms.

T. తడక s. n. A *Tatty*, or straw blind; it is also used as a door to huts, &c.

T. తడప s. n. A small piece of any loose fibrous substance, such as hemp, &c.

T. తడము v. n. To loiter, or trifle away.

T. తడవ s. n. A time; as ఒకతడవ *Once.*

T. తడవు v. a. 1. To look, or search for; to feel for, or grope. s. n. Hindrance, delay, loss of time. తడవుటీర్పు Slow time, in music.

T. తడి s. n. 1. A wetting. 2. damp, wet. adj. Wet, damp. తడియు v. n. To be wet; to get wet. తడుపు v. a. To wet. s. n. 1. A wetting. 2. wet, damp.

T. తడిక or తడికె s. n. *vide* తడక.

T. తడుపు *vide* తడపు.

T. తణగము or తణగాము s. n. A leathern bag for water, carried on bullocks. తణగాయెద్దు A bullock which bears water, in a bag of that kind.

s. తతగము s. n. Wind.

s. తతచ్ఛదము s. n. The plantain tree. *Musa sapientum.*

s. తతము s. n. Any stringed musical instrument. adj. Spread, diffused, expanded, stretched, extended.

s. తతి s. n. 1. A multitude, or crowd. 2. a line, row, or range.

త. తరి s. n. Proper season, or time.

త. తరిశ్శా s. n. The remainder.

త. తర్కువి s. n. A horse.

త. తల్లడము or తల్లడపాటు s. n. Perplexity, disturbance, confusion, embarrassment - తల్లడపడు - తల్లడించు - తల్లడిల్లు or తల్లడిలు v. n. 1. To be perplexed, disturbed, confused, or embarrassed. 2. to tremble.

s. తల్పరత్వము &c. adj. Diligent, attending to any thing closely and anxiously.

s. తత్వము s. n. 1. Essential nature; the real nature of the human soul, considered as one and the same with the divine spirit animating the universe. 2. the supreme being, or *Brumha*. 3. truth, reality, substance, opposed to what is illusory or fallacious. 4. mind, intellect.

s. తత్సమము adj. Of Sanscrit derivation.

s. తత్సాము s. n. A bait of flesh, for catching animals.

s. తథ్యము s. n. Truth. adj. True.

s. తదనంతరము adv. Afterwards.

s. తదారభ్య adv. From that time; since then.

ఫుం. తదియ s. n. (from s. తృతీయా) The third lunar day, either of the light, or dark fortnight.

త. తద్దయు adj. Exceeding, much, more.

s. తద్దినము s. n. The annual ceremony for ancestors. lit. *that day*, the day.

s. తద్ధర్మము s. n. The aorist of the verb.

s. తద్భవము adj. Corrupted from the Sanscrit.

త. తనపు v. n. 1. To shine. 2. to be joined.

c. తనభో s. n. (from P. భోగము) An assignment on the revenues.

త. తనము part. This particle is added to ధేర్యము adjectives, and sometimes to ధేర్యము nouns, or even occasionally to the relative participles of ధేర్యము verbs, in order to form abstract nouns; thus మంచితనము Goodness. పిల్లతనము Childhood. తెలియనితనము Ignorance.

s. తనయుడు s. n. A son.

త. తనరు or తనర్చు v. n. To shine.

త. తనుగు s. n. Breadth, width.

c. తనిఖి s. n. (from A. تفحص *search, ascertaining.*) A revenue term, signifying *examination*, or *comparison*, of an account, &c.; or the *ascertaining* it's correctness.

త. తనియు v. n. To be satisfied, or contented. తనుపు v. n. To satisfy. తనివి s. n. Satisfaction, satiety, content.

s. తనుత్రము or తను త్రాణము s. n. Armour, mail.

s. తనువు s. n. The body. adj. Small, minute, delicate, fine, thin, slender. తనూరుహము (from s. రుహ *what grows.*) Hair, as *growing on* the body. తనూజుడు or తనూభవుడు s. n. (from s. జ *born.*) A son.

s. తనూనపాత్తు s. n. Fire.

త. తన్ను v. a. 1. To kick. 2. to flog. s. n. A kick. తన్నుకొను v. comp. To struggle. తన్నులాట To fight together. తన్నులబడు To be beaten.

s. తన్వీ s. n. A lean, or thin, female.

s. తపనీయము s. n. Gold.

s. తపనుఁడు s. n. The sun.

s. తపము or తపస్సు s. n. 1. Religious austerity, penance, or mortification; the practice of mental or personal self-denial. 2. the eleventh Teloogoo lunar month, that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Aquarius*. తపము లలుపు To perform religious austerities. తపస్వి or తపసి s. n. 1. A penitent, or ascetic. 2. a sage.

s. తపస్యము s. n. The twelfth Teloogoo lunar month, that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Pisces*.

s. తప్తించు or తెప్పించు v. n. To burn; to be inflamed; to be hot.

s. తప్పెలా s. n. A brass pot, in which the Hindoos generally cook their victuals

s. తపోధనుఁడు s. n. A devotee, an ascetic, one who performs religious penance.

s. తప్తము, &c. adj. Heated; inflamed; burnt with heat, pain, or sorrow.

t. తప్ప adv. the infinitive of తప్పు q. v. is often used as an adverb, to denote *Except, unless, without*; as; మీరుతప్ప Without you. తప్పకాయ Fruit without a kernel.

t. తప్పకొట్టు v. n. To pretend, to tell lies.

t. తప్పలు s. n. plu. Corn of which the ears are empty, from disease, or want of rain.

t. తప్పుకము s. n. *vide* తప్పు.

t. తప్పు s. n. 1. An error, or mistake. 2. a fault. 3. a crime, any thing improper.

v. a. 1. To err, or mistake. 2. to miss. 3. to fail in an engagement, or promise. 4. to escape, to elude. adj. Bad, wrong. కుఱితప్పు To miss aim. దారితప్పు To miss, or deviate from the road. మాటతప్పు To fail in one's word. తప్పించు v. caus. To cause to err, &c; to extricate, or save. తప్పుకొను v. comp. To save or extricate one's self.

t. తప్పున adv. Quickly, speedily.

t. తప్పెట s. n. A large drum.

c. తఫావత్తు s. n. (from A. تفاوت) A difference, a disparity.

c. తఫ్రీకు s. n. (from A. تفريق *partition*.) An extra assessment, subdivided upon many.

c. తఫ్సీలు s. n. (from A. تفصيل) Detail, analysis.

c. తబర్‌కా s. n. A time.

t. తబకు s. n. A salver, or flat plate.

c. తబేలా s. n. A stable. (H. تبيلہ)

t. తబ్బిబ్బు adj. Distracted.

t. తమకము or తమకు v. n. 1. Lust. 2. love.

t. తమకించు or తమకు v. n. 1. To hesitate. 2. to recede from a promise, purpose, bargain, &c. 3. to be in a hurry, to be precipitate.

t. తమకము s. n. A raised open building, with a high canopy, generally termed a *muntapum*.

t. తమటము s. n. A large drum.

s. తమము or తమస్సు s. n. 1. The third of the qualities incident to the state of humanity; the *tamogoona*, or properly of darkness, whence proceed folly, igno-

rance, mental blindness, worldly delusion, &c. 2. darkness. తమోపహుఁడు (from s. అపహ removing.) 1. The sun. 2. the moon. 3. fire. తమోమణి (from s. మణి a precious stone.) The firefly.

2. తమర్కము s. n. Lead.

3. తమరు. prp. One of the plurals of తాము q. v.

4. తమలపాకు s. n. The betle leaf. తమలము The betle and nut together.

5. తమిస్రుఁడు s. n. A dark night.

6. తమూను s. n. Long drawers, or trowsers, such as are worn by peons.

7. తమూము s. n. (from A. تمام entire.) The whole.

8. తమాయించు v. n. To recover one's self from falling.

9. తమాలము s. n. A tree noted for the dark hue of it's blossoms. *Xanthocymus pictorius.* Rox.

10. తమాషా s. n. (from A. تماشا) A show, or spectacle.

1. తము s. n. 1. Love. 2. lust.

2. తము s. n. Night.

3. తముదెలు s. n. plu. The grain usually termed *Natchenny. Cynosurus coracanus.*

4. తమెరి s. n. A nail fixed in the middle apart of a yoke.

5. తమిస్ర s. n. A dark night.

1. తమ్మము s. n. 1. A drum. 2. a tambourine.

2. తమ్మము s. n. Betle leaf, and nuts, which have been chewed. తమ్మఱ్ఱు The red stain of them.

1. తమ్మటము s. n. A large drum.

2. తమ్మఱము or తమ్మఱదిఱ or తమ్మఱపిఱము s. n. A spitting pot.

1. తమ్మి s. n. The lotus. తమ్మికంటి lit. lotus-eyed. *Vishnoo.* తమ్మిచేలు lit. lotus-hands. This is a complimentary mode of mentioning the hands. తమ్మిఱద్దియనాఁడు lit. the deity whose throne is the lotus. *Brumha,* the creator. తమ్మిచెలి lit. the friend of the lotus. The sun. తమ్మిదీవి One of the seven great *dwipas,* or divisions of the world. తమ్మి మోహరము A form of military array, resembling in shape the lotus.

2. తమ్ముఁడు s. n. A younger brother.

3. తమ్మె s. n. 1. The lobe of the ear. 2. that part of the rope round a bullock's neck which fastens it.

4. తయారు adj. (from P. تيار) Ready. s. n. Readiness. (تيارى)

5. తయినాతి s. n. (from A. H. تينات tour of service.) Attendance upon another.

1. తరఁగము or తరఁగ s. n. A wave, or surge.

2. తరంగిణి s. n. A river.

3. తరండకము s. n. A raft, or float, made of bamboos, &c.

4. తరకసము or తరకసి s. n. A quiver.

5. తరకిబంధ్రు s. n. plu. A kind of neck-ornament.

6. తరణము s. n. 1. A raft. 2. crossing, or passing over.

7. తరణము or తరుణము s. n. Opportunity.

8. తరణి s. n. 1. A ship. 2. the sun.

9. తరతర s. n. Beginning, commencement.

10. తరతరంబు adv. Day by day.

T. తరతరలాడు v. n. To fear, or be afraid.

H. తరద్దూదు s. n. (from A. تردد *contrivance, deep consideration.*) A revenue term, signifying *active exertion,* or *contrivance;* especially to promote cultivation; and thence applied sometimes to denote *cultivation* itself.

S. తరపణ్యము s. n. Fare, freight.

H. తరఫు s. n. (from A. طرف) A side. adv. Towards.

T. తరము s. n. 1. A class, or sort. 2. a generation. 3. a number of persons, or animals. adj. 1. Equal. 2. possible. తరగతి Classification, rank, order. తరతరి లెక్కలు The accounts of classification. తరాతరములుగా అనుభవించు To possess, or enjoy, by uninterrupted, hereditary succession. తరాతరము తెలిసి మాటాడు To speak according to the rank of the person addressed.

T. తరలు v. n. 1. To move, or proceed. 2. to set out.

S. తరళము &c. adj. Trembling, tremulous. 2. luminous, splendid. s. n. 1. Rice gruel. 2. the central gem of a necklace. 3. a village of weavers.

T. తరవాణి s. n. Sour gruel.

T. తరవాయి s. n. A time.

S. తరవారి s. n. A sword.

S. తరసము s. n. Flesh.

S. తరక్షు s. n. 1. A royal tiger. 2. a courier, or express.

T. తరహా s. n. 1. A sort, or kind. 2. manner, fashion.

S. తరక్షువు or తరక్షుడు s. n. A hyena.

T. తరాజు or తరాసు s. n. *vide* తక్కెడ.

T. తరి s. n. Butter. adj. Churning. తరికవ్వము *vide* చల్లగాడు. తరిగలావు A cow whose milk is rich in butter. తరికోల A churning stick.

S. తరి s. n. A ship.

S. తరించు or తరియించు v. n. 1. To cross, or get over. 2. to get through. 3. to obtain salvation, by crossing all the Hindoo hells.

T. తరిగొప్పకూర s. n. A sort of pot-herb.

T. తరిపె s. n. A large sack, which joins the two loads placed on each side of a bullock.

T. తరితీపు s. n. Affection; love.

T. తరిపదాఁడ s. n. A calf one year old.

T. తరుచు v. a. 1. To churn. 2. to search, examine, or investigate. తరిచిచూచు To consider thoroughly.

S. తరుణము &c. adj. 1. Young, juvenile. 2. new, fresh, novel.

S. తరుణి s. n. A female, from 16 to 30 years of age.

T. తరుపు s. n. 1. A calf, one year old. 2. an artificial diamond.

T. తరువాత adv. Afterwards, after. తరువాతి adj. Next; the following.

S. తరువు s. n. A tree.

H. తరుఫు s. n. Dunning. తరుఫుచేయు To dun.

S. తర్కము s. n. 1. Doubt. 2. disputation, discussion, reasoning. 3. supplying an ellipsis. 4. the science of logic. తర్కించు v. a. To argue, or declaim. 2. to reflect, or be in contemplation.

s. కాకిగూడు s. n. A crow's nest.
s. కొడవము s. n. Wrath, anger.
s. కొడసి s. n. The forefinger.
c. తర్జుమా s. n. (from Ar. ترجمة) A translation or interpretation.
s. తర్లకము s. n. A new born calf.
s. తర్పణము s. n. 1. Satisfaction, given, or received; either the act of pleasing, or the state of being pleased. 2. satiety, fulness. 3. a religious rite, presenting water to the manes of the deceased.
t. తర్పు v. n. *vide* తర్పలు.
s. తర్షము s. n. 1. Thirst. 2. wish, desire.
t. తలకట్లు s. n. plu. *vide* తప్పలు.
t. తలకిలు v. a. To whirl round.
t. తలఁకు or తలఁగు v. n. 1. To pursue. 2. to turn, or form by the lathe.
t. తలఁగు or తఱఁగు v. n. To enter. తలఁగి యఁబోఁట To intrude or enter in; to engage in.
t. తలఁచు v. n. 1. To set out, or start, for a place; to proceed. 2. to be afraid.
t. తలఁపు s. n. A time, or season.
t. తలఁపింప్పు v. a. To excite, or incite.
t. తలఁపు మేన వెట్టు v. a. To turn, or form by the lathe.
t. తలఁబాఁ or తలఁపు s. n. 1. Brokerage. 2. other deduction from all payments, termed in India *custom*. 3. wastage, deficiency. v. a. To cut. v. n. To become less; to waste. తలఁబాఁరి or తలఁపరి s. n. A broker.
t. తలుచు adj. 1. Close, thick. 2. frequent, often.
t. తలుకులు s. n. plu. Wrinkles.
t. తల్లి or తల్టు s. n. A low, or mean person.
t. తల or తలకాయ s. n. The head. తలంటు s. n. Anointing the head. v. a. To anoint the head. తలకిందు (from t. కిందు *down.*) s. n. Disorder. adv. Topsyturvy. తలకొట్లూరి (from t. కొట్లు *beatings*, and మారి *an agent.*) An insolent or wicked person, inclined to beat every one. తలతిరుకు s. n. Stubbornness, pride. adj. Stubborn. తలవాకిలి The *principal* door, or entrance, to a house. తలగడ or తలాడ A pillow. తలగడపిన A pillow-case. తలవంపులు s. n. plu. Disgrace. lit. bendings of the head. తలతిప్పరము Giddiness, swimming in the head. తలపడు v. n. 1. To begin. 2. to appear for the first time in the season. 3. to meet together, in battle. తలపాఁ A turband. తలపన్ను v. a. To excel. తలపెట్టు To endeavour; or try. తలపోఁతకాయ adj. Perplexing, intricate. తలపరక The pavement. తలపోఁయు v. a. 1. To examine one measure of capacity with another. 2. to soliloquize; to reflect. తలపోఁతలు v. comp. To relate one's own adventures, or circumstances, to another. తలమంటి or తలఁటి The head of a bedstead.
t. తలవట్టు or తలవట్టు s. n. 1. An excellent person. 2. the name of the connected vowel ా.
t. తలవరచు or తలమరచు v. n. To push before another.
t. తలవఁకు v. n. To fear, or be afraid.
t. తలవోలి adv. Excessively, much.

తా. తలుకు s. n. A cord to tie cattle.

తా. తలుకు v. n. 1. To move, or remove. 2. to lose.

తా. తలఁచు - తలుచు or తల్చు v. a. 1. To think, or reflect. 2. to imagine. 3. to intend. 4. to invoke. తలపించు v. caus. To cause to think, &c. తలఁపు s. n. 1. Thought. 2. intention.

ఁ. తలఁబు s. n. (from A. طلب) Pay, wages.

తా. తలఁ బ్రాలు s. n. 1. The throwing of rice over the head of the bride and bridegroom, as an auspicious ceremony, during that of marriage. 2. the rice itself thus used.

త. తలము s. n. 1. Essential nature, in composition especially; as, మహీతలము the earth *itself*, the *very* earth. 2. depth, bottom, lowness, inferiority of position, the place under, underneath. 3. the palm of the hand. 4. the sole of the foot.

తా. తలరు v. n. To be agreeable, or pleasant.

తా. తలవరి s. n. *vide* తలారి.

తా. తలా part. (from తా. తల q. v.) Each; per head, as పాంచ్లపుతలాపదివరహాలయియ్యి *Give* ten pagodas to each of them, or ten pagodas per head.

తా. తలారి s. n. A village watchman.

త. తలిఁకి adv. (from తా. తొలి q. v.) Before, previously.

తా. తలిరు s. n. A sprout, or shoot. తలిరుబోఁడి or తలిరుబోఁటి A young female. తలిర్చు v. n. To sprout, or shoot forth.

త. తలుపు s. n. A door. తలుపు - దీయు or తెరుచు To open the door. తలుపు - వేయు or మూయు To shut the door.

స. తల్లోదరి s. n. 1. A woman. 2. a wife, or mistress.

స. తల్పము s. n. 1. A bed. 2. a wife.

స. తల్లజము s. n. Excellence, happiness. adj Excellent, happy.

తా. తల్లడపడు-తల్లడించు-తల్లడిల్లు-తల్లపడు or తల్లడముచు v. n. To be perplexed, or vexed.

తా. తల్లి s. n. A mother. తల్లిదండ్రులు Parents. ఱినతల్లి 1. A mother's younger sister. 2. the wife of a father's younger brother. పెదతల్లి 1. A mother's elder sister. 2. *the* wife of a father's elder brother. మారు తల్లి or పసితల్లి A step mother.

తా. తళతళ s. n. *vide* తమకు.

తా. తళిగ or తళిగము s. n. 1. A vessel in which boiled rice is measured in Hindoo temples. 2. *vide* కంచేము.

తా. తమకు s. n. Glitter, lustre, flashing, shining. తమకొల్లు or తమకుము To glitter, gleam, flash, or shine.

తా. తర్లు s. n. 1. War. 2 incursion, invasion.

తా. తవరము s. n. *vide* తఱరము.

ఆ. తవాయి s. n. War.

తా. తవ్వు s. n. Brau. v. a. To search, or feel for; to grope. *vide* తడవు.

తా. తవ్వులు v. n. *vide* తమలు.

తా. తవ్వ s. n. A measure of capacity, equal to half a *manika*.

తా. తవ్వు v. a. To dig. తవ్వించు v. caus. To cause to dig. తవ్వుగోల An instrument for digging holes on the ground. తవ్వుటము s. n. *Digging*.

t. తక్కుడు s. n. Trick, wile; deceitful promises.

s. తస్కరుఁడు s. n. A thief, or robber. తస్కరించు v. a. To steal.

t. తహతహ s. n. Distress, fatigue.

a. తహసీలుదారుడు s. n. (from A. تحصيلدار) *A Tahsildar*, or native collector, of revenue.

s. తక్షకుఁడు s. n. 1. One of the principal *Nagas*, or serpents, of *Patala*. 2. a carpenter.

s. తక్షణము adv. Instantly, this instant. It is properly written తక్షణము.

s. తక్షకుడు s. n. A carpenter.

s. తాండవము s. n. Dancing, especially with violent gesticulation, and particularly applied to the frantic dance of *Siva*

s. తాంతము &c. adj. 1. Faded. 2. wearied, distressed, fatigued.

t. తాంబాళము s. n. A large metal vessel, or plate.

s. తాంబూలము s. n. Betle and nut.

s. తాంబూలవల్లి or తాంబూలి s. n. The betle vine.

t. తాకట్టు s. n. A pawn, or pledge.

a. తాకీదు s. n. (from A. وقوع) An order; an injunction.

t. తాఁకు v. a. 1. To touch or hit. 2. to oppose in battle. తాఁకించు v. caus. To cause to touch. వానికిఁ తలతాఁకినది *lit.* to him his head touched. He is now sensible of his error.

t. తాఁగాడు or తాఁగాఁడి s. n. A beam, placed across the mouth of an open well.

t. తాఁగు v. a. To drink. తాఁగించు or తాఁపు v. caus. To cause to drink. తాఁగుబోఁతు s. n. A drunkard.

t. తాఁచు s. n. A deadly hooded snake, termed the *Cobra de capella*.

t. తాఁచు v. a. To kick.

a. తాజా adj. (from P. تازه) 1. Fresh, new. 2. pleased.

t. తాఁటి s. n. 1. The bark of a tree. 2. the human skin.

s. తాటంకము s. n. An ear ornament worn by *Hindoo* women.

t. తాఁటి adj. Of or belonging to the palmyra tree.

t. తాఁటించు v. a. To move the cheeks, as in chewing. 2. to flutter the wings.

t. తాఁటోటు s. n. Deceit, knavery.

s. తాడనము s. n. Beating, whipping. తాడితము &c. adj. Beaten. తాడించు v. a. To beat.

t. తాడు s. n. making in the inflex. sing. తాటి 1. The palymra tree. 2. a rope. జోడితాడు The match of a matchlock.

t. తాత s. n. A grandfather. తాతముత్తఁడు A grandmother, great grand-mother on the father's side. (ముత్తవ్వ great grand-mother, on the mother's side.) *lit.* The *third* mother.

TUD. తాత s. n. (from s. ధాతృ *Brumha*, the creator.

s. తాత్పర్యము s. n. 1. Opinion, sentiment. 2. purport, meaning. 3. object, design, purpose, intent.

s. తాదృశము &c. adj. Suchlike.

TUD. తానము s. n. (from s. స్నాన) An ablution, bathing.

s. తానము s. n. A tune.

ర. తాను pro. He, she, or it. This is what may be termed the *reflective pronoun*, as it is always used with reference to some nominative of the third person preceding it in the same sentence; and no other pronoun in the language can be used more than once in the same sentence, with reference to the same person or thing. In the plural, it makes తారు or తాను; or రమురు.

ర. తాపు s. n. A ladder. In the plural, this noun denotes *Steps, stairs.*

ర. తా పర్యము s. n. 1. Pity, compassion. 2. grief. తాపర్యము 1. To pity. 2. to grieve.

ర. తాపము s. n. 1. Heat, burning. 2. inflammation; fever. 3. distress.

ర. తాపస్కుడు s. n. (from s. తపము q. v.) A devotee, sage, or ascetic.

ర. తాపిర or తాపీ s. n. 1. A trace. 2. a secret. 3. a bricklayer's trowel.

ర. తాపంచము s. n. *vide* తమూలము.

ర. తాపా s. n. A set, or company.

ర. తాపిండు s. n. A species of petticoat.

ర. తాపేలు s. n. A turtle; a tortoise.

sup. తామర s. n. (from s. తామరస) 1. The lotus. 2. the ring worm. తామరకూడు The fibre of the lotus. తామరదేవ It's bulbous root; a lotus *plant.*

ర. తామరదంపకుడు s. n. Prosperity, improvement, or increase of a family. తామరదంపకుడవ To prosper. These words are derived from the foregoing, and allude to a comparison with the lotus, which is always deemed a most auspicious flower.

s. తామరపము s. n. The lotus.

s. తామసము &c. adj. Affected by, or appertaining to the *third quality*, that of darkness or vice. s. n. 1. Indolence, laziness. 2. anger, wrath. తామసి An angry person. తామసుడు An incendiary, a malignant or mischievous man. తామసించు v. n. To delay, tarry, or linger.

s. తామ్రచూడము s. n. A cock.

s. తామ్రపర్ణి s. n. The name of a river in the most southern part of the Indian peninsula, passing through the province of Tinnevelly. 2. the female elephant of the western point.

s. తామ్రము s. n. Copper. తామ్రకుట్టకుడు A brazier, or copper-smith.

ర. తామము s. n. A rarity.

ర. తాయిత్తు or తాయెత్తు s. n. An amulet.

s. తార s. m. 1. A star. 2. the wife of *Brihaspreeva*. 3. the wife of *Broohusputee*. తారాభవ్య A sky-rocket. తారామండలము The firmament.

s. తారక s. n. 1. A star. 2. the pupil of the eye.

s. తారకజిత్తు s. m. A name of the Hindoo deity of war.

s. తారకము s. n. Protection.

s. తారణ s. n. The eighteenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. తారతమ్యము s. n. 1. More or less. 2. state or condition. 3. comparison, or distinction.

s. తారకము s. n. 1. A high note, or tone, in music. 2. a clear or beautiful pearl. 3. crossing or passing over. 4. silver. adj 1. High as a note in music. 2. radiant, shining. 3. clear, good, excellent, well flavoured.

v. తారపడు or తారసించు or తారసిల్లు v. a. 1. To meet, or approach. 2. to engage in battle.

o. తారీఖు s. n. (from A. تاريخ) Date, era.

v. తారు v. n. 1. To lurk, or lie in wait. 2. to wander. 3. to move about, in a busy officious manner. 4. to become lean or emaciated.

s. తారుణ్యము s. n. Youth.

v. తారుమారు s. n. Disorder, confusion.

v. తార్కాణ s. n. Proof. తార్కాణించు v. a. To convince; to prove.

v. తార్పు v. a. 1. To join as planks, &c. 2. to set as precious stones. తార్పు s. n. 1. Joining as planks, &c. 2. setting as precious stones.

s. తార్పుడాకు s. n, *vide* తరుమడము.

v. తాలు v. n. 1. To run. 2. to abscond. 3. to lurk, or lie in wait. తాలించు v. caus. To cause to run, &c.

v. తాళించు v. n. To season food. తాళింపు s. n. The seasoning of a dish.

v. తాళిక s. n. Any substance rolled into a round shape, between the fingers, or hands.

s. తాళిబొట్టు s. n. The small piece of gold tied by the bridegroom, at the marriage ceremony, round the neck of the bride. This completes the marriage, and the piece of gold among the Hindoos may be compared to the ring among Christians.

v. తాలు s. n. *vide* తప్పలు.

s. తాలునిహ్వము s. n. A crocodile.

s. తాలువు s. n. The palate.

o. తాలూకా s. n. (from A. تعلق) A *talook*, or district. తాలూకు adj. Belonging, or appertaining to.

v. తాల్పు v. a. 1. To dress, or put on. 2. to assume a form, or shape. 3. to twist thread by the spindle. 4. to fan, or winnow, in a basket. గర్భముతాల్పు To conceive a child. ఎవరితాల్పు To deceive.

s. తావకము s. n. Yellow orpiment.

s. తావళ శ్రీక s. n. A cymbal.

s. తాళము s. n. 1. Beating time in music: 2 musical time, or measure. 3. a short span, one measured by the thumb and the middle finger. 4. a cymbal of bell-metal, or brass. 5. *the palmyra tree.* తాళవంతము A fan of palmyra leaf.

v. తాళము s. n. 1. A lock. 2. a key; but the latter meaning is more properly expressed by తాళముచవి or తాళముచెయ్యి.

v. తాళి s. n. 1. A breast plate. 2. *vide* తాళిబొట్టు.

v. తాళు v. n. 1. To bear, or suffer. 2. to forbear, or take patience. 3. to wait, or stop. తాళికొను v. comp. To take patience. తాళిమి s. n. Forbearance, patience.

v. తాళ్వారము or తాళారము s. n. A shelving roof, supported by piliars.

TVD. ఠావరము adj. Fixed, stationary, stable, immoveable.

T. ఠావలము s. n. 1. A place. 2. a house, residence, or abode.

T. ఠావళము s. n. A string of beads, &c.

T. ఠావి s. n. Fragrance, scent, odour. ఠావి నూనె Uttur.

T. ఠాహె s. n. 1. A place. 2. an abode, residence, or house.

T. ఠిండి s. n. (from T. తిను q. v.) Food, eating. ఠిండిక త్తె A female glutton. ఠిండి తాడు - ఠిండిపోతు or ఠిండిడు A male glutton.

S. ఠింత్రిణీ s. n. The tamarind tree. ఠింత్రి ణీఫలము The fruit of the tamarind.

T. ఠిక్క s. n. Madness. adj. Mad. ఠిక్క ఐట్టు To become mad.

S. ఠిక్తము s. n. Bitterness. adj. Bitter.

T. ఠిఠ s. n. Three. ఠిఠంచె (from T. ఠంచె one.) Four. These words are generally used at games.

T. ఠిచుచు v. a. To take, or lift up.

S. ఠిత్ఫము s. n. Heat. adj. Hot.

T. ఠిట్టు s. n. A heap of straw.

T. ఠిట్టు v. a. To abuse, or revile. s. n. Abuse, bad language. ఠిట్టుబోరు A person who gives abuse.

S. ఠిరడపు s. n. A sieve.

S. ఠిరుకు s. n. Patience, resignation, sufferance, endurance. ఠిరుకుపు adj. Patient, resigned.

T. ఠిత్తి s. n. 1. A purse. 2. a leather bag. 3. a sheep or goat skin. 4. the bag of a bag pipe. త్తెలుఠిత్తి A pair of bellows.

S. ఠిత్తిరి s. n. A francolinc partridge. (H: تیتر)

S. ఠిథి s. n. 1. A lunar day, of variable length; being that period during which the moon travels through twelve degrees of her orbit; it commences at different periods of the solar day, with which it by no means corresponds. 2. the annual ceremony which Hindoos perform to their deceased ancestors.

T. ఠిను v. a. To eat. ఠినిపించు v. caus. To cause to eat; to feed. దెబ్బలుఠిను To receive blows, or be beaten. సొమ్ముఠిను To make away with property. ఠిట్టుఠిను To suffer abuse. వాడుగడ్డి న్నాడు lit. he ate straw. He is a fool, or a silly fellow, he talks foolishly.

T. ఠినుకు v. n. To strain, in easing nature.

T. ఠిన్నన or ఠిన్నదనము s. n. 1. Slowness. 2. straightness. 3. merit, worth. ఠిన్నని adj. 1. Worthy, good, excellent. 2. slow. 3. straight. ఠిన్నగా adv. 1. Slowly. 2. straightways, directly. 3. properly. 4. well, in good health.

T. ఠిప్పె s. n. A high raised seat, or sitting place, outside of the house, &c. *A pial.*

T. ఠిప్ప s. n. A hillock.

S. ఠిప్పతీగె s. n. The creeper termed Heart-leaved moon-seed. *Menispermum cordifolium.*

T. ఠిప్పు v. a. The causal form of ఠిరుగు q. v. 1. To turn round; to turn back; to turn over. 2. to wind up as a watch. 3. to change, or alter; to revoke as an order, &c. 4. to turn away the face. 5. to put off, or make one often return. 6. to make

to move, turn, or wander about. 7. to be giddy. S. to stop, or check, a disease, or the effects of poison. తిప్పట Walking, wandering. తిప్పుతోను v. comp. 1. A person to return. 2 to retire. 3. to oppose. తిప్ప చేయు To reject, or return any thing.

s. తిమి s. n. A fabulous fish, of enormous size, said to be one hundred *Yojanas* long. తిమింగలము A sea-fish, so large as to devour the తిమి.

s. తిమిరము s. n. Darkness.

T. తిమురు s. n. 1. Numbness. 2. the palsy. 3. pride, arrogance. v. n. To be proud.

T. తిమ్మరు s. n. A monkey.

T. తిమ్మన s. n. Goodness.

T. తిమ్మనము s. n. A mixture of milk, jaggory, and flour, boiled together.

T. తియ్య or తియ్యని adj. 1. Sweet. 2. not sour. తియ్యన or తియ్యదనము s. n. Sweetness. తియ్య మ్రాను The sugar cane.

T. తియ్యము adj. Acceptable.

T. తిరగలి s. n. A hand mill.

TUD. తిరము adj. (from s. స్థిర.) 1. Immoveable, firm. 2. constant.

s. తిరస్కరిణి s. n. An outward tent; a wall, or screen, of cloth, surrounding the principal tent.

s. తిరస్కారము or తిరస్క్రియ s. n. Disrespect, contempt, reproach, abuse, insult. తిరస్కరించు v. a. To abuse, insult, or reproach.

T. తిరవెము s. n. Alms. తిరవెగాడు A beggar.

T. తిరవడు or తిరుగువడు v. n. To be in disorder, or confusion; as applied to a crowd, army, &c.

T. తిరుగు v. n. 1. To turn; to turn round, to turn back, to return. 2. to change, as the wind; to be revoked, as an order. 3. to move, wander, or travel about. 4. to be giddy. 5. to go back, go away, or cease; as applied to diseases, or the effects of poison. తిరిగి or తిరుగ adv. Again. తిరుగుబడు 1. To change or alter. 2. to revolt, to oppose. 3. to fail in a promise. తిరుగుబోతు (from T. పోరు *a male.*) A gallant; as being constantly moving about. తిరుగాచేము To do over again. తిరుగచేయు To turn over; to overturn. అన్నమాటతిరుగు To turn away from one's promise. విషముతిరిగినది The poison is checked, or removed. తిరుగుడు A metal screw; a rivet. తిరుగుడుల s. n. A turn. వ్యాధితిరుగుడులనున్నది The disease is upon the turn.

T. తిరుప v. a. To beg alms.

T. తిరునాళ్ల s. n. Any festival at a Hindoo temple.

T. తిరుపతి or తిరుమల s. n. The sacred hill of *Tripetty*, in the Arcot district.

T. తిరువరంగములు s. n. plu. A kind of paddy.

s. తిరోధానము s. n. A cover, concealment, sheath, veil, cloth, or cloak; any thing which hides and withholds another from sight. తిరోహితము &c. adj. Covered, concealed, hidden, removed, or withdrawn from sight.

s. తిర్యక్ adj. Moving tortuously; going crookedly, or awry. s. n. Any animal which does not move upright, like man.

T. తిర్రి s. n. 1. A light. 2. a lamp.

T. తిత్తి s. n. Twist.

T. తిమ్మిరోత s. n. Seasoning in meat.

T. తిమ్మిళ్లు s. n. *vide* తిరళి.

T. తిమ్ము v. n. To whirl round.

T. తిమ్మిరుడు s. n. *vide* తిరుగుడు under తిరుగు.

T. తిల్లి s. n. A sort of basket, for catching fish.

s. తిలకంకము s. n. A sparrow.

s. తిలకము s. n. 1. A mark made with coloured earths, or unguents, upon the forehead, and between the eye-brows, either as an ornament, or a sectarial distinction. 2. a freckle, mole, or any natural mark on the person. 3. a title, especially in composition, implying pre-eminence, as రఘువంశతిలకుడు the *Tilaca* of the race of *Ragoo*; a name of *Rama*.

s. తిలకాలకము s. n. A mole, any natural spot on the body.

T. తిలంచు v. a. To see, to look.

T. తిలలు s. n. plu. The gingily oil seeds. *Sesamum orientale.* తిలపూనెవుడు An oil-monger. తిలయంత్రము (from s. యంత్ర *a machine.*) An oil-press.

s. తిలింగము or తిలిప్పము s. n. A very large snake.

T. తివాశి s. n. A carpet.

T. తివ్వు v. a. *vide* తిరుచు.

T. తివ్వు v. a. To wish.

T. తీంగ్రులు s. n. plu. Splendour, brightness, lustre. తీంగ్రించు To shine, glare, or gleam.

T. తీగ or తీగె s. n. 1. Any vine, or creeping plant. 2. the string of a lute, &c. 3. a golden ornament which Hindoo women wear about their neck. తీగగడ్డి The creeping bent grass. *Agrostis stolonifera.* తీగెవోడ 2 A woman. Telooguo authors constantly compare females to the vine, as illustrating both their delicacy of form, and their dependence on the stronger sex.

T. తీచు s. n. 1. The itch. 2 an itching.

TUD. తీచువ్వ s. n. *vide* దద్దిరి.

T. తీట or తీవ్ర s. n. Sweetness. The latter word also denotes a stretching pain, or pain in general; and in this latter sense, is derived from తీయు q. v.

T. తీయు v. a. 1. To draw, or pull. 2. to take. 3. to draw out. 4. to draw back; to open. 5 to withdraw from an office; to dismiss, or discharge. 6. to draw out from; to discover, or find. 7. to draw, or rub, one substance upon another, so as to grind down the softer; as sandal wood, upon stone. 8 to take, buy, or purchase, for money. 9. to take, receive, or collect. 10. to take, or pull off; to carry away. 11. to take out; to excavate, or dig. v. n. 1. To withdraw, diminish, go away, disappear, or cease. 2. to draw up or pain, as applied to any member of the body. తీయించు v. caus. To cause to draw, or pull, &c. తీసుకొను v. comp. 1. To take for one's own benefit. 2. to buy. 3. to drink. దండతీయు To take or levy a

fine: వస్నుతీయు To collect an assessment. ఆవ్యక్షకముఅవతలతీయు Take further away that book. వెనకతీయు To draw back, to retire, to retreat. పాలుతీయు To draw milk. తలుపుతీయు To open the door. దీపముతీయు To extinguish the lamp. సరుకుతీయు To buy goods. దొరవారుకొన్నిఆజ్ఞలుమోపించితీసివేసిరి That gentleman dismissed him from his situation. గంధముతీయు To grind sandal wood. బావితీయు To dig a well. జాడతీయు To discover traces. దారితీయు To shew the road. తలనొప్పితీసివేసినది The head-ache has ceased. చెరువులోనీళ్లుతీసినవి The water in the tank is diminished. కాళ్లతీయు To have pain in the legs. మబ్బుతీయు The cloud is dispelled. పిక్కుతీయు To dishonor one. దాహతీయు To be thirsty. వెచ్చతీయు To heat. తీసుకపోవు To carry away. తీసుకవచ్చు To bring.

s. తీరము s. n. A shore, or bank.

v. తీరు or తీయు v. n. 1. To be finished, completed, concluded, or ended. 2. to elapse. 3. to be qualified, or skilled. 4 to be settled, decided, or solved. 5. to be liquidated. 6. to be adorned, as an idol. When used impersonally with the dative case, this verb denotes *to be at leisure*. తీరుబడి or తీరిక s. n. Leisure; the latter term sometimes denotes *the adorning of an idol*. తీర్పు s. n. 1 A decree, award, or decision. 2. an agreement. 3 a settling, or final arrangement. తీర్చు or తీర్చు v. a. 1. To finish, complete, conclude, or end. 2. to qualify another. 3. to settle, decide, or solve. 4. to liquidate. 5. to adorn an idol. తీర్పించు v. caus. To cause to finish, &c. తీరినమనిషి A man well qualified. తీరనివ్యాధి A constant, or incurable, sickness. తీరుబాటు s. n. Leisure, opportunity. నాకుతీరదు I have no leisure. వాయసముతీర్చు A crow to cross from the left, to the right side, which the Hindoos consider a good omen. దిగులుతీర్చు To remove fear. పగతీర్చు To revenge. సంశయముతీర్చు To solve a doubt. దాహముతీర్చుకొను To quench thirst.

r. తీరువ s. n. *Duty*, customs.

s. తీర్థము s. n. 1. Water. 2. water in which an idol or sacred stone has been bathed, used in administering oaths to the *Soodras*, and constituting the common drink of the *Brahmins*. 3. any holy place, or place of pilgrimage; but especially such as are situated along the course of sacred streams, or in the vicinity of some sacred spring, or piece of water.

r. తీరు s. n. 1. Beauty. 2. manner, mode, way. adj. Beautiful. ఒకతీరుమనిషి A person of peculiar temper, or habits.

r. తీవ s. n. *vide* తీగ.

r. తీవంచే s. n. *vide* తిగడంచే under తిగ.

rup. తీవరము s. n. (from s. తీవ్ర) Speed, swiftness, haste, hurry. adj. Speedy, quick. తీవరించు v. a. *To hasten, or hurry.*

T. తిగరుడు s. n. A fisherman, fowler, or hunter.

T. తిమ్మట or తి[illegible] s. n. vide [illegible]

s. తిగ్మము s. n. 1. vide తిగ్గరశ్మి 2. heat. adj. Hot. adv. Much, excessively.

s. తీక్ష్ణము s. n. 1. Heat, warmth, pungency. 2. haste, hurry. adj. 1. Hot, warm, pungent. 2. zealous, active, keen, intelligent. 3. sharp. 4. quick.

T. తుంగగడ్డి s. n. The long grass, used as food for elephants.

s. తుంగభద్ర s. n. The river *Toomboodra*, in the Indian peninsula, which forms at present the northern boundary of the dominions of the East India Company, with those of the Nizam.

s. తుంగము &c. adj. 1. High, elevated, lofty. 2. chief, principal. 3. passionate, hot. s. n. The tree termed *Rottlera tinctoria*.

T. తుంచు or తుంపు v. a. To pluck; to gather; to break off.

T. తుంట s. n. A piece of *sugar* cane. adj. Wicked, mischievous, impudent. తుంట తనము s. n. Impudence. తుంటరి s. n. A wicked or impudent person. తుంటవిల్తుడు s. n. The Hindoo cupid, whose bow is of sugar cane.

T. తుంట్లు s. n. plu. The hips, or loins.

s. తుండము s. n. 1. The face. 2. the mouth, or beak.

s. తుండి s. n. 1. A bird. 2. a young elephant.

T. తుండు or తుంటెము s. n. A piece. తుండించు v. a. To cut into pieces.

s. తుందరము s. n. The belly. తుందిల adj. Pot-bellied. 2. having a large or prominent navel. (H. ڈ)

T. తుందుడుకు s. n. A wicked, or mischievous, person.

T. తుంపురులు or తుంపర్లు s. n. plu. 1. Thin rain 2. spittle accidentally ejected, when one speaks with emphasis.

T. తుంపెసలాడు v. To agitate, or move.

s. తుంబము s. n. A long gourd. తుంబి s. n. The plant itself.

T. తుకము s. n. Estimate, or valuation.

T. తుక్కు s. n. Any worthless, or useless, thing. adj. Useless.

s. తుక్కు s. n. Offspring, children.

s. తుణీరము s. n. An arrow.

s. తుచ్ఛము &c. adj. 1. Void, empty. 2. small, little. 3. abandoned, deserted.

T. తురుకు s. n. Haste, hurry. adj. Hasty, hurried.

T. తుటారించు v. n. To spoil. v. a. To disregard, or contemn.

T. తుటుము s. n. vide తుటుంగబలము.

T. తుట్టె s. n. 1. A bee-hive. 2. a small quantity of spoilt grain, useless hair, &c.

T. తుట్టెపురుగు s. n. A snake, so called.

T. తుడుచు v. a. To wipe, to rub, to clean. తుడుపు s. n. 1. A wiping. 2. an erasure, or blotting out. తుడిచిపడు To be blotted.

T. తుడుము s. n. A kind of drum.

T. తుత్తురుబెండ్లు s. n. The poplar-leaved *sida*. *Sida populi folia*.

T. తుద s. n. The end, or point. తుట్టతుద The *very* point. తుదను At last.

ర. తునక or తునియ s. n. A piece, or bit. తునియు v. n. To be cut to pieces. v. a. To cut to pieces. తునుకు v. n. To be broken to pieces. తునుము v. a. 1. To cut to pieces; to kill.

ర. తునికోల s. n. A peculiar weighing machine.

ర. తున్నగాడు s. n. A tailor.

ర. తుపాకి s. n. A gun, musket, or match-lock. (H. بندوق) తుపాకిక్టించు To load a gun తుపాకిపేలుచు To fire a gun.

ర. తుప్ప s. n. A small bush.

ర. తుప్పరలు s. n. *vide* తుంపురులు.

ర. తుప్పు s. n. Rust.

ర. తుఫాను s. n. A violent gale, or storm. (A. طوفان)

ర. తుమురు or తుమ్మురు s. n. *vide* తురుము.

ర. తుములము s. n. 1. A mingled, or tumultuous combat; uproar, clangour, tumult; tumultuous sound, or noise. adj. Tumultuous, noisy.

ర. తుమ్మ, చెట్టు s. n. A tree, so called.

ర. తుమ్మిచెట్టు s. n. The plant termed *Phlomis indica.*

ర. తుమ్ము v. a. To sneeze. s. n. A sneeze.

ర. తుమ్మెద s. n. A very large black wild bee.

ర. తురంగము, తురగము or తురగము s. n. A horse.

ర. తురంజిపండు s. n. The citron.

ర. తురక s. n. A mussulman. adj. Of or belonging to that tribe. (P. ترک A turk.)

ర. తురాయణము &c. adj. Attached to a particular object, or pursuit. s. n. Attachment to a particular object, or pursuit.

ర. తురాయి s. n. A head-ornament, in the shape of a feather. 2. a nosegay.

ర. తురాసాహాణము s. n. The name of *Indra.*

ర. తురి s. n. 1. A British, or a fibrous stick, used by weavers, to clean and separate the thread from the woof. 2. a weaver's shuttle.

ర. తురితము or తురుతు adj. (from ర. క్రి తిర) Speed, haste. adj. Quick. తురుతవి గ్రు Quick time *in* music.

ర. తురీయము &c. adj. numeral. Fourth.

ర. తురుకు v. a. To stuff in.

ర. తురుము s. n. Powder, *dust*, small bits. v. a. To reduce to small bits, or to powder.

ర. తుర్యోదయము s. n. *vide* తురక.

ర. తుర్యము &c. adj. 1. Fourth. 2. speedy, hasty.

ర. తులంగి or తులంగి s. n. Splendour, brightness. తులంగించు v. a. To shine.

ర. తులుము v. a. To dress with flowers. s. n. A female's hair, tied in a tuft.

ర. తుల్లు s. n. Speed, haste.

ర. తుల s. n. 1. A balance, or pair of scales. 2. the sign *Libra*, in the zodiac. 3. resemblance, likeness, similarity.

ర. తులము s. n. The weight of one rupee, or 30 Canteroy fanams.

ర. తులసి s. n. The purple stalked basil. *Ocimum sanctum.*

ర. తులాకోటి s. n. An ornament for the feet.

ర. తులువ s. n. A low, impudent, or mischievous person. adj. Impudent.

2. తుల్యము &c. adj, Liko, resembling, equal, or analogous.

2. తుష్టి v. n. To be elated; to shew pride s. n. Pride; joy.

3. తువరము s. n. An astringent taste. adj Astringent.

3. తువరి s. n. The grain termed *doll, kundooloo*, or pigeon pea. *Cytsus cajan.*

2. తువ్వర s. n. A shower, or drizzling rain

3 తుషము or తుషమును s. n. The husk of grain.

3. తుషారము or తుహినము s. n. 1. Snow, frost. 2. thin rain, mist.

3. తృప్తి s. n. 1. Pleasure, satisfaction, gratification. 2. advantage, profit.

2. తూఁకు s. n. Hanging. తూఁకఁబెఁకు v. a. To hang. తూఁకుమంచము s. n. A gibbet.

2. తూఁగు v. n. 1. To sleep. 2. to be weighed. s. n. Sleep, drowsiness. తూఁచు v. a To weigh. తూఁపించు v. caus. To cause to weigh. తూఁనిక s. n. A weight.

2. తూఁటు s. n. A hole. తూఁటూఁకు To make holes. తూఁటుఁబడ్డు v. n. To be torn; to have holes. తూఁటువఁడు v. n. 1. To have holes. 2. to sustain loss.

2. తూఁటికూఁర s. n. The aquatic plant termed *Pistia stratiotes.*

2. తూఁడు s. n. The film or fibres of the lotus. తూఁడరిది The swan, which is said to feed on these fibres.

3. తూణీరము or తూణీరము s. n. A quiver

2. తూఁనీఁగ or తూఁచిక s. n. A kind of butterfly, often seen before rain.

2. తూఁపు s. n. An arrow. తూఁపుకూఁపుటిశ్వ— The 22d lunar mansion, from it's similitude to an arrow.

2. తూఁపుదారి s. n. A drain, a water course.

3. తూఁబరము s. n. A bull without horns, though of an age to have them.

3. తూఁబుఁడుగు s. n A beardless man:

2. తూఁము s. n. 1. A sluice, or flood gate. 2. a drain, or water course 3. a certain Indian measure, in the Tamil termed *a measal.*

2. తూఁర s. n. 1. Drizzling rain. 2. a kind of aquatic animal. తూఁరు v. n. To drizzle as rain.

2. తూఁరి s. n. A time; as వొకతూఁరి Once.

2. తూఁర్పు or తూఁర్పు s. n. The east. adj. Eastern.

3. తూర్ణము s. n. 1. Speed, velocity, swiftness. 2. haste, hurry. adj Speedy, swiftly.

2. తూర్పెట్టు or తూర్పారబట్టు v. a. To winnow grain. lit. to lift to the eastward.

3. తూర్యము s. n. Any musical instrument.

2. తూఁలు v. n. To enter in

2. తూలనాడు v a. To speak contemptuously of another.

3. తూలము s. n. Cotton

3. తూలిక s. n. 1. A painting brush, or pencil 2. a pen. 3. a mattress, or quilt. 4. a bed; a down or cotton bed.

3. తూలిని s. n. The silk cotton.

2. తూలు v. n 1. To faint, grow feeble, stagger, or reel. 2. to hang down. తూలించు v. caus. To cause to faint, &c.

3. తృణము s. n. 1. Grass, or any graminous plant, including reeds, corn, &c.

2. any thing as contemptible as grass, or straw. తృణకాష్ఠమణి s. n. Amber, or any gem, which being rubbed, becomes electrically attractive. lit. attracting grass. తృణధ్రువమను s. n. A palm tree, of any kind; as the cocoanut, date, &c. తృణధ్వజమను s. n. A bamboo. తృణరాజమను s. n. The cocoanut tree. తృణప్రాయమను adj. Contemptible, trifling, easy. తృణీకరించు v. a. To disregard, to contemn. తృణీకారమను s. n. *Contempt*, disregard.

s. తృతీయమను &c. adj. Third. తృతీయాకృతమను adj. Thrice ploughed.

s. తృప్తి s. n. Satisfaction, content, pleasure. తృప్తమను &c. adj. Satisfied, pleased.

s. తృష or తృష్ణ s. n. 1. Thirst. 2. wish, desire.

ఆ. తెంకాయ s. n. *vide* టెంకాయ.

ఆ. తెంక s. n. *vide* టెంక.

ఆ. తెంచు or తెంపు v. a. The causal form of తెగు q. v. To break; or tear, as applied to ropes, threads, &c., or to the artificial holes bored in the ear or nose for ornaments. తాడుతెంచు To break a rope, or string; figuratively, this phrase denotes either *to ruin a person*, to destroy every support he may have, or, applied to females, *to become a widow*, from the custom, on a husband's death, of breaking the string which ties the తాలిబొట్టు q. v. తెంది s. n. A widow.

ఆ. తెందు v. n. To sleep.

ఆ. తెంపు s. n. 1. Bravery, daring. 2. liberality. 3. a breaking, *vide* తెంచు. తెంపరి s. n. A brave or liberal person.

ఆ. తెఱతెఱ adv. Undesignedly, unintentionally.

ఆ. తెఱ్ఱలితాడు s. n. making in the plural తెఱ్ఱలితాలి A thief.

ఆ. తెఱ s. n. Sort, kind, or class.

ఆ. తెఱగొను v. n. To die, or expire. తెఱగొన్పు v. a. To kill, or assassinate.

ఆ. తెఱమను v. a. To censure, or chide.

ఆ. తెఱుకు v. n. 1. To be broken, as applied to ropes, threads, &c., or to the holes in the nose or ears for ornaments, also to the banks of lakes or tanks. 2. to be cut with a sharp instrument. 3. to be sharp; to cut, as applied to such instruments. 4. to die. తెఱుచు v. a. 1. To kill. 2. to dare. 3. to break a rope, &c. తెఱవము or తెఱంచు v. n. To dare or venture. తెఱవాడు To speak rigorously. తెఱవేయు To cut off. తెఱవది Ploughing.

ఆ. తెఱువు s. n. Disease, sickness.

ఆ. తెఱవ s. n. 1. Sharpness. 2. liberality, daring.

ఆ. తెచ్చు v. a. To bring. తెచ్చుకొను v. comp. To bring for one's own advantage. బుద్ధి తెచ్చుకొను To *recover* one's senses. మనస్సున తెచ్చుకొను To understand, to recollect. lit. to bring to one's mind. తెప్పించు v. caus. 1. To cause to bring. 2. to send for any thing.

ఆ. తెట్టు s. n. A bound-hedge, round a city, or fort.

త. తెడ్డు s. n. I. An oar, or paddle. 2. a wooden ladle.

త. తెనుఁగు s. n. *vide* తెలుఁగు తెనిగించు To translate or turn into Teloogoo.

త. తెన్న s. n. Way, road.

త. తెప్ప s. n. A raft, or float.

త. తెప్పలుట - తెప్పలు - తెప్పల్లు - తెప్పలుట or తెప్పిలుట v. n. 1. To recover from illness. 2. to escape from danger. 3. to be cautious.

త. తెప్పలఁడీలు or తెప్పునఁడీలు v. n. To increase, or exceed.

త. తెప్పున adv. Quickly.

త. తెమడ s. n. Phlegm.

త. తెమలించు v. a. To move, or shake.

త. తెమ్మ s. n. *vide* తేమ Wet. adj. Wet. తెమ్మెలు s. n. (from త. ఎలు *food.*) The wind; as dispelling wet.

త. తెర s. n. A screen, curtain, or blind. తెరచాప 1. A screen-mat. 2. a ship's sail. తెరతెరగా adv. At intervals.

త. తెరఁగు s. n. 1. A way, road, or path. 2. mode, manner.

త. తెరప - తెరలు or తెరిపి s. n. *vide* తెఱపు, under తెఱచు.

త. తెరలఁగా adv. Loudly.

త. తెరలు v. n. 1. To open, or disappear, as clouds. 2. to move.

త. తెరవు or తెరువు s. n. 1. An opening. 2. a way, road, or path. 3. manner, means. 4. order, arrangement. తెరువరి A traveller. తెరువాటుకాఁడు A highway-man. వాని తెరువుపోవద్దు Dont go *near* him. Have nothing to say to him.

త. తెరువుమరువు s. n. Confusion of mind.

త. తెఱు or తెఱ్ఱి adj. Open. s. n. A plain.

త. తెలువ s. n. Wisdom, prudence.

త. తెలుఁగు s. n. *vide* తెరవు.

త. తెలుచు or తెలుచు v. a. To open. తెలుపు s. n. 1. An opening. 2. disclosure. 3. cessation, suspension. 4. an interval. 5. leisure.

త. తెలులు v. n. 1. To pervade; as scent, or perfume. 2. to flow over, in boiling. తెలుల్పు v. a. To cause a perfume to pervade.

త. తెలువ s. n. A woman.

త. తెలకాలు s. n. plu. *vide* తెలుఁగు.

త. తెలి s. n. *vide* తేలి.

త. తెలకపిండి s. n. The flour of the sesamum seed, after oil has been expressed from it.

త. తెలియు v. n. To be understood, known, conceived, or comprehended. This verb is always used impersonally, with the dative case; as, మీకు తెలుస్తున్నదా Do you understand? తెలిసింది or తెలుసును It is understood. I know. కంన్లకు తెలియు To have the use of one's sight. తెలుపు v. a. To explain, or make known. తెలుసుకొను v. comp. To understand, to know. వాడ తెలుస్తున్నది The ship *appears*. తెలుపుచెప్పు To explain; to advise. కంన్లకు తెలియనివాఁడు A blind man. తెలియఁజేయు To inform, tell, or make known. తెలివి or తెలివిడి s. n. Understanding, intellect.

త. తెలుకులవాఁడు s. n. An oil-monger. (H. తేల oil.)

తె. తెలుఁగు s. n. The *Telugoo* language. adj. Of or belonging to that language, or country. This word is written త్రిలింగ - తిలింగ - తెలుఁగు or తెనుఁగు For the derivation of these words, I refer the reader to the introduction to my 'Telooloo grammar. తెలఁగాలు The original *Swodras* of Telingana.

తె. తెలె s. n. *vide* కంచెము.

తె. తెల్ల or తెలిఁ s. n. The colour white. తెల్ల - తెలి or తెల్లని adj. White, fair. తెల తెల బోవు To become pale. తెలుపు s. n. 1. Whiteness. 2. semen virile. 3. gonorrhœa. తెల్లదనము or తెల్లన s. n. Whiteness. తెల్లము adj. Apparent, evident, obvious.

తె. తెల్లవాలు v. n. (from తె. తెల్ల *white*, and తె. పాలు *to become.*) To dawn, to grow white. తెల్లవాఱు s. n. The dawn, the morning. తెల్లవాఱుఁ Until dawn, or morning. తెల్లవారించు or తెల్ల వాగ్గు To wake until dawn, or morning. పని తెల్ల వారు. lit. business to become white. To be disappointed, or ruined; to become bankrupt.

తె. తెల్లు v. n. To overflow, in boiling.

తె. తెవులు s. n. *vide* తెగులు.

తె. తేఁకుచెట్లు s. n. *vide* తేఁకుఁగొట్లు.

తె. తేఁకుఁన s. n. Understanding, intellect.

తె. తేఁక s. n. The sprout of the palmyra nut, when first planted.

తె. తేఁకర adj. *vide* తేఁగు. Wasted by use, as applied to coins. తేఁకరరూక A smooth, rubbed, or wasted fanam.

TUD. తేఁగము s. n. *vide* శాస్త్రము.

s. తేజము or తేజస్సు s. n. 1. Splendour, light, lustre. 2. fame, glory. తేజరిలు or తేజగిల్లు v. n. To shine, or gleam.

r. తేజి or తెజె s. n. A horse.

s. తెజితము &c. adj. 1. Sharpened, whetted. 2. polished, burnished.

r. తేఁట s. n. 1. Clearness, purity. 2. beauty. 3. a clear understanding. adj. 1. Clear, pure. 2. handsome, beautiful. 3. evident, obvious. తేఁటపఱుచు To clear up, to explain. తేఁటపడు To be clear, or evident.

r. తేఁటి s. n. *vide* బుద్ధెఁక.

r. తేఁన్పు v. a. To belch. తేఁపు s. n. A belch.

r. తేది s. n. The day of the solar month.

r. తేనె s. n. Honey. తేనెటీఁక A bee. తేనె తెర - తేనెపట్టు or తేనెపుఁజె s. n. Honeycomb. తేనెలాలు s. n. plu. A kind of sweet-meat: తేనెపాకా A spirituous liquor, made of honey.

r. తేప s. n. 1. A raft, or float. 2. increase. 3. lightness, slightness. 4. a time.

r. తేల్చు v. *vide* తేఁన్పు.

r. తేము s. n. Wet, damp. adj. Wet, damp.

r. తేమనము s. n. *vide* తిమ్మనము.

r. తేము v. n. To waste, by being handled, used, or rubbed.

r. తేర adj. Free of cost, or charge. తేరగా or తేరగా *Gratis*; for nothing.

r. తేరు s. n. An idol car; a car. v. n. 1. To be saved from danger, to recover from illness. 2. to reach. కడతేరు To be finish-

ed, or ended. తేరుకొను To recover one's strength; to be convalescent. తేరుక s. n. The settlement of an account; a conclusion.

T. తేఱికొనచూచు or తేఱిచూచు v. a. (from T. చూచు q. v.) To gaze earnestly, to look steadfastly.

T. తెలు v. n. To be clarified. తేల్చు v. a. To clarify.

T. తేలు s. n. A scorpion. v. n. 1. To float. 2. to be settled, or arranged. 3. to settle, or fix, on a person. తేలుకుంది The scorpion's sting. తేలురాశి The sign *Scorpio*. తేలించు v. caus. 1. To cause to float, &c. 2. to glance, as applied to the eyes. తేలిక s. n. Lightness. adj. 1. Light. 2. easy, simple.

T. తైలము s. n. 1. Oil. 2. ointment.

T. తొంకి s. n. Splendour, brightness. adj. Splendid, bright, sparkling.

T. తొంకు v. n. To sleep. తొంకుండు v. n. To lie down, or recline. తొంగిచూచు v. a. To peep.

T. తొంటి adj. Former. s. n. The joint of the hip.

T. తొండ s. n. 1. A chamelion. 2. that animal, of the lizard kind, commonly at Madras termed the bloodsucker.

T. తొండము s. n. An elephant's trunk.

T. తొందరపెట్టు v. a. To be constantly hurrying another.

T. తొందర s. n. 1. Trouble, annoyance, plague, vexation. 2. danger. 3. distress.

T. తొందళము s. n. Boiled juice of tamarinds, mixed with two or three kinds of vegetables.

T. తొంబది or తొంభై adj. Ninety.

TOD. తొక్క s. n. 1. The skin. 2. a hide. 3. the rind of fruit. 4. the bark of a tree.

T. తొక్కుడు s. n. Distress.

T. తొక్కు v. a. 1. To tread; to step. 2 to trample on. 3. to pound, or bruise, certain fruits, or certain grains with a little water. s. n. Any thing thus pounded. తొక్కించు v. caus. To cause to tread, &c.

T. తొగ s. n. A water-lily.

T. తొగరు or తొగరు s. n. 1. Red colour. 2. red coloured thread. adj. Red. తొగరుముక్కుచిలుక A parrot; from it's *red* beak.

T. తొట్టి s. n. A manger; a trough. postpos. Together with, in company with.

T. తొట్టెడు s. n. An open square, with buildings on each side, of one or more of which the native houses consist.

T. తొట్రుపడు. తొట్రిలు or తొట్రుపడు v. n. To be perplexed, or confused. తొట్రుపాటు or తొట్రుపాటు s. n. Confusion, perplexity.

T. తొట్టె s. n. A child's cradle.

T. తొడ s. n. The thigh. తొడచెట్టుబోయ s. n. The merchant or Vysya cast; as sprung from the thigh of *Brumha*.

T. తొడంగు or తొడగు v. a. 1. To dress, or put on, as clothes, &c. 2. to prepare. 3. to place the arrow on the bow. 4. to

begin, or commence. తొడవు s. n. An ornament.

తొడకొన్న v. a. contracted from తొడు కొనిపోవు, under తొడు, q. v.

తొడరు v. a. 1. To obtain. 2. to excite, to provoke. 3. to hesitate in speaking.

తొడుపడు v. n. To be perplexed, or confused.

తొడిమె s. n. The foot stalk of a leaf, fruit, or flower.

తొడుము s. n. A cow.

తొడుగు v. a. To dress, or put on as clothes. 2. to place the arrow on the bow. s. n. A dress; dress. తొడిగించు v. caus. To cause to dress, &c. తొడుగుకొను or తొడుక్కొను v. comp. To dress. బంగారుతొడుగు A gold *covering*.

తొడుకు s. n. (from తొడు q. v.) Carnal connexion.

తొడంగు v. a. To begin, or commence. తొణుగు v. a. To be constantly repeating the same words.

తొణుకు v. n. To wave, or be agitated, as water. v. a. To agitate water with the hand.

తొత్తు s. n. A female maid-servant, or slave.

తొన s. n. One of the divisions in an orange, and in other similar fruits.

తొన్నుండు v. n. To lie down, or recline; to repose one's self.

తొన్నుడు v. a. To spoil.

తొమ్మిది adj. Nine.

తొయ్యలి s. n. A woman.

TOD. తొర s. n. from s. క్షౌర, q. v.

తొరుగు v. n. To shed.

తొరపణము s. n. A gimblet.

తొరలు v. n. To be mixed.

తొరిత్తొరి adv. Well, properly.

తొర్లించు v. a. To reduce the heat of boiling water, by pouring cold water into it.

తొలగు v. n. To slacken, or become loose.

తొలుము-తొల్లి or తొలు s. n. A hole, or cavity; a hollow.

తొల్లి s. n. A maim, or defect.

తొల్లులు s. n. plu. Cattle. తొల్లుపట్టు A cow-house.

తొల s. n. *vide* తొన.

తొలంగు v. n. 1. To remove, or go from one place to another. 2. to move, or step aside; to get out of the way. v. a. To transgress. తొలంగించు v. a. To remove, or change from one place to another.

తొలి s. n. A hole, or cavity; a hollow. adj. 1. Former, previous. 2. old, ancient. 3 first. adv. In former, or ancient times. తొలియీతచూలు s. n. A cow which has calved for the *first* time. తొలివారము s. n. Sunday, *the first* day in the week.

తొలు adj. First. తొలకరి or తొలుకారు The *first* rainy season. తొలకరించు v. n. To rain for the *first* time in the season. తొలుతిండి (from తొలుచు *eating*.) The ceremony of giving solid food to a child, for the *first* time; generally performed in the sixth month. తొలుదొల్త At first.

తొలుకు v. n. *vide* తొలంకు.

తొలుచు or తొల్చు v. a. 1. To perforate. 2. to carve wood. 3. to cleanse, or rinse, a pot, or vessel.

తొల్లి adv. In former times. తొల్లింటి adj. Former.

తొల్లించు v. a. *vide* తొల్గించు.

తొల్లిక s. n. A small instrument, for digging.

తొవ s. n. A water-lily.

తొవరు s. n. *vide* తొగరు.

తొవ్వు v. a. *vide* తెవ్వు.

తో - తోడ or తోడుత postpos. With, along with; the sign of the *social* ablative.

తోక s. n. A tail. తోకచుక్క s. n. A comet. lit. a tailed star. తోకలాడించు To wag the tail.

తోకము s. n. A child, offspring.

తోక్కొను v. *vide* తొడకొను, under తొడు.

తోక్కము s. n. 1. Green or unripe barley. 2. the wax of the ear.

తోంకు v. n. vide తూంకు.

తోచు v. n. This verb is used impersonally, with the dative case, and denotes To think, conjecture, or conceive. నాకుతోచ్చున్నది I think so. It *appears*, or *seems* so, to me.

తోట s. n. A garden. తోటవాడు or తోటిడు s. n. A gardener.

తోటా s. n. 1. A squib or cracker. 2. a cartridge.

తోడ postpos. *vide* తో - తోడబుట్టువు - తోడబుట్టుక or తోడబుట్టు A sister, or brother; as born *with* one's-self. తోడికోడలు (from త. కోడలు *a daughter-in-law.*) The wives of two brothers to each other; joint sisters-in-law. తోడల్లుడు (from త. అల్లుడు *a son-in-law.*) The husbands of two sisters to each other; joint brothers-in-law.

తోడు s. n. 1. A companion, or associate. 2. assistance, aid. 3. a word equivalent to an oath, corresponding with the English *by*, in such phrases as *by heaven*, &c. v. a. To draw, or take up, as water from a well or pot. 2. to draw aside. 3. to wind up as thread. 4. to dig. తోడుకొను v. a (from త. కొను q.v.) 1. To take with. v. n. To curdle, as milk. తోడుకొనిపోవు To take away, along with one's-self; to lead, or conduct, away. తోడుకొనివచ్చు To bring, along with one's-self. తోడునీడ (from త. నీడ *shade.*) Aid, and protection. తోడుపాలు The small quantity of water put into the pot into which one milks a cow, &c. This is the custom throughout India; it being deemed unlucky to draw milk into a vessel quite empty.

తోడెను s. n. A little, a small quantity.

తోడేలు s. n. A wolf.

తోడ్తోడ or తోడ్తోడన adv. Immediately, forthwith.

తోడ్పాటు s. n. Assistance, aid.

తోడ్తెంచు v. 1. To come. 2. to accompany.

తోత్తు s. n. 1. A stick, or bamboo, with a short iron head, used for guiding

c the elephant. 2. any goad, or pike, for driving cattle.

s. తోడనము s. n. 1. A goad. 2. pain; affliction from disease, &c.

n. తోప s. n. Batter, paste.

r. తోపి s. n. A cap; a hat.

r. తోప్ప s. n. 1. A grove, or *tope* as it is termed in India; a tuft of trees. 2. a push. adj. Red.

r. తోబుట్టుప్ప s. n. *vide* తోడబుట్టుప్ప under తోడ.

s. తోమరము s. n. An iron crow.

r. తోమాల s. n. A string of flowers, &c.

r. తోము v. a. 1. To rub. 2. to clean. 3. to beat. తోమించు v. caus. To cause to rub, &c. పండ్లుతోము To clean the teeth.

s. తోయదము s. n. A cloud.

s. తోయము s. n. Water. తోయసూచిక (from s. సూచిక *a spy.*) A frog.

r. తోయము s. n. 1. A rarity; any thing strange. 2. association.

r. తోయు v. a. 1. To push, propel, thrust, or shove. 2. to reject. 3. to annul, to dismiss. 4. to deduct. తోసివేయు To push, &c. *out*; to reject, annul, &c. *altogether.*

s. తోరణము s. n. A string of leaves, flowers, &c. or sometimes of cloth, hung over the door-way, or across the high road, on joyful or triumphal occasions.

r. తోరమల్లిరాయి s. n. A false diamond.

r. తోరము s. n. 1. A bracelet. 2. a string worn on certain religious occasions, round the wrist. 3. beauty. 4. largeness. adj. Beautiful.

r. తోలు s. n. 1. The skin of man or beast; the rind of fruit; the bark of a tree. 2. leather. v. a. To drive; to drive away. తోలించు v. caus. To cause to drive, &c. తోలుదాల్పు *Siva*, as clothed in skin. తోలువాద్యము A drum.

r. తోవ s. n. *vide* దోవ.

s. త్రైర్య త్రికము s. n. *Symphony*; the union of song, dance, and instrumental music.

s. త్యక్తము &c. adj. Left, quitted, relinquished, abdicated, deserted, abandoned.

s. త్యజించు v. a. To abandon, quit, leave, or resign. త్యాగము s. n. 1. Gift, donation. 2. generosity, liberality, munificence. 3. relinquishing, resignation of. త్యాగి s. n. A giver, a donor.

r. త్రచ్చు v. a. To churn.

s. త్రప s. n. Shame, modesty.

s. త్రపువు or త్రపుసము s. n. 1. Tin. 2. lead.

s. త్రయము adj. Three. s. n. The three.

s. త్రయి s. n. The three *Vedas* collectively; that is omitting the *Udurvan* veda, which, not being a text book for the customary religious rites of the Hindoos, is considered very commonly, rather as an appendix to the other three, than a fourth work of equal authority. త్రయీతనుడు The sun; as celebrated throughout the Vedas.

s. త్రయోదశము adj. Thirteenth.

s. త్రయోదశీతిథి s. n. The thirteenth lunar day, of either the dark, or light fortnight.

T. త్రవ్వు v. a. *vide* తవ్వు.

s. త్రాటకము s. n. A piece of straw.

s. త్రాసనము &c. adj. Moveable, locomotive.

s. త్రాసరము s. n. A shuttle.

s. త్రాసుగొను adj. Timid, fearful.

T. త్రాళ్లు s. n. The lower, or under part. adv. Down, below.

T. త్రాఱు s. n. *vide* తొఱు No. 2.

T. త్రాణ s. n. Strength, power, ability, capacity.

s. త్రాణనము s. n. Protection. త్రాణ or త్రాతము &c. adj. Preserved, guarded, saved, protected.

T. త్రాపు v. a. *vide* తొఱకు.

s. త్రాసము s. n. 1 Fear, terror. 2. a flaw, or defect, in a jewel.

T. త్రాసు s. n. A pair of scales, a balance. (P. ترازو)

s. త్రింశత్తు adj. Thirty.

s. త్రిక s. n. 1. A triangular frame, or bar across the mouth of a well, over which passes the rope of the bucket, or to which one end of it is tied, to guard against it's slipping. 2. a wooden frame at the mouth of a well, or the upper part of the well. 3 a frame at the bottom of a well, on which the masonry rests. 4. the lower part of the spine.

s. త్రికటుకము s. n. The aggregate of three spices; that is, black pepper, dry ginger, and long pepper.

s. త్రికర్తవ్యము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. త్రికూటము s. n. 1. A mountain with three peaks. 2. the name of a mountain in the Indian peninsula.

s. త్రికృష్టము s. n. Ground thrice ploughed.

s. త్రితయము adj. *Third.*

s. త్రిదశుడు s. n. A god, or deity. త్రిదశాలయము Indra's heaven.

s. త్రిదివము s. n. Heaven.

s. త్రిదివేశుడు s. n. A god, or deity.

s. త్రినేత్రుడు s. n. *Siva*; as having three eyes.

s. త్రిపథగ s. n. The river Ganges; as flowing through earth, heaven, and hell.

s. త్రిపథము s. n. A place where three roads meet.

s. త్రిపురాంతకుడు s. n. A name of *Siva.*

r. త్రిపు v. a. *vide* తిప్పు.

s. త్రిఫలము s. n. The three myrobalans.

s. త్రిమూర్తులు s. n. plu. The three principal Hindoo deities; viz. *Brumha, Vishnoo,* and *Siva.*

r. త్రిమ్మరు v. n. To wander; to travel.

s. త్రియామ s. n. Night.

s. త్రిరంగము adj. *vide* తెలుఁగు.

s. త్రిలోకి s. n. The three worlds, viz. heaven, earth, and hell.

s. త్రిలోచనుడు s. n. *Siva*; as having three eyes.

s. త్రివిక్రముడు s. n. *Vishnoo*; *from* his crossing the three worlds, *in* three steps, to the discomfiture *of Bali.*

s. త్రివిష్టపము s. n. Heaven.

భ. భీ చేటి s. n. The Ganges. lit. with three braids of hair.

భ. భ్రుంఱు v. n 1. To die. 2. to be broken

భ్రుంచు v. a. 1. To kill 2. to break. *vid.* భంచు.

భ. భ్రువ్వ v. n. *vide* భుఱ్ఱు.

భ. భ్రైక్కొ—ను v. a. To attain, to obtain.

భ. భ్రైళ్లు v. n. To fall.

భ. భ్రైవ్వన s. n. Beauty. adj. Beautiful.

భ. భ్రైర or భ్రైతాయుగము s. n. The second, or silver age of the world. The conjunction of the భ్రైతా, or three sacrificial fires. The great sacrifice, in which these fires are used, is supposed to have been introduced during this period, which contains 1,296,000 years.

భ. భ్రొ—ర్ప— v. a. *vide* తొ—ర్ప—.

భ. భ్రోచు or భ్రోపాడు v. a. To push.

భ్రోపె s. n. A pusil.

భ. భ్రోటి s. n. A beak; a bill.

భ. భ్రోము v. a. *vide* భోము.

భ. భ్రోవ s. n. *vide* దోవ.

భ. భ్రౌర్వింబకుడు s. n. *Siva.* భ్రౌర్వింబకుడు *Cubera*, the god of riches, and friend of *Siva*.

భ. భ్వొ—ప్ప— s. n. The skin, rind, bark, or husk.

భ. భ్వొప్పు s. n. A blotch, scab, or cutaneous eruption.

భ. భ్వర or భ్వరితము s. n. Haste, hurry, speed, swiftness భ్వరపడు v. n. To be in a hurry. భ్వరా adv. Quickly, hastily.

భ. భ్వస్త s. n. 1. A carpenter. 2. the name of *Visvacurma*, the artist of the gods.

భ. భ్వి ము or భ్వీము s. n. 1. Light, splendour. 2. beauty.

భ. భ్వుఱువు s. n. The hilt, or handle of a sword, &c.

థ

థ The thirty-second letter, and seventeenth consonant, in the Teloogoo alphabet; but no word in the language commences with it.

ద

ద The thirty-third letter, and eighteenth consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the fourth letter of the five termed in Teloogoo grammar the పరళలు or *soft letters*. It is substituted for initial త, when words beginning with త are preceded by any of those belonging to the class termed *droolupracrootooloo*, or by nouns in the nom. case, even used accusatively, or by any part of the verb ending in డు, దు, and ది, or by the words ఆ పుడు, ఇ పుడు and ఎప్పుడు.

ద. దంచు v. a. To pound, bruise, or beat in a mortar. దంపుడు adj. Pounded.

ద. దంట s. n. 1. A dexterous, clever, or intriguing person. 2. a couple, or pair. adj. Two. This word, affixed to others in composition, denotes *an agent*, or *possessor*. దంటకొల్లలు Twins. దంటపడు To league, or combine.

ద. దంటు s. n. A stalk.

t. దండ s. n. A garland, wreath, or necklace of flowers, &c. postpos. Near.

s. దండకము s. n. A sort of metre, the stanza of which exceeds 27 syllables, and may extend to 200.

tud. దండగ s. n. *vide* దండుగ.

t. దండగనియమములు s. n. plu. A kind of bracelet, worn by Hindoos between the shoulder and the elbow.

t. దండచెయ్యి s. n. The arm, between the shoulder and the elbow.

s. దండధరుడు s. m. 1. *Yama*, the regent of death. 2. a king. 3. a potter.

s. దండనీతి s. n. Ethics, the system of morals taught by *Chanakya*, and others.

s. దండము s. n. 1. A stick, or staff. 2. punishment, castigation. 3. a fine. 4. a measure of four cubits. 5. a column of troops. దండనాయకుడు A general.

t. దండము s. n. Prostration, salutation, compliments, respects; the *joining* of the palms of the hands, in token of respect.

s. దండయాత్ర s. n. 1. Subjection, or conquest, of a region or quarter. 2. a bridal procession. 3. a procession moving in state, or with attendants.

s. దండయామి s. n. 1. *vide* అగ్నిష్వాత్తుడు. 2. *Yama*, the judge of departed souls.

s. దంభాపినము s. n. Deceit, fraud, roguery.

t. దంబాటు s. n. *vide* దేబాటు.

s. దంభోహారము s. n. Butter-milk.

s. దండి s. n. A staff, or mace-bearer.

t. దండి adj. Abundant, plentiful.

s. దండించు v. a. (from s. దండము No. 2. q. v.) To punish, to chastise.

tud. దండు or దండుగ s. n. (from s. దండము No. 5. q. v.) An army, a military force, a camp. దండుదారి A high road. దండెత్తు v. n. To levy an army; to wage war.

tud. దండుగ s. n. (from s. దండము No. 3. q. v.) 1. A fine. 2. an extra, and unjust assessment.

t. దండెము s. n. A rope, &c., upon which clothes are hung to dry.

t. దండ్యా s. n. A peon, under a cutwal.

s. దంతము s. n. 1. A tooth, 2. ivory. దంతధావనము A tree yielding an astringent resin. *Mimosa catechu*. 2. a tooth brush.

s. దంతకర్కటము s. n. The lime tree.

s. దంతావళము or దంతి s. m. An elephant.

s. దంతురము, &c. adj. Having a large, and projecting tooth.

s. దంతులించు v. n. To shine.

t. దంతె s. n. An implement, with wooden teeth, used for hoeing up the ground, round corn, after the plants have risen a little in the stalk.

s. దంత్యము adj. Dental; of or belonging to the teeth.

t. దందడి adv. Exceedingly, much.

t. దందన or దంధన s. n. 1. Procrastination, delay, putting off by false but specious promises. 2. indolence, tardiness. adj. Indolent, lazy.

s. దందశూకము s. m. A snake, or serpent.

t. దంపళ్లము s. n. (from t. దన్ను q. v.) The

ploughshare with which wet ground is tilled.

s. దంపతులు s. n. plu. Husband and wife.

T. దంపు v. a. *vide* దంచు s. n. Beating, pounding, or bruising.

s. దంభము s. n. 1. Fraud, deceit, cheating. 2. hypocrisy. 3. sin, wickedness. 4. arrogance, pride.

s. దంభోళి s. n. The thunderbolt of *Indra*.

s. దంశము s. n. A gadfly.

s. దంష్ట్ర or దంష్ట్రము s. n. A large cheek-tooth, a tusk. దంష్ట్రాయుధము or దంష్ట్రి s. n. A wild boar.

TUD. దక్షిణము s. n. (from s. దక్షిణ.) The south.

T. దక్కు v. n. This verb is used impersonally, with the dative case, and denotes 1. To come into, or remain in, one's possession. 2. to be preserved. 3. to be digested. దక్కించుకొను v. comp. 1. To obtain, take, or retain possession. 2. to appropriate to one's self what belongs to others. 3. to preserve, or defend, what is one's own. 4. to digest. దక్కించు v. caus. 1. To place in the possession of another. 2. to defend, or preserve what *is* another's. దక్కలి adj. 1. Occupied unjustly. 2. free of cost, *gratis*.

T. దక్కొను v. a. To hide, to conceal.

T. దక్ష s. n. Thirst.

T. దక్షక్ష s. n. Gleam, dazzling.

T. దక్షా s. n. A double quilted jacket.

s. దక్షా s. n. (from P. دغا) Deceit, trick, chicanery, imposture.

T. దగ్గర or దగ్గఱ postpos. Near, towards, to, with. దగ్గరించు v. n. To draw near, to approach. దగ్గరి adj. Near. నా దగ్గరలేదు lit. it is not near me. I have not got it.

T. దగ్గు v. n. To cough. s. n. A cough.

s. దగ్ధము &c. adj. Burnt, scorched, consumed by fire.

T. దచ్చి s. n. The number eight. It is used chiefly in games. దచ్చికడలు The eight points, or quarters, of the world.

T. దడాయించు v. a. To threaten, reprimand, or scold.

T. దట్టము adj. 1. Thick. 2. close. 3. coarse. s. n. A body, or multitude. దట్టన s. n. 1. Thickness. 2. closeness. 3. coarseness.

T. దట్టా s. n. The covering, or cork, of large leather bottles, &c.

T. దట్టి s. n. A zone, girdle, or waist band, of cloth; a sash. దట్టికట్టుకొను To gird the loins; to prepare.

T. దడ s. n. Fear, trembling.

T. దడి s. n. A wall of twisted palmleaves, &c.

T. దడ్డెము s. n. *vide* దండెము.

s. దత్తము &c. adj. 1. Given, presented, made over, assigned. 2. adopted. 3. preserved, protected. దత్తుడు An adopted son. దత్తు స్వీకారము To adopt. దత్తత or దత్తస్వీకారము s. n. Adoption.

T. దడ్డళము s. n. A flat ceiling.

T. దడి లిల్లు or దడ్డిల్లు v. n. To be alarmed, perplexed, confused, or confounded; to start.

T. దడ్డు s. n. A scar; an inflamed mark on the skin, from the bite of a musquitoe,

&c. దద్దరించు v. n. To be scarred, or inflamed.

TUB. దద్దురు s. n. (from s. దద్రు) The cutaneous disease, named *Herpes*.

s. దధి s. n. Milk curdled, or coagulated, spontaneously, by heat, or by the addition of butter-milk. దధ్యోదనము Boiled rice, mixed with curdled milk, and seasoned with mustard seeds, and ginger.

s. దధిత్థము s. n. 1. The wood apple. 2. the tree bearing that fruit.

s. దధీచి s. n. The name of a *Mooni*, or *saint*.

T. దనక adv. Until, as far as.

s. దనుజుడు s. n. A giant, or *asoora*.

s. దనువు s. n. A daughter of *Duksha*, wife of *Kusyapa*, and mother of the giants or Titans of the Hindoo mythology.

T. దప్పము s. n. & adj. *vide* దట్టము.

T. దప్పరము s. n. The boiled juice of tama rinds, mixed with any kind of vegetables.

T. దబ్బు s. n. Thirst. దబ్బగొను To be thirsty.

C. దఫా s. n. (from A. دفعة) 1. A time, or turn. 2. a certain number of peons.

T. దబదబ s. n. The noise of knocking, or running.

T. దదాయించు v. a. To frighten, threaten, or alarm.

T. దబ్బ s. n. 1. A piece of split bamboo, or palm tree. 2. a slice of any fruit.

T. దబ్బ చెట్టు s. n. The citron tree.

T. దబ్బరించు v. a. 1. To beat with open hands. 2. to close the mouth of a pot.

T. దబ్బనము s. n. A bodkin; a large pack needle.

T. దబ్బిడి s. n. 1. A falsehood, or lie. 2. a sort of basin. adj. False.

T. దబ్బిచిప్ప s. n. A wedge, to split palmyras, &c.

T. దబ్బు s. n. 1. *vide* దబదబ. 2. the cover of a large pot, or vase.

T. దబ్బున adv. Quickly, immediately.

s. దభ్రము adj. Little, small.

s. దమము s. n. 1. Self-command, *self-restraint*; endurance of painful austerities, mortification of the flesh. 2. taming, subduing.

s. దమయంతి s. n. The wife of *Nala*, a famous Hindoo monarch.

C. దమ్మిడీ s. n. The quarter of a dub; five cash.

T. దమ్ము s. n. Wet ground, mud, mire. దమ్ము చేసినపొలము A field watered and prepared for plants.

s. దయ s. n. 1. Favour, goodness, regard, kindness, graciousness. 2. pity, tenderness, clemency, compassion. దయారసము The quintessence of favour, kindness, &c. దయచేయు 1. To favour, to oblige, 2. *to be so good as*, to do any thing; *to be graciously pleased*, to do any thing. 3. to do one the honor to visit, or come. This phrase is applied in a vast variety of meanings, according to the context, all implying honorific mention by an inferior of any act which a superior may do. దయతప్పు To recal or withhold

favor from an object that formerly possessed it; to be displeased with an old dependent.

s. దయార్ద్రము adj. Favorable, compassionate, tender.

s. దయిత s. n. 1. A beloved female. 2. a wife.

TUD. దయ్యము s. n. (from s. దైవ.) 1. A deity. 2. a demon, or evil spirit. దయ్యము పట్టు An evil spirit to possess one. దయ్యము-దోలు or వదలగొట్టు To drive out, or expel, an evil spirit. In India, it is exceedingly common for Hindoo women to be possessed, as the natives believe, with an evil spirit.

T. దర s. n. Price, value.

H. దరఖాస్తు s. n. (from P درخواست *a request or demand.*) A revenue term, signifying a proposal, or offer for a rent, or farm.

T. దరగాసు s. n. An imaginary coin, of the value of 8 dubs, or two fanams.

s. దరము s. n. 1. A shell, or conch. 2. fear, terror.

T. దరి s. n. 1. The bank, or shore, of a river, &c. 2. a point or end. 3. a side. 4. support, shelter, refuge. 5. means of subsistence. వాడు పోయి నాలుగుదినము లాయెను యిది వరకు దరి దాపు లేదు It is four days since he went; yet, up to this time, *there is no sign of his return*. lit. *the end is not near*.

s. దరి s. n. A natural, or artificial excavation, in a mountain; a cave, cavern, grotto, &c.

T. దరిగాను v. n. To be burnt, or consumed. దరిగొలు v. a. 1. To burn, or consume. 2. to kindle.

H. దరిజీ s. n. (from P. درزی) A tailor.

s. దరిద్రము. &c. adj. Poor, needy, indigent, distressed. దారిద్ర్యము s. n. Poverty.

T. దరువు s. n. Time, or cadence, in music.

H. దరోబస్తు adj. (from P. دربست) All, whole. adv. Entirely.

s. దర్దురము s. n. A frog.

s. దర్పకుడు s. n. The Hindoo cupid.

s. దర్పణము s. n. A mirror, a looking glass.

s. దర్పము s. n. Pride, arrogance.

H. దర్బారు s. n. (from P. دربار) 1. A court, or hall of audience. 2. a public office. దర్బారుఖర్చు *Durbar expense* implies the sums paid, as bribes, to public servants; or douceurs, given to them, in general without stipulating for any positive favor, but to ensure general countenance and support.

s. దర్భ s. n. The sacrificial grass. *Poa cynosuroides*. Kœnig.

s. దర్వి s. n. 1. A ladle, or spoon. 2. the expanded hood of a serpent. దర్వీకరము A snake, or serpent.

s. దర్శ or దర్శము s. n. 1. The day of the new moon. 2. sight, seeing, looking.

s. దర్శనము s. n. 1. Sight, seeing. 2. a visit. 3. a *sastra*, or one of six religious or philosophical systems; viz. the *Vadanta*,

Sankhya, Vysheshica, Nyaya, and the *Poorva,* and *Ottura mimamsa.* దర్శించు v. a. 1. To shew. 2. to see. 3. to visit. 4. to pay unjustly.

s. దళాలీ s. n. (from A. دلالة) 1. Brokerage, the business of a broker. 2. a broker. (A. دلا) దళాలీమాటలు Deceitful words.

s. దళము s. n. 1. A leaf. 2. a part, portion, or fragment.

s. దళము s. n. 1. Thickness, solidity. 2. *vide* దిటవరంచులము adj. Thick, solid. దళమెత్తు To levy troops. దళవాయి A general.

s. దళసరి adj. Thick, solid, coarse. s. n. Thickness, solidity, coarseness.

s. దళితము &c. adj. 1. Blown, full blown, expanded. 2. split, divided.

s. దవడ s. n. 1. The jaw. 2. the cheek. దవడపండ్లు The double teeth.

s. దవనము s. n. A kind of fragrant leaf; a sort of balm.

s. దవము s. n. Wild fire; a forest conflagration.

s. దవాలీ s. n. The belt of a peon.

s. దవిష్ఠము adj. Very remote, or distant.

s. దవ్వు or దవ్వు s. n. Distance.

s. దవ్వరు s. n. 1. A military expedition, or incursion. 2. a gallop.

s. దవులు s. n. That part of a jacket which hangs below the waist.

s. దవ్వ s. n. Pith; the soft part of wood.

s. దశ s. n. 1. Power, authority. 2. the influence of a planet; luck, fortune. 3. a stage of life. 4. the ends of a cloth. 5. a wick.

s. దశకము adj. numeral. Ten.

s. దశనము s. n. A tooth. దశనవాసస్సు s. n. A lip.

s. దశమము adj. Tenth.

s. దశమి s. n. The tenth lunar day, of either the light, or dark fortnight.

s. దశరథుడు s. n. The name of a former sovereign of *Ayodhia* or *Oude,* father of *Rama.*

s. దశార్ణదేశము s. n. Part of central Hindoostan, lying on the south east of the *Vindhya* mountains.

s. దశాస్యుడు s. n. (from s. దశకం *ten,* and s. ఆస్య *face.*) A name of *Ravana;* as having ten heads.

s. దశేరుపంచె s. n. A flowered silk garment.

c. దస్కతు s. n. (from P. دستخط) Signature.

c. దస్కతు s. n. (from P. دستک) A pass, or order.

c. దస్తా s. n. (from P. دسته) 1. A quire of paper. 2. a bundle of 24 arrows.

c. దస్తావేజు s. n. (from P. دست آویز *sigkature,* &c.) A document of any kind; a proof, or document, in one's own hand writing.

c. దస్తు s. n. (from P. دست *the hand.*) lit. that which has reached the hand. The money collected; in contradistinction to the కిస్తు, or money outstanding unrealized. In revenue language, *the dust* balance is that which has been realized by some one, as the *Reddy, Curnum,* &c., from

the Ryots, but has been withheld by them from the Government treasury; the *shist* balance is that which is still due by, and outstanding against, the Ryots themselves.

ద. దస్తూరీ s. n. (from P. دستور) Custom; manner.

ఉ. దస్త్రము s. n. (from P. دفتر *a record, register.*) A bundle of written documents, tied together in a cloth.

ప. దస్యుడు s. n. 1. A thief, a robber. 2. an enemy.

ఉ. దహనము s. n. 1. Fire. 2. burning; especially the burning of a corpse. దహనుడు s. m. The god of fire. దహనోపలము A crystal lens, or burning glass. దహించు v. a. To burn; to consume.

ప. దాక్షాయణి s. n. *Parvatee*, the consort of *Siva* and daughter of *Duksha*.

ఉ. దక్షత s. n. The manner of a family.

ప. దక్షిణ s. n. A present or gift, *of ready money*, offered either to the deity, or to brahmins.

ప. దక్షిణము s. n. The south. adj. 1. Southern. 2. right, as distinguished from left. దక్షిణాధీశుడు *Yama*, the regent of the southern point.

ప. దక్షిణుడు s. n. 1. Yama, see above. 2. a candid, kind, or clever man.

ప. దక్షుడు s. m. 1. *Duksha*, a son of *Brumha*, born from his thumb, for the purpose of assisting in peopling the world. 2. a clever, or able man.

ప. దాంతి s. n. Self-command; the endurance of religious austerities.

ప. దాక s. n. A pot, with wide mouth.

ప. దాకా adv. Until; as far as.

ప. దాకొను v. n. 1. To approach. 2. to meet, or encounter. 3. to congeal.

ఉ. దాఖలు s. n. (from A. داخل) a revenue term, which denotes 1. An entry or insertion. 2. an arrival. దాఖలు చేయు v. a. To enter. దాఖలుఅవ్వు To arrive; to be entered.

ప. దాగర s. n. A large winnowing basket.

ప. దాగలి s. n. An anvil.

ప. దాగు v. n To be hidden, or concealed; to abscond, or disappear. దాచు v. a. To hide, or conceal; to secret. దాచికొను v. comp. To hide, or conceal one's self, or any thing for one's own advantage. దాపించు v. caus. To cause to hide, &c. దాగిలిమూత s. n. Blindman's buff.

ప. దాటు s. n. 1. *vide* చేదరంటము. 2. a jump. v. a. 1. To jump, or leap. 2. to pass, or cross over. 3. to copulate, as applied to cattle. 4. to go beyond, or transgress. దాటించు v. caus. To cause to jump, &c.

ఉ. దాఢి or దాఢీ s. n. A beard.

ప. దాది s. n. A military expedition, incursion, irruption, or campaign. దాది చేయు To prepare for battle.

ప. దాడిమము s. n. The pomegranate tree.

ఉ. దాణా s. n. (from P. دانه) Corn; horse gram, &c.

s. దాత s. n. A generous, or liberal, person. దాతృత్వము s. n. Generosity, liberality.

s. దారికఱ్ఱ s. n. The piece of wood, used to support that which a carpenter cuts.

s. దారుకోళము s. n. A gallinule.

s. దాత్రము s. n. A sickle.

s. దాది s. n. A nurse.

s. దానము s. n. 1. Donation. 2. a gift, or present. 3. the fluid which exudes from an elephant in rut. దానశౌండము &c. adj. Munificent, liberal, generous. దాని s. n 1. A giver, or donor. 2 an elephant.

s. దానవేంద్రుడు s. n. A giant, or demon. దానవారి (from s. అరి *an enemy.*) *Vishnoo.*

TUD. దానిమ్మ చెట్టు s. n. *vide* దాడిమము.

s. దాపరమవు v. n. 1. To happen, or occur. 2. to be under the influence of misfortune.

s. దాపల adv. On the left side, or hand. దాపలి adj. Left.

s. దాపు s. n. Protection, covering. adj. Neighbouring, next. adv, Near. v. a. To set as precious stones.

s. దాఁపురము s. n. Concealed property; from దాఁకు q. v.

s. దామము s. n. 1. A wreath, or garland. 2. a string, rope, or cord. దామోదరుడు s. n. *Vishnoo;* from his mother having in vain endeavoured to confine him, while a child, by a rope passed round his belly.

s. దామన(త్రా)డు s. n. A long string, to tie cattle in a line.

s. దాయ s. n. An enemy, or foe.

s. దాయము s. n. 1. Heritage, inheritance. 2 a present from relations.

s. దాయాది s. n. A distant relation; a descendant from the same original male stock. దాయాదిక్యము s. n. Relationship, of this distant kind.

T. దాయి s. n. 1. An anvil, *vide* దాఁకలి. 2. any thing on which artificers place their work.

T. దాయా s. n. A nurse, *vide* దాది.

T. దాయు v. n. To approach, or come near.

s. దార s. n. A wife.

s. దారకుఁడు s. n. The charioteer of *Vishnoo.*

s. దారదము s. n. 1. A certain poison. 2. quicksilver. 3. vermilion.

TUD. దారబందము n. n. (from s. ద్వార బంధ.) A door-frame.

T. దారము s. n. A thread, cord, *string,* or rope.

T. దారి s. n. 1. A way, road, or path. 2. manner, mode. 3. conduct, character. 4. in composition, it is affixed, to denote, *a possessor;* as విషదారి A possessor of poison. (from P. دار *possessing.*)

s. దారితము &c. adj. Torn; divided.

s. దారుణము &c. adj. Horrible, frightful, terrific, fearful. s. n. Horror, fear.

s. దారువు or దారు s. n. Wood, timber.

s. దార్వీకూటము s. n. The wood-pecker.

T. దాళి s. n. A heap of dung cakes, used as fuel, piled up, in order to cook any things

s. దార్వీ s. n. Cinnamon.

T. దాళి s. n. Split pulse.

TUD. దాళింబచెట్టు s. n. *vide* దాడిమము.

ర. బాళు s. n. A tinge, or slight shade, of any colour.

ర. బాళిన s. n. The cheek, or jaw.

ర. బావకు s. n. *vide* భవకు.

ఆ. బావా s. n. (from Arab. دعوى) Action, suit, or complaint.

ర. బాశరథి s. n. A name of *Rama*, the son of *Dushuradha*.

ర. బాశ్రీకృష్ణుడు s. n. A name of *Krishna*.

ర. బాళ్ళుడు s. n. A fisherman.

ఆ. బ్రభ్వము s. n. 1. Power, authority. 2. Blustering.

ర. బాషవాచ్చు s. n. *vide* ఉపాధ్యాయి.

ర. బాషి s. n. An individual of that peculiar cast of Hindoos, worshipping *Vishnoo* exclusively, who go about begging alms, and often dance in a frantic manner, with fire in their hands.

ర. బాసరిపాము, s. n. A very large species of snake.

ర. బాసి s. n. 1. A female servant, or slave. 2. a prostitute.

ర. బాసుడు s. n. 1. A male slave, or servant. 2. a fisherman. 3. a man of the fourth or *Soodra* tribe. బాస్యము s. n. Slavery.

ర. బాహారము s. n. A camel.

ర. బాహారము &c. adj. Born, or sprung, from a servant, or slave.

ర. బాహము s. n. 1. Thirst. 2. drink. 3. ardent desire. బాహమవు or బాహమునాను To be thirsty. బాహమునియిచ్చు To give drink.

ర. బాయిరి s. n. A lunar asterism in general. 2. the goddess *Parvatee*, consort of *Siva*.

ర. బాయిరిదొత్యము &c. adj. Southern.

ర. బాయిర్యము s. n. 1. Pity, compassion, complaisance. 2. concord, harmony, agreement. 3. partiality.

ర. బిరకము s. n. A nit.

ర. బించు or బించు v. a. The causal form of బికు q. v. 1. To lower; to let, or put, down. 2. to unload from a ship, to disembark, or land, goods, &c. 3. to distil, or extract. 4. to cause a miscarriage, or abortion. విల్లెక్కు బించు *To unbrace* a bow. విషమును బించు *To dispel* poison. బించుకొను v. comp. To lower, &c. (or one's-self. కడుపు or గర్భము బించుకొను To cause one's-self to miscarry.

ర. బిందుశ. n. A pillow, cushion, or bolster. adj. Much.

ర. బిక్కు s. n. 1. Region. 2. space. 3. a corner, or quarter, of the world. 4. a point of the compass. 5. a side, or direction. 6. shelter, asylum, refuge, protection. బిక్కు దు To be without protection.

ర. బిగంబరము &c. adj. Naked.

ర. బిగు v. n. 1. To descend; to come down, or off; to go down. 2. to alight, or dismount. 3. to land from a ship, as applied to persons; to be unladen, landed, or disembarked, as applied to goods. 4. to halt; to take up one's residence. 5. to distil. 6. to become less, or abate, as applied to any disease. బిగబడు v. n. 1. To sink, or give way. 2. to remain, or

be left behind. 3. to miscarry. దిగనాడు To forsake. దిగవిడుచు v. a. To leave. దిగించు v. a. To make one descend, &c., *vide* దింపు. దిగదీయు - దిగవీయు *I.* To decrease, or grow less. 2. to draw down, or expel, an evil spirit, &c. దిగపడ adv. Down, below. దిగుడు s. n. Descent. adj. Mean, base, low. దిగుమతి s. n. 1. Disembarkation, landing. 2. import. దిగుమతి చేయు To land; to import.

తె. దిగులు s. n. 1. Fear, terror, alarm. 2. cowardice.

తె. దిగువ adj. (from తె. దిగు q. v.) Inferior, lower. adv. Down, below, under.

s. దిగ్గజము s. n. Any one of the eight fabulous elephants, at the points of the compass.

తె. దిగ్గన or దిగ్గన adv. Immediately.

తుం. దిగ్గియ s. n. (from s. దీర్ఘికా.) A large oblong pond.

s. దిగ్ధము &c. adj. Smeared, anointed.

s. దిగ్విజయము s. n. Universal conquest.

తె. దిగ్భ్రమ or దిగ్భ్రమ s. n. Disappearance. దిగ్భ్రమ చెందు To disappear, to vanish.

తె. దిట్ట s. n. A courageous, firm, gallant, stout, or clever person. దిటము or దిటవు s. n. Courage, bravery. దిట్టతనము s. n. Cleverness, ability.

తె. దిట్టము s. n. 1. Firmness. 2. good order. దిట్టపడు v. n. To be regulated, or put in order; to agree exactly. దిట్టపరుచు v. a. To regulate, or put in order; to make right, or proper.

తె. దిడ్డిదారి s. n. A back door; a sally port.

s. దితి s. n. One of the wives of *Kasyapa*, and the mother of the *Daityas*, or infernal race.

తె. దిద్దు v. a. 1. To correct, or rectify. 2. to alter. 3. to erase. 4. to adorn. 5. to teach. దిద్దుబాటు s. n. Alteration. దిద్దించు v. caus. To cause to correct, &c.

s. దిధిషువు s. n. The second husband of a woman twice married; a virgin widow remarried.

s. దినము s. n. 1. A solar day. 2. day, as distinguished from night. దినమణి (from s. మణి *a precious stone.*) The sun. దినపత్రిక s. n. A diary. దినదినము Day by day.

తె. దినుసు or దినుసు s. n. Sort, kind.

తె. దిన్నె s. n. 1. A covered raised terrace. 2 a sand hillock.

తె. దిబ్బ s. n. A hillock or eminence; a heap.

తె. దిబ్బరము s. n. An earthen cork, or covering, of a vase.

తె. దివ్వె or దివ్వె s. n. A light, a lamp.

తె. దిమ్మరి s. n. Haughtiness, arrogance, pride, disdain, insolence.

తె. దిమ్మ s. n. Thoughtlessness, giddiness. దిమ్మరి A thoughtless, giddy person. దేశదిమ్మరి A constant traveller.

తె. దిమ్ము s. n. Pain; as తలదిమ్ము the headache.

తె. దిమ్మె s. n. 1. A sort of rocket. 2. a wooden cork.

తె. దిరిసన చెట్టు s. n. The tree termed *Mimosa sirisha.*

a. దిలాసా n. (from P. دلاسا) Comfort, encouragement, consolation.

s. దిలీపుడు s. n. The name of a king, ancestor of *Rama*.

s. దివము s. n. 1. Heaven, paradise. 2. the sky.

s. దివసము s. n. A day.

s. దివస్పతి s. n. *Indra*, the regent of the sky.

s. దివాకరుడు s. n. The sun.

s. దివాకీర్తి s. n. 1. A barber. 2. a *Chandala*, or man of a low, or impure, cast.

T. దివాణము s. n. A palace, or court.

s. దివాభీతము s. n. An owl, దివాభీతి A very cowardly fellow.

T. దివాలా s. n. Bankruptcy. దివాలా తీయు or యెత్తు To become bankrupt; to declare one's-self bankrupt.

s. దివి s. n. 1. Heaven. 2. the sky.

s. దివిజేంద్రుడు or దివాకరుడు s. n. A deity.

T. దివిటీ s. n. A flambeau, or torch.

s. దివ్యము &c. adj. 1. Celestial, divine. 2. beautiful, agreeable, supernatural, excellent.

T. దివ్వె s. n. 1. A light. 2. a lamp. దివ్వె గుది A wooden lamp-stand, fastened to the wall.

s. దిశ or దిశి s. n. 1. A point of the compass, or quarter of the world. 2. a direction, side. 3. space, a region.

s. దిష్టము s. n. 1. Fate, destiny, fortune, good or ill luck. 2. time.

T. దిస మొల s. n. Nakedness. adj. Naked.

T. దీటి s. n. *vide* దీవిటి.

T. దీటు s. n. Equality, conformity, resemblance. adj. Equal, conforming with, resembling. దీటుకొను To be equal, resembling, or in conformity with.

s. దీధితి s. n. A ray of light.

s. దీన, దీనకు &c. adj. Poor, indigent, *needy*, distressed, miserable, pitiable. దీనత or దీనత్వము s. n. Poverty, wretchedness, misery. దీనవత్ s. n. A poor, or miserable, condition, or circumstance.

s. దీనారము s. n. A gold *mohur*, or any current gold coin. (P. دينار)

s. దీపకము s. n. 1. *vide* దీపము 2. rhetorical beauty; a certain elegance of construction. 3. a certain bird.

s. దీపస్తంభము s. n. A lamp-stand, made either of metal, or wood.

s. దీపనము s. n. 1. Hunger. 2. the power of digestion.

s. దీపని s. n. 1. *vide* దీపము 2. Fenugreek. *Trigonella fœnum græcum.*

s. దీపము s. n. 1. A lamp. 2. a light. దీపస్తంభము A lamp-stand. దీపమట్టము Lamp-black, soot. దీపించు To shine. దీపము పెట్టు To light a lamp. lit. *to place* or *put* a lamp. దీపారాధన The offering of a light to the deity.

s. దీపాంధము s. n. *vide* కొక్కు. No. 2.

s. దీప్తి s. n. 1. Light, lustre, splendour, brilliance. 2. beauty. దీప్తము &c. adj. 1. Luminous, splendid, radiant, blazing, glowing. 2. burnt.

s. దీప్యము s. n. 1. *vide* దీపము. 2. cummin seed.

s. దీమసము s. n. 1. A stratagem, expedient, or contrivance. 2. courage.

T. దీకుబట్ట s. n. A certain bird.

s. దీర్ఘము adj. Long. s. n. 1. A long vowel. 2. the connected form of ఉ, viz. ూ. దీర్ఘశ్రోత్రి s. n. A cockle lit. *long* shelled

దీర్ఘదర్శి A wise, learned, or experienced man. lit. *long* sighted. దీర్ఘనిద్ర Death lit. *long* sleep. దీర్ఘిక A large or long pond.

s. దీర్ణము &c. adj. Torn, rent. s. n. A wound.

T. దీవి s. n. An island.

* T. దీవించు v. a. To bless. దీవెన s. n. A blessing, or benediction.

s. దీక్ష s. n. 1. Engaging in a course of austerities. 2. a religious vow.

T. దుంగ s. n. A block of wood.

T. దుందుగము s. n. Dishonesty, craftiness. దుందుగీడు A fraudulent, or crafty, man.

T. దుండ s. n. A male buffalo.

s. దుందుభి s. n. 1. The fifty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. a drum.

T. దుంప s. n. 1. A root. 2. a vegetable. దుంపకూర An edible root.

T. దుంపరోగ్రము s. n. A medicinal root, so called.

s. దుఃఖము s. n. 1. Pain. 2. sorrow, affliction, distress, unhappiness. దుఃఖించు or దుఃఖపడు v. n. 1. To grieve; to be afflicted. 2. to regret. దుఃఖోపశమనము Consolation.

s. దుకాణము s. n. (from P. دكان) A shop. దుకాణము-పెట్టు or చేయు To set up a shop. దుకాణదారుడు A shop-keeper (P. دكانى)

s. దుకూలము s. n. 1. A silk cloth. 2. any fine cloth.

T. దుక్కి— s. n. 1. Ploughed ground. 2. ploughing. దుక్కి-దెడ్డు A ploughing ox. దుక్కిపొలము A ploughed field. దుక్కి-బాలుడాల్వు *Balarama, the younger* brother of *Krishna*; because his weapon is the plough. దుక్కి-చర్నము A fall of rain, sufficient for ploughing.

T. దుక్క s. n. A couple, or pair; *a deuce* at games

T. దుగ్గలము or దుగ్గలము s. n. The sixteenth part of the coin termed a pagoda.

T. దుగ్గాని s. n. A copper coin, of the value of ten cash.

T. దుగ్గ s. n. Spoilt grass, or straw.

s. దుగ్ధ s. n. 1. Enmity, hate. 2. vain hope.

s. దుగ్ధము s. n. Milk.

T. దుడుకు s. n. 1. Inconsiderateness. 2. the follies of children. adj. Inconsiderate, foolish. 2. wicked.

T. దుడ్డు s. n. 1. A coin, of the value of ten, or twenty, cash. 2. a club. దుడ్డుకర్ర A large stick, or staff.

T. దుత్త s. n. An earthen pot, with a small mouth,

s. దుర్ధూరము s. n. The thorn apple. *Datura fastuosa.*

T. దుద్దు s. n. 1. A sort of ear-ornament, worn by women. 2. the pericarp of a lotus.

T. దున్న or దున్నపోతు s. n. A male buffalo.

T. దున్ను v. a. To plough.

T. దుప్పటము s. n. Armour, mail.

T. దుప్పటి s. n. A cloth thrown loosely over the body, and sometimes tied, by men, round the waist. పక్క—దుప్పటి A cloth, or sheet, for sleeping on.

T. దుప్పి s. n. A male spotted deer.

T. దుబ్బు s. n. A tuft, or bunch.

T. దుమారము s. n. Dust.

T. దునుకు or దునుకుటాడు v. n. To leap. దునుకు s. n. A leap. దునికించు v. caus. To cause to leap; to leap a horse, &c.

T. దున్ము s. n. 1. Dust. 2. a bone.

T. దున్ములగొంది s. n. A hyena.

T. దున్ముట v. a. *vide* మూయు.

s. దుర్ A deprecative particle, which, prefixed to Sanscrit words, denotes - 1. Pain, trouble. (bad, difficult, ill.) 2. inferiority, (bad, vile, contemptible.) 3. prohibition, (away, hold, forbear.)

T. దురపిల్లు v. n. To regret, to lament.

T. దురద s. n. An itching.

T. దురదుర s. n. Great haste.

s. దురదృష్టము s. n. Misfortune.

s. దురభిమానము or దురహంకారము s. n. Presumption, vanity.

s. దురభ్యాసము s. n. A bad practice, or custom.

T. దురము s. n. Battle, combat, war.

s. దురవస్థ s. n. A disastrous situation.

T. దురాయి s. n. *vide* ఆన No. 3, and No. 4.

T. దురాశ s. n. Vain hope; unattainable desire.

s. దురితము s. n. 1. Crime. 2. sin.

T. దురుసు s. n. Haste, speed.

s. దురోదరము s. n. Gaming; a game.

s. దుర్గ s. n. *Parvatee*, the consort of *Siva*.

s. దుర్గంధము s. n. (from s. particle దుర్ and s. గంధ *a smell.*) A stink.

s. దుర్గతము &c. adj. Poor, indigent, distressed.

s. దుర్గతి s. n. Hell.

s. దుర్గమము &c. adj. Unattainable, inaccessible, impassable.

s. దుర్గము s. n. A hill fort.

s. దుర్గుణము &c. adj. Ill natured. s. n. Ill nature.

s. దుర్లభము &c. adj. Difficult of attainment.

s. దుర్జనము &c. adj. (from s. particle దుర్, and s. జన *a man.*) Mischievous, malicious.

s. దుర్దశ s. n. Misfortune, a bad condition.

s. దుర్దినము s. n. (from s. particle దుర్, and s. దినము q. v.) A cloudy day.

s. దుర్ధరము &c. adj. Unbearable; difficult of attainment.

s. దుర్భరము &c. adj. Unbearable.

s. దుర్బలము &c. adj. Weak.

s. దుర్బుద్ధి s. n. 1. Folly, want of sense. 2. a bad disposition.

s. దుర్బోధన s. n. Evil advice, or persuasion.

s. దుర్భరము &c. adj. Insupportable.

s. దుర్భాష s. n. Abuse; opprobrious language.

s. దుర్భిక్షము s. n. A dearth, or famine.

s. దుర్మతి s. n. 1. The fifty-fifth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. *vide* దుర్బుద్ధి.

s. దుర్మార్గము &c. adj. Vicious, wicked. s. n. Vice, wickedness.

s. దుర్మతి s. n. The thirtieth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. దుర్యోధనుఁడు s. n. The elder of the *Kooroo* princes, and leader of the war against his cousins, the *Pandoos* and *Krishna*, which forms the subject of the *Mahabarut*.

s. దుర్లభము &c. adj. 1. Difficult of attainment; scarce, rare. 2. dear, beloved.

s. దుర్వచస్సు s. n. Scurrility, obscenity, abuse.

s. దుర్వర్ణము s. n. Silver.

s. దుర్విధము &c. adj. Poor, indigent.

T. దులుపు v. a. To shake, so as to throw off the dust.

T. దువాళించు v. n. To shine, to glitter.

T. దువ్వలువ s. n. A sheet, to cover the body.

T. దువ్వు v. a. 1. To comb. 2. to stroke, to rub gently, or tenderly. దువ్వెన s. n. A comb.

s. దుష్కరము &c. adj. Difficult to be done.

s. దుష్టము &c. or దుష్టు adj. 1. Low, vile. 2. weak, impotent. 3. bad, wicked, depraved.

s. దుస్తు s. n. A suit of clothes, &c.

s. దుస్సహము &c. adj. Insufferable; hardly to be borne.

s. దుహిత s. n. A daughter.

T. దూగొను v. a. To penetrate, pierce, or enter in. from దూయు q. v.

T. దూగర s. n. 1. The dust of paddy. 2. a cobweb.

T. దూట s. n. The interior tender substance of the plantain tree.

T. దూడ s. n. A calf.

s. దూత s. n. A messenger, a spy.

s. దూతి s. n. A procuress.

TUD. దూది s. n. Cotton, after it has been cleared from the seed. దూదిఏకు or దూదేకు To clean cotton. దూదేకులవాఁడు A cotton cleaner.

T. దూప s. n. Thirst.

T. దూబరబోతు adj. Extravagant.

T. దూముడి s. n. A looped knot.

T. దూయు v. a. 1. To enter, penetrate, or pierce. 2. to draw, as a sword, &c. 3. to strip leaves, &c. off, by pulling through the hand.

s. దూరదర్శి s. n. A wise, or provident, man.

s. దూరదృక్కు s. n. One who can see to a great distance.

s. దూరము s. n. Distance. adj. Distant, far. (P. دور)

s. దూరస్త్రీ s. n. A menstruous woman.

s. దూర్వ or దూర్వము s. n. A kind of bent grass.

T. దూఱు v. a. 1. To enter. 2. to penetrate, or pierce. 3. to creep in, under, or through. 4. to reproach, blame, or abuse. దూఱించు v. caus. To cause to enter. దూఱు s. n. Abusive language, reproachful words, ill usage, blame.

T. దూల s. n. An itching.

T. దూలగొండి or దూలగోవెల s. n. The plant termed Cowitch. *Dolichos pruriens.*

T. దూలము s. n. A beam of timber.

s. దూషణి or దూషణము s. n. 1. A curse. 2. blame, reproach. 3. a fault, or defect. దూషించు v. a. To curse, blame, censure, or reproach.

s. దూషిక s. n. The secretion, or rheum, of the eye.

s. దూష్యము &c. adj. Reprehensible, contemptible, vile, bad, accursed. s. n. A tent.

T. దూసరితిగె s. n. The plant termed *Mesnipermum glabrum.*

s. దృక్ s. n. 1. Sight, seeing. 2. an eye. దృశాయుధుడు A name of *Siva*, whose weapon is his eye.

s. దృఢదంశకము s. n. A shark.

s. దృఢము &c. adj. 1. Much, exceeding. 2. hard, firm. 3. able, powerful. 4. bulky, massive, solid.

s. దృశ్యము &c. adj. Visible.

s. దృష్టము &c. adj. Seen, visible, apparent.

s. దృష్టాంతము s. n. 1. An example, illustration, instance, proof, evidence. 2. science, *a sastra.*

s. దృష్టి s. n. 1. An eye. 2. sight, seeing; a look. దృష్టిదోషము The influence of evil eyes. దృష్టించు v. a. To see. దృష్టించిచూచు To look steadfastly.

T. దెప్పరము s. n. Danger, peril, difficulty.

T. దెప్పు v. a. To taunt, jeer, or reproach.

T. దెబ్బ s. n. A blow; a stroke. దెబ్బలుబీను To be beaten. దెబ్బలు వేయు or కొట్టు To beat. దెబ్బలువాన *Hard* rain. దెబ్బున adv. Quickly, speedily.

T. దెయ్యము s. n. A demon, or evil spirit.

TUD. దెస s. n. (from s. దిశా) *vide* దిక్కు.

T. దేం త్రుబాండ్లు s. n. plu. A particular cast of weavers.

T. దేపు v. n. To creep, or slide, along the ground, on the posteriors.

s. దేవకి s. n. The mother of *Krishna.*

s. దేవచ్ఛందము s. n. A garland, or necklace, of pearls, &c, composed of one hundred strings.

s. దేవత s. n. 1. A deity. 2. a goddess.

s. దేవత్వము s. n. 1. Divinity, the abstract attribute of a divine being. 2. identification with a deity, deification.

s. దేవదుక్తము s. n. The conch of *Anjoona.*

s. దేవదారువు s. n. A species of pine.

s. దేవదాసి s. n. A courtezan.

s. దేవనము s. n. 1. Sport, play, pastime. 2. gaming. 3. a dream, or vision.

T. దేవనాంపట్నము s. n. The name of *Fort St. David*, on the Coromandel coast.

s. దేవమణి s. n. 1. An ornament round a horse's neck. 2. the jewel of *Krishna.*

s. దేవమాతృకము &c. adj. Watered by rain, as applied to corn land, &c.

s. దేవయజ్ఞము s. n. *The Homa*, or burnt sacrifice.

s. దేవయూన s. n. The daughter of *Sukra.*

s. దేవయానము s. n. (from s. దేవ *a deity*, and s. యాన *going.*) The car, or vehicle, of any deity.

TUD. దేవర s. n. (from s. దేవ *a deity.*) making in the nom. plu. దేవరలు or దేవర్లు A deity, male, or female. This word, among the natives who wear the *lingum*, is often

applied as an honorific title, to their priests; it is also used, by all persons, when much deference is meant to be paid to men of superior age, rank, or learning, and may be said to correspond with the English phrases *Sir, My Lord,* &c.

s. దేవరుఁడు s. n. A husband's brother; not especially his younger brother.

s. దేవలుఁడు s. n. An attendant upon an idol.

TUD. దేవరము s. n. *vide* దేవాలయము.

s. దేవవర్ధకి s. n. *Viswacurma,* the artist of the gods.

T. దేవాంగులు s. n. plu. Weavers of a particular cast.

s. దేవాజ్ఞాప్రియుఁడు s. n. An obstinate, or foolish, man.

s. దేవాలయము s. n. A Hindóo temple.

s. దేవి s. n. 1. Any female deity. 2. a name of *Parvatee,* the consort of *Siva.* 3. a queen.

T. దేఱు v. 1. To take rice, &c., with the hand, out of water in which it has been washed. 2. to search for; especially in water. దేఱులాడు 1. To dive into water. 2. to search.

s. దేవుఁడు s. n. 1. God, the supreme being. 2. any deity. 3. a cloud.

T. దేవురించు v. n. To beg humbly; to implore, or solicit.

TUD. దేవులి s. n. (from s. దేవి) A queen.

s. దేశము s. n. A country, territory, land, or district; a region, whether inhabited, or uninhabited. దేశస్థుఁడు 1. A man belonging to any particular country; an inhabitant. 2. the appellation of a particular tribe among the brahmins. దేశాంతరము A foreign country. Journey, travel. దేశాధిపతి A king, or sovereign. దేశాచారము The customs of any particular country.

s. దేశికుఁడు s. n. *A Georoo,* or spiritual teacher.

s. దేశ్యము s. n. The language of a country, or land. adj. Of or belonging to a land, or country.

s. దేహము s. n. The body.

s. దేహళి s. n. The threshhold of a door.

s. దైతేయుఁడు or దైత్యుఁడు s. n. A giant; or demon.

s. దైన్యము s. n. 1. Meanness, covetousness. 2. poverty, humility.

s. దైవజ్ఞ s. n. 1. A female fortune-teller. 2. a lizard; which is supposed by the natives to foretel events, by chirping. దైవజ్ఞుఁడు A male fortune-teller.

s. దైవత s. n. A god, or deity.

s. దైవము s. n. 1. God. 2. destiny, fate, luck, fortune. adj. Divine. దైవకృతి or దైవయోగము Chance, accident. దైవదూషణ Blasphemy. దైవికము A visitation from God.

T. దైవారు v. n. 1. To be agreeable, or pleasant. 2. to be born.

T. దొంగ s. n. 1. A thief, a robber. 2. a rogue, or rascal. 3. a hard substance in the middle of a young palmyra shoot, or of the plantain flower. దొంగసొమ్ము Stolen property. దొంగిలించుఁ or దొంగిలు v. n. To rob, or steal. దొంగతనము or దొంగికము s. n. Theft.

తె. దొండతీగె s. n. The plant termed *Bryonia grandis*.

తె. దొంప s. n. A hole. దొంపిపొరుచు To bore a hole.

తె. దొంపి s. n. A heap of pots, one above another.

తె. దొందరి s. n. 1. The confusion of battle. 2. a mingled noise.

తె. దొడ్డ adj. 1. Great, large, big, eminent. 2. excellent, good. 3. rich, powerful. దొడ్డతనము s. n. 1. Greatness. 2. excellence. 3. riches, power.

క. దొడ్డి s. n. 1. A backyard. 2. a cow house.

తె. దొడ్డిగట్టు s. n. *vide* దొడ్డిగట్టు.

తె. దొడ్డికాళ్ళ adj. Bandy-legged.

తె. దొన s. n. 1. A deep fountain. 2. a quiver.

తె. దొనకు s. n. Evil, mischief, harm.

తె. దొనరు adj. Worthy, fit.

తె. దొన్నె or దొప్ప s. n. A cup made of leaves.

తె. దొప్పదోకు v. n. To sink, to be drowned; to be severely wet by rain.

తె. దొబ్బు v. a. To push. దొబ్బులపడు v. n. 1. To be pushed. 2. to be abused. దొబ్బులొడ్డు v. n. To abuse.

తె. దొమ్మ s. n. A fainting disease, which affects cattle.

తె. దొమ్మరవాండ్లు s. n. plu. Tumblers, rope-dancers.

క. దొమ్మి s. n. 1. A mingled or confused noise. 2. the confusion of battle.

క. దొర s. m. 1. A master, lord, superior, ruler, governor, or king. 2. equality, similarity. దొరతనము s. n. 1. Government. 2. reign. దొరసాని s. n. A queen, or lady.

తె. దొరకొను v. a. 1. To attain, or obtain. 2. to begin, or commence. దొరకోలు s. n. 1. Attaining. 2. commencement.

తె. దొరకోలుసన్నాసి s. n. A thief, a robber.

తె. దొరము v. n. To resemble.

తె. దొరలు v. n. To roll; figuratively, to die, or expire. దొరలించు v. a. To roll.

తె. దొరుకు v. n. *vide* దొరుకు.

తె. దొరువు or దొర్వు s. n. 1. A spring. 2. a large well.

తె. దొరువుపెద్ద s. n. A crupper.

తె. దొరుకు v. n. To be found, gotten, procured, or obtained. దొరికించుకొను To apprehend, seize, or secure.

తె. దోఁచు v. a. To smooth the earth; to dig up grass by the root. దోఁచుకొనిపోవు To be grazed, as applied to the skin.

తె. దోఁగు or దోఁకాడు v. n. To creep on the knees, as an infant.

s. దోఁడ s. n. A cow-herd.

s. దోఁడ్రి s. n. A milch cow.

తె. దోఁచు or దోఁచుకొను v. a. To plunder, rob, or commit devastation.

తె. దోఁటి s. n. A long pole with a hook at the end of it, used to cut off fruit from high trees.

తె. దోనము s. n. A large heavy mallet, for driving wedges into the clefts of the palmyra tree, when it is split.

తె. దోనె s. n. 1. A native vessel with a single mast. 2. a boat.

తె. దోఁపు or దోఁఫుడు s. n. Plunder, devas-

tation, pillage. దోఁపుదొంగ s. n. A robber, a thief.

T. దోఁపు v. a. To place, or stick, in; to thrust in; to insert.

T. దోమ s. n. A musquitoe, a gnat. దోమతెర A musquitoe curtain.

TUD. దోయి s. n. (from s. ద్వయ) A couple, two.

T. దోయిలి s. n. The two hands joined together, so as to hold any thing. దోయిలించు To hold the hands joined together, in that manner.

T. దోరకాయ s. n. A fruit almost ripe.

T. దోరగిలు or దోరగిల్లు v. n. To be bent, as applied to trees; to be nearly ripe, as applied to fruit.

TUD. దోరణము s. n. *vide* తోరణము.

TUD. దోరము s. n. (from s. ద్వార) A gate, door, or entrance.

T. దోరవన్నె s. n. A bay colour.

T. దోరు v. n. 1. To be bent, as applied to trees. 2. to die.

T. దోవ s. n. 1. A road, path, or way. 2. means, mode, manner. 3. an expedient, *vide* గ్రోవ. దోవతప్పిపోవు To miss one's way. దోవవీలు To part, or go off, as one road from another.

T. దోవతి s. n. A Hindoo's lower garment; the cloth round his loins.

T. దోశ s. n. A particular kind of cake, baked on an iron plate. దోశపోయు To bake this cake on an iron plate.

s. దోష s. n. 1. The night. 2. the arm.

s. దోషము s. n. 1. Fault, defect, blemish. 2. sin, offence, crime. 3. error, mistake. 4. bad signs, or symptoms, in sickness, foreboding death. దోషజ్ఞుడు A learned man, *a Pundit*, sage, or physician. దోషించు or దోషముపుట్టు To bad or mortal symptoms, to appear. దోషకారి s. n. (from s. కారి *who makes,*) 1. An inferior, or low person. 2. a wicked person.

T. దోసకాయ s. n. A cucumber.

T. దోసిలి s. n. *vide* దోయిలి. దోసెడు adj. As much as the two hands joined can contain.

T. దోసె s. n. *vide* దోశ.

s. దోహదము s. n. Wish, desire; longing in pregnancy.

s. దోహదవతి s. n. A pregnant female, longing for any thing.

s. దోహళము s. n. Desire, will, wish.

T. దౌడ s. n. The cheek, *vide* దవడ.

G. దౌడు s. n. *vide* దవుడు.

s. దౌవారికుడు s. n. A porter.

s. దౌహిత్రుడు s. n. A daughter's son.

s. ద్యుతి s. n. Light, beauty, splendour, brightness.

s. ద్యుమణి s. n. The sun.

s. ద్యుమ్నము s. n. 1. Wealth, property, substance. 2. strength, power.

s. ద్యుసదుడు s. n. A god, or deity.

s. ద్యూతము s. n. Gaming.

s. ద్యోతము s. n. Sunshine, light, lustre, heat.

s. ద్యోత్రము s. n. Forked lightning.

s. ద్రఢిష్ఠము &c. adj. Very hard, or firm.

s. ద్రప్సము s. n. Thin, or diluted, curds.

s. ద్రవము s. n. 1. Juice, essence, exudation, wetness. 2. spittle.

s. ద్రవిణము s. n. 1. Wealth, property, substance. 2. strength, power.

v. ద్రవించు v. To drop.

s. ద్రవ్యము s. n. 1. Wealth, property, riches, substance. 2. a thing. 3. elementary substance, nine kinds of which are reckoned, viz. earth, water, fire, air, æther, time, space, soul, and intellect.

s. ద్రాఘిష్ఠము &c. adj. Very long.

s. ద్రాభ s. n. An awkward, or useless person.

s. ద్రావకము s. n. 1. Ointment. 2. distillation.

s. ద్రావిడదేశము or ద్రావిళదేశము s. n. The *Tamil* country, on the south eastern side of the Indian peninsula, below the Ghauts, from *Madras*, to Cape *Comorin*.

v. ద్రావు v. a. To push.

s. ద్రాక్ష s. n. The grape vine.

v. ద్రిమ్ము v. n. To wander. ద్రిమ్మి s. n. A wanderer of either sex. ద్రిమ్మరి or ద్రిమ్మరిదు s. n. A male wanderer.

v. ద్రుంచు v. n. To become less; to decrease.

s. ద్రుగుణము s. n. A mace, or mallet; a weapon formed like a carpenter's hammer; an axe.

s. ద్రుణి s. n. A turtle, a tortoise.

s. ద్రుతము adj. Speedy, swift. s. n. 1. Quick time in music. 2. the letter న.

s. ద్రుమము s. n. A tree.

s. ద్రువస్తు s. n. A stone.

s. ద్రుహిణుడు s. n. *Brumha*, the creator.

s. ద్రూణము s. n. A scorpion.

v. ద్రేషించు v. a. To oppose, or resist.

v. ద్రెమ్మ్య v. n. To be broken.

s. ద్రోణకాకము or ద్రోణము s. n. 1. A raven. 2. the carrion crow.

s. ద్రోణము s. n. A measure of capacity.

s. ద్రోణి s. n. 1. An oval bason, shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water, &c. 2. the chasm between two mountains.

s. ద్రోణుడు s. n. The preceptor of the *Pandoo* princes.

s. ద్రోహము s. n. 1. Treason, rebellion, revolt. 2. mischief, malice, trespass, injury. 3. treachery, betraying confidence or trust reposed in one. ద్రోహముచేయు To act treacherously. ద్రోహి s. n. A traitor, a betrayer.

s. ద్రౌపది or ద్రౌవది s. n. The wife of the five *Pandoo* princes.

s. ద్వంద్వము s. n. 1. A couple, pair, or brace. 2. strife, dispute. 3. a form of grammatical combination, uniting two or more words in the same case, properly separated by a conjunction, as రామలక్ష్మణులు.

s. ద్వయము s. n. A pair, or couple; two.

s. ద్వయి Two.

s. ద్వాదశము adj. Twelfth.

s. ద్వాదశాత్ముడు s. n. The sun.

s. ద్వాదశి s. n. The twelfth lunar day, of either the light, or dark, fortnight.

s. ద్వాపరము s. n. The third age of the world. It is compounded of ద్వి *two*, and అపర *the next*, viz. that which followed the two first. This age comprises 8,64,000 years.

s. ద్వారక s. n. The name of a city, formerly the capital of *Krishna*.

s. ద్వారము s. n. 1. A door, or gate. 2. a means; an expedient. 3. a medium, or way by which any thing takes place, or is effected. 4. a hole. ద్వారపాలుడు s. n. (from s. పాల *who protects*.) A door-keeper, or porter. ద్వారయంత్రము (from s. యంత్ర *a machine*.) A lock, bolt, or padlock.

s. ద్వారవతి or ద్వారావతి s. n. *vide* ద్వారక.

s. ద్విక adj. Two.

s. ద్విగుణము Double, two-fold.

s. ద్విగుదున్నితము adj. Twice ploughed.

s. ద్విజిహ్మరుడు s. n. *vide* ద్విజుడు.

s. ద్విజము s. n. lit. twice born. 1. An oviparous animal; as a bird, snake, fish, &c.; first born in the shell, and in the second instance produced from it. 2. a tooth. ద్విజరాజు (from s. రాజ్ *a king*.) 1. The moon. 2. *Gurootmuntudoo*, the regent of birds.

s. ద్విజాతి s. n. (from s. ద్వి *two*, and s. జాతి *birth*.) *vide* ద్విజుడు.

s. ద్విజిహ్వము s. n. A snake. lit. double-tongued.

s. ద్విజిహ్వుడు s. n. lit. double-tongued. An informer, rogue, scoundrel, or thief.

s. ద్విజుడు s. n. (from s. ద్వి *two*, and s. జు *born*.) A man of the three first Hindoo tribes, viz. a *Bramin*, *Chutriya*, or *Vysya*, whose investiture with the sacred thread constitutes religiously and metaphorically their second birth.

s. ద్వితయము s. n. A couple, or pair.

s. ద్వితీయ s. n. 1. The second lunar day, either of the light, or dark, fortnight. 2. a wife.

s. ద్వితీయము adj. Second. ద్వితీయావిభక్తి in grammar, The objective or accusative case.

s. ద్విత్వము s. n. A double consonant.

s. ద్విదాకతి s. n. A crocodile.

s. ద్విపము or ద్విరదము s. n. An elephant.

s. ద్విభాషి s. n. lit. speaking two languages. An interpreter; *a dubash*.

s. ద్విరసనము s. n. A snake, or serpent.

s. ద్విరేఫము s. n. A large black bee.

s. ద్విషము s. n. An enemy, or foe.

s. ద్విహలగ్నము adj. Twice-ploughed.

s. ద్వీపము s. n. 1. An island. 2. any of the seven *dwipas*, into which the Hindoos divide the earth.

s. ద్వీపి s. n. A royal tiger. ద్వీపిచర్మము A hunting leopard.

s. ద్వేషము s. n. Enmity, hate, hatred. ద్వేషించు v. n. To hate, or dislike. ద్వేష్టి s. n. An enemy. adj. Hating, inimical.

ద్వేషి s. n. An enemy.

s. ద్వైపాయనుడు s. n. A name of *Vyasa*, the author or compiler of the *Vedas*, and *Pooranas*.

s. ద్వైమాతురుడు s. n. A name of *Ganesa*.

ధ

ధ The thirty-fourth letter, and nineteenth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. ధట s. n. A balance, or pair of scales.

s. ధటిని s. n. The string which all male Hindoos wear round the waist.

s. ధణి s. n. A master, superior, ruler, or owner.

s. ధనము s. n. Riches, wealth, treasure, property. ధనదము &c. adj. Beneficent, liberal, giving away property. ధనదుడు s. n. A name of *Cubera*, the god of riches. ధనవంతము &c. adj. Rich, wealthy. ధనికము &c. adj. Rich, fortunate.

T. ధనియాలు s. n. plu. Coriander seeds.

s. ధనిష్ఠ s. n. The twenty-third lunar mansion.

s. ధనువు or ధనుస్సు s. n. 1. A bow. 2. the sign *Sagittarius*. ధనుర్ధరుడు or ధన్వి An archer.

s. ధన్యము &c. adj. Fortunate, well-fated, virtuous.

s. ధన్వంతరి s. n. The physician of the gods, who was produced at the churning of the ocean.

s. ధమని s. n. 1. Any tubular vessel of the body; as a vein, nerve, or tendon. 2. a tube, or pipe.

s. ధమ్మిల్లము s. n. Hair, tied round the head, and ornamented with flowers, pearls, &c.

s. ధర s. n. 1. The earth. 2. price, rate.

s. ధరణము s. n. 1. Holding, possessing, having. 2. a tame parrot. 3. an imaginary coin, of the value of *8 dubs*.

s. ధరణి s. n. The earth.

s. ధరణిధరము. ధరము or ధరాధరము s. n. A mountain.

G. ధరి s. n. *vide* ధరి.

s. ధరించు or ధరియించు v. a. 1. To wear. 2. to dress, or put on. 3. to assume a form. 4. to retain in mind. 5. to hold. ఆజ్ఞశిరమ్మునధరించు To obey an order implicitly. lit. *to put* it on the head. గర్భమునుధరించు To be pregnant. lit. *to assume* the womb.

s. ధరిత్రి s. n. The earth.

s. ధర్మము or ధర్మ్మము s. n. 1. Virtue; moral and religious merit, according to the law and the *Vedas*. 2. usage, practice; the customary observances of cast, sect, &c. 3. duty, especially that enjoined by the *Vedas*. 4. fitness, propriety. 5. nature, character, proper or natural state, or disposition. 6. any peculiar, or prescribed practice, or duty; thus giving alms, &c. is the *dhurma* of a householder, administering justice, the *dhurma* of a ruler; piety that of a brahmin, courage that of a chutriya; hence this word often denotes charity, justice, and piety. 7. kind or virtuous speech, or discourse. 8. a bow. ధర్మకర్త s. n. An arbitrator, or judge.

s. ధర్మరాజు s. n. (from s. ధర్మము q. v. and s. రాజు *a king*.) 1. The name of the eldest of the *Pandoo* princes. 2. *Yama*, the judge of departed souls.

s. ధర్మ్మదు s. n. *vide* ధర్మరాజు No. 2.

s. ధర్షణము s. n. 1. Disrespect, contumely, contempt. 2. arrogance, vanity. 3. frightening.

s. ధర్షణి s. n. 1. A dishonest, or unchaste woman. 2. the tail of a lion. 3. a sword, or scimitar.

s. ధర్షుడు s. n. A eunuch.

s. ధవళము s. n. White colour. adj. White.

ధవళాంగి (from s. అంగ *the body.*) *Sarasvatee,* the goddess of learning.

s. ధవుడు s. n. A husband.

s. ధాటి s. n. *Advancing towards, or confronting, an enemy.*

s. ధాత or ధాతృడు s. n. *Brumha,* the creator.

s. ధాతు s. n. The tenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ధాతువు s. n. 1. A fossil, or mineral. 2. red chalk. 3. the pulse. 4. a grammatical root. ధాతువు - అడు - నడుచు or కొట్టుకొను The pulse to beat. ధాతువుచూచు To feel the pulse.

s. ధాత్రి s. n. 1. The earth. 2. the tree termed emblic myrobalan. 3. a foster mother, a nurse.

s. ధానములు s. n. plu. Fried barley, or rice.

s. ధానుష్కుడు s. n. An archer.

s. ధాన్యము s. n. Grain; corn in general, but especially paddy. ధాన్యసారము (from s. సార *essence.*) Grain after thrashing.

s. ధామము s. *n.* 1. A house, or dwelling. 2. brightness, splendour, light. ధామనిధి, s. n. (from s. నిధి *a nest.*) The sun.

s. ధార s. n. 1. Distillation, dripping, the oozing or issuing of any substance, by continued dropping. 2. the sharpness of a sword or any cutting instrument. ధారాధరము (from s. ధర *what has.*) 1. A cloud. 2. a sword. ధారాపాతము A hard shower. ధారపోయు To give by a formal ceremony, in which water is *poured* from the hand of the donor.

a. ధారణ s. n. Price, valuation.

s. ధారణము s. n. Holding, having, maintaining, wearing.

a. ధారము s. *n. vide* ధారణము.

s. ధారాటము s. n. A horse.

s. ధారాళము s. n. 1. Fluency of speech. 2. generosity, liberality.

s. ధారుణి s. n. The earth.

s. ధార్మికము &c. adj. Virtuous, pious, just.

s. ధారుణము s. n. 1. Grief. 2. suffering.

s. ధావనము s. n. 1. Going, motion. 2. cleansing, purifying.

a. ధావళి s. n. A kind of woollen cloth.

s. ధిక్కరించు v. n. 1. To send off, or dismiss, abruptly. 2. to speak contemptuously. 3. to disregard.

s. ధిషణ s. n. Sense, wisdom, understanding; the intellect.

s. ధిషణుడు s. n. A name of *Broohusputee,* the priest of the gods.

s. ధిష్ణ్యము s. n. 1. A star. 2. a house.

s. ధీ s. n. Understanding, intellect. ధీమం

తను &c. adj. Sensible, intelligent. ధీమతి s. n. A female of understanding.

ధీరము &c. adj. 1. Brave. 2. firm, steady. 3. wise, sensible, learned.

ధీవరుఁడు s. n. A fisherman.

ధురంధరము - ధురీణము or ధుర్యము &c. adj. Bearing a burden.

ధురి s. n. A burden.

ధూతము &c. adj. 1. Shaken, agitated. 2. reproached, reviled. 3. abandoned, deserted.

ధూపను s. n. Incense. ధూపకలశము or ధూపాధార A censer.

ధూమము s. n. Smoke. ధూమధ్వజుఁడు The god of fire, whose symbol is smoke. ధూమకేతువు s. n. A comet.

ధూమ్రకము s. n. A camel.

ధూమ్రపత్ర s. n. The tobacco plant.

ధూమ్రము s. n. A sort of purple colour, compounded of black and red.

ధూర్జటి s. n. A name of *Siva*.

ధూర్త్త s. n. 1. A fraudulent or deceitful person. 2. a gamester.

ధూళి s. n. Dust. ధూళిప్రకారము A mound, or rampart.

ధూసరము s. n. The colour grey. adj. Grey.

ధృతము &c. adj. Possessed, held, contained.

ధృతరాష్ట్రుఁడు s. n. The father of *Dooryodhana*, and uncle of the *Pandoo* princes.

ధృతి s. n. 1. Holding, having. 2. steadiness, firmness. 3. pleasure, happiness.

ధృష్టము &c. adj. Impudent, confident, bold, shameless.

ధేనుక s. n. 1. A louse. 2. a milch cow.

ధేనువు s. n. A milch cow.

ధైర్యము s. n. 1. Steadiness, firmness. 2. bravery, courage, gallantry. ధైర్యము చెలువు 1. To encourage. 2. to comfort.

ధైవతము s. n. The sixth note of the gamut.

ధోరణి s. n. 1. *Line*, range. 2. way. 3. style. 4. tradition. 5. experience.

ధౌతము &c. adj. Washed, cleansed, white.

ధౌరితము s. n. A horse's trot.

ధౌరేయము &c. adj. Bearing a burden.

ధ్యానము s. n. Meditation, reflection, but especially that profound and abstract consideration which brings it's object, fully and undisturbedly, before the mind. This forms the favorite religious exercise of secluded bramins. ధ్యానించు v. a. To meditate.

ధ్రువము s. n. Ascertainment, certainty.

ధ్రువుఁడు s. n. 1. The polar star. 2. the north pole itself.

ధ్వంసనము s. n. Perishing, dying.

ధ్వంసము s. n. Loss, destruction, extinction. ధ్వంసము చేయు v. a. To destroy, to ravage, to desolate, to annihilate.

ధ్వజము s. n. A flag, or banner. ధ్వజద్రుమము (from s. ద్రుమ *a tree.*) The palm tree.

ధ్వజిని s. n. 1. An army. 2. the heel.

s. ధ్వని s. n. Sound, noise, report, voice. ప్రతిధ్వని An echo.

s. ధ్వస్తుడు &c adj. Fallen.

s. ధ్వాంతము s. n. Darkness.

s. ధ్వాంక్షము s. n. A crow. ధ్వాంక్షి A female crow.

s. ధ్వానము s. n. Sound, noise.

న

s. న The thirty-fifth letter, and twentieth consonant, in the Teloogoo alphabet. As a postposition, it is added only to the singular inflection of nouns denoting inanimate things, ending in ం, to denote *in, by,* or *with.*

r. నంగనాచి s. n. A simple or innocent person. adj. Innocent, simple.

r. నంగు v. n. To speak through the nose. నంగిమాట A nasal sound; a word pronounced through the nose.

r. నంజు s. n. Irrigated ground; land cultivated by artificial irrigation, and producing what is technically termed the *wet* crop.

r. నంజు v. a. To eat, from disgust, a very little at a time. నంజుకోను To eat a little of any thing, like pickle, &c., as a relish to the principal food.

r. నంజు s. n. A lingering, or dormant, disease. నంజుపడు To grow pale; to swell.

r. నంజుడు s. n. Flesh-meat.

r. నంత్రకాయ s. n. A crab.

s. నంద s. n. One of the celestial cows.

s. నందకము s. n. The sword of *Vishnoo.*

s. నందన s. n. The twenty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. నందనము s. n. 1. *Indra's* pleasure ground; paradise. 2. a garden, or grove.

s. నందనుడు s. n. A son.

s. నంది or నందికేశ్వరుడు s. n. 1. The bull, or vehicle, of *Siva.* 2. one of his chamberlains.

s. నందించు v. n. To rejoice.

s. నందిని s. n. A celestial cow, related to the cow of plenty, and the property of the sage *Vasishta.*

s. నందివర్ధనపుచెట్టు s. n. The broad leaved rose-bay. *Nerium coronarium.*

s. నందుడు s. n. The cowherd king *Nunda,* the foster father of *Krishna.*

r. నంబియారు s. n. A priest in the temples of Vishnoo; his cast is traced to the descendant of a *chatriya* female, by a *bramin.*

g. నకలు s. n. (from A. نقل *copying.*) A copy. నకలు వ్రాయు or చేయు To copy. నకలుచేయించు To get copied.

r. నకార పొల్లు s. n. The sign of *n* final; viz. ్న

g. నకిషీపని s. n. (from A. نقش *painted.*) Work in enamel.

s. నకులము s. n. The mungoose. *Viverra ichneumon.*

s. నకులుడు s. n. *Nukoola,* the fourth of the five *Pandoo* princes.

r. నక్క or కొంకనక్క s. n. A jackall. Also ఉనక్క A fox. నక్కబిత్తు Deceit, trick.

నక్క-దోసకాయ s. n. A small species of cucumber plant.

నక్కిళ్ళు s. n. plu. The joints of the jaws.

నక్కు—ట్టు s. n. 1. A lump or mass of iron. 2. a notch made in trees, to try their fitness for being cut. v. n. 1. To hide, or conceal one's self. 2. to crouch down. 3. to lie in wait.

నక్కు s. n. Night. నక్తంచరుడు (from s. చర who wanders.) A giant, who is believed to prowl about at night.

నక్రము s. n. A crocodile.

నఖము or నఖరము s. n. A nail, or claw. (P. ناخن) నఖరాయుధము (from ఆయుధ a weapon.) 1. A cat. 2. a lion.

నగ s. n. 1. A robe, or long gown. 2. a bullock load, as applied to ghee, oil, tobacco, or cotton. 3. a jewel or ornament. 4. a metal vessel.

నగదు s. n. (from A. نقد) Ready money.

నగము s. n. 1. A tree. 2. a mountain.

నగరము or నగ s. n. A city, or town. (H. شہر)

నగరు or నగళ్ళు s. n. making in the inflexion singular. నగ A palace.

నగారా s. n. A large drum. (A. نقارہ)

నగు v. n. To laugh, *vide* నవ్వు. నగుబాటు s. n. Laughter. నగుమాటు s. n. A joke.

నగ్న s. n. A naked female.

నగ్నము &c. adj. Naked.

నగ్నిక s. n. 1. A girl before she has reached the years of puberty. 2. a naked female

నచ్చు v a. To confide in; to trust, or believe; to have faith in. s. n. 1. Delay. 2. trifling. 3. annoyance. adj. Troublesome. నచ్చిక s. n. Confidence, belief, faith.

నజరు s. n. (from A. نذر) An offering, or present, made by an inferior to a superior.

నటకుంద్రనము s. n. Yellow orpiment.

నట్టింటు or నట్టియింటు v. n. 1. To dance. 2. to affect the airs or appearance of another. నటి s. n. A female dancer. నటనము s. n. The art, or act, of dancing; pantomime, &c. నటుడు s. n. A dancer, actor, or mime.

నట్ట s. n. The middle. This word is used, in composition, only prefixed to others; as నట్టవసము In the very middle. నట్టిల్లు The middle of the house. నట్టేరు The middle of the river.

నట్టు s. n. 1. Residence. 2. obstacle, hinderance. 3. procrastination, hesitation. 4. the bent grass, *Nuth.* నట్టుకొను v. n. To remain; to reside.

నట్టువ s. n. (from s. నాట్య.) Dancing. నట్టువశాల A dancing master. నట్టువ బోయి A dancing school. నట్టువనెమలు The peacock; from it's elegant pace.

నట్టేఱ్ఱు s. n. pl. 1. An amble. 2. ambling.

నడ s. n. 1. Walk, pace, or step. 2. a trip. మనిషినడ A man's walk. కుఱ్ఱవానడ A horse's spaces. పడవనూఁడునడలుచ్చినది The boat has made three trips. నడబాయి A deep well, with steps down to it.

నడక s. n. 1. Walking. 2. walk. 3. conduct, behaviour, *vide* నడుచు.

న. నడత-నడతి-నడవడి or నడువడి s. n. Conduct, behaviour, demeanour, *vide* నడుచు.

న. నడతెంచు v. n. To come, to arrive.

న. నడమ adv. In the middle; betwixt, between. నడుమ-ట్టాడు 1. To interrupt one in speaking, 2. to intercede as a mediator.

న. నడము s. n. A blade of grass.

న. నడవ s. n. The first passage, at the entrance of a native house, which leads from the street, into the inner court.

న. నడి or నడు s. n. The middle. adj. Middle. నడికట్టు A man's *waist* band, girdle, belt, or sash. నడిమన్నాలు Rice broken in the middle. నడినెత్తి The middle, or crown of the head. నడిన్నేలు The middle finger. నడుర్రేయి Midnight.

న. నడుచు v. n. 1. To walk, to go, to move. 2. to proceed forwards, to go or move on. 3. to happen, occur, pass, or take place. 4. to behave or conduct one's-self. 5. to take effect. 6. to continue, to be in existence, to be going on without hinderance. 7. to beat, as applied to the pulse. నడుపు or నడిపించు v. a. 1. To cause to walk, &c. in all of the above meanings. 2. to break in a horse to his paces. 3. to navigate a vessel. 4. to manage a family. నడుచుకొను v. comp. To behave, or conduct one's-self. నడుపు s. n. 1. Walking. 2. a pace, or step.

న. నడుము s. n. 1. The middle. 2. the waist. నడిమి adj. Middle. నడుముకట్టుకొను To gird the loins, i. e. to be ready to do any thing. నడుముగడులు lit. the waist to become loose. This is a decent mode of expressing emission of the semen virile.

న. నత్తి s. n. The back of the waist. adj. Bent, hollow, crooked, turned up. నత్తి ముక్కు A turned up nose.

న. నతము &c. adj. Bent, bowed, crooked, curved, reclining.

న. నతి s. n. Salutation, prostration.

న. నత్తగుల్లలు *or* నత్తలు s. n. plu. The small shell fish, termed muscles.

న. నత్తనిల్లు v. n. To lie down, *or* recline.

న. నత్తి s. n. Stammering; stuttering.

న. నత్తు v. n. To stammer or stutter. s. n. The nose ring worn by Indian females.

న. నదము s. n. A river; applied only to those of which the personification is *male*; as the Bramhaputra, Sone, Indus, &c.

న. నది s. n. A river. (H. ندی) నదీమాతృక adj. Watered by rivers.

న. నదీవరము s. n. Tin.

న. నద్ధము &c. adj. Bound, tied.

న. నన s. n. 1. A flower. 2. a sprout. నన్నోణి A female.

న. ననంది or ననాంది s. n. A husband's sister.

న. ననారు s. n. Spring; the first of the six seasons into which the Hindoos divide the year.

న. ననుచు or ననయు v. n. To expand, or bloom; to sprout, or blossom.

నననబాయి adj. Imperfectly boiled, as applied to rice only.

T. నముస్తు v. n. To agree with one's health, or constitution, as ఆదేశము నాకు ననపదేమ This country does not agree with me. s. n. Want of chastity. ననుపుకత్తె An adultress. ననుపుకాడు A gallant.

T. నన్నూరు adj. numeral. Four hundred.

T. నన్నెత్తి s. n. vide నడినెత్తి under నడి.

s. నపుంసకుడు s. n. 1. A eunuch. 2. an impotent man. (H. نپنسک) నపుంసకత్వము s. n. Impotency. నపుంసకలింగము The neuter gender.

s. నప్త s. n. A grandson, either in the male or female line. నప్త్రి s. n. A grand daughter, either in the male or female line.

G. నఫా s. n. (from A. نفع) Profit, gain, advantage.

s. నభము s. n. 1. The sky, or atmosphere. 2. the fifth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Leo*. నభశ్చరుడు (from s. చర *who goes.*) 1. A deity. 2. a demi-god 3. a cloud.

s. నభస్యము s. n. The sixth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Virgo*.

s. నభస్వత్తు s. n. Air, wind. నభస్వంతుడు The deity presiding over it.

T. నమలి s. n. A peacock.

T. నమలు or నములు v. a. To chew, masticate, or gnaw.

s. నమస్కారము or నమస్కృతి s. n. Prostration, salutation. నమస్కరించు or నమస్కారముచేయు To prostrate one's-self; to salute another.

s. నమస్య s. n. Reverence, respect, worship, adoration.

s. నముచి s. n. A demon so named. నముచిసూదనుడు (from s. సూదన *a destroyer.*) *Indra*.

s. నమేరువు s. n. The tree termed *Calophyllum inophyllum*.

G. నమ్కు s. n. (from P. نمک) Salt.

T. నమ్ము v. a. 1. To believe, or give credit to. 2. to trust, or confide in; to rely on; to have faith in. నమ్మించు v. caus. To cause to believe, &c. నమ్మిక s. n. 1. Belief. 2. faith, confidence, assurance, dependence on. adj. Trust-worthy, faithful.

s. నమ్రము &c. adj. Bowed, bent, crooked, curved.

s. నయనము s. n. An eye.

T. నయము adj. Cheap. s. n. A sound or good state; good health. నయముగా మాట్లాడు To speak with kindness. నయముగావుండు To be convalescent. నయభయములుగా By means of both kindness and threats; both by coaxing, and threatening.

s. నయము s. n. Guiding, directing, either literally, or figuratively as in morals, &c.

T. నర s. n. vide నరవు.

T. నరకుడు s. n. A low, or mean, man.

s. నరకము s. n. Hell; the infernal regions. (H. نرک)

నరకాంతకుడు (from s. అంతక a destroyer.) Vishnoo.

T. నగర s. n. A drum.

T. నరచు or నరుచు s. n. The greyness of the hair.

T. నరము s. n. 1. A vein. 2. a nerve, tendon, or muscle of the body. నరములు కొను The tendons to contract.

T. నరియు v. n. To grow grey, as applied to the hair.

T. నరుకు v. a. vide నరుకు.

s. నరుడు s. m. 1. A man. 2. a name of Arjoona. నరదేవుడు (from s. దేవ a deity.) A king or ruler. నరవాహనుడు (from s. వాహన a vehicle.) The deity Cubera. నరధారిణి (from s. ధార a receptacle.) The earth.

s. నర్తకి s. f. An actress, female dancer, or singing girl.

s. నర్తకుడు s. m. An actor, mime, or juggler.

s. నర్తనము s. n. Dancing, gesticulation, acting.

s. నర్మఠుడు s. m. A rake, lecher, or libertine.

s. నర్మద s. n. The *Narmada* river, which, rising in the *Vindhya* mountains, runs westward to the gulph of Cambay.

s. నర్మము s. n. Sport, amusement, pastime, pleasure.

T. నరుకు v. a. To cut; to hew; to fell; to sever. s. n. A cut; a wound. కోతలు నరుకు To boast.

T. నల్చని adj. Little, small.

T. నలలు s. n. plu. Horned beasts.

T. నల్గాడు v. n. 1. To wander. 2. to travel.

s. నల s. n. The fiftieth year, in the Hindoo cycle of sixty.

T. నలక s. n. vide నలి No. 1.

s. నలకూబరుడు s. m. The name of a son of *Cubera*.

T. నలుచదరము or నల్చదరము adj. Square.

s. నలదము s. n. The root of the *Andropogon muricatum*, or *cuss cuss* grass.

T. నలభై adj. numeral. Forty.

s. నలినము s. n. 1. The lotus. 2. the water lily; *Nelumbium speciosum*.

T. నలి s. n. 1. Dust, powder. 2. indisposition, illness.

T. నలికెలపాము s. n. A species of lizard.

T. నలిసము adj. Little, small; thin, trifling. s. n. Smallness, littleness; thinness.

s. నళినము s. n. vide నలినము.

T. నలు adj. Four; as నలుదిక్కులు Four quarters, or sides.

T. నలత s. n. Illness, sickness, weakness.

T. నలుగు s. n. The act of rubbing the body with the flour of green gram, *Phaseolus radiatus*, in order to cleanse and purify the skin. v. n. 1. To be bruised, or crushed. 2. to be weak from sickness. 3. to be withered. నలుచు or నలుపు v. a. 1. To crush, or bruise. 2. to rub any part of the body.

T. నలుగురు adj. numeral. Four. This is the masculine or feminine form of నాలుగు, q. v. నలుగురిలోపల అని సమాధాన

* ము News known to every body; lit. to four.

s. నలుదమ s. n. The name of a celebrated Hindoo king.

T. నలుపు s. n. Blackness. adj. Black. v. n. *vide* this word under నలుచు.

T. నలుబది adj. (from T. నలు *four*, and T. పది *ten.*) Forty.

T. నలుమ s. n. (from T. నలు *four*, and T. మో *a mouth.*) *Brumha*, the creator; as having four faces.

T. నలుఱు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

T. నలుసు s. n. An atom. నలుసంత As much as an atom.

T. నల్ల adj. Black; often in it's adjective form నల్లని or నల్లటి s. n. 1. Blackness. 2. charcoal. 3. blood. నల్లగుడ్డు (from T. గుడ్డు *the eye ball.*) The pupil of the eye. నల్లకందు Opium. lit. black medicine. నల్లదనము or నల్లన s. n. Blackness. నల్ల (ద్రా) వెదుచాడు A giant. lit. a man who drinks *blood.*

T. నల్లో interj. expressive of sorrow, Alas! &c.

T. నవ్వి s. n. A bug.

T. నవ్వింట్లు s. n. plu. (from T. ఇల్లు *a house.*) Residence, dwelling.

T. నవ్వెడు adj. Of the size of a span, or of four fingers breadth.

T. నవ్వెరు s. n. The plant termed *Cissus quadrangularis.*

s. నవ్వ్వ s. n. A furlong, or distance measured by four hundred cubits.

T. నవ s. n. An itching. నవగొను v. n. To itch.

T. నవఱ్ఱు adj. New; fresh. s. n. Nine.

s. నవతి adj. numeral. Ninety.

s. నవనీతము s. n. Fresh butter.

s. నవమము adj. Ninth.

s. నవమల్లిక s. n. The double jasmin.

s. నవమి s. n. The ninth lunar day, either of the light or dark fortnight.

s. నవము, నవీనము or నవ్యము &c. adj. New; fresh.

T. నవ్వు or నవియు v. n. To have any lingering disease; to be weak from it's effects.

T. నవ్వలా s. n. A woman.

T. నవాతా s. n. Refined sugar.

T. నవారు s. n. Broad and strong cotton tape.

T. నవాసాగరము s. n. Sal-ammoniac.

T. నవ్వు v. n. To laugh. s. n. Laughter; in this sense it is also written నవ్వ. నవ్వించు v. caus. To cause to laugh. నవ్వులు s. n. pl. Laughing, joking. నవ్వులాట s. n. Laughter; amusement; fun.

T. నవించు v. n. To be ruined, or destroyed.

s. నష్ట, నష్టము &c. adj. Lost, destroyed, annihilated. s. n. Loss, damage, injure, detriment, destruction.

T. నస్య s. n. *vide* నవ.

s. నస్యము s. n. 1. Snuff. 2. any powder or liquid which physicians prescribe to be snuffed up into the noses (H. سنگھنی) నస్యమునిచ్చు To express the juice of any herb into the nose.

s. నహుషుడు s. n. The name of a Hindoo king, of the lunar race.

s. నక్షత్రము s. n. 1. A star. 2. a constellation, or lunar mansion, of which the Hindoos reckon 27. నక్షత్రేశుడు (from s. ఈశ *a lord.*) The moon.

r. నా pro. My. This is the possessive pronoun of నేను r. నాది Mine.

s. నాందీ s. n. 1. The eulogium of a king, or praise of a deity, recited in benedictory verses at the commencement of a religious ceremony, or the opening of a drama. 2. prosperity, thriving, increase.

s. నాకము s. n. Heaven, paradise; sky, atmosphere.

r. నాకు v. a. To lick. నాఁచు v. caus. To cause to lick.

s. నాకుపు s. n. 1. An ant or mole hill. 2. a snake's hole.

s. నాగకేసరము s. n. The small tree termed *Mesua ferrea.*

s. & r. నాగకెముడు s. n. The plant termed *Euphorbium antiquorum.*

s. & r. నాగమల్లె s. n. The plant termed *Justicia nasuta.*

s. నాగము s. n. 1. A serpent, or snake. 2. *a Naga,* or demi-god, so called as having a human face, with the tail of a serpent, and the expanded neck of the Colubor *Nagæ*; the race of these beings is said to have sprung from *Cadroa* the wife of Cusyupa, in order to people *Patala,* or the infernal regions. 3. an elephant. 4. tin, lead. నాగకర్ణపుడు (from s. కర్ణ *a bracelet,*) Siva, who wears a bracelet of snakes. నాగలోకము (from s. లోక *a world.*) The infernal regions. నాగపడిగలు Ear-rings in the shape of the expanded head of the *Cobra capella.*

s. నాగకేసరము s. n. An orange tree.

s. నాగరము s. n. 1. Dry ginger. 2. the Devanagree alphabet.

s. నాగరికము s. n. 1. Neatness in dress, elegance. 2. prudence.

r. నాగలి s. n. making in the inflex. sing.

నాగలే A plough. నాగలేకర్రులు A plough-share. నాగటిచిప్ప The wooden part of the plough, upon which the iron share is fixed.

s. నాగవల్లి s. n. 1. The beetle vine. 2. the ceremony which terminates a Hindoo marriage, generally performed on the fifth day from the commencement of the marriage ceremony.

s. నాగశాసనము s. n. (from s. నాగ *a snake,* and s. శాసన *abode.*) The infernal regions.

r. నాగసాపము s. n. 1. A staple for a hasp. 2. a dancing school. 3. a sort of dancing girls.

s. నాగసింధవము s. n. Minium, or red-lead.

s. నాగస్వరము s. n. A snake-pipe, or sort of drone, used by snake-men to fascinate serpents.

r. నాగాము s. n. Interest paid in grain, on account of grain lent.

r. నాచిక్కొను v. a. To usurp; to seize unjustly. నాచిక్కోలు s. n. Usurpation; an unjust seizure.

s. నాచు s. n. The aquatic plant, termed *Vallisneria octandra*.

s. నాటకము s. n. A drama, or play.

v. నాటు v. n. 1. To plant. 2. to transplant. 3. to fix firmly. v. a. To prick; to pierce. నాటించు v. caus. To cause to plant, &c.

adj. నాటు adj. Of or belonging to the country.

s. నాట్యము s. n. 1. Dancing. 2. a dance. 3. a play.

s. నాడి s. n. Any tubular organ of the body: as an artery, vein, or intestine. 2. a Hindoo hour of 24 English minutes. నాడి చూచు To feel *the pulse*.

s. నాడింధమును s. n. Bellows. నాడింధపుడు A gold-smith.

s. నాడిక s. n. *vide* నాడి No. 2.

s. నాము s. n. making in the inflex. sing. నాటి 1. Time, as చిన్ననాడు Infancy. ఆనాడు That time. నాటినుంచి Since then. ఱే a day; as రెండవ నాడు The second day. నాడు మొదలు From that day forwards. 3. a country; as తూర్పు నాడు The eastern country. 4. a general assembly of the people. నానాడు Now and then. నానాటి Day by day.

s. నాడె s. n. A weaver's shuttle.

s. నాడెను - నాణెము or నాణ్యము s. n. 1. Fineness, as applied to the texture of cloth, purity of metal, &c. 2. ascertaining the quality of any thing. 3. honesty. 4. coin. adj. 1. Fine. 2. good, honest.

s. నాడి s. n. A woman.

s. నాథుడు s. n. A husband, master, or lord.

s. నాదము s. n. Sound in general. నాదించు To sound.

adj. నాదారు adj. (from P. ناچار *to have*) లిట. not possessing. Poor, helpless; weak. v. n. To be poor, helpless, or weak.

s. నాదేయము &c. adj. Aquatic, marine.

s. నాన s. n. Shame, modesty.

adj. నానా adj. Many, various, different.

s. నాను s. n. A sort of neck ornament, worn by Hindoo women. v. n. To be soaked, or steeped.

adj. నానుడు adj. Moist, wet, soaked, steeped: ఆపుస్తకమును నాకు నానుడుగానే చ్చును I recollect that book, *by heart, but not so as to repeat it without some errors*.

v. నామ్పు v. a. To bleach. నానిడ్డించు caus. To cause to bleach.

s. నాపచేను s. n. (from s. నాము q. v.) A field of the great millet, of which the stalks, having been cut, have since thrown out sprouts.

s. నాపితుడు s. n. A barber.

s. నాభి s. n. 1. The navel. 2. *musk*. 3. person. నాభిజన్ముడు *Brumha*, as produced from *Vishnoo's* navel.

s. నామ ధేయము or నామము s. n. A *name*, or appellation. నామకరణము The ceremony of giving a child it's name.

s. నామము s. n. 1. The white clay, with which the worshippers of *Vishnoo* mark their foreheads. 2. the mark itself, thus

made, in the shape of a trident, of which the middle line is yellow or red, and the rest white, of this clay. వానికివీడునా వుము పెట్టినాడు He deceived him. lit. he marked him with the *Namum*.

నాము s. n. The new sprout, growing from the stalks of the great millet, after they have been cut.

నామూసీ s. n. (P. ناموس) 1. Disgrace. 2. shame.

నాయక నారో s. n. A peon appointed by a collector, or amildar, in order to superintend the husbandmen, in their cultivation.

నాయకుడు s. n. 1. A guide, leader, or conductor. 2. a chief, *head*, or general.

నాయిక s. n. A mistress, wife, or female.

నానన s. n. A father.

నాయుడు s. n. A title annexed to the proper names of certain casts, among the Soodras.

నార s. n. The hemp of plants, or fibrous bark of trees of the palm species. నార వీరలు A garment of bark, worn by holy sages.

నారట్లను s. n. Land which has chasms, cracks, or chinks.

నారదంతకము s. n. The side timber of the door frame.

నారదపుచాయ s. n. A kind of bitter orange.

నారదము s. n. A cloud.

నారదుడు s. n. *Narada*, the son of *Brumha*, a celebrated legislator, and inventor of the Hindoo *Veena*, or lute.

నారము s. n. 1. Water. 2. a crowd of people, a mob.

నారాచము or నారపము s. n. 1. An iron arrow. 2. an iron style, to write with.

నారాయణుడు s. n. 1. The holy fig tree. 2. prosperity. 3. a fish.

నారాయణీ s. n. 1. The wife of *Siva*, and goddess of destruction. 2. the wife of *Vishnoo*, and goddess of prosperity. 3. the river *Ganges*. 4. the plant termed *Asparagus racemosa*.

నారాయణుడు s. n. The name of *Vishnoo*, but especially considered as the deity who was before all worlds,—from s. నార the primeval waters, derived from నర the spirit of God, whence they originate, and అయన place of coming, or moving; he who moved over the water, before creation. The word has several other etymologies.

నారి s. n. A woman, in general.

నారి s. n. A bow-string.

నారింజ-పండు s. n. (P. نارنج H. نارنگی) The orange tree.

నారికేడము s. n. The cocoanut tree.

నారిగాయలు s. n. plu. 1. Scars. 2. warts.

నారిపుర్గు s. n. The guinea worm.

నారికేళము s. n. The cocoanut tree.

నాలు s. n. A young plant, fit to be transplanted.

నాలకి s. n. A sort of sedan chair, termed in India a *tan jon*.

నాలవ or నాలుగవ adj. numeral. Fourth.

నాలి s. n. Strength. adj. Slight, gentle. నాలి నాలి A soft breeze.

న. నాలికపురుపు s. n. *vide* నాలికపురుపు.

న. నాలికమానేతము or నాలికముచ్చు s. n. A deceitful person.

న. నాలుక or నాలిక s. n. The tongue. కొండనాలుక The uvula.

న. నాలుకు adj. numeral. Four. This word is sometimes figuratively used, to express *every*.

న. నాళము s. n. A hollow, or tubular, stalk; the stalk of the water lily, &c.

న. నాళములు s. n. plu. Horse-shoes. (A. نعل)

న. నాళీకము s. n. The lotus.

న. నావ or నావ s. n. A ship, boat, or vessel. (P. ناو) నావికుడు s. n. A pilot, or steersman.

న. నావుడు adv. *vide* అనవరా No. 1.

న. నాశము s. n. 1. Destruction, ruin, loss. 2. annihilation, death. నాశించు v. n. To decay, decrease, or grow lean.

న. నాస s. n. Lat. nasus. 1. The nose. 2. the upper timber of a door frame. నాసాపుటములు s. n. plu. The nostrils.

న. నాసిక s. n. The nose.

న. నాహేరము s. n. Advancing, or skirmishing, in front of an army; leaving the line, and defying the enemy, by shouts and gestures.

న. నాస్తికుడు s. n. An atheist; applied by orthodox Hindoos to any one who denies the divine authority of the *Vedas*. నాస్తికత్వము n. Atheism; heresy; the disbelief of a future world; the denial of a God.

న. నింకెయి adv. Speedily, swiftly.

న. నింగి s. n. The sky, atmosphere, or air.

న. నించు - నిండించు or నింపు v. a. To fill. The causal form of నిండు q. v.

న. నించిలి s. n. Uneasiness, grief, sorrow.

న. నిండా adj. from నిండు q. v. 1. Full, abundant. 2. excessive, exceeding, great, much. s. n. Much, a great deal. adv. Much, greatly.

న. నిండారు or నిండు s. n. Fulness; completion.

న. నిండు v. n. 1. To be filled. 2. to be full. నిండుకొను v. comp. To be pacified, to be silent. In books, instead of నిండెను, we sometimes find నిండారు used, as a verb.

న. నిందa s. n. 1. Blame, censure. 2. reproach, reproof. 3. abuse. 4. accusation. నిందించు v. a. To blame, abuse, vilify, or accuse.

న. నింబము s. n. The margosa tree. *Melia azadirachta.*

న. నికటము s. n. 1. Force, compulsion. 2. annoyance.

న. నికటము adj. Near, proximate.

న. నికరము s. n. 1. A flock, or multitude. 2. the pith, sap, or essence.

న. నికరము adj. Selected, excellent. s. n. Net balance.

న. నికర్ష s. n. Meanness.

న. నికర్షణము s. n. An open space, or sort of play ground, in, or near, a town.

న. నికషము s. n. A touchstone.

న. నికషాగ్నిజీరుడు s. n. The regent of the south-west.

న. నిశాముము adv. Voluntarily; willingly.

న. నిశాయము s. n. 1. A flock, multitude,

congregation, or audience. 2. a house, or habitation.

s. నిశాయస్థము s. n. A house.

s. నిశ్రాకరము adj. in composition, Like.

s. నిశుంజిము s. n An arbour, or bower; a place overgrown with creepers.

s. నిశురుంబము s. n. A flock, or multitude.

s. నిశ్శేష్టము &c., adj. Outcast, despised, low, vile.

s. నిశ్రేతనము s. n. A house.

r నిశ్చిబ్బి s. n. Trouble, annoyance.

r. నిశ్చము. నిశ్చేము or నిష్టకము s. n. Truth, certainty, reality. adj. True, &c

r. నిష్టు v. n. To walk erect; to strut; to stand on tiptoe; to be proud or presumptuous. s. n. Walking erect, &c., pride, presumption. నిష్టుదీనులజెక్క s. n. (from r. నిష్టు *erected, raised up.* r. దీనులు *ears*, and r. జెక్క *a horse.*) The steed of *Indra.*

s. నిశ్వణము or నిశ్వాణము s. n. A musical tone, or sound.

s. నిశ్శిలము adj. All, entire, complete.

r. నిశ్చరదస్సు v. To stretch forth, as the arms or legs.

r. నిశ్నిశ్ s. n. *Glittering, shining.* adv. Brightly.

s. నిశ్వసము s. n. The *Vedas* collectively. నిశ్వసూక్ష్యడు (from s. అశ్వి *a horse.*) *Siva*, whose steed the *Vedas* are.

s. నిశ్వరణము s. n. Eating, swallowing.

r. నిశ్వరములు s. n. plu. The dried rind of any fruit.

s. నిశ్వరము s. n. A fetter, or chain.

o. నిసా or నిసూ s. n. (from P. సు *a look, observation, custody.*) Superintendence, controul.

s. నిసారము s. n. The throat, or neck, of a horse.

r. నిసావాసు s. n. The head of a village. (P. ఒలూడు)

s నిసుదించు v. a. 1. To discharge, or shoot, as an arrow. 2. to draw, as deep sighs.

r. నిసుదు v. n. 1. To grow high. 2. to be increased.

r. నిసుదులు s. n. The ashes that remain over live coal.

r. నిస్సు s. n. 1. Great splendour. 2. sap, essence, pith. v. n. To be managed. నిస్సిం చు v. a. To manage.

s. నిస్రహము s. n. 1. Aversion, disfavour, discouragement, dislike. 2. deviation from rectitude; impropriety. 3. punishing, killing. దుష్టనిస్రహశిష్టరిపాలనములు Punishing the wicked, and protecting the good. నిస్రహించు v. To disapprove or discourage; to disregard. 2. to punish; to kill.

s. నిఘంటు or s. n. A dictionary, or vocabulary; a collection of words, or names.

s. నిహ్నము &c. adj. Docile, subservient, dependant, domestic.

s. నిచయము s. n. A heap, assemblage, or collection.

s. నిచిరము &c. adj. Full, filled, complete.

s. నిచేలము s. n. The plant termed *Barringtonia acutangula.*

s. నిచోలము s. n. A cover or wrapper; a veil; a surtout.

s. నిరీక్షణము s. n. Seeing, looking.

T. నిచ్చు or నిచ్చలు adv. Always, constantly, continually.

T. నిచ్చెన s. n. A ladder.

T. నిజము s. n. Truth, veracity, certainty, sureness, reality. adj. True, certain, sure, real.

s. నిజీను adj. Own, perpetual, eternal. నిజ రూపము One's own, or natural, shape.

s. నిటలము or నిటాలము s. n The fore head. నిటలాక్షుడు (from s. అక్షి *an eye.*) *Siva*, who has an eye in the middle of his forehead.

T. నిట్టలము s. n. Certainty. adj. Certain.

T. నిట్టలు s. n. plu. Banks, shores.

T. నిట్ట నిలుచు v. n. 1. To overflow. 2. to stand erect, as the hair on the body from fright, joy, &c.

T. నిట్టు s. n. Thirst.

T. నిట్టూర్పు s. n. Difficult, or hard, breathing; loud sobbing; deep sighing.

T. నిట్రాళ్లు s. n. The post, or pole, of a tent, or of a hut.

T. నిడివి - నిడుదు or నిదువు s. n. Length. adj. Long.

T. నిదువడము s. n. A snake, or serpent.

T. నిదంబము s. n. 1. A woman's buttocks 2. the buttocks or posteriors in general; the circumference of the hip and loins 3. the side of a mountain. నిదంబిని s. n. A woman with large and handsome buttocks.

s. నిధానము adj. *Much, excessive,*

s. నిత్యము &c. adj. 1. Eternal, everlasting, continual, perpetual; past, present, and future. 2. regular, fixed, invariable. adv. Daily, always, continually, constantly. నిత్యకర్మము Daily actions.

s. నిదర్శనము s. n. 1. An example, or illustration. 2. evidence; an instance.

s. నిదాఘము s. n. *vide* గ్రీష్మము No. 2.

s. నిదానము s. n. 1. A first cause, a primary or remote cause. 2. disappearance, cessation, or removal of a first cause. 3. purification, purity, or correctness. 4. ascertaining the cause of disease; the study of symptoms, with a view to trace the remote or proximate causes; hence this word is the name of a celebrated medical work. 5. judgment. నిదానించు 1. To examine carefully; to consider, to judge. 2. to wait or stop a little; to take patience. నిదానస్థుడు A just man.

TUD. నిదుర or నిద్దర s. n. from s. నిద్ర q. v.

s. నిదేశము s. n. Order, command; direction, instruction.

T. నిద్దము adj. Coarse, gross.

s. నిద్ర s. n. Sleep, drowsiness, sloth. నిద్రాళువు adj. Sleeping, sleepy, drowsy, slothful. నిద్ర చెయు or నిద్రపోవు v. n. To sleep; to repose.

s. నిధనము s. n. 1. Race, family. 2. loss, disappearance, annihilation, death, destruction.

s. నిధానము s. n. 1. A *Nidhi*, or divine treasure, belonging especially to *Cubera*, the god of wealth. 2. a receptacle, a

place, or vessel in, or on, which any thing is collected, or deposited. 3. concealed property.

s. నిధి s. n. 1. One of *Cubera*'s nine *Nidhis*, or divine treasures. Their nature is not exactly defined, though some of them appear to be precious gems. According to the *Tuntrica* system, they are personified and worshipped as demi-gods, attendant either upon *Cubera*, or upon *Lutchmi*, the goddess of prosperity. 2. a receptacle, a place of asylum, or accumulation: as a treasure, a granary, a nest, &c.; also figuratively, as కరుణానిధి A man who contains, or is endowed with, all good qualities. నిధీశుడు (from s. ఈశ *a lord.*) *Cubera.*

s. నిధువనము s. n. Coition; copulation.

s. నినదము or నినాదము s. n. Sound.

r. నిన్న s. n. making in the inflex. sing. నిన్నటి Yesterday.

s. నిపాతనము s. n. Causing to descend or fall, throwing down.

s. నిపానము s. n. A trough, or ditch, near a well, for watering cattle.

s. నిపుణుడు &c. adj. Clever, skilful, conversant. నిపుణత or నిపుణత్వము s. n. Eminence in any art; skill.

r. నిప్పచ్చెరము s. n. Poverty, indigence.

r. నిప్పటి or నిప్పట్లు s. n. A sort of cake.

r. నిప్పు or నిప్పుఱ s. n. Fire. నిప్పులగాలి The hot wind.

r. నిబ్బరి or నిబ్బరి s. n. Truth, certainty, reality. adj. True.

s. నిబర్హణము s. n. Slaughter, killing.

s. నిబిడము or నిబిరము adj. Coarse, gross; large, bulky. 2. thick, close, crowded, impervious, impenetrable. నిబిడాంధకారము *Pitch* darkness.

r. నిబ్బరము adj. Firm; immoveable. s. n. Firmness of mind.

s. నిభము &c. adj. *in composition.* Like, resembling, similar.

c. నిభాయించు v. a. To suffer, endure, or bear.

c. నిమిత్తాలు s. n. Remainder.

s. నిమిత్తము s. n. 1. Cause, reason, instrumental cause. 2. mark, sign, spot, trace, token. 3. object, motive, purpose. 4. necessity, need, want. This word, in Teloogoo, is also a common postposition; denoting *for, on account of, about, respecting, in order to,* &c. మీరు మేము నిమిత్తము చేతయిక్కడికివచ్చినారు *For* what *reason*, or on what *account*, did you come here? మిమ్మునుచూచేనిమిత్తమువచ్చినాను I came *in order to* see you. మీరుయిక్కడవసించనిమిత్తం లేదు There is no *reason* or *need* for your remaining here.

s. నిమిషము or నిమేషము s. n. The twinkling of an eye; a second, instant, or minute.

s. నిమీలనము s. n. Twinkling of the eye; shutting of the eye-lids; winking.

r. నిమురు v. a. To pass the hand gently over another, out of kindness.

s. నిమ్నగ s. n. A river.

s. నిమ్నము &c. adj. Deep, profound,

నిమ్మకాయ s. n. The lime tree. నిమ్మకాయ ఊరుగాయ Lime pickle.

నిమ్మళము s. n. Ease, quiet, patience, freedom from annoyance or grief. adj. Easy, quiet, happy. నిమ్మళించు v. n. To be at ease, quiet, or patient.

నియంత s. n. A charioteer; a coachman.

నియతకము s. n. Drawers, or trowsers, which reach as far as the thigh; *vide* చేలాచము.

నియతి s. n. 1. Destiny, luck, good or bad fortune. 2. a religious duty, or obligation.

నియమము s. n. 1. An agreement, contract, or engagement. 2. assent, promise. 3. any religious observance, voluntarily practised; as fasting, watching, pilgrimage, &c. 4. voluntary penance, meritorious or supererogatory piety. 5. a religious observance in general. 6. certainty, ascertainment. 7. a rule, or law. నియమించు v. a. 1. To direct, or order. 2. to appoint.

నియామకుడు s. n. A boatman; a sailor; one who rows, steers, or keeps a look out from the mast head; a pilot, or steersman.

నియుతము s. n. Ten millions.

నియుద్ధము s. n. Close fight; personal struggle.

నియోగము s. n. 1. An order, command, or mandate. 2. authority, appointment. 3. occupation; zealously engaging in any particular task. నియోగించు v. a. To command.

నియోజ్యుడు s. n. A servant, or slave.

నిర్ A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying - 1. Certainty, assurance. 2. negation, privation. 3. outside, out, without, forth.

నిరంకుశము &c. adj. (from s. particle నిర్, and s. అంకుశ *an elephant hook.*) Unchecked, uncontrolled, self-willed.

నిరంతరము adj. 1. Coarse, gross; without interstice. 2. continued, continuous. adv. Always, constantly, frequently; generally.

నిరఖునామా s. n. (from P. نرخ) An account of the price current.

నిరయము s. n. Hell.

నిరర్గళము &c. adj. (from s. particle నిర్, and s. అర్గళ *a bolt, or bar.*) Unobstructed, unrestrained, unimpeded.

నిరర్థకము &c. adj. (from s. particle నిర్, and s. అర్థ *an object.*) Vain, fruitless, unprofitable, unmeaning.

నిరసనము s. n. Rejection, denial, contradiction, disallowance. నిరసించు v. a. To reject, deny, contradict, or disallow.

నిరస్తము &c. adj. 1. Shot. 2. uttered rapidly, hurried. 3. sent, thrown, cast, directed. 4. abandoned, deserted, left. 5. rejected, disallowed.

నిరహిత s. n. A leech.

నిరక్షరకుక్షి s. n. (from s. particle నిర్, s. అక్షర *a letter*, and s. కుక్షి *the belly.*) An illiterate person.

s. నిరాకారము &c. adj. (from s. particle నిర్, and s. ఆకార *shape.*) Shapeless. s. n. 1. The sky, atmosphere; heaven. 2. reproach, censure. నిరాకారుడు The supreme being; *Vishnoo, Siva,* the divine spirit. నిరాకరించు v. a. To transgress, disobey, disregard, or contemn. 2. to disgrace.

s. నిరాకృతము &c. adj. Removed, rejected, set aside.

s. నిరాఘాటము &c. adj. Easy, unobstructed, without hesitation.

s. నిరామయము &c. adj. (from s. particle నిర్, and s. ఆమయ *disease.*) Well, hale, recovered from sickness.

s. నిరాశ s. n. Despair, despondency.

s. నిరాహారము s. n. Fasting.

o. నిరుపు s. n. (from P. نرخ) Fixed rate; price current; tariff; assize.

2. నిర్గును s. n. making in the inflex. sing. నిర్గుటి The last, or past year.

s. నిర్గుణోద్భవము &c. adj. Causeless, groundless.

s. నిరుది s. n. Thorough understanding; skill; fluency.

s. నిరూపణము s. n. 1. Sight, seeing. 2. doubt, discussion, investigation. 3. ascertaining, determining.

s. నిరూపము s. n. An address, or representation, in writing; a written order. నిరూపించు 1. To investigate. 2. to explain. 3. to determine, or ascertain. 4. to prove.

6. నిర్ఋతి s. n. 1. A demi-god, or ruler of the south west quarter. 2. misfortune, calamity.

s. నిరోధము s. n. 1. Loss, destruction. 2. restraint, confinement, check. నిరోధించు v. a. To obstruct, or impede.

s. నిర్గము s. n. 1. The removing one's baggage, furniture, &c., from one place to another, in an auspicious hour; when one is prevented, by some cause, from removing one's self, at that period. 2. the baggage, or articles, thus removed.

s. నిర్ఘాతము s. n. 1. A thunderbolt. 2. a gust of wind.

s. నిర్ఘోషము s. n. Sound in general.

s. నిర్జరుడు s. n. A deity; an immortal.

s. నిర్ఝరము s. n. A cascade, or torrent.

s. నిర్ఝరిణి s. n. A river.

s. నిర్ణయము s. n. 1. Certainty, positive conclusion. 2. resolution, determination. 3. settlement, final arrangement. 4. result, decree. నిర్ణయించు To fix, settle, or resolve.

s. నిర్ణేజకుడు s. n. A washerman.

s. నిర్దేశకము s. n. An order, or command; authoritative instruction, or direction.

s. నిర్ధారణము s. n. 1. Certainty, or ascertainment. 2. determination, resolution. నిర్ధారణచేయు To determine, or resolve.

s. నిర్నిమిత్తము adv. Without cause; for no reason.

s. నిర్బంధము s. n. 1. Intent, or pertinacious, pursuit of any thing. 2. seizure; laying violent hold of any thing. నిర్బం-

ధించు or నిర్బంధము చేయు v. a. To constrain, or oppress.

s. నిర్భయము &c. adj. Fearless, undaunted.

s. నిర్భరము adj. Much, excessive.

s. నిర్మందలము s. n. A shark.

s. నిర్మలము &c. adj. Pure, transparent, clear, clean; free from dirt or impurities.

s. నిర్మాణము s. n. Manufacture, production, creation, invention. నిర్మించు v. a. To create, or invent.

s. నిర్మాల్యము s. n. The remains of an offering, presented to a deity.

s. నిర్ముక్తము adj. Loosed, set free, liberated, abandoned, quitted. s. n. A snake which has lately cast it's skin.

s. నిర్మూలము s. n. Extirpation. నిర్మూలము చేయు v. a. To eradicate.

s. నిర్మోకము s. n. A serpent's skin, or slough.

s. నిర్యాణము s. n. 1. Death, demise; final beatitude. 2. the corner of an elephant's eye.

s. నిర్యాతనము s. n. 1. Revenge. 2. a gift. 3. delivery of a deposite. 4. payment of a debt.

s. నిర్యాసము s. n. Extract, decoction, infusion; the natural or artificial combination of a vegetable substance, with a watery fluid.

s. నిర్యూహము s. n. 1. Extracted juice. 2. a door. 3. a pin or bracket, projecting from the wall.

s. నిర్వర్ణనము s. n. Sight, seeing.

s. నిర్వాణము s. n. 1. Nakedness. 2. final beatitude, the emancipation of the soul from the body, it's exemption from further transmigration, and re-union with the deity. adj. 1. Naked. 2. departed, defunct.

s. నిర్వాదము s. n. 1. Censure, blame. 2. the decision of a controversy. 3. absence of dispute.

s. నిర్వాపణము s. n. Slaughter, killing.

s. నిర్వాహము or నిర్వాహకము s. n. 1. Management. 2. power or ability to perform, execute, sustain, &c. నిర్వహించు v. a. 1. To manage, or transact. 2. to sustain. 3. to effect. నిర్వాహకుడు s. n. A manager.

s. నిర్విణ్ణము &c. adj. Senseless; overcome with fear, or sorrow.

s. నిర్వృతి s. n. 1. Happiness. 2. rest, repose, tranquillity. 3. death.

s. నిర్వేదము s. n. 1. Humility, self-disparagement. 2. despair. 3. weariness. 4. disgust.

r. నిలు adv. Very, much, &c.

r. నిల్లొగ్గు v. n. To hold up, or erect, the head; to twist back the body, &c., from affected pride, or insolence.

s. నిలయము s. n. A house, or habitation.

r. నిలవరము s. n. Truth, certainty. adj. True, certain.

s. నిలింపుడు s. n. A deity.

r. నిలుకడ or నిలకడ s. n. from నిలుచు q. v. Constancy, firmness, steadiness.

r. నిలుచు v. n. 1. To stand. 2. to remain, halt, or stop. 3. to stop, cease, or be

interrupted in progress, before the end or conclusion. 4. to be stopped, or terminated. 5. to be placed upon; to stand upon. 6. to be preserved, or saved. 7. to remain after part is consumed. 8. to be repressed, allayed, humbled, or abated.

నిలుపు v. a. 1. To stop, or cause to stand. 2. to stop, or interrupt in progress; to adjourn, to postpone. 3. to stop, or cause to cease. 4. to set, or place, upright. 5. to place, or repose, as faith in another. 6. to preserve or save. 7. to reserve part of a whole. 8. to repress, allay, humble, or abate. నిలుచుండు or నిలవఁబడు To stop or stand still. నీళ్లునిలక యిద్దున్నవి The water is fordable. lit. The water gives *a standing*.

T. నిలువ or నిలవ s. n. from నిలుచు q. v. Residue, balance, remainder.

T. నిలువరించు v. a. from నిలుచు q. v. 1. To cause to stand. 2. to support, manage, or sustain. 3. to make proceed, to cause to go on.

T. నిలువు s. n. 1. A man's height, with his hand held upright. 2. the unreaped portion of a field partly reaped. 3. height. adj. High, tall. వానినిలువెల్లావిషము He is a very deceitful scoundrel. lit. his height is all poison.

s. నివర్తించు v. a. (from s. నివృత్తి q. v.) To abandon, or quit. v. n. To cease, or leave off.

s. నివసథము s. n. A village.

s. నివసనము s. n. A house, dwelling, residence, or habitation.

s. నివహము s. n. 1. A flock, multitude, or crowd. 2. a quantity.

s. నివారణము s. n. 1. A remedy; a cure. 2. averting, driving away. 3. deliverance. 4. prevention. నివారించు 1. To cure, or remedy. 2. to avert, or dissipate. 3. to deliver. 4. to prevent.

T. నివాళి s. n. Taking away the effect of evil looks. నివాళించు v. a. To take away the effect of evil looks.

s. నివాపము s. n. *vide* నివపనము.

s. నివీతము s. n. 1. The upper garment, or mantle. 2. a veil. 3. the sacerdotal thread, when suspended round the neck, on particular occasions.

T. నివ్వరు v. a. To touch, to feel.

T. నివ్వలు s. n. The ashes upon live coal.

s. నివృత్తి s. n. 1. Cessation, completion. 2. abandoning, resigning, abdicating. 3. rest, repose.

s. నివేశనము s. n. 1. Ground to the extent of 2,400 feet square. 2. *vide* నివేశము 3. a camp.

s. నివేశము s. n. A house, or habitation.

T. నివ్వటిల్లు v. n. To overflow; to be too full.

T. నివ్వాళి s. n. *vide* నివాళి.

T. నివ్వెఱ or నివ్వెఱఁగు s. n. Wonder, surprise, amazement. నివ్వెఱఁగందు (from అందు *to reach.*) To wonder, to be surprised, or astonished.

s. నిశ s. n. 1. Night. 2. turmerick. నిశాం

శము (from s. అంత *the end.*) 1. Break of day, or close of the night. 2. a house or dwelling. నిశాచరుడు (from s. చర *that goes.*) A fiend, or goblin. నిశాటుడు s. n. (from s. అట *that wanders.*) An imp, or goblin. నిశాటి 1. A female goblin. 2. an owl. నిశాదర్శి (from s. దర్శ *that sees.*) An owl. నిశాపతి (from s. పతి *master.*) The moon. నిశామణి (from s. మణి *a gem.*) 1. A fire-fly. 2. the moon.

s. నిశాని f. n. (from P. نشان) 1. A flag, or banner. 2. a mark, or sign.

s. నిశామనము s. n. 1. Sight, seeing, beholding. 2. hearing.

s. నిశాహ్వ s. n. Turmerick.

s. నిశితము&c. adj. Sharpened, keen, whetted.

s. నిశీథము s. n. Midnight.

s. నిశీథిని or నిశీథ్ని s. n. Night.

s. నిశ్చయము s. n. 1. Certainty, ascertainment, positive conclusion. 2. positive resolution, settled determination. నిశ్చయించు v. a. 1. To settle, resolve, or determine. 2. to ascertain. నిశ్చితము&c. adj. Ascertained, settled. నిశ్చితార్థము s. n. The ceremony of betrothing two persons, in which the terms of the future marriage are settled.

s. నిశ్రేణి s. n. A ladder.

s. నిశ్శలాకము &c. adj. Private, secret.

s. నిశ్శేషము s. n. (from s. particle నిర్, and s. శేష *remainder.*) Whole, complete, entire, all.

s. నిశ్శ్రేయసము s. n. Beatitude, salvation, happiness.

s. నిషంగము s. n. A quiver.

s. నిషద్య s. n. 1. A market. 2. a shop.

s. నిషద్వరము s. n. Mire, mud.

s. నిషధము s. n. 1. The name of a mountain, or mountainous range, forming one of the principal ranges of the universe, and described as lying immediately south of *Ilavrata*, and north of the *Himala* range. 2. a country in the south east of India.

s. నిషాదము s. n. The first of the seven musical notes.

s. నిషాదుడు s. n. A man of a degraded tribe, an outcast; especially the son of a *Bramin* by a Soodra woman; the usual occupation of this cast is hunting, or fishing.

s. నిషిద్ధము &c. adj. Prohibited, forbidden.

s. నిష్కృతము s. n. Consummation of marriage.

s. నిష్ధము s. n. A prohibition. నిషేధించు To prohibit.

s. నిష్పణము s. n. Service.

s. నిష్పటము &c. adj. Sincere; without deceit. s. n. Sincerity.

s. నిష్పము s. n. A certain weight of gold.

s. నిష్పత్తి s. n. 1. Determination, settlement, final arrangement. 2. certainty. నిష్పత్తించు To determine, settle, fix, or resolve.

s. నిష్పత్తి s. n. A woman past child-bearing, or in whom menstruation has ceased.

s. నిష్కుటము s. n. 1. A garden, or grove. 2. the hollow of a tree.

s. నిష్కూహము or నిష్కూహము s. n. The hollow of a tree.

s. నిష్క్రమము s. n. Going out, exit.

s. నిష్ఠ s. n. 1. The catastrophe of a drama, the conclusion of a fable. 2. conclusion in general, end, termination. 3. disappearance, loss, destruction. 4. confirmation, completion. 5. ordinary and uniform practice, or profession. 6. good conduct, excellence. 7. religious practice, devout and austere exercise.

s. నిష్ఠానము s. n. Sauce, condiment.

s. నిష్ఠీవనము s. n. Spitting, ejecting any thing from the mouth.

s. నిష్ఠురము &c. adj. 1. Cruel, harsh. 2. hard, solid.

s. నిష్పత్తి s. n. Completion, termination.

s. నిష్పన్నము adj. 1. Done, finished, concluded, accomplished, completed. 2. born, produced.

s. నిష్పావములు s. n. plu. The pulse termed *Dolichos lablab. vide* అనుము.

s. నిష్పావాణి s. n. New and unbleached cloth.

s. నిసర్గము s. n. The natural state; nature; peculiar character, or condition.

TUD. నిసి s. n. (from s. నిశా) Night.

T. నిసువు s. n. The young of any animal, or of the human species.

s. నిస్త్రింశము s. n. 1. A scimitar. 2. a sacrificial knife.

s. నిస్రావము s. n. The scum of boiled rice.

s. నిస్వనము s. n. Sound.

s. నిస్వ్రీడుడు s. m. An indigent, or poor man.

TUD. నిస్సత్తువ s. n. (from s. particle నిర్, and s. సత్త్వ *strength.*) Weakness; debility.

s. నిస్సరణము s. n. 1. Exit, going forth, or out. 2. the entrance into a house, or city.

s. నిస్సాణము s. n. A kind of drum.

s. నిస్సారము adj. (from s. particle నిర్, and s. సార *juice.*) Sapless, pithless, dry.

s. నిహాక s. n. An iguana.

s. నిహితము &c. adj. Deposited, delivered, given, entrusted.

s. నిహ్నవము s. n. 1. Denial, concealment of knowledge, dissimulation, secrecy. 2. mistrust, doubt, suspicion.

s. నీమేపము s. n. A deposit, or pledge.

T. నీ pro. Thy. This is the possessive of నీవు q. v. నీది Thine.

s. నీకాశము adj. in composition, Like, similar, resembling.

s. నీచము &c. adj. Low, base, vile, mean.

T. నీటిమోలి s. n. (from T. నీటి the inflex. of నీరు *water*, and T. మోలు *the womb.*) Fire, who in Hindoo mythology is represented as the parent of water.

T. నీటిచాత s. n. (from T. నీటి the *inflex.* of నీరు *water*, and T. చాత *a grandfather.*) The wind; the father of fire, and grandfather of water.

T. నీటు s. n. Vanity, pride of dress, foppishness.

T. నీడ s. n. 1. Shade. 2. shadow.

s. నీడము s. n. A nest. నీడో ద్భవము (from s. ఉద్భవ *born.*) A bird.

T. నీడు s; n. A Teloogoo title, added to the proper names of the *Kumma* cast; as అంకినీడు &c.

s. నీతి s. n. 1. Ethics, moral philosophy; morals. 2. guiding, directing. 3. obtaining, acquirement, acquisition.

s. నీపము s. n. The tree termed *Nauclea cadumba.*

s. నీరం త్రుణము adj. Thick, coarse, gross.

s. నీరము s. n. Water.

T. నీరాడు s. n. Boiled water, to mix with మూరాడు q. v.

T. నీరు s. n. making in the inflex. sing. నీఁ, Water. This word is generally used in the plural number, నీళ్లు. నీరుకట్టు దెవులు A stoppage of urine. నీరుకట్టేహాము s. n. A water snake. కండ్లనీళ్లు పెట్టుకొను To shed tears. నీళ్లాగు To be brought to bed; because water precedes the birth. ఐ స్త్రీ నీళ్లుపోసుకొని నెలయిదు నెలలుఅయినది lit. it is five months since that woman bathed. That woman is five months gone with child. నీరు - బుగ్గ or బుడ్డ A water bubble. నీరుచురుకు Ardor urine. దుఃఖముచేత నీరైనాడు He has *wasted away*, from sorrow. బంగారునీరు lit. gold-water. Gilding. నీరుగట్టు s. n. Thirst.

T. నీరుకారు s. n. A kind of pincers, or tongs.

T. నీరుడి s. n. Urine.

T. నీరుల్లి s. n. An onion.

T. నీరు s. n. 1. A tear; water from the eye. 2. *ashes* over live coal.

s. నీరుంగుపు s. n. Any insect.

s. నీలము s. n. (A. نيل) 1. The sapphire. 2. black, or dark blue, colour. adj. Black, or dark blue. నీలకంఠము s. n. (from s. కంఠ *the throat.*) A peacock. నీలకంఠుడు s. n. *Siva*; from his throat having become black, by his swallowing the *poison* produced at the churning of the ocean.

T. నీలి s. n. 1. The indigo plant. *Indigofera tinctoria.* 2. dark blue colour. 3. thread died of that colour. adj. 1. Dark blue. 2. false. నీలిమేఁకపు *False* weeping; *crocodile* tears. నీలివార్తా A false rumour.

T. నీలుఁగు or నీల్గు v. n. 1. To strut, to walk proudly. 2. to die. 3. to yawn. s. n. Strutting.

s. నీల s. n. The wife of *Vishnoo.*

T. నీల్లు s. n. plu. *vide* నీరు.

s. నీవారము s. n. plu. Wild corn.

s. నీవి s. n. 1. Capital, principal, stock. 2. a stake or wager. 3. a cloth round a woman's waist, or the ends of the cloth passed round *the* loins so as to hold the whole together; the tie of drawers, worn by women, &c.

T. నీవు pro. Thou.

s. నీవృతము or నీవృత్తు s. n. Any inhabited country.

s. నీవ్రము s. n. The edge of a thatch.

s. నీహారము s. n. Frost, hoar frost.

T. నుంగు s. n. The edible seed of a palmyra fruit, while unripe.

వ. నుంచి or నుంది postpos. From, away from; out of; by; since.

వ. నుగ్గాము v. a. To kill, assassinate, or slaughter.

వ. నుగ్గు v. a. 1. To pound, or reduce to powder. 2. to speak fluently, in confutation of others. s. n. 1. Powder. 2. a dung cake, used as fuel. నుగ్గునూచేసా adv. Into powder, or pieces.

వ. నుబ్బు s. n. Sheep, or goat, dung.

వ. నుచ్చుపాతలు s. n. plu. Bits of cloth, with which the natives tie the teats of sheep, &c.

వ. నుది or నుదువు s. n. A word, or expression.

వ. నుడువు v. a. To say, express, or tell.

వ. నుది s. n. Praise, eulogium, commendation, panegyric, applause, encomium. నుదించు or నుతియించు v. a. To praise, or applaud.

వ. నుత్తము &c. adj. Sent, ordered, dispatched.

వ. నుదురు s. n. making in the inflex. sing. నుదుటి The forehead.

వ. నునుపు s. n. Smoothness. adj. Smooth.

వ. నున్నన s. n. Smoothness. నున్నని or నున్న adj. Smooth. నున్నచేయు v. a. 1. To smooth; to level. 2. to destroy, or ruin.

వ. నున్నము &c. adj. Sent, dispatched, cast, thrown, dismissed.

వ. నుయ్యి s. n. making in the inflex. sing. నూతి. A well.

వ. నురుకు or నురువు s. n. Froth, foam.

వ. నులుచు v. a. To thrash corn, by trampling it under the feet, either of men or cattle.

వ. నులుము v. a. To pulverize; to reduce to powder, or dust. s. n. Powder, dust. నులుముచేయు or నులుమూడు To kill, or assassinate.

వ. నులక s. n. A sort of rope, or string, of which the net work which forms the bottom of the common native bedsteads is composed.

వ. నులి s. n. Griping pain in the intestines. adj. Little, gentle. నులిపెట్టు or నులిమాను To have griping pains. నులిపురుగులు s. n. plu. Worms found in the intestines. నులివెచ్చ Gentle warmth.

వ. నులిపు s. n. Sound in general.

వ. నులుచు or నులుపు v. a. *vide* నులుచు.

వ. నులుము v. a. To twist round the flesh.

వ. నువ్వు or నువ్వు s. n. A crop of sesamum. In the plural this word denotes the sesamum seed itself.

వ. నువులు or నువులు v. n. To trifle away time.

వ. నుసి s. n. The dust into which wood is reduced, by insects. నుసిపురుగు An insect found in timber.

వ. నుసుము s. n. The eye-fly.

వ. నూ s. n. A contraction of నువ్వు q.v.; as నూపింది The flour of the sesamum seed.

వ. నూకలు s. n. plu. Broken pieces of rice, or of similar substances.

వ. నూకు v. a. To push violently; to thrust

out. నూంటునూర్చు To sweep away the dust, or dirt.

తె. నూనూరు s. n. A line of hair, from the navel to the breast.

తె. నూనుగు s. n. A sort of dust, which covers the grain of the great millet. *Holcus saccharatus.*

స. నూతనము or నూత్నము &c. adj. New, fresh, recent, young.

త. నూనె s. n. Oil in general.

స. నూపురము s. n. An ornament for the ankle.

తె. నూలు s. n. making in the inflex. sing. నూలి A hundred. adj. One hundred.

తె. నూలు v. n. To grind. కత్తినూలు To sharpen, or grind a knife.

క. నూల్చు v. a. *vide* నులుచు. నూల్చు or నూర్చుట s. n. Thrashing corn.

త. నూలు s. n. making in the inflex. sing. either నూలు or నూలి Thread. నూలు కండె An oblong roll, or ball of thread. సన్ననూలు Fine thread. నూలువడుకు To spin thread. వాడు సన్ననూలువడుకుచున్నాడు He is becoming *very lean*. lit. he is spinning fine thread.

తె. నూలుకొను v. n. 1. To be excited, or incited. 2. to be rallied in battle. 3. to recover one's senses. v. a. To accept, consent, or agree. నూలుకొల్పు v. caus. 1. To excite, or incite. 2. to rally in battle. 3. to restore to one's senses. 4. to cause to accept, &c.

స. నృత్తము or నృత్యము s. n. Dancing.

స. నృపుడు or నృపతి s. n. A ruler; a king.

స. నృశంసము &c. adj. Malicious, wicked, hurtful, injurious, mischievous, destructive.

తె. నె part. This is a syllable prefixed, in composition only, to substantives, to denote - *Soft, smooth*; as నెమ్మోము A smooth face. The consonant following it is always doubled.

తె. నెక్కొను v. n. To be spread.

తె. నెగడు s. n. A large fire, lighted for warmth in cold weather, or for keeping off wild beasts.

తె. నెగడు s. n. A shark. v. n. 1. To be encreased or promoted. 2. to spread, or extend. 3. to be published. నెగడించు v. caus. 1. To cause to encrease, or extend. 2. to publish.

తె. నెగయు v. n. To fly.

తె. నెగులు s. n. Perturbation, disquiet.

తె. నెగ్గు v. n. To be managed, or ended. v. a. To push one forward. నెగ్గించు v. a. To manage.

తె. నెచ్చు s. n. A quantity of very small broken rice, &c.

తె. నెచ్చెలి s. n. A friend; either male, or female.

తె. నెట్టన adv. Exceedingly, excessively.

తె. నెట్టనపుడు adv. Destitute of cause, or reason.

తె. నెట్టు v. a. To push, or thrust, away violently. నెట్టుకొను v. comp. To rush in. నెట్టించు v. caus. To cause to push, or thrust, away violently.

ర. నెత్తము s. n. 1. Elevated ground; a table land. 2. gaming.

ర. నెత్తి or నెత్తిన్నాయ s. n. The head. నెత్తి మూట A burden carried on the head.

ర. నెత్తురు s. n. *Blood.* నెత్తురుగడ్డ A boil. నెత్తురు పెనుపార A serpent with red spots. నెత్తురుబంక The bloody flux.

ర. నెనరు s. n. Affection, tenderness, attachment.

ర. నెపము s. n. 1. Blame. 2. accusation. 3. a pretence.

ర. నెప్పు s. n. 1. The destined, fixed, or usual place. 2. contrivance, expedient. 3. good order, or arrangement.

ర. నెమకు v. a. To search, or look for.

ర. నెమరు s. n. The chewing of the cud. నెమరు వెట్టు or వేయు To chew the cud.

ర. నెమలి s. n. A peacock. నెమలికన్ను (from ర. కన్ను *the eye.*) 1. The eye of the peacock. 2. the beautiful round mark, in the feathers of it's tail.

ర. నెమురు v. a. To rub the body with unguents.

ర. నెమ్మది s. n. 1. Quiet, or ease, of mind. 2. rest, repose. నెమ్మది తప్పుండు To be free from all disquietude.

ర. నెమ్మి s. n. 1. Happiness. 2. meekness. 3. friendship. 4. a peacock.

ర. నెమ్మలు s. n. plu. The iron nails, sharp pointed at both ends, whereby boards are conjoined.

ర. నెయ్యము s. n. Affection, tenderness

నెయ్యంపుటలుక (from ర. ఱలుక *anger*) Displeasure towards an object beloved: నెయ్యగాడు A friend, companion, or comrade.

ర. నెయ్యి s. n. making in the inflex. sing. నేతి Clarified butter. *Ghee.*

ర. నెరయు or నెరియు v. n. 1. To extend; *to pervade.* 2. to be *published.* 3. to grow grey as hair. నెరపు or నెరుపు v. a. 1. To spread or scatter. 2. to publish. s. n. 1. The act of spreading. 2. greyness of hair.

ర. నెరసు s. n. 1. An atom. 2. a fault, or mistake.

ర. నెరి s. n. A sympathetic swelling, caused by a wound or sore, but in a part of the body different from the precise place where the wound or sore is.

ర. నెరుగు v. n. The tendons or intestines to pain. v. a. To turn or twist round a weapon, in a wound, after it has been thrust into the body.

ర. నెరుపు v. a. 1. To distribute any thing among a company, either in equal or unequal shares, according to their rank. 2. to make even, to equalize.

ర. నెఱ adj. This is a word always prefixed to substantives, and denoting - *Great, entire;* as నెఱమంట A great flame, or pain. నెఱనిద్ద Mimickry.

ర. నెఱకలు s. n. plu. 1. Vital parts. 2. hair.

ర. నెఱగు v. n. *vide* నెరయు No. 1. & 2.

ర. నెఱజ్ఞ s. n. 1. Breadth. 2. nobility. adj. Noble, excellent.

ర. నెఱవేఱు v. n. To be accomplished,

perfected, completed or fulfilled. నెలుపజ్జు v. a. To accomplish, or fulfil.

T. నెఱి s. n. 1. Merit, goodness, excellence. 2. greatness, eminence, excess. adj. Good, excellent.

T. నెఱికె s. n. A female's under garment.

T. నెఱియ or నెఱ్ఱె s. n. A crack in the ground.

T. నెఱియా adv. Entirely, totally.

T. నెఱులు s. n. plu. The hair.

T. నెల s. n. 1. A month. 2. the moon. 3. an ornament in the form of a crescent. నెల రాయి (from T. రాయి *a stone.*) *vide* చంద్ర కాంతము under చంద్రుడు. నెల్లాంగ్లు The period of a month.

T. నెలకొను v. n. 1. To be extended; to be scattered. 2. to stand, or stop.

T. నెలంత or నెలంతు s. n. A woman.

T. నెలవు s. n. A house, dwelling, or residence. నెలవుకొను To reside.

T. నెల్లికూరచెట్టు s. n. The shrub termed *Gmelina arborea.*

S. నెల్లి చెట్టు s. n. Emblic myrobalan. *Phyllanthus emblica.*

T. నెఱవు or నెవుపు s. n. Information, acquaintance, knowledge, experience. నెఱవరి s. n. 1. A well informed, experienced, or clever person. 2. a person well known.

T. నెవలి s. n. *vide* నెమలి.

T. నెవ్వ or నెవ్వకు s. n. 1. Calamity, distress, misfortune. 2. danger, peril.

T. నేజు s. n. (P. ﻧﯿﺰﻩ) A short spear, or lance.

T. నేటు adj. Noble, excellent.

T. నేఁడు s. n. making in the inflex. sing. నేటి To-day, this day.

T. నేఁత s. n. 1. Weaving. 2. texture. నేతగాఁడు A weaver.

S. నేత or నేతృడు s. n. A master, or owner.

S. నేత్రము s. n. 1. The eye. 2. bleached or wove silk. నేత్రచ్ఛదము (from s. ఛద్ *to cover.*) The eye-lid.

S. నేదిష్ఠము &c. adj. Very near.

T. నేము pro. 1. making in the nom. plural మేము, or in books sometimes నేము, or ఏము.

S. నేపథ్యము s. n. 1. Dress, ornament, embellishment. 2. disguise.

S. నేపాళదేశము s. n. The country of *Nepaul.*

S. నేపాళము s. n. A tree so called.

T. నేఁయి s. n. A coin, of the value of 40 cash.

T. నేమకము s. n. 1. Choice, determination. 2. a rule, or law.

TUD. నేమము s. n. *vide* నియమము.

S. నేమి s. n. 1. A pulley. 2. the frame work for the rope of a well. 3. the circumference of a wheel.

TUD. నేమించు v. a. 1. To determine, or fix. 2. to appoint; from నేమము q. v. This verb is also the causal form of నే ము q. v.

T. నేము v. a. To sift, to winnow.

T. నేయు v. a. To weave. నేయించు v. caus. To cause to weave. మంచము నే యు *To lace* a cot. కప్పి నేయు *To thatch* with grass.

S. నేరము s. n. 1. Stupidity. 2. mistake, fault.

s. failing. This is the negative noun from నేరుచు q. v.

s. నేరము s. n. 1. A crime, or offence. 2. a fine. నేరము మోపు To charge, lit. *to load*, with a crime; to accuse. వానిమీద నేరము మోపబడింది *He has been found guilty* of the crime. lit. the crime *has been laden* upon him. నేరస్థుడు A criminal, culprit, or offender.

v. నేరుచు or నేర్చు v. a. To learn. The affirmative and negative aorists of this verb are added to other infinitives, as auxiliaries, to denote the possession, or want of power or ability. *I can*, &c. *I cannot*, &c. వచ్చినేర్చును or నేర్చుకొను v. comp. To learn, or acquire knowledge. నేర్పు v. caus. To teach, to instruct. s. n. 1. Skill, knowledge, information. 2. dexterity, ability. 3. contrivance. 4. merit. నేర్పరి or నేర్పరి A clever person. నేర్పించు v. caus. To cause to teach; to educate. నేర్పిమి s. n. Skill, dexterity.

v. నేరేడు s. n. The rose apple tree. *Eugenia jambos.* నేరేడుపండి s. n. *vide* జంబూద్వీపము.

s. నేల s. n. Land, soil, earth. నేలమీదకు దెచ్చు To turn topsyturvy. నేలగలుపు (from *v.* కలుపు *to mix.*) To kill, to ruin. నేలమాళిగ A subterraneous abode.

v. నేవము s. n. 1. Fraud, trick, deception. 2. pretence.

v. నేవరము s. n. A kind of necklace, worn by women.

v. నేస్తము s. n. Friendship. నేస్తగాడు A male friend, or companion. నేస్తకాలు A female friend.

s. నైచికి s. n. A cow of a superior kind.

s. నైచ్యము s. n. (H. نیچ low, mean, down.) Meanness, lowness, pretended humility.

s. నైమిశము s. n. A forest, or wilderness, so called.

s. నైరృతి s. n. The ruler of the south-west quarter.

s. నైవేద్యము s. n. An oblation, or offering, to the deity.

s. నైషధుడు s. n. A name of *Nala*, the famous Hindoo Emperor.

v. నొంచు v. a. To pain, or hurt.

v. నొక్కు s. n. A dent, or bend. v. a. To press down, to compress. నొక్కి అడుగు To ask rigidly, or severely. నొక్కించు v. caus. To cause to press down, &c.

v. నొగలు s. n. plu. The poles connecting the carriage with the yoke.

v. నొగులు v. n. To be wearied, or fatigued.

v. నొచ్చిబిల్లి s. n. plu. Saliva.

v. నొచ్చు v. n. To smart, pain, or ache. నొచుచు To hurt, torment, or cause pain. మనస్సు నొచ్చు The mind to be displeased. నొచ్చుకొను To repent of; to be sorry, or afflicted; to regret.

v. నొడువు v. a. To say, tell, or express. s. n. Saying. తొలినొడువులు s. n. plu. The *Vedas*. lit. the first sayings.

v. నొప్పి s. n. Bodily pain, or ache. నొప్పించు v. a. 1. To hurt, or pain. 2. to afflict, or torment. 3. to displease, or offend.

ప్రసవవేదనలుకనిపించు The pains of labour to appear, or commence.

n. నొసలు s. n. making in the inflex. sing. నొసటి The forehead.

v. నొచ్చు v. a. To perform a meritorious act.

n. నోటము s. n. Examination of coin by sight. నోటరి వాడు A shroff, or money changer.

v. నోనాడు v. a. To pierce, so as to cause pain. నోనాడు To offend; to cause pain, or sorrow. నోనేయు To throw, so as to cause pain. These three words are compounded of నో, the irregular infinitive of నొచ్చు *to pain*, and the verbs నాటు, ఆడు, and వేయు q. v.

n. నోము s. n. 1. A vow. 2. a meritorious act. 3. fasting. v. n. 1. To lose. 2. to perform a meritorious act.

n. నోరు s. n. making in the inflex. sing. నోటి The mouth. నోరుమూయి Hold your tongue.

c. నౌకరి s. n. (from P. نوکری) Service. నౌకరు A servant. (P. نوکر)

s. న్యాయరుడు s. n. A pupil who resides in his teacher's house.

s. న్యంకువు s. n. A deer.

s. న్యక్కారము s. n. Disrespect, contempt.

s. న్యగ్రోధము s. n. The Indian fig tree. *Ficus indica.*

s. న్యర్బుదము s. n. A thousand million.

s. న్యస్తము &c. adj. Deposited, placed, consigned, delivered.

s. న్యాయము s. n. 1. Propriety, fitness. 2 justice, equity. 3. law. 4. morality. 5. logic. 6. a reason, or cause. న్యాయ్యము &c. adj. Right, proper, fit, just.

s. న్యాసము s. n. A deposit, or pledge.

s. న్యుబ్జము &c. adj. Bent, crooked; humpbacked.

s. న్యూనము &c. adj. 1. Blameable, vile, wicked, despicable. 2. less, deficient, defective.

s. న్యక్కపాలి s. n. A name of *Siva*; as ornamented with a garland of human skulls.

ప

ప The thirty-sixth letter, and twenty-first consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. పంకము s. n. 1. Mud, mire, clay. 2. sin. పంకజము or పంకేరుహము (from s. జ *born*, and s. రుహ *what grows*, respectively.) The lotus; as produced in wet soil. పంకిలము adj. Muddy.

c. పంకా s. n. (from H. پکھا) A fan.

v. పంకించు v. n. To receive attention; to possess weight, or authority.

s పంక్తి s. n. A line, row, or range.

v. పంక s. n. The forked branch of a tree. పంకటించు-పంకరించు or పంకరించు v. a. To open the legs. పంకటికాళ్ళ adj. (from v. కాలు *the leg.*) Bandy-legged.

v. పంకనాము s. n. *vide* v. నాము No. 2.

v. పంగిడి s. n. A deep pit, for catching elephants.

v. పంగు s. n. Pudendum muliebre.

s. పంగువ adj. Lame, crippled, halt. s. n.

1. One who has lost his legs. 2. the planet *Saturn.*

r. పంచే s. n. A veranda.

s. పంచే adj. in composition only. Five. పంచేకము adj. (from s. affix కక) Five; relating to five, made of five, bought with five, &c. s. n. A field of battle. పంచేంద్రము or పంచేంద్రియము s. n. (from s. ఇంద్ర or ఇంద్రియ *concealed.*) A turtle, or tortoise; as having it's five members hidden by it's shell. పంచేజనుడు s. n. (from s. జన *born.*) Man in general; a man, as composed of the five elements. పంచేత or పంచేత్వము s. n. 1. Death, dying; as being the dissolution of the five elements. 2. the nature or condition of five. పంచేదశకము s. n. (from s. దశక *ten.*) Fifteen. పంచేదశము s. n. (from s. దశక *ten.*) Fifteenth. పంచేదశి s. n. The fifteenth lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. పంచేనఖము s. n. 1. A tiger 2. an elephant. 3. a tortoise. lit. *five clawed.* పంచేనఖి s. n. A lizard, or iguana. lit. *five clawed.* పంచేభూతములు The five elements; viz. earth, fire, water, air, and ether. పంచేగవ్యము s. n. The five articles derived from the cow; viz. milk, curds, clarified butter, cow's urine and cow dung. The *Hindoos* drink these five articles mixed together, as a purification, after any breach of their laws prescribed for purity. పంచేపాత్ర s. n. 1. Five plates collectively. 2. a small metal vessel, in the form of a tumbler. పంచమి s. n. The fifth lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. పంచమము &c. adj. Fifth. s. n. 1. The seventh musical note, said to be formed by air drawn from five places; viz. the navel, the thighs, the heart, throat, and forehead. 2. one of the *Ragas* or modes of music. పంచముడు s. n. 1. The fifth man. 2. an outcast, *a Paria;* as not belonging to any of the four pure Hindoo tribes. పంచవక్త్రుడు s. n. (from s. వక్త్ర *a face.*) *Siva.* పంచశరుడు s. n. (from s. శర *an arrow.*) The Hindoo Cupid. పంచశాఖ s. n. (from s. శాఖ *a branch.*) The hand. పంచాంగము s. n. (from s. అంగ *a member.*) An almanack; as specifying 5 different things; viz. the lunar day, the day of the week, the constellation, the conjunction of the planets, and the *kurcina,* of which there are eleven. పంచాగ్ర్యతైలము s. n. The aggregate of five articles, viz. milk, curds, butter, honey and water. This mixture is used as a bath for Hindoo idols. పంచాశత్ adj. Fifty. పంచాశము adj. Fiftieth. పంచాయతి s. n. An assembly of five, or more, persons, to settle a matter by arbitration. పంచాయధిపత్రము s. n. A bond drawn out in the presence of five persons; viz. the debtor, the creditor, the two witnesses, and the writer of the bond.

s. పంచి adj. in composition only. Broad, wide, spreading; as పంచాస్యము (from s. ఆస్య *a face*.) A lion.

T. పంచెక adj. Five.

T. పంచెకము s. n. The quantity of 5 *tooms* of grain.

T. పంచెదార s. n. Sugar. చీనా or పటిక - పంచెదార Sugar candy.

T. పంచెపాళి or పంచేది s. n. The roof of a veranda or balcony.

T. పంచబంగాళము s. n. Disappearance, vanishing.

T. పంచితము s. n Cow's urine.

T. పంచు v. n. 1. To distribute, divide, or share. 2. to dispatch, or send. 3. to command.

T. పంచె s. n. A Hindoo's lower garment.

s. పంజరము s. n. A cage. (P. پنجره)

T. పంజు s. n. A torch.

T. పంజె adj. Poor, helpless. s. n. A helpless person. పంజెతనము s. n. Helplessness.

T. పంట s. n. Produce; crop. పంటవంటి s. n. (from T. వలంటి *a woman*.) The earth. పంటసాల s. n. A granary or magazine.

T. పంటి s. n. A large earthen pot, with a wide mouth.

T. పంటె s. n. A distaff.

T. పంట్రకోల s. n. A harpoon.

s. పంత s. n. 1. Wisdom, understanding. 2. science, learning.

T. పంతావాండ్లు s. n. plu. A certain cast of Hindoos, named *Panda*.

s. పండితుడు s. n. (from s. పండ q. v.) A pundit, or learned bramin.

T. పండు s. n. making in the inflex. sing. పంటి and in the nom. plu. పండ్లు A fruit. v. n. 1. To ripen. 2. to produce. 3. to lie down. 4. to be accomplished. పండుటాకు or పండాకు A yellow or *ripened* leaf. పండువెన్నెల s. n. lit. *ripened* moon light. The height of the full moon. పండించు v. caus. To cause to ripen; to cultivate, or raise a crop. పండవారు v. n. 1. To begin to ripen. 2. to grow pale, or white.

T. పండుకొను v. comp. (from పండు q. v.) To lie down, or recline.

T. పండుగ s. n. A feast.

T. పండుచేప s. n. A species of cod fish.

T. పండువ or పండువు s. n. *vide* పండుగ.

T. పండ్రెండు or పండ్రెండు adj. numeral. Twelve.

T. పంతము s. n. 1. A vow, promise, or engagement. 2. a wager. 3. obstinacy, firmness, perseverance. పంతగాడు v. n. 1. To vow. 2. to wager. 3. to persevere.

T. పంతులు s. n. plu. A title affixed to the proper name, and assumed by bramins in the northern circars, when employed by government. 2. a schoolmaster. This word I believe to be a corruption of పండితులు, the plural of పండితుడు q. v.

T. పంద s. n. A coward.

T. పంది s. n. A hog. పందికొక్కు s. n. An immense rat, commonly termed *a bandycoot*. పందికొమ్ము (from కొమ్ము *a horn*.)

The tusk of the wild boar. పందికోర్చి rinchu To grunt as a hog.

T. పందిగడ్డ s. n. The name of a certain edible root.

T. పందియము s. n. *vide* పందెము.

T. పందిరి or పందిలి s. n. making in the inflex. sing. పందిటి, and the nom. plu. పందిళ్లు A shed made of leaves, or wicker work; *a pandal*.

T. పందుము s. n. (from T. పది *ten*, and T. రూపు q. v.) Ten *toons*.

T. పందెము s. n. A wager, stake, or bet. గుర్రపుపందెము A horse race. పందెము వైచు To lose a wager. పందెము గెలుచు To win a bet.

T. పంద్మిది or పంధ్మిది adj. numeral. (from T. పది *ten*, and T. తొమ్మిది *nine*.) Nineteen. పంద్మంది s. n. plu. Nineteen persons.

T. పంపకము s. n. (from T. పంచు q. v.) 1. Division, sharing. 2. Sending. 3. dismission. 4. contrivance, means, expedient.

T. పంపరపనపచెట్టు or పంపరనాపచెట్టు s. n. The tree which produces the fruit termed in the West Indies *the Shaddock*, and in India *the Pumplemoss*.

T. పంపు or పంపుచు v. a. *vide* అంపు. The former word is also a substantive noun, and denotes - 1. Sending, dismissing. 2. a certain weight equal to five eighths of a seer. పంపుచేయు To send evil spirits to torment another.

T. పంబ s. n. A kind of drum.

T. పకపకలు s. n. plu. Loud bursts of laughter. పకపక నవ్వు or పకపకలాడు v. a. To laugh very loudly.

T. పక్క s. n. 1. The side. 2. a side or direction. 3. a page. 4. a bed, or bedding. adj. Near, next, neighbouring. పక్కయిల్లు The neighbouring house. పక్కపండ్లు The side teeth, as distinguished from those in front. పక్కబలము Auxiliary force; assistance, help. పక్కనాడబోవు To walk alongside. పక్కయెముక s. n. A rib. పక్కపొడుచుడుచు To tickle one in the sides.

T. పక్కణము s. n. The residence of low, or outcast tribes.

TUD. పక్షము s. n. (from s. పక్ష) 1. A side. 2. the lunar fortnight, either of the moon's *increase*, or decrease.

TUD. పక్షి s. n. (from s. పక్ష్) A bird.

T. పక్షు s. n. A scab.

T. పక్షున adv. 1. Suddenly. 2. inconsiderately. 3. exceedingly.

T. పక్ష్రి or ఆలు s. n. *Armour*, mail.

T. పక్వము adj. 1. Ripe, mature. 2. dressed, cooked. 3. fit for use; fit, convenient. పక్వముచేయు 1. To cook or dress victuals, &c. 2 to bring any thing to a proper settlement. పక్వమగు To become ripe, or mature.

T. పగ s. n. 1. Hatred, hostility, enmity. 2. an enemy, *or foe*. పగసాధించుకొను To revenge; to avenge. lit. To vent one's enmity. పగబట్టు To entertain or conceive hatred.

T. పగడ s. n. An ace; one, in games.

T. పగడము s. n. 1. Coral. 2. *vide* పగడ. పగడంశిక్ష (from TUD. శిక్ష *a star.*) The sixth of the lunar mansions.

T. పగతుడు s. n. An enemy, or foe. This word, in the nom. plu. makes పగలు, or పగతులు.

T. పగలు or పగులు v. n. To break, crack, or go to pieces; to be broken, or fractured, as a limb; to break, or burst, as a sore. s. n. making in the infex. sing. పగటి Day, day-time. పగలుకన్ని s. n. A blue light. పగలగొను - పగలించు or పగల్చు v. a. To break, or crush. పగలగొట్టు To break into pieces, to break open, to break off. పగుళ్ళు s. n. plu. Crevices, cracks. రాత్రిపగలు Day and night. పట్టి పగలు Mid-day.

T. పగిది s. n. Mode, manner, way.

TUD. పగ్గము s. n. (from s. ప్రగ్రహ) A rope, rein, or halter.

TUD. పగ్గియము or పగ్గె s. n. (from s. ప్రగ్రహ) Arrogance.

T. పచరించు v. n. 1. To walk about; to wander. 2. to cause to extend.

T. పచారు. s. n. Walking.

s. పచేలిమములు s. n. plu. The pulse termed *Phaseolus radiata.*

T. పచ్చ s. n. 1. An emerald. 2. any figure punctured, or *tattooed*, into the skin. adj. 1. Green. 2. yellow. పచ్చన or పచ్చడనము s. n. Green or yellow colour. పచ్చని adj. Green, yellow. పచ్చబిడారము Yellow, or *pure*, gold.

T. పచ్చడము s. n. A particular kind of cloth, generally twenty-four cubits long, and two cubits broad. 2. two cloths sewn together.

T. పచ్చడి s. n. A sort of pap, made of vegetables, or curds, mixed with tamarind juice, salt, chillies, &c.

T. పచ్చి s. n. A bird. adj. Raw, unripe, unboiled, fresh, new.

T. పచ్చిక s. n. Grass, verdure.

T. పచ్చెము s. n. Robbery committed in public. పచ్చెపువాడు A man who robs in public.

T. పచ్చ adv. Near.

పట్టా s. n. A sash. (H. پٹہ)

T. పటకారుగుళ్ళు. A pair of tongs, or pincers.

s. పటము s. n. 1. Cloth. 2. a picture, when finished and mounted. 3. a particular sort of cloth; coarse thick cloth, canvas. కాలిపటము A paper kite. పటకారుడు (from s. కార *a maker*) A weaver. పటచ్చీరము s. n. Old cloth. పటమంటపము s. n. A tent. పటాటోపము s. n. Magnificent apparel.

s. పటలము s. n. 1. A roof; a thatch. 2. a multitude, train, or retinue. 3. film over the eye; a cataract in the eye. 4. a flaw in gems.

s. పటవాసకము s. n. Perfumed powder.

s. పటహము s. n. A kettle drum; a war drum, or one used in battle.

s. పటాకా s. n. A flag, or banner.

T. పటాపంచలు s. n. plu. Dispersion, defeat. పటాపంచలవు To be dispersed, as an army, &c.

TUD. పటికము s. n. (from s. స్ఫటిక) Crystal. పటిక కారము s. n. Alum. lit. astringent crystal. పటిక బెల్లము s. n. (from T. బెల్లము *jaggory*.) Sugar-candy.

s. పటిమ s. n. Cleverness, dexterity.

s. పటిరము s. n. Sandal wood.

T. పటువారు s. n. *vide* పటవారు.

s. పటువు adj. 1. Clever, dexterous, skilful. 2. diligent. 3. smart, sharp. 4. hale, healthy.

s. పటోలిక s. n. A small cucumber. *Trichosanthes diœca*; it is also applied to *Luffa acutangula*.

T. పట్ట s. n. 1. The inner bark of a tree. 2. sackcloth.

s. పట్టణము or పట్నము s. n. A city.

T. పట్టపగలు s. n. vide under పగలు.

T. పట్టపువాడు s. n. A boat-man.

s. పట్టము s. n. 1. A stone for grinding. 2. a diadem. పట్టపు దేవి s. n. A queen. పట్టపు ఏనుగ A royal elephant. పట్టముగట్టు To crown; to invest with a high dignity. పట్టము సేలు To reign.

s. పట్టసము s. n. A sort of weapon.

T. పట్టా s. n. 1. The inner bark of a tree. 2. sackcloth. 3. the *puttah* or written document given to ryots, cultivators, &c. (H. ఫ్ a deed.)

T. పట్టాకత్తి s. n. A double edged sword.

s. పట్టాభిషేకము s. n. The coronation of a king, or installation of any one, by means of unction, or bathing.

T. పట్టి postpos. Through. This is the past verbal participle of the verb పట్టు q. v.

T. పట్టి s. n. A child; an infant. పట్టిపట్టి s. n. A grand-child.

T. పట్టీ s. n. 1. A written list of abuses, committed by public servants. 2. a roll of beetle, &c. tied up.

T. పట్టు s. n. 1. Silk. 2. any external application to allay pain, or to a sore, &c. 3. a hold, gripe, or grasp; seizing. 4. a place; a house, an abode. 5. cause, reason, or ground, for a proceeding. 6. relationship. 7. a prop, support, protection. 8. partiality, favor. 9. a party, or side. 10. an opportunity. adj. Silken. ఒకనిపట్టు మాడు To speak in one's favor, or in one's behalf. ఒకపట్టు వాదించు To insist pertinaciously on any point. పట్టు బడు v. n. To be seized, or apprehended. వానికుణములు వీనిపట్టుబడ్డవి lit. the qualities of that man have been communicated to this man, by association. This man has adopted the habits of the other. పట్టుదల s. n. 1. Affection, favour. 2. perseverance, persistence. పట్టుబడి s. n. 1. A sum received or credited in account. 2. the worth or cost of any thing.

T. పట్టు v. a. 1. To seize, or apprehend; to catch, or take hold of. 2. to hold, or take possession of a country. 3. to hold in, or retain, as breath, &c. 4. to undertake. 5. to find out, or discover. 6. to press, depress, repress, or suppress. 7. to begin. 8. to be dependant on. 9. to stop, as pay. 10. to blow, as a trumpet. 11. to admit, as a law suit. 12. to take, or receive, as

a bribe. v. n. 1. To be attacked by insects. 2. to cost. 3. to fit, or suit. 4. to be possessed by evil spirits. 5. to arrive, as ships. 6. die to be imbibed, or absorbed. 7. to hold or contain. 8. to be affected by disease, or pain. 9. to take up, or occupy, time. పట్టు is also added to a great number of nouns, to give them a verbal signification; and, in such case, takes its meaning from the noun to which it is affixed; thus, తుప్పుపట్టు (from τ. తుప్పు *rust.*) To rust. ఇలుకుపట్టు (*from* τ. ఇలుకు *a sprain.*) To be sprained. అక్క—లాపట్టు (from τ. అక్క—లు *necessity.*) To be necessary, to be required. కొవ్వు పట్టు *To grow* fat. మూపోపట్టు. *To grow* inquisitive. దోవపట్టు *To take* a road. కాలు పట్టు To geld, as applied to animals. lit. *to seize* the leg. పుట్టుపట్టు *To conceive* hatred. నోరుబట్టపలుకు To speak distinctly. lit. to utter so as *to seize* in the mouth. చలి పట్టు *To feel* cold. చెయిపట్టు lit. *to seize* the hand. 1. To ravish a female. 2. to protect, support, or assist. కైపట్టుపట్టు lit. *to take* the hand. To marry. పట్టు చవపట్టు *To recover* strength. ఆమందు యీరోగాన్నిపట్టలేదు That medicine has not *affected* this sickness. పట్టించు v. caus. 1. To cause to seize, hold, retain, begin, arrive, fit, or be inclined. 2. to rub with any unguent. It has also other meanings, which will be best explained by the following examples. బొమ్మపట్టించు *To invent or contrive* any curiosity. ఏడ్చా పిపట్టించు To joke. నవ్వు లుపట్టించు To laugh. యజ్ఞంపట్టించు To annoy, beat, or ruin. lit. *to cause* a burnt sacrifice *to seize.* పనిపట్టించు (from τ. పని *business.*) To punish. అమలుపట్టించు (from c. అమలు q. v.) To shew one's authority over another. కొత్తచాలికపట్టించు To innovate, or establish any new custom. పట్టుకోను or పట్టుకొను v. comp. 1. To seize, or apprehend. 2. to catch, hold, or retain possession of a country. 3. to begin. 4. to stop as pay. 5. to comprehend, or understand. పట్టుకొనివచ్చు To bring by force. పట్టుకొనిపోవు To carry away by force. పట్టుకొనిపోవు To take along with.

τ. పట్టె s. n. 1. The wooden part of a bedstead. 2. the tape of a bedstead. 3. a streak, or stripe. తాటిపట్టె A palmyra spar.

τ. పట్టెర s. n. 1. Broad and strong tape. 2. an ornament for the neck. 3. an anvil.

τ. పట్టేరు s. n. A handful.

c. పటము s. n. A picture.

τ. పడక s. n. 1. A bed. 2. reclining.

τ. పడగ s. n. 1. The hood of the hooded snake. 2. a flag or banner.

τ. పడచ్చె s. n. A puncheon, or tool having some figure on it, by which impressions are struck.

τ. పడతి s. n. A woman.

τ. పడమటి s. n. making in the inflex. sing. పడమటి 1. The west. 2. the west wind.

T. పొందుము v. a. 1. To obtain or acquire, 2. to possess.

T. పడవ s. n. 1. The end of a *Calpa*, or destruction of the world. 2. a boat.

T. పడకాలు s. n. The leader, commander, or general, of an army.

T. పడపాల s. n. A hall.

T. పడి s. n. A measure of capacity, containing a seer and a half.

T. పడిగట్టు s. n. 1. A stair, or step. 2. a weight. 3. a degree.

T. పడిగె s. n. *vide* పడక.

T. పడిదె s. n. Clothes of another borrowed, without his knowledge, from the washerman.

T. పడియు s. n. A puddle; a dirty pond.

T. పడిసెను s. n. A cold, or catarrh.

T. పడు v. n. 1. To fall. 2. to occur, or happen. 3. to be caught in a snare, &c. 4. to be killed in battle. 5. to lose the power of any limb. పడుకొను or పండుకొను v. comp. To lie down, or recline. All active verbs in Teloogoo, of whatever description, may become passive, by adding to the infinitive the different tenses of the verb పడు meaning, in composition, *to suffer*. By affixing the same verb to the nominative case of neuter nouns, or to the past verbal participles of neuter verbs, particularly to such as denote any bodily suffering or mental affection, a compound verb is formed, of a neuter signification; as భయము పడు To fear దెబ్బపడు To be beaten, &c. తొలికపడు To start. కూనిపడు To slumber. పడదోయు To push, or drive down; to overthrow. పడవేయు To let fall; to mislay. పడకొట్టు 1. To knock down. 2 to thwart another. పడిపోవు 1. To be mislaid. 2. to die, or expire.

T. పడువ s. n. *vide* పడక.

T. పడుపు s. n. 1. The threads which run the whole length of the web. 2. a heap of wheat corn, whence part has been carried away.

T. పడుచు s. n. 1. A girl. 2. a virgin. adj. Young. v. a. To prostitute one's-self. పడుచుతనము s. n. 1. Puberty. 2. youth. పడుచురాశి The sign of the zodiac named *Virgo*. పడుచుకొను v. comp. To prostitute one's-self. పడుచుకతిను To subsist by prostitution.

T. పడుపాటు s. n. 1. Ruin, waste. 2. omission; mistake. adj. Useless, unserviceable.

T. పడుపు s. n. (from the a. v. పడుచు q. v.) Prostitution. పడుపుపడది (from T. పడది *a female.*) A prostitute.

T. పడుపది s. n. Sprouts produced by seeds of paddy, sprinkled by chance, as the crops are cut.

T. పడ్డ s. n. A female buffalo, or cow, *fit* for breeding.

T. పణతి s. n. A woman.

S. పణము s. n. 1. Measure of account, *in* cowries or shells; four *Gundhas*, or eighty cowries; also a weight of copper of similar value. 2. wages, or hire. 3. a stake at play, a bet, a wager. 4. gaming,

playing. 5. price. 6. wealth, property. 7. a commodity for sale. 8. business.

s. పణవము s. n. A sort of musical instrument, a small drum or tabor.

s. పణ్యము &c. adj. Saleable, vendible. పణ్యవీథి s. n. (*from* s. వీథి *street.*) A stall, shop, or place of sale. పణ్యస్త్రీ s. n. (*from* s. స్త్రీ *a woman.*) A whore, or harlot. పణ్యవీథ్యుడు s. n. (*from* s. ఉజీవ *livelihood.*) A merchant, or trader.

s. పతంగము-పతంగము or పతగము s. n. 1. A grass-hopper. 2. a bird.

s. పతంగుడు s. n. *The sun.*

s. పతంజలి s. n. 1. The name of a saint or *Mooni*, teacher of the *Yoga* philosophy, which is often called after him *Patanjali.* 2. the author of the *Mahabhashya*, or commentary on *Panini*, and of the *Characa*, a famous medical work.

s. పతకము s. n. An ornamental breast plate, set with precious stones.

s. పత్త్రము s. n. A wing.

s. పత్త్రి s. n. A bird.

s. పత్త్రహుము or పత్త్రాహుము s. n. A spitting-pot.

s. పతనము s. n. Falling.

s. పతనోన్ముఖ adj. Falling, liable or accustomed to fall.

s. పతాక s. n. A flag, or banner.

s. పతాకిని s. n. An army.

s. పతి s. n. A master, or owner; a lord or ruler; a husband.

s. పతితము &c. adj. 1. Fallen in war, defeated, overthrown. 2. fallen, alighted. 3. fallen from virtue, wicked, abandoned.

s. పతివ్రత s. n. A chaste and virtuous wife.

s. పత్తి s. n. A foot soldier.

T. పత్తి s. n. Cotton.

s. పత్ని s. n. A wife.

s. పత్రపరశువు s. n. A small file, used by silver smiths.

s. పత్రపాశ్యము s. n. An ornament for the forehead; a sort of tiara.

s. పత్రము s. n. 1. A leaf of a tree, or of a book. 2. a written bond. 3. a vehicle in general; as a car, a horse, a camel, &c. 4. the wing of a bird. 5. the feather of an arrow.

s. పత్రరథము s. n. A bird.

s. పత్రశస్త్రము s. n. A fruit-knife.

s. పత్ర s. n. 1. A bird. 2. a sprout, or shoot, chiefly such as are used in worshipping Hindoo deities.

s. పత్రిక s. n. 1. A letter of correspondence. 2. a leaf.

s. పథము s. n. A road, or way. పథికుడు s. n. A traveller; a way-farer.

s. పథ్యము adj. Proper, fit, suitable, agreeing with, but chiefly applied medically, with respect to diet, or regimen. s. n. Diet, regimen.

T. పదకము s. n. *vide* పతకము.

T. పదకొండు or పద్దకొండు adj. numeral. Eleven.

T. పదటము s. n. (*from* T. పడు q. v.) Precipitation.

T. పదడు s. n. Ashes.

ా. పదము s. n. *ville* పురము.

ా. పదఃపది adv. Afterwards.

s. పదము s. n. 1. A foot. 2. a foot-step, the mark of a foot. 3. a foot or measure in verse, sometimes extending to several syllables, or even to whole lines. 4. a word. 5. an inflected word. 6. a connected sentence. 7. thing. 8. preservation. defence. 9. place, scite. 10. a mark, or spot. 11. a particular song. పదముపాడు To sing a song. పరమపదము s. n. Heaven. lit. the best place.

ా. పదమూరు adj. numeral. *vide* పదునారు.

ా. పదరు or పడురు v. n. To be overhasty, or precipitate.

ా. పదరులు s. n. plu. Angry expressions.

s. పదవి s. n. A road, or path.

ా. పదవి s. n. Fortune, luck.

ం. పదహారు adj. numeral. Sixteen.

s. పదాతి s. n. A foot soldier.

s. పదార్థము s. n. 1. Thing; substantial or material form of being. 2. a category or predicament in logic, of which seven are enumerated; viz. substance, quality, action, identity, variety, relation, and annihilation. 4. the meaning of a word, or sentence. 5. property, personal property, money, goods. In Teloogoo, this word is used chiefly in the first and last senses

ా. పది adj. numeral. Ten. పదిమంది lit. ten persons. *Several* or *many* people.

ా. పదిలము s. n. Care, caution, security. పదిలముచేయు v. a. To secure, or take care of.

ం. పదిహేడు or పదినేడు. adj. numeral. Seventeen.

ం. పదిహేను or పదినేను adj. numeral. Fifteen.

ా. పదునాలుగు adj. numeral. *vide* పద్నాలుగు.

ా. పదును s. n. 1. Moisture, dampness. 2. sharpness. 3. quickness. 4. a certain measure of rain; a quantity of it sufficient to render the earth fit for ploughing.

ా. పదునెనిమిది adj. numeral. *vide* పద్దెనిమిది.

ా. పదుగ్గ s. n. A herd of cattle.

s. పదుగ్గ s. n. *vide* పాఱ.

ా. పద్దు s. n. 1. A vow; a promise. 2. an entry in account.

s. పద్ధతి s. n. 1. A road, or way. 2. a line, row, or range. 3. manner, mode. 4. custom, habit.

ం. పద్ధెనిమిది adj. numeral. Eighteen.

s. పద్మ s. n. A name of *Lukshmi*, goddess of riches, and wife of *Vishnoo*.

s. పద్మము s. n. 1. The lotus. *Nelumbium speciosum*. 2. one of *Cubera's* treasures, or gems. 3. a large number, ten billions. పద్మవ్యూహము *vide* చక్ర మోహరము under చక్ర. పద్మాకరము (from s. ఆకర *a mine.*) A large deep tank, or pond, in which the lotus does, or may, grow. పద్మాలయము s. n. (from s. ఆలయ *an asylum.*) The goddess *Lukshmi*. పద్మనాభుడు s. m. (from s. నాభి *the navel.*) *Vishnoo*, from whose navel sprang the lotus containing *Brumha*, sent to create the world. పద్మరాగము s. n. (from s. రాగ

colour.) A ruby. పద్మాసనము s. n. (from s. ఆసన *sitting.*) A sitting posture in religious meditation; the attitude in which the *Boudha* statues are always represented, and in which tailors sit in Europe.

T. పద్మశాలెములు s. n. plu. A certain *Soodra* tribe.

S. పద్మి s. n. An elephant.

S. పద్మిని s. n. 1. A multitude of lotuses, or places abounding with them. 2. a female of one of the four classes into which the sex is divided, the first and most excellent. పద్మినీవల్లభుడు (from s. వల్లభ *a lover.*) The sun.

S. పద్యము s. n. 1. Metre, verse. 2. a poem. పద్యాలు - పాడు or చెప్పు To read or sing poetry. The Hindoos read all regular compositions in a sort of recitative.

G. పధ్నాలుగు adj. numeral. Fourteen.

G. పధ్నెన్మిది adj. numeral. Thirteen.

T. పన s. n. A sheaf of corn.

T. పనఁటి s. n. *vide* పంచి.

T. పనపు v. a. To encompass, or surround.

T. పనసచెట్టు s. n. The jack tree. *Artocarpus integrifolia.*

T. పనసవాండ్లు s. n. plu. A particular cast of people, who live upon alms received from goldsmiths.

T. పని s. n. 1. Business, work, employment. 2. an affair, or matter. 3. service. 4. use, utility. 5. state, condition. 6. an act. పని పడు v. n. 1. Business to occur, happen or arise. 2. to be accustomed to. 3. to be qualified. పనిచేయు 1. To finish a business. 2. to kill. పని చెట్టు To employ, or give work. మంచిపని A good or praiseworthy act. పని చేయు To work, or serve. పనికివచ్చు To be useful, or serviceable. పనికిరాని adj. Useless, unserviceable. పనిముట్లు s. n. plu. Tools.

T. పనివరి adv. Exceedingly, much.

T. పనిని v. n. To go.

T. పనుచు v. a. 1. To send. 2. to command. *vide* అనుచు.

T. పనుపడు v. n. To be accustomed, inured, or qualified. పనుపరుచు v. a. To inure, to accustom.

T. పనుపు s. n. 1. Sending. 2. command, order. *vide* పంపు.

S. పన్నగము s. n. A snake, or serpent. పన్నగాశనుఁడు s. n. (from s. అశన *food.*) The name of *Garooda*, the bird and vehicle of *Vishnoo*, which is famed as the destroyer of snakes.

S. పన్నఁగి s. n. A leathern shoe, or boot.

T. పన్నాగము s. n. The canopy over an open native palankeen, usually made of fine scarlet cloth.

T. పన్నెఁ s. n. Yoking cattle, or joining together instruments of husbandry.

TUD. పన్నిడము s. n. *vide* పందెము.

T. పన్నీరు s. n. making in the inflex. sing. పన్నీటి or పన్నీరు Rose-water.

T. పన్ను v. a. 1. To make, to form. 2. to invent. 3. to feign or pretend. 4. to yoke cattle, or join together instruments of husbandry.

T. పన్ను s. n. 1. A tax. 2. rent.

ర. పన్నుగా adv. Properly, nicely, neatly; in good order.

ర. పన్నె s. n. An instrument used by weavers.

ఱ. పన్నెండు adj. numeral. Twelve.

ర. పరిణి s. n. Mutual or reciprocal drinking; drinking alike together.

ర. పప్ప s. n. A cake.

ర. పప్పు s. n. Split pulse of any kind; split almonds, &c.

TUD. పఱుపు s. n. *vide* ప్రభువు.

ర. పర్వము s. n. Particular periods of the year, such as the equinoxes, &c., when offerings are made by the Hindoos to the manes of their ancestors.

ర. పసుఁపులంకమ్ములు s. n. plu. A large kind of ear-rings, worn by Hindoo females.

ర. పయర s. n. 1. A southern wind. 2. a cool breeze. పయరపంట s. n. Pulse, or other crops, to the growth of which a strong wind is favorable.

ర. పయస్యము adj. Made of milk; as clarified butter, or ghee; curds, buttermilk, &c.

ర. పయస్విని s. n. 1. A milch cow. 2. a river.

ర. పయస్సు s. n. 1. Milk. 2. water.

ర. పయి or పయిన adv. 1. On the top, upon, over, above. 2. upon, against. 3. in future, hereafter. పయికొను To advance against another in battle. పయిస్థి s. n. A person placed over a patrole to controul it. *vide* స్థి.

ర. పయిశము s. n. 1. Money, cash, treasure. 2. wealth, property. 3. a coin of the value of *five* cash.

ర. పయిజోళ్లు s. n. plu. Shoes.

ర. పయిటె s. n. That part of the garment of a Hindoo female which covers the breast.

ర. పయిడి s. n. Gold. పయిడిముడుపు To betroth. lit. to tie gold. పయిడిముడుపు Affiance.

ర. పయిడికంటి or కంటె s. n. A certain bird, the notes of which are considered ominous.

TUD. పయినము s. n. (from s. ప్రయాణ.) A journey; departing or setting out from any place.

ర. పయిరు s. m. *vide* పైరు.

ర. పయిరెంట s. n. *vide* పయిటె.

s. పయోధరము s. n. (from s. పయస్ *water, or milk,* and s. ధర *containing.*) 1. A cloud. 2. a woman's breast.

ర. పయ్యెర s. n. *vide* పయర.

ర. పరంగిచెక్క s. n. China root. *Smilax china.*

s. పరంపదము s. n. 1. Eternal felicity, salvation. 2. the abode of *Vishnoo.*

s. పరంపరadj. Successive; proceeding from one to another, from father to son, &c.; hereditary. s. n. 1. Race, lineage. 2. order, method, continuous arrangement.

ర. పరక s. n. 1. The fraction *one eighth,* or two sixteenths. 2. gold of two grains weight. 3. the 128th part of a pagoda. 4. the cream on curds.

s. పరకీయము &c. adj. Another; belonging

to another. పరకీయ s. n. The wife, or mistress, of another.

ఉ. పరఖానణి s. n. (from H. ఖర్చ *inspection trial.*) *Shroffing*, or examining money by sight.

ట. పరగడ s. n. 1. A field outside of a village. 2. another's possession.

ట. పరగతగా adv. By means of another.

ఫ్ర. పరగడుపు s. n. (from ట. కడుపు *the belly.*) The state of the stomach before a person has broken his fast. An empty, or fasting stomach.

ఉ. పరగణా s. n. (from P. ఒర్చ) *A purgunah* or division of a country, of which several form *a zillah*.

ట. పరగను v. n. 1. To resemble, or be alike. 2. to shine. 3. to be agreeable. పరగ adv. Agreeably, pleasantly.

ట. పరచు or పసురుచు v. a. To spread; to extend; to scatter. *pide* చలుచు.

s. పరతంత్రము &c. adj. Subservient, obedient, dependant.

ట. పరదలు s. n. plu. A sort of crane.

ఉ. పరదా s. n. (from P. ఒర్చ) A curtain, blind or skreen.

ట. పరధి or పరధ్యము s. n. Credit, trust.

ట. పరపు s. n. Extent. v. n. *vide* పరచు.

s. పరభృష్టము or పరభృతము s. n. The indian cuckoo.

ట. పరభాటి s. n. Assignment. పరభాటిగా adv. 1. Separately. 2. indirectly.

s. పరమము &c. adj. 1. Best, most excellent. 2. principal, chief.

s. పరమపురుషుడు s. m. (from s. పరము *first*, and s. పురుష *soul.*) The supreme being, considered as the soul of the universe.

s. పరమాన్నము s. n. (from s. పరము *best*, and s. అన్న *food.*) Milk, boiled with a mixture of sugar, rice, &c., and used as a delicate food among the Hindoos.

s. పరము &c. adj. 1. Other, different. 2. distant, remote. 3. subsequent. 4. best, pre-eminent. 5. hostile. 6. excessive. s. n. Salvation, final beatitude.

s. పరమేశ్వరుడు s. m. One of the names of *Siva*.

s. పరమేష్ఠి s. m. *Brumha*, the creator.

ట. పరవంజు v. n. To be spread, scattered, extended, or expanded.

s. పరవశము &c. adj. 1. Subservient to, dependant on, or subject to another. 2. out of one's own controul from joy, ecstacy, or sorrow.

ఉ. పరవానా s. n. (from P. ఒర్చ) A written order, mandate, precept, or warrant.

s. పరశురాముడు s. m. A hero and demigod; the first of the three *Ramas*, and the sixth *Avatar* or incarnation of *Vishnoo*; who appeared in the world as the son of the saint *Jumadagnee*, for the purpose of repressing the tyranny, and

punishing the violence of the *Chatriya*, or military tribe of Hindoos.

s. పరశువు or పరశ్వధము s. n. An offensive weapon, resembling a hatchet, or axe.

s. పరశ్శతము &c. adj. More than a hundred; many.

t. పరస s. n. A collection of people at any festival.

T. పరసవేది s. n. The philosopher's stone.

T. పరను s. n. 1. Means. 2. way, mode. 3. opportunity.

s. పరస్పరము &c. adj. Mutual, reciproeal, interchanging. పరస్పరముగా adv. 1. Reciprocally. 2. by some means or other.

s. పరా part. A sanscrit particle prefixed to words of that language and implying 1. Supremacy. 2. liberation. 3. inverted order. 4. pride, contumely. 5. encounter, mutual presence. 6. excess, exceeding. 7. overcoming, surpassing. 8. going. 9. killing, destroying, injuring.

T. పరాకు s. n. Forgetfulness, neglect, want of attention.

s. పరాక్రమము s. n. 1. Power, strength. 2. exertion. 3. valour, prowess.

s. పరాగము s. n. 1. The pollen or farina of a flower. 2. dust. 3. fragrant powder, used after bathing

s. పరాఙ్ముఖము &c. adj. Turning away; having the face averted.

s. పరాజయము s. n. (from s. particle పరా and s. జయము *victory.*) Conquest, defeat

పరాజిగము &c. adj. Co ... come.

s. పరాధి s. n. The chase, hunting.

s. పరాధీనము &c. adj. (from s. పర *other*, and s. ఆధీన *docile.*) Dependant on, subject, or subservient, to another. s. n. Possession by another.

s. పరాభవ s. n. The fortieth year of the Hindoo cycle of sixty.

s. పరాభవము s. n. 1. Discomfiting, overcoming. 2. contempt, disrespect. 3. destruction.

T. పరామరిక s. n. 1. Care. 2. examination. పరామరించు v. a. To take care of, to support. 2. to examine.

s. పరామర్శ s. n. 1. Inquiry, investigation. 2. care, watching. 3. consolation. పరామర్శించు v. a. 1. To investigate. 2. to take care of, or watch. 3. to console.

s. పరాయణము &c. adj. Adhering, attached.

a. పరాయీ adj. (from H. پرائی) Strange, foreign.

s. పరాసువు adj. Dead, expired.

s. పరాస్కందు s. n. A thief, or robber.

T. పరి s. n. 1. A time. 2. *vide* చుతుర్ంశతి.

s. పరి part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Ubiquity (all round, on every side). 2. part, portion. 3. abandonment (away). 4. end, term. 5. sickness, infirmity. 6. enforcement, stress (even, very great). 7. separateness, several, distribution (each,

by each, &c.) 8. embracing, encircling, (round, round about). 9. depreciation, exposure of faults. 10. homage, respect 11. rejection, turning off or away. 12. ornament. 13 diffusion, extension. 14 mark, sign. 15. sorrow. 16. cessation, stop, impediment. 17. truth. 18. an exclamation of pleasure or satisfaction.

s. పరిశరము s. n. 1. A bed. 2. dependants, retinue, train. 3. multitude, numbers. 4. secondary food, eat with the principal dish.

v. పరిశీలించు v. a. To seek for, enquire into, examine, or investigate.

s. పరిశుద్ధి s. n. *vide* శుద్ధి.

s. పరిశేరుకర్ణ s. n. The root of the aquatic plant termed *Trapa bispinosa.*

s. పరిష్కి s. n. A moat, or ditch.

s. పరిషని s. n. *vide* చతురంగబలము.

s. పరిశె s. n. Gleanings of corn. పరిశేచేను A reaped field.

v. పరిశెల్లు or పరుశెల్లు v. n. To run.

s. పరిశెలు s. n. A species of fish.

v. పరిశాను v. a. 1. To encompass, or surround. 2. to obtain or attain.

s. పరిగ్రహము s. n. Acceptance, taking. పరిగ్రహించు v. a. To take, accept, or receive.

s. పరిఘము s. n. A bludgeon, a stick mounted with iron, or an iron club.

s. పరిచయము s. n. Acquaintance, knowledge.

s. పరిచరుడు s. n. 1. A guard, or body guard. 2. an attendant, companion, or servant. పరిచర్య s. n. Service, attendance, dependance. పరిచారకుడు s. n. A man servant. పరిచారిక s. n. A maid servant.

s. పరిచితి s. n. *vide* పరిచయము.

s. పరిచ్ఛదము s. n. Court, train, attendants, retinue.

s. పరిచ్ఛేదము s. n. The division of a book; a section, or chapter. పరిచ్ఛేదించు v. a. To divide.

s. పరిజీవురుడు s. n. The spotted beetle, usually termed *a cockroach.*

v. పరిఛరిల్లు v. n. To shine.

s. పరిణతము &c. adj. Ripe, mature.

s. పరిణయము s. n. A marriage, or wedding.

s. పరిణామము s. n. Change of form, or state.

s. పరిణాహము s. n. Breadth, width.

s. పరితపించు v. n. To be sorrowful.

s. పరిత్యజించు v. a. To abandon, or quit. పరిత్యాగము s. n. Abandonment, quitting, desertion.

s. పరిదానము s. n. A bribe. పరిదానముపట్టు To receive a bribe.

s. పరిదేవనము s. n. Lamentation.

s. పరిధానము s. n. A lower garment.

s. పరిధి s. n. 1. A fort. 2. the disk of the sun, or moon. 3. circumference.

s. పరిపంథి s. n. An enemy, or antagonist.

s. పరిపక్వము s. n. Perfect maturity. adj. Perfectly ripe or mature.

s. పరిపణము s. n. Capital, principal, stock.

v. పరిపరివిధాలుగా adv. In all sorts of ways.

పరిపాటి s. n. Order, method, arrangement. పరిపాటిగా Tolerably.

పరిపాలన s. n. 1. Protection, fostering care. 2. performance of any act. 3. government. పరిపాలించు v. a. 1. To protect, or cherish. 2. to perform. 3. to govern, or rule.

పరిపూర్ణము &c. adj. Complete, full. పరిపూర్ణత s. n. Completion, fulness; satiety; satisfaction.

పరివారము s. n. Retinue, train, insignia of royalty.

పరిభవము s. n. Disrespect, irreverence, contempt, disregard. పరిభవించు v. a. To contemn. పరిభూతము &c. adj. Treated with contempt, or disrespect; disregarded, despised.

పరిమళము s. n. Fragrance, perfume. పరిమళించు To be fragrant.

పరిమాణము s. n. Measure, quantity.

పరిమార్చు v. n. To kill, or assassinate.

పరిమోహము s. n. from s. పరిహాసము q. v.

పరిరంభము s. n. An embrace; embracing.

పరిశుద్ధము s. n. *vide* పరిశుద్ధము.

పరివాదము s. n. 1. Abuse, reproach, reproof, blame. 2. accusation, or charge.

పరివాదిని s. n. A lute with seven strings.

పరివాపము s. n. Sowing.

పరివారము s. n. 1. A dependant. 2. a train, or retinue.

పరివృఢుడు s. n. A master, owner, or superior.

పరివృతము &c. adj. Encompassed, surrounded.

పరివేత్త s. n. A younger brother, married before his elder.

పరివేషము s. n. 1. The disk of the sun, or moon. 2. a halo.

పరివేష్టించు v. a. To surround, or encompass.

పరివ్రాట్టు s. n. An individual of the highest religious order; the mendicant devotee.

పరిశీలన s. n. An enquiry, investigation, or scrutiny. పరిశీలించు v. a. To investigate.

పరిశుద్ధము &c. adj. 1. Sacred, holy. 2. pure, clean.

పరిశోధించు v. a. To examine, or investigate. 2. to try.

పరిషత్తు s. n. 1. An assembly, meeting, audience, or congregation. 2. money presented to an assembly of bramins, in expiation of sin.

పరిష్కారము s. n. 1. Decoration. 2. cleanness, purity. 3. settlement. పరిష్కరించు To make clear, or evident; to settle, arrange, or adjust.

పరిష్వంగము s. n. Embracing; an embrace.

పరిసరము s. n. Ground on the skirts of a river or mountain, or contiguous to a town, &c.

పరిసర్య s. n. Perambulation; wandering round, or about.

r. పరిరక్షింపు v. n. To be rescued, or saved, from danger, &c.

s. పరిహారము s. n. 1. Remedy. 2. pretence. 3. objection. 4. quitting. పరిహరించు v. a. To throw off, or away; to quit; to discard, or reject. పరిహారపెట్టు To pretend, or object.

s. పరిహాసము s. n. 1. Mirth, sport, pastime, jocularity, merriment, jesting, raillery.

s. పరీక్ష or పరిక్ష s. n. Discrimination, investigation, examination, test, trial, experiment. పరీక్షించు v. n. To examine.

s. పరీక్షిత్తుడు or పరీక్షిత్తు s. n. The name of a king, the son of *Abhimanyoo* and grandson of *Arjoona*. The Bhagvat Poorana, in which the exploits of *Krishna* are chiefly commemorated, is said to have been recited for this monarch's benefit, in order to secure eternal felicity for him, after his approaching death, by the bite of a snake.

s. పరీధావి s. n. The forty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. పరిభావము s. n. Disrespect, disgrace, insult, abuse.

r. పరుండు v. n. To lie down; to recline.

r. పరుగు s. n. 1. Running. 2. *a coss*, or distance varying from 2 to 3 miles.

r. పరుగెత్తు v. n. (from r. పరుగు *running*, and r. ఎత్తు *to lift up.*) To run. పరుగెత్తి పోవు To flee; to run away.

r. పరుచు v. n. 1. To spread. 2. to scatter. పరుపు s. n. Bedding, a mattress.

s. పరుండు s. n. 1. A stranger. 2. an excellent man. 3. god. 4. an enemy.

r. పరువడి adv. 1. Well, properly. 2. much, excessively.

r. పరువము s. n. 1. Ripeness, maturity. 2. youth.

TUD. పరువము s. n. *vide* s. పర్వము.

r. పరువు s. n. 1. Running. 2. ripeness. 3. dignity, rank. 4. season. adj. Ripe, mature.

r. పరుషత s. n. *vide* పరష.

s. పరుషము &c. adj. 1. Harsh, abusive. 2. rough, rugged. 3. severe, cruel, unkind.

TUD. పరుషవచనము, పరుషము or పరుసము s. n. (from s. పరుషత్వ a derivative of the above.) Harshness, or severity, in word or deed.

TUD. పరోక్షము s. n. *vide* s. పరిహాసము.

s. పరోక్ష s. n. A dead or defunct person. పరోక్షరాట్టు (from s. రాజ్ *lord.*) A name of *Yama*.

s. పరోక్షుష s. n. A cow bearing many calves.

s. పరోక్షితము &c. adj. Nourished by a stranger.

s. పరోక్ష్ణి s. n. A bat.

s. పరోక్షము adj. Imperceptible, invisible, unperceived.

s. పర్జన్యుడు s. n. A name of *Indra*.

s. పర్ణము s. n. 1. A leaf. 2. the tree termed *Butea frondosa*. 3. a division or chapter of the *Vedas*. పర్ణశాల (from s. శాల *a hall.*) A hut of leaves and grass; a hermitage.

s. పల్చటము s. n. A thin pancake. *vide* అప్పడము.

s. పర్యంకము s. n. 1. A bed. 2. the thigh.

s. పర్యంతము adv. Until; as far as; up to.

s. పర్యాప్తము &c. adj. 1. Obtained, gained. 2. adequate, able. adv. 1. Willingly, readily. 2. ably, powerfully. 3. satisfactorily. 4. unwillingly.

s. పర్యాయము s. n. 1. Order, arrangement, regular and methodical disposal or succession. 2. manner, kind. 3. opportunity, occasion. 4. manufacture, preparation, artificial production. 5. the text of a vocabulary, or the order of the synonimes for any term.

s. పర్యుదంచనము s. n. Debt.

s. పర్ర s. n. 1. A swamp, marsh, bog, or fen. 2. a measure of capacity, *a parah*, forty of which make one *toom*.

s. పర్వతము s. n. A mountain; a hill.

s. పర్వము s. n. 1. A knot; a joint in a cane, or body, &c. 2. a name given to certain days in the lunar month, as the full and change of the moon. 3. particular periods of the year, as the equinox, solstice, &c.

t. పర్వు v. n. To extend, or spread.

t. పలంగించు v. a. To shoot arrows, &c.

t. పలుఁగు v. i. To flee, desert, or run away. 2. to flow as water. This verb is also the causal of పడు *to fall*; and, in that sense, may denote - 1. To cause to fall. 2. to spread, or extend. 3. to cause to suffer. In this last meaning, it is added to many nouns, in order to convert them into active or causal verbs, in the same manner that పడు converts them into neuter verbs; as, భయపడు v. n. To fear. భయపఱచు v. a. To frighten. భంగపడు v. n. To be disgraced. భంగపఱచు v. a. To disgrace.

t. పలుఁ దెంచు v. n. To come.

t. పలుపు v. caus. (*from* పలుఁగు q. v.) 1. To cause to flee. 2. to shoot arrows, &c. 3. to annoy or vex.

t. పలిపిరలు s. n. plu. A particular species of birds.

t. పలికొను v. a. 1. To surround, or encompass. 2. to obtain.

t. పలియ s. n. 1. A piece, or bit. 2. a chink; an opening, or crack, in the ground. 3. a pit.

t. పలి వోవు v. n. To be corrupted, or spoiled. v. a. To encroach upon; to usurp.

t. పలుపు s. n. Bedding; a mattress.

t. పల్ల s. n. *vide* పర్ర. పల్లముప్పు s. n. Salt spontaneously produced.

t. పల్లి s. n. *vide* పలియ.

s. పలంకషుడు s. n. An imp, or goblin.

t. పలక s. n. 1. A plank. 2. a gambling table. 3. a board for writing on. 4. the side of a wooden pillar.

t. పలకము s. n. A small bed.

t. పలకఁరించు v. a. (from t. పలుకు q. v.) 1. To ask, beg, or solicit. 2. to hint, or remind. 3. to call aloud.

ర. పలకసరులు s. n. plu. A necklace worn by men.

ర. పలగండుడు s. n. 1. A bricklayer, or plasterer. 2. a tank-digger.

ర. పలచన s. n. *vide* పలుచన.

ర. పలము s. n. 1. A weight, equal to that of ten pagodas. 2. flesh.

ర. పలలము s. n. Flesh.

ర. పలవ s. n. *vide* పలువ.

ర. పలవరించు v. n. To speak in one's sleep. పలవరింత s. n. Speaking while asleep.

ర. పలవించు v. n. To lament.

ర. పలాండువు s. n. An onion.

ర. పలాయనము s. n. Flight, retreat.

ర. పలాలము s. n. Straw.

ర. పలాశము s. n. 1. A leaf. 2. the tree termed *Butea frondosa*. 3. green colour. adj. Green.

ర. పలాశి s. n. A tree in general.

ర. పలిక్ని s. n. An old, or grey headed, woman.

ర. పలితము s. n. Greyness of the hair.

ర. పలు adj. Many, several. s. n. *vide* పల్లు.

ర. పలుక s. n. 1. A shield. 2. *the lams of a* weaver's loom. 3. *vide* పలక.

ర. పలుకు or పల్కు— s. n. 1. A word. 2. speaking, warbling. 3. sound, especially of music. 4. a language. 5. science. 6. a bit, or piece. 7. the inside of any hard substance. v. a. To speak, utter, or pronounce. పలికించు v. caus. To cause to speak, or utter. పలుకుచెలి s. n. (from ర. చెలి *a woman.*) *Suriswatee*, the goddess of learning.

ర. పలుకాకి s. n. A wicked, or bad, person.

ర. పలుగు s. n. 1. *vide* పలుకాకి. 2. an iron crow.

ర. పలుగుపాము s. n. A particular kind of snake.

ర. పలుగురాయి s. n. A white sort of stone.

ర. పలుచన s. n. Thinness, spareness, leanness. పలుచని adj. Thin, spare, lean. 2. not close; not thick. పలుచనిమాటలు *Contemptuous* expressions.

ర. పలువ s. n. A halter for cattle.

ర. పలుమలు or పలుమాఱు adv. Often, frequently, constantly, repeatedly.

ర. పలువ s. n. A wicked, *or* bad, person. adj. Wicked, bad. పలువరిట్లు s. n. plu. *Obscene* abuse.

ర. పలువరించు v. n. *vide* పలవరించు.

ర. పలువుంత్రు or పలువురు s. n. plu. Many persons. *vide* పలు.

ర. పల్క—రించు v. a. *vide* పలకరించు.

ర. పల్లురు s. n. Low ground.

ర. పల్యాణము or పల్యానము s. n. A saddle.

ర. పల్లకొమ్ము s. n. The name of a village goddess.

ర. పల్లకి or పల్లకీ s. n. A palanqueen.

ర. పల్లగేదె s. n. A white female buffalo.

ర. పల్లటిల్లు v. n. To be reduced to distress.

ర. పల్లటిల్లు s. n. plu. Doves.

ర. పల్లము s. n. 1. A saddle. 2. a pit. 3. low ground. పల్లపుపంట s. n. The wet crop.

ర. పల్లలుపులు s. n. plu. Useless, or vain, expressions.

ర. పల్లవము s. n. A sprout, or shoot. 2. the extremity of a branch, bearing new

leaves. పల్లవాస్త్రుడు s. n. (from అస్త్ర *a weapon.*) The Hindoo Cupid; because his arrows are young leaves. పల్లవించు v. n. To sprout or shoot.

s. పల్లవికుడు or పల్లవుడు s. n. An adulterer; a paramour.

s. పల్లవితము &c. adj. 1. Having new sprouts. 2. spread, extended.

s. పల్లి s. n. A small village; a hamlet. 2. a lizard.

T. పల్లియ or పల్లె s. n. A village. పల్లెమూట A provincial, or vulgar, term. పల్లెవాడు s. n. 1. A villager. 2. a fisherman.

T. పల్లు s. n. making in the inflex. sing. పంటి A tooth. పల్లనొప్పి s. n. The tooth-ache.

T. పల్లు s. n. Low ground. adj. Low; on a low level.

T. పల్లెబాటము s. n. A school.

T. పల్లేరుపల్లిక s. n. The plant termed small caltrops. *Tribulus terrestris.*

T. పల్లేరుపువ్వు s. n. A small nose ring, in the shape of the flower of the plant abovementioned.

s. పల్వలము s. n. A small pond.

T. పవ్వాలమ్మ s. n. The name of a village goddess.

T. పళిక s. n. A small round flat basket.

T. పళ్లెము or పళ్లెరము s. n. A small metal plate.

T. పవడము s. n. Coral.

s. పవనము or పవమానము s. n. Air, or wind. పవనాశనము (from s. అశన *food.*) A snake; because serpents are said to feed on air. పవమానుడు s. n. The god of wind.

T. పవలు s. n. Day; day time. *vide* పగలు.

T. పవాదము s. n. A ceremony performed by the fanatic worshippers of *Vishnoo*, in which they affect to immolate, and subsequently to resuscitate, a human victim.

s. పవి s. n. The thunderbolt of *Indra.*

s. పవిత్రకము s. n. Pack-thread; or a rope, or net, made of it.

s. పవిత్రము &c. adj. Pure, clean, purified; in a religious sense, it is applicable to a person who by austerity and mortification is released from all worldly passions and attachments. s. n. 1. Sacrificial grass, *Poa cynosuroides.* 2. the missile weapon of *Vishnoo.* 3. cow-dung. 4. water. 5. the disease termed *the fistula.* 6. turmerick. పవిత్రపుచేలు s. n. The ring finger of the right hand; as deemed purer than the rest.

T. పవ్వళించు v. n. To lie down, or recline.

T. పశి adj. Young, tender, infant. పశితనము s. n. Infancy, childhood.

T. పశిమి s. n. Yellow colour.

s. పశువు s. n. 1. An animal in general. 2. a beast. 3. horned cattle. 4. a goat. 5. a subordinate deity, and one of *Siva's* followers పశుపతి s. n. (from s. పతి *lord.*) A name of *Siva.*

s. పశ్చాత్తాపము s. n. 1. Remorse, repentance. 2. pity, compassion.

s. పశ్చిమము s. n. The west. adj. 1. Western. 2. hinder, behind, after.

s. పశ్చాత్తాపహారుడు s. n. A thief, or pilferer who steals in presence of the parties, and proverbially applied to goldsmiths.

r. పస s. n. 1. Brightness, splendour. 2 effect, result. 3. ability, qualification.

o. పసందు adj. (from P. پسند *choice, approbation.*) Agreeable, pleasing, handsome, comely.

TUD. పసందనము s. n. (from s: ప్రసాధన) Decoration, embellishment.

r. పసపు s. n. Turmerick. పసపుపంట (from r. పంట q. v.) A certain extent of the low land in which turmerick grows. పసపు చోయ (from r. చోయ *colour.*) Yellow colour.

r. పసరము or పసలము s. n. A quadruped. It is usually applied to horned cattle.

r. పసరు or పసురు s. n. The expressed juice of leaves. 2. bilious vomiting. పసరుచోయ (from r. చోయ *colour.*) Green colour.

s. పసాదము s. n. Food, (H: پرشاد, especially such as has been offered to the deities. Leavings of a great man or spiritual guide. Kindness.)

r. పసాపము v. a. To eat.

r. పసి adj, *vide* పసి. s. n. 1. Fragrance, smell. 2. cattle.

r. పసిండి s. n. Gold. adj. Golden.

r. పసిండింది s. n. (from r. పసి *cattle*, and r. తిండి *food.*) A tiger.

r. పసిమి s. n. *vide* పసిమి.

r. పసిరిక s. n. Young, or tender, grass. పసిరికపాము s. n. A greenish snake.

r. పసుపు s. n. *vide* పసుపు.

r. పసులపోలి రాడు s. n. *vide* ఏ ట్రింతే.

s. పస్తాయించు v. n. 1. To feel shame, or regret. 2. to bear or suffer.

s. పస్త్రీను s. n. A house.

s. పాయకము or పాయద్వారము s. n. A private, or back, door.

s. పాయిరి s. n. The first lunar day, of either the dark, or bright, fortnight. 2. the root, or insertion, of a wing.

s. పాయము s. n. 1. The bright, or dark, half of the lunar month. 2. a wing. 3. the feather of an arrow. 4. a side, or flank. 5. a side or party. 6. partiality. 7. an argument; a position advanced, or to be maintained. 8. a class or tribe. 9. the subject of an inference. పాయమందు If the event of; if; supposing; provided. పాయపాతము s. n. Partiality. పాయపాతి & partial person. పాయికించు To be partial.

s. పాయిణి s. n. A night and two days, or a day and two nights.

s. పాయ్మ్ము s. n. The eye-lash.

s. పాంచజన్యము s. n. 1. *Vishnoo's* conch. 2. fire.

s. పాంచాలజాతి s. n. The five casts of artificers, viz. the carpenters, weavers, barbers, washermen, and shoe-makers.

s. పాంచాలదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. పాంచాలి s. n. A name of *Drouputy*, the wife of the five *Pandoo* princes.

s. పాంచాలిక s. n. 1. A doll, or puppet. 2. an image carved on pillars.

s. పాండిత్యము s. n. Learning, knowledge.

s. పాండుడు s. n. The name of a sovereign of ancient *Delhi*, nominal father of the five *Pandoo* princes.

s. పాండురకుండ s. n. Pale, or yellowish white, colour. adj. Pale, or yellowish white.

s. పాండువు s. n. 1. *vide* పాండురము. 2. the white leprosy.

s. పాండ్యదేశము s. n. A country in southern part of the Indian peninsula, comprehending part of the modern *Tamil* provinces.

s. పాంథుడు s. n. A traveller.

s. పాంసువు or పాంసువె s. n. 1. Dust. 2. manure.

s. పాంసుల s. n. An unchaste woman.

T. పాక s. n. A house built without large beams, with a shelving roof.

T. పాకనాటి రెడ్లు s. n. plu. A certain tribe among the *Soodras*.

s. పాకభూది s. n. A potter's kiln.

s. పాకము s. n. 1. Maturity; natural, or artificial, as the state of being cooked, or ripened. 2. the young of any animal.

s. పాకశాసనుడు s. n. A name of *Indra*.

T. పాకీ or పాకీవాడు s. n. A scavenger.

T. పాకు v. n. To creep, or crawl.

T. పాకుడు s. n. A raised wooden shoe.

T. పాగ or పాగా s. n. 1. A turband. 2. a stable. పాగాచుట్టు v. n. To tie on, or form, a turband.

T. పాగడము s. n. A silver ornament, worn by Hindoo females, round the ankle.

s. పాచకుడు s. n. A cook.

T. పాచనము s. n. Looseness of the bowels; flux.

T. పాచి s. n. 1. Dirt, filth. 2. the unclean substance which covers the teeth. 3. the green stuff produced in stagnant water. 4. mouldiness. adj. Dirty, unclean. Water is deemed by the Hindoos to be పాచి, or unclean, unless it be brought from the well on the same day on which it is used. పాచికొను v. n. Dirt to attach itself, or to stick.

TUD. పాచిక s. n. (from s. పాశక) Dice.

T. పాచు v. n. To putrify, or become corrupted or rotten. From this verb comes పాచి q. v.

T. పాట s. n. 1. A song. 2. a poem. 3. method, manner. పాటలువళి The seven musical notes.

s. పాటచ్చరుడు s. n. A thief, or robber.

s. పాటలము s. n. Pale red; rose colour.

s. పాటలానగరము s. n. The name of a city, supposed to be the modern *Patna*.

s. పాటవము s. n. 1. Cleverness, talent. 2. health. 3. eloquence.

T. పాటూ s. n. Erasure, blotting out. పాటూ కొట్టు or చేయు To erase.

T. పాటి s. n. 1. Computation, as applied to number, weight, measure, extent, or value. 2. kind, sort, or description. 3. justice. adj. Exact, as applied to number, weight, measure, or extent. యేపాటిజనము How many people? యీపాటి సారుయేపాటి Of what weight, or value, is this gold? యీధాన్యమునేపాటి What

quantity is this grain? విడువుమేపాటి What length? వీడుమేపాటివాడు What kind of man is he? పాటికప్పకనడుచు To act according to justice; to keep within due *limits*, or bounds. పాటిలేని Exact measurement.

- ర. పాటించు v. a. 1. To obtain. 2. to regard, observe, or pay attention to.
- ర. పాటిల్లు. v. n. 1. To be obtained. 2. to shine.
- ర. పాటు s. n. (from the verb పడు q. v.) 1. *A fall.* 2. *suffering*, distress, misfortune, pain. 3. labour, work. 4. a declining state. 5. the falling back, or ebb, of the tide. 6. manner, mode. 7. a time, or occasion. 8. pride, arrogance, presumption. By the addition of this word to certain verbs, their verbal nouns are formed; as దిద్దు *To alter.* దిద్దుపాటు s. n. *Alteration.* కుదురు *To be settled.* కుదురుపాటు s. n. *Settlement.*
- s. పాఠము s. n. 1. A lesson. 2. reading, perusal in general. 3. studying the *Vedas* or scriptures, considered as one of the five great sacraments of the Hindoos.
- ర. పాడి s. n. 1. Abundance of the produce of cattle; as milk, &c. 2. equity, justice. adj. Just, equitable. పాడిమావు s. n. (from ర. ఆవు *a cow.*) A milch cow.
- ర. పాడు s. n; making in the inflex. sing. పాటి Ruin, destruction. adj. Ruined, destroyed. v. a. To sing. పాడించు v. caus. To cause to sing. పాటినేల (from ర. నేల *ground.*) Land on which formerly a village stood; in which tobacco and other such plants are generally grown. పాటిరేవు (from ర. రేవు *a bank.*) The ruined, or broken, part of a bank, from which a person can descend to a river. పాడిల్లు (from ర. ఇల్లు *a house.*) A deserted, or ruined building. పాడుమాట (from ర. మాట *a word.*) An inauspicious expression.
- ర. పాడె s. n. 1. A bier. 2. the funeral pile.
- s. పాడ్యమి s. n. The first lunar day of either the dark, or bright, lunar fortnight.
- s. పాణి s. n. The hand.
- s. పాణింధమము s. n. A bellows.
- s. పాణిక s. n. 1. A sort of spoon, or ladle. 2. a paddle.
- s. పాణిగ్రహిత s. n. A bride; one wedded according to the ritual.
- s. పాణిపీడనము s. n. A marriage, or wedding.
- s. పాణిఘాతము s. n. A clap with the hand.
- ర. పాత adj. Old, decayed, worn out. s. n. 1. Cloth. 2. old cloth. పాతగిలు v. n. To grow old, or stale. పాతదనము Oldness, staleness.
- s. పాతకము s. n. 1. Sin, crime. 2. the cause of falling, literally or figuratively; a-lighting.
- s. పాతనము or పాతము s. n. Falling, descending.
- ర. పాతర or పాతరగుయ్యి s. n. A pit, in which grain is preserved.
- ర. పాతరలాడు or పాతరాడు v. n. 1. To dance. 2. to walk about in search of something.

s. పాతాళము s. n. Hell; the infernal regions under the earth, and the abode of the *Nagas*, or serpents.

r. పాతిక or పాతికే s. n. ½. The fourth, or quarter, of any thing. 2. the sixty-fourth part of the coin termed *a pagoda*.

s. పాతివ్రత్యము s. n. Chastity.

r. పాదు v. a. To fix, or fasten, in the ground. s. n. That portion of the thing so fastened, which is under ground. పాదిచెట్టు v. n. To bury in the ground.

s. పాత్ర s. n. 1. A vessel in general; a plate, cup, or jar. 2. a sacrificial vase, or vessel, comprising various forms of cups, plates, spoons, ladles, &c., so used. 3. a dancing girl.

s. పాత్రము &c: adj. Worthy, fit, capable, adequate. s. n. A tame parrot. పాత్రుడు s. n. A king's counsellor or minister.

s. పాథము or పాథస్సు s. n. Water.

s. పాథేయము or పాథేయము s. n. Provision, or provender, for a journey.

s. పాదజుడు s. n. *A Soodra*, or Hindoo of the fourth or servile tribe; because born *from the foot* of Brumha. *vide* పాదము.

r. పాదట్టు s. n. A cobweb.

s. పాదపము s. n. A tree.

s. పాదము s. n. 1. A foot. 2. a quarter. 3. a hill at the foot of a mountain. 4. a ray of light. 5. the root of a tree. 6. the foot, or line, of a stanza. 7. the line of a hymn, or stanza of the *Riq veda*. పాదచారి A person on foot. పాదత్రాణము (from త్రాణ *that preserves.*) A shoe, or boot.

పాదశాళలు s. n. plu. The toes. పాదాంగదము s. n. An ornament for the feet, or toes. పాదాంగుష్ఠిక s. n. An ornament, or ring, worn on the great toe. పాదరక్ష s. n. A shoe.

s. పాదరసము s. n. Quicksilver, mercury.

r. పాది s. n. ½. A machine for crossing rivers. 2. a garden bed. పాదిచ్చు v. To divide into beds.

r. పాదు s. n. A garden bed. v. n. *vide* పాఁదు.

s. పాదుకలు s. n. plu. Wooden shoes.

s. పాద్యము s. n. Water, &c., for cleaning the feet.

s. పానకము s. n. 1. The juice expressed from the sugar cane. 2. water in which jaggory, or sugar, has been dissolved, used by the Hindoos as a cooling drink.

s. పానము s. n. Drinking. పానగోష్ఠిక (from s. గోష్ఠి *a station.*) A dram-shop; a place where people drink together. అన్నపానాదులు s. n. plu. Food and raiment.

tun. పానము s. n. (from s: ప్రాణ) Life.

r. పానలు s. n. plu. Doubts, objections.

r. పానవట్టము s. n. The lower part of *the lingum*.

r. పానసము s. n. A kitchen. పానసికుడు s. n. A cook.

r. పానారము s. n. A kind of beetle-nut.

s. పానీయము s. n. Water.

r. పానుపు or పాన్పు s. n. Bedding. పాన్పు దుస్సలువ A sheet.

r. పాప s. n. 1. A child. 2. the reflexion of objects on the pupil of the eye.

r. పాపటు s. n. The parting of the hair, on

a female's head. పాపట్టబొట్టు A kind of head ornament, suspended on the forehead, from the parting of the hair.

r. పాపటుకుము s. n. A harrow, or hoeing instrument.

s. పాపకము s. n. Sin, crime, wickedness. This word is also used as an interjection, denoting compassion, *what a sin! what a pity! poor thing!* &c.; as పాపకములేచిన్నవాణ్ణిబోట్టకొట్టవద్దు Poor thing! don't beat that child. పాపిష్ఠము &c. adj. Sinful.

r. పాపర చెట్టు s. n. The plant termed *Cucithis madraspatanus*.

r. పాపరము s. n. An arrow, in the form of a snake.

r. పాపరేశుడు s. n. (from r. పాము *a snake*, and ఈశుడు *lord.*) *Sesha*, the king of snakes.

s. పారధ్ధి s. n. A hunting, or chase.

s. పాప adj. Sinful, or wicked. *vide* పాపకము.

r. పాపో v. a. 1. To free, or deliver. 2. to dissipate, or remove. 3. to expiate, or efface. 4. to liquidate, or pay. *vide* పాయు. పాపుకొను v. comp. To free, &c. one's self.

s. పాప్మ s. n. Sin, guilt.

s. పామ s. n. Cutaneous eruption; herpes; scab. పామనము &c. adj. Diseased with herpes.

s. పామరుడు &c. adj. 1. Wicked. 2. vile, low, base. 3. stupid, foolish.

r. పాము s. n. A snake, or serpent.

r. పాయు v. a. To rub.

r. పాయ s. n. 1. The branch of a river. 2. the divisions in garlick, or those in onions, and similar substances. పాయవిచ్చు A branch of a river to break off from the main stream.

s. పాయసము s. n. Rice, mixed with sugar and milk. *vide* పాలతొకిరము.

r. పాయా s. n. Manner; mode.

r. పాయు v. n. 1. To separate. 2. to leave; or quit. 3. to be rotten. 4. to be defeated.

r. పార s. n. A short hoe, or *mopaty*.

r. పార particle the infinitive of పారు q. v. prefixed to other verbs, to add force or emphasis to their previous meaning; and corresponding with *off, away, out*, &c. in English; as, పారపోయు v. a. To pour or empty *out*. పారవేయు v. a. 1. To throw *away*. 2. to lose. పారద్రోలు v. a. 1. To drive *out* or *away*. 2. to defeat. పారబొయు To pour or empty *out*.

s. పారంపర్యము s. n. 1. Traditional instruction; tradition. 2. continuous order, or succession.

s. పారణ s. n. Eating after a fast.

s. పారదము s. n. *vide* పాదరసము.

r. పారనాడు v. To speak contemptuously.

r. పారపత్యము s. n. The superintendence of a village.

s. పారము s. n. 1. The further, or opposite, bank of a river. 2. the end, or extremity.

s. పారలౌకికము s. n. *vide* పరమార్థము, or పారమార్థము.

s. పారశవము s. n. The son of a *Soodra* woman, by a *Brahmin*.

ప. పారసిక ధేశము s. n. The kingdom of *Persia*.

ర. పారాణి s. n. The decoration of the feet with కుంకుమ &c. పారాణించు v. a. To decorate the feet, in that manner.

స. పారాయణము s. n. 1. Reading a holy book at so much a day. 2. totality, entireness.

ప. పారావతము s. n. A dove, or pigeon.

ప. పారావారము s. n. The sea, or ocean.

ప. పారాశర్యుడు s. n. The poet *Vyása*.

ప. పారి s. n. A milk pail, or rather milk-pot; as milk is always mixed into earthen or metal vessels.

ప. పారివ్రాజకుడు s. n. An ascetick; one who devotes his days to devout contemplation; the religious mendicant.

ప. పారిజాతము s. n. A tree, in paradise.

ప. పారితథ్యము s. n. A trinket, worn on the forehead where the hair is parted.

ప. పారిభద్రకము s. n. A tree so called.

ప. పారిషదుడు s. n. A spectator; a person present at an assembly, or congregation.

ప. పారిప్లవుడు s. n. A maker of garlands.

ప. పారిహార్యము s. n. A bracelet worn by women.

ప. పారీంద్రము s. n. A lion.

ప. పారు v. n. 1. To run. 2. to purge. 3. to fly, or rise, in the air. 4. to begin. 5. to grow or become. 6. to flow as water. *vide* పాఱు. పారిపోవు v. n. To run off, or away; to escape. మొదలుపారు *To begin* to dry, or heal. పడుపారు *To begin* to ripen. గడ్డపారు *To grow* hard: బిరుసుపారు *To grow* stiff.

ర. పారుపము s. n. *vide* పారాపతము.

ప. పారుష్యము s. n. 1. Abuse; reproach; scurrilous, opprobrious, or unfriendly speech. 2. the property of harshness, &c., in speaking. 3. severity, violence, either in word, or deed; as పారుష్యము Defamation, abuse, or violence of words; and దండపారుష్యము Personal injury, assault, or violence of blows.

ప. పార్థివుడు s. n. A king, or prince.

ప. పార్థుడు s. n. A name of *Arjoona*.

ప. పార్వణము s. n. A particular *Sraddha*, or funeral ceremony, at which double oblations are offered; three cakes to the father, paternal grandfather, and great grandfather; and three to the maternal grandfather, his father, and grandfather; and the crumbs of each set to the remoter ancestors in each line. 2. the cake itself.

ప. పార్వతి s. n. *Parvatee*, the wife of *Siva*.

ప. పార్శ్వము s. n. 1. A side. 2. a part. 3. the body below the arm-pit. పక్కనిపార్శ్వమునా మాట్లాడు *To speak in favour of* one.

ప. పార్ష్ణి s. n. The heel.

ర. పాలు part. *vide* పార.

ర. పోలు v. a. *vide* పారు.

ర. పాల్లుదు s. n. The flowing of water.

ర. పాలుడు s. n. A brahmin.

ర. పాలు రేంచు v. n. To come running.

T. పాలి s. n. A small bird, whose flight is consulted in omens.

T. పాలకీ s. n. A palanqueen. పాలకీవెదురు చుక్క (from T. వెదురు a bamboo, and TUD. చుక్క a star.) The tenth stellar mansion; because it's shape resembles that of the bamboo of a palanqueen.

S. పాలకుడు s. n. A cherisher, preserver, protector, or guardian.

T. పాలగరువు s. n. *A soil, consisting of sand above, and clay underneath.*

T. పాలచెట్టు s. n. A species of *Mimusops*.

T. పాలటేకు or పాలతేకు s. n. A particular species of the teak tree.

S. పాలనము s. n. Protecting, nourishing, cherishing, preserving, guarding.

T. పాలపిట్ట s. n. *vide* పాలి.

T. పాలవన్నె s. n. (from T. వన్నె *colour.*) Pale-red colour.

T. పాలవెల్లి s. n. 1. The sea of milk, from పాలు q. v. 2. a small decorated shed, erected in the houses of the Hindoos, in which the idol is placed, and worshipped, on particular festivals.

T. పాలసుడు s. n. A wicked man.

T. పాలసురాలు s. n. A wicked female.

S. పాలాశము s. n. Green colour. adj. Green.

S. పాలించు v. a. To preserve, cherish, or protect.

S. పాలితము &c. adj. Cherished, nourished.

T. పాలు s. n. making in the inflex. sing. పాలి, and in the nom. plu. పాళ్లు 1. A share, or portion; a division, or allotment; a part. 2. the ryot's share of the whole produce of the crop. 3. possession, charge. పాలివాడు A partner, or sharer. పాలుపడు v. n. To fall to one's share. పాలుపంచు v. a. To divide into shares.

T. పాలు s. n. plu. making in the inflex. పాల 1. Milk. 2. milky juice; juice. జెముడుపాలు The juice of the plant termed *milk-hedge, Euphorbia tirucalli.* The inflexion పాల is also used as an adjective, to denote 1. Milch, milk, or milky. 2. milk white: పాలవెండి *Pure*, or milk white, silver. పాలావు A milch cow. పాలిండ్లు s. n. plu. lit. milk houses. A female's breasts. పాలపండ్లు lit. milk teeth. The teeth cast in infancy. చెరుకుపాలు The juice of the sugar-cane. గొర్రెపాలు Sheep's milk. ఆవుపాలు Cow's milk. పాలుకాచు To boil or heat milk. పాలుపొంగు Milk to bubble in boiling. పాలుపిదుకు To draw milk; to milk. చను or చన్ను - పాలు Woman's milk. పాలువిరుగు To turn, or curdle, milk. పాలమీగడ The cream of milk. ముఖము పాలు గారు lit. the face to distil milk. The face to be exceedingly handsome, and pleasing.

పాలు v. n. (from the above.) To become pale from disease. ఒళ్లు పాలిపోయినది The body has become pale from disease.

T. పాలుమాలు v. n. To be idle, or lazy. పాలుమాలిక s. n. Laziness.

T. పాళెగాడు s. n. A poligar.

T. పాలేరు s. n. The river *Palaur*, which runs through the province of *Arcot.*

T. పాలేర్లు or పాలేళ్లు s. n. plu. Ryots who

cultivate with the farming stock of another.

r. పాగము s. n. 1. A manner, or method. 2. A lump, or mass, of metal.

s. పాగ్గి s. n. 1. The sharp edge of a sword, or of any cutting instrument. 2. the tip of the car. 3. a line, row, or range. 4. a mark, spot, or stain. 5. the hip or haunch.

s. పాగ్గిక s. n. The lobe of the ear.

r. పాగ్గి s. n. The slit of a pen. 2. a cloth marked with squares, upon which games are played.

r. పాగ్గె s. n. 1. *vide* పాగ్గెము No. 2. 2. the covering which encloses the germ of the cocoanut.

r. పాగ్గెగాడు s. n. A poligar.

r. పాగ్గెము s. n. A *Pollium*, or country under a poligar.

r. పాగ్గెముపట్టు s. n. An encampment.

r. పాగ్గెంచె s. n. A stair, or step.

s. పావకుడు s. n. 1. The deified personification of fire, termed *Agni*. 2. a saint, or person purified by religious abstraction.

r. పావగ్గ్లు.పావగ్గ్లు or పావాలు s. n. plu. Wooden shoes.

r. పావడ s. n. A petticoat, *vide* గాగరా.

s. పావనము &c. adj. Pure, purified. s. n. 1. Purification. 2. penance. 3. water,

r. పావలికూర s. n. A particular pot-herb.

r. పావు s. n. 1. A quarter. 2. the quarter of the coin termed *a pagoda*.

r. పావురము or పావురాయి s. n. A dove, or pigeon.

r. పావులా s. n. The quarter of a rupee.

r. పాశకము s. n. 1. A fetter, chain, or tie; the string for fastening tame animals, or the net or noose for catching birds, deer, &c. 2. in composition with words signifying *hair*, it denotes *quantity*, as కేశపాశకము *Much or flowing hair*; in composition with కర్ణ it denotes *beauty*, as కర్ణపాశకము a handsome ear; in composition with ఛత్ర, and other words it denotes *depreciation*, as ఛత్రపాశకము a shabby umbrella.

s. పాశి s. n. A name of *Varoona*, the indian *Neptune*.

s. పాశుపాల్యము s. n. The business of a grazier; rearing and keeping cattle.

s. పాషండుడు s. n. A heretick; an impostor; one who, not conforming to the orthodox tenets of Hindoo faith, assumes the external characteristicks of tribe or sect; as a *Jaina*, &c.

s. పాషాణము s. n. A stone.

r. పాసికలు s. n. plu. Dice.

run. పాసెము s. n. (from s. పాశము) *vide* పాశపము.

s. పంచక s. n. The fifty-first year of the Hindoo cycle of sixty.

s. పంచకము s. n. Tawny colour. adj. Of a tawny colour.

r. పంచాగాడి s. n. China ware of any kind; as plates, cups, saucers, &c.

r. పంచుము s. n. Pride. పంచమగించు 1. To suppress another's arrogance. 2. to kill.

s. పంచము s. n. The peacock's tail.

s. పింజనము s. n. Cotton.

s. పింజరము s. n. Tawny, or reddish yellow colour. adj. Tawny, or reddish yellow.

T. పింజారి s. n. 1. A useless, poor, or helpless person. 2. a cotton cleaner.

s. పింజూషము s. n. The wax of the ear.

T. పించె s. n. 1. The feathered part of an arrow. 2. the end of a cloth plaited up, or drawn together, in folds.

s. పిండము s. n. 1. A lump, heap, cluster, quantity, or collection. 2. a ball, or globe. 3. a mouthful, or roundish lump of food, considered as equivalent to a mouthful. 4. an oblation to deceased ancestors; as a ball or lump of meat, or rice, mixed up with milk, curds, flowers, &c., and offered to the manes at the several *Sraddhas*, by the nearest surviving relations. 5. a gift in honor of deceased relations. 6. the fœtus, *or* embryo, in the early period of gestation.

T. పిండలి s. n. A lump, or mass.

T. పిండి s. n. 1. Flour. 2. a flock, or multitude. పిండివంటలు s. n. plu. Cakes made of any kind of flour. తెలగపిండి The flour of ground *sesamum* seed, from which the oil has been previously expressed.

s. పిండిక s. n. The nave of a wheel.

T. పిండు s. n. 1. An army, composed of elephants, chariots, horse, and foot. 2. a multitude. v. a. 1. To press, squeeze, or to wring. 2. to milk.

T. పిందె. పిందియ or పింది s. n. Young, or unripe, fruit.

T. పింపిళ్లు s. n. plu. Leaps.

s. పికము s. n. The indian cuckoo.

T. పిక్క s. n. The calf of the leg.

T. పిక్కటిలు or పిక్కటిల్లు v. n. To be overflowing; to be full, or bursting, from the increasing size of what is confined.

T. పిక్కు v. a. To cheat, or deceive. s. n. Ambiguity. adj. Ambiguous. పిక్కుమాట *Double entendre*.

T. పిగిలిపిట్ట s. n. A small species of bird.

T. పిగులు v. n. To be burst, by tightness.

s. పిచండము s. n. The belly. పిచండిలుడు A pot-bellied man.

s. పిచుమందము s. n. The neem tree. *Melia azadirachta*.

s. పిచులము or పిచువు s. n. Cotton.

T. పిచ్చి s. n. 1. *vide* పిచ్చ. 2. shortness of measurement. adj. *vide* పిచ్చ. పిచ్చిపట్టు v. n. Madness to seize, or attack one. s. n. Excessive frugality, or economy. పిచ్చిపట్టు పట్టుట To be a miser. పిచ్చి పాటి తలపోసికొను lit. to pour on the head both shortness, and exactness, of measurement. To relate to another all one's adventures, both fortunate and unfortunate.

s. పిచ్చిటము s. n. 1. Lead. 2. tin.

T. పిచ్చిపెసలు s. n. plu. A small species of the pulse termed *green gram*, or *Phaseolus radiatus*.

T. పిచ్చిలించు v. n. To be in great pain, distress, or anguish.

ద. ఒద్దిక s. n. Madness, lunacy, folly. adj. Mad, lunatic, foolish.

ద. ఒద్దిక s. n. A sparrow.

ద. ఒద్దులు or ఒద్దుల్లు v. n. Juice to flow from pressure.

ద. ఒద్దిక s. n. A sparrow. *vide* ఒద్దిక. ఒద్దికకుంటి adj. Lame, or halting, like a sparrow.

ద. ఒద్ది s. n. The gum of the silk cotton tree.

ద. ఒద్దిలము adj. Moist. s. n. The silk cotton tree.

ద. ఒదుకము s. n. 1. A basket; a large basket, or receptacle of basket work, for keeping grain, &c.; a granary. 2. a pimple.

ద. ఒద్ది s. n. A bird.

ద. ఒద్దు s. n. Flour boiled by steam.

ద. ఒద్దరము or ఒద్దరి s. n. A pot, or pan.

ద. ఒదర s. n. One of those cakes of dried dung, which are used for fuel. ఒదరలుత ద్దు To form these cakes of dung.

ద. ఒదర మొనలి s. n. The gangetic porpoise. *Delphinus gangeticus.*

ద. ఒదచె s. n. A quantity of boiled rice, sufficient to be held in one hand.

ద. ఒదచపాత s. n. A piece of cloth, used in besmearing, with macerated cow dung, the floor of Hindoo dwellings.

ద. ఒదత s. n. A very small earthen pot.

ద. ఒది s. n. A handle, or hilt.

ద. ఒది s. n. A female, as applied to animals only.

ద. ఒదిపి s. n. making in the inflex. sing ఒదిపిడి, and in the nom. ప్లు ఒదిప్లు. The fist. ఒదిపెడు Such a quantity as can be held in the clenched hand. ఒది కుద్దు s. n. A fisty cuff, or blow with the fist. ఒదిటిపిటు To close the fist. ప్రాణాలు ఒదిసిపట్టుకొను lit. to hold one's own life in one's own fist. To be in the greatest excess of alarm, or fear.

ద. ఒదిగొట్టు v. a. To geld animals.

ద. ఒదివాదము s. n. Obstinacy, pertinacity.

ద. ఒదిసాన s. n. An anger, or carpenter's tool, for boring holes.

ద. ఒడుకు s. n. A thunderbolt.

ద. ఒడుపు v. a. *vide* ఒందు No. 1.

ద. ఒత్తాకము s. n. The sediment of seeds, &c. ground for oil; oil cake, or the seeds after expression.

ద. ఒతాముహూందరు s. n. A paternal grandfather.

ద. ఒతుపు v. a. 1. To milk, *vide* ఒందు. 2. to squeeze a sore.

ద. ఒత్తరితిథి s. n. (from s. ఒత్త *a progenitor*, and s. తిథి *a lunar day.*) The day of the new moon, on which she rises invisible, and on which offerings are made to the manes of one's ancestors.

ద. ఒత్తప్రముఖ s. n. (from s. ఒత్త *a progenitor*, and s. ప్రముఖ *parents.*) Twilight; because then the spirits of one's ancestors are abroad.

ద. ఒత్తవనము s. n. (from s. ఒత్త *a progenitor*, and s. వన *a wood.*) A cemetery; a place where dead bodies are burnt, or buried.

పితృవ్యుడు s. n. A paternal uncle.

పిత్తము s. n. (H. پت) Bile; the bilious humor.

పిత్తు v. p. To break wind behind. s. n. Breaking wind behind.

పిత్ర్యము adj. Paternal; obsequial; relating to the parent, or to deceased progenitors.

పిదప adv. Afterwards. adj. 1. Frugal, economical. 2. degenerate.

పిదుకు v. a. *vide* పిదుకు.

పిధానము s. n. A covering, cover, or concealment; a sheath.

పినద్ధము &c. adj. Clothed, accoutred, dressed.

పినాకము s. n. The bow, or trident, of *Siva*. పినాకి A name of *Siva*; thence derived.

పినాకిని s. n. The river *Pennar*, which rises near *Nundidroog* and flows into the sea near *Nellore*.

పిన్న or పిన adj. 1. Young. 2. small. పిన్నపెద్దలు Both old and young; both great and small. పిన్నతనము s. n. Childhood, infancy. పినతండ్రి (from తండ్రి *a father*.) 1. A father's younger brother. 2. the husband of a mother's younger sister. పినతల్లి (from తల్లి *a mother*.) 1. A mother's younger sister. 2. the wife of a father's younger brother.

పిన్నపక్కి—ర s. n. The partridge termed *Perdrix sylvatica*.

పిపాస s. n. Thirst.

పిపీలిక s. n. An ant.

పిప్పలము s. n. (H. پیپل) The holy fig tree. *Ficus religiosa*.

పిప్పలి s. n. (H. پیپل) Long pepper. పిప్పలి కొడ్డె The dried long pepper vine. పిప్పలి దుంప The root of long pepper. పిప్పళ్ళమోది The thick part of the long pepper vine.

పిప్పి s. n. The remaining solid part of any thing, of which the juice has been expressed, or strained out.

పిప్పువ s. n. A freckle, mole, or mark.

పిమ్మట adv. Afterwards; subsequently.

పియ్యి s. n. making in the inflex. sing. పిసి Human excrement; also that of dogs, crows, &c., but not applied to that of cattle.

పిరంగి or ఫిరంగి s. n. A great gun, or cannon. lit. of or belonging to *Franks*, or Europeans. పిరంగిచార్లు To blow off from the muzzle of a gun. lit. to place one at it's muzzle.

పిరంగిచెక్క— s. n. The plant termed *Mimosa octandra*.

పిరిమాను v. To encompass, or surround.

పిర్యాదు s. n. (from P. فریاد) A complaint. పిర్యాదీ (from P. فریادی) A plaintiff.

పిలి s. n. The fourth fraction in descent by fours from unity; the two hundred and fifty-sixth part of a whole.

పిల్లికోమెకము The antelope. lit. the timid animal.

పిలుచు v. n. To retire, or withdraw. పిలుచు or పిల్లి s. n. The buttock, or backside.

T. పిలకలు s. n. plu. The young shoots, from the root of the parent plant.

T. పిలుచు v. a. i. To call another to come, or approach. 2. to invite to an entertainment. పిలిపోను v. comp. 1. To call for one's own advantage, or for one's own purposes. 2. to call each other mutually. పిలువు s. n. 1. A call or cry. 2. an invitation. పిలిపించు or పిలుపించు v. caus. To cause one person to call, or invite another. పిలిపించుకొను or పిలుపించుకొను v. caus. comp. 1. To cause one's-self to be called, or invited, by another. 2. to cause one person to call or invite another for one's own purposes, or advantage. పిలవనంపించు To send one person to call another. పిలుచుకపోవు To bring another along with one's-self. పిలుచుకపోవు To carry or conduct away another person, along with one's-self.

T. పిల్ల s. n. 1. A child, or infant. 2. the young of any animal. adj. Young, small, tender. పిల్లకాయ s. n. A child or infant; applied to the human species alone. పిల్లదూలము A small, or cross, beam. పిల్ల-పిల్ల A puppy. పిల్లవాడు A boy, or lad. పిల్లవేయు To bring forth young.

T. పిల్లన గ్రోవి or పిల్లంగ్రోవి s. n. A flute.

T. పిల్లగిరియము s. n. A summerset, or leap, heels over head.

T. పిల్లగుంర్లు s. n. plu. Ornaments worn on that toe which is next to the little one.

T. పిల్లి s. n. (H. బిల్లా) A cat. పిల్లిమూఁత Mewing. పిల్లిమూన A kitten.

T. పిల్లిపీచిరదుంప s. n. The plant termed *Asparagus racemosus*.

T. పిళ్ళారి s. n. A name of *Ganesa*.

s. పింగళము s. n. Tawny colour. adj. Tawny.

s. పిశాచము or పిశాచి s. n. A demon, evil spirit, fiend, or malevolent being, always described as fierce, and malignant. పిశాచిక s. n. One possessed by an evil spirit.

s. పిశితము s. n. Flesh.

T. పిసినారి s. n. A miser, or niggard.

T. పిసినితనము s. n. Avarice; the quality of a miser.

s. పిశునుఁడు s. n. 1. A cruel, or wicked, man. 2. a spy, or informer.

s. పిష్టకము s. n. A cake made of the flour, or meal, of any grain.

s. పిష్టచక్రము s. n. A sort of round cake, with a hole in the middle.

s. పిష్టాతకము s. n. Perfumed powder, for scenting rooms, garments, &c.; especially the scented dust which the Hindoos sprinkle over each other at the *Holi* or spring festival.

T. పిసరు s. n. 1. A bit, particle, or small quantity. 2. the refuse of washed grain. పిసరుతెగ్గి lit. a particle to go. The strength to be exhausted.

T. పిసాళి s. n. A wicked, or mean, person.

T. పిసాళించు v. n. To emit perfume, or scent.

T. పిసుకు v. a. To press, squeeze, knead, or *shampoo*, with the hand. పిసికెర్లు s. n. plu. The tender unripe grain of dry crops,

deprived of it's husk, by being pressed in the hand, and thus eaten.

s. పీహితము &c. adj. Covered, hidden, concealed.

ర. పీకు v. a. I. To pluck up, or away; to root up, or eradicate; to wrest out of another's hand. 2. to turn out of a situation, or employment. పీకులాడు To quarrel, or wrangle.

ర. పీక s. n. 1. The windpipe. 2. the reed used in blowing particular wind instruments.

s. పీచము s. n. 1. The lower jaw; the chin.

ర. పీచెము s. n. Pride. పీచెమణచు 1. To subdue one's pride. 2. to kill, or assassinate.

TUD. పీచెము s. n. (from s. పింఛ) The peacock's tail.

ర. పీచు s. n. The fibrous part of plants.

TUD. పీట s. n. (from s. పీఠి) A seat, chair, or stool. పీట వెట్టు To reside permanently.

s. పీఠమధూచ్ఛము s. n. A catamite.

s. పీఠము s. n. 1. A seat, chair, or stool. 2. a throne. 3. the seat of the religious student made properly of *Cúsa* grass. In the peninsula, this word is constantly used to express the established residence, or seat, of the principal Hindoo *Gooroos*, or bishops.

s. పీఠి s. n. A large throne.

s. పీఠిక s. n. 1. *vide* పీఠము. 2. a preface, or preamble.

s. పీడ s. n. Pain, anguish, suffering. పీడనము s. n. Inflicting pain; paining. పీడితము &c. adj. Pained; suffering pain, or distress. పీడించు v. a. To torment; teaze, or importune.

ర. పీత s. n. A crab. పీతదెక్కలు s. n. plu. The claws of a crab.

s. పీతము s. n. 1. Yellow colour. 2. drinking. adj. 1. Yellow. 2. drunk. పీతాంబరము s. n. (from s. అంబర *apparel.*) 1. Yellow apparel. 2. the dress of *Vishnoo*. Hence పీతాంబరుడు *Vishnoo*.

s. పీతకుండకము s. n. A gallinule.

s. పీనము &c. adj. Fat, bulky, plump, corpulent, large.

s. పీనస s. n. Cough, catarrh; cold affecting the nose.

s. పీనస్యంధ్రకము s. n. A wild hog.

ర. పీనుగ; పీనుగ or పీనుగు s. n. A corpse, or dead body. పీనుగులదిబ్బ A heap of dead bodies.

s. పీనోధ్ని s. n. A cow with a full and large udder.

s. పీయూషము s. n. The food of the gods; ambrosia, nectar.

ర. పీల adj. 1. Thin, slender. 2. spare, scanty. పీలపంట A scanty crop.

ర. పీలి s. n. The rudder of a vessel.

ర. పీలిక s. n. A rag, piece, or bit.

ర. పీలికాడు s. n. A steersman, or pilot.

ర. పీలుచు v. a. 1. To suck up. 2. to inhale, as snuff, smoke, &c.

s. పీలువ s. n. An elephant. (P. پیل)

ర. పీల్చు v. a. *vide* పీలుచు.

s. పీవరము &c. adj. Fat, large.

1. పుంఖము s. n. The feathered part of an arrow.

2. పుంగవము &c. వుఁ. in composition, Excellent, pre-eminent.

3. పుంజెము s. n. *A poonjum*, or certain number of threads.

4. పుంజము s. n. A heap, quantity, or collection.

5. పుంజ s. n. Crops cultivated without artificial irrigation, commonly termed the *dry crop*.

6. పుంజీ s. n. A cock.

7. పుండరీకము s. n. 1. A white lotus. 2. the elephant of the south east quarter. 3. a leopard. 4. the white umbrella, one of the insignia of royalty. పుండరీకాక్షుడు s. n. (from s. అక్షి *the eye.*) A name of *Vishnoo*, whose eyes are compared to the white lotus.

8. పుండు s. n. making in the inflex. sing. పుట, and in the nom. plu. పుండ్లు An ulcer, bile, or sore. రాచపుండు The large, or *rajah*, bile or sore, which rises on the back, and affects the spine, so as to be deemed mortal by the Hindoos. పుండుచేయు To raise a blister.

9. పుండ్రము s. n. 1. A white, or red, variety of the sugar-cane. *Saccharum officinarum*. 2. a mark on the forehead, made with sandal, &c.

10. పుంత s. n. A path, or road, for cattle.

11. పుంశ్చలి s. n. A harlot, or unchaste woman.

12. పుంసవనము s. n. The first of the essential ceremonies of Hindoo initiation; a religious and domestic festival, held on the mother's perceiving the first signs of a living conception.

13. పుంస్త్వము s. n. Manhood, virility.

14. పుట్టి s. n. making in the *inflex.* sing. పుట్టి— The inside of the cheek. పుట్టి—లించు To rinse the mouth, or gargle the throat.

15. పుచ్చకీత s. n. *A virgin*; a girl.

16. పుచ్చకీర s. n. The melon vine. *Cucumis melo.*

17. పుచ్చు v. a. 1. To send. 2. to command. 3. to divide. v. n. To decay; to dry up, or become rotten. s. n. The sediment of castor oil.

18. పుచ్చుకొను or పుచ్చికొను v. a. 1. To take. 2. to receive. 3. to take, or eat, food. This is the verb compound derived from the preceding verb పుచ్చు; but it's meaning is quite different.

19. పుచ్చె s. n. 1. The young unripe fruit of the palmyra, cocoanut, or other palm tree. 2. the skull.

20. పుచ్ఛము s. n. *A tail*; the tail, the hinder part.

21. పుట s. n. The leaf of a book.

22. పుటభేదనము s. n. A city, or town.

23. పుటమదించు v. n. To rise, or swell up, as a sore.

24. పుటము s. n. 1. A folding, or doubling, of any thing, so as to form a cup, or concavity. 2. the eye-lash. 3. the purifying, or calcining, metals by fire. 4. the burying of medicine in the earth, &c., in order to improve it's qualities.

s. పుట్టూత్తరము s. n. An abbreviated letter.

s. పుటి s. n. A cup, or concavity, made of a leaf folded or doubled.

s. పుటిక or పుట్టిక s. n. A small basket.

T. పుట్ట s. n. 1. An ant hill. 2. a snake's hole. పుట్టభూరుడింది s. n. A bear; because, it feeds on ants. lit. the eater whose food is ant hills. పుట్టకొక్క s. n. A mushroom. lit. the rat of the snake's hole. పుట్టకోట s. n. *The glacis* of a fort. పుట్టకోవలు The pointed tops of ant hills. పుట్టచూలు s. n. (from చూలు *the womb.*) *Valmeekee*, the author of the *Ramayanum*, said to have been so immersed in abstraction, as to have been overrun by ant nests, whence he emerged as from a second birth. పుట్టతేలు s. n. The large black scorpion. పుట్టముసెనుబట్టి s. n. A snake, or serpent. lit. the animal living in a snake's hole.

T. పుట్టకము s. n. Cloth.

T. పుట్టి s. n. 1. A certain measure of capacity, termed *candy*, or *poottee*, which is divided into twenty smaller measures, called కూములు. 2. a round, or circular, basket boat, covered with leather.

T. పుట్టు v. n. 1. To be born, or produced. 2. to arise, issue, or spring from. 3. to get, or obtain. s. n. Birth. పుట్టుక or పుట్టువు s. n. Birth, production, origin. పుట్టు చెయ్యువ s. n. The Hindoo ceremony performed at a birth. పుట్టుమచ్చ s. n. A natural mole, or mark, from one's birth. పుట్టుబది s. n. Produce. పుట్టించు v. caus. To create, generate, form, or raise.

T. పుడకలు s. n. plu. Small sticks; fuel.

T. పుడమి s. n. The earth. పుడమి దూలుపు *Sesha*, the king of snakes, and bed of *Vishnoo*; because he supports the earth. పుడమిపట్టి The planet *Mars*, the son of the earth. పుడమి మెయి అమూలు lit. the waistband of the earth. The sea.

T. పుడిసిలి s. n. making in the inflex. sing. పుడిసిట The palm of the hand, held in such a manner as to contain any thing placed in it. పుడి నిండు A handful.

T. పుడుపు v. a. To give. s. n. Giving. పుడుపుదేరుకు (from దేరుకు *a cow.*) *The* celestial cow, which gives all that is desired.

T. పుణకరించు v. a. To give an insufficiency. v. n. The fingers to be convulsed in the extremities of death. పుణకరింతలు or పుణికరింతలు s. n. plu. 1. The giving an insufficiency. 2. the convulsion of the fingers, in death.

T. పుణుకు v. a. 1. To spread out the fingers of the hand, and then draw them in again, as in taking up a handful of any thing. 2. to touch, to feel. 3. to give an insufficiency.

s. పుణ్యము s. n. 1. Virtue, moral or religious excellence, or merit. 2. a good action. 3. purity, purification. adj. 1. Virtuous, good, pure, righteous, excellent. 2. beautiful, pleasing. పుణ్యవంతుడు &c. adj. Fortunate, well fated; virtuous, pious, righteous. పుణ్యాహము s. n. (from s. అహ *a day.*) A holy day. పుణ్యజనుడు

డు. s. n. (from s. ఏన *man.*) 1. A fiend, or goblin; a *Raeshasa.* 2 a *Yaecha*, or divine being attendant on *Cubera*, the god of wealth. 3. a pious or virtuous man. 4. the guardian of the south-west quarter. పుణ్యమునన్ను కొట్టవద్దు lit. thy virtue! do not beat me. I adjure you by all that you consider virtuous not to beat me. పుణ్యలోకము s. n. Heaven. lit. the virtuous world. పుణ్యానికిట్టు or జెరడ మాడు To abuse, or quarrel, *without any cause, or reason.* పుణ్యాత్ముడు &c. adj. Virtuous, holy, religious. పుణ్యాహపూ చనము The purification of a house, by various ceremonies.

T. పుత్తడి or పుత్తరి s. n. Gold.

s. పుత్తిరిక s. n. An image made of masonry work.

T. పుత్తెంచు v. a. To send, dispatch, or forward. *vide* పుచ్చు.

s పుత్రి s. n. A daughter. పుత్రిక s. n. 1. A daughter. 2. a puppet. 3. a copy. పుత్రుడు s. n. A son. పుత్రకామేష్టి s. n. The religious sacrifice for the purpose of obtaining a son. పుత్రసంతానము s. n. Male offspring, issue, or progeny.

s. పుష్టలము &c. adj. 1. Beautiful, handsome, of a handsome form or figure. 2. having form, or property.

s. పుష్టలుడు s. n. The soul.

s. పునర్జన్మము s. n. Metempsychosis, or transmigration of the soul.

s. పునర్భావము s. n. A finger nail.

s. పునర్భూవు s. n. A virgin widow, re-married.

s. పునర్వసు s. n. The seventh of the lunar mansions.

T. పునహా s. n. The city *Poona*, the former capital of the *Peishwa* in the *Mahratta* states.

T. పునాది s. n. Foundation; ground-work.

T. పునాస s. n. The *poonasa* crop, consisting of *corraloo* or *Panicum italicum, guntaloo* or *Holcus spicatus*, and *alatsundaloo* or *Dolichos catiang*, and other similar grains.

T. పునుక or పున్న— s. n. The skull. పునుక దారి s. n. *Siva*, who begs with a skull in his hand.

T. పునుకు s. n. The civet produced by the cat of that name, termed పునుకుపిల్లి.

T. పున్నెలు s. n. A small scorpion.

TUD. పున్నమ s. n. (from s. పూర్ణిమా) The lunar day on which the moon is full.

s. పున్నాగము s. n. 1. The tree termed *Rottleria tinctoria.* 2. a white elephant. 3. a male serpent. 4. a chief, a pre-eminent man.

TUD. పున్నెము s. n. *vide* పుణ్యము.

TUD. పుప్పు s. n. (from s. పుష్ప) A flower.

T. పుప్పి s. n. Decay. *vide* పుప్పు. పుప్పిపురుగు s. n. An insect found in rotten timber. పుప్పిపల్లు A decayed tooth.

T. పుప్పొడి s. n. (from T. పూ *a flower*, and T. పొడి *powder.*) The pollen, or farina, of a flower.

ప. పుష్య s. n. The eleventh of the lunar mansions.

ర. పుమిలోనము v. n. To be strongly biassed or prejudiced, in favor of any person or thing.

ప. పురందరుడు s. n. A name of *Indra.*

ప. పురం ధ్రీ s. n. A wife, whose husband and children are alive.

ర. పురకించు v. a. 1. To disregard. 2. to oppose.

ర. పురపురలాడు v. n. To be in excessive grief, or sorrow; to be severely afflicted.

ర. పురపురలాడు v. n. To have a desire, longing, or inclination.

ప. పురము s. n. 1. A city. 2. the body.

ప. పురస్కుచము s. n. The nipple of a woman.

ప. పురస్కృతము &c. adj. 1. Revered, adored, worshipped. 2. placed in front. 3. distressed, or harassed, by an enemy. 4. facing and contending with an enemy. 5. accused, calumniated. 6. sprinkled with holy water, initiated, anointed. 7. promised, agreed.

ప. పురస్సరుడు s. n. A chief, or commander, of an army, or party; a leader.

ప. పురాణము s. n. A *Poorana*, or sacred and poetical work, supposed to be compiled, or composed, by the poet *Vyasa*, and comprising the whole body of Hindoo theology; each Poorana treats of five topics especially; the creation, the destruction, and renovation of worlds; the genealogy of gods and heroes; the reigns of the *Munoos* and the transactions of their descendants. There are eighteen acknowledged *Pooranas*. 1. *Brumha*. 2. *Pudma* or the lotus. 3. *Brumhanda* or the egg of *Brumha*. 4. *Agnee*, or fire. 5. *Vishnoo*. 6. *Garooda*. 7. *Brumha vivurta*, or transformation of *Brumha*. 8. *Siva*. 9. *Linga*. 10. *Narada*. 11. *Scanda*. 12. *Marcondaya*, so called from a *Moonee* of that name. 13. *Bhavishyet* or prophetic. 14. *Matsya* or the fish. 15. *Varaha* or the boar. 16. *Coorma* or the tortoise. 17. *Vamana* or the dwarf, and 18. *Bhágavata*, or the life of *Krishna*, which last is by some considered as spurious and modern work. adj. Old, ancient.

ప. పురాతనము &c. adj. Old, ancient.

ప. పురి s. n. A town, or city.

ర. పురి s. n. 1. Pack-thread, twine, twist. 2. the straw basket in which seed grain is preserved. పురి వెట్టు To twine, or twist.

ర. పురిగొను v. n. 1. To recollect. 2. to be careful, cautious, or watchful. పురిగొలుపు v. a. 1. To remind. 2. to excite, provoke, or instigate.

ర. పురివిచ్చు v. n. 1. To separate. 2. to loosen. 3. to retreat, or withdraw.

ప. పురీతన్ము s. n. An entrail, or gut.

ప. పురీషము s. n. Fæces, excrement, ordure.

ప. పురుకుత్సుడు s. n. A famous Hindoo emperor.

ర. పురుగు or పురువు s. n. 1. A worm. 2. any

insect, or reptile; and applied sometimes to snakes.

పురుచ క్రవర్తి s. n. The name of a king, the sixth monarch of the lunar line.

పురుడు s. n. making in the inflex. sing. పురిటి. n. An imaginary pollution, proceeding from the birth of a child. adj. Equal. పురిటిల్లు s. n. The house in which a woman has been brought to bed.

s. పురుదమ్ము s. n. Gold.

s. పురువు s. n. *vide* పురుచ క్రవర్తి, and పురుడు, respectively.

s. పురుషుడు s. n. 1. A man, generally, or individually; a male, mankind. 2. a husband. పురుషోత్తముడు s. n. (from s. ఉత్తము *best.*) 1. A name of *Vishnoo*. 2. a common male appellation among the Hindoos. 3. one of the generic terms for a deified chief of the *Jaina* sect. పురుష ప్రమాణము adj. Of the height, or measure, of a man.

s. పురుహూతుడు s. n. A name of *Indra*.

s. పురూరవుడు s. n. The son of *Booddha*, and second king of the lunar dynasty.

s. పురోగముడు &c. పురోగము &c. or పురోగామి adj. (from s. పురస్ *in front*, and s. గము-గ or గామిన్ *who goes.*) Going in front; preceding.

T. పురోణి s. n. A short letter, or note.

s. పురోధుడు s. n. The family, or domestic, priest. *vide* పురోహితుడు.

s. పురోభాగి adj. 1. Malevolent. 2. censorious.

s. పురోహగము s. n. A corn, or gram, bag, for horses.

s. పురోహితుడు s. n. The *Pundit*, or family priest, conducting all the ceremonials and sacrifices of a house, or family. *vide* పురోధసుడు.

T. పులయ or పుల్లె s. n. The skull.

T. పుల్లుచెయ్యి s. n. The left hand.

T. పుల్లు s. n. Any solid substance reduced to a certain state of liquidity; as miry clay, or excrement in a looseness of the bowels.

s. పులక • పులకాంకురము or పులకోద్గము s. n. The erection of the hair on the body. పులకించు The hair to erect itself on the body.

T. పుల or పులు • కడుగు v. a. To wash *pearls*. This is derived from the verb కడుగు To wash; but the word here prefixed to it has no meaning when used separately by itself.

T. పులశరము s. n. Fever. పులశరించు v. n. To be attacked with fever.

T. పులగము s. n. Rice and split pulse boiled together, with which *ghee*, or clarified butter, is sometimes mixed.

T. పులసు s. n. An acid dish, made of various edible roots.

T. పులసరము s. n. 1. Indigestion. 2. an acid taste.

s. పులుగులు s. n. plu. Ear-rings.

s. పులుగుడకము s. n. 1 Shrivelled grain. 2. rice-water. 3. a grain or lump of boiled rice.

T. పులి s. n. A tiger. పులిగోరు The claw of

a tiger. పులితోలు A tiger skin. పెద్దపులి s. n. A royal tiger, lit. a large tiger. దేవు తపులి s.n. The hunting leopard, or *cheeta*. తొండపులి s. n. lit. the fly tiger. The spider, as devouring flies. పులి is sometimes used as an adjective to denote Sour, acid.

s. పులినము s. n. 1. A small island of alluvious formation. 2. a little sand hillock.

r. పులినీళ్ళు s. n. The matter, or pus, from a sore.

r. పులిపి s. n. A sort of wart.

r. పులిపుచ్చు v. n. To turn off the conversation, with the view of concealing the subject which has been mentioned.

r. పులిమెట్టు s. n. The sediment of water in which grain has been washed.

r. పులుము v. n. To be, or become, sour.

r. పులు s. n. 1. Grass. 2. a blemish in precious stones. *vide* పుల్లు.

r. పులుగము s. n. రోడే పులుగము.

r. పులుగు s. n. A bird. పులుగుపుల్ల s. n. An owl. పులుగుమేనివారు s. n. plu. A class of demi-gods, shaped like birds, and attendant on *Cubera*, the god of riches.

r. పులుము v. a. d. To rub. 2. to beat, or lash. 3. to wash with both hands.

r. పులుపు s. n. 1. Acidity, sourness. 2. the juice of tamarinds. adj. Acid, sour.

s. పులోముడు s. n. *Pooloma*, a saint. పులోమి s. n. His daughter, the wife of *Indra*. పులోమిజేసె s. n. *Indra* himself, who destroyed the saint, to prevent his curse, for the violation of his daughter.

s. పుల్ల–ముడు or పుల్ల–ముడు s. n. A man of the *Chandala*, or *paria*, cast.

r. పుల్ల or పుల్లని adj. Sour. పుల్లదనము or పుల్లన s. n. Sourness, acidity.

పుల్లపుల్ల s. n. A small bit, or piece, of stick, reed, or stiff grass. This word is applied to sticks used as fuel, and oven to a bit of reed, or stiff grass, used as a tooth-pick.

r. పుల్లరి s. n. A tax for pasture.

r. పుల్లవడు v. n. To stand fixed, or immoveable, from amazement.

s. పుల్లింగము s. n. in grammar, The masculine gender.

r. పుల్లు s. n. Grass.

r. పుల్లురిసేల s. n. Land which is only occasionally fit for cultivation.

s. పులిందదేశము s. n. One of the fifty-six kingdoms enumerated by the Hindoos.

s. పులిందుడు s. n. A barbarian, savage, or mountaineer, who uses an uncultivated and *unintelligible dialect*; in the peninsula termed *Cheutsoo*.

r. పువ్వు or పువ్వ s. n. A flower. పువ్వులంకుడు s. n. A ceremony among the Hindoos, in which flowers are placed on a pregnant woman's head. It is performed either on the fifth or sixth month after conception. పులపీపువ్వు s. n. A rose. పువ్వు లుకుచ్చు To string a garland of flowers.

s. పుష్కరము s. n. 1. The sky, heaven, or atmosphere. 2. water. 3. the lotus. 4. the tip of an elephant's trunk. 5. the head of a drum, or place where any musical in-

strument is struck. 6. a drug, *Costus speciosus*. 7. the name of a celebrated place of pilgrimage, now called *Pokur* in the province of *Ajmere*, consisting of a small town, on the bank of a lake, whence its name. 8. the blade or sheath, of a sword. 9. one of the seven great *Dwipas*, or divisions of the universe.

s. పుష్కరిణి s. n. A square, or large, pond; a pool where the lotus does, or may, grow.

s. పుష్కలము &c. adj. 1. Excellent, eminent, chief, best. 2. much, many. 3. full, filled, complete.

s. పుష్టి s. n. 1. Increase, advance, thriving, prosperity. 2. strength. adj. Strong, able-bodied, fat.

s. పుష్యరాగము s. n. 1. A bracelet of precious stones. 2. the car of *Cubera*.

s. పుష్పదంతము s. n. The elephant of the north west quarter.

s. పుష్పము s. n. 1. *vide* పుష్పం 2. the menses పుష్పరథము s. n. (from s. రథ a car.) A car of any kind, not used in war. పుష్ప రసము The honey of flowers. పుష్పలావకుడు A flower-seller; a garland maker. పుష్పంధయము or పుష్పలోలుపము s. n. A bee. పుష్పవంతులు s. n. The sun and moon. పుష్పవాటిక s. n. A flower garden. పుష్పసమయము s. n. Spring, the season of flowers. పుష్పిణి s. n. A menstruous female.

s. పుష్యమి s. n. The eighth of the lunar mansions.

s. పుష్యము s. n. The tenth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Capricornus*.

s. పుష్యరాగము s. n. The topaz.

c. పుసలాయించు v. a. (*from* II. పుసల్) To coax, wheedle, or persuade. పుసలాయింత పు s. n. Coaxing, wheedling, persuasion.

T. పుసి s. n. The rheum of the eyes.

s. పుస్తకము or పొత్తము s. n. *vide* పొత్తకము.

T. పుస్తె s. n. The bit of gold worn round the neck by married women. *vide* తాళి బొట్టు. పుస్తెకురుడు s. n. A woman twice married.

T. పూ s. n. A flower. *vide* పువ్వు. పూకండ్లి s. n. A cluster of flowers, a nosegay.

T. పూకు s. n. *Pudendum muliebre*. This word is never used by any respectable person. The more decent term is భగము; but it is in general expressed by a circumlocution.

s. పూగము s. n. The beetle-nut tree. *Areca faufel*, or *catechu*.

T. పూచకపుల్ల s. n. A sort of long and stiff grass, of which brooms are made.

c. పూచీ s. n. Responsibility.

T. పూచు v. n. To bloom, blossom, bud, shoot out, or expand. నాలుక పూచు The tongue *to blister*, or *to become sore*, or *discoloured*. కన్నులు పూచు The pupil of the eye *to become discoloured by disease*.

s. పూజ or పూజనము s. n. (P. پوجا) Worship, reverence, respect; homage of

superiors, or adoration of the deity. పూజించు v. a. To worship, or adore; to do homage, or evince reverence. పూజితము &c. adj. Worshipped, adored, reverenced. పూజ్యము &c. adj. 1 Worshipful, venerable; fit for, or deserving adoration. 2. blank, empty, wanting. భోజనానికి పూజ్యముగాలుండు To have nothing to live upon. పూజారి s. n. A worshipper, or sacrificing priest, in any temple. It is applied chiefly to those who are of the *Siva* sect.

r. పూజెలుచెల్లు v. a. To ornament, or illuminate, a book, &c., with flourishes, painting, or gilding.

r. పూట s. n. 1. Half of the day. 2. a time; as two times, three times, &c. 3. security, surety, bail. పూటకూళ్లు Food attained *by daily contract*. పూటకూళ్లయిల్లు An inn, or boarding house.

r. పూటము s. n. Heaviness, weight.

r. పూడు v. n. To be filled, or closed up. పూడుచు v. a. 1. To fill, or close up. 2. to bury; to conceal under ground. పూడ్పించు v. caus. To cause to fill up, or bury.

r. పూత s. n. 1. Rubbing, besmearing. 2. blooming, budding. 3. flowers collectively.

s. పూత క్రేయి or పూత క్రేవి s. n. The wife of *Indra*.

s. పూతము &c. adj. Pure, purified, cleaned, cleansed.

s. పూతిగంధము adj. Stinking; ill smelling.

r. పూదమ్మి s. n. Spring.

r. పూదె s. n. A round ball.

r. పూదీరు s. n. (*from* r. పూ *a flower*, and r. నీరు *water*.) Rose water.

r. పూను v. n. 1. To undertake, engage, or interfere, in any enterprize. 2. to bear a burden. పూన్చు or పూనించు v. caus. To cause to undertake, &c. పూనిక or పూనిక s. n. 1. An enterprize, or project. 2. a vow.

r. పూపు s. n. A tender fruit, just formed from the blossom.

s. పూబోడి or పూబోడి s. n. A handsome female. lit. flower-bodied.

s. పూయము s. n. Pus, or matter, discharged from an ulcer, or wound.

r. పూయు v. a. 1 To smear, besmear, daub, anoint, plaster, or lay on by rubbing. 2. *vide* పూచు. పూయించు v. caus. To cause to smear, &c.

s. పూరణము s. n. Filling; completing.

s. పూరము s. n. 1. A piece of water, a large quantity of water; a lake. 2. the flowing of the tide. 3. the healing, or cleaning, of ulcers.

tup. పూరా adj. (from s. పూర్ణ) Full. (Pers. پورا Hind. پورا) పూరించు v. a. To complete, to make full. శంఖముపూరించు *To blow* a conch.

r. పూరి s. n. Grass, or straw. పూరిల్లు A thatched house.

s. పూరితము &c. adj. Filled, full, complete.

r. పూరీలు s. n. plu. Thin cakes, made of wheat flour.

s. పూరుషుడు s. n. Man; a male; mankind.

పూజకుఁడు s. n. Any bird which calls those of its own kind.

పూర్ణకుంభము s. n. A sort of cakes.

పూర్ణము &c. adj. 1. Full, filled, complete. 2. all, entire. 3. strong, powerful, able. పూర్ణపాత్రము or పూర్ణపాత్ర s. n. 1. A full cup, or vessel. 2. a vessel filled with cloths, or ornaments, which are scrambled for by the guests and relations at a festival. 3. a vessel full of rice, presented at a sacrifice to the superintending and officiating priests. The పూర్ణపాత్ర is properly a measure of 256 handfuls of rice; it may also be composed of as much as will satisfy one great eater. పూర్ణమాసము s. n. A monthly sacrifice, performed on the day of the full moon. పూర్ణమాసి or పూర్ణిమ s. n. The lunar day on which the moon is full. పూరితము &c. adj. 1. Filled, full, complete. 2. covered, concealed. s. n. 1. An act of pious liberality; as digging a well, planting a grove, building a temple, &c. 2. nourishing, cherishing. పూరి s. n. Fulness, completion.

పూర్ణము s. n. Any kind of split pulse, mixed with jaggery, and boiled.

పూర్వము &c. adj. 1. First, former, prior, preceding, initial, before, in front of. 2. east, eastern. s. n. 1. Former or ancient times; days of old. 2. the east. 3. an ancient tradition. పూర్వులు s. n. Ancestors, forefathers. పూర్వజుఁడు s. n. (from s. జ *born.*) 1. An elder brother. 2. the son of the elder wife, even though last born. పూర్వదేవుఁడు s. n. An *asura*, or demon, as produced *before* the gods. పూర్వరంగము s. n. The commencement of a drama, or the prelude to instrumental or vocal performance; a prologue, or overture. పూర్వాహ్ణము The first part of the day, the forenoon.

పూర్వాభాద్ర s. n. The twenty-fifth lunar mansion.

పూర్వాషాఢ s. n. The *twentieth* lunar mansion.

పూర్వోత్తరకరము s. n. (from s. పూర్వ *former*, and s. ఉత్తర *subsequent*) The former and future particulars, circumstances, or incidents. దానిపూర్వోత్తరకరము నాకుతెలియదు I know nothing about it whatever.

పూలమంది చెంద s. n. The plant termed *Crotnera racemosa*, or *Banisteria bengalensis*.

పూవు s. n. A flower, *vide* పూ.

పూవుఁడు s. n. The sun.

పూస s. n. A bead. వెన్నపూస s. n. Butter. వెన్నుపూసలు *The joints* of the back bone.

పూసకాజు s. n. A very sweet cake.

పృచ్ఛ s. n. Asking, questioning; a question.

పృతన s. n. An army; a *division* of an army, a detachment. పృతనాపాట్టు or పృతనానాథుఁడు s. n. A name of *Indra*; as if a whole army, or host, in himself.

s. పృథ s. n. *Koontee*, the wife of the *Pandoo* princes.

s. పృథ్వజ్ఞానుఁడు s. n. 1. An ignorant man, a fool. 2. a man of low cast. 3. a sinner, a wicked or vicious man.

s. పృథివి s. n. The earth.

s. పృథుశరీరము s. n. *vide* పుష్కరపురుషుఁడు.

s. పృథుశరీరులు s. n. plu. *vide* పుష్కరులు.

s. పృథుసుఁడు s. n. The fifth monarch of the solar dynasty, in the second age.

s. పృథులుఁడు or పృథులుఁ adj. Great, large.

s. పృదాకుఁడు s. n. 1. A serpent, or snake. 2. a scorpion.

s. పృశ్ని s. n. 1. A ray of light. 2. a dwarf.

s. పృషతము or పృషత్తు s. n. A drop of any liquid.

s. పృషత్కము s. n. An arrow.

s. పృషదశ్వుఁడు s. n. The god of air; wind divinely personified.

s. పృషదాజ్యము s. n. *Ghee* mixed with curds, forming an oblation.

s. పృష్టము &c. adj. Asked, questioned.

s. పృష్ఠము s. n. 1. (P. پشت) The back. 2. the rear, the last. 3. the back, or hinder part of any thing పృష్ఠచేతువు s. n. (from s. చేతుస్ *the eye.*) A crab. పృష్ఠమాంసభక్షణము s. n. lit. *backbiting*. Slandering.

s. పృష్ణి s. n. *vide* పృశ్ని No. 1.

r. పెంకు s. n. 1. A tile. 2. a broken piece of pot. తలపెంకు lit. the head-tile. The skull.

r. పెంకి adj. Obstinate, stubborn.

r. పెంచు s. n. *vide* పెంపు. v. a. 1. To nourish, or foster; 2. to bring up, or educate. 3. to support, or maintain. 4. to increase, or improve. పెంచుకొను v. comp. 1. To nourish, &c. for one's own advantage. 2. to adopt as one's own.

r. పెంపెఱ్ఱ s. n. A species of rock snake.

r. పెంపి s. n. 1. Sweepings, dirt, filth. 2. manure.

r. పెంట్ట s. n. The female of any animal, or plant. పెంటకురుసు s. n. The *female*, inner, or smaller, surf.

r. పెండకము s. n. Hard excrement, in shape like that of sheep.

r. పెండ s. n. The excrement of horned cattle.

r. పెండలము s. n. The yam.

r. పెండారి s. n. A *Pindary*, or armed plunderer.

r. పెండె s. n. 1. A lath. 2. half a bullock load of tobacco, &c.

r. పెండెము s. n. The gate of a cow-house.

r. పెండేరము s. n. An ornament, worn round the ankle.

r. పెండ్లాము or పెండ్లాము s. n. A wife.

r. పెండ్లి · పెండ్లి or పెండిలి s. n. making in the nom. plu. పెండ్లిండ్లు or పెండ్లిండ్లి Marriage; a wedding. పెండ్లాడు or పెండ్లిచేసుకొను To wed, or marry, as applied to a husband or wife only. పెండ్లి చేయు To marry, or unite a husband and wife, as applied to their relations; to celebrate a marriage. పెండ్లి చేయించు To perform the marriage ceremony, as applied to the priest. పెండ్లికొడుకు or పెం

పిల్లకూతురుడు s. n. The bridegroom. పెండ్లికూతురుడు s. n. The bride. The Hindoos are generally married while infants; and the term పెండ్లి is applied to this first marriage. The consummation of such marriages is termed కోభనము, at which a distinct ceremony takes place.

T. పెందలకడ or పెందలాది adv. Early, betimes.

T. పెందొర s. n. The thigh. *vide* తొడ.

T. పెంపు s. n. (from T. పెంచు q. v.) 1. Nourishing. 2. education. 3. maintenance, support. 4. increase, or improvement. పెంపుడు adj. 1. Nourished. 2. adopted. 3. adoptive. పెంపొరు (from ఒరు q. v.) To be increased, or augmented. పెంపులు (from అలు q. v.) Increase, or improvement, to cease.

T. పెరలించు or పెరళ్ళు v. a. To root up, or eradicate; to pluck up by the roots; to pull, tear, or force out by the roots.

T. పెరలు or పెళలు v. n. To come out by the root; to be plucked, or pulled, out by the root.

T. పెల్ల— adj. Many, several. పెల్లలు or పెల్లరు s. n. plu. Many persons.

T. పెఱదలు s. n. plu. Great, or elderly, persons.

T. పెచ్చు s. n. 1. The rind of a fruit. 2. an excess in value, or measurement; premium, or profit, in the exchange of coins.

T. పెట్ట s. f. A hen.

T. పెట్టు v. a. 1. To place, or put; to lay, or put, down. s. n. 1. Placing, putting. 2. a blow. This word, used as a verb, is added to nouns, parts of verbs, particles, and adjectives, in a vast variety of meanings, which will be best explained by the following examples. సొమ్ములు పెట్టు *To deck another* with ornaments. గుడ్లు పెట్టు *To lay* eggs. అన్నము పెట్టు To place boiled rice, &c. on a leaf before one; *to serve* with food. చెట్టు పెట్టు *To plant* trees. ఆన పెట్టు To adjure. పాళ్ళు పెట్టు *To divide or separate* into shares. ఓపిక పెట్టు *To take* patience. కాచుకోపెట్టు *To make another* wait or tarry. కావలి పెట్టు *To keep* watch. అపరాధము పెట్టు *To pay* a fine. నష్టపెట్టు *To sustain* loss. గురి పెట్టు *To take* aim. పథ్యము పెట్టు *To prescribe* a diet. చూపు పెట్టు *To wait* in expectation of; to watch. గురక పెట్టు To snore. దండము పెట్టు *To pay* one's respects; by closing the hands, or by prostration. సాన పెట్టు *To grind*, so as to sharpen. చక్క— పెట్టు *To put* in good order; to repair. కూడగలపెట్టు 1. To call out. 2. to abuse. 3. to punish. తోలగంపె ట్టు To abuse. తల పెట్టు To commence or begin. lit. *to put* the head. దాచి పెట్టు To conceal, or hide. కని పెట్టు 1. To find out, or discover. 2. to wait for, or expect. భయపెట్టు To frighten. సంతోషపెట్టు To please. చేర పెట్టు To accumulate, or store up. పెట్టుబడి s. n. Assessment, tax. పెట్టుకొను v. comp. 1. To place, or put, for one's own advantage, or use. 2. to keep. 3. to give. స్త్రీ పెట్టుకొను To

keep a mistress. పేరుపెట్టుకొను 1. To assume a name. 2. to give, or bestow a name; as on a child, &c. పెట్టించు v. caus. To cause to place, or put, &c.

T. పెట్టె or పెట్టెము s. n. A box, or chest.

T. పెట్టు or పేలు v. n. 1. To fire, or go off, as a gun, or any thing made of gunpowder. 2. to crack, or open. పెట్టుపుప్పు s. n. (from T. ఉప్పు *salt.*) Saltpetre.

పెడ adj. 1. Hinder, back, behind. 2. wrong, erroneous. పెదచెయ్యి The back of the hand. పెదదారి A wrong way. పెదతర్కము An erroneous meaning. పెదమలుగు To turn back. బుద్ధిపెదతలఁబడ్డు To be wanting in sense.

T. పెదబొబ్బ s. n. A loud roar, or cry.

T. పెదపరకము s. n. Obstinacy, stubbornness.

T. పెదాక s. n. A pent roof.

TUD. పెదరులు s. n. plu. (from s. ఓష్ఠ) Ancestors. పెదరులచుక్క s. n. (from చుక్క *a star.*) The tenth of the lunar mansions. పెదరులసామి (from సామి *lord.*) *Yama*, the regent of death.

T. పెదవి - పెదిని or పెదిమె s. n. The lip. కిందిపెదవి The under lip. మీదిపెదవి The upper lip.

T. పెద్ద or పెదఅ adj. 1. Great, large, big, spacious, extensive. 2. chief, principal. 3. wise, sage. 4. old, ancient. 5. long. 6. loud. పెదతండ్రి or పెత్తండ్రి 1. A father's elder brother. 2. the husband of a mother's elder sister. పెదతల్లి or పెత్తల్లి 1. A mother's elder sister. 2. the wife of a father's elder brother. పిన్నపెద్దలు s. n. plu. *vide* పిన్న. పెద్దకాపు The chief, or head, inhabitant. పెద్దతనము-పెత్తనము or పెద్దఱికము s. n. 1. Greatness. 2. age, old age. పెద్దదార This expression literally signifies *the principal chief, or ruler*, and is applied generally to *the first in authority* at any place. పెద్దకాలము A long time. పెద్దపని *Important* business. పెద్దనిదుర s. n. Death, lit. the long sleep. పెద్దమనిషిఅవు v. n. To become nubile, as applied to females. పెద్దపన్నంతరము s. n. The distinctions between the great, and the low. పెద్దవిన్నపము s. n. Deafness. lit. *a loud* request. పెద్దబీది The *high* road.

T. పెద్దము adv. Very, exceedingly.

T. పెద్దిండ్లమ్మ s. n. A certain village goddess.

T. పెద్ద or పెను adj. 1. Great, large. 2. heavy.

T. పెన s. n. 1. A twist of rope. 2. a rope tying one animal to another. పెనవేయు To tie two animals together, with one rope.

T. పెనఁగు - పెనుఁగు or పెనఁగొను v. n. 1. To surround, or encompass. 2. to fight, or dispute.

T. పెనము s. n. A flat thin round iron pan, or plate of iron, used in baking cakes, &c. చెలుకపెనము A sugar boiler.

T. పెని s. n. A twist of rope.

T. పెనిమిటి - పెనుమిటి or పెనుమేటి s. n. A husband.

T. పెనియు v. n. To twine; to interlace of itself. పెనుచు v. a. 1. To twist, to inter-

lace one with another. 2. *vide* పెంచు.

T. పెనువ s. n. 1. Battle. 2. war.

T. పెనుపు s. n. *vide* పెంపు.

T. పెయ్య s. n. A female calf. adj. Female, as applied to horned cattle.

T. పెర s. n. Honey-comb. పెరయీగ s. n. A bee.

T. పెరడు s. n. making in the inflex. sing. పెరటి. The back yard of a house.

T. పెర చేచు v. To induce, prevail upon, or excite.

T. పెరకు s. n. Flesh.

T. పెరుగు s. n. Curds. v. n. 1. To grow, increase, or accumulate. 2. to be broken, as applied to string, or thread, only. పెరుగుతోటకూర The plant termed *Amaranthus polygamus*. పెరుగుమీదిమీగడ The cream of curds. పెరుగుసము ద్రము The sea of curds; one of the seven fabulous oceans.

c. పెరుమాళ్లు s. n. *Permaul*, a tamil name of *Vishnoo*.

T. పెలు adj. 1. Other, another. 2. strange, foreign. పెలువాడు Another man.

T. పెశె s. n. A large sack, or bag. పెశే లాడును s. n. The lading of oxen, &c. with such sacks.

T. పెసుకు v. a. 1. To pluck up by the roots; to eradicate. 2. to load oxen, &c.

T. పెసుకు v. n. The porcupine to shoot it's quills.

T. పెసుపే adv. Excessively, exceedingly.

T. పెసుపు or పెసుపు s. n. Stiffness; difficulty in being bent.

T. పెల్లు v. n. To start.

T. పెల్లగ పెళ్ళ s. n. A lump, or clod.

c. పెల్ల గించు or పెళ్ళగించు v. a. *vide* పెళ లించు. పెళ్ళగించిపెట్టు lit. having eradicated, to place or put. To transplant.

T. పెల్లగిల్లు or పెళ్ళగిల్లు v. n. *vide* పెళలు.

T. పెల్లు adv. Much, excessively. s. n. Excess.

T. పెసలు s. n. plu. The pulse termed *Phaseolus radiatus*, or green gram. పెసర adj. Of or belonging to that pulse.

T. పేక s. n. The warp, or cross threads in a web. The woof, or threads which run the whole length of the web, is termed పడుకు q. v.

T. పేగు s. n. An entrail, or gut.

s. పేచకము s. n. An owl.

s. పేచకి s. n. An elephant.

T. పేట s. n. 1. *A pettah*; the suburb of a large city, or a village protected by an adjacent fort. 2. a row, or string, of any ornament.

s. పేటకము s. n. 1. A chest. 2. a pimple.

s. పేటము s. n. A basket; a large basket.

T. పేటాడు v. n. To wander, or prowl about; to traverse.

s. పేటి s. n. A basket.

T. పేడ s. n. The dung of horned cattle.

T. పేడు s. n. making in the nom. plu. పేళ్లు A piece, cutting, chip, or splinter. v. a. *vide* పేను. పేటెక్కు v. n. To chip, or splinter.

T. పేదెవాడు s. n. A man upon whose face hair does not grow.

చీరలు s. n. plu. Sweet cakes, made of wheat and sugar.

చీడ adj. Poor, indigent. s. n. A poor person. చీడతిక్కము s. n. Poverty, indigence.

చీను v. a. To twist, or entwine. s. n. A louse; making in the nom. plu. చీలు. చీను గొయ్యిపుట s. n. A disease arising from lice, which destroys the hair. *vide* ఇంద్రలుప్త కము. చీనుపిల్ల s. n. A nit. చీలుపుపుట్ట To kill lice.

చీము s. n. A rattan-reed, or cane.

చీరంటము or చీరంట్రము s. n. Married women going to each other's houses, on any domestic festival.

చీరంటాలు s. n. 1. A wife whose husband is alive. 2. a wife who dies before her husband.

చీరము s. n. Running.

చీరిము s. n. Profundity.

చీరిమి or చీర్మి s. n. 1. Affection. 2. friendship. 3. greatness.

చీరీంకచెట్టు s. n. A peculiar species of the date tree.

చీరు s. n. making in the inflex sing. చీరిటి, and in the nom plu. చీర్లు A name; an appellation. చీరుగల adj. Famous, renowned. చీర్వాడు To mention another's name. చీరుపెట్టు To name; to give newly a name, or appellation. దొంగనుని చీరుపడ్డారు *He is notorious* as a thief. ఆచీరుతో adv. Under that *pretence*. ఇంటిచీరు A house or family name.

చీర s. n. 1. A long loose necklace. 2. fame, character. adj. 1. Great. 2. famous. v. n. To congeal, or curdle, as milk, &c.

చీరుకొను or చీర్కొను v. n. To congeal, curdle, harden, or thicken. v. a. 1. To commend, or praise. 2. to call one by his name. This verb is derived from both of the foregoing words, and కొను q. v.

చీరుచు or చీర్చు v. a. 1. To pile, or heap up. 2. to display.

చీరెకు s. n. 1. Running. 2. a gallop. చీరెనుడారు or చీరెమెత్తు v. n. 1. To run. 2. to gallop.

చీలు v. n. *vide* చీరు.

చీలవము adj. 1. Tender, delicate, fine. 2. easy, not difficult.

చీలాలు s. n. plu. Fried grain. చీలుపిండి s. n. Flour made of fried grain.

చీలిక or చీలిగె s. n. A rag.

చీలు v. n. 1. To be covered with eruption, as applied to the body. 2. to be fried, as applied to vegetables. v. a. To talk in a silly manner. చీల్చు v. a. To fry.

చీళవము &c. adj. 1. Dexterous, clever. 2. beautiful, agreeable. 3. smooth, soft.

చీళి s. n. 1. An egg. 2. a ball of flesh, or meat.

చీప్కారు s. n. (P. چپڑ) A *Peshcar*, or revenue servant under an *Amildar*.

చైు adv. *vide* చయు.

చైురాజీయము s. n. *vide* చీర్రాంత.

చైశము s. n. 1. Money, cash, treasure. 2. the quarter of the coin termed *a dud*.

చైశము s. n. An assemblage of cuckoos.

o. పైఁకిలు s. n. plu. *vide* పయి.

o. పైఁజోల్లూ s. n. plu. Shoes, slippers.

r. పైఁటు s. n. *vide* పయిటు.

r. పైఁడి s. n. Gold. *vide* పయిడి.

r. పైఁదికం టె s. n. *vide* పయిఁదికం టె.

r. పైఁదిముడుపు s. n. *vide* పయిఁదిముడుపు, under పయిఁది.

s. పైఁతృస్వసేయుఁడు or పైఁతృస్వస్రీయుఁడు s. n. The son of a paternal aunt.

s. పైఁత్తెము s. n. 1. Madness, imbecility. 2. a superfluity of the bilious secretion. 3. any bilious complaint. పైఁత్తెఁగాఁడు 1. A fool, a blockhead. 2. a lunatic, or madman.

r. పైఁదలి s. n. A woman.

r. పైఁన adv. *vide* పయి.

TUD. పైఁనము s. n. *vide* పయినము.

r. పైఁయెద s. n. *vide* పయిఁటి.

r. పైఁర s. n. *vide* పయిర.

r. పైఁరు s. n. Growing corn. పైఁరులమేఁమీఁదు s. n. (from ఏఁమీఁదు *a king.*) The moon; from it's influence on corn.

s. పైఁస్టికములు s. n. plu. Flour cakes, baked on an iron plate.

r. పొం s. n. Gold. పొంXట్టు s. n. (from r. Xట్టు *a mountain.*) A golden mountain.

r. పొంXకము s. n. 1. Beauty, proportion, grace. 2. fluency, elegance of speech. 3. pride. adj. 1. Handsome, well proportioned; well formed, or well made. 2. fluent, eloquent. 3. proud.

r. పొంXలి or పొంXళి s. n. making in the inflex. sing. పొంXటి Boiled rice, mixed with milk, and seasoned with sugar, and other articles that give a high relish. పొంXటిపండుX A great Hindoo festival, at which this dish is used.

r. పొంకు v. n. 1. To effervesce; to boil, or bubble up. 2. to overflow. 3. to be overjoyed. 4. to swell from blows. s. n. 1. Effervescence; boiling, or bubbling up. 2. overflowing. 3. excess of joy. 4. the measles.

r. పొంచు v. n. 1. To lie in wait; to lurk. s. n. Lurking.

r. పొం టె part. With; together with; for.

r. పొంత s. n. 1. A way, road, or *path.* 2. a bank. adv. Near.

r. పొంపనము s. n. A happy conjunction of the stars.

r. పొందిక s. n. 1. *vide* పొంకము No. 1 and 2. 2. regularity of arrangement, or construction, of words.

r. పొందు v. a. 1. To obtain, procure, or acquire. 2. to be under the dominion of any of the passions; to experience joy, grief, &c. 3. to sustain, suffer, or undergo; as applied to misfortune, loss, or pain. 4. to enjoy; as applied to happiness, or good fortune. 5. to enjoy by copulation. s. n. 1. Friendship. 2. enjoyment by copulation. పొందించు v. caus. 1. To cause to obtain, &c., as above, in all the meanings of పొందు. శేరపుఁబొందించు *To settle a bargain*; as applied to brokers.

r. పొళ్ళి s. n. making in the inflex sing. పొళ్ళటి A temporary fire place, formed with loose stones, &c.

బొ. బొక్కి—లి s. n. making in the inflex. sing. బొక్కి—టి The navel. బొక్కిలిపాప or బొక్కిలిపాపడు (from బొప *a child.*) *Brumha;* as produced from *Vishnoo's* navel.

బొ. బొక్కు— v. n. 1. To be sorrowful, or afflicted. 2. to blister; to be excoriated. 3. earth when parched to rise up, on being moistened. s. n. A blister, *pimple,* pustule, or pock. బొక్కించు v. caus. 1. To vex, or torment. 2. to cause to blister or rise up. మూలు క్రెలుబొక్కు— *To reveal* a matter.

బొ. బొగ s. n. Smoke. బొగచెట్టు The tobacco plant. బొగాకు s. n. Tobacco. lit. the smoke leaf. బొగతాగు lit. *to drink* smoke. To smoke a pipe, &c.; to inhale smoke. బొగయు v. n. To smoke, or emit smoke; as applied to fire, &c. in a burning state. బొగచూరు To become black, from exposure to smoke.

బొ. బొగడు or బొగుడు v. a. 1. To praise, applaud, or commend. 2. to flatter. బొగడిక. బొగడికోలు. బొగడ్త or బొగడు s. n. Praise, commendation, applause, encomium. 2. flattery.

బొ. బొగరు or బొగురు s. n. 1. Pride, arrogance, presumption. 2. the surf of the sea. బొగరుగుమ్మ s. n. A very proud, or haughty, person.

బొ. బొగలు or బొగులు v. n. To be very sorrowful, or afflicted.

బొ. బొగ్గు s. n. The seasoning of food.

బొ. బొగ్గము s. n. 1. Sin. 2. impurity.

బూ. బూచరించు or బూటమరించు v. n. 1. To rise, or swell up, as a sore. 2. to shoot out anew, as lopped trees.

బూ. బూడ్డ s. n. The belly.

బూ. బూట్టి adj. Short; small in size. బూట్టితనము s. n. Shortness.

బూ. బూట్టు s. n. The husk, or pod.

బూ. బూడ్డెలు s. n. A ram.

బూ. బూడ్లతీగె s. n. The vine of the snake gourd. బూడ్లి పూచుకన్ను s. n. (from బూ *a flower,* and బు. చుక్క *a star.*) The eighth of the lunar mansions; from it's similarity in form to the flower of the snake gourd.

బూ. బూడ్లము s. n. 1. A leaf, or paper, folded up, generally in a square form; for holding, or containing, any thing. 2. fomenting medicine, made up in a bag. బూడ్లము వేయు To apply a fomentation.

బూ. బూత s. n. 1. A visit. 2. a speck, mole, or mark. 3. figure, shape. బూతల మెకము s. n. (from మెక *a beast.*) A spotted deer.

బూ. బూతకట్టు v. n. 1. To be remembered, or recollected. 2. the appearance of something seen before, to present itself to the mind or *imagination* only, but not in reality to the eyes.

బూ. బూత కాంచు or బూతనము v. n. To see, or descry. బూతచూపు v. n. To appear.

బూ. బూతకు adj. 1. Tall, high. 2. lofig. s. n. 1. Height. 2. length.

బూ. బూతము v. n. To be produced; to arise.

బూ. బూదవ s. n. A boat.

r. పొడవు adj. and s. n. *vide* పొడము.

r. పొడుముకై s. n. A small hammer.

r. పొడి s. n. 1. Any ground powder. 2. snuff. adj. 1. Dry. 2. small. 3. young. పొడిచేయు To pulverize; to reduce to powder. పొడిచేపించుడు To solder. lit. having placed powder, to blow.

r. పొడుము v. n. 1. To increase, or grow; to be heightened, or lengthened. adj. and s. n. *vide* పొడము. పొడిగించు v. a. To heighten, raise, exalt, or increase. పొడుగాటి adj. 1. High, tall. 2. long.

r. పొడుగుచుక్కలి s. n. *vide* ఉడియా లో under ఉడయము.

r. పొడుచు v. a. 1. To stab, thrust, or pierce through; to gore. 2. to prick, or cause pain. 3. to fight, or combat. 4. to rise as the sun, &c. 5. to swell, or rise, as a river, &c. పొడిపించు v. caus. To cause to stab, &c. పొడుపు s. n. 1. A stab. 2. rising of the sun, moon, &c. 3. the pain, or pricking, of a sore.

r. పొడుము s. n. 1. Powder of any kind. 2. snuff. *vide* పొడి.

r. పొడుగ s. n. A large basket, made of splinters of the marshy date tree, &c., for holding grain.

TUD. పొత్తము s. n. (from s. పుస్తక) A book.

r. పొత్తర or పొతర s. n. A bundle of leaves, &c.

r. పొత్తరము s. n. A roller or pestle, for grinding spices, &c.

r. పొత్తిగడుపు s. n. The abdomen, or lower part of the belly.

r. పొత్తిగుడ్డ s. n. 1. A small piece of cloth, used for infants. 2. a kind of bark garment.

r. పొత్తు s. n. 1. Friendship. 2. eating in the same plate together. పొత్తున కూడు To eat together from the same plate, or leaf. పొత్తులవారు s. n. plu. Friends.

r. పొత్తురు s. n. The goddess Saraswatee.

r. పొద s. n. A bush. పొదలు A place overgrown with creeping plants; a bower, or arbour. పొడిందిదువేళ్ళు s. n. (from చుక్క *a star.*) The seventh of the lunar mansions.

r. పొదలు v. n. To shine. పొడపించు v. caus. To cause to shine.

r. పొది s. n. 1. A quiver. 2. the leather case used by barbers.

r. పొదుము v. a. 1. To cover. 2. to bind, or cover with leather. 3. to set as precious stones. 4. to sit on eggs. 5. to surround, or encircle. s. n. The udder of horned cattle. పొదిగించు v. caus. To cause to cover, &c. పొదుము చేయు To have the udder swelling, or increasing in size, from the augmented secretion of milk.

r. పొదువు v. a. *vide* పొదుము.

r. పొద్దు s. n. 1. The sun. 2. any time, or period, of the day or night. 3. a day. The inflected ablative పొద్దున denotes 1. Early in the morning. 2. in the forenoon. పొద్దుగూకు The sun to set. పొద్దు బుట్టు The sun to rise. పొద్దుపుచ్చు To spend or trifle away time. వేళ్ళ పొద్దు ఉండు lit. to be one day. To fast, or re-

frain from food, on religious occasions.

- పొగరు v. a. To give. v. n. To be agreeable, pleasant, or splendid. పొగరించు v. caus. To cause to give. v. a. To make agreeable, or pleasant; to make shine.
- పొగ్గన్నకంటెచెట్టు s. n. A plant used as a common pot-herb.
- పొగ్గన్నచెట్టు s. n. The tree termed *Rottleria tinctoria*.
- పొగ్గు s. n. 1. Gold. 2. a ferrule, or rim of metal, at the bottom of a stick, or of a pestle, &c.
- పొయి or పొయ్యి s. n. making in the nom. plu. పొయిలు A fire-place.
- పొర s. n. 1. Duplicity, fraud, deceit. 2. pretence. 3. a plait, or fold, in cloth. 4. the coat, or fold, of an onion, &c. b. a mistake, or error. 6. the cataract in the eye. 7. a secret. పొరబోవు To go the wrong way, in swallowing.
- పొరక s. n. A sweeping broom.
- పొరదు s. n. 1. Half of the day. 2. a time, or period.
- పొరయు v. a. To obtain, or procure.
- పొరలు v. n. 1. To roll. 2. to turn in sleep. 3. to flow down as water. 4. to be afflicted. పొరలిక or పొర్లిక s. n. Rolling. మాటపొరలు To fail in one's promise.
- పొరి adv. Exceedingly, very much. adj Angry. పొరిచూపు An angry look.
- పొరిగొను - పొరిగాయు or పొరిమచ్చు v. a. To destroy, or kill.
- పొరిబోవు v. n. To die, or expire.
- పొరుగు s. n. The neighbourhood, the vicinity. adj. Neighbouring, adjoining, adjacent. This word refers particularly to what is *in front*, or *on the left hand*. *vide* ఇరుకు.
- పొర్లు v. n. *vide* పొరలు No. 1, 2 and 3.
- పొల s. n. Flesh meat. పొలదింది (from. తింది *an eater*.) A *Rachasa*, or giant.
- పొలచు v. n. 1. To wander. 2. to be agreeable, or pleasing.
- పొలతి or పొలతుక s. n. A woman.
- పొలము s. n. A field; ground fit for cultivation.
- పొలములుక s. n. A quarrel between husband and wife.
- పొలము or పొలిము v. n. To die, or expire.
- పొలము s. n. *vide* పొల.
- పొలి s. n. An oblation.
- పొలిమేర s. n. A boundary, or limit.
- పొలిపోవు v. n. 1. To miss aim. 2. to fail in battle.
- పొలుపు v. a. To roll. adj. Agreeable, pleasant, congruous.
- పొలుసు s. n. The scales upon fish.
- పొల్లు s. n. The empty ears of corn, which has produced no crop. పొల్లుమాటలు Silly and fruitless words.
- పొవ s. n. *vide* పొర.
- పొసగు - పొసకు or పొసపు v. n. 1. To be agreeable, or congruous; to fit, or suit; to be on good terms. 2. to happen, or occur. వీరిద్దరికిపొసగదు These two do not agree together. పొసగుబాటు s. n. An occurrence. పొసగించు v. a. 1. To

make agreeable, or congruous. 2. to settle; to cause to fit, or suit; to put, or place, on good terms. 3. to cause to happen.

TUD. పొస్తకము s. n. (from s. పుస్తక) A book.

T. పోక s. n. (from T. పోవు *to go.*) 1. Going 2. conduct.

TUD. పోఁక s. n. (from s. పూగ) Beetle or *areca* nut, in a raw or unboiled state. పోఁకోత్తు s. n. (from T. ఒత్తు *to press*, or *squeeze.*) Scissors to cut *areca* nut.

T. పోకముడి s. n. The knot of a woman's cloth.

T. పోఁగొట్టు v. a. To destroy.

T. పోఁకిరి s. n. A blackguard. adj. Blackguard.

T. పోఁగోర్లు s. n. plu. Childish wishes, or longings.

T. పోఁకు s. n. (from T. పోవు q. v.) 1. Going. 2. an opening. 3. expense. పోఁకుమాఁకాఁవుఁడు To be going and coming; to frequent.

T. పోఁకఁడుఁడు s. n. A boy, from 5 to 16 years of age.

T. పోఁకర s. n. A goldsmith's tool.

T. పోఁక s. n. A thread, or string. 2. a heap. 3. a crowd or assemblage. 4. an ear-ring.

T. పోఁగొట్టు v. a. (from T. పోవు *to go*, and T. కొట్టు q. v.) 1. To lose. 2. to be freed from; to get rid of.

T. పోఁచు or పోజు v. a. To draw out in threads.

s. పోఁడు s. n. A woman having a beard.

T. పోటుకొట్టి s. n. A large knife, for cutting wood.

T. పోఁటి s. n. A brave man; a hero.

T. పోటికఁందులు s. n. plu. A white species of the doll, or pigeon-pea. *Cytysus cajan.*

T. పోటు s. n. 1. The swelling of a river, &c.; the flood tide. 2. a stab, or blow. 3. pain. పోటొక్కు (from T. ఒక్కు q. v.) To be ready for battle.

T. పోట్లాఁడు v. n. To fight, quarrel, dispute, or contend. పోట్లాఁట s. n. A fight, quarrel, or dispute.

T. పోఁగు or పోఁగుమి s. n. 1. Natural splendour. 2. an ornament, or jewel.

T. పోత s. n. (from T. పోయు q. v.) 1. Pouring. 2. casting in metal. 3. the eruption of the small pox. adj. Molten; cast in metal.

s. పోఁతరము s. n. The young of any animal. 2. a young elephant of ten years old. 3. a vessel; a boat. 4. the scite of a house, or dwelling. పోతకఁరిక్కు s. n. A voyaging merchant. పోతకఁరాఁవఁడు s. n. 1. A rower, boatman, or steersman. 2. one of the crew that keeps watch at the mast head.

T. పోతరము s. n. Pride; boasting.

T. పోఁతు s. n. 1. The male of certain birds, horned cattle, and plants. 2. a male buffalo. This word is also applied *contemptuously*, to men, or even to women; as పోఁకుమోఁతు A drunkard, or drunken *fellow.* గొడ్డుపోఁతు A barren woman. పంది పోఁతు s. m. A glutton. పోఁతుఁకూఁడు The

male, outward, or larger, surf. పోతురాడు The male palmyra tree. పోతుగారు s. n (from t. రౌతు *a rider.*) *Yama*; because his steed is the buffalo.

t. పోత్రమును s. n. *vide* పోతరము In sanscrit, this word denotes *the snout of a hog.*

s. పోతి s. n. 1. A hog. 2. a male buffalo.

t. పోని adj. Like. మన్మథుడుంబోనివాడు A man like Cupid.

t. పోబడి s. n. 1. A hint. 2. a wink. 3. a trace.

t. పోయు v. a. 1 To pour. 2. to cast *in* metal. అమ్మవారుపోయు 1. The small pox to appear, or break out, on the skin. 2. to inoculate with the small pox. నారు పోయు To sow seed, in order to obtain *plants*, which are again to be transplanted. చీమునుపోయు To suppurate. చెమట పోయు To perspire. ఉచ్చపోయు To make urine. వడపోయు To strain through a cloth. పోయించు v. caus. To cause to pour, cast, or inoculate. పోసుకొను v. comp. To pour upon one's-self. స్నానపోసుకొను To bathe. పొట్టపోసుకొను lit. to pour into the belly. To live, or maintain one's-self; to subsist.

t. పోరామి s. n. Friendship.

t. పోరితము s. n. War, battle, fight.

t. పోరు v. a. To fight, or combat. s. n. 1. A fight, or combat. 2. a quarrel, or dispute. 3. enmity. పోరాడు 1. To fight. 2. to quarrel. పోరాటము s. n. 1. Combat, battle. 2. quarrel, dispute. పోరుపెట్టు To cry as a child.

t. పోరువ s. n. A sheet.

t. పోలడు s. n. A boy, or young man.

t. పోలకమ్మ s. n. A certain village goddess.

t. పోలిక or పోలిక s. n. Resemblance, likeness.

t. పోలు v. a. To resemble, or be like. The 3d person sing. of the aorist of this verb, added to the infinitive of another, expresses *power* or *ability*; as చేయంబోలునే *Can it be done?* పోలుపొందులేకుండా మాట్లాడు To talk, *without rhyme or reason.* పోలుచు or పోల్చు v. a. To compare.

s. పోలుమారుడు s. n. A male servant.

t. పోలె adj. (from పోలు q. v.) Resembling, like; as రామునిపోలె Like *Rama.* s. n. A sort of flour cake.

t. పోలేరమ్మ s. n. 1. A certain village goddess. 2. the goddess of the small pox. 3. the small pox itself.

t. పోళి s. n. A cake, made of wheat-flour, jaggory, and dall, or pigeon pea.

t. పోవు v. n. 1. To go; to go off, or away; to proceed. 2. to be lost, to disappear. 3. to die. The present, perfect, and aorist tenses of this verb, may be affixed, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to give it a *future signification*, as వ్రాయబోచున్నాను I am going to write. కొంచు or కొంచ - పోవు v. a. To carry away, or off. పోయిన relative past participle. Gone, lost, past, dead. పోయినవారము *Last* week. ఒక స్త్రీతోపోవు To go, or cohabit, with a woman.

పోషించు v.a. (from s. పుష్) To nourish, cherish, maintain, support, preserve, or protect. పోష్యుడు A man nourished by another. పోషకుడు A man who nourishes another. పోషణ s. n. Nourishment, maintenance.

పోషడైక్కలు s. n. plu. A particular species of fish.

పొంగ్రదేశము s. n. A country; one of the divisions of central India, *Chandail*.

పొంజు s. n. (from A. فوج) An army.

పొగ్రి s. n. A grand-daughter, either in the male, or female line; though more usually confined to a son's daughter.

పొత్రుడు s. n. A son's son; a grandson in the male line only.

పొనర్భవుడు s. n. One of the sons, or heirs, admitted by the old *Hindoo* law; the son of a twice married woman.

పొరులు s. n. plu. Citizens.

పొరుషము s. n. 1. The measure of a man, equal to the height to which he reaches with both arms elevated, and the fingers extended. 2. the property of manhood; virility, manliness. 3. action, or action incidental to the state of humanity. 4. semen virile. 5. strength, power, vigour, bravery. adj. Manly; of or belonging to man.

పొరోగ్నికుడు s. n. An overseer, or superintendent, of the kitchen.

పొరోహితుడు s. n. *vide* పురోహితుడు.

పొర్ణమాసి or పొర్ణిమ s. n. The lunar day, on which the moon is full.

పొలస్త్యుడు s. n. 1. *Cubera*, the god of riches. 2. *Ravana*, the king of Ceylon, killed by *Rama*.

పొలోమి s. n. The wife of *Indra*.

పొషము s. n. *vide* పుష్కలము.

ప: part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Progressive motion, (forth, forward, away, &c.) 2. excess, or excellence, (very, much, exceeding.)

ప్రకటము &c. adj. Displayed, unfolded, manifest, apparent, proclaimed, public, notorious. ప్రకటము చేయు To proclaim, or make public.

ప్రకరణము s. n. 1. An introduction; a prologue, or prelude. 2. a poetical fiction, or poem, in which the story and principal persons are wholly imaginary; the term is especially applied to a dramatic poem. 3. a chapter, or section; a book.

ప్రకరము s. n. A heap; a quantity; a multitude.

ప్రకాండము &c. adj. Excellent, happy. s. n. 1. The stem of a tree; the part between the root and the branches. 2. excellence, happiness.

ప్రకామము adv. Voluntarily, willingly.

ప్రకారము s. n. 1. Difference. 2. similitude, likeness, resemblance. 3. manner, method, mode. adv. According to, conformably with. ప్రకారము గా Accordingly.

ప్రకాశము s. n. 1. Sun-shine, lustre, splendour, light. 2. expansion, diffusion,

manifestation; the word being equally applicable to physical or moral subjects, as the blowing of a flower, diffusion of celebrity, publicity of an event, or manifestation of a truth. ప్రకాశించు v.n. To shine, or glitter; to be splendid.

s. ప్రకీర్ణకము s. n. A *chowri*; the tail of the *bos-grunniens*, used as a whisk, or fan.

s. ప్రకృతము &c. adj. Made, completed, accomplished. adv. At present; just at this time.

s. ప్రకృతి s. n. 1. Nature; in philosophy, the passive or material cause of the world, as opposed to the active or spiritual; in mythology, a goddess united to the primeval male, and the genitress of the world. 2. the natural state of any thing. 3. the male or female organs of generation. 4. an uninflected word, the radical form of a word before the affixes, forming cases, &c., are subjoined. 5. cause, origin.

s. ప్రకోష్ఠము s. n. 1. The fore arm. 2. part of the frame of a door.

T. ప్రక్కొట్టు s. n. A tree so called.

s. ప్రక్రమము s. n. 1. Proceeding, going. 2. leisure, opportunity. 3. beginning.

s. ప్రక్వాణము s. n. The sound of the *Vcena*, or Hindoo lute.

s. ప్రఖ్యాతము &c. adj. 1. Celebrated, famous, notorious. 2. pleased, happy.

s. ప్రఖ్యాతి s. n. 1. Publicity, notoriety. 2. praise, eulogium.

s. ప్రగండము s. n. The upper arm, from the elbow to the shoulder.

s. ప్రగల్భత s. n. 1. Confidence, readiness. 2. arrogance, fierceness. 3. power, eminence, consequence. 4. perverseness, wilfulness.

s. ప్రగల్భము &c. adj. 1. Bold, confident, audacious, firm, ready. 2. illustrious, eminent. 3. strong, able. 4. shameless, impudent.

s. ప్రగాఢము &c. adj. 1. Much, excessive. 2. hard, difficult. 3. hard, firm.

T. ప్రగ్గడ s. n. A protector.

s. ప్రగ్రహము s. n. 1. The string suspending a balance. 2. a rein, rope, or halter, for horses and cattle. 3. confinement, restriction, restraint, captivity. 4. a ray of light.

s. ప్రగ్వీవము s. n. 1. A window, lattice, or balcony. 2. a summer house, a pleasure house. 3. a building on the top of a palace, a painted turret. 4. a wooden balustrade, or fence, on the edge of a building. 5. a stable. 6. the top of a tree.

s. ప్రగూఢము s. n. A covered terrace, or small portico, before the door of a house.

s. ప్రచండము &c. adj. 1. Intolerable, insupportable. 2. excessively hot, or burning. 3. bold, confident, fierce, presuming. 4. wrathful, passionate.

s. ప్రచయము s. n. A heap, quantity, number, or multitude.

s. ప్రచలాకి s. n. A peacock. ప్రచలాకము A peacock's tail.

s. ప్రచేలాయితము &c. adj. Rolling about; tossing, tumbling, as in sleep.

s. ప్రచురము adj. 1. Excessive, much, many. 2 public, notorious.

s. ప్రచేతసుడు or ప్రచేతుడు s. m. *Varoona*, the Hindoo Neptune.

s. ప్రచ్ఛన్నము s. n. 1. A private door, within the house. 2. a lattice, a loop hole. adj. Covered, concealed.

s. ప్రచ్ఛర్దిక s. n. Vomiting, sickness.

s. ప్రజ s. n. 1. Progeny, offspring. 2 people, subjects. In the former sense, this word is pronounced *Prudja*; in the latter, *Pruza*.

s. ప్రజననము s. n. 1. Birth, production. 2 the vulva.

s. ప్రజనము s. n. 1. The first impregnation of a cow or any other animal. 2. impregnation, or pregnancy, of cattle in general. 3. the rutting season.

s. ప్రజాపతి s. m. (from s. ప్రజా *people*, and s. పతి *lord*.) 1. A name of *Brumha*, the creator. 2. the name common to the ten divine personages, also termed *Brumhadicas*, first created by him. 3. a king, or sovereign. 4. one of the names of *Viswacurma*. 5. a decent term for the *membrum virile*.

s. ప్రజోత్పత్తి s. m. The fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రజ్ఞ s. n. Intelligence, understanding, wisdom, sense, cleverness, talent.

s. ప్రజ్ఞము &c. or ప్రజ్ఞను adj. Bandy-legged.

s. ప్రజ్ఞానము s. n. 1. Knowledge, wisdom. 2. a mark, sign, or token.

s. ప్రజ్వరిల్లు or ప్రజ్వలించు v. n. 1. To shine, or glitter. 2. to burn, or be inflamed.

s. ప్రణతము &c. adj. 1. Bending, bowed, stooping, inclined. 2. skilful, clever. ప్ర ణామిల్లు To prostrate one's self.

s. ప్రణతి s. n. Salutation, reverence, obeisance, courtesy.

s. ప్రణయము s. n. 1. Affection, friendship. 2. acquaintance. 3. asking, begging. 4. affectionate solicitation.

s. ప్రణవము s. n. The mystical name of God; the syllable *om*.

s. ప్రణామము s. n. Respectful or reverential salutation, addressed especially to a brahmin, or to a deity.

s. ప్రణిధి s. n. 1. A spy, a secret agent, or emissary. 2. asking, solicitation, request.

s. ప్రణిపాతము s. n. 1. Prostration, salutation, reverence, obeisance, made by touching the feet. 2. solicitation.

s. ప్రణుతము &c. adj. Praised, celebrated. ప్ర ణుతించు v. a. To praise.

s. ప్రతతి s. n. 1. Any creeping plant. 2. spreading; expansion.

s. ప్రతలము s. n. The open hand, with the fingers extended.

s. ప్రతాపము s. n. (from s. particle ప్ర, and s. తప్ *to burn*.) 1. Majesty, dignity, the high spirit arising from the possession of rank and power. 2. heat, warmth. 3. valour, prowess.

s. ప్రతారణము s. n. (from s. prefix ప్ర, and s. కృ to cross.) Fraud, deceit, cheating, over-reaching, trick.

s. ప్రతి A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Substitution, (instead, in lieu). 2. several, in order, (severally, each, by each). 3. direction, designation, (to, towards, upon). 4. belonging to, (as a part, or portion). 5. exchange, return, (again, back again). 6. a little, &c. s. n. Any thing substituted for another; a copy. adj. Each, every. ప్రతిధ్వని An echo.

s. ప్రతికారము s. n. 1. A remedy, an antidote. 2. a return of offices, either good or bad.

s. ప్రతికూలము &c. adj. Contrary, adverse, cross grained, reverse, inverted.

s. ప్రతికృతి s. n. An effigy; figure, image, picture, reflection, or shadow.

s. ప్రతిగ్రహము s. n. 1. A proper donation to brahmins; whatever is a fit present to a brahmin, at suitable periods. 2. acceptance, assent.

v. ప్రతిఘటించు v. n. To oppose.

s. ప్రతిఘము s. n. Anger, wrath, rage.

s. ప్రతిజ్ఞ s. n. Promise, assent; agreement, engagement; determination, resolution; a vow. ప్రతిజ్ఞచెల్లించు To fulfil a vow. ప్రతిజ్ఞాతము &c. adj. Promised, agreed, vowed.

s. ప్రతిదానము s. n. 1. The return or redelivery of a deposit. 2. barter, exchange.

TVD. ప్రతిన s. n. *vide* ప్రతిజ్ఞ.

s. ప్రతినిధి s. n. 1. A resemblance of a real form; an image of a statue, a picture, &c. 2. a surety.

s. ప్రతిపదు s. n. The first lunar day, of either lunar fortnight.

s. ప్రతిపక్షి s. n. An enemy.

s. ప్రతిపాదనము s. n. 1. Gift, donation. 2. ascertaining, determining.

s. ప్రతిఫలము s. n. Reflection of a mirror, &c. ప్రతిఫలించు To reflect back a figure, &c.

s. ప్రతిబంధము s. n. Obstacle, impediment, hinderance.

s. ప్రతిబింబము s. n. A resemblance, or counterpart, of real forms; as a picture, an image, a shadow, &c. ప్రతిబింబించు v. n. To reflect back, as a mirror, &c.

s. ప్రతిభ s. n. 1. Understanding, intellect. 2. light, splendour. 3. audacity, boldness, confidence.

s. ప్రతిభువు s. n. A surety.

s. ప్రతిమ s. n. A resemblance; a figure, image, or picture.

s. ప్రతిముష్టి s. n. 1. Desire, wish. 2. taking prisoner, making captive. 3. retaliation, recrimination, revenge.

s. ప్రతివాక్యము s. n. An answer, or reply.

s. ప్రతివాది s. n. A respondent; a defendant. ప్రతివాదించు v. n. To answer, or reply.

s. ప్రతిశ్యాయము s. n. Catarrh; cold.

s. ప్రతిష్ఠయము s. n. 1. An assembly. 2. a place of sacrifice.

s. ప్రతిషేధము s. n. Prohibition, forbidding, exception, contradiction.

s. ప్రతిస్తంభము s. n. Impediment, obstacle, opposition.

s. ప్రతిష్ఠ s. n. 1. Fame, celebrity. 2. consecration. 3. endowment. 4. staying, standing, fixation. ప్రతిష్ఠించు To consecrate. ప్రాణప్రతిష్ఠ That consecration of an idol which gives it *life*, or divine power.

s. ప్రతిసరము s. n. 1. A garland, or wreath. 2. a bracelet. 3. a string worn round the hand, at nuptials, &c.

s. ప్రతిహార s. *n.* An outer tent; a screen, or wall of cloth.

s. ప్రతిహారకము s. n. A lizard; a chamelion.

s. ప్రతిహతము &c. adj. Obstructed, opposed, overthrown. s. n. Disappointment.

s. ప్రతీకారము s. n. A gate, or door. ప్రతీహారుడు s. n. A doorkeeper, or porter.

s. ప్రతీహింస s. n. Revenge.

s. ప్రతీకము s. n. A limb, or member.

s. ప్రతీకారము s. n. 1. Revenge, retaliation, vengeance. 2. remedying, administering medicine.

s. ప్రతీకాశము &c. adj. in composition, Like, resembling.

s. ప్రతీచి s. n. The west quarter. ప్రతీచీనము adj. Western, west.

s. ప్రతీతము &c. adj. Famous, celebrated, renowned, known.

s. ప్రతీతి s. n. 1. Knowledge, understanding. 2. fame, notoriety.

s. ప్రతీపజశీలి s. n. A woman.

s. ప్రతీపము &c. adj. Turned away, having the face averted backwards; following an order, or course, the reverse of what is natural; against the grain, or stream.

s. ప్రతీరము s. n. A shore, or bank.

s. ప్రతీత్యము &c. adj. Venerable, respectable.

s. ప్రతోలి s. n. A high street; the principal road through a village.

T. ప్రత్తి s. n. Cotton, when in the pod. *vide* పత్తి.

s. ప్రత్యక్ష adj. 1. Subsequent, *behind*, following in time or place. 2. western.

s. ప్రత్యగ్రము &c. adj. New, recent, *fresh*.

s. ప్రత్యయము s. n. 1. Knowledge, apprehension. 2. trust, faith, belief, confidence. 3. oath, ordeal. 4. cause, motive. 5. an affix to roots and words, forming derivatives and inflections. 6. war, battle.

s. ప్రత్యర్థి s. n. 1. An enemy. 2. in-law, a defendant.

s. ప్రత్యవాయము s. n. 1. Separation. 2. an impropriety, a fault; harm, injury.

s. ప్రత్యక్షము adj. Perceptible, perceivable; present, as cognizable by any of the organs of sense.

s. ప్రత్యాఖ్యాతము &c. adj. 1. Removed, set aside. 2. informed, apprised. 3. discouraged, prohibited, forbidden. 4. denied, refused. 5. celebrated, notorious.

s. ప్రత్యాఖ్యానము s. n. 1. Rejection, refutation, disallowance, disregard. 2. denial, refusal.

s. ప్రత్యేదిష్టము &c. adj. *vide* ప్రత్యేభిష్టితము.

s. ప్రత్యేన్యూనము adj. Instead of; in lieu of.

s. ప్రత్యేవశ్యత s. n. Necessity, urgency.

s. ప్రత్యేసత్తి s. n. Proximity, contiguity.

s. ప్రత్యేసన్నము &c. adj. Near, proximate, contiguous.

s. ప్రత్యేహారము s. n. 1. Abstraction, insensibility, restraining the organs, so as to be indifferent to disagreeable or agreeable excitement.

s. ప్రత్యుత్తరము s. n. An answer, reply, or rejoinder.

s. ప్రత్యుత్థానము s. n. Polite reception of a visitor; rising to welcome him, &c.

s. ప్రత్యుపకారము s. n. A return of good offices; gratitude.

s. ప్రత్యూషము s. n. Dawn, morning.

s. ప్రత్యూహము s. n. Obstacle, impediment, hinderance.

s. ప్రత్యేకము &c. adj. Separate, distinct. ప్రత్యేకించు To separate. ప్రత్యేకముగా Separately; in private, alone.

s. ప్రథ s. n. Fame, celebrity.

s. ప్రథమము adj. 1. First, prior, initial. 2. chief, principal. ప్రథమపురుషము in grammar, The third person.

s. ప్రథితము &c. adj Famous, celebrated, made known, declared.

s. ప్రదరము s. n. An arrow.

s. ప్రదక్షిణము s. n. Reverential salutation, by circumambulating persons, or objects, keeping the right side towards them.

s. ప్రదేశము s. n. A place in general; a country, a district, &c.

s. ప్రదేశిని s. n. The fore finger.

s. ప్రదోషము s. n. Evening; the first part of the night.

s. ప్రద్యుమ్నుడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. ప్రద్యోతనుడు s. n. The sun.

s. ప్రధనము s. n. War, battle.

s. ప్రధానము &c. adj. Chief, principal, superior. ప్రధానముచేయు To betroth in marriage.

s. ప్రధానుడు or ప్రధాని s. n. A prime, or chief, minister.

s. ప్రధి s. n. The circumference of a wheel.

s. ప్రణాళి s. n. A drain, or canal; a sluice, or water-course.

r. ప్రణవన s. n. Beauty. adj. Beautiful, handsome.

s. ప్రపa s. n. A place where water is distributed, a place of refreshment.

s. ప్రపంచము s. n. 1. The world, or universe. 2. extent, expanse. 3. copiousness, abundance. 4. illusion, or delusion. ప్రపంచించు To extend, or enlarge.

s. ప్రపదము s. n. The point of the foot; the tip of the toes.

s. ప్రపాతము s. n. 1. A cliff, or precipice. 2. a cascade, or water-fall. 3. a bank, or shore.

s. ప్రపాథము s. n. A road.

s. ప్రపుల్లము &c. adj. *Blown as a flower.*

s. ప్రబంధము s. n. A connected discussion, or narrative.

s. ప్రబలము &c. adj. Strong, powerful, pre-eminent. ప్రబలు v. n. To increase, to improve; to become great, or powerful. ప్రబలించు v. a. To extend, or augment. This verb has also occasionally the neuter meaning of ప్రబలు.

s. ప్రబుద్ధుడు s. n. A man of superior intelligence; a sage.

T. ప్రబ్బ చెట్టు s. n. A reed, or rattan.

T. ప్రబ్బు v. To obtain or procure.

s. ప్రభ s. n. Light, radiance, splendour. ప్రభాకరుడు (from s. కర *that makes*.) The sun.

s. ప్రభంజనుడు s. n. The god of wind.

s. ప్రభవ s. n. The first year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రభవించు v. n. To be born, or produced.

s. ప్రభాతము s. n. The dawn, or morning.

s. ప్రభావము s. n. 1. Majesty, dignity, magnanimity, high spirit. 2. power, strength, energy.

s. ప్రభువు s. n. A lord, master, or ruler. ప్రభుత్వము s. n. Power, authority, rule, government.

s. ప్రభూతము adj. Much, many.

s. ప్రమ్రక్షకము s. n. A chaplet of flowers, suspended from the middle lock of hair.

s. ప్రమథులు s. n. plu. The attendants on *Siva*; hence ప్రమథాధిపుడు *Siva* himself.

s. ప్రమదము s. n. Joy, pleasure, delight, rapture. ప్రమదవనము or ప్రమదావనము s. n. (from s. వన *a grove.*) A royal pleasure ground, attached to the seraglio.

s. ప్రమాణము s. n. 1. Measure, size, dimension, quantity. 2. proof, testimony, authority. 3. an oath, adjuration. 4. limit. 5. cause, motive. ప్రమాణము చేయు To take an oath. ప్రమాణము చేయించు To administer an oath. Nearly all the Hindoo forms of oath partake of the nature of ordeals; and one of the oldest among them is that of the balance, or weighing a man twice; once before, and once after, he has given his testimony; hence the *word* denoting properly *measure* has become applied both to the *testimony* given, and to the *oath* under which it is delivered.

s. ప్రమాదము s. n. 1. Mistake, error, inadvertence, carelessness, inaccuracy. 2. misfortune.

s. ప్రమాది s. n. The thirteenth year, of the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్రమాదీచ s. n. The forty-seventh year, of the Hindoo cycle of sixty.

T. ప్రమిడె s. n. The cup of a lamp; the place which holds the oil.

s. ప్రమీతము &c. adj. 1. Dead, deceased. 2. immolated, sacrificed.

s. ప్రమీల s. n. Lassitude, enervation, exhaustion from indolence or fatigue.

s. ప్రముఖము &c. adj. 1. Chief, first, principal. 2. excellent, best.

s. ప్రయోగము s. n. Cause, occasion. 2. motive, origin. 3. result. 4. occupation, business. 5. profit, advantage. 6. use. 7. a religious ceremony. శుభ ప్రయోజనము A marriage, or other auspicious ceremony. ప్రయోజకుడు A clever, or able, man.

s. ప్రరోహము s. n. A bud, or shoot.

s. ప్రలంబఘ్నుఁడు s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna*.

s. ప్రలాపము s. n. 1. Unmeaning or unconnected speech. 2 sorrow, lamentation. ప్రలాపించు or ప్రలపించు v. n. To lament, or grieve.

r. ప్రల్లదనములు s. pl. Vain speeches; useless expressions. ప్రల్లదుఁడు 1. A man who uses vain words. 2. a wicked man.

s. ప్రళయము s. n. The end of a *Culpa*, or destruction of the world. జలప్రళయము The deluge. ప్రళయముగా adv. 1. In immense or overpowering numbers. 2. with vast pomp. 3. in a most extraordinary manner.

s. ప్రవచనము s. n. The *Veda*; or Hindoo scripture.

s. ప్రవణము &c. adj. 1. Devoted, attached, or adhering to. 2. endowed with.

s. ప్రవర s. n. 1. Offspring, descendants. 2. family, tribe, lineage. ప్రవరము &c. adj. Excellent.

s. ప్రవర్తన s. n. 1. Action, business, worldly interest or activity, as opposed to abstract contemplation. 2. conduct, behaviour. ప్రవర్తించు or ప్రవర్తిల్లు 1. To act or behave. 2. to be going on, in a state of action.

s. ప్రయోగము s. n. 1. Consequence, result; the main object, or end, of any previous action. 2. the operation, or effect, of magical or mysterious rites. 3 example, comparison. 4. effort, exertion. 5. act, action. 6. authority for the use of a word; or the illustration of it's use in construction. 7. the administration or prescription of medicine. 8. the discharging or shooting an arrow. ప్రయోగించు v. a. 1. To make use of a word, in composing, or writing. 2. to prescribe, or administer. 3. to shoot.

s. ప్రయోజనము s. n. 1. Cause, occasion. 2. motive, origin. 3. result. 4. occupation, business. 5. profit, advantage. 6. use. 7. a religious ceremony. శుభ ప్రయోజనము A marriage, or other auspicious ceremony. ప్రయోజకుడు A clever, or able, man.

s. ప్రరోహము s. n. A bud, or shoot.

s. ప్రలంబఘ్నుఁడు s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna*.

s. ప్రలాపము s. n. 1. Unmeaning or unconnected speech. 2 sorrow, lamentation. ప్రలాపించు or ప్రలపించు v. n. To lament, or grieve.

r. ప్రల్లదనములు s. pl. Vain speeches; useless expressions. ప్రల్లదుఁడు 1. A man who uses vain words. 2. a wicked man.

s. ప్రళయము s. n. The end of a *Culpa*, or destruction of the world. జలప్రళయము The deluge. ప్రళయముగా adv. 1. In immense or overpowering numbers. 2. with vast pomp. 3. in a most extraordinary manner.

s. ప్రవచనము s. n. The *Veda*; or Hindoo scripture.

s. ప్రవణము &c. adj. 1. Devoted, attached, or adhering to. 2. endowed with.

s. ప్రవర s. n. 1. Offspring, descendants. 2. family, tribe, lineage. ప్రవరము &c. adj. Excellent.

s. ప్రవర్తన s. n. 1. Action, business, worldly interest or activity, as opposed to abstract contemplation. 2. conduct, behaviour. ప్రవర్తించు or ప్రవర్తిల్లు 1. To act or behave. 2. to be going on, in a state of action.

s. ప్రయోగము s. n. 1. Consequence, result; the main object, or end, of any previous action. 2. the operation, or effect, of magical or mysterious rites. 3 example, comparison. 4. effort, exertion. 5. act, action. 6. authority for the use of a word; or the illustration of it's use in construction. 7. the administration or prescription of medicine. 8. the discharging or shooting an arrow. ప్రయోగించు v. a. 1. To make use of a word, in composing, or writing. 2. to prescribe, or administer. 3. to shoot.

s. ప్రయోజనము s. n. 1. Cause, occasion. 2. motive, origin. 3. result. 4. occupation, business. 5. profit, advantage. 6. use. 7. a religious ceremony. శుభ ప్రయోజనము A marriage, or other auspicious ceremony. ప్రయోజకుడు A clever, or able, man.

s. ప్రరోహము s. n. A bud, or shoot.

s. ప్రలంబఘ్నుఁడు s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna*.

s. ప్రలాపము s. n. 1. Unmeaning or unconnected speech. 2 sorrow, lamentation. ప్రలాపించు or ప్రలపించు v. n. To lament, or grieve.

r. ప్రల్లదనములు s. pl. Vain speeches; useless expressions. ప్రల్లదుఁడు 1. A man who uses vain words. 2. a wicked man.

s. ప్రళయము s. n. The end of a *Culpa*, or destruction of the world. జలప్రళయము The deluge. ప్రళయముగా adv. 1. In immense or overpowering numbers. 2. with vast pomp. 3. in a most extraordinary manner.

s. ప్రవచనము s. n. The *Veda*; or Hindoo scripture.

s. ప్రవణము &c. adj. 1. Devoted, attached, or adhering to. 2. endowed with.

s. ప్రవర s. n. 1. Offspring, descendants. 2. family, tribe, lineage. ప్రవరము &c. adj. Excellent.

s. ప్రవర్తన s. n. 1. Action, business, worldly interest or activity, as opposed to abstract contemplation. 2. conduct, behaviour. ప్రవర్తించు or ప్రవర్తిల్లు 1. To act or behave. 2. to be going on, in a state of action.

s. ప్రవర్ధిల్లు v. n. To increase, prosper, or augment.

s. ప్రవ్రీళిక s. n. A riddle, enigma, conundrum, or charade.

s. ప్రవహణము s. n. A car, or covered conveyance, for females.

s. ప్రవాద s. n. Rumour, report.

s. ప్రవాళము s. n. 1. Coral. 2. a sprout, or shoot. 3. the neck of a lute.

s. ప్రవాళకుడు s. m. A young man; a pupil.

s. ప్రవాహము s. n. A stream, or current; the flowing, or course of any thing; continuous passage. ప్రవహించు To flow; to run as water.

s. ప్రవాహిక s. n. Diarrhœa.

s. ప్రవిశ్లేషణము s. n. Separation, parting.

s. ప్రవీణుడు &c. adj. Skilful, clever, conversant. ప్రవీణత s. n. Ability, cleverness.

s. ప్రవృత్తి s. n. 1. Activity, occupation; active life, as opposed to contemplative devotion. 2. tidings, intelligence. 3. a motion of the bowels; also looseness, or purging, of them.

s. ప్రవృద్ధుడు &c. adj. Full grown, expanded, diffused, spread abroad, or dispersed.

s. ప్రవేశము s. n. 1. Entering, entrance. 2. arrival. 3. advancement in learning. ప్రవేశించు v. n. 1. To enter. 2. to arrive at. 3. to interfere in.

s. ప్రవేష్టము s. n. 1. An arm. 2. the fore arm, or wrist.

s. ప్రశంస s. n. Praise, applause, encomium; flattery. 2. subject, or matter. ప్రశంసించు v. a. To praise, or commend; to flatter.

s. ప్రశస్తుడు &c. adj. 1. Happy, well, right. 2. good, excellent, best, illustrious. 3. commodious.

s. ప్రశ్న or ప్రశ్నము s. n. A question, demand, or enquiry.

s. ప్రశ్రయము s. n. Affection; affectionate regard, or solicitation.

s. ప్రశస్తుడు s. m. A leader, conductor, or preceder; one who goes first, or before.

s. ప్రస్థాయి s. n. A cow, pregnant with her first calf.

s. ప్రసంగము s. n. 1. A discourse. 2. introduction, insertion. 3. association, connection. ప్రసంగించు To discourse; to argue, or dispute.

s. ప్రసక్తి s. n. An occurrence, or event.

s. ప్రసన్నత s. n. Brightness, pellucidness, clearness, purity. ప్రసన్నము &c. adj. 1. Clear, transparent, clean, bright, pellucid. 2. pleased, delighted, complacent, gracious, favorable.

s. ప్రసభము s. n. Violence.

s. ప్రసరణము s. n. 1. Surrounding an enemy. 2. spreading over the country, to forage.

s. ప్రసరము s. n. 1. A way, or road. 2. a bed made of tender leaves. 3. spreading, extending. 4. speed, velocity. 5. a weaver's shuttle. 6. an iron arrow. ప్రసరించు v. n. To spread, or extend.

s. ప్రసవము s. n. 1. The bringing forth, or bearing, young. 2. a flower, or blossom.

3. birth, production. 4. offspring, posterity. ప్రసవవేదనలు The pains, or travail, of child-birth. ప్రసవించు To bring forth a child.

s. ప్రసవ్యము adj. Contrary, reverse, inverted, reverted.

s. ప్రసాదము s. n. 1. Clearness, cleanness, brightness. 2. favor, kindness, propitiousness. 3. well-being, welfare. 4. food offered to the deity, or to a *Gooroo*. ప్రసాదించు v. a. To favor.

s. ప్రసాధనము s. n. Dress, embellishment, decoration.

s. ప్రసాధని s. n. A comb.

s. ప్రసాదము s. n. To eat.

s. ప్రసారము s. n. Going to forage; spreading over the country for grass and fuel.

s. ప్రసిద్ధము &c. adj. 1. Adorned, ornamented. 2. famous, celebrated, notorious.

s. ప్రసిద్ధి s. n. Fame, celebrity, notoriety.

s. ప్రసూతి or ప్రసూతిక s. n. A woman who has borne a child, or who is recently delivered. ప్రసూతి s. n. Bringing forth young.

s. ప్రసూనము s. n. 1. A flower, bud, or blossom. 2. fruit.

s. ప్రసృతము &c. adj. 1. Dispersed, extended, spread abroad. 2. stretched. 3. modest, humble. 4. swift, quick. 5. gone. 6. attached to, engaged in, occupied by. s. n. 1. The palm of the hand, hollowed as if to hold liquids. 2. the leg.

s. ప్రసృతి s. n. The palm of the hand hollowed.

s. ప్రసేవకము s. n. A wooden vessel, covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper. 2. a crooked piece of wood, at the end of the lute.

s. ప్రస్తరము s. n. 1. A stone, or rock. 2. a jewel, or precious stone. 3. a couch made of flowers, or grass.

s. ప్రస్తారము s. n. A jungle thicket, or wood overgrown with grass.

s. ప్రస్తావము s. n. Opportunity, occasion. ప్రస్తావించు v. a. To seize an opportunity.

s. ప్రస్తుతము &c. adj. 1. Said, revealed, propounded, declared. 2. ready, prepared. 3. praised, panegyrised. s. n. A feast, or ceremony. adv. At present.

s. ప్రస్తుతి s. n. Praise, applause.

s. ప్రస్థాపించు v. a. To place, keep, or stop.

s. ప్రహరణము s. n. 1. A weapon. 2. a blow. 3. war, battle. ప్రహరించు v. a. To beat, or slay.

s. ప్రహరము s. n. A watch, or the eighth part of an entire day and night, comprehending about three english hours of time.

s. ప్రహారి s. n. A wall, raised around the house.

s. ప్రహసనము s. n. 1. Loud, violent, or hearty laughter. 2. mirth, merriment. 3. sarcasm, satire, as a branch of rhetorical composition.

s. ప్రహి s. n. A well.

s. ప్రహేళిక s. n. A riddle, or enigma; a puzzling, or enigmatical, question.

s. ప్రక్షాళనము s. n. Washing, cleaning

T. ప్ర adj. Old, ancient.

s. ప్రాంతమ్మగ్రామము s. n. A suburb; or collection of houses, out of the walls of a town.

s. ప్రాంతము s. n. 1. Edge, margin, border, end. 2. neighbourhood. adj. Near, adjacent.

s. ప్రాంతరము s. n. 1. A long, or tiresome, road. 2. frontier, limit, border.

s. ప్రాంశువు adj. High, tall, lofty.

s. ప్రాకారము s. n. A rampart, or fence; any enclosure, or defence, in the form of a wall, upon a raised mound.

T. ప్రాకు v. n. To creep.

T. ప్రాకుడు s. n. Dirt.

s. ప్రాకృతము &c. adj. Low, vile, vulgar; thence it is used as a s. n. to denote A provincial and peculiar dialect of the sanscrit language.

T. ప్రాకెన్న s. n. The peculiar ceremony observed by the three first of the pure Hindoo tribes, in which the bride and bridegroom are blessed.

T. ప్రాగు v. n. *vide* సాగు, under ప్రాచి.

s. ప్రాగ్ adj. Before, prior; preceding in place, or time. 2. east, eastern. 3. past, gone. adv. Formerly.

s. ప్రాగ్జ్యోతిషము s. n. A country, supposed to be part of *Asam*.

s. ప్రాఘూణకుడు s. n. A guest.

s. ప్రాచి s. n. The east.

T. ప్రాచి s. n. *vide* పాచి.

s. ప్రాచీనము &c. adj. 1. East, eastern. 2. former, prior, ancient, old. s. n. A bound, hedge, or fence. ప్రాచీనవితుడు s. n. (from వితు *a mark.*) The moon. ప్రాచీనబర్హి A name of *Indra*.

s. ప్రాచీనావీతము s. n. The sacerdotal thread, worn over *the* right arm, and passing under the left.

s. ప్రాచీరము s. n. *vide* ప్రాచీనము.

s. ప్రాచేతసుడు s. n. 1. *Varoona*, the Hindoo Neptune. 2. *Valmeekee*, the author of the *Ramayanum*.

s. ప్రాచ్యుడు s. n. A man from the eastern country.

s. ప్రాజనము s. n. A goad.

s. ప్రాజాపత్యము n. n. 1. A form of marriage; the gift of a girl respectfully by her father, to her lover. 2. a sort of penance; eating once a day for three days in the morning, once in the night for three days, subsisting three days on food given as alms, and fasting three days more. 3. a particular sacrifice, performed before appointing a daughter to raise issue, in default of male heirs. 4. Authority, power.

s. ప్రాజ్ఞ s. n. A clever, or intelligent, woman.

s. ప్రాజ్ఞుడు s. n. A *Pundit*; a learned, or wise man.

s. ప్రాజ్యము adj. Much, many.

s. ప్రాడ్వివాకుడు s. n. A judge, or magistrate.

s. ప్రాణము s. n. 1. *Air* inhaled; inspiration, breath. 2. air, wind. 3. strength, power. 4. life, vitality. 5. in grammar a vowel. ప్రాణములు The *five* vital airs; or modes of inspiration, and expiration, collectively. ప్రాణప్రతిష్ఠ The consecrating, or giving *life* to an idol. వాడు నామీఁద ప్రాణమువిడుస్తాడు lit. he, upon me, *quits life*. He has a great regard for me. ప్రాణముఁదీయు s. n. The creator; as giving life. ప్రాణనాథుఁడు s. n. (from s. నాథ *lord*.) 1. A husband. 2. *Yama*. ప్రాణస్నేహము s. n. *Intimate* friendship.

s. ప్రాణాయామము s. n. Breathing in a peculiar way, through the nostrils, during the mental recitation of the names or attributes of some deity. It is differently performed. The *Vydicas*, or followers of the *Veda*, close the right nostril first with the thumb, and inhale breath through the left; then they close both nostrils, and finally open the right for exhalation. The followers of the *Tuntras* close the left nostril first, and exhale also through it; these operations are severally called రేచక-పూరక.

s. ప్రాణి s. n. An animal; a sentient, or living, being.

v. ప్రాత adj. Old, ancient. *vide* ప్రా, and పాత s. n. *vide* పాఁత. ప్రాతఁబడు To become old.

s. ప్రాతఃకాలము s. n. The dawn, the morning.

s. ప్రాదుర్భావము s. n. Manifestation, appearance.

s. ప్రాదేశము s. n. The span of the thumb and fore finger.

s. ప్రాపకము or ప్రాపు s. n. Protection, support.

s. ప్రాప్తము &c. adj. Obtained, gained, received, procured. ప్రాప్తి s. n. 1. Gain, profit. 2. acquiring, getting, obtaining. 3. improvement, success. 4. rise, ascent. 5. one of the eight superhuman faculties, the power of obtaining every thing; hence, in common use, *luck, fortune*. ప్రాప్తించు v. n. To happen, or occur. ప్రాప్యము adj. Attainable, procurable.

s. ప్రాఁబలుకులు or ప్రాఁమనుకులు s. n. plu. The *Vedas*. lit. the ancient words.

s. ప్రాభవము s. n. Superiority, pre-eminence, supremacy.

s. ప్రామాణికము &c. adj. 1. Speaking truth. 2. true; of great force, credit, or authority. from ప్రమాణము q. v.

v. ప్రాము v. a. To rub; to wash the wall.

s. ప్రాయము s. n. 1. Fasting in order to die. 2. a state, or condition, of life; as age, youth, &c. adj. Like.

s. ప్రాయశ్చిత్తము s. n. Expiation; penance.

s. ప్రారంభము s. n. *vide* ఆరంభము.

s. ప్రారబ్ధము s. n. Destiny, luck, fortune.

s. ప్రార్థన s. n. 1. Asking, begging. 2.

prayer, supplication. ప్రార్థించు v. a, To pray, or supplicate.

s. ప్రార్థితము &c. adj. 1. Asked, begged, solicited. 2. said, spoken. 3. obstructed, or opposed, by an enemy. 4. killed, hurt.

s. ప్రాలంబము s. n. A garland, hanging round the neck, and reaching to the breast.

s. ప్రాలంబిక s. n. A garland; a necklace.

r. ప్రాలు s. n. plu. 1. Rice. 2. *vide* అక్షతలు No. 1 and 2.

r. ప్రాలుమాలు or ప్రాల్మాలు v. n. To be idle, or lazy. *vide* పాలుమాలు.

s. ప్రాశేయము s. n. Snow; frost.

s. ప్రావారము s. n. An upper, or outer garment.

s. ప్రావృట్టు s. n. The rainy season; the *monsoon*. *vide* వర్షాఋతువు under ఋతువు.

s. ప్రావృతము s. n. A veil, wrapper, cloak, or mantle. adj. Covered, enclosed, encompassed.

s. ప్రావృషిజము s. n. A frog.

s. ప్రాశనము s. n. Feeding, eating.

s. ప్రాసము s. n. A barbed dart. In Telcoogoo prosody, it denotes *alliteration*.

s. ప్రాసాదము s. n. A temple, a palace; a building consecrated to a deity, or inhabited by a prince.

s. ప్రాహ్ణము s. n. The forenoon.

r. ప్రీలు v. n. To grow slack, or become loose.

s. ప్రీనుదశని s. n. The tree termed *Mimusops kauki*.

s. ప్రీయము &c. adj. 1. Dear, beloved, desired. 2. dear, or high, in price. ప్రీయుడు s. n. A husband.

s. ప్రీణనము s. n. Satisfaction, satisfying, satiety.

s. ప్రీతి s. n. 1. Joy, pleasure, delight, happiness. 2. love, affection, regard. 3. the second of the 27 astronomical *Yogas*. ప్రీతము &c. adj. Pleased, happy, glad.

s. ప్రేంఖ s. n. 1. A swing; a sort of hammock, or swinging cot, either for travelling, or diversion. 2. dancing. 3. wandering, roaming, or travelling about.

s. ప్రేంఖోళితము &c. adj. Agitated, shaken, swung; set in motion.

r. ప్రేఖ s. n. *vide* ప్రేఖ.

s. ప్రేత s. n. A ghost, goblin, or sprite; an evil being, especially animating the carcases of the dead.

s. ప్రేము or ప్రేముడు s. n. 1. Affection, kindness, tender regard. 2. pleasure, sport, pastime, joy.

s. ప్రేయసి s. n. A wife.

TUD. ప్రేరణ or ప్రేరణము s. n. (*from* s. ప్రేరణ) 1. Sending, directing. 2. passion; or operation of the organs of sense. 3. excitement, *instigation*. ప్రేరేపించు or ప్రేరేచు v. a. To induce, excite, or instigate. ప్రేరకుడు s. n. An instigator.

r. ప్రేలు v. a. To prattle, or tattle; to talk in a silly manner. *vide* ప్రేలు.

r. ప్రేవు s. n. *vide* ప్రేగు, and ప్రేగు.

s. పోష్యము &c. adj. Most or very dear, or beloved.

s. పోష్యకత్తె s. n. A maid-servant.

s. పోష్యకాడు s. n. A man servant.

s. పోషణ s. n. Intellect, understanding, sense.

s. పోషాణాగారము s. n. A fencing-house.

r. పోష్టు s. n. *vide* పొన్ను.

r. పోష్యి s. n. *vide* పొన్ను.

r. పోక s. n. A heap, multitude, or assemblage.

s. పోక్తము &c. adj. Told, said, declared.

r. పోకు s. n. *vide* పోకు, No. 2 and 3.

r. పోచు v. a. To save, protect, support or preserve.

nun. పోక్త s. n. (from s. పోక్ష) A wise, or skilful, person.

s. పోక్తము &c. adj. Sewn, stitched, strung, tied.

s. పోక్త్రము s. n. 1. The nose of a horse, or the tip of it. 2. the loins, or hip.

r. పోక్తి s. n. Beauty.

r. పోక్ష s. n. Protection; saving. *vide* పోచు.

r. పోక్యాలు s. n. A woman.

r. పోలు s. n. A city. పోలదిరుగు v. n. *vide* డోలేరు To go in procession about a city. This term, in marriage ceremonies, is often applied to that part of them which consists in a fictious procession round the city, represented by some object placed in the house.

r. పోష s. n. *vide* పోకు, and పోకు No. 2 and 3.

s. ప్రోషితభర్తృక s. n. A wife whose husband is absent.

s. ప్రోష్ఠపదము s. n. The sixth Telooguo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Virgo*.

s. ప్రోక్షణము s. n. 1. Sprinkling. 2. killing in sacrifice. ప్రోక్షితము &c. adj. Sprinkled, killed. ప్రోక్షించు v. n. To sprinkle.

s. ప్రోథ s. n. 1. A woman from thirty years of age, to fifty-five. 2. a description of the *Nayica*, or mistress, a woman whose feelings are violent, or impetuous. adj. Skilful, dexterous, clever.

s. ప్లవ s. n. The thirty-fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్లవంగ s. n. The fortieth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. ప్లవంగము-ప్లవగము or ప్లవంగము s. n. 1. An ape, or monkey. 2. a frog.

s. ప్లవము s. n. A raft, a float.

s. ప్లవనౌక s. n. A boat, ship, or raft.

s. ప్లవోదము s. n. Joy, rejoicing.

s. ప్లక్షము s. n. The waved leaf fig tree. *Ficus infectoria*.

s. ప్లుతము s. n. The third length of sound given to vowels; the protracted, or continuous, sound; being three times the length of the short vowel, and occupying three moments in it's utterance.

s. ప్లుష్టము adj. Burnt.

s. ప్లోషము s. n. Combustion, burning.

ఫ

ఫ The thirty-seventh letter, and twenty-second consonant, in the Teloogoo alphabet.

a. ఫకీరు s. n. (from A. فقير) A *fakeer*, dervise, or religious mendicant.

a. ఫజీతి or ఫజీరు s. n. (from A. فضيحة) Disgrace, ignominy.

s. ఫణము s. n. The expanded hood, or neck, of the snake termed *Cobra di capello*.

s. ఫణి s. n. A serpent, or snake. ఫణిశయ్యకుడు s. n. (from s. శయ్య *a bed*, and X *who goes.*) *Vishnoo*, who reclines on *Adisheshu*, the chief of snakes.

s. ఫణిజ్ఝకము s. n. A delicate sweet smelling plant, apparently a sort of basil, with small leaves.

s. ఫణిత &c. adj. 1. Told, said. 2. praised.

a. ఫయిసలా s. n. (from A. فيصلة) Settlement, decision.

a. ఫరమాయిషు s. n. (from P. فرمايش) 1. Order, commission, direction. 2. pleasure, will. ఫరమాయించు To give orders; to appoint, to fix.

a. ఫరారీఅవు v. n. (from A. فرار *flight, running away.*) To run away; to desert, or abscond.

s. ఫలకము s. n. A shield.

s. ఫలము s. n. 1. The fruit of any plant: fruit in general. 2. fruit, (metaphorically) result, produce, consequence. 3. prosperity, flourishing, thriving. 4. gain, profit, acquisition. ఫలాశనము s. n. (from s. అశన *food.*) A parrot; as feeding on fruit. ఫలించు or ఫలియించు v. n. 1. To be fruitful; to yield fruit; to be productive. 2. to be successful. 3. to be profitable. ఫలినము s. n. A tree, especially when bearing fruit. ఫలితము &c. adj. Fruitful. ఫల్గుణరము s. n. A collation. ఫలితార్థము s. n. Purport, meaning.

a. ఫల్లానా s. n. (from A. فلان) Such a one. adj. Such and such.

s. ఫలోదయము s. n. (from s. ఫలము q. v. and s. ఉదయ *rising.*) 1. Gain, profit. 2. heaven, paradise. 3. joy, happiness.

s. ఫల్గునుడు s. n. A name of *Arjoona*, the third son of *Pandoo*.

s. ఫల్గువు adj. Pithless, sapless, vain, unmeaning, empty, useless.

s. ఫల్గూకము s. n. The young of any bird.

s. ఫాంటను s. n. Diluted decoction; decoction easily prepared.

s. ఫాణితము s. n. The inspissated juice of the sugar cane; raw sugar.

a. ఫాయిదా s. n. (from A. فايدة) Profit, gain, advantage, utility.

s. ఫాలము s. n. The share of a plough.

s. ఫాల్గునము or ఫాల్గుణికము s. n. The twelfth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Pisces*.

a. ఫిరూర్ s. n. (from A. فتور *weakness.* Hind. *quarrelling.*) 1. Disturbance, insurrection, rebellion. 2. any secret, deceitful, or underhand proceeding.

త. కిరంగిచెక్క s. n. *vide* పరంగిచెక్క.

త. కిరంగి s. n. *vide* ఫిరంగి.

c. కిరియాదు s. n. (from P. كرية) 1. A complaint. 2. an accusation, or plaint, in law. కిరియాది (from P. كرياى) A plaintiff, or complainant.

s. కుల్లను &c. adj. Expanded, blown; opened, as a flower.

s. కేనము s. n. Scum, froth, foam.

s. కేశిలము s. n. The soap-plant. *Saponus detergens.* adj. Foamy, frothy.

s. కేర్గవము or కేరువ s. n. A jackal.

బ

బ The thirty-eighth letter, and twenty third consonant, in the Teloogoo alphabet. It is the fifth or last letter of the five termed in Teloogoo grammar the పరళలు or *soft letters*. It is substituted for initial ప, when words beginning with ప are preceded by any of those belonging to the class termed *drootupraeroolooloo*.

త. బంక s. n. 1. Gum, glue. 2. flux, or issue, of matter. adj. 1. Viscous, glutinous, sticky. 2. figuratively, *stingy*. నెత్తురు బంక The bloody flux. బంకమన్ను s. n. Clay. lit. glutinous earth. బంకలుసాగు v. n. To be gummy or sticky.

త. బంగరు - బంగారము or బంగారు s. n. Gold. adj. Golden. బంగారుపీఁగు Gold leaf. lit. gold water. బంగారుపూఁత s. n. Gilding. బంగారుకడ్డి An ingot of gold. బంగారు రేకులు Plates, or flat pieces, of gold. చొక్క పుబంగారు. Fine, or pure, gold. బంగారుయిసుక Gold dust.

త. బంగారుకంటి s. n. lapwing. lit. gold-eyed.

త. బంగారుతీగెలు s. n. A species of pady. lit. gold-vines.

త. & s. బంగాళదేశము s. n. The country of *Bengal*.

n. బంగి s. n. (from P. بنگ) The *bang*, or *gunjah*, plant; a species of hemp, *Cannabis sativa*.

త. బంటి adv. As high as; up to. It is applied with relation to depth only; as మొలబంటినీరు Water, as high as the waist.

త. బంటు s. n. 1. A hero, or warrior. 2. a foot soldier. 3. a peon; the lowest civil officer. 4. at chess, *a pawn*. బంటుతనము s. n. Heroism, bravery.

త. బంట్రౌతు s. n. (from త. బంటు q. v. and త. రౌతు *a rider*.) A trooper or horse soldier; but now generally applied to a peon. *vide* బంటు No. 3.

త. బండ s. n. 1. A rock or vast stone. 2. a pestle without a ferrule. adj. 1. Worn out. 2. opprobrious, obscene. 3. cruel. బండవాండ్లు s. n. A certain class of people, who beg with a stone in their hands; threatening to beat themselves, with it, if alms are not given.

త. బందరుపు s. n. A bag of money.

త. బందవళము or బందాలము s. n. 1. Stock, capital, funds, money. 2. the true extent of one's property, or ability.

త. బందారుపిచ్చుక s. n. A gallinule.

త. బండి s. n. 1. Any wheeled conveyance;

a carriage, a cart, &c. 2. a wheel. బండి మొగ్గరము An army arranged in the form of a wheel. బండియిఱుసు s. n. An axle-tree. బండిరిక్క s. n. The fourth of the lunar mansions, from it's form, like a cart, or wain. బండిరాల్లు The wheel of any conveyance. (lit. the stone). Stone wheels are common in many parts of India.

2. బంది s. n. A ball made of flowers, or cloth.

3. బంది s. n. (from s. పంక్తి) A row, line, or rank. ఎద్దులబంది A string, or row, of bullocks. This is applied chiefly to those employed to thrash corn; six or seven are tied in a string, or row, abreast of each other, and made to move circularly round a stock of corn, which is thrown under their feet as they proceed; and, by trampling upon it, they press the corn out of the ears.

1. బంధము s. n. 1. A cord, or rope, used to tie together the two legs of any animal, to prevent it's escape. 2. the rope used by the drawers of toddy, to keep their feet together, in climbing high palm trees.

2. బందలము s. n. A pot, with a wide mouth.

3. బందిs. n. 1. (P. بند) Imprisonment, confinement. 2. a captive. బందికాండ్రు s. n. One of a gang of robbers. 2. a prisoner, or captive. బందిపోటు s. n. An incursion of robbers.

4. బందు s. n. 1. A hinge. 2. a species of bird. 3. restraint, confinement. 4. stopping, terminating, concluding. (P. بند).

1. బందుకట్టు s. n. Conspiracy, league, cabal, plot, plan, scheme. బందుకట్టుకొను v. n. To conspire, cabal, form a party, or be leagued together.

2. బందుకుఁడు s. n. *vide* బంధువు.

3. బందుఖానా s. n. (*from* s. బంది) 1. Imprisonment, confinement. 2. a fine for a trespass by cattle.

4. బందోబస్తు s. n. (from P. بندوبست) Arrangement, settlement, regulation, management.

5. బంధకము s. n. 1. Binding, confinement. 2. engagement. 3. servitude. సంసారబంధకము *The yoke* of marriage.

6. బంధకి s. n. An unchaste woman, a harlot, a wanton.

7. బంధచతురంగము s. n. A complete army, or one with it's four divisions of chariots, elephants, horse, and foot.

8. బంధన s. n. Paste, gum, glue; any thing sticky. adj. Viscous, glutinous.

9. బంధనము s. n. Binding, tying, imprisoning, confining. దిగ్బంధనము The tying up, or imposing restriction upon, the quarters of the world; so as to prevent the intrusion of evil spirits, &c.

10. బంధము s. n. A binding, tie, or fetter. బంధించు v. a. To tie, bind, or tighten. v. n. To be bound, or stopped, as urine, &c.

11. బంధుజీవకము or బంధుజీవము s. n. The flower termed *Pentapetes phœnicea*.

12. బంధుఁడు s. n. *vide* బంధువు.

s. బంధుత s. n. A company, or multitude, of kinsmen.

s. బంధురము &c. adj. 1. Uneven, undulating. 2. bent, bowed. 3. pleasing, delightful, handsome. 4. extensive, much. s. n. A swan.

s. బంధులుడు s. n. A bastard.

s. బంధువు or బంధువుడు s. n. A kinsman, or relation; but especially a distant or cognate kinsman, and subsequent in right of inheritance to the *Sagotra*. బంధుత్వము Relationship, affinity.

s. బంభరము s. n. A large black bee.

T. బకపోతి s. n. A dove, or pigeon.

s. బకము s. n. A crane; a heron.

T. బక్కానుచెక్క s. n. The *chay*-root; which produces a red die.

s. బకుడు s. n. A demon so called. బకవైరి s. n. (from వైరి *a foe.*) *Bheema*, the son of *Pandoo*.

s. బకోటను s. n. A crane.

T. బక్క adj. Thin, lean, meager.

T. బగ్గ s. n. Ashes, dust.

T. బగ్గపొడి s. n. A red powder, which the Hindoos throw at each other, during the *Holi* feast.

T. బచ్చలిచెట్ట s. n. The plant termed creeping annual purslane. *Portulica quadrifida.*

T. బచ్చు or బచ్చువాడు s. n. A banker, money-changer, or *shroff*.

T. బచ్చెన s. n. Paint, colour. adj. Painted. బచ్చెనబొమ్మ A painted doll, or puppet.

T. బజింత్రీలు s. n. plu. 1. Musical instruments. 2. musicians.

T. బజారులు s. n. (P. بازار) A range of shops; *a bazar*.

G. బజిరి or బజీరు s. n. *vide* భజిరి.

T. బజ్జె s. n. A dish made of *bringal*, the egg plant, or *solanum melongena*.

T. బటాణీలు s. n. plu. Peas. *Pisum sativum*.

T. బటూసాలు s. n. plu. A sort of baked cake.

T. బటువు adj. Round, circular, spherical. s. n. 1. A circle, or sphere. 2. a plain gold hoop ring. బటువుశ్రేయువు (from T. శ్రేయువు *a weapon.*) The missile weapon of *Vishnoo*. బటువు బిళ్ళ s. n. A small round pillow.

T. బట్ట s. n. 1. Cloth. 2. clothes. adj. Bald. బట్టావు (from T. ఆవు *a cow.*) A cow spotted white.

T. బట్టబయలు s. n. An open plain; a champaign country. adj. Clear, open, evident. బట్టబయలవు v. n. To be discovered, or disclosed.

T. బట్టు - బట్టువాడు or బట్రాజు s. n. A bard; a chaunter of praise, and titles.

T. బట్టుగాడు s. n. The bird termed, in India, the *myna*.

s. బడబ s. n. 1. A mare. 2. a woman who brings water to the house.

s. బడవానలము or బడవాముఖము s. n. 1. Submarine fire. 2. a being consisting of flame, but with a mare's head, sprung from the thighs of *Oorva*, and who was received by the ocean.

T. బడలు or బడలువడు v. n. To be fatigued,

tired, wearied, or harassed. బడలిక s. n. Fatigue, tiredsomeness. బడలించు v. a. To fatigue, &c. బడలికదీఱుకొను To rest one's self.

6. బడాయి or బడాయీ s. n. (from H. براي) Pride, arrogance, ostentation.

7. బది s. n. A school. adv. As much, used in composition only; thus ఇబ్బది Twice as much. ముబ్బది Thrice as much.

7. బదితే or బదిమె s. n. A large thick stick.

8. బదిగ్రము s. n. *vide* తెలుట్టు.

7. బదిబది adv. Repeatedly; one after another.

7. బదిము v. a. To perform any ceremony, in order to obviate, or prevent, bad effects from evil sight. This is done generally, by mixing turmerick and fine lime in water, placing the whole in an open vessel, and moving it, with a circular motion, all over the head and body.

8. బదిశము s. n. A fish-hook.

7. బన్నము s. n. A heap, or quantity, of new brass pots.

7. బపిమాలు v. a. To pray, supplicate, beg, or importune.

7. బపుకు v. n. To live, or subsist. *vide* వృత్తి s: n. Subsistence, mode of life, trade, or profession.

7. బర్రుతే s. n. A quiver.

TUD. బర్రుదు s. n. (from s. భక్త *worshipped.*) 1. A worshipper, a servant. 2. the surname *Bhutt*, taken by all the five casts of artificers.

7. బత్తెము s. n. *Batta*, a daily allowance in money, or food, for subsistence.

6. బదనామి or బదనామీ s. n. (from P. بدنامي) 1. Infamy, disgrace. 2. blame, defamation.

8. బదరి s. n. 1. The jujube tree. 2. the cotton plant.

6. బదులు s. n. (from A. بدل) 1. Exchange, substitution, stead, lieu, retaliation. adj. Substituted, exchanged. 2. other. adv. In lieu; in exchange. బదులుపుత్తరము A verbal or written answer. బదులుమాట 1. A verbal reply. 2. a contradiction. బదులాయించు or బదిలించు v. a. To change, exchange, or substitute.

7 బద్ద s. n. 1. A slit, split, or opening. 2. a piece, or slice. 3. split pulse. 4. split wood. బద్దలవు To be broken to pieces.

7. బద్దక ము s. n. Laziness, indolence.

7. బద్దించు v. a. To re-measure.

7. బద్దు or బద్దుర s. n. A lie, or falsehood. adj. False.

7. బద్దె s. n. The end, or selvage, of a web.

TUD. బద్రము s. n. *vide* s. భద్రము.

8. బద్ధము &c. adj. Tied, bound. s. n. Boundary, limit. బద్ధకోష్ఠ s. n. Costipation.

8. బధిరము &c. adj. Deaf.

TUD. బన్నము s. n. (from s. భంగ) 1. Interruption, prevention. 2. fraud. 3. disgrace, dishonor. 4. evil, misfortune, bad treatment.

7. బన్నపరము s. n. A necklace, of coral and gold beads, alternately.

s. బ్రహ్మదేవుడు s. m. 1. The god of fire. 2. *Siva.* 3. *Vishnoo.* 4. *Brumha.*

s. బ్రహ్మము s. n. 1. Tawny colour. 2. the mungoose, *viverra ichneumon.* adj. Tawny.

v. బ్రమలిల్లు v. n. To be confused, or confounded.

adv. This is the inflected irregular ablative of బయలు q. v., and it denotes - *Out, outside, abroad.* బయటవుండు lit. to be out. To be menstruous; because Hindoo females, in that state, are deemed unclean, and are removed from the usual dwelling part of the house. బయటపోవు To go out; to go abroad. బయటవేయు To disclose, or reveal. బయటబడు v. n. To be disclosed; to become public.

adj. (from బయలు q. v.) 1. Outer outside, exterior. 2. strange, foreign.

బయిరవానము s. n. *vide* అంగవస్త్రము.

బయలు s. n. making in the inflex. sing. బయటి 1. A plain, an open field, an empty space of ground. 2. an esplanade. 3. the outside, the exterior. 4. the air, or atmosphere. 5. publicity. adj. Clear evident. బయలుపెట్టు or బయలు చేయు or చేయు v. a. To go abroad, to go out 2. to set off, or start. 3. to be shed. బయలుపరుచు To make known; to reveal, or disclose. బయలుపడు To be discovered, or disclosed. బయటికిపోవు To go out, in order to ease the necessities of nature.

s. బర్కము s. n. A load, or bale, of cotton.

s. బరడు s. n. The bark of the tamarind tree, &c.

adj. (from A. & P. برئ) Discharged, dismissed. తరక్తు చేయు To dismiss.

s. బరకుబుట్ట s. n. A bird, so called.

s. బరపటాలు s. n. A sort of grain.

s. బరమా s. n. (P. سوراخ. H. بره) An auger; an instrument with which carpenters bore holes.

s. బరారము s. n. (from P. برات) An assignment; a written order.

s. బరాబరి s. n. (from P. برابري) 1. Equality. 2. good order, or arrangement. adj. Right, just, proper.

s. బరి s. n. 1. A school. 2. the side. 3. a line or boundary. adj. Bare, naked.

s. బరిక్కేట్టె s. n. A spear without point.

s. బరిగె s. n. A small stick, or bough.

s. బరిచీ s. n. A spear.

s. బరి దెవ్వుగుడు s. n. The cockroach.

s. బరిదె s. n. A small box. బరిదెచుక్క s. n. (from s. చుక్ష *a star.*) The second of the lunar mansions.

s. బరిశె s. n. *vide* బరిచీ.

v. బరుకు v. a. To scratch; to lacerate.

s. బరుడులు s. n. plu. Small tinkling bells.

s. బరువసము s. n. Confidence, courage. *vide* భరవసము.

s. బరువు s. n. and adj. *vide* బలువు.

s. బరుసు s. n. 1. Roughness. 2. rudeness. adj. 1. Rough, coarse. 2. rude, brutal; *brusque.*

s. బర్బర దేశము s. n. One of the fifty-six

countries enumerated by the Hindoos, said to be inhabited by barbarians.

s. బర్మ్గారకము s. n. The *loom* tree.

s. బర్హము s. n. A peacock's tail. బర్హి s. n. A peacock. బర్హిధ్వజ s. n. *Parvatee*, the wife of *Siva*; because her emblem is the peacock.

s. బర్హిర్ముఖుడు s. m. A deity, or divinity.

s బర్హిష్మ. బర్హిష్మంతుడు or బర్హిష్మేశుడు s. m. The god of fire.

s. బర్హిష్యము s. n. A perfume made of a certain root.

s. బర్హిష్య s. n. The *Cusa*, *dhurba*, or sacrificial, grass. *Poa cynosuroides*.

T. బర్రె s. n. A female buffalo.

T. బలగము s. n. A number, or company, of relations, or kinsmen.

s. బలదేవుడు or బలభద్రుడు s. m. The elder brother of *Krishna*.

T. బలపము s. n. The soft white clay substance, or crayon, like slate pencil, used in writing upon a blackened board, &c.

s. బలము s. n. 1. Strength, might, force. 2. power, virtue, influence. 3. an army, forces. 4. rigour, severity. adj. 1. Strong, powerful, stout, robust. 2. efficacious. చేదురంగబలము The four kinds of Indian *forces*, viz. Infantry, chariots, elephants and horses. hence చేదరంగబలము Chessmen. బలక్షయము s. n. Weakness, impotence. బలశాలి A strenuous, brave, or violent, person. బలహీనము s. n. Weakness, debility. బలపఱుచు To strengthen. బలముజి A strong man. బలములు To grow big. బలవంతము &c. adj: 1. Strong, lusty. 2. powerful. 3. rich, great, considerable. s. n. Force, constraint, violence. బలాత్కరించు v. a. 1. To force, to press. 2. to violate, or commit a rape.

s. బలాత్కారము s. m. 1. Violence, oppression, force. 2. exaction. 3. rape. *A.* in *Law*, the detention of the person of a debtor by his creditor, and the violent measures taken by the latter (flogging, &c.) to recover his debt.

s. బలాక or బలాకక s. n. A sort of crane.

s. బలారాతి or బలారి s. m. (from s. బల *a giant*, and అరాతి or అరి *an enemy.*) A name of *Indra*; as being the enemy of the demon *Bala*.

s. బలాసము s. n. The phlegmatic humor.

s. బలాహకము s. n. 1. A cloud. 2. a mountain.

s. బలి s. m. 1. A king and *Daitya*, also *Mahabali*, the virtuous sovereign of *Mahabalipura*, tricked out of the *dominions*, he had obtained over earth and heaven by *Vishnoo*, in the *Vamana* or dwarf *Avatara*, and left, in consideration of his merits, the sovereignty of *Patala*, or the infernal regions. 2. tax, royal revenue. 3. an oblation, a victim, a religious offering in general. 4. presentation of food, &c. to all created beings; one of the five great sacraments of the Hindoo religion. 5. the sacrifice of an animal, or raw flesh, to the goddess *Doorga*. 6. fragments of food, left at an oblation, or meal. బలి

ట్టు v. a. To sacrifice, to kill. బలిభ్రంశి s. n. (from s. భ్రంశ్ *injuring*) *Vishnoo*, as having degraded *Bali*. బలిభోజనుడు or బలిభుఙ్ s. n. (from s. భుజ్ *nourished*, and s. భుజ్ *that eats.*) A crow; as eating the fragments of an oblation. బలిసద్మము s. n. (from సద్మన్ *abode.*) The infernal regions.

T. బలిజెవారు or బలిజెవారు s. n. plu. A very numerous cast, among the Soodras of Telingana. The *Balaja* cast. బలిజెరికము The profession of that cast.

T. బలిమి s. n. Strength, power, force.

T. బలియు v. n. 1. To become corpulent; to grow fat, big, or thick. 2. to increase, multiply, or be augmented. బలిపించు v. a. To fatten, or strengthen. బలుసుకొను v. comp. To grow of itself fat, big, or thick.

S. బలీవర్దము s. n. A bull, or ox.

T. బలు adj. 1. Much, great, exceeding, very. 2. mortal. బలుసంజ్ఞమెకము s. n. (from T. సంజ్ఞ *flesh*, and TEL. మెకము *a beast.*) An elephant. బలుగాయము A mortal wound. బలుమూర్ఛ A *deep* swoon.

T. బలుగడ్డలు s. n. plu. A sort of paddy.

T. బలుపు s. n. Bigness, corpulence.

T. బలురక్కసిచెట్టు s. n. The plant termed *Sanseviera zeylanica.*

T. బలువిడి adv. 1. Much, excessive. 2. impetuously, vehemently. 3. severely, strongly.

T. బలువు or బఱువు s. n. 1. Weight. 2. a load, or burden. 3. a charge, or obligation. బలువుదూర్చు *vide* బలు 4. oppression, or heaviness, in sickness. 5. importance, consequence. 6. difficulty. adj. 1 Heavy, onerous. 2. obligatory. 3. indisposed. 4. important. 5. difficult. 6. acute, severe.

T. బలువాడు s. n. A strong, vigorous, powerful, or rich, man.

T. బలుసుచెట్టు s. n. A particular thorny plant, of which the leaves are edible.

T. బళె interj. Look! lo! behold!

G. బళోద్ఘటి s. n. Force, violence.

T. బల్ల s. n. 1. A plank, or board. 2. a table. 3. a disease of the stomach. బల్లసొరుగు A table drawer.

T. బల్లి s. n. The house lizard; often consulted as ominous.

T. బల్లిదుడు s. n. A vigorous, or strong, man.

T. బల్లియము or బల్లెము s. n. A spear.

T. బళా or బళి interj. Expressive of approbation. Bravo! &c. (H. Ig)

T. బళ్ల s. n. *vide* కుంచము.

T. బవంతము s. n. Deceit.

T. బవంతి s. n. *vide* తొట్టికట్టు.

T. బవరము s. n. Battle, war.

T. బవిరలు s. n. plu. Ornaments worn from the tip of the ear.

T. బవిసి s. n. 1. Honor. 2. splendour, eclat. 3. estimation in public opinion. 4. rank, condition, state. 5. modesty, shame.

S. బవ్వమణి s. n. A cow bearing many calves.

T. బస s. n. A house; a temporary abode,

a lodging. బస - చేయు or చేసుకొను To lodge, or dwell.

T. బసవడు or బసవన్న s. n. A sacred bull

T. బసివి s. n. A female dedicated to *Siva*, whose profession is prostitution.

TUD. బుమ్మము s. n. (from s. భస్మన్) Ashes.

S. బస్తు s. n. A he-goat.

T. బస్తా s. n. (P بستہ) A bale of goods.

G. బస్తి adj. (from H. بستی) *a population, a village.*) Populous.

G. బహానా s. n. (from P. بہانہ) Pretence, pretext, excuse, contrivance, evasion.

S. & T. బహిరంగముచేయు v. a. To make known, or public.

S. బహిర్ద్వారము s. n. (from s. బహిస్ *out* and s. ద్వార *a gate.*) The principal gate of a house, or city. (P. باهر)

S. బహిర్భూమి s. n. A place outside of a town, used as a public necessary.

S. బహిష్కరించు v. a. To expel from a cast, or sect; to degrade, or excommunicate. బహిష్కారము s. n. Expulsion, degradation, or excommunication, from sect, or cast.

S. బహు adj. 1. (H. بہت) Much, numerous, many. 2. very large, great. 3. severe, violent.

S. బహుకరి s. n. A sweeper.

S. బహుధాన్య s. n. The twelfth year, in the Hindoo cycle of sixty.

S. బహునాయకము s. n. An aristocracy; authority vested in many chiefs. adj. Governed by several chiefs, or heads.

S. బహుమానము s. n. 1. A gift by a superior to an inferior. 2. recompense, reward. 3. honor. adj. Honorable; in public estimation; creditable, respectable.

S. బహుమూత్రము s. n. The diabetes. lit. much urine.

S. బహులము s. n. The dark lunar fortnight; that of the moon's decrease. adj. Much, or many.

S. బహులీకృతము adj. Thrashed and winnowed.

S. బహువచనము s. n. *in grammar*, The plural number.

S. బహువిధము adj. Various, *multiform.*

S. బహుస్త్రీహి s. n. One of the forms of grammatical composition, the compounding two or more words to furnish an epithet, or attributive; as బహుమాలకుు *Having many necklaces.*

S. బహుశ or బహుశా adv. Often; in many ways; for the most part.

S. బహుస్వప్నము s. n. An owl.

S. బహ్వాశి adj. Voracious, gluttonous.

TUD. బాండము s. n. (from s. భాండ) An earthen pot.

S. బాంధకీనేయుడు s. n. A bastard; the son of a disloyal wife.

S. బాంధవుడు s. n. A relation, or kinsman.

S. బాంధవ్యము s. n. Affinity, relationship, alliance.

T. బాకా s. n. A large trumpet, such as is used at Hindoo festivals.

G. బాకి or బాకీ s. n. (from A. باق) 1. The residue, the remainder. 2. balance; arrears. adj. 1. Remaining. 2. wide. బాకి నోరు A wide mouth. బాకిపుండు To be

in debt; to owe a balance. బాకీకట్టు To liquidate, or clear a balance, or debt.

2. బాచు s. n. A short dagger, poignard, or *sheese*.

3. బాక్కులు s. n. plu. Cut areca nuts.

4. బాగా adv. 1. Well, properly, rightly, in good, or sound, *order*, or repair. 2. in good health. adj. Handsome, beautiful.

5. బాగు s. n. 1. Good, or sound, state, or condition. 2. beauty. 3. health. adj. 1. Good, proper, well, sound. 2. handsome. 3. healthy. బాగుచేయు v. a. 1. To mend, or repair. 2. to cure. మా or ముచ్చబాగు adv. Very good; very well; yes.

6. బాజా s. n. (from H. باجا) Music; musical performance.

7. బాజారు s. n. (P. بازار) A *bazar*, or range of shops. బాజారుమాట (from A. خبر) The rumour, or common talk, of the day.

8. బాట s. n. A road, way, or path. బాటసారి s. n. A traveller.

9. బాదరాయణుడు s. n. *vide* వ్యాసులు.

10. బాదరులు s. n. plu. Bramins. బాదర్యము s. n. An assemblage of braumins.

11. బాదవ s. n. A *common* sewer, for conveying filth out of a town.

12. బాడిగ s. n. Hire, rent.

13. బాడిసె, బాడిశె or బాడిసము s. n. A hatchet, or axe.

14. బాడె s. n. Mud, mire.

15. బాధ adj. 1. Much, excessive. 2. hard, firm.

16. బాణము s. n. 1. An arrow. 2. a firework.

17. ఆకాశబాణము A sky rocket. బాణము వేయు To fix, or place, an arrow in the bow. బాణములు వేయించు To shoot an arrow. బాణములాటలు To fire sky rockets, or other fireworks.

18. బాణలి s. n. making in the inflex. sing. బాణలి A kitchen utensil, of iron or brass, used as a frying pan.

19. బాణాకర్ర s. n. An iron-mounted mace, or heavy stick.

20. బాణుడు s. n. 1. The name of a sovereign, considered also as an *Asoora*, or infernal being; the son of *Bali*, and destroyed by *Vishnoo*, who is hence denominated బాణారి. 2. a Hindoo poet, so called.

21. బాతి adj. 1. *Great*, large. 2. desired, wished for. 3. regretted.

22. బాతు s. n. A duck.

23. బాదంకాయ s. n. (from P. بادام) An almond.

24. బాదరాయణుడు s. n. A name of the sage *Vyasa*, the compiler of the *Vedas*.

25. బాదు v. a. To beat, flog, or chastise. s. n. Fees in grain, paid to the village servants, before the division of the crop.

26. బాధ s. n. 1. Pain, trouble, affliction, torment, torture. 2. opposition, contradiction. బాధించు v. a. To torment, annoy, or cause pain.

27. బాధకము s. n. 1. Any thing opposing, impeding, or causing difficulty; any argument, or fact, which can be urged in refutation, or in contradiction of another;

inconvenience, annoyance. 2. in grammar, an exception from the general rule.

s. బాధ్యత s. n. *vide* బాధ్యము.

బాధ్యము s. n. 1. Relationship. 2. an obligatory duty. 3. a right, or claim to possession. adj. 1. Related to. 2. incumbent on. 3. having a right, or claim. బాధ్యపడు v. n. To be obliged, or under obligation to another. బాధ్యపఱుచు v. a. To oblige, or place another under obligation.

r. బాన s. n. A large earthen pot, much used by washermen.

r. బానిస s. n. A maid servant, or female slave.

r. బాపడు s. n. A bramin.

r. బాపన adj. Of or belonging to bramins. బాపనవాడు A bramin. బాపనత - బాపనక్క or బాపనది s. n. A bramin woman.

r. బాబా s. n. A horse. బాబాగోరు (from r. గోరు *a rider.*) *Cubera*, the god of riches, whose steed is the horse.

s. బాబు s. n. 1. A father. 2. (from A. باب) A point, matter, subject, or item.

r. బాము s. n. 1. Embarrassment, entanglement. 2. birth, production.

r. బార s. n. A fathom; the measure from the tip of the middle finger of one hand, to that of the other, with both arms stretched to their full extent. adj. Twelve. దేపుబారపోసుకొను To spin threads.

r. బారకాడి s. n. A yoke in which untrained animals are placed, with those already trained.

s. బారసాల s. n. The ceremony of naming a child.

r. బారాది adj. Much, many.

r. బారి s. n. 1. Anhoyance, trouble. 2. the front of an enemy. 3. the inclined pit near a deep well, down which bullocks are driven, to raise the water, by a pulley. బారిపెమురు v. n. To kill.

r. బారు s. n. 1. A line, row, rank, or range. 2. an army. 3. the evolution, or exercise, of troops. బారుబాండ్లు s. n. Infantry. బారు చేయు *To load, as a gun, &c.*

r. బారుబోపు or బారబోపు s. n. Long cloth; a technical term, applied in India to a particular kind of cotton cloth, woven in long webs.

r. బారువ s. n. A *candy*, the greatest Téloogoo weight, equal to about 500 lb. avoir.

s. బాల adj. 1. Young, tender. 2. puerile, childish. 3. foolish. s. n. 1. A woman. 2. a girl under eight years of age. బాలకుడు s. n. 1. A boy, or infant. 2. a fool.

s. బాలపక్షము s. n. A pigeon, or dove.

r. బాలింత రాలు s. n. A woman in child bed.

s. బాలిక s. n. A girl, under eight years of age.

s. బాలుకుడు &c. adj. 1. Young. 2. ignorant. 3. obstinate.

s. బాలుడు s. n. A boy, under eight years of age.

s. బాలేయము s. n. An ass.

s. బాల్యము s. n. Childhood, infancy.

r. బాళి s. n. Sorrow, grief, anxiety.

బావమఱది s. n. The son of a mother's brother, or of a father's sister if older than one's self. 2. a man's brother in law, if older than one's self. 3. a woman's brother in law, if older than her husband. *vide* మఱఁది. బావమఱది A man's brother in law, either older, or younger, than himself.

బావి s. n. A well.

బావిలీగొలుసు s. n. A gold chain, suspended as an ornament from the tip of the ear. *It is* worn by men only.

బావిలీలు s. n. *plu.* Ornaments worn by female Hindoos, on the tip of the ear.

బాఁపు or బాపుఁజు v. a. To eat by large handfuls.

బాఁపుబట్టి s. n. A male cat.

బాఁపురుమనిపుండు v. n. To be solitary, or deserted.

బాష్పము s. n. 1. A tear. 2. rheum. ఆనందబాష్పములు Tears of joy.

బాష s. n. (from s. భాషా) 1. A word. 2. an oath. 3. a language.

బాసట s. n. Assistance, help, aid.

బాసపాలు s. n. 1. A penitent. 2. a deity.

బాహాటము s. n. 1. Notoriety. 2. loudness in reading.

బాహిరము s. n. (from s. బాహ్య) The outside. బాహిరపోవు To faint, or swoon.

బాహు or బాహువు s. n. The arm. బాహుజుఁడు (*from* s. జ *born.*) A *Chutriya*, or one of the *Raja* or second pure Hindoo cast; as produced from the arms of *Brumha*. బాహువులి s. n. Ornaments for the arm. *vide* అంగదము. బాహుమూలము s. n. The armpit. బాహుయుద్ధము Close fight, personal struggle, boxing, wrestling.

బాహులము s. n. *vide* కార్తికేయము.

బాహులేయుఁడు s. n. *Koomarasawamy*, or *Kartecaya*, the son of *Siva*.

బాహ్యము adj. 1. External, outer, outward. 2. public, notorious.

బాహ్లికదేశము s. n. *Balkh*, a country lying north west of *Afghanistan*.

బాహ్లికము s. n. 1. Saffron. 2. assafœtida. 3. a horse from *Balkh*, considered as of a good breed.

బింకము or బింకెము s. n. 1. Pride, presumption, arrogance. 2. boasting, vaunting. 3. ostentation. బింకములాడు To vaunt, boast, or presume.

బిందువు s. n. 1. A drop. 2. *semen virile* (modest). 3. the letter ం. బిందించు To fall in drops, as rain.

బిందె s. n. A metal water-pot, generally of brass or copper, but sometimes also of silver or gold.

బింబము s. n. 1. The disk of the sun, or moon. 2. form, shape, or figure. 3 a reflected or represented form; a shadow. 4. the gourd of the *Momordica monadelpha*.

బింబిసి s. n. A bad flux, or diarrhœa.

బింబిక s. n. The plant termed *Momordica monadelpha*.

బిచ్చటి adj. (H. భిక్షుక) 1. Very indigent, or poor. 2. lean from disease.

తె. బిక్షరము s. n. 1. Alms. 2. begging.

తె. బిగి or బిగువు s. n. 1. Tightness, tension. 2. pride, arrogance. 3. rigidity, austerity. adj. Tight. 2. proud, arrogant. 3. rigid, austere, rigorous. బిగము v. n. 1. To be tight. 2. to cease, or terminate. 3. to be proud, or arrogant. బిగించు or బిగియించు v. a. 1. To tighten, or fasten. 2. to stop. బిగబట్టు v. a. To draw, or hold in, as the breath; to restrain any passion, or emotion; to detain; to withhold.

తె. బిగువు s. n. Tightness, tension. adj. Tight.

తె. బిగ్గర - బిగ్గరా or బిగ్గె adv. Aloud. బిగ్గిరా మాట్లాడు To vociferate.

సం. బిచ్చము s. n. (from s. భిక్షా) Alms. బిచ్చగాడు A beggar. బిచ్చమెత్తుకొను To beg alms. బిచ్చము పెట్టు To give alms.

తె. బిట్టు s. n. 1. Excess. 2. firmness. adv. Much, exceedingly, severely.

తె. బిట్టుదొరకు v. n. To die, or expire.

తె. బిడాయించు v. a. To enclose in an envelope.

తె. బిడారము or బిడాలు s. n. 1. A herd of loaded cattle. 2. a heap of the loads of cattle.

s. బిడాలము s. n. A cat.

తె. బిడియము s. n. Modesty, shame.

తె. బిడువు adj. 1. Empty. 2. free, unengaged. s. n. Leisure.

s. బిడౌజుడు s. n. A name of *Indra*.

తె. బిడ్డ s. n. A child, offspring.

తె. బిన్నరి s. n. *vide* బిన్నరి.

తె. బిన్నువు v. n. 1. To drop through a hole, in a pot. 2. to die.

s. బిభ్యోకము s. n. Affectation of indifference; one of the branches of amorous dalliance, or feminine actions, tending to excite desire or love.

s. బిభీషిక s. n. Fear.

తె. బిమ్మరు s. n. Sorrow, grief, perturbation.

తె. బియ్యము s. n. Rice; paddy deprived of its husk.

తె. బిరడా s. n. A peg, or screw; especially such as tighten the strings of musical instruments, or are used as corks, to fasten bottles.

తె. బిరిసెలు s. n. plu. A necklace, worn by Hindoo females.

తె. బిరుదు s. n. 1. A brave man; a hero. 2. any honorary distinction, as a star, garter, ribbon, medal, standard, &c., conferred for eminent services of any kind.

బిరుదావళి s. n. The heading, or address, of a letter, in correspondence.

తె. బిలబిల - బిలాన or బిలీన adv. With great haste; quickly.

తె. బిలుము s. n. 1. Hardness, firmness. 2. roughness. adj. 1. Hard, firm. 2. rough.

తె. బిలుములు s. n. plu. A species of fire-work.

తె. బిల్లు s. n. 1. Hardness. 2. haste, speed. 3. a large piece of wood, especially when used to shut a door. బిల్లబిగము v. n. 1. To be in a hasty passion. 2. to cease entirely. 3. to be exceedingly tight.

s. బిలము s. n. 1. A hole, chasm, or cavity. 2. a cave, or cavern. బిలేశయము s. n (from s. శయ *that which dwells.*) A snake, rat, hare, mungoose, &c.; any animal living, or burrowing, in holes.

T. బిలుపుమాచు v. a. To kill, or assassinate.

T. బిల్కు-లు v. n. To be suffocated. *vide* ఉర్కుదుము.

T. బిల్లంగోరు s. n. A small stick, used in play.

s. బిల్వము s. n. The tree generally termed the *Bel*, *Ægle marmelos*.

T. బిళ్ళ s. n. 1. Any thing made in a round, or flat, form; as a tile, a peon's badge. 2. a bump or swelling.

T. బిస s. n. The internal spring, or machinery, which gives motion to a watch, an automaton, &c.

s. బిసఁగొండ s. n. A small crane.

s. బిసము s. n. The film, or fibres, of the stalk of the water lily. బిసజము or బిస ప్రసూనము (from s. జ *born*, or s. ప్రసూన *a flower.*) The lotus. బిసిని s. n. An assemblage of lotus flowers.

T. బిసి s. n. The cross stick at a door, &c., by which blinds or tats are fastened.

T. బిసి-పో-చు v. n. To be dislocated.

T. బీగము s. n. 1. A lock. 2. a key.

s. బీజము s. n. 1. Cause, origin in general. 2. *semen virile*. 3. the testicle. 4. the seed of plants, &c. 5. the mystical letter, or syllable, which forms the essential part of the *Mantra* of any deity. బీజకోశము s. n. The seed vessel of the lotus.

బీజాకృతము s. n. A field ploughed, or harrowed, after sowing.

s. బీజ్యము &c. adj. Sprung from a good family.

T. బీటికె s. n. A chink, crack, or opening. బీటికెవాయు v. n. To crack.

T. బీరు s. n. making in the inflex sing. బీసి, and in the nom. plu. బీళ్ళు, Waste or uncultivated land. adj. Base, low.

TUD. బీరు s. n. (from s. భీరు) Fear.

T. బీద adj. 1. Poor, needy. 2. pitiable, piteous. s. n. A poor person. బీదతనము s. n. Poverty.

s. బీభత్సము s. n. Disgust, abhorrence. adj. 1. Detesting, loathing, changed or averted in mind. 2. cruel, mischievous. 3. compassionate. 4. wicked. 5. envious.

T. బీరకాయ s. n. The vine of the acute angled cucumber. *Cucumis acutangulus.*

TUD. బీరము s. n. (from s. వీర) 1. Heroism, fortitude, bravery. 2. ostentation. 3. vaunting, boasting.

T. బీరాంజు v. a. To amass; to collect in a heap.

T. బీలు adj. Excessive; as బీలెండ Excessive heat.

T. బీలు-పో-చు v. n. To be disgraced, spoiled, or ruined.

T. బుంగ s. n. 1. A long deep basket, of wicker work. 2. half a bullock load; as applied to *jaggory* and similar substances. 3. a pot with a narrow mouth.

T. బుక్క s. n. An aromatick powder.

బుక్కాచాడు s. n. A man who deals in, or makes, this powder.

T. బుకిదలు s. n. plu. Ornaments worn on the tip of the ear by Hindoo females.

T. బుగ్గ s. n. 1. The cheek; the inside of the cheek. 2. a bubble of water. 3. a spring of water. 4. the source of a river, &c.

T. బుగ్గి s. n. Cinder, ashes, dust.

TUD. బుజము s. n. (from s. భుజ) The shoulder.

T. బుజ్జగించు v. a. 1. To caress, or fondle. 2. to cajole, or wheedle.

T. బుట్ట s. n. A basket of wicker work.

T. బుదమతీగె s.n. The plant termed *Bryonia callosa*. Its fruit is a common Hindoo pickle.

T. బుడాలు s. n. The place where the top of the ear joins the head.

T. బుడిగె s. n. Half of a bullock load; as applied to that only which consists of two large leathern jars, or bottles.

T. బుడిపి s. n. 1. The swelling from a blow. 2. knots, or joints, in a cane.

T. బుడిబుడిక్కి—లవాండ్లు or బుడిబుడుక్కి—లవాండ్లు s. n. A certain class of *Soodras*, who dress themselves fantastically, in many old clothes, and profess fortune telling; they beat a small drum, of the noise of which this word is an imitation.

T. బుడుత s. n. A child. బుడుతడు s. n. A male child.

T. బుడుమలు s. n. A particular sort of paddy.

T. బుడ్డ s. n. 1. The disease termed the rupture. 2. a bubble of water. adj. Ruptured. బుడ్డగించు v. n. To be swelled. ము ఖముబుడ్డగించెను The face to be swelled.

T. బుడ్డకాకరచెట్టు s. n. The smooth leaved heart pea. *Cardiospermum halicacabum*. Lin. The leaves of this plant are used as a purgative medicine.

T. బుడ్డపురుగు s. n. A tick, infesting animals.

T. బుడ్డి s. n. 1. A pot, with small mouth. 2. a bottle.

S. బుద్ధి or బుద్ది s. n. 1. Intellect, sense, understanding. 2. knowledge, wisdom. 3. advice, admonition, reprimand. 4. inclination, wish, disposition. 5. thought. బుద్ధిచెప్పు 1. To admonish, exhort, or advise. 2. to reprimand, or chastise. బుద్ధిహీనత s. n. Stupidity. బుద్ధితెచ్చుకొను To come of one's-self to one's senses. బుద్ధియెరుగు 1. To have the use of one's reason. 2. to reach the age of puberty. బుద్ధిమంతము &c. adj. Wise, sensible, clever. ఇదినీకుబుద్ధిగాదు This is not *proper* for you.

S. బుద్బుదము s. n. A bubble.

S. బుధప్రియము s. n. An emerald.

S. బుధుడు or బుదుడు s. n. The planet *Mercury*. బుధవారము or బుదువారము Wednesday.

S. బుధ్నము s. n. The root of a tree.

S. బుభుక్ష s. n. Hunger. బుభుక్షితము &c. adj. Hungry.

s. ముసుగా s. n. (from A. جوغ) A covering; a veil.

T. ముసరించు v. a. 1. To disregard, or slight. 2. to transgress an order.

s. ముసుదుడు s. n. A man whose occupation is wicker work.

T. ముసుడ or ముసుద s. n. Mud, mire. ముసుద దిమ్మి The plank in the ground, across the threshold. ముసుదగుంట A puddle. ముసుదదుక్కి— Ploughed and irrigated ground, ready for the seed.

T. ముసుమా s. n. A large kind of auger.

s. ముసుంజే s. n. (from A. سور) A bastion.

T. ముట్ట s. n. A nut, or shell; generally applied to the nut of a fruit, such as the cocoanut, &c., after the inner substance has been scooped out. సొరకాముట్ట The empty shell of a very large species of the long gourd, which, being dried is used, as bladders, in crossing, or swimming over, rivers. adj. Open, as applied to the nostril only. ముట్టముక్కు— (from T. ముక్కు— *the nose.*) The nose with open nostrils.

T. ముట్టకత్తి s. n. A hatchet, or axe.

T. ముట్టాకి s. n. A nose ring.

T. ముదియు v. n. To rejoice in expectation of any thing. ముదుపు s. n. Rejoicing in expectation of any thing.

T. ముల్ల or ముల్లకాయ s. n. *Membrum virile.*

T. ముస్త s. n. Food, victuals, boiled rice. ముస్తకుడుపు s. n. (from T. కుడుపు *eating.*) The ceremony of feeding a child for the first time.

T. ముస్తంబంతి or హరిముస్తము s. n. A peculiar ceremony, performed on the fourth night of the marriage.

s. ముస s. n. in theatrical language only, A younger sister.

T. ముస s. n. Hissing; the noise of serpents. ముసకొట్టు or ముసముసలాడు To hiss.

s. ముసము s. n. 1. Chaff, husk, 2. the thick part of curds.

T. ముసి s. n. Ashes covering live coal.

T. ముసిపోవు v. n. To be slightly disgraced, or spoiled.

s. ముస్తము s. n. A ball of forced meat.

T. మూకర s. n. 1. Grain mixed with dirt and dust, after thrashing, and before being winnowed. 2. cobwebs, dust.

TUD. మూచేము - మూచి or మూజేము s. n. (from s. భూత) A demon, devil, or evil spirit. మూచులతోడు (from T. తోడు *lord.*) *Siva;* as presiding over demons.

T. మూజు s. n. Mildew, mould. మూజు or మూజుపట్టు v. n. To become mildewed, mouldy, or musty.

T. మూటకము s. n. 1. A lie, or falsehood. 2. deceit.

T. మూడిదె or మూద్దె s. n. Ashes. మూడిదె వణ్ణము. Ash colour. మూడిదెపన్ను s. n. A tax payable for permission to burn a corpse.

TUD. మూతము s. n. (from s. భూత) A demon, devil, or evil spirit.

T. మూతు s. n. Obscenity; obscene abuse

T. బూది s. n. Ashes of dung cakes.

T. బూదిచేఱుచు v. n. To become mildewed, musty, or mouldy.

T. బూదె s. n. The day sacred to *Siva*, in the month of *Magha*.

TUD. బూమి s. n. (from S. భూమి) 1. The earth. 2. land, soil.

S. బూమెలు s. n. plu. Fictions; fibs.

T. బూర or బూరక s. n. A blowing horn. బూరగొమ్ము s. n. A conch. బూరఁగూదు To blow a trumpet.

T. బూరటిల్లు v. To evince partiality, or favor.

T. బూరుఁగచెట్టు s. n. The silk cotton tree. బూరుఁగబంక The gum of that tree. బూరుఁగదీవి The name of one of the seven *dwipas*, into which the Hindoos divide the known world.

T. బూరె s. n. A sort of sweet cake.

T. బూలి adj. Sapless, juiceless.

T. బూసి s. n. A cobweb.

S. బృందము s. n. A heap, multitude, quantity, or aggregation.

S. బృందారకుడు s. n. 1. A deity, or immortal. 2 a chief. 3. a handsome man.

S. బృందావనము s. n. A raised piece of ground, inside of a house, within which the Hindoos of the *Vishnoo* sect raise, and preserve, the purple stalked basil, *Ocimum sanctum*, a plant sacred to that deity.

S. బృంహితము s. n. The roar of the elephant.

S. బృహతి s. n. 1. A large lute. 2. a small kind of egg plant. *Solanum melongena*.

S. బృహత్తు adj. Great, large. s. n. The disease termed the rupture.

S. బృహద్భానుడు s. n. The god of fire.

S. బృహన్మఘుడు s. n. A name of *Indra*.

S. బృహస్పతి s. n. 1. The regent of the planet *Jupiter*, identified astronomically with the planet itself. In mythology, he is the son of *Angirasa*, and the preceptor of the gods. 2. the name of a saint, and lawgiver. బృహస్పతివారము Thursday.

T. బెందలు v. n. 1. To be afraid. 2. to wither.

T. బెండచెట్టు s. n. The plant termed *Hibiscus esculentus*, a common Hindoo vegetable.

T. బెండు s. n. The shrub termed *Æschynomine aspera*. The white and light corky wood of this shrub is used in making artificial birds, flowers, and other toys.

T. బెఱకు s. n. Fear. v. n. To be afraid.

T. బెగ్గిలు v. n. To be afraid.

T. బెగ్గురు s. n. The indian crane.

T. బెజ్జము s. n. A small hole. బెజ్జము-పొడుచు or -చేయు To bore a hole.

T. బెట్టించు v. a. To drive before one.

T. బెట్టెదనము s. n. 1. Hardness, stiffness, rigidity. 2. severe language; violence, fury.

T. బెట్టు adj. 1. Scarce, rare. 2. intolerable, insufferable. బెట్టువఱచు To cause intolerable suffering.

T. బెడఁకు adj. Great, big, large.

T. పెడద s. n. Evil, misfortune, trouble, embarrassment, difficulty.

T. పెడియు v. n. 1. To be spoiled, or ruined. 2. to separate, or part.

T. పెడ్డ s. n. A clod of earth.

T. పెణకు or పెణుకు v. n. To be sprained. s. n. A sprain.

T. పెణకు s. n. Beauty.

T. పెణుకులు s. n. The cross bamboos used in erecting a *pandal*, or temporary building made of bamboos and cloth.

T. పెత్త s. n. The breadth of the four fingers of the hand.

TUD. పెత్తను s. n. (from s. పేత్ర) P. بید. H. بید A rattan cane. పెత్తను-అల్లు or పేయు To plait the rattan. పెత్తలచాప A rattan mat.

T. పెత్తిక s. n. Any thing rising up, or coming off, in flakes.

T. పెదరు or పెదురు s. n. 1. Fear, fright, alarm, terror. 2. a start. v. n. 1. To be afraid, to fear. 2. to start. పెదరించు or పెదిరించు v. a. 1. To frighten, alarm, or terrify. 2. to startle. పెదరింపు s. n. 1. Frightening. 2. startling.

T. పెబ్బులి s. n. A royal tiger.

T. పెర చు s. n. The bark of a tree.

T. పెరయు v. a. To attain, or reach.

T. పెరికి adj. Timid.

T. పెరుకు s. n. Distance, reserve, coldness, indifference. adj. Distant, unsocial, cold, indifferent.

T. పెల్లకు s. n. 1. *Jaggory*, or coarse treacle. 2. *membrum virile*, as applied to children only.

T. పెల్లించు v. a. To coax, or wheedle. పెల్లింపుమాటలు Sweet words; coaxing expressions.

T. పెలకు s. n. A glimmering light.

T. పెళుకు v. n. *vide* పెణకు. s. n. *vide* పెరకు.

T. పెసైవాండ్లు s. n. plu. A cast of fishermen, or palanqueen bearers.

G. పేకారీ s. n. (from H. بیکار) A person forced to work, with, or without, pay; a pressed *cooly*, or porter. This word seems to be derived from the P. بیکار *unemployed*; it having been the custom of the mussulman government to press all idlers, as coolies.

T. పేటు s. n. *vide* పెత్తిక.

T. పేడ s. n. The thirty-second part of the coin termed a pagoda.

T. పేదలు s. n. plu. Split pulse.

T. పేపసమీను s. n. A sort of carp, *Cyprinus chrysoparius*.

S. పేశాచుడు s. n. 1. A demon, or evil spirit. 2. a dead body, occupied by an evil spirit.

T. పేధి s. n. Purging, looseness of the bowels. పేధికరమైన adj. Purgative.

T. పేరగాజు s. n. 1. A mean, or mischievous, person. 2. mischief, trick.

T. పేరము s. n. 1. Traffic, trade, commerce. 2. a bargain. 3. the offer of a price. పేరగాడు s. n. A purchaser, or buyer.

S. పేరము s. n. The body.

T. పేరివాండ్లు s. n. The *Beri*-cast. This is one of the subdivisions of the third pure Hindoo tribe. They are merchants, or

banyans, and assume the title of *Chitty*; but they all belong to the *left* hand sect, and are quite distinct from the *Comtees*, or *Chittys* of the right hand sect.

ర. బేరీజు s. n. (P. برج) 1. The total, or aggregate, of an account. 2. the assessment on a country.

ర. బేల s. n. A simple ignorant person.

ర. బేలు s. n. A deception, or trick. బేలుపుచ్చు v. a. To deceive, trick, or beguile.

ర. బేసరి s. n. An ornament worn by female Hindoos, on the outside of the nostril.

ర. బేసి adj. Odd; not even; as applied to numbers only. బేసికంటివేల్పు *Siva*; as having an odd eye. He has three of them. సరి బేసి The game of odds and evens.

TED. బ్రహ్మవారము s. n. (from s. బృహస్పతి వారము) Thursday.

ర. బ్రైటు adv. *vide* బయిటు.

ర. బైరాగి or బైరాగీ s. n. (from H. بيراگي) A wandering religious mendicant, practising austerities.

ర. బ్రైలు s. n. *vide* బయిలు.

ర. బ్రైసణ s. n. The bridge of the *Veena*, or Hindoo lute.

ర. బొంకు s. n. A lie, falsehood, or falsity. v. n. 1. To lie, or assert falsely. 2. to pretend. బొంకించు v. a. To deceive, or trick.

ర. బొంగరము s. n. A playing top.

ర. బొంగు s. n. 1. A large hollow bamboo. 2. a bamboo whistling, or rattling, in the wind. 3. a pole. పాలకిబొంగు A palanqueen pole. డేరాబొంగు A tent pole. వెదురుబొంగు A bamboo pole. బొంగు పోవు To become *hoarse*.

ర. బొంద - బొందమాను or బొందకొయ్య s. n. The stocks in which petty criminals are confined.

ర. బొంత s. n. 1. A quilted jacket. 2. a ragged patched cloth.

ర. బొంతకాకి s. n. A raven.

ర. బొంతరాయి s. n. A kind of light red stone.

ర. బొంతలుటిచెట్టు s. n. A particular species of the plantain tree, producing fruit of a very large size.

ర. బొంతలు s. n. plu. The great millet, not yet deprived of it's husk.

ర. బొంత s. n. 1. A small pit, or hole. 2. a small palmyra tree. బొందపువ్వు s. n. A kind of film, or cotton, which is found on the young palmyra leaves. బొందబడు To have holes. బొందనొరుచు To bore holes.

ర. బొందరము s. n. 1. A jacket, with arms which do not reach below the elbow. 2. armour, mail.

ర. బొంది s. n. The human body.

ర. బొందిలీలు s. n. plu. The natives of the *Bondelee* country.

ర. బొందు s. n. 1. A parcel of threads. 2. growing corn dried up, from want of moisture. adj. Big, heavy.

ర. బొందె s. n. 1. The edible inner substance, or heart, of the plantain tree. 2. the string for fastening a jacket.

ర. బొందిరి adj. Full, complete.

త. బొక్క s. n. 1. Any round small hole; especially such as are made by rats, and other similar animals, which burrow in the ground, or are bored in a stick, &c. 2. a mouthful. బొక్కెరడు. A particular species of snake.

త. బొక్కసము s. n. 1. A treasury. 2. a money bag.

త. బొక్కి adj. 1. Sunk in. 2. toothless. 3. humpbacked; as బొక్కినోరు A toothless mouth. బొక్కిబోసు A sunken chest, or humped back.

త. బొక్కిన s. n. A small parcel.

త. బొక్కు v. a. To stuff the mouth with any dry grain, &c., and eat it voraciously.

త. బొక్కెన s. n. 1. A gram, or corn bag. 2. a bucket, for drawing water from a well. 3. a leathern bag, for *baling* the water out of a boat, &c,

త. బొగడలు s. n. plu. *vide* బుగడలు.

త. బొగ్గు s. n. Charcoal.

త. బొచ్చు s. n. A quantity of hair; wool.

త. బొచ్చె s.n. F. A particular fish. 2. a large pot, or jar, with its upper part taken off horizontally.

త. బొజ్జకు s. n. A lover, paramour, or gallant.

త. బొజ్జ s. n. 1. The belly. 2. a pot belly. బొజ్జ వెరుగు or రాచ్చు The belly to become large.

త. బొటన వ్రేలు - బొటమన వ్రేలు or బొట్ట వ్రేలు s. n. 1. The thumb. 2. the great toe.

త. బొటిమె s. n. A pimple.

త. బొట్ట s. n. A large cylindrical basket, for grain, &c.

త. బొట్టు s. n. 1. A drop. 2. an ornamental round patch of gold, &c., worn on the forehead by Hindoo females. 3. the sectarial mark worn on the forehead. 4. *vide* తాటిబొట్టు. బొట్టుకట్టు To tie the తాళి బొట్టు; to marry.

త. బొడ్డ s. n. A child, or infant.

త. బొడ్డు s. n. An honorary sirname, assumed by certain *Vyśica* bramins.

త. బొడుపు s. n. The knot, or excrescence, on trunks of trees.

త. బొడ్డెమె s. n. The pin in woodon shoes, which goes between the great toe and that next it, and which, by means of a button at its top, enables the toes to grasp the shoe.

త. బొడ్డు s. n. The navel. బొడ్డుమల్లెచెట్టు The double jasmine.

త. బొడ్డెర s. n. A small leathern jar, filled with any liquid. In the plural, this word also denotes - 1. A sort of cake. 2. dry grain deprived of the husk,

త. బొత్త s. n. A hole in any metal vessel, &c.

త. బొత్తిగా adv. Entirely, wholly, completely, perfectly.

త. బొది s. n. The name of the places in a river, or creek, where small vessels are fastened, and got repaired, in the manner of a dock.

త. బొద్దెంక or బొద్దింక s. n. The insect termed the cockroach.

T. బొనుకుచరు v. n. To be encompassed, or surrounded.

T. బొబ్బ s. n. The swelling arising from a blow.

T. బొబ్బ s. n. A loud noise, or disturbance. 2. a blister, or pustule. బొబ్బమెకము s. n. (from TUD. మెకము *a beast.*) A lion. బొబ్బరించు v. n. *To* cry, or call out.

T. బొబ్బర s. n. The rind, or bark, of roots, &c.

T. బొబ్బలూ s. n. plu. A black species of the pulse termed *Dolichos catiang.*

T. బొబ్బలిశాయ s. n. An ornament worn by Hindoo females on their toes.

T. బొమ s. n. The eye-brow. బొమముడి Knitting the eye-brows, in anger.

T. బొమికె s. n. A bone. *vide* ఎముక.

T. బొమిదికము or బొమ్మిదీకము s. n. A helmet.

TUD. బొమ్మ s. n. (from s. బ్రహ్మా) *Brumha,* the creator.

T. బొమ్మ s. n. 1. An image, or statue. 2. a picture. 3. a puppet or doll. 4. an idol not consecrated. 5. *vide* బొమ. బొమ్మరిల్లు s. n. (from T. ఇల్లు *a house.*) A doll house. బొమ్మలాట s. n. An exhibition of puppets, moved by springs.

T. బొరిగె s. n. A hoe, used for digging up grass.

T. బొరియ. బొఱియ or బొఱ్ఱె s. n. A hole; such as is made by large rats, &c.

T. బొరుగులు s. n. plu. Fried grain.

T. బొరుగు s. n. A wide mouthed earthen pot, for frying grain.

T. బొల్లి s. n. A pot belly.

T. బొల్లి s. n. The white leprosy. adj. Spotted white.

T. బొల్లిశెవము s. n. *vide* బొల్లి.

T. బొల్లు s. n. A lie, or falsehood. adj. False. v. n. 1. To tell lies. 2. to boast. బొల్లుల మారి A liar.

T. బోడ s. n. 1. A pot. 2. a native ship, or vessel.

T. బోడె s. n. A bone.

S. బోధాణము s. n. *vide* బోడ్డన.

TUD. బోగముదాండ్లు s. n. plu (from s. భోగ *enjoyment.*) This is the collective term for that class of women who, in India, are generally termed *dancing girls.* They are of different casts, and religions; but the profession of all is dancing, singing, and prostitution. An individual female of this kind is termed బోగముచాన, బోగముది, or బోగది. బోగమాట A dance by these females.

T. బోగి s. n. The day preceding the *poongal* feast, or any other great Hindoo festival.

T. బోటి adj. Like, resembling, equal to. s. n. A woman.

T. బోరలు s. n. plu. Particular animals of that class which generally have horns, but which themselves have none.

T. బోరి adj. Bald, shaven. s. n. 1. Any person whose head is bald, or has been shaven; as a Hindoo widow, or some of their religious mendicants. 2. *vide* బోడి No. 1. బోరించు or బోరిచేయు To

shave. బోదియెద్దు A bullock, without horns. బోదిమిద్దె A house, without an upper story.

r. బోది s. n. 1. A tender bodied female; as పూబోది A female whose body is as tender as flowers. 2. the payment of ready money, by the first customer who bargains in the course of a day, with any shop-keeper. Unlike a Hindoo shop-keeper gets paid in ready cash by some one, for the purchase made by him, he deems it *inauspicious* to give goods on credit; and in reply to a customer asking goods on credit, will say నాపుయింకాబోది లేదు I have not yet had బోది.

r. బోదు s. n. 1. The coarse sack cloth, in which leathern oil bottles are placed, when loaded on a bullock. 2. care. 3. nourishing.

r. బోదె s. n. 1. A small water channel. 2. the *wooden* capital of a pillar. బోదెకొయ్య The lower part of the door frame, placed in the ground, at the threshold. బోదెపటి *vide* బోదె No. 2.

s. బోధ s. n. 1. Wisdom, intellect, understanding. 2. awakening, arousing. బోధన s. n. 1. *Instruction, teaching.* 2. *persuasion, exhortation.* 3. advice, admonition. 4. excitement, inducement. బోధకుడు A person who teaches, persuades, admonishes, or excites. బోధపడు or బోధఅవు v. n. To be understood, or become intelligible. బోధ-పఱుచు or చేయు or బోధించు v. a. 1. To render intelligible; to explain, to inform. 2. to persuade or exhort. 3. to advise, or admonish. 4. to excite, or induce.

s. బోధిక s. n. A female fortune teller.

s. బోధిద్రుమము s. n. The holy fig tree. *Ficus religiosa.*

r. బోనకత్తె s. n. A female slave.

r. బోనము s. n. Food, boiled rice.

r. బోను s. n. A trap.

r. బోయవాడు s. n. A huntsman, or bird-catcher.

r. బోయీ s. n. 1. A title assumed by the *mootaraja*, and the palanqueen-bearer casts. 2. a palanqueen bearer.

r. బోయీవాడు s. n. A title assumed by the cast of cow-keepers, or shepherds.

r బోర s. n. The breast, or bosom. బోరఱలు or బోర్లవడు v. n. 1. To lie on the face, or breast. 2. to be turned topsy-turvy. బోర్లగాజేయు or బోర్లించు v. n. To turn *topsytorvy.*

r. బోరున adv. With great haste, speed, or noise.

r. బోలు adj. Hollow.

r. బోలె s. n. A broken earthen vessel.

r. బోసి adj. Toothless.

r. బోసుగి s. n. A copper, or brass, pot; in shape like a bason.

r. బ్రతుకు or బ్రదుకు v. n. 1. To live, exist, or subsist. 2. to survive. 3. to be delivered, or saved. s. n. *vide* బతుకు. బ్రతుకుదెరవు (from r. దెరవు *a road*) The means of livelihood. బ్రతికించు v. a. 1. To restore, or save, life; to resuscitate, or

revive ; to save, or deliver from danger. 2. to support, maintain, or nourish.

s. బ్రహ్మధ్నుడు s. n. The sun.

r. బ్రహ్మవంటిచెట్టు s. n. The plant termed Jamaica yellow thistle. *Argemone mexicana.*

r. బ్రహ్మమేడిచెట్టు s. n. The opposite leaved fig tree. *Ficus opositi foliis.*

r. బ్రహ్మిచెట్టు s. n. A tree so called.

s. బ్రహ్మ s. n. 1. *Brumha*, the first deity of the Hindoo triad, and the operative creator of the world. 2. an officiating priest. బ్రహ్మచారి s. n. The *Brumhachari*, or religious student ; the young bramin, from the time of his investiture with the sacred cord, to the period of his becoming a householder ; it is also applicable to a person who continues with his spiritual teacher, through life, studying the *Vedas*, and observing the duties of the student ; it is also given as a title to Pundits learned in the Vedas ; and to a class of ascetics ; by the Tuntras, it is assigned to persons whose chief virtue is the observance of continence ; and it is assumed by many sects of religious vagabonds. బ్రహ్మణము & adj. Relating to, or connected with, a bramin. బ్రహ్మత్వము s. n. Identification with *Brumha*, or god. బ్రహ్మదాతుడు s. n. A name of *Vishnoo*, as having produced from his navel the lotus, whence *Brumha* arose to create the world. బ్రహ్మహత్యము s. n. A sort of poison. బ్రహ్మరంధ్రము s. n. A name of *Narada*. బ్రహ్మరంధ్రము s. n. The crown, or top of the head. The Hindoos believe that a small hole exists on the top of the head, at the birth of a child, which only gradually closes. బ్రహ్మయజ్ఞము s. n. The study of the *Vedas*. బ్రహ్మవర్చసము s. n. Holiness, resulting from the study, and observance of the *Vedas*. బ్రహ్మసాయుజ్యము Identification with *Brumha*. బ్రహ్మసూత్రము The sacrificial or sacred thread, worn by bramins. బ్రహ్మాంజలి s. n. The joining both hands together, whilst reading the *Vedas*. బ్రహ్మశక్తి s. n. 1. The female energy of *Brumha*. 2. a sort of perfume. బ్రహ్మహత్య s. n. Brahmanicide ; the slaying of a bramin. బ్రహ్మాండము *s. n. The* globe, the world ; lit. the egg of *Brumha*. adj. 1. Excessive, immense. 2. terrible, dreadful, awful. 3. pompous.

s. బ్రహ్మము s. n. The divine cause, or essence, of the world, from which all created things are supposed to emanate, and finally to return ; the unknown god. 2. the practice of austere devotion. 3. *the Vedas*, or scripture. 4. holy knowledge.

s. బ్రహ్మరేతి s. n. 1. Silver. 2. brass.

r. బ్రాఁది adj. Great, large, *big. vide* r. బారిది.

s. బ్రాహ్మణుడు s. n. A man of the first Hindoo tribe, or of the order of priesthood ; a bramin. బ్రాహ్మణి s. n. The

wife of a bramin, or a woman of the brahminical tribe. బ్రాహ్మణబ్రువు s. n. A bramin by birth, but not by attention to his duties; one who subsists by avocations properly limited to the other tribes. బ్రాహ్మణ్యము s. n. 1. An assembly of bramins. 2. the state, quality, or business, of a bramin.

s. బ్రాహ్మి s. n. *Sarasswatee*; the goddess of speech, and wife of *Brumha*.

т. బ్రిలు v. n. To become loose, or slack.

т. బ్రుంకు v. n. 1. To sink. 2. to die.

s. బ్రుంది or బ్రుంది s. n. The throne, or seat, on which *Yetti*, and other saints are said to sit.

т. బ్రోచు v. a. To nourish, save, or protect.

భ

భ The thirty-ninth letter, and twenty-fourth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. భంగము s. n. 1. A wave. 2. breaking, splitting; a bit, or piece. 3. defeat, discomfiture, degradation. 4. a chasm, fissure, or division. 5. dishonesty, deceit, fraud, circumvention, cheating. భంగపడు v. n. 1. To be deceived. 2. to be defeated, dishonored, or degraded. భంగచేయు-భంగపెట్టు or భంగించు v. a. 1. To deceive. 2. to defeat, dishonor, or degrade.

s. భంగి s. n. Manner, mode, way.

s. భంగురము &c. adj. 1. Crooked, bent. 2. perishable.

s. భంజించు v. a. (from s. భంజ్ *to break.*) To beat.

s. భటనము s. n. 1. War, battle. 2. armour, mail.

s. భండారము s. n. 1. A treasury. 2. a money bag.

s. భక్తి—క s. n. Manner, mode, way.

s. భక్తము &c. adj. 1. Worshipping. 2. zealous, devout, pious. 3. devoted, or attached to; engrossed by. s. n. Food; boiled rice.

s. భక్తి s. n. 1. Service, worship. 2. zeal, devotion, piety. 3. faith, belief. 4. affection. 5. a part, or portion.

т. భగభగ s. n. The crackling of fire.

s. భగము s. n. 1. *Pudendum muliebre.* 2. prosperity, fortune. 3. beauty, splendour. 4. excellence, greatness.

s. భగవంతుడు or భగవానుడు s. n. 1. God; the supreme being. 2. *Siva.* 3. *Vishnoo.* 4. *Boodha.* 5. any adorable male.

s. భగవతి s. n. 1. The goddess *Parvatee*, wife of *Siva.* 2. any goddess.

s. భగిని s. n. A sister.

s. భగీరథుడు s. n. A certain king, whose austerities brought the river *Gunga*, or Ganges, from heaven.

т. భగ్గున adv. Suddenly, all at once, as applied to fire, or anger. భగ్గుమను To be afraid; the heart to palpitate.

s. భగ్న adj. Broken, ruptured; overcome, defeated; disregarded. భగ్నంపాడైపోవు To be entirely ruined.

s. భజన s. n. Worship, homage, adoration. భజించు or భజియించు v. a. To serve, or worship; to pray.

s. భటిత్రుము s. n. Any thing roasted, on a spit; as meat, &c.

s. భటుడు s. n. 1. A warrior, soldier, or combatant. 2. a messenger.

s. భట్టారకుడు s. n. 1. A sage, *moonee*, or saint. 2. in theatrical language, a king.

s. భట్టిని s. n. 1. A queen who has been consecrated, as well as her husband (a theatrical term). 2. the wife of a bramin.

s. భట్టు s. n. A surname, denoting *excellent* or *chief*, assumed by certain learned brahmins.

s. భట్టు-భట్టువాడు or భట్రాజు s. n. *vide* ఇట్టు.

s. భత్యము s. n. *Batta*. *vide* బత్తెము.

s. భద్రకాళి s. n. A name of *Parvatee*, wife of *Siva*.

s. భద్రము s. n. 1. Care, attention, precaution, watchfulness. 2. safety, security. 3. happiness, prosperity, fortune. adj. 1. Careful, attentive, watchful. 2. safe, secure. 3. happy, prosperous, lucky, propitious. interj. Take care! beware! be on your guard!

s. భద్రసురము s. n. A dagger.

s. భద్రాకరణము s. n. Shaving.

s. భయము s. n. Fear, alarm, fright, dread, timidity. భయంకరము. భయానకము or భయావహము adj. Terrific, fearful, formidable, frightful, dreadful. భయపడు To be afraid; to fear. భయపెట్టు or భయపఱచు v. a. To intimidate; to frighten.

s. భరట్టుడు s. n. A potter.

s. భరణము s. n. 1 Cherishing, maintaining, nourishing, supporting. 2. wages, hire.

s. భరణి s. n. 1. The second lunar mansion. 2. the sluice of an artificial lake. 3. a small box, for jewels, &c.

s. భరతుడు s. n. 1. The younger brother of *Rama*. 2. the son of *Dooshyunta* by *Sacoontala*. 3. the name of a celebrated writer on dramatic composition, of which he is also sometimes considered as the inventor. 4. an actor, dancer, or mime. భరతశాస్త్రము This term is applied to the work of *Bharata*, which appears to have been a body of *Sootras*, or rules, relating to every branch of theatrical writing and exhibition. It is said to be lost, but is constantly quoted by the commentators on the *Natacas*, or Indian dramas.

s. భరద్వాజుడు s. n. A sky-lark.

s. భరద్వాజుడు s. n. A saint, so called.

s. భరము adj. 1. Much, excessive. 2. heavy.

s. భరవసము s. n. (H. భరోసా) 1. Trust, confidence, dependence on, faith. 2. an assurance, or pledge of good faith.

s. భరించు or భరియించు v. a. 1. To carry a load. 2. to bear, or sustain. 3. to maintain, or support.

s. భరితము &c. adj. 1. Full, filled, completed. 2. nourished.

s. భర్గము s. n. Light, lustre.
s. భర్గుడు s. n. A name of *Siva*.
s. భర్త s. n. 1. A husband. 2. a lord, or master.
s. భర్తృదారకుడు s. n. in theatrical language, A young prince, designated as the successor, and associated to the empire.
s. భర్తృదారిక s. n. in theatrical language, A princess.
s. భర్త్సనము s. n. Threat, menace.
s. భర్మము s. n. Gold.
s. భల్లము s. n. 1. A kind of arrow. 2. a bear.
s. భల్లాతకి or భల్లాతకము s. n. The marking-nut plant. *Semicarpus anacardium*.
s. భల్లుకము or భల్లూకము s. n. A bear.
ఇ. భళా - భళి - భళిర or భళీ interj. expressive of praise, or commendation.
s. భవదీయము &c. adj. Your's, your honor's, &c.
s. భవనము s. n. A house, or dwelling.
s. భవము s. n. 1. Being, existing, the self support of something already produced. 2. birth.
s. భవాదృశము adj. Like you.
s. భవాని s. n. The name of *Parvatee*, the wife of *Siva*.
s. భవిష్యత్తు adj. Future, about to be. భవిష్యత్కాలము The future tense.
s. భవిష్యము s. n. 1. Prosperity, welfare. 2. rank, distinction.
s. భవ్యకము adj. Prosperous, happy, well, right.
s. భవ్యుడు s. n. A name of *Siva*.
s. భవ్యము adj. 1. Happy, auspicious, prosperous. 2. beautiful, handsome. 3. well, proper, fit. 4. future.
s. భషకము s. n. A dog. భషితము s. n. The barking of a dog.
s. భసలము s. n. A large kind of black bee.
s. భస్మము s. n. Ashes.
s. భస్త్ర or భస్త్రిక s. n. A bellows. భస్త్రికుడు A bellows-blower.
s. భస్మము s. n. 1. Ashes. 2. calx.
s. భక్షణ or భక్షణము s. n. Eating, feeding. భక్షితము &c. adj. Eaten. భక్ష్యము s. n. 1. Dressed food; food. 2. a cake. భక్షించు v. a. To eat.
s. భాండము s. n. 1. An earthen pot. 2. any vessel. 3. capital, principal. 4. harness.
s. భాండాగారము s. n. 1. A store room, a place where household goods are kept. 2. a treasury.
s. భాగధేయము s. n. Fate, destiny, luck.
s. భాగము s. n. 1. A portion, share, or part. 2. a side. భాగీ A partner. కార్య భాగములు. *The various departments* of business. భాగించు v. a. To divide or distribute. భాగహారము s. n. Subtraction, or division, in arithmetic. భాగహరించు To subtract, or divide.
s. భాగవతము s. n. 1. The famous Hindoo poem termed the *Bhagvat Geeta*. 2. a dramatic representation of any part of the various incidents celebrated in that work. భాగవతుడు s. n. 1. A pious man. 2. in the plural, it also denotes *actors*.
s. భాగినేయి s. n. A sister's daughter.

s. భాగినేయుఁడు s. n. A sister's son.

s. భాగీరథి s. n. The river *Ganges*.

s. భాగ్యము s. n. 1. Destiny, fortune, good or ill luck. 2. prosparity, felicity. 3. riches, wealth. భాగ్యవంతుఁడు &c. adj. 1. Fortunate, happy, prosperous. 2. rich, wealthy.

s. భాజనము s. n. Any vessel, as a pot, cup, plate, &c.

c. భాట s. n. A road. భాటస్థుఁడు or భాటసారి A traveller. *vide* బాట.

s. భాటకము s. n. Price, especially paid for the use of any thing, or person; wages, hire, rent.

s. భాణము s. n. A sort of dramatic entertainment, described as one in which the interlocutors do not appear on the scene, or as the narrative of some intrigue, told either by the hero, or a third person.

s. భాద్రపదము s. n. The sixth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Virgo*.

s. భాద్రమాతురుఁడు s. n. The son of a virtuous and loyal wife.

s. భానుఁడు s. n. The sun. భానువారము s. n. (from s. వార *a day.*) Sunday.

s. భామ or భామిని s. n. 1. A passionate woman. 2. a woman.

s. భారతము s. n. The *Mahabarat*, or great sacred epic poem of the Hindoos.

s. భారతి s. n. 1. A name of *Suruswatee*, the goddess of speech. 2. speech.

s. భారద్వాజుఁడు s. n. 1. A *moonee*, so called. 2. *Drona*, the military preceptor of the *Cooroos*, and *Pandoos*.

s. భారము s. n. & adj. *vide* బరువు. ఒళ్ళి మీఁదభారమువేయు To throw the *responsibility* on one. ఒళ్లుభారముగానుండు The body to be oppressed by sickness. భారపఁచు or భారగించు To be ill, from overwork. నన్నుభరియించేభారముమీది The *onus* of supporting me is yours.

s. భారయష్టి s. n. A pole, or yoke, for carrying burdens.

c. భారీ adj. (from H. بڑا) 1. Great, tall. 2. important.

s. భాస్కర ప్రియము s. n. A diamond.

s. భాస్కరి s. n. 1. *Lutchmee*, the goddess of riches. 2. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 3. *Suruswatee*, the goddess of speech.

s. భాస్కరుఁడు s. n. 1. A name of *Parasoorama*. 2. a name of *Soocra*, or the planet Venus.

s. భార్య s. n. A wife.

s. భాలము s. n. The forehead.

s. భావ s. n. The eighth year, in the Hindoo cycle of sixty.

c. భావ s. n. *vide* బావ.

s. భావన s. n. 1. Mental perception, recollection, the present consciousness of past ideas, or perceptions. 2. religious and abstract meditation. చిద్భగ్గావనాయెం చు To view, or consider, *in the light of* a child. భావన చేసుకొను To imagine, or figure, to one's-self.

s. భావము s. n. 1. State, or condition, of being. 2. natural state of being, innate property, disposition, nature. 3. mean-

ing, purpose, intention. 4. mind, soul. 5. state, or affection, of mind; emotion, passion, sentiment, especially as an object of amatory and dramatic poetry; two kinds of *Bhavas* are usually enumerated, *Sthayi*, and *Vyabhichary*; the first of which comprehends eight varieties, and the second thirty-three. The list blends both feelings and effects; and sorrow and sleep and passion and death, &c. are equally classed amongst the *Bhavas*; dramatic writers add two other classes, or *Anoobhava*, and *Verbhava*. 5. birth. 6. act, action. 7. movement, gesture. 8. corporeal expressions of amorous sentiments, or love of which the origin and effects are ascribed to the organs of the body. 9. the abstract idea conveyed by any word. 10. the simple idea derived from the root, as expressed in one class of derivatives, as a going, a doing, &c. 11. advice, instruction. భావించు v. a. 1. To intend, or mean. 2. to fancy, or imagine. 3. to figure, or imagine, to one's-self.

c. భావి s. n. *vide* బావి.

f. భావి adj. Future.

a. భావుకము adj. *vide* భవ్యము.

f. భావుకుడు s. n. A sister's husband.

s. భాష s. n. 1. Speech. 2. *Suruswatee*, the goddess of speech. 3. a language. 4. the dialect of any language. భాషించు v. a. To speak, converse, or talk. భాషితము s. n. Speech. మారుభాష or భాషాంతరము lit. another language. Interpretation, or translation, from one language into another. భాషణము s. n. Speech.

r. భాషితము s. n. 1. An ornament worn on the head, on certain festivals. 2. sitting cross-legged.

s. భాష్యము s. n. A commentary, but particularly the explanation and application of a technical *Sootra*, or aphorism; hence applied to many of the annotations on the grammatical aphorisms of *Panini*, to comments on the *Vedas*, &c.

s. భాసము s. n. 1. Light, brightness, lustre. 2. a vulture. 3. a cock. భాసిల్లు v. n. To shine.

s. భాసురము adj. 1. Bright, shining. 2. enchanting, captivating.

s. భాస్వత్ప్రభము s. n. A ruby.

s. భాస్కరుడు s. m. 1. The sun. 2. fire.

s. భాస్వంతము &c. adj. Luminous, splendid, shining. భాస్వంతుడు The sun.

s. భిందిపాలము s. n. A short arrow, thrown from the hand, or shot through a tube.

s. భిత్తము s. n. A part, piece, portion, fragment, or bit.

s. భిత్తి s. n. A wall of earth, or masonry.

s. భిద s. n. Tearing, rending.

s. భిదురము or భిదువు s. n. The thunderbolt, the weapon of *Indra*.

s. భిన్నము &c. adj. 1. Split, broken, torn, rent, mutilated, disfigured. 2. divided, distinguished, other, different. 3. blown, budded, opened. 4. joined, connected.

s. భిన్ని s. n. A wound.

s. భిల్లుడు s. n. A barbarian of a particular tribe; perhaps the modern *Bheel*, a savage race dwelling especially along the course of the Nurbudda, and subsisting chiefly by plunder.

s. భిషక్కు s. n. A physician, or doctor.

s. భిస్సు s. n. Food, boiled rice. భిస్సు Scorched rice.

s. భిక్ష or భిక్షము s. n. 1. Service. 2. hire, wages. 3. begging, asking. 4. alms. భిక్షుడు s. n. A mendicant, or beggar. భిక్షుడు s. n. The *Saniasy*, or religious mendicant; the bramin who has entered the fourth stage in life, and subsists entirely on alms. భిక్షకాడు A beggar.

s. భీకరము &c. adj. Terrible, fearful, formidable, frightful.

s. భీతి or భీరు s. n. Fear, apprehension. భీతిలు or భీతిల్లు v. n. To be frightened, or afraid. భీరువు &c. adj. Afraid, frightened, fearful, timid.

s. భీమము s. n. Horror, terror, dread. adj. Horrible, fearful, terrific.

s. భీమరము s. n. War, battle.

s. భీమసేనుడు s. n. The second of the five *Pandoo* princes.

s. భీముడు s. n. 1. A name of *Siva*. 2. the second of the five *Pandoo* princes.

s. భీరుకము &c. or భీరువు adj. Timid, fearful.

s. భీషణము or భీష్మము s. n. Horror, terror, dread; the property that excites fear.

s. భీష్ముడు s. n. The grandfather of the *Pandoo* princes.

s. భుక్తసము s. n. The barking of a dog.

s. భుక్తము &c. adj. Eaten.

s. భుక్తి s. n. 1. Eating. 2. food, a meal. 3. possession, fruition, usufruct.

s. భుగ్నము &c. adj. 1. Crooked, curved, bent, bowed. 2. bending, stooping.

s. భుజంగమము or భుజంగము or భుజగము s. n. A serpent, or snake. భుజంగభుక్కు s. n. (from s. భుజ్ *which eats.*) A peacock.

s. భుజంగుడు s. n. A *libertine*, debauchee, or lecher.

s. భుజము s. n. 1. The shoulder. 2. the arm.

s. భుజించు or భుజియించు v. a. To eat.

s. భుజిష్య s. n. 1. A maid servant. 2. a prostitute.

s. భువనము s. n. 1. A world. 2. water. అధోభువనము The infernal regions.

s. భువి s. n. The earth.

s. భూ s. n. in composition. The earth; as, భూకంపము An earthquake. భూచక్రము The terrestrial globe. భూదారము s. n. A hog; as tearing up the earth. భూదేవుడు (from s. దేవ *a god.*) A bramin; as being a terrestrial divinity. భూధరము (from s. ధర *supporting.*) A mountain. The Hindoos believe the earth to be supported by subterranean mountains. భూపతి (from s. పతి *a lord.*) A king, or sovereign.

s. భూఛ్ఛాయ s. n. (from s. భూ *the earth*, and s. ఛాయా *shade.*) Darkness.

s. భూజి or భూజము s. n. (from s. భూ *the earth*, and s. జ *born.*) A tree.

s. భూధాత్రి s. n. (from s. భూత *a living being*, and s. ధాత్రి *a nurse.*) The earth.

s. భూతము s. n. 1. A goblin, ghost, or malignant spirit, haunting cemeteries, lurking in trees, animating carcases, and deluding, or devouring, human beings. 2. a demi-god. 3. a living being. 4. an element, five *Bhootas* are enumerated by the Hindoos, viz. earth, fire, water, air, and *Acasa* or æther. adj. Been, become, gone, past. భూతకాలము The past, or perfect, tense of the verb. భూతదయ *Universal* benevolence. భూతప్లవము (from s. ప్లవ *floating.*) A deluge, a drowning of the world. భూతేశుడు s. n. (from s. ఈశ *lord.*) *Siva*, the king of demons.

s. భూతి s. n. 1. Superhuman power, as attributable to *Siva* especially, and attainable by the practice of austere and magical rites. 2. ashes. 3. prosperity, success, riches.

s. భూమి s. n. 1. The earth, universe, or world. 2. land, soil, ground. 3. a place, or scite. భూమిపుత్రుడు (from s. పుత్ర *born.*) The planet Mars, in mythology the son of the earth.

s. భూషిక s. n. Theatrical dress, the costume of any character represented on the stage.

s. భూయిష్ఠము adj. Many, much, most.

s. భూరి s. n. 1. Gold. 2. a gift conferred at any festival, when bestowed upon each person present. adj. Much, many.

s. భూరిమాయువు s. n. A jackal.

s. భూర్జము s. n. A tree, said to be a sort of birch growing in the snowy mountains.

s. భూషణ s. n. Flattery, adulation, praise, honor. భూషించు v. a. To praise, or commend.

s. భూషణము or భూష s. n. 1. Ornament, embellishment. 2. a trinket, or jewel. భూషితము &c. adj. Adorned, decorated, dressed.

s. భృంగము s. n. 1. A large black bee. 2. woody cassia.

s. భృంగరాజము s. n. *vide* గుంటగలగర.

s. భృంగి or భృంగిరిటి s. *n.* One of *Siva*'s chamberlains.

s. భృగువు s. n. 1. The name of a celebrated *moonee*, and one of the ten *Brumhadiceas* or *prajapatees*, the sons of *Brumha* and first created of beings. 2. *Soocra* the regent of the planet Venus. 3. the *Rishee Jamadugnee*, the father of *Parasoorama*, and the grand-son of the moonee *Bhrigoo*. 4. table *land*, the level summit of a mountain.

s. భృతి s. n. 1. Wages, hire, salary. 2. maintenance, support. భృతకుడు A hired labourer, a servant. భృతము &c. adj. 1. Hired, paid. 2. maintained. భృత్యుడు A servant, or slave.

s. భృశము adj. Much, excessive. adv. Much, exceedingly.

s. భృష్టము adj. Fried.

s. భేకము s. n. A frog. భేకి A female frog.

s. భేటి s. n. (from H. ملاقات *a meeting, or interview; a present to a superior.*) A visit,

an audience; as applied to an inferior visiting a superior.

s. భేదనము s. n. 1. Dividing, separating; literally, or figuratively; as tearing, breaking, specifying, discriminating, &c.

s. భేదము s. n. 1. Dividing, separating. 2 tearing, rending, breaking, &c. 3. distinction, difference. 4. kind, sort, species. 5. disunion, discord, disagreement. భేదించు v. t. To separate, divide, or disunite. 2. to break, or tear. 3. to pierce. v. n. 1. To differ from. 2. to be purged. 3. to change, or alter. భేదిలు or భేదిల్లు v. n. 1. To be separated, or disunited. 2. to be torn, or rent.

c. భేది s. n. *vide* బేది.

s. భేరి s. n. A kettle drum.

s. భేరుండము s. n. A double headed fabulous bird. adj. Terrible, formidable.

s. భేషజము s. n. 1. A medicament; medicine. 2. imposture, deceit.

s. భైరవము &c. adj. Terrible, dreadful, horrible.

s. భైరవుడు s. n. A name of *Siva*, but more especially an inferior manifestation, or form, of the deity; eight of which are called by the common name *Bhairava*, and are severally termed *Asitanga, Ruru, Chanda, Crodha, Unmutta, Cupali, Bhishana*, and *Sanhara*; all alluding to terrific properties of mind, or body.

s. భైషజ్యము s. n. *vide* భేషజము No. 1.

c. భోం చేయు v. a. To eat from భోజనము q. v.

s. భోగము s. n. 1. Enjoyment. 2. pleasure. 3. wealth. 4. nourishing, cherishing. 5. a snake's body. 6. a snake's expanded hood. 7. a crop. భోగించు v. a. To enjoy; particularly as applied to any carnal or sensual pleasure.

s. భోగవతి s. n. 1. The capital of the *Nagas*, or serpents. 2. the *Ganges* of the infernal regions.

s. భోగి s. n. 1. A serpent. 2. a prince, or king. 3. a person who accumulates money for particular expenditure. 4. a person brought up in luxury, or enjoying it.

s. భోగిని s. n. A royal concubine.

s. భోగ్యము s. n. 1. Enjoyment, or usufruct; especially of land, &c. given in pledge, or on mortgage. 2. a crop. adj. Fit to be enjoyed, agreeable, delicious.

s. భోజనము s. n. 1. Food. 2. a repast, or meal. 3. eating.

s. భోజుడు s. n. The name of a sovereign of *Oujein*, who is supposed to have flourished about the end of the tenth century; he was a celebrated patron of learned men, and the nine gems, or poets and philosophers, are often ascribed to his æra.

s. భోజ్యము s. n. Food. adj. Edible.

τ. భోరు s. n. A great, or loud, noise.

s. భోర్కణము s. n. *vide* బోర్కణ.

s. భోవుండు s. n. *vide* భూమిభుజుడు, under భూమి.

s. భోషిండు s. n. The treasurer, or superintendent of gold.

s. భ్రమ or భ్రమము s. n. 1. Whirling, going round. 2. error, ignorance, mistake, misapprehension, illusion. 3. confusion, or perplexity of mind; *etourdissment*. 4. a temporary aberration of reason, delirium. 5. astonishment, surprize. 6. desire, wish. భ్రమము or భ్రమియు v. n. 1. To err. 2. to be in confusion, or perplexity; to lose one's prosecue of mind. 3. to be astonished. భ్రమించు or భ్రమియించు v. a. 1. To throw into confusion, or perplexity. 2. to turn round. v. n. 1. To wander, or turn round. 2. *vide* భ్రమయు. భ్రమమూటలు Words void of reason; raving; nonsense.

s. భ్రమణము s. n. 1. Whirling, going round. 2. wandering.

s. భ్రమరకములు s. n. plu. Hair curled upon the forehead.

s. భ్రమరము s. n. A large black bee.

s. భ్రష్టము &c. adj. 1. Fallen. 2. figuratively, vicious, depraved; fallen from virtue.

s. భ్రాంతము &c. adj. 1. Whirled, revolved. 2. blundering, mistaken; under delusion, or in delirium.

s. భ్రాంతి s. n. *vide* భ్రమ. ఊర్ధ్వ భ్రాంతి lit. vomiting and delirium. The disease in which both vomiting and purging take place; *cholera morbus*, either spasmodic, or otherwise.

s. భ్రాత s. n. (P. برادر) A brother, a uterine brother. భ్రాతృజుడు (from s. జ born.) A brother's son. భ్రాతృత్వము &c. adj. Fraternal. భ్రాతృస్నేహము Fraternal affection.

s. భ్రాతృవ్యుడు s. n. 1. A brother's son. 2. an enemy.

s. భ్రాష్ట్రము s. n. A frying-pan.

s. భ్రుకుంసుడు. భ్రుకుంసుడు. భ్రూకుంకుడు or భ్రూకుంసుడు s. n. An actor, in female apparel.

s. భ్రుకుటి or భ్రూకుటి s. n. A frown.

s. భ్రూ s. n. (P. ابرو) The eye-brow.

s. భ్రూణము s. n. The embryo, or fœtus; a child.

మ

మ The fortieth letter, and twenty-fifth consonant, in the Teloogoo alphabet.

T. మంకు s. n. A wicked person. adj. Wicked.

T. మంకెన s. n. A basket made of rattan work, in which water pots are placed, when loaded on bullocks.

T. మంకెనచెట్టు s. n. The tree termed *Pentapetes phœnicea*.

T. మంకెచెట్టు s. n. The tree named *Vangueria spinosa*.

T. మంకెలము s. n. An earthen vessel, in which grain is scorched.

T. మంకెలకాడు or మంకెలి s. n. A barber. మంకెలకత్తి s. n. (from T. క్ర *a knife.*) A razor. మంకెలకత్తిరోహిణి The third of the lunar mansions; from it's similarity in shape to a razor.

s. మంకెలకు or మంకెలము s. n. 1. Happiness, good fortune. 2. preserving property; taking care of what has been gained;

prudence, carefulness. adj. Happy, lucky, fortunate, prosperous, faring well. ముఖనూత్రము s. n. *vide* కాలిబొట్టు.

s. ముఖవారము s. n. Tuesday.

s. ముఖర్కము s. n. 1. The holy fig tree. *Ficus religiosa.* 2. the *Marmelos ægle.* adj. 1. Beautiful, handsome. 2. auspicious, propitious, conferring happiness.

TVD. మంచము s. n. (from s. మంచి) A bedstead. మంచపుకోళ్లు The four pieces of wood, forming the frame of a bedstead.

T. మంచి adj. 1. Good, excellent, virtuous, proper. 2. handsome, pretty. 3. fine, nice, commodious. 4. much, great, severe, violent, heavy. మంచిది adv. Very well; very good. మంచికులము A *high* tribe; a *pure* cast; a *fine* sort, or kind. మంచిపాము The *Cobra di capello*, or hooded snake. The Hindoos term it the *good* snake, though its bite is nearly mortal, out of superstitious dread of it; and they rather endeavour to propitiate it, than to destroy it. మంచివాన *Heavy* rain. మంచిదెబ్బ A *violent* or *severe* blow. మంచినూనె lit. *good* oil. The oil of the sesamum seed. మంచితనము s. n. 1. Goodness, excellence. 2. reconciliation. 3. a friendly footing, or good terms, with another.

T. మంచు s. n. 1. Dew. 2. a fog, or mist. 3. snow. adj. Snowy.

T. మంచు v. a. To preserve, maintain, nourish, or cherish.

TVD. మంచె s. n. (from s. మంచి) 1. A sort of stand, or shed, erected on four long posts, in a field; for holding persons who watch over the ripe grain. 2. a shelf. 3. a platform. Xదమంచె A stand; as applied to that generally used in Hindoo houses, for holding any thing.

s. మంచిది s. n. A compound medicine; a liquid, or flower stalk.

s. మంజాది s. n. A certain weight, as applied to diamonds only; I believe it to correspond with a *carat.*

s. మంజీరము s. n. An ornament worn round the ankle, or toe.

s. మంజులము or మంజుళ adj. Beautiful, agreeable, pleasing.

s. మంజూష s. n. A large basket, or box.

T. మంట s. n. 1. Blaze, flame. 2. sore, or acute, pain. 3. fury, wrath. 4. ardor, heat, inflammation. కడుపుమంట lit. belly flame. 1. Jealousy. 2. envy. మంటమాది A furious, or passionate person.

s. మంటకము s. n. A sort of cake, made of wheat flour, but without sugar.

s. మంటపము or మండపము s. n. 1. A temporary building; an open shed, or hall, adorned with flowers, and erected on festival occasions; as at marriage, &c. 2. an open temple, or open building, consecrated to a deity.

T. మంటి adv. *vide* మండి.

T. మండ s. n. 1. A bough. 2. a vessel for scorching grain. 3. the ankle. తలమండ The skull.

r. మందకర్ణ s. n. The large black scorpion.
s. మందనము s. n. ప్రో Ornament, decoration. 2. trinkets, jewels.
s. మందను s. n. Scum, skimming, froth, foam, barm, &c.; the upper part of any infusion, in a state of boiling, or ferment. మందహారకుడు (from s. హృ to take.) 1. A distiller. 2. one who prepares fermented liquor from the palmyra, cocoanut, date tree, &c.
s. మండలము s. n. 1. The disk of the sun or moon. 2. an orb, a circumference in general; the circle bounding the view, the sensible horizon. 3. a ball, a globe. 4. a wheel. 5. a province, region, or district, extending twenty, or according to some authorities, forty *yojanas* every way. 6. the country or empire over which the twelve princes termed *Chaeravurtees* are supposed to have ruled. 7. a heap, quantity, multitude, or assemblage. 8. a sweet meat. 9. the period of forty days. మండలేశ్వరుడు (from s. ఈశ్వర *lord.*) A king, or supreme prince, governing a మండలము q. v. No. 5.
s. మండలి s. n. 1. An assembly, flock, or multitude. 2. a dog. 3. a cat. 4. a snake.
r. మండిగము s. n. The threshold.
s. మండితము &c. adj. Ornamented, adorned.
r. మండి s. n. 1. A wholesale shop. 2. an attitude in shooting; the right knee advanced, the left leg retracted. In the plural, it also denotes a sort of sweet cake.
r. మండు v. n. 1. To blaze. 2. to smart, or give acute pain. 3. to be in a fury, or violent rage. మండించు v. a. 1. To inflame; to put in a blaze. 2. to put in a furious rage. కడుపుమాడు v. n. lit. the belly to blaze or burn. 1. To be jealous, or envious. 2. to be most severely afflicted. 3. భుమండు v. n. lit. the body to blaze, or burn. To feel great anger.
s. మండూకము s. n. (H مینڈک) A frog.
s. మండూరము s. n. The rust of iron, or refuse of melted iron.
s. మండోదరి s. n. The wife of *Ravana.*
s. మండె s. n. A heap of the unthrashed ears of the great millet.
r. మంతనము s. n. 1. A secret. 2. a retreat, or concealment. 3. secret consultation, private advice.
s. మంతువు s. n. 1. Offence, fault, transgression. 2. understanding, intellect.
s. మంత్రము s. n. 1. A division of the *Vedas*; in the first or practical part, or *Candum*, it includes prayers, and hymns, addressed to particular deities, and used as peculiar sacrifices, &c.; in the *Uttara Candum*, it is applied to addresses to *Brumha*, or god, and to didactic explanations of his nature and attributes, &c. 2. a mystical verse, or incantation. 3. a formula sacred to any individual deity. 4. secret consultation, private advice. 5. a charm. మంత్రించు v. a. 1. To utter incantations; to charm, or enchant.

2. to advise, or give counsel. మంత్రశాచ
రు or మంత్రవాది s. n. A conjurer. మం
త్రపుతాయిత్తు An amulet.

r. మంత్రసాని s. n. A *midwife*.

s. మంత్రి s. n. 1. A counsellor, or adviser.
2. a king's counsellor or minister. 3. the
queen at chess.

s. మంథని s. n. A *churn*. మంథము or మం
థానము s. n. A churning stick.

s. మంథోదధి s. n. The sea of *milk*. It is
one of the seven fabulous oceans.

r. మంద s. n. A flock or herd, of cattle.

s. మందము-&c. adj. 1. Slow, tardy. 2. dull,
stupid, heavy. 3. foolish. 4. thick. s. n.
1. Thickness. 2. indigestion, loss of ap-
petite. మందగించు 1. To become dull.
2. to lose one's appetite. *vide* అరతి.
మందుడదు s. n. The planet *Saturn*, from
his slow motion. మందపుమనిషి A stupid
person. మందమతి 1. Dull comprehen-
sion. 2. forgetfulness. మందాగ్ని s. dull
fire. Want of appetite, or digestion.
The Hindoos ascribe digestion to inter-
nal fire, or heat.

s. మందరము s. n. The mountain *Mundara*,
with which the ocean was churned, by
the *Sooras* and Asooras, after the deluge,
for the purpose of recovering the sacred
things lost in it, during that period. 2.
Swurga, or the paradise of the Hindoos.

r. మందలించు v. a. To mention, say, or
speak; as applied to an inferior address-
ing to a superior.

s. మందసము s. n. A high box;

s. మందస్మితము or మందహాసము s. n. A
smile; a gentle laugh.

s. మందాకిని s. n. 1. The *Ganges* of heaven.
2. a woman sixty years old.

s. మందారము s. n. One of the five celes-
tial trees of *Swurga*, or heaven.

r. మందారము s. n. Cloudy, or dark, wea-
ther.

s. మందారుకము s. n. Modesty, shame, bash-
fulness.

r. మంది s. n. plu. People, persons; as శా
నామంది *Many people. This term is af-*
fixed to all the neuter numerals, from
five inclusive upwards, to make them
masculine or feminine; as అయిదుమం
ది దొరలు Five gentlemen.

s. మందిరము s. n. 1. A house. 2. a city, or
town.

r. మందు s. n. 1. Medicine, physic. 2. gun-
powder. adj. Scarce. మందులవాండ్లు
s. n. plu. Druggists. నీలిమందు s. n. Indi-
go. నల్లమందు s. n. Opium. బలపు or పె
ట్టుమందు Love-powder.

s. మందుర s. n. A stable.

r. మందెమేళము s. n. 1. Negligence, care-
lessness. 2. familiar repartee.

s. మంద్రోదరి s. n. *vide* మంద్రోదరి.

s. మంద్రోష్ణము s. n. Warmth, gentle heat.
adj. Warm, tepid.

s. మంద్రము s. n. A base, or low, noise;
such as that of *thunder*.

s. మకరందము s. n. The nectar, or honey,
of a flower.

s. మకరము s. n. 1. An alligator; the em-

blem of the Hindoo Cupid. 2. the sign in the zodiac termed *Capricornus*. 3. one of *Cubera's* treasures. మకరాంబుధి 1. The ocean. 2. the Hindoo Cupid. మకరాధ్యుడు (from s. అశ్వ *a horse.*) *Varoona*, the Hindoo Neptune, whose steed is the alligator. మకరకుండలములు s. n. plu. A large sort of close earring. మకరతోరణము s. n. An honorary wreath or string of flowers, &c., raised upon poles, and carried in front, as an emblem of distinction.

s. మకరి s. n. *vide* మకరము No. 1.

T. మకిల s. n. Dirt, filth, impurity. adj. Dirty, unclean, impure.

s. మకుటము s. n. A crest, a head dress, a crown, a tiara.

T. మక్కువ s. n. 1. Affection, love. 2. desire, lust. 3. wish, inclination.

T. మక్కెలు s. n. plu. Bones.

T. మఖము s. n. A tax, or assessment; for any religious purpose.

s. మఖము s. n. A sacrifice, or oblation.

T. మగ adj. Male. *vide* మొగ. మగతనము or మగటిమి s. n. 1. Manhood. 2. bravery, prowess.

T. మగడు s. n. A husband. *vide* మొగుడు. మగసాలు s. n. (from T. ఆలు *a wife.*) A woman whose husband is alive. మగరాయి s. n. (from T. రాయి *a stone.*) The diamond. lit. the male stone. మగలాకు s. n. *vide* ఉపరతి No. 2. మగవాడు s. n. A man.

s. మగధదేశము s. n. The country termed *South Behar.*

T. మగసాల s. n. A place with seats, in front of the house.

T. మగుడ adv. Again. మగుడు v. n. To return. మగుడించు v. a. To turn another back.

T. మగువ s. n. A woman.

T. మగ్గము s. n. A loom.

T. మగ్గు v. n. 1. To become soft, as applied to fruit. 2. to be spoilt.

s. మగ్న &c. adj. 1. Plunged, dived, immersed. 2. sunk, drowned.

s. మఘ s. n. The tenth of the lunar mansions.

s. మఘవుడు s. n. A name of *Indra.* మఘోని s. n. The wife of *Indra.*

s. మంచిక s. n. Excellence, happiness. adj. Best, excellent.

T. మచ్చ s. n. 1. A mole, freckle, or spot on the skin. 2. a scar. పుట్టుమచ్చ s. n. A natural mole, or spot on the body; one with which a person is born.

T. మచ్చర or మత్సరము s. n. Malice, hatred, envy. మచ్చరించు or మచ్చరపడు To entertain malice, hatred, or envy.

T. మచ్చిక or మచ్చికె s. n. 1. Fondling; caressing. 2. love, attachment, affection.

T. మచ్చు s. n. 1. An upstair-house. 2. a sample. 3. a model. మచ్చులాడి A string of little samples of gold, of different degrees of ascertained purity, by comparison with which the purity of other gold is defined. మచ్చుపొడి s. n. An enchanting powder,

which allures the person on whom it is thrown to follow the person who throws it. మచ్చుపొడి or మచ్చు చేల్లు To sprinkle that powder.

౨. మచ్చుకత్తి s. n. A large wood-knife.

౨౮౯. మచ్చెకను s. n. (from s. మత్స్య) A fish. (H. మచ్ఛీ) మచ్చెకంటి A woman. lit. fish-eyed.

౨. మజిలీ s. n. (P. منزل) A stage, or halting place, in travelling.

౩. మజీదారు adj. (from A. مزيد) Before mentioned, aforesaid.

౪. మజ్జ s. n. Pith, marrow, sap.

౫. మజ్జనము s. n. Bathing, ablution. మజ్జన శాల A bathing room.

౬. మజ్జిగ s. n. Butter-milk. *vide* చేల్లు.

౭. మడ్డూ interj. expressive of praise, or commendation.

౨౮౯. మటమ s. n. *vide* మఠము.

౧. మట్ట s. n. 1. A young palmyra tree. 2. a bough of any palm-tree, as the cocoanut, &c. 3. a leaf of the aloe, or of cabbage, or of similar plants, or vegetables.

౨. మట్టగించు v. a. To lessen, diminish, or depress. 2. to cut into small pieces.

౩. మట్టకుడిసి s. n. A particular fish.

౪. మట్టిపలక s. n. A measuring yard.

౫. మట్టము or మట్టమైన adj. Short, small.

౬. మట్టి s. n. (H. مٹی) Earth, soil, adv. Since, from.

౧. మట్టు s. n. 1. Limit, bound. 2. measure, extent. 3. capacity, either as applied to measurement, or figuratively to men, as denoting their ability, or powers of mind. మట్టుమీఱు v. a. To exceed; to transgress. మట్టు పడు or అవు v. n. To decrease, abate, or grow less. మట్టుపడు చు. a. To decrease, moderate, diminish, or make less. మట్టును or మట్టుమన్ను Until, till, as far as, as much as, to such an extent. మట్టు గా. adv. Temperately, sparingly. మట్టు కాగుండు v. n. 1. To fit. 2. to be sufficient for.

౨. మట్టు v. a. To trample. మట్టుమట్టుగా To trample all over.

౩. మట్టుబచ్చలిదుమ్ము s. n. The pot herb, formerly *Basella rubra* or *lucida*.

౪. మట్టుదోర s. n. A short species of the acute angled cucumber.

౫. మట్టెర or మట్టెవ s. n. A ring, worn on the second toe.

౬. మఠము s. n. A school, college, or residence for young brahmins prosecuting their sacred studies. In the peninsula, this word is usually applied to the residence of a *Mahunt*, the head of some religious sect of wandering mendicants; or to that of a *Gooroo*, or Bishop.

౭. మడక s. n. A yoke of oxen, with a plough and all the other implements of husbandry appertaining thereto. *vide* అరక.

౮. మడత s. n. A fold, or plait. మడత పెట్టు or వేయు v. a. To fold, to double up.

౨౮౯. మడతి s. n. (from s. మడక) A woman.

౯. మడమ or మడిమె s. n. The heel of the human species only.

౧౦. మడుగ s. n. A small dam, or dike, for stopping water.

౧౧. మడి s. n. 1. A garden-bed, or plat. 2. a paddy field. 3. purity. 4. a pure cloth.

adj. Pure. మడిబట్ట A pure cloth. మడిలో నుండు To be in a pure dress. కాలుమడి s. n. Urine. *vide* కాలు.

వ. మడియు adj. Stupid, dull.

వ. మడియు v.n. To die, or expire; to be destroyed. మడియించు or మడుపు v. a. To kill, assassinate, or destroy.

వ. మడికాలు or మడియాలు s. n. A title, assumed by the cast of washermen.

వ. మడుగు s. n. 1. A deep or hollow place, in the bed of a river, or tank. 2. purity. *vide* మడి No. 3 and 4. adj. Pure.

వ. మడుచు v. a. To fold, plait, or bend. మడుపు s. n. 1. A fold, or plait. 2. a fold of beetle leaf, &c. కాలుమడుచు To make urine. lit. to bend the leg. The Hindoos always urine in a sort of sitting posture

మడుపుకత్తి s. n. A folding, or clasp, knife.

వ. మడుపు s. n. *vide* మడుగు No. 1.

వ. మడ్డి s. n. The lees, sediment, or refuse, of any liquor. adj. 1. Dull, stupid. 2. aukward, clumsy.

వ. మండు s. n. Great heat. adj. Very hot.

వ. మండెకత్తి s. n. A hatchet.

వ. మండ్రపు s. n. A sort of small drum.

వ. మణగానవము s. n. Smoothing the ground with wet clay.

వ. మణగు v. n. To be bent; to be inclined down.

వ. మణత s. n. (from the v. మణచు q. v.) A fold.

వ. మణి s. n. 1. A gem, or precious stone. 2. the sting of the scorpion. మణికట్టు or మణిబంధము s. n. The wrist. lit. the place where precious stones are bound. మణికారుడు s. n. A jeweller, lapidary, or worker in precious stones. మణిధనువు *Indra's* bow; the rain-bow. lit. the bow of precious stones. మణిపుష్పకము The name of the conch of *Sahadeva*, the fifth of the Pandoo princes. మణిభేత్త (from s. భిద్ *that which divides.*) The diamond; as cutting other precious stones.

s. మణికంఠము s. n. The blue jay.

s. మణికము s. n. A water jar, a pitcher.

వ. మణిగ . మణిగె or మణిహ s. n. A shop.

మణిహాము s. n. Merchandize, trade.

s. మణిరవము s. n. *Murmur, vel blanditiæ, in tempore cocundi.*

వ. మణియము s. n. The superintendence of a village, or of a Hindoo temple. మణియగాడు The superintendent of a village, or of a Hindoo temple, commonly termed *The monigar.*

వ. మణుగు v. n. To be folded, or bent. మణుపు v. a. To fold, or bend.

వ. మణుగు or మణుపు s. n. 1. A *maund*, or Teloogoo weight, containing eight *viss*, and of which twenty make one *candy*. 2. the multiplication of any thing by itself, as defined by the english word *fold*; as five fold, six fold, &c. 3. a pure cloth, as applied to the first of the two words only.

వ. మణుగుసున్నలు s. n. A sort of sweet cake, made of wheat flour, sugar, and butter.

s. మదంగజము or మదంగమము s. n. An elephant.

s. మదంగము s. n. The name of a mountain.

s. మదంగుండము s. n. The name of a *moonee*.

s. మతము s. n. 1. *Purpose*, intention, wish, mind. 2. a religious sect. This last is the common meaning of the word in the peninsula, where the Hindoos may be considered as divided into three great sects. 1. *The Smartas*, following the doctrines of *Sunkerachary*, which inculcate the worship of both *Vishnoo* and *Siva*. The bramins of this sect may be known by the three horizontal lines marked on the forehead, with a spot in the centre of the middle one. 2. *the Vyshnavas*, who worship *Vishnoo* only, but hold very distinct tenets, according as they follow the doctrines of the two reformers *Madhavachary*, or *Ramanoojachary*, respectively. The bramins of the former sect are distinguished by a single black perpendicular line with a round spot at the bottom of it, while those of the latter wear the *namum* నామము q. v., or three perpendicular lines in shape like a trident, on the forehead. 3. *the Syvas*, or those who worship *Siva* exclusively. Of these the bramins are few in number; but a vast number of the *Soodras*, particularly in the northern and western provinces, belong to this sect, of whom the greater part wear his emblem, *the lingum*, on their body, either tied round the arm, or suspended in a silver box from the neck. There are other Hindoo sects, such as those who practice the infamous worship of *the Suktees*, or female energy of the different male deities, and those who worship the sun exclusively, or pay exclusive adoration to *Ganesa*. But these sects have few followers; and *those who* worship the *Suktee*, though very numerous, conceal their profession of a sect whose rites are disgraceful, and celebrated *in secrecy* only.

s. మతశ్రేష్ఠ s. n. Excellence, happiness. adj. Excellent, best, happiest.

T. మతాము or మత్తాము s. n. A large sort of blue light.

s. మతి s. n. 1. Understanding, intellect, mind, common sense. 2. wish, will, desire, inclination. 3. advice, counsel.

T. మతించు v. a. To value, or appraise. *vide* T. మదించు.

s. మత్కుణము s. n. 1. A bug. 2. an elephant without teeth.

s. మత్తకాశిని s. n. An excellent woman.

s. మత్తము &c. adj. 1. Pleased, glad, delighted. 2. intoxicated, drunk with liquor. 3. intoxicated with pride, passion, &c. 4. furious, mad, insane.

s. మత్తవారణము s. n. 1. A furious elephant, or one in rut. 2. a painted wooden turret, or veranda, on the top of a large building, or palace. 3. an enclosure of

trees, &c. round the walks of a princely residence.

T. మత్తే s. n. Intoxication, drunkenness.

s. మత్తేభంబు s. n. A fence, or enclosure, round the walls of a palace, either artificial as palisades, or natural as a grove of trees, &c.

TUD. మత్తిలు or మత్తిల్లు v. n. To be intoxicated, to be inebriated.

TUD. మత్తు s. n. (from s. మద) 1. Intoxication, drunkenness. 2. pride, arrogance 3. rut, as applied to that of elephants మత్తుగొను v. n. To be intoxicated. నిద్ర మత్తు s. n. The *drowsiness* of sleep.

s. మత్సరము s. n. 1. Envy, animosity, impatience of another's success or prosperity. 2. passion, anger.

s. మత్స్యండి s. n. Coarse or unrefined sugar; the juice of the sugar cane, either after it's first boiling, or after it is partially freed from impurities, by straining.

s. మత్స్యదేశము s. n. A country, enumerated amongst the midland divisions of India.

s. మత్స్యము s. n. A fish. మత్స్యధాని s. n. A fish-basket, a small basket used by fishermen to put the fish into when caught; it is also sometimes, but less accurately, applied to a kind of snare, of reeds or grass, which is left in the water, and entangles the fish that swim with the current. మత్స్యవేధనము s. n. A fish-hook. మత్స్యావతారము The first incarnation of *Vishnoo*, as a fish.

s. మత్స్యాక్షి s. n. (from s. మత్స్య *a fish*, and s. అక్షి *an eye.*) The moon plant. *Asclepias acida.*

s. మథనము s. n. 1. Churning. 2. torture, slaughter. మథించు or మథియించు v. a. 1. To churn. 2. to torture, or kill.

s. మథితము s. n. Butter-milk, without any watery admixture.

s. మథుర s. n. 1. The city of *Muttra*, in the province of *Agra*, celebrated as the birth place, and early residence, of *Krishna*. 2. the town of *Madura*, in the Tamil provinces, of the Indian peninsula.

T. మదటిదేనుగు or మదపుటేనుగు s. n. An elephant in rut.

s. మదనము s. n. 1. The thorn apple tree. *Datura metel.* 2. bees wax.

s. మదనుడు s. n. The Hindoo Cupid, termed *Camadeva.*

s. మదమత్తకము s. n. The hemp plant, or *Cannabis sativa. vide* ఓజవిచెట్టు.

s. మదము s. n. 1. Joy, pleasure, delight. 2. the juice that exudes from an elephant's temple, when in rut. 3. spirituous or vinous liquor. 4. inebriety, intoxication. 5. pride, arrogance. 6. insanity, madness. 7. desire, love.

s. మదకొండము s. n. The nutmeg.

T. మదారించు v. n. To grow, or shoot out, well, or strongly.

TUD. మది s. n. (from s. మతి q. v.) Mind.

s. మదించు v. n. (from s. మదము q. v.) 1. To be joyful. 2. to be proud, or arrogant. 3. to be intoxicated. 4. to be in rut.

v. మదింపు v. a. To appraise, estimate, or value. *vide* మదింపు.

s. మదిర s. n. Wine, spirits; spirituous, vinous, or fermented liquor.

s. మదుకు or మదుము s. n. The stone sluice of a tank, whence the water flows to the fields.

s. మదుగు s. n. making in the inflex. sing. మదుటి A small thatch, placed on the top of a wall, to protect it from the wet.

s. మదోత్కటము s. n. An elephant in rut.

s. మద్గురము s. n. A sheat fish. *Silurus pelorius.*

s. మద్గుశ s. n. An aquatic bird; the shag.

s. మద్దసు s. n. (from s. మద్ద) Help, assistance, aid, succour.

s. మద్దికాయలు s. n. plu. A kind of loose ear-ring.

TUD. మద్దెల s. n. (from s. మర్దల) A small drum, beat with the fingers, used at native dances.

s. మద్యము s. n. Wine; vinous, spirituous, or fermented liquor.

s. మద్ర దేశము s. n. A country, enumerated amongst those to the N. W. of Hindoostan proper.

s. మధుంభ s. n. Jaggory, or treacle, produced from the fermented juice of the palmyra, date, or other palm trees.

s. మధుపర్కములు s. n. plu. The new cloths, dyed in turmerick, presented to the bride and bridegroom.

s. మధురము adj. Sweet, pleasing, agreeable, delicious. అతిమధురము s. n. Liquorice.

s. మధుపు s. n. 1. Spirituous liquor, distilled from the blossoms of the *Basia latifolia*; or according to some explanations, wine, or spirit, distilled from grapes. 2. honey. 3. the nectar or honey of flowers. 4. the month. చైత్రము q. v. 5. the season of spring. 6. the name of a demon slain by *Vishnoo*. మధుకరము - మధుపము - మధులిట్టు or మధులిహుము s. n. (from s. కర *that makes*, s. ప *that drinks*, and s. లిహ్ *to lick*, respectively.) A bee, as producing honey. మధుసిక్థము or మధుసూదనుడు s. n. (from s. సిక్థ *an enemy*, and s. సూదన *a destroyer.*) *Vishnoo*, as the destroyer of the demon మధుపు - మధుపానము s. n. *Tippling*; *drinking* frequently and repeatedly. మధువ్రతము s. n. (from s. వ్రత *observance.*) The bee. మధుసఖుడు s. n. (from s. సఖి *a friend.*) The Hindoo Cupid, as partial to the spring. మధుసారథి s. n. (from s. సారథి *a charioteer.*) The Hindoo Cupid, whose car is driven by *Vasunta*, or spring. మధూచ్ఛిష్టము s. n. Bees wax.

s. మధ్య s. n. A gid arrived at *puberty*. postpos. Between, in the midst.

s. మధ్యమము &c. adj. 1. Middle, central, intervening, intermediate. 2. mean, low, vile. 3. middling. s. n. 1. *One* of the seven *musical* notes, *the fifth* note of the Hindoo gamut. 2. the middle finger. మధ్యము

ప్రథమ s. n. in grammar, The second person, *thou, you,* &c.

s. మధ్యము &c. adj. 1. Mean, low, vile. 2. middling. s. n. 1. The waist, middle, or centre. 2. the middle sort. మధ్యవర్తి s. n. A mediator. మధ్యరాత్రము s. n. (from s. రాత్రి *night.*) Midnight. మధ్యవస్థము s. n. (from s. వస్థ *abiding.*) The navel. మధ్యాహ్నము s. n. (from s. అహన్ *a day.*) Midday, noon. మధ్యస్థము s. n. Mediation, arbitration. adj. *Middling.*

r. మనమండు s. n. A grandson. మనమరాలు s. n. A grand-daughter.

r. మనము pro. We. This is the plural pronoun peculiar to the Teloogoo language, used by the first person only, but applicable to the first and second persons conjointly, to the exclusion of the third person.

s. మనము - మనసు or మనస్సు s. n. 1. The mind; or, considered as the seat of perception and passion, the heart. 2. inclination, wish, desire. మనసిజుడు s. n. The Hindoo Cupid; as born in the mind. మనమవచ్చు lit. mind to come. To feel inclined. మనసుపవచ్చు lit. to come to the mind. To understand, or comprehend. మీమనస్సు lit. your wish. Just as you like. మనస్సు ఔంచు v. n. To be strongly, or naturally, inclined. మనస్తాపము lit. burning at the heart. Secret enmity. మనస్సుపట్టుంచు lit. to place the mind. To be attentive; to fix the mind. మనస్సునపట్టు To be impressed on the mind. మనోవ్యాధి Mental pain. మనోవేగముగా As quick as thought.

r. మనవి or మనివి s. n. A request, or solicitation.

r. మనికి s. n. Existence, living. మనికిపట్టు s. n. A house.

r. మనియగారు s. n. *vide* మణియగాడు under మణియము.

r. మనిసి or మనిషి s. n. A person; applied either to males, or females. ఆడుమనిషి s. n. A woman.

s. మనీష s. n. Understanding, intellect.

s. మనీషి s. n. A learned brahmin, *a pundit.*

r. మను v. n. To live, or exist. మనుచు or మనుపు v. a. To preserve, revive, or protect.

s. మనుష్యుడు s. n. A man.

r. మనుబెండి or మనుబిది s. n. The female painted, or white footed, antelope. మనుబోరు s. n. The male painted, or white footed, antelope.

r. మనువు or మనుము s. n. 1. The settlement of a marriage. 2. a husband. మారుమనుము The marriage of a woman with a second husband. This is forbidden among the Hindoos, and is never practised, except among some of the lowest casts.

s. మనువు s. n. *Menu,* the legislator, and saint, the son of *Brumha,* or a personification of *Brumha* himself, the creator of the world and progenitor of mankind. The name is however a generic term;

and in every *Calpa*, or interval from creation to creation, there are fourteen successive *Menus*, presiding over the universe for the period of a *Munvuntara* respectively; in the present creation there have been six, of whom the first is *Menu*, called also *Swayambhuva*, the supposed revealer of the code of law possessed by the Hindoos. 2. *a mantra*, or mystical verse, or formula.

s. మనుష్యుడు s. n. A man.

s. మనోజుడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. మనోజ్ఞము &c. adj. Beautiful, handsome, lovely, pleasing, agreeable.

s. మనోరథము s. n. Wish, desire.

c. మనోవృత్తి or మనవర్తి s. n. Daily house expence.

s. మనోహరము adj. Beautiful, lovely, pleasing.

r. మన్ది s. n. *vide* మనిది.

r. మన్నన s. n. Civility, politeness, respect.

c. మన్నా s. n. (from A. منع) 1. Prohibition. 2. hindrance, prevention.

r. మన్నించు v. a. To excuse, pardon, or forgive. మన్నింపు s. n. Pardon, forgiveness.

r. మన్నిన్చు v. a. To kill, or slaughter.

r. మన్ను v. *n. vide* మను.

r. మన్ను s. n. making in the inflex. sing మంజి 1. Earth, land, soil, dirt. 2. the painted, or white footed, antelope. In it's second meaning, the inflexion is regular మన్నుs. మన్నెదారు s. n. plu. Zemindars, proprietors of land.

s. మన్మథుడు s. n. The Hindoo Cupid.

s. మన్య s. n. 1. The lunar day on which the moon is full. 2. the tendon forming the nape of the neck.

s. మన్యువు s. n. 1. Sorrow, grief. 2. distress, indigence. 3. wrath, anger. 4. pride.

s. మన్వంతరము s. n. The reign of a *Menu*, a period equal to seventy-one ages of the gods, or 306,720,000 years of mortals; or, with it's *Sundhi* or interval of universal deluge, 308,448,000 years. Fourteen *Munvuntaras constitute* a *Calpa*, the grand period of creation and destruction, or 4,320,000,000 years. Each *Munvuntara* is governed by it's distinct *Menu*, and is provided with it's own *Indra* and minor deities; according to Hindoo cosmogony, there have been innumerable *Munvuntaras* since the first creation of the world.

r. మప్పు v. a. To break in, or train, any animal.

r. మబ్బు s. n. 1. A cloud. 2. darkness. నిత్త మబ్బు Drowsiness, or heaviness.

s. మమతె or మమతారము s. n. The interest, or affection, entertained for other objects, from considering them as belonging to, or connected with, one's-self.

s. మయము part. This is a sanscrit affix, which serves to form adjectives, attributive of that of which a thing is chiefly made, or consists; as సువర్ణమయము Golden. తృణమయము Made of grass. శరమయము Made of reeds, or arrows.

T. మువినేము s. n. Wax. మువినొవ్వత్తి s. n. (from T. వత్తి *a wick.*) A wax-candle.

T. మువిల s. n. (H. ميل) 1. Dirt, foulness, uncleanness. 2. imaginary impurity. adj. 1. Unclean, foul. 2. impure.

T. మువిలుతుత్థము s. n. Blue vitriol, or sulphate of copper.

T. మువిలొగాండ్లు s. n. plu. A cast of beggars, who frequent the shops of merchants.

S. మువుడు s. n. A demon, and the carpenter, or architect, of the *Daityas.*

S. మువూళము s. n. 1. Light, lustre, brightness. 2. a ray, or beam, of light.

S. మువూరము s. n. The peacock.

S. మువూరారి s. n. A chameleon; a lizard. lit. the enemy of the peacock.

T. ముర s. n. Any thing of a spiral form. మురమేకు s. n. A screw. lit. a spiral nail. మురచుట్టు s. n. (P. چتر) The screw of any jewel, or ornament, which among the Hindoos is used instead of clasps.

S. మురంధము s. n. The nectar, or honey, of flowers.

S. మురంధోకము s. n. A flower.

T. మురక s. n. 1. A stain, spot, or blot. 2. a kid.

S. మురకతకము or మురకతము s. n. An emerald.

T. మురకాడు s. n. The native commander of a vessel.

T. మురకు v. n. 1. To desire, or have a violent inclination. 2. to love. v. n. 1. To be inclined, or devoted to. 2. to be qualified, experienced, or accustomed to. 3. to be trained. 4. to boil up. మురఁగించు v. caus. 1. To cause to desire, or love. 2. to make inclined, devoted, qualified, experienced, or accustomed. 3. to train. 4. to make boil up.

S. మురణము s. n. Death, demise.

T. మురడలు s. n. *vide* మురుజలు.

T. మురమ్ము s. n. (from A. مرمت) Repair, mending.

T. మురలు v. n. *vide* మురుజలు.

T. మురొట్టిదేశము s. n. The *Mahratta* country. మురొట్టీలు s. n. plu. The *Mahrattas.*

S. మురొరము s. n. A sort of swan.

T. మురి adv. More, further, else, again. మురియొక adj. Another, other. మురిన్ని Besides, also, moreover. మురియేమి What more? what else? మురేమిలేదు Nothing else, nothing more, nothing further.

T. మురిగె s. n. A vessel, made of a certain soft white stone.

T. మురిగోము s. n. The *Calingala*, or outlet, by which the surplus water flows out of an artificial lake.

T. మురిది s. n. *vide* మురుది.

TED. మురియొడ s. *vide* మురొడ.

S. మురీచము s. n. Pepper.

S. మురీచి s. n. 1. A ray of light. 2. a saint, the son of *Brumha*, and one of the *Prajapatees* or *Brumhadicas*, the first created beings, and sovereigns of the world.

S. మురీచిక s. n. The *mirage*, or vapour, which in hot or sandy countries appears at a distance, like a sheet of water.

ర్. మఱు adj. and adv. *vide* మఱుఁ.

ర్. మఱుఁ s. n. Shelter, cover; a screen or shade, any thing that covers another. *vide* చోటు. v. a. and n. *vide* మఱఁ.

ర్. మఱుచు or మఱిచిపోవు v. a. To forget. *vide* మఱుచు. మఱిపించు v. caus. To cause to forget; to divert from a purpose, to amuse with an underhand design.

TUB. మఱుఁడు s. n. (from s. మార.) The Hindoo Cupid. మఱునిల్లు (from ఇల్లు *a house.*) *Pudendum muliebre.*

ర్. మఱుగు s. n. 1. Wind, or air; or its deified personification. 2. a deity, an immortal. మఱుఁ శ్వాలుఁడుor మఱుత్వ లయేఁడు or మఱుఁశ్వ ఘఁడు s. m. Names for *Indra.*

ర్. మఱుపు or మఱప v. n. (from మఱఁ No. 2 and 3 q. v.) 1. To teach, instruct, qualify, or exercise; 2. to break in; or train. s. n. Forgetfulness. తెఱుపుమఱుపలు The loss of one's senses.

* ర్. మఱులు s. n. 1. Love. 2. lust.

ర్. మఱువ s. n. Dumbness. adj. Dumb.

ర్. మఱువఱచెట్టు s. n. A kind of shrub, bearing fragrant leaves.

ర్. మఱువు s. n. A region devoid of water; a desert.

ర్. మఱ్ఱటికిటము s. n. A spider.

ర్. మఱ్ఱటము s. n. A monkey, or ape.

ర్. మఱ్ఱుఁడు s. n. A man, or mortal.

ర్. మర్దనము s. n. 1. Rubbing the body. 2. rubbing, grinding, pounding, &c. మర్దించు v. a. To beat, pound, grind, or rub.

ర్. మర్దలము s. n. A sort of drum.

ర్. మర్దితము &c. adj. Rubbed, ground, pounded.

ర్. మర్రూఁడు s. n. *vide* మఱుఁడు, under మఱు.

ర్. మర్యాదగా adv. Moderately, temperately.

ర్. మర్మము s. n. 1. A joint, an articulation of the body. 2. a vital member, or organ. 3. secret meaning, or purpose; a secret, any thing hidden, or recondite. మర్మి s. n. One that conceals a secret.

ర్. మర్మరము s. m. The rustling sound of cloth, or dry leaves.

ర్. మర్యాద s. n. 1. Continuance in the right way, propriety of conduct, steadiness, rectitude. 2. a boundary, a limit. 3. a bank or shore. 4. respect, civility, politeness. 5. usual custom, or established habit.

ర్. మర్రుపాము s. n. A variegated snake.

ర్. మర్షము s. n. Patience, endurance.

ర్. మఱుఁ s. n. 1. *vide* మఱ. 2. inattention, forgetfulness.

ర్. మఱుపు v. n. Inattention, forgetfulness.

ర్. మఱుఁ కాలు s. n. A stilt, or wooden leg.

ర్. మఱుఁగు v. n. To boil, *vide* మఱఁగు No 4.

ర్. మఱుఁగుజ్జు s. n. A dwarf. adj. Dwarfish.

ర్. మఱుఁచు or మఱుఁచిపోవు v. a. To forget. మఱుఁచి తెప్పునఁ adv. Inconsiderately. మఱుఁపించు v. caus. To cause to forget; to divert from a purpose; to amuse with some sinister design. మఱుఁపు s. n. Forgetfulness.

ర. మలుచలు s. n. The daughter of a mother's brother, or of a father's sister, if she be younger than one's-self.

ర. మలుచది s. n. The son of a mother's brother, or of a father's sister, or a man's brother-in-law, if younger than one's-self. *vide* బావ.

ర. మలులు v. n. To return. మలులించు v. a. To turn back; to recall. మలుల adv. Again.

ర. మలుఱి adv. *vide* మరి.

ర. మలుఱిగె s. n. *vide* మరిగె.

ర. మలులు adj. 1. Other. 2. next. adv. In return. మలులునాడు Next day.

ర. మలులుకు s. n. Shelter, cover. *vide* మరుకు.

ర. మలులుపడు v. n. (from ర. మలులుకు q. v.) To disappear, or vanish.

ర. మలులుక s. n. An earthen pot.

ర. మలులుపు s. n. 1. Retreat, shelter, cover 2. armour, mail. *vide* మలులుకు.

ర. మఱ్ఱిచెట్టు s. n. The large indian fig tree. *Ficus indica*, commonly termed the *banian* tree.

ర. మల s. n. A mountain.

ర. మలక s. n. A twist; a curved line.

ర. మలగ s. n. A herd of carriage bullocks, &c. with empty sacks upon them.

ర. మలగు v. n. To turn round from disgust.

ర. మలచు or మలుచు v. a. 1. To carve, or polish, stone. 2. to winnow grain, so as to separate it from small stones with which it is mixed.

ర. మలపఱ్ఱె s. n. A female buffalo, which gives milk after her calf is dead.

ర. మలపూతపెట్టు v. a. (from A. ظرف.) To enclose in an envelope.

ర. మలమలమఱుచు or మలమలమాడు v. n. To burn fiercely, or violently.

ర. మలము s. n. 1. Excretion of the *body*; as serum, semen, blood, marrow, urine, feces, ear-wax, nails, phlegm; tears, rheum, and sweat. 2. sin. 3. dirt, filth. 4. dregs, sediment. 5. rust. మలమూత్రాలు Human excrement and urine.

ర. మలయము s. n. A mountain, or mountainous range, from which the best sandalwood is brought, answering to the western Ghats in the peninsula of India. మలయజము s. n. (from స. జ *born.*) Sandalwood; as produced in these mountains. మలయమారుతము (from s. మారుత *wind.*) A southerly cool *wind.*

ర. మలయు v. n. To wander, or roam. మలయిక s. n. Walking for pleasure, or amusement.

ర. మలారము s. n. A string of glass armlets, such as are worn by Hindoo women.

ర. మలినము adj. 1. Dirty, filthy, foul. 2. black. 3. vile, bad. 4. foul figuratively, soiled with crime or vice, *sinful*, depraved. s. n. Fault, defect. మలినముఖుడు s. n. 1. The god of fire. 2. the black faced monkey. 3. a vile or wicked man. 4. a dead man, a ghost.

ర. మలిన్నుచేము s. n. A musquitoe, or gnat.

ర. మలిన్నుచోరుడు s. n. 1. A thief. 2. air, wind.

ర. మలీమసము &c. adj. Foul, dirty, unclean.

మంచుకాలము s. n. The cold, or winter, season.

మంచుకొను v. n. To be extinguished. మంచుపు v. a. 1. To extinguish. 2. to turn, or drive, back.

మంచుకులు s. n. plu. The joints of the back-bone, near the waist.

మంచుచూలు s. n. 1. The second pregnancy. 2. the second child.

మంచుపక్షము s. n. The dark lunar fortnight.

మంట్ల s. n. A little shallow earthen vessel.

మంట్లకము s. n. An oil vessel, a vessel made of the shell of a cocoanut, for holding oil, whether for culinary purposes, or for burning as a lamp.

మంట్లచఱుచు v. a. To beat the open hand on the shoulder, or thigh; as the Hindoo wrestlers do.

మంట్లది s. n. Heat, closeness.

మంట్లాడు v. n. To wrestle.

మంట్లిక s. n. 1. Arabian jasmin. 2. a cup.

మంట్లియ or మంట్లె s. n. The jasmin-plant. మంట్లెలు The plural of this word also denotes the insects produced in the worst kind of small pox, which the Hindoos, afraid of offending the goddess who presides over that disease, do not term insects, but jasmin flowers.

మంట్ల s. n. A monkey.

మంట్లు or మంట్లుఁడు s. n. A wrestler; a boxer.

మంట్లెజంగురు s. n. A heron.

మంళయాళము s. n. The country of *Malayalum*, or provinces of *Malabar*, and *Travancore*, on the western coast of the Indian peninsula.

మండి s. n. A shop.

మండ్రి or మండ్రా adv. Again, another time.

మండ్లి v. n. To return, to turn back, or about; to come back.

మండ్లించు v. a. To turn, or drive, back, or about; to recall, or bring back.

మకకము s. n. A musquitoe.

మకూచికము s. n. The small-pox.

మకూచికపుచ్చెలు Small-pock marks.

మకూచికముపోయు The small pox to break out, or appear.

మకూచికముపాముచు To inoculate.

మచలు s. n. (from A. مشعل *kindled, lighted up.*) A torch, or flambeau.

మచలీ or మచలీజాఁదు s. n. *A masaljee*, or torch-bearer. (مشعلچی)

మచి or మచి s. n. 1. A black powder. 2. ink. adj. Black.

మచ్చు s. n. Sediment.

మచ్చుక s. n. *Dimness* of sight.

మచరు v. n. 1. To be extended. 2. to be furious, or enraged.

మచనము s. n. A sepulchre; a burning, or burying, place.

మచర s. n. Grey colour.

మచలు or మచులు v. n. 1. *To wander*, move, or turn about. 2. to idle away time. 3. to boil up violently.

మచారము s. n. 1. An emerald. 2. a sapphire.

మచాలా s. n. (from H. مصالحہ) Spicery, seasoning.

ము. ముసీదు s. n. (from A. مسجد) A mosque.

s. ముసూరిక s. n. The small pox. *vide* మసూచికము.

s. ముస్పణము adj. 1. Smooth, soft, not hard, not rough. 2. bland, mild, unctuous.

s. ముస్పర్కుడు s. n. A bamboo. ముస్పర్కి A *brahmin* of the fourth, or mendicant order; because he uses a bamboo staff.

s. ముస్పళము or ముస్పకము s. n. The head; the skull.

s. ముస్పిష్కము s. n. The brain.

s. ముస్త adj. Abundant, plentiful.

s. ముస్తన s. n. The watery part of curds; whey.

ము. ముహజరు s. n. (from A. حضر) A general certificate; signed by all present.

s. ముహతి s. n. The *Veena*, or lute, of *Narada*, containing seven, or one hundred strings.

s. ముహత్తు adj. 1. Great, large, bulky. 2. best, excellent; illustrious. *s.* n. Glory, greatness.

s. ముహత్త్వము s. n. Greatness, either in bulk, or rank.

s. ముహనాడు s. n. A general convocation of the aboriginal casts of the country. lit. the great assembly. This convocation does not include the brahmins; and other particular casts are also excluded, in various parts of the country.

s. ముహస్సు s. n. Light, lustre.

ము. ముహస్సూలు s. n. (from A. حصول) Produce, particularly of the land; the crop.

ముహస్సూలుదార్ s. n. plu. *Mahsool-dars*, officers employed to protect the crops from depredation.

s. ముహా adj. (from s. ముహత్తు q. v.) Great, much, eminent. adv. Exceedingly, excessively, very. ముహాకాలుడు s. n. A name, or rather form, of *Siva*, in his character of the destroying deity, being then represented of a black colour, and of aspect more or less terrific. ముహాకాళి The wife of *Siva*, and a terrific form of *Doorga*. ముహాకులము - ముహాకులీనము or ముహాకులీనము &c. adj. Of good family. ముహాగ్రీవి lit. *long* necked. A camel. ముహాత్మము &c. adj. (from s. ఆత్మన్ *the soul.*) Liberal, lofty minded, magnanimous. ముహాదేవుడు s. n. lit. the great deity. *Siva*. ముహానందము s. n. *Eternal* emancipation, or beatitude. ముహానిశ s. n. *Midnight*. ముహానీలము s. n. The emerald. lit. *very* blue. ముహాపద్మము s. n. 1. One of Cubera's *Nithis*, or treasures. 2. a large number, one hundred thousand millions. ముహాయుగము s. n. A great *Yooga*, the aggregate of the four ages, or a period of four million three hundred and twenty thousand years. ముహారాజు s. n. A sovereign; or emperor. ముహారౌరవము A particular hell. ముహాభూమ్యుడు s. n. A cowherd, or shepherd, as formerly one of the *first* casts among the *Soodras*. ముహాసేనుడు s. n. A name of *Karteeaya*, the Hindoo Mars. 2. the commander of a great force; a commander in chief.

s. మహానసము s. n. A kitchen.

s. మహారజతము s. n. Gold.

s. మహారజనము s. n. Safflower.

s. మహారాష్ట్రము &c. adj. *Mahratta.* s. n. The *Mahratta* language.

s. మహి s. n. The earth. మహీధ్రము s. n. A mountain, as supporting the earth. మహీరుహము s. n. A tree, as produced from the earth. మహీలత s. n. An earth worm, as creeping on the ground. మహీసుతుడు s. n. (from s. సుత *a son.*) The regent of the planet Mars; said to have sprung from the soil near *Oojein*, which was sprinkled with the perspiration of *Siva's* body.

s. మహింధము s. n. 1. A very large rat. 2. the mungoose.

s. మహితము &c. adj. 1. Proper, right, agreeable, fit. 2. worshipped, reverenced.

s. మహిమ or మహిమము s. n. 1. Magnitude, as one of *Siva's* attributes; illimitability. 2. greatness in general, literal, or figurative; glory, power.

s. మహిళ s. n. A woman, or female.

s. మహిషము s. n. A buffalo. మహిషి s. n. 1. A female buffalo. 2. the wife of a king, but especially the one who has been consecrated, or crowned; a queen.

s. మహేంద్రుడు s. n. A name of *Indra.*

s. మహేశ్వరుడు s. n. A name of *Siva.*

s. మహోత్పలము s. n. The lotus.

s. మహోదధి s. n. The sea, or ocean.

s. మహోద్యమము &c. adj. Diligent, persevering, making great or strenuous efforts. s. n. Great effort, or exertion; energy.

s. మహోక్షము s. n. A large bull, or ox.

s. మక్షిక or మక్షీక s. n. A fly.

s. మూ s. n. A name of *Lutchmi*, the goddess of prosperity, and wife of *Vishnoo.*

s. మూంసము s. n. Flesh.

s. మూంసలము &c. adj. Stout, *strong*, lusty.

s. మూకంబము s. m. The mango.

r. మూక్ష s. n. A tree in general.

s. మూగి s. n. 1. A sort of jasmin plant. *J. auriculatum.* 2. a dialect of the sanscrit, the former language of south Behar.

s. మూధుడు s. n. A bard, a minstrel, whose duty it is to recite the praises of sovereigns, their genealogy, and the deeds of their ancestors, in their presence, and to attend on the march of an army, and animate the soldiers by martial songs. The minstrel forms a particular cast, said to spring from a *Vysa* father, and *Chutriya* mother; in mythology, they are said to have been created at once by the will of *Siva*; under the name of *Bhauts*, they are still numerous in some parts of India, especially in Goozrat, where they are a privileged tribe.

r. మూనాటి s. n. Lands artificially irrigated.

r. మూనాని s. n. Side, direction; as తూర్పుమూనాని The eastern side.

r. మూనాయి s. n. Mango pickle, of a pungent taste.

ర. మాఁగు v. n. To ripen.

ష. మాఘము s. n. The eleventh Telooguo lunar month, that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Aquarius*.

ష. మాచ్యము s. n. The jasmin, termed *Multiflorum*, or *pubescens*.

ర. మాచిపత్రి s. n. The drug commonly called *Machiputri*, and described as pungent and bitter, anthelmintic, stomachic, and a remover of phlegm and catarrh.

ర. మాట s. n. 1. A *word*, an expression. 2. speech. 3. a language. 4. a promise. మాట్లాడు v. a. To speak, converse, or discourse. మాటతప్పు To fail in one's promise. మాటవచ్చు *Blame* to come. మాటయిచ్చు To give a promise. మాటకారి A talkative, also an eloquent, person. మాట - టీపు or టీయు To fish out *secrets*.

ర. మాటిమాటికి adv. Often, frequently.

ర. మాటు s. n. 1. A remedy. 2. ambush. 3. a time, period, or occasion. 4. a piece of metal, put in to mend a vessel. v. a. To conceal, or hide. మాటుపడు v. n. To disappear, or vanish. మాటుమణుఁగు To be hushed, or silent, at night.

ర. మాడ s. n. Half of the coin termed a pagoda.

ర. మాడపట్టు or మాడోపట్టు s. n. The crown of the head.

ఱ. మాడు v. n. To be burnt, or scorched, black. మాడ్చు or మాడ్పు v. a. To burn, or scorch, black. మొగముమాడ్చు To be sulky. మాడుచెక్క or మాడు Burnt rice.

ర. మాఱు s. n. 1. Manner, mode. 2. similarity, likeness.

ష. మాణవకుఁడు s. n. 1. A *child not* exceeding sixteen years of age. 2. a manikin, or man in a contemptuous sense.

ష. మాణోక్ష s. n. A house lizard.

ష. మాణోక్షము s. n. A ruby, or carbuncle.

ష. మాత s. n. 1. A mother. 2. a name of *Parvatee*, the wife of *Siva*.

ష. మాతంగము s. n. An elephant.

ష. మాతంగుఁడు s. n. A man of a degraded cast; a *Chundala*, or outcast.

ష. మాతరిశ్వుఁడు s. n. The wind.

ష. మాతలి s. n. The charioteer of *Indra*.

ష. మాతాపితరులు s. n. plu. Parents; mother and father.

ష. మాతామహుఁడు s. n. A maternal grandfather.

ష. మాతామహి s. n. A maternal grandmother.

ర. మాతు s. n. (from A. مات conquered, reduced to the last extremity; hence مات or مات Checkmate, *shah mat.*) 1. Checkmate, at chess. 2. a remedy, *vide* మాటు No. 1.

ష. మాతులపు త్రక్కము s. n. The thorn apple, or fruit of the *Datura*.

ష. మాతులుంగము s. n. Common citron. *Citrus medica*.

ష. మాతులుఁడు s. n. A maternal uncle.

మాతులాని s. n. The wife of a maternal uncle.

ష. మాతృక s. n. A mother. This word, when applied to books, denotes the *original*,

in opposition to ప్రతిక్ a copy; lit. a daughter.

s. మూర్తి adj. Little. s. n. 1. A short syllable. 2. a pill.

s. మాత్రము adv. 1. Only, solely; simply, merely, (exclusive and identical, the very thing). 2. alone. s. n. 1. Quantity, measure. 2. computation, whether by number, weight, extent, or capacity. ఎంత మాత్రము How much? నాకు తెలిసినమాత్రము As much as I know.

s. మాత్సర్యము s. n. *vide* మత్సరము.

r. మాదిగ adj. Of or belonging to the *Chundala*, or *chuckler* cast.

r. మాదిరి or మాత్రి s. n. A pattern, sample, or specimen. adj. Similar, like.

s. మాదీఫలము s. n. Citron.

s. మాదృశము, &c. adj. Like me, resembling me.

s. మాద్రి s. n. The wife of *Pandoo*, and mother of the two youngest of the *Pandoo* princes.

s. మాధవము s. n. The second Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Taurus*.

s. మాధని s. n. 1. Sugar clayed, or candied. 2. the large creeping plant termed *Gærtnera racemosa*.

s. మాధవుడు s. n. A name of *Vishnoo*, also of *Vasanta*, or spring.

s. మాధుర్యము s. n. Sweetness of flavour, or disposition.

s. మాధ్వి s. n. Spirituous liquor.

r. మానా s. n. A certain measure of capacity, of which sixteen make one *mun*, the greatest Teloogoo measure of capacity.

s. మానము s. n. 1. Measure in general, whether of weight, length, or capacity. 2 arrogance, haughtiness, pride. 3. civility. 4. honor. In the peninsula, this last is the common meaning. మానభంగము s. n. (from s. భంగ *breaking*.) Disgrace, dishonor. మానవతి or మానిని s. n. A *woman*; as owing peculiar attention to the preservation of her honor. మానస్థుడు A man of high, or strict, honor.

s. మానవుడు s. n. A man.

s. మానసము s. n. 1. The mind, the seat or faculty of reason, or feeling. 2 opinion, sentiment. 3. the lake *mina*, in the Himalaya mountains.

s. మానసహంసము s. n. The wild swan.

TUD. మానికము s. n. *vide* మాణిక్యము.

r. మానికె s. n. *vide* మానా.

r. మానిసి s. n. *vide* మనిషి.

r. మాను s. n. making in the inflex sing. మాని or మాను, 1. A tree. 2. wood. adj. Fit, proper, worthy. v. a. To quit, abandon, leave off, desist, or refrain from; to renounce, or relinquish. v. n. To be healed, or cured. మానుపు-మాన్పు or మానుచు v. caus. To cause to quit, &c.; to appease, to stop. v. a. To heal, or cure. మానిపించు v. caus. To cause to heal, or cure.

T. మానుసము s. n. Honor.

S. మాన్యము &c. adj. Respectable, venerable. s. n. Lands either liable to a trifling quit rent, or altogether exempt from tax. మాన్యగాఁడు s. n. A man holding such lands. సర్వమాన్యము s. n. Lands exempt from all tax whatever.

T. మాపు s. n. 1. Evening, night; as రేపు మాపు Morning and evening. 2. foulness, dirt, impurity. In the first meaning, this word makes its inflex. sing. మాపటి v. a. 1. To destroy, or efface. 2. to make foul, or dirty.

H. మాఫు s. n. (from A. معاف) 1. Pardon, forgiveness. 2. exemption.

T. మ్హాబాగు or మాబా adv. (from మహా, and బాగు q. v.) Very well; very good.

T. మామ s. n. A father-in-law. మామమామ s. n. A name of Vishnoo; because he and Ocean are reciprocally fathers-in-law to each other.

T. మామిడిచెట్టు s. n. The mango tree. *Mangifera indica.* జీడిమామిడి or ముంతమామిడి s. n. The cushoo nut tree. *Anacardium occidentale.*

T. మావుళ్లమ్మ s. n. A particular village goddess.

H. మామూలు s. n. (from A. معمول) Usage; ancient, or established, custom.

S. మాయ s. n. 1. Fraud, trick, deceit, deception, illusion. 2. juggling. 3. understanding, intellect. 4. wickedness, villainy, villanous deception. 5. trick in negociation, political fraud, diplomacy. 6. philosophical illusion, idealism, unreality of all worldly existence, personified in mythology as a female, the consort of *Brumha*, or god, and the immediate and active cause of creation. 7. a holy Hindoo city, so called. 8. a name for *Lutchmi*, *Parvatee*, or *Rutee*. adj. Counterfeit, false. మాయలాఁడి A deceitful female. మాయలాఁడు A deceitful man. మాయావి s. n. A juggler, or conjurer.

TUD. మాయము s. n. (from s. మాయ q. v.) Disappearance, vanishing. మాయమగు or మాయమైపోవు v. n. To disappear or vanish.

S. మాయి s. m. A name of *Siva*, *Agni*, *Brumha*, or *Cama*. 2. a juggler, or conjurer.

T. మాయు v. n. 1. To be destroyed, or effaced. 2. to become foul, dirty, unclean, or impure. *vide* మాపు v. a. మచ్చ మాయు lit. a spot to be destroyed. To be entirely destroyed, or effaced; so that not a vestige, or mark, remains. తలమాయు The head not to be cleaned, at the usual time. తలమాసినవాఁడు A poor helpless man; as being unable to command the comfort of a clean head.

S. మారణము s. n. Killing, slaughter. (H. مارنا to kill.)

T. మారాటము s. n. The mistaking one for another.

S. మారి s. n. 1. The name of a certain form of the goddess *Doorga*, supposed to preside over epidemic diseases. 2. a

plague, pestilence, or epidemic disease.

s. మూరిముడు s. n. In dramatic language, A venerable person; especially the title of the manager, or principal actor.

s. మూరీభర్తృ s. n. (from A. معرفت 1. *knowledge.* 2. *account, cause.* 3. *by means of.*) 1. Charge, possession; as వాన్నేనిని మూరీభర్తృచేసినాను I have delivered that man to this man's charge. మూరీభర్తృన adv. By means of, through the means of.

v. మూరు v. n. To be changed, altered, or turned into a new form. s. n. 1. Buttermilk. 2. a second course of dishes at dinner. 3. a time; as రెండుమూర్లు two times, twice. మూర్చు v. a. 1. To change, substitute, alter, or turn into a new form. 2. to exchange. 3. among the *Vyshnavas*, to serve up food. మూర్పు s. n. Exchange.

s. మూరుడు s. n. A name of *Cama*, the Hindoo Cupid.

s. మూరుత s. n. Air, wind. మూరుతాత్మజుడు or మూరుతి s. n. (from s. ఆత్మజ *a son*, and the patronymic affix ఇ.) 1. A name of *Hanooman*, the monkey deity. 2. Bheema, the second of the *Pandoo* princes.

r. మూరులు or మూర్లు s. n. plu. Enemies, foes.

r. మూరేయచెట్టు s. n. The tree termed the *Bel. ægle marmelos.*

r. మూర్కము s. n. Exchange, particularly of money.

s. మూర్గణము s. n. 1. An arrow. 2. research, enquiry. 3. asking, soliciting, begging.

మూర్గణుడు s. n. A beggar, or mendicant.

s. మూర్గము s. n. 1. A way, road, or path. 2. means, manner, mode.

s. మూర్గశీర్ష or మూర్గశిరము s. n. The ninth Telooguo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Sagittarius.*

s. మూర్జన s. n. 1. Cleaning, cleansing; particularly of the person, by wiping, bathing, or anointing it. 2. the sound of a drum.

s. మూర్జని s.n. A brush, a broom.

s. మూర్జారము or మూర్జాలము s. n. A cat.

s. మూర్తాయుడు s. n. The sun.

s. మూర్దంవుడు s. n. A drummer, one who beats the మద్దెల q. v.

s. మూర్దవము s. n. Softness.

r. మూర్ద్దు s. n. *vide* under మూర్చు. v. a. To kill, or slaughter.

s. మూర్ద్ధుడు s. n. *vide* మూరిముడు.

r. మూఱలు adj. Substituted, altered, changed. adv. In lieu of.

r. మూలు adj. 1. Another, other. 2. substituted, altered, changed; as మూలు రూపు Another shape; a new, or altered, form. 2. turned, averted. 3. replying, rejoining, answering; as మూలుమూట An answer, or reply. adv. Again. s. n. A time; as, ముమ్మాలు Thrice. v. n. To shew prowess in battle. మూలుకొను or మూల్చు To attack, or oppose, in battle. మూడాడు To oppose in argu-

ment, or reasoning. మాయుడ్లి s. n. A *step*-mother. మాయుపడు To disappear, to vanish. మాయుమనుపు s. n. *vide* మాయుమనుము under మనుపు. మాయుమ్రోకర s. n. (from s. మ్రోకర *sound.*) An echo.

మాయ్వు v. n. *vide* మార్వు.

మాల s. n. 1. A garland, a string, or wreath, of flowers. 2. a necklace. 3. a string of beads, a rosary. కంఠమాల s. n. 1. A necklace. 2. the scrofula. మాలాకారుడు s. n. (from s. కార *who makes.*) A flower seller; a florist, a gardener.

మాల adj. Of or belonging to the *Pariu* cast. In the peninsula, this is the principal or most numerous cast of outcasts, among the Hindoos. They are adherents of the right hand casts, and were formerly slaves of the soil, at least in the Tamil provinces. మాలకాకి s. n. lit. a paria crow. A raven.

మాలతి s. n. The great flowered jasmin. *J. Grandiflorum.*

మాలి s. n. A time; as, ఒక్కమాలి Once.

మాలిక s. n. 1. A chaplet, or wreath, of flowers. 2. a line, or row.

మాలిమి s. n. Familiarity with children.

మాలిన or కలుమాలిన adj. Useless. మాలు మాలు. To be idle, or lazy.

మాలుము v. n. To be dissatisfied.

మాలూరము s. n. The Bel tree, or *Ægle marmelos.*

మాలె, మాలె s. n. (from s. మాల q. v.) A chaplet, wreath, or garland of flowers.

మాల్యము s. n. A chaplet, wreath, or garland of flowers.

మాల్యవంతము s. n. A mountainous range, described as one of the smaller mountains of India proper, lying eastward of mount *Meroo.*

మాళవదేశము s. n. The province of *Malwa.*

మాళిక s. n. A building. This word is used among the *Vyshnavas*, with the word ఇల్లు prefixed to it, to denote *a house*; as దేవర మాళికకు ఎక్కడ Where is your Honor's house? నేలమాళిక A subterraneous abode.

మావటీడు s. n. An elephant driver, usually termed *A Mahout.* (అర్బ. Muhawuth.)

మావి s. n. 1. The after-birth. 2. a mango tree.

మావు s. n. 1. A horse. 2. the covering a mare.

మాశీక s. n. A patch.

మాషము s. n. *plu.* A sort of kidney bean.

మాషాడ్యి s. n. *vide* మావటీడు.

మాసకమ్మ s. n. A woman who has no breasts, and who is never menstruous.

మాసము s. n. A weight equal to five sixteenths of a pagoda.

మాసము s. n. A month, either of the lunar, solar, or any other computation of the year. In Telingana, the month is exclusively lunar, and is divided into the bright and dark fortnight; each of which comprises fifteen *tithis*, or lunar

days, of variable length, and commencing at different times of the solar day. To make the lunar time keep pace with solar computation, intercalary lunar months are inserted; and this is regulated by assigning to each lunar month a particular corresponding sign of the solar zodiac. So often as the sun remains in the same sign of the zodiac during two days of the moon's change, the month to which the last change belongs is reckoned over twice, 1st as intercalary, and 2dly under it's proper name. In the course of a certain number of years, two intercalary months occur within the space of one year, in other words two months are reckoned over twice. In this event, the proper month intervening between the two is entirely omitted from account, and is termed *the wasted month*. In every intercalary lunar month, the sun does not enter into a new sign of the zodiac; in the course of the wasted lunar month, he enters into two signs of it.

s. మూపరము s. n. The scum of boiled rice.

t. మూఁది s. n. *vide* మునిఁ.

t. మూఁకళ s. n. A patch. *vide* మూఁకళ. In the plural, this word also denotes Embarrassment, confusion.

s. మూఁపరము adj. Monthly. s. n. A ceremony which the Hindoos perform monthly, on account of their deceased ancestors, during the space of one year after their demise.

t. మిందడ s. n. The cream of curds.

t. మింకు v. a. To swallow. మింకుడు s. n. Swallowing. మిమింకు k. To swallow down. 2. to suppress; as, దుఃఖము మిమింగినాఁడు He suppressed his grief.

t. మించు v. n. 1. To be above, over, or beyond; to exceed, or be excessive. 2. to be high, proud, or arrogant. 3. to increase; to be exorbitant. 4. to elapse, or expire; to be gone bye, beyond recall. v. a. 1. To excel, or surpass. 2. to transgress. s. n. 1. Excess. 2. lightning. మించేడల adj. Excessive, much. చెయి మించు To beat; to give the first blow. ముందుమించు 1. To go forwards, or in front. 2. to be precipitate, or inconsiderate. పనిమించు Business to go bye, or be beyond recall.

t. మిందఁడ or మిందఁడు or మిందకీడు s. m. A gallant, or paramour. మిందలకోరి s. m. (from కోరు *to wish.*) A lascivious female, within thirty-six years of age.

t. మిక్కటము or మిక్కుటము s. n. Excess, abundance. adj. Excessive.

t. మిక్కి or మికాల adv. Much, exceedingly, excessively, greatly.

t. మిగులు v. n. To be over, or above; to be left, or remain, as a residue. s. n. Remainder, residue, remnant. మిగులఁబెట్టు v. a. To save or lay up the remnants. మిగిలా or మిగులా adj. Remaining. మిం

దుమునులు 1. To go before, or in front. 2. to be precipitate, or inconsiderate.

త. మిడుంది s. n. 1. A cunning person. 2. a woman. adj. Hard, cruel.

త. మిడ్డ s. n. High or raised ground. adj. High, raised. మిడ్డపండ్లు Teeth which jut out. మిడ్డమిట్ట Very high ground. మిడ్డ మధ్యాహ్నము Full mid-day.

త. మిట్టిపడు or మిరిసిపడు v. n. 1. To jump, leap, or hop, along. 2. to be puffed up with pride, or insolence. మిరిసిపడిచచ్చు To die suddenly.

త. మిఠాయి s. n. (from H. مٹھائی) Any sweetmeat.

త. మిరిమిరిగాడు v. n. To be excessively hot, as applied to the sun.

త. మిరుకు or మిరుపు v. n. To grieve, mourn, or lament.

త. మిరుచు v. a. To pour drop by drop.

త. మిరుత or మిదత s. n. A grass hopper.

త. క్ష. మిరునాళులు or మిరొన్నలు s. n. plu. A sort of small deadly snake, which springs at the object it attacks.

త. మిరుకొరించు v. n. To be quite at a loss what to say, or do.

త. మిరుకు s. & adj. Glimmering, sparkling. మిరుకుకును To glimmer, or sparkle. మిరుకుచేసుకొను To dress, or ornament one's-self, in a showy manner. మిరుకుచేయు To polish, to burnish.

త. మిరుకులు s. n. A spark of fire. మిరుకులుపురుగు The firefly.

త. మిన్నల్లి s. n. A flea.

త. మిరకొడుచేము &c. adj. Miserly, niggardly.

క. మితము s. n. 1. Measure. 2. ....., temperance, forbearance. 3. limitation, bounds. adj. Moderate, temperate.

క. మితి s. n. 1. Measuring, measure. 2. limit, bound.

క. మిత్తి s. n. Death. మిత్తిగొండ (from క. కొండ *a natural enemy.*) A name of *Siva*.

క. మిత్రుడు s. n. 1. The sun. 2. a friend, or ally.

క. మిథునము s. n. 1. A couple, pair, or brace, male and female. 2. the sign *Gemini*, in the zodiac.

క. మిథ్య adj. False, untrue. మిథ్యాదృష్టి s. n. (from క. దృష్టి *vision, knowledge.*) Denial of future existence; atheism, heresy. మిథ్యామతి (from క. మతి *understanding.*) Error, mistake, ignorance.

త. మిద్దె or మిద్దియు s. n. 1. A terraced house, or one with a flat roof. 2. a house with an upper story.

క. మిధిల s. n. A city, giving name also to a kingdom, lying north east of Bengal.

త. మినహా s. n. (from A. منها) Deduction, subtraction.

త. మినుకులు s. n. plu. 1. The sciences. 2. glittering, flashing.

త. మినుములు s. n. plu. The black pulse, termed *Phaseolus mungo*. మినుప or మినప adj. Of or belonging to that pulse.

త. మిన్నక adv. Silently; quietly; without emotion of any kind.

త. మిన్ను or మిను s. n. making in the inflexing. మింటి The sky or atmosphere. మినుకేలుపు s. n. A name of *Siva*; [illegible]

having the sky, to form the lock of hair on the crown of his head. మిన్నేట (from T. ఏట *a river.*) The heavenly *Ganges*.

T. మిక్కుటము s. n. Excess, abundance. adj. Excessive.

T. మిరప adj. Of or belonging to the *chili*, or red Cayenne pepper plant. *Capsicum frutescens.* మిరపకాయ It's pod.

C. మిరాశి s. n. (from A. ميراثي *inherited, hereditary.*) *Meerassy*, or hereditary property in the land. This term is equally applicable to the hereditary property of the village officers, in the lands which they hold exempted from tax, or liable to a small quit rent only, as to that of the villagers, or ryots, in the land paying full tax, which they hold. మిరాశిదారుడు A *Meerassidar*, or holder of *meerassy* property.

T. మిరియము or మిరెము s. n. used chiefly in the plural మిరియాలు Black pepper. మిరియపుపొడి The powder either of black pepper, or of the *chili* or red Cayenne pepper.

T. మిఱ్ఱిచూపు s. n. (from T. మిట్లు q. v. and T. చూపు *a look.*) An upward view; looking upwards.

T. మిలుమిట్లు s. n. plu. Dazzling. మిలుమిట్లుగొను v. n. To be dazzled.

T. మిల్లు s. n. making in the inflex. sing. మిన్ను Raised or high ground.

T. మిలమిల s. n. Glittering, sparkling.

S. మిళిందము s. n. The large black bee.

S. మిళితము &c. adj. Mixed, united; combined or connected with.

C. మిళ్లి or మిళ్లిగరిటె s. n. A very small iron spoon.

S. మిశ్రము or మిశ్రితము adj. Mixed, mingled, blended.

T. మిష or మిషము s. n. 1. Pretence, excuse. 2. blame. 3. fraud, trick, deception. 4. envy.

T. మిసమిస s. n. *Glittering*, sparkling.

T. మిసిమి s. n. Fresh lustre.

T. మిసిమింతలు s. n. Want of lustre, unfavorable change of countenance.

T. మిహిళ s. n. Frost.

S. మిహిరుడు s. n. The sun.

T. మీగడ s. n. The cream of milk. మీగడకట్టు The cream to form on the surface of milk.

T. మీగ్రహమెకము s. n. A fabulous animal, with eight legs.

T. మీఁగాలు s. n. The instep of the foot; the rising upper part of it.

T. మీఁచెయ్యి s. n. The back of the hand.

T. మీట s. n. A lever.

T. మీటు v. a. To fillip, or strike with the nail of the finger, against the thumb. వీణె మీటు *To strike* the strings of the *Veena*, or Indian lute. రూపాయమీటు *To toss up* a rupee. గోళ్లుమీటు *To fillip* the nails of each finger, as from listlessness. s. n. 1. A fillip. 2. aggrandizement.

T. మీఁద or మీఁదను postpos. 1. Upon, on, over, above. 2. against. 3. of, respecting, regarding. 4. after, beyond. 5. in. 6. by,

by means of. 7. at. 8. with. మధ్యాహ్నం మీఁద నేను వస్తాను I shall come *after* mid-day. ఇక మీఁద *In* future. ఉపాయం మీఁద ఆపని చేయవలెను This affair must be effected *by* stratagem. యీపని ఆలస్యం మీఁద కావలసినది This must be done *at* leisure. నేను వాని మీఁద జగడానికి పోయి యున్నాను I went to quarrel *with* him.

r. మీఁది adj. Upper; being above.

r. మీఁదు s. n. 1. Top, or head. 2. futurity. 3. any thing, particularly money, tied up in a knot, and vowed to be presented at a future period to some deity.

s. మీనము or మీను s. n. 1. A fish. 2. the sign *Pisces* in the zodiac. The second word makes in the nom. plu. either మీనులు, or మీలు.

r. మీనవల్లంకిపిట్ట s. n. A quail.

s. మీనాక్షి s. n. (from s. మీన *a fish*, and s. అక్షి *the eye*.) 1. The daughter of *Cubera*. 2. the goddess of *Madura*, in the Indian peninsula. 3. a common Hindoo appellation.

s. మీమాంస s. n. One of the philosophical systems of the *Hindoos*, or rather a two-fold system, the two parts of which form two of the six *Dursanas*, or schools of philosophy; the first part, the *Poorva mimamsa* or *mimamsa* simply, originates with the *Moonee Jaimini* and illustrates the *Curmacanda* of the Vedas, or the practical part (the ritual) of religion, and devotion, including also moral and legal obligations. The second part, or *outtera mimamsa*, ascribed to *Vyasa*, is the same as the *Vadanta*, founded on the *jnana canda*, or the theological portion of the *Vedas*, and treating of the spiritual worship of the Supreme Being, or soul of the universe.

r. మీరు v. a. To exceed, or transgress. v. n. To be haughty. This word is also the plural of the pronoun నీవు *Thou*.

r. మీసము s. n. A mustachoe, or whisker. It is generally used in the plural మీసాలు.

r. మీసరము s. n. Excellence. adj. 1. Excellent. 2. proud.

r. ము adj. numeral. Three. This is a contraction of మూఁడు *three* q. v.; and is used in composition only, being prefixed to the word with which it is joined, which then doubles the first consonant; thus, మూఁడు and జగము *the world*, make ముజ్జగములు *the three worlds*. ముప్పాతిక Three eighths of a pagoda, &c.

r. ముంగర s. n. A nose ring, worn by Indian women.

r. ముంగల adv. In front, opposite. ముంగలి adj. Opposite; fronting.

r. ముంగాముడిచీర s. n. A particular kind of silken female garment.

r. ముంగామురుగులు s. n. plu. A kind of golden bracelets.

r. ముంగి or ముంగిస s. n. The mungoose. *Viverra ichneumon*.

r. ముంగిలి s. n. making in the inflex. sing. ముంగిట and in the nom. plural ముంగిళ్లు

The court yard, enclosed within a native house.

T. ముంగురులు s. n. plu. Curls or ringlets, of hair.

T. & s. ముంగోపి adj. (from T. మును *before*, and s. కోపము *anger.*) Hot-headed, or hasty.

T. ముంచిగొను *or* ముంచుగొను v. a. 1. To surround. 2. to cover, as applied to heaps of insects, flies, &c. collecting upon any thing. 3. to take out, or draw up, any liquid. 4. to dip, as a pen in ink, &c.

T. ముంచు v. a. To dip, Immerse, or sink under any liquid. Figuratively, to ruin; to vex or annoy.

s. ముంజము s. n. A sort of grass, from the fibres of which a string is made, of which the triple thread worn by the brahmin should be prepared. *Saccharum munja.* ముంజకేశుడు s. n. A name of *Vishnoo*, as having this sort of grass for hair.

T. ముంజూరు s. n. The eaves of a house.

T. ముంజె s. n. The unripe kernel of the palmyra fruit, so long as it is soft, and edible.

T. ముంజెయ్యి s. n. (from T. మును *before*, and T. చెయ్యి *the hand.*) The wrist.

TUD. ముంద s. n. (from s ముందము q. v.) 1. A widow. 2. a whore. ముంద మోయు 1. To become a widow. 2. to be ruined. ముంద మోయించు 1. To make any married female a widow: 2. to ruin. ముంద మోఁటి s. n. A widow. This word seems a sanscrit derivative, from the Hindoo widow being bound to *shave* her head, in token of mourning.

s. ముందచేణుఁడు s. n. A wrestler.

s. ముందనము s. n. Shaving, shearing, cutting.

s. ముండము or ముండితము adj. Shaved, bald, having no hair on the head.

s. ముండి s. n. A barber.

s. ముంత s. n. 1. A small earthen pot, or pitcher. 2. *vide* మూన.

T. ముంతనూనిది s. n. The cashoo nut tree. *Anacardium occidentale.*

T. ముందలు s. n. making in the inflex. sing. ముందఱి or ముందటి 1. The front. 2. former or past time. 3. futurity. adv. 1. Before, in front. 2. first, in the first instance. 3. formerly, previously. 4. hereafter, in future. ముందఱి or ముందటి adj. 1. Fronting, opposite. 2. former, previous, past. 3. future. As this word implies both *past* and *future* time, it's precise meaning is to be found by reference to the context, and chiefly to the tense of the verb. ముందఱికిచ్చు lit. to come in front. To be promoted.

T. ముందు s. n. adv. and adj. *vide* ముందఱి. ముందువెనక Fore and aft; forewards and backwards; past and future.

s. ముందుందము s. n. One of *Cubera's nithis*, or divine treasures.

s. ముందుఁడు s. n. A name of *Vishnoo.*

s. ముకుటము s. n. A crest, diadem, or tiara.

s. ముకురము s. n. A mirror.

s. ముకుళము s. n. An opening bud. ముకుళించు To shut, or close up, as a bud.

T. ముక్క s. n. A piece, portion, fragment, or part.

T. ముక్కంటి s. n. A name of *Siva;* as having three eyes.

T. ముక్కర s. n. A nose ring, or ornament, worn by Indian females.

T. ముక్కారించు v. n. To be clever, or experienced, lit. to be thrice heated.

T. ముక్కాలిమోక s. n. Three quarters of any whole.

T. ముక్కిటి adj. Noseless; wanting the nose.

T. ముక్కిడి s. n. An epidemic disease. adj. *vide* ముక్కిటి.

T. ముక్కు s. n. 1. The nose, bill, or beak. 2. the end, or point. v. a. To strain in easing nature. v. n. To become spoiled, or damaged. ముక్కుపుట్టు To perforate the nose. ముక్కుచీదు To blow the nose. ముక్కుదూలము The bridge of the nose. ముక్కురంధ్రాలు The nostrils. ముక్కుపొరి Snuff. చనుముక్కు The nipple of a female's breast.

T. ముక్కుటిపంచె s. n. A peculiar kind of silken garment.

T. ముక్కులు s. n. plu. Very small broken rice.

T. ముక్కుణ s. n. A measure of capacity, equal to three fourths of the *Toom*, the largest Teloogoo measure of capacity.

s. ముక్త ము &c. adj. 1. Released, liberated, loosed, let go. 2. liberated from corporal existence. 3. discharged, loosed as a weapon. ముక్తకంచుకము A snake that has cast his slough.

c. ముక్తకరి adj. (from A. مختصر) Abbreviated, abridged, brief.

s. ముక్తాఫలము s. n. A pearl. ముక్తావళి s. n. (from s. ఆవళి *a line or row.*) A pearl necklace. ముక్తాస్ఫోటము (from s. స్ఫుట *to burst.*) A pearl oyster.

s. ముక్తి s. n. Final beatitude, the delivery of the soul from the body, and exemption from further transmigration; the absorption of the emancipated spirit into it's great primary source; identification with God.

c. ముఖమూల s. n. (from ముఖమల్) Velvet.

s. ముఖము s. n. 1. The mouth. 2. the face, or countenance. 3. the entrance to a house. 4. commencement. 5. a means, an expedient. adj. 1. First, initial. 2. chief, pre-eminent, principal. 3. urgent. ముఖజీవము s. n. A bramin, as *born from the mouth* of *Brumha*: ముఖభూషణము lit. the ornament of the mouth. The beetle leaf, eaten with areca nut, lime, &c., which gives the mouth a deep red tinge. వెఱ్ఱిముఖము A foolish, or ignorant, *creature.* ముఖస్తుతి The appearance of the countenance. ముఖవచనము Word of mouth; *verbal*, in contradistinction to *written* communication. ముఖప్రీతి or ముఖమాటము s. n. Complaisance. ముఖద్వారము s. n. The mouth of a river. ముఖముచిట్లించు To frown. ముఖమిచ్చినను To listen attentively. lit. having given the face. చూస్తూ ముఖముగా

Towards the east. ముఖాముఖి Face to face.

s. ముఖరము &c. adj. Foul *mouthed*; speaking harshly, or scurrilously.

s. ముఖాంతరము or ముఖాంతరముగా adv. By means of, through.

s. ముఖాలోకనము s. n. (from A. ملاحظة) Comparison, collation, confronting.

s. ముఖ్యము &c. adj. 1. Chief, primary, principal. 2. urgent.

TUD. ముగము s. n. (from s. ముఖ.) The face.

ముగిము v. n. To be finished, ended, or terminated. ముగించు v. a. To finish, end, or terminate. ముగింపు s. n. End, conclusion.

ముగురు or ముగ్గురు numeral. Three persons. This is the masc. and fem. form of మూరు *three* q. v.

ముగ్గు s. n. Flour, or powder, of any kind, used by Hindoos in ornamenting the floor of the house. v. n. 1. To ripen. 2. to be spoilt, or damaged.

s. ముగ్ధ or ముగుద s. n. A stupid, ignorant, foolish, or simple female.

s. ముగ్ధము adj. Beautiful, handsome.

ముచ్చట s. n. 1. Conversation, conference, discourse. 2. an expression. *S.* a circumstance. 4. beauty. 5. childish play. adj. *Beautiful*, elegant, handsome, fair. ముచ్చటపడు To feel a strong inclination, or *desire*, for any thing.

ముచ్చివిరేచనము s. n. Perturbation, sorrow, grief.

ముచ్చిలికా s. n. (from Turkish or H. چلکا) A penal agreement in writing.

ముచ్చిలికండ s. n. The back of the neck.

ముచ్చిలులు or ముచ్చిలించు v. a. To steal.

ముచ్చు s. n. A thief, or robber. adj. Deceitful.

ముచ్చె adj. Of or belonging to the *Moochee* cast, who are generally painters, trunk-makers, saddle-makers, paper cutters, &c. s. n. generally used in the plural, ముచ్చెలు Shoes. ముచ్చెవారు s. n. A *moochee* man. ముచ్చెవారుGold-beaters leaf.

ముజరా s. n. (from A. مجرا) 1. Remission, deduction. 2. a visit.

ముట్టలు s. n. Lumps of dried dung, used for fuel.

ముట్టడి s. n. 1. A *siege*, or blockade. 2. surrounding, environing, encompassing. ముట్టడివేయు To besiege.

ముట్టకాళ్లువేయుకోను v. n. To kneel down.

ముట్టు v. a. 1. To touch. 2. to arrive at, to reach. 3. to bite as applied to snakes only. v. n. To be received; obtained, or paid. s. n. The menses. adj. Menstruous. ముట్టవు v. n. To be menstruous. ముట్టువిళ A room separate from the house, to which females retire when *menstruous*. ముట్టించు v. caus. 1. To cause to touch. 2. to cause to arrive, or reach; to deliver. v. n. 1. To give; to pay. 2. to kindle, or light. ముట్టుకోను v. *comp.* To touch. కోరముట్టు or పనిముట్టు s. n. Tools, implements, materials.

ముక్కి s. n. 1. The beak, or bill, of birds. 2. the snout of the hog. 3. the kernel of a nut; a fruit stone.

ముడతలు s. n. plu. 1. Wrinkles. 2. knots in spinning, or twisting. 3. crumpling of paper, &c.

ముడి or ముడియు s. n. A knot. ముడికార్ adj. Knock-kneed; having the knees touching each other. ముడిముడిదొంగ s. n. lit. a knot-opener. A pick pocket. ముడివడు v. n. 1. To be tied in a knot. 2. to succeed. బొమలుముడిపెట్టు To knit the eye-brows.

ముడిజొన్నలు s. n. plu. The great millet, or *Holcus saccharatus*, in it's husk.

ముడిబట్ట s. n. A plain cloth, without any border.

ముడుగు v. n. *vide* ముణుగు.

ముడుచు v. a. 1. To tie up in a knot, or bundle. 2. to dress or ornament one's-self, with flowers. 3. to bend, as applied to any member of the body. ముడుచుకొను v. comp. 1. To tie in a bundle, *or* knot, for one's own use. 2. to dress one's-self with flowers. 3. to bend one's own limbs. 4. to shrink, shrivel, or close up. ముడుపు or ముడుపు. s. n. 1. A bundle of money, jewels, &c. 2. ornamenting one's-self with flowers.

ముడుము s. n. A bone.

ముడేకము s. n. A coin, of the value of ten cash.

ముడ్డి s. n. 1. The buttock. 2. the anus. ముడ్డిస్థానము s. n. The end, or last joint of the back bone.

ముణకరాములు s. n. plu. Trouble, annoyance.

ముణుగు v. n. 1. To sink. 2. to be drowned. 3. to dive. ముణుగుకొను v. comp. To lie bent up, within a narrow space. కూడుఅప్పులతో ముణిగివాడు lit. he is sunk by debt. He is over head and ears in debt. ముణిగించు v. a. To immerse, or cause to sink; to drown another.

ముణుచు v. a. *vide* ముడుచు.

ముతసద్దీ s. n. (from A.) A writer, accountant, or clerk.

ముతక or ముతకి adj. 1. Coarse. 2. opprobrious, abusive.

ముత్తవ or ముత్తవరల్లి s. n. 1. A grand mother. 2. a great grand mother. 3. an old woman. The first word only is used in this last sense.

ముత్తాత s. n. A great grand father.

ముత్తిత్త s. n. *vide* ముత్తవ.

ముత్తిరాచేపొండ్లు or ముత్తిరాజులు s. n. plu. The cast of *Mooteraazoo*, one of the Telugoo subdivisions of the *Soodras*.

ముత్తెము - ముత్తియము or ముత్యము s. n. (from s. ముక్తా) A pearl. ముత్తెపుచిప్ప A pearl oyster shell; mother of pearl.

ముత్తైద or ముత్తైదువ s. n. A woman whose husband is alive.

ముత్యాలు s. n. 1. *Suruswatee*, the goddess of learning. 2. a grandmother.

ముదెచ్చెలమ్మ s. n. The name of a certain village goddess.

ముది adj. Old, ancient. ముదిసేయు or ముదిమి s. n. Age, decrepitude. ముదియు v. n. To grow old. ముదుకాడు s. n. An old man. ముదుకత్తె s. n. An old person.

ముదిరము s. n. A cloud.

ముదుకు s. n. 1. Coarseness. 2. opprobrious or abusive language. adj. 1. Coarse. 2. opprobrious, abusive.

ముదుకు v. n. 1. To be mature; to arrive at the period of full growth, or maturity. 2. to increase. s. n. Maturity; full growth, or age. adj. 1. Mature; fully grown. 2. *old*, relatively only with *others*. ముదుర్ఖురేకులు Matured or settled hand writing.

ముదుపరి or ముదుపలి s. n. An old person. adj. Old. *vide* ముపలి. ముదుపలితనము s. n. Old age.

ముద్దకులు s. n. plu. *vide* వెసలు.

ముద్దరము s. n. A mallet; a mace, or weapon formed like a carpenter's hammer.

ముద్గలము s. n. A hammer.

ముద్ద or ముద్దలాలు s. n. *vide* ముద్ద.

ముద్ద s. n. A lump, an unshapen mass. ముద్దకవ్వము A peculiar churning staff, with a lump of wood at the point. ముద్ద పప్పు A sort of pease pudding. lit. a lump, or mass, of split pulse.

ముద్దకమ్మర వాండ్లు s. m. plu. The cast collectively, who smelt iron.

ముద్దకొలిమి s. n. A forge for smelting iron.

ముద్దాయి or ముద్దాయిదారు s. n. (from A. مدعى *plaintiff*.) A defendant at law. The term దాయి (A. مدعا) is used to denote a plaintiff; and this word, which also in the original has the same signification, in Telloogoo is used to denote *the defendant*.

ముద్ది s. n. 1. Calamity, misfortune. 2. peril, danger.

ముద్దియ s. n. A woman.

ముద్దు s. n. 1. A kiss. 2. affection or kindness, especially towards children. 3. joy. adj. 1. Dear, affectionate, kind. 2. handsome, delicate. 3. joyful. ముందుముంగరము s. n. A ring, worn for ornament, on the little finger. ముద్దు పెట్టుకొను or ముద్దాడు v. a. To kiss. ముద్దిచ్చు or ముద్దు పెట్టు To give a kiss. ముద్దువచ్చు v. n. 1. To be delighted. 2. to be handsome; as వాడ్నిచూస్తే నాకుముద్దువస్తుంది When I see him, I am quite delighted. వాడుముద్దువస్తాడు He is very handsome. ముద్దులుమూటగట్టు To be exceedingly beautiful. lit. to tie a load of kisses.

ముద్దుడు s. n. (from s. ముగ్ధ) An idiot.

ముద్దులగుమ్మ s. n. (from T. ముద్దులు *kisses*, and T. గుమ్మ q. v.) A woman; as if *a string of kisses*.

ముద్ర s. n. 1. A seal, or signet. 2. the impression of a seal; a stamp, or print. ముద్రించు or ముద్ర చేయు To seal. ము

స్త్ర-పలక or కోల s. n. A wooden stamp, for sealing heaps of corn, &c. ముద్రము కోసే s. n. A person who seals heaps of corn, &c. ముద్రకర్త s. n. A man entrusted by a *Gooroo*, or other high priest, with his seal, and deputed by him to settle disputes of cast, &c. ముద్ర తీయించే యు To unseal; to open a seal.

s. ముద్రిక s. n. A ring on which characters are engraved.

T. ముసళ s. n. An immersion, or plunge.

s. ముని s. n. A holy sage, or saint; a pious and learned person, endowed with more or less of divine nature, or having attained it by rigid abstraction and mortification; the title is applied to *Rishis*, to the *Brumhadicas*, and to a great number of persons distinguished for their writings, considered as inspired, such as *Panini*, *Vyasa*, &c.

T. ముని s. n. 1. The end, or point. 2. the beginning, or commencement. ముని పల్లు The point of the tooth. ముని మాపు The commencement of the evening. ముని కోల s. n. A goad.

T. ముని మనుమడు s. n. 1. A great grand son. 2. the male of the fourth generation, in lineal descent.

T. ముని మనుమరాలు s. n. 1. A great grand daughter. 2. the female of the fourth generation, in lineal descent.

T. ముని యేడు s. n. The year before last.

s. ముని సీ s. n. (from A. منشي) A *moonshee*, or teacher of any language.

s. ముని శ్వరుడు s. n. *vide* s. ముని.

T. మును adj. Former. adv. Formerly. In this last sense, it is sometimes written మున్న.

T. మునుకొని adv. 1. Before, in front; first. 2. in former times, previously.

T. మునుకుట v. n. *vide* ముణుకు.

T. మునుకుచెట్టు - మునుగచెట్టు or మునగచెట్టు s. n. The plant termed *Hyperanthera moringa*.

T. మునుపటి adj. Former.

T. మునుపు s. n. making in the inflex. sing. మునుపటి, Former times. adv. Formerly, before.

T. మునుము s. n. 1. A field of grain, of which part has been cut. 2. the front, or van, of an army. 3. any thing opposite.

T. ముమ్మోగు s. n. (from T. ము *former*, and T. నీరు *water*.) making in the inflex. sing. ముమ్మోటి The sea. ముమ్మోటిమంట Submarine fire; a being consisting of flame, but with a mare's head, sprung from the thighs of *Oorva*, and received by Ocean.

T. ముమ్మూలు a numeral adj. & sub. (from T. ము *three*, and T. నూలు *a hundred*.) making in the inflex. sing. ముమ్మూటి Three hundred.

T. ముప్పది adj. (from T. ము *three*, and T. పది *ten*.) Thirty.

T. ముప్పావిశ s. n. A three quarter part, of any whole.

T. ముప్పాసు s. n. Three quarters of the coin termed a *pagoda*, or of the weight or measure termed *a seer*.

త. ముట్టిరి s. n. Three twists. adj. Thrice twisted. ముట్టిరికొను v. n. Three passions, or affections of the mind, to be felt simultaneously.

త. ముప్పు s. n. 1. Old age. 2. deceit, fraud. 3. misfortune.

ఆ. ముప్పై or ముప్పి numeral. Thirty.

త. ముబ్బది or ముమ్మది s. n. Three fold. adj. Treble. ముమ్మరించు To multiply by three.

త. ముమ్మనమందు s. n. *vide* మునిమనమందు.

త. ముమ్మరము s. n. Vehemence, excess, violence; especially of pain, or disease. ముమ్మరించు To grow vehement, excessive, or violent; especially as applied to disease or pain.

త. ముమ్మాయి s. n. making in the inflex. sing. ముమ్మాటి Three times. adv. Thrice.

త. ముమ్మొన వాలు s. n. lit. the instrument with three points. A trident.

త. ముయ్యి v. a. *vide* మూయు.

s. మురజము s. n. A small drum, or tabor.

త. మురమురలాడు v. n. To evince anger.

s. మురళి s. n. A flute, pipe, or flageolet.

s. మురారి s. n. A name of *Vishnoo*; as the enemy of the demon *Moora*, whom he destroyed.

త. మురికి s. n. Filth, dirt, nastiness. adj. Dirty, soiled, unclean.

త. మురిపెము or మురుపు s. n. Exultation, joy, gladness. మురియు v. n. 1. To exult, or rejoice. 2. to evince a strong desire.

త. మురుగు v. n. To putrify; to become rotten, or putrid. s. n. 1. A bracelet. 2. an ornament worn on the tip of the ear.

త. మురువు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

త. ముసిముసి adj. Very little, inconsiderable; as, ముసిముసిచీకటి Inconsiderable darkness.

త. ముసలు s. n. A piece, or bit. ముసియు v. a. To cut into pieces, or bits.

త. ముసుట్లు or ముసుట్లుబాలు s. n. Milk for the first seven days after birth.

త. ములకచెట్టు s. n. The citron leaved Morinda, or *Morinda citrifolia*, from the root of which a red dye is obtained.

త. ములికె or ములిక s. n. 1. An arrow. 2. the point of an arrow.

త. ముల్లంగిగడ్డ s. n. The radish, or *Raphanus sativus*.

త. ముల్లు or ములు s. n. making in the inflex. sing. ముంటి, and in the nom. plu. ముండ్లు 1. A thorn. 2. a spur. adj. Thorny, prickly. ములుకోల s. n. (from త. కోల a staff.) A goad. ముండ్లపంది The porcupine. ముట్లు-సుచ్చుకొను or నాటు A thorn to pierce, or prick.

త. ముల్లె s. n. 1. A bag, or bundle, of money, or jewels. 2. property in general.

త. మువ్వకోడె s. n. A bullock in training.

త. ముష్కలు s. n. plu. A kind of foot ornament.

త. ముష్టారు numeral. *vide* ముమ్మరు.

s. ముషితము &c. adj. Stolen, robbed.

s. ముష్కము s. n. 1. The scrotum. 2. the testicle.

s. ముష్కరము &c. adj. Obstinate, stubborn. s. n. Obstinacy.

s. ముష్టి s. n. (P. مشت) 1. The fist, the clenched hand. 2. the hilt, or handle, of a sword. 3. a handful of grain, given as alms. ముష్టిచ్చాడిది (مشت زن) A wrestler, boxer

v. ముసరు or ముసురు v. a. To collect, or gather, in a crowd; to settle upon any object, as flies, or insects; to surround.

s. ముసలము s. n. A pestle, particularly a wooden one, used in cleaning rice.

s. ముసలి s. n. An old person. adj. Old, aged. ముసలితనము Old age.

s. ముసలి s. n. 1. A name of *Balarama*, the elder brother of *Krishna*. 2. a house lizard.

v. ముసుకు or ముసుగు s. n. 1. A veil. 2. a cover of cloth. ముసుకుపడు v. n. To be veiled, or covered.

v. ముసురు s. n. A constant or continued rain. v. a. *vide* ముసరు.

s. ముస్తాదీరు s. n. (from A. مستاجر) A renter, or farmer.

s. ముస్తాదు adj. (from A. مستعد) Prepared, ready.

s. ముహూర్తము s. n. 1. A division of time, the thirtieth part of the day and night, or an hour of forty-eight minutes. 2. a period selected, and fixed, for any auspicious ceremony; as for a marriage, &c.

s. మూక s. n. 1. An army. 2. a multitude, concourse, or assembly.

s. మూగ s. n. A dumb person.

s. మూగుము s. n. making in the inflex. sing. మూకుటి An earthen plate, used for covering pots.

rob. మూగ s. n. (from s. మూక) Dumbness. adj. Dumb.

v. మూగు v. a. *vide* ముసరు.

v. మూర్కొను v. a. To smell, by applying to the nose.

v. మూట s. n. A bundle, parcel, or package; a load carried by a man; a bale.

v. మూటము s. n. A lump of dried dung, used as fuel.

v. మూడు numeral adj. or sub., making in the inflex. sing. మూటి, or మూడిటి Three. v. n. 1. To be ended, or terminated; as జీవితమంతమూడింది His life is ended. 2. to happen, or occur; as చేటుమూడు lit. *ruin to* occur. To be ruined, or destroyed.

s. మూఢము &c. adj. Foolish, ignorant. మూఢత్వము s. n. Ignorance.

v. మూత s. n. (from v. మూయు q. v.) 1. A cover, or top, for shutting, or closing up, that on which it is placed. 2. shutting, closing, or covering. మూతపడు To be shut. చెవులుమూతపడు lit. the ears to be shut. To be in a state of insensibility.

v. మూతబల్ల s. n. A plank at the point of a shelving roof, to cover, or conceal, the beams which support it.

v. మూతి s. n. The mouth.

s. మూత్రము s. n. Urine. మూత్రించు v. a. To urine, to make water.

v. మూదలించు v. a. To remind, to caution.

v. మూన s. n. The chaff of castor oil seeds.

వి. మూపు s. n. The upper part of the back.
వి. మూపురము s. n. The hump which Indian cattle have on the shoulders.
వి. మూయు v. a. 1. To shut, or close. 2. To cover. 3. to spit. మూయించు v. caus. To cause to shut, &c. మూసుకొను v. comp. To shut, &c., for one's own use, or benefit, or any member of one's own body. v. n. To shut of itself. కండ్లుమూసుకొను lit. to shut the eyes. To die. నోరుమూసుకొను To hold one's tongue, to be silent. lit. to shut the mouth.
వి. మూర s. n. A cubit, the measure from the point of the elbow, to the extremity of the fingers.
వి. మూర్కొను v. a. To smell, by application to the nose.
వి. మూర్ఖము &c. adj. 1. Foolish, ignorant, stupid, idiotic. 2. obstinate.
వి. మూర్ఖు s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person.
వి. మూర్ఛ s. n. A swoon, or faint. మూర్ఛిల్లు v. n. To swoon or faint. మూర్ఛరోగము The epilepsy. మూర్ఛపోవు To swoon away. మూర్ఛ తెలియు To recover from a swoon.
వి. మూర్ఛన s. n. 1. Fainting, syncope, swooning. 2. a tone or semitone, as placed in it's scale; the seventh part of a *Grama*, or scale.
TUD. మూర్ఛము s. n. *vide* మహామూర్ఛము.
వి. మూర్ఛము adj. 1. Fainting, fainted, losing sense or consciousness. 2. solid, material, endowed with form or shape.
వి. మూర్తి s. n. 1. Matter, substance, solidity. 2. the body. 3. figure, form, body in general, or any definite shape, or image. తమమూర్తిమంతమువేర By your gracious auspices. lit. by your possession of form. త్రిమూర్తులు The personification of the Hindoo trinity.
వి. మూర్తిమత్తు adj. Material, substantial, hard, solid, having shape, or substance.
వి. మూర్ధము s. n. The head. మూర్ధజములు s. n. plu. (*from* s. జ *born*.) The hair of the head. మూర్ధాభిషిక్తుడు s. n. (*from* s. అభిషిక్త *sprinkled, anointed*.) 1. A man of the second pure Hindoo trible; the *Chutriya*, or soldier; one of the military class. 2. a king, a prince. 3. a chief minister, a counsellor of state. Hindoo kings were consecrated by having poured on their heads, while seated on a throne prepared for the purpose, water from some sacred stream, mixed with honey, clarified butter, and spirituous liquor, as well as two sorts of grass, and the sprouts of corn. The term applies to the *Chutriya* as identified with the king, the duties of royalty belonging especially to the military cast.
వి. మూర్ధావసిక్తుడు s. n. A man of a mixed class, sprung from a bramin, and a female of the second or *Chutriya* tribe; a the principal of the mixed races, and soldier by profession.
వి. మూల s. n. 1. A point of the compass; a quarter, or direction. 2. a corner. 3.

a braid, or tress, of a female's hair. 4. a retreat. 5. a herd of loaded cattle. 6. a heap of the loads of cattle.

9. మూల s. n. The nineteenth of the lunar mansions.

10. మూలకము s. n. The radish, or *Raphanus sativus.*

11. మూలము s. n. 1. A root; the root of a tree. 2. origin, commencement. 3. capital, principal. 4. the original text of any work, as opposed to the *Tecca*, or comment. 5. means. 6. cause. adj. Main, principal, original. మూలమున adv. By means of, through. మూలము-మూలవ్యాధి or మూలశంక s. n. The disease termed the piles. మూలధనము s. n. (from s. ధన *wealth.*) Capital, principal, stock.

12. మూలుగు v. n. To groan, to moan, to make any noise from pain. s. n. A groan, or moan.

13. మూల్యము s. n. 1. Price. 2. wages, hire.

14. మూలి s. n. Maim, or defect. adj. Maimed, broken, cut off.

15. మూవ s. n. Dumbness. adj. Dumb. *vide* మూగ.

16. మూస or మూసె s. n. 1. A crucible. 2. a mould.

17. మూషకము s. n. A rat, or mouse.

18. మృగము s. n. 1. An animal in general. 2. a deer, or antelope. మృగతృష్ణ s. n. (from s. తృష్ణా *thirst.*) Vapour, appearing at a distance like a sheet of water, and deceiving deer. మృగదంశకము s. n. (from s. దంశక *who bites.*) A dog. మృగధూర్తకము s. n. (from s. ధూర్తక *a cheat.*) A jackal, as luring his prey. మృగనాభి s. n. (from s. నాభి *the navel.* A. ఎం) Musk, which is formed in a bag attached to the belly of the musk deer, near it's navel. It is also termed మృగమదము. మృగనాభిక s. n. The musk deer. మృగవాహనుడు s. n. (from s. వాహన *a vehicle.*) Air, wind; the deity presiding over which has the antelope as his vehicle. మృగాంకుడు s. n. (from s. అంక *a mark*, or *symbol.*) The moon, the dark parts of which are considered by the Hindoos to resemble the antelope. మృగాదనము s. n. (from s. అదన *eating.*) 1. A hyena. 2. a leopard. మృగాక్షి s. n. (from s. అక్షి *the eye.*) A woman with eyes like those of an antelope. మృగేంద్రము s. n. (from s. ఇంద్ర *lord, chief.*) The lion.

19. మృగయ or మృగ్యము s. n. Chase, hunting. మృగయుడు s. n. A hunter, or deer-killer.

20. మృగశిర or మృగశీర్షము s. n. The fifth of the lunar mansions.

21. మృడాని s. n. A name of *Parvatee*, the consort of *Siva.*

22. మృడుడు s. n. A name of *Siva.*

23. మృత or మృతము &c. adj. Dead, expired, defunct. మృతమవు To die.

24. మృతి s. n. Death, demise. మృతిబొందు To die.

25. మృత్తిక or మృత్తు s. n. Earth, clay, soil.

26. మృత్యువు s. n. Death. మృత్యువు ప్రసూన

ము s. n. (from s. పుష్పనా *a flower.*) A sugar cane, as dying after flowering. మృత్యుసూతి s. n. (from s. సూతి *bearing, producing.*) A crab, which the Hindoos believe to die after producing it's young. అపమృత్యువు s. n. Untimely death.

s. మృత్తి or మృత్స్న s. n. 1. Excellent, or rich, soil. 2. fragrant earth.

s. మృదంగము s. n. A tabor, or small drum.

s. మృదులము or మృదువు adj. Soft, gentle, mild.

s. మృద్వీక s. n. A grape.

s. మృధము s. n. Battle, combat, war.

s. మృనాళము s. n. The film, or fibre, of the lotus stalk.

s. మృషా s. n. An untruth; a falsity, or falsehood.

s. మృష్టము adj. Cleaned, cleansed.

T. మేంపు s. n. Abundance, excess. adj. Abundant, excessive.

T. మెంతి s. n. commonly used in the plural మెంతులు Fenugreek. *Trigonella fænum græcum.*

TUD. మెఱము or మెఱను s. n. *vide* మృగము.

T. మెక్కు v. a. To eat.

T. మెచ్చు or మెచ్చుకొను v. a. To applaud, approve, praise, or commend. The former word also denotes as a s. n. Applause, commendation, approbation. *vide* మెప్పు.

T. మెటికె s. n. The noise arising from cracking the joints of the fingers, &c. మెటికె లిరుచు To make that noise, by pulling the fingers, &c.

T. మెట్ట s. n. Raised, or high, ground; ground not irrigated artificially.

T. మెట్టు v. a. To trample, to tread. s. n. 1. The step of a stair. 2. a step, or degree. 3. a custom house, or place where toll is levied. 4. the total, the whole. 5. curds with a proportion of water. 6. a stop of the *Veena*, or Hindoo lute. This noun, in it's irregular plural మెట్లు, also denotes Shoes, slippers, or sandals. మెట్టుకు adv. lit. to the step, to the whole. 1. At least, at any rate. 2. at last, in the end.

T. మెడ s. n. The neck. మెడగొంగులు s. n. plu. The collar bones. మెడపొంక s. n. The back of the neck. మెడనొక్కట్టు lit. to tie on the neck. To force, constrain, or oblige. మెడనెట్టుమాను To push by the neck. మెడగుడ్డ A neckcloth. మెడనూలు or మెడనూళ్లు lit. neck threads. An ornament suspended from the neck, made of golden threads plaited together.

T. మెఱకు s. n. 1. A grain of boiled rice. 2. boiled rice collectively.

T. మెఱుపు adj. Soft, mild.

T. మెత్త s. n. Bedding; any soft stuffed substance.

T. మెత్తగా adv. 1. Softly. 2. slowly.

T. మెత్తన s. n. 1. Softness, meekness, mildness. 2. tardiness, slowness.

T. మెత్తని adj. Soft, meek, mild. 2. slow, tardy.

T. మెత్తు v. a. To smooth a surface, by plas-

dering it with mud. s. n. The mud thus used.

v. మెదరు s. n. making in the inflex. sing. మెదటి The brain.

v. మెకలు or మెదులు v. n. 1. To move, or shake. 2. to wander, or go about. రూకలు మెదులు Money to be in hand. మెదిలించు v. a. To move, stir, or put in motion. నోరు మెదిలించు 1. To speak. 2. to be eloquent, clever, or able.

v. మెదుపు s. n. *vide* మెరుపు.

v. మెదుము v. n. 1. To be pounded. 2. to be inured to, to be well versed in. 3. to associate with. మెదువు v. a. 1. To pound, or grind. 2. to inure, to qualify s. n. Any thing mixed with flour, to thicken it in baking.

v. మెదువు adj. *vide* మెరుపు.

v. మెప్పు s. n. Approbation, approval, commendation. మెప్పించు v. caus. To cause to approve, or applaud. మెప్పించుకొను v. caus. comp. To cause to approve, or applaud, one's self. *vide* మెచ్చు.

v. మెయి s. n. 1. The body. 2. time, period. postpos. used in books only, By, by means of.

v. మెయికొను v. a. To seize, or take hold of.

v. మెయ్యు v. a. *vide* సేయు.

v. మెరక s. n. Raised, or high, ground.

v. మెరమెర s. n. 1. Perplexity. 2. doubt, suspicion.

v. మెరమెరలాడు v. n. To feel pain, as the eye when any small substance enters it.

v. మెరవడి s. n. A procession through the streets.

v. మెరికెబియ్యము s. n. Unbroken rice.

మెరికెలవంటివాండ్లు s. n. plu. Men perfect, either in body, or mind.

v. మెరియు or మెఱయు v. n. 1. To lighten, as lightning. 2. to glitter, glare, or shine. మెరిపించు v. caus. To cause to lighten, or to shine, &c.

v. మెరుగు s. n. 1. Polish, brilliance, shining, brightness, gleam, lustre. 2. oil. 3. ghee. మెరుగు పెట్టు v. a. To polish. మెరుగురవ్వలు The fire fly.

v. మెరుపు or మెఱుపు s. n. 1. Lightning. 2. glittering, shining, lustre.

v. మెరుము s. n. Lightning. v. n. To lighten as lightning.

v. మెఱుములు s. n. plu. Exhibitions of tumbling.

v. మెఱలు s. n. plu. Tricks, frauds.

v. మెఱుగు or మెలుగు v. n. To associate with. 2. to act according to another's wishes. *vide* మెలగు.

v. మెఱుత or మెఱతు s. n. A woman.

v. మెలపు v. a. 1. To cause to associate with. 2. to cause to act according to another's wishes. s. n. 1. Association with others. 2. conduct, behaviour. 3. cleverness, experience.

v. మెలి or మెలిక s. n. A twist.

v. మెల్ల s. n. A squint, squinting. adj. Squinting. మెల్లకంటి adj. Squint-eyed. s. n. A

crow. మెల్లచూపుచూచు To squint. lit. to look a squinting look.

2. మెల్లన s. n. 1. Slowness. 2. gentleness. మెల్లగా or మెల్లిగా adv. 1. Slowly. 2. softly. మెల్లని adj. 1. Slow. 2. gentle.

3. మెల్లా s. n. A hall.

4. మెళుకువ s. n. 1. Wakefulness; watchfulness. 2. an expedient, or stratagem. మెళుకువగల adj. 1. Watchful, on one's guard, careful, cautious. 2. artful, clever. మెళుకువగానుండు To be watchful, or cautious; to be on one's guard. మెళుకువపడు To be roused.

5. మెసకు or మెసపు v. a. To eat.

6. మెహనతు s. n. (from Ar. تعب) Labour, toil, trouble, exertion, pains, difficulty.

7. మే s. n. The body.

8. మేంధి s. n. Fenugreek. *Trigonella foenum græcum.*

9. మేక s. n. A goat. మేకతింది s. n. (from T. తిను *an eater.*) A wolf. మేకపోతు s. n. A he-goat. మేకరాశి s. n. The sign *Aries*, in the zodiac. మేకవారము s. n. One of the seven primary notes of music. మేకపిల్ల s. n. A kid. పెంటమేక s. n. A she-goat.

10. మేకు s. n. (from P. ميخ) A nail, tent pin, or hook.

11. మేగ్గు v. a. *vide* మెయిగ్గు.

12. మేఖల s. n. A woman's girdle, or zone.

13. మేగరు v. a. *vide* మెగ్గు.

14. మేఘము or మేఘుడు s. n. (A. ميغ) A cloud. మేఘజ్యోతి s. n. (from s. జ్యోతిస్ *light.*) A flash of lightning. మేఘద్వారము s. n. (from s. ద్వార *a gate.*) The sky, or heaven. మేఘనాదుడు s. n. (from s. నాద *noise.*) The son of *Ravana*, whose voice is like the thunder of clouds. మేఘపుష్పము s. n. (from s. పుష్ప *a flower.*) Water. మేఘము కన్ను or పట్టు Clouds to collect.

15. మేచకము s. n. 1. The colour black, or dark blue. 2. the eye of the peacock's tail. adj. Black, or dark blue.

16. మేజా s. n. (from P. ميز) A table.

17. మేటి adj. 1. First, chief, excellent, noble. s. n. 1. A heap. 2. the chief, or head, of a body, especially of under ryots.

18. మేతము s. n. A ram.

19. మేడ s. n. A house of two or more stories.

20. మేడి s. n. 1. The glomerous fig tree. *Ficus glomerata.* 2. that part of the plough-handle which joins into the plough. మేడితోక s. n. (from T. తోక *a tail.*) That part of the plough-handle which is held in the hand. మేడిపిల s. n. The nail, or pin, which fixes the handle to the plough.

21. మేదృము s. n. 1. The penis. 2. a ram.

22. మేత s. n. 1. Pasture, forage, food for any animal. 2. grazing. *vide* మేయు.

23. మేతరి s. n. 1. An eater. 2. *a maistry*, or head of the lower casts, such as of the palankeen boys, washermen, cowherds, toddy drawers, &c.

24. మేదుడు s. n. A meek, or mild, man. మేదుతనాలు s. n. A meek or mild wo-

man. మేదరనము s. n. Meekness, mildness.

2. మేదర adj. Of or belonging to that peculiar cast who cut bamboos, and live by selling them, or baskets, &c. made of them.

3. మేదస్సు s. n. Marrow, applicable not merely to the marrow of the bones, but more properly to the serous or adipose secretion that spreads amongst the muscular fibres, and which is considered as performing the same functions to the flesh, that the marrow of the bones performs to them.

4. మేదిని s. n. The earth.

5. మేదురము adj. Smooth, soft, bland, unctuous, saponaceous.

6. మేధ s. n. Apprehension, conception, understanding.

7. మేధావి s. n. A learned man, a sage, a teacher.

8. మేధ్యము adj. Pure, purified.

9. మేన adj. Connected through a paternal aunt, or a maternal uncle. మేనగోడలు s. n. The daughter of a man's sister, or of a woman's brother. మేనల్లుడు s. n. The son of a man's sister, or of a woman's brother. మేనత్త s. n. A paternal aunt, or the wife of a maternal uncle. మేనమామ s. n. A maternal uncle. మేనబావ s. n. The son of a paternal aunt, or of a maternal uncle, if older than one's self. If he be younger than one's self, he is termed మేనమఱఁది. మేనవదిన s. n. The daughter of a paternal aunt, or of a maternal uncle, if older than one's self. If she be younger than one's self, she is termed మేనమఱఁదలు.

10. మేనక s. n. One of the courtezans of *Surga*, and wife of *Himalaya*. మేనకాత్మజ s. n. (from s. ఆత్మజ *a daughter*.) Her daughter, *Parvatee*, the wife of *Siva*.

11. మేను s. n. The body.

12. మేపరి s. n. An eater.

13. మేయు v. a. To eat food, as applied to any animal; to graze, or eat grass. మేపు v. caus. To cause animals to eat; to feed, or graze, cattle, &c. s. n. *vide* మేత. మేపించు v. caus. To cause another to feed animals, or to tend cattle in grazing.

14. మేర s. n. 1. A limit, or boundary. 2. an instalment. 3. a quantity of corn, given from the thrashing floor, to the hereditary servants of the village, as their established fees of office.

15. మేరువు s. n. The sacred mountain *Meru*, in the centre of the seven continents, compared to the cup or seed vessel of the lotus, the leaves of which are formed by the different *Dwipas*. It's heighth is said by the Hindoos to be 84,000 *Yojanas*, sixteen thousand of which are below the surface of the earth; the shape is variously described as square, conical, columnar, spherical, or spiral, and the four faces of it are of various colours, or white towards the east, yellow to the south,

black to the west, and red towards the north; the river Ganges falls from heaven on it's summit, and flows thence to the surrounding worlds in four streams, the southern branch is the *Ganges* of India, the northern running into Tartary is the *Bhadrasoma*, the eastern is the *Sita*, the western is the *Chacshu* or *Oxus*. On the summit of *Meru*, *Brumha* resides, attended and worshipped by the *Rishis*, *Gandharvas*, &c.; the regents of the points of the compass occupy the corresponding faces of the mountain, the whole of which consists of gold and gems. Considered in any but a fabulous light, mount *Meru* appears to mean the high land of Tartary, immediately to the north of the *Himalaya* mountains.

2. వేరుపు s. n. A bead, suspended from the clasp of a necklace.

3. వేలము s. n. Laughter, ridicule. వేల మాడు To laugh at; to ridicule.

1. వేలిమి s. n. 1. Pure gold. 2. advantage, profit.

2. వేలు s. n. 1. Goodness, excellence. 2. worthiness, fitness. 3. happiness, prosperity. 4. kindness, benefit. 5. success. adj. 1. Good, better, noble, excellent. 2. fit, proper. 3. high, lofty. adv. Above, up. Interj. expressive of approbation. వేలుకట్టు s. n. An awning. వేలురాశి s. n. A heap of grain ready, or *fit*, for measurement. వేలుచేయు To do a kindness, or favor; to bestow a benefit. వేలుమెరుగు To be grateful.

1. వేలుకొను-వేల్కొను or వేల్పు v. n. 1. To awake of one's-self, to be awake. 2. to be on one's guard. 3. to be roused. వేలుకొలుపు To awake another. వేలుకొలుపులు s. n. plu. Songs, used to awake the great.

1. వేలుబంది s. n. 1. An excellent person. 2. a piece of good writing, to be copied by a person learning to write. adj. Excellent.

2. వేళ s. n. Indian ink. వేళమణి s. n. An ink-stand.

3. వేళనము s. n. Meeting, union, assemblage.

1. వేళము s. n. 1. A band, set, or company, of dancers, or of singers. 2. the music used by them. వేళకాడు s. n. A musician, or dancer.

1. వేళవించు v. a. 1. To mix. 2. to unite in harmony the sound of various instruments.

2. వేసము s. n. (P ميش) 1. A ram. 2. the sign *Aries* in the zodiac. వేసాయుధుడు s. n. A name of *Indra*, as having the testicles of a ram, which were substituted for his own, lost by a curse.

3. వేసాయుధము s. n. lit. a ram's testicle. Difficulty, perplexity.

2. వేసి s. n. A ewe.

3. వేసినము s. n. 1. The penis. 2. wine.

వేసిరోగము s. n. Urinary disease, ex-

pecially inflammatory affection of the urethra, including gonorrhœa.

T. మై s. n. The body. మైవిరుచు To stretch out the members of the body, as when first awake. మైపూంత s. n. vide అంగరాగము. మైమఱచు s. n. Armour; mail.

S. మైకము s. n. 1. Intoxication. 2. insensibility. 3. drowsiness.

T. మైకొను v. a. To agree; to consent. మైకొలుపు v. a. caus. To cause to agree, or consent.

T. మైజారు s. n. 1. That end of a Hindoo female's garment, which is thrown over the back. 2. the ornamented border which runs across that end.

S. మైత్రావరుణి s. n. A name of *Agustya*. vide అగస్త్యుడు.

S. మైత్రి s. n. Friendship.

S. మైథునము s. n. Copulation, coition.

S. మైదానము s. n. (from P. میدان) A plain, or open field.

T. మైదు s. n. An enchanting powder, which allures the person on whom it is thrown, to follow the other who throws it.

T. మైనము s. n. Bees wax. మైనపువత్తి s. n. A wax candle.

S. మైనాకుడు s. n. A mountain in the *Himalaya* range, personified as the brother of *Parvatee*.

S. మైరేయము s. n. A spirituous liquor, distilled from the blossoms of the *Lythrum fruticosum*, with sugar, &c.

T. మైల s. n. & adj. vide మయిల.

T. మైలుఱ్ఱము s. n. vide మయిలుఱ్ఱము.

T. మొండి adj. 1. Stubborn, obstinate, perverse. 2. maimed, defective. మొండి-మొండితనము or మొండితనము s. n. Stubbornness, obstinacy.

T. మొండెము s. n. A headless trunk, or corpse. మొండెపుదానము s. n. The moon's ascending node, personified as the giant *Rahoo*, without a head.

H. మొకద్దమా s. n. (from A. مقدمه) Matter, affair, subject, business; cause, in law.

T. మొగరము s. n. A post, or pillar. మొగరిపురుగు s. n. A large black bee, which makes it's nest in wooden posts, and pillars.

H. మొకర్రరు adj. (from A. مقرر) 1. Certain, infallible, established, fixed. 2. appointed.

H. మొకాబిలా s. n. (from A. مقابله) Comparison, collation, confronting.

H. మొకాము s. n. (from A. مقام) Dwelling; place of residence.

T. మొక్క s. n. 1. A germ, or young plant. 2. bluntness. 3. disgrace. మొక్కవోవు v. n. 1. To be blunt. 2. to be disgraced. మొక్కపడు v. n. To be disgraced. మొక్కపఱచు v. a. To disgrace.

T. మొక్కజొన్న s. n. A large species of the great millet.

T. మొక్కలీడు s. n. 1. An obstinate man. 2. an elephant, without tusks.

T. మొక్కడు s. n. A clever, able, or strong man.

T. మొక్కలము or మొక్కలము s. n. Obstinacy, stubbornness.

T. మొక్కు v. a. To prostrate one's self. s. n. Prostration, salutation. మొక్కుకొను v. comp. To vow. మొక్కుబడి s. n. A vow.

C. మొఖాసా adj. Rent free, exempt from tax.

C. మొగ adj. Male. s. n. The point, or commencement. 2. the mouth of a river, &c. మొగతనము s. n. Manhood, manliness. మొగవాడు s. n. A man. మొగది s. n. The male of any animal.

T. మొగడ s. n. A bud.

T. మొగదాళమ్మ s. n. The name of a certain village goddess.

TUD. మొగము s. n. (from, s. ముఖ) The face, visage, or countenance. మొగమాటము s. n. Complaisance. మొగముచెల్లించు To disappear, or abscond.

T. మొగలిచెట్టు s. n. The *Caldera* bush, or *Pandanus odoratissima*.

T. మొగి s. n. A time, generally used with ఒక్క prefixed; as ఒక్కమొగి At once, together, at one time.

T. మొగుచు or మొగుబ్బు v. a. To close, or shut up, especially as applied to flowers, or the members of the body.

C. మొగుడు s. n. A husband. *vide* మొగడు.

T. మొగులు s. n. (P. ابر) A cloud. మొగులుదారి s. n. (from T. దారి *a road.*) The sky, or atmosphere.

T. మొగ్గ s. n. A bud.

T. మొగ్గరము s. n. The array of an army.

T. మొగ్గు v. n. 1. To incline, or lean, to one side. 2. to trip. 3. to consent, or agree. 4. to interfere. s. n. Learning, or inclining, to one side.

T. మొట్టు v. a. To beat with the fist on a hard body, so as to produce a noise. s. n. A blow of this kind. It is also termed మొట్టికాయ.

T. మొట్ట s. n. The penis.

T. మొట్ట s. n. The corner of the wall, near a door.

T. మొత్తము s. n. 1. The total, or whole. 2. a flock, or multitude.

T. మొత్తు v. a. To smite, beat, or strike. మొత్తించు v. caus. To cause *to smite*, &c. మొత్తుకొను v. comp. 1. To beat one's self, especially upon the mouth, in token of grief. 2. to grieve, or lament.

T. మొదలు s. n. making in the inflex. sing. మొదటి 1. The beginning, or commencement; the first. 2. origin, source. 3. principal, capital, as opposed to interest. 4. the first, chief, or principal among many. 5. the base of a tree. The inflexion మొదటి is much used as an adj. to denote - 1. First, foremost, prior. 2. chief, principal, original. adv. 1. Since, from that time forwards, from one extremity to the other. 2. even. మొదలుచేయు or మొదలుపెట్టు v. a. To begin. మొదలైన Other, similar, *et cetera*. మొదలు or మొదలుకొని adv. From, since, forwards. ఇది - మొదలు or మొదలుకొని Henceforth. మొదలుచెడు To be *totally* ruined, or spoiled. వడ్డీ మొదలు *Principal* and interest.

త. మొదవగడ్డి s. n. The grass termed *Saccharum cylindricum.*

త. మొదవు s. n. A milch cow.

త. మొద్దు s. n. 1. A block, or beam, of wood; a tree cut down and deprived of it's branches. 2. a blockhead. adj. 1. Blunt. 2. stupid.

త. మొన s. n. 1. The point, end, or extremity. 2. an army. మొన నాధుడు s. n. A general, or leader, of an army.

త. మొనయు v. n. To rush in.

త. మొన్న s. n. making in the inflex. sing. మొన్నటి The day before yesterday.

త. మొన్న s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person.

త. మొయిలు or మొగులు s. n. A cloud.

త. మొర or మొఱ s. n. A loud cry, or complaint. మొర పెట్టు To cry aloud, to complain.

త. మొరడు adj. Rough, rugged.

త. మొరము s. n. Calx, gravel. మొరపనేల s. n. Calcarious soil.

త. మొరయు v. n. To emit sound. మొరయించు v. a. To make, or cause, to sound.

త. మొరి s. n. A small winnowing basket, used by children.

త. మొరుగు or మొఱుఁగు v. n. 1. To bark, as a dog. 2. to shade, or cover, the eyes, or face. s. n. A bark, barking.

త. మొలక s. n. Defect, deficiency, maim.

త. మొలకు s. n. 1. An idiot. 2. an obstinate person. adj. Obstinate.

త. మొలంగు v. n. 1. To be blunt. 2. to be disregarded, or disgraced.

త. మొలపు మొలయించు or మొలయించు v. n. To evince anger.

త. మొలిక or మొల్లి s. n. *vide* మొలక. The latter of these two words మొల్లి is also an adj. denoting - Defective, maimed, deficient.

త. మొల్ల s. n. An outcry; clamour, complaint. భయ్యో మొల్ల A very loud and clamorous cry. *vide* మొర.

త. మొల s. n. 1. The waist. 2. a large nail, or pin. మొలతాడు s. n. (*from* త. తాడు *a string.*) The small string round the waist, which every Hindoo wears, and whence is suspended the *lungotee,* or little piece of cloth concealing the privities. మొలనూలు s. n. A female's zone, of gold or silver, and sometimes set with precious stones.

త. మొలక s. n. 1. A germ, or sprout: 2. the hard substance in a bile, which causes the sore. మొలబంగారు s. n. Gold supposed to be produced by snakes, and other animals.

త. మొలచేయు v. a. To sow. lit. to throw, in order to sprout.

త. మొలామా adj. (from A. ملمع) Plated, covered with gold or silver. s. n. 1. Plating, gilding. 2. any external application to a sore.

త. మొలుచు v. n. 1. To sprout, germinate, vegetate, or grow. 2. to rise, or appear, as applied to the stars of heaven.

త. మొల్లకొడ్డి s. n. A species of Jasmin. *J. multiflorum.*

ర. మొగ్గ s. n. The tender or young leaves of the palmyra, or other palm trees.

ర. మొసలి s. n. An alligator. మొసలిరాశి s. n. The sign *Capricornus*, in the zodiac.

ఒ. మొహరు s. n. (from P. مہر) A seal.

ర. మొహరీ s. n. A gold *Mohur*, or rupee.

ర. మోక s. n. A germ, or sprout.

ర. మోకాలు s. n. making in the inflexing. మోకాటి or మోకాలి The knee. మోకాటివిప్ప s. n. The pan of the knee. మోకాలించు - మోకరించు or మోకరిల్లు v. n. To kneel.

ర. మోకు s. n. A cable, or thick rope.

ర. మోగు v. n. To emit sound, as a bell, &c.

ర. మోఘము adj. Vain, useless, fruitless.

ర. మోచ s. n. 1. A plantain tree. *Musa sapientum*. 2. the silk cotton tree. *Bombax heptaphyllum*.

ర. మోచకము s. n. The plant termed *Hyperanthera moringa*.

ర. మోక్షనము s. n. Liberation, freedom.

ర. మోయు v. a. To bear, or carry, a burden.

ర. మోచెయ్యి s. n. making in the inflexing. మోచేతి The elbow.

ర. మోట s. n. *vide* కడవ. మోటబావ s. n. The large bucket by which water is drawn up from wells.

ర. మోట adj. Dull, stupid, simple.

ర. మోటు s. n. 1. A stupid person, a blockhead. 2. a stallion. 3. the trunk of a tree when felled. adj. Stupid, ignorant, dull.

ర. మోడము s. n. Cloudiness.

ర. మోడి s. n. 1. The thick part of the long pepper vine. 2. any thing placed by a conjurer to try the ability of another, who if he is not equally skilled is suddenly prevented by sickness, &c. from lifting it up. 3. any person's peculiar style of hand writing.

ర. మోడు s. n. 1. The trunk of a felled tree. 2. raised, or high, ground. మోడుచెలుపు or పడు v. n. To be motionless.

ర. మోత s. n. 1. (from మోయు q. v.) A load. 2. (from మ్రోయు q. v.) A sound, a roar.

ర. మోతరఫా s. n. (from A. طرفہ) The *Mohturfa* tax, levied on traders, merchants, and artisans.

ర. మోతబరి or మోతబరు adj. (from A. معتبر) Confidential, reputable, trust-worthy.

ర. మోద s. n. A bundle of leaves.

ర. మోదకము s. n. Assort of sweet cake.

ర. మోదము s. n. Joy, delight, pleasure, happiness. మోదించు To rejoice, to be happy.

ర. మోదు v. a. To heat. మోదుకొను v. comp. To heat one's self.

ర. మోదుగుచెట్టు s. n. A tree bearing red blossoms. *Butea frondosa*.

ర. మోపది s. n. Danger, risk.

ర. మోపు s. n. A widow.

ర. మోపు s. n. 1. A large bundle, or load, a burden.

ర. మోపు v. a. (from మోయు q. v.) 1. To load a burden on another. 2. to put

upon, or charge against, another. 3. to prop up. మోపుకొను v. comp. To load, or take upon one's-self. మోపుడు s. n. A charge, or accusation; a load.

2. మోపెట్టు v. a. To brace a bow.

TUD. మోము s. n. (from ముఖ) The face, or countenance.

2. మోయు vi. a. To bear, sustain, or carry, a burden. మోయించు v. caus. To cause to bear, &c. a burden. మోసుకొను v. comp. One's-self to bear, &c. a burden. *vide* మోపు.

2. మోర s. n. The face, or countenance. మోరతిప్పు s. n. Averting the face.

2. మోరపాక s. n. A house, of which the roof is made of grass, leaves, mats, &c., and not of wood.

2. మోరు s. n. The coagulated blood, suffused under the skin, after a bruise.

2. మోవి s. n. The under lip.

2. మోసకుడు s. n. A thief, or robber.

2. మోసము s. n. Fraud, deceit, treachery, trick. మోసగాడు A deceitful or treacherous man. మోసకత్తె A deceitful or treacherous woman. మోసగించు. మోసపుచ్చు - మోసముచేయు or మోసపెట్టు v. a. To deceive, delude, or betray. మోసపోవు v. n. To be deceived.

2. మోసు s. n. The sprout of any edible root.

3. మోహనము s. n. The overpowering of reason by worldly allurements. adj. Fascinating, stupifying, depriving of sense, or understanding.

3. మోహము s. n. 1. Love. 2. fascination. 3. loss of consciousness, a swoon. మోహించు v. a. To love.

2. మోహరము s. n. The array of an army. మోహరించు To prepare for battle.

2. మోహరా s. n. (P. مہرہ) All the pieces at chess, with the exception of the *pawns*.

2. మోహిని s. n. A fairy.

3. మోక్షము s. n. Beatitude, bliss, salvation; the exemption of the soul from further transmigration.

3. మౌంజి s. n. A waist-cord, made of the holy grass termed *Dhurba*.

3. మౌక్తికము s. n. A pearl.

3. మౌనము s. n. Silence, taciturnity.

3. మౌరజికుడు s. n. A man who beats, or plays, upon a drum.

3. మౌర్వి s. n. A bow-string.

3. మౌళి s. n. 1. A diadem. 2. a lock of hair on the crown of the head. 3. hair ornamented and braided round the head.

3. మౌష్టి s. n. (P. مشت) Boxing, sparring.

3. మౌహూర్తికుడు s. n. An astrologer.

2. మ్రంగచెట్టు s. n. The tree termed *Vanguería spinosa*.

2. మ్రండు v. To burn; to consume. *vide* మండు.

2. మ్రగ్గు v. n. 1. To decrease. 2. to become very soft, as applied to fruit. 3. to be overboiled, as applied to food.

2. మ్రుబ్బు s. n. *vide* మబ్బు.

2. మ్రోను s. n. *vide* మానె.

2. మ్రోన్గు v. n. (from the foregoing) To remain motionless, like wood.

T. మ్రింగు v. a. *vide* మింగు.
T. మ్రుగ్గు s. n. *vide* ముగ్గు.
T. మ్రుచ్చిలి s. n. Theft, robbery.
T. మ్రుచ్చిలు v. a. *vide* ముచ్చిలు.
T. మ్రుచ్చు s. n. *vide* ముచ్చు-వ
T. మ్రొక్కు s. n. and verb, *vide* మొక్కు.
T. మ్రొగ్గు s. n. *vide* మొగ్గు.
T. మ్రోగు v. n. *vide* మోగు.
T. మ్రోయు v. n. *vide* మోయు.
T. మ్రోల adv. Before; in front.
s. మ్లేచ్ఛుడు s. n. The term used to denote a barbarian, but applied in the peninsula, to *A Mahomedan.*

య

య The forty-first letter, and twenty-sixth consonant, in the Teloogoo alphabet.
s. యంత s. n. An elephant driven by a charioteer.
s. యంత్రపాఠితములు s. n. plu. *vide* జంత్రాలు.
s. యంత్రము s. n. 1. A machine in general; any implement, or apparatus. 2. a diagram of a mystical nature, or astrological character; a talisman, or amulet.
s. యజమానుడు s. n. 1. An employer of priests at a sacrifice; the person who institutes it's performance, and pays the expense of it. 2. a lord, or master. 3. an owner, or proprietor. 4. a husband.
s. యజుస్సు or యజుర్వేదము s. n. The *Yajoosh*, or *Yajoor*, one of the four *Vedas*; it is divided into two principal portions, the white, and black, or *Vajuscneya*; and *Tyttreeyu*; the former of which is attributed to the saint *Yagnawalkya*, to whom it was revealed by the sun in the form of a horse; and the latter to *Tittree*, to whom it was communicated by *Yaksha*, the first pupil of it's original author, the sage *Vysumpayanu*. According to the Pooranas, the *Tytriyu* portion was named from *Tittri*, a partridge, the disciples of *Vysumpayanu* being changed into those birds, to pick up the text of the *Vedas* as they were disgorged in a tangible shape, by *Yagnawalkya*, at the command of *Vysumpayanu*; both portions of this Veda are very full on the subject of religious rites; and the prayers peculiar to it are chiefly in measured and poetical prose.
s. యజ్ఞము s. n. A sacrifice; a ceremony in which oblations are presented. It is used in the peninsula chiefly to denote that particular sacrifice in which a goat is smothered, and the inside film of fat is dressed and eaten by the bramins; the person who celebrates this sacrifice assumes the honorary title of *Somiyarooloo*. యజ్ఞనూత్రము or యజ్ఞోపవీతము s. n. The characteristic thread, worn by the three principal classes of the Hindoos.
s. యజ్వ or యజ్వరుడు s. n. A sacrificer in due form, or agreeably to the ritual of the *Vedas*.
s. యతి s. n. A sage whose passions are

completely under subjection; a religious mendicant, especially one of the *Jaina* sect. 2. in Telooguo verse, the first letter of every foot.

యత్నము s. n. 1. Effort, exertion, endeavour; perseverance, energy. 2. intention, design, purpose. *vide* పరయత్నము. దైవయత్నము A decree of providence. యత్నపడు v. n. 1. To endeavour, or try. 2. to intend, or design.

యథా adv. As, according to, to the extent of. adj. Usual, customary. యథా యథ నైపోవు To run away in various *directions;* to flee, or disperse, *on all sides.* యథావిధి *According to* the Shastras. యథాశక్తి *To the extent of* capability; *as much as* possible. యథాపూర్వి *As* before, *as it was.* s. n. *Former* state, *usual* condition.

s. యథార్థము s. n. Truth, verity. adv. Truly. adj. True, real.

s. యథేష్టము. యథేచ్ఛము or యథేచ్ఛము adv. At one's will, as one pleases.

s. యథోచితము adj. Sufficient, suitable, proper. adv. As much as may be fit; precisely what is required, neither more, nor less. యథోచితముగామాట్లాడు To say neither more, nor less, than is necessary, but just what is proper on the occasion.

s. యదృచ్ఛ s. n. Wilfulness, independence; following one's own fancies. adv. Of one's own accord.

s. యమకము s. n. Alliteration, rhimo, the repetition of similar sounds either in the course of a sentence, or line, or at the end of two corresponding stanzas.

s. యమము s. n. Restraining the passions.

s. యమళము s. n. A pair, brace, or couple.

s. యమళురు s. n. plu. Twins.

s. యమి s. n. A sage, *Moonee*, or person restraining the passions.

s. యముడు s. n. *Yama*, the deity of *Naraka*, or hell, and judge of departed souls; also presiding over the southern point. He is often identified with death, and corresponds with the Grecian *Pluto*, and *Minos*. The sun is his father, and a personification of the river *Jumna* his sister. His steed is the buffalo.

s. యమున s. n. The river *Jumna*, which runs into the Ganges, immediately below *Allahabad*.

s. యయాతి s. n. A monarch of India, the fifth of the lunar race.

s. యవనదేశము s. n. A country, most probably *Bactria*, or it may be extended from that colony to *Ionia*, to which word it bears some resemblance, or still further to *Greece*. By late Hindoo writers, it is most commonly applied to *Arabia*.

s. యవనిక s. n. A screen, or wall of cloth.

s. యవనుడు s. n. A *yavana*, apparently at first a *Greek*, but since applied to both the *Mahomedan* and *European* invaders of India.

s. యవధ్య s. n. plu. Barley. *Hordeum hexastichon*.

s. యవసము s. n. Meadow, or pasture, grass.

s. యవాగూఁజు s. n. Sour gruel, prepared by the spontaneous fermentation of water, in which rice has been boiled.

s. యవాని or యవానిక s. n. Bishops weed. *Sison ammi. Lin.*

s. యవిష్ఠుఁడు or యవీయుఁడు s. n. A younger brother, or man younger than one's self.

s. యవీయసి s. n. A younger sister, or woman younger than one's self.

c. యవ్వనము s. n. *vide* యౌవనము.

s. యశము or యశస్సు s. n. Fame, renown, celebrity, glory, reputation.

s. యష్టి s. n. 1. A staff, or stick. 2. a necklace. 3. a string, or thread, especially of pearls.

s. యష్టిమధుకము s. n. Liquorice, or the root of the *Abrus precatorius*, which is used for it in India.

s. యష్టికర్దమము s. n. Perfumed sandal, mixed with camphor, agallochum, musk, and saffron, in various proportions.

s. యక్షుఁడు s. n. A demi-god, attendant especially on *Cubera* the god of riches.

s. యక్ష్మ s. n. Pulmonary consumption.

s. యాగము s. n. *vide* యజ్ఞము.

c. యాఁగాది s. n. A coin, in value equal to ten cash.

c. యాఁచ adj. *vide* ఏన.

s. యాచకము s. n. Begging, asking. adj. Begging.

s. యాచకుఁడు s. n. A beggar, or mendicant.

s. యాచన or యాచ్ఞ s. n. Begging, asking, requesting. యాచించు To beg of any one.

s. యాచితకము s. n. A thing borrowed for use.

s. యాజకుఁడు s. n. An officiating priest, or bramin who conducts any part of a sacrifice.

s. యాజ్ఞదత్తి s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. యాజ్ఞసేని s. n. A name of *Drowpudi*, wife of the *Pandoos*.

s. యాతన s. n. Torment, acute pain, agony.

c. యాతకము s. n. *vide* ఏతకము.

s. యాతయామము s. n. Boiled rice, kept cold over night, for breakfast.

s. యాతుధానుఁడు s. n. A giant, or goblin.

s. యాత్ర s. n. 1. Travelling, moving, proceeding, marching. 2. a pilgrimage. 3. the procession of an idol, at any holy festival; or the festival itself.

s. యాదఃపతి s. n. The sea, or ocean.

s. యాదము s. n. A fierce aquatic, or amphibious, animal.

s. యాదసాంపతి s. n. 1. *Varoona*, the indian *Neptune*. 2. the ocean.

c. యాదస్తు s. n. (from P. يادداشت) A memorandum.

c. యాది s. n. (P. ياد) Recollection, memory, attention.

s. యాదృశము adj. As like, how like, which like.

s. యూనపా గ్రము s. n. A ship, vessel, or boat.

s. యూనము s. n. 1. A vehicle, or conveyance. 2. going, marching.

s. యూపనము s. n. Spending, or passing away, time.

s. యూభ్యము &c. adj. Low, vile, contemptible.

o. యూభై or యూభై numeral adj. and sub. Fifty. *vide* ఏబది.

s. యూమము s. n. (H. پہر) A watch, or period, *equal to three english hours.* యూమిని or యూమువతి s. n. Night. యూమికుడు s. n. A patrole, moving round at every watch.

o. యూలా adv. Why, wherefore. *vide* ఏలా.

o. యూలకులు s. n. plu. Cardamom seeds. *vide* ఏల.

s. యూవకము or యూవనము s. n. 1. A kind of pulse. 2. sealing wax. 3. lac, the red animal dye.

s. యూవత్తు adj. All, entire, s. n. The whole. adv. Wholly, entirely, altogether.

o. యూశ adj. *vide* ఏసు.

s. యుక్తము &c. adj. Right, proper, fit. 2. joined, or united with. s. n. Propriety, fitness.

s. యుక్తి s. n. 1. Propriety, fitness. 2. inference, deduction from circumstance, or argument. 3. an approved or good argument, or plea. 4. an excellent expedient, a happy thought. 5. advice, counsel.

s. యుగము s. n. 1. A pair, couple, or brace. 2. a yoke. 3. age, as applied to that of mankind. 4. an age of the world. The people of Telingana, following the astronomical system of the bramins, divide what they term the infinity of time into four great ages, which they suppose to be in constant revolution. These they denominate యుగములు, or *conjunctions;* periods which seem to have been calculated by the bramins as the probable dates of some remote conjunctions of the heavenly bodies, which they assumed merely to assist astronomical computations, but which have been implicitly adopted by the vulgar as real eras. The first of these four ages is named కృతయుగము, referring apparently to some conjunction which is supposed to have taken place at the కృత *creation;* for, according to the Hindoos, the supreme being created the world in the first age of this name. It consists of 17,28,000 years. The 2d is denominated త్రేతాయుగము, the conjunction of the త్రేతా or *three sacrificial fires;* so called, because the great sacrifice in which these fires are used is supposed to have been introduced during this period, which contains 12,96,000 years. The 3d is named ద్వాపరయుగము a compound of ద్వి *two,* and పర *the next,* that which followed the two first, viz. *the third;* this comprises 8,64,000 years. The 4th, or present age, is known by the name of కలియుగము, properly signifying *vicious* or *sinful.* To

this age they assign a period of 4,32,000 years, of which, in the present year of our Lord 1821, 4921 are already elapsed. If the years in the fourth age be doubled, the number of those in the 3d is given. If multiplied by 3, the length of the 2d is found; and if multiplied by 4, the product is the length of the first age.

s. యుగళము or యుగ్మము s. n. A pair, brace, or couple.

T. యువ్వలి s. n. A woman.

s. యుగ్యము s. n. 1. Any vehicle, or conveyance. 2. any yoked animal.

s. యుగళము s. n. 1. A pair, or couple. 2. a female garment.

s. యుతము &c. adj. Joined, united, combined, connected.

s. యుద్ధము s. n. War, battle, combat, contest. యుద్ధరంగము The field of battle.

s. యుధిష్ఠిరుడు s. n. The eldest of the five *Pandoo* princes.

s. యువ s. n. The ninth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. యువతి s. n. A young woman.

s. యువరాజు s. n. A young prince, especially the heir apparent, and associated to the throne.

s. యూక s. n. A louse.

s. యూథము s. n. An assemblage, flock, or multitude.

s. యూథిక s. n. A species of Jasmin. *J auriculatum.*

s. యూపము s. n. A post to which the victim is bound, as a sacrifice.

s. యూషము s. n. Pease-soup, or porridge.

s. యోజ్యలు s. n. (from T. ఎక్కు *to ascend, or mount.*) The Teloogoo multiplication table.

T. యొక్క postpos. Of. The sign of the genitive case.

s. యోక్త్రము s. n. The tie of a yoke.

s. యోగము s. n. 1. Junction, union. 2. coition, copulation. 3. meeting, confluxt. 4. abstract or religious meditation. 5. a lucky conjuncture; good fortune, or luck. 6. a particular mode of religious worship. యోగ క్షేమము s. n. Welfare. యోగ దృష్టి s. n. The *second* sight, obtained by devotion. యోగాభ్యాసము The keeping the body in a fixed posture, for spiritual worship.

s. యోగి s. n. A devotee; an ascetic in general.

s. యోగేశ్వరుడు s. n. Lord.

s. యోగ్యత s. n. 1. Ability, cleverness, merit. 2. worthiness, fitness, capacity.

s. యోగ్యము &c. adj. 1. Worthy, fit, proper. 2. clever, skilful.

s. యోచన s. n. 1. Consideration, deliberation, reflection. 2. counsel, advice. 3. expedient, means. యోచించు v. a. To consider, or deliberate.

s. యోజనగంధి s. n. A name of *Satyavutee*, mother of *Vyasa*, the sage and poet.

s. యోజనము s. n. 1. A *yojana*, or native league. 2. *vide* యోచన.

s. యోధ s. n. A warrior, combatant, or soldier.

s. యోని s. n. 1. The vulva. 2. cause, origin. 3. place or scite of birth.

s. యోష or యోషిత్తు s. n. A woman.

s. యోతకము s. n. A nuptial gift, or present.

s. యౌవనము s. n. Youth; manhood. యౌవనలక్షణము s. n. (from s. లక్షణ *a mark, or sign*) 1. Beauty. 2. the breast, the bosom.

ర

ర The forty-second letter, and twenty-seventh consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. రంకు s. n. Adultery, fornication, debauchery. *vide* అంకం. రంకులాడు To impute adultery, or fornication; to any one. రంకులాడి s. n. A loose female. రంకుతనము s. n. Whoredom.

s. రంకుడు s. n. A poor, indigent, or avaricious man; a miser.

s. రంకువు s. n. A sort of deer; the spotted axis.

s. రంకె s. n. A roar; hallowing, or lowing.

s. రంగము s. n. 1. The place whore acting, &c. is exhibited; a stage. 2. a field of battle.

s. రంగరించు or రంగరింపు v. a. To blend or mix together, with the finger, any solid and liquid substance.

TUD. రంగు s. n. (from s. రంజ్. P. చిత్ర) 1. Colour, paint, tint, dye. 2. lustre, shining.

రంగాబీదులు s. n. A painter. రంగవల్లి s. n. The painting the floor with figures. రంగాయించు-రంగుచేయు or రంగుచేయు To paint.

s. రంజనము s. n. Gladdening, rejoicing. రంజిల్లు v. a. To gladden, to please. v. n. To be glad, to rejoice. రంజిల్లి or రంజిలు v. n. To be glad, or pleased; to rejoice.

s. రండ s. n. A widow.

r. రంతు s. n. A noise; clamour.

s. రంధ్రము s. n. A hole, fissure, cavity, or chasm.

r. రంపము s. n. A carpenter's saw. *vide* అంపము. రంపపువాడు A person who works with a saw; a sawer.

s. రంభ s. n. 1. A plantain. 2. one of the courtezans of *Swurga*.

s. రంభిరము s. n. The lowing of cattle.

s. రంహతి s. n. 1. Speed, velocity. 2. the speed of a car, or chariot.

s. రంహసము s. n. Speed, haste, velocity.

TUD. రక్కసి s. n. *vide* రాక్షసి.

TUD. రక్కసుడు s. n. *vide* రాక్షసుడు.

r. రక్క, v. a. To scratch, or tear with the nails, or talons. s. n. A scratch, or tear.

r. రక్కు v. n. 1. To extend. 2. to grow.

s. రక్తము s. n. 1. Blood. 2. the colour red. adj. 1. Bloody. 2. red. రక్తప s. n. (from s. పా *that drinks.*) A leech. రక్తపుగుడ్డు s. n. *Garooda*, as having red wings. రక్తబీజము s. n. The pomegranate, from it's red seeds. రక్తాయము s. n. 1. A buffalo. 2. a dove; from their red eyes. రక్తము

కించు v. a. To bleed, or draw blood. రక్తము కారు v. n. To bleed; blood to flow.

s. రక్తము &c. adj. Attached to, fond of.

s. రక్తాక్షి s. n. The fifty-eighth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. రక్తి s. n. 1. Affection, attachment. 2. excessive joy, or pleasure.

r. రగులు v. n. To burn, or flame. రగిలించు v. a. To kindle, or light, a fire. రగులుకొను or రగుల్కొను v. comp. To take fire of itself.

s. రచన s. n. 1. Literary composition. 2. *becoming, orderly, arrangement.* రచించు or రచియించు v. a. To compose a literary work. రచనగా adv. In good order, agreeably, pleasantly.

r. రచ్చ s. n. 1. A court of audience. 2. betraying, or divulging, a secret. 3. a quarrel, or dispute. రచ్చబల్ల s. n. A plank, used as a seat.

s. రజకుడు s. n. A washerman.

s. రజతము s. n. 1. Silver. 2. gold. adj. White. రజతాచలము s. n. (from s. అచల *a mountain.*) Mount *kylasa*, the residence of *Siva*.

s. రజని s. n. 1. Night. 2. turmerick.

s. రజను s. n. 1. Dust. 2. the dust, or pollen, of a flower.

s. రజస్వల s. n. A menstruous female. రజస్వల అగుట v. n. To become menstruous.

s. రజస్సు s. n. 1. *vide* రజము. 2. the menstrual evacuation. 3. the second condition of humanity, the quality or property of passion; that which produces sensual desire, worldly coveting, pride, and falsehood, and is the cause of pain.

c. రజా s. n. (from A ﻟﺎ,) Permission, leave; leave of absence.

రజ్జులు s. n. plu. Vain, or useless, words.

s. రజ్జువు s. n. A rope, cord, string, or tie.

s. రటిరవము s. n. The noise of burning flame.

r. రట్టడి s. n. The exposition of another's vices, or faults.

r. రట్టు s. n. Betraying; divulging a secret.

s. రణము s. n. War, battle. రణసౌధము s. n. A house, built over the gate of a fort. రణమండలము or రణరంగము s. n. The field of battle.

TUD. రణము s. n. *vide* s. వ్రణము.

s. రణరణకము s. n. 1. Anxiety, regret. 2. love, desire.

TUD. రతనము s. n. *vide* s. రత్నము.

s. రత adj. &c. adj. Intent on, actively occupied, or engaged in. s. n. Copulation, coition.

s. రతి s. n. 1. *Rutee*, the wife of the Hindoo Cupid. 2. coition, copulation. 3. attachment, desire, passion. 4. the name of the small weight used for emeralds. రతించు To copulate.

s. రత్నము s. n. 1. A jewel, or gem. 2. the best of it's kind, or species. రత్నగర్భ s. n. (from s. గర్భ *embryo.*) The earth; as producing gems. రత్నగర్భుడు s. n. *Cubera*, the god of wealth. రత్నకంబళి. s. n. A *figured* carpet,

s. రర్ని s. n The closed hand, or fist.

s. రథము s. m. 1. A car, or war chariot. 2. the car of an idol. 3. any carriage, or vehicle. రథవ్యూహ s. n. A number, or multitude, of cars. రథకారుడు s. n. A maker of cars; a coach maker, or carpenter. రథమెక్కు— To ascend a car, &c. రథము-ను తోలు or రథమును తోలు To drive a carriage. రథాంగము s. n. 1. A wheel, or any part of a carriage. 2. the discus of *Vishnoo*. 3. the ruddy goose.

s. రథి-రథికుడు or రథినుడు s. n. A warrior, fighting in a car.

s. రథ్య s. n. A carriage, or high, road. రథ్యావాదము s. n. Common talk, the talk of the high road.

s. రథ్యము s. n. A carriage horse.

s. రదచ్ఛదము or రదనచ్ఛదము s. n. The lip.

s. రదనము or రదము s. n. A tooth, a tusk.

r. రద్ది s. n. 1. A disturbance, or noise. 2. a report unfavorable to one's character. 3. betraying; divulging a secret.

a. రద్దు s. n. (from A. رد) 1. Rejection, repulsion; setting aside, disallowing. 2. rescission. 3. rendering null and void.

r. రప్పించు v. caus. of వచ్చు *to come*, q. v. To cause to come; to send for.

s. రభస s. n. 1. Speed, velocity. 2. joy, delight.

s. రమ s. n. A name of *Lutchmi*.

s. రమణ s. n. Beauty. రమణీ s. n. A beautiful, or handsome, female. రమణీయము adj. Beautiful, pleasing, charming. రమ్యము adj. 1. Charming, pleasing, delightful. 2. commodious, agreeable.

s. రమణుడు s. n. A husband.

a. రమారమి adv. At a guess; on an average; more or less.

s. రమించు or రమియించు v. a. To copulate.

s. రయము s. n. Speed, velocity, precipitation.

s. రల్లకము s. n. A blanket.

r. రవ s. n. 1. A diamond. *vide* అవ. 2. a small particle of any thing; small shot. రవంత lit. as much as a particle. q. n. A very little, a trifle. adj. Very little, some.

s. రవణ s. n. A hand-bell.

r. రవణము s. n. An ornament of any kind.

s. రవణము adj. Sonorous, sounding.

s. రవము s. n. Sound in general; a cry, a noise.

r. రవరవ adv. Quickly, hastily, precipitately.

o. రవాణా s. n. (from P. رواں) A pass, or passport. adj. Dispatched, sent off, forwarded.

s. రవి s. n. The sun.

o. రవిక s. n. *vide* అవిక.

r. రవులు v. n. *vide* రగులు.

a. రవేసు s. m. (from P. رسم *custom, fashion.*) Established or customary fees. రవే ముల్లెలు Fine, or excellent, beetle-leaves.

r. రవ్వ s. n. *vide* అవ్వ.

s. రశన s. n. A woman's zone, or girdle.

s. రశ్మి s. n. 1. A ray of light. 2. lustre.

తె. రసవాది s. n. The sugar cane.

స. రసన s. n. The tongue.

స. రసము s. n. (الرس) 1. Juice, sap, exudation, fluid, liquid. 2. mercury or quicksilver. 3. flavour, taste, savour; as sweet, sour, &c. 4. taste, sentiment or emotion, as an object of descriptive poetry, of which nine are enumerated, *viz.* love, mirth, tenderness, anger, heroism, terror, disgust, surprize, and tranquillity or content. రసజ్ఞ s. n. (from స. జ్ఞా *that knows.*) The tongue; as discriminating tastes. రసపూర్రరము s. n. lit. the camphor of quicksilver. A sort of muriate of mercury, the preparation of which is particularly explained by *Ainslie*, in his *Materia medica* of Hindoostan. It corresponds very nearly with *calomel*. పాదరసము Mercury, or quicksilver.

స. రసవతి s. n. A kitchen.

స. రసవాదము s. n. Alchymy. రసవాది s. n. An alchymist.

స. రసాతలము s. n. *vide* సాతాళము.

స. రసాయనము s. n. 1. Butter-milk. 2. the *elixir vitæ* of the alchymists.

స. రసాల s. n. Curds, mixed up with sugar and spices.

స. రసాలము s. n. 1. The mango tree. 2. the sugar cane.

తె. రసి or రసిక s. n. The pus, or matter, of a sore.

స. రసికత్వము s. n. Possession of taste, as regards literary composition, or female dress.

స. రసికుడు s. n. A man of taste, especially as regards literary composition, or female dress.

స. రసితము s. n. Sound, noise, thunder.

స. రసోనకము s. n. Garlick.

అ. రస్తు s. n. (from P. رسد) Store of grain, or provisions, *laid up for an army.*

స. రహటము s. n. A spinning wheel.

తె. రహటా or రహటు s. n. The being *much frequented*, or used.

అ. రహదారీ s. n. (from P. راهداري) The collection of duties on the high roads. రహదారీ టీటి A passport, specifying *these* duties to have been paid.

స. రహస్యము s. n. A secret, a mystery. adj. Secret, private.

తె. రహి s. n. Desire, wish.

స. రహితము &c. adj. Destitute, bereft, *left*, abandoned.

తె. రహిలు or రయిలు s. n. (A. رعيت) A *ryot*, or cultivator.

స. రతు s. n. 1. Preserving, saving, protecting. 2. an amulet. 3. the actual cautery, often applied by the native doctors, as a cure to diseases of various kinds. రతు తము &c. adj. Preserved, saved, protected. రతుణ s. n. Preservation, protection. రతించు v. a. To preserve, save, or protect. రతించుకొను v. comp. 1. To preserve, &c. one's-self. 2. to nourish or protect another, for one's *own* use, or advantage. పాదరతు s. n. *lit.* protecting the foot. A shoe. రతుకము &c. adj. Preserving, protecting, saving.

s. రత్నువు s. n. *vide* రాయసువు.

T. రా s. n. 1. A stone. 2. a king.

s. రాంకవము s. n. Any thing manufactured of wool, or hair.

s. రాంభము s. *n.* The bamboo staff of a religious student.

T. రాక or రాకడ s. n. (from T. వచ్చు *to come* q. v.) Coming, approaching, arrival. రాకపోవు v. n. Not to come, or arrive.

s. రాక s. n. 1. The full moon, or lunar day on which it is full. 2. a girl in whom menstruation has newly commenced.

TUD. రాకాసి s. n. *vide* రాయసి.

s. రాగము s. n. 1. A mode in music, of which the Hindoos reckon many, and frequently personify them in poetry, and mythology. 2. mental affection in general; as sorrow, joy, &c. 3. envy. రాగద్వేషములు s. n. plu. Envy and hatred.

T. రాగి s. n. Copper.

T. రాగిచెట్టు s. n. The poplar leaved fig tree. *Ficus religiosa.*

T. రాగిపట్ట s. n. A circular ornamented plate of gold, worn by Hindoo females, on the crown of the head.

T. రాగిలు or రాగిల్లు v. n. 1. To shine. 2. to be glad, to rejoice.

T. రాగులు s. n. plu. The grain termed at Madras *Natchenny*, or raggy. *Cynosurus coracanus.*

s. రాఘవుడు s. n. A name of *Rama.*

TUD. రాచ adj. (from s. రాజ్) Of or belonging to the cast of *Ratsawars*, found chiefly in the northern circars. They are originally descended from the *Raja*, or *Chutriya* casts in the north of India, and are of the second pure tribe of Hindoos; but have, for many generations, been settled in Telingana, where many of them, in former times, assumed and held regal sway. They have a very high sense of honor; and, from want of attention to their prejudices and notions on this point, we have, on more than one occasion, driven several of this fine cast of men to suicide. A remarkable case of this kind took place, in open court, when one of them stabbed himself to the heart, rather than part with his weapon, when it was attempted to disarm him; another occurred more recently, where, rather than submit to the usual process of court, a *Ratsawar* first destroyed his whole family, and then himself.

TUD. & s. రాచకార్యము s. n. 1. Affairs of state. 2. news, information.

T. రాచు v. a. 1. To rub. 2. to cover with any substance; to whitewash. 3. to file. రాచుకొను v. comp. To rub one's-self against any thing.

T. రాచూలి s. n. (from రా *a king*, and చూలు *a child.*) A prince, or princess.

s. రాజ adj. in compos. 1. Royal; of or belonging to a king. 2. *eminent*, chief, excellent. రాజత్వము s. n. Royalty. రాజదంతములు s. n. plu. The *fore*-teeth. రాజధాని s. n. A metropolis or royal residence. రాజన్యుడు s. n. A man of the

regal, or military, tribe; being the second pure Hindoo cast. రాజపత్ని s. n. (from s. పత్నీ *a wife.*) A queen. రాజబీజి adj. Sprung from a royal race. రాజమార్గము s. n. The *high* way. రాజగృహము s. n. A palace. రాజధర్మములు The duties incumbent on a king. రాజనీతి s. n. Justice, and other conduct becoming a king. రాజరాజు s. n. 1. The king of kings; an emperor, or universal monarch. 2. *Cubera*, the god of riches. రాజసర్పము s. n. A large species of snake. రాజసూయము s. n. A sacrifice performed only by a universal monarch, attended by his tributary princes, as in the case of *Yoodhishtira* and others. రాజహంస or రాజహంసము s. n. lit. the king swan. 1. An excellent king. 2. a superior kind of white swan, with red legs and beak, by some supposed to be the *flamingo*. రాజావర్తము s. n. An inferior sort of diamond, from the country *Virata*, not used as an ornament, but deemed propitious to the sovereign who possesses it. రాజ్యము s. n Regal state. రాజిక్కము s. n. The oppression of the government, as opposed to దైనిక్కము evil preordained by providence, or the visitation of God.

r. రాజనములు s. n. plu. A superior kind of paddy.

s. రాజమాషములు s. n. plu. The pulse termed *Dolichos catiang.*

s. రాజయక్ష్మ s. n. Pulmonary consumption.

s. రాజిని s. n. The blue jay.

s. రాజసము s. n. Pride, arrogance, presumption.

s. రాజి s. n. A line, or row.

s. ముజిల్లు v. n. To *shine.*

a. రాజీ adj. (from A. راضي) Satisfied, contented, agreed, pleased, willing. రాజీనామా s. n. (from A. نامه راضي) A written agreement; an acknowledgment of a cause *being* finally settled, given by the plaintiff.

s. రాజీవము s. n. 1. A large fish. *Cyprinus niloticus.* Buch. 2. the lotus.

s. రాజు s. n. (H. راجا) A king, prince, or sovereign. 2. a man of the regal, military, or second pure Hindoo tribe. 3. a master or lord. 4. the moon.

r. రాజు v. n. To take fire; to begin to burn. రాజవేయు To kindle, light, or set on fire.

s. రాజ్యము s. n. 1. A kingdom, country, or province. 2. the administration of *sovereignty.*

r. రాట్టము or రాట్నము s. n. A spinning wheel. రాట్టముపడుపు To spin. రంగుల రాట్టము s. n. A whirling machine, *in* which the lower classes amuse themselves, at festivals, &c.

s. రాట్టు s. n. A king.

r. రాపు s. n. A post, or *pillar.*

r. రాణి s. n. 1. Brightness, lustre. 2. affec-

tion. రాణించు v. n. To shine, to be splendid.

r. రాణి s. n. (H. క్రి.) 1. A queen. 2. a wife రాణివాసము s. n. (from s. వాస *residence.*) 1. A seraglio. 2. residence in a seraglio.

r. రాణువ s. n. An army.

s. రాత s. n. *vide* క్రాత.

r. రాతి adj. Made of stone. రాతికుండె s. n. A heart of stone; bravery. రాతిఉప్పు *Rock* salt.

s. రాత్రి s. n. (H. ఛా.) Night. అర్ధరాత్రి s. n. *Midnight.* రాత్రింబగళ్లు Night and day. రాత్రిపురుడు s. n. A man frequenting at night the houses of harlots. రాత్రించరుడు or రాత్రిచరుడు s. n. (from s. చర *who wanders.*) 1. A goblin, or fiend. 2. a thief. 3. a patrole. రాత్రిజుడు s. m. (from s. జ *born.*) A star. రాత్రిజాగరము s. n. (from s. జాగర *who wakes.*) A dog.

s. రాద్ధాంతము s. n. Demonstrated truth; proved and established fact.

s. రాధ s. n. 1. The name of a celebrated *Gopi*, mistress of *Krishna*, during his residence with the cowherds. 2. the sixteenth of the lunar mansions. 3. lustre, lightning.

s. రాధేయుడు s. m. A name of *Kurna*, celebrated in the *Muhabarat.*

r. రాపిడి - రాపుడి or రాయిడి s. n. (from r. రాచు q. v.) 1. Rubbing. 2. filing.

r. రాబట్టు v. a. (from రా the infinitive of వచ్చు *to come*, and పట్టు *to seize.*) To recover, or regain.

r. రాములు s. n. A heron.

r. రాయి s. n. Powder, either produced by rubbing, or filing, or from stone.

r. రాయ్‌ది or రాయ్‌ణి s. n. A queen.

s. రామ s. n. A woman.

s. రామఠము s. n. Assafœtida.

r. రామలు s. n. plu. A sort of fish.

r. రామసారములు s. n. plu. A species of paddy.

s. రామాయణము s. n. The second epic poem of the Hindoos, recording the adventures of *Rama*, the son of *Dasaradha*, sovereign of *Oude*, written by the poet *Valmeekee.*

s. రాముడు s. n. A name common to three incarnations of *Vishnoo*; *Parasooráma*, the son of the *moonee Jamadagni*, born at the commencement of the second, or *Treta* yoog, for the purpose of punishing the tyrannical kings of the *Chutriya* race; *Ramachundra*, the son of *Dasaradha*, king of *Oude*, born at the close of the second age, to destroy the demons who infested the earth, and especially *Ravana* the *Daitya* sovereign of *Ceylon*; and Balarama, the elder and half brother of *Krishna*, the son of *Rohini*, born at the end of the *Dwapara* or third age.

s. రామేశ్వరము s. n. *Rameswarum*, a holy Hindoo place, with a celebrated temple, situated between the island of Ceylon, and the Coast of Coromandel, where the Hindoo deity *Rama* is said to have formed what is called "Adam's bridge."

and thereby to have passed from India to Ceylon.

TVD. రాయంచ s. n. *vide* రాజహంస No. 2, under రాజ.

T. రాయఁడు s. n. 1. Master, lord. 2. a title assumed by many as a surname. It's plural రాయలు was the title assumed by the last Telinga dynasty; the kings of *Bijanagur*.

T. రాయబారము or రాయభారము s. n. A negociation; embassy.

T. రాయపనువారు s. n. A *Royscom*, or native secretary.

T. రాయి s. n. making in the inflex. sing. రాతి, and in the nom. plu. రాళ్లు A stone. రాయినేయు lit. to throw a stone. To obstruct, or prevent. రాయిపడు lit. a stone to fall. To be obstructed, or prevented. ఇటికేరాయి s. n. A brick. ఆకురాయి lit. a leaf stone. A file. రాయిరప్ప Stones, &c.

T. రాయు v. n. 1. *vide* రాచు. 2. *vide* వ్రాయు. 3. to become hoarse.

T. రాయుఁడు s. n. The title assumed as a surname, by the *Velma* cast, in the northern circars.

T. & s. రారాజు s. n. *vide* రాజరాజు No. 1, under రాజ.

T. రారాపు s. n. Hard, or continual, rubbing.

T. రాలు v. n. To fall, or drop, down; applied particularly to leaves. రాలుచు-రాలుపు or రాలగొట్టు v. a. To knock off; to cause to fall, or drop down.

s. రావణుఁడు s. n. The king of *Lanka*, or Ceylon, killed by *Rama*.

s. రావము s. n. Sound, noise.

T. రావించు v. caus. (from రా the infinitive of వచ్చు *to come.*) To cause to come; to send for.

T. రావిచెట్టు s. n. The poplar leaved fig tree. *Ficus religiosa.*

T. రావిరేక or రావిసేక s. n. An ornament suspended from the hair, on the forehead of children.

T. రాశి s. n. 1. *vide* రాయుఁడు. 2. *vide* రాయుఁడు No. 2.

s. రాశి or రాసి s. n. 1. A heap, stack, pile, quantity, or multitude. 2. a sign of the zodiac. రాశిపోయు To heap, or pile up.

s. రాష్ట్రము s. n. An inhabited country, realm, or region.

s. రాసక్రీడ s. n. A game played by children.

s. రాసభము s. n. An ass.

s. రాహు or రాహువు s. n. *Rahoo* son of *Sinhika*; the moon's ascending node, personified by the Hindoos as the eighth planet. He is a demon whose head was cut off by *Vishnoo*, but the head and tail retain their separate existence, and being transferred to the stellar sphere, cause eclipses, especially the former, by attempting to swallow the sun and moon.

s. రాక్షస s. n. The forty-ninth year, of the Hindoo cycle of sixty.

s. రాక్షసి s. n. A female రాక్షసుఁడు q. v.

s. రాక్షసుఁడు s. n. An evil spirit; a demon,

a vampire, a fiend; but who appears to be of various descriptions, and is either a powerful *Titan*, or enemy of the gods, in a superhuman or incarnate form, as *Ravana* and others; an attendant on *Cubera*, and guardian of his treasures; or a mischievous and cruel goblin, or ogre, haunting cemeteries, animating dead bodies, and devouring human beings.

s. రేంఘ s. n. The hoof of a horse.

s. రేంఘణము s. n. 1. Slipping, stumbling. 2. stammering.

వ. రేంఘు s. n. The fluttering of wings.

TUD. రేక్ష s. n. (from s. క్షియతి) A star.

s. రిక్తము &c. adj. 1. Empty, void. 2. poor, indigent.

s. రిక్థము s. n. Wealth, property.

s. రిక్థహారి s. n. An heir; one who succeeds to the property of the deceased, and gives the funeral cake.

s. రిఙ్ఙ s. n. The crackling of flame.

TUD. రిత్త adj. 1. *vide* s. రిక్తము. 2. useless.

s. రిపుడు s. n. An enemy.

వ. రిప్పున adv. 1. Suddenly, abruptly. 2. quickly, speedily.

వ. రిష్టి s. n. 1. Sickness. 2. evil, misfortune.

s. రీఢ s. n. Disrespect, irreverence, disregard.

s. రీణము adj. Oozing, dripping, leaking, distilling.

s. రీతి s. n. 1. Manner, mode, method, way. 2. brass; pale-brass, prince's metal.

s. రీతిహోత్ర s. n. *vide* రీతి No. 1.

వ. రుంజే s. n. A sort of brazen drum.

s. రుండము s. n. 1. A headless trunk or body. 2. a decapitated head.

s. రుక్ష s. n. 1. Sickness, illness, disease. 2. lustre, light, splendour.

s. రుక్మము s. n. Gold.

s. రుక్మిణి s. n. A name of *Rutee*.

s. రుగ్ణము &c. adj. Bent, crooked, *curved*.

s. రుచిరము s. n. An ornament for the neck, or breast.

s. రుచి s. n. 1. Taste, relish. 2. desire, wish. 3. lustre, light. 4. beauty. రుచించు v. n. 1. To yield a taste, or relish. 2. to be to one's liking. రుచిచూచు To try, lit. to see, the taste of any thing. రుచిరము adj. Delicious to the taste.

s. రుచిరము adj. Beautiful, handsome, charming, pleasing.

s. రుచ్యము adj. Beautiful, pleasing, captivating.

s. రుజ s. n. 1. Disease, sickness. 2. overthrow, destruction.

c. రుజ్వు s. n. (from s. ఋజు) 1. *return, turning towards, appearing*. 2. *reference*.) Proof, conviction. adj. proved, established.

s. రుట్టు s. n. Anger, wrath, passion.

వ. రుడ్డ s. n. Destruction, ruin, havoc. adj. Destroyed, ruined.

s. రుదితము s. n. Weeping, crying.

వ. రుద్దు v. a. To rub any thing on the body, in order to clean it.

s. రుద్ధము &c. adj. 1. Surrounded, begirt. 2. obstructed.

TUD. తులసిజడచెట్టు s. n. The plant termed Basilic basil. *Ocimum basilicum.*

s. రుద్ర భూమి s. n. A cemetery, or place where the dead are burnt, or buried.

s. రుద్రాణి s. n. A name of *Doorga*, or *Parvatee*, wife of *Siva*.

s. రుద్రాక్షచెట్టు s. n. The tree termed *Elæocarpus ganitrus*. It's seeds, named రుద్రాక్షలు, are much used for rosaries, by the worshippers of *Siva*.

s. రుద్రుడు s. n. 1. A name or form of *Siva*. 2. one of the demi-gods, or inferior manifestations of *Siva*, eleven in number.

s. రుధిరము s. n. Blood.

s. రుధిరోద్గారి s. n. The fifty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

G. రువ్వు or రువ్వు v. a. To throw, or fling. *vide* ఱువ్వు.

T. రుబ్బు v. a. To grind, in a mortar, any thing first moistened in water. రుబ్బురోత్రుము s. n. The stone pestle used therein. రుబ్బురోలు s. n. A mortar made of stone.

s. రుమ s. n. 1. The salt mines of *Sambhar*, a town in *Ajmeer*, 20 miles west of *Jayanagar*. 2. the wife of the monkey *Soogreeva*

G. రుమాలు or రుమాలు s. n. (from P. رومال) A handkerchief, or towel.

s. రురువు s. n. A sort of deer.

T. రువ్వ s. n. A coin, in value equal to five cash.

s. రుష s. n. Anger, wrath, passion.

G. రుసుము s. n. (from A. رسم) Customary fees.

T. రూక s. n. 1. Money in general. 2. the small coin termed *a fanam*, either of gold, or silver.

s. రూఢము adj. 1. True, certain, ascertained. 2. public, common, famous, notorious. 3. budded, blown. 4. born, produced.

s. రూఢి s. n. 1. Fame, notoriety. 2. experience; practical knowledge. 3. traditional or customary meaning of a word, as opposed to it's etymological signification.

s. రూపకము s. n. 1. A drama, or dramatic poem. 2. shape, form, figure.

s. రూపము s. n. 1. Figure, form, shape. 2. appearance, semblance. 3. beauty. రూపశాలుడు s. n. A handsome man. రూపవతి s. n. A beautiful female. రూపసి s. n. A beautiful person of either sex. రూపముదాల్చు To assume a form.

s. రూపాజీవ s. n. (from s. రూప *beauty*, and ఆజీవ *who lives by.*) A whore, harlot, or courtezan.

TUD. రూపాయి s. n. (from s. రూప్య *silver.*) (P. روپی) A rupee.

T. రూఢించు v. a. 1. To prove, or demonstrate. 2. to corroborate, or confirm.

s. రూపు s. n. 1. *vide* రూపము. 2. manner, mode, way. రూపుమాపు (from T. మాపు *to destroy.*) To kill or destroy.

s. రూప్యము s. n. 1. Silver. 2. a rupee.

G. రూబరూ adv. (from P. روبرو) Face to face; before; in one's presence.

ర. రూఁపు s. n. Fever.

s. రూపుము adj. 1. Harsh, unkind. 2. rough, not smooth.

ర. రెంటాలుమోపు v. n. lit. *to go to two.* To go to ease nature. This phrase is derived from the custom in Hindoo schools of the children holding up one finger when they want to go to urine, and holding up two fingers, when they require to ease the other necessities of nature.

ర. రెండు numeral adj. & s. n., making in the inflex. sing. రెంటి or రెంటింటి Two. రెండుపడు v. n. lit. to be two. To disagree; to become disunited, or divided. రెండుతలఁచు lit. to think two. To betray. రెంటికిపోవు *vide* రెంటాలుమోపు.

ర. రెచ్చు v. n. 1. To low as cattle. 2. to be proud, or ostentatious.

ర. రెట్ట s. n. 1. The upper part of the arm. 2. dung of birds.

ర. రెట్టి s. n. Double fold. adj. *Double.* మూఁపురెట్టు *Three fold.*

ర. రెట్టింపుచు v. a. 1. To double. 2. to oppose. 3. to repeat.

ర. రెట్టు s. n. A very coarse long cloth.

ర. రెడ్డి s. n. 1. The *Rheddy*, or principal aboriginal Telinga cast of cultivators. 2. the head of a village.

ర. రెప రెపనను v. n. To be hungry.

ర. రెప్ప s. n. *vide* రెప్ప.

ర. రెవికె s. n. *vide* ఱవిక.

ర. రే or రేయి s. n. Night. రేచీకటి s. n. Night-blindness. adj. Blind at night.

రేడ్రిమ్మరి s. n. (from డ్రిమ్మరి *a wanderer.*) A giant or giantess. రేడ్రిమ్మరీఁడు s. n. A giant. రేఁబగలు Day and night. రేయెండ s. n. *Moonlight.* రేలేఁడు s. n. (from ర. లేఁడు *lord.*) The moon. రేవెలుఁకు or రేవెల్లు s. n. (from వెలుఁకు *lustre.*) The moon.

ర. రేఁక s. n. A line, streak, or stripe.

ర. రేకు s. n. 1. The leaf of a flower. 2. a sheet, or plain cloth, used as an upper garment. 3. a thin plate of metal.

ర. రేఁగు v. n. To be increased.

s. రేఖ s. n. 1. A line; a row. 2. a line, streak, or stripe. 3. a gesture.

ర. రేఁడ or రేఁడి s. n. making in the inflex. sing. రేఁడి A rich black loam, or soil in which cotton is usually planted in the peninsula of India; thence commonly termed *cotton ground.*

ర. రేఁచు v. n. To increase in degree, power, or influence; to be excited. రేఁచు v. a. To excite, or set on.

ర. రేచుచెట్టు s. n. The jujube tree.

s. రేచకము s. n. 1. Respiring. 2. purging.

s. రేచితము s. n. A horse's paces.

s. రేణుక s. n. The name of *Parasooráma's* mother.

s. రేణువు s. n. Dust.

s. రేతస్సు s. n. The seminal fluid.

ర. రేను s. n. *vide* రేఁచుచెట్టు.

ర. రేపఱ s. n. The morning, or dawn.

ర. రేపు s. n. making in the inflex. sing. రేపటి 1. To-morrow. 2 the morning, or

day before mid-day. రేపుమాపు Morning and evening.

T. రేపు v. a. To excite, or set on.

S. రేళ or రేళము s. n. The letter ర.

S. రేళము &c. adj. Low, vile, contemptible, or base.

S. రేవ s. n. The river *Nurbadda*, or *Nermuda*.

T. రేవటినేల s. n. *vide* రేగడ.

S. రేవతి s. n. 1. The wife of *Balarama*. 2. the twenty-seventh lunar mansion.

T. రేవు s. n. 1. A harbour, or port. 2. a ford. 3. a beach or bank. 4. a washing place. రేవుపట్టు v. n. To arrive *in* port.

S. రేషణము s. n. 1. Howling, roaring. 2. killing.

T. రొంది s. n. The haunch.

T. రొంప s. n. A catarrh, or cold.

T. రొంబు s. n. Mud, clay.

T. రొక్కము s. n. 1. Ready money, cash. 2. wealth, riches, property.

T. రొచ్చు s. n. *vide* రొంబు.

T. రొట్టె s. n. (H.) 1. Bread. 2. a loaf.

T. రొట్టెచెయ్యి s. n. The left hand.

T. రొడ s. n. An outcry, or noise.

T. రొమ్ము, s. n. *vide* రొమ్ము.

T. రొయ్య s. n. A prawn, or shrimp.

T. రొయ్య s. n. making in the inflex. sing. రోది The ashes on live coal.

S. రో s. n. 1. Wealth, riches. 2. value, price. This word is also affixed to nouns, as a vocative particle; thus, అక్కరో *O elder sister*. అన్నరో *O elder brother*.

రోకలిబండ s. n. (from T. బెండి *a woman.*) A harlot, or whore. lit. a priced female.

T. రోకటిబండ s. n. 1. A large pestle, without any iron ferrule at the end. 2. species of black insect.

S. రోకము s. n. 1. A hole. 2. light.

T. రోకలి s. n. making in the inflex. sing. రోకటి, and in the nom. plu. రోకళ్ళు A large pestle.

S. రోగము s. n. (H.) Disease, sickness. వెంగ్రరోగము The venereal pox.

S. రోగి s. n. (H.) A patient; a sick person.

S. రోచనము s. n. 1. *vide* గోరోచనము. 2. the lime tree.

S. రోచమానము s. n. A tuft, or curl, of hair, round the neck of a horse, or on the lower part of it.

S. రోచిష్ణువు adj. Elegantly dressed, or ornamented; splendid, brilliant.

S. రోచిస్సు s. n. Light.

T. రోజు v. n. To pant. s. n. 1. Panting, breathing hard. 2. a day, from P. .

T. రోత s. n. 1. Uncleanliness, dirt, filth. 2. human ordure. 3. disgust, horror.

S. రోదనము s. n. Weeping, crying, lamentation.

S. రోదసి s. n. 1. Heaven, paradise. 2. the earth.

S. రోధము or రోధస్సు s. n. A shore, or bank.

S. రోషణము or రోషము s. n. 1. A disturbing or bewildering of the mind; a confusing, or confusion, of ideas. 2. an arrow.

S. రోమంథము s. n. 1. Ruminating, chew-

ing the cud. 2. eating, without chewing what has been once swallowed, and again brought into the mouth.

రోమము s. n. Hair; a hair. రోమకర్ణకము s. n. A hare. lit. hairy-eared. రోమరాజి s. n. A line of hair, extending down the breast, to the navel. రోమకూపము s. n. A pore of the skin. lit. the pit of the hair. రోమవిక్రియ, రోమహర్షణము, రోమాంచము or రోమోద్గమము s. n. Horripilation, the erection or rigidity of the hair of the body, conceived to be occasioned by, and to express, exquisite delight.

s. రోమహర్షణుడు s. n. 1. The name of a certain *Moonee*. 2. a man whose body is overgrown with hair.

s. రోమహర్షణుడు s. n. The penitent *Soota*, pupil of *Vyasa*, and supposed narrator of the events recorded in the *Pooranas*.

T. రోయి s. n. A stake at play.

T. రోయు v. a. To hate, or dislike. v. n. To be wearied, or tired. రోయబాయు ఱుదు. To affront, or outrage.

TUD. రోరవము s. n. *vide* రౌరవము.

s. రోలంబము s. n. A large black bee.

T. రోలు s. n. making in the inflex. sing. రోటి or రోలు A mortar for pounding any thing.

s. రోషము s. n. Anger, wrath. రోషించు or రోషపడు v. n. To be angry. రోషకుడు s. n. A passionate man.

s. రోహిణి s. n. 1. A girl nine years of age. 2. the mother of *Balarama*. 3. the fourth of the lunar mansions, personified as one of the daughters of *Dacsha*, and wives of the moon.

s. రోహితము s. n. 1. *Indra's* bow rubent, and invisible to mortals. 2. blood. adj. Red. రోహితాశ్వుడు s. n. (from s. అశ్వ *a horse.*) The god of fire; as mounted on a *red*, or fiery, steed.

s. రోహిత్తు s. n. The female white footed antelope.

s. రోహిషము s. n. A species of white deer.

s. రౌచిషికము s. n. The tartar of the teeth.

T. రౌయి s. n. 1. A stone. 2. a rider.

s. రౌద్రము adj. 1. Terrible, terrific, fearful. 2. sharp, acute. 3. wrathful, violent.

s. రౌద్రి s. n. The fifty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. రౌరవము s. n. One of the divisions of *Naraka*, or Tartarus.

s. రౌహిణేయుడు s. n. 1. A name of *Balarama*. 2. the planet *Mercury*.

ఱ

ఱ The forty-third letter, and twenty-eighth consonant, in the Teloogoo alphabet.

T. ఱంకు s. n. Adultery. *vide* రంకు.

T. ఱంగు s. n. 1. A festival. 2. a play. 3. an outcry.

T. ఱంపము s. n. A saw.

T. ఱంపిల్లు v. n. To weep, or cry, violently.

T. ఱంపె s. n. An awl.

T. ఱుద్దు s. n. Ill fame; disgrace.

త. ఱువ s. n. 1. A diamond. 2. a small particle, *vide* రవ.

త. ఱువఱువలాడు v. n. To evince anger.

త. ఱువలి s. n. 1. Sound. 2. any of the musical notes.

త. ఱవికె s. n. A sort of bodice, worn by females, like a small close jacket, to confine the breasts.

త. ఱువ్వ s. n. 1. Ill fame, disgrace. 2. abuse.

త. ఱా s. n. A stone.

త. ఱాఁక s. n. A deceitful female.

త. ఱాయి s. n. making in the inflex. sing. ఱాతి A stone, *vide* రాయి.

త. ఱికము particle, affixed to adjectives or substantives, to express their abstract meaning; as, పెద్దఱికము s. *n Greatness.* చుట్టఱికము s. n. Relation*ship.*

త. ఱిక్కలు s. n. plu. Cries; clamour.

త. ఱిచ్చ adj. Motionless.

త. ఱివ్వు s. n. The fluttering sound of birds.

త. ఱివ్వున adv. *Quickly, hastily.*

త. ఱువ్వు or ఱువ్వు v. a. To throw, or fling. *vide* రువ్వు.

త. ఱెక్క s. n. 1. A wing. 2. the shoulder blade. 3. half a plantain leaf. ఱెక్కల తలుపు s. n. A *folding* door.

త. ఱెప్ప s. n. The eye-lid. ఱెప్పవాటు s. n. A wink. ఱెప్పవాల్చు To wink.

త. ఱెమ్మ or ఱెమ్మె s. n. The branch, or bough, of a tree.

త. ఱెల్లుగడ్డ s. n. A species of grass. *Saccharum spontaneum.*

త. ఱెల్లుచేలు s. n. A name of *Koomaraswamy, or Kartecaya*, the Hindoo Mar.

త. ఱెల్లుపసి s. n. The *Cusha Dwipa*; *vide* కుశద్వీపము.

త. ఱెలుఁగు s. n. plu. Feathers.

త. ఱేచుకుక్క s. n. A small wild animal, described as resembling a dog, but climbing up trees, and famed for destroying tigers.

త. ఱేఁడు s. n. A king.

త. ఱేలపొట్టు s. n. The plant termed *Cassia fistula.*

త. ఱొప్పు v. a. 1. To drive away. 2. to beat. 3. to grumble.

త. ఱొమ్ము s. n. 1. A female's breast. 2. the breast, or bosom.

త. ఱొఱ్ఱ s. n. *vide* రోఱ్ఱ.

త. ఱొయి v. a. To seek, search, or look for.

త. ఱోలు v. n. To weep, or cry aloud. (H. ఱో)

ల

ల The forty-fourth letter, and twenty-ninth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. లంక s. n. 1. The capital of *Ravana* in Ceylon; the name is extended also to the island of Ceylon itself, which according to the notions of the Hindoos is much more considerable in size, and lies further from the continent, than reality; it is described as being equal to $\frac{1}{7}$ of the equatorial circumference of the earth, and is one of the places lying under the first meridian, whence the longitude is computed. It is thus placed in the eas-

tern ocean south of Ceylon, and according to Wilford is the peninsula of Malacca; according to some Hindoo accounts also, it is distinct from Ceylon, from which island *Lunka* is said to be just visible. 2. an unchaste woman. 3. any island.

TUD. లంకణము or లంఖణము s. n. *vide* లంఘనము No. 1 & 2.

T. లంకించు v. a. or లంకించుకొను v. comp. To catch, seize, or take, by artifice.

T. లంకె s. n. 1. The rope fastening two animals together. 2. the tying them together.

T. లంకెపీట s. n. A small piece of wood, tied to the neck of a bullock, &c.

C. లంగరు s. n. (from P. لنگر) An anchor. లంగరుచేయు To anchor. లంగరుతీయు To weigh anchor.

S. లంఘనము s. n. 1. Abstinence, fasting, when sick. 2. a day of fasting, from sickness. 3. leaping, springing, passing over. లంఘించు v. a. 1. To pass, or cross over. 2. to leap at, or attack.

T. లంచము s. n. A bribe.

S. లంజ or లంజె s. n. A prostitute; an adultress; a kept woman. లంజతనము s. n. Prostitution.

T. లంది or లంధీ s. n. A mean, obstinate, or wicked, person.

T. లంపటము s. n. 1. Indisposition, disorder. 2. fatigue. లంపటపడు v. n. To be indisposed, or fatigued.

S. లంపటుడు s. n. A lecher, libertine, whoremonger, or gallant.

T. లంబకొ s. n. The son of a female slave.

S. లంబనము s. n. 1. A long necklace; one which depends from the neck to the navel. 2. depending, descending, falling.

S. లంబము adj. (H. ළ) 1. Spacious, capacious. 2. great, large, broad, long; expanded either in breadth or length, or both. 3. pendulous, depending. లంబకర్ణము s. n. (from S. కర్ణ *the ear.*) A hare. లంబోదరుడు s. n. (from S. ఉదర *the belly.*) *Ganesa*, the Hindoo deity always represented with a large paunch.

T. లంబాడీ adj. Of or belonging to the *Brinjary*, or *Lumbady* cast. These are a very useful description of Hindoos, resembling in habits the Gypsies of Europe. They are the great inland carriers of the country, especially in the peninsula, where there is no inland navigation, and speak a language of their own. Their principal articles of traffic are grain and salt; they have no fixed domicile; and the males are much given to theft, particularly of cattle, while the females steal children.

S. లంబిక s. n. The uvula, or soft palate.

C. లకని or లఖని s. n. A reed pen.

S. లకుచము s. n. 1. A species of the bread fruit tree. *Artocarpus lacucha*. Rox. 2. a lime.

T. లకుముకి s. n. A small bird.

T. లకోరి s. n. A sort of weapon.

T. లక్క s. n. (H. ළ) 1. Lac, the red animal dye; it's nest, of a resinous substance, is

used as sealing wax. 2. a lac, or one hundred thousand. adj. Painted, lackered.

TUD. లక్షనము s. n. *vide* లఱుణము.

G. లాయము s. n. (from A. لغاية *till, until.*) Commencement, beginning. లాయమునుండి From a long time since.

S. లాంచు v. n. To agree, or coincide, in sense or meaning.

S. లకుడము s. n. 1. A club bound with iron, or made of it. 2. a staff, or stick.

TUD. లఘు adj. *vide* లఘువు except No. 6. s. n. *vide* the same word No. 3.

T. లగ్గ s. n. Escalade. లగ్గలు - ఎక్కు or పట్టు To scale, as a fort, &c.

TUD. లగ్నము s. n. *vide* లగ్నము No. 2.

T. లగ్గ s. n. 1. Welfare, prosperity, happiness. 2. food, victuals.

S. లగ్నకుడు s. n. A security, or surety.

S. లగ్నము s. n. 1. The rising of a sign, it's appearance above the horizon; the oblique ascension or the divisions of the equator, which rise in succession with each sign, in an oblique sphere. 2. a period selected for any auspicious ceremony, such as marriage, &c. adj. 1. Attached to, intent on. 2. ashamed. 3. joined to, connected with.

S. లఘిమ s. n. Excessive lightness; absence of weight, especially as an attribute of supernatural power.

S. లఘిష్ఠము &c. adj. 1. Lightest, very slight. 2. very small, least.

. లఘులఘుము s. n. The root of the fragrant grass termed *Cuss-cuss*, or *Andropogon muricatum*.

S. లఘువు adj. 1. Light, not heavy. 2. better in health. 3. less severe, abating, on the decrease; as applied to disease. 4. slight. 5. trivial, trifling. 6. swift, quick. s. n. 1. A short vowel. 2. *vide* లఘులంఘనము. 3. tumbling, leaping. లఘుత్వము A small or slight fault. లఘుత్వము s. n. Lightness; trivialness. లఘువుఅగు To grow easy, to get better, to recover. లఘువుగా చేయవచ్చును *It may easily* be done. లఘుశంకపోవు To go to urine.

TUD. లచ్చినము s. n. *vide* s. లఱుణము.

TUD. లచ్చి s. n. *vide* s. లక్ష్మి.

S. లజ్జ or లజ్జ s. n. Shame, modesty, bashfulness, timidity. లజ్జావు adj. Bashful, or modest. లజ్జితము &c. adj. Abashed. లజ్జించు v. n. To be ashamed.

G. లఠాయి s. n. (from H. لڑائی) A battle, or fight.

S. లత or లతిక s. n. A creeper, or climbing plant. లతాంతము s. n. (from s. అంత *end*.) lit. the extremity of a creeper, viz. A flower. లతాంగి s. n. lit. creeper bodied. A woman, referring both to the elegance of the female form, and to the dependence of the weaker on the other sex.

S. & T. లతకూన s. n. A young girl.

T. లత్త s. n. 1. Casualty, misfortune. 2. a blow. (H. لات)

TUD. లత్తుక s. n. Lac; the red animal dye.

ర. లద్ది or లద్దె s.n. (H. لید) The dung of horses, asses, elephants, or camels.

s. లపనము s. n. 1. The mouth, face, or countenance. 2. talking.

s. లపశము s. n. Voice, or speech.

s. లబ్ధము s. n. The product, in arithmetic.

s. లబ్ధము &c. adj. Obtained, gained, acquired, received. లబ్ధవణుఁడు s. n. (from s. వర్ణ *praise.*) A learned man, a sage.

s. లభ్యము adj. Attainable, procurable.

s. లయ s. n. Equal time, in music and dancing.

s. లయము s. n. 1. Destruction, loss. 2. the root of the *Andropogon muricatum* or cuss-cuss grass. లయించు v. n. To be destroyed.

s. లలంతిక s. n. A necklace hanging as low as the navel.

s. లలన s. n. 1. A woman. 2. a wanton female.

s. లలాటము s. n. The forehead. లలాట లిఖితము or లిపి That which is written on the forehead; destiny. The Hindoos believe that *Brumha* writes, on the front of the skull, the future events of each one's life.

s. లలాటికము s. n. A chaplet of flowers, hanging over the forehead.

s. లలామము &c. adj. 1. Chief, principal. 2. beautiful, agreeable, charming. s. n. An ornament, chiefly such as is worn on the forehead.

s. లలితము &c. adj. 1. Wished, desired. 2. beautiful, lovely. 3. wanton, dallying. 4. shaken, tremulous. s. n. A branch of feminine action, arising from the passion or sentiment of love; lolling, languishing, languid signs and gestures indicative of passion.

s. లవంగము s. n. (H. لونگ) A clove. లవంగపు చెట్టు s. n. The clove tree. లవంగపట్ట s. n. Cinnamon.

s. లవణము s. n. Salt. adj. Salt, saline.

s. లవనము s. n. Reaping.

s. లవము s. n. Reaping. adj. Little, or small.

s. లవిత్రము s. n. A sickle.

s. లశునము s. n. Garlick.

s. లష్టకము s. n. The middle of a bow, where it is grasped.

s. లహరి s. n. A stream, or flood; a large wave, or surf.

s. లక్ష s. n. A lac, one hundred thousand.

s. లక్షణము s. n. 1. A sign, or mark. 2. an indication, a predicate, any thing by which an object is designated, or distinguished. 3. a rule in science. 4. perfection in outward form, or shape.

s. లక్ష్యము s. n. 1. A butt, or mark. 2. aim.

s. లక్ష్మణుఁడు s. n. *Lutchmana*, the younger brother of *Rama*.

s. లక్ష్మము s. n. A mark, token, spot, or sign.

s. లక్ష్మి s. n. 1. *Lutchmi*, the goddess of wealth and prosperity, and wife of *Vishnoo*. 2. prosperity, success, fortune, riches, wealth. 3. turmerick. లక్ష్మీకరము &c. adj. Prosperous, successful, fortunate,

rich. లక్ష్మివంతము &c. adj. Fortunate, rich, wealthy. లక్ష్మివారము s. n. Thursday, or Friday.

s. లక్ష్యము s. n. 1. A mark, or butt. 2. aim. 3. care, regard, respect. లక్ష్యము పెట్టు v. a. 1. To aim. 2. to esteem, regard, value, or respect. నేనువానికి లక్ష్యములేదు He does not care for, or mind, me.

s. లాంకలము s. n. A plough.

s. లాంకూలము s. n. A hairy tail, as a horse's, &c.

s. లాంఛనము s. n. 1. A mark, or sign. 2. a name, or appellation.

T. లాకలు s. n. plu. Small pieces of stick, used by indian weavers.

T. లాకు v. a. To draw, pull, or drag. s. n. 1. Mode, manner, way. 2. short drawers, reaching only to the middle of the thigh. 3. tumbling, jumping. ఈలాకు Thus, in this way. ఆలాకు In that way. ఏలాకు How? in what way?

s. లాఘవము s. n. 1. Lightness, slightness, delicacy. 2. easiness, facility. హస్తలాఘవము or కరలాఘవము Slight of hand.

T. లాచీ s. n. The sack for loads, placed upon horses or asses.

T. లాచు v. a. To wish, or long for.

s. లాజలు s. n. plu. Fried, or wetted, grain.

G. లాడము s. n. A horse-shoe. లాడముకొట్టు To shoe a horse.

T. లాడె s. n. A sore on the back of any animal of burden, produced by it's load.

T. లాతము s. n. A rod, or switch.

T. లాతి s. n. A stranger.

s. లాభము or లాభము s. n. 1. Gain, profit, advantage. 2. interest on money. లాభనష్టాలు Profit and loss.

s. లాముజ్జికము s. n. *vide* లఘులిముము.

G. లాయము s. n. A stable.

T. లాయు v. a. To approach.

s. లాల s. n. Slaver, saliva, spittle.

s. లాలన or లాలనము s. n. Caressing, fondling. లాలించు v. a. To caress, or fondle. లాలితము &c. adj. Caressed, fondled.

s. లాలస s. n. An ardent desire.

s. లాలసము &c. adj. Devoted to, attached to.

s. లాలాటికము s. n. A trinket worn on the forehead.

T. లాలి s. n. The lullaby sung to children.

G. లావణము s. n. A list of soldiers, &c. లావణము వ్రాయు To enlist soldiers, &c.

s. లావణ్యము s. n. Beauty, loveliness.

s. లావము s. n. A sort of quail; *perdix chinensis*.

T. లావరి s. n. A big, robust, strong, or corpulent person.

T. లావు s. n. 1. Strength, robustness, bigness, largeness, fatness. 2. size, dimension. adj. Strong, robust, big, large, fat.

T. లావులు s. n. plu. Feathers.

s. లావుకము s. n. A peacock.

s. లాసికి s. n. A female dancer.

s. లాసకుడు s. n. A dancer, actor, or mime.

s. లాస్యము s. n. Dancing.

ఉ. లూహిరి s. n. Drunkenness, intoxication.

s. లూయ s. n. 1. A lac, or hundred thousand. 2. lac, the red dye, or an insect which is analogous to the cochineal insect, and like it forms, when dried and prepared, a dye of a red colour; the nest is formed of a resinous substance, which is used in sealing wax, and is usually termed *Shellac*.

s. లింగము s. n. 1. A mark, spot, stain, sign, or token. 2. the penis. 3. the phallus, or *Siva* under that emblem. 4. nature, or *Pracrootee*, according to the Sankhya philosophy, which considers this as the active power in creation. 5. gehiler. లింగబలిజెలు Those amongst the *Balaja* cast, who, worshipping *Siva*, wear on their body his emblem, the phallus. The places at which *Siva* is principally worshipped in the peninsula, under this form, are the పృథివిలింగము or *lingum of earth*, at *Canjeveram*; the అప్పు లింగము or *lingum of water*, at *Jumbookeshwurum*; the తేజో లింగము or *lingum of light*, at *Tiroonomalee*; the వాయు లింగము or *lingum of air*, at *Calastry*; and the ఆకాశలింగము or *atmospheric lingum*, at *Chellumbrum*. లింగకాయ The small box, in which those who wear the lingum on the body place that emblem.

s. లిపుచ్చము s. n. *vide* లపుచ్చము.

r. లిమ్మ s. n. A small sickle.

s. లిఖించు or లిఖియించు v. a. To write.

s. లిఖితము &c. adj. 1. Written. 2. drawn, delineated, painted. s. n. Scripture, writing, manuscript. (H. لکھنا to write.)

r. లికాడు adj. 1. Inferior. 2. defective, wanting. 3. poor. s. n. 1. Inferiority. 2. defect. 3. poverty, distress.

s. లిక్కపు s. n. A deer.

s. లిపి s. n. 1. Writing in general, hand-writing, a writing. లిపికారుడు s. n. (from s. కార *a maker*.) A scribe, or writer.

s. లిప్తము &c. adj. 1. Smeared, anointed. 2. infected, tainted, or envenomed.

s. లిప్స s. n. Wish, desire.

r. లిబ్బి s. n. Wealth, riches.

s. లిహి s. n. *vide* లిబి.

s. లీల s. n. 1. A branch of feminine action, proceeding from love, or the imitation of a lover's manner, speech, gait, &c., by his mistress, to pass the time in his absence. 2. play, sport, pastime in general. 3. amorous or wanton sport.

s. లీఖ s. n. A nit.

s. లుంటాకుడు s. n. A thief, or robber.

s. లుక్క s. n. Cutting off, dropping, rejecting.

s. లుబ్ధకుడు s. n. A fowler, or huntsman.

s. లుబ్ధము &c. adj. Covetous, greedy, desirous, cupidinous. లుబ్ధత్వము s. n. Covetousness, avarice.

s. లుబ్ధు s. n. A miser.

s. లులాయము s. n. A male buffalo. లులాయి s. n. A female buffalo.

ఉ. లూటి s. n. (from H. لوٹ) Plunder, sacking.

s. లూతె s. n. A spider.

s. తూనము adj. Cut.

s. తూము s. n. A tail.

s. తెంక s. n. A servant, or peon.

s. తెక్క s. n. 1. An account. 2. arithmetic, reckoning. 3. figuratively, regard, esteem, as; తెక్కొనుము v. a. 1. To reckon, to count. 2. to regard, mind, or esteem. తెక్కించు v. a. To reckon, to count; to make up an account.

s. తెప్ప adv. *vide* పా. s. n. & adj. *vide* పాఁక.

s. తెప్పు or తెప్పు adv. *vide* పా.

s. తే adj. a contraction of తేఁక q. v. interj. Get up! up with you! In this sense, it is a contraction of the imperative of the verb తేఁచు q. v.

s. తేక s. n. This is the negative verbal participle of కలుగు q. v.; affixed to a noun substantive it denotes 1. *without*. 2. *or*, *or if not*; as, కుఱ్ఱలము తేక పోదము I cannot go *without* a horse. ఇదైనా తేక అదైనా Either this, *or* that; this, *or if not*, that. Added to the infinitive of any verb, it denotes *impotence*; as, చేయ తేక Unable to do. రాతేక Unable to come. లేకపోతే adv. Otherwise, if not. తేకవుండు To be absent.

s. తేఁపు s. n. A letter. తేఁపరుఁడు s. n. A writer, or scribe. తేఁపనము s. n. Writing, scripture.

s. తేఁపర్ఖభుఁడు s. n. *Indra*.

s. తేఁపని s. n. 1. A reed pen. 2. an iron style.

s. తేఁఱ s. n. A sucking calf.

s. తేఁటిమూఁపు s. n. A cow, newly with calf.

v. తేఁచు v. n. To rise, get up, or arise. *vide* లేచు.

s. తేఁపు s. n. The bough, or branch, of a tree.

v. తేఁపు మోఁకుఁజూపు Turning the face, *retreating*.

s. తేఁపు s. n. An antelope. తేఁపకంటి s. n. lit. antelope eyed. A female with the vivid glance of the antelope.

v. తేఁత adj. Tender, soft, young. తేఁతతనము or తేఁతఱికము s. n. Infancy, *youth*.

v. తేఁదు adv. This is the neuter third person singular of the negative aorist of కలుగు q. v. Besides the power which is there explained to belong to that aorist, it as an auxiliary verb, when conjugated through it's several persons, this word used indeclinably as an adverb has two senses peculiar to itself. 1st, placed after a nominative of any of the three persons and the infinitive of any verb, it is a simple negative particle denying *the action of the verb* with reference to the *past* time only; as నేఁచేయఁదు I *did not* do. 2dly, used independently of itself, it is a simple negative particle, denying *existence*, applicable to all persons, but without reference to any time, and opposed to కాదు, which denies *essence*, *quality*, &c. The contrary of తేదు *there is not* is కద్దు *there is*; but the contrary of కాదు is అవును q. v.

s. లేపనము s. n. Plastering, smearing.

s. లేపము s. n. Plaster, mortar, cement; a medical external application. (H. లేపు to plaster.)

v. లెవ్వ v. a. To cause to arise, or get up; to raise, rouse, or awake another. This is the causal form of లెచ్చు q. v.

v. లేము s. n. A woman.

v. లేమి or లెమ్మి s. n. This is the negative verbal noun of కలుగు q. v. denoting Non-possession, non-existence, and thence *poverty*.

s. లేలహానము or లేలీహానము s. n. A serpent, or snake.

s. లేశము s. n. A small quantity. adj. Small, little.

s. లెహ్యము or లేహ్యము s. n. An electuary, in medicine.

v. లొంగు v. n. 1. To become low, or humble. 2. to yield.

v. లొచ్చ or లొజ్జ adj. Inferior, less, deficient.

v. లొటిబు. లొట్టబ్బ or లొట్టెనుగు s. n A camel.

v. లొట్టకన్ను s. n. A sunken eye.

v. లొట్టపోయు v. n. To prove, or render, false. 2. to click, or smack, the tongue against the palate.

v. లొట్ట s. n. The small earthen pot, used in collecting fermented juice from palm trees. లొట్టముచ్చ s. n. A drunkard.

v. లొడవెట్టు v. a. To mix any liquid.

v. లొడిశె s. n. The span from the point of the thumb, to that of the forefinger.

v. లొద్దుగుచెట్టు s. n. The tree named *Symplocos racemosa*. Rox.

v. లో postpos. In. The sign of the local ablative. adj. Inner, inward, inside. లోపెయ్యి s. n. The palm, or inside, of the hand.

s. లోకము s. n. A world, a division of the universe. In general, three *lokas* are enumerated, or heaven, hell, and the earth; another classification enumerates seven, exclusive of the infernal regions. *Bhooloka* the earth; *Bhoovurloka* the space between the earth, and the sun, the region of the *Moonees*, *Siddhas*, &c.; *Sooeurloka* the heaven of *Indra*, between the sun and polar star; *Mahaloka*, the usual abode of *Brighoo*, and other saints, who are supposed to be co-existent with *Brumha*, during the conflagration of the lower worlds, the saints ascend to the next, or *Janaloka*, which is described as the abode of *Brumha*'s sons, *Sanaca Sananda*, *Sanctana* and *Sanatcoomara*; above this is the fifth world, or the *Tupoloka*, where the deities called *Vyragees* reside; the seventh world *Sateyaloka*, or *Brumhaloka*, is the abode of *Brumha*, and translation to this world exempts beings from further birth; the three first worlds are destroyed at the end of each *Culpa*, or day of *Brumha*, the three last at the end of his life, or of one hundred of his years; the fourth *loka* is permanent, but is unin-

habitable from heat at the time the three first are burning. Another enumeration calls these seven worlds earth, sky, heaven, middle region, place of births, mansion of the blest, and abode of truth, placing the sons of *Brumha* in the sixth division, and stating the fifth *Janaloʻa*, to be that where animals destroyed in a general conflagration are born again. 2. sight, seeing. 3. man, mankind. (H. లోక and లోగ్) 4. a multitude of people. లోకేశుడు s. n. (from s. ఈశ lord.) *Brumha*, the creator.

s. లోకాలోకము s. n. A mountainous belt, surrounding the outermost of the seven seas, and bounding the world.

v. లోఁబడ adj. Subordinate, inferior, subject to. లోఁబరచుకొను To reduce, or bring, under one's authority.

s. లోకోత్తరము adj. Excellent, elegant, pleasing, or agreeable, to all.

v. లోఁగొను s. n. making in the inflex. sing. లోఁగొనఁ Former times. adv. 1. Formerly. 2. previously.

v. లోఁబడు adj. Former, previous, foregoing.

v. లోఁ adv. 1. Formerly, previously. 2. inside. 3. within, as applied to time, or any fixed period. 4. mean time, while, whilst. 5. in the course of.

v. లోఁగి s. n. making in the inflex. sing. లోఁగిఁ The interior of a house.

v. లోఁగు v. n. To retire, retreat, or go back.

s. లోచీకటము s. n. 1. The pupil of the eye. 2. lamp-black.

s. లోచూపునము s. n. 1. The eye. కుఁలోచూపునము s.n. Spectacles, or glasses, for the eye.

v. లోఁటు s. n. Loss, detriment.

v. లోఁదగ్గు adj. Remaining. s. n. Remainder, residue.

v. లోఁతు s. n. Depth. adj. Deep.

s. లోధ్రము s. A tree, the bark of which is used in dying, *Symplocos racemosa*.

v. లోని adj. Inner, inward, inside.

v. లోనఁ s. n. making in the inflex. sing. లోనిఁ The interior, or inside.

v. లోఁబడు v. n. To submit, or yield. లోఁబఱచు v. a. To reduce within one's power.

s. లోపము s. n. Rejection, cutting off in general, especially used as a grammatical term, for dropping letters, syllables, &c.

v. లోఁపల s. n. making in the inflex. sing. లోఁపలి The inside, or interior; the inner, or inward part. adv. Inside, within. postpos. Within, among.

s. లోపాముద్ర s. n. The wife of the saint *Agustya*.

s. లోపాకము s. n. A fox.

s. లోపించు v. n. To disappear; to suffer elision, in grammar.

s. లోభ్రము s. n. Plunder, booty.

s. లోభము s. n. (H. ఱుపు) Covetousness, avarice. లోభిత్వము s. n. Covetousness, parsimony. లోభి s. n. (H. ఱుపరి) A covetous man; a miser.

s. లోమము s. n. The hair of the body.

s. లోమశము s. n. The pole cat.

వ. లోయ s. n. A deep pit, or crater, on the top of a mountain.

వ. లోలను &c. adj. 1. Shaking, tremulous, moving. 2. desiring, wishing, cupidinous.

వ. లోలుపము &c. adj. Very desirous, or covetous.

వ. లోవి s. n. A large brass water pot.

వ. లోవిది adv. *vide* లోగ.

వ. లోశైనము s. n. Former particulars, or circumstances. adv. Formerly, before.

వ. లోష్టము s. n. A clod, or lump, of earth.

వ. లోహమూలకము s. n. The plant termed *Achyranthus triandra.*

వ. లోహము s. n. (H. ఫుల్) 1. Iron, either crude, or wrought. 2. any metal. 3. steel. లోహకారుడు s. n. (from s. కార *maker.*) A black smith; an iron smith. లోహచిత్త s. n. (from s. జిత్ *conquering.*) The diamond; as superior to iron in hardness.

వ. లోహితకము s. n. A ruby.

వ. లోహితము s. n. (H. లోహూ) 1. Blood. 2. the colour red. adj. Red. లోహితాంగుడు s. n. (from s. అంగ *a body.*) The planet *Mars.*

వ. లోకిక-ము-కీ. adj. Mundane, secular, worldly, human, what prevails amongst, or is familiar to, mankind. లోకికుడు s. n. A secular, as opposed to a spiritual man; one of the secular, as opposed to the regular, or religious bramins.

వ

వ The forty-fifth letter, and thirtieth consonant, in the Teloogoo alphabet. It is substituted for initial వ, when words beginning with వ are preceded by nouns in the nominative case, even when used accusatively, or by any part of the verb ending in డు - డు and ది, or by the words అప్పుడు ఇప్పుడు and ఎప్పుడు.

వ. వంక s. n. 1. Crookedness, tortuosity. 2. a side, quarter, or direction. 3. a watercourse. 4. pretence. 5. blame. adj. Crooked, tortuous, twisted. వంకమాటలు lit. crooked words, Irrelevant expressions. వాపంకచూచు Look *towards* me. తల్లివంక The mother's *side.* నెత్తురువంక ఓడు Blood to flow, like water in a *watercourse.*

వ. వంకర adj. Crooked, tortuous, twisted, uneven. s. n. 1. Crookedness, a bend or curve. 2. blame. 3. a fault.

వ. వంకసన్నములు s. n. plu. A species of paddy.

వ. వంగాయ s. n. The vegetable usually at Madras termed *Brinzal;* the egg plant, or *Solanum melongena.*

వ. వంక s. n. An article of a waving form, worn by Hindoo females.

వ. వంకె s. n. *vide* ఒంకె.

వ. వంగ adj. Of or belonging to the *Brinzal,* or egg plant. s. n. A crop of that plant.

వ. వంగడము s. n. A family, or race.

వ. వంగము s. n. 1. Tin. 2. lead.

TUD. వంగపము s. n. *vide* s. వంగము.

వ. వంగు v. n. 1. To bend down, or stoop. 2. to become low, or humble. వంగించు

v. a. To bend or make crooked; to cause to stoop. 2. to humble, lower, or reduce. వంగఁజెప్పు or వంగఁ జేయు To force to stoop, or bend.

వంచె or వంచెము s. n. The ace, in dice.

వంచన or వంచనము s. n. Delusion, trick, deceit, cheating, fraud. వంచకుఁడు s. n. A rogue, cheat, deceiver, knave, or impostor. వంచితము &c. adj. Tricked, deceived, cheated. వంచింపు To deceive.

వంచు v. a. 1. *vide* వంగించు under వంగు. 2. to pour.

వంచె s. n. *vide* పది No. 2.

వంజరము s. n. The tree termed *Jonesia asoca.*

వంట s. n. 1. Cooking, or dressing, food. 2. any thing cooked, dressed, or prepared. 3. dried dung of cows, &c., used as fuel. వంటయిల్లు s. n. (from వండు *a house.*) A kitchen. వంటలక్క A cook-maid. వంటవాఁడు s. n. A cook. వంటచెఱుకు or పుల్లు s. n. Fuel.

వంటకము s. n. Food, victuals, boiled rice.

వంటఱము s. n. A part, share, or portion.

వంటి adj. in composition only, affixed and not preceding the word with which it is connected. Such, like. వానివంటి Such as me. ఎటువంటి What like? అటువంటి Such as that, like that. ఇటువంటి Such as this, like this.

వందము s. n. An ox without his tail.

వండు v. a. To cook; to dress, or prepare, food. వండించు v. caus. To cause to cook, &c.

వంత s. n. Vexation, grief.

వంతచేయు v. a. To direct, or cast the eye, in a wanton manner; to glance wantonly.

వంపు s. n. A share, or portion. 2. a turn by rotation.

వంపెఁ s. n. A bridge.

వంద s. n. A hundred.

వందనమాల s. n. The ornamented arch of a gate way.

వందనము s. n. Obeisance to a brahmin, or superior, by touching the feet, &c.; reverence, worshipping, adorings, respect, civility.

వందర s. n. A piece, fragment, or bit.

వందారుఁడు adj. Civil, complimentary, polite.

వంది s. n. A panegyrist, bard, herald, or servant whose duty it is to proclaim the titles of a great man, as he passes along; or a poet who sings the praises of a prince in his presence, or accompanies an army to chaunt martial songs; a praiser, a flatterer.

వందు or వందురు v. n. To grieve, to be sorrowful or vexed.

వందురు s. n. (from the foregoing.) Sorrow, grief, vexation.

వంధ్య s. n. A barren female.

వంపు s. n. Crookedness, a bend, or curve. వంకవంపులు lit. bendings of the head, Disgrace.

వంశము s. n. 1. Race, lineage, family, extraction. 2. a bamboo. వంశనటి s. n. (from s. నటి *a dancer.*) A rope, or bamboo, dancer. వంశానుచరితము s. n. (from s. అను implying *succession*, and చరిత *proceeded.*) A chronicle, or genealogical history. వంశావళి s. n. (from s. ఆవళి *a row* or *line.*) Genealogy. వంశకర్త s. n. The original progenitor of any race.

వంక్షణము s. n. The groin; the pubic and iliac regions.

వక్ష - వఙ్ఘ or వక్ష్ numeral. *vide* ఒక.

వకీలు s. n. (from A. وكيل) An agent, embassador, or representative.

వకుళము s. n. The plant termed *Mimusops elengi.*

వక్క s. n. 1. Areca nut. 2. a bit, or piece, of any hard substance. వక్కలాకులు Areca nut and betle leaf. వక్కలించు v. a. To split, or break, in pieces.

వక్కణి s. n. *vide* ఒక్కణి.

వుద. వక్కరము s. n. 1. *vide* వక్రము. 2. *vide* వక్త్రము.

వక్కాణించు v. a. *vide* ఒక్కాణించు.

వక్త s. n. A speaker. వక్తవ్యము adj. Proper, fit to be spoken, or said.

వక్త్రము s. n. The face, countenance, or mouth.

వక్త్రకములు s. n. plu. In Telooguo grammar, this term denotes the *diphthongs* ఐ & ఔ.

వక్రము adj. 1. Crooked, awry, distorted, curved, bowed, bent. 2. cruel, malignant. వక్రించు v. n. The planets to move in an irregular course.

వక్రములు s. n. plu. In Telooguo grammar, this term denotes the vowels ఎ & ఒ.

వగ s. n. 1. Melancholy, grief, vexation. 2. foppish gestures. 3. a sort, or kind, 4. manner, mode, way, means. వగకాడు or వగలాడు s. n. A fop. వగలాది s. n. An affected female; a coquette.

వగచు v. n. 1. To grieve. 2. to ponder, or consider. వగపు s. n. Grief, affliction.

వగదెరు v. n. To be finally settled, or decided. వగదెంచు v. a. To decide, or settle, finally.

వగరు s. n. and adj. *vide* ఒగరు.

వగర్చు v. n. *vide* ఒగర్చు.

వగ్గ s. n. Orris root.

వచనము s. n. 1. Speech, speaking. 2. a sentence, dictum, or aphorism. 3. prose. వచించు or వచియించు v. a. To say, to speak.

వచ్చి s. n. *vide* వచనము No. 1 & 2.

వచ్చు v. n. 1. To come. 2. to arrive, happen, or occur. వచ్చును and రాదు, the third persons neuter of the affirmative and negative aorists of this verb, are respectively added, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to denote *liberty*, or *the want of it*; *may* or *may not*. నేనుచేయవచ్చును *I may not* do. Any part of this verb, when affixed to the present verbal participle of another, gives to the action expressed by that participle the meaning of *long habit*, or *continuance*. మీరుపంపిస్తూరా

వలెను You must *continue* to send. లిపా షవానివచ్చును He *understands* (but language. lit. that language to him comes. యీ బియ్యం నెల సంవత్సరానికివచ్చును This rice *will last* (lit. will come) for a year. ఒళ్లికివచ్చు lit. to come to the body, To be sick.

వ. వజా s. n. (from A. جزا) Deduction, subtraction.

వ. వజ్రనిర్ఘాతము s. n. A clap of thunder.

వ. వజ్రపుష్పము s. n. The blossom of the sesamum.

వ. వజ్రము s. n. 1. A diamond. 2. a thunderbolt; the weapon of *Indra*. వజ్ర దేహము A *strong* constitution of body.

వ. వజ్రము or వజ్జిరము s. n. Glue.

వ. వజ్రహాసము s. n. The sword of *Siva*.

వ. వజ్రి s. n. *Indra*; as having for a weapon the thunderbolt.

వ. వటకములు s. n. plu. Pulse ground and fried, in oil or batter.

వ. వటవృక్షము or వటము s. n. The banian tree. *Ficus indica*.

వ. వటించు v. n. To starve.

వ. వటువు or వటుకు s. n. The *Brumhachari*, or religious student, after his investiture with the sacred thread.

వ. వట్టము s. n. Premium to the receiver, and discount to the payer, or profit and loss respectively, by exchange.

వ. వట్టలు or వట్టవాయలు s. n. plu. The testicles. వట్టలుగొట్టు v. a. To geld, or castrate.

వ. వట్టి adj. 1. Empty, void, blank, plain, bare. 2. useless. 3. false, untrue. 4. mere, quite. వట్టియావు s. n. A *dry* cow. వట్టికాలు s. n. The shinbone. అదివట్టిదబ్బర That is a *downright* falsehood.

వ. వట్టివేరు s. n. The root of the fragrant grass termed *cuss-cuss*, or *Andropogon muricatum*.

వ. వట్టు v. n. To be drained, or dried up. s. n. 1. Drying up, or draining. 2. the joining of two pieces of wood. 3. an adjuration.

వ. వట్నాలకఱ్ఱ s. n. A pole, on which sacks of grain, &c. are carried.

వ. వట్రనోము s. n. Roundness. వట్రని adj. Round.

వ. వట్రపెట్టు v. a. To mind, regard, or evince respect.

వ. వట్రుము s. n. A purse for betel leaf, &c.

వ. వట్రిల్లు v. n. To be agreeable, or pleasant.

వ. వట్రువ or వట్రువ adj. Round, circular. వట్రువశుది or వట్రువసుది s. n. The letter ఎ. వట్రించు v. a. To make round, or circular.

వ. వడ s. n. 1. The hot or land wind. 2. a sort of cake.

వ. వడ or వడియ. కట్టు v. a. To filter, or strain.

వ. వడగు s. n. The northern point.

వ. వడంకు v. n. To tremble, or shake.

వ. వడగండ్లు s. n. plu. Hail.

వ. వడదోలు s. n. 1. A leathern dress, worn by huntsmen. 2. a leathern rope, used by the toddy drawers.

T. వడపప్పు s. n. A sort of mess, prepared from the grain termed *green gram*, split and soaked in water, with salt, pepper, assafœtida, &c.

T. వడపోయు v. a. To strain, or filter.

T. వృకమువి s. n. A name of *Bheema*, the second of the *Pandoo* princes.

T. వడలు v. n. To fade, or wither.

T. వడపు or వడుపు s. n. Manner, mode.

T. వడి s. n. 1. Quickness, rapidity, briskness, sharpness. 2. severity, violence. S. *vide* ఒడి No. 2. & *vide* యడి No. 2. వడిక్ లవాఁడు A clever, quick, or brave man.

T. వడియపోఁత s. n. Filtering, straining.

T. వడియు v. n. 1. To drip down. 2. to be expended.

T. వడిశాల or వడిశల s. n. The weapon termed a sling.

T. వడుకు v. a. To spin.

T. వడుగు s. n. 1. *vide* ఉపనయనము. 2. *vide* వడుఁడు

T. వడ్డి or వడ్డీ s. n. Interest on money. వడ్డి కివడ్డి Compound interest.

T. వడ్డించు v. a. To serve up a meal; to place food before one. వడ్డన s. n. Distribution of a meal.

T. వడ్లగిబిట్ట s. n. The woodpecker.

T. వడ్లవాఁడు or వడ్లంగి s. n. A carpenter.

T. వడ్లు s. n. plu. Paddy.

T. వణఁకు or వణుకు v. n. To tremble, or shiver. s. n. Tremor, trembling, shivering. వణఁకించు v. a. To shake; to cause to tremble.

S. వణిక్కు s. n. 1. A merchant, or trader; one of the third pure Hindoo tribe. 2. the sixth of the astronomical periods called *Karunas*, corresponding to the half of a lunar day.

S. వాణిజ్యము s. n. Traffic, trade, commerce.

S. వతంసము s. n. 1. A crest. 2. an enemy.

TOD. వత్తి s. n. (from S. వర్తి) The wick of a lamp, or candle. మైనపువత్తి s. n. A wax candle. కారవుత్తి A seton, when applied to a sore.

S. వత్స s. n. A child.

S. వత్సతరము s. n. A steer.

S. వత్సము s. n. 1. A calf. 2. the breast, or chest.

S. వత్సరము s. n. A year.

S. వత్సలము &c. adj. Affectionate, kind.

S. వదనము s. n. 1. The face, countenance, or visage. 2. the mouth.

T. వదరు or వదురు v. n. To prattle, or chat. 2. to grumble. వదరుబోఁతు s. n. A chatterer. వదరుబోఁతుతనము s. n. plu. Tattling, babbling.

T. వదరుబోఁత s. n. *vide* ఆముదాలబోఁత.

T. వదలు or వదులు v. n. 1. To become loose, or grow slack. 2. to be expended, as money. v. a. To quit, give up, or renounce. వదలించు or వదిలించు or వదల్చు v. a. 1. To slacken, loosen, untie, or liberate. 2. to cause to expend.

S. వదాన్యము &c. adj. Generous, liberal, beneficent.

T. వది or వదిని s. n. 1. The daughter of a mother's brother, or of a father's sister, if older than one's-self. 2. the elder

sister of a wife, or husband; or an elder brother's wife.

T. వదులు adj. Loose, slack. v. n. & a. *vide* వదలు. వదులుకొను v. a. To abandon, or relinquish.

G. వద్ద postpos. *vide* ఒద్ద.

T. వద్దు A corrupted form of వలదు or వలవదు, the third person neuter of the negative aorist of the verb వలయు; affixed, as an auxiliary, to the infinitive of another verb, it denotes *obligation* or *necessity*: negative of it's action, *must not*; but having rather an imperative, than an indicative meaning; it may generally be translated *Do not, don't.* రావద్దు *Don't come.* పోరుపోవద్దు *They must not go* Used independently by itself, it may be often translated *No; it is not necessary or required; I do not want it,* &c.

s. వధ s. n. Murder, killing. వధించు or వధియించు v. a. To murder, or kill.

s. వధూన s. n. 1. A wife. 2. a bride. 3. a daughter-in-law. 4. a woman in general.

s. వధూటి s. n. A young woman.

s. వధ్యుడు s. n. A man deserving of death.

s. వనమాల s. n. The garland worn by *Krishna*, thence he is called వనమాలి.

s. వనము or వనంబు s. n. 1. A forest, or wood. 2. a grove, or garden. 3. water. వనజము s. n. (from s. జ *born.*) A lotus; as produced in water. వనజీవనము s. n. The flower termed *Michelia champaca*, as illuminating a garden. వనచరము s. n. (from s. చర *that wanders.*) A monkey.

T. వనరు v. n. To grieve, or be afflicted. s. n. Melancholy, grief.

s. వనస్పతి s. n. A tree which bears fruit, but has no apparent blossoms, as several species of the fig, jack, &c.

s. వనిత s. n. A woman.

s. వనీపకుడు s. n. A beggar, or mendicant.

s. వనౌకము s. n. A monkey, or ape.

T. వన్నియ or వన్నె s. n. 1. Colour. 2. the lustre of metal, or gems. 3. affected airs, or gestures. adj. Coloured, painted. వన్నెకత్తె s. n. An affected female, a coquette. వన్నెకాడు s. n. A fop, or coxcomb. వన్నెలకోడి s. n. The pheasant. lit. the painted bird.

s. వన్య s. n. A multitude of groves.

s. వన్యము adj. Wild, savage, sylvan.

s. వప s. n. The mucus, or glutinous secretion, of the flesh, or bones.

s. వపనము s. n. 1. Shaving. 2. sawing.

s. వపుస్సు or వపుర్ముు s. n. The body.

s. వప్రము s. n. 1. A rampart. 2. a field.

వప్ర క్రీడ s. n. (from s. క్రీడా *sport.*) 1. Butting, as of an elephant, or bull, &c.

s. వమథువు s. n. 1. Vomiting. 2. water ejected from the elephant's trunk.

s. వమనము s. n. Vomiting.

T. వమ్ము adj. Of no effect, useless.

s. వయసు or వయస్సు s. n. 1. Age, *time of life.* 2. puberty, youth. వయస్కుడు s. n. A man in the prime of life. వయస్య s. n. A female friend. వయస్యుడు s. n. A friend, or contemporary.

T. వయూరి s. n. A car, or chariot.

వ. వయిదము s. n. The particulars, or detail, of any thing. వయిదముగా adv. At large; particularly; in detail.

వ. వర s. n. A term, or limit. వరకు or వర కున్ను Until, till, to, up to.

వ. వర s. n. A scabbard, or sheath. *vide* ఖడ్గ. వరచూచు To unsheath, or draw, out of the scabbard.

స. వర్ధదశము s. n. A pimple, or sore, on the face.

స. వరంబు s. n. 1. A pimple on the face. 2. a heap of grass. 3. a *veranda*, or portico.

స. వరకులు s. n. plu. The pulse termed wild Kidney bean.

వ. వరకు adv. Until. *vide* వ. వర.

వ. వరగించు v. n. To shine, or glitter.

స. వరటు s. n. A goose, or female swan.

వ. వరటలు s. n. plu. Lumps of dried dung

స. వరణము s. n. An outer building, enclosure, or wall of masonry.

స. వరత్ర s. n. A leathern thong, or girth.

వ. వరద s. n. A torrent, or flood.

స. వరదము &c. adj. Propitious, favorable, indulgent.

వ. వరవు or వరువు s. n. A drought, or want of rain.

స. వరము s. n. A boon, favour, blessing, or supernatural gift; especially granted by a deity, or bramin. adj. Best; excellent. వరాంగము s. n. (from s. అంగ *a member*.) the chief member of the body. viz. 1. The head. 2. a private part.

వ. వరలు s. n. plu. The large circular rings of burnt earth sunk in a small well, to prevent the earth from falling in.

వ. వరవ s. n. A channel of supply, to an artificial lake.

స. వరవర్ణిని s. n. An excellent, or virtuous, female.

వ. వరవు s. n. Income, profit, pay.

వ. వరవురు s. n. A servant. వరవుచము s. n. Service.

వ. వరస s. n. 1. A line, or row. 2. order, arrangement. 3. relationship. 4. a gift presented by a procession of relations. 5. a turn by rotation. 6. a time, as once, twice, &c.

వ. వరహా or వరాహిని s. n. The gold coin termed *a pagoda*.

వ. వరాటకము s. n. 1. The seed vessel of the *lotus*. 2. the small shell termed a *cowree*.

వ. వరాటము s. n. A small shell termed a *cowree*, used as money, in some parts of *India*.

వ. వరాటి or వరాటిక s. n. A coarse cloth.

వ. వరాహము s. n. A hog. వరాహావతారము s. n. The third incarnation of *Vishnoo*, in the shape of a boar.

వ. వరి s. n. Paddy.

వ. వరించు or వరియించు v. a. To desire, wish for, or covet.

వ. వరిగెలు s. n. plu. *vide* వరకులు.

స. వరిష్ఠము or వరీయము &c. adj. 1. Largest, greatest, best, most preferable.

వ. వరుగు s. n. 1. Vegetables, or fruit, pre-

served in a dried state. 2. leaning, or inclining to one side. v. n. *vide* వంకర.

T. వరంబు s. n. The ridge, or dam, dividing one irrigated piece of ground from another.

s. వరుడు s. n. 1. A husband. 2. a bridegroom. 3. a son-in-law.

s. వరుణుడు s. n. *Varoona*, the Hindoo Neptune, or deity of the waters, and regent of the west.

T. వరుస s. n. *vide* వరస. వరుసగా adv. Regularly, in good order.

s. వరూథము s. m. A sort of ledge, round a carriage, as a defence from the effects of collision.

s. వరూథిని s. m. An army.

s. వరేణ్యము &c. adj. Chief, noble, principal, pre-eminent.

s. వర్గము s. n. 1. A class, or tribe. 2. a multitude of similar things. 3. a chapter, or section. కట్టువర్గము s. n. A dress, or suit of clothes.

s. వర్చస్సు s. n. 1. Form, figure, shape. 2. light, lustre.

s. వర్జము adj. Fit to be refrained from, abandoned, or avoided. s. n. An unlucky period of the day. వర్జించు v. a. To relinquish, give up, or abandon. వర్జితము &c. adj. 1. Abandoned, avoided. 2. excepted, excluded.

s. వర్ణన or వర్ణనము s. n. 1. Praise, panegyric. 2. describing, expatiating, explaining; pointing out qualities, or excellencies. వర్ణించు v. a. To praise, or describe.

s. వర్ణము s. n. 1. A tribe, class, cast, or order. 2. colour, hue, tint. 3. the order, or arrangement of a song, or poem. 4. a musical mode. 5. a letter of the alphabet. వర్ణారూఢి s. n. *Sarusvatee*, the goddess of learning; as formed of letters.

s. వర్ణి s. n. *vide* మువ్వ.

s. వర్తకము s. n. 1. Traffic, trade, commerce. 2. a horse's hoof. 3. a sort of quail. *Perdix dioeca.* వర్తకుడు s. n. A merchant, or trader.

s. వర్తనము s. n. 1. Staying, abiding. 2. profession, occupation, livelihood. వర్తన s. n. Established, fixed, or customary fees; especially those payable in grain to the village servants, for their livelihood.

s. వర్తమానము s. n. 1. News, intelligence, information; intimation, notice. 2. in grammar, the present tense.

s. వర్తరూకము s. n. A crow's nest.

s. వర్తి s. n. 1. Sandal, or other perfume, for the person. 2. the wick of a lamp. 3. the foil placed under a precious stone, to increase it's lustre.

s. వర్తించు - వర్తిల్లు or వర్తిల్లు v. n. 1. To act, or behave. 2. to be going on, in a state of action.

s. వర్తిష్ణువు adj. *Stationary, fixed.*

s. వర్తులము adj. Round, circular, globular, spherical.

s. వర్త్మని or వర్త్మము s. n. A road, path, or way.

s. వర్ధకి s. n. A carpenter.

s. వర్ధనము &c. adj. Increasing, growing, thriving. s. n. Increase, growth. వర్ధమానము &c. adj. Prosperous, thriving, increasing. వర్ధితము &c. adj Increased, grown, thriven. వర్ధిష్ణువు adj. Growing, or thriving వర్ధిల్లు or వర్ధిలు v. n. To grow, thrive, or prosper. వర్ధించు v. a. To promote; to cause to grow, &c.

s. వర్ధమానకము s. n. A lid.

s. వర్మము or కవ్మము s. n. Mail, armour.

s. వర్యము &c. adj. Chief, principal, excellent.

s. వర్షాగమము s. n. Raining.

s. వర్షధరుడు s. n. A eunuch, or attendant on the women's apartments.

s. వర్షము s. n. 1. A year. 2. rain. వర్షించు v. n. To rain. వర్షోపలము s. n. (from s. ఉపల *a stone.*) Hail. వర్షము కురియు Rain to fall. వర్షము వెలియు Rain to stop.

s. వర్షాభువు s. n. A frog.

s. వర్ష్మము s. n. The body.

T. వలుదు s. n. An old jackal.

T. వలుత or వలుద s. n. Flood, deluge, torrent, or inundation.

T. వలులు v. n. To shine.

T. వల్లి s. n. A pungent taste.

T. వల్లు s. n. A heap, or quantity. adj. Much.

T. వల s. n. A net. వల - వేయు or పిట్టు To throw, or cast, a net.

T. వలంతి s. n. A clever, or skilful, person.

T. వలకాండ్రకములు s. n. pl. The airs, or gestures, of an affected female.

T. వలగొను v. a. To surround, or encompass; to walk round.

s. వలగ్నము s. n. The middle, the waist.

T. వలచు v. a. To love. v. n. To smell, or emit perfume. వలపించు v. caus. To cause to love.

T. వలదు *vide* వద్దు.

T. వలన postpos. *vide* వల్ల.

T. వలపు s. n. 1. An expedient, stratagem, method, manner. 2. beauty, excellence.

T. వలపల s. n. making in the inflex. sing. వలపలి or వలపటి The right side. వలపలి adj. Right. వలపట adv. On the right side.

వలపలిఱెక్క s. n. The letter ర, which is always written on the right side of the syllable before which it is pronounced.

T. వలపు s. n. 1. Love, affection, fondness. 2 smell, fragrance.

T. వలపి s. n. 1. The wooden frame of a thatch. 2. a temporary building, on the roof of a house.

T. వలము s. n. 1. Size, dimension. 2. bigness, fatness. adj. Big, fat.

T. వలముది s. n. The conch of *Kishnoo.*

s. వలయము s. n. 1. A bracelet, or armlet. 2. an inclosure.

s. వలయితము adj. Surrounded, encompassed.

T. వలయు v. a. To wish, want, desire, or covet. వలెను or వలెనది the third person of the past tense, and వలయును the

third person of the affirmative aorist, of this verb, are affixed, as auxiliaries, to the infinitive of any verb, to denote *obligation*, or *necessity*, without reference to any particular time, and may be translated by the English word *must*. The third person neuter of the negative aorist of this verb is irregular, namely వలవదు or వలదు, more commonly contracted into వద్దు. It is used negatively in the same manner as the affirmative tenses before-mentioned; but when affixed to infinitives, it has rather an imperative, than an indicative meaning, as is explained under the head వద్దు q. v. These tenses of వలయు are also occasionally added, in the same indeclinable state to nouns in the nominative case, to denote *want* or *desire*. In this construction the affirmative వలెను వలసిన and వలయును invariably take *before* them the infinitive క్రి, *vide* క్రి వలయు; but the negative వద్దు does not require it; thus గుఱ్ఱమునాకు వలెను I want a horse. గుఱ్ఱమునాకువద్దు I do not want a horse. In this construction, the noun denoting that which is wanted is placed in the nominative case, but the noun or pronoun denoting the person who desires or wants is placed *in* the dative.

వలరాజు s. n. A name of *Cama*, the Hindoo Cupid. వలరాజుపగవాడు s. n. *Siva*; as his enemy.

వలవలమేఘము or వలవలఱాల్చు v. n. To weep or cry; *very violently, or loudly.*

వలస s. n. The fleeing, or removing, of people *from* their homes, from fear. వలస పోవుor పోక్రు v. n. *People* to flee from their homes, from fear.

వలుఁగు adj. White. s. n. The colour white.

వలి adj. Cold, cool. s. n. Cold. వలిచిప్ప s. n. (from వ. చిప్ప *a mountain.*) The snowy, or *Himalaya*, mountains.

వల్లెవాటు s. n. *Open texture, of cloth, &c.*

వలుము v. a. To love.

వళ్ళము s. n. The edge of a thatch.

వళీముఖము s. n. A monkey.

వళుకు v. n. *vide* ఒలుకు.

వఱద adj. Great, big. s. n. Greatness, bigness.

వలువ s. n. A cloth.

వలె adj. Like, resembling, similar.

వలెను *vide* under వలయు.

వల్కము or వల్కలము s. n. The bark of a tree.

వల్గ s. n. A bridle, or rein.

వల్గితము s. n. A horse's gallop.

వల్గుఁ adj. Handsome, beautiful, soft, tender.

వల్ల postpos. *vide* వలన.

వల్మికము or వల్మీకము s. n. 1. *A hillock*, or mole hill; ground raised by insects. 2. a snake's hole. *vide* పుట్ట.

వల్ల postpos. By, by means of, with, from. s. n. 1. Stratagem, expedient. 2.

convenience. adj. 1. Convenient. 2. possible. వల్లమాలిన adj. 1. Impossible. 2 much, excessive, large.

వల్లకారం s. n. making in the inflex. sing.

వల్లకాటి A cemetery, or place for burning, or burying, the dead.

వల్లకి s. n. The *Veena*, or Indian lute.

వల్లడి s. n. 1. Misfortune, evil. 2. plunder, booty.

వల్లభుడు &c. adj. Beloved, desired, dear.

వల్లభుడు s. m. A husband.

వల్లి s. n. A creeper, or climbing plant. 2 a compound pedicle.

వల్లిపురము s. n. 1. A cook. 2. a herdsman, or cowherd.

వల్లి or వల్లిక s. n. A creeper, or climbing plant.

వల్లించు v. a. To learn, or get by heart; to repeat from memory.

వల్లూరము s. n. Dried flesh.

వల్లే adv. Yes, good, well, right, &c. expressing approbation, or consent. s. n. Repeating from memory, or learning by heart.

వల్లె త్రాడు s. n. A noosed rope; a noose

వల్లె త్రాడువాల్యు s. m. *Varoona*, whose weapon is the noose.

వవ్వు s. n. 1. Manner, mode, method 2. expedient, stratagem. 3. *vide* వవ్వ.

వవ్వ s. n. A superior species of the *Areca* nut.

వళి s. n. 1. The folds of the skin, above the navel. 2. *vide* ఎలి No. 2.

వళ్లకారం or వళ్లవకాడు s. m. A man of a cast, among the parias, or outcasts, superior to the rest of that tribe, and considered in the light of their priests.

వశ s. n. 1. The sister of a husband. 2. a female elephant.

వశము s. n. 1. Possession, custody, charge. 2. subjection, submission. 3. authority, supremacy. వశకరణము (*from* s. కరణ *making.*) Subduing, overpowering, or obtaining possession of, by charms, drugs, or incantations.

వశ్యము &c. adj. Dependent on, humbled, overpowered.

rem. వశ s. n. *vide* s. వచ.

వస s. m. 1. The serum, or marrow, of the flesh. 2. the marrow of the bones.

వసంతకోకిల s. n. The indian cuckoo.

వసంతము s. n. 1. Spring; the deity presiding over it is termed వసంతుడు.

వసంతకము s. n. Water, mixed with turmerick, and fine lime.

వసతి s. n. (H. بستي residence, from بسنا) 1. A house, dwelling, or residence. 2. an allowance; pay. adj. (from بسنا) Commodious, agreeable.

వసనము s. n. Cloth, or clothes.

వసనాభి s. n. An active vegetable poison.

rem. వసము s. n. *vide* వశము.

వసరా s. n. One piece of wood, joined to another.

వసారా s. n. A veranda.

వసి s. n. 1. A thorn. 2. a spike.

వసించు or వసియించు v. n. To dwell, reside, or lodge.

s. వసిష్ఠుఁడు s. n. The celebrated penitent, or *moonee, Vasishta.*

s. వసుంధర or వసుంధర్య s. n. The earth.

s. వసుదేవుఁడు s. n. The father of *Krishna.*

s. వసుధ or వసుమతి s. n. The earth.

s. వసువు s. n. 1. Wealth, substance, riches. 2. a ray. 3. gold. 4. a kind of demi-god, of whom eight are enumerated. *Dhava, Droova, Soma* or the moon, *Vishnoo, Anila* or wind, *Anala* or fire, *Prabhoosha* and *Prabhava.*

s. వసూలు s. n. (from A. وصول) Collection, acquisition.

s. వస్తి s. n. (A. بطن) 1. The abdomen, or lower part of the belly. 2. the end of a cloth.

s. వస్తువు s. n. 1. Thing, article, matter, substance. 2. natural disposition, essential property, nature, essence.

s. వస్త్రము s. n. Cloth, clothes, raiment. అన్నవస్త్రము Food and raiment. వస్త్ర పూతము s. n. Straining any powder, through a dry cloth.

s. వహించు or వహియించు v. a. To bear, support, or sustain.

T. వహీ s. n. A book; an account book.

s. వహ్ని s. n. 1. Fire, or it's deity *Agni.*

s. వక్షము or వక్షస్సు s. n. The breast, bosom, or chest. వక్షోరుహము s. n. (from s. రుహ *that which rises.*) A female's breast.

T. వా. s. n. The mouth.

T. వాంచు v. a. To bow down; to bend.

s. వాంఛ s. n. 1. Wish, desire. 2. love, attachment. వాంఛించు To desire, long, or wish.

s. వాంతము adj. Vomited.

s. వాంతి s. n. Vomiting.

s. వాంశికుఁడు s. n. A flute player; a piper.

s. వాకేటి s. n. A porpoise.

T. వాఁక s. n. A river.

T. వాఁకర s. n. Retching to vomit. *vide* ఓకరించు.

T. వాకిలి s. n. making in the inflex. sing. వాఁటి, 1. A door. 2. the threshold. వాకిటి వెంకలు s. n. plu. Porters, door-keepers.

s. వాక్కు or వాక్కు— s. n. 1. A word. 2. speech. వాక్చాతుర్యము s. n. Elegance of speech. వాక్సహాయము Verbal recommendation. వాక్దత్తము A promise. lit. that which is given by word. వాగ్వివాదము s. n. A verbal dispute, or altercation; an argument. వాక్ప్రమాణము s. n. A deposition.

s. వాగ్దేవి s. n. A name of *Brumha*, or of the planet *Jupiter.*

s. వాక్యము s. n. 1. A sentence. 2. a rule, or aphorism.

T. వాఁక్ర s. n. A painting brush.

T. వాకిళ్ళము s. n. The circle round a thrashing-floor.

T. వాకు s. n. 1. An army. 2. a torrent, or current, of water. v. n. To sound. v. a. To chatter, or prattle.

s. వాకుర s. n. 1. A snare, or trap. 2 a net for confining deer. వాకురికుఁడు s. n. A hunter.

T. వాగె s. n. The rein of a bridle.

s. వాచ్యి s. n. A talkative, or loquacious person.

s. వాజ్యము s. n. A name of *Surusvatee*.

s. వాచంయమురుడు s. n. A holy sage, practising rigid taciturnity, devoid of passions, and unmoved by pain or pleasure.

r. వాచకము s. n. Reading fluently.

r. వాచాలుచు v. a. lit. to beat the mouth. To beg alms. Indian beggars, or complainants, often beat the mouth, with a loud cry, to attract attention.

s. వాచాలుడు s. n. A talkative man.

s. వాచినము s. n. News, tidings, intelligence.

r. వాచు v. n. 1. To swell. 2. to have a longing, or desire for. v. a. To sound.

r. వాచూరు s. n. The eaves of a house.

s. వాజము s. n. 1. The feather of an arrow. 2. a wing, or feather. 3. speed, haste, celerity.

s. వాజి s. n. 1. A bird. 2. a horse. 3. an arrow.

s. వాజిపేయము s. n. A particular sacrifice, so called.

s. వాజిబీ or వాజ్బీ adj. (from A. وجب) Just, expedient, proper, right, reasonable.

r. వాటము s. n. 1. Convenience. 2. *means*, expedient. వాటపడు To be usual, customary, or convenient.

s. వాటము s. n. 1. A way, or path. 2. a line of houses, a range of building.

s. వాటి or వాటిక s. n. A garden, or orchard.

r. వాడ s. n. 1. A street. 2. *vide* ఓడ. వాడకట్టు A street, or range of houses.

r. వాడుగన్నేరు s. n. The oleander plant *Nerium odorum*.

r. వాడగాలి s. n. Wind, blowing from some point intermediate from the four cardinal points of the compass.

r. వాడి s. n. Sharpness, as applied to weapons or instruments. adj. Sharp. వాడి చెయు To become blunt. వాడిమగడు s. n. A *brave*, or *valiant* man.

r. వాడిక or వాడికె s. n. 1. Practice, experience. 2. habit, custom. 3. use. adj. 1 Customary, usual, habitual. 2. versed in, experienced in. 3. used, made use of.

r. వాడు pro. He, that man. This is the masculine remote demonstrative pronoun of the third person. Nouns, denoting the *agent*, are often formed by adding this word to the inflexion of a substantive noun; as ఇంటివాడు lit. *he* of the house. The house-owner. నా వాడు My *man*, *relation*, or *servant*.

r. వాడు v. n. To wither, or fade. v. a. 1. To make use of. 2. to talk, speak, or tell. వాడుకొను v. comp. 1. To make use of, for one's own benefit. 2. to be generally talked, or spoken of; to be the common talk.

s వాణి s. n. 1. Speech. 2. *Suruswatee*, the goddess of speech. వాణిరుడు s. m. *Brumha*, her husband. ఆకాశవాణి *A voice*, from heaven.

s. వాణిజ్యము s. n. Traffic, trade, commerce.

s. వాణిని s. n. 1. A female, literally, or figuratively, intoxicated. 2. a dancing girl.

వ. వాత s. n. 1. The actual cautery. 2. the mark which it produces.

s. వాతపోథము s. m. The *Palas* tree. *Butea frondosa.*

s. వాతము s. n. 1. Air, wind. 2. rheumatism, gout, inflammation of the joints. వాతప్రమి s. n. A. swift antelope, surpassing the wind in speed. వాతసారథి s. m. (from s. సారథి *a charioteer.*) *Agni*, the god of fire. వాతాయనము s. n. (from s. అయన *going.*) A window, or air-hole.

వ. వాతెఱ s. n. The lower lip. lit. the skreen of the mouth.

s. వాత్య s. n. A whirlwind, or hurricane.

s. వాదము s. n. Discourse, dissertation, discussion, dispute, argument. రసవాదము Alchymy. lit. mercurial dispute.

s. వాది s. m. A plaintiff, or complainant.

s. వాదించు v. a. To argue, debate, dispute, or discuss.

s. వాద్య గ్రము s. n. A musical instrument.

s. వాద్యము or వాద్యెము s. n. 1. Any musical instrument. 2. music.

వ. వాన s. n. Rain. adj. Rainy. వానపాము s. n. lit. a rainy snake. The common red earth worm. వానగురియు v. n. To rain. వానవెలియు To stop, or cease, raining.

s. వానప్రస్థ s. m. The Hindoo in the third prescribed stage of life, when he leaves his wife and family, for the life of a hermit in the woods.

s. వానర ము s. m. A monkey, or ape.

s. వానస్పత్యము s. n. A tree bearing fruit, from blossoms, as the mango, &c.

వ. వాను v. a. To create.

s. వాపడందము s. n. A loom.

s. వాపి s. n. A large oblong pond, pool, or lake.

s. వాపితము adj. 1. Shaved. 2. sown.

వ. వాపు s. n. A swelling, or protuberance. వాపువ్వు s. n. Dropsy.

వ. వాపోవు v. n. 1. To cry aloud. 2. to chatter or talk idly.

s. వామ s. n. A beautiful woman.

s. వామదేవుడు s. m. *Siva.*

s. వామనుఁడు s. m. A short man, a dwarf. వామనావతారము s. n. The fifth incarnation of *Vishnoo*, as a dwarf, to prevent *Bali* from obtaining dominion of the three worlds.

s. వామము adj. 1. Left, not right. 2. pleasant, beautiful: s. n. *vide* ఓమము వామలోచన (from s. లోచన *the eye.*) A handsome woman.

s. వామలూరువు s. m. A hillock; an ant, or mole hill.

s. వామి s. m. 1. A mare. 2. a she-ass.

వ. వామి s. m. A heap of straw.

s. వాయనము s. n. Sweet meats, or cakes, the eating of which is no breach of a religious fast.

s. వాయసము s. m. A crow. వాయసారాతి it's enemy, The owl.

వ. వాయి s. n. making in the inflex. *sing.* వాఁ, 1. The mouth. 2. the edge of any cutting instrument. 3. such a quantity of grain as a mortar can contain at once. In this last sense, the inflexion is regular.

వ వాయించు v. a. 1. To beat, sound, or play upon any musical instrument, except wind instruments, to which is applied the verb ఊదు q. v. 2. to beat, or give blows.

వ. వాయింటుచెట్టు s. n. The plant termed *Ocymum gratissimum.*

ఒ. వాయిదా s. n. (from A. وعدة a promise, bargain.) An instalment, or term of payment.

వ. వాయువిరేచనములు s. n. plu. A sort of medical plant, used as a vermifuge.

స. వాయువు s. n. *vide* వాతము. వాయువు కొనిన To be flatulent. వాయువుపట్టే మందు Medicine which dissipates flatulency.

వ. వార s. n. 1. A bundle of thread, for weaving, containing eight *Punjums.* 2. variance, difference; especially, in accounts. 3. a side, or corner. adv. Aside.

వ. వారక adv. Constantly, continually.

వ. వారకము s. n. *vide* ఒ. రకాపి.

వ. వారది s. n. Deficiency.

వ. వారదు v. a. To quit, abandon, or leave off.

వ. వారణ adv. Fairly, well, agreeably.

స. వారణబుస s. n. The plantain tree. *Musa sapientum.*

స. వారణము s. n. 1. An elephant. 2. warding off a blow; guarding. 3. defence.

స. వారణాసి s. n. *Benares,* the most holy city of the Hindoos.

వ. వారపాశ s. n. The veranda, or portico, of a house.

స. వారము s. n. 1. A day of the week. 2. a multitude, or quantity. 3. a time; as once, twice, &c.

స. వారవాణము s. n. 1. Armour for the body, or breast. 2. a quilted jacket.

స. వార్‌స్త్రీ s. n. A courtezan.

స. వారాణసి s. n. *vide* వారణాసి.

వ. వారాది s. n. *vide* వంకెన.

స. వారాహ s. n. A sow.

స. వారి s. n. 1. Water. 2 an elephant trap. 3. the place where an elephant is tied, or fastened. వారిజము s. n. A lotus, as produced in water.

స. వారించు v. a. 1. To drive away. 2. to defend, or ward off; to guard. 3. to prevent, or oppose.

వ. వారిత్రాడు s. n. A leathern cable.

వ. వారిదుంటె s. n. A piece of stick, used in fixing the yoke to the plough.

స. వారిదము or వారిహారము s. n. A cloud.

వ. వారు s. n. A leathern belt, or strap. v. n. To be strained of water, as applied to boiled rice. v. a. 1. To strip, or cut off, the edge of palm leaves. 2. to heap up.

స. వారుణి s. n. 1. A name of *Agustya.* 2. a spirituous, or fermented, liquor. 3. the west. 4. the twenty-fourth lunar mansion.

వ. వారువము s. n. A horse.

వ. వార్చు or వారుచు v. a. 1. To wait for. 2. to strain off the water from boiled rice. 3. to offer up daily prayers. వార్పు s. n. Straining rice as above.

స. వార్త s. n. 1. Tidings, intelligence, news.

2. conversation. వాగ్వాదాలు To speak, or converse.

s. వార్తాకము or వార్తాకి s. n. The *Brinjal*, or egg plant. *Solanum melongena.*

s. వార్ధకము s. n. 1. Old age. 2. an assemblage of old men.

s. వార్ధక్యము s. n. Old age.

s. వార్ధుషి or వార్ధుషికుడు s. n. A usurer.

s. వాలధి s. n. A hairy tail.

s. వాలము s. n. A tail.

s. వాలపాశ్య s. n. An ornament of gold, &c., with, or without, jewels set in it, worn between the divided hair, on the forehead. 2. a garland of flowers, binding the hair.

s. వాలవాయజము s. n. The onyx.

s. వాలహస్తము s. n. A hairy tail.

r. వాలాయము adv. Always, constantly.

s. వాలి s. n. The monkey son of *Indra*.

r. వాలు v. n. 1. To bend, or incline down. 2. to light down, or perch, as a bird, &c. s. n. 1. A sword. 2. a slope. adj. 1. Long. 2. sloping. 3. sharp. వాలుచు or వాల్చు v. a. 1. To slope, lower, or incline down. 2. to wink, or shut, the eyes. 3. to place one thing so as to slope, incline, or lean, against another. వాల్గంటి s. n. A woman having large, or long eyes.

s. వాల్మీకి s. n. The author of the *Ramayana*.

s. వావదూకుడు s. n. A fluent, bold, or loquacious speaker.

r. వావి s. n. Relationship. వావిరపు To commit incest. lit. to neglect relationship.

r. వావిరి adj. 1. Very much. 2. frequently.

r. వావిలచెట్టు s. n. The plant termed *Vitex negundo.*

r. వావురము s. n. A horse.

a. వాశన s. n. *vide* వాసన.

a. వాశి or వాసి adj. Better, either in *health*, or as to quality; preferable. s. n. Preference. వాసిలు v. n. To be cured. వాశిచేయు v. a. To cure. కొలవాశి Surplus, in measurement. ముఖవాశి Fascination, of countenance. వాశి is also affixed to words denoting fractions, as a mere expletive. అరవాశి Half. తాలువాశి A fourth part, &c.

s. వాశితము s. n. The chirping of birds.

s. వాసకసజ్జిక s. n. A woman dressed with all her ornaments, waiting, in expectation to receive her husband, or lover.

s. వాస్యగృహము s. n. A bed chamber.

s. వాసన s. n. 1. Smell, odour, fragrance, scent, flavour. 2. the present consciousness of past perceptions. వాసనచూచు v. a. To smell; to try the smell. వాసనకొట్టు. వేయు or వాసించు To emit fragrance, or smell.

s. వాసము s. n. A house, abode, dwelling, or residence.

r. వాసము s. n. The rafter of a building. వాసపోయు To place the rafters of a building.

s. వాసరము s. n. A day.

s. వాసవుడు s. n. *Indra*.

s. వాసము s. n. Cloth, clothes.

T. వావిలిగుత్తుడు s. n. A peon, or the lowest civil officer, nominated to superintend cultivation.

S. వాసితము adj. Perfumed, scented.

S. వాసుకి s. n. The king of serpents.

S. వాసుదేవుడు s. n. A name of *Krishna*.

T. వాసెన s. n. A cloth cover, for a jar, &c.; particularly that in which rice is boiled by steam. వాసెనకుడుములు Cakes boiled in steam.

S. వాస్తవము adj. True, real. s. n. Reality, truth.

S. వాస్తువు s. n. 1. The scite of a habitation. 2. a house, or dwelling.

S. వాస్తోష్పతి s. n. *Indra*.

S. వాహకుడు s. n. A bearer, carrier, or porter.

S. వాహనము s. n. A vehicle, or conveyance of any kind; a carriage, car, horse, &c.

S. వాహము s. n. A horse.

S. వాహిని s. n. 1. An army, or force. 2. a river. వాహినీపతి s. n. (from s. పతి *lord*.) The leader of an army.

S. వి part. A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying, 1. *Certainty, ascertainment.* 2. *separation, disjunction.* 3. *aversion, repugnance.* 4. *impatience, intolerance.* 5. *variety, difference.* 6. *cause, motive.* 7. *motion, progress.* 8. *privation.* It generally corresponds to the English adjuncts *a ex de dis in un &c.*, and is frequently an expletive.

T. వింగడము s. n. 1. Separation, parting. 2. beauty. 3. a wonder. adj. Separate, apart. వింగడించు or వింగలించు v. a. 1. To separate, or divide. 2. to arrange, or put in order.

T. విఱుచు v. a. To break.

T. & S. వింజామరము or వింజామరకము s. n. A *chowri*, the tail of the *Bos grunniens*, used to whisk off flies, &c.

T. వింటి adj. Of or belonging to a bow. *vide* విల్లు. వింటిరాశి s. n. The sign *Sagittarius*, in the zodiac.

T. వింత s. n. A curiosity, or wonder. adj. Surprizing, wonderful, marvellous, curious; strange, foreign.

T. విందు s. n. 1. An invitation to an entertainment, or the entertainment itself. 2. a relation either male or female. విందుచేయు To give an entertainment. విందుపిలుచు To invite to an entertainment.

S. విందుడు adj. 1. Intelligent, knowing. 2. liberal.

S. వింధ్యము s. n. The *Vindhya* or *Bindh* mountain, or the mountainous range which runs across India, from the province of *Bahar*, nearly to *Goozerat* and properly divides *Hindoostan* from the Deckan.

S. వింశతి s. n. Twenty; a score.

S. వింశము adj. Twentieth.

S. వికసితము adj. Blown, expanded, spread.

S. వికటము adj. Awful, terrific, frightful. s. n. 1. A malicious obstacle, or impediment. 2. a contradiction. 3. disagree-

ment, dissension. విఘటించు 1. To throw impediments in one's way. 2. to contradict. 3. to disagree with the health.

s. విఘట్టనము s. n. 1. Praise. 2. ironical or unmerited praise. 3. egotistical boasting

s. విఘటనేమూలములు s. n. plu. The cross lower beams of a shelving roof.

s. విఘర్తనుడు s. n. The sun.

s. విఘల్పము adj. Optional, admitting of two causes. s. n. Doubt, indecision.

s. విఘసించు - విఘసిల్లు or విఘసిలు v. n. To blow, or expand, as a flower.

s. విఘారము s. n. 1. Change, transmutation, transformation, alteration. 2. sickness, disease; change from a state of health. 3. ugliness. adj. 1. Ugly. 2. unnatural.

s. విఘాతి s. n. The thirty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విఘాసము s. n. Expansion, opening, display.

s. విఘరము s. n. 1. A bird. 2. scattering.

s. విఘృతి s. n. 1. The twenty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. change, or alteration, of any kind. విఘృతము adj Changed, altered. విఘృతాఘారము adj Ugly, deformed, disgusting.

s. విఘైము s. n. A young elephant.

s. విఘ్యా— v. n. To stretch out the limbs, as on first waking.

s. విఘ్రమ s. n. The fourteenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విఘ్రమము s. n. 1. Heroism, prowess, valour. 2. great power or strength. విఘ్రమించు To display one's valour, or power.

s. విఘ్రమూర్యుడు s. n. The famous Hindoo sovereign *Vikramarka*.

s. విఘ్రయము s. n. Selling, vending. విఘ్రేతర or విఘ్రయికుడు s. n. A seller, vender, or dealer. విఘ్రయించు v. a. To sell. విఘ్రేయము adj. Vendible, saleable.

s. విఘ్లబము &c. adj. Overcome with fear, or agitation; bewildered.

s. విఘుము adj. Noseless.

s. విఘ్యాతి s. n. Fame, celebrity, notoriety. విఘ్యాతము &c. adj. Famous, notorious, known.

s. విఘ్యతము adj. 1. Gloomy, dark, obscured. 2. gone, departed.

s. విఘ్రము &c. adj. Noseless.

s. విఘ్రహము s. n. 1. The body. 2. an image, or idol. 3. war, battle, contest. విఘ్రహించు To contest, or dispute.

s. విఘుటిక or విఘుడియ s. n. The sixtieth part of a Hindoo hour.

s. విఘుతము s. n. The residue, or remains, of food, which has been offered to the gods, the manes, to a venerable guest, or to a spiritual preceptor.

s. విఘూతనము s. n. An impediment, obstacle, or hindrance; a prohibition. విఘూతముచేయు To hinder or impede.

s. విఘ్నము s. n. Hindrance, obstacle, impediment.

s. విఘ్నేశ్వరుడు s. n. *Ganesa*.

s. విచకిలము s. n. A particular species of Jasmin.

s. విచర్చిక s. n. Itch, scab, herpes.

s. విచేయజ్ఞుడును &c. adj. Wise; learned, clever, able, skilful.

s. విచారణ s. n. Investigation, inquiry.

విచారము s. n. 1. Investigation, reflection. 2. grief, sorrow. విచారించు v. a. 1. To investigate, or inquire into; to reflect. 2. to condole with; to console. విచారితము &c. adj. Investigated, judged, discussed. విచారణకర్త s. n. An inquirer, a superintendent. విచారపడు To be sorrowful. విచారింపు s. n. Inquiry, examination.

s. విచికిత్స s. n. Doubt, uncertainty.

s. విచిత్రము s. n. Any thing variegated, beautiful, or wonderful. adj. Variegated, beautiful, or wonderful.

T. విచ్చె s. n. A small ball of thread.

T. విచ్చలవిడి adv. According to one's own uncontrouled inclination; at will, or pleasure.

T. విచ్చెవిచ్చలు s. n. Dispersion on all sides; scattering about.

T. విచ్చు v. n. To become open, or loose; to burst; to be cracked, or broken. v. a. To open, or loosen; to untie; to undo.

విచ్చుకత్తి s. n. A drawn sword.

T. విచ్చేయు v. n. To come.

s. విచ్ఛిత్తి s. n. Loss; destruction.

s. విచ్ఛిన్నము adj. Disunited, parted, separated; miscarried as applied to females.

s. విచ్ఛేదను s. n. Separation, disjunction, removal.

s. విజనము s. n. A solitary, or private, place.

s. విజయము s. n. The twenty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విజయచ్ఛందను s. n. A necklace of 54 strings.

s. విజయనగరము s. n. 1. The city of *Bijnagur*, the capital of the last Telinga kings, on the banks of the Toombuddra. 2. *Vizianagram*, a town in the Vizagapatam district.

s. విజయము s. n. Conquest, triumph, victory. విజయముచేయు 1. To go. 2. to come. This phrase, of two such opposite meanings, is used only when speaking of the great.

s. విజయుడు s. n. 1. A name of *Arjoona*. 2. the porter at *Vishnoo's* gate.

s. విజృంభించు v. n. To unfold, or display.

s. విజ్ఞను &c. adj. Skilful, able, clever, conversant.

s. విజ్ఞానము s. n. Knowledge, science; conversancy with painting, or architecture.

s. విజ్ఞానేశ్వరీయము s. n. The famous book in Hindoo law, also named the *Mitachera*, written by విజ్ఞానేశ్వరుడు.

s. విజ్ఞాపనము s. n. An address, representation, communication, solicitation, or application. విజ్ఞాపించు To represent, address, communicate, apply, or solicit. These two words are used with reference to the communication of an inferior, to a superior.

s. విటపక్షి s. n. An aviary; a dove-cot.

s. విటుడు s. n. A gallant or lover.

త. విటతటము adj. Topsy-turvy.

స. విటపము s. n. The expansion of a tree, or it's branch with new sprouts,

స. విట్టపి s. n. A tree.

స. విటుడు s. n. *vide* విటకాడు.

స. విట్పశువు s. n. A tame, or village, hog.

త. విడంబించు v. a. To extend, or expand.

త. విడదల s. n. Release; setting at liberty.

త. విది s. n. 1. The cotton produced from one pod. 2. time, opportunity, occasion adj. Unloaded, untied, loose. విదిచుట v. n. 1. To set off. 2. to break loose. విదిగా adv. At liberty, idle, unemployed.

త. విడిదల or విడిగుట్టు s. n. A halting place.

త. విడిది s. n. A lodging, or temporary residence.

త. విడిముని s. n. Wealth, riches.

త. విడియము s. n. Betle, with areca-nut, &c.

త. విడియు v. n. To reside, or halt.

త. విడు v. n. To become loose, slack, separate, or untied; to part. విడుచు v. a. 1. To loosen or slacken; to untie, or undo. 2. to leave, quit, relinquish, abandon, or give up. 3. to depart. 4. to shoot, or discharge. v. n. To cease, or terminate. విడిపించు v. caus. To cause to loosen, &c.; to release. విడిచిపెట్టు To leave *off*, to quit *entirely*. విడనాడు v. a. To discharge, or dismiss. 2. to abuse. విడుపు s. n. Quitting, leaving, relinquishing, abandoning.

త. విడుర or విడర s. n. in composition, Time; as, ఒకవిడుర Once, &c.

త. విడుదల s. n. *vide* విడదల.

త. విడుమర s. n. *vide* విడదల.

త. విడెము or విడ్యము s. n. *vide* విడియము.

త. విడ్దూరము s. n. Obstinacy. adj. Obstinate.

స. వితండము s. n. Criticism; refutation, subverting another's opinion, and establishing one's own.

స. వితంతువు s. n. A widow.

స. వితత adj. 1. Expanded. 2. pervaded.

స. వితతి s. n. A quantity, or multitude; a clump, or cluster.

స. వితథము s. n. A falsehood, or lie. adj. False.

స. వితరణము s. n. 1. Gift, donation. 2. cleverness, ability.

స. వితర్కము s. n. 1. Doubt. 2. deliberation, discussion. వితర్కించు v. a. 1. To doubt. 2. to canvass, or discuss.

స. వితర్ది s. n. A raised quadrangular building.

స. విత్తి s. n. A long span, measured by the extended thumb and little finger, considered equal to twelve fingers' breadth.

TUD. వితా or విత adj. (from s. వృథా) Useless, vain.

త. వితాను s. n. Being without motion. వితానుపడు v. n. To become motionless.

స. వితానము s. n. 1. An awning, or canopy. 2. an assembly, or multitude.

త. విత్తనము s. n. A seed.

స. విత్తము s. n. Wealth, property, substance.

ర. విత్తు s. n. A seed. v. a. To sow. విత్తించు v. caus. To cause to sow.

s. విదగ్ధుడు s. n. A learned, or clever, man.

s. విదర్భ s. n. A dry, or desert, soil.

s. విదర్భదేశము s. n. A country, supposed by Wilford to be *Berar* proper.

ర. విదలించు - విదల్చు or విదిలించు v. a. I. To shake, or beat, out the dust, from any thing. 2. to reject with anger.

s. విదళము s. n. I. Split pulse, a piece of any split substance. 2. dividing, splitting. విదళించు v. a. To split.

s. విదారణము s. n. Splitting, dividing.

s. విదిక్కు s. n. An intermediate point of the compass.

s. విదితము &c. adj. I. Known, understood. 2. agreed. 3. solicited.

ర. విదియ s. n. *vide* s. ద్వితీయ No. I.

s. విదురుడు s. n. I. An intelligent man. 2. the younger brother of *Drootarashtra*.

s. విదుషి s. n. A learned female.

s. విదేహదేశము s. n. A district in the province of *Behar*, corresponding with the ancient *Mithila*, and modern *Tirhoot*.

s. విద్ధము adj. Bored, perforated, pierced.

s. విద్య or విద్దె s. n. I. Science, knowledge, learning. 2. a language; or tongue 3. an art. 4. juggling. విద్యాధి- adj. Desirous of acquiring science. s. n. A student. విద్యలాడు To juggle; to play tricks of legerdemain.

s. విద్యమానము s. n. Circumstance, situation, condition. adj. Being, existing, present.

s. విద్యాధ్రుడు s. n. A demi-god, of a certain class.

s. విద్యుత్తు s. n. Lightning.

s. విద్రవము or విద్రావము s. n. Flight, retreat, running away.

ర. విద్రుచు v. a. *vide* విదలించు.

ర. విద్రుమము s. n. I. Coral. 2. a tender, or young, leaf, or shoot.

s. విద్వాంసుడు s. n. A learned man; a man of letters, a *pundit*.

s. విద్వాంసురాలు s. n. A learned woman.

s. విద్వేషము s. n. Enmity, hatred.

s. విధ s. n. Pay, wages, hire.

ర. విధము s. n. I. Manner, way, mode. 2. kind, sort.

s. విధవ s. n. A widow.

s. విధాత or విధాతృడు s. n. *Brumha*, the creator.

s. విధానము s. n. I. Way, manner, mode. 2. contrivance, expedient, means, method. 3. rule, precept.

ర. విధి s. n. I. *Brumha*, the creator. 2. destiny, fate, luck. 3. a sacred precept, act, or rite, prescribed by the *Vedas*, effecting certain consequences. 4. a decree, order, or command. 5. an act, or action. విధించు v. a. To order, command, ordain, or prescribe.

s. విధుంతుదుడు s. n. *Rahoo*, the personified ascending node.

s. విధుడు s. n. I. The moon. 2. *Vishnoo*.

s. విధురము s. n. I. Separation. 2. agitation.

s. విధురుడు s. n. A widower.

s. విధూననము s. n. Shaking, trembling, tremor.

s. విధేయుఁడు &c. adj. Compliant, docile, tractable, obedient.

r. వినఁబడి s. n. Hearing, listening.

s. వినత s. n. The wife *of Kusyapa*, and mother of *Garooda* and *Aroona*.

s. వినతము &c. adj. 1. Bent, bowed, curved. 2. humble, low. 3. modest.

s. వినయము s. n. 1. Humility, supplication 2. mildness. 3. reverence, obeisance. 4. politeness, civility.

s. వినా *or* వినాఁ adv. Without, except. వినాయించు v. a. To except, or exempt.

s. వినాది s. n. *vide* విఘటిక.

s. వినాయకుఁడు s. n. *Gánesa.*

s. వినాశము s. n. 1. Ruin, destruction, annihilation. 2. disappearance, loss.

r. వినికి or వినికిడి s. n. Hearing, listening.

s. వినిమయము s. n. Barter, exchange.

s. వినియోగము s. n. Giving, or parting with, any thing, for a consideration, or in expectation of some advantage.

s. వినీతుఁడు s. n. A humble, modest, or unassuming man.

r. వినుఁ s. n. The sky. v. n. To hear. వినుచు-వినిపించు or వినుపించు v. caus. To cause to hear. The two latter forms, however, as well as వినవచ్చు or వినఁబడు, used impersonally with the dative case, denote - To be heard. నాకువినిపించింది I have heard.

s. వినుతి s. n. Praise, commendation. వినుతించు v. a. To praise, or commend.

s. వినోదము s. n. 1. Eagerness, vehemence. 2. play, sport, pastime.

r. విన్నఁదనము s. n. Sorrow, grief, affliction. విన్నఁబోవు To be sorrowful, or afflicted.

rud. విన్నపము s. n. *vide* విజ్ఞాపనము. విన్నపించు or విన్నవించు v. a. To represent, address, or solicit; to make application.

r. విన్నాణము s. n. Worth, worthiness. adj. Worthy.

r. విన్ను s. n. The sky.

s. విపంచి s. n. *The Veena*, or Hindoo lute.

s. విపణి s. n. A shop, stall, or *market*.

s. విపత్తి or విపద్దు s. n. Adversity, calamity, distress, misfortune.

s. విపథము s. n. A bad road.

s. విపన్నము &c. adj. Unfortunate, declined, fallen into adversity.

s. విపరీతము adj. Contrary, opposite, reverse, inverse.

s. విపర్యయము s. n. 1. Contrariety, opposition. 2. reverse in general, and thence applied to that of which reverse is predicted, as misery, calamity, (the reverse of fortune), error, misapprehension (the reverse of reason, or truth), inverted order, or succession, (the reverse of that which is usual, or prescribed), &c.

s. విపర్యాసము s. n. Contrariety, contradiction, opposition, reverse.

s. విపశ్చిత్తు s. n. A *pundit*, or learned bramin.

s. విపక్షుఁడు s. n. 1. An enemy, foe, or adversary. 2. an opponent, or disputant.

s. విపాకము s. n. 1. Unexpected result. 2.

the consequence of deeds done in a previous existence.

s. విపినము s. n. A forest, or wood.

s. విపుల s. n. The earth.

s. విపులము adj. Large, great. 2. deep, profound.

v. విప్పు v. a. To untie, or loosen. adj. Extensive, large.

s. విప్రకృష్టము adj. Remote, distant.

s. విప్రయోగము or విప్రలంభము s. n. Separation, absence; disunion, especially of lovers.

s. విప్రలబ్ధ s. n. A woman deceived or tricked by her lover.

s. విప్రనిపోందులు s. n. plu. Bramins who have lost cast, and live by begging at the houses of other bramins.

s. విప్రశ్నిక s. n. A female fortune teller.

s. విప్రుడు s. n. A bramin.

s. విప్లవము s. n. 1. Warfare in which the sovereign is not concerned; affray, tumult, predatory devastation. 2. rapine, extortion. 3. evil, calamity.

s. విఫలము adj. Vain, idle, unmeaning, useless, fruitless.

s. విబుధుడు s. n. 1. A god, or immortal. 2. a learned bramin, or *pundit*.

s. విభ s. n. A ray of light, lustre.

s. విభక్తి s. n. in grammar, The case of a noun.

s. విభక్తుడు s. n. One who has divided, with his coparceners, his paternal or hereditary estate.

s. విభజన s. n. 1. Separation. 2. allotment of shares, or portions. విభజనగా adv. Separately.

v. విభజించు v. a. To divide, share, or make a partition.

s. విభవ s. n. The second year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విభవము s. n. Substance, property, wealth, riches.

s. విభాకరుడు or విభావసుడు s. m. 1. The sun. 2. fire, or it's deity *Agni*.

s. విభాగము s. n. Share, part, portion. విభాగించు v. n. To divide, or share.

s. విభాతము s. n. The dawn, or day break.

s. విభావరి s. n. The night.

s. విభీతకము s. n. The beleric myrobalan. *Terminalia belerica*.

s. విభీషణుడు s. n. The name of the youngest brother of *Ravana*, king of Ceylon.

s. విభుడు s. n. A lord, master, or owner.

s. విభువు adj. 1. All-pervading, omnipresent. 2. eternal.

s. విభూతి s. n. 1. Superhuman power, consisting of eight faculties, especially attributed to *Siva*, and supposed to be attainable by human beings, through a course of austere worship, attended with magical rites, in honor of that deity and his spouse *Doorga*; the eight properties thus supposed to be assumable at will are అణిమ extreme minuteness, or invisibility. లఘిమ extreme *lightness*, or incorporeality. ప్రాప్తి attaining or reaching any thing, as illustrated by the power of touching the moon with the tip of the

finger. ప్రకామ్యము the fulfilment of every wish. మహిమ illimitable bulk ఈశిత supreme dominion over animate or inanimate nature. వశిత్వము the power of enchanting, or of changing the course of nature, *and* కామావసాయిత the accomplishment of every promise, or engagement. 2. ashes of cow dung, &c., with which *Siva* is said to have smeared his body, and thence used in imitation of him by devotees.

s. విభూషణము s. n. Ornament, embellishment, decoration.

s. విభ్రమము s. n. 1. One of the classes of feminine actions proceeding from the passion of love; youthful caprice, whim, wantonness, capriciousness. 2. error, mistake, blunder. 3. doubt, apprehension. 4. whirling, going round.

s. విమతుడు s. n. An enemy.

s. విమర్దనము s. n. Grinding, rubbing, pounding.

s. విమర్శ s. n. Inquiry, investigation, examination. విమర్శించు v. a. To investigate.

s. విమలము &c. adj. 1. Immaculate, undefiled, pure, white, clean. 2. better in health.

s. విమాతృసుతుడు s. n. A step-mother's son.

s. విమానము s. n. 1. A car, or chariot, of the gods, sometimes serving as a seat or throne, and at others carrying them through the skies self-directed, and self-moving. 2. any car, or vehicle. 3. a horse. 4. a palace; the palace of an emperor or supreme monarch.

s. విముక్తి s. n. Liberation, especially final emancipation from further transmigration. విముక్తము &c. adj. Liberated, freed.

s. వియద్గంగ s. n. The *Ganges*, or river of heaven.

s. వియోగము s. n. Separation, dissunion; absence, especially of lovers.

s. వియ్యము s. n. Connexion by affinity, or marriage. వియ్యపురాలు s. n. The connexion of mothers-in-law to each *other*. వియ్యంకుడు s. n. The connexion of fathers-in-law to each other. వియ్యమందు To become connected, by marriage.

s. విరక్తి s. n. Aversion, or disgust, to worldly affairs; disregard for one's relations, or connexions.

v. విరగబడు v. n. To be proud, or arrogant. విరగబాటు s. n. Pride, haughtiness.

s. విరటుడు s. n. The name of a certain Hindoo king.

s. విరతి s. n. *Stopping*, ceasing, rest, interval.

s. విరళము adj. Wide, separated by an interval.

v. విరవిర s. n. Heat, ardour, inflammation. విరవిరమను v. n. To be inflamed.

s. విరహము s. n. Rupture, or disagreement, among friends.

s. విరహము s. n. Separation; parting, especially of lovers.

s. విరహోత్కంఠిత s. n. A woman whose lover or husband is absent.

s. విరాగము s. n. The absence of desire, or passion; disregard of all sensual enjoyment.

s. విరాట్టు s. n. God, the supreme being.

t. విరాశము s. n. A tax, or impost.

t. విరాళి s. n. The pain of separation, from a husband, or lover.

s. విరావము s. n. Noise, sound.

t. విరి s. n. A flower.

s. విరించుడు or విరించి s. n. *Brumha*, the creator.

t. విరిబోడి or విరిబోణి s. n. A woman.

t. విరియు v. n. To expand, or blow, as a flower; to crack, as lime-stone, when burnt. తలవిరియుబోసుకొను To wear the hair all dishevelled.

t. విరుగు v. n. 1. To break, or become broken. 2. to be defeated. 3. to curdle. విరుచు v. a. 1. To break, or reduce, to pieces. 2. to kill, or destroy, as applied to mercury when mixed, or amalgamated with other medicines. 3. to counteract, as applied to poison. విరిచికట్టు v. a. To pinion. విరగకొట్టు v. a. To rout, or defeat.

t. విరుగుడు s. n. A remedy; a counteracting remedy.

t. విరూపాక్షుడు s. n. *Siva*, who is worshipped under this name, denoting his having three eyes, at *Humpee*, on the Toombudra.

t. విరూపణము s. n. Censure, blame, abuse, revilings.

s. విరోచనము s. n. Purging.

t. విరోచనుడు s. n. 1. The sun. 2. the son of king *Pruhlada*, and father of *Bali*.

s. విరోధము s. n. 1. Enmity, animosity. 2. opposition; contradiction. 3. prevention, hindrance. విరోధించు 1. To oppose, withstand, or contradict. 2. to prevent or hinder.

s. విరోధి s. n. 1. An enemy, or opponent. 2. the twenty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విరోధికృతు s. n. The forty-fifth year, in the Hindoo cycle of sixty.

t. విలువి or విలివిది s. n. Extent. adj. Extensive, large.

t. విల్లుబీగు v. n. To be puffed up; to be large, big, or proud.

s. విలంబము s. n. Slowness, tardiness, procrastination, loitering.

s. విలంబి or విళంబి s. n. The thirty-second year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విలంబితము s. n. Slow time, in music; *adagio*.

s. విలపించు v. n. To lament; to be in grief, or affliction.

t. విలవ s. n. *vide* వెల.

t. విలవిలకొట్టుకొను or విలవిలలాడు v. n. To be convulsed, or in convulsions.

s. విలసిల్లు v. n. To shine.

s. విలక్షణము adj. 1. Other. 2. unprecedented, extraordinary.

విలుతము &c. adj. 1. Astonished, surprized. 2. abashed, ashamed.

విలాపము s. n. *Lamentation, weeping,* grief, distress. విలాపించు v. n. *vide* విలపించు.

విలాసము s. n. 1. One kind of feminine action, considered as proceeding from, and indicative of, amorous sentiments; change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover; as, hiding at his approach, assuming a look of displeasure, &c. 2. sport, pastime, play; especially amorous pastime, dalliance, wantonness.

విలుచు v. a. To sell.

విలువ s. n. *vide* వెల.

విశేషనము s. n. Smearing, rubbing, or plastering; particularly the body, with unguents or perfumes.

విలేపి s. n. Rice gruel.

విలోమము s. n. The reverse; opposite order, or course. adj. Reverse, contrary.

విల్లంగము s. n. A claim, or dispute. సర్వ విల్లంగసుద్ధిగా Without any the smallest claim. This is a phrase in bills of sale, transferring property without any the smallest reservation, or future claim.

విల్లు or విలు s. n. making in the inflexing. వింటి, and in the nom. plu. వింట్లు. A bow. విలుకాడు s. n. An archer. విలుతాని The sign *Sagittarius.* విల్లెక్కుపెట్టు To brace the bow. విల్లెక్కుపించు To unbrace it. విలువిద్య s. n. Archery.

విపరము s. n. Particulars, details; explanation, a descriptive account. విపరించు v. a. To particularize; to describe.

వివరము s. n. A hole, chasm, or vacuity.

వివర్తనము s. n. Revolving; turning round; circumambulating.

వివశుండు s. n. A person who has abandoned all worldly notions, and whose mind is fixed on a future existence.

వివస్వంతుడు s. n. The sun.

వివాద or విపాదము s. n. 1. A contest, dispute, or quarrel. 2. litigation, a lawsuit.

వివాహము s. n. A marriage, or wedding; matrimony, wedlock.

వివిక్తము s. n. A lonely, or solitary, place.

వివిధము adj. Various, multiform, diverse.

వివేకము s. n. Discrimination, judgement; the faculty of distinguishing things by their properties, and classing them according to their real, not apparent, nature; in the *Vadantha* system, it is applied to the power of separating *Bramhi,* or the invisible spirit, from the ostensible world; truth, from untruth; or reality, from illusion. వివేకముతెచ్చుకోను One's-self to acquire this faculty.

వివేకి s. n. A person who has acquired it.

వివేకించు To communicate to another the means of acquiring it. వివేచించు v. a. To exercise this faculty; to discriminate, to distinguish.

TUD. విశ్వచ్ఛేము s. n. & adj. *vide* విశ్వకర్ము.

విశ s. n. Ordure, excrement, dung.

విశంకటము adj. Great, large.

s. విశదము adj. Pure, clear, white; evident, apparent, manifest. విశదపఱచు v. a. To explain, make clear, or manifest.
s. విశయము s. n. Doubt, uncertainty.
s. విశాఖ s. n. The sixteenth lunar mansion.
s. విశాఖుడు s. n. A name of *Koomaraswamy*, or *Karteeaya*.
s. విశారదుడు &c. adj. 1. Eminent. 2. learned, wise. 3. confident, bold.
s. విశాల s. n. The city of *Ougein*.
s. విశాలత s. n. Width, breadth.
s. విశాలము adj. Great, stupendous, large; spacious, extensive, broad.
s. విశిఖ s. n. A high way, or carriage road.
s. విశిఖము s. n. An arrow.
s. విశుద్ధి s. n. 1. Purity, purification. 2. removal of doubt. విశుద్ధము &c. adj. 1. Pure, clean, cleansed. 2. pious, virtuous.
s. విశృంఖలము &c. adj. Unchecked, unrestrained, unfettered.
s. విశేషణము s. n. in grammar, An adjective.
s. విశేషము s. n. 1. Distinction, difference. 2. in logic, the peculiar attribute, *predicabile proprium*. 3. any thing extraordinary, or unusual. 4. detail, particulars. 5. a charitable, or virtuous, action. adj. 1. Different, distinct. 2. extraordinary, unusual. 3. much, great. 4. charitable. విశేషించు v. a. To state in detail; to particularize.
s. విశేష్యము s. n. in grammar, A substantive.
s. విశ్రమము s. n. 1. Rest, repose. 2. *vide* యతి No. 2. విశ్రాంతము &c. adj. Rested, reposed. విశ్రాంతము s. n. Rest, or repose. విశ్రమించు or విశ్రమించుకొను v. n. To repose, rest, or refresh, one's self.
s. విశ్రాణనము s. n. Gift, or donation.
s. విశ్రుతము &c. adj. Known, celebrated, famous, notorious.
s. విశ్లేషము s. n. Separation, disunion; especially of lovers, or of husband and wife.
s. విశ్వంభర s. n. The earth.
s. విశ్వంభరుడు s. n. 1. *Vishnoo*. 2. *Indra*.
s. విశ్వకుక్షి s. n. A dog trained for the chase.
s. విశ్వకర్మ s. n. The artist of the gods.
s. విశ్వజిత్తు s. n. A particular sacrifice, or ceremony.
s. విశ్వదేవతలు s. n. plu. Demi-gods of a certain class, thirteen in number.
s. విశ్వనాథుడు s. n. *Siva*, especially as worshipped at *Benares*, under this name.
s. విశ్వభేషజము s. n. Dry ginger.
s. విశ్వము s. n. The universe, or world.
s. విశ్వస్త s. n. A widow.
s. విశ్వాత్మ or విశ్వాత్ముడు s. n. *Brumha*, the creator.
s. విశ్వామిత్రుడు s. n. A *moonee*, or sage, so called, originally a monarch, but who, by long and painful austerities, became a *Brumharishi*.
s. విశ్వావసుడు s. n. One of the celestial singers.
s. విశ్వాసము s. n. 1. Truth; faith, confi-

dence. 2. kindness, favor. విశ్వాసము &c. adj. Faithful, confided in. విశ్వసించు v. a. To confide in, or trust.

s. విషణ్ణము &c. adj. Dejected, desponding.

s. విషమము adj. 1. Uneven. 2. odd. 3. unequalled. 4. painful, difficult. 5. evil, bad. విషమాయుధుఁడు s. n. (from s. ఆయుధ *a weapon.*) The indian Cupid; as having an odd number of arrows, his quiver containing five. విషమబుద్ధి s. n. Wicked, or evil, disposition. విషమించు v. n. To be painful, mortal, or difficult of cure, as applied to disease.

s. విషము s. n. 1. Poison, venom, virus 2 water. విషధరము s. n. (from s. ధర *keeping.*) 1. A serpent or snake. 2. a cloud. విషధరుఁడు s. n. 1. *Siva*; from his having eaten the poison which blackened his throat. 2. a cloud. విషహరము Dispelling poison. విషమెక్క Poison to mount, or take effect. విషమునిరు Poison to be counteracted. విషముఁదించు To counteract poison.

s. విషయము s. n. 1. An object of sense; as colour, form, flavour, odour, and sound. 2. an object in general. 3. respect, relation; in such phrases as, *in this respect, in that respect.* postpos. Respecting, regarding.

s. విషయి s. n. An organ of sense.

s. విషయించు v. a. To copulate.

s. విషసూచకము s.n. The greek partridge. *Perdix rufa.*

s. విషాణము s. n. A horn, tusk, or fang.

s. విషాదము s. n. Sadness, lowness of spirit, dejection.

c. విషు s. n. The fifteenth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. విషువత్తు or విషువము s. n. The equinox.

s. విషూచి s. n. The epidemic *cholera morbus.*

s. విష్కిరము s. n. A bird.

s. విష్టపము s. n. A world.

s. విష్టరము s. n. A seat, stool, chair, or couch.

s. విష్ణుర్హృదయుఁడు s. n. *Krishna, or Vishnoo.*

s. విష్టి s. n. Consigning to torture, casting into hell.

s. విష్ఠ s. n. Fœces, human ordure. విష్ఠించు To ease nature.

s. విష్ణుక్రాంతము s. n. A flower. *Clitoria ternatea.*

s. విష్ణుఁడు or విష్ణువు s. n. *Vishnoo*, one of the three principal Hindoo deities, and the preserver of the world. During the periods of temporary annihilation, he is supposed to sleep on the waters, floating on the serpent *Sesha*. *Brumha* is fabled to have sprung from a lotus, which originally grew from the navel of *Vishnoo*, and the holy river Ganges is said to spring from his foot. The different *Avataras* are considered as emanations of this deity; and in *Krishna*, he is supposed to have been really and wholly incarnate. *Lutchmi* is his wife, and he is usually represented as a mild and benevolent deity.

s. విష్ణుర్ధ్వాంశము or విష్ణుపదము s. n. The sky, or atmosphere.

s. విష్ణుపది s. n. The Ganges.

T. విసనకఱ్ఱ or విసరుకఱ్ఱ s. n. A fan; *a punka.*

TUD. విసము s. n. *vide* విషము.

s. విసరము s. n. A flock, multitude, or crowd.

T. విసరు or విమురు v. n. To blow as the wind. v. a. 1. To fan. 2. to grind. 3. to brandish or flourish about a sword, &c. 4. to shake or swing about in the wind. విసిరిపేయు To sling, or throw from a sling.

s. విసర్గము s. n. 1. Abandonment, relinquishing.

s. విసర్జనము s. n. 1. Relinquishing. 2. gift, donation.

s. విసర్పణము s. n. Spreading, extending

T. విసుకు or విముకు s. n. Fatigue, weariness, tiresomeness. v. n. To be fatigued, or tired. విసికించు v. a. To tire, or fatigue.

s. విస్తరము s. n. Prolixity.

T. విస్తరి . విస్తర or విస్తరాకు s. n. A dish, or plate, made of fresh green leaves, sewn or stitched together.

s. విస్తరించు . విస్తరిలు or విస్తరిల్లు v. n. 1. To extend, spread out, or expand. 2. to dilate. The first of these three verbs is also used in an active sense, in the two meanings already given; and, also in that sense, denotes, to publish, or make public.

s. విస్తారము s. n. 1. Abundance, a great deal, plenty. 2. diffusion, extension. adj. Abundant, much, ample, large; great.

s. విస్తీర్ణము adj. Expanded, wide, great, large.

T. విస్మ s. n. Surprize, wonder.

s. విస్ఫోటము s. n. A pustule, or boil.

s. విస్మయము s. n. 1. Surprize, or wonder. 2. pride, arrogance.

s. విస్మితము &c. adj. Astonished, surprized.

s. విస్మృతి s. n. Forgetfulness. విస్మృతము adj. Forgotten.

s. విస్రంభము s. n. 1. Trust, confidence. 2. affection, regard.

s. విస్రు మ s. n. A smell like that of raw meat.

s. విస్రసము s. n. Old age, decrepitude.

s. విహంగము . విహంగము or విహగము s. n. 1. A bird. 2. an arrow.

s. విహంగ s. n. A pole for carrying burdens.

s. విహాయసము s. n. The sky, heaven, or atmosphere.

s. విహారము s. n. Walking, or roaming, for pleasure. విహరించు v. n. To walk for pleasure, or amusement.

s. విహితము s. n. Friendship, intimacy. adj. 1. Amiable, friendly, intimate. 2. proper, fit.

s. విహ్వలము &c. adj. Overcome by fear, agitated, beside one's self.

s. వీఁపము s. n. Confusion, perplexity.

T. వీఁర s. n. Courage, boldness.

T. వీఁకు v. n. 1. To retire, go back, or retreat. 2. to become large, or big.

s. వీచి s. n. A wave.

r. వీచుట v. n & n. *vide* వీచు, except the active meaning No. 2.

s. వీజనము s. n. A fan.

s. వీటి or వీటీక s. n. The beetle plant.

r. వీటి s. n. Ravage, plunder.

r. వీటియము - వీటెము or వీట్యము s. n. *vide* వీటియము.

r. వీడు s. n. 1. A city. 2. an army. In the former sense, it makes in the inflex. sing. వీటి v. a. To quit, or relinquish. v. n. To be separated, loosened, or unfastened.

r. వీడు pro. He, this man. This is the proximate demonstrative pronoun of the third person masculine.

r. వీడ్కొను v. comp. of వీడు q. v. To give up, leave, quit or take leave. వీడ్కొలుపు v. comp. caus. To send away, or dismiss.

r. వీడ్వడు v. n. To be exchanged, by mistake.

s. వీణ s. n. The Hindoo *Veena*, or lute, a fretted instrument of the guitar kind, usually having seven wires or strings, and a large gourd at each end of the finger board; the extent of the instrument is two octaves; it is supposed to be the invention of *Náradá* the son of *Brumha*, and has many varieties enumerated according to the number of strings, &c.

TVD. వీణె s. n. 1. *vide* వీణ. 2. a box for musk.

s. వీతరాగుడు s. n. A man who has subdued his passions.

s. వీతిహోత్రుడు s. n. *Agni*, the god of fire.

r. వీచెంచు v. n. To blow as wind.

s. వీధి or వీది s. n. 1. A street. 2. a row or line. 3. a road.

r. వీనులు s. n. plu. The ears. వీనులకంటి s. n. lit. ear eyed. A serpent; because it is supposed to admit sounds through the orifice of the eye.

r. వీపు s. n. The back. వీపుచూపు To turn the back; to flee.

r. వీరణము s. n. A species of *drum*.

s. వీరణము s. n. A fragrant kind of grass.

s. వీరధన్వుడు s. n. *Cama*, the indian Cupid.

s. వీరభద్రుడు s. n. One of Siva's attendants.

r. వీరము డ్రెళ్లలు s. n. plu. Ornaments for the middle toe.

s. వీరము డ్రిక s. n. An ornament for the middle toe.

s. వీరము s. n. Heroism.

r. వీరముష్టిదాండ్లు s. n. plu. A particular class of itinerant beggars, who practise incantations.

s. వీరుడు s. n. A hero, warrior, or champion; a brave man.

s. వీరుధము s. n. A creeper, or creeping plant.

s. వీర్యము s. n. 1. Bravery, valour. 2. fortitude, firmness. 3. strength, power. 4. *semen virile*.

r. వీలుడి s. n. A foolish, or silly, person.

r. వీల్చు v. n. To succeed. వీల్పించు v. a. To cause to succeed; to arrange.

వీవెన s. n. A fan.
వీసము s. n. 1. The sixteenth part, or fraction, of any thing. 2. a share.
వీసర s. n. A little, or small, quantity.
వీసరోవు v. n. To begin to spoil.
వీసె s. n. The weight termed *a viss*.
వీక్షణ or వీక్షణము s. n. Sight, seeing.
వీక్షించు v. a. To see.
వీక్ష్యము adj. 1. Visible, perceptible. 2 wonderful.
వృంతము s. n. The foot stalk of a leaf, or fruit.
వృకము s. n. A wolf.
వృకోదరుడు s. n. A name of *Bheema*.
వృజినము s. n. Sin.
వృతము &c. adj. 1. Chosen, selected. 2. covered, defended.
వృతి s. n. 1. Surrounding, encompassing. 2. an enclosure.
వృత్త adj. Round, circular, or globular. s. n. 1. Conduct, practice. 2 profession.
వృత్తాంతము s. n. 1. Tidings, news, intelligence. 2. detail, particulars. 3. an event, or occurrence.
వృత్తి s. n. 1. Livelihood, profession, means of acquiring subsistence. 2. conduct.
వృత్రము s. n. Darkness.
వృత్రుడు s. n. A demon slain by *Indra*, who thence is called వృత్రహంతుడు.
వృథా or వృథ adj. Vain, useless, fruitless. adv. In vain.
వృద్ధాప్యము s. n. Old age.
వృద్ధి s. n. 1. Increase, augmentation, extension, enlargement. 2. prosperity, success. 3. interest, usury; especially returning the principal with a proportionate increment, as in the case of seed corn lent. వృద్ధ్యర్థవిభుడు s. n. A usurer.
వృద్ధుడు or వృద్ధుండు s. n. An old man. వృద్ధురాలు s. n. An old woman.
వృశకము s. n. Ginger.
వృశ్చికము s. n. 1. A scorpion. 2. the sign *Scorpio*.
వృషణము s. n. The testicle.
వృషదంశకము s. n. A cat.
వృషభము s. n. 1. A bull. 2. the sign *Taurus*. adj. in composition only, Pre-eminent, excellent.
వృషము s. n. 1. A bull. 2. the sign *Taurus*. 3. virtue, moral merit. 4. virtue personified as a bull, the vehicle of *Siva*.
వృషలి s. n. A girl who before marriage arrives at the age of puberty; hence also a woman of low cast, a *Soodra* female. The superior Hindoo casts always marry their females while infants, though of course the consummation of marriage is deferred to a subsequent period; and they consider a female who reaches the age of puberty without marriage, as well as her family who suffer it, to be highly dishonored.
వృషలుడు s. n. A *Soodra*, or man of the fourth, or lowest, pure Hindoo tribe.

s. వృషాకపాయి s. n. 1. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 2. *Lutchmi*, the goddess of riches. 3. *Sechi*, the wife of *Indra*. 4. *Swahadevi*, the wife of *Agni*, god of fire.

s వృషాకపి s. n. 1. *Vishnoo*. 2. *Siva*. 3. *Agni*. 4. *Indra*.

s. వృషుడు s. n. *Indra*.

s. వృష్టి s. n. Rain.

s. వృక్షము s. n. A tree in general.

s. వృక్షవాటిక s. n. A garden, or grove, attached to the residence of a minister of state, or of a courtezan, &c.

s. వృక్షాదనము s. n. 1. A carpenter's chisel, or adze. 2. a hatchet.

s. వృక్షామ్లము s. n. 1. The hog plum, or wild mango. *Spondias mangifera*. 2. the tamarind.

r. వెంఠి s. n. A foolish, or silly, person.

r. వెంట adv. 1. With, along with, in company with. 2. behind, after; as regards *situation*, but never applied to *time*. వెంటనంటు To go or follow close behind. వెంటఁబడు To follow, or accompany.

r. వెంటి s. n. A straw-rope.

r. వెంట్రుకాయ s. n. A crab.

r. వెంట్రుక s. n. A hair; more generally used in the plural to denote The hair; as, వెంట్రుకలుదువ్వు To comb the hair.

r. వెంట్రువ s. n. A species of the mungoose, or *Viverra ichneumon*.

r. వెండి s. n. Silver. adj. Silver. adv. Again, once more.

r. వెండియు adv. Again, once more.

r. వెంపరలాడు v. n. To grope; to search for.

r. వెంబడి adv. *vide* వెంట. వెంబడించు v. a. To follow, or accompany.

r. వెంబడిచ్చ s. n. A foolish, or silly, person.

r. వెగ్గడము s. n. 1. Dislike, repugnance. 2. repletion of food. 3. severity. వెగ్గడపడు v. n. 1. To dislike. 2. to be full to repletion. 3. to be severe, or displeased.

r. వెగ్గిలించు v. a. To mimic, jeer, mock, ridicule, or laugh at. వెగ్గిలింత s. n. *Mimicry*, jeering, ridicule.

r. వెగ్గెలి s. n. *vide* వెక్కు.

r. వెక్కు s. n. The hiccup, or hiccough. v. n. To hiccup. వెక్కివెక్కియేడ్చు To sob, in weeping.

r. వెగటు s n. 1. Harshness of taste. 2. satiety, repletion.

r. వెగరు s. n. 1. Being without motion. 2. surprize, astonishment.

r. వెగ్గలము s. n. *vide* వెగ్గడము.

r. వెచ్చ s. n. 1. Heat. 2. fever. adj. Hot.

r. వెచ్చదనము or వెచ్చన s. n. Heat, warmth. వెచ్చని adj. Hot, warm.

r. వెచ్చము s. n. 1. Expenditure, expence. 2. purchasing trifling articles on credit. వెచ్చగాడు s. n. An extravagant, or dissipated, man; a gallant.

r. వెచ్చెట్లు v. n. To scatter, or cast about.

r. వెజ్జ s. n. A physician.

r. వెట్ట s. n. Heat of the body.

r. వెట్టి s. n. The performing the lowest

village offices, such as *cooly*, or porter's, work; sealing the grain heaps, &c., without pay, in consideration of fees in grain, or of lands enjoyed free of assessment. వెట్టివాడు A man thus employed.

T. వెడద adj. Extensive, large, wide. వెడదమోముమెకము s. n. (from మోము *face*, and మెకము *a beast.*) The lion.

T. వెడలు v. n. To set out.

T. వెడలుపు or వెడల్పు s. n. Breadth. adj. Broad.

T. వెడవిల్తుడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid.

T. వెడ్డు s. n. A foolish, or silly, person.

T. వెణుతురుచెట్టు s. n. A thorny plant.

TUD. వెత s. n. *vide* వ్యథ.

T. వెతకు or వెదుకు v. a. *vide* వెదకు.

T. వెత s. n. 1. The sowing of seed. 2. the rutting season. 3. grief, pain. వెతగొల్లు A sowing machine. వెదాపు A cow ready for the bull.

T. వెదకు or వెదుకు v. a. To search, look, or seek for.

T. వెడచల్లు v. a. *vide* వెచ్చల్లు.

T. వెదురు s. n. The bamboo. adj. Of or belonging to that plant. వెదురుబొంగు s. n. A bamboo pole.

C. వెధవ or వెధవరాలు s. n. A widow.

T. వెనక postpos. 1. Behind, after; either as refers to *situation*, or *time*. s. n. Former times. వెనకటి adj. 1. Former, previous. 2. subsequent, following. వెనకకు or వెనక్కు - బోవు To retire or withdraw. వెనకదీయు v. n. To draw back, retire, retreat, retract, or prevaricate. వెనకబిత్తు To hang behind. వెనకబడు 1. To fall behind. 2. To remain as a surplus. వెనకవేయు 1. To throw, or keep, behind. 2. to save a surplus. వెనకమ్ముచ్చు To return, or give back. వెనకముందవు lit. the back to be in *front*. 1. To be in confusion. 2. to be, as to time, a little earlier or later. వెనకవేన s. n. The back.

TUD. వెనకయ్య s. n. *vide* వివాయకుడు.

T. వెన్న or వెన్నపూస s. n. Butter.

T. వెన్నప్పము s. n. A sort of sweet cake.

T. వెన్ను or వెను s. n. 1. The back. 2. an ear of corn. వెన్నిచ్చు To retire, or retreat. వెన్నుపూస or వెన్నెముక s. n. The back bone. వెనుదగులు - వెన్నుడు or వెన్నాడు To follow, or pursue.

T. వెన్నుడు s. n. *Vishnoo.*

T. వెన్నుపట్టె or వెన్నుబల్ల s. n. The *main* and middle beam of a shelving roof, supporting those on each side of it.

T. వెన్నెల s. n. Moonlight. గుడ్డివెన్నెల Obscure moonlight. వెన్నెలకాయు Moonlight to shine.

T. వెయ్యి or వెయి numeral adj. & s. n. A thousand.

T. వెరవరి s. n. A clever, skilful, or adroit person.

T. వెరవిడి s. n. Contrivance, expedient, method, adroitness.

T. వెరవు s. n. 1. Contrivance, expedient, method, adroitness. 2. skill, cleverness.

t. వెరసి s. n. The total, or whole. adj. Total, entire.

t. వెలు s. n. Fear. వెలుచేలుచు. వెలుచు or వెలుచు v. n. To fear, or be afraid. వెలుబుంచు or వెలిబుంచు v. a. To frighten, or terrify. వెలుపు or వెలుపు s. n. Fear.

t. వెలుకు s. n. Surprize, astonishment, wonder. వెలుగొందు v. n. To be astonished, or surprized.

t. వెలుబొమ్మ s. n. A scare-crow.

t. వెఱ్ఱి adj. 1. Mad. 2. foolish, silly. 3. inferior in it's species. s. 4. 1. Madness. 2. folly.

t. వెఱ్ఱిదీర్ల్లి s. n. The liquor extracted from the palmyra, date, or cocoanut tree.

t. వెల s. n. Price, value, rate.

t. వెలంది - వెలది or వెలదుక s. n. A woman.

t. వెలగచెట్టు s. n. The tree named *Feronia elephantum*; the elephant, or wood apple.

t. వెలపల s. n. The outside. It's inflexion is వెలపటి or వెలపలి also used as adjectives, to denote *Outer, outside.*

t. వెలము adj. Of or belonging to the *Vellama* cast, one of the principal of the Teloogoo Soodra tribes.

t. వెలయాలు s. n. (from t. వెల *price*, and t. ఇలు *a female.*) A courtezan, or harlot.

t. వెలయు v. n. 1. To be pleased. 2. the deity to vivify an idol. 3. to shine, or be splendid. వెలయించు v. a. To render splendid.

t. వెలవెలబోవు v. n. To become pale, or stupified.

t. వెలార్చు v. a. To lose.

t. వెలి s. n. 1. Whiteness. 2. excommunication, or exclusion, from cast. adj. 1. White. 2. outer, outside. వెలివేయు v. a. To eject, or excommunicate, from a cast, or sect. వెలిగొను To drive out.

t. వెలికిలబడు v. n. To recline, or lie on the back.

t. వెలిగారము s. n. Borax, used in soldering, and in medicine also.

t. వెలిచవి s. n. (from t. వెలి *outer*, and చవి *taste.*) Adultery.

t. వెలిచెట్టి s. n. A sort of quail.

t. వెలితి s. n. 1. Deficiency. 2. vulgarity, lowness. adj. 1. Inferior, less. 2. low, vulgar. 3. deficient. 4. open, having interstices.

t. వెలిదివ్య s. n. (from t. వెలి *white*, and t. దివ్య *a mount.*) The paradise of *Siva.*

t. వెలిమిడి s. n. The ashes of dried dung cakes.

t. వెలియు v. n. 1. Rain to stop. 2. colour to fade. 3. *vide* వెలయు No. 2.

t. వెలివాడ s. n. A village of *Pariars.* lit. an outer street; as these outcasts dwell in the suburbs only.

t. వెలివెడ s. n. That part of a beam which juts out beyond the wall.

t. వెలుగు s. n. Light, lustre, brightness, shining. v. n. To shine, or give light. వెలిగించు or వెలుగించు v. a. To make, or cause, to give light; to kindle, or

light, a flame. వెలుఁగులయేఁకిమీఁదు s. n. (from ర. ఏకిమీఁదు *a king*, or *lord*.) The sun.

ర. వెలుకు s. n. A hedge.

ర. వెలుకుబంటీ s. n. A bear. *vide* ఎలుకుగొడ్డు.

ర. వెలుకురాజు or వెలుకురాయు v. n. To become hoarse.

ర. వెలుచు or వెల్చు v. a. To wind thread.

ర. వెలుతురు or వెల్తురు s. n. Light, lustre, shining.

ర. వెలుపల s. n. *vide* వెలుపల.

ర. వెలువదములు s. n. plu. A sort of paddy.

ర. వెలువడు v. n. To set out; to go out. వెలువరించు v. a. To drive away.

ర. వెల్ల s. n. The colour white. adj. White.

ర. వెల్లవెలఁకల adv. On the back; by the back.

ర. వెల్లి or వెల్లువ s. n. A flood, or inundation; a stream, or current.

ర. వెల్లివిరియు v. n. (from వెల్లి *a flood*, and విరియు *to expand*.) To be spread abroad, or become notorious.

ర. వెల్లుల్లి s. n. Garlick.

ర. వెలుపు s. n. Breadth. adj. Broad. వెలుపాటి adj. Broad. *vide* వెడలుపు.

ర. వెళ్లు v. n. 1. To go, proceed, or depart. 2. to flee, or run away. వెళ్లించు-వెళ్లఁజేయు or వెళ్లఁగొట్టు v. a. To drive out, or away. కడుపువెళ్లు The bowels to be loose, or out of order. వెళ్లఁగక్కు v. a. 1. To vomit. 2. to disgorge, or give back under constraint. వెళ్లనాడు v. a. To promise, or declare, publicly.

ర. వెవ్వేఱుగా adv. Separately.

ర. వెస s. n. Haste, speed.

TUD. వెసనము s. n. *vide* వ్యసనము.

ర. వెసల or వెసలె s. n. A small earthen pot, with a wide mouth.

ర. వే adj. 1. A thousand. 2. frequent, often, many, much; as వేమాఱు Often times. adv. Quickly, hastily.

ర. వేంచేయు v. n. To come, or go, as applied to the great only. వేంచేపు s. n. Coming, or going, as so applied.

ర. వేఁడిమ s. n. The heat, either of the sun, or of any pungent taste.

ర. వేఁకటి s. n. Pregnancy. adj. Pregnant, as applied to women only.

ర. వేఁచి s. n. Fever.

ర. వేఁకువ s. n. The morning, or dawn.

ర. వేఁకువజాము s. n. The morning watch; the dawn of day.

s. వేఁగ adv. Hastily, speedily, quickly.

s. వేఁగము s. n. 1. Haste, quickness, speed, velocity. 2. violence, impetuosity, severity, sudden impulse. adj. 1. Quick, speedy. 2. violent, severe, impetuous. adv. Quickly, speedily.

ర. వేఁగుంచు v. n. To wake of one's-self; to watch without sleeping.

ర. వేఁగుపు s. n. The ceremony performed on the consummation of a marriage.

TUD. వేగిరము s. n. (from s. వేఁగ) Haste, speed, expedition.

ర. వేఁగు s. n. Spying, secretly prying into. adj. Of or belonging to the dawn of day. v. n. 1. To dawn. 2. to be fried. 3. to

watch without sleeping. వేఁకుంచూచు To spy. వేఁకులవాఁడు s. n. A spy.

వేఁచు v. a. 1. To fry, or grill. 2. *vide* ఏచు.

వేఁట s. n. 1. Hunting, the chase. 2. a sheep, or goat, for slaughter. వేఁటకాఁడు s. m. A huntsman, or hunter. వేఁట కుక్క s. n. A hound, or dog trained for the chase. వేఁటాడు To hunt.

వేఁటు s. n. 1. A blow, or stroke. 2. the firing of fire arms. వేఁట్లాడు To fight.

వేఁడి s. n. Heat. adj. Hot, warm. వేఁడి వేల్పు s. n. The sun. lit. the hot deity.

వేఁడికోల s. n. *vide* ఏడికోల.

వేఁడిమి s. n. Heat, warmth.

వేఁడు v. a. 1. To beg, pray, or solicit. 2. to wish, or desire. వేఁడుకోను v. comp. To beg, or solicit, for one's self.

వేడుక s. n. 1. A spectacle, or show. 2. pomp. 3. a curiosity. 4. eagerness. adj. 1. Pompous. 2. curious. 3. pleasant, amusing, happy, pleased. వేడుకపడు To be happy, or pleased.

వేడుకకత్తె s. n. A courtezan; an adultress.

వేడుకకాఁడు s. n. A gallant, or lover.

వేణి s. n. The hair, particularly of females or children, braided or plaited, and hanging down the back.

వేణువు s. n. 1. A flute, or pipe. 2. a bamboo.

వేఁన్నీళ్లు s. n. (from వేఁడి *hot*, and నీళ్లు *waters*.) Hot water.

వేఁర s. n. (from the root వేయు q. v.) 1. Throwing, casting. 2. a throw, or cast.

వేతనము s. n. Wages, hire.

వేత్త s. n. A sage, one who knows the nature of the soul and God.

వేత్రము s. n. A rattan, reed, or cane. వేత్రధరుఁడు s. m. (from ధర *who holds*.) A porter, mace-bearer, or door-keeper.

వేదండము s. n. An elephant.

వేదన s. n. 1. Perception, sensation. 2. pain, agony, distress. 3. knowledge.

వేదము s. n. A *Veda*; the generic term for the sacred writings, or *scriptures*, of the Hindoos, supposed to have been revealed by *Brumha*, and after being preserved by tradition for a considerable period, to have been arranged in the present form by *Vyasa*; the principal *Vedas* are three in number, *the Rick*, *Yajoosh*, and *Sama*, to which a fourth, the *Atharva* is usually added, and the *Ithihasa* and *Pooranas*, or ancient history and mythology, are sometimes considered as a fifth. వేదాంగము s. n. A sacred science, considered as subordinate to, and in some sense a part of the *Vedas*; six sciences come under this denomination; *Siksha*, or the science of pronunciation and articulation. *Calpa*, the detail of religious ceremonies. *Vyacarana* or grammar. *Chhanandas* prosody. *Jyotish* or astronomy, and *Nirooctі*, or the explanation of the difficult or obscure words and phrases that occur in the *Vedas*. వేదాంతము s. n. The theological

part of the *Vedas*, considered collectively; it is contained in the many numerous passages, or chapters, of the Vedas termed *Upanishads*, which inculcate an abstract and speculative monotheistical worship, and these have been further explained and illustrated by later writers; the founder of the school is *Vyasa*, and subsequently *Sancarachary* is it's most eminent teacher. వేదాంతి s.n. *A Vedanti*, a follower of the *Vedanta* philosophy.

s. వేది s. n. 1. *Brumha*. 2. a raised floor, especially one used as an altar.

s. వేదిక s.n. vide వేది No. 2.

T. వేదుము s. n. Madness, folly. adj. Mad, foolish.

s. వేధ s. n. 1. *Brumha*. 2. pain, trouble, annoyance. వేధించు v. a. To torment, or annoy.

s. వేధితము &c. adj. Bored, pierced, perforated.

T. వేన adj. in composition, Many; as, వేనవేలు Many thousands.

T. వేపచెట్టు s. n. The tree termed the *margosa*, or *Neem*. *Melia azadirachta*.

s. వేపథువు s. n. Tremor, trembling.

T. వేపు s. n. Frying.

T. వేపుడు s. n. A frying pan. adj. Fried, baked, dressed.

s. వేమ s. n. A loom.

T. వేమఱు or వేమాఱు adv. Often, constantly.

T. వేము s. n. *vide* వేపచెట్టు.

T. వేయి numeral adj. & s. n. A thousand.

T. వేయు v. a. 1. To throw, cast, or fling; to discharge a missile weapon, or fire arm. 2. to place, or put. 3. to put on the person, to dress. 4. to pour. Added to the past verbal participle of another verb, this verb gives to the action denoted by that participle the meaning of being *perfectly, completely*, or *entirely*, accomplished; and is to be translated by our adverbs *off, away, out, up*, &c.; as కోయు To cut. కోసివేయు To cut *off*. తోయు To push. తోసివేయు To push *away*. ఈయు To draw. ఈసివేయు To draw *out*. పీకు To pluck. పీకివేయు To pluck *up*, or *out*. వేయించు v. caus. 1. To cause to throw, place, or pour. 2. to fry.

T. వైరము or వైరము s. n. Natural enmity, as that of the cat to a mouse, &c.

T. వేరు s. n. A root in general.

a. వేఱే adj. Separate, different, distinct, other, another.

T. వేలది s. n. 1. Madness. 2. a mad person. adj. Mad.

T. వేలు s. n. Separation, division. వేలు పడు v. n. To be separated, or divided; especially as applied to a Hindoo family separating, and each member taking his distinct portion of the paternal property. వేఱొక adj. (from T. ఒక *one*.) Another, other.

s. వేళ s. n. 1. Time. 2. limit, boundary. 3. the sea shore.

T. వేలము s. n. A sale by auction.

T. వేల్పు s. n. A burnt sacrifice.

వ. వేలు s. n. making in the inflexion sing. వేలి 1. A finger, or toe. 2. it is also the plural of వేయి q. v. v. n. To hang, or be suspended. వేలాడు v. n. To hang. బొటనవేలు s. n. The thumb, or great toe. చిటికెనవేలు s. n. The little finger, or toe. నడిమివేలు s. n. The middle finger, or toe.

వ. వేలుచు or వేల్చు v. a. To offer up a burnt sacrifice.

వ. వేలుపు or వేల్పు s. n. A god, or deity adj. Of or belonging to the deity, or to heaven.

వ. వేల్పులసాని s. n. A female fortune teller.

స. వేల్లితము adj. Suspended, tremulous, hung.

స. వేళ s. n. A time, period, or opportunity. ఈవేళ s. n. 1. To-day. 2. this time. ఆవేళ s. n. 1. That day. 2. that time.

ఉ. వేళాకోళము s. n. Playing, joking, trifling.

వ. వేవిలిపాలము s. n. A field ploughed last year, but this year lying fallow.

వ. వేవిళ్లు s. n. plu. The vomiting, and other signs of pregnancy.

వ. వేషజాము s. n. *vide* వేలుపజాము.

వ. వేవేలు numeral adj. & s. n. plu. A thousand persons.

స. వేశంతము s. n. A small pond, or basin.

స. వేశము or వేశస్థానము s. n. The abode of harlots.

స. వేశ్మము s. n. A house.

స. వేశ్య s. n. A prostitute, or courtezan.

స. వేషము or వేషము s. n. 1. Disguise, a mask. 2. ornament, dress, decoration. వేషమువేయు To put on a disguise. వేషధారి s. n. A person in disguise; a mask.

స. వేష్టకము s. n. Gum, resin.

స. వేష్టనము s. n. 1. Surrounding, that which encompasses; hence 2. a turband, or tiara.

స. వేష్టితము &c. adj. Surrounded, encompassed, enclosed.

ఉ. వేష్టువ s. n. used by the *Vyshnavas* only, A garment.

వ. వేసంగి or వేసవి s. *n. The summer*, or hot weather.

వ. వేసట s. n. 1. Fatigue. 2. vexation.

వ. వేసదము s. n. A mule.

వ. వేసరు or వేసారు v. n. 1. To be fatigued, or tired. 2. to be vexed; to fret.

ం. వేసాలు s. n. plu. *vide* వేలుపు.

స. వైకటికుడు s. n. A jeweller.

స. వైక్లవ్యము s. n. Perturbation, disquietude.

స. వైకక్ష్యము s. n. A garland, or chaplet, worn as a scarf.

స. వైకుంఠము s. n. The paradise of *Vishnoo*, who is thence called వైకుంఠుడు.

స. వైకృంతము s. n. A kind of gem, said to resemble the diamond, both in appearance, and in properties.

ఉ. వైఖరి s. n. 1. Conduct. 2. manner.

ర. వైచు v. a. To throw, or fling.

స. వైజనని s. n. The last month of uterine gestation.

స. వైజయంతము s. n. *Indra's* palace.

s. వైజయంతి s. n. 1. A flag, or banner. 2. a kind of garland.

s. వైడూర్యము s. n. The *lapis lazuli*.

s. వైణవము s. n. The bamboo seed.

s. వైణికుడు s. n. A man who plays on the *Veena*, or Hindoo lute.

s. వైతరణి s. n. The river of hell.

s. వైతాళికుడు s. n. A bard, whose duty it is to awaken the prince at dawn, with music and songs.

s. వైదగ్ధ్యము s. n. 1. Canning, craft. 2. cleverness, dexterity.

s. వైదర్భి s. n. 1. *Damayunti*, the wife of *Nalarazoo*. 2. *Rookmunee*, one of *Krishna's* wives.

s. వైదికము adj. Scriptural, derived from or conformable to the *Vedas*; not secular. It is opposed to లౌకికము q. v. వైదికుడు s. n. A regular, as opposed to a secular, bramin.

s. వైదుష్యము or వైదుష్యము s. n. Learning, sapience.

s. వైదేహి s. n. *Sita*, the wife of *Rama*.

s. వైద్యనాథుడు s. n. A form of *Siva*, presiding over one of the divisions of *Patale*.

s. వైద్యము s. n. 1. Medical aid, advice, or prescription. 2. the science of medicine.

s. వైద్యుడు or వైద్యుడు s. n. A physician.

s. వైధవ్యము s. n. Widowhood.

s. వైన తేయుడు s. n. *Garooda*.

s. వైనము s. n. 1. Detail; particulars. 2. convenience. 3. affair, circumstance. 4. cause, reason. 5. manner, way.

s. వైపత్తు s. n. 1. A direction, side, or quarter. 2. an expedient. 3. convenience.

s. వైభవము or వైభోగము s. n. 1. Wealth, riches. 2. happiness.

s. వైమాత్రేయుడు s. n. A step mother's son.

s. వైయాకరణుడు s. n. A grammarian.

s. వైరము s. n. Enmity, hatred, hostility. వైరని ర్యాతనము or వైరశుద్ధి s. n. Revenge, retaliation.

s. వైరాగ్యము s. n. 1. The absence of worldly passion, or desire. 2. the profession of religious mendicity.

a. వైరాను adj. (from P. ويران) Desolated, waste, depopulated, ruined.

s. వైరి s. n. 1. An enemy. 2. a hero.

s. వైరోచనుడు s. n. The sovereign *Bali*.

s. వైర్యము s. n. Haste, speed.

s. వైవధికుడు s. n. A chandler, or vender of grain, oil, fruit, &c.

s. వైవర్ణ్యము s. n. Change of colour, or complexion.

s. వైవస్వతుడు s. n. *Yama*.

s. వైశాఖము s. n. 1. The second lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Taurus*. 2. a churning stick.

s. వైశ్యుడు s. n. A man of the third pure Hindoo tribe, whose profession is trade.

s. వైశ్రవణుడు s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. వైశ్వానరుడు s. n. *Agni*, the god of fire.

s. వైష్ణవము s. n. The sect of *Vishnoo*.

s. వైష్ణవుడు s. n. A follower of *Vishnoo*, one of his sect.

s. వ్యోఢ s. n. 1. A porter, or bearer. 2. a charioteer.

s. వ్యంగము s. n. A freckle, or natural spot on the skin.

s. వ్యంజకము s. n. External indication of inward feeling.

s. వ్యంజనము s. n. 1. Sauce, condiment. 2. a spot, mark, sign, or token.

s. వ్యక్తము &c. adj. 1. Evident, manifest. 2. wise, learned.

s. వ్యక్తి s. n. Specific appearance, or being; individuality.

s. వ్యగ్రము &c. adj. Bewildered, perplexed, alarmed.

s. వ్యతికరము s. n. Misfortune, calamity.

s. వ్యతిరేకము s. n. 1. Contrariety. 2. difference.

s. వ్యత్యాసము or వ్యత్యయము s. n. 1. Contrariety, opposition, reverse. 2. difference.

s. వ్యథ s. n. 1. Pain, distress. 2. alarm, fear.

s. వ్యభిచారము s. n. 1. Prostitution. 2. erring, straying. వ్యభిచరించు To go astray.

s. వ్యయము s. n. The twentieth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. వ్యయము s. n. 1. Expenditure, expense. 2 ruin, destruction.

s. వ్యర్థము &c. adj. Useless, vain, fruitless, unprofitable, unmeaning.

s. వ్యలీకము s. n. Deceit, delusion, trick.

s. వ్యవసాయము s. n. 1. Effort, industry. 2. cultivation. వ్యవసాయముచేయు To cultivate.

s. వ్యవహారము s. n. 1. Law-suit, litigation. 2. civil administration, management of public affairs. 3. usage, custom. 4. profession, business. వ్యవహరించు 1. To make use of. 2. to dispute, or litigate. వ్యవహారముచేయు To administer, or conduct public affairs.

s. వ్యవాయము s. n. Copulation, coition.

s. వ్యసనము s. n. 1. Sorrow, grief. 2. calamity, misfortune.

s. వ్యాకరణము s. n. A *grammar*.

s. వ్యాకులము &c. adj. Perplexed, confounded, bewildered.

s. వ్యాకోచము &c. adj. Blown, or budded, as a flower.

s. వ్యాఖ్యానము or వ్యాఖ్య s. n. A comment, or gloss; explanation, exposition.

s. వ్యాఘాతము s. n. 1. Obstacle, impediment. 2. the thirteenth astronomical *Yoga*.

s. వ్యాఘ్రము s. n. A royal *tiger*. adj. in composition. Best, pre-eminent.

s. వ్యాఘ్రపూటము s. n. A sky lark.

s. వ్యాజము s. n. 1. A pretence. 2. fraud, deceit, cunning.

T. వ్యాజ్యము s. n. A law-suit, dispute, or quarrel. వ్యాజ్యమాడు To dispute వ్యాజ్యములేర్పఱ్ఱు To settle a dispute. వ్యాజ్యశాడు A quarrelsome, or disputing, man.

s. వ్యాధి s. n. Sickness, illness, disease, malady.

s. వ్యాధుడు s. n. A hunter, or fowler.

s. వ్యానము s. n. One of the five vital airs; that which is diffused throughout the body.

s. వ్యాపకము &c. adj. Pervading, diffusive, comprehensive; spreading or extending widely. వ్యాపించు To pervade; to spread, or extend.

s. వ్యాపాదనము s. n. Killing, slaying.

s. వ్యాపాదము s. n. Evil design; malice prepense.

s. వ్యాపారము s. n. Trade, commerce.

s. వ్యాప్తము &c. adj. 1. Pervaded. 2. encircled, surrounded.

s. వ్యాప్తి s. n. Pervading; inherence, the inherent and essential presence of any one thing, or property, in another; as of oil in sesamum seed, heat in fire, or the deity in the universe, &c.

s. వ్యామము s. n. A fathom; the distance between the tips of the fingers of each hand, when the two arms are extended.

s. వ్యాయామము s. n. 1. Fatigue, labour. 2. business, occupation.

s. వ్యాళము s. n. 1. A snake, or serpent. 2. a tiger, or beast of prey. 3. a vicious elephant.

s. వ్యావహారికుడు s. n. A counsellor, or minister.

s. వ్యాసక్తి s. n. Praise, commendation, eulogium.

s. వ్యాసంగము s. n. Experience, or knowledge in learning.

s. వ్యాసము s. n. 1. Diffusion, extension. 2. the diameter in geometry.

s. వ్యాసుడు s. n. The sage *Vyasa*, who compiled the *Vedas*.

s. వ్యాహారము s. n. A word; speech; an articulate sound.

s. వ్యుష్టము s. n. 1. Dawn, break of day. 2. rice boiled and kept cold over night.

s. వ్యూఢము &c. adj. Arranged, arrayed.

s. వ్యూతి s. n. Weaving.

s. వ్యూహము s. n. 1. Military array. 2. a multitude, or flock. వ్యూహము తీర్చు or అమర్చు To place in array.

s. వ్యోమము s. n. The sky, heaven, or atmosphere.

r. వ్రక్క s. n. *vide* వక్క No. 2.

r. వ్రక్కించు v. a. *vide* వక్కించు under వక్క.

r. వ్రచ్చు v. a. To tear open, or in pieces.

s. వ్రజము s. n. 1. A flock, herd, or multitude. 2. a cow pen.

s. వ్రజ్య s. n. Wandering about.

s. వ్రణము s. n. A sore, ulcer, or wound.

s. వ్రతతి s. n. A creeper, or climbing plant.

s. వ్రతము s. n. Any meritorious act of devotion; the voluntary or vowed observance, or imposition, of any penance, austerity, or privation; as fasting, continence, exposure to heat and cold, &c.

వ్రతి s. n. One who performs a వ్రతము.

r. వ్రయము s. n. Expense, expenditure.

r. వ్రయ్యలు s. n. plu. Slices, fragments, bits, pieces, splinters, &c.

r. వ్రయ్యు v. n. To be broken in pieces, or bits.

s. వ్రాపుమొక్కెము s. n. A sort of prickly night shade. *Solanum jacquini.*

T. వ్రాఁత s. n. (from the root వ్రాయు q. v.) Writing, hand-writing.

T. వ్రాతకాఁడు s. n. A scribe, writer, or accountant.

s. వ్రాతము s. n. A flock, multitude, or assemblage.

T. వ్రాయు v. a. 1. To write. 2. to delineate; to draw, or paint. వ్రాయించు v. caus. To cause, or make, to write. వ్రాసుకోను v. comp. To write on one's own account, or for one's own benefit.

T. వ్రాలు s. n. plu. 1. Letters of the alphabet. 2. writing. చేవ్రాలు s. n. Signature. lit. *hand*-writing.

T. వ్రిచ్చు s. n. Excessive eagerness.

s. వ్రీడ or వ్రీళ s. n. Shame, bashfulness.

s. వ్రీహి s. n. Paddy of various sorts, or *kinds.*

T. వ్రేఁత s. n. 1. Wonder, surprize. 2. excess. 3. weight, heaviness.

T. వ్రేఁతు s. n. Weight, heaviness.

T. వ్రేటు s. n. A blow. *vide* వేటు.

T. వ్రేయు v. a. To throw, or fling. *vide* వేయు.

T. వ్రేలాడు v. n. To be suspended, or hanging. *vide* వేలాడు under వేలు.

T. వ్రేలు v. n. & s. n. *vide* వేలు.

T. వ్రేళ్ళిడి adv. (from T. వ్రేలు *the finger*, q. v.) In an instant; in a crack of the fingers.

శ

శ The forty-sixth letter, and thirty-first consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. శంక s. n. 1. Doubt, uncertainty, suspicion. 2. fear, awe, terror, apprehension. శంకకము &c. adj. 1. Alarmed, frightened. 2. doubtful. శంకించు or శంకపడు To doubt, hesitate, or suspect. శంకానివృత్తి s. n. lit. dispelling doubt. 1. Easing nature. 2. human excrement.

s. శంకుకర్ణుఁడు s. n. *Siva.*

s. శంకుకర్ణము s. n. 1. An ass. 2. a camel. 3. a mule.

s. శంకుల s. n. 1. A chisel. 2, a pair of pincers, or nippers.

s. శంకువు s. n. 1. A pin, stake, or pole. 2. the trunk of a lopped tree. 3. the gnomon of a dial.

s. శంఖనఖము s. n. A small shell.

s. శంఖము s. n. 1. A conch, especially as used by the Hindoos either in libations, or when perforated at one end, as a horn. In this sense often written శంఖు. 2. one of *Cubera's* treasures. 3. the number formed by the addition of sixteen cyphers to unity.

s. శంప s. n. Lightning.

s. శంబరవాఁడు s. n. A fisherman.

s. శంబరము s. n. The thunderbolt, or weapon of *Indra.*

s. శంబరము s. n. Water.

s. శంబరుఁడు s. n. The name of a certain *Daitya.* శంబరారి s. n. *Cama*, the Hin-

doo Cupid, who destroyed that *Daitya*.

s. కంబలము s. n. Stock for travelling expences; provendor for a journey.

s. కంబుకము - కంబువు or కంబూకము s. n. A bivalve shell.

s. కంభను s. n. *Indra's* thunderbolt.

s. కంభలి s. n. A bawd, or procuress.

s. కంభుడు or కంభువు s. n. *Siva*.

s. కండు s. n. 1. Praise, commendation, flattery. 2. wish, desire.

s. కండితము &c. adj. 1. Told, said, declared. 2. certain.

s. కటకము s. n. 1. A cart. 2. in chess, the bishop.

s. కటకము s. n. An era; especially that of *Shalivahana*.

s. కటకము s. n. A part, piece, or portion.

s. కటంకము s. n. A bird.

s. కటనము s. n. (P. فال) An omen, or augury, especially as derived from the flight of birds.

s. కటని s. f. 1. A bird. 2. the maternal uncle of the *Kouruva* princes.

s. కటలము s. n. A fish.

s. కటృత్తు s. n. Fœces, excrement.

s. కట్టము &c. adj. Able, capable, strong, powerful.

s. కట్టి s. n. (H. کٹ power, ٹنا to be able.) 1. Power; regal power as resulting from majesty, perseverance, and counsel. 2. power, strength, prowess, force, ability. 3. the energy or active power of any male deity, personified as his wife. 4. the female organ, as the counterpart of the phallic personification of *Siva*, and worshipped, sometimes literally and secretly, or only figuratively and publicly, by the sect of Hindoos termed *Sactas*. 5. an iron dart, or spear.

s. కట్యము &c. adj. Possible, practicable.

s. కత్రుడు s. n. *Indra*. కత్ర ధనువు His bow; the rain bow. కత్రభవనము His abode, the sky.

s. కత్సరము s. n. A bull, or ox.

o. కథ or కథము s. n. Heat, either internal, or external.

s. కదీదేవి s. n. The wife of *Indra*.

s. కదన s. n. 1. Jealousy. 2. displeasure, anger. 3. envy. కదించు or కదియించు v. n. To be angry, envious, or jealous.

s. కదము &c. adj. Wicked, perverse, depraved, dishonest.

s. కణము s. n. Hemp. (H. سن)

s. కతకోటి s. n. *Indra's* thunderbolt.

s. కతఘ్ని s. n. A weapon; it is generally supposed to be a sort of fire arms, or the ancient Indian rocket; but it is also described as a stone set round with iron spikes.

s. కతధృతి s. n. *Brumha*.

s. కతపత్రికము s. n. The wood pecker.

s. కతపత్రము s. n. The lotus. *Nelumbium speciosum*, or *Nymphæa nelumbo*.

s. కతపది s. n. A centipede.

s. కతభిషు-కతభిషము or కతతార s. n. The twenty-fourth lunar mansion.

s. కతమన్యుడు s. n. A name of *Indra*.

s. కతమానము s. n. A *pala*, or certain weight, used for the precious metals.

s. శతము s. n. A hundred. adj. 1. A hundred. 2. many.

s. శతహ్రుద s. n. Lightning.

s. శతాంగము s. n. A car, or chariot.

s. శతానందుడు s. n. 1. *Brumha*, the creator. 2. the eldest son of *Gowtama*.

s. శత్రుడు or శత్రువు s. n. An enemy, foe, or adversary. శత్రుత్వము s. n. Enmity.

c. శనగలు s. n. plu. The pulse termed *Chenna*, or Bengal horse gram. *Cicer arietinum*.

s. శని or శనైశ్చరుడు s. n. The planet *Saturn*, or it's regent. శనిత్రయము s. n. The emerald, or sapphire; as dear to *Saturn*. శనివారము s. n. Saturday.

s. శపథము s. n. 1. An oath; a protestation, or assoveration, by oath, or ordeal. 2. a curse, or imprecation.

s. శపనము s. n. 1. An oath, confirmation of the truth by oath, or ordeal. 2. imprecation, curse.

s. శవము s. n. A corpse.

c. శవ్వములు s. n. plu. The hair round the privities.

s. శబరుడు s. n. One of the half savage race, who inhabit the woods and mountains of India, wearing leaves, &c.

s. శబలము s. n. A variegated colour.

s. శబ్దము s. n. 1. Sound in general, noise. 2. a sound.; a word. 3. a voice. శబ్దగ్రహము (from s. గ్రహ *that receives.*) The ear. శబ్దశాస్త్రము s. n. Grammar. శబ్దించు v. n. To sound, or emit sound.

c. శబ్బర or శబ్బ్ర s. n. Evil, misfortune, injury. adj. Unfortunate, bad, wicked.

s. శమనము s. n. Mental tranquillity, calmness.

s. శమునాభ్వ s. n. The river *Jumna*, or it's personification.

s. శమనుడు s. n. A name of *Yama*.

s. శమను s. n. Tranquillity, quiet, peace, rest, calm. శమించు or శమియించు To be at rest; to be tranquil, or quiet; to be pacified. శమితము &c. adj. Pacified, appeased; *quiet*, sedate.

s. శమలము s. n. *Faeces, ordure.*

s. శయనము s. n. 1. Sleep. 2. a bed, or couch. శయనించు v. n. To rest, *recline*, or lie down.

s. శయనీయము s. n. A bed, or couch; bedding.

s. శయను s. n. The hand.

s. శయాళువు s. n. 1. A sleepy or sluggish person. 2. the *boa*, or large snake.

s. శయ్య s. n. A bed, couch, or sofa.

s. శరణము s. n. 1. A house. 2. refuge, asylum. 3. protection, aid. 4. quarter in battle.

s. శరణి s. n. *vide* శరణము No. 2 & 3.

s. శరణ్యము s. n. *vide* శరణము adj. Fit to be protected; poor, needy.

s. శరత్తు s. n. The sultry season, or that of autumn. *vide* శరదృతువు under ఋతువు.

s. శరభము s. n. A fabulous animal with eight legs, inhabiting the snowy mountains.

s. శరము s. n. 1. An arrow. 2. a sort of grass. *Saccharum sora*. 3. water. శర

పనము or కోదండము s. n. (from s. అస్ *to throw.*) A bow.

s. కోదండ్యము s. n. A mark, or butt.

s. కోఁకొ s. n. The fine levied from those who steal ears of corn.

s. కోదాపు s. n. A *lid*, or cover.

s. కోదరము s. n. 1. The body. 2. the constitution, temperament, or health.

s. కోది s. n. An animal, or sentient being.

s. కోద్దు s. n. The side, or branch, of a family.

s. కోర్ద s. n. 1. Sugar. 2. gravel. కోర్దభూమి s. n. Soil abounding in gravel.

s. కోర్మము s. n. Joy, pleasure, happiness.

s. కోర్వరి s. n. Night.

s. కోర్వాణి s. n. A name of *Parvatee*.

s. కోర్వుడు s. n. *Siva*.

s. కోలభము s. n. A grass-hopper.

s. కోలము or కోలి s. n. The quill of a porcupine.

s. కోలు s. n. 1. Order, command. 2. leave, permission, *conge*. 3. expense, expenditure.

s. కోలా s. n. 1. A javelin, dart, or arrow. 2. a ramrod, peg, or pin.

s. కోలుములు s. n. Unripe fruit.

s. కోల్యము s. n. 1. *vide* కోలా 2. a bone. 3. a thorn.

s. కోల్యరాజు s. n. A king, maternal uncle to *Yoodheeshtira*.

s. కోల్లా s. n. 1. Muslin cloth. 2. any cloth without a border.

s. కోవము s. n. A *corpse*, or dead body.

s. కోశము s. n. A hare, or rabbit. కోశధరుడు s. n. (from s. ధర *having*.) The moon, either from it's dark spots resembling a hare, or from that animal being the emblem on her banner. కోశాంకుడు s. n. (from s. అంక *a mark*.) The moon.

s. కోశాదనము s. n. A hawk, or falcon.

s. కోశి s. n. The moon.

s. కోష్టులి s. n. A sort of cake.

s. కోష్మము s. n. 1. Young grass. 2. hair round the privities.

s. కోష్మలు adj. Happy, right, well, excellent. s. n. Happiness, excellence.

s. కోస్త్రము s. n. A weapon, or surgical instrument, in general. కోస్త్ర వైద్యుడు s. n. A surgeon.

s. కాంచికుడు s. n. 1. A shell cutter; a worker in shells. 2. the player, or blower, of a conch.

s. కాంతము or కాంతి s. n. Patience, endurance; meekness, mildness, calm, tranquillity. The former word is also an adj: Patient, meek, mild, &c.

s. కాంబటి s. n. A female juggler.

s. కాంభవి s. n. *Parvatee*.

s. కాకము s. n. (H. ساگ) 1. A potherb of any kind; a vegetable. 2. one of the *Dwipas*, or divisions of the world; being that surrounded by the milky ocean.

s. కాకకాకము or కాకకాకినము s. n. A field of vegetables; a kitchen garden.

s. కాకిని s. n. A female divinity of an inferior kind, especially attendant on *Siva*, or *Doorga*.

s. కొమ్మ s. n. (P. شاخ) 1. A branch. 2. a bough, or branch, of a tree. కొమ్మనగరము s. n. A suburb. lit. the branch of a city.

s. కొమ్మముగము s. n. A monkey, or ape.

s. కొయ్య s. n. A tree.

s. కొయిము or కొయ్యి s. n. 1. A sheet. 2. a petticoat, or dress.

s. కొర్కము s. n. Wickedness, villany.

s. కొర్వులము s. n. A meadow.

s. కొరయము s. n. (P. سان) 1. A touch stone. 2. a grind stone.

s. కొర s. n. (from v. చేయు q. v.) 1. Action, or deed. 2. conduct, behaviour. 3. a ceremony for the dead.

s. కొరకుంభము s. n. Gold.

s. కొరము adj. 1. Happy, well. 2. feeble, thin. 3. sharpened, whetted.

s. కొత్రవము s. n. Enmity, hatred. కొత్రవుడు s. n. An enemy.

s. కొదము s. n. Mud, mire.

s. కొనా s. n. Much, plenty, abundance, a great deal. adj. Many, numerous, very, long. adv. Greatly, exceedingly.

s. కొపము s. n. 1. A curse, malediction, or imprecation. 2. an oath. కొపించు v. a. To curse.

s. కొమకము s. n. The young of any animal.

o. కొబాసు interj. (from P. شاباش) Bravo! excellent!

s. కొమిత్రము s. n. 1. Sacrificing. 2. tying cattle.

s. కొరద s. n. *Surasuatee.*

s. కొరది s. n. The tree termed *Echites scholaris.*

s. కొరి s. m. 1. The bird termed the hill *Myna. Gracula religiosa.* 2. a piece, or man, at chess, &c. 3. an elephant's housing. కొరిపుటకము s. n. A checkered board, or cloth, for chess, &c.

s. కొరిక s. n. *vide* కొరి No. 1.

s. కొర్ము s. n. A bow, particularly that of *Vishnoo*; hence termed, కొర్ఙ.

s. కొర్మూలము s. n. The royal tiger.

s. కొర్వి s. n. The thirty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. కొల s. n. 1. A hall, a chamber. 2. a line, or avenue, of trees.

s. కొలి s. n. Paddy. adj. in composition only, Possessing, having; as బుద్ధికొలి Wise, from బుద్ధి wisdom.

s. కొలివాహనుడు s. n. A sovereign of India, the enemy of *Vicramarka* and institutor of the era now called *Saca*, who is represented as borne on a cross, and thence, and from his birth, &c., identified by Wilford with Christ, of whose history, and character, as received through the spurious gospels, those of *Salivahana* are probably transcripts.

s. కొలువ or కొలూ s. n. (P. H. شال) A shawl, especially those from *Cashmir.*

s. కొలూరము s. n. 1. A frog. 2. the esculent root of the water lily.

s. కొల్లి s. m. The silk cotton tree. *Bombax heptaphyllum.*

s. కొవము s. n. Imaginary pollution, proceeding from the death of a relation.

శా. శాశ్వతము &c. adj. Eternal, perpetual.

శాశ్వతుడు s. m. *Siva.*

శా. శాసనము s. n. 1. An order, edict, or command. 2. a royal grant of land, or of privileges; a charter, &c., usually inscribed on stone, or copper. 3. a writing; a deed, a written contract, or agreement.

c. శాసలు s. m. plu. Grains of rice mixed with turmerick, &c. used on auspicious occasions.

s. శాసించు v. a. To reprimand, or punish.

శాస్తి s. n. Punishment, reprimand.

s. శాస్త్రము s. n. Scripture; science; institutes of religion, law, or letters; especially considered as of divine origin, or authority. Used singly, it implies works of literature or science in general; and it is therefore customarily connected with some other word, to limit it's application; as the *Vadantha Sastras*, or treatises of philosophical theology; the *Dharma Sastras*, books of law, &c. It is also applied to less important branches of knowledge, as the *Cavya Sastras*, or poetical works, and *Silpi Sastras*, works on the mechanical arts. In the singular number, it is also used comprehensively to signify the body of all that has been written on the subject, as *Dharma Sastra*, the institutes, or code, of law.

s. శింజ s. n. A bow-string.

s. శింజినము s. n. The tinkling of metallic ornaments.

s. శింజిని s. n. 1. A bow-string. 2. an ornament for the feet.

s. శింబ or శింబి s. n. The pod of any pulse.

c. శిక్క s. n. (from P. A. క్కు) A coining die; an impression; a stampt coin.

s. శిఖ s. n. 1. Point, top in general. 2. a lock of hair left on the crown of the head. 3. a branch. 4. flame.

s. శిఖండము s. n. 1. The lock of hair left on the crown of the head, at the time of tonsure. 2. a peacock's tail.

s. శిఖండి s. m. 1. The son of *Droopada*. 2. a peacock.

s. శిఖరము s. n. The point, top, peak, or summit; especially of a tree, or mountain.

s. శిఖరి s. n. 1. A mountain. 2. a tree.

s. శిఖరిణి s. n. A dish of curds, and sugar, with spices.

s. శిఖావళము s. n. A peacock.

s. శిఖి s. n. 1. Fire. 2. a peacock.

s. శితము adj. 1. Painted, sharpened, whetted. 2. thin.

s. సిత s. n. 1. The colour white. 2. the colour black.

s. శిథిలము adj. Slack, loose, lax, flaccid, flabby, old, used, decayed.

s. శితికంఠుడు s. m. *Siva.*

s. శిఫ s. n. A fibrous root.

s. శిబి s. m. The name of a monarch.

s. శిబిర s. n. Appalanqueen.

s. శిబిరము s. m. A camp, or encampment.

s. శిర s. n. A vessel of the body, really, or

supposed to be of a tubular form; as a nerve, tendon, or gut.

s. శిరస్సు or శిరము s. n. 1. The head. 2. the top of a tree. శిరసావహించు lit. to carry on the head. To obey implicitly. శిరోగృహము s. n. An upstair house; a turret. శిరోధి s. n. The neck, as supporting the head. శిరోరుహము s. n. (from s. రుహ *that grows.*) The hair.

s. శిరా s. n. Ink.

s. శిరీషము s. n. The tree termed *Mimosa shirisha.*

s. శిల s. n. (H. ٹیلہ) A stone. శిలోచ్చయము s. n. A mountain.

s. శిలీంధ్రము s. n. A mushroom.

s. శిలీముఖము s. n. 1. A bee. 2. an arrow.

s. శిల్పము s. n. An art; any manual, or mechanical, art. శిల్పి or శిల్పకారుడు s. n. An artisan, or mechanic.

s. శివ s. n. 1. A jackal. 2. *Parvatee.*

s. శివము s. n. A post, or pillar, to which cows or calves are tied.

s. శివమౌఢ్యుడు s. n. The planet *Mars.*

s. శివరాతి s. n. Propitious, conferring happiness, or fortune.

s. శివము s. n. 1. Prosperity, happiness, pleasure, auspiciousness. 2. inspiration, either by the deity, or by an evil spirit. శివమూడు To make contortions of the body from the inspiration of a spirit, good, or evil.

s. శివుడు s. n. The proper name of *Siva*, the most formidable, and perhaps most popular of the Hindoo trind.

s. శిశిరము s. n. The cold season. *vide* శిశిర ఋతువు under ఋతువు.

s. శిశుమారము s. n. The gangetic porpoise.

s. శిశువు s. n. 1. A child, infant, or babe. 2. the young of any animal.

s. శిశ్నము s. n. The penis.

s. శిష్టము &c. adj. Obedient, docile.

s. శిష్టి s. n. An *order*, or *command*.

s. శిష్యుడు s. n. A disciple, pupil, or scholar.

s. శిక్ష s. n. 1. Instruction. 2. punishment, correction, chastisement. శిక్షితుడు s. n. 1 A learned man. 2. a man who is punished. శిక్షించు v. a. To punish, or chastise. 2. to teach, or instruct.

s. శీకరములు s. n. plu. Thin rain, or rain driven by wind.

s. శీకాయ s. n. A species of unripe acid fruit, used to cleanse the head, from the oil with which it is anointed.

s. శీఘ్రము s. n. Speed, velocity, expedition, diligence, promptitude, haste. adj. Quick, speedy. adv. Quickly, swiftly, speedily.

s. శీతకందు or శీతభానుడు s. n. The moon.

s. శీతము s. n. Cold, chillness. adj. Cold, chill.

s. శీతము s. n. The cold season. *vide* శీతర ఋతువు under ఋతువు.

s. శీధువు s. n. Rum distilled from molasses.

s. శీర్ణము &c. adj. 1. Thin, small, slender. 2. wasted, decayed, withered.

s. శీర్షకము s. n. A helmet.

s. శీలము s. n. 1. Nature, quality, disposition. 2. good conduct, steady observance of morals. శీలవంతుడు &c. adj. Of a good, or amiable, disposition.

s. శుంఠ s. n. An ignorant, illiterate, or stupid, person.

s. శుంఠి s. n. Dry ginger.

s. శుండ s. n. 1. An elephant's trunk. 2. spirituous liquor.

s. శుండాలము s. n. An elephant.

s. శుకము s. n. A parrot.

s. శుకుడు s. n. The son of *Vyasa*, the author or narrator of the *Bhagavat*.

s. శుక్లు s. n. Sorrow, grief, distress, regret.

s. శుక్త s. n. A pearl oyster.

s. శుక్తి జము s. n. A pearl.

s. శుక్రము s. n. Semen virile.

s. శుక్రుడు s. n. The planet *Venus*, or it's regent, the son of *Bhrigoo*, and preceptor of the *Daityas* or *Titans*. శుక్ర వారము s. n. Friday.

s. శుక్ల s. n. The third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శుక్లము adj. White. s. n. 1. White colour. 2. *Semen virile*. శుక్లపక్షము The bright lunar fortnight.

s. శుక్లాపాంగము s. n. The peacock.

s. శుచి s. n. 1. Purification, purity. 2. the colour white. 3. *vide* ఆషాఢము. 4. fire adj. 1. Pure, pious. 2. white, clean, purified, cleansed. 3. free from fault or error.

s. శుచిరోచి s. n. The moon, from it's *white* light.

s. శుద్ధము &c. adj. 1. Pure, purified, clean, cleansed. 2. faultless, correct. 3. entire, complete. s. n. The bright lunar fortnight. శుద్ధంగా adv. Entirely, wholly, completely, perfectly.

s. శుద్ధాంతము s. n. A seraglio, or *haram*.

s. శుద్ధి s. n. Purity, purification, cleansing.

s. శునకము s. n. A dog. శుని s. n. A bitch. శునకముద్ర The impression of a dog, branded upon criminals.

s. శుభకృత్తు s. n. The thirty-sixth year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శుభము s. n. 1. Welfare, happiness, good fortune. 2. any auspicious ceremony. adj. Happy, well, right, fortunate, auspicious, prosperous.

s. శుభాంగి s. n. 1. *Rutee*, the wife of the Hindoo Cupid. 2. a handsome female.

s. శుభ్రము adj. 1. White. 2. pure, clean. s. n. 1. The colour white. 2. purity, cleanliness. శుభ్రాంశుడు s. n. The moon; from her white rays.

s. శుల్కము s. n. 1. Toll, duty, or customs, payable at ferries and passes. 2. a present by the bridegroom to the bride.

s. శుల్వము s. n. Copper.

s. శుశ్రూష s. n. Service, serving.

s. శుష్కము adj. Dry, dried. శుష్కదరిద్రుడు A man *miserably* poor. శుష్కాన్నము *Plain*, or *simple*, rice. శుష్కేంధనములు s. n. plu. Fuel. శుష్కించు v. n. To become *lean*, or

dry. శూన్య ప్రయోగాలు *Mere; empty*, compliments.

s. శూన్యము s. n. 1. Ability, strength, power, prowess. 2. light, lustre.

s. శూన్యుడు s. n. *Agni*, the god of fire.

s. శూకకీటము s. n. 1. A caterpillar. 2. a scorpion.

s. శూకము s. n. The beard, or awn, of barley, or paddy.

s. శూద్ర adj. Of or belonging to the fourth pure Hindoo tribe, the *Soodra*, or servile cast. శూద్రి s. n. The wife of a *Soodra*; a *Soodra female*. శూద్రుడు s. n. A man of the *Soodra* tribe.

s. శూన్యము adj. Empty, blank, void, vacant. s. n. Incantation, sorcery, magic.

s. శూరసేనదేశము s. n. The country about *Muthura*.

s. శూరుడు s. n. A hero. శూరత్వము s. n. Prowess, heroism, bravery.

s. శూర్పము s. n. A winnowing basket.

s. శూలి s. n. An image of iron.

s. శూల s. n. Pain, ache.

s. శూలము s. n. A trident, pike, dart, stake, or spit. శూలాకృతము adj. Roasted on a spit. శూలి or శూలపాణి s. n. *Siva*, whose weapon is the trident.

s. శృంఖలము s. n. 1. A chain, or fetter, especially for an elephant. 2. a man's belt, or zone.

s. శృంగవేరము s. n. Ginger.

s. శృంగము s. n. 1. The horn of any animal. 2. a horn, or trumpet. 3. a syringe. 4. the summit of a mountain.

s. శృంగాటకము s. n. A place where four roads meet.

s. శృంగారము s. n. 1. The passion, or sentiment, of love; as an object of poetical description, or dramatic representation. 2. beauty. 3. ornament, decoration, embellishment. శృంగారవతి A female; as being ornamented. శృంగారించు v. a. To adorn, or decorate. శృంగారించుకొను v. comp. To adorn, or decorate, one's own person.

s. శృంగారదేవుడు s. n. The indian Cupid.

s. శృంగి s. n. A horned animal.

s. శేఖరము s. n. A chaplet, or garland, of flowers, worn on the crown of the head. adj. Excellent, best.

s. శేషము-శేషమ్ము-శేషకము or శేషస్సు s. n. The penis.

r. శేష s. n. Time, period.

s. శేషుషి s. n. Understanding, intellect.

s. శేవధి s. n. A treasure, or *Nidhi*, as belonging to *Cubera* the god of riches.

s. శేషము s. n. The remainder, rest, or residue.

s. శేషుడు s. n. The king, or chief, of the serpent race; a large snake, with a thousand heads, at once the couch and canopy of *Vishnoo*, and upholder of the world, which rests on one of his heads.

s. శైత్యము adj. Cold, fresh. s. n. A cold.

s. శైలము s. n. A mountain.

s. శైలాటము s. n. A lion.

s. శైలాలి s. n. An actor, dancer, or musician.

s. శైవము s. n. The sect of *Siva*. adj. Of or belonging to that sect, or deity.

s. శైవలము or శైవాలము s. n. An aquatic plant.

s. శైవలిని s. n. A river, in general.

s. శైశవము s. n. Childhood.

s. శోకము s. n. Grief, sorrow, affliction.

s. శోచిష్కేశుడు s. n. *Agni*, the god of fire.

s. శోచిస్సు s. n. Light, lustre; radiance, flame.

s. శోణము s. n. Crimson. శోణరత్నము s. n. The ruby. శోణితము s. n. 1. Blood. 2. *sanguis mulieris, in coitu.*

s. శోధనము s. n. 1. Search, examination, research. 2. refining, cleansing. శోధించు v. a. To search, or examine. 2. to try. 3. to refine, or cleanse. శోధకుడు s. n. An examiner, critic, or visitor; *scrutator.* శోధితము &c. adj. Examined, strained.

s. శోధని s. n. A broom.

s. శోభ s. n. 1. Beauty. 2. light, lustre, radiance, splendour. 3. swelling.

s. శోభకృత్తు s. n. The thirty-seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శోభనము s. n. 1. The consummation of a marriage. 2. the ceremony on that occasion. adj. Propitious, splendid, auspicious.

s. శోభించు, శోభిల్లు or శోభిల్లు v. n. To shine, to be splendid.

s. శోష s. n. Fainting from weakness. శోషపోవు v. n. To faint.

s. శోషించు v. n. To be dried up; to lose the strength of the body; to be affected by pulmonary consumption.

s. శౌండికుడు s. n. A distiller, or vender, of spirituous liquors.

s. శౌచము s. n. 1. Purification, cleansing. 2. easing nature. 3. excrement, ordure.

s. శౌరి s. n. *Vishnoo.*

s. శౌర్యము s. n. Strength, power, heroism, valour, prowess.

s. శౌల్కిడు s. n. A superintendent of tolls, or customs.

s. శౌల్బికుడు s. n. A copper smith, or brazier.

s. శ్యేక్షితము s. n. Sprinkling.

s. శ్మశానము s. n. A cemetery, or place where dead bodies are burnt, or buried.

s. శ్మశ్రువు s. n. The beard; mustacheos, &c.

s. శ్యామ s. n. A girl within sixteen years of age.

s. శ్యాముము adj. 1. Black, or dark blue. 2. green. s. n. These colours respectively.

s. శ్యామల s. n. A name of *Parvatee.*

s. శ్యామలము adj. or s. n. Black, or dark blue.

s. శ్యామాకములు s. n. The grain termed *Panicum frumentaceum.*

s. శ్యావము adj. or s. n. Brown.

s. శ్యేనము s. n. A hawk, or falcon.

s. శ్యేని s. n. A female hawk, or falcon.

s. శ్రద్ధ s. n. 1. Faith, belief, devotion, confidence. 2. wish, desire, strong inclination.

s. శ్రద్ధాళువు s. n. A woman longing for

any thing; as in pregnancy. adj. 1. Faithful, believing. 2. desirous.

s. శ్రద్ధు s. n. A fart. శ్రద్ధించు v. a. To fart.

s. శ్రమ or శ్రమము s. n. Labour, toil, fatigue, weariness, difficulty, trouble, distress.

s. శ్రవణము s. n. 1. Hearing, listening. 2. the ear. 3. the twenty-second lunar mansion. శ్రవణేంద్రియము The sense of hearing.

s. శ్రవము or శ్రవస్సు s. n. The ear.

s. శ్రాంతము &c. adj. 1. Fatigued, tired, wearied. 2. calm, tranquil.

s. శ్రాద్ధము s. n. A funeral ceremony, observed at various fixed periods, and for different purposes, consisting of offerings with water and fire, to the gods, and manes; and gifts and food to the relations present, and assisting bramins. It is especially performed for a parent recently deceased, or for three paternal ancestors, or for all ancestors collectively, and is supposed necessary to secure the ascent and residence of the souls of the deceased, in a world appropriated to the manes. శ్రాద్ధదేవుడు s. n. *Yama*, the regent of death.

s. శ్రావణము s. n. 1. The fifth Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Leo*. 2. the pincers used by goldsmiths.

s. శ్రావ్యము adj. Harmonious.

s. శ్రీ s. n. 1. *Lutchmi*, the goddess of riches, plenty, and prosperity, and wife of *Vishnoo*. 2. fortune, prosperity, success, thriving. 3. wealth, riches. 4. beauty, splendour, lustre. 5. *Suruswatee*, the goddess of learning. 6. *Parvatee*, the wife of *Siva*. 7. light. 8. an auspicious invocation, at the commencement of any writing. 9. a prefix of respect to proper names. 10. poison, venom. శ్రీకంఠుడు s. n. (from s. కంఠ *the throat.*) *Siva*, as having swallowed the poison produced at the churning of the ocean. శ్రీకరము adj. Giving fortune, or prosperity.

s. శ్రీకాకుళము s. n. 1. The *Chicacole* district in the *Ganjam* province. 2. the town of *Siccacollum*, near *Masulipatam*.

s. శ్రీకాళహస్తి s. n. *Calastry*, near *Madras*.

s. శ్రీగంధము s. n. Sandal-wood.

s. శ్రీజుడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid.

s. శ్రీతాళము s. n. A peculiar species of the *palmyra* tree, growing chiefly in *Ceylon*, and producing a very broad leaf, much in request for books, the writing being indented on it with an iron style.

s. శ్రీదుడు s. n. *Cubera*, the god of riches.

s. శ్రీధరుడు or శ్రీపతి s. n. One of the names of *Vishnoo*.

s. శ్రీమంతము &c. adj. Rich, wealthy, prosperous. శ్రీమంతుడు s. n. *Vishnoo*.

s. శ్రీముఖ s. n. The seventh year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. శ్రీముఖము s. n. A letter from a *Gooroo*, or bishop.

s. శ్రీరంగపట్టణము s. n. The *city* of *Seringapatam*.

s. శ్రీరంగము s. n. *Seringham*, near *Trichinopoly*, renowned for it's sanctity, and it's famous Hindoo temple.

s. శ్రీవత్సుడు s. n. A horse, having a curl of hair on his breast.

s. శ్రీవత్సము s. n. A particular mark, said to be a curl of hair, on the breast of *Vishnoo*; who is hence termed శ్రీవత్సలాంఛనుఁడు or శ్రీవత్సాంకుఁడు.

s. శ్రీవాసము s. n. The lotus; as the abode of *Lutchmi*.

s. శ్రీవృక్షము s. n. The holy fig tree. *Ficus religiosa*.

s. శ్రీశుఁడు s. n. A name of *Vishnoo*.

s. శ్రీశైలము s. n. The pagoda of *Shri Shylum*, also termed *Purvatum*, a place of superior sanctity among the Hindoos, situated in the *Kurnool* country, on the river *Krishna*, and described by Captain Colin M'Kenzie, in the fifth volume of the Asiatic researches.

s. శ్రుత adj. Sacred science, holy writ. adj. Heared.

s. శ్రుతి s. n. 1. The *Vedas*, or Hindoo scriptures. 2. the ear. 3. a division of the octave; a quarter tone, or interval, of which twenty-two are enumerated; four constituting a major tone, three a minor, and two a semi-tone; the *Srootis* are personified as nymphs.

s. శ్రేణి s. n. 1. A line, row, or range. 2. a street.

s. శ్రేణిక s. n. A tent.

s. శ్రేయము or శ్రేయస్సు s. n. 1. Virtue, or moral merit. 2. final beatitude, the delivery of the soul from body, and it's exemption from further transmigration. 3. good fortune, prosperity. శ్రేయోవంతము &c. adj. 1. Fortunate, prosperous. 2. virtuous.

s. శ్రేష్ఠము &c. adj. Best, most excellent, pre-eminent.

s. శ్రోణ s. n. Rice gruel.

s. శ్రోణి s. n. The hip, and loins.

s. శ్రోణుఁడు s. n. A cripple.

s. శ్రోత్రము s. n. The ear.

s. శ్రోత్రియుఁడు s. n. A bramin, versed in the *Vedas*.

s. శ్లథము adj. Slackened, loose, relaxed.

s. శ్లక్ష్ణము adj. Small, fine, minute.

s. శ్లాఘ s. n. Applause, praise, approbation, panegyric, eulogium.

s. శ్లేష s. n. A figure of rhetoric; choice, or connection, of words, so as to admit of a double interpretation; a species of pun.

s. శ్లేష్మము s. n. The phlegmatic humour; one of the three principal humours, or fluids of the body.

s. శ్లోకము s. n. 1. A verse, or stanza. 2. fame, celebrity.

s. శ్వనిక s. n. A night during which dogs bark, or howl.

s. శ్వపచుఁడు s. n. A man of the *Chundala*, or outcast, tribe.

s. శ్వభ్రము s. n. A hole, gap, or chasm.

s. శ్వయథువు s. n. Intumescence, swelling, dropsy.

s. శ్వశురుఁడు s. n. A father-in-law.

s. శ్వశ్రూవ s. n. A mother-in-law.

s. శ్వస్త్యయనము s. n. Welfare, happiness, prosperity. adj. Happy, prosperous.

s. శ్వసనుఁడు s. n. Air, wind; or the deity thereof.

s. శ్వసితము or శ్వాసము s. n. Breathing; breath.

s. శ్వానము s. n. A dog.

s. శ్వాపదము s. n. A beast of prey, in general.

s. శ్విత్రము s. n. The white-leprosy.

s. శ్వేతభంగరము s. n. A lion.

s. శ్వేతము s. n. 1. The colour white. 2. silver. 3. a rupee. adj. White. శ్వేతవాహనుఁడు s. n. A name of *Arjoona*; as riding on a white horse.

ష

ష The forty-seventh letter, and thirty-second consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. షంఢము s. n. A multitude, heap, or quantity.

s. షండుఁడు s. n. A eunuch, or impotent man.

s. షట్టను s. n. Six in number. షణ్ముఖుఁడు s. n. (from s. ఆనన *a face.*) A name of *Koomaraswamy*, or *Kartecaya*, the Hindoo *Mars*.

s. షట్పదము s. n. A large bee.

s. షడ్జము s. n. The fourth note of the Hindoo gamut.

s. షడ్వర్గుఁడు s. n. *vide* షడ్గుఁడు.

s. షష్టి s. n. & adj. Sixty. (P. شصت).

s. షష్టికములు s. n. plu. A sort of paddy, of quick growth.

s. షష్టితమము adj. Sixtieth.

s. షష్ఠము adj. Sixth.

s. షష్ఠీ s. n. The sixth lunar day, of either lunar fortnight.

s. షిడ్డుఁడు s. n. A gallant, paramour, or libertine.

s. షోడశకము s. n. or adj. Sixteen.

s. షోడశము adj. *Sixteenth.*

స

స The forty-eighth letter, and thirty-third consonant, in the Teloogoo alphabet. It is substituted for initial చ, when words beginning with చ are preceded by nouns in the nominative case, even when used accusatively, or by any part of the verb ending in ము, దు, and ని, or by the words అప్పుడు, ఇప్పుడు and ఎప్పుడు.

s. సం particle in composition only, With, together with, &c., being the optional form of writing సమ్.

s. సంకటము s. n. 1. Trouble, misfortune. 2. difficulty. 3. illness, indisposition, pain. adj. Narrow, contracted.

s. సంకటి s. n. A sort of coarse bread.

s. సంకరము s. n. 1. Sweepings, dust. 2. mixing, blending. 3. a mixed cast, or race; one proceeding from the promiscuous intercourse of the four pure Hin-

doo tribes in the first instance, and again from their commerce with the descendants of such a connection, or the indiscriminate cohabitation of those descendants amongst one another; most Hindoos of the present age are of one of the many branches of this race, the highest of which is impure, and inferior to the *Seodras*.

s. సంకర్షణుడు s. m. A name of *Balarama*, the elder brother of *Krishna*.

s. సంకల్పము s. n. A resolve; mental determination, or resolution; volition, will; project, design. 2. a religious or solemn vow, or declaration. సంకల్పుడు s. m. The Hindoo Cupid; as born from the will. సంకల్పించు To resolve, or determine.

s. సంకుకము &c. adj. 1. Unsteady; fickle. 2. uncertain, doubtful.

s. సంకాశము &c. adj. Like, similar; in composition only.

s. సంకీర్ణము &c. adj. 1. Crowded, confused. 2. miscellaneous, mixed, impure.

s. సంకీర్తన or సంకీర్తనము s. n. Celebrating, praising.

rus. సంకు s. n. *vide* s. శంఖము No. 1.

s. సంకులము adj. 1. Confused, crowded, impervious. 2. inconsistent, contradictory.

s. సంకుళ s. m. A civet cat. సంకుమదము s. n. Civet.

r. సంకెల s. n. A fetter, or iron.

s. సంకేతము s. n. 1. A gesture, nod, wink, or token. 2. design, resolution, engagement. 3. a rendezvous. సంకేతించు To design, resolve, or engage. సంకేతము చేయు To appoint a rendezvous.

s. సంకోచము s. n. Shrivelling up, contracting. 2. hesitation, timidity, modesty, సంకోచించు v. a. 1. To shrivel up, or contract. 2. to hesitate, &c.

s. సంక్రందనుడు s. m. A name of *Indra*.

s. సంక్రమము s. n. Difficult progress, making way through what is nearly impervious. 2. a bridge, or other means of effecting such a passage.

s. సంక్రమించు v. a. (from the above.) To encroach on.

s. సంక్రాంతి or సంక్రమణము s. n. The actual passage of the sun, or other planetary body, from one sign of the zodiac, into another.

s. సంఖ్య s. n. 1. Numbers in general. 2. a number, or numeral. 3. counting.

s. సంఖ్యాశాస్త్రవంతుడు s. m. A learned bramin, or *pundit*.

r. సంగడము s. n. Help, assistance, aid.

r. సంగడి s. n. 1. A kind of boat, constructed of two drunks of the palmyra tree, hollowed out. 2. friendship. 3. a friend.

s. సంగతి s. m. 1. Association, union. 2. subject, matter, affair, business, circumstance, occurrence, contents of a writing. సంగతించు To happen, or occur.

r. సంగమదుగు s. m. A natural lake, near a village.

s. సంగమము s. n. 1. Meeting, union, junction, association. 2. copulation, coition.

3. confluence, as of rivers. 4. the adaptation of two things to each other.

s. సంగమము s. n. Union, junction, confluence.

s. సంగరము s. n. 1. War, battle, combat. 2. promise, assent.

s. సంగాది or సంగాతి s. n. A friend, companion, or comrade.

s. సంగీతము s. n. Vocal music; a song, singing.

T. సంగ్రు s. n. Half of the whole produce of the crop.

s. సంగ్రహము s. n. 1. Collection, acquisition, amassing. 2. compilation. 3. abridgment. 4. taking, seizing, receiving. సంగ్రహించు To acquire, or amass.

s. సంగ్రామము s. n. War, battle, combat.

s. సంగ్రాహము s. n. 1. The fist. 2. the gripe of a shield.

s. సంఘటన s. n. 1. Meeting, encountering. 2. occurrence. సంఘటించు v. n. To occur, or happen.

s. సంఘము s. n. A multitude, or number, of living beings.

s. సంఘర్ణము or సంఘర్షము s. n. 1. Rivalry, vieing. 2. rubbing, trituration.

s. సంఘాతము s. n. A flock, multitude, heap, or quantity.

T. సంచకట్టు s. n. Earnest money.

s. సంచయము s. n. A heap, multitude, quantity, or number.

s. సంచారము s. n. Traversing, wandering, roaming. సంచరించు v. n. To wander, or roam about.

T. సంచి or సంచీ s. n. A purse, or bag.

T. సంచిక or సంచీక s. n. A section, or part of a book, written on palmyra leaves.

s. సంచితము adj. Amassed, collected, gathered.

T. సంచె s. n. Knowledge of finesse, or nicetics.

TD. సంజ s. n. (from s. సంధ్యా) Twilight, evening.

s. సంజఘనము s. n. A cluster of four houses.

s. సంజ్ఞ s. n. 1. A gesture, token, or sign. 2. the technical name of any affix, in grammar.

s. సంజ్ఞము or సంజ్ఞువు &c. adj. Knock-kneed.

T. సంత s. n. A fair, or market day.

T. సంతకము s. n. Signature.

s. సంతతము adv. Always, constantly, eternally.

s. సంతతి s. n. 1. Race, lineage. 2. offspring, progeny, issue.

T. సంతన s. n. 1. Agreement or concordance. 2. obtaining, procuring. 3. joining, junction.

s. సంతప్తము &c. adj. Suffering pain, or distress.

s. సంతమసము s. n. Universal, or great, darkness.

T. సంతరించు v. n. To nourish, or feed.

s. సంతర్పణ s. n. The ceremony of feeding bramins.

TD. సంతసము or సంతోసము s. n. vide సంతోషము.

s. సంతానము s. n. 1. Offspring, progeny, issue. 2. race, lineage.

s. సంతానిక s. n. *Cream.*

s. సంతాపము s. n. Heat, burning heat; torment, pain, distress. సంతాపించు To be afflicted, or be in distress.

TUD. సందు s. m. *vide* సంతానము No. 1.

s. సంతోషము s. m. Joy, delight, pleasure, satisfaction, happiness, gladness. సంతోషించు or సంతోషిల్లు v. n. To rejoice, to be pleased, glad, delighted, or happy. సంతుష్టము &c. adj. Delighted, pleased, satisfied.

s. సందంశము s. n. A pair of tongs, or nippers.

T. సందడి s. n. Noise, clamour, disturbance. సందడించు To make a noise.

s. సందర్భము s. n. 1. Convenience. 2. opportunity. 3. occurrence.

s. సందర్శనము s. n. Looking, seeing. సందర్శించు v. a. To look, or see.

s. సందానము s. n. A rope, or cord; especially for tying cattle. సందానితము &c. adj. Bound, tied.

s. సందిగ్ధము adj. Doubted, questioned. s. n. Doubt.

TUD. సందియము s. n. *vide* సందేహము.

T. సందిలి s. n. making in the inflex. sing either సందిటి, or సందిలి The arm, from the shoulder to the elbow.

T. సందిలిదండ s. n. An ornament worn upon the shoulder, or upper part of the arm.

T. సందు s. n. 1. A lane, or narrow street. 2. a cleft, or opening. 3. an intermediate space of time. 4. a direction, side, or quarter. 5. an opportunity.

T. సందుదయలు or సందుగొట్టు v. n. Evil spirits to affect children.

s. సందేశము s. n. News, tidings, information; a message. సందేశహరుడు (from s. హర *who takes.*) A messenger, or envoy.

s. సందేహము s. n. Doubt, uncertainty, scruple, hesitation, suspicion. సందేహించు v. n. To doubt, hesitate, or suspect.

s. సందోహము s. n. A flock, multitude, or assemblage.

TUD. సంద్రము s. n. *vide* s. సముద్రము.

s. సంధ s. m. 1. A vow, or promise. 2. state, condition. 3. steadiness, fixation.

s. సంధానము s. m. 1. Mixing, joining. 2. combination, association, intimate union. సంధానించు v. a. To join, or unite. సంధానితము &c. adj. United, bound.

s. సంధి s. n. 1. Union, junction, connexion, combination. 2. peace, making peace, pacification. 3. a hole, or chasm. 4. a hole made in a wall, or underneath it, for hostile, or felonious purposes. 5. the union of letters, to avoid dissonance, or hiatus.

s. సంధించు v. a. 1. To join, or unite. 2. to fix, or place; as an arrow on the bow. v. n. To meet. సంధితము &c. adj. Joined, fastened, tied.

s. సంధిని s. n. A cow with calf, or that has taken the bull.

s. సంధిలు or సంధిల్లు v. n. To meet, or come in contact.

s. సంధ్య s. n. 1. Twilight. 2. the daily prayers and ceremonies of the first three

pure Hindoo tribes, especially of the brahmins. సంస్కారాలు To perform these ceremonies.

s. సంపత్తి - సంపదలు or సంపద s. n. Success, prosperity; increase of wealth, power, or happiness.

s. సంపన్నము &c. adj. 1. Accomplished, completed, effected, obtained. 2. prosperous, fortunate, thriving, happy.

s. సంపరాయము s. n. 1. War, battle, combat. 2. calamity, adversity.

s. సంపర్కము s. n. 1. Meeting, contact. 2. union, mixture. 3. copulation.

s. సంపాదించు v. a. To procure, obtain, acquire, get, or earn. సంపాదన or సంపాద్యము s. n. Acquisition; earning.

s. సంపుటము s. n. A casket, or covered box.

s. సంపూర్ణము &c. adj. Complete, finished, whole, entire.

r. సంపెంగ చెట్టు or సంపంగిచెట్టు s. n. The plant termed *Michelia champaca*.

s. సంప్రతి s. n. A person who aids a village *Curnum*.

s. సంప్రతించు v. a. To compare, or examine, especially books or accounts.

s. సంప్రదాయము s. n. Traditional doctrine; what has been transmitted from one teacher to another, and is established as of sacred authority. 2. usage, custom.

s. సంప్రయోగము s. n. Connexion, relation; mutual proportion, dependance, or association.

s. సంప్రసన్నము adj. Blown, blossomed, expanded.

s. సంబంధము s. n. Connexion, relation; affinity either natural, or essential. సంబంధించు v. n. To be related, or connected.

r. సంబరము s. n. 1. A festival. 2. joy.

s. సంబలి s. n. A procuress, or bawd.

s. సంబళము s. n. Wages, salary, hire.

s. సంబాధము adj. Narrow, confined, impassable.

r. సంబారు s. n. Spicery.

r. సంబాళులు s. n. plu. A particular species of paddy.

s. సంభవము s. n. 1. Birth, production. 2. cause, origin. సంభవించు - సంభవిల్లు or సంభవిలు v. n. 1. To be born. 2. to happen, or occur.

s. సంభారము s. n. Provision, preparation; getting every thing ready, or complete.

s. సంభావన s. n. 1. Honor. 2. a present, or reward. సంభావించు To honor, to reward.

s. సంభాషణము s. n. Conversation, discourse. సంభాషణచేయు To converse, or associate with.

s. సంభేదము s. n. 1. The mouth of a river. 2. the confluence of two rivers.

s. సంభోగము s. n. 1. Enjoyment, pleasure, delight. 2. copulation, coition. సంభోగించు or సంభోగముచేయు v. a. To copulate.

s. సంభ్రమము s. n. 1. Fear, terror. 2. flurry, confusion. 3. honor, respect. 4. joy,

pleasure. 5. grandeur. సంభ్రమించు v. n To be elated.

s. సంయమని s. m. The city, or capital, of *Yama*, the judge of departed souls.

s. సంయుక్తము or సంయుతము &c. adj. 1. Compounded, united, joined, annexed. 2. endowed with, possessed of.

s. సంయోగము s. n. War, battle, combat.

s. సంయోగము s. n. Intimate union, or association.

s. సంయోజితము &c. adj. Joined, annexed, attached.

T. సంయ్యిటుబ్బి s. n. An ink bottle.

s. సంరంభము s. n. 1. Rage. 2. arrogance. సంరంభించు v. n. 1. To be enraged. 2. to evince arrogance, or prowess.

s. సంరక్షణ s. n. Support, maintenance, nourishment. సంరక్షించు v. n. To support, nourish, cherish, or maintain.

s. సంరావము s. n. Sound, noise.

s. సంరూఢము adj. 1. Budded, blossomed. 2. audacious, presuming.

s. సంరోధించు v. a. To hinder, impede, or prevent.

s. సంవత్సరము s. n. A year. సంవత్సరాది s. n. The new year's day.

s. సంవర్తకము s. n. The plough of *Balarama*, which was also his weapon.

s. సంవర్తము s. n. 1. Destruction of the world. 2. a cloud.

s. సంవర్తిక s. n. The new leaf of a water lily.

s. సంవసథము s. n. A village.

s. సంవాదము s. n. Communication of intelligence, or news. సంవాదించు To communicate, or talk.

s. సంవాహనము s. n. Rubbing the person; kneading the limbs.

s. సంవిత్తి s. n. Understanding, intellect.

s. సంవీతము s. n. The sacerdotal thread, when suspended round the neck only. adj. Surrounded.

s. సంవృతము &c. adj. Covered, concealed.

s. సంవేశము s. n. Hurry, flurry.

s. సంవేశము s. n. 1. Sleep. 2. dreaming.

s. సంవ్యానము s. n. 1. An upper garment. 2. vesture, cloth.

s. సంశయము s. n. Doubt, uncertainty, scruple, suspicion. సంశయించు To doubt, or suspect.

s. సంశ్రయము s. n. Protection, asylum, refuge; a place of safety. సంశ్రయించు To court one's favour, or protection.

s. సంశ్లేషము s. n. An embrace.

s. సంసక్తము &c. adj. Contiguous, adjoining, near.

s. సంసత్తు s. n. An assembly, or meeting.

s. సంసరణము s. n. A high way.

s. సంసారము or సంసృతి s. n. 1. A family. 2. a wife. సంసారి s. n. A man who has a family.

s. సంసిద్ధి s. n. 1. The natural state, or quality. 2. nature, disposition.

s. సంస్కారము s. n. 1. Memory, recollection. 2. a purificatory rite or ceremony. 3. apprehension.

s. సంస్కృతము adj. 1. Wrought, artificially made. 2. finished. 3. adorned. 4. ex-

cellent, best. 5. prepared. s. n. Language grammatically correct; the Sanscrit tongue.

s. సంప్రయము s. n. 1. An assemblage, or heap. 2. vicinity. 3. expansion.

s. సంప్ర s. n. 1. Continuance in the right way; correct conduct. 2. an assembly, or meeting. 3. a royal mandate, or ordinance. 4. death, dying.

s. సంస్థానము s. n. A large hereditary landed estate.

s. సంస్పర్శ s. n. Touching, contact.

s. సంహతి s. n. A flock, multitude, or assemblage.

s. సంహననము s. n. 1. The body, or constitution. 2. rubbing the limbs.

s. సంహారము s. n. 1. Destruction, annihilation, killing. 2. the end of the world. సంహరించు v. a. To kill, destroy or annihilate.

s. సంహిత s. n. 1. An arrangement of the text of the *Vedas* into short sentences, regulated when the style is verse by the species of verse, and when prose by the subject, and denominated after the person or persons by whom the arrangement was originally made; it is also sometimes considered as synonymous with a *Sacha*, a branch or school of the *Vedas*, of which sixteen are reckoned to the *Riq Veda*, one hundred and one to the *Yajoosh*, one thousand in the *Sama*, and nine in the *Atharvan*. 2. in grammar, proximity of two letters without an intermediate pause, *Sandhi* or junction, though usually considered rather as the state preparatory to the actual junction, than the junction itself. 3. a compilation, a code, a digest.

s. సంక్షేపము s. n. Abbreviation, abridgement. adj. Abridged. సంక్షేపించు v. a. To shorten, or abridge.

s. సకలము adj. All, entire, whole. s. n. The aggregate, or whole.

inf. సకినము s. n. *vide* కకునము.

r. సకిలించు v. n. To neigh. సకిలింత s. n. A neigh, neighing.

r. సకటు s. n. An average.

s. సక్తుపు s. n. Flour.

s. సక్థి s. n. The thigh.

s. సఖి or సకియ s. n. (H. سکھی) A woman's female friend, a confidant.

s. సఖుడు s. n. (H. سکھا) A friend.

s. సఖ్యము s. n. Friendship.

r. సగటు or సగుటు s. n. *vide* సకటు.

r. సగము s. n. The half; a moiety.

s. సగరుడు s. n. 1. The name of a celebrated sovereign of *Ayodhya*. 2. a potter.

s. సగోత్రీయుడు s. n. A distant kinsman, or one sprung from a common ancestor, and connected by funeral oblations, of food and water.

r. సగ్గు v. n. 1. To be degraded. 2. to grow feeble. 3. to be diminished, or decreased.

s. సఙ్గతి or సహఙ్గతి s. n. Eating together.

s. సచివోత్తముడు s. n. A counsellor, or minister. 2. a companion, or friend.

s. సచేలస్నానము s. n. Bathing with one's clothes on; especially after any great defilement.

T. సజ్జ s. n. A bed, or couch.

s. సజ్జనకము &c. adj. 1. Of honorable parentage; well born, respectable, reputable. 2. good, virtuous.

T. సజ్జలు s. n. plu. The grain termed *Holcus spicatus*. *vide* కంబెలు.

TUD. సజ్జీకారము s. n. 1. Resin in general. 2. the resin, or exudation, of the *Sal* tree.

s. సటa s. m. 1. An ascetick's clotted hair. 2. a mane.

T. సటa s. n. An untruth, or lie. adj. False, untrue.

T. సడలు v. n. 1. To become slack, or loose. 2. to be degraded, or diminished.

T. సడి s. n. 1. Noise, clamour. 2. notoriety.

T. సడించు v. a. 1. To pound, or beat, rice, so as to deprive it of it's husk. 2. to beat.

సడింపులు s. n. plu. Rice beaten as above.

T. సడుగులు s. n. plu. The joints of the hip.

T. సడ్డ s. n. Regard, esteem, honor. సడ్డచేయు v. a. To esteem, regard, honor, respect, or care for.

T. సడ్డకుడు s. n. The husbands of two sisters stand to each other in the relation defined by this word.

T. సణుగు v. n. To grumble, or mutter.

s. సత్ adj. in composition only, Good, virtuous; as సచ్ఛౌర్యము A good or virtuous action.

TUD. సత s. n. (from s. సప్తన్) The number seven, as applied to the dice.

T. సతకము adj. 1. Eternal. 2. certain, permanent.

s. సతి s. n. 1. *Parvatee*. 2. a virtuous woman. 3. a woman in general.

s. సత్కారము s. n. Honor, respect, politeness. సత్కరించు To honor, to evince respect.

s. సత్త్వ s. n. 1. Juice, sap, essence. 2. result, effect, use. 3. powur, ability.

TUD. సతి s. n. *vide* శక్తి.

s. సత్తు s. n. Being, existence. adj. Excellent, good, virtuous.

T. సత్తు s. n. 1. Pewter. 2. sediment, refuse.

T. సత్తువ or సత్తువ s. n. Strength, force, capability.

s. సత్యంకారము or సత్యకము s. n. Ratification of a bargain.

s. సత్యము s. n. 1. Truth. 2. an oath. సత్యవచస్సుడు s. n. (from s. వచస్ *speech.*) A sage, saint, or seer.

s. సత్యవసిష్ఠుడు s. n. A name of *Vyasa*, as the son of *Satyavutee*.

s. సత్యానృతము s. n. Traffick, commerce, trade.

s. సత్యాపనము s. n. *vide* సత్యంకారము.

s. సత్రము or సత్రము s. n. 1. A sacrifice. 2. a choultry, or halting house for travellers. సత్రశాల s. n. A choultry in which food is daily distributed in charity.

s. సత్వము s. n. 1. One of the three *Goonas*, or properties of man and nature; the quality of excellence or goodness; that

which enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth, and the predominance of which renders the *person* in whom it resides virtuous, gentle, devout, charitable, chaste, honest, &c., and the *thing* pure, mild, &c. 2. substance, thing; either elementary substance as earth, air, fire, &c. or any thing of which some property may be predicated. 3. nature, natural property or disposition. 4. vigour, power, strength. 5. essence, substance. 6. life, principle of *being*. 7. an animal, a being.

2. శర్వరము s. n. Quickness, swiftness.

3. శవనము s. n. A house.

4. శమము or శమమును చేయు v. a. To kill, murder, or assassinate.

5. శమరీ adj. (from A. زمر) Aforementioned, aforesaid.

6. శమను or శమమ్ s. n. 1. An assembly, a meeting. 2. *vide* under ప్రాశన్న.

7. శమస్యుడు s. n. 1. An assistant, or bystander, at a sacrifice. 2. a spectator.

8. శదా adv. Always, at all times. శదాగతి s. n. (from s. గత *going*.) The wind.

9. శదాతనము adj. Eternal.

10. శదాపుష్టి s. n. A sort of fennel. *Anethum panmorium*.

11. శదాశివుడు s. n. *Siva*; as always auspicious.

12. శదృశము &c. adj. Like, similar.

13. శదేశము adj. Near, proximate.

14. శద్దు s. n. Sound, noise. interj. Hush! silence!

15. శద్మము s. n. A house, or dwelling.

16. శద్మశథము s. n. A village.

17. శధ్యా adv. At this present instant; at present.

18. శనలు s. n. plu. *vide* శనలు.

19. శనత్కుమారుడు s. n. One of the four sons of *Brumha*, and the eldest of the progenitors of mankind.

20. శనాతనము &c. adj. Eternal, perpetual, permanent.

21. శనాతనుడు s. n. 1. *Brumha*, the creator. 2. *Vishnoo*, the preserver. 3. *Siva*, the destroyer and reproducer.

22. శనాథము adj. Joined with; placed on.

Tup. పది s. n. *vide* శది.

23. శదిశము adj. Near, proximate.

Tup. పన్న s. n. *vide* శన్న No. 1.

24. శన్న adj. *vide* శన్నము. శన్నూలువడు lit. to spin thin threads. To become lean.

25. శన్నము s. n. 1. Thinness, leanness. 2 fineness. 3. smallness. adj. 1. Thin, lean. 2. fine. 3. small, little, narrow. శన్నపు or శన్నపరు v. n. To grow thin, to emaciate; to be lean.

26. శన్నాహము s. n. 1. Armour, mail, accoutrements. 2. preparation.

27. శన్నికల్లు s. n. A stone on which articles are bruised.

28. శన్నిధానము or శన్నిధి s. n. 1. Presence.

2. proximity. 3. appearance, perceptibility.

s. సన్నిపాతము s. n. A morbid state of the three humours.

s. సన్నిభము &c. adj. Like, similar.

s. సన్నివేశము s. n. An open space, either in a town, or it's vicinity, where the people take exercise, or diversion.

s. సన్నుతి s. n. Praise, commendation. సన్నుతించు v. a. To applaud, or praise.

s. సన్న్యాసి s. n. A *Sanyasi*, or brahmin in the fourth prescribed stage of life; that of the religious mendicant. సన్న్యాసము s. n. The profession of a *Sanyasi*. సన్న్యసించు To become a *Sanyasi*.

s. సన్మానము s. n. Homage, honor, politeness. సన్మానించు To honor, or pay respect to.

s. సపత్నీయుడు s. n. An enemy, foe, or adversary.

s. సపర్య s. n. Worship, reverence, adoration, or respect.

s. సపిండుడు s. n. A kinsman, especially one connected by the offering of the funeral cake, to either or all of the names of the father, grandfather, and great grandfather, and their wives respectively, as sprung from them in directly collateral lines; the relationship stops with every fourth person, as the fifth cannot perform the offering of a cake to the father even of the deceased.

s. సప్తకము s. n. 1. Seven. 2. the ceremony performed on the twelfth day after death.

s. సప్తజిహ్వుడు s. n. A name of *Agni*, the god of fire.

s. సప్తతంతువు s. n. A sacrifice, or ceremony in which oblations are presented.

s. సప్తతి adj. Seventy.

s. సప్తదశకము adj. Seventeenth.

s. సప్తదశము adj. Seventeenth.

s. సప్తమము adj. Seventh.

s. సప్తమి s. n. The seventh lunar day, of either lunar fortnight.

s. సప్తల s. n. The double jasmin. *J. Zambac. fl. multiplicatis.*

s. సప్తహస్తుడు or సప్తహస్తి s. n. *Agni*, the god of fire; as being seven handed, or formed of seven flames.

s. సప్తాశ్వుడు s. n. (from s. సప్త *seven*, and s. అశ్వ *a horse.*) A name of the sun.

s. సప్త s. n. A horse.

rep. సప్పము s. n *vide* s. సర్పము.

r. సభ్యంతము s. n. Abuse, of the vilest or most obscene kind.

T. సబ్బు s. n. Soap. (H. صابن)

T. సబ్బుబియ్యము s. n. Sago.

s. సభ s. n. (H. صبا) 1. An assembly, or meeting 2. a house. 3 a royal court; an assembly of wise and learned men. సభాసదుడు or సభ్యుడు s n. One of a company, or assembly. సభకూటము An assembly to collect, or meet. సభకూర్చు To assemble a meeting. సభకూర్పించు v. caus. To cause a meeting to be assembled. సభ్యుడు s. n. One who is fit for an assembly.

s. సమ్ A sanscrit particle, prefixed to words of that language, and implying 1. Uni-

on, junction (with together.) 2. assemblage, collection. 3. beauty or perfection. 4. intensity. As a prefix it may be said to correspond with the English prefixes *con co com &c.*

s. సముఁజసము &c. adj. 1. Right, fit, proper. 2. correct, accurate.

క్రి. సముకట్టు v. a. To prepare, *to* put in array, to keep in readiness.

వ్రి. సముకూరు or సముకూఱు v. n. 1. To conspire, coincide, or agree. 2. to succeed. 3. to happen, or occur. సముకూర్చు v. a. *To cause to agree, or coincide, succeed, or happen.*

s. సము గ్రము adj. All, entire, full, complete.

s. సముజ్ఞ s. n. Reputation, fame, renown, celebrity.

s. సముజ్ఞ s. n. An assembly, or meeting.

s. సముధికము adj. Exceeding.

s. సముము &c. adj. 1. Like, similar. 2. equal. 3. equable, uniform. సముముచేయు To level, or equalize. సముచిత్తము s. n. An equable temper.

s. సమువుము s. n. 1. A time, or opportunity; season fit or proper time for any thing. 2. leisure. 3. an oath. 4. a confederation, or engagement.

వ్రి. సమువు v. n. 1. To die, or expire. 2. to be diminished, expended, or worn out. సమయించు v. a. 1. To kill. 2. to wear out.

s. సమరము s. n. Battle, war, combat, conflict.

వ్రి. సమర్థ s. n. The first appearance of the menses.

s. సమర్థము &c. adj. 1. Powerful, strong. 2. able, capable. 3. perfectly versed in, or master of.

s. సమవర్తి s. n. A name of *Yama*, the regent of *Tartarus.*

s. సమవాయము s. n. 1. A flock, multitude, or assemblage. 2. one of the categories, or *Padarthas*, in logic. *relatio.*

s. సమసేతము &c. adj. Mixed, *mingled*, *blended.*

s. సమష్టి adj. Collected, assembled.

s. సమసుట్టి s. n. The end of a *Calpa*, and destruction of the world.

s. సమస్తము adj. 1. All, whole, entire, complete. 2. compound, compounded.

s. సమస్య s. n. Part of a stanza proposed by one person, to be completed by another, as a trial of skill.

s. సముఖము or సముఖము s. n. Presence, sight. adv. Before, in presence, or in sight of.

s. సమూకమిు s. n. A smell diffusing fragrance.

s. సమూహ్య s. n. 1. Fame, reputation. 2. confederation, convention.

వ్రి. సమూచారము s. n. 1. News, tidings, intelligence, information. 2. a message. 3. an occurrence.

s. సమూజము s. n. A crowd, flock, or multitude.

s. సమూజ్ఞ s. n. *vide* సమూహ్య No. 1.

s. సమాధానము s.n. 1. Conciliation, agreement, consent. 2. tranquillity, peace. 3. reconciling differences.

s. సమాధి s. n. 1. Deep meditation, restraining the senses and confining the mind to contemplation on the true nature of the spirit. 2. reconciling differences. 3. perseverance in a difficult undertaking. 4. a grave, or tomb.

s. సమానము &c. adj. 1. Like, similar. 2. equal. s. n. One of the vital airs supposed by the Hindoos to exist in the human body; it's place is supposed to be near the navel, and it is considered essential to digestion.

s. సమాపనము s. n. 1. Slaughter, killing, destroying. 2. conclusion, completion.

s. సమాప్తి s. n. End, conclusion.

v. సమారించు v. a. 1. To manage. 2. to controul.

s. సమాసము s.n. in grammar, Composition of words, formation of compound terms.

s. సమాహారము s. n. Assemblage, aggregation; collection, either in fact, or thought.

s. సమాఖ్యయను s. n. 1. A name, or appellation. 2. a match, main, or contest, of cocks, &c.

s. సమితి s. n. 1. An assembly, or multitude. 2. war, battle, combat.

s. సమిత్తు s. n. 1. Fuel. 2. war, battle, combat.

s. సమిధ s. n. *vide* సమిత్తు. No. 1.

s. సమీరము s. n. War, battle, combat.

s. సమీపము adj. Near, proximate, contiguous. s. n. Proximity, neighbourhood.

s. సమీరణము or సమీరము s. n. Wind, or air.

s. సముఖము s.n. Presence, proximity.

s. సముచ్చయము s. n. in grammar, Conjunction of words; the power of the words *and, also*.

s. సముచ్ఛ్రయము s.n. 1. Elevation, height, exaltation. 2. enmity, opposition.

s. సముజ్ఝితము &c. adj. Abandoned, left, quitted.

s. సముదయము or సముదాయము s. n. A multitude, number, heap, or quantity.

v. సముదాయించు v. a. 1. To console, or condole with. 2. to pacify, or allay any passion.

s. సముద్గము s. n. A casket, or covered box.

s. సముద్దారుడు s. n. The superintendent over several villages.

s. సముద్ధతము &c. adj. Ill behaved, misbehaved.

s. సముద్ధరణము s. n. 1. Food vomited. 2. raising, lifting up. 3. eradicating.

s. సముద్రము or సముద్రుడు s. n. The sea, or ocean.

s. సమూహము s. n. A flock, crowd, or multitude; a heap or quantity.

s. సమృద్ధి s. n. Thriving, increase, prosperity, success.

s. సమ్మతి s. n. 1. Consent, assent, accord, acquiescence, compliance. 2. pleasure, command. సమ్మతించు To consent, or agree.

s. సమ్మదము s. n. Joy, pleasure, happiness.

s. సమ్మర్దము &c. adj. Crowded, confused. s. n. War, battle, combat.

s. సమ్మార్జని s. n. A broom.

TUD. సమ్మె or సమ్మియ s. n. (from s. సమయ) Confederation, convention, league.

T. సమ్మెట s. n. A sledge hammer.

s. సమ్రాట్టు s. n. A paramount sovereign prince, who has performed the *Rajasooya* sacrifice, and exercises despotic sway over others.

TUD. సయాం adj. (from s. స్వీయ) Own; as వాడు నాకు సయాంతమ్ముడు That man is my *own* younger brother.

T. సయించు v. n. To agree with; to be agreeable to.

T. సయిగ్ s. n. A wink, or sign.

TUD. సయితము adv. *vide* సహితము.

TUD. సయిరుడు s. n. *vide* సహోదరుడు.

T. సయ్యాట or సయ్యోటము s. n. Touching with the hand, or finger, in play, or joke.

G. సయ్యోధ్య s. n. Friendship.

T. సరకు s. n. Esteem, regard, care for. సరకుసేయు To regard, esteem, or care for.

T. సరగు s. n. Swiftness, speed. సరగ adv. Speedily, quickly, swiftly.

s. సరఘ s. n. A bee.

s. సరటు s. n. A lizard, chamelion, or guana.

s. సరణి s. n. Way, road, or path.

s. సరత్ని s. n. A short cubit, from the elbow to the extremity of the closed fist.

T. సరదతి s. n. Friendship.

s. సరమ s. n. A bitch.

s. సరము s. n. A pond, or pool. 2. a string of pearls, or wreath of flowers.

s. సరళము adj. 1. Candid, sincere, honest. 2. straight, upright. 3. easy, simple.

s. సరళలు s. n. plu. in grammar, The soft consonants, viz. ఎ జ ర ద ఐ.

T. సరస adv. Near.

s. సరసము adj. Juicy. s. n. A joke.

s. సరసు - సరస్సు or సరసి s. n. A *pond*, or pool. సరసీరుహము (from s. రుహ *that grows*.) A lotus.

s. సరస్వంతుడు s. n. The sea, or ocean.

s. సరస్వతి s. n. 1. The goddess of speech, and wife of *Brumha*. 2. speech; the faculty, or it's exercise. 3. a river. 4. the river *Sarsooty*, in the province of *Dehli*.

T. సరాఫు or సరాపు s. n. (from A. صرّاف) A shroff, money changer, or banker.

T. సరాళము adj. 1. Fit, proper. 2. easy, convenient.

T. సరాసరి s. n. (from P. سراسري) An average.

T. సరి adj. 1. Right; proper, fit, just. 2. equal. 3. even, not odd. adv. expressive of assent, Good, very well. సరిచేయు v. a. 1. To put in order, or arrange. 2. to level, or make even. 3. to complete, or finish. సరిపోవు v. n. To be *finished*, or completed. సరిచేయు or సరిపుచ్చు v. a. 1. To adjust; to arrange, or put in order. 2. to distribute, so that nothing

remains. 3. to finish, conclude, or complete. సరిపడు v. n. 1. To be on good terms. 2. to fit, or suit. 3. to be right, or proper. 4. to agree with one's wishes, habits, taste, &c.; to be pleasing or agreeable. 5. to be complete. సరిచూచు v. a. To examine, or compare, carefully. సరిగా adv. 1. Properly, rightly, correctly. 2. equally. 3. in good order. 4. completely, fully, perfectly.

r. సరిక s. n. Gold, or silver, lace.

r. సరిగె s. n. 1. A gold necklace. 2. gold, or silver, lace.

s. సరిత్తు s. n. A river in general. సరిత్పతి or సరిత్ప్రభుడు s. n. (from s. పతి *lord*, and s ముఁ *the possessive affix.*) The sea, or ocean.

r. సరిసిణి - సరిపెణ or సరిపెన s. n. A sort of gold chain, or necklace.

r. సరిపేసు s. n. Odds and evens.

c. సరిహద్దు s. n. (from P. سرحد) Boundary, extremity, frontier, limit.

s. సరీసృపము s. n. A snake, or serpent.

r. సరుకు s. n. Goods, articles, commodities, merchandize.

r. సరుచష్మి s. n. (from P. سرچشمہ) A superintendent.

r. సరుదు or సరును v. a. 1. To arrange. 2. to distribute what is enough for a few only, in equal shares, amongst many. సరుసుకొను v. comp. To arrange, &c., for one's own benefit.

r. సరులు s. n. plu. Chaplets, or wreaths of flowers.

c. సరేసు s. n. Glue. (from P. سریش)

s. సరోజము s. n. The lotus. సరోజిని s. n. A pond abounding with the lotus; a multitude of lotus.

c. సర్కారు s. n. (from P. سرکار) 1. The government. 2. a district comprehending several *Purgunas*.

s. సర్గ s. n. A chapter, book, or section.

s. సర్గము s. n. 1. Creation. 2. abandoning, relinquishment. 3. nature, natural disposition.

s. సర్పము s. n. A snake, or serpent.

s. సర్పిస్సు s. n. Clarified butter. *Ghee.*

s. సర్వంసహా s. n. The earth.

s. సర్వము s. n. 1. Water. 2. the soul, or spirit. 3. the sky, or atmosphere; the wind. 4. the mind. adj. All-pervading.

s. సర్వజిత్తు s. n. The twenty-first year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. సర్వజ్ఞము &c. adj. Omniscient, all-wise. సర్వజ్ఞుడు s. n. A name of *Siva*.

s. సర్వధారి s. n. The twenty-second year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. సర్వము adj. All, entire, whole, complete, universal. సర్వకాపనుడు s. n. (from s. కాపన *inflamer.*) A name of the Hindoo Cupid. సర్వభక్షకుడు s. n. (*from* s. భక్షక *who eats.*) Fire, as the destroyer of all things. సర్వమంగళ s. n. A name of *Parvatee*; *as ever auspicious.* సర్వేశ్వరుడు s. n. (from s. ఈశ్వర *lord.*) *Siva*, as the universal deity.

s. సర్వల s. n. An iron crow.

s. సర్వాభిసారము s. n. Assembling a complete army.

s. సర్షపములు s. n. plu. A sort of mustard seed, *Sinapis dicho.*

T. సఱాబు s. n. *vide* సరాబు.

T. సలత s. n. J. A small sack. 2. a quantity in capacity, equal to two and a half *looms.*

T. సలXపార s. n. A Hindoo spade, or hoe.

T. సలXము s. n. Human ordure. సలXమూరు To feed on ordure.

o. సలహా s. n. (from A. صلح) 1. Peace, concord. 2. advice, counsel.

T. సలాక s. n. A sledge hammer.

T. సలాపము or సలాబము s. n. A pearl fishery.

o. సలాము s. n. (from A. سلام) The usual Mosulman salutation; safety, blessing, peace.

s. సలిలము s. n. Water.

T. సలుపు v. a. 1. To make, or do. 2. to wage, or carry on. v. n. To give severe pain. s. n. Severe, or acute, pain.

s. సల్లాపము s. n. Conversation, familiar discourse. సల్లాపించు To converse, or talk familiarly.

T. సళువు v. n. 1. To grumble. 2. to give acute pain. s. n. Severe pain, also termed సళపరింత.

T. సళ్లి v. n. To become slack, or loose adj. Loose, slack. వాయువుసళ్లి Wind to escape behind; to fart.

TUD. సవతి s. n. (from s. సపత్నీ) The wives of the same husband stand to each other in the relation denoted by this word. సవతితల్లి A step-mother.

T. సవరు s. n. 1. Specimen, sample, or pattern. 2. a sort, or kind. adj. Like, similar.

s. సవనము s. n. 1. A sacrifice, or ceremony in which oblations are presented. 2. bathing, preparatory to a sacrifice.

s. సవము s. n. 1. A sacrifice, or oblation. 2. the juice, or honey, of flowers.

T. సవరణ s. n. Requisite implements, articles, &c.

T. సవరించు v. a. 1. To supply, or furnish. 2. to arrange, or put in order. 3. to prepare.

T. సవసవగా adv. As if observing, but pretending not to see; as if winking at.

o. సవారీ s. n. (P. سواری from سوار *mounted, riding; a rider.*) A conveyance of any kind; but especially a palanqueen.

o. సవాలు s. n. (from A. سوال) A question, or interrogatory.

s. సవిత్రుడు or సవితృ s. n. The sun.

s. సవిత్రి s. n. A mother.

s. సవిధము adj. Near, proximate.

T. సవురవుముత్తె s. n. An ornament worn by Hindoo females, on the hair.

T. సవురవుమెకము s. n. The *Bos grunniens.*

T. సవురము or సవరము s. n. The hair of the *Bos-grunniens.*

s. సవ్యము adj. Left, not right.

s. సవ్యసాచి s. n. A name of *Arjoona.*

s. సవ్యస్థుడు s. n. A charioteer.

T. సష s. n. 1. Grain, corn. 2. relish. 3. health.

s. సహస్రని s. n. An imaginary coin, of the value of forty cash.

s. సహస్యము s. n. Grain; corn.

s. సహ adv. 1. With, together with. 2. even, also.

s. సహకారము s. n. A fragrant kind of mango.

s. సహకారుడు s. n. An assistant, or associate.

s. సహగమనము s. n. (from సహ *with*, and గమన *going*.) The burning of a widow alive, with her dead husband.

s. సహచరుడు s. n. An attendant, companion, or contemporary.

s. సహజ s. n. (from s. సహ *with*, and s. జ *born*.) A sister.

s. సహజము s. n. (derivation as above.) Nature, disposition. adj. 1. Natural, innate. 2. proper. 3. true.

s. సహజుడు s. n. (derivation as above.) A brother.

s. సహదేవుడు s. n. The fifth, or youngest, of the *Pandoo* princes.

s. సహధర్మిణి s. n. A wife, or woman married according to the ritual of the *Vedas*.

s. సహనము or సహనము s. n. Patience, quiet, resignation.

s. సహవాసము s. n. Association, friendship.

s. సహస్రధారము s. n. The discus, or missile weapon, of *Vishnoo*.

s. సహస్రపత్రము s. n. A lotus. lit. thousand leaved.

s. సహస్రపాదుడు s. n. The sun. lit. thousand rayed.

s. సహస్రము s. n. A thousand.

s. సహస్రాక్షుడు s. n. *Indra*. lit. thousand eyed.

s. సహాయము s. n. 1. Assistance, succour, aid. 2. protection.

s. సహాయుడు s. n. An assistant, companion, follower, or adherent.

s. సహించు or సహియించు v. a. 1. To suffer, support, endure, or bear. 2. to pardon.

s. సహితము adv. 1. With, along with. 2. even, also. adj. Accompanied, in company with.

s. సహిష్ణువు adj. Patient, enduring, resigned.

s. సహృదయుడు s. n. A good hearted man.

s. సోదరుడు s. n. (from s. సహ *with*, and s. ఉదర *the belly*.) A brother of whole blood, one by the same father and mother.

s. సహ్యము adj. 1. Sufferable, to be borne. 2. agreeable.

s. సా adj. in composition, Half; as, సాదేహము The half body.

s. సాంఖ్యము s. n. The *Sankhya* system of philosophy, ascribed originally to the moonee *Kupila*.

s. సాంగత్యము s. n. Association.

s. సాంగము adj. Perfect, complete. సాంగోపాంగము Complete from beginning to end.

s. సాంత్వనము s. n. 1. Conciliation, reconcilement. 2. appeasing, consoling. 3. entreaty, begging.

s. సాంత్వము s. n. Pleasing and conciliating language.

s. సాంద్రదృష్టికము s. n. Immediate consequence.

s. సాంద్రము adj. Coarse, gross, thick.

s. సాంపరాయము or సాంపరాయికము s. n. War, battle, combat.

s. సాంబశివుడు or సాంబుడు s. n. A name of *Siva*, including also his consort *Parvatee*.

s. సాంబ్రాణి s. n. Benzoin. సాంబ్రాణివత్తి s. n. A kind of candle, made chiefly of benzoin, and producing the fragrance of frankincense.

s. సాంయాత్రికుడు s. n. A voyaging merchant.

TVD. సాకిరి s. n. *vide* సాకిలి.

v. సాకు v. n. 1. To foster, cherish, or nourish. 2. to bring up, or educate. s. n. A pretence.

r. సాకసారా s. n. The aloe.

s. సాకరము s. n. (H. ساگر) The sea, or ocean. సాకరాంబర s. n. (from s. అంబర *vesture*.) The earth.

r. సాకరము s. n. The large leathern bottle, or bag, used in conveying oil, *ghee*, &c., in *India*.

r. సాగు s. n. 1. *vide* పిండివాలము. 2. cultivation. adj. Cultivated. v. n. 1. To go on, proceed, or advance. 2. to expand, spread out, or become elongated; as red hot iron, by beating. 3. to take effect, to be of considerable duration. సాగడీయు v. a. 1. To draw out, or elongate. 2. to importune. సాగగొట్టు To beat out, to elongate by beating. సాగనంపు To send off, or away. సాగనియ్యు v. caus. 1. To cause to go on, advance, or proceed; to carry on. 2. to cause to take effect, to establish. 3. to cultivate.

r. సాగకబడి s. n. Cultivation.

r. సాటాకోటిబేరము or సాటాబేరము s. n. Barter.

r. సాటి adj. Like, similar, equal.

r. సాడు s. n. The seminal fluid.

r. సాతాని adj. Of or belonging to the *Satanee* cast, who worship *Vishnoo* exclusively.

r. సాతు s. n. A number of travellers.

s. సాత్వికము s. n. One of the *Bhavas*, or classes into which the affections of the mind, or their expressions, are distinguished, in poetry and the drama. This class holds a middle place between the *Sthayi* and *Vyabhichari Bhavas*, and implies the honest and spontaneous indication of strong feelings, as evinced especially in eight acts, viz. inability to move whilst the faculties or limbs are unaffected, perspiration, horripilation, inarticulate speech, trembling or tremor, change of colour, tears, and mental absorption or indifference, approaching to loss of sense, to every object but one which engrosses the attention.

s. సాదా adj. (from P. سادہ) Plain; unornamented.

s. సాది s. n. A charioteer; an elephant driver.

s. సాదృశ్యము s. n. Resemblance, similarity.

s. సాధకము s. n. 1. Practice, exercise, usage. 2. a document. 3. an instrument. 4. any thing eaten with rice.

s. సాధన s. n. 1. Denial. 2. practise, usage.

s. సాధనము s. n. 1. Contrivance, expedient, means. 2. instrument, agent. 3. cause. 4. the penis. 5. premises leading to a conclusion. 6. authority for the use of a word.

s. సాధారణ s. n. 1. The forty-fourth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. a harlot, or courtezan.

s. సాధారణము &c. adj. Common, general, applicable to all.

s. సాధించు v. a. 1. To succeed by dint of perseverance; to take, or conquer. 2. to deny.

s. సాధు or సాదు adj. 1. Good, virtuous, pious, pure. 2. proper, right, fit. 3. excellent. 4. handsome, pleasing. 5. well born. 6. tame, docile, not vicious, as applied to tame animals.

s. సాధ్యము &c. adj. 1. Possible, practicable. 2. curable.

s. సాధ్యుడు s. n. An inferior deity, or demi-god.

s. సాధ్వి s. n. A chaste wife.

s. సాన s. n. (P. H. سان) A whetstone, or houe.

r. సాని s. n. A lady, a female of rank or respectability. It is used chiefly as an affix; as, దొరసాని A lady. సానిచాంద్లు s. n. plu. Dancing girls, prostitutes. మం త్రసాని s. n. A midwife. రెడ్డిసాని s. n. A *Rheddy's* wife.

r. సానిగె s. n. An earthen vessel, or deep plate.

s. సానుమత్తు s. n. A mountain.

s. సానువు s. n. Table land, level ground on a mountain.

r. సాపడు v. a. To eat.

s. సాప్తపదీనము s. n. Friendship.

s. సాఫు adj. (from A. صاف) Clean, pure, clear.

s. సాబీతు adj. (from A. ثابت) Proved, established.

r. సామంతము s. n. Power, authority.

s. సామగ్రి s. n. A thing, article, material, or implement.

s. సామజికము s. n. An elephant.

s. సామము s. n. 1. The *Sama*. or third of the four *Vedas*. 2. conciliation, reconciling, appeasing.

s. సామర్థ్యము s. n. 1. Power, strength. 2. ability, adequacy, cleverness, capability. 3. prowess.

s. సామాజికుడు s. n. One of an assembly.

s. సామానము s. n. (from P. سامان) Things, articles, materials, furniture, apparatus, tools, instruments.

s. సామాన్యము adj. Common, general.

TUD. సామి s. n. *vide* స్వామి.

r. సామెత - సామెతె or సామెతె s. n. 1. A proverb, or common saying. 2. a parable.

s. సామీప్యము s. n. Proximity.

T. సాము s. n. Any bodily exercise; as fencing, &c.

s. సాముద్రికము s. n. 1. The interpretation of spots on the body. 2. a book on that subject.

s. సామ్యము s. n. 1. Equality, sameness. 2. likeness, similarity.

s. సామ్రాజ్యము s. n. Imperial rule.

s. సాయంకాలము. సాయంత్రము or సాయంతనము s. n. The evening.

s. సాయకము s. n. 1. An arrow. 2. a sword.

s. సాయము s. n. Evening, the close of day.

sup. సాయము s. n. vide సహాయము.

s. సాయాహ్నము s. n. Evening.

T. సాయిలకాండ్లు s. n. vide బడిబుడిద్యోల పాండ్లు.

s. సాయుజ్యము s. n. Union with the deity.

s. సారంగము s. n. 1. A deer or antelope. 2. a large black bee. 3. the bird termed the *Chatáka*, or *Cuculus melanoleucos*. 4. an elephant. 5. a cloud. 6. vide సారంగి.

s. సారంగి s. n. (H. سارنگی) A small musical instrument, like a fiddle, mounted with five wires, and played with a bow.

s. సారణి s. n. A sluice, drain, or canal.

s. సారథి s. n. A charioteer.

s. సారము s. n. 1. The pith, or sap, of trees. 2. strength, vigour. 3. the essence of any thing. 4. marrow.

s. సారమేయము s. n. A dog.

T. సారసపక్షులు s. n. plu. vide కొంగలు.

s. సారసము s. n. 1. A lotus. 2. the indian crane.

T. సారాయి or సారా s. n. Spirituous liquor, of any kind.

T. సారి s. n. in composition, A time, or turn, in rotation; as ఒకసారి once, &c.

T. సారువాపంట s. n. A crop in low wet ground.

T. సారువ s. n. A ridge, or small bank.

s. సారూప్యము s. n. Obtaining the same form as that of the deity.

T. సారె s. n. 1. Presents to a daughter when sent to her husband's house. 2. a pawn, or piece, at the game of Sogetalos. 3. a potter's wheel.

T. సారెసారె or సారెకు adv. Often, frequently.

s. సార్థము s. n. A multitude; especially of similar animals, or of travellers; a caravan.

s. సార్థవాహుడు s. n. A trader, or merchant.

s. సార్వభౌమము s. n. The elephant of *Cubera*, stationed at the northern point.

s. సార్వభౌముడు s. n. An emperor, or universal monarch.

T. సాల s. n. 1. A hall. 2. a stable. 3. an avenue.

s. సాలగ్రామము, సాలిగ్రామము or సాలగ్రామము s. n. The *Salegramum*, or stone sacred to *Vishnoo*, said to be found in the bed of the river *Gunduk*.

s. సాలభంజిక s. n. A doll, or puppet.

s. సాలము s. n. 1. A wall round any building. 2. a tree. 3. the *Sal* tree, or *Shorea*

robusta. పూలక్కంoxము s. n. The coping of a wall.

s. పూలాకిరి s. n. A female overcome, or won, in battle.

s. పూలాకృకము s. n. 1. A dog. 2. a wolf. 3. a jackal.

r. పూలరుంoc.పూలెపుగుకు s. n. A spider.

r. పూలెపాడు s. n. A weaver.

s. పూలోక్కము s. n. Obtaining existence in the very place where the deity exists.

s. పూళ్ళిదేశము s. n. One of the fifty-six countries, enumerated by the Hindoos.

s. పూవకాశము s. n. Leisure.

s. పూవధానము adj. Directing the attention to one object.

s. పూవాసము s. n. *vide* పహవాసము.

s. పూవిత్రి s. n. The holy verse of the *Vedas*, the repetition of which forms an essential part of the ceremonies enjoined to the bramin, as daily observances; the prayer is personified as the wife of *Brumha*, and mystical mother of the Hindoo classes, which are regenerated by investiture with the sacrificial string.

s. పూష్టాంoxము s. n. (from ష *with*, అష్ట *eight*, and అంx *the body*.) Prostration to the ground, so as to touch it at once with *eight* different members of the body; viz. the two hands, the two feet, the breast, the forehead, and the two shoulders.

r. పూనుకలు s. n. plu. *vide* లేచాలు.

s. పూన్ను s. n. The dewlap of an ox.

s. పూవాసము s. n. Violence; the perpetration of any act of rapine, or aggression.

s. పూహపాంచుధ్వ s. n. A name of *Vicramarka*.

s. పూహస్రము s. n. 1. An army, or detachment, a thousand strong. 2. the aggregate of many thousands.

s. పూహాచ్చము s. n. 1. Assistance, aid, succour. 2. friendship.

r. పూహుళి s. n. A groom.

s. పూహిద్యము s. n. 1. Classical knowledge. 2. an implement.

r. పూహుకారు s. n. (H. ساہوکار) A *Soucar*, or banker.

s. పూయిగరించు v. n. To appear, or manifest one's-self; as దేవుడుపూయిగరించెను The deity appeared, or manifested himself.

s. పూయి s. n. A witness, an evidence.

rup. పంoxము s. n. *vide* పంహము.

r. పంగాలి s. n. A bow.

rup. పంగారము s. n. *vide* శృంగారము.

s. పంగుగాణము s. n. 1. The mucus of the nose. 2. the rust of iron.

s. పంజ s. n. 1. The tinkling, or jingling, of ornaments. 2. the twang of the bow-string.

s. పంజెన s. n. A bow-string.

s. పంధుదేశము s. n. The country of *Sind*, along the *Indus*.

s. పంధురము or పంధూరము s. n. 1. Red lead, minium. 2. an elephant.

s. పంధురు s. n. 1. The sea. 2. the river *Indus*. పంధురశయనుండు A name of *Vishnoo*; as reclining on the ocean.

s. పంబ s. n. A legume; a pod.

s. పంహము s. n. 1. A lion. 2. the sign *Leo*,

in the zodiac. adj. in composition, Pre-eminent. సింహనాదము s. n. 1. A lion's roar. 2. a war hoop; a shout, or war cry, on the onset నృసింహావతారము The fourth incarnation of *Vishnoo*, as *Narsimha*, or in the shape of a man, with a lion's head and claws. సింహలాటము or సింహతలాటము A lion's head on any ornament, or in architecture.

s. సింహళ దేశము s. n. The island of Ceylon.

a. సింహసంనిభనము &c. adj. Handsome, well shaped.

s. సింహాణికము s. n. *vide* సింహాణము.

s. సింహాసనము s. n. A throne, as in India being supported by lions.

s. సింహి s. n. 1. The mother of *Rahoo*. 2. a lioness.

s. సింహిక s. n. The mother of *Rahoo*.

TDB. సిక్త s. n. *vide* శిక్త.

s. సికత s. n. Sandy soil.

s. సికతామయము s. n. A sand *hill*, or sand bank; an island with sandy shores.

T. సిక్కా s. n. (from P. A. క్కు) 1. A seal, or stamp. 2. their impression.

s. సిక్థము s. n. 1. Bee's wax. 2. a grain of boiled rice.

s. సిక్థకము s. n. *vide* T. దోక్కి.

TDB. సిగ s. n. *vide* శిగ No. 2.

T. సిగ్గు s. n. 1 Shame. 2. modesty, timidity. 3. disgrace. సిగ్గుమాలిన adj. Shameless, impudent. సిగ్గుపడు v. n. To be ashamed.

s. సిచయము s. n. Cloth, clothes.

T. సిడము s. n. A flag, or banner.

T. సిడి s. n. 1. A beam of wood, fixed on the *top* of another by a pivot; and turning, both horizontally, and perpendicularly up and down. 2. the suspension of a person from a raised beam of this kind, by a double pointed hook, fixed in the large tendons of the back. By lowering the other end of the beam, he is raised to a great height, and is swung round hanging by the hook, as a sacrifice to the village goddess. This is a ceremony *in which* the bramins take no part. It is also termed కాలపడి to distinguish it from the same ceremony, in which, in lieu of the hook, a basket is used, in which the victim is seated. This last is termed గంపపడి.

s. సితము adj. White. s. n. 1. White colour. 2. sugar. సితానుడు s. n. *Garooda*, the bird and vehicle of *Vishnoo*; as being white faced.

s. సితాభ్రము s. n. Camphor.

T. సిద్ధాయము s. n. Saving in expenditure.

T. సిద్దె s. n. 1. A large leathern bottle, used for oil, &c. in India. 2. a brazen oil bottle.

s. సిద్ధము s. n. A state of readiness, or preparation. adj. 1. Ready, prepared. 2. true, certain.

s. సిద్ధాంతము s. n. 1. Demonstrated conclusion, established truth. 2. a famous sanscrit work, on astronomy.

s. సిద్ధార్థి s. n. The fifty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. సిద్ధి s. n. 1. Fulfilment, accomplishment, completion. 2. result, effect. 3. success. సిద్ధించు v. n. To succeed, or take effect; to be accomplished.

s. సిద్ధుడు s. n. A demi-god, inhabiting the region between the earth and sun.

s. సిద్మము s. n. A blotch, or scab.

s. సిద్మలము s. n. Dried or salt fish. adj. Scabby.

s. సినివాలి s. n. The day preceding that of the new moon.

e. సిపాయి or సిపాయీ s. n. (from P. سپاہی) An indian soldier.

s. సిబిరము s. n. A camp.

r. సిబ్బి s. n. A brazen cover. తరాజు సిబ్బి The scale of a balance. (P. ترازو a balance.)

r. సిబ్బిది s. n. 1. Shame. 2. modesty.

r. సిబ్బెము s. n. A blotch, or scab.

s. సిర s. n. Any tubular vessel of the body, or one so considered; as a nerve, artery, or tendon.

r. సిరా s. n. Indian ink.

TUD. సిరి s. n. *vide* శ్రీ No. 1, 2 & 3.

r. సిలుము s. n. 1. Danger, peril. 2. calamity, misfortune.

r. సిల్లు s. n. plu. A kind of spear, used in urging on the elephant.

r. సివంగి s. n. The leopard.

e. సిస్సు s. n. *vide* శిస్సు, under దస్సు. I cannot trace the derivation of this word. As opposed to దస్సు (from P. دست the hand) money in hand, it denotes, *money outstanding uncollected*; but when used without reference to that word, it denotes *a fixed assessment in money*, as distinguished from a variable tax, or assessment in kind.

s. సిర s. n. 1. A furrow, the track of the ploughshare. 2. the wife of *Rama*. 3. one of the four great branches into which the Ganges was divided on it's fall from mount *Meroo*.

e. సీతాఫలము s. n. The custard apple. *Annona squamosa*.

TUD. సీసు s. n. *vide* సీసు.

s. సీర్యము s. n. Ploughed, or tilled, land.

r. సీదరము s. n. 1. The slough of a serpent. 2. poverty, indigence.

s. సీక్రము s. n. The anus.

s. సీమ s. n. 1. A boundary, or limit. 2. a country, or district, and hence applied to designate *3. Europe*. సీమకోడి s. n. A turkey. lit. a European fowl.

s. సీమంతము s. n. 1. A separation of the hair on each side, so as to leave a distinct line on the top of the head. 2. a purificatory and sacrificial ceremony, performed in the sixth or eighth month of a Hindoo female's pregnancy.

s. సీమంతిని s. n. A woman.

s. సీరము s. n. A plough. సీరపాణి s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna*; as using the plough for a weapon.

r. సీల s. n. A nail, pin, peg, clasp, or screw, of wood or metal.

r. సీలమంద s. n. The ankle.

s. సీవనము s. n. Sewing, stitching.

s. సీసము s. n. (H. سیسا) 1. Lead. 2. poetry of a particular measure.

ం. కీసా s. n. (from P. ఫీసహ్) A bottle, glass, or phial.

కు a particle, and prefix, analogous to *good*, *well*, or the Greek *Eu*, and implying reverence, worship, honor. 2. assent. 3. increase, prosperity. 4. excess, exceeding. 5. pain, distress. 6. pleasure, delight.

TDB. కుంకము s. n. (from s. కుల్లకు q. v.) Toll, customs. కుంకరి s. n. A collector of customs, or toll. కుంకరిమెద్దు A custom house.

ం. కుంచ s. n. A little. adj. *Little, short, trifling.*

s. కుందరము &c. adj. Beautiful, handsome. కుందరి A beautiful female.

s. కుశలుడు s. n. A man, liberal in giving, and using.

s. కుశలము adj. Easy, practicable, attainable.

s. కుసుమారము &c. adj. 1. Soft, smooth, tender. 2. young, youthful.

TDB. కుసురుడు s. n. *vide* s. కుశ్రుడు.

s. కుశ్రుతము s. n. 1. Virtue, moral merit. 2. fortune, auspiciousness.

s. కుశలము - కుశము or కుకము s. n. 1. Happiness, pleasure, delight, joy. 2. health, welfare. adj. 1. Happy, &c. 2 healthy. కుశి s. n. A pleasant, happy, or healthy man. కుశించు or కుశియించు To feel pleasure, or joy; to be happy. కుశ ప్రసవము A safe and easy delivery in child-birth. కుశవంకటకము lit. the pain from pleasure. The venereal disease.

s. కుసంధి s. n. A perfume; fragrance.

s. కుసీ శ్రీవరుడు s. n. The monkey king, the friend and confederate of *Rama*.

s. కుజనుడు s. n. A good, virtuous, or respectable man.

T. కుడి s. n. 1. A whirlpool. 2. curled hair. కుడిగాలి A whirlwind. కుడిగాను To surround, or encircle. కుడియు To whirl round. కుడివడు To become confused in battle. కుడిబాలు s. n. *A missile weapon.*

T. కుడియ s. n. Half a load of beetle-leaf.

T. కుడుగాడు s. n. *A cemetery, or place for burning, or burying, the dead.*

T. కుడుమము s. n. A flock of one hundred sheep.

s. కుడ్త s. n. A daughter.

T. కుడ adv. 1. Since, from. 2. even, also.

s. కుడలకు s. n. The sixth lower region, or hell.

TDB. కుడి s. n. *vide* s. కుడి No. 3.

s. కుడుండు s. n. A son.

T. కుడ్డె s. n. A hammer.

s. కుడ్డెకుండు s. n. A name of *Indra*.

T. కుడ s. n. The point, or end, of any thing.

s. కుడరి s. n. A female with handsome teeth.

s. కుడరగానకు s. n. The discus, or missile weapon of *Vishnoo*.

T. కుడ్డ s. n. A sort of white clay, or punice stone.

TDB. కుడ్డి s. n. *vide* కుడి.

T. కుడ్డి s. n. The moral of a fable, or tale.

s. కుధ s. n. 1. Nectar; the beverage of

immortality. 2. lime, mortar. సుధాకరుడు s. m. lit. nectar rayed. The moon; the supposed repository of this beverage. సుధాపాణి The divine physician; as bearing in his hands this beverage.

s. సుధర్మ s. n. The council, or assembly, of gods.

s. సునాయించు v. a. To plait clothes.

s. సునాసీరుడు s. m. A name of *Indra*.

s. సునీతము &c. adj. Virtuous, good, moral.

s. సున్న s. n. 1. A cypher. 2. the letter o. సున్నపెట్టు lit. to put a cypher. To refuse, or decline to give.

s. సున్నతీ s. n. (from A. ختن) 1. Circumcision. 2. the traditions of Moohummud.

s. సున్నము s. n. Lime, or mortar. సున్నపుకాయ The chunam box used by Hindoos, in which a little fine lime is kept, to be rubbed on the betle leaf, before it is chewed.

s. సున్ని s. n. Powder of any kind.

s. సుపర్ణుడు s. m. *Garooda*, the bird and vehicle of *Vishnoo*; as having a plumage of beautiful feathers.

s. సుపర్వుడు s. m. A god or deity.

s. సుప్తి s. n. Sleep, sleeping.

s. సుప్రతీకము s. n. The elephant at the north east point. adj. Handsome, well *made*.

s. సుప్రలాపము s. n. Eloquence, elegant discourse.

s. సుబ్రహ్మణ్యుడు s. m. A name of the Hindoo *Mars*; as being the peculiar guardian of the bramins.

s. సుభగము &c. adj. Pleasing to the eye, grateful to the sight.

s. సుభద్ర s. n. The wife of *Arjoona*, and sister of *Jagnatha*.

s. సుమనసుడు s. m. A god, or immortal.

s. సుమనము or సుమనసము s. n. A flower. సుమనోరజము s. n. (from s. రజస్ *dust.*) The pollen of a flower.

s. సుయోధనుడు s. m. A name of *Dooryodhana*, the chief of the *Cooroo* family.

s. సుర s. n. Spirituous, or fermented, liquor. adj. in composition only, Of or belonging to the deities, or gods; as, సురజ్యేష్ఠుడు s. m. (from s. జ్యేష్ఠ *elder.*) *Brumha*, the creator.

s. సురంగము s. n. A hole, such as is made by rats, or by burglars, or in blasting rocks.

s. సురకాలి s. n. A whirlwind.

s. సురగు v. n. To flee.

s. సురటి s. n. A fly brush, usually made of the tail of the *Bos grunniens*.

s. సురత s. n. Copulation, coition.

s. సురభి s. n. A perfume, or fragrant substance.

s. సురలు s. m. plu. The gods, or deities. సురారి s. m. (from s. అరి *an enemy.*) An *Asoor*, or infernal being.

s. సురాముదము s. n. Yeast, barm, froth.

s. సురాళించు v. a. To throw away, in disdain.

tup. సురియ or సురె s. n. *vide* ఛురిక.

s. సురుకుదుచెక్క s. m. Red-wood.

s. సురేశారము s. n. Saltpetre.

s. సులభము &c. adj. Easy; feasible, attainable; of easy acquisition, or attainment.

s. సులోచనము s. n. Spectacles, or eyeglasses.

s. సులువు or సులువు s. n. 1. Facility. 2. lightness, as opposed to heaviness. 3. an expedient, or means. adj. *vide* సులభము.

s. సువర్ణము s. n. Gold. adj. Of a fine colour.

s. సువాసిని s. n. A woman residing in her father's house.

v. సువ్వి interj. This is the chorus used by women, at the close of their songs, in beating rice.

s. సుషమ s. n. Exquisite beauty, or splendour.

s. సుసంది s. n. The gourd, termed *Momordica charantia*.

s. సుషిరము s. n. 1. A hole. 2. a wind instrument.

s. సుషిమము adj. Cold, frigid.

s. సుషుప్తి s. n. Profound, or deep, sleep.

s. సుష్ఠు adj. Well, excellent.

s. సుహృదుడు s. n. A friend. lit. kind or good hearted.

s. సూకరము s. n. A hog.

s. సూచకుడు s. n. A spy, or informer.

s. సూచన s. n. A hint, gesture, or gesticulation; conveying intimation by signs. సూచకము adj. Conveying meaning, by gestures, or signs. సూచించు To hint, by signs, or gestures.

s. సూచి s. n. A needle.

v. సూటి s. n. 1. Aim. 2. an expedient.

v. సూటిగములు s. n. plu. Bracelets of a peculiar make.

v. సూటిదె s. n. A rare, or curious, thing.

v. సూరు s. n. An enemy, or foe.

s. సూతకము s. n. 1. The imaginary pollution, proceeding from the birth of a child, or from the death of a relation. 2. mercury, or quicksilver.

s. సూతము s. n. Mercury, or quicksilver.

s. సూతి s. n. 1. Birth, delivery, parturition. 2. offspring, progeny. 3. sewing.

s. సూతుడు s. n. 1. A charioteer. 2. a man of a mixed race, descended from a bramin woman, by a man of the second or martial tribe. 3. the name of a sage, pupil of *Vyasa*.

s. సూత్రధారుడు s. n. The principal actor, or manager, of a company, and chief interlocutor in the prelude to a drama.

s. సూత్రము s. n. 1. A thread. 2. an expedient, or contrivance. 3. a rule, a precept, in morals or science; a short obscure and technical sentence, enjoining some observance in law or religion, or intimating some rule in grammar, logic, &c.; in each case it is the fundamental and primitive part of Hindoo learning, and is the form in which the works of the early and supposed inspired writers appear; the ingenuity and labour of subsequent authors having expanded and explained the original *Soutras*, in various

commentaries, and glosses. 4. an opinion or decree, in law.

- వ. సూదంటు రాయి s. n. The loadstone.
- s. సూదనము &c. adj. Destroying, killing.
- s. సూదము s. n. Split pease dressed. 2. mud, or mire.
- వ. సూది s. n. A needle.
- s. సూదుడు s. n. A cook.
- s. సూన s. n. A slaughter house, or place where animals are killed.
- s. సూనము s. n. A flower.
- s. సూనుడు s. n. A son.
- s. సూనృతము s. n. True and agreeable discourse.
- s. సూప కారుడు s. n. A cook.
- s. సూపధూపము s. n. Assafœtida.
- s. సూపము s. n. Split pease dressed.
- s. సూర కత్తి s. n. A small knife.
- s. సూరణము s. n. The root termed *Arum campanulatum*.
- వ. సూరాకారము s. n. Saltpetre.
- s. సూరి s. n. A learned man.
- s. సూర్యుడు s. n. 1. A learned man. 2. the sun.
- వ. సూరే s. n. A side, or direction.
- వ. సూరేపాను s. n. A kind of triangular parasol.
- s. సూర్పము s. n. A winnowing basket.
- s. సూర్మి s. n. An image of any metal.
- s. సూర్య కాంతము s. n. A gem, sometimes applied to crystal, but usually to a stone of fabulous existence and properties.
- s. సూర్యుడు s. n. The sun. సూర్యపుత్రుడు s. n. (from s. పుత్ర *a son.*) 1. *Shani*, the planet *Saturn*. 2. *Yama*. 3. *Varoona* the indian neptune. సూర్యేందుసంగమము s. n. (from s. ఇందు *the moon*, and s. సంగమ *conjunction.*) The day of the *new* moon, when it rises invisible.
- s. సూక్ష్మము &c. adj. 1. Little, small, *minute*, atomic. 2. subtle. 3. thin, fine.
- s. సృక్కము s. n. The corner of the mouth.
- s. సృగము s. n. A short arrow, thrown by the hand.
- s. సృగాలము s. n. (P. شغال) A jackal. సృగాలక s. n. A female jackal.
- s. సృణి s. n. An elephant hook.
- s. సృణిక s. n. Saliva.
- s. సృతి s. n. 1. Way, road, or path. 2. going, proceeding.
- s. సృపాటి or సృపాటిక s. n. A bill, or beak, of a bird.
- s. సృష్టి s. n. 1. Creation, creating. 2. nature, natural property or disposition. సృష్టము &c. adj. Created, made. సృష్టించు or సృజించు v. a. To create, make, or form. సృష్ట్యుద్భవ s. n. Creation.
- వ. సెక or సెన s. n. Warmth. సెకగోడుగు,
- r. సెకలాను s. n. *Woollen* cloth.
- r. సెగ్గించు v. n. To evince disgust, or horror.
- r. సెజ్జ s. n. (H چهج) 1. A bed, or couch. 2. a basket.
- r. సెట్టి s. n. The title assumed by all members of the *Beri, Comtee*, or *Balajee* casts, who trade as merchants of any description, and usually at Madras written *Chitty*.
- r. సెనగలు s. n. plu. *vide* శనగలు.

త. సెరకు s. n. Danger, calamity, peril.

త. సెరభటి s. n. Friendship.

త. సెలక s. n. A cant word, used in measuring, to denote either a score, or one hundred.

త. సెలగోల s. n. A goad.

త. సెలము v. n. To run about, as applied to cattle.

త. సెలయేరు s. n. A cascade.

త. సెలవి s. n. The corner of the mouth.

త. సెలపు s. n. *vide* కలపు.

త. సేగ s. n. Evil, harm.

స. సేచకము s. n. A cloud.

స. సేచనము s. n. 1. Sprinkling. 2. dripping, oozing.

స. సేతువు s. n. 1. A bridge. 2. a causeway, bank, or mound.

త. సేద s. n. 1. Fatigue. 2. rest. సేదదీర్చు To refresh another.

త. సేద్యము s. n. Agriculture, cultivation. సేద్యగాడు A cultivator.

స. సేన s. n. (H. سينا) An army. సేనాంగము s. n. (from s. అంగ *a limb or member.*) A component part of an army; as elephants, cavalry, chariots, infantry, &c. సేనాని s. n. 1. *Koomaraswamy*, the Hindoo Mars. 2. a commander or general. సేనాపతి s. n. 1. A general or commander. 2. a title assumed by the heads of the *Jandra* cast, one of the subdivisions of the weaver tribe.

వ. సేయు s. n. making in the inflexion sing. సేవటి A space, period, or interval, of time; the time or duration of any event, action, or occupation.

TUD. సేమము s. n. *vide* క్షేమము.

త. సేరు s. n. (H. سير) The measure of capacity, or weight, termed *a seer.*

స. సేవ s. n. Service, servitude, worship, devotion, zeal. సేవకుడు s. n. A servant, or attendant; a man devoted, or attached to. సేవించు v. a. 1. To serve, or attend. 2. to serve, worship, or honor.

స. సేవధి s. n. A divine treasure.

త. సేవ్యము s. n. Ploughed land.

స. సేవ్యము &c. adj. Worthy of service, or adoration.

త. సేవ s. n. The place where the hair parts, when combed down on each side of a female's head.

త. సేసలు s. n. plu. A quantity of rice, thrown on the heads of the bride and bridegroom, during the marriage ceremony.

స. సైంధవము s. n. A horse.

స. సైంధవలవణము s. n. Rock salt; as produced in *Sind.*

స. సైకతము s. n. A sand bank, or island with sandy shores.

త. సైకము adj. 1. Small, little, minute. 2 handsome.

త. సైగ s. n. A sign, hint, token, or wink.

TUD. సైగు v. a. To endure, bear, or suffer.

TUD సైతము adv. *vide* పర్యంతము.

త. సైదోడు s. n. A brother, or sister.

s. సైనికుడు s. m. 1. A guard, centinel, or piquet.

s. సైన్యము s. n. An army.

s. సైరంధ్రి s. n. A female artist.

t. సైరణ s. n. Patience. సైరించు v. a. To endure, bear, or suffer.

s. సైరిభము s. n. A buffalo.

TUD. సొంటి s. n. *vide* సుంఠి.

t. సొంతము adj. Of or belonging to one's self.

t. సొంపు s. n. Beauty, elegance, harmony. adj. Beautiful, handsome, elegant, harmonious. సొంపారు To be beautiful, agreeable, or pleasant. సొంపెల్లు v. n. 1. To shine. 2. to be handsome, or beautiful.

t. సొక్కు s. n. *vide* చొక్కు v. n. To reel, or stagger; to be intoxicated, or stupified; to be faintish. సొక్కించు v. a. To cause to reel, &c.

t. సొక్కాలు s. n. A sort of Hindoo backgammon.

t. సొగయు v. n. *vide* సొక్కు.

t. సొగసు or సొగసుము s. n. Beauty, comeliness, elegance. adj. Beautiful, handsome.

t. సొజ్జ s. n. Rice, or broken rice, boiled, after having been first well heated, in a dry state.

t. సొట్ట adj. & s. n. *vide* చొట్ట.

t. సొత్తు s. n. Property, goods, estate.

t. సొద s. n. 1. A funeral pile, or a place for burning the dead. 2. the fire used at the funeral pile. 3. any distressing intelligence.

t. సొన s. n. 1. A cascade. 2. *vide* వేది.

t. సొన్న s. n. (from H. سونا) Gold. సొన్నాలి s. n. (H. سُنار) A gold, or silver, smith. (H. سُنارى the business of a goldsmith.)

t. సొన్నాయి s. n. (from P. سرنای سرناچی سرنای) A sort of indian clarionet.

t. సొబకు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

t. సొమ్మసిల్లు v. n. To swoon, or faint.

t. సొమ్ము s. n. 1. Property. 2. riches, wealth. 3. a jewel, or ornament.

t. సొరకీత s. n. *vide* లొసుగుకీత.

t. సొరది s. n. 1. A row of trees, &c. 2. successive order. 3. abundance, much.

t. సొర మీను s. n. A shark.

TUD. సొరము s. n. *vide* స్వరము.

t. సొరు సాకు s. n. A dry leaf.

t. సొరుకు s. n. 1. The drawer of a table, or box. 2. a dry leaf. v. n. To be inclined, to fall down from weakness.

t. సొలయు v. n. To be in a languishing, feeble, or fainting, state. సొలపు s. n. Feebleness, faintness.

t. సోకు s. n. An evil spirit, or *Titan*.

t. సోకు v. 1. To touch. 2. to contract by touch; to be affected by contagion.

t. సోక adj. Long.

t. సోకుముట్టు v. n. (from t. ముట్టు *to touch.*) To reach the sky, or the head.

s. సోధ s. m. A clever, able, or patient, man.

s. సోధము adj. Borne, suffered, endured.

s. సోపహాసము s. n. Irony, sneering.

s. సోదరుఁడు s. n. A brother of whole blood; lit. of the same womb.

T. సోది or సోదె s. n. Fortune-telling.

T. సోదెకత్తె s. n. A female fortune-teller.

TUD. సోద్యము s. n. and adj. *vide* s. హోద్యము.

T. సోన s. n. Rain; thin, but long continued, rain.

s. సోపానము s. n. A stair, or step.

T. సోపు s. n. Caraway seed.

TUD. సోభనము s. n. *vide* s. శోభనము.

T. సోవె s. n. A blotch, or scab.

s. సోమము s. n. The moon plant. *Asclepias acida.* సోమపీథి s. n. One who drinks the juice of the *asclepias acida*, at a sacrifice. సోమయాజి or సోమాసి One who offers the juice of the *asclepias acida*, in oblations, at a sacrifice.

s. సోమవారము s. n. Monday.

T. సోమారి s. n. An idle, lazy, person. సోమారితనము s. n. Idleness, laziness.

TUD. సోము s. n. *vide* s. సస్యము.

s. సోముఁడు s. n. 1. The moon. 2. *Siva.* 3. *Cubera.*

T. సోరంగిచేప s. n. The indian whiting.

T. సోరణగంత s. n. making the nom. plu either regular, or సోరణగండ్లు A hole in the wall, or ceiling, used both as a window, and a chimney.

T. సోల s. n. The third subdivision, by quartal fractions, of the *toom*, the greatest Teloogoo measure of capacity, of which this word consequently denotes the sixty-fourth part.

T. సోలు v. n. To reel, stagger, or be faint.

s. సోల్లుంఠనము s. n. Irony, sneering.

s. సౌందర్యము s. n. Beauty, loveliness.

s. సౌకర్యము s. n. 1. Health, good condition. 2. convenience. adj. Healthy, in good condition, convenient.

s. సౌఖ్యము s. n. Pleasure, happiness.

s. సౌగంధికము s. n. 1. The white water lily. *Nymphea lotus.* 2. a ruby. 3. sulphur.

s. సౌచికుఁడు s. n. A tailor.

s. సౌజన్యము s. n. Goodness, mildness.

s. సౌదామని or సౌదామ్ని s. n. Lightning.

s. సౌధము s. n. *Any* grand edifice; a palace, or mansion.

s. సౌనందము s. n. The club of *Balarama.*

s. సౌనికుఁడు s. n. A butcher.

s. సౌప్తికము s. n. Nocturnal combat.

s. సౌభాగ్యము s. n. 1. Auspiciousness, good fortune. 2. the fourth of the astronomical *Yogas.*

s. సౌమ్య s. n. The forty-third year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. సౌమ్యము &c. adj. Mild, gentle, placid.

s. సౌమ్యుఁడు s. n. *Boodha*, the regent of the planet Mercury.

s. సౌరభ్యము s. n. Fragrance, odour.

s. సౌరమానము s. n. The solar, in contradistinction to the lunar, month.

s. సౌరాష్ట్రదేశము s. n. The country near *Surat.*

s. సౌరి s. n. Saturn.

s. సౌరికుఁడు s. n. A vender of spirituous liquor.

T. సౌరు s. n. Beauty. adj. Beautiful.

s. సౌవర్చలలవణము s. n. *Sochal* salt.

s. సూరీర దేశము s. n. A district, apparently the part of the *Gangetic* provinces, occupied by the *Siveras* now called *Seoirs*.

s. సౌందర్యము s. n. 1. Beauty. 2. goodness, excellence.

s. సౌహార్దము s. n. Friendship.

s. స్కందుడు s. n. A name of *Koomaraswamy*, the Hindoo Mars.

s. స్కంధము s. n. 1. The trunk of a tree. 2. the shoulder, or head of the humerus.

s. స్కంధావారము s. n. A camp.

s. స్కన్నము adj. 1. Fallen, fallen down, or from. 2. oozing.

s. స్కలనము s. n. 1. Stumbling, slipping, tripping. 2. falling from virtue. 3. making a mistake in speech, or pronunciation. 4. a knock, or shock; collision.

s. స్కలితము s. n. 1. Circumvention. 2. falling, tumbling, slipping.

s. స్కుంబము s. n. 1. A shrub. 2. a clump of grass. 3. a sheaf of corn.

s. స్థంబేరమము s. n. An elephant.

s. స్తంభనము s. n. The suppression of any faculty, by magical means.

s. స్తంభము s. n. 1. A post, or pillar. 2 insensibility, want of feeling, or excitability. స్తంభించు To cease, or stop.

s. స్తనము s. n. A woman's breast. స్తనంధయుఁడు An infant at the breast.

s. స్తనయిత్నువు s. n. A cloud.

s. స్తనితము s. n. Thunder.

s. స్తన్యము s. n. Milk.

s. స్తబకము s. n. A cluster of flowers, a nosegay.

s. స్తబకము s. n. 1. A fence, or railing. 2. a pillar.

s. స్తబ్ధము &c. adj. 1. Stopped, blocked up. 2. firm, stiff. 3. dull, stupid. స్తబ్ధరోమ s. n. (from s. రోమ *hair.*) A hog. lit. stiff haired.

c. స్తానము s. n. *vide* స్నానము.

s. స్తిమితము adj. 1. Unsteady, shaking, wavering. 2. wet, moist.

s. స్తుతి or స్తవము s. n. *Praise*, flattery, encomium, eulogium, panegyric. స్తుతించు or స్తుతియించు v. a. To praise, flatter, commend, or approve.

s. స్తుత్యము &c. adj. Laudable, praiseworthy.

s. స్తూపము s. n. A mound, heap, or pile, of earth, &c.

s. స్తేనుడు s. n. A thief, or robber.

s. స్తేయము s. n. Theft, robbery. స్తేయి s. n. A thief, or robber.

s. స్తోకము s. n. *Little*, small.

s. స్తోత్రము s. n. Praise, flattery, applause, commendation. స్తోత్రించు To praise, commend, or flatter.

s. స్తోమము s. n. 1. A heap, number, flock or multitude. 2. riches, wealth.

s. స్త్రీ s. n. A woman. adj. Female, feminine.

s. స్త్రీరంజనము s. n. Beetle nut, and leaf.

s. స్థండిలము s. n. 1. A levelled square piece of ground, prepared for a sacrifice. 2. property, wealth.

s. స్థపతి s. n. 1. A carpenter. 2. a sovereign 3. a guard, or door-keeper.

s. స్థలము or స్థరము s. n. 1. A place, or site. 2. soil, dry or firm ground. 3. residence.

s. స్థవిరము &c. adj. 1. Old, aged. 2. firm, fixed.

s. స్థవిస్థూలము &c. adj. Very fat, corpulent, or big.

s. స్థాణుపు s. n. 1. *Siva*. 2. the trunk of a tree from which the branches have been lopped off.

s. స్థానకము s. n. A city, or town.

s. స్థానము s. n. 1. Place, spot, site, situation. 2. a house, or residence.

s. స్థానికుడు s. n. A fixed worshipper, in a Hindoo temple.

s. స్థాపన or స్థాపనము s. n. Fixing or concentrating the thoughts. స్థాపితము adj. Firm, steady, established. స్థాపించు v. a. 1. To establish, make good, or confirm. 2. to place, or deposite.

s. స్థాయి adj. Permanent, steady, firm, invariable.

s. స్థాయుపుడు s. n. The overseer of a village.

s. స్థాలి s. n. A cup, bason, or plate; any culinary vessel.

s. స్థాలి s. n. Any small pot.

s. స్థావరము adj. Fixed, stationary, stable, immoveable; real, as applied to property.

s. స్థాస్నువు adj. Permanent, firm, stable, durable, eternal.

s. స్థితము &c. adj. 1. Stayed, stopped. 2. standing.

s. స్థితి s. n. 1. Condition, state. 2. property, wealth. భూస్థితి Landed property. స్థితిమంతుడు A man of property.

s. స్థిర s. n. The earth.

s. స్థిరము &c. adj. 1. Firm, fixed, steady, immoveable, stable. 2. permanent, durable.

s. స్థూణా s. n. 1. An iron image. 2. an anvil. 3. a post, or pillar. (P. ستون)

s. స్థూలము &c. adj. Big, corpulent, bulky. s. n. A tent.

s. స్థూలి s. n. A camel.

s. స్థైర్యము s. n. Firmness, steadiness, steadfastness.

s. స్నాతవ్రతుడు s. n. An initiated householder, a man of the three first classes who, having completed the term prescribed for his studies, becomes a housekeeper; if at the end of this period, he has not acquired a knowledge of the *Veda*, he is called *Vratasnataca*, if he has acquired that knowledge earlier, he is termed *Vidyasnataca*, and if he finishes his regular studies at the same time that the period of study expires, he is named *Ubhayasnataca*.

s. స్నానము or స్నపనము s. n. Ablution, bathing.

s. స్నాయువు s. n. A tendon, or muscle.

s. స్నిగ్ధము &c. adj. Smooth, bland, soft, oily, unctuous.

s. స్నుష s. n. A daughter-in-law.

స్నేహము s. n. 1. Friendship, intimacy, affection, kindness. 2. oil, unguent. స్నేహించు v. a. To cultivate, or court, another's friendship.

స్నేహితుడు s. n. A friend, companion, or comrade.

స్పర్ధ s. n. Envy, emulation, rivalry.

స్పర్శ s. n. Contact, touch.

స్పర్శనము s. n. 1. Touch, contact. 2. the wind, or air.

స్పర్శప్లవంగము s. n. A frog.

స్పష్టము adj. Clear, evident, manifest, apparent, conspicuous, easy, intelligible.

స్పృశించు v. a. To touch, to feel. స్పృష్టి s. n. Contact, touch, feeling.

స్పృహ s. n. Wish, or desire.

స్ఫటము s. n. The expanded hood of a serpent.

స్ఫటికము s. n. Crystal.

స్ఫారము adj. Large, great.

స్ఫిక్కు s. n. The buttock.

స్ఫీతము adj. 1. Much, many. 2. enlarged.

స్ఫుటము adj. 1. Blown, opened, expanded. 2. apparent, evident, manifest.

స్ఫురించు or స్ఫురియించు v. n. 1. To recollect, or remember. 2. to be manifest, or clear.

స్ఫులింగము s. n. A spark of fire.

స్ఫోటి s. n. The expanded hood of a serpent.

స్ఫోటకము s. n. A boil, or tumor; hence, in Telooguo, used to denote *the small pox.*

స్మయము s. n. 1. Pride, arrogance. 2. wonder, surprize.

స్మరణ s. n. Recollection, memory. స్మరించు or స్మరియించు v. a. 1. To think. 2. recollect, or remember. 3. to invoke, or meditate on.

స్మరుడు s. n. *Cama*, the Hindoo Cupid. స్మరగురుడు s. n. *Vishnoo*, as his spiritual father. స్మరధ్వజము s. n. (from s. ధ్వజ *a flag* or *banner.*) The penis. స్మరసఖుడు s. n. (from s. సఖి *a friend.*) The moon.

స్మితము s. n. A smile. adj. Blown, expanded.

స్మృతి s. n. 1. Recollection, remembrance, memory. 2. law, the body of law as delivered originally by *Menu, Yajnawalkya*, and other inspired legislators, to their respective pupils, and committed by them, from recollection, to writing. 3. a law book, a code of laws.

స్యందనము s. n. 1. A car, or chariot. 2. dropping, oozing.

స్యదము s. n. Speed, velocity, swiftness.

స్యన్నము adj. Flowing, dropping, trickling.

స్వమీశము s. n. 1. Time. 2. a cloud.

స్వాలుడు or స్యాలుడు s. n. A wife's brother.

సూచిత or సూత్రిత adj. Sewn.

సూచి s. n. Sewing, stitching.

సూచీనము s. n. A sack.

స్రక్కు or స్రజము s. n. A chaplet, wreath, or garland.

s. స్రుగ్గు v. n. *vide* సగ్గు.
s. స్రుద్దు s. n. A fart.
s. స్రువంతి s. n. A river.
s. స్రువము or స్రావము s. n. Dropping, oozing. స్రువించు To drop, or trickle.
s. స్రుహ్మ s. n. *Brumha.*
s. స్రుస్తము adj. Fallen down, off, or from.
s. స్రుక్కు or స్రుచ్చము s. n. A sort of ladle, used in pouring *ghee*, into the sacrificial fire.
s. స్రుక్కు v. n. To become less, weak, or fatigued. s. n. Fatigue. స్రుక్కించు v. a. To make less; to weaken, or fatigue.
s. స్రుతము adj. Dropped, fallen.
s. స్రుతి s. n. Dropping, falling.
s. స్రువము s. n. A ladle, used in sacrifices.
s. స్రోతము or స్రోతస్సు s. n. A *natural*, or rapid, stream.
s. స్రోతస్వతి s. n. A river.
TDP. స్వంతము adj. (from s. స్వ *self.*) One's own; proper, private, peculiar, belonging to one's-self.
s. స్వచ్ఛందము &c. adj. Unrestrained, uncontrouled, self-willed.
s. స్వచ్ఛము adj. Pure, transparent, pellucid.
s. స్వజనుడు s. n. A distant kinsman.
s. స్వతంత్రము adj. Independent, free, self-willed. s. n. Independence.
s. స్వత్వము s. n. 1. Self-existence, independent being. 2. own right, or property.
s. స్వధి s. n. An axe.
s. స్వనము s. n. Sound.
s. స్వప్నము s. n. 1. A dream. 2. sleep. స్వప్నముగను To dream.
s. స్వభాను s. n. The seventeenth year, in the Hindoo cycle of sixty.
s. స్వభావము s. n. Nature; natural state, property, or disposition.
s. స్వయంపాకము s. n. 1. Articles requisite for the preparation of food. 2 cooking or preparing food. స్వయంపాక s. n. A cook.
s. స్వయంభువుడు s. n. lit. *self-existent.* 1. *Brumha.* 2. *Vishnoo.* 3. *Siva.*
s. స్వయంవరము s. n. The ceremony of a young female selecting her own husband, from a large assembly of young men. స్వయంవర s. n. A girl who selects her husband.
s. స్వరము s. n. 1. Sound. 2. a musical note. 3. vocal sound, the voice. 4. an accent. 5. air, breath through the nostrils. 6. in grammar, a vowel.
s. స్వర్గము s. n. Heaven. *Indra's* paradise.
s. స్వరుగు s. n. *Indra's* thunderbolt.
s. స్వరూపము s. n. Natural figure, shape, form, state, or purpose. స్వరూపనాశనము s. n. lit. destruction of the natural form. Disgrace.
s. స్వర్ణము s. n. Gold. స్వర్ణకారుడు A gold smith.
s. స్వర్నది s. n. The Ganges of heaven.
s. స్వర్భానుడు s. n. *Rahoo*, the personified ascending node.
s. స్వర్లోకము s. n. Heaven.
s. స్వల్పము adj. Very small, or few; trifling.

s. స్వసృ s. n. A sister.

s. స్వస్తి s. n. A particle, expressive of benediction, or approbation.

s. స్వాంతము or స్వాంతము s. n. The mind, or faculty of thought and feeling.

s. స్వాతంత్ర్యము s. n. Independence.

s. స్వాతి s. n. The fifteenth lunar mansion, consisting of the star *Arcturus*.

s. స్వాదురస s. n. The grape.

s. స్వాదుత్వ s. n. Sweetness, excellence. adj. Sweet, excellent, agreeable.

s. స్వాధ్యాయము s. n. Inaudible reading, or muttering of the *Vedas*, &c.

s. స్వానము s. n. Sound, noise.

s. స్వాపము s. n. Sleep, sleeping.

s. స్వామి s. n. 1. A god, or deity. 2. a chief, lord, or master. 3. a husband. 4. a king, or governor. 5. an owner, or proprietor. స్వామి ద్రోహము Treason; treachery to a superior.

s. స్వారస్యము s. n. Principal or chief aim, object, intention, or meaning. lit. it's own juice. adj. Pleasing, delicious.

s. స్వారాట్టు s. n. *Indra*.

s. స్వాస్థ్యము s. n. 1. Wealth, property. 2. content, happiness. 3. fortitude, firmness.

s. స్వాహా interj. An exclamation, used in making oblations to the gods. s. n. A personification thereof, as the wife of fire, and goddess presiding over burnt offerings.

s. స్వీకారము s. n. Adoption. స్వీకరించు To adopt.

s. స్వీయము &c. adj. Own, relating or belonging to one's-self.

s. స్వేదజములు s. n. plu. Worms, insects, &c. engendered by heat and damp.

s. స్వేదని s. n. An iron plate, used as a frying pan.

s. స్వేదము s. n. 1. Sweat, perspiration. 2. warmth, heat.

s. స్వైరము or స్వైరి adj. Self-willed, unrestrained.

s. స్వైరిణి s. n. An adultress, or unchaste wife.

హ

హ The forty-ninth lettor, and thirty-fourth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. హంస or హంసము s. n. 1. A swan; a fabulous bird of that species, thought now to be extinct. 2. one of the vital airs. హంసవాహనుడు s. n. *Brumha*; as having the swan for his vehicle.

s. హంసకము s. n. An ornament for the feet, described as resembling the swan's foot.

s. హంసహూటము s. n. The hump on the shoulder of Indian cattle.

s. హంసి s. n. The female of the హంస q. v.

s. హంసుడు s. n. The sun.

s. హజ్జాలు s. n. 1. The gate of a mansion. 2. a royal court.

s. హట్టము s. n. A market, or fair.

s. హఠము s. n. Violence, rapine. హఠాత్కరించు To violate, or force.

s. హఠాత్తుగా adv. Suddenly.

s. హతభుడు s. n. A coward, or poltroon.

s. హతము &c. adj. 1. Killed, beaten, destroyed. 2. disappointed. హతముచేయు v. a. To kill, destroy, or ruin.

r. హత్తు v. n. 1. To be joined, or attached. 2. to be obtained, as applied to a situation, or employment. హత్తించు v. a. 1. To join, unite, or attach. 2. to bestow, or give, an employment.

s. హత్య s. n. Murder, slaughter, killing.

r. హదను s. n. An opportunity.

s. హనుమంతుడు - హనుమానుడు - హనుమదు or హనుమ s. n. The monkey chief *Hanooman*, the ally and spy of *Rama*, in his invasion of Ceylon, since deified, and worshipped by the followers of *Vishnoo*.

s. హనువు s. n. The jaw.

s. హయమారకము s. n. The shrub termed *Nerium odorum*.

s. హయము s. n. A horse. హయవాహనుడు s. n. *Cubera*, whose vehicle is the horse.

s. హరణము s. n. 1. Taking, accepting, seizing, carrying off. 2. a special gift, as a nuptial present, &c.

s. హరము adj. Expelling, delivering; counteracting evil effects. హరించు or హరియించు v. n. 1. To expel, deliver, take away, or counteract evil effects. 2. to be digested. v. a. To carry off, or usurp. హరించశక్తి v. comp. To possess a strong power of digestion.

s. హరి s. n. 1. A lion. 2. a snake, or serpent. 3. a monkey. 4. a horse. 5. a frog. 6. *Vishnoo*. 7. *Yama*. 8. *Indra*. 9. air, wind. 10. the moon. 11. the sun. 12. green colour.

s. హరికుడు s. n. A thief, or robber.

s. హరికేసుడు s. n. *Siva*.

r. హరికోలు s. n. A basket boat, such as is used on the *Tombodra*, and other rivers, in the Deccan.

s. హరిచందనము s. n. 1. A yellow, or very fragrant species of, sandal-wood. 2. one of the trees of *paradise*.

s. హరిణము s. n. 1. A deer, or antelope. 2. white colour. adj. White.

s. హరిణి s. n. (H. ఫ్రా) 1. A deer. 2. a golden image.

s. హరితము s. n. The colour green. adj. Green, verdant.

s. హరితాళము or హరిదళము s. n. Yellow orpiment.

s. హరిత్తు s. n. 1. The colour green. 2. a quarter, or point, of the compass.

s. హరిదశ్వుడు s. n. The sun.

s. హరిద్రు s. n. Turmerick.

s. హరిన్మణి s. n. An emerald.

s. హరినంథకము s. n. Chick pea. *Cicer arietinum*.

s. హరిపతియుడు s. n. *Indra*.

r. హరిపాణము s. n. A small metal plate.

s. హరిహరుడు s. n. *Siva*.

s. హరిశ్చంద్రుడు s. n. A sovereign, the twenty-eighth of the solar dynasty in the second age, celebrated for his piety and liberality, and who on those accounts was elevated, together with his

subjects, to heaven; having been insidiously induced by *Narada* to relate his actions, with unbecoming pride, he descended from *Swurga*, a stage at each sentence, till stopping in time, and doing homage to the gods, he was fixed, with his capitol, in mid-air.

s. హరి హయుఁడు s. n. 1. The sun. 2. *Indra.*

s. హరుఁడు s. n. *Siva.*

s. హరువు s. n. Contrivance, method, address.

s. హర్కారా s. n. (P. ہرکارہ) A messenger, courier, or spy.

s. హర్మ్యము s. n. A palace, or great mansion.

s. హర్యశ్వుఁడు s. m. *Indra.*

s. హర్యక్షము s. n. A lion.

s. హర్యక్షుఁడు s. m. *Cubera.*

s. హర్షము s. n. Joy, gladness, happiness. హర్షించు To rejoice. హర్షితము &c. adj. Rejoiced.

s. హలము s. n. (H. ہل) A plough.

s. హలాహలము s. n. 1. A sort of poison. 2. the saliva of a horse.

s. హలి s. n. *Balarama*, the elder brother of *Krishna.*

s. హల్యము adj. Ploughed, tilled.

s. హల్లకము s. n. The red lotus.

s. హల్లకల్లోలము or హల్లకల్లోలము s. n. Tumult, confusion, disorder.

s. హల్లులు s. n. plu. in grammar, The consonants.

s. హవము s. n. 1. Calling, a call. 2. sacrifice, oblation.

s. హవిస్సు s. n. Any thing offered, or intended to be offered, as an oblation, usually clarified butter.

s. హవ్యము s. n. An offering to the gods.

s. హవ్యవాహుఁడు . హవ్యవాట్టు or హవ్యవాహనుఁడు s. n. Fire, as bearing oblations.

s. హసంతి s. n. A portable furnace.

s. హసనము s. n. (H. ہنسنا to laugh.) Laughter, laughing.

s. హసితము s. n. A laugh, or smile.

s. హస్తి s. n. The thirteenth lunar mansion.

s. హస్తము s. m. 1. The hand. 2. a cubit. 3. the elephant's trunk. హస్తశేలము The palm of the hand. హస్తాక్షరి s. n. Hand writing, signature.

s. హస్తి s. n. An elephant.

s. హస్తినపురము s. n. A raised place over the gate of a city, or fort.

s. హస్తిని s. n. 1. A female elephant. 2. a female of one of the four kinds into which women are classed, and described as of low stature, corpulent habits, curly hair, dark complexion, libidinous appetite, and furious passions.

s. హస్తిపకుఁడు s. n. An elephant driver.

s. హస్తినపురము s. n. The city of *Delhi.*

s. హాటకము s. n. Gold.

s. హాని s. n. 1. Loss, privation. 2. damage, harm. 3. ruin. 4. abandoning.

s. హాయనము s. n. A year.

s. హాయి s. n. Happiness, quiet, peace. adj. Happy.

s. హారకుఁడు s. n. 1. A thief. 2. a cheat, or rogue. 3. a gambler.

T. హారతి s. n. *vide* ఆరతి.

s. హారము s. n. A necklace, or garland.

s. హారి adj. Pleasant, charming, agreeable.

s. హాల s. n. Vinous, or spirituous, liquor.

s. హాలాహలము s. n. A sort of poison, or venom.

T. హాళి s. n. Joy, gladness.

s. హావము s. n. Any feminine act of amorous pastime, or tending to excite amorous sensations; coquetry, blandishment, dalliance.

s. హాసము s. n. 1. *Laughing*, laughter. 2. a jest, jeering. 3. mimicry.

s. హింగులము s. n. Vermilion.

s. హింగువు s. n. Assafœtida.

s. హిండోళము s. n. (H. ہنڈولہ) 1. A long palanqueen. 2. one of the personified musical modes.

s. హింస s. n. 1. Injury, mischief. 2. murder, killing. 3. trouble, difficulty. హింస్రము &c. adj. Mischievous, hurtful, injurious. హింసించు v. a. 1. To injure. 2. to kill.

s. హిక్క s. n. Hiccup.

s. హితము or హితవు s. n. An agreeable, suitable, or obliging, service. adj. Agreeable, fit, acceptable, suitable.

s. హితుడు s. n. A friend.

s. హిమము s. n. 1. *Frost*. 2. snow. 3. winter. adj. *Cold*. హిమవంతము The *Himalaya* mountains.

s. హిమవాలుక or హిమాహ్వయము s. n. Camphor.

s. హిమిక s. n. Hoar-frost.

s. హిరణ్మయము adj. Golden.

s. హిరణ్యము s. n. 1. Gold. 2. wealth, property. హిరణ్యగర్భుడు s. n. *Brumha*; as springing from the mundane egg of gold, or golden colour. హిరణ్యకేశుడు s. n. *Siva*; as golden armed.

s. హీనము &c. adj. Deficient, defective. 2. vile, low, base. 3. left, abandoned.

s. హీర s. n. *Lutchmi*.

s. హీరము s. n. (H. ہیرا) A diamond.

s. హుంకారము or హుంకృతి s. n. (H. هُنکار) A roar, or loud noise. హుంకరించు To roar aloud.

o. హుండి or హుండీ s. n. (from H. هُنڈی and هُنڈوی) A bill of exchange.

T. హుటాహుటి s. n. Great haste.

s. హుడుక్క s. n. A small drum, in shape like an hour glass.

s. హుతభుక్కు or హుతవహుడు or హుతాశనుడు s. n. The god of fire.

T. హుళక్కి or హుళకి s. n. A lie, or falsehood.

s. హూతి s. n. A call, calling.

s. హూర్ణనము s. n. Crookedness; literal, or figurative.

s. హృతి s. n. The taking away by force, or fraud. హృతము adj. Taken by force, or fraud.

s. హృదయము s. n. 1. The mind; the seat, or faculty, of thought or feeling. 2. the heart.

s. హృద్యము adj. Dear, beloved, cherished.

s. హృషీకము s. n. An organ of sense.

s. హృషీకేశుడు s. n. *Vishnoo*.

s. హృష్టము &c. adj. Pleased, glad.

ర. హైగ్రథ్ల s. n. pl. Eunuchs.

ర. హైచ్ఛరిక s. n. 1. Gladness, pleasure. 2. caution, procaution.

ర. హైచ్యు v. n. To increase, or become augmented. adj. More, much. హెచ్చించు v. a. To augment, or increase.

s. హోడగము s. n. Passion, anger.

s. హోతి s. n. 1. Flame. 2. a weapon.

s. హోరువు s. n. Cause, reason, origin, motive.

s. హోమంతకు s. n. Winter; the cold season. *vide* హోమంతఱొమ్మువు under ఱొమ్మువు.

s. హోమపుష్పకము s. n. The flower termed *Michelia champaca.*

s. హోమను s. n. Gold. హోమించు 1. To become gold. 2. to become puffed up, by riches.

s. హోమలంబి s. n. The thirty-first year, in the Hindoo cycle of sixty.

s. హోమూ రుండు s. n. 1. *Brumha.* 2. *Garooda.*

s. హోమూ ద్రి s. n. The mountain *Meroo.*

s. హోరంబుడు s. n. *Ganesa.*

ర. హోరాళము adj. Much, many.

s. హోల s. n. Wanton dalliance; lascivious endearment.

s. హోళనము s. n. Disrespect, disregard, contempt.

s. హోళి s. n. The sun.

TUD. హోకళంబి s. n. *vide* హోమలంబి.

s. హోష s. n. Neighing.

s. హైమవతి s. n. *Parvatee.* 2. the Ganges.

s. హైమంగవీనము s. n. 1. Clarified butter, prepared a day before it is used. 2. fresh butter.

ర. హైంతకారి s. n. A person who deceives one, in one's own presence.

ర. హైయలు s. n. A gesture, or affected gait.

s. హోర s. n. A priest presiding over a burnt sacrifice.

s. హోమము s. n. A burnt offering; the casting of clarified butter, &c. into the sacred fire, as an offering to the gods, accompanied with prayers or invocations, according to the object of the sacrifice.

s. హోర s. n. An hour; the twenty-fourth part of a day.

ర. హోర s. n. 1. Expedient, contrivance. 2. a person clever at expedients.

s. హోలి s. n. The *Holi* feast.

s. హ్రదము s. n. A deep lake.

s. హ్రస్వము adj. Short, little, low. s. n. in grammar, A short vowel.

s. హ్రాదిని s. n. 1. *Indra's* thunderbolt. 2. lightning.

s. హ్రీ s. n. Shame, modesty. హ్రీణము or హ్రీతము &c. adj. Ashamed.

s. హ్రేష s. n. *vide* హేష.

s. హ్లాదము s. n. Joy, pleasure.

ళ

ళ This is the fiftieth letter, and thirty-fifth consonant, in the Telooguo alphabet; but no words in the language begin with it.

తు.

తు. The fifty-first, or last letter, and thirty-sixth consonant, in the Teloogoo alphabet.

s. తుంక s. n. A patient man.

v. s. తుఁడ s. n. Night.

s. తుణ్ణక్ష or తుణీక s. n. Lightning.

s. తుణము s. n. An instant, or moment, of time.

s. తుదెఱ్ఱము s. n. Blood.

s. తుదము s. n. A wound, sore, or hurt.

s. తుత్థ s. n. A charioteer.

s. తుత్రము s. n. The second pure Hindoo tribe, the regal or military cast. తుత్రి మూఁక A female of that tribe. తుత్రి ముఁడు s. n. A man of that tribe.

s. తుప s. n. Night. తుపాకరుఁడు s. n. The moon; literally, causing night.

s. తుము s. n. 1. The earth. 2. patience. 3. pardon, forgiveness.

s. తుములము s. n. 1. Patience. 2. pardon, forgiveness. adj. 1. Patient. 2. able, capable. తుమించు v. a. To pardon, or forgive.

s. తుము s. n. 1. The sixtieth year, in the Hindoo cycle of sixty. 2. consumption. 3. loss, waste, decrease. తుఱించు To be destroyed, wasted, or decreased; to decay.

s. తుములము s. n. 1. A destruction of the world. 2. loss, waste. 3. a house, or abode.

s. తువళువ s. n. 1. Sneezing. 2. a cough.

s. తువరము s. n. 1. Sneezing. 2. black mustard.

s. తూంతి s. n. Patience, forbearance.

s. తూమము s. n. A famine.

s. తూరకము s. n. A blossom, or young bud.

s. తూరము s. n. 1. Salt. 2. black ashes.

s. తూతి s. n. 1. The earth. 2. an abode, or dwelling. 3. wane, loss, destruction. 4. the period of the general destruction of the universe.

s. తూక్తము &c. adj. Thrown, cast, sent, dismissed.

s. తూర్ణము adj. Quick. adv. Quickly.

s. తూణము adj. Thin, emaciated, feeble, slender, less.

s. తూతము &c. adj. Drunk, intoxicated.

s. తూరము s. n. 1. Milk. 2. water.

s. తూరాకరము. తూరాబ్ధి or తూరోదము s. n. The sea of milk; one of the seven seas, surrounding as many worlds. తూరాబ్ధిజ s. n. *Lutchmi*; as sprung from that sea.

s. తూర్ణము &c. adj. Versed in sacred science, but described as unable to explain, or teach it. 2. bruised, pounded.

s. తూర్తము s. n. Sneezing.

s. తూర్త or తూర్ధ s. n. Hunger.

s. తూర్త్రము &c. adj. 1. Small, little. 2. mean, low. 3. mean, niggardly, avaricious. 4. cruel. 5. poor, indigent. తూర్త్రులు చెప్పు To tell tales of any one. తూర్త్రులు చేయు To intrigue, or conspire.

s. తూర్ధితము &c. adj. Hungered, hungry.

s. తురగ వ్రణము s. n. An arrow, with a horse-shoe head.
s. తురము s. n. A razor.
s. తురి s. n. A barber.
s. తుచ్ఛము &c. adj. 1. Little, small. 2. hard. 3. poor, indigent. 4. low, vile. 5. wicked, malicious, abandoned.
s. తూలన s. n. Disgrace.
s. తేజ పుత్రుడు s. n. A son born of the wife, by a kinsman, or person duly appointed to procreate issue to the husband.
s. తేజస్సు s. n. The soul, the emanation of *divinity residing in* the body.
s. తేత్రము s. n. 1. A field. 2. the body. 3. a wife. 4. a pure, or sacred, spot; a place of pilgrimage, as *Benares*, &c. 5. a geometrical figure.
s. తేపణము s. n. 1. Sending, directing. 2. passing away time.
s. తేపణి s. n. An oar.
s. తేవము s. n. 1. Sending, dismissing. 2. throwing, casting. 3. delay, dilatoriness. 4. disrespect, contempt. 5. passing away time.
s. తేమకరము &c. adj. Auspicious, propitious; conferring good fortune, or happiness.
s. తేమము s. n. 1. Happiness, well being, welfare, health. 2. preserving, protecting, keeping what is acquired. 3. final emancipation, or eternal happiness. adj. Happy, well, in good health, prosperous.
s. త్రోణి s. n. The earth.
s. త్రోటము s. n. Powder, pulverized substance, dust.
s. త్రోభ s. n. Grief, sorrow. త్రోభించు To grieve, or be sorrowful.
s. త్రౌద్రము s. n. *Honey.*
s. త్రౌమము s. n. 1. An airy room, on the top of a house. 2. wove silk.
s. త్రౌరము s. n. Shaving.
s. త్ర్యి s. n. The earth. త్ర్యీశ్వరుడు s. n. A king; as protecting it.
s. త్వేడ s. n. 1. A war whoop, or battle cry. 2. a bamboo rod, or stake.

ERRATA.

The following mistakes have occurred, chiefly in copying the manuscript, and not from any inattention at the College Press.

Page.	Column.	Line		*For*	*Read*
9	1	19	„	అంభోజము	„ అంభోజము under అంభస్సు.
16	1	32	„	అణపవ	„ అణపవ under అణఁకు.
16	2	5	„	అదగట్టు	„ అదగట్టు under అద
16	2	30	„	అటకమామిదిప్లతిక	„ అటకమామిదిప్లతిక.
18	1	27	„	ణఅఁచినాఁడు	„ అణఁచినాఁడు.
19	1	1	„	అతిమధురము	„ అతిమధురము.
19	1	2	„	మధుర	„ మధుర.
31	1	5	„	అపరరాత్రి	„ అపరరాత్రి under అపరము.
32	2	3	„	అ త్తిచెట్టు	„ అ త్తిమ్రాను.
35	1	2	„	అభ్యాసము	„ అభ్యాసము under అభ్యసింఁచు.
36	2	27	„	*vide* అభిపుఁడు	„ A fearless or lustful man.
38	1	26	„	అమూవాస్య	„ అమూవస.
38	2	21	„	అమంజి	„ అమంజి.
41	2	11	„	అయ్యయ్యో	„ అయ్యయ్యో.
42	1	26	„	అరిశోలుగు	„ అరిశోగులు.
42	1	26	„	a plough-share	„ The inhabitants' share.
42	2	18	„	అనటిచెట్టు	„ అనఁటిచెట్టు.
56	2	31	„	అతులలు	„ అతులంతలు.
59	1	6	„	అదక్తెత్తు	„ అదగ్గు.
59	2	26	„	ఆచు	„ ఆఁచు.
62	2	32	„	ఆతఁడు	„ అతఁడు.
68	1	26	„	ఆరతుపుఁడు	„ ఆరకుఁడు.
74	1	29	„	బోణి	„ బోణి.
74	2	34	„	అంతతు	„ అంతతు under అంత.
75	1	1	„	అంతటి	„ అంతటి under అంత.
75	1	23	„	అంబుప్రసాదము	„ అంబుప్రసాదము under s. అంబు.
80	1	34	„	ఫిటిక	„ ఫటిక.
83	1	3	„	ఈశ్వరశారలు	„ ఈఁజశాలులు.

Page	Col.	Line.		For	Read
89	1	16	,,	వాది	వాదిం.
99	2	18	,,	ఉలువలు	,, ఉలువలు under ఉలువ.
112	2	30	,,	ఎనుము	,, ఎనుము under ఎనుపోతు.
113	1	34	,,	అమునా	,, అయినా.
113	2	2	,,	ఎనాళ్లు	,, ఎన్నాళ్లు.
114	1	1	,,	అమునా	,, అయినా.
114	1	4	,,	అమునా	,, అయినా.
115	1	26	,,	ఎర్రమెర్పుఱుచు	,, ఎర్రనేర్పుఱుచు.
128	1	1	,,	అవుము	,, అవుదుఱుఱుచు under అవుము.
131	1	24	,,	కొ[illegible]	,, కంటుఁడు.
141	1	18	,,	ఒకకానిశముచేయు	,, కన్నశాభీశముచేయు.
143	2	1	,,	కన్నశేరిబట్ట	,, కన్నెశేరిబిట్ట.
145	1			Erase the first five lines.	
148	1	20	*For*	కరుపటిరిక్క—	,, కరువలిరిక్క—.
149	1	26	,,	కర్మేంద్రియము	,, కర్మేంద్రియము.
149	2	8	,,	కంకెశాలుఁడు	,, కంకేశాలుఁడు.
149	2	20	,,	కఱువు	,, కఱుపు.
151	2	34	,,	కలుమిగొయ్యలి	,, కలిమితొయ్యలి.
152	2	28	,,	కలువలఱేఁడు	,, కలువలఱేఁడు.
155	2	30	,,	కసుఱు s. n.	,, కసుగు s. n. & v. a.
156	1	29	,,	అగుపడుతున్నవి	,, అగుపడుతున్నవి.
158	2	12	,,	జూచుకొని	,, జూచుకొని.
179	2	5	,,	కొంకణపుదేశము	,, కొంకణపుదేశము.
181	2	20	,,	కొను	,, కొంచుపోవుorకొంచువచ్చుunderకొను
91	1	16	,,	టంకాయిగాట్టు	,, టెంకాయిగాట్టు.
1[illegible]	2	8	,,	వానగాటు	,, వానగాట్టు
187	1	22	,,	కోరికెయిదెర్చు	,, కోరికెయిదేర్చు.
190	1	9	,,	క్రియ్యv.n. *vide* కొయ్య	,, క్రియ్యv. n. and s. n. *vide* కొయ్య.
190	1	9	,,	క్లమధము	,, క్లమథము.

Page.	Column.	Line.		
191	1	28	*For* భద్యోతను	*Read* భద్యోతము.
194	2	19	„ ఉత్తను	„ ఉత్తము.
195	2	8	„ కట్టితను	„ కట్టితము.
198	2	15	„ xరిస్తను.	„ xరిస్తము.
204	1	4	„ అచ్చున్నాయ	„ అచ్చున్నాయము.
242	1	5	„ నేస్తు from గృహస్థు under గృహము	„ నేస్తు *vide* గృహస్థు.
235	1	8	„ 2 *vide* చవుకు	„ ౨. n. *vide* చివుకు.
240	1	19	„ చయిబది.	„ చెయిబది.
241	2	23	„ చేహూడు	„ చేహూడు
242	1	12	„ చేటరిక్క్—నెల	„ చేటరిక్క్—నెల.
247	2	18	„ జేనెలు	„ జేనెలు.
254	1	22	„ Haste	„ Hate.
257	1	4	„ జోడింగ	„ జోడ్డింగ.
257	1	21	„ ౨. జ్ఞానము	„ ౨. జ్ఞానము.
269	2	30	„ vowel ◡ ⁼	„ vowel ◡.
283	2	1	„ శ్యాxము	„ శ్యాxము under శ్యజించు.
283	2	6	„ శెజిశము	„ శేజిశెము.
285	2	1	„ స్యోరా	„ స్యోర.
287	1	40	„ తోబుటువు	„ తోబుట్టువు.
291	2	6	„ క్షxను	„ క్షxను.
300	1	5	„ viz. ⁼	„ viz —.
308	1	3	„ అపర	„ పర.
309	2	4	„ దరి	„ ౨. దరి.
318	2	12	„ నాxటింశల్లు	„ నాxంటిశల్లు.
327	2	14	„ నిర్వాహుఁడు	„ నిర్వాహుఁడు.
330	1	5	„ నిస్రమును	„ నిస్తమును.
332	2	28	„ నుభ్ర	„ నుభ్ర.

Page.	Column.	Line.				
345	1	5	*For*	పణ్యవీధి	*Read*	పణ్యవీథి.
345	1	5	,,	వీధి	,,	వీథి.
346	1	13	,,	వధ్మాను	,,	పథ్మాదు
346	2	29	,,	పథ్మాలయము	,,	పథ్మాలయ.
347	2	12	,,	పనుపరుచు	,,	పనుపఱుచు.
369	1	3	,,	బిహితము	,,	బహితము.
376	2	12	,,	కాలిబొట్టు	,,	కాలిబొట్టు.
379	1	7	,,	పుమ్మరపురుగు	,,	పుమ్మరపురుగు under పుమ్మరవాఁడు.
381	2	14	,,	వెన్నవీధి	,,	వెన్నవీథి.
394	2	21	,,	శ్రేష్ఠ	,,	శ్రేష్ఠి.
396	1	9	,,	శ్రేయుడ్డుఁడు	,,	శ్రేయుడ్డుఁడు.
400	1	27	,,	పాఁకొను	,,	పాఁకొను.
401	1	3	,,	ప్రాణమ	,,	ప్రాణము.
402	1	10	,,	అఱుతలు	,,	అఱుంతలు.
403	2	24	,,	ప్లహ్లాదము	,,	ప్లహ్లాదము.
406	2	3	,,	బందుకట్టుకొను	,,	బందుకట్టుకట్టుకొను.
413	2	15	,,	బాడొరి	,,	బాడొరి:
437	2	5	,,	కడుపుమూడు	,,	కడుపుమండు.
466	2	16	,,	ముందుటుంగరము	,,	ముద్దుటుంగరము.
483	1	20	,,	యథార్థము	,,	యథార్థము.
489	2	28	,,	రగూలు	,,	రగఁలు.
492	2	6	,,	ముబెల్లు	,,	రాబెల్లు.
493	2	4	,,	రాబోణి	,,	రాబోణి.
500	1	13	,,	రాతి	,,	బాతి.
520	2	9	,,	ఓకరించు	,,	ఓకర under ఓకరించు.
524	2	8	,,	చాచిమఁడు	,,	బాచిమఁడు.
523	1	4	,,	డూడు	,,	డూడు.
523	1	5	,,	చాయింటచెట్టు	,,	చాయింటచెట్టు.
526	2	4	,,	విక్రయకుడు	,,	విక్రయికుడు.

ERRATA.

Page	Column	Line	For	Read
526	2	32	విచకలము	విచ̂కలము.
538	2	3	„ పినిహోత్రుడు	„ పినిహోత్రుడు.
538	2	5	„ పిధి	„ పీథ.
538	2	15	„ పిరధస్యుడు	„ పిరధనస్యుడు.
549	2	13	„ త్రిక్కలించు	„ వక్కలించు.
549	2	13	„ వక్కించు	„ వక్కలించు.
555	2	29	„ శిప	„ శిఫ.
567	2	6	„ సంలీతము	„ సంపీతము.
574	1	24	„ సఘోష్యటము	„ సఘూష్యషము.
574	1	27	„ [illegible]	„ [illegible]
577	2	20	„ సహోదరుడు	„ సహోదరుడు.
579	2	13	„ సావు	„ సావు.
584	2	32	„ శుద్ది	„ శుద్ధి.
596	2	26	„ హరిముంధరము	„ హరిముంథరము.
597	1	17	„ హ్మర్యుడుము	„ హర్యుడుము.
600	1	32	„ ఉదఘువు	„ ఉదఘ.వు.

N. B.—When the letter చ has the sound of *ts*, it is generally written thus చ̄ ; when it has the sound of *ch*, thus చ̂.

When the letter జ has the sound of *dj*, it is generally written thus జ̄ ; when it has the sound of *dz*, thus జ̑.

00055297

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 03 December, 2015